

ספר
קב הירש
השלם

ספר נחמד לתועלת הנפש וגוף ונשמה
שחברו הרב המאור הגדול איש אלוקים קדוש ונורא, חכם
חרשים ונבון לחש, מוכיח נפלא ואיש מופת,
צדיק ונעלה, המקובל האלוקי
מוהר"ר צבי הירש קאיידנור זצוק"ל
מק"ק פראנקפורט דמיין

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

הְרוּצָה לְזָכוֹת לְרֵאוֹת בְּנִים צְדִיקִים וּבְגִנְן צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם
יִדְפִּיס הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ קַב הַיָּשׁוּר לְאַלְפִים וְלָרַבּוֹת לְחֻלְקָם
בִּיעֻקֵּב וְלִהְפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל בְּחָנָם

עַל יְדֵי הַפְּצַת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ קַב הַיָּשׁוּר יִזְכֶּה לְהַרְבוֹת תּוֹרָה
וְיֵרָאֵת שָׁמַיִם בְּעוֹלָם וּלְעוֹרֵר אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְתִשׁוּבָה
שְׁלִימָה, וְלִהְגִיעַ לְהַתְּכָלִית הָאֲמִתִּי.

וְהַמְצִיל נַפְשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאִלוֹ קַיִם עוֹלָם

הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ קַב הַיָּשׁוּר נִדְפָּס וּנְחָלַק בְּחָנָם
הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה הוּא הָאֲנִטִּיבִיאָטִיק הַיְחִידִי
נִגְדָּ עַן טְרַעְקָס וּסְמָאֵל פֶּאָקָס

ספר קב הישר

והוא ספר נחמד לתועלת הנפש וגוף ונשמה, וכל ההוגה בו מימים ימימה, לעבוד בוראו לכו יהיה ברה בחמה, ובו ק"ב פרקים ומהות הספר תמצא בהקדמת הספר, אמרי שפר, הן בפשטים טובים ובמשלים ומליצה, כל הרואה אותם ישמח בשמחה ודיצה.

הברו חד זעירא דמן הנביא ה"ה האלוף התורני מזהר"ר אבי הירש בן הרב הגאון המפורסם בעל מחנה ברנתי הזנה וספר ברנתי שמואל וספר הפארת שמואל וספר אמונת שמואל, בנוד הרב המנוח מזהר"ר אהרן שמואל קאיינדנוד ז"ל אשר אוד תורתו היתה זורה בקהלה קדושה פראנקפורט דמיין ובקהלה קדושה קראקא יע"א.

נדפס פה ק"ק ורנקבורט דמיין
לסדר השקיפה נומעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל
תס"ה לפ"ק

ספר קב חישר

רב האיכות לתועלת הגוף ונשמה
חברו החלוף החורני הרבני
כמוהר"ר צבי הירש בן
הנאון המפורסם כמוהר"ר אהרן
שמש קאלידנוורזלה הנעל מחבר
ספר ברכת הזבח ושאר ספרים
היודעים

נדפס פה קושטא אנדינא

אשר תחת ממשלת אדוננו המלך
האדיר שליטון מחמוד יר"ה

צ' התצ"ב לש"ק

נדפס המדפיס החורני כמהר"ר
זכיה בכמהר"ר יעקב יצ"ו

הקדמת המחבר

"ואתחנן אל ה'" (דברים ג, כג). אמרו רבותינו זכרונם לברכה (דברים רבה יא, י), שמשנה רבנו עליו השלום התפלל חמש מאות וחמש עשרה תפלות - כמנין "ואתחנן" - על שבקש לכנוס לארץ.

גם אני מזקנים אתבונן, ואשפך שיחי לפני האל העונה אותי ביום צרתי, בחמש מאות וחמש עשרה תפלות כמנין שמי החול הירש שהוא גמטריא חמש מאות וחמש עשרה: ה', נחני בדרך ישרה - כמנין "ואתחנן". בתחנונים ידבר רש לפני כל יודעי דת ודין, היושבים על מדין, שיהיו לרצון אמרי פי, בחבור קדש זה שאין בו דבור דופי.

וקראתי שם הספר "קב הישר" על שם שני טעמים נכונים והגונים:

טעם הראשון, שכתבתי והצגתי לפניך ק"ב פרקים, כמנין שמי הקדש, שהוא צבי, גימטריא כמנין "קב הישר" - הוא בהיפוך אתון כשמי החול הירש - אותיות הדין כאותיות הדין.

וטעם השני הוא שקראתי "קב הישר" זה הספר, שהוא קב ונקי כסלת המנפה בשלשה עשר מיני נפה, ומיישר לב האדם ולב העקם לילך בתמימות בדרכי ה', אשר צדיקים ילכו בה. ויראו צדיקים וישמחו בראותם אור ותועלת גדול, שהוא תוכחת מגולה ואהבה נסתרת, הן על דרך פשט ודרך משל ומליצה, דברים המתישבים על הלב ומושכין לבו של אדם בראיות ברורות מספר הזוהר ומשאר מאמרי רבותינו זכרונם לברכה.

וחברתי זה הספר לא להתפאר בו ולטול עטרה לעצמו, רק כיונתי בימי עניי ומרודי ליתן מרגוע לנפשי לזכות בו

את הרבים, וזכות הרבים יהיו תלויין בי. ובודאי יפקחו עיני העבריים, אשר ישקיפו בהשקפת העין - עינא פקחא - בודאי יעלו ויגילו, ולא ימוש ספר הזה מפיהם ומפי זרעיהם.

ובהיום זכני ה' שתפלתי עושה מחצה, שהבאתי מחצית הספר, שהוא חלק ראשון לבית הדפוס, כאשר עיניכם רואות. על כן אמרתי במה אכף לאלוקי מרום ובמה ארצה אותו ברבבות אלפי נחלי שמן על כל הטובות אשר גמלני?! מאפלה לאורה הוציאני, ממות לחיים ומכור הברזל הצילני, באשר שרבים קמו עלי לבלעני, חנם אין כסף בלא כסופא יצאוני, והמחבלים חובלין וככסלא לעוגיא עטרוני, ומאה גלבין הכוני פצעוני. אתה ה' דון משפטי ודיני, כי נשאי רדידי מעלי ומחמד עיני, וכספי וזהבי ומטמוני, וכבעל השור נקי מנכסי יצאוני, ונשכוני כנחש וצפעוני. שלו הייתי יושב בביתי ובעלי קרנים דחפוני, המה בעלי זרוע אשר אין להם שר ומושל סבכוני, אמרתי ששחה לעפר נפשי אך חסד אל עזרני.

אז נדור נדרתי ביום צרתי בשברון מתנים בדמעות עיני, לקיים בעצמי מאן דביש ליה במאי מתא ליזיל למתא אחריתי (כבא מציעא עה, ב), כך סליקו לי על רעיוני, לעזוב ארץ מולדתי ונחלת אבותי לתקוע אהלי אפדני בית חמוהי היא קרתא קדישא פרנקפורט דמיין, ומלכו של עולם חדריו הביאני, בעירום ובחסר כל, ולא נשאר בידי כי אם חבורי, שחברתי זה הספר לזכות בו את הרבים, ובודאי יהיה לרצון לפני כל כטל וכרביבים.

לא נחתי ולא שקמתי, עד שהבאתיו לבית הדפוס להורות הדרך הישר והטוב לאנשים אשר המה כערכי ולהפחותים ממני, לנהגם על מי מבועי מים חיים, כאשר ראיתי ממורי והורי הקדושים אשר בארץ המה, הלא הם - אבי, הרב הגאון, מורנו הרב רבי אהרן שמואל קאידענאווער זכרונו לברכה, ומשאר

רבותי גאוני ארץ, באשר ששמשתי ויצקתי מים על ידיהם, ומפיהם אני חי.

וגדולה שימוש תלמידי חכמים יותר מלימודה (ברכות ז, ב), שראיתי דרך הטוב והישר מרבי המובהק, הלא הוא החסיד הרב הגאון, מורנו הרב רבי יוסף, בהרב הגאון המנוח, מורנו הרב רבי יהודה יודל זכרוננו לברכה, שהיה אב בית דין וריש מתיבתא דגליל דקהלת קדש מינצק, ולבסוף ימיו נתבקש בישיבה של מעלה בקהלת קדש דובנא רבתי, יכוננה עליון, אמן. ושתיתי בצמא את דבריו, כאשר אכתוב בחלק השני באיזה מקומם של שבחי"ם, ובאיזה פרק הן הם ממש דבריו, אך לפעמים הוספתי נופך משלי בדבריהם, ולפעמים חסרתי. וכדי שיהיו שפתותיהם דובבות בקבר, וכדי שלא אקח עמרה לעצמי, על כל פרק ופרק אתן תהלה למלפני ולמעבדני, ואשא עיני אל ההורים ומורים לקיים דברי רבותינו זכרונם לברכה (מגילה טו, א): כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם.

ואני תפלה בכל עת רצון, שכל מי אשר יראת ה' בלבבו, יקרא פעמים ושלוש בזה הספר, הנותן אמרי שפר, ולקיים אמרי שאני מזהיר ומזכיר קצת מצוות אשר האדם דש בעקביו, לקיים אותן בכל לב ונפש. כי אותן המצוות מונחים ממש בקרן זויות, ואין בני האדם נוהרין בהן, אמרתי לדבר נגד מלכים ולא אבוש.

והעתקתי הספר הזה גם כן ב"לשון אשכנזי", כדי שידעו יודעי בינה, וידי כל אדם יהיו שולטים בזה הספר, להבין ולהשכיל, כאשר עיניכם הרואות תחזינה מישרים אפס קצהו בחלק זה, וכולו תראו בחלק השני. וסהדי במרומים, שלא היה בידי שום פרומה בתחלת הדפוס, ומהשמים עזרוני שגמרתי חלק ראשון, ותפלתי לאל חיי, שיגמלני חסד לגמור גם חלק שני, ואקוה לאל, שיגמר קודם חנוכה הבא עלינו לטובה.

על בן עושו חושו, ואל תחוסו על כספכם המעוטה לקנות מעמדי זה החלק, ויאירו עיניכם כשמש בצהרים. והמקום זה הספר, יזכה לראות בבנין ציון וירושלים.

כה דברי המעתיר, הכותב ברפיון ידים ובשברון מתנים

הקטן צבי הירש

בן הגאון מוהר"ר אהרן שמואל זלה"ה קאידענאווער
- לפרט קטן [שנת תס"ה]

הגאון בעל החיד"א זי"ע מביא בספרו את הספר קב הישר פּעמים הרבה, ולא זו הספר מעל שלחננו. החיד"א מעיד על הספר קב הישר שהוא ספר שמעורר ליראת שמים. המחבר של ספר הקדוש "שבת של מי", רבי יעקב שמשון שפתי מעיר סיניגאליא, שהיה בן דורו ורעו של החיד"א זי"ע, כותב על המחבר של ספר קב הישר (בספרו "שבת של מי", שבת כ"א עמוד ב') שיש לזהר בכל תבה של ספר קב הישר, כי הוא איש המורם מעם.

מעלות הספר

שהוא מורה דרך ומאיר נתיבות:

- ✦ איך להכין את עצמו לבר מצוה.
- ✦ הוראות ליום החתונה, לחתן ולכלה ולהוריהם.
- ✦ מורה דרך לאדם בחיי היום יום, איך לעבוד את כל התלאות והמאורעות שעוברים עליו בכל יום ויום.
- ✦ הדרכה לאנשים ונשים מדי לבב ועצבנים מחמת צרותיהם ל"ע, להחיות רוחם ולחזקם שיהיו שמחים וטובי לב, מלאים חיים.
- ✦ מאיר עיני ההורים אשר מן השמים נזדמנו להם בעיות עם ילדיהם הן ברוחניות והן בגשמיות, שירגישו שמחים וטובי לב בזה שהם שלוחים מן השמים לקרב את הגאולה.
- ✦ חיזוק ושכחה לאם הישראלית איך לנהל את ביתה הגדולה בילדים הרבה בלעה"ר.
- ✦ חיות וחיזוק לבחורים נשברי לב.
- ✦ דרך להשתמש בכמון בעסקיו, שלא לאבד את נכסיו בפעם אחת.
- ✦ לשרש מלבו מדת הקנאה בין בעשיר ובין בעני, מראה שהעניים מאושרים.
- ✦ מאות סגולות ורפואות ותפילות מיוחדות לכל דבר שהאדם זקוק אליו בחיי היום יום.

הקדמת המוציא לאור

בדורינו דור יתום, כאשר חסרים לנו בעוונותינו הרבים הצדיקים זכותו יגן עלינו מדורות הקודמים, ואין מי שיוכיח את העם בדברי מוסר והתעוררות, אפשר למלא את החסרון על ידי הלימוד בספר הקדוש קב הישר. כאשר מעיינים בספר זה, רואים שהמחבר מדבר לכל אחד ואחד מאתנו, כאילו היה חי בדורינו, וכאילו היה יודע מגודל הנסיונות שבדור הזה.

ידוע מה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה במדרש על פסוק "עת לעשות לה' הפרו תורתך", שכאשר הדור פרוץ בעוונותינו הרבים ואין מקיימין את התורה ומצותי' כדבעי, והיינו שהוא בבחינת "הפרו תורתך", אז "עת לעשות לה'", צריכים לפעול למען כבוד שמים, לחזק קיום התורה הקדושה.

ומן הנכון להזכיר כאן דברי הגאון הקדוש רבי הלל מקאלאמי זכותו יגן עלינו שכתב בהקדמה לספרו הקדוש "עת לעשות", שספר זה עלה לו בדמעות בלי שיעור ושעות רבות של ביטול תורה להפיצה לאור עולם, אבל הוא מדפיס את הספר כדי לחזק את האמונה והבטחון ומדות טובות בלבות בני ישראל, שמורגש החסרון בדורות הללו.

ואם בדורו כתב כן הגאון הקדוש מקאלאמי, אשר דורו היה בהשוואה לדורינו, דור של תורה ויראה,

קדושה וטהרה, ובעת ההוא עדיין היו בחיים מאות גאונים וצדיקים בכל תפוצות ישראל, ואף על פי כן כתב שהעולם זקוק לספר כזה, אנן מה נעני אבתריה כהיום בעוונותינו הרבים, כאשר בני ישראל עלולים ליפול בנסיונות שונות ברוחניות ובגשמיות. בני אדם טרודים על המחיה ועל הכלכלה, ונתגדל דור חדש בלי עין הרע שנתרבה מאוד בעזרת השם יתברך, אבל כמעט שאין יודעים איך היה נראה יהודי ירא ה' בדורות שעברו.

לזאת אזרנו אומץ לחזק ידיים רפות, בראותינו נחיצות הוצאת ספר הקדוש קב הישר לאור עולם במהדורא חדשה, כדי להאיר עיני בישראל ולחמם את לבותיהם בדברי המוסר שיצאו בקדושה וטהרה מתחת ידו של המחבר.

לפעמים הוצרכנו לשנות איזה מלים, ומכל מקום יגענו מאוד להוציא את הרעיון שהגה בו המחבר. כמה יגיעות יגענו להקל על המעיין בספר הקדוש הזה. לא חסכנו שום עמל ויגיעה ולא פנינו עינינו להוצאות הרבות של הוצאת ספר כזה במהדורא מאירת עיניים.

פיענחנו את הראשי תיבות שנדפסו בדפוס הראשון, פסיק ונקודות, וחילקנו את הספר בקטעים, בתוספות לכותרות בכל פרק בין ענין לענין.

יגיעות רבות השקענו בספר זה להוציאו ברוב פאר והדר, ואף על פי כן ידענו גם ידענו מקרא שכתוב "שגיאות מי יבין", ויתכן שנפל טעותיו בדפוס. לכן בקשתנו מהקורא היקר שידון אותנו לכף זכות,

בגלל העמל והטירחא שקשור בהוצאת ספר כזה לאור
עולם.

ואתן שבח והודי' להשם יתברך אשר זיכנו בזכות זה
להיות ממזכי הרבים, להוציא לאור מחדש ספר
קב הישר, שזה כבר רפ"ט שנה מפטירתו - (תע"ב - תשס"א).

יהי רצון שזכות המחבר הקדוש יגן עלינו ועל כל בני
ביתנו ועל כל העוזרים בהוצאת הספר לאור,
להושע בכל משאלות לבבם לטובה, בני, חיי ומזוני,
לגדל את בניהם לתורה, לחופה ולמעשים טובים.

תקוותינו שספר זה יאיר קדושה ויראת שמים בלבבות
בני ישראל, ונזכה לראות בישועת כל ישראל
ושמחתן. ובמהרה יקום בנו נבואת ישעיה הנביא (נ"ב,
ט-ז) מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום על הרי
יהודה, אומר לציון מלך אלוקיך וכו' כי עין בעין יראו
בשוב ה' ציון, וראו כל אפסי ארץ את ישועת אלוקינו,
במהרה בימינו אמן.

חודש אלול תשס"א לפ"ק - המו"ל

פרקי תולדות קצרים של מחבר ספר "קב הישר"

מעטים הם ידיעותינו אודות מחבר ספר "קב הישר", למרות העובדא שהספר נפוץ בכל תפוצות ישראל. והא לנו פירוורים ממה שנלקט ממקומות שונים, במיוחד מהקדמתו לספרו ומן ההקדמות לספריו של אביו הקדוש זכר צדיק לברכה.

מחבר ספר זה, "קב הישר", הגאון הקדוש רבי צבי הירש קודנובר זכותו יגן עלינו, היה מגדולי צדיקי דורו, והתבלט בין רבני עיר ואם בישראל פרנקפורט. גדולי דורו ענו אחריו "מקודש מקודש" והעידו על גדולתו.

המחבר נולד לפני יותר משלש מאות שנה, לאביו הגאון הקדוש המפורסם רבי אהרן שמואל קאיינדאווער זכותו יגן עלינו, מחבר ספר "ברכת הזבח" על קדשים; "תפארת שמואל" על הרא"ש, "ברכת שמואל" על התורה, ושאלות ותשובות אמונת שמואל.

שם המשפחה קודנובר הוא על שם העיר קודנוב הקרובה למינסק, בה נולד רבי אהרן שמואל. רבי אהרן היה תלמידם של רבי יעקב ובנו רבי העשיל מלובלין. כאשר נימול לשמונה, קראו שמו בישראל "אהרן", ואמנם פעם חלה והוסיפו על שמו שמואל, ונקרא אהרן שמואל.

אמו של רבי אהרן שמואל היתה אשה פשוטה, לא יכלה אפילו להתפלל, אבל בעת הדלקת נרות שבת קודש היתה מתפללת להקדוש ברוך הוא שיעזרנה שבנו שמואל יתגדל לתלמיד חכם.

בצעירותו נתקבל רבי אהרן שמואל בבית דינו של רבי משה לימא, מחבר ספר "חלקת מחוקק", אשר בוויילנא.

כאשר קרו הגזירות והשחיטות בשנות ת"ח ות"ט ברח רבי אהרן שמואל לנפשו ביחד עם שאר גדולי ישראל למדינות הולנד, גרמניא, אוסטריא, ביחד עם בנו בעל מחבר ספר "קב הישר". במשך שנות הזעם עברו על ראשם צרות רבות ותלאות, ושתים מבנותיו של רבי שמואל נהרגו על קידוש השם (ועיין בפנים הספר בפרק ק"ב מה שמגלה המחבר סודות נפלאות מה שקרה בשנות ת"ח ות"ט).

כשהגיע רבי אהרן שמואל לשנתו הס"ב נסתלק בעיר חמלניק, כאשר שהה שם לרגלי אסיפת גדולי הדור, י"ט תמוז ה' תל"ט.

על ראש הגאון הקדוש רבי צבי הירש מחבר ספר הקדוש "קב הישר" עברו יסורים ותלאות גם לעת זקנתו, כאשר הלשינו עליו ושמוהו במאסר, אותו ואת אשתו ואת בנו, כאשר רשם עלי גליון בהקדמה לספרו של אביו "ברכת שמואל".

ברוב ענותנותו תלה המחבר ספר "קב הישר" את יסוריו במה שלא הדפיס ספריו של אביו, ותיכף לאחר שעבר לגור בעיר פרנקפורט דימיין אשר במדינת גרמניא, החל בהדפסת ספרי אביו. גם במהדורא הראשונה של ספרו "קב הישר", מזכיר שעברו עליו צרות רבות ורעות רחמנא ליצלן.

הגאון הקדוש המחבר זכר צדיק לברכה האריך ימים, ונסתלק בעיר פרנקפורט דימיין ביום שושן פורים ה'תע"ב. על מצבתו נכתב כדלהלן: התורני הרבני מו"ה הירש קאידענאווער פה קבור וטמון איש חסיד ונאמן, ה"ה מ"ו צבי בן הרב הגדול מ"ר שמואל זכר צדיק לברכה נפטר יום ד' ט"ו אדר שני תע"ב לפ"ק תנצב"ה.

ספר "קב וישר" נחשב לאחד מספרים הכי נפוצים בעולם מאז שלש מאות שנה. מעת שנדפס הספר בפעם הראשונה, עד

עשר שנים אחר כך, נדפס הספר בעשרות מהדורות, ללמדך גודל חשיבותו בעיני העם.

עד הגה נדפס הספר בערך ק"כ פעמים במדינות שונות שבאירופא ואזיה. גם בשפת הלאדינו שפאניאליש נדפס הספר פעם אחת. את התירגום הראשון באידיש הדפיס המחבר בעצמו.

חיבה יתירה נודעת לו לספר זה בין תלמידי חכמים וחסידים, אבל גם אצל המון העם ונשים, בגלל לשונו הקל והצח, ביחד עם המשלים והסיפורים שהביא בספרו, אשר מעוררים לתורה ויראת שמים. כל אחד מצא בו נשאת נפשו: התלמיד חכם, המון העם, נשים וטף.

בנוסף למדרשי חז"ל וזוהר הקדוש, שאב המחבר מקורותיו גם מספרי קדמונים, ספרי האריז"ל ותלמידיו. אך בעיקר שאב מספרים הקדושים ראשית חכמה ושל"ה הקדוש.

רבו הקדוש בעל המחבר ספר הקדוש "יסוד יוסף", אשר חלק גדול מספר קב הישר מיוסד על דבריו, ובפרקים הרבה כתב ממש כלשונו של רבו, ומציין לאחר הפרק שם רבו, היה גאון וחסיד מקובל בדורו. שימש כרב וראש ישיבת מינסק ודובנא. בנוסף לספר יסוד יוסף חיבר ספר שאלות ותשובות "נעימה קדושה" ועוד.

שני טעמים בדבר שהמחבר קרא שם ספרו "קב הישר": (א) ק"ב פרקים לספר. (ב) שמו "צבי" עולה במספר ק"ב.

כמה הלכות ומנהגי ישראל מקורם מספר "קב הישר": (א) שלא ליטול ידים בבוקר על ידי רשע; (ב) לשים ברזל במים בעת התקופה, בגלל הסכנה שבדבר; (ג) שלא להניח כלים ריקים בעת ברכת המזון. גם מה שנהוג בהרבה תפוצות ישראל לומר במוצאי שבת י"א פסוקים שראשיתם וסופם באות נו"ן, מקורו

מספר "קב הישר", וכן התפילה שאומרים לאחר קריאת התורה, וגם אמירת הנשיא בחודש ניסן, ועוד כהנה, אשר מקורם מספר "קב הישר".

גודל חביבות התפילות שבספר "קב הישר" אצל גדולי ישראל בדורות שלאחריו, רואים מזה שהגאון הקדוש רבי שמואל אלבאז זכר צדיק לברכה ליקט בשנת תקס"ח כל התפילות שנדפסו בספר "קב הישר", והדפיסם בספר מיוחד אשר נקרא בשמו "רובע הקב". הוא מעיד על תפילות אלו, שמי שיאמר אותם בתמידות יהיה נקי מחטא ולא יסור מדרך התורה.

חשיבותו של המחבר אפשר לראות גם מזה שגדולי ישראל בהסכמותיהן לספר "יסוד יוסף", הדגישו את העובדה שהיה רבו של בעל קב הישר. המחבר השאיר עוד שני ספרים אשר לא נדפסו: ספר "עופר האלים" על התורה, והשני על עיבור השנה.

מעלות הספר "קב הישר"

יראים ושלמים החרדים לדבר ה' היו מחזיקים את הספר הקדוש "קב הישר" בתיק הטלית ותפילין שלהם, שיהי מוכן תמיד לעיין בו. וכתב הגאון מו"ה צבי יחזקאל מיכלזון זכר צדיק לברכה בהסכמתו לספר "אורחות צדיקים", שזוכר בחורף תרמ"א, כאשר בא בפעם הראשונה להגאון הקדוש בעל שפת אמת זכר צדיק לברכה מגור, הי' נהוג שכל אברך שנכנס לחדרו של השפת אמת לקבל הדרכה בעבודת ה', הי' השפת אמת מצוהו ללמוד בכל יום פרק אחד מספר מוסר. לפעמים הי' מצוה ללמוד ספר חובת הלבבות, ולפעמים היה מצוה ללמוד ספר אורחות צדיקים, והיו מחזיקים את הספרים הללו בתוך תיק הטלית ותפילין, כדי ללמוד בתוכם קודם התפילה.

כדאי למורי העם ומדריכיו לעורר את האברכים שישאו בתוך תיק הטו"ת שלהם את הספר "קב הישר", כדי שיוכלו לעיין בו לכה"פ חמש או עשר דקות קודם התפילה או לאחריה.

באיזהו מקומות היו הרבנים מלמדים ברבים ספר קב הישר בכל יום בין מנחה למעריב, וכן נהוג כהיום הזה בכמה מקומות.

כתב רבינו יונה בספר היראה (אות ר"מ) שהאדם צריך להרגיל את פיו בדיבורים של יראת שמים, כגון: הוי עז כנמר... סוף דבר הכל נשמע.. את האלקים ירא... מה ה' אלוקיך שואל מעמך... מאד מאד הוי שפל רוח... ואז מובטח לו שלא יכשל לעולם.

רבי יהודה בנו של הרא"ש כתב, ללמוד ספרי מוסר כדי לקיים השמע לאונך מה שאתה מוציא בפיך. והאריז"ל הזהיר גם כן ללמוד בכל יום ספרי מוסר, ושלא יעבור עליו יום אחד בלא לימוד ספרים הללו.

וכתב הגאון הקדוש רבי הלל מקאלאמיי זכר צדיק לברכה בספרו "עת לעשות" (שאלה י"ג) אודות הנחיצות לבנות ישראל שיהיו בקיאים בתפילה ובקריאת שפת אידיש, שעל ידי זה תתרבה בלימוד מוסר, יראה, צניעות, ומדות טובות. וכותב עוד, שעל ידי שתהיה בקיאה בשפת אידיש, תוכל לקרוא בכל יום ספר מנורת המאור, שמחת הנפש, קב הישר ושבת מוסר, ועל ידי זה תכיר גודל ערך התורה ושכר הגן עדן, עונש הגיהנום וחומר העבירות, עיין שם באריכות. רואים מזה שהגאון הקדוש רבי הלל מקאלאמיי מנה בין ספרי מוסר החשובים את הספר "קב הישר".

וכתב עוד בספרו "משכיל אל דל" (חלק ב', דף י"א), שגם בני אדם שאינם תלמידי חכמים יקבעו עתים שעה או יותר ביום

ובלילה ללמוד ספרי מוסר שנדפסו בשפת אידיש, כגון מנורת המאור, קב הישר ועוד, וגדול שכרם כאילו עסקו בהוויות דאביי ורבא. עוד כתב בספרו עת לעשות (עמוד רמ"ו) שהלומד ספרי מוסר יעזרהו השם יתברך שיהא ירא שמים ושבניו יהיו הגונים וילכו בדרך הישר.

בגלל חשיבותו נדפס ספר קב הישר בכמה מהדורות. כאשר עיני הקורא תחזינה מישרים, נדפס הספר פעמים רבות, ובכל פעם שנדפס, נתקבל הספר בכל תפוצות ישראל.

בלשונו הקדוש מלוה המחבר את האדם בכל דרכיו. דבריו הקדושים מחממים את הלבבות. תוכו רצוף אהבה להשם יתברך ולעם ישראל. הוא מלמד את האדם גודל חשיבות של קיום כל מצוה בפני עצמה, והכל בלשון צח ונאה, המובן גם לילד שהולך לבית הספר.

כל הענינים חרו המחבר וחיברם בסיפורים מזהיר הקדוש ומכתבי האריז"ל ועוד. הוא מזהיר להיות זהיר אף במצות קלות שהאדם דש בעקביו, ומאיר עיני האדם בכל מקום המצאו.

בחיי המחבר (בשנת תס"ב) נדפס הספר בלשון הקודש בעיר פראנקפורט, בתוספת תרגום לשפת אידיש. ואף על פי שהתירגום לשפת אידיש היתה בשעתו תועלת גדול להמעיינים בספר, שיבינו בשפה המדוברת כל הכתוב בספר, אך התירגום היה שגוי קצת באיזהו מקומן, וגם אינו בהתאם להשפה המדוברת והנכתבת היום במקומות אחביי החרדים לדבר ה' שמדברים בשפת אידיש. ויצא לאור בשנה זו ספר קב הישר שלשה כרכים בשפת אידיש כלול בהדרו ובתפארתו, והוא מאיר עיני הקורא בו.

לאחרונה יצא הספר לאור מחדש בלשון הקודש בכמה מהדורות כלול בתפארתם, מנוקד ומבואר עם

מפתחות ומקורות. ועלה במחשבתינו גם כן להדפיסו בלשון הקודש ולפרסמו כדי לזכות הרבים, ותקותינו שהלומדים בו יתעוררו לתורה ויראת שמים על ידי הלימוד בספר זה. ויהא רצוא שיתקדש שם שמים על ידינו להרבות תורה ויראת שמים בישראל.

מעלת לימוד ספרי מוסר בכל יום

ידוע מה שכתב הגאון הקדוש רבי יונתן אייבעשיץ זכותו יגן עלינו בספרו יצרות דבש (ח"א דרוש י"ב, דף ס"ח) שגם הנשים והבנות הקטנות מחויבות ללמוד בכל יום ספרי מוסר שנדפסו בשפת אידיש, כגון ספר שמחת הנפש וספר לב טוב וכו', ומבטיח שם שעל ידי זה יפתחו לבותיהם ליראת שמים האמיתית, ולא יבואו לידי חטא. ובספר שמחת הנפש (עמוד קל"ד) כתב שצריכים ללמוד ספרי מוסר בפרט כעת שנדפסו בשפת אידיש.

הגר"א זכר צדיק לברכה במכתבו (אגרת הגר"א) כותב לאמו: "יש תחת ידי איזה ספרי מוסר בשפת אידיש, ויש ללמוד בהם תמיד, ובפרט בשבת קודש צריכים להתעסק בספרי מוסר, ותדריך אותם ברוח ספרי המוסר". רואים מכך שביום השבת על הנשים והבנות לעסוק רק בספרי מוסר ולא בדברים אחרים, כדי שידעו מה חובתן בעולמן.

בספר סדר דרך ישרה כתב, שהלומד ספרי מוסר בכל יום לפי הבנתו, יקבל שכרו מאת ה' כמו למדן שעוסק בספרי קודש בלשון הקודש.

גם ידוע שהחתם סופר זכותו יגן עלינו הי' לומד כל יום איזה זמן בספר חובת הלבבות עם תלמידיו, ואמר פעם, שהוא מרגיש חסרון ביום אשר לא עסק בו בספר מוסר.

ומסופר שפעם שאל איש אחד את גדול המוסר הגאון רבי ישראל סאלאנטער זכר צדיק לברכה, היות ויש לו שהות ביום חצי שעה לעסוק בתורה, איזה לימוד יקח לעצמו בחצי שעה ההוא. והשיב לו שילמוד בספר מוסר, ואז יראה שבאמת יש לו שהות ביום יותר מחצי שעה להקדישו ללימוד התורה.

והרי אך למותר לתאר התועלת של לימוד ספרי מוסר לתיקון המידות. מובא בשם צדיקים שבזמנים הללו העיקר הוא לדבר מעניני מדות. ויש פתגם של גדולי ישראל שאמרו, שאפשר לסיים כל הש"ס ועדיין לא למד מסכת מדות.

צדיקים נשגבים היו עובדים זמן רב על מדות טובות. הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זכותו יגן עלינו, שהיה עמוד האמת בדורו, העיד על עצמו שהוצרך לעמול שלש עשרה שנה על מנת לשרש מעצמו את מדת השקר, ועוד שלש עשרה שנה לקנות לעצמו מדת האמת.

בהקדמת ספר ויגד יעקב על המועדים הביא בשם אביו, שהגאון הקדוש מהרי"ד מבעלזא זכותו יגן עלינו אמר, "ספר ראשית חכמה צריכים ללמוד, בספר חובת הלבבות צריכים לעיין, וספר ארחות צדיקים צריכים לידע בעל פה", עכ"ד. ומובן שכוונתו גם לספרי מוסר אחרים, כספר קב הישר ועוד. הרי לא היתה בית בישראל בכל הדורות שלא היה בו ספר הקדוש קב הישר.

ידוע מה שכתב הגאון רבי עקיבא איגר זכר צדיק לברכה בהקדמה לספרו, בו מפציר בבנו שישגיח בעת הדפסת ספריו שיהיה נדפס על נייר יפה ואותיות יפים בדיו שחור, כי כשהספר נדפס בפאר והדר, ובאותיות שמאירות את העינים, אפשר להרחיב הדעה והכוונה בעת שמעיינים בו.

לכן לא חסכנו כל עמל ויגיעה להוציא לאור דבר שלם נאה ומתוקן, שיוכל הקורא לעיין בו בקלות, ויהא רעוא שיתקדש שם שמים על ידינו, ובזכות הפצת יראה וטהרה בישראל נזכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

הספר הקדוש "קב הישר" נדפס כמה פעמים, בחיים חיותו של המחבר, הגאון הצדיק הקדוש רבי צבי הירש ב"ר אהרן שמואל קאיידנאבר זכותו יגן עלינו, מעיר פראנקפורט, ואח"כ הדפיסו אותו קרוב לששים פעמים בזמנים שונים ובמדינות שונות עד שנת תרנ"ח כפי הרשימה דלהלן - ומאז ועד עתה נדפס פעמים אין מספר בהרבה אופנים ומקומות - ולאחרונה הדפיסו אותו מחדש בלשון הקודש ובשפת אידיש בדפוס חדשה בכמה מהדורות חדשות.

רשימת הדפוסים של ספר הקדוש "קב הישר" בק"ב פרקים כשנת תס"ה עד שנת תרנ"ח: בלשון הקודש, באידיש ובלאטיין:

1. פראנקפורט ד'מיין תס"ה (רי"ב דפים).
2. אמ"ד תפ"ב (קס"ח דפים).
3. קושטיא תצ"ב (צ"ח דפים).
4. ווענעציא תק"ג (צ"ח דפים).
5. ווענעציא תקל"ב (קי"ב דפים).
6. לבוב תקנ"א (קל"ו דפים).
7. זאלקאוא תקס"ה (קל"ו דפים).
8. סאדילקאוו תקפ"ה (קל"ו דפים).
9. חכו"ד (קל"ו דפים).
10. ליווארנא תר"ג (קל"ו דפים).
11. לבוב תר"א (ס"ז דפים).

12. לבוב תר"י"ח (ס"ז דפים).
13. לבוב תרכ"ג (ק"ב דפים).
14. ווילנא תרכ"ד (ק"ב דפים).
15. לבוב תרל"א (ק"ב דפים).
16. ווארשא תרל"ט (ק"ב דפים).
17. לובלין תרנ"ח (ק"ב דפים).
18. פראנקפורט ד'מיין תס"ט (ק"ב דפים).
19. פראנקפורט ד'מיין ת"ע (צ' דפים).
20. יעסניץ תפ"ה (צ' דפים).
21. זאלקאווא תקט"ו (צ' דפים).
22. חמ"ד תקל"ג (ק"ח דפים).
23. פראנקפורט אמ"ן תקמ"ו (ק"ח דפים).
24. פראנקפורט אמ"ן תקנ"ט (ק"ח דפים).
25. זולצבאך תקנ"ה (ק"ח דפים).
26. זולצבאך תקנ"ט (קב"ד דפים).
27. זולצבאך תקס"ה (קב"ד דפים). עם תרגום יידיש
אשכנז ע"י ה"ר משה ב"ר נתן נטע.
28. סאדילקאווא תקפ"א (קב"ד דפים).
29. זיטאמיר תר"ך (קב"ד דפים).
30. לבוב תרכ"ג (קב"ד דפים).
31. ווילנא תרכ"ה (קב"ד דפים).
32. ווארשא תרכ"ו (קב"ד דפים).
33. לובלין תרל"ו.
34. לובלין תרנ"ח.

ובתרגום אידיש בלבד:

1. זולעבאר תפ"ד (צ"ח דפים).
  2. פיורדא תצ"ח (פ"ח דפים).
  3. פיורדא תק"ג (פ"ח דפים).
  4. חמ"ד.
  5. חמ"ד תקל"ג.
  6. חמ"ד תקנ"ג.
  7. לאשצוב תקע"ז.
- ובתרגום לאדינו (ע"י ה"ר ניסים הכהן):
1. קושיטא תקפ"ג.
  2. קושיטא תקפ"ח.
  3. קושיטא תרב"ג.

מפתחות סדר הימים

א	[יום 1 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום א
ב	[יום 2 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ב
ג	[יום 3 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ג
ד	[יום 4 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ד
ה	[יום 5 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ה
ו	[יום 6 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ו
ז	[יום 7 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ז
ח	[יום 8 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ח
ט	[יום 9 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ט
י	[יום 10 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום י
יא	[יום 11 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום יא
יב	[יום 12 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום יב
יג	[יום 13 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום יג
יד	[יום 14 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום יד
טו	[יום 15 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום טו
טז	[יום 16 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום טז
יז	[יום 17 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום יז
יח	[יום 18 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום יח
יט	[יום 19 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום יט
כ	[יום 20 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום כ
כא	[יום 21 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום כא
כב	[יום 22 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום כב
כג	[יום 23 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום כג
כד	[יום 24 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום כד

מב	[יום 25 בשנה]	תשרי	כה	סדר הלימוד יום
מז	[יום 26 בשנה]	תשרי	כו	סדר הלימוד יום
מה	[יום 27 בשנה]	תשרי	כז	סדר הלימוד יום
מז	[יום 28 בשנה]	תשרי	כח	סדר הלימוד יום
מט	[יום 29 בשנה]	תשרי	כט	סדר הלימוד יום
נא	[יום 30 בשנה]	תשרי	ל	סדר הלימוד יום
נג	[יום 31 בשנה]	חשוון	א	סדר הלימוד יום
נה	[יום 32 בשנה]	חשוון	ב	סדר הלימוד יום
נו	[יום 33 בשנה]	חשוון	ג	סדר הלימוד יום
נח	[יום 34 בשנה]	חשוון	ד	סדר הלימוד יום
ס	[יום 35 בשנה]	חשוון	ה	סדר הלימוד יום
סא	[יום 36 בשנה]	חשוון	ו	סדר הלימוד יום
סד	[יום 37 בשנה]	חשוון	ז	סדר הלימוד יום
סה	[יום 38 בשנה]	חשוון	ח	סדר הלימוד יום
סז	[יום 39 בשנה]	חשוון	ט	סדר הלימוד יום
סח	[יום 40 בשנה]	חשוון	י	סדר הלימוד יום
ע	[יום 41 בשנה]	חשוון	יא	סדר הלימוד יום
עא	[יום 42 בשנה]	חשוון	יב	סדר הלימוד יום
עג	[יום 43 בשנה]	חשוון	יג	סדר הלימוד יום
עה	[יום 44 בשנה]	חשוון	יד	סדר הלימוד יום
עו	[יום 45 בשנה]	חשוון	טו	סדר הלימוד יום
עח	[יום 46 בשנה]	חשוון	טז	סדר הלימוד יום
פ	[יום 47 בשנה]	חשוון	יז	סדר הלימוד יום
פב	[יום 48 בשנה]	חשוון	יח	סדר הלימוד יום
פד	[יום 49 בשנה]	חשוון	יט	סדר הלימוד יום
פו	[יום 50 בשנה]	חשוון	כ	סדר הלימוד יום
פז	[יום 51 בשנה]	חשוון	כא	סדר הלימוד יום

קמא	[יום 79 בשנה]	כסליו	כ	סדר הלימוד יום כ
קמג	[יום 80 בשנה]	כסליו	כא	סדר הלימוד יום כא
קמה	[יום 81 בשנה]	כסליו	כב	סדר הלימוד יום כב
קמז	[יום 82 בשנה]	כסליו	כג	סדר הלימוד יום כג
קמח	[יום 83 בשנה]	כסליו	כד	סדר הלימוד יום כד
קנ	[יום 84 בשנה]	כסליו	כה	סדר הלימוד יום כה
קנב	[יום 85 בשנה]	כסליו	כו	סדר הלימוד יום כו
קנד	[יום 86 בשנה]	כסליו	כז	סדר הלימוד יום כז
קנה	[יום 87 בשנה]	כסליו	כח	סדר הלימוד יום כח
קנז	[יום 88 בשנה]	כסליו	כט	סדר הלימוד יום כט
קנט	[יום 89 בשנה]	כסליו	ל	סדר הלימוד יום ל
קסא	[יום 90 בשנה]	טבת	א	סדר הלימוד יום א
קסג	[יום 91 בשנה]	טבת	ב	סדר הלימוד יום ב
קסה	[יום 92 בשנה]	טבת	ג	סדר הלימוד יום ג
קסו	[יום 93 בשנה]	טבת	ד	סדר הלימוד יום ד
קסח	[יום 94 בשנה]	טבת	ה	סדר הלימוד יום ה
קע	[יום 95 בשנה]	טבת	ו	סדר הלימוד יום ו
קעב	[יום 96 בשנה]	טבת	ז	סדר הלימוד יום ז
קעד	[יום 97 בשנה]	טבת	ח	סדר הלימוד יום ח
קעו	[יום 98 בשנה]	טבת	ט	סדר הלימוד יום ט
קעח	[יום 99 בשנה]	טבת	י	סדר הלימוד יום י
קפ	[יום 100 בשנה]	טבת	יא	סדר הלימוד יום יא
קפב	[יום 101 בשנה]	טבת	יב	סדר הלימוד יום יב
קפד	[יום 102 בשנה]	טבת	יג	סדר הלימוד יום יג
קפה	[יום 103 בשנה]	טבת	יד	סדר הלימוד יום יד
קפו	[יום 104 בשנה]	טבת	טו	סדר הלימוד יום טו
קפח	[יום 105 בשנה]	טבת	טז	סדר הלימוד יום טז

קצא	[יום 106 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום יז
קצג	[יום 107 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום יח
קצה	[יום 108 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום יט
קצז	[יום 109 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כ
קצט	[יום 110 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כא
רג	[יום 111 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כב
רד	[יום 112 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כג
רו	[יום 113 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כד
רט	[יום 114 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כה
ריב	[יום 115 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כו
ריז	[יום 116 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כז
רטו	[יום 117 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כח
ריז	[יום 118 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כט
ריט	[יום 119 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום א
רכג	[יום 120 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ב
רכה	[יום 121 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ג
רכו	[יום 122 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ד
רכח	[יום 123 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ה
רל	[יום 124 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ו
רלב	[יום 125 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ז
רלד	[יום 126 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ח
רלה	[יום 127 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ט
רלז	[יום 128 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום י
רלט	[יום 129 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום יא
רמא	[יום 130 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום יב
רמג	[יום 131 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום יג
רמה	[יום 132 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום יד

רמח	[יום 133 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום טו
רנ	[יום 134 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום טז
רנב	[יום 135 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום יז
רנה	[יום 136 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום יח
רנז	[יום 137 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום יט
רנט	[יום 138 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כ
רסא	[יום 139 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כא
רסב	[יום 140 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כב
רסד	[יום 141 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כג
רסו	[יום 142 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כד
רסח	[יום 143 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כה
ער	[יום 144 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כו
רעא	[יום 145 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כז
רעג	[יום 146 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כח
רעו	[יום 147 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כט
רעח	[יום 148 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ל
רפ	[יום 149 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום א
רפא	[יום 150 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ב
רפג	[יום 151 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ג
רפה	[יום 152 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ד
רפז	[יום 153 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ה
רפח	[יום 154 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ו
רצא	[יום 155 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ז
רצב	[יום 156 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ח
רצו	[יום 157 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ט
רצז	[יום 158 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום י
שא	[יום 159 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום יא

שב	[יום 160 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום יב
דש	[יום 161 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום יג
שה	[יום 162 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום יד
שז	[יום 163 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום טו
שט	[יום 164 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום טז
שיא	[יום 165 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום יז
שטז	[יום 166 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום יח
שיז	[יום 167 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום יט
שיט	[יום 168 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כ
שכ	[יום 169 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כא
שכב	[יום 170 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כב
שכד	[יום 171 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כג
שכו	[יום 172 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כד
שכח	[יום 173 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כה
שכט	[יום 174 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כו
של	[יום 175 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כז
שלב	[יום 176 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כח
שלה	[יום 177 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כט
שלז	[יום 178 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום א
שמא	[יום 179 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ב
שמג	[יום 180 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ג
שדמ	[יום 181 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ד
שמז	[יום 182 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ה
שמח	[יום 183 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ו
שנא	[יום 184 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ז
שנא	[יום 185 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ח
שנג	[יום 186 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ט

שנה	[יום 187 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום י
שנז	[יום 188 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום יא
שנח	[יום 189 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום יב
שס	[יום 190 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום יג
שסג	[יום 191 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום יד
שסד	[יום 192 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום טו
שסו	[יום 193 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום טז
שסט	[יום 194 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום יז
שע	[יום 195 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום יח
שעב	[יום 196 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום יט
שעד	[יום 197 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כ
שעו	[יום 198 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כא
שעז	[יום 199 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כב
שעט	[יום 200 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כג
שפב	[יום 201 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כד
שפד	[יום 202 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כה
שפו	[יום 203 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כו
שפח	[יום 204 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כז
שפט	[יום 205 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כח
שצב	[יום 206 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כט
שצד	[יום 207 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ל
שצו	[יום 208 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום א
שצט	[יום 209 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום ב
תא	[יום 210 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום ג
תג	[יום 211 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום ד
תד	[יום 212 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום ה
תז	[יום 213 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום ו

סדר הלימוד יום ז	אייר	[יום 214 בשנה]	תי
סדר הלימוד יום ח	אייר	[יום 215 בשנה]	תיא
סדר הלימוד יום ט	אייר	[יום 216 בשנה]	תיד
סדר הלימוד יום י	אייר	[יום 217 בשנה]	תטו
סדר הלימוד יום יא	אייר	[יום 218 בשנה]	תיז
סדר הלימוד יום יב	אייר	[יום 219 בשנה]	תיט
סדר הלימוד יום יג	אייר	[יום 220 בשנה]	תכא
סדר הלימוד יום יד	אייר	[יום 221 בשנה]	תכב
סדר הלימוד יום טו	אייר	[יום 222 בשנה]	תכד
סדר הלימוד יום טז	אייר	[יום 223 בשנה]	תכו
סדר הלימוד יום יז	אייר	[יום 224 בשנה]	תכט
סדר הלימוד יום יח	אייר	[יום 225 בשנה]	תל
סדר הלימוד יום יט	אייר	[יום 226 בשנה]	תלג
סדר הלימוד יום כ	אייר	[יום 227 בשנה]	תלה
סדר הלימוד יום כא	אייר	[יום 228 בשנה]	תלו
סדר הלימוד יום כב	אייר	[יום 229 בשנה]	תלט
סדר הלימוד יום כג	אייר	[יום 230 בשנה]	תמא
סדר הלימוד יום כד	אייר	[יום 231 בשנה]	תמד
סדר הלימוד יום כה	אייר	[יום 232 בשנה]	תמה
סדר הלימוד יום כו	אייר	[יום 233 בשנה]	תמח
סדר הלימוד יום כז	אייר	[יום 234 בשנה]	תמט
סדר הלימוד יום כח	אייר	[יום 235 בשנה]	תנ
סדר הלימוד יום כט	אייר	[יום 236 בשנה]	תנב
סדר הלימוד יום א	סיון	[יום 237 בשנה]	תנה
סדר הלימוד יום ב	סיון	[יום 238 בשנה]	תנו
סדר הלימוד יום ג	סיון	[יום 239 בשנה]	תנח
סדר הלימוד יום ד	סיון	[יום 240 בשנה]	תנט

תסא	[יום 241 בשנה]	סיון	ה	סדר הלימוד יום
תסג	[יום 242 בשנה]	סיון	ו	סדר הלימוד יום
תסה	[יום 243 בשנה]	סיון	ז	סדר הלימוד יום
תסו	[יום 244 בשנה]	סיון	ח	סדר הלימוד יום
תסז	[יום 245 בשנה]	סיון	ט	סדר הלימוד יום
תע	[יום 246 בשנה]	סיון	י	סדר הלימוד יום
תעא	[יום 247 בשנה]	סיון	יא	סדר הלימוד יום
תעג	[יום 248 בשנה]	סיון	יב	סדר הלימוד יום
תעה	[יום 249 בשנה]	סיון	יג	סדר הלימוד יום
תעז	[יום 250 בשנה]	סיון	יד	סדר הלימוד יום
תעט	[יום 251 בשנה]	סיון	טו	סדר הלימוד יום
תפב	[יום 252 בשנה]	סיון	טז	סדר הלימוד יום
תפג	[יום 253 בשנה]	סיון	יז	סדר הלימוד יום
תפה	[יום 254 בשנה]	סיון	יח	סדר הלימוד יום
תפח	[יום 255 בשנה]	סיון	יט	סדר הלימוד יום
תצ	[יום 256 בשנה]	סיון	כ	סדר הלימוד יום
תצג	[יום 257 בשנה]	סיון	כא	סדר הלימוד יום
תצה	[יום 258 בשנה]	סיון	כב	סדר הלימוד יום
תצח	[יום 259 בשנה]	סיון	כג	סדר הלימוד יום
תק	[יום 260 בשנה]	סיון	כד	סדר הלימוד יום
תקב	[יום 261 בשנה]	סיון	כה	סדר הלימוד יום
תקד	[יום 262 בשנה]	סיון	כו	סדר הלימוד יום
תקו	[יום 263 בשנה]	סיון	כז	סדר הלימוד יום
תקז	[יום 264 בשנה]	סיון	כח	סדר הלימוד יום
תקט	[יום 265 בשנה]	סיון	כט	סדר הלימוד יום
תקיא	[יום 266 בשנה]	סיון	ל	סדר הלימוד יום
תקיג	[יום 267 בשנה]	תמוז	א	סדר הלימוד יום

תמיד	[יום 268 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום ב
תקטז	[יום 269 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום ג
תקיז	[יום 270 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום ד
תקיט	[יום 271 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום ה
תקכא	[יום 272 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום ו
תקכד	[יום 273 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום ז
תקכה	[יום 274 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום ח
תקכז	[יום 275 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום ט
תקכט	[יום 276 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום י
תקלא	[יום 277 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום יא
תקלג	[יום 278 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום יב
תקלה	[יום 279 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום יג
תקלז	[יום 280 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום יד
תקלט	[יום 281 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום טו
תקמא	[יום 282 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום טז
תקמב	[יום 283 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום יז
תקמד	[יום 284 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום יח
תקמו	[יום 285 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום יט
תקמח	[יום 286 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום כ
תקמט	[יום 287 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום כא
תקנא	[יום 288 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום כב
תקנד	[יום 289 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום כג
תקנו	[יום 290 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום כד
תקנח	[יום 291 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום כה
תקס	[יום 292 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום כו
תקסב	[יום 293 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום כז
תקסד	[יום 294 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום כח

תקסה	[יום 295 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום כט
תקסח	[יום 296 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום א
תקע	[יום 297 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ב
תקעא	[יום 298 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ג
תקעב	[יום 299 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ד
תקעה	[יום 300 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ה
תקעז	[יום 301 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ו
תקעח	[יום 302 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ז
תקפא	[יום 303 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ח
תקפא	[יום 304 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ט
תקפג	[יום 305 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום י
תקפה	[יום 306 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום יא
תקפז	[יום 307 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום יב
תקפח	[יום 308 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום יג
תקצ	[יום 309 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום יד
תקצא	[יום 310 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום טו
תקצג	[יום 311 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום טז
תקצה	[יום 312 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום יז
תקצז	[יום 313 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום יח
תקצט	[יום 314 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום יט
תרא	[יום 315 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום כ
תרג	[יום 316 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום כא
תרה	[יום 317 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום כב
תרח	[יום 318 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום כג
תרי	[יום 319 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום כד
תריא	[יום 320 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום כה
תריג	[יום 321 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום כו

סדר הלימוד יום כז	אב	[יום 322 בשנה]	תרטו
סדר הלימוד יום כח	אב	[יום 323 בשנה]	תרטז
סדר הלימוד יום כט	אב	[יום 324 בשנה]	תריח
סדר הלימוד יום א	אלול	[יום 325 בשנה]	תרכ
סדר הלימוד יום ב	אלול	[יום 326 בשנה]	תרכא
סדר הלימוד יום ג	אלול	[יום 327 בשנה]	תרכג
סדר הלימוד יום ד	אלול	[יום 328 בשנה]	תרכה
סדר הלימוד יום ה	אלול	[יום 329 בשנה]	תרכז
סדר הלימוד יום ו	אלול	[יום 330 בשנה]	תרל
סדר הלימוד יום ז	אלול	[יום 331 בשנה]	תרלא
סדר הלימוד יום ח	אלול	[יום 332 בשנה]	תרלב
סדר הלימוד יום ט	אלול	[יום 333 בשנה]	תרלד
סדר הלימוד יום י	אלול	[יום 334 בשנה]	תרלו
סדר הלימוד יום יא	אלול	[יום 335 בשנה]	תרלז
סדר הלימוד יום יב	אלול	[יום 336 בשנה]	תרלט
סדר הלימוד יום יג	אלול	[יום 337 בשנה]	תרמא
סדר הלימוד יום יד	אלול	[יום 338 בשנה]	תרמג
סדר הלימוד יום טו	אלול	[יום 339 בשנה]	תרמה
סדר הלימוד יום טז	אלול	[יום 340 בשנה]	תרמו
סדר הלימוד יום יז	אלול	[יום 341 בשנה]	תרמח
סדר הלימוד יום יח	אלול	[יום 342 בשנה]	תרנ
סדר הלימוד יום יט	אלול	[יום 343 בשנה]	תרנא
סדר הלימוד יום כ	אלול	[יום 344 בשנה]	תרנג
סדר הלימוד יום כא	אלול	[יום 345 בשנה]	תרנה
סדר הלימוד יום כב	אלול	[יום 346 בשנה]	תרנו
סדר הלימוד יום כג	אלול	[יום 347 בשנה]	תרנח
סדר הלימוד יום כד	אלול	[יום 348 בשנה]	תרנט

תרס	[יום 349 בשנה]	אלול	כה	סדר הלימוד יום
תרסג	[יום 350 בשנה]	אלול	כו	סדר הלימוד יום
תרסד	[יום 351 בשנה]	אלול	כז	סדר הלימוד יום
תרסח	[יום 352 בשנה]	אלול	כח	סדר הלימוד יום
עטר	[יום 353 בשנה]	אלול	כט	סדר הלימוד יום
תערב	[יום 354 בשנה]	אלול	ל	סדר הלימוד יום

סדר הלימוד ליום א תשרי [יום 1 בשנה]

פְּרִשְׁת גְּרָאשִׁית פָּרָק ז'

בְּפָרָק זֶה מְבַאֵר מַעֲלַת הַחֲכָמָה שְׁנִתְּנָה לְאָדָם

א. "ה' בְּחֲכָמָה יָסַד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה" (משלי ג, יט).
מְקַרָּא זֶה בָּא לְהוֹדִיעַ, שֶׁעַקֵּר תְּפַאֲרַת הַחֲכָמָה
וְהַתְּבוּנָה הוּא, כְּשֶׁהוֹלִידוּ וְהִצְמִיחוּ דְבַר שֵׁישׁ בּוֹ תוֹעֵלַת
וַיִּסוֹד וּמְקוֹר.

עַל יְדֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים מְפַאֵר וּמְרוֹמֵם הָאָדָם אֶת נִשְׁמָתוֹ

ב. וּבִזְאֵת יִתְהַלֵּל הַחֲכָם וַיִּתְפַּאֵר הַיָּמִין כְּשֶׁפּוֹעֵל בְּחֲכָמָתוֹ
וּבִינְתוֹ מֵה שֶׁהוּא תְּכֵלִית גְּדוֹל, וְתוֹעֵלַת לְנִשְׁמָתוֹ
הַחֲצוּבָה מִתַּחַת כֶּסֶף כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּנְתָנָה אֶל הָאָדָם אֲשֶׁר
הוּא קְרוֹץ מִחֶמֶר, כְּדֵי לְקַשְׁטָהּ בְּקִשּׁוּטֵינָא נְאִים וּמִהַדְרִים
בְּמַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים וּבִדְרָכָיו הַיִּשְׁרִים, וְלִהְיוֹת זֵיֶרָה כְּאֲשֶׁר
יָבוֹא זְמַן פְּקֻדָּתָהּ שֶׁל הַנִּשְׁמָה לָשׁוּב בֵּין נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים
בְּעֵז וּבְחֻדוּהָ.

ג. וְעַל חֲכָמָה זֶה נֶאֱמַר "וְהַחֲכָמָה תְּחִיָּה בְּעֵלְיָהּ" (קהלת ז,
יב). מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁמוֹלִיד בְּחֲכָמָתוֹ דְּבָרִים שְׂאִין בְּהֵן
תוֹעֵלַת כִּי אִם תִּהְיֶה וְהִבֵּל וְרִיק, וְהַגּוֹף יִהְיֶה כְּלֵה וְאָבֵד וְכָל
תְּאוֹתָיו וְהַנְּאוֹתָיו כְּלֵא הֵיוּ. מֵה יִתְרוֹן בְּחֲכָמָה זֶה?!

ד. וְאִין צְרִיךְ לוֹמַר כְּשֶׁהָאָדָם מוֹלִיד בְּחֲכָמָתוֹ פְּעֵלַת שְׂוֹא
וְשֶׁקֶר, וְעַנְיָנִים רְעִים וּמְקַלְקָלִים, שֶׁלֹּא כְּדִין וְדַת
תּוֹרַתֵינוּ הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי עוֹשֶׂה כְּתָמִים וּפְגָם בְּנִשְׁמָתוֹ.

ה. אוי לָהּ לְאוֹתָהּ הַחֲכָמָה, אוי לָהּ לְאוֹתָהּ הַבִּינָה,
הַגֹּרֵם לְנִשְׁמָה דִּילִיָּה צַעַר גְּלוּגוּלִים קָשִׁים וּמְרִים,
וַיְסוּרִים בְּגִיהֶנָּם, וְנִדְחִית מִפְּרָגוּדָא קִדְיָשָׁא בְּחִרְפָּה
וּבְבוּשָׁה גְדוּלָּה.

לעשות חשבון הנפש בכל יום, אפילו לכמה רגעים בלבד, איך נראה
האדם בעולמו

ו. על פן עצה היעוצה לכל מי אשר בשם ישראל יכנה,
להכניע לִבּוֹ הַקָּשָׁה, וַיִּקַּח פְּנָאֵי לְעַצְמוֹ לְהִתְבוּדָד
בְּמָקוֹם מְצַנֵּעַ שֶׁתִּפְּל עָלָיו הַכְּנָעָה גְדוּלָּה, וְאִימַת הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וַיִּחַשְׁבַּ בְּיָמָיו וּשְׁנוֹתָיו אֲשֶׁר כָּבַר עָבְרוּ וַחֲלָפוּ
וְהָיוּ כְּלֵא הָיוּ, וְכָל יוֹם זְמַנּוֹ מִתְקַצֵּר וּמִתְקָרֵב אֶל יוֹם
הַפְּקוּדָה, שֶׁהוּא יוֹם הַמּוֹת, אֲשֶׁר מִי יוֹדֵעַ אוֹתוֹ, כִּי הוּא
שָׁט וּבָא פֶתַע פֶּתְאוֹם, וְהַשְּׁלוּחֵי בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה אֲצִים
וּמִמְהָרִים לְהִבְיָאוּ, לְתַן דִּין וְחֶשְׁבוֹן עַל כָּל דְּבוּר, וּמַעֲשֵׂה,
וּמַחֲשָׁבָה, בְּלִתי וְתוֹר מְאוּמָה.

ז. וי לנו מיום הדין, וי לנו מיום התוכחה. וכל לב יודע
מרת נפשו, מה שמרד בהקדוש ברוך הוא, הכעיס
לפניו בילדותו ובזקנותו, במקום גלוי ובמקום נסתר, כי
לפני הקדוש ברוך הוא הכל גלוי וידוע. ובשעת הדין כלם
עומדים ומעידים בפניו, באיזה יום ובאיזה שעה נעשית
הרעה, ובאיזה מקום.

סדר הלימוד ליום **ב תשרי** [יום 2 בשנה]

הרושם המתעב שנשאָר באדם מן החטא

ח. ובא וראה מה שמצאתי כתוב בספר אותיות דר'
עקיבא, כי יש למלאך אחד עומד סמוך לרקיע

ראשון, ורואה מעשים של בני אדם ומכריז למלאך אחר, ואותו המלאך השני מכריז הכרוז לפני פרגודא קדישא. (רצונו לומר פרקת הקדש), ומחמת קול כרוז זה מה שבני אדם עושין עברות, מתרחקים משם כל המלאכים שרוצים לומר שירה עד שמטהרין את המקום בטבילות.

ז. אוי לנו קל וחמר, אם מהמקום ששומעין כרוז קול העברה המלאכי השרת מתרחקים, ומטהרים המקומות, מכל שכן שיש טמאה באותו מקום עצמו שנעשה בה העברה, וקל וחמר הן אדם שעושה עברה בעצמו.

תשובה אמיתית מעמק הלב מועיל אפילו על עברות חמורות ביותר. אל יאמר הן אדם יתמרמר לבי בקרבי, וי לי אין תרופה עוד, שהרביתי לחטא לפני הקדוש ברוך הוא, אדרבא תחשב בדעתך כי ה' אלהי ישראל הוא מלא רחמים כפיו וידי פרושות לקבל תשובה. ובפרט מעמו ונחלתו.

הקדוש ברוך הוא פושט יד לשבים שרוצים להתקרב אליו יתברך **יא.** ותכף לכשיקח האדם פנאי לעצמו ומתבודד כף, אז בודאי אלהים יהיה בעזרו לגדור גדר על להבא, ויהיה ה' אלהיו עמו. והבא לטהר מסייעין לו, ויש לו להבן אדם בעצמו לראות לישר המסלה ולתקן את המענות.

מה שביכולת דבור אחד בלבד לגרום למעלה - מעשה נורא באשה שעמדה לפני הבית דין של מעלה

יב. ואל יהיה מקל לעצמו לומר זה הוא עברה קלה, ואין כדאי להתחרט בזה, או לעשות תשובה. ואניח את

הקלים, וְאֶתְבוֹנֵן עַל הַחֲמוּרוֹת לְתַקֵּן, כִּי צָרִיף הָאָדָם לִידַע שְׂאִין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתָרֵן, וְאֶפִּילוּ עַל דְּבוּר קַל. וּבּוֹא וּרְאֵה מַה שֶּׁכָּתַב הָרַב הַחֲסִיד בְּסֵפֶר "רֵכֵב אֵלָיו" מַה שֶּׁאֲרַע בְּיָמָיו.

יג. בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁהִיְתָה יוֹשֶׁבֶת בֵּין שְׂאֲרֵי נָשִׁים, וְהָיוּ מְסֻפְרוֹת אִשָּׁה אַחַת עִם חֲבֵרְתָּהּ בְּעִנְיַן הַתְּשׁוּבָה שֶׁל דִּין וְחֻשְׁבוֹן שְׂצָרִיף כָּל אָדָם לְתַן עַל מַעֲשָׂיו.

יד. פְּתַחְהָ אִשָּׁה אַחַת בְּדֶרֶךְ שְׁחוּק וְאִמְרָה, וְאֲנִי בְּבוֹאֵי לְפָנָי יוֹם הַדִּין בְּב"ד שֶׁל מַעֲלָה וְיִשְׁאָלוּ אוֹתִי לְמַה עָשִׂיתְּ כֵּן, אֶעֱשֶׂה אֶת עֲצָמֵי אֱלֻמֶּת שֶׁלֹּא אוֹכֵל לְהַשִּׁיב, וְלֹא הָיוּ יָמִים מְעֻטִּים עַד שֶׁנַּעֲשִׂית אֱלֻמֶּת עַד יוֹם מוֹתָהּ עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

סדר הלימוד ליום ג תשרי [יום 3 בשנה]

העשירות אינה הוכחה על צדקות האדם

זו. הָרִי מוֹכֵחַ שֶׁהַדְּבוּר סָלִיק לְמַעֲלָה וְעוֹשֶׂה רוֹשֵׁם, וְאֵל יַחֲשֹׁב וַיְדַמֶּה הָאָדָם לוֹמֵר, שְׂאֲחָרֵי חֲטָאוּ וּפְעֻלוֹת שָׂוָא שֶׁעָשָׂה יֵשׁ לוֹ תַעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה, וְעָשָׂר וּבְרִיאוֹת גּוֹפוֹ, וּבִשְׁבִיל זֶה לֹא יַחְרִיד לוֹ חֲרָדָה, אֲדַרְבָּה עָלָיו נֶאֱמַר "יֵשׁ עָשָׂר שָׁמוֹר לְבַעֲלָיו לְרַעְתּוֹ" (קְהֵלֵת ה, יב), כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֶּתִין לוֹ עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא סְאָתוֹ, וּבְפַעַם אַחַת יִשְׁפֹּךְ חֲרוֹן אַף ה' עָלָיו, וְיִבּוֹאוּ עָלָיו בְּעֲלֵי חֲצִים וְדִינִים קָשִׁים רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, בְּלֵי חֲנִינָה וְחַמְלָה.

אם האדם היה רואה ומרגיש מה למטה ממנו, היה כל עסקו רק במעשים טובים

זו. בֵּן אָדָם אִם אֶתָּה יוֹדַע כְּמַה שְׁדִין מְסֻטְרָא אֲחָרָא

האורבים על רביעית הדם שבלב האדם, בודאי היית משעבד גופך ונשמתך להבורא יתברך.

יז. והנה כתיב "חדשים לבקרים רבה אמונתך" (איכה יג, כג) בכל בקר בהקיץ משנתו, נעשה האדם בריה חדשה, וידוע כי תכלית בריאת האדם על מנת לקיים התורה, והחקים, ומצוות ה'.

סגולה ליראת שמים, לזכור תמיד מעמד הר סיני

יח. ועל כן צריך האדם כשיעור משנתו, יחשב בדעתו תכף במעמד הר סיני, ויציר בשכלו איך היה לישראל טהרה ופרישות כשהיו עומדים בהר סיני, באימה ויראה, ברתת ובזיע, והר סיני עשן מפני האש אשר ירד הקדוש ברוך הוא עליו ברבבות מלאכים, וקול השופר, ומשה רבינו עליו השלום אדון כל הנביאים היה הסרסור בין הקדוש ברוך הוא ובין עמו ישראל.

פגנת המזוזה

יט. ואחר כך יהיה האדם זריז שיצא מפיו דבור של קדשה. ועל כן כתב הרב בעל "סדר היום", שתכף ומיד כשיקיץ האדם משנתו יאמר, "מודה אני לפניך מלך חי וקים שהחזרת בי נשמתی בחמלה רבה אמונתך". ואחר כך ינקה את גופו, ויטל ידיו, ואחר כך ילך בזריזות לבהכ"נ להתפלל.

כ. ובהיות ידוע כי אוירא דעלמא מלא מסטרא אחרא, וביותר המקטרגים הנעשים מחטאים ופשעים של בני אדם משוטטים בעולם באוירא [אויר העולם],

כַּנְזָכָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּזֶהָר, וַיֵּשׁ לְחוּשׁ פֶּן בְּהִלְכָתוֹ לְבֵית
הַכְּנֶסֶת יִתְדַבְּקוּ הַחִיצוֹנִים בְּזֶה הָאָדָם, שְׁמַמְהָר לְלַכֵּת
לְבֵית הַכְּנֶסֶת.

סדר הלימוד ליום ד תשרי [יום 4 בשנה]

כא. לְזֶה צְרִיךְ לֵידַע מָה שְׁאָמַר בְּזֶהָר (חֶלֶק ג, דָּף ב, עמוד רסג)
כִּי לְצַד שְׂמָאל בִּפְתַח יֵשׁ סִטְרָא אַחְרָא חַד וְעָלְיוֹ
נֹאמַר "לִפְתַּח חֲטָאת רוּבִיץ". וְהַמְזוּזָה הָרוּמוּזַת עַל
שְׂכִינְתָא קִדִּישָׁא קְבוּעַ מִיְמִין, וְסִימָן (קִהְלַת י. ב) "לֵב חָכָם
לִימִינוּ", וְשֵׁם מְקוּמָה וְהִיא נִקְרֵאת רְחֵל, וְאֵלְמָלָא שֵׁם שֶׁל
שִׂדִּי שְׁכַנְגָדוּ, לֹא הָיָה יָכוֹל הָאָדָם מִיִּשְׂרָאֵל לִילֵךְ, כִּי בְצַד
שְׂמָאל עוֹמֵד הַסִּטְרָא אַחְרָא שֵׁם, וְהִיא בְרַמְזוֹ דִּילָהּ "לִפְתַּח
חֲטָאת רוּבִיץ" בְּהַפּוּךְ אֶתְּוֹן רְאֵשֵׁי תִבּוֹת "רְחֵל". וְלִכֵּן שֵׁם
שֶׁל שִׂדִּי שְׁכַנְגָדוּ הוּא מְכַנְיָעוּ. וְעַל זֶה כְּתִיב "וְהָיָה שִׂדִּי
בְּצְרִיךְ" (איוב כב, כה).

שְׂמִירָה בְּצֵאת הָאָדָם מִבֵּיתוֹ

כב. אֲמַנָּם עֶקֶר שְׂמִירָה צְרִיךְ מְמַנּוּ בְּצֵאתוֹ מִן פֶּתַח בֵּיתוֹ
לְבַלְתֵּי יִדְבִּיק בְּסִטְרָא אַחְרָא וּלְהִבְיֵאוּ לִידֵי חֲטָא חֶס
וְשְׁלוּם, וְעַל כֵּן בִּפְתַח הַפְּנִימִי שְׂבִיבִית יְכוֹן בְּהִנְחַת יָד עַל
הַמְזוּזָה, כִּי "יִצְר" בְּמִלּוּי אוֹתִיּוֹת הוּא יוֹד צָדִי רִי"ש
סוֹפֵי תִיבּוֹת "שִׂדִּי", רְצוּנֵי לוֹמַר שְׁשֵׁם שֶׁל שִׂדִּי הוּא טוֹב
לְהִנְצֵל מִיִּצְר הָרַע. וּבְצֵאתוֹ מִבֵּיתוֹ יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה.

עַל יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע נִשְׁמַר הָאָדָם מִכָּל עוֹן וְאִשְׁמָה

כג. רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חוֹסֵה נָא עָלַי לְמַלְטָנִי מִיִּצְר הָרַע
וְכָל כֶּת דִּילִיָּה אָמֵן. אוּ יִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע פְּרָשָׁה

ראשונה "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד" (דְּבָרִים וד-ט) עַד
 "וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ" וְאִזּוּ יִמְלֹט בְּאוֹתוֹ
 יוֹם מִכָּל עֲוֹן וְאִשְׁמָה.

פָּרֶק ב'

בְּפָרֶק זֶה מְבֹאָר שְׁצַרְיָה הָאָדָם לְשִׁמּוֹר עֵינָיו מִלְרְאוֹת דְּבָרִים
 שְׂאִינָם מְהַגְנִים

א. דוֹד הַמֶּלֶךְ ע"ה אָמַר בְּתַהֲלִים (קִיט, לז): "הַעֲבֹר עֵינֵי
 מִרְאוֹת שׁוֹא בְּדַרְכֶיךָ חֵינִי". צַרְיָה אָדָם לְדַעַת כִּי
 הִרְבָּה דְּבָרִים הֵם תְּלוּיִן בְּרְאוֹת שֶׁל אָדָם, עַל כֵּן נִרְאָה לִי
 שְׁצַרְיָה לְזַהַר תַּכְף בְּקוֹמוֹ מִשְׁנָתוֹ אִם מִסְתַּכֵּל בְּרְאוֹתָהּ אֶל
 הַבָּתִּים יְכוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן מְצוֹת מְזוּזָה בְּפֶתַח
 הַבַּיִת. מְצוֹת מַעֲקָה לְגַג הַבַּיִת כְּדַכְתִּיב (דְּבָרִים כב, ח)
 "וְעָשִׂיתָ מַעֲקָה לְגַגְךָ".

צַרְיָה אָדָם לְקַדֵּשׁ אֶת עֵינָיו לְפִי יְדִיעָתוֹ וּלְפִי לְמוֹדוֹ

ב. וְאִם יוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ וּפָגַע בְּבַהֲמוֹת טְהוֹרוֹת הָרְאוּיִין
 לְקַרְבָּן, יַחֲשַׁב בְּדַעְתּוֹ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צָוָה לָנוּ
 לְהִקְרִיב קָרְבָּנוֹת [כְּדַכְתִּיב (וַיִּקְרָא א, ג) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם
 קָרְבָּן לַה'] וְאִם פָּגַע בְּבַהֲמוֹת וּבַחַיּוֹת טְמֵאוֹת [רְאָה
 וַיִּקְרָא פָּרֶק יא, דְּבָרִים פָּרֶק יד], יַחֲשַׁב בְּדַעְתּוֹ אִיסוּר
 אֲכִילָתוֹ, וְכֵן אִם פָּגַע בְּגוֹי יַחֲשַׁב בְּדַעְתּוֹ אִיסוּר חֲתָנוּת,
 וְכָל אִישׁ וְאִישׁ כָּל אֶחָד צַרְיָה לְחַשֵּׁב לְפִי יְדִיעָתוֹ וּלְפִי
 לְמוֹדוֹ, וְהוּא עֲנִין גְּדוֹל מְאֹד, שֶׁהוּא מְכַנֵּס הָעֵינָיִם
 בְּקַדְשָׁהּ בְּגוֹנִין.

סדר הלימוד ליום ה תשרי [יום 5 בשנה]

על ידי הבטה על דבר שבקדשה עושה לבוש לעיניו בקדשה. מי שמתפלל על נשים זרות מכניס את עצמו לטמאה גדולה

וזה לעומת זה, כמו שהסתכל בדברי קדשה, הוא עושה מלבוש לראיות עיניו בקדשה, כן חס ושלום הוא להפך, כיון שהאדם ממציא לראות בדברים האסורים, ובנשים זרות, אז מכניס את עצמו לטמאה גדולה.

ראיה והוכחה לגדל פגם הראיה בדברים האסורים

ג. וראיה גדולה, שהראיה הוא פוגם ומפגים, מעוף אחד הנקרא בת היענה שעל ידי שהביצים מנחים לפניה, והעוף מסתכל בם בראיתה, מנקבת הביצה, ויוצא מכל ביצה אפרוח אחד. ועוד אוכיח לקמן בפרקים חדושים מזה.

שמירת העינים מונע את האדם מכל מכשול

ד. ולכן תקנו חכמינו זכרונם לברכה (עבודה זרה כ, ע"א) גדר וסג שלא להסתכל במקום שקרוב לבוא לידי חטא, כגון בנשים ובתולות המביא לאדם לידי הוצאות שכבת זרע לבטלה, ועל זה כון דוד המלך עליו השלום "העבר עיני מראות שוא בדרכיך חייני", רצונו לומר כי תיבת "שו"א" הוא גימטריא ש"ז. והוא ראשי תיבות ש'כבת זרע, והוא רמז גדול. ונראה לי עוד דלילית עם פיתותיה, נקראים חבלי שוא, חבלי דמיתה, כדאיתא כמה פעמים בזוהר, ולכן התפלל דוד על זה ואמר, "בדרכיך חייני" דהוא מסטרא דחיים, ולא מסטרא דמיתה חס ושלום.

סגלה להנצל מן החטא, שעניי האדם יתאוו תמיד להשם יתברך
 ה. והנה כבר כתבו בעלי מוסר, שיש סגלה נפלאה
 להנצל מעברה זו. יציר האדם תמיד כאלו שם הוי"ה
 כתוב לפניו, בדין שחור על גבי קלף, וכמו שנאמר
 "שויתי ה' לנגדי תמיד", וזהו סוד הכתוב שאמר גם כן
 דוד המלך עליו השלום "עיני תמיד אל ה' כי הוא יוציא
 מרשת רגלי", וקל להבין.

עצת המגיד מישרים

ו. והנה המגיד להרב בית יוסף זצ"ל, נתן עצת הוגנת
 להרב זכרונו לברכה כדי שלא יבא האדם לידי החטא,
 יציר כאלו דיוקנו של אביו עומדת לפניו. והביא ראיה
 מיוסף הצדיק שבקש לשכב עם אשת פוטיפרע, ונודמן
 לעינו דיוקנו של אביו, ופרש יוסף מהחטא.

סדר הלימוד ליום **ו תשרי** [יום 6 בשנה]

רמז לענין דמות דיוקנו של אביו

יעוד רמז בתורתנו הקדושה, דשא עשב מזריע זרע.
 דשא הוא ראשי תבות דיוקנו של אביו, הוא עשב
 שהוא טוב למזריע זרע למינהו, ולא להוציא שכבת זרע
 לבטלה, כי אם במינו דוקא.

העין שמסתכלת על דברים אסורים, נענשת מרות לאחר פטירתו
 לא עלינו

ז. ובא וראה מה דאיתא בזוהר פרשת פקודי, כי יש ממנה
 אחד שנקרא פתות, על שם שהוא מפתה לבני נשא
 לאסתכלא ולעינא במה דלא איצטריך ליה בכמה נאופין

וְזוּנוּנִים [מִפֶּתַח לְבַנֵי אָדָם לְהִסְתַּכֵּל וּלְעֵין בְּמָה שְׂאִינוּ
צָרִיךְ בְּכִמָּה נְאוּפִים וְזוּנוּנִים] שְׁלֹא אַחַר מִיתַת הָאָדָם וְנִקְבֵּר
בְּקֶבֶר, כָּא הַמְּמַנֶּה הֵהוּא וּמַחְזִיר לְהָאָדָם נִשְׁמָתוֹ, וְאַחַר
כֵּךְ נוֹטֵל אֶת הָאָדָם בְּאִכְזָרִיּוֹת, וּמִשְׁבֵּר עֵצִים שֶׁל עֵינַיִם,
וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ אֶת הָעֵינַיִם, וְאַחַר כֵּךְ דֵּן אוֹתוֹ בְּיִסּוּרֵי קָשִׁים
וּמְרִים, וְאַחַר כֵּךְ מוֹרִידֵין אוֹתוֹ לְבוֹר, שֶׁיֵּשׁ בוֹ הֶרְבֵּה
נַחֲשִׁים וְעַקְרָבִים וְאוֹחֲזִין בוֹ וְדַנִּין אוֹתוֹ בְּדִינֵים קָשִׁים
וּמְרִים רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

עֵין הַמְּסַתְּפֵלֶת בְּמָקוֹם הָאֵסוּר, מִתְגַּלְגֵּל אַחַר כֵּךְ בְּעוֹף הַנִּקְרָא "רָאָה",
שְׁטַבְעוּ גַם כֵּן כֵּךְ

ח. וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ הָאֵר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה כִּי יֵשׁ עוֹף קָטָן
הַנִּקְרָא בְּתוֹרָה "רָאָה", וְנִקְרָא כֵּךְ ע"ש שְׁרוּאָה
מֶרְחוֹק. עַל עוֹף זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה שְׁנִקְרָא
כֵּן שְׁרוּאָה לְמֶרְחוֹק וּמִזְנֶה בְּרֵאִיתוֹ. וְלִכֵּן הֶעֱנֵשׁ שֶׁל בֶּן
אָדָם הַמְּסַתְּפֵל בְּנָשִׁים, יִתְגַּלְגֵּל נִשְׁמָתוֹ בְּעוֹף זֶה, מִדָּה
כִּנְגַד מִדָּה, וְסוֹבֵל שָׁם צַעַר גָּדוֹל מְאֹד.

סְבָה הָרֵאוּשׁוּנָה לַחֲטָא

ז. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע כִּי לְכָל עוֹוֹן יֵשׁ גָּרָם וְסְבָה הַמְּבִיאָה
אוֹתוֹ לְיַדֵי כֵּךְ. וְהַכִּי נִמְי יֵשׁ גָּרָם וְסְבָה הַמְּבִיאֹת אוֹתוֹ
לְיַדֵי הַסְּתַכְּלוֹת בְּנָשִׁים הָאֵסוּרוֹת.

אֶפִּילוּ עַל מָה שְׁתַּקְּנוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה לומר בְּרַכַּת "בְּרוּךְ
מִשְׁנֵה הַבְּרִיּוֹת", לֹא יִשְׁבַּע עֵינָיו מִרְאֵיהָ הֵיא

וְהַסְּבָה הָרֵאוּשׁוּנָה כְּשֶׁאָדָם מְסַתְּפֵל בְּדְבָרִים טְמֵאִים עַד
שֶׁהִשְׁבִּיעַ עֵינָיו בָּהֶם בְּהִסְתַּכְּלוֹתוֹ, אִף שֶׁיֵּשׁ
לְאָדָם רְשׁוֹת לְרֵאוֹת בְּרִיּוֹת מְשֻׁנוֹת הַבָּאוֹת מִמְּדִינוֹת

מִרְחָקִים וְעַל זֶה תִּקְנֶנוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה וְקִבְעוּ
בְּרָכָה "בְּרוּךְ מְשֻׁנָּה הַבְּרִיּוֹת". מִכָּל מְקוֹם לֹא יִשְׁבִּיעַ עֵינֵינוּ
בְּהִסְתַּכְּלוּת, וְלֹא יִרְאֶה בָּהֶם כִּי אִם דֶּרֶךְ אֲרָעִי, כִּי מֵאוֹר
הָעֵינַיִם רוֹמְזִין בְּד' גּוֹנִין שֶׁהֵן נִגְדֵי אוֹתִיוֹת שֵׁם ה'.

סדר הלימוד ליום ז תשרי [יום 7 בשנה]

אָדָם הַמִּסְתַּכֵּל עַל דְּבָרִים טְמֵאִים, מְבִיא עַל עַצְמוֹ רוּחַ טְמֵאָה
י. וְאִם הֵבֵן אָדָם רוּאָה בְּרֵאִיתוֹ בְּרִיּוֹת טְמֵאוֹת, אִזּוֹ הוּא
מִמְשִׁיךְ רוּחַ הַטְּמֵאָה הַחוּפֵף עָלָיו בְּזֶה הַדְּבָר. וְהוּא
הַגּוֹרֵם אַחֵר כִּף לְהִסְתַּכֵּל בְּדָבָר הַיּוֹתֵר גְּרוּעַ, הַמְּבִיא
הָאָדָם לְיַדֵי מְכַשׁוּל, וְלָכֵן הִזְהִירוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה
שֶׁלֹּא לְהִסְתַּכֵּל אֶפִּילוּ בְּאִשְׁתּוֹ נְדָה. כִּי טְמֵאָה שֶׁל נְדָה
הַחוּפֵף עַל הָאִשָּׁה בְּיַמֵּי נְדָתָה עַל יְדֵי הָרֵאָיָה שׁוֹאֵב הוּא
אֶלָּוִי הַזְּהֵמָא, וּמִדְּבַק הַטְּמֵאָה בְּעֵינָיו.

לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל דְּבָרִים טוֹבִים

יא. וְהָרֵאָיָה לְזֶה שְׁכִיּוֹן שֶׁהָאִשָּׁה נְדָה מְסַתַּכֶּלֶת בְּמֵרָאָה
שְׁקוֹרִין בְּלָשׁוֹן אֲשַׁכְּנֶנּוּ (שְׁפִיגֵל) חֲדָשׁ, עוֹשֶׂה רֵאִיתָהּ
בְּמֵרָאָה רִשָּׁם כְּתָם אֶחָד שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַעֲבִיר אוֹתוֹ הַכְּתָם.
וְלָכֵן אָמְרוּ גַם כֵּן חֲכָמֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה דְּאָסוּר לְהִסְתַּכֵּל
בְּפָנָיו שֶׁל אָדָם רָשָׁע, אֶלָּא יִרְגִּיל עַצְמוֹ לְשׁוּם עֵינָיו בְּדָבָר
קִדְשָׁה, וְאִזּוֹ הוּא מִמְשִׁיךְ קִדְשָׁה וְנוֹתֵן הָאָרֶה גְּדוּלָה לְד'
גּוֹנִין דְּעֵינָא דִּילֵיהּ.

טוֹב לְהִסְתַּכֵּל בְּשָׁמַיִם, מַעֲשֵׂי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹנְעִים מַעֲשֵׂים הָרַעִים
וְטוֹב לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל בְּשָׁמַיִם כְּדִי לְרַאוֹת מַעֲשֵׂי ה'
יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזוֹהַר פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי יוֹמָא חַד הוּינָא
עַל כִּיף יָמָא, וְאַתָּא אֵלֵיהּ וְאָמַר לִי, רַבִּי, יַדְעַתְּ מָה
הוּא דְכְתִיב "שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים",
אֲמִינָא לֵיהּ אֵלִין שְׁמִיָּא וְאֵלִין עוֹבְדֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
דְּאִית לֵיהּ לְבַר נָשׁ לְאַסְתְּכָלָא בְּהוּ, וּלְבָרְכָא לֵיהּ, דְּכְתִיב
"כִּי אֲרָאָה שְׁמִיךָ מַעֲשֵׂה אֲצַבְעוֹתֶיךָ יִרַח וְכוֹכְבִים אֲשֶׁר
כּוֹנְנִתָּה" וְכְתִיב "ה' אֲדוֹנֵינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ"
עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

פְּרִיֵּשׁ הַזוֹהַר: [אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 יוֹחָאי: יוֹם אֶחָד הָיִיתִי עַל חוֹף הַיָּם, וּבָא אֵלַיְהוּ
 וְאָמַר לִי רַבִּי, הַיַּדְעַתְּ מָה זֶה שְׁכָתוֹב: "שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם
 וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים".]

אֲמַרְתִּי לוֹ: אֵלּוּ הֵם הַשְּׁמַיִם וְצַבָּאִים - מַעֲשֵׂה הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שְׁיֵשׁ לְבַנֵּי אָדָם לְהַסְתַּכֵּל בְּהֵם וּלְבָרְךָ
 אוֹתוֹ, שְׁכָתוֹב: "כִּי אֲרָאָה שְׁמִיךָ מַעֲשֵׂה אֲצַבְעוֹתֶיךָ, יִרַח
 וְכוֹכְבִים אֲשֶׁר כּוֹנְנִתָּה", וְכְתִיב: "ה' אֲדוֹנֵינוּ מָה אֲדִיר
 שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ", עַד כָּאן.]

הַמְדַקְדָּקִים בְּמַצּוֹת מְסַתְּפָלִים עַל הַרְקִיעַ בְּשַׁעַה שֶׁהַכּוֹכְבִים
 מִתְחִילִים לְהָאִיר, וְאוֹמְרִים מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'

וְכֵן נוֹהֲגִין אֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה לְהַסְתַּכֵּל בְּשְׁמַיִם בְּשַׁעַת
 יְצִיאַת הַכּוֹכְבִים כְּשֶׁמִּתְחִילִין לְהָאִיר אוֹמְרִים
 "מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'" וְגו' וּבִפְרָט כְּשֶׁמִּתְחִיל הַחֲמָה
 לְהָאִיר, אֲזִי צָרִיךְ הָאָדָם לְהַסְתַּכֵּל לְשְׁמַיִם, בְּצִאת
 הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוּרְתוֹ כִּי אֲזִי סֵטְרָא אַחְרָא וְחִיצוֹנִים
 מִתְעוֹרְרִים עַל יְדֵי תְקַפָּא דְשְׁמַשָּׁא.

סדר הלימוד ליום ח תשרי [יום 8 בשנה]

באשר שאין ביכולת הסטרא אחרא להסתכל באור הלבנה, מתכסה בצלה

יב. וכן פשהלבנה תתחיל להזריח אז הסטרא אחרא שאין יכולה להתראות באור הלבנה, ושאיין בעולם בתקפא ובחזק הן מסתירים עצמן בצל הלבנה, ועל זה נאמר "יומם השמש לא יכפה וירח בלילה", ועל זה יכון האדם תמיד באמרו בשחרית, "יוצר אור וכו' המאיר לארץ ולדריים עליה ברחמים" שיאירו המאורות ברחמים, ולא ינזק שום בר ישראל על ידי זריחת אור דילהון.

כדי שיתקבלו תפלותיו, צריך לזהר בדבורו קודם התפלה שלא ידבר דברים מיתרים

יג. על פן צריך האדם לזהר בראית העין, ומכל שכן בדבור שהוא נחשב כמעשה, על פן בהליכתו לבית הכנסת יראה למעט בדבורו דברי חול עם חברו, וכל שכן עם איש אחר, אשר הוא שלא לצורך, וזהו סגלה נפלאה שיקבל ה' ברחמיו תפלתו.

מה שביכולתה של שיחה תירה שלא בזמנה ומקום הנכון לגרום **והנה** מצינו בכתבי האר"י זכרונו לברכה, שצוה לתלמידיו החסידים, ובפרט לתלמידו ר' יצחק אשכנזי זכרונו לברכה, שילך ר' יצחק לכפר עין זיתים, על קבר ר' יהודה בר אלעי, ושם יתפלל, ולכון יחודים שמסר לו האר"י זכרונו לברכה, ושם יגלה לו ר' יהודה בר אלעי פרוש על מאמר הזוהר בפרשת האזינו, וצוה לו האר"י שלא ידבר עם שום אדם בהליכתו, והלך ר' יצחק

אֲשַׁכְנְזֵי זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה הַנּוֹזֵקֶר לְעֵיל, וְהַתְּפַלֵּל וְעֹשֶׂה כָּל הַיְחֻדִים, וְנִשְׁתַּטַּח עַל קְבֻרוֹ, וְאֵין קוֹל וְאֵין תְּשׁוּבָה, וְחִזְר בְּפִחֵי נֶפֶשׁ אֶל רַבּוֹ הָאֲרָ"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, וְאָמַר לוֹ, אֲדוּנִי בְּאִתִּי עַל הַקָּבֵר הַתָּנֵא רַבִּי יְהוּדָא בַר אֲלֵעִי, וְעֹשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי, וְלֹא בָּא אֵלַי שׁוּם תְּשׁוּבָה מִמֶּנּוּ, וְהִשִּׁיב לוֹ הָאֲרָ"י, וְלֹא רָאִיתִי בְּהִשְׁגוּתִי שְׂדֵבֶרֶת עִם עָרַל עָרְבִי אַחָד, וְלֹא דִי שֶׁהוּא לֹא שָׁאֵל בְּשִׁלּוּמָה, אֶלֶּא אֶתָּה הַקְּדַמְתָּ לוֹ שְׁלוֹם. וְהִלֵּא צִוִּיתִיךָ שְׁלֵא תִדְבֵר עִם שׁוּם בֶּן אָדָם, אִזּוֹ זָכַר הָרַב רַבִּי יִצְחָק אֲשַׁכְנְזֵי זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה שְׂכַף הִיָּה וְהוּדָה לוֹ עַד כָּאֵן לְשׁוּנוֹ.

סדר הלימוד ליום ט תשרי [יום 9 בשנה]

רַאֲיָה אֲסוּרָה פּוֹגְמַת אֶת נִשְׁמַת הָאָדָם

הַרְיִי לֵךְ רַאֲיָה שֶׁהַדְּבוּר וְהַרְאִיָּה פּוֹגְמִין, וְאֵף שְׁבַגְלוֹתֵינוּ מִכְּרַחִים לְהַקְדִים שְׁלוֹם לְכָל אָדָם אֶפִּילוֹ בְּשַׁחְרִית קוֹדֵם תְּפִלָּה, מִכָּל מְקוֹם יִרְאֶה לְקַצֵּר דְּבָרָיו בְּמֵאֵי דְאֶפְשָׁר וְזֶהוּ סִגְלָה נִפְלְאָה וְנֶאֱמָנָה וְדו"ק כִּי קִצְרַתִּי פֹה, וְלִקְמֵן אֲאָרִיךְ בּוֹ בַּפְּרָקִים.

פְּרָק ג'

פְּרִשְׁת נח

א. דוּד הַמְּלֶךְ פֶּתַח (תְּהִלִּים א' א') "אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הֵלֵךְ בְּעֶצַת רְשָׁעִים" וְגו' "וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יֵשֵׁב", וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרוֹנָם לְבִרְכָה בְּמִסְכַּת אָבוֹת, "שְׁנַיִם שְׂיוֹשְׁבֵין וְאֵין בִּינֵיהֶם דְּבָרֵי תוֹרָה הֵרִי זֶה מוֹשֵׁב לְצִים" וּבְהִיּוֹת מְכֻשׁוֹל זֶה מְצוּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים מְאֹד, עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם

לְשׁוֹם הַשְּׂגָחָתוֹ מְאֹד בְּאִזְהָרָה זֹו, שְׂבִהִיתוֹ יוֹשֵׁב עִם חֲבֵרָיו
 שְׂתֵּהָא יִשְׁיכְתוּ בְּדַבְרֵי תוֹרָה, אוּ בְּדַבְרֵי מוֹסֵר וְדַבְרֵי יִרְאָה.
 יִתְרַחֵק אָדָם מִמְטַחְוֵי קֶשֶׁת מִן הַלִּיצָנִים, וּמִבְּעַלֵּי לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת
 וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה לְהִתְרַחֵק מִיּוֹשְׁבֵי כְּתוֹת הַלִּיצָנִים,
 וְיּוֹשְׁבֵי קְרִנּוֹת הַיּוֹשְׁבִים כְּתוֹת וְעוֹסְקִים בְּדַבְרֵים שֶׁל
 מַה בְּכָף, וּבְדַבְרֵים מְרַבִּים לֹא יִחְדַּל פֶּשַׁע שֶׁל לִיצָנוּת, אוּ
 לְשׁוֹן הָרַע, וְעַל יְדֵי זֶה הֵם מוֹלִידִין עֲנִינִים פְּגָמִים
 הַמְּבִיאִים לְפָגַם בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶן. וְהִירָא דְבַר ה' יִתְרַחֵק
 מֵאֲסַפְת הַחֲבוּרוֹת שֶׁל אֱלוֹ.

הַמְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע וְלִיצָנוּת חֹס וְשָׁלוֹם - הַשְּׂדִים שֶׁנִּקְרָאִים "כְּסִילִים"
 מְרַמֵּים אוֹתוֹ לְתוֹךְ רִשְׁתָּם

ב. וְדַע לָךְ, כִּי יֵשׁ כַּת אַחַת חִיצוֹנִית הַנִּקְרָאִים כְּסִילִים,
 וְהֵם מְמַנִּים הַמְתָּרָאִים לְבְנֵי אָדָם כְּשֶׁהוֹלֵךְ יַחֲדֵי
 בְּלִילָה בְּדֶרֶךְ, מִתְּרָאִין כְּנִגְדּוֹ וְלִפְעָמִים אֵף בְּחֲבוּרַת בְּנֵי
 אָדָם שְׁקוֹרִין בל"א (פר פיר ליכט) וּמְטַעִין אוֹתָן לְלַכֵּת עִמָּהֶם
 בְּחֲבוּרָה, וְלִפְעָמִים מְרָאִין לְהַדְּבִק יַחַד לִילָף לְפָנְדֵק א'
 וְאֲכֻסְנֵיָא, וּמְרָאִין בְּאוֹר הַנֵּר לְהִתְקַרֵּב.

וְהָאָדָם הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְמִלּוֹן אוּ לְפָנְדֵק בְּמָקוֹם
 קְרוֹב, אָבָל הֵן מְרַחֲקִין אוֹתוֹ מִן הַדֶּרֶךְ, וְקְרוֹב
 הַדְּבָר שְׁמוּלִיכִין אוֹתוֹ לְמָקוֹם אֲגָמִים וּמְקוֹמוֹת מְטַנְפוֹת,
 אוּ לִיעַר אוּ בֵּין בְּצַעֲי הַמַּיִם, אֲשֶׁר מְסַתְּכֵן שֵׁם הָאָדָם
 בְּסַכְנַת נַפְשׁוֹת.

לִיצָנוּת וְלְשׁוֹן הָרַע נִרְשָׁמִים בְּסֵפֶר הַנִּקְרָא "פּוֹעֲלֵי אָוֶן"

ג. וְהֵן הֵם הַמְּמַנִּים עַל בְּנֵי אָדָם הַמְתָּאֲסָפִים כְּתוֹת שֶׁל בְּנֵי
 אָדָם לְסֵפֶר דְּבָרִים שֶׁל הַכְּלִי בְּנֵי אָדָם שְׂאִין בָּהֶם

תועלת, ואלו המשחיתים נקראין גם כן פועלי און, הכותבים כל דברי ליצנות, וכל דברי לשון הרע, בספר א' למעלה הנקראת פועלי און. וכיום ביאת פקדתם של אלו האנשים, יוצאים כתות האלו של הכסילים, ופוגעין בנשמתן, ומוליכין אותם למדבריות או לבצעי המים, ומצערים את הנשמה במאד מאד.

סדר הלימוד ליום י' תשרי [יום 10 בשנה]

במקום מחלוקת מתאספים המשחיתים רחמנא ליצלן על כן צריך להתרחק מחבורות כתות האלו. ואין צריך לומר כשרואין בני אדם שמריבים בדברי קטטות ומריבות ברח ברח מהן, כי שם אסיפת החיצונים, שמתאספים שם במקומות האלה שיש ריב וקטטה. ומזה תוכל לציר הפגם המדברים דברים בטלים בבית הכנסת, מקום קדשה המיוחד להיות מלא בהבל של שירות ותשבחות ותחנונים.

המדבר בבית הכנסת, אין לו חלק באלקי ישראל

ד. ואתה ראה מ"ש בזוהר פרשת תרומה ז"ל: "מאן דאשתעי בבי כנישתא וי לו וכו' ואין לו חלק באלהי ישראל דגרע מהימנותא דמלכא" עד כאן לשונו. עין שם

(א) פרוש הזוהר:

מי שמדבר בבית הכנסת בדברי חול - אוי לו שגורם פרוז בין העולמות, ואין לו חלק באלהי ישראל שגורע האמונה בה' שמראה בדבורו שאין השכינה שם ושאינו ירא ממנו.

כי קצרתִי מאד, באֲשֶׁר שֶׁהֶעֱנֵשׂ יָדוּעַ לְכֹל אִישׁ בְּסִפְרֵי מוֹסֵר שֶׁקָּדְמוֹ לִי.

וְאֲנַחְנוּ עִמּוֹ וְצֹאן מְרַעִיתוֹ מְחֻיָּב כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְגַדֵּר עֲצָמוֹ שְׁלֵא לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר חוּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, שְׁבַעֲוֹן קַל כְּזֶה לֹא יִהְיֶה לוֹ ח"ו חֵלֶק בְּאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַזּוֹהַר.

חומר איסור דברים בטלים בבית הכנסת

ועל אחת כמה וכמה שלא לדבר דברי ליצנות או רכילות בבית הכנסת, אשר דירת השכינה שם היא בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ואם בני אדם אינם נוהרים מלדבר דברי שחוק וקלות ראש ורכילות ולשון הרע בבית הכנסת, הוא גורם שהשכינה מסתלקת מישראל, ועל זה כתב הזוהר ולא מצאה היונה מנוח, ועל ידי עוון זה בעוונותינו הרבים נחרבו כמה בתי כנסיות, כי הבני אדם מכניסין ערבוב הסטרא אחרא במחנה השכינה, ושהוא כלה קודש. כי ערבוב זרים במקומות הקדושים לא טוב, ובכל עסק קדשה יהא אדם מזוהר מאד שלא יגרם בו ערבוב חיצונים ח"ו.

סדר הלימוד ליום יא תשרי [יום 11 בשנה]

יש ממנה מיוחד שממתיין לשמוע דבורים אסורים רחמנא ליצלן ה'. והנה דע מה שכתב הזוהר פרשת תרומה דיש ממנה חד מסטרא אחרא המצפה וממתיין על כל מי שמוציא מפיו דבר מגנה כגון, כזבים, לשון הרע, רכילות, ליצנות וכיוצא בהן, ולבתר מפיק מילין קדישין אזיל ההוא

מִמֶּנָּה עִם שְׂאֵר חֵיצוֹנִים שֶׁתַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ, וְנִטְלִין הֵיִיא מִלָּה קִדִּישָׁא וּמִסְאָבֵי לֵיהּ, וְלֹא זָכִי בֵּיהּ הֵהוּא בְּרַ נֶשׁ בְּהִדִּין מִלָּה קִדִּישָׁא, כִּי אִזּוּ הַחֵיצוֹנִים הֵם הַנּוֹטְלִים הַדְּבוּרִים שֶׁל קִדְשָׁה אֲצֵלָם וּמִתּוֹסְפִים כַּח לָהֶם עַל יְדֵי מִלָּה קִדִּישָׁא וְכוּ'. אוֹי לֵיהּ לְהֵאִי בְּרַ נֶשׁ בְּהֵאִי עֲלָמָא, וַי לֵיהּ לְעֲלָמָא דְאֵתִי.

[פירוש: אוי לו לְבִן אָדָם הֵהוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה - אוי לו לְעוֹלָם הַבָּא].

וְהַגְרָם לְזֵה הוּא רוֹב דְּבָרִים, כִּי בְּדָבָרִים הַרְבֵּה אֵי אֶפְשָׁר שְׁלֹא יַעֲרַב טוֹב בְּרַע וְרַע בְּטוֹב, וְעַל יְדֵי זֶה ח"ו נִתּוֹסַף כַּח וּגְבוּרָה לְסִטְרָא אַחְרָא.

יְרַגֵּל אֵת פִּיּו לְדְבוּרֵי קִדְשָׁה, וּלְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

ו. עַל כֵּן טוֹב יוֹתֵר לְהֵאָדָם לְהִרְגִיל פִּיּו וּלְשׁוֹנוֹ בְּדָבָרֵי יִרְאָה וּמוֹסָר, וְלִהְיוֹת שְׁגוּר בְּפִיּו לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ, שֶׁהוּא לְשׁוֹן צַח וּמוֹעִיל לְנַשְׁמָה. וְהֵנָּה זֶה מְבוֹאֵר בְּדָבָרֵי רַבִּינוּ הָאֲר"י ז"ל שֶׁמְדַבְּרוּרֵיו שֶׁל אָדָם נִכָּר שֶׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ לְמַעְלָה.

הַרְגִיל בְּקִלְלוֹת וּבְדָבָרֵי רִיבוּת - שֶׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ מִסִּטְרָא אַחְרָא רַחֲמֵנָא לִיצְלָן

ז. אִם הוּא רָגִיל בְּקִלְלוֹת אוּ בְּדָבָרֵי רִיבוּת, אִזִּי תִדַּע שֶׁנִּשְׁמָתוֹ הֵיא מִסִּטְרָא אַחְרָא, מִשֶּׁרֶשׁ נַחֲשׁ וְצָפַע, וְאִינוּ מְגוּזַע קְדוּשִׁים, כִּי אִם מֵעֲרַב רַב, וְאִף שֵׁישׁ לוֹ אֵב וְאִם צְנוּעִים וְחִסִּידִים, מְכַל מְקוֹם גְּלָגוּל נִשְׁמָתוֹ מֵעֲרַב רַב. וְכִיּוֹצֵא בּוֹ מִי שֵׁישׁ לוֹ פֶּה מְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים וְדָבָרֵי נְבִלָה ח"ו, מְבוֹאֵר גַּם כֵּן בְּדָבָרֵי הָאֲר"י ז"ל, הַמְּנַבֵּל פִּיּו

פוגם בלְבָנָה, ועוֹשֶׂה מְאוֹתוֹת לְבָנָה, נְבִלָה, ח"ו.
 וּכְאֲשֶׁר כִּי (פי) דְבַרֵי הַפּוֹגְמִים הֵם מְרַבִּים לְבִאָרָם, וְלֹא
 יִסְפִּיק לָהֶם אֶף עֲשָׂרָה פְּרָקִים לְזִכֹּר גְּדֹל הָעֲנֵשׁ שְׁלָהֶם.

פֶּה שְׂאִינוּ מְדַבֵּר דְּבוּרִים אֲסוּרִים, נִקְרָא פֶּה קְדוֹשׁ

על כֵּן אֲנִי מְזַהֵר בְּקִצְרָה, שְׂצָרִיךְ אָדָם לְדַעַת כִּי פֶה
 שֶׁהוּא גְדוּר וּמְסִיג מִלְּהוֹצִיא דְבָר וּקְלָלוֹת, וְאִין
 מוֹצִיא לְשׁוֹן הָרַע, וְאִין עוֹסֵק בְּדְבַרֵי לִיְצָנוּת, הָאִי פּוֹמָא
 אֲקָרִי פּוֹמָא קְדִישָׁא, דְּהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁתַּבַּח בְּגוֹי,
 [פִּירוּשׁ: זֶה הִפֵּה נִקְרָא "פֶּה קְדוֹשׁ" שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְשַׁתַּבַּח בּוֹ] וּמְכַל שְׂכָן מִי שְׂעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה
 בְּשִׁירֵין וְתִשְׁבָּחִין, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָטִיל הָאִי דְבוּרָא
 וְאַתְעֵבִיד כְּתָר עַל רִישָׁא [פִּירוּשׁ: הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לוֹקַח
 הַדְּבוּר הַהוּא וְעוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ כְּתָר עַל רִאשׁוֹ], בְּאוֹפֵן אִם
 מִתְּפִלָּל בְּכוֹנָה.

סדר הלימוד ליום יב תשרי [יום 12 בשנה]

יְבַחֵר לְעַצְמוֹ מְקוֹם מְיוֹחָד בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ, אֲצֵל שְׂכָן טוֹב וְיֵרָא ה',
 וְיִתְרַחֵק מִשְׂכָּן רָע

ח. וְיֵרָאֵה לְבַחֵר מְקוֹם מְיוֹחָד לְהַתְּפַלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אֲצֵל
 שְׂכָן טוֹב, כְּשֶׁר וְיִשֵּׁר. וְיִתְרַחֵק מִשְׂכָּן רָע, שְׁלֵא יִכְשִׁיל
 אוֹתוֹ לִילָךְ בְּדַרְכֵי חַס וְשְׁלוֹם, וְאִם אִי אֶפְשָׁר לְהַתְּרַחֵק
 מִשְׂכָּן רָע כִּי אִין לוֹ מְקוֹם אַחֵר, יֵרָאֵה לְהוֹכִיחוֹ בְּדְבָרִים
 יוֹם יוֹם. וְאוּלַי יִמָּצֵא עֵת רְצוֹן שִׁיקְבַּל הַתּוֹכְחָה, אוּלַי יִזְכֶּה
 חֲבֵרוֹ עַל יְדוֹ. וְאִם יֵרָאֵה הָאָדָם שֶׁהוּא אִישׁ רָע וּבְלִיעַל
 שְׂעוּמָה בְּרִשְׁעוֹ, יִנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ וְיִלָּךְ לוֹ לְשְׁלוֹם.

פָּרָק ד'

א. יִשְׁעֵיהָ הַנְּכִיָּא עָלְיוּ הַשְּׁלוֹם אָמַר (ישעיה ס"ו, כ"ב): "כִּי כַּאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אָנִי עוֹשֶׂה עֹמְדִים לְפָנַי" וְגו'. וּבְאֵר הַזֹּהָר פְּרָשַׁת בְּרָאשִׁית, מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ תָּם וְיָשָׁר, וְעוֹבֵד ה' בְּכָל לִבְבוֹ, וּבְכָל נַפְשׁוֹ, וּבְכָל מְאֹדוֹ, וְלוֹמֵד תּוֹרָה לְשִׁמְהָ, וּמְחַדֵּשׁ תּוֹרָה שֶׁל אֱמֶת לְפִי שִׁכְלוֹ עַל פִּי הַקְּדָמוֹת אֲמִתּוֹת וּבְרוּרוֹת, וּמְדַקְדָּק הַיֵּטֵב שֶׁהַדְּבָר שֶׁחֲדָשׁ בַּתּוֹרָה לֹא יִהְיֶה בּוֹ שׁוֹם סֶפֶק וּשְׁפַת שֶׁקֶר ח"ו, אִזּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁמַּח מְאֹד בּוֹ, וּבַתּוֹרָתוֹ, וְכָל חֲדוּשׁ וְחֲדוּשׁ שֶׁמְחַדֵּשׁ הָאָדָם בַּתּוֹרָה עוֹלָה וְעוֹמֵד לְפָנַי קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעַטֵּר לִיהַ בְּכִמְהָ עֲטָרִין, וְעוֹשֶׂה מֵהֵן שְׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאָרֶץ חֲדָשָׁה. מֵהֵנִי מִלִּין חֲדָתִין, וְהֵן עֹמְדִין לְפָנַי כְּדִי שִׁיְהִיו בְּהֵן עֵינַי ה' תְּמִיד לְהַשְׁגִּיחַ עַל יָדָן בְּהַשְׁגָּחוֹת פְּרָטִיּוֹת.

מִי הוּא זֶה אֲשֶׁר כָּל לְמוֹדוֹ לְהַתְּגָאוֹת

ב. וְכִדִּי שְׁלֵא יִתְקַנְאוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרַת, חוֹפֶה וּמְכַסֶּה אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֵן שְׁמַיִם וְאָרֶץ הַחֲדָשָׁה, וְזֶה שֶׁאָמַר הַכָּתוּב "וּבְצֵל יָדַי כְּפִסִּיתִיךָ לְנִטְעַ שְׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ" וּבְאִפְּן שְׁלֵא יִתְגָּאֶה ח"ו, בְּאֲשֶׁר שְׁלוֹמֵד וּמְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה כְּדֹאִיתָא בַּזֹּהָר פְּרָשַׁת תְּרוּמָה, כְּשֶׁמְגִיעִין יִשְׂרָאֵל לֹמַר לְסִדְרָא דְקְדָשָׁה, בְּאוֹתוֹ שְׁעָה מְכַרְיִזִים לְמַעְלָה, עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים אֲצִיתוּ, מֵאֵן אִיהוּ גַם רוּחָא בְּמִלִּין דְּאוּרִיתָא מֵאֵן אִיהוּ דְּכָל מִלִּין דִּילִי בְּגִין לְמַגְנָא בְּמִלִּי דְּאוּרִיתָא דב"נ בְּעֵי לְמַהוּי שְׁפַל בְּהֵאִי

עֲלָמָא בְּמַלְיָן דְּאוּרֵיתָא דְּהָא לִית גְּבַהוּת בְּאוּרֵיתָא אֶלָּא
בְּעֲלָמָא דְּאָתִי, עַד כְּאֵן לְשׁוּנו.

[פירוש הזוהר: מי הוא גס רוח בדברי תורה, שכן אדם צריך להיות שפל בעולם הזה בדברי תורה, כי אין גבהות בתורה אלא בעולם הבא].

וַיֵּשׁ לַתַּן טַעַם לְמָה שֶׁהַכְּרוּז נִכְרַז דּוֹקָא בְּשַׁעַת שְׁאוּמְרִים
קִדְשָׁה דְּסֻדְרָא, בְּעֵבוֹר דְּקִימָא לָן שֶׁהָעוֹלָם קָאִי
אֶסְדְּרָא דְּקִדְשָׁה, וְזֶה שְׁמִתְגַּאֵה הוּא מְחַרֵּיב עוֹלָמוֹת, כִּי
הַמִּתְגַּאֵה בְּדַבְרֵי תוֹרָה גּוֹרֵם לוֹמֵר הַקְּדָמוֹת שׁוֹא וְשָׂקֵר
וְדוֹרֵשׁ רַק לְהַתְּפָאֵר בְּדַבַּר חֲדוּשׁ שְׂאֵף שְׂאִינוּ אָמֵת.

סדר הלימוד ליום יג תשרי [יום 13 בשנה]

על ידי הקדמות של דופי בתורה, בורא רקיעים של שקר הקרויים
"תהו" וכן "שוא"

ג. וְהִנֵּה בֵּא וּרְאָה מָה שֶׁכָּתַב בְּסִפְרֵי הַזּוֹהַר פְּרָשַׁת
בְּרֵאשִׁית, עַל הַמִּתְחַדֵּשׁ בְּתוֹרָה ע"פ הַקְּדָמוֹת שְׂקָרִים,
"אֵלוֹ הֵן דְּבָרֵי דּוֹפֵי וְכַד סִלְקִין בְּאוּרֵיא דְּעֲלָמָא מִיַּד נְפִיק
לְגַבְיָהּוּ סַמְאֵל הַנִּקְרָא אִישׁ תְּהֵפוּכוֹת וְלָשׁוֹן שְׂקָר הוּא
מִתְגַּבֵּר וַיּוֹצֵא לְגַבֵּי מִלִּין אֶלִּין מְנוֹקְבָא דְּתֵהוּמָא רַבָּא
וְדָלִיג לְגַבְיָהּוּ ת"ק פְּרָסָאוֹת וְנָטִיל מִלִּין אֶלִּין דְּשִׁקְרָא
וְעֵבִיד בְּהוֹן רְקִיעַ דְּשׁוֹא דְּאִיקְרָא תוֹהוּ וְשֵׂאט בְּהָהוּא
רְקִיעַ הָאִי אִישׁ תְּהֵפוּכוֹת דְּלִיג שִׁית אֶלְפֵי פְרָסָה בְּחֻדָּא
זְמַנִּי, וְכִיּוֹן דְּהָהוּא רְקִיעַ קָאִים נְפָקַת לְקַדְמוּהֵי אֶשְׁת
זְנוּנִים לִילִית הִרְשָׁעָה וְהוֹלְכַת וּמִתְחַזְקַת גַּם כֵּן בְּהָאִי
רְקִיעַ, וּמִתְחַבֵּר וּמִשְׁתַּתַּף עִמָּה כְּמָה אֶלְפִים רַבְבוֹת

מִשְׁחִיתִים וְשָׂטִין בְּהוּא רָקִיעַ כָּל הָעוֹלָם בְּרָגַע אֶחָד
וּמִתְלַבְּשִׁים אֵלָיו חֲזִלוֹת בִּישִׁין שֶׁל מִשְׁחִיתִין כְּחִלוֹת שֶׁל
אֲמוֹת הָעוֹלָם וְנוֹפְלִין עַל יִשְׂרָאֵל וְהוֹרְגִין הָרַג רַב”.

”כִּי רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה וְעֲצוּמִים כָּל הַרוּגִיה”

ד. וּבְכָלֵל זֶה הוּא גַם בֵּין הַמְּכַנִּים עֲצָמוּ לְהִיּוֹת מוֹרָה
הוֹרָאָה וְלֹא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה, וּבְגָלַל זֶה בָּאִים גַּם בֵּין
גְּזוּרוֹת רְעוֹת עַל שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל זֶה נֹאֵמַר, ”כִּי רַבִּים
חֲלָלִים הִפִּילָה וְעֲצוּמִים כָּל הַרוּגִיה”. וְכָל זֶה גּוֹרֵם הַמוֹרָה
הוֹרָאָה וְלֹא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה, אוּ מִי שֶׁמְחַדֵּשׁ בְּדַבְרֵי תוֹרָה
בְּהַקְדָּמוֹת שֶׁקָּר וּדְבָרִים שְׂאִינָן שֶׁל אֲמֵת. וְעַל כֵּן אָמַר רַבִּי
שְׂמַעוֹן בַּר יוֹחָאֵי לְתַלְמִידָיו:

”בְּמַטּוֹתַא מְנַיִיכוּ דְלָא תַפְקִין מִפּוּמִיכוּ מִלִּין
דְּאוּרִיתָא דְלָא יִדְעָתוֹן וְלֹא שְׂמַעָתוֹן
מֵאִילְנָא רַבְרַבִּי, בְּגִין דְלָא תַהוּוֹן גְּרַמִּין לְהָאֵי חֲטָאָה”.
ר”ל, שְׂאוֹתָהּ לִילִית הִרְשָׁעָה הַנִּקְרָאת חֲטָאָה וְעַלֶּיהָ אָמַר
הַנְּבִיא, ”הוּי מוֹשְׁכֵי הָעוֹן בְּחִבְלֵי שׁוֹא וְכַעֲבוֹת הָעַגְלָה
חֲטָאָה” דְּבַעֲי לְהִבִּיא אֲכַלְסִין עַל יִשְׂרָאֵל וְכוּ’, פְּתַחוּ
הַתְּלַמִּידִים כְּלָהוּ וְאָמְרוּ, ”רַחֲמָנָא לְשִׁיזְבִן רַחֲמָנָא
לְשִׁיזְבִן” עַד כֹּאן לְשׁוֹנוּ.

[פְּרוּשׁ: בְּבִקְשָׁה מִכֶּם שְׁלֹא תוֹצִיאוּ מִפִּיכֶם דְּבַרֵי תוֹרָה
שְׁלֹא יִדְעָתֶם וְלֹא שְׂמַעְתֶּם מֵאִילָן גְּדוֹל בְּכַדֵי שְׁלֹא תַהִיּוּ
גּוֹרְמִים לְאוֹתָהּ חֲטָאָה (הַיְנוּ הַלִּילִית) שְׁרוּצָה לְהִבִּיא מַחְנוֹת
(לְהַרְג) בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... פְּתַחוּ הַתְּלַמִּידִים כְּלָם וְאָמְרוּ: הִרַחֲמָן
יִצִּילֵנוּ! הִרַחֲמָן יִצִּילֵנוּ!].

סדר הלימוד ליום יד תשרי [יום 14 בשנה]

כל רצונם של הדרשנים למצוא חן בעיני השומעים, ועל פן לא יזכו לשמוע את הדרוש של חדושי תורה שיִדרש הקדוש ברוך הוא לעתיד לבוא

ה. והנה בדורות האלה העון הזה מצוי בעוונותינו הרבים, שהרבה בני אדם דורשים ברבים ע"פ הקדמות שקרים, ודברים שאינם ברורים, ומסמים עיניהם של הבריות ומתקלסים ומתפארים מפי הבריות, ומחליפים חיי עולם הבא בשביל חיי שעה, וגורמין גזרות רעות כנזכר לעיל. והירא דבר ה', יהיה מחשב ההפסד וההזק הגדול שגורם, כנגד שכר הכבוד או שכר ממון בעולם הזה שהוא חיי שעה, וכל הכבוד שעושין לו בזה העולם, בעבור דרוש זה הוא קוץ ודרדר לנשמתו, ופתאום יבא עליו אימה חשכה גדולה ולא יופיע לו אור ואוי וי תהיה לאותה בושא וכלמה ביום פקדתו. ואלו הדרשנים בודאי לא יזכו לשמוע לעתיד חדושי תורה שיצאו מפי הקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא יִדרש טעמי התורה אשר יתן לנו לעתיד לבוא על ידי משיח צדקנו

ו. כדאיתא במדרש, "עתיד הקדוש ברוך הוא לישב בגן עדן ודורש סתרי תורה, וכל הצדיקים יושבים לפניו וכל פמליא של מעלה עומדים לפניו מימינו של הקדוש ברוך הוא, וחמה ולבנה וכוכבים ומזלות משמאלו, והקדוש ברוך הוא דורש להם טעמי תורה. הדרשה שעתידי לתן לנו על ידי משיח צדקנו ואחר הדרשה יעמד זרובל בן שאלתיאל על רגליו ויאמר, יתגדל ויתקדש

שְׁמִיָּה רַבָּה וְכוּ', וְקוּלוּ יִהְיֶה הוֹלֵךְ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְכָל בְּאֵי עוֹלָם עוֹנִין אִמֵּן יֵהָא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. וְאַף רְשָׁעִים שְׁל יִשְׂרָאֵל וְצַדִּיקִים שְׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם שְׁנַשְׁתִּירוּ בִּינֵיהֶם יִהְיוּ עוֹנִין, אִמֵּן יֵהָא שְׁמִיָּה רַבָּה וְנִצּוּלִין בְּזָכוֹת עֲנִית שְׁל אִמֵּן יֵהָא שְׁמִיָּה רַבָּא, עַד כְּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

ז. עַל כֵּן יִהְיֶה אָדָם נִזְהָר לְדַרְשׁ תּוֹרַת אֱמֶת, וּלְהַקְדִּים הַקְּדָמוֹת שְׁל אֱמֶת, וְתִהְיֶה תּוֹרַת ה' בְּפִיָּהּ אֱמֶת, וְיִהְיֶה זוֹכֵה לְשִׁמוּעַ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שְׁל אֱמֶת מִפִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אִמֵּן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

פְּרַשְׁת לֵךְ לָךְ פָּרְקָהּ ה'

א. "וְאֶהְבֵּת לְרַעַף כְּמוֹךְ", אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָה, זֶה הוּא הַפְּסוּק שֶׁהוּא כָּלֵל גְּדוֹל שְׁבַת־תּוֹרָה. וְאִין לָךְ אֶהְבֵּה יוֹתֵר, כְּשִׁרְוֹאָה הָאָדָם דְּבָר מְגוּנָה בְּאַחֵיו יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹשֶׂה אִיזָה חֲטָא וְעוֹן, שְׁצָרִיךְ לְהוֹכִיחוֹ עַל זֶה, כִּי נִשְׁמַתָּן שְׁל יִשְׂרָאֵל הֵן קְשׁוּרִין וְדְבוּקִין זֶה בְּזֶה.

סדר הלימוד ליום טו תשרי [יום 15 בשנה]

אם האדם פוגם את נשמתו, אין לה מנוחה בעולם הבא

ב. אֲבָל הַכָּלֵל הוּא, שְׁצָרִיךְ הָאָדָם מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ הַהֲרַפְתָּקָאוֹת וְהַסְּבוֹת וְהַעֲנָשִׁים שְׁבָאִים עַל נִשְׁמַת הָאָדָם אַחַר יְצִיאַת הַנֶּשְׁמָה מִהַגּוּף, צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ לְחֻבְרוֹ אוֹלֵי עַל יְדוֹ יִזְכֶּה חֻבְרוֹ גַּם כֵּן, וְיַעֲזוּב דְרָכּוֹ הַרְשָׁעָה, וְשֵׁב וּרְפָא לוֹ.

אֵוִיר הָעוֹלָם מְלֵא נְשָׁמוֹת שְׂאִין לָהֶם מְנוּחָה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
 ג. וְהִנֵּה פֹה בַּפֶּרֶק זֶה אֶכְתֵּב קִצַּת בְּקִצְרָה עֲנֵשׁ הַנְּשָׁמָה
 שְׂאֵדָם פּוֹגֵם בָּהּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים. דַּע, כִּי אֲוִירָא
 חֲלָלָא דְעֵלְמָא הֵן מְלֵאִים מִנְשָׁמוֹת בְּנֵי אָדָם שְׂאִינָם יְכוּלִין
 עֲדִין לָבוֹא לְמָקוֹם מְנוּחָתָן, וְכִמוּ שֶׁהַעִידוּ תַלְמִידִים שֶׁל
 הָרַב הָאֲרָ"י ז"ל שֶׁהִיָּה אוֹמֵר לָהֶם:

הַאֵילָנוֹת וְהַשָּׂדוֹת מְלֵאִים רַבּוֹת נְשָׁמוֹת שְׁמֵת־חַנּוּנִים לְתַקּוֹן
 ד. דַּעוּ, כִּי אֲוִירָא דְעֵלְמָא וְחֲלָלָהּ הֵן מְלֵא נְשָׁמוֹת הַנְּדַחִין
 שְׂאִינָם יְכוּלִין לָבוֹא עֲדִין לְמְנוּחָתָם. וּפְעַם אַחַת הִלֵּךְ
 הָאֲרָ"י ז"ל לְלַמֵּד תּוֹרָה בַּשָּׂדֶה, וְרָאָה הוּא בְּעֲצָמוֹ שְׁכָל
 הַאֵילָנוֹת הָיוּ מְלֵאִים נְשָׁמוֹת בְּלֵי מִסְפָּר, וְכֵן הָיוּ עַל פְּנֵי
 הַשָּׂדֶה, וְגַם עַל פְּנֵי הַמַּיִם הָיוּ כְּמֵה רַבּוֹת נְשָׁמוֹת.

ה. וְשָׂאל אוֹתָם הָרַב הָאֲרָ"י ז"ל מֵה טִיבָם כָּאֵן, וְהִשִּׁיבוּ,
 שֶׁנִּדְחוּ מִחוּץ לְפָרְגוּדָא קְדִישָׁא, בְּעִבּוֹר שְׂלֵא עָשׂוּ
 תְּשׁוּבָה עַל פְּשָׁעֵיהֶם וְהָיוּ מוֹנְעִים אֶת חֻבְרֵיהֶם מִלַּעֲשׂוֹת
 תְּשׁוּבָה, וְהָיוּ נֹעַ וְנָד בְּאֶרֶץ וּבְאֲוִירָא דְרַקִּיעַ, זֶה בְּכַה וְזֶה
 בְּכַה, וְעַכְשָׁיו הָיוּ שׁוֹמְעִים בֵּית קוֹל הַמְּכַרְזִים בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת שֵׁישׁ אִישׁ אֶחָד צְדִיק בְּאֶרֶץ הָאֲרִיז"ל אֲשֶׁר יֵשׁ
 כַּח בְּיָדוֹ לְתַקֵּן הַנְּשָׁמוֹת הַנְּדַחוֹת, וְעַל כֵּן נֶאֱסָפוּ לְכָאֵן
 לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְרַחֵם עֲלֵיהֶם לְתַקֵּן אוֹתָם, כְּדִי שְׂיֻכְלוּ לָבוֹא
 לְמָקוֹם מְנוּחָתָם וְלֹא יִסְבְּלוּ עוֹד צַעַר גָּדוֹל כְּזֶה. וְהַבְּטִיחַ
 הָאֲרָ"י הַחֲסִיד ז"ל לַעֲשׂוֹת לְטוֹבָתָם מֵה שֶׁהוּא בְּאִפְשָׁרִית,
 וְסִפֵּר אַחַר כֵּךְ הָאֲרָ"י ז"ל לְתַלְמִידָיו הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה, כִּי רָאוּ
 שֶׁהָאֲרָ"י ז"ל שָׂאל לָהֶם לְהַנְּשָׁמוֹת, וְלֹא יָדְעוּ לְמִי שׁוֹאֵל
 וּמִי הִיָּה הַמְּשִׁיב, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

תפלת הצדיק שמתפלל בכונה, עולה למתחת פסא הפבוד, וְשֵׁם
מתדבקים אליה נשמות נדחות ועולין עמה

ו. ובחבורו כתוב, שאֵלו הנשמות היו יכולין להעלות
אותם בתפלה של צדיק, כִּיּוֹן שֶׁהַצַּדִּיק מִתְפַּלֵּל בְּכוֹנָה
אֲזַ תְּפִלְתוֹ עוֹלָה לְמַעְלָה תַּחַת פְּסָא הַכְּבוֹד. וְאִז מִתְלַבְּשִׁים
בְּאוֹתָהּ הַתְּפִלָּה כְּמָה נְשָׁמוֹת וּמִתְלוּיִם בְּהַדִּי אוֹתָהּ תְּפִלָּה.

סדר הלימוד ליום טז תשרי [יום 16 בשנה]

ז. כמו שכתב הזוהר בסוד הפסוק "תפלה לעני כי יעטף
ולפני ה' ישפך שיחו". כְּמָה נְשָׁמוֹת מִתְעַטְפִּין
ומתדבקין בתפלה של עני, ואין תפלה יותר חביב קמיה
הקדוש ברוך הוא כמו תפלה של עני, ותפלה של צדיק,
שעולין בלהב גדול ונורא השורף סביביו. והסטרא אחרא
מתירא להתקרב למקום תפלת העני ותפלת הצדיק, ועל
ידי כן הנשמות הנדחות עולין עם התפלה.

כאשר נשמת הצדיק עוברת דרך הגיהנם, מתאחזין בה נשמות
האבודות ועולין עמה

ח. וזהו הענין ממש בנשמת הצדיק, שכיין שנפטר
מהעולם עובר דרך הגיהנם כדי שבזכותו בהעבירו
דרך שם יתאחזו בו נשמות האבודות ויעלו עם נשמתא
קדישא דא [נשמה קדושה זו].

עיניו של האר"ל כמעט כהו מראית רבבות נשמות שעלו מקברייהם
לעלות למעלה

ט. וכן ספר החסיד ר' גדליה ז"ל, אחד מתלמידי האר"י
ז"ל לחבריו, שבכל ערב שבת היו הולכין חוץ לעיר

לְקַבֵּל שַׁבָּת. וְהָיָה פַּעַם אַחַת מִסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הָאֶרֶץ ז"ל
נִפְלְאוֹת מֵה שְׂרָאָה כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים כְּשֶׁהָיָה עוֹמֵד עַל
רֹאשׁ הַהָר שֶׁהָיָה מְחוּץ לְעִיר, וְעַל אוֹתוֹ רֹאשׁ הַהָר רָאָה
כָּל הַבַּיִת חַיִּים שֶׁל קְהֵלָה קְדוֹשָׁה צְפַת תְּבִנָּה וְתִכּוּנָן
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְרָאָה חַיִּילוֹת שֶׁל נִשְׁמוֹת שֶׁעָלוּ מֵהַקְּבָרִים
לְעֵלוֹת לְמַעְלָה, לְגַן עֵדֵן שֶׁל מַעְלָה, וְכֵן רָאָה כְּמָה רַבּוּת
נִשְׁמוֹת לְאֵין מִסֵּפֶר שֶׁיָּרְדוּ כְּנִגְדָם, וְהֵם הַנִּשְׁמוֹת יִתְרוֹת
שֶׁנִּתְּוֹסְפִים בְּאֲנָשִׁים כְּשָׂרִים בְּכָל שַׁבָּת, וּמִתּוֹךְ רוֹב בְּלִבּוֹל
וְעָרְבוּב הַנִּשְׁמוֹת וְחַיִּילוֹת עֲצוּמוֹת לְאֵין מִסֵּפֶר כְּמַעַט כִּהְיוּ
עֵינָיו מִרְאוֹת, וְהָיָה מוֹכֵרָח לְהַעֲצִים עֵינָיו, וְאָף עַל פִּי כֵן
רָאָה אוֹתָן בְּעֵינָיִם סְגוּרוֹת.

תפלות הצדיקים הם תועלת גדול לנשמות הנדחות

י. וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ רְאִינוּ כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי תַלְמִידֵי הָאֶרֶץ ז"ל
שֶׁתּוֹעֵלֶת גְּדוֹל הוּא תַפְלוֹת צְדִיקִים לְנִשְׁמוֹת הַנִּדְחוֹת,
וְאֵין לָךְ גְּמִילוֹת חֶסֶד גְּדוֹל מִזֶּה.

הבורא יתברך הוא רב חסד, ולכן טוב להזכיר בתפלה את
הנשמות הנדחות

יא. וְאָף כִּי אֵין אָנוּ מְאֲנָשֵׁי הַצְּדִיקִים הַקּוֹדְמִים, וְהַלּוֹאֵי
שֶׁתּוֹעֵיל תַפְלֵתָנוּ לְתוֹעֵלֶת עֲצָמָנוּ לְכַפֵּר עַל חַטָּאתֵינוּ
וּפְשָׁעֵינוּ שֶׁהַכֶּסֶנוּ לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ בְּמַרְדּוֹ וּבְמַעַל, אָף עַל
פִּי כֵן טוֹב לְזַכּוֹר בְּתַפְלָתוֹ לְפָנָי יוֹדַע מַחְשָׁבוֹת גַּם
לְנִשְׁמוֹת הַנִּדְחוֹת, כִּי רַב חֶסֶד הוּא הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ.

סדר הלימוד ליום יז תשרי [יום 17 בשנה]

צריך האדם להתפלל על הרשעים שיחזרו בתשובה

יב. וְזֶה יְאוֹת לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת זוֹכֵה וּמְזוּכָה לְאַחֲרִים,

ומכל שפן שצריך אדם להתפלל על רשעי הדור שיחזרו בתשובה, כדאיתא בגמרא בכרכות, בברוריה דביתהו דרבי מאיר שאמרה "יתמו חטאים" כתיב ולא "חוטאים".

על פן אסדר אני לפניך לכל איש ואשה לומר יהי רצון זה בכרכת השיבנו אבינו לתורתך, וקרבנו מלפנו לעבודתך. ויאמר, "יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתחתור חתירה תחת כסא כבודך לקבל בתשובה (פלוני בן פלונית) וכל העוברים על מצוותיך, יהפך לבכם לעשות רצונך בלבב שלם כי ימינך פשוטה לקבל שבים, והחזירנו בתשובה שלימה לפניך, ברוך אתה ה' הרוצה בתשובה". ואז יתעורר גם האדם מעצמו לעשות תשובה על חטאיו כדי שלא יאמרו לו "קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים". רק שיאמר בכונת הלב, ואז בעל הרחמים ברח חסדיו וברב רחמיו יקבל תפלתו.

הלב כנגד שם הוי' והפה כנגד שם אדני'

יג. ואף שצריך תפלה זו כונות ויחודים ואנו אין בקיאים בשמות ובצורפים המועילין לתועלת גדול, מכל מקום יתפלל בקצרה ובבקשה בהגיון לב, כי כך ראוי ונכון לכל המתפלל שלא יאריך הכל בשפתיו, כי לא ישאר לו בהגיון לבו. וזהו כולל גדול, שיאמר קודם התפלה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכנתיה, כי הלב הוא נגד שם הוי' והפה היא נגד שם אדני', כידוע.

תפלה בפה בלא כונת הלב הוא חטא גדול

יד. ועל זה כתב בזוהר (ח"א קס"ט ע"א) שזה היה כונת דוד המלך עליו השלום שאמר "יהיו לרצון אמרי פי

והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי", כי זהו יחוד גדול ליחד פה ולב כאחד, ומזה תוכל להתבונן גדל הענש ופגם של המפריד הלב מהפה ר"ל, המתפללים בפה בלא כונת הלב או מי שמדבר עם חברו אחד בפה ואחד בלב. וזהו חטא גדול, ועושה פרוד בין השמות הנזכרים ובין אות וא"ו לאות ה"א מהשם, וידוע כי הוא וא"ו של השם הוא תורה שבכתב והה"א הוא תורה שבעל פה, ואם כן מפרידים השני תורות מלהיות מחברים יחד.

והמבשול זה מצוי בעוונותינו הרבים ורחמנא ליצלן ממדה זו, והלא אלקים יחקר זאת ועל כל אלה יבא אלקים במשפט. ועוון זה הוא דומה לעוון המינים ואפיקורסים וקראי"ם שאינם נותנים מקום לדברי החכמים בעלי התלמוד.

סדר הלימוד ליום יח תשרי [יום 18 בשנה]

מי שמדבר אחד בפה ואחד בלב, יוצאים ממנו בנים פוקרים ומינים רחמנא ליצלן

טו. ואם כן יתבונן הנבון שבודאי המרגיל במדה זו להיות אחד בפה ואחד בלב, יצאו ממנו בנים פוקרים ומינים שכופרים בתורתינו, מדה כנגד מדה.

ונוסף על זה שמפריד עצמו גם כן מהקדשה עליונה ונאבד ממנו דבר יקר הנאמר בישראל (דברים ה, ד) "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום", שפרושו של הפסוק הוא, כאשר ידבק האדם האזור אל מתניו בהדוק טוב, אזי לא יוכל להכניס בין האזור להמלבוש

עֲרֵבוּב שֶׁל אָבָק וְאָפֶר, כֵּן הָמָּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁהֵם דְּבָקִים
 לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ בְּדַרְכֵיהֶם וּבְמַעֲשֵׂיהֶם, אָזִי לֹא יוּכַל שׁוֹם
 מְקַטְרֵג לַעֲשׂוֹת אֵיזָה פְּרוּד בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמַיִם,
 וּכְדֹאִיתָא בְּזוּהַר פְּרִשְׁת פְּקוּדֵי (דף רכ"ה ע"א):

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגֵּחַ עַל הַצְּדִיקִים שֶׁלֹּא יִתְקַרְבוּ אֲלֵיהֶם
 הַקְּלִיפּוֹת וְהַרְשָׁעִים

מז. "רַבֵּי אַבָּא וְרַב אַחָא וְר' יוֹסִי אָזְלִי בְּאוּרְחָא מְטַבְּרִיָּה
 לְצַפּוּרִי. עַד דִּהּוּוּ אָזְלִי חֲמוּ לִיָּה לְר' אֶלְעָזָר דִּהּוּוּ
 אֲתִי, וְרַבֵּי חִיָּא עֲמִיָּה. אָמַר רַבֵּי אַבָּא וּוְדַאי נִשְׁתַּתַּף בְּהַדִּי
 שְׁכִינְתָּא. אוּרִיכוּ (פְּרוּשׁ, הַמְתִּינוּ) לָהּ, עַד דִּהּוּוּ מְטוּ לְגַבֵּיָּהּ.
 אָמַר ר' אַבָּא, כְּתִיב "עֵינֵי ה' אֵל צְדִיקִים" לְהַשְׁגִּיחַ בָּהוּ
 דְּלֹא יִתְקַרַּב לְגַבֵּיָּהּ סִטְרָא אַחְרָא, וְהִשְׁתָּא סִיעֵתָא דְשַׁמְיָא

ב) פְּרוּשׁ הַזוּהַר לְלִשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ:

רַבֵּי אַבָּא וְרַבֵּי אַחָא וְרַבֵּי יוֹסִי הִלְכוּ בְּדַרְךְ מְטַבְּרִיָּה לְצַפּוּרִי. בְּדַרְךְ הַלּוּכִם
 הַבְּחִינוּ בְּרַבֵּי אֶלְעָזָר הַמּוֹתְקָרֵב, וְעַמּוּ רַבֵּי חִיָּא. אָמַר רַבֵּי אַבָּא: "וְדַאי
 נִשְׁתַּתַּף עִמָּם בְּדַרְךְ וְנִקְבַּל פְּנֵי הַשְּׁכִינָה". חֲכוּ לָהֶם עַד שֶׁהִגִּיעוּ אֲלֵיהֶם.
 אָמַר רַבֵּי אַבָּא: "כְּתוּב: עֵינֵי ה' אֵל צְדִיקִים" לְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם, שֶׁלֹּא יִתְקַרַּב
 אֲלֵיהֶם הַסִּטְרָא אַחְרָא. וְדַאי יֵשׁ עִמָּנוּ סִיעֵתָא דְשַׁמְיָא וְהִשְׁתַּתַּף בְּרוּךְ
 הוּא, וְלֹא תוּכַל לְשַׁלוּט בְּנוּ הַסִּטְרָא אַחְרָא".

פְּתַח רַבֵּי אֶלְעָזָר וְאָמַר: "וְהִיָּה מִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם" - מַה פְּרוּשׁ
 'כְּחֹל הַיָּם' - מִשׁוּם שֶׁהֵיחַם מִסְעִיר אֶת גְּלִיּוֹ כְּעֵס וּמִבְּקַשׁ לְשַׁטֵּף אֶת
 הַיָּבֵשָׁה, וּכְשֶׁהִגְלִים מִתְקַרְבִּים וְרוֹאִים אֶת חֹל הַיָּם - מִיָּד שְׁבִים הֵם
 לְאַחֲזִירָהֶם, וְאֵינָם יְכוּלִים לְהַצִּיף אֶת הָעוֹלָם. כֵּן הַצְּדִיקִים נִמְשָׁלוּ לְחֹל
 הַיָּם, וְהַמְזִיקִים וְהַמְקַטְרֵגִים - לְגַלֵּי הַיָּם. כְּשֶׁהַמְזִיקִים רוֹאִים, כִּי צַד
 הַצְּדִיקִים מִדְּבָקִים בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׁבִים בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה - מִיָּד תֵּשׁ
 פּוֹחֵם, וְאֵינָם מוֹסְגִלִים לְבַצֵּעַ אֶת זְמָמָם".

הָכָא וְכָל אֲשַׁחֲוֹתָא דְלַעִילָא הָכָא, וְלֹא יָכִיל סְטְרָא אַחֲרָא
לְאֲשַׁלְטָא וְכוּ'.

יז. פתח רבי אלעזר ואמר, והיה מספר בני ישראל כחול
הים. מהו כחול הים, בגין דימא כד סליק גליו מזעפא
ורגזא ואנון גלין סלקין לשטפא עלמא כד מטאן וחקמאן
חולא דימא מיד תבין ואתברו ותבין לאחורי, ולא יכלין
למשטפי עלמא ולשלטאה. כגונא דא ישראל אינון חולא
דימא, וכד אינון גלי דימא (הן הן המזיקים והמקטרגים)
המחבלין ומארי דרוגזא ומארי דדינא בעין לשלטא
ולשטפא עלמא חמאן להו לישראל דאנון מתקשרים
בהקדוש ברוך הוא, תבין ואתברו קמיהו ולא יכלו
לאשלטא בעלמא.

סדר הלימוד ליום יט תשרי [יום 19 בשנה]

על ידי התשובה מתלבנים החטאים

יח. ונמשלו לחול הים, ומה חול הים צבור הקף סביבות
הים, מקף כהר גדול ומלבן בלבנונית, כף ישראל,
על ידי תשובה ומעשים טובים מלבנים את העוונות
ופשעים, כמאמר הכתוב בישעיה (א, יח) "אם יהיו
חטאיכם כשנים כשלג ילבינו, אם יאדימו כתולע כצמר
יהיו", כי במצוות ובמעשים הטובים שעושים ישראל
בעולם הזה הן מקיפין את הדינים, ודינים נמסרו בידן,
ולא עוד אלא שמהפכים מדת הדין למדת הרחמים,
וקטיגור נעשה סנגור.

יט. מה שאין פן כשהעולם הוא בדבור טוב אכל לבם
בל עמם, אזי אין כשרון במעשים שלהם, ואז אין

שְׁמִירָה וְחֻמָּה סְבִיב גְּלִי הַיָּם וְגְלִי הַיָּם הַנּוֹזְכִּים לְעִיל
מְאִרֵי דְדִינִים מִתְגַּבְּרִים וְהַדִּין גּוֹבֵר וְהוֹלֵךְ רַחֲמָנָא לִיצְלָן,
וְהַרְחָמִים מִתְמַעֲטִין, וְאֲדַרְבָּה הֵן מְהַפְכִין מִדַּת הַרְחָמִים
לְמַדַּת הַדִּין.

כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְשׁוּב כְּפִי יְכַלְתּוּ וְלִהְיוֹת פְּלִל בְּכוֹנֶה - וְיִתְפַּלֵּל בְּעַד חֲבֵרוֹ
שֶׁיִּשׁוּב מִדְּרָכֵי הָרָעָה

ב. עַל כֵּן, הִתְעוֹרְרוּ אַחֵי וְרַעֲי, לְעֲשׂוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי
יְכַלְתּוּ תְּשׁוּבָה, וְלִהְרַבּוֹת בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים, וְחִילִים
יִגְבֵּר בַּתּוֹרָה, וְתִהְיֶה תְּפִלְתּוֹ בְּכוֹנֶה, וְיִתְפַּלֵּל בְּעַד חֲבֵרוֹ
לְעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וְאִזּוֹ חֲסִידִים וְצַדִּיקִים מִתְרַבִּים, וְאִזּוֹ
זְכוּתָם וְצַדִּיקָתָם יִהְיוּ דוֹמִין לְהַר וְחֹל נֶגֶד גְּלִי הַיָּם, שֶׁהֵן
הַמְקַטְרָגִים הַמְחַרְיִבִים וְרוֹצִין לְחַבֵּל הָעוֹלָם שֶׁהֵן מְאִרֵי
דְדִינִים וְיִהְיוּ מִתִּישִׁין אֶת כַּחֲזוֹ, וְאִזּוֹ לְיִהוּדִים יִהְיֶה רִוַח
וְהַצְּלָה וְשָׁשׂוֹן וְשִׂמְחָה, אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

פְּרָקן ד'

א. הֵבֵא לְטָהָר מְסִיעֵין אוֹתוֹ (שְׁבַת ק"ד ע"א). הָעֲנִיָּן הוּא
כְּשֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ לְהַמְצִיא אֵיזָה מְצוּהָ לְעֲשׂוֹתָהּ, אוֹ
כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְךָ וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אִף שֶׁהוּא יְחִידִי, אִזִּי
נִשְׁמָוֹת מִתְחַבְּרִים עִמּוֹ, כְּדֹאִיתָא בְּזוֹהַר בְּרֵאשִׁית (בַּהֲקָדְמָה,
דָּף ה' ע"א).

ב. גְּרַבֵּי אֲלַעְזוֹר הֵוָה אֲזִיל לְמַחְמֵי לְרַבֵּי יוֹסֵי בֶן לְקוֹנִיָּא
חָמֵי דְרַבֵּי אֲלַעְזוֹר, וְרַבֵּי אַבָּא בַּהֲדִיָּה, וְהוּי טְעִין חַד

גְּבָרָא אֲבִתְרִיהוּ, אָמַר רַבִּי אָבָא, נִפְתַּח פּוּמְן בְּאוּרִיתָא דְהָא שְׁעָתָא וְעַדנָא הוּא לְאַתְתְּקִנָא בְּאוּרִיתָא. וּפְתַחוּ פִיָּהּ בְּחִדּוּשֵׁי תוֹרָה, וְהָהוּא גְבָרָא טָעִין אֲבִתְרִיהוּ, וְגִילָה לְהֵם כְּמָה רְזִין דְּאוּרִיתָא. אֲתוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא וּנְשָׁקוּהוּ לֵיהּ.

סדר הלימוד ליום כ תשרי [יום 20 בשנה]

ג. אַמְרֵי לֵיהּ, מֵאֵן אֲנִתְ דְּאִזִּיל וְכָל חֲכָמְתָא דָּא אִית תְּחוּת יְדָךְ, וְאַתְּ טָעִין אֲבִתְרִין, וְהִשִּׁיב לְהוֹן רַבּוּתִי, לֹא

רַבִּי אֶלְעָזָר הֵלֵךְ בְּדַרְכּוֹ לְקִרְאָת חוּתְנּוֹ, רַבִּי יוֹסִי בֶן לְקוּנְיָא, וְאַתּוּ - רַבִּי אָבָא, וְאַדָּם אֶחָד חָמַר בְּעַקְבוּתֵיהֶם. אָמַר רַבִּי אָבָא: "נִפְתַּח פִּינוּ בְּדַבְרֵי תוֹרָה, שְׁהֵרִי הַשְּׁעָה רְאוּיָה לְעֶסֶק בְּתוֹרָה!" פְּתַחוּ בְּדַבְרֵי תוֹרָה. הָאָדָם שָׁנְלָה אֲלֵיהֶם גְּלָה לְהֵם כְּמָה מְסוּדוֹת הַתּוֹרָה. בְּאוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא וּנְשָׁקוּהוּ. אָמְרוּ לוֹ: "מִי אַתָּה הַהוֹלֵךְ וְכָל הַחֲכָמָה הַזֹּאת תַּחַת יְדָךְ, וְאַתָּה נוֹשֵׂא סֵבֶל" הִשִּׁיב לְהֵם: "רַבּוּתִי, אֵל תִּשְׁאַלּוּנִי מִי אֲנִי, אֵלָא גַלְף וְנַעֲסֵק בְּתוֹרָה." גְּלָה לְהֵם סוּדוֹת נוֹסְפִים. אָמְרוּ לוֹ: "מִי נָתַן לְךָ רְשׁוּת לְלַכֵּת אַחֲרֵינוּ, כְּשֶׁחֲמוּרִיךְ טְעוּנִים" שָׁמַחוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא וְאָמְרוּ לוֹ: "רֹכֵב עַל הַחֲמוּר, וְאַנְחֵנוּ נְטַפֵּל בְּחֲמוּרִיךְ הַטְּעוּנִים." אָמַר לְהֵם: "מִצּוֹת הַמְּלָךְ הִיא." אָמְרוּ לוֹ: "אַתְּ שָׁמְךָ לֹא גִלִּית, אוֹלָם הֵיכָן אַתָּה גֵר" אָמַר לְהֵם: "מְקוֹם מְגוּרֵי הוּא מְגַדֵּל הָר, בּוֹ מִתְגוֹרְרִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִסְכֵּן אֶחָד." רִצָּה לוֹמַר: הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְשִׁיחַ, שְׁנִקְרָא 'עֲנִי רוֹכֵב עַל חֲמוּר' - שֵׁם הוּא מְקוֹם מוֹשְׁבִי, וּמְשֵׁם בְּאַתִּי כְּשֶׁחֲמוּרִי טְעוּנִים.

בְּכוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא וּנְשָׁקוּהוּ, וְגִלָּה לְהֵם עוֹד סוּדוֹת. עֵינַן שֵׁם בְּזוּהָר. נָפְלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא עַל פְּגִיָּהּ. כְּשֶׁקָּמוּ, שׁוּב לֹא רָאוּ אוֹתוֹ אָדָם, שְׁנַעְלֵם בֵּינֵיהֶם. הִסְתַּכְּלוּ לְכָל הַצְּדִידִים וְלֹא רָאוּהוּ. יָשְׁבוּ וּבְכּוּ, וְלֹא יָכְלוּ לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה שְׁעָה אַחַת.

לְאַחַר כָּל זֹאת אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: "וְדַאי כֶּף הוּא כְּמוֹ שֶׁלְּמַדְנּוּ, שְׂכָל מְקוֹם שְׂצַדִּיקִים הוֹלְכִים וְעוֹסְקִים בְּתוֹרָה - אִזּוּ מִתְגַּלִּים אֲלֵיהֶם צַדִּיקִים מִן

תשאֵלוּן לִי מֵאֵן אָנָא, אֲלֵא נִיזֵל וְנִתְעַסַּק בְּאוּרִיתָא. גִּילָה לְהוּ סוּדוֹת וְרוֹזִין. אִמְרִי לִיה, מֵאֵן יְהִיב לָךְ לְמִיזֵל הָכָא וְלִמְהוּי טְעִין בְּחֻמְרֵי וְכוּ'. חֲדוּ רַבִּי אֲלַעְזָר וְרַבִּי אַבָּא וְאִמְרוּ לִיה, זֵיל רְכוּב, וְאֲנֵן נִטְעִין אַבְתְּרָךְ. אִמְר לְהוּ, פְּקֻדָּא דְמִלְכָּא אִיהוּ וְכוּ'. אִמְרִי לִיה, הָא שְׂמַךְ לָא אִמְרַתְּ לָן, אֲתֵר בֵּית מוֹתְבֵךְ מֵאִי אִיהוּ. אִמְר לְהֵן, אֲתֵר בֵּית מוֹתְבֵי הִיא טָב וְאִיהוּ מְגַדֵּל הַר שְׂדֵר בְּהַהוּא מְגַדֵּלֵה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְחַד מְסַכְנָא (רְצָה לומר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְשִׁיחַ שְׁנִקְרָא עֲנִי וְרוּכַב עַל הַחֲמוֹר), וְדָא הוּא אֲתֵר בֵּית מוֹתְבֵי וְסִלְיָנָא מִתְמֵן וְאָנָא טְעִין חֲמָרָא. בְּכוּ רַבִּי אֲלַעְזָר וְרַבִּי אַבָּא וְנִשְׁקוּהוּ וְאֲזֵלוּ וְגִילָה לְהֵם עוֹד סוּדוֹת, עֵינֵן שָׁם בְּזוּהַר, וְנִפְלוּ רַבִּי אֲלַעְזָר וְרַבִּי אַבָּא עַל פְּנֵיהֶם. אֲדַהֲכִי וְהֲכִי לָא חֲמוּ לִיה לְהֵאֵי גַבְרָא, וְאִסְתַּכְלוּ לְכָל סְטָרִין וְלֹא חֲמוּ לִיה. יִתְבוּ וּבְכוּ וְלֹא יִכְלוּ לְמִלְלָא דָּא לְדָא שְׁעֵתָא חֲדָא.

ההולך בדרך ועוסק בתורה, מביא תועלת לנשמות הנדחות ד. לבתר הכי, אמר רבי אלעזר: וודאי הא דתנינן דבכל אורחא דצדיקיא אזלין ומילי דאורייתא בנייהו, אז צדיקים אתין מעולם העליון לגביהו, וודאי הוא רב המנונא סבא דאתא לגבן מההיא עלמא לגלאי לן מילין אלין ואחר כך אתכסי מינן, עד כאן לשונו.

אפילו הרהור טוב מביא על האדם הארת הקדשה העליונה ה. אם כן הא ראיה שנשמטן של צדיקים מתחברין לעושי המצוה ועוסקין בתורה. וכלל זה נקט בידך,

---

העולמות העליונים. ודאי היה זה רב המנונא סבא, שבא אלינו מן העולם העליון לגלות לנו דברים אלו, ואחר כך נעלם מאתנו".

שָׁפַל הָרְהוּר טוֹב וּמַחֲשֶׁבֶה טוֹבָה עוֹשֶׂה פְּעוּלָה לְעוֹרֵר
עָלָיו הָאֵרֶת הַקְּדוּשָׁה הַעֲלִינָה, וְכָל שָׁפֵן בְּדַבּוּר פֶּה טוֹב,
כְּגוֹן הַהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֲזַי יֵשׁ תּוֹעֵלֶת לְהַנְשָׁמוֹת
הַנְּדַחֹת, כִּי יֵשׁ נִשְׁמוֹת אֲשֶׁר הֵם נְדַחִים וּמִתְגַּלְגְּלִין
וּמִתְדַבְּקִים בְּעֵשָׂבִים וּבְכִפּוּרֵי הָאָרֶץ וּבְכִפּוּרֵי הָאֵילָן.

הַאוֹכֵל כִּפְשָׁהוּא עַל הַדֶּרֶךְ, יִכּוֹן מֵאֵד בְּבִרְכָתוֹ

ו. וְכִינֵן שֶׁהָאָדָם מְבָרֵךְ עַל הַפְּרִי אוֹ עוֹסֵק בְּדַבְרֵי תּוֹרָה,
עַל יְדֵי דַבּוּרוֹ הַטוֹב הַנְּשָׁמוֹת הָאֵלוֹ מִתְלַבְּשׁוֹת בָּהֶן
וְיוֹצֵאִין מִמָּאֶסֶר הַגְּלִגּוּל. וְגַם יֵשׁ לְלַמֵּד מִהַזְהָר הַנּוֹזֵכֵר
לְעֵיל, כִּי גְדוֹל הוּא מִצּוֹת הַתְּחַבְּרוֹת תְּלַמִּידֵי חֻכְמַיִם
לְהַתְּלוֹת עִמָּהֶם בְּדֶרֶךְ וְלִשְׁמַע דַּבְרֵי תּוֹרָה מִפִּיהֶם, כִּי
שְׂכִינָה שׁוֹרָה בֵּין אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים בְּחִיָּהֶן וּלְאַחַר מִיתָתָן.

סדר הלימוד ליום **כא תשרי** [יום 21 בשנה]

הַצַּדִּיקִים מְקַפִּידִים אֶצֶל מִי יִקְבְּרוּ

ז. וְכִבֵּר מְצִינּוֹ בְּדוֹרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הָיוּ מְקַפִּידִים
בְּקַבּוּרָתָם אֵיזָה מְקוֹם יִהְיֶה מְקוֹם מְנוּחָתָם, וְכִמוֹ
שֶׁאָמַר יַעֲקֹב אֲבִינוֹ ע"ה (בְּרֵאשִׁית מו, ל) "וְשִׁכַבְתִּי עִם אֲבוֹתַי
וְקַבְרַתְנִי בְּקַבּוּרָתָם". וְהַעֲנִין, כִּי הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם
מְעוֹפְפִים עַל הַקֶּבֶר וּבְכָל לַיְלָה מוֹדִיעִין רִזִּין דְּאוּרִיתָא
לְהַנְּפְשׁוֹת מְלַמְעָלָה, מִיִּשְׁיבָה שֶׁל מְעָלָה.

הַקְּבוּר בֵּין הַרְשָׁעִים אֵין מוֹדִיעִים לוֹ סוּדוֹת הַתּוֹרָה

ח. וְאֵיתָא בְּסִפְרֵי חֲסִידִים, בְּצַדִּיק אַחַד שֶׁהָיָה קְבוּר בֵּין
אֲנָשִׁים רְשָׁעִים, וְהָיָה בָּא בְּכָל לַיְלָה בְּחִלוּם

לְאוֹהֲבָיו וּקְרוֹבָיו וְצַעֲקָ לָהֶם בְּקוֹל בְּכִי שְׂוֹצִיאֹוֹהוּ
 מִשָּׁם, וְאָמַר אוֹתוֹ הַצַּדִּיק טַעַם לָזֶה כִּי בַעֲבוּר אֲשֶׁר
 סָבִיבוֹתָיו הֵן רְשָׁעִים, מוֹנְעִים מִלְּהוֹדִיעַ לוֹ סוּדֵי הַתּוֹרָה,
 וְנִפְשׁוּ יִבְשָׁה בְּלִי לַחֲלוּחִית, וְלֹא הָיוּ לְקְרוֹבָיו מְנוּחָה
 מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁהִכְרַחוּ לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִן הַקֶּבֶר וּלְקַבֵּר אוֹתוֹ
 בְּמָקוֹם אֲחֵר.

הַצַּדִּיקִים הָרֵאשׁוֹנִים נִהְגוּ לְקַנּוֹת קֶבֶר אֶצֶל אַנְשֵׁים כְּשָׂרִים

מ. וְעַל כֵּן הַחֲסִידִים הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁבְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הָיוּ
 נוֹהֲגִין לְקַנּוֹת לָהֶם קֶבֶר בְּבֵית הַחַיִּים בְּהִיוֹתָם בְּחַיִּים
 חַיִּיהוֹן, אֶצֶל אַנְשֵׁים כְּשָׂרִים הַיְדוּעִים לָהֶם שֶׁהָיוּ צַדִּיקִים,
 וְגַם הָיוּ נוֹהֲגִין שֶׁהָיוּ מִתְפַּלְּלִין שָׁם בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, וְהָיוּ
 אוֹמְרִים עֲלָיו קֶצֶת דְּבָרֵי תּוֹרָה, וְהָיוּ נוֹהֲגִים שָׁם לְתַן
 צְדָקָה, וּבָזָה הָיוּ מְטַהְרִין וּמְקַדְּשִׁין הַמְּקוֹם שֶׁהָיָה מוּכָן
 לָהֶם שָׁם לְהַקְבֵּר, וּמִחֲמַת קִדְשָׁה הַהוּא הָיוּ גּוֹרְמִין שְׁלֹא
 לְהִתְקַרֵּב הַסְטֵרָא אַחְרָא אַחַר מוֹתָם שָׁם. וְגַם מְצִינּוּ
 בְּחֲסִיד רַבֵּי עֲמֵרָם, כְּדֹאִיתָא כָּאן בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֵנוּ הוּבָא
 (בְּמַעֲשֵׂה בּוֹד, עֵין שָׁם).

והא רְאִיָּה, אִם יֵשׁ קְפִידָה אֶל הָאָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ
 בְּמָקוֹם חֲנֻנְתּוֹ וּשְׂכוּנָתוֹ, קַל וְחוֹמֵר שְׂיֵהִיָּה בְּחַיִּים
 חַיּוֹתוֹ בְּחִבּוּרָה טוֹבָה, כְּמִנְהַג אַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם.

והא רְאִיָּה, אִם יֵשׁ קְפִידָה אֶל הָאָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ
 בְּמָקוֹם חֲנֻנְתּוֹ וּשְׂכוּנָתוֹ, קַל וְחוֹמֵר שְׂיֵהִיָּה בְּחַיִּים
 חַיּוֹתוֹ בְּחִבּוּרָה טוֹבָה, כְּמִנְהַג אַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֹא הָיוּ
 יוֹשְׁבֵינָם בְּדִין וּבִסְעוּדָה עַד שֶׁיִּדְעוּ מִי מִסֵּב עִמָּהֶם, כִּי

הרבה רעות נמשכו במסבות קלים פי שם הם מדברים
 רכילות וליצנות, ובפרט בין זוללים וסוכאים אשר
 אינם הגונים.

סדר הלימוד ליום **כב תשרי** [יום 22 בשנה]

י. ויאמר, יהי רצון שתצילני היום מאדם רע, ופגע רע,
 מחבר רע, כדי שלא להתחבר עם אנשים רעים
 ומחברי קשר בוגדים המתחברים יחד לילך בדברי
 ריבות וקטטות, והמה מלאים חרבות חצים שנונים
 וגחלי רתמים בקללות וחרפות וגדופים, ואש של גיהנם
 בוער בקרבם לחרחר ריב ומדון, וכל מחשבותם הוא
 לרע, ואפלו בהיותם בבית הכנסת הם מלאים מרמה על
 אנשים פשרים ההולכים בדרכי ה', איך להמציא
 טעדיקאות ותחבולות להרע להם. אוי להם ולנפשותם,
 כי פתאום יבא יומם אשר יהפך עליהם הגלגל והדינים
 יתגברו עליהם שירדו מנכסיהם ויהיו לבוז ולכלמה, ולא
 יהיה להם חונן וחומל בעבור גזרות רעות מהשם
 יתברך.

לדבק רק בימים וחרדים לדבר ה'

יא. והירא והחרד לדבר ה' ירחק מהם ומאספתן ומקול
 המונם ולא ישמע לקול עצתם ולא ילך עמם, ומכל
 שפן שלא לדבק עמם, רק יראה לדבק באוהבי ה'
 ולדבק באנשים יראים וחרדים לדבר ה', אשר מהם ילמד
 דרך החיים, ועליהם נאמר (דברים ד, ו), "ואתם הדבקים בה'
 אלהיכם חיים כלכם היום".

פָּרָק ז'

פְּרִשְׁת וּרְא

א. "נִתְנַנְּי שׁוּמְמָה כָּל הַיּוֹם דְּוָה" (איכה א, יג), וְדַרְשׁוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה דְקָאֵי עַל הַשְּׂכִינָה, שְׁצוּעָקַת עַל בְּעַלֵי הַגְּאוּה, שְׁהֵם מְאַרְיִכִין גְּלוּת הַשְּׂכִינָה כְּבִיכּוֹל (כִּי הַשְּׂכִינָה בְּרְצוּנָה רַק לְהִיטִיב לְבַנֵי הָאָדָם וְלֹא לְהַרְע, וְכֹאשֶׁר עַל יְדֵי הַחֲטָאִים יִרַע וְיִצֹר לְבַנֵי אָדָם, עַל כֵּן מְכַנֶּה זֹאת בְּשֵׁם גְּלוּת הַשְּׂכִינָה). וְזֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב (דְּנִיאל י, ח) "וְהוּדִי נִהְפָּךְ לַמְּשַׁחִית", וְעוֹשִׂין מִתְּבַת "הוּד" – "דְּוָה". וּבְקִצּוֹר דְּבָרִים אֵלּוּ יִתְבוּנֵן הָאָדָם עַד הֵיכָן גּוֹרֵם רְעָה בְּמַדַּת הַגְּאוּה.

הַמִּתְגָּאָה נִתּוֹן בְּיַד הַסְטֵרָא אַחֲרָא רַחֲמֵנָא לִיְצִלָן

ב. עַל כֵּן יָשִׁים הָאָדָם אֶל לְבוֹ, שְׁלֹא לְחַנֵּם אָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (סוֹטָה דף ד' ע"ב) כָּל הַמִּתְגָּאָה כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדַת כּוֹכָבִים. וּבּוֹדָאֵי הָעֲנִיֵן הוּא בְּעֵבוֹר שְׁאָדָם מִשְׁעֵבֵד וּמְסַר נַפְשׁוֹ וְנִשְׁמָתוֹ בְּיַד הַחִיצוֹנִים תְּקִיפִים וּבְקִשֵׁי אֲשֶׁר יוֹכֵל לְהַפְרֹד מֵהֶן, וְעַל יְדֵי כֵּן הוּא מְסוּר תַּחַת הַקְּלִיפּוֹת רַחֲמֵנָא לִיְצִלָן, עַל כֵּן יִרְאֶה הַחֲכָם וְיַחֲכֵם וְיָשִׁים בְּלְבוֹ לְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל הָעוֹוֵן וְהָעֲנָשׁ.

אֵין בְּמָה לְהַתְגָּאוֹת, אֶפִּילוֹ לֹא בְּתוֹרָה וְחֻכְמָה

ג. בְּמָה יִתְגָּאָה, אִם יִתְגָּאָה בְּעֵשֶׁר, הֲלֹא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר (חגי ב, י) "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב אָמַר ה' צְבָאוֹת", וּבְיָדוֹ יִתְבָּרַךְ לְקַח הָעֵשֶׁר כְּהַרְף עֵינַן.

סדר הלימוד ליום **כג תשרי** [יום 23 בשנה]

ד. כְּמוֹ שְׁרָאִינוּ שְׁכֻמָּה עֲשִׂירִים נְהַרְגוּ בְּעֵבוֹר עֲשָׂרָם שִׁנְתָנוּ עֲלֵיהֶם הָאוֹרְכִים עֵינֵיהֶם לְרִדּוּף אַחֲרֵיהֶם וְהָכּוּ

אוֹתָן מַכַּת מוֹת, וַיִּסְרוּ אוֹתָן בַּיְסוּרִים קָשִׁים עַד שֶׁיִּצְאָה נִשְׁמַתָּן מִכַּח הַהֲכָאוֹת וּפְצָעִים, וּמֵהֶם גַּם קְבוּרָה לֹא הָיְתָה לָהֶם. וְזֶה עֲנִיָּן רַע לָהֶם, כִּי רָאִינוּ בְּחוּשׁ שֶׁהֲרֵבָה אֲנָשִׁים הִלְכוּ בְּזֶה הַדֶּרֶךְ וְאִין שְׁטָן וְלֹא שׁוּם פִּגְעָה רַע מִגִּיעַ אֲלֵיהֶם, רַק לְזֶה הָעֶשֶׂר הַנֶּאֱבָד בַּעֲשָׂרוֹ בָּר מִיָּנָן.

לפְעָמִים כַּאֲשֶׁר מִגִּיעַ לוֹ הָעֶשֶׂר, הוּא מֵת בְּפִתְעָה פְתָאוּם וְעוֹזֵב לְאַחֵרִים חִילוֹ

ה. וְלָמָּה לֹא יֵשִׁים הָאָדָם אֶל לְבוֹ, כִּי הֲרֵבָה אֲנָשִׁים שֶׁטָּרְחוּ וַיִּגְעוּ לֹא נִתְּנוּ שִׁינָה לְעֵינֵיהֶם, בַּיּוֹם אֲכָלָם הַחֶרֶב וְקָרַח בְּלִילָהּ, וְהוֹלְכִים בְּחֶשֶׁךְ בְּגֶשֶׁם וּבִשְׁלֵג עַד אֲשֶׁר עָלְתָה בִּידָם לְהַשִּׁיג אֵיזָה קָרָן לְמֵאָה אוֹ לְאַלְף אוֹ יוֹתֵר, וְזֶהוּ הָעֵת אֲשֶׁר צָרִיךְ לְשִׁמוּחַ בְּחֻלְקוֹ וּלְפָנֵק בִּיגִיעַ כְּפִיו.

ו. וּפְתַע פְתָאוּם בָּא אֲלֵיו הַמּוֹת וּמְכָרַח לְהַפְרֵד מִכָּל וְכָל וְהוּא הוֹלֵךְ לְעוֹלָמוֹ וְשׁוֹבִיק לְאַחֵרִים כָּל עֲשָׂרוֹ מֵה שֶׁטָּרַח בְּטָרְחָתוֹ וְהָיָה מְאַסֵּף מְמוֹן, וְקִבֵּץ פְּרוּטָה יָד עַל יָד, עַד שֶׁהִבִּיאוּ לְסֹף מְסִים בְּזַעַת אָפוֹ, וְעוֹזֵב לְאַחֵרִים בְּיַד אִישׁ אַחֵר.

ז. וּלְפְעָמִים אֲשֶׁתּוֹ הִיא נוֹטֶלֶת מְמוֹנוֹ עֲבוּר כְּתַבְתָּהּ, וְאַחַר מִיתָתוֹ הִיא נִשְׂאֵת לְאִישׁ אַחֵר וְנוֹתְנָת לוֹ הַמְּמוֹן שְׁלָהּ, וּבְנָיו הוֹלְכִין יַחֲפִים וּבְגָדִים שְׁלָהֶם הֵמָּה קְרוּעִים וּבְלוּיִים, וְאִין לְבָנָיו שׁוּם הַנָּאָה מִמְּמוֹן אֲבֵיהֶם, וְהֵמָּה רוֹאִים שֶׁאִמָּם הִיא יוֹשֶׁבֶת וְאוֹכֵלֶת וְשׁוֹתָה עִם אִישׁ אַחֵר וּמִתְעַנְּגָת עִם בַּעֲלָהּ הַשֵּׁנִי, וְהִיתוּמִים מִבַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן הֵמָּה יוֹשְׁבִים בֵּין תַּנּוּר וְכִירִים, וּמִבִּיטִים וְצוֹפִים וְרוֹאִים

שְׂאֵמָם יוֹשְׁבֵת וּמִתְעַדְנַת בְּכֶשֶׁר וַיִּזַּן וּשְׂאֵר מַעֲדָנִים,
וְהִלְוִאי יִשָּׁג לָהֶם שְׂרִירֵי מֵאֲכָלָהּ.

ח. וְהַבְּנִים אָז תִּתְאַנַּח לָכֶם עַל זֶה וְאוֹמְרִים זֶה לְזֶה,
הֲלֹא כָּל הָעָשָׂר וְהַמָּמוֹן מֵאֲבִינוּ הִיָּה וְאִין בְּיָדֵינוּ
לְהַצִּיל. וְאִם כֵּן אִם יִזְכֹּר אָדָם עַל מִדָּה זֹו אֲשֶׁר יוּכַל
קְרוֹב לְהַעֲשׂוֹת כֵּן בַּגּוֹזֵר הַמְּלִךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

בְּנֵי שֶׁל הָעָשִׂיר צוֹעֲקִים וְאִין נַעֲנִים

ז. וְכֹאֲשֶׁר שְׁבַעֲנֵי רְאִיתִי שֶׁהִרְבֵּה יְלָדִים שֶׁנִּתְגַּדְּלוּ
בְּתַעֲנוּגִים וְנִהְפְּדוּ עַנְג לְנַגַע וְצָרוֹת וּתְלָאוֹת, וְאַחַר
מוֹת אֲבִיהֶם הוֹלְכִים וְצוֹעֲקִים עַל קָבֵר אֲבִיהֶם וְאִין
מוֹשִׁיעַ לָהֶם, כִּי הֵמָּתִים טְרוּדִים לְתַן דִּין וְחֲשָׁבוֹן עַל
חֲטָאִם וּפְשָׁעֵם. כָּל זֶה יֵשִׁים הָאָדָם אֶל לְבוֹ, וּבּוֹדָאֵי אֶל
יִתְגָּאֵה בְּעָשָׂרוֹ.

סדר הלימוד ליום כד תשרי [יום 24 בשנה]

הִרְבֵּה בְּנֵי אָדָם שָׂרְצוּ לְהִתְחַפֵּס - הִיָּתָה לָהֶם חֲכָמָתָם לְמַכְשׁוֹל
י. וְאִם הוּא חֲכָם שֶׁמִּתְגָּאֵה בְּחֲכָמָתוֹ יִחָשֵׁב בְּלְבוֹ, הֲלֹא
כְּמָה חֲכָמִים נִלְכְּדוּ בְּחֲכָמָתָם, וְיֹוֹתֵר מֵאֲשֶׁר הִתְבּוֹנְנוּ
לְהִתְחַפֵּס נִפְלוּ בְּמִצְוֵה רְעָה עַל יַדֵי דְבוּר קַל בְּפִחַ יְקוּשׁ
אֲשֶׁר לֹא יָכְלוּ קוּם. כְּמוֹ שֶׁאֵירַע לְהִרְבֵּה בְּנֵי אָדָם אֲשֶׁר רָצוּ
לְהִתְחַפֵּס בְּמַעֲנֵה לְשׁוֹנֵם לְפָנֵי מְלָכִים וְשָׂרִים, וְאַחַר כֵּן
נִלְכְּדוּ בְּדְבוּר קַל עַד אֲשֶׁר נִלְכְּדוּ בְּרְעָה גְדוֹלָה בְּאִין
תְּרוּפָה, וְאוֹתָן בְּנֵי אָדָם שֶׁעוֹשִׂין עֲצָמָן לְאִין וְאָמְרוּ בְּזֵה
הַלְשׁוֹן אֵינִי יוֹדַע הֵם נִכְנָסוּ בְּשָׁלוֹם.

יא. וְאִם כֵּן, מֵה יִתְרוֹן לְהַחֲכֵם בְּחֻכְמָתוֹ, חֻכְמַת עוֹלָם הִזְהָה, הֲלֹא אֵין שׁוֹם אָדָם נְזוּן וְנִתְפָּרֵנס בְּחֻכְמָה, רַק בְּסִבָּה אֲשֶׁר נָתַן לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵיךְ לְהַמְצִיא מְזוּן לְבֵיתוֹ, וְלֹא בְהוֹנָאת חֲבֵרוֹ.

חֻכְמָתוֹ לֹא תַעֲמוּד לְאָדָם נֶגֶד מִלְאָךְ הַמּוֹת

יא. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְשׁוֹם אֶל לְבוֹ כִּי פִתְאוּם יִבֹא הַיּוֹם אֲשֶׁר תִּסְרַח חֻכְמָתוֹ, הוּא הָעֵת אֲשֶׁר יִפֹּל לְמִשְׁכַּב וְדַעְתּוֹ אֵינָה צְלוּלָה מִחֻמַּת כְּכֹד הַחֲלִי אֲשֶׁר נֶעַר קָטָן יִחַכֵּם מִמֶּנּוּ, וְחֻכְמָתוֹ לֹא תִצְלִנּוּ מִמִּלְאָךְ הַמּוֹת. הוּי הוּי, מֵה יִתְרוֹן לְחֻכְמָה כְּזוֹ, עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם שְׁלֹא יִתְגָּאֶה בְּחֻכְמָתוֹ.

עַל יְדֵי הָעֲנָה זָכוּ חֻכְמֵינוּ לְכֹתֵר תּוֹרָה

יב. וְאִם יִתְגָּאֶה הָאָדָם בְּלִמּוּד תּוֹרָתוֹ אֲשֶׁר לְבוֹ שְׁנוֹן וְחָרִיף וְחֲדוּד וּמְחַכֵּם בַּתּוֹרָה בְּעֵמֶק וְרֹחַב, וְאֵין לוֹ דְמִיּוֹן בְּמַחְשְׁבָתוֹ בְּדוֹר הַזֶּה וְלֹא יִבִּין שְׁיֵשׁ בְּדוֹר הַזֶּה לְוַמְדִים כְּמוֹתוֹ, וְגַם כֵּן בְּעֵלֵי תְרִיסִין בְּעֵלֵי יְשִׁיבָה, מְכָל מְקוֹם נִחְשְׁבוּ הֵמָּה כְּנֶגֶד תְּנָאִים וְאַמּוֹרָאִים חֻכְמֵי הַתְּלִמוּד כְּקִלְפַת הַשׁוֹם, וּבְמְקוֹם גְּדֻלְתָן שָׁם הָיָה עֲנוּתָנִיתָן, כְּאֲשֶׁר מְבָאָר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת בַּתְּלִמוּד וּבְמִדְרָשׁ מְגֻדֵל עֲנוּוֹת רֵאשׁוּנִים וְקִדְמוּנִים, וּבְעֵבוֹר כֵּן זָכוּ לְכֹתֵר תּוֹרָה. וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם מִתְגָּאֶה הָאָדָם בְּלִמּוּדוֹ הָרִי הוּא נוֹתֵן כַּח לְסִטְרָא אַחֲרָא וְכֹל סִטְרָא דְקִדְשָׁה בּוֹרְחִים מֵעֲלֵיו.

הַמִּתְגָּאֶה טְמָאָתוֹ גְּדוּלָה מִטְמָאת נְבִלָה

יג. וְאִיתָא בְּסִפְר גִּבְעַת הַמּוֹרָה, מַעֲשֵׂה בְּחָסִיד אֶחָד שֶׁהָלַךְ בַּדֶּרֶךְ וְנִזְדַּמֵּן שֶׁהָלַךְ עִמּוֹ אֵלָיְהוּ הַנְּבִיא זְכוּר

לְטוֹב, וּפָגְעוּ בַנְּבִלָה אֶחָד מִשְׁלַכְת בְּדַרְךְ, וְהִיתָה הַנְּבִלָה מִסְרַחַת סְרַחוֹן גָּדוֹל, עַד שֶׁהֵנִיחַ הַחֲסִיד יָדוֹ לְחֻטְמוֹ מִפְּנֵי הַסְרַחוֹן, וְאַלְיָהוּ הַנְּבִיא הֵלֵךְ קְרוֹב לְהַנְבִּלָה וְלֹא חָשׂ כָּלֵל. עַד דִּהְיִי אֲזֻלוֹ, פָּגַע בָּהֶם אָדָם אֶחָד מִרְחוֹק שֶׁהֵלֵךְ לְקִרְאָתָם וְהִלִּיכְתוּ הִיָּה בְּגִאָוָה, וְהִיָּה מִתְפָּאֵר וּמִתְיָהֵר, וְלִמְרַחוֹק שֶׁם אֲלֵיָהוּ הַנְּבִיא אֶת יָדוֹ לְחֻטְמוֹ. וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הַחֲסִיד, מִדּוּעַ לֹא שָׁם אֲדוֹנִי אֶת יָדוֹ עַל חֻטְמוֹ אֲצֵל הַנְּבִלָה, וְהָשִׁיב לוֹ אֲלֵיָהוּ הַנְּבִיא: זֶה הַסְרִיחַ יוֹתֵר מִהַנְּבִלָה, כִּי נְבִלָה כִּיּוֹן שֶׁאָדָם נוֹגֵעַ בָּהּ הוּא טָמֵא עַד הָעָרֹב, אָבֵל הַנוֹגֵעַ בָּזֶה הָאָדָם מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ טְמֵאוֹת חִמּוּרוֹת, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

סדר הלימוד ליום כה תשרי [יום 25 בשנה]

הַגִּאָוָה כּוֹלֶלֶת כָּל עֲבֵרוֹת שְׁבִתוֹרָה

יד. וְאִם כֵּן, זֶה הַכָּלֵל, כִּי מִדַּת הַגִּאָוָה הִיא מְדָה גְרוּעָה, מְרַבָּה קִטְטָה, וְקִנְיָאָה, וְשִׁנְיָאָה, וְלִשׁוֹן הָרַע, וְכַעַס, וְשִׁקְרִים וְלִיצְנוּת. וְאִם תִּתְּבוּנֵן בָּהּ, תִּרְאֶה שְׁכָל עֲבֵרוֹת שְׁבִתוֹרָה כְּלוּלִין בָּהּ, וְהַפְּגָם שֶׁל הַגִּאָוָה גָּדוֹל מְאֹד, אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ מִי שֶׁהוּא רָגִיל לְהֶאָחֵז בָּהּ.

הָעֵנוּ יִנְצֵל מִחֲבוּט הַקֶּבֶר

טו. וְאֲשֶׁרֵי הָאָדָם הַמִּתְדַבֵּק בְּמִדַּת הָעֵנוּה וְהַכְּנַעָה, מְדָה זוֹ נֹאָה הִיא וּמִשְׁבַּחַת, וּמִבִּיאַה הָאָדָם לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא, וּמִצְלַת אוֹתוֹ מִחֲבוּט הַקֶּבֶר, כִּי אֵין לָךְ מְדָה הַמְטָהֶרֶת וּמִלְבַּנֵּת הָאָדָם הַגִּשְׁמִי כְּמוֹ מִדַּת הָעֵנוּה, שֶׁחֲחֹמֵר נַעֲשֶׂה רוֹחֲנִי, וְגַם הַגּוּף שֶׁל אָדָם אֲשֶׁר כָּל יָמָיו

הולך בעֲנָנָה מאיר בְּקֶבֶר באור הַבְּהִיר וּמִקְבַּל הָאֶרֶץ
מִקְדָּשָׁה עֲלִיוֹנָה, וְזוֹכָה לְשִׁמוּעַ סוּדוֹת הַתּוֹרָה מִיִּשְׁבֵּיהָ
שֶׁל מַעְלָה, וְהַגּוֹף עִם הַנֶּפֶשׁ מְאִירִים כַּחֲדָא, וְכֹל זֶה עַל
יְדֵי מִדַּת הָעֲנָנָה.

הָעֵנוּ הוּא מוֹדָה עַל הָאֲמִתּוֹת וּמִקְבַּל דְּבָרֵי תוֹכְחָה

מִזוּ. וְהַתְנָאִים וְרַבָּנִים וְאֲמוֹרָאִים הָיוּ מְלַמְּדִים בְּנִסִּים,
וְאֲשֶׁר הָיָה מִתְגַּלֶּה אֲלֵיהֶם אֲלֵיהֶוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב,
וְהוֹפִיעַ עֲלֵיהֶם רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ, הַכֹּל הָיָה עַל יְדֵי מִדַּת הָעֲנָנָה.
כִּי הָעֵנוּ מוֹדָה עַל הָאֲמִתּוֹת וּמִקְבַּל תוֹכְחָה וְדַבּוּרוֹ הוּא
בְּנִחַת, אֲהוּב לְמַעְלָה וְנִחְמָד לְמַטָּה.

עַל כֵּן צָרִיךְ אָדָם לְהִתְפַּלֵּל לְזִכּוֹת לְמִדָּה זוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב
הַחֲסִיד בְּסֵפֶר שְׁלֵהֶבֶת, לומר אַחַר הַתְּפִלָּה קוֹדֶם
”יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי”: רבונו של עולם, זַפְנֵי לְמִדַּת עֲנָנָה
וְלְמִדַּת הַכְּנֻעָה, כְּדֵי שְׂאֵהֶיהָ מִקְבַּל וּמְרַצָּה לְעַם. וְאַחַר כֵּן
”יאמר ”יְהִיו לְרִצּוֹן” וכו’.

הַגָּאוֹה מוֹצִיָּא אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם

יז. וּבְאֲמַת שְׁצָרִיךְ אָדָם לְהִתְגַּבֵּר בְּתַפְלָתוֹ בְּכִי וְתַחֲנוּנֵים
לְפָנֵי הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁיִסִּיר מִמֶּנּוּ מִדַּת הַגָּאוֹה
וְיִדְבֶּק בְּמִדַּת הָעֲנָנָה, כִּי הָרוּב בְּעָלֵי גָאוֹה מֵתִים בְּחֻצֵי
יְמֵיהֶם, וְהָעֵנִין בְּעִבּוֹר שְׁזָהוּ בְּוִדָּאֵי כָּל הַמִּתְגָּאָה הוּא
שְׂנֵאוֹי בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת, כִּי זֶה הוּא עֵנִין רַע בְּעֵינֵיהֶם הַמְנַהֵג
שֶׁל בַּעַל גָּאוֹה, וּמִמְשִׁיךְ עָלָיו שְׂנֵאת הַבְּרִיּוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה
יָכוֹל לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם, וְגַם אִם עֲלָתָהּ לוֹ תִּאָּוֶתוֹ
לְהִיּוֹת רֵאשׁ הַקֶּהֶל אוֹ מוֹרֵה צֶדֶק לְעֵדְתוֹ, אֵךְ בְּעִבּוֹר

גאותו כלם נחשבים לאין כנגדו, ומזלזל בכבוד הבריות, אשר גם זה הוא סבה לקצור ימיו ושנותיו רחמנא ליצלן.

סדר הלימוד ליום כו תשרי [יום 26 בשנה]

עויות המשפט מטה את האדם מכף חיים לכף המות רחמנא ליצלן
יח. ועברה גוררת עברה, שרצונו תמיד להיות מן
המנצחין ולא מן המתנצחין, אין מבחין בין טוב
לרע, בין אם הוא ישר או לאו, רק להעמיד נצוחו,
ומקלקל הדינים ומעות המשפטים ישרים, וזהו ידוע
שהטית הדין מטה את האדם בפתאום מכף חיים לכף
המות. ועוד, בעבור היותו בעל גאווה, מרחיב פיו גם נגד
תלמידי חכמים שבאו להוכיח אותו על דבריו ודרכיו
המכערים, וכאשר שהחטא הזה מצוי בעוונותינו הרבים
בהרבה בני אדם, ובפרט ראשי ופרנסי הקהלות הולכין
ומתגברין עד שבאו לכלל מצערי רבנן, ופתאום נכזים
בגחלתן, ועוברים מן העולם כצל עובר. ונוסף על זה גם
כן המה בכלל מצערי רבנן למשל עליהם בכת.

ובוא וראה המצער הבריות הרי הוא מכניס עצמו
בסכנות גדולות, ואף המצער את הבהמה חיה
ועוף, יש לו ענש, כי אין שום דבר שאין לו מזל, והמזל
של המצטער מקטרג עליו, ומכל שכן שיש לאדם ענש
גדול המצער תלמיד חכם.

כ. בוא וראה מה שהביא בעל החרדים באיש חשוב תם
וישר, שנתאכסן אצלו הקדוש האר"י ז"ל, ועשה לו

כבוד גדול. טַרַם נְסִיעֶתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אִישׁ הַקְּדוֹשׁ הָאָרִ"י ז"ל אָמַר לוֹ, מָה הַגְּמוּלָה אֲשֶׁר אֶשְׁלַם לָךְ בְּעַד הַחֲבִיבָה הַגְּדוּלָה שֶׁהָרְאִיתָ לִי, וְאֲנִי מוֹכֵן לְתִשְׁלוּם גְּמוּלָה הַטְּרַחָה שֶׁטְּרַחַתְּ בְּשִׁבְלִי. וְהַשִּׁיב לוֹ הַבַּעַל הַבֵּית שֶׁהָיוּ לוֹ בָּנִים, וְאַחַר כֵּן נַעֲשִׂית אֲשֶׁתוֹ עֶקְרָה, אוֹלֵי יִמְצִיא לוֹ תְּרוּפָה לְאִשְׁתּוֹ כְּבָרְאִשׁוֹנָה.

כא. וְהַשִּׁיב לוֹ הָאָרִ"י ז"ל עֲנִין הַסִּפָּה שֶׁנַּעֲשִׂית עֲבוּר הַסִּפָּה הַהִיא עֶקְרָה, וְגִילָה לוֹ וְאָמַר לוֹ, הִנֵּה יָדוּעַ לָךְ שֶׁהָיָה סֵלָם קִטָּן עוֹמֵד בְּבֵיתָךְ שֶׁהָיוּ הַתְּרַנְגּוּלִים קִטְנִים עוֹלִים וְיוֹרְדִים בּוֹ לְשִׁתּוֹת מִים בְּכָלֵי שָׁל מִים אֲשֶׁר הָיָה סָמוּךְ לְסֵלָם, וְהָיוּ שׁוֹתִים וּמְרוִים צְמָאוֹנִם.

ופעם אחת אָמְרָה אֲשֶׁתָּךְ לְהַמְשַׁרְתָּת שֶׁתְּסִיר הַסֵּלָם מִשָּׁם, אַף כִּי לֹא הָיְתָה כּוֹנֵנָה לְצַעַר אֶת הַתְּרַנְגּוּלִים כִּי אִם מִטַּעַם אַחַר לִהְיוֹת הַבֵּית נָקִי, וּמֵאֵז אֲשֶׁר הוֹסַר הַסֵּלָם יֵשׁ לְהַתְּרַנְגּוּלִים צַעַר גְּדוֹל שֶׁאֵינָם יְכוּלִים הַתְּרַנְגּוּלִים לְפָרֵחַ, כִּי הָיוּ עֹדִין קִטְנִים וְסָבְלוּ צְמָאוֹן גְּדוֹל וְעֲלָתָה צְפָצוּפִים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּרַחֵם עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְעַל יְדֵי זֶה נִגְזַר עָלֶיךָ לִהְיוֹת עֶקְרָה. וְהַחֲזִיר הַבַּעַל הַבֵּית הַסֵּלָם לְמָקוֹם הָרְאִשׁוֹן, וְהָיָה נִתֵּן לָהּ הַרְיוֹן וְחֲזָרָה לְלֵדַת כְּבָרְאִשׁוֹנָה.

סדר הלימוד ליום **כז תשרי** [יום 27 בשנה]

ברב רחמיו משגיח השם יתברך על כל בריותיו

כב. הָרִי לָךְ כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ פּוֹקֵד וּמְשַׁגִּיחַ עַל כָּל בְּרִיָּה בְּרַב רַחֲמָיו וְחֲסָדָיו, וּמְשַׁלֵּם לְהַמְצַעְרִים אֶת

הַבְּרִיּוֹת. וְעַל הַכֹּל צָרִיךְ הָאָדָם לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבֹן, וְאִם כֵּן צָרִיךְ לִזְהַר שְׁלֹא לְצַעַר אֶת חֲבֵרוֹ בְּחִנָּם.

בוא וּרְאֵה מַה דְּאִיתָא בְּפֶרֶק קָמָא דְחֻגְיָגָה (דף ה' ע"א) מֵאִי דְכָתִיב (קהלת יב, יד), כִּי אֵת כָּל מַעֲשֵׂה הָאֱלֹקִים יִבִּיא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל נַעֲלָם אִם טוֹב וְאִם רָע, זֶה הֲרוֹקֵק בְּפָנָי חֲבֵרוֹ וְחֲבֵרוֹ נִמְאָס בָּהּ.

בג. וְאִיתָא בְּסֵפֶר חֲסִידִים סִימָן מ"ד, מַעֲשֵׂה בְּחָסִיד שְׁהֵיָה מְכַסֶּה כָּל הָרָקִים שְׁהֵיָה מוֹצִיא מִפִּיו, וְגַם כָּל הָרָקִים אֲשֶׁר יָדַע שְׁיִהוּדֵי הוֹצִיאָן מִפִּיו, וְהֵיָה כּוֹנֵתוֹ לְכִסּוֹת אֶת הָרָקִין שְׁלֹא יָבוא אַחַר וּיְרָאֵה הָרֵק וַיִּמָּאֵס בּוֹ, וְלֹא יִמְחַל לָזֶה שְׁהוֹצִיא מִפִּיו, עַד כָּאן.

כד. וְאִם כֵּן בּוֹא וּרְאֵה עַד כַּמָּה דְקָדְקוּ חֲסִידִים הָרֵאשׁוֹנִים בְּאִזְהָרָה שְׁלֹא לְצַעַר אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי הֲרַבָּה בְּנֵי אָדָם אֲשֶׁר לֹא נִזְהָרוּ בָזֶה וּבִפְרָט בְּדוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר יָד עָמִי הָאֲרָצוֹת תְּקִיפָה, אֲשֶׁר אֵינָם יוֹדְעִין שׁוֹם דִּין וּמִשְׁפָּט, וְעִסְקִיהֶם לְרַב בְּאֵלִימוֹת, וְאֵינָם רוֹצִים לְצִיַּת דִּין מִחֲמַת סְרוּב שְׁלָהֶם, אֲבָל הֵם אֵינָם יוֹדְעִים שְׁאִם אֵין דִּין לְמַטָּה יֵשׁ דִּין לְמַעְלָה, שְׁפִתָּאוּם יוֹמוּ וְדִינוּ יָבֵא.

"שׁוֹנָא אַחַד יִהְיֶה בְּעֵינַיִךְ כְּמִרְבִּים"

ועל כֵּן הַזְהִיר הָרַב הָרֵא"ש ז"ל בְּקוֹנְטְרָס שֶׁל אֲרָחוֹת חַיִּים (יום חֲמִישִׁי, סִימָן פ"ט), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "אֵל יִהְיֶה מְרַבִּים בְּעֵינַיִךְ אוֹהֲבִים, וְיִהְיֶה שׁוֹנָא אַחַד בְּעֵינַיִךְ כְּמִרְבִּים", עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

המקלל את חברו, הקדוש ברוך הוא שונא!

ולא כן ההמוני העם, שבעבור דבר מעט באיזה עסק משא ומתן או שאר דברים מקלל לחברו בקללות חמורות בר מינן, ואינו משים על לב שכל בני אדם חשובים לאיש אחד, ולא יאות לזרע אברהם להיות הפה רגיל בקללות, כי אם בברכות ובדברים טובים ורעים שיש בהן נחת רוח להבורא יתברך, כי האיש אשר הוא מקלל לחברו הוא שנוא לפני הקדוש ברוך הוא, כי הקדוש ברוך הוא הבטיח לאברהם "אוורך ארור ומברךך ברוך", שהרי נתן הקדוש ברוך הוא חכה לתוך פיו של בלעם הרשע שרצה לקלל את ישראל ונהפכו הקללות לברכות.

סדר הלימוד ליום כח תשרי [יום 28 בשנה]

הקדוש ברוך הוא פורש כנפיו על מי שנתקלל על חנם

כו. ודע שמצאתי כתוב כל מי שמקלל חברו על חנם ועל לא חמס בכפיו, אז הבורא יתברך פורש כנפיו על זה האיש הזכאי שלא ישלט עליו שום קללה, ותדע שיש לה אדם שמזגו הוא רע רחמנא ליצולן, ועיניו ופיו ולבו כלן ממקור הסטרא אחרא וקללתו היא מסכנת כמו שכתב רבי יהודה החסיד ז"ל שהחיצונים מוכנים לקטרג על פי קללה זאת, ואלמלא הקדוש ברוך הוא חופף עליו מה שהבטיח לאברהם (בראשית יב, ב) והיה ברכה, אז חס ושלום היו חלין הקללות על אותו האדם.

הנתקלל על חנם שכרו הרבה מאד

בח. וְצָרִיךְ עוֹד לִידַע, לֹא דֵי שְׁלֵא חָל הַקְּלָלוֹת חָנָם, אֲדַרְבֵּה יֵשׁ שָׁכָר טוֹב לְאוֹתָן שְׁנַתְקַלְלוּ בְּחָנָם, כְּדֹאִיתָא בִירוּשְׁלָמִי דְמִסְכַּת פֶּאָה (פֶּרֶק ח', הֵלְכָה ר'), וְזֵה לְשׁוֹנוֹ: יִרְבִּי יוֹסִי אוֹקְמָא לוֹן פֶּרְנָסִין וְגַבְאִין וְלֹא קִבְלוּ עֲלֵיהוֹן, עָאל וְאָמַר קוּמִיהוֹן, בְּן בָּבָא עַל הַפְּקִיעִין, (פְּרוּשׁ בֶּן בָּבָא הִיָּה מְמַנָּה עַל הַפְּתִילוֹת שְׁבַמְקֻדָּשׁ) וְזָכָה לְהִיּוֹת נְמָנָה עִם גְּדוּלֵי הַדּוֹר, עֲכָשְׁיוּ אֲתָם מְמַנִּים עַל חֵי נְפֹשׁוֹת לֹא כָּל שָׁכֵן.

כט. רַבִּי אֱלֶעָזָר הָוִי חַד זָמַן עָבִיד לִיהַ פֶּרְנָס (פְּרוּשׁ גְּבֵאֵי צְדָקָה). פֶּעַם אַחַת אֶתָּא לְבֵיתוֹ, אָמַר לְהוּ מֵאִי עָבִידְתוֹן (רְצָה לוֹמַר: רַבִּי אֱלֶעָזָר שָׁאֵל לְאֲנָשֵׁי בֵיתוֹ בְּאִיזָה גְּמִילוֹת חֲסָדִים עֲסָקוּ) אָמְרוּ לוֹ, אַתּוּ חַד סִייעֵן (רְצָה לוֹמַר: חֲבוּרָה שֶׁל עֲנִיִּים) וְאֶכְלוּן וְשָׁתוּן וְצִלוּ עֲלֶיךָ, אָמַר לְהוּ לֵית דִּין אָגַר טָב, נַחַת זָמַן תִּנְיִן, אָמַר לְהוּ מָה עָבִידְתוֹן, אָמְרִי לִיהַ, אַתּוּ חַד סִייעֵן (רְצָה לוֹמַר: חֲבוּרָה שֶׁל עֲנִיִּים) וְאֶכְלוּן וְשָׁתוּן וְאֶקְלִינְךָ (רְצָה

ד) פְּרוּשׁ הִירוּשְׁלָמִי בְּלִשׁוֹן קוּדָשׁ:

רַבִּי יוֹסִי מְנָה פֶּרְנָסִים וְגַבְאִים וְלֹא רְצוּ הַמְּמַנִּים לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם אֶת הַמְּנוּי מֵרַב עֲנוּתְנִיתָם. נִכְנַס רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר לַפְּנִיָּהֶם: "בֶּן בָּבָא - עַל פְּקִיעִין. בֶּן בָּבָא הִיָּה מְמַנָּה עַל הַפְּתִילוֹת שֶׁל הַמְּנוּרָה בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ, וּבִשְׁל זֶה זָכָה וְנִעְשָׂה מְגֹדְלֵי הַדּוֹר, וְאַתֶּם - שְׁמַמְנִים אֲתָם עַל חֵי נְפֹשׁוֹת לֹא כָּל שָׁפוּן!" רַבִּי אֱלֶעָזָר מְנָה גְּבֵאֵי צְדָקָה לְזָמַן קְצוּב. נִכְנַס רַבִּי אֱלֶעָזָר לְבֵיתוֹ שֶׁל הַגְּבֵאֵי וְשָׁאֵל: "מָה עֲשִׂיתֶם לְצְדָקָה" עָנוּ לוֹ: "בָּאָה סִיעַת עֲנִיִּים - אֶכְלוּ וְשָׁתוּ וְהִתְפַּלְלוּ עֲלֵיךָ. אָמַר לָהֶם: "אִין זֶה שָׁכָר טוֹב." פֶּעַם אַחֲרַת נִכְנַס וְשָׁאֵל: "מָה עֲשִׂיתֶם לְצְדָקָה" עָנוּ לוֹ: "בָּאָה סִיעַת עֲנִיִּים - אֶכְלוּ וְשָׁתוּ וְקָלְלוּךָ." אָמַר לָהֶם: "אֶכְן זֶהוּ שָׁכָר טוֹב."

לומר: קָלְלוּ אוֹתָךְ) אָמַר לְהוּ כְּדִין אָגַר טָב, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.
נִמְצָא שֶׁהִיא שְׂמַח בְּאֶשֶׁר שֶׁקָּלְלוּ אוֹתוֹ בְּחֻנָּם.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַרִּיז עַל הַתְּשׁוּבָה בְּכָל יוֹם

ל. וּבְאֶשֶׁר שֶׁעוֹן זֶה מְצוּי בְּהַמּוֹן עִם לְקָלֵל אָדָם אֵת
חֲבֵרוֹ, וְזֶה הוּא עֲכוּב גְּדוֹל מְלַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל
חֲטָאָיו, עַל כֵּן בָּאֵנוּ לְהַזְכִּיר מְזֶה לְהַזְהִיר לִירְאֵי ה'
וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ שֶׁלֹּא יֵצֵא מִפִּי שׁוֹם קָלְלָהּ, כְּדֵי שֶׁבִּנְקָל
יוּכַל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֶצְמוֹ מְכַרִּיז
עַל הַתְּשׁוּבָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם "שׁוֹבוּ בָּנִים שׁוֹבְבִים" כִּי יָדוּ
פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׂבִים.

סדר הלימוד ליום **כט תשרי** [יום 29 בשנה]

וְדַע, כִּי כְּשִׁיּוֹצֵא קוֹל כְּרוֹז לְמַעַל הַקּוֹל נִשְׁמַע לְמַטָּה
בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהַקּוֹל הַהוּא מְעוֹרֵר עֲצֵי הַיַּעַר
וְלוֹבְשֵׁים חֲרָדָה וְאוֹמְרִים שִׁירָה בְּאִמָּה וּבִירְאָה, וְכִדְאִיתָא
בְּזוּהַר בְּרֵאשִׁית (הַקְּדָמָה, דָּף ה' ע"א):

לא הִרְבִּי אֶלְעֶזֶר וְרַבִּי אַבָּא הָיוּ קְאָזְלִי בְּאוֹרְחָא וְעַסְקִי
בְּאוֹרְחָתָא וְלוֹי בְּהַדִּיְהוּ רַב הַמְּנוּנָא סָבָא וּמִתְחַבֵּר

(ה) פְּרוּשׁ הַזוּהַר בְּלִשׁוֹן קוֹדֶשׁ:

רַבִּי אֶלְעֶזֶר וְרַבִּי אַבָּא הִלְכוּ בְּדֶרֶךְ וְעַסְקוּ בַּתּוֹרָה. לְוָה אוֹתָם בְּדֶרֶכָם רַבִּי
הַמְּנוּנָא סָבָא (שֶׁכָּבַר נִפְטַר מִן הָעוֹלָם) וְהַתְּחַבֵּר לְחַבְּרָתָם. כְּאֶשֶׁר הִגִּיעוּ לְהַר
אֶחָד, נִטְתָּה הַשָּׁמַשׁ לִשְׁקוּעַ. הַתְּחִילוּ עֲנִפֵי הָאֵילָנוֹת לְנִקּוֹשׁ זֶה בְּזֶה וְאָמְרוּ
שִׁירָה.

בְּדֶרֶךְ הַלִּיכְתָּם שָׁמְעוּ קוֹל חֲזַק שֶׁהִכְרִיזוּ: "קְדוּשִׁים הַמְּצוּיִים בֵּין הַחַיִּים -
מְאוֹרוֹת קְדוּשִׁים, בְּנֵי הַיְשִׁיבָה! הֲאִסְפוּ לְמִקְוָמְכֶם לְהַתְיַחַד עִם נוֹתָן
הַתּוֹרָה!" עֲמָדוּ רַבִּי אֶלְעֶזֶר וְרַבִּי אַבָּא בְּמִקְוָמָם בְּרַתָּת וְחִיל. יֵצֵא קוֹל

בְּהִדְיָהוּ, וְכַד אֲזָלוּ וּמְטוּ לְחַד טוֹרָא וְהָוִי נְטוּי שְׁמַשָּׂא,
שָׂרוּ עֲנַפִּין דְּאִילָנָא לְנִקְשָׂאָה דָּא בְּדָא וְאָמְרוּ שִׁירָה.

עַד דְּהָווּ אֲזָלוּ שְׁמַעֵי חַד קָלָא תְּקִיפָא דְּהָוִי אָמַר, קְדוּשִׁים
דְּאִתְּבַדְרוּ בֵּינֵי חֵיאַ אֵינוּן בּוֹצִינִין קְדִישִׁין בְּנֵי
מְתִיבְתָא אֲתַכְנָשׁוּ לְדוּכְתִּיהוּ לְאַשְׁתַּעֵי בְּמֵאֲרִיהוּן
דְּאוּרִיתָא. יְתָבוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְקָמוּ בְּדוּכְתִּיהוּ
בְּדַחִילוּ וְרַתִּיתוּ, נִפְקַ קָלָא וְאָמַר טִינְרֵי תְּקִיפִין פְּטִישִׁין
רְמָאִין עוּלוּ וְאִתְּכַנְשׁוּ, בַּהֲהוּא שַׁעְתָּא שְׁמַעוּ קוּל עֲנַפִּי
אִילָנִין רַב וְתַקִּיף, וְהָווּ אָמְרֵי (תְּהֵלִים כט, ד-ה) "קוּל ה' בְּכַח
וְגו', קוּל ה' שׁוֹבֵר אֲרָזִים" וְגו'.

וְאִם כֵּן יוּכַל הָאָדָם לְלַמֵּד מִזֶּה שְׁלֵא לְקַלְל, וְלַעֲשׂוֹת
תְּשׁוּבָה, וְאִזּוּ טוֹב יִהְיֶה לוֹ סְלָה.

פָּרְק ח'

א. אֵיתָא בִּירוּשְׁלָמֵי פָּרְק קָמָא דְּבִרְכוֹת (הִלְכָה א') הָעוֹמֵד
לְהִתְפַּלֵּל צָרִיף לְהַשְׁווֹת אֶת רַגְלָיו. פְּלִיגֵי תְּרִין
אֲמוּרָאִין, רַבִּי לִוִּי וְרַבִּי סִימוֹן, חַד אָמַר כַּמְלָאכִים, וְחַד
אָמַר כְּכֹהֲנִים, עַד כָּאֵן לְשׁוּנוּ.

בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה צָרִיף הָאָדָם לְהִיּוֹת דְּגָמַת מְלָאךָ - מִפְּשֵׁט מִן הַגְּשָׁמִיּוֹת
ב. וְנִרְאָה דְּאֵלוּ וְאֵלוּ דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים הֵם, כִּי הַתְּפִלָּה
הִיא בְּמִקּוֹם הַקְּרִבָּן, עַל כֵּן צָרִיף לַעֲשׂוֹת עֲצֻמוּ כְּאֵלוּ

וְאָמַר: "סְלַעִים תְּזַקִּים! פְּטִישִׁים תְּזַקִּים! בּוֹאוּ וְהִתְכַּנְּסוּ" (רַצָּה לוֹמַר גַּם
הַצְּדִיקִים שְׁכַבְרֵי מֵתוּ מִצְּטוּרְפִים לַחַיִּים לְשִׁמוּעַ דְּבָרֵי תוֹרָה).
בְּאוֹתָהּ שַׁעָה שְׁמַעוּ קוּל עֲנַפִּי אִילָן גְּדוֹל וְחִזְק הַמְּכֻרִיז: "קוּל ה' בְּכַח וְגו'
קוּל ה' שׁוֹבֵר אֲרָזִים וְגו'".

הוא כהן, ומה עבודת כהן היא פסולה במחשבה זרה, כך צריך האדם בשעת תפלה, שלא לחשב שום מחשבה זרה, כדי שלא יעשה קרבנו בפגול, ולא יאמר האדם הרהור עברה אסור דוקא, אלא אפילו הרהור משא ומתן ושאר הרהורים הן גם כן אסורים, כי צריך האדם להיות דגמת המלאכים שאין בהם עסקי עולם הזה.

התפלות נעשים קרבן להשם יתברך

ג. ואיתא בספר החנוך, כשאדם חושב במחשבתו בעניני כסף וזהב ומטבעות, עובר על לאו דלא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב (שמות כ, כ), עיין שם באריכות.

ידע לך, מה שמבאר בזוהר פרשת אלה פקודי (דף רמ"ה ע"א) וזה לשונו, "אית חד ממנה ושמו טהריא"ל, העומד על הפתח אשר עוברים שם תפלות של בית ישראל שנתפללו בכוננת הלב בלתי שום ערבוב של מחשבה זרה, אזי אותו הממנה פותח לה שער בית התפלה, ונכנסת התפלה להיכל אשר כל התפלות מתקבצות שם יחד, ומהתפלות נעשה עטרה לראש מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

סדר הלימוד ליום **ל תשרי** [יום 30 בשנה]

תפלה בלא כונה כגוף בלא נשמה

ד. אבל אם התפלה היא בלא כונה ויש בה ערבוב מחשבה זרה, אזי הממנה הוא דוחה את התפלה מההוא פתח, והתפלה אזלא ומשטטת בעלמא [הולכת ומשוטטת בעולם], עד שבאת ליד חד ממנה סהדיא"ל

שְׁמִיָּה, וּבְכִידוֹ כָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁנִּדְּחוּ מִשַּׁעַר בֵּית הַתְּפִלָּה עַל יְדֵי שֶׁהֵן מְעַרְבָּבִים בְּמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת, וְהֵן נִקְרָאִין תְּפִלוֹת פְּסוּלוֹת, וְגוֹנֵז הֵהוּא מִמֶּנָּה הַתְּפִלוֹת עַד שֶׁהָאָדָם עֲצָמוֹ מְשִׁים עַל לְבוֹ עַל מֵה שֶׁהַתְּפִלָּל תְּפִלוֹת הַרְבֵּה בְּלֹא כּוֹנֵנָה וְעֵדִין לֹא נֶעֱנָה בְּאוֹתָן תְּפִלוֹת, וּמִתּוֹדָה וּמִתְחַרֵּט עַל עוֹוֹן וְחֵטָא זֶה שֶׁהַתְּפִלָּל בְּלֹא כּוֹנֵנָה, כִּי הַתְּפִלָּה בְּלֹא כּוֹנֵנָה כְּגוֹף בְּלֹא נִשְׁמָה.

ה. וְאוֹמֵר אוֹי לִי, וַי לִי מֵה שֶׁעֲשִׂיתִי כֶּף, וְהִיִּיתִי פּוֹגֵם בְּכַבּוֹד אֲדוֹנֵינוּ, הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, לְדַבֵּר לְפָנָיו בְּלִתי כּוֹנֵנַת הַלֵּב, וְגוֹדֵר עֲצָמוֹ לְבִלְתִּי לַעֲשׂוֹת עוֹד כְּזֶה הַמְּכַשׁוֹל, וּמִכָּאֵן וּלְהַבֵּא הוּא מִתְּפִלָּל בְּכוֹנֵנָה הַיֵּטֵב אֲזִי תְּפִלוֹת רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁהֵן בְּיַד הַמִּמְנֶה סֵהֲדִיא"ל עוֹלָה עִם תְּפִלָּה רֵאשׁוֹנָה שֶׁהַתְּחִיל לְהַתְּפִלָּל בְּכוֹנֵנָה.

בַּתְּפִלָּה אַחַת כְּרֵאוּי נִתְקַן הַכֹּל

וְהֵהוּא מִמֶּנָּה בְּעֲצָמוֹ נוֹטֵל הַתְּפִלוֹת הַפְּסוּלוֹת הַנּוֹצְרִים לְעֵיל, וּמַעֲלָה אוֹתָם מַעֲלָה מַעֲלָה, עַד שֶׁבָּאָה הַתְּפִלָּה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְנִעֲשִׂית עֲטָרָה עִם שְׁאָר תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל הַכְּשׁוּרוֹת. הָרִי לָךְ חֶסֶד גָּדוֹל מִהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שֶׁבַּתְּפִלָּה אַחַת נִתְקַן הַכֹּל.

זְמַן תּוֹרָה לְחוּד וְזְמַן תְּפִלָּה לְחוּד

ו. וּמִי הוּא זֶה אֲשֶׁר לֹא יִשִּׁים אֶל לְבוֹ אֶלָּה הַדְּבָרִים לְגַמֵּל חֶסֶד לְנַפְשׁוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֹא לְהַקְל בַּתְּפִלָּה עֲצָמָה לְכַתְּחִלָּה חֵס וְשְׁלוֹם, וְאַף שֶׁחֹשֵׁק לְהַתְּמִיד לְתוֹרָה, מְכַל מְקוֹם זְמַן תְּפִלָּה לְחוּד וְזְמַן תּוֹרָה לְחוּד (שְׁבַת דָּף י" ע"א),

וְאֵל יֹאמֶר בְּלִבּוֹ כִּי בַעֲבוּר לְמוֹדוֹ הוּא יוֹתֵר טוֹב בְּעֵינָיו
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִבְטֵל תְּפִלָּתוֹ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְחִלְיָהּ
לֹאמֵר בֶּן.

סדר הלימוד ליום א חשוון [יום 31 בשנה]

צָרִיךְ הָאָדָם לַעֲשׂוֹת כָּל דָּבָר בְּזַמְנוֹ

ז. וּבּוֹא וּרְאֵה מַה שֶׁהוֹבָא בְּסֵפֶר הוֹלֵךְ תָּמִים וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:
רַבִּי יִשְׁעִיָּהוּ הַחֲסִיד סֵפֶר לִי בְשֵׁם רַבִּי יְהוּדָה הַחֲסִיד
ז"ל, שֶׁהֶרְמַב"ן ז"ל הָיָה לוֹ תִלְמִיד אֶחָד שֶׁהֵיטָה נִפְשׁוֹ
חֲשָׁקָה בַתּוֹרָה בְּחֲשָׁק נִפְלָא, וּמִמֶּשׁ לֹא רָאָה שִׁינָה בְּעֵינָיו,
וְאִם הָיָה אוֹכֵל לְהַחֲיוֹת נִפְשׁוֹ אִזּוֹ הָיָה הַסֵּפֶר פְּתוּחַ לְפָנָיו,
וְתָמִיד נִתֵּן עֵינָיו בְּסֵפֶר, וְלֹא הָיָה מִתְפַּלֵּל מְרַב אֶהְבֵּת
הַתּוֹרָה. וְהָיָה הֶרְמַב"ן ז"ל מְזַהֵר אוֹתוֹ תָּמִיד וְאָמַר לוֹ,
אֲכַל בְּשַׁעַת אֲכִילָהּ, וְתִישָׁן בְּשַׁעַת הַשִּׁינָה, וְעַשֵׂה תְּפִלָּתְךָ
בְּשַׁעַת תְּפִלָּה, וְזִכּוֹת הַתּוֹרָה יִהְיֶה אֶצְלְךָ וְתִשְׁמְרֶךָ וְתִחַיֶּךָ,
אָמְנָם לֹא תִפְשַׁע בָּהּ. כִּי הַתְּפִלָּה תִתְבַּע עַלְבוּנָה לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתַעֲנֵשׁ חֶסֶד וְשָׁלוֹם עַל זֶה וְהִזְהַר
בַּתְּפִלָּה. וְלֹא הִשְׁגִּיחַ הַתְּלָמִיד אֶל דְּבָרָיו וְלֹא שָׁם אֶל לְבוֹ.

ח. וְלֹא הָיוּ יָמִים מוֹעֲטִים שֶׁהֵלֵךְ הַתְּלָמִיד לְשׁוּק לְקַנּוֹת
אִיזָה דָּבָר, וְכֹאשֶׁר שָׁב לְבֵיתוֹ מִצָּא פָּרֵשׁ אֶחָד שׁוֹכֵב
עִם בֵּיתוֹ הַבְּתוּלָה בְּאוֹנָס עַל אוֹתוֹ הַשְּׁלֵחַן שֶׁהָיָה לוֹמֵד
תָּמִיד עָלָיו, וְנִתְאַבֵּל עַל זֶה יָמִים רַבִּים.

אָמַר לוֹ הֶרְמַב"ן ז"ל הֲלֹא אָמַרְתִּי לְךָ שֶׁתְּהִיָּה זֶהִיר
בַּתְּפִלָּה, שֶׁתִּקְנֶנּוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (בְּרִכּוֹת דף ס' ע"ב)
שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם "יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה'

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּצִילֵנִי הַיּוֹם מֵאָדָם רָע וּפְגַע רָע" וְכו', וְאַתָּה לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי, לְכֵן בָּא זֶה הַסִּבָּה לְבִתְּךָ. וּמִכָּאן וּלְהַבָּא רָאָה הַתְּלָמִיד הַנּוֹזֵכֵר לְעִיל שֶׁהַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית הִיא בְּבִטּוֹל תְּפִלָּה, וְהַתְּחִיל לְהַתְּפַלֵּל כְּדַת וְכֹהֲלָכָה, עַד כָּאן לְשׁוֹנוּ.

על כֵּן לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת אֱלֹקִים אֲשֶׁר שָׁם שָׁם לוֹ חוֹק וּמִשְׁפָּט עַל אוֹתָן אֲנָשִׁים הַמְּזוֹלְזָלִים בְּעֵינֵי הַתְּפִלוֹת, וְנוֹהֲגִין לְהַתְּפַלֵּל בְּקָלוֹת, וְכֹל הָעַם יִשְׁמְעוּן וַיִּרְאוּן, עַד כָּאן לְשׁוֹנוּ.

תְּפִלָּה בְּדַמְעוֹת חֲשׁוּבָה וּמִקְבֵּלֶת יוֹתֵר

מ. עַל כֵּן יִרְאָה הָאָדָם לְפָחַד תְּמִיד בְּהַעֲלוֹתוֹ אֶל לְבוֹ יָמִים רַבִּים שֶׁעָבְרוּ תְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת בְּכָל יוֹם מִבְּלִי כּוֹנֵנָה, וְעַל זֹאת צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַסִּיר מִמֶּנּוּ מִכְּשׁוֹל זֶה, שֶׁלֹּא יִהְיוּ עֲרֻבוּבֵי אֵל הַמְּבִטְלִים כּוֹנֵנֵת הַתְּפִלָּה.

וַיִּרְאָה לְהַתְּפַלֵּל בְּדַמְעָה, כִּי תְּדַפְּלָה בְּדַמְעוֹת הִיא חֲשׁוּבָה וּקְרוּבָה מְאֹד לְהַתְּקַבֵּל, כִּידוּעַ עַל פִּי מֵאֲמָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנֵם לְבִרְכָה (זוֹהַר חֵלֶק ב' דף רמ"ה עמוד ב'), וּמִרַב חֲשִׁיבוֹת שֶׁל תְּפִלָּה שֶׁבְּדַמְעוֹת, הִפְתַּח אֲשֶׁר נִכְנָסִים שָׁם הַתְּפִלוֹת אֲשֶׁר הֵם עִם דַּמְעוֹת, אֵינּוּ פּוֹתַח אוֹתוֹ פְּתַח שׁוֹם מִלְּאָךְ אוֹ מִמְּנָה, כִּי אִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצָמוֹ וּבְכַבּוּדוֹ, וְלָכֵן הֵן אֵין נִנְעָלִים וְהֵן פְּתוּחִים תְּמִיד, וְנִקְרָאִים שְׁעָרֵי דַמְעוֹת.

וּכְשֶׁהַתְּפִלָּה הִיא עוֹלָה לְמַעְלָה, אֲזִי יוֹצֵא לְקִרְאָתָהּ אוֹפֵן אֶחָד וּשְׁמוֹ יִרְחֵמֵנוּ"ל, וְהוּא מְמַנֶּה

על שש מאות חיות של מעלה, ונוטל הוא אותה התפלה עם הדמעות ומעלה אותה, והיא עולה ומתקשרת למעלה למקום גבוה מאד.

סדר הלימוד ליום ב חשוון [יום 32 בשנה]

המכונן בעת התפלה פראוי, לא יזיקו שום דבר רע

י. בוא וראה איך היו הדורות ראשונים מכוננים בתפלה, כדאיתא בירושלמי פרק אין עומדים (ברכות פ"ה ה"א) אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא שהיה עומד ומתפלל ובא נחש והכישו ולא הפסיק את תפלתו, והלכו ומצאו אותו הנחש מת מונח על פי חורו. אמרו לו תלמידיו, רבי, לא הרגשת כאב בשעה שהיה מכישך הנחש. אמר להם יבא עלי ממה שהיה לבי מתפונ בתפלה אם הרגשתי.

השם יתברך עושה רצון יראיו

יא. הענין מבאר בגמרא ובפרוש רש"י, כי כשהערוך או הנחש נושך לאדם אם הערוך מקדים למים אזי ימות האדם, ואם האדם יקדים למים אזי מת הנחש או הערוך. ואמר רבי יצחק מלמד שבא הקדוש ברוך הוא מעין תחת רגליו, לקיים מה שנאמר (תהלים קמה, יט) "רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם".

והנה אף שאין אנו יכולים לכוון כמו הראשונים ז"ל מחמת שני טעמים, האחד שעוונינו כבדו על ראשינו, וטעם שני, מחמת חסרון ידיעה. על כל פנים חלילה לנו לעזב כוונת התפלה.

אין בעל הנס מרגיש בנסו

יב. ובוא וראה מה שכתב בספר חסידים, שבעמדו להתפלל ורואה ספר נפל לארץ לא יפסיק את תפלתו להגביה הספר כי הוא עומד לפני אים ונורא הבורא יתברך, וכל התפלות ושירות ותשבחות יהיו בלב שלם. ובפרט בהעלותינו על לבנו השגחת הבורא יתברך ברוך הוא עלינו בגלותינו אשר אין האדם מרגיש בנסים ונפלאות הנעשים לו, בתחלה נראין לו שיגיע לו איזה רעה ואלהים חשבה לטובה אליו.

מזמרה עצמה נברא הרפואה

יג. וכדאיתא במדרש (ילקוט ישעיה, רמז תיז) שני סוחרים היו רוצים לילך יחד בספינה עם סחורה, ואחד נכנס עם סחורתו, והסוחר השני בהליכתו פשהה רצה לילך אל הספינה נכשל באבן ונפל, ולפי שעה נעשה חגר ברגלו והכרח לשאר בביתו עם סחורתו. והיה אותו סוחר בוכה ודואג על סחורתו שלא הלה עם הספינה למכרו.

ולא היו ימים מועטים שבא ידיעה שנטבעה הספינה והיא עם כל האנשים שהיו בתוכה, התחיל אותו הסוחר לתן שבח והודאה להקדוש ברוך הוא ואמר (ישעיה) **יב, א** "אורך ה' כי אנפת בי".

סדר הלימוד ליום ג חשוון [יום 33 בשנה]

יד. וזה דרך לכל אדם לומר על כל סבה ומאורע תבות גם זו לטובה, אף שהוא לפי שעה דבר שאינו טובה אף על פי כן ישמח בלבבו ויקבע בדעתו שהיא

לְטוֹבָה וּלְכַפָּרָה עַל חַטָּאֵיו וּפְשָׁעָיו עַל הָעֶבֶר, וְאִזְהָרָה
וְהִתְרָאָה עַל לְהִבָּא, וְעַל פִּי רוֹב עֲנִיָּן זֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא
לְבִסּוּף לְטוֹבָתוֹ נִשְׁבַּר רִגְלֵ פָרְתוֹ, וּבִכְסוּף הַמַּעֲשֵׂה נִגְלָה
הַיָּס לְמַפְרָע.

וְעַל זֶה תִּקְנֶנוּ חֻכְמֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה לֹמֵר בְּכָל יוֹם
מִזְמוֹר לְתוֹדָה (תהלים ק) כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אָנוּ צְרִיכִין
לְתַן שְׂבַח וְהוֹדָיָה עַל נְסִים וְנִפְלְאוֹת שֵׁשׁ לָנוּ קִיּוֹם בְּגִלוֹת
הַמֵּר הַזֶּה, וְעַל כֵּן בְּאֲמָרוֹ מִזְמוֹר זֶה מִזְמוֹר לְתוֹדָה הוּא
יוֹצֵא יְדֵי חוֹבֵת הַבָּאֵת תּוֹדָה, כִּי אֵין הָאָדָם מְרַגֵּשׁ בְּנִסּוֹ
בְּכָל יוֹם.

אֵינְנִי עוֹלָה עַל יְצוּעֵי טָרָם מִחֻלְתִּי לְכָל מִי שֶׁצָּעַרְנִי

מז. וּבּוֹא וּרְאָה מַה דְּאִיתָא בְּזוּהַר פְּרִשְׁתַּת מְקַץ (דף ר"א
ע"ב): יִרְבִּי אָבָא הָוֵה יְתִיב אֶתְרַעָא דְלוֹד, חָמָא חַד בַּר
נִשׁ אֲתִי וְהָוֵי יְתִיב בְּחַד קוּלְטָא דְתִלָּא דְאַרְעָא, (פְּרוּשׁ שְׁהִיָּה
יוֹשֵׁב בְּחוּר שְׁבָהָה) וְהָוֵי לָאִי מְאוּרְחָא וְנָאִים תְּמָן. אֲדִהֲכִי חָמָא

(1) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קוּדְשׁ:

רְבִי אָבָא יִשֵּׁב בְּשַׁעֲרֵי לוֹד. רָאָה אָדָם אֶחָד מִתְקַרְבֵּי. יִשֵּׁב הֵהָלֵךְ בְּמַעְרָה
שְׁבָהָה וְנִרְדָּם מְרֹב עֵיפּוֹתוֹ. בְּתוֹךְ כֶּף רָאָה רְבִי אָבָא נֶחֱשׂ מִתְקַרְבֵּי לְעֶבֶר
הֵהָלֵךְ הַלָּשׁוֹן. נִפְלָה חֲתִיכַת עֵץ עַל הַנֶּחֱשׂ וְהִמִּיתָהּ אוֹתוֹ. כְּאֲשֶׁר הִתְעוֹרֵר
הֵהָלֵךְ רָאָה אֶת הַנֶּחֱשׂ הַמֵּת. כְּשֶׁקָּם הֵהָלֵךְ מִמְּקוֹמוֹ, הִתְמוּטֵט הַמְּקוֹם
עָלָיו יִשׁוֹן מִקּוֹדֵם וְנִפְלַל לְמַעֲמָקֵי הָאֲדָמָה וְאֵלּוּ הוּא נִצֵּל.

נִגַּשׁ אֵלָיו רְבִי אָבָא וּשְׁאַלוּ: "אָמַר לִי, מַה מַּעֲשִׂיךְ, שְׁהָרִי לֹא בָחֲנָם עָשָׂה
אֲתָךְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנֵי נְסִים אֵלּוּ!"

אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הָאִישׁ: "דּוֹאָג אָנִי לְהִתְפַּיֵּס בּוֹ בַּיּוֹם עִם מִי שֶׁהֲרַע לִי וְאָנִי
מוֹחֵל לוֹ. וְאִם אֵין בְּאִפְשָׁרוּתִי לְמַצְאוֹ וּלְהִתְפַּיֵּס עִמּוֹ - אָנִי עוֹלָה עַל מִטְתִּי
לִישׁוֹן עַד שֶׁאֲנִי מוֹחֵל לוֹ וְלִכָּל מִי שֶׁצָּעַר אוֹתִי!"

חד חוֹיָא דְהוּה אֲתִי לְגַבִּיּה נְפִיק קוּסְטָפָא דְגוּרְדָנָא (פרוש
 חתיכת עץ משרש האילן) וְקָטִיל לִיה לְחוּיָא. כַּד אֲתַעַר הֵהוּא בַר
 נָשׁ חָמָא חוּיָא דְהוּי מִית, אֲזַדְקַף הֵהוּא בַר נָשׁ וְנַחֲתִית
 קוּלְטָא לְעוּמְקָא דְתַחוּתוּי וְאֲשַׁתְּזִיב אֲתָא רַבִּי אָבָא לְגַבִּיּה
 אָמַר לִיה אֵימָא לִי מַאי עוּבְדָךְ, דְהָא קוּדְשָא בְרִיךְ הוּא
 רַחִישׁ לָךְ אֵלִין תְּרִין נְסִין, לָאוּ אֵינוֹן לְמַגְנָא, אָמַר לִיה הֵא
 בַר נָשׁ כָּל יוֹמָא לָא אֲשֵׁלִים לִיה בַר נָשׁ בִּישָׂא בְעֵלְמָא דְלָא
 אֲתַפְיִסְנָא בְהִדִּיה וּמְחִילָנָא לִיה, וְתוּ, אֵי לָא יְכִילָנָא
 לְאֲתַפְיִסָּא בְהִדִּיה לָא סְלִיקָנָא לְעַרְשֵׁי עַד דְמְחִילָנָא לִיה
 וּלְכָל אֵינוֹן דְמַצְעֵרִין לִי, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוּ.

הבוטח בה' חסד יסובבנו

מז. מִזֵּה הַמַּעֲשֶׂה נִלְמַד שְׁצַרְיָךְ הָאָדָם לִידַע שְׁהַקְדוּשׁ
 בְרוּךְ הוּא הוּא מְשַׁגִּיחַ עַל הָאָדָם שְׁהוֹלֵךְ בְּדַרְךְ
 תָּמִים וְיִישֵׁר מְפַעֲלֵיו וּבוֹטַח בֵּה' וְעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם
 הַבְּרִיּוֹת, יִהְיֶה בְטוֹחַ גַּם הוּא שְׁהַקְדוּשׁ בְרוּךְ הוּא יִשְׁלַם
 לוֹ גְמוּלוֹ הַטוֹב.

ידע עַד כַּמָּה גְדוּלָה מֵדַת הַבְּטָחוֹן, שְׁכָל הַבוֹטַח בֵּהשֵׁם
 יִתְבָּרַךְ בְרוּךְ הוּא אָזִי מְלַאכֵי חֶסֶד סוֹבְבִים אוֹתוֹ
 וּמַגְיָנִים בְּעֵדוֹ מְכָל פְּגָעִים רָעִים, כְּמוֹ שְׁאָמַר הַכֶּתוּב (תהלים
 לב, י) "וְהַבוֹטַח בֵּה' חֶסֶד יִסוּבְבֵנוּ".

סדר הלימוד ליום ד חשוון [יום 34 בשנה]

הסכל חושב שהממון יציל אותו מכל הסבות

יז. וּכְדַאי מֵדַת הַבְּטָחוֹן לְהִיּוֹת שְׂכָר גְדוּל עַבּוּר הַבְּטָחוֹן,
 כִּי הַבוֹטַח בֵּה' בּוֹדֵאי מִשָּׂאוֹ וּמִתְנֹנוּ הוּא בְּאֻמוֹנָה,

וְאִינוּ לְהוֹט אַחַר מְמוֹן שְׂאִינוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂמֵדַת הָאָדָם
שְׂאִינוּ בּוֹטַח בֵּה' חוֹשֵׁב בְּדַעְתּוֹ לַעֲת אֲשֶׁר מָטָה יָדוֹ קֶצֶת
שׁוֹב לֹא יִרְאֶה אֹר וְטוֹבָה לְעוֹלָם, בְּחֻשְׁבוֹ כִּי רַק לְאַחַר
שְׁהִיָּה לוֹ סֵךְ מְמוֹן בְּבֵיתוֹ שׁוֹב לֹא יוּכַל לָבוֹא עָלָיו שׁוֹם
גְּזֵרָה מֵהַשָּׁמַיִם, וְלֹא תִעָבֹר עָלָיו הִרְעָה כִּי מְמוֹן רַב יַצִּיל
אוֹתוֹ מִכָּל הַסְּבוֹת, וְעַל יְדֵי כֵן חֲבִיב הַמְמוֹן עָלָיו כָּל כֶּן,
גַּם אִם אוֹהֵב גְּזֹל וְאוֹנָאָה וְהַשְׂגַּת גְּבוּל נֶחֱשֵׁב לוֹ לְהִתֵּר.

הבוטחים בה' לא יאָרע להם כל אָנן

יח. וְלֹא כֵן מַחְשְׁבוֹת לֵב הַבוֹטְחִים בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
אֲף שֶׁלִּפְעָמִים הֵם סוֹבְלִים דַּחַק מִחֲמַת עֲנִיּוֹת וְדִלּוֹת,
מִכָּל מְקוֹם נוֹשְׂאִים עֵינֵיהֶם בְּחֶסֶד עֲלִיוֹן בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְהֵם בְּטוֹחִים שְׂיָבוֹא הָעֵת פְּתֹאוֹם וְקִימָא לְהוֹן
שְׁעֵתָא, וְיִהְיֶה לָהֶם יְשׁוּעָה בְּהִתֵּר וּבְכִשְׁרוֹת. וּמִי יוּכַל
לְסַפֵּר גְּדֹל הִרְעוֹת הַנִּמְשָׁכוֹת מִמְּחֻסְרֵי בְּטָחוֹן בְּהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְהֵמָּה לְהוֹטִין אַחַר כְּפִירַת מְמוֹן וּפְקֻדוֹנוֹת
וְנִשְׁבָּעִין לְשָׁקֵר, וְטוֹעֲנִין טַעֲנַת רְמִיָּה בְּפָנֵי הַבַּיִת דִּין,
וּמַעְמִידִים עַדִּי שָׁקֵר אֲשֶׁר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִפְרַע מֵהֶם
וּמִמְשַׁפְּחָתָם, גִּיהֲנָם כָּלָה וְהֵם אֵינָם כָּלִין. אָבֵל הַבוֹטַח
בֵּה' חֶסֶד יִסּוּבְכֵנוּ, וּמַעֲנֶה כְּשֶׁרוֹן יִלְבַּשׁ כְּשֶׁרִיוֹן, וְלֹא יֵאָרַע
לְצַדִּיק כָּל אֲנֹן בַּעַת פְּקֻדָּתוֹ, וְעֵיל בְּלִי כְּסוּפָא לְהִיכָל
הַמֶּלֶךְ בְּזִכּוֹת הַבְּטָחוֹן וְהָאֲמוּנָה.

— פָּרְקָא ט' —

פְּרִשְׁת ח"י שְׂרָה

א. טַעַם לָמָּה נִקְרְאִים שְׁמֵם שֶׁל רָאשִׁים וּמְנַהֲיָגִים
וּקְצִינִים "נְשִׂיאִים", מִפְּנֵי שְׂאֵם אָדָם זָכָה וְנוֹהֵג

בִּירְאֵת ה' אֲזִי יִנְשָׂא מַעֲלָה מַעֲלָה וְגַם נִשְׁמְתוּ צְרוּרָה הִיא
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים בְּמַעֲלוֹת קִדְשָׁה.

ב. מֵה שְׂאִין פֶּן אִם הָאָדָם אִינוֹ נוֹהֵג כְּרְאוּי אֲז הוּא בְּכֻלָּל
נְשִׂאִים וְרוּחַ, כִּי כַּאֲשֶׁר הֶעֱנַן כָּלָה וַיִּלֶךְ, וְכַאֲשֶׁר הָרוּחַ
הוֹלֵךְ וְלֹא שָׁב, כֵּן הַמּוֹשֵׁל וּמְנַהִיג שְׂאִינוֹ נוֹהֵג כְּשׁוֹרָה כְּמוֹ
שְׂצָרִיף לַהֲיוֹת נוֹהֵג מְנַהִיגֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְאִינוֹ סוֹבֵל עָלָיו
מִשָּׂא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּמִתְנַאֵה לְנִגְדָן, פֶּתְאוּם עוֹבֵר מִן הָעוֹלָם
וְאִין זְכָרוֹן לְיוֹצְאֵי חֻלְצִיו.

סדר הלימוד ליום ה' חשוון [יום 35 בשנה]

הַמְּנַהִיגִים בְּגִאוּתָם אֵינָם מְקַלִּים לְהַעֵם אֶת תְּשׁוּלוֹם הַמַּסִּים
וְהַאֲרֻנוּנִיּוֹת

ג. וּבִפְח זֶה נִלְכָּדִים הַרְבֵּה מְנַהִיגִים בְּעִבּוֹר הַגְּבָהוֹת
וּשְׁרָרוֹת שְׁלָהֶם, וּמַטִּילִים אִימָה יִתִּירָה עַל הַצְּבוּר
שֶׁלֹּא לְשֵׁם שָׁמַיִם, וּמִתְעַדְנִים וּמִתְפַּנְקִים וְאֵינָם עוֹזְרִים
בְּמַסִּים וְאַרְנוּנִיּוֹת, וּמְקַלִּין לְעַצְמָן וּמְכַבִּידִים עַל אַחֲרִים,
וְנוֹטְלִין חֵלֶק בְּרֹאשׁ בְּכָל יָקָר וּגְדֻלָּה, וּפְנִיָהֶם תְּמִיד צְהָבִים
וְחֻזְקִים וּבְרִיאִים מַחֲמַת תְּאוֹת לָבָם וּבְעַמַּל אָנוּשׁ אֵינָמוּ
וְעַם אָדָם לֹא יִנְגְעוּ.

ד. וְעֵדֶת ה' זֶרַע אֲבָרָהֶם יִצְחָק יַעֲקֹב נִדְכָּאִים וּמִשְׁפָּלִים
הוֹלְכִין עֲרוּמִים דְּחוּפִים וַיַּחֲפִים מַחֲמַת הַמַּסִּים אֲשֶׁר
גוֹזְלִין אוֹתָם גּוֹבֵי הַמַּסִּים וּמְשַׁרְתִּים שֶׁל הַקְּהָל, וּבָאִים
בְּאֲכֻזְרִיּוֹת לְבֵיתָם וְחוֹטְפִים וְשׁוֹלְלִים מְכָל אֲשֶׁר יִמָּצֵא,
וְרוֹאִים שֶׁיִּהְיוּ הַבְּעֲלֵי בְתִים בְּעֵרוֹם וּבְחֶסֶר כָּל וְנוֹטְלִים
אֶפְּלוֹ הַבְּגָדִים שְׁלָהֶם וְאֶפְלוֹ טְלִית וְקִיטָל וּמוֹכְרִין אוֹתָן

בְּמַעוֹת קָל, וְלֹא נִשְׁאַר בְּיָדָם כִּי אִם הִתְבָּן שְׁעַל הַמָּטָה
וּבַעַת הַקּוֹר וְהַגָּשֶׁם רָתַת אֲחֻזָּתוֹ, וּבּוֹכִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד
הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּבְנָיו זֶה בְּזוּיַת זֶה וְזוֹ בְּזוּיַת זֶה.

הַמְּנַהֵיג יְכוּל לַעֲזוֹר הַרְבֵּה לַצַּבּוֹר

ה. וְאִם הָיָה הַמְּנַהֵיג בְּעֶזֶר וּבְסִיוֵעַ נְתִינַת הַמַּסִּים אֲזִי לֹא
הָיָה הַהִכָּבְדָּה כָּל כֶּף עַל אֲנָשִׁים הַבִּינוּנִים וְעֲנִיִּים. וַיֵּשׁ
עוֹן גָּדוֹל עוֹד שֶׁהִיא גְרוּעַ אֲשֶׁר הַמְּנַהֵיגִים אוֹכְלִים
וְשׁוֹתִים מִקְּפוֹת הַקֶּהֱל, וְנוֹתְנִים נְדוּנָא לְבִנְיָהֶם
וְלְבִנוֹתֵיהֶן וּמִתְּנוֹת לְחֻתָּן וְכֻלָּהּ, וְזֶה הוּא הַכֹּל הַמַּס וַיִּגְיַע
כֶּפֶן שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

ו. וְעַל אִישׁ שֶׁהוּא מְנַהֵיג אוֹ פְּרָנָס כְּזֶה כְּרוֹז הוֹלֵךְ לְפָנָיו
וּמְכַרִּיז דִּין הוּא דְאָכִיל מִיְנֵיהֶו דְיִשְׂרָאֵל דָּמָם וּבְשָׂרָם
מִעַמָּא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל וְגוֹזֵל עֲנִיִּים וִיתוּמִים וְאִלְמָנוֹת,
וּכְרוֹז מְקַלֵּל אוֹתוֹ בְּקַלְלוֹת רַבּוֹת וְאִין תְּפַלְתּוֹ נִשְׁמַעַת
רַחֲמָנָא לִיצְלָן מִעַנְשׁ דִּילֵיהּ.

על כֵּן יִרְאֶה אוֹתוֹ הָאָדָם שֶׁהוּא מְנַהֵיג אוֹ פְּרָנָס שִׁיְהִיָּה
רַחֲמָן וְלֹא אֲכֹזֵר, וּבִפְרָט עַל מְאֲנִין תְּבִירִין עֲנִיִּים
וְאֲבִיוֹנִים דְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָפֵץ בְּיַקְרִיָּהוּן שֶׁל עֲנִיִּים
וְאֲבִיוֹנִים, כִּי הַמְּקַטְרְגִים מְעוֹרְרִים ח"ו גְּזֵרוֹת רְעוֹת
וְכַדְמָצִינוּ בְּכַתְבֵי הָאֲרָרִי ז"ל:

סדר הלימוד ליום ו חשוון [יום 36 בשנה]

צער העני בערב שבת

ז. וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "פַּעַם אַחַת יֵשֵׁב הָאֲרָרִי עִם תַּלְמִידָיו בְּשָׂדֶה
וּבְאוֹתוֹ שָׂדֶה הָיָה קָבוֹר הַנְּבִיא הוֹשַׁע בֶּן בְּאָרִי, וְדַרְשׁ

הָאָר"י ז"ל סתרי תורה ובאמצע הדרך אָמַר הָאָר"י ז"ל לְמַעַן הַשֵּׁם, מִהָרוּ וְקִבְצוּ מִכֶּם צְדָקָה וְנִשְׁלַח לַיָּד עֲנִי אֶחָד שְׂיוֹשֵׁב סְמוּךְ אֶצְלָנוּ וְדַר בְּמִקּוֹם פְּלוּנִי, וְשָׁמוּ ר' יַעֲקֹב אֶלְטְרוֹ"ץ שֶׁהוּא יוֹשֵׁב וּבּוֹכָה וְקוֹרָא תִּגְרָר כְּלָפִי מַעְלָה עַל עֲנִיּוֹתוֹ וְקוֹלוֹ הוֹלֵךְ לְמַעְלָה וּבּוֹקֵעַ כָּל הָרְקִיעִים, וְנִכְנָס לְפָנָי וּלְפָנִים וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא מְלֵא חֵימָה עַל כָּל הָעִיר כְּלָה בְּעִבּוּרוֹ שְׂאִינָן מְרַחֲמִים עָלָיו.

ח. וְעַתָּה אֲנִי שׁוֹמֵעַ הַכְּרוֹז יוֹצֵא בְּכָל הָרְקִיעִים בְּגִזְרַת עִירִין פְּתִגְמָא שְׂיָבּוּא אַרְבֵּה כְּבֵד עַל כָּל סְבִיבוֹת צַפַּת וַיֵּאכְלוּ כָּל הַתְּבוּאָה מִגְּדִישׁ וְעַד קָמָה וְעַד פָּרֶם זֵית. לְכֵן מִהָרוּ וְשִׁלְחוּ לוֹ צְדָקָה אוֹלִי נוֹכַל לְבַטֵּל הַגְּזֵרָה בְּעִזְרַת הָאֵל.

וְתִבְרָה וּמִיָּד נִתֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּנִדְבַת לְבוֹ וְלָקַח הָאָר"י ז"ל הַמַּעוֹת וְנִתְּנָן הַמַּעוֹת לַיָּד תַּלְמִידוֹ רַבִּי יִצְחָק הַכְּהֵן, וְצָוָה שְׂיִמְהַר לִילֵךְ לְבֵית ר' יַעֲקֹב אֶלְטְרוֹ"ץ לַתֵּן לוֹ הַמַּעוֹת.

וְכֵן עָשָׂה ר' יִצְחָק הַכְּהֵן וְהִלָּךְ בְּמַהֲירוֹת וּבְזִרְזוֹת לְבֵית ר' יַעֲקֹב אֶלְטְרוֹ"ץ וּמָצָא אוֹתוֹ בּוֹכָה וּמִתְחַנֵּן לְפָנָי פֶּתַח בֵּיתוֹ, אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק לָמָּה אָדוּנִי בּוֹכָה, וְהִשִּׁיב לוֹ ר' יַעֲקֹב הַנּוֹזֵכַר לְעֵיל שְׁנִשְׁבְּרָה לוֹ חֲבִית שֶׁל מַיִם וְאִין לוֹ שׁוּם פְּרוּטָה לְקַח אַחֲרֵת בְּמִקּוּמָהּ וְאִינוּ יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת מְרַב הַצַּעַר שֶׁל דְּלוֹת וְעֲנִיּוֹת, מִיָּד נִתֵּן לוֹ ר' יִצְחָק הַכְּהֵן אוֹתָן הַמַּעוֹת וְשָׂמַח שְׂמִחָה גְּדוֹלָה וּבִרְךָ אוֹתוֹ.

נתבטלה הגזרה ואין עוד מה לחשוש

ז. כְּשֶׁחֲזַר ר' יִצְחָק הִכְהֵן אֶצֶל רַבּוֹ הָאֲר"י ז"ל אָמַר הָאֲר"י ז"ל, נִתְבַּטְּלָה הַגְּזֵרָה וְאִין חֲשָׁשׁ בָּהּ עוֹד. וּבְעוֹדָם מְדַבְּרִים הִתְחִיל לְנֹשֵׁב רוּחַ גָּדוֹל מְאֹד שֶׁנִּשְׂאָ הָאֲרֵבָה עַד אֵין מִסְפָּר וְנִבְהָלוּ הַתְּלִמִּידִים וְהַשִּׁיב לָהֶם הָאֲר"י ז"ל אֵל תִּירָאוּ שְׂכַכְר בְּטָלָה הַגְּזֵרָה, וְכֵן הָיָה שֶׁהָיוּ כָּלֶם פּוֹרְחִים לַיִם הַגָּדוֹל וְשֵׁם נִטְבְּעוּ וְלֹא נִשְׁאַר בְּמַדְיָנָה עַד אֶחָד" עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

אזהרה לעזור לעניים

י. וּמִכָּאן אֲזַהְרָה גְּדוּלָה לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׂיִתְּנוּ הַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית עַל עֲנִיִּים וְאֲבִיוֹנִים אֲשֶׁר נִקְרְאוּ מְאִינִן תְּבִירִין וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדוּרִיָּה תְּדִיר גְּבִיִּיהוּ וְשׁוּרָה בְּתוֹכָם. וּבְכָר אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, הַנּוֹתֵן פְּרוּטָה לְעֲנִי מִתְּבַרְךָ בְּשֵׁשֶׁה בְּרֻכּוֹת, וְהַמְּפִיִּסוּ בְּדַבְּרִים מִתְּבַרְךָ בִּי"א בְּרֻכּוֹת. כִּי לֵב הָעֲנִי תָמִיד נֶאֱנַח מִחֶסֶד הַשְּׂגֵת יָדוֹ לְמִלְאוֹת חֶפֶץ נִפְשׁוֹ שֶׁחֶפֶץ גַּם כֵּן לְקַבֵּל טוֹבָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנּוּ.

יא. בְּהִגִּיעַ עַת וְזִמְן הַקּוֹר הַצָּנָה וְהַעֲשִׂיר בֵּיתוֹ הוּא מְכַסֶּה הַיִּטִּיב, וְיֹשֵׁב כְּשֶׁר בְּבֵית הַחֶרֶף וְתַנּוּר שְׁלוֹ חֵם, וְהָעֲנִי לֹא דֵי שֵׁישׁ לוֹ דִּירָה מְלֵא נְקָבִים אֶף אֵין לוֹ מְעוֹת בְּמָה לְקַנּוֹת לוֹ עֲצִים, וּמִבְּלִתִּי יְכוּלֵת לְהִתְחַמֵּם נִפְשׁוֹ כְּרְאוּי וְהַקְּרִירוֹת מְשַׁבֵּר נִפְשׁוֹ וְגוֹפּוֹ וְנִפְשׁוֹת אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ. וּבְעַת הַגֶּשֶׁם דֶּלֶף טוֹרֵד וְשׁוֹפֵף מִיָּם עַל צְנֹאָרוֹ, וְכָל יָמֵי עֲנִי הוּא בְּצַעַר יוֹם וְלַיְלָה הוּא. וְאֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ הֵמָּה נֶאֱנָחִים וְאֶף עַל פִּי כֵּן מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם הַכֹּל בְּאַהֲבָה.

סדר הלימוד ליום ז חשוון [יום 37 בשנה]

יב. וּבַעַת כְּנִיסַת הַשָּׁבֶת וַיּוֹם טוֹב הוּא הָעֵת לְהִתְעַנֵּג בְּמֵאֲכָלִים וּבְמִשְׁקִים וּבְכִסּוֹת נְקִיָּה, וְהָעֲנִי הוּא חֹסֵר לֶחֶם מְכַל וְעַל כָּלֵם הָעֲנִי נֹתֵן שִׁבְחַ וְהוֹדָיָה. הָעֲשִׂיר הוּא מְשַׁדֵּךְ אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו לְאִשְׁרֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵינָיו, וְהָעֲנִי מִבְּלֹתֵי יְכוּלֹת מוֹכֵרָח לַעֲשׂוֹת שְׂדוּךְ בְּאִשְׁרֵי יִמְצָא אֵף לְאִישׁ בּוֹר, וְאֵין בּוֹ שׁוֹם רֵיחַ תּוֹרָה וְרֵיחַ יִרְאָה, וּכְאֵלוֹ כּוֹפֵתָה וְנִתְּנָה בְּפָנָי הָאֲרִי וְאֵין מָה בְּיָדוֹ לְהוֹשִׁיעַ לְבָתוֹ וְעֵינָיו רוֹאֵין אֵיךְ שֶׁהַבּוֹר מְכָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אֶת בָּתוֹ וְסוֹבְלֹת יְסוּרֵין, וּמִי יוֹכֵל לַעֲלוֹת עַל הַכֶּתֵב כָּל הַתְּמָרוּרִים וְכָל הַצֶּעַר שֶׁהָעֲנִי סוֹבֵל.

הַמְקַבֵּל אֶת יְסוּרָיו בְּאַהֲבָה, נִצּוֹל מִן הַגִּיהֶנָם

וְכָל עֲנִי שֶׁמְקַבֵּל הָעֲנִיּוֹת בְּאַהֲבָה וּבְחֶבֶד אֵין אֹרֶךְ שָׁל גִּיהֶנָם שׁוֹלֵט בּוֹ וּשְׁכָרוֹ הוּא גָדוֹל מְאֹד, כִּי הָעֲנִי בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא חָשׁוּב כְּמֵת.

לְחַזֵּק לְבָבוֹת הָעֲנִיִּים, וּלְקַבֵּל אֶת הָאוֹרְחִים בְּסֶבֶר פְּנִים יְפוֹת

יג. וְלִכֵּן אֲנִי מְזַהֵר, כָּל הַנּוֹתֵן לְעֲנִי מַעוֹת בְּשַׁעַת דְּחָקוֹ צָרִיךְ לְזַהֵר שֶׁיִּתֵּן לוֹ בְּאוֹפֵן שֶׁלֹּא יִבֵּשׂ אוֹתוֹ ח"ו כִּי דִי לוֹ בַּיְסוּרֵין שֶׁל עֲנִיּוֹת וְכִמוֹ שֶׁכִּתְבֹתִי לְעִיל, כִּי אִם צָרִיךְ לָתֵן לוֹ בְּצַנְעָה. וְכִשְׁיִתֵּן בְּפִרְהֶסְיָא צָרִיךְ לָתֵן לוֹ בְּדְבָרִים הַמְתִּישְׁבִים עַל הַלֵּב. וְהַמְכַנֵּס אוֹרַח בְּבֵיתוֹ יִקְבְּלוּ בְּסֶבֶר פְּנִים יְפוֹת. עַל יְדֵי שְׁנוֹתֵן פֶּת לְעֲנִי - מִחֲלִישׁ כַּחַן שֶׁל ת"פ כְּתוּת שֶׁל טְמָאָה

יד. הֲלֹא יָדוּעַ מָה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה, "גְּדוּלָהּ הַכְּנֻסֹת אוֹרְחִים יוֹתֵר מִהַקְּבֻלַת פְּנֵי שְׂכִינָה".

וְהִיא מִצְוָה חֲשׂוּבָה כִּי נִתְּיַנֵּת פֶּת לְעֵנִי מִתְּשֵׁת כַּח ת"פ
כַּתוּת שֶׁל מִשְׁחִיתִים לִילִי"ת אִמָּה שֶׁל שְׂדִים הַבָּאָה תָּמִיד
לְקַטְרֵג עַל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאֶכְתָּב לְקִמְּן בְּפָרֵק עֲשִׂירִי.

מז. נִחְזֹר לְעֵנִין שֶׁלָּנוּ, שֶׁאֲזַהְרָה גְדוּלָּה הוּא עַל הַמְּנַהֲיָגִים
שֶׁלֹּא לְהַטִּיל אִימָה יִתְּרָה עַל הַצְּבוּר, וְלִתֵּן עוֹל
הַמַּסִּים בְּאֶחָד מִבְּנֵי הַקְּהָלָה אוֹ בְּנֵי הַמְּדִינָה, וְלֹא יִהְיֶה
חֲנֻפָּן, שֶׁיִּהְיֶה חָס עַל הָעֲשִׂיר אוֹ עַל מִשְׁפַּחְתּוֹ וְיִתֵּן הָעוֹל
עַל עֲנִיִּים וְאֶבְיוֹנִים. אֲזִי חֲפֵץ ה' בִּידוֹ יִצְלִיחַ וְיִזְכֶּה לְזֹרַע
וְיֵאָרִיךְ יָמִים אָמֵן.

סדר הלימוד ליום ח חשוון [יום 38 בשנה]

פָּרֵק ל'

א. צְרִיךְ הָאָדָם לְהִזְהַר כְּשֵׁיַעֲשֶׂה סְעוּדַת מִצְוָה, כְּגוֹן
מִלָּה אוֹ סְעוּדַת אַרוּסִין, אוֹ נִשׂוּאִין וְסְעוּדַת בֵּר
מִצְוָה, יִהְיֶה לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ הַקְּרוּאִים עֲנִיִּים וְאֶבְיוֹנִים
וְלְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם בְּדַבְרֵים נְאִים, כִּי הָעוֹשֶׂה שְׂמֵחָה לְבָנוּ
אוֹ לְבָתוֹ וְלֹא הַזְּמִין לְסְעוּדָה עֲנִיִּים אֲזִי מִתְּעוֹרֵר הַקְּטָרוּג
מְלִילִית הַרְשָׁעָה וּמִסְטָרָא אַחְרָא עַד שֶׁמְבִיאִים אִיזָה
יְסוּרִין וּמַדוּת הַקְּשׁוֹת עַל בַּעַל הַסְּעוּדָה.

עַל יְדֵי שְׂמֻזְמִין עֲנִיִּים לְסְעוּדָתוֹ - קְטָגוֹר נַעֲשֶׂה סְגוֹר

ב כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ בְּסְעוּדַת אַבְרָהָם אֶבְיָנוּ, כְּדֹאִיתָא בְּמַדְרָשׁ
רַבָּה (ב"ר פנ"ה, ד) "וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים" (בְּרֵאשִׁית כב, א) אַחֲרֵי
שֶׁקָּטְרֵג הַשְּׂטָן עַל אַבְרָהָם בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת יִצְחָק, שֶׁעָשָׂה
אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גְדוֹל עִם כָּל גְּדוּלֵי הַדּוֹר וְלֹא הָיָה שֵׁם שׁוֹם

עָנִי, וְכוּ', עַד שְׁאָמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם (שם כב, ב)
 "קַח נָא אֶת בְּנֶךָ אֶת יִחִידְךָ אֶת יִצְחָק" וְגו'. וְכֵן מְצִינּוּ אֶצֶל
 אִיּוֹב שֶׁעָשָׂה סְעוּדָה עִם בָּנָיו וְלֹא הָיוּ שָׁם עֲנִיִּים, וְקִטְרַג
 הַשֵּׁטֶן עַד שֶׁהִמִּית אֶת בָּנָיו וּבְנוֹתָיו שֶׁל אִיּוֹב, וְנִטַּל הַיְמָנוּ
 עָשְׂרוּ וּבִהֲמַתָּיו וְלֹא נָח מִרְגָּזוֹ עַד שֶׁהִבִּיא עָלָיו יְסוּרִין.

מַעֲשֵׂה בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁלֹּא רָצְתָה לְהִנָּשֵׂא עוֹד הַפַּעַם עַד שִׁירְחַם
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָלֶיהָ

על כֵּן צָרִיךְ הַבַּעַל סְעוּדָה לְזַהַר לְהַזְמִין עֲנִיִּים לְסְעוּדָה
 כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקְטַרַּג הַקְטָטְגוֹר, וְלֹא עוֹד כִּיּוֹן שֶׁמִּבְקָשׁ
 עֲנִיִּים לְסְעוּדָה קְטָטְגוֹר נַעֲשֶׂה סַגּוֹר, כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ בַּמִּדְרָשׁ
 תַּנְחוּמָא פְּרָשַׁת הָאֲזִינוּ (ס"ח):

ג. בְּאָדָם עָשִׂיר אַחַד, הָיָה גְדוֹל בְּעָשֶׂר וּמְפֹלֵג בְּלִמּוּד
 וּבְחֻכְמָה, וְהָיָה לוֹ בַּת אַחַת יָפֶת תּוֹאֵר צְנוּעָה וְחַמוּדָה,
 וְהָלַךְ וְהִשְׂיָא אוֹתָהּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים לְשִׁלְשָׁה בְּנֵי אָדָם
 חֲשׂוּבִים, וּבְכָל לַיְלָה רִאשׁוֹנָה שֶׁל נְשׂוּאֶיהָ לְמַחְרַת הָיוּ
 מוֹצְאִים בַּעֲלָהּ מֵת. אַמְרָה הָאֵלְמָנָה לֹא יָמוּתוּ עוֹד בְּנֵי
 אָדָם עָלֶי, אֲשֶׁר אֵלְמָנָה וְעִגּוּנָה עַד אֲשֶׁר יִרְחַם הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עָלֶי, וַיִּשְׁבָּה יָמִים רַבִּים.

ד. וְהָיָה לוֹ לְאוֹתוֹ עָשִׂיר אֶחָ עֲנִי בְּיוֹתֵר בַּמִּדִּינָה אַחֲרָת,
 וְהָיוּ לוֹ עֲשָׂרָה בָּנִים, וּבְכָל יוֹם וָיוֹם הָיָה הוּא וּבָנוּ
 הַגְּדוֹל מְבִיאִים עֲצִים מֵהַיַּעַר וּמוֹכְרִין אוֹתָן, וּמִזֶּה הָיָה
 פְּרִנְסַת אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ.

פַּעַם אַחַת לֹא מָכְרוּ אֶת הָעֲצִים, וְלֹא הָיוּ לָהֶם מְעוֹת
 לְקָנוֹת לָחֶם, וַיִּשְׁבוּ בְּלִילָה בְּלֵי לָחֶם. וּלְמַחְרָתוֹ,
 הִלְכוּ פַּעַם שְׁנִית לַיַּעַר לְהִבְיָא עֲצִים, וְנִתְעַלַּף הָאֵב וְזָלְגוּ

עֵינֵי הַבֶּן דְּמַעוֹת עַל גְּדֹל הָעֲנִיּוֹת שֶׁל אָבִיו, וְתָלָה עֵינָיו לְמָרוֹם, וְהִרְהִיר הַבֶּן בְּלִבּוֹ, וְנָטַל רְשׁוֹת מֵאָבִיו וְהִלֵּךְ לְמַדִּינַת דָּוִד.

סדר הלימוד ליום ט חשוון [יום 39 בשנה]

ה. כְּשֶׁבֵּא לְבֵית דָּוִד שָׁמַח עָלָיו דָּוִד וְאָשְׁתּוֹ וּבָתּוֹ הָאֱלֻמָּנָה, וְשָׁאֵל לוֹ עַל אָבִיו וְאָמַר וְעַל אָחִיו וְהַבְּנִים שָׁלוֹ, וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ שִׁבְעַת יָמִים, וּלְאַחַר שִׁבְעָה יָמִים אָמַר הַבְּחֹר לְדָוִד: שְׁאֵלָה אַחַת אֲנִי שׂוֹאֵל מֵעִמָּךְ, אֵל תְּשִׁיבֵנִי רִיקָם. וְהִשִּׁיב לוֹ דָּוִד, שְׁאֵל, בְּנִי, מִה שֶׁתִּרְצֶה. אָמַר לוֹ הַבְּחֹר, אֲנִי לֹא אֲשָׁאֵל שׁוֹם דָּבָר עַד שֶׁתִּשָּׁבַע לִי. וְכֵן עָשָׂה. אָמַר לוֹ הַבְּחֹר זֹאת הַשְּׁאֵלָה אֲנִי אֲשָׁאֵל מִמָּךְ, שֶׁתִּתֵּן לִי אֵת בִּתְּךָ הָאֱלֻמָּנָה לְאִשָּׁה

ו. כְּשֶׁשָּׁמַע הָאִישׁ בָּכָה, אָמַר לוֹ, אֵל בְּנִי כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים כָּךְ וְכָךְ מִדְּתָהּ (רְצָה לוֹמַר, שְׁמֹת הַחֲתָן לֵילָה הָרִאשׁוֹנָה וְכָךְ הוּא הַסֵּדֶר שֶׁלָּהּ). אָמַר לוֹ הַבְּחֹר, אֵף עַל פִּי כֵן, אָמַר לוֹ דָּוִד, אִם עַל עֶסְקִי מִמּוֹן אַתָּה קוֹפֵץ אֵל תִּשְׁאַנֶּה וְאֲנִי אֶתֵּן לְךָ כֶּסֶף וְזָהָב וּמִמּוֹן הִרְבֵּה, כִּי אַתָּה בְּחֹר נָאָה וְחָכָם וּבַעֲצָתִי אֵל תִּסְתַּכֵּן. אָמַר לוֹ הַבְּחֹר, כִּבְר נִשְׁבַּעְתָּ עַל הַדָּבָר הַזֶּה. וְכִיּוֹן שֶׁרָאָה דָּוִד הָעֵשִׂיר כִּי כֵן הַדָּבָר נִתְרַצֶּה לוֹ, וּבָא לְבָתּוֹ וְסִפֵּר לָהּ אֵת הַדְּבָרִים. כְּשֶׁשָּׁמְעָה הָאֱלֻמָּנָה זֹאת הִתְחִילָה לְצַעֵק וּלְבַכּוֹת בְּמַר נִפְשָׁה וְאָמְרָה, רַבּוֹן כָּל עוֹלָמִים, תְּהִי יָדְךָ בִּי וְאֵל יָמוֹת הַבְּחֹר הַזֶּה.

"תִּכְרַךְ כְּשֶׁתִּרְאֶהוּ תִקְוֶם מִמּוֹשָׁבְךָ וְהוֹשִׁיבֶהוּ אֶצְלֶךָ וְתֵן לוֹ לְאֹכַל וּלְשִׁתוֹת"

ז. וְאַחַר זֶמַן קָצָר קָדְשָׁה הַבְּחֹר לְהָאֱלֻמָּנָה וְקָרָא אָבִיהָ דָּוִד שֶׁל הַחֲתָן לְזִקְנֵי הָעִיר עַל הַנְּשׂוֹאֵינָן וְעָשָׂה כִּילָה

לִישַׁב הַחֶתֶן בְּתוֹכוֹ, וּכְשֵׁי־שֵׁב הַחֶתֶן בְּתוֹךְ הַפִּילָה נִזְדַּמְּן לוֹ זֶקֶן אֶחָד וְהָיָה אֵלָיו הַנְּבִיא זָכוֹר לְטוֹב, קָרָא אֵלָיו וְאָמַר לֵיהּ לְהַחֲתֵן, בְּנִי, אִיעֲצֶךָ עֲצָה נְכוֹנָה וְאֵל תֵּט מַעֲצָתִי. הַיּוֹם כְּשֵׁתִשֵּׁב לְסַעוּדָה יָבֵא אֵלָיךָ עֲנִי שְׂאִין כְּמוֹהוּ בְּכָל הָעוֹלָם, וְתִכְף כְּשֵׁתְרָאֵהוּ תִקְוֹם מִמוֹשֶׁבֶךָ וְהוֹשִׁיבֵהוּ אֶצְלֶךָ וְתֵן לוֹ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְשִׁמְשׁ לְפָנָיו בְּכָל כַּחֲךָ וְעֲצָמֶךָ. וְאַחַר כֵּךְ הֲלֵךְ אֵלָיו זָכוֹר לְטוֹב מֵעַם הַחֶתֶן.

ח. וּבִלְיָלָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁל הַנְּשׂוּאִין, כְּשֵׁהָיָה הַחֶתֶן יוֹשֵׁב בְּרֵאשׁ הַקְּרוּאִים, בָּא עֲנִי אֶחָד, וְתִכְף כְּשֵׁרָאָה הַחֶתֶן אֶת הָעֲנִי עֲמַד מִמְּקוֹמוֹ וְהוֹשִׁיב אוֹתוֹ בְּמָקוֹם שְׁלוֹ, וְעָשָׂה לוֹ כְּכָל אֲשֶׁר צִוָּה לוֹ הַזֶּקֶן. לְאַחַר הַמִּשְׁתָּה, כְּשֵׁרָצָה הַחֶתֶן לִילֵךְ לַחֲדָר, הֲלֵךְ הָעֲנִי אַחֲרָיו וְאָמַר לוֹ, בְּנִי, אֲנִי שְׁלוּחוֹ שֶׁל מָקוֹם וּבִאתִי הִנֵּה לְטַל אֶת נַפְשֶׁךָ. אָמַר לוֹ הַחֶתֶן, תֵּן לִי זְמַן שָׁנָה אַחַת אוֹ חֲצִי שָׁנָה, אָמַר לוֹ, לֹא אֶעֱשֶׂה, אָמַר לוֹ הַחֶתֶן, תֵּן לִי זְמַן שְׁלֹשִׁים יוֹם אוֹ שְׁבַעֶת יָמֵי מִשְׁתָּה, אָמַר לוֹ, לֹא אֶעֱשֶׂה, כִּי לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת לְךָ חֶסֶד אֲפִילוֹ יוֹם אֶחָד, כִּי כָּבֵד הִגִּיעַ קֶצְךָ וּשְׁעָתֶךָ.

סדר הלימוד ליום י' חשוון [יום 40 בשנה]

ט. אָמַר לוֹ הַחֶתֶן, תֵּן לִי רְשׁוֹת שְׂאֵקָח רְשׁוֹת מֵאִשְׁתִּי וּמֵן דְּוֹדֵי שֶׁהוּא חוֹתֵנִי. אָמַר לוֹ, לְדַבֵּר זֶה אֲשָׂא פְּנֶיךָ, בְּעֵבֹר שְׁעֵשִׁית גְּמִילוֹת חֶסֶד עֲמָדִי, וְלֵךְ וּבּוֹא מִהֲרָה. הֲלֵךְ הַחֶתֶן לְהַחֲדָר שֶׁהַפִּלָּה יוֹשֶׁבֶת שֵׁם יַחֲדָה וּבוֹכָה וּמִתְפַּלֵּלַת לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּכְשֵׁבָא הַחֶתֶן לְהַפִּלָּה וְקָרָא הַבְּחוּר אֵלָיו וּבִאֲתָה לְפָתַח לוֹ פֶּתַח הַחֲדָר, הַחֲזִיקָה בְּיָדוֹ לְנִשְׁק לּוֹ וְאָמְרָה אֵלָיו, לָמָּה אַתָּה בָּא לְבַדְּךָ אֵלַי. אָמַר לָהּ הַחֶתֶן,

לקח רשות מאתך, כי בא עתי וקצי לילך בדרך כל הארץ, כי המלאך המות היה אצלי והגיד לי שבא לטל נפשי. אמרה לו, לא תלך מעמדי אלא תשב פה, ואני אלך להחדר שלך ואדבר עמו. הלכה ומצאה אותו.

י. אמרה לו להמלאך, האתה שליח שבאת לטל נשמת אישי, אמר לה הן. אמרה לו, הלא כתיב בתורה (דברים כד, ה) "כי יקח איש אשה חדשה לא יצא בצבא, ולא יעבור עליו לכל דבר, נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמח את אשתו אשר לקח". והקדוש ברוך הוא אמת ותורתו אמת, ועכשיו אם תקח את נשמת בעלי אזי יהיה התורה חס ושלום פלסתר, אם תקבל את דברי מוטב, ואם לאו בוא עמדי לפני בית דין הגדול שבשמים לפני הקדוש ברוך הוא.

החסד שעושים עם העני מציל ממות

יא. שמע המלאך ואמר לה, בשביל שעשה בעלך עמי חסד וכבד אותי, לזאת אשא פניך ואלך לפני הקדוש ברוך הוא ואספר את דבריך לפני הקדוש ברוך הוא, והלך המלאך לשאול להקדוש ברוך הוא, וכהרף עין בא בשמחה פעם אחת להחדר ואמר שהקדוש ברוך הוא ויתר להחזיק את חיינו בעבור הגמילות חסד שעשה עם העני. וכל הלילה הזה אבי הפלה ואמה הלכו סביבות החדר שהיו שם החתן והפלה ושמעו אותן שמחים יחד, ובבקר נכנסו שם להחדר ראו ושמחו יחד, והודיעו הדבר לכל הקהל ונתנו כלם שבח והודיה להקדוש ברוך הוא, עד כאן לשונו. וכל זה גרם החסד שעשה החתן עם העני.

סדר הלימוד ליום יא חשוון [יום 41 בשנה]

כַּאֲשֶׁר אוֹכְלִים הָעֲנִיִּים עַל שְׁלַחְנוּ, נִחְשָׁב זֹאת לְבַעַל הַבַּיִת דְּגַמַּת
קָרְבַּן שְׁכֵהֲנִים אוֹכְלִים וּבְעֵלִים מִתְּכַפְּרִים

יב. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִזְהָר לְכַלְתֵּי הַרְאוֹת פְּנֵים
זוֹעֲפוֹת לְעֲנִיִּים הַבָּאִים בְּתוֹךְ בַּיִתוֹ, וּבִפְרָט שְׁלֹא
לְגַעַר בְּעֲנִיִּים שְׂבָאִים לְסַעוּדַת מִצְוָה, כִּי כִּיּוֹן שֶׁבַעַל הַבַּיִת
מְבִישׁ הָעֲנִיִּים בְּשִׁבִיל כֶּךָ מִתְהַוֶּה רָעָה גְדוֹלָה, לְכֵן לֹא
יִצְטַעַר הָאָדָם אִם יִהְיֶה לוֹ אֵיזָה זְהוּבִים יוֹתֵר הוֹצָאָה, כִּי
יֵשׁ בָּזָה כְּפֶרֶת עוֹוֹן. כְּמוֹ שְׁכוֹתֵב הָרַב הַגְּדוֹל מֵהָרַ"מ
בְּבַלְי ז"ל בְּסִפְר טַעֲמֵי הַמִּצְוֹת (מִצְוֹת עֲשֵׂה מ), "תוֹעֲלַת
גְּדוֹל לְבַעֲלֵי הַסַּעוּדָה בְּמָה שְׂאוֹכְלִים הַקְּרוּאִים עֲנִיִּים,
שֶׁהוּא מִמֶּשׁ דְּגַמַּת קָרְבַּן שְׁהִכְהֲנִים אוֹכְלִים וּבְעֵלִים
מִתְּכַפְּרִים, וְיִתֵּן בְּטוֹב עֵינַי, וְאִזּוּ נֶאֱמַר עָלָיו (מִשְׁלֵי כב, ט)
"טוֹב עֵינַי הוּא יִבְרָךְ".

פְּרִשְׁת תּוֹלְדוֹת פְּרָק י"א

א. יְדוּעַ וּמְפָרְסָם לְכָל יוֹדְעֵי דַת וְדִין תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה,
תְּרִין סְמִכִין הֵן, שֶׁהֵן עֲמוּדֵי הָעוֹלָם וְעֲמוּדֵי הַגּוֹלָה.
וְאֵלוֹ הֵן, זְכוּת הַתּוֹרָה וְזְכוּת הָאֲבוֹת. וְלָכֵן הַשְּׁחַר מְאִיר
בְּכָל יוֹם בְּגִלּוּי רִצּוֹן וְרַחֲמִים, בְּזְכוּת תְּרִין עֲמוּדִים
הַנּוֹזְקִים, עֲמוּד הַתּוֹרָה וְזְכוּת אָבוֹת שֶׁהֵן רַחֲמִים וְרִצּוֹן
לְיִשְׂרָאֵל הַנִּדְחִים בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם בֵּין שְׂבָעִים אֲמוֹת
הַחוּרְקִים שֶׁן לְהָרַע וְלֹא לְהַטִּיב, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִפִּיר עֲצָתָם.

יש להתפלל בכל בקר שתעמד לנו זכות תורה הקדושה וזכות האבות
ב. ובהיות פי הקדוש ברוך הוא מתאוה לתפלתן של
 יראיו, על כן נכון הוא להתפלל על זה בכל בקר,
 שתעמד לנו זכות תורתנו הקדושה וזכות אבות של
 אברהם יצחק ויעקב.

ג. ובהיות פי הברכה ראשונה הוא על נטילת ידים כזה:
 (ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצוננו על נטילת
 ידים), הברכה זו מתחיל באות ב"ת ומסיים באות מ"ם
 שהוא מ"ב- שני פעמים כ"א, והוא מרמז על שני
 עמודים, עמוד התורה ועמוד זכות אבות, כי חמשה
 חומשי תורה מתחילין באות ב"ת דבראשית, וא"ו מספר
 ואלה שמות, וא"ו מספר ויקרא, וא"ו מספר במדבר,
 אל"ף מספר אלה הדברים, ראשי תבות שלהן גימטריא
 כ"א, כנגד השם אהי"ה. גם אברהם יצחק יעקב ראשי
 תבות שלהן גימטריא כ"א, כנגד השם אהי"ה.

סדר הלימוד ליום יב חשוון [יום 42 בשנה]

תפלה שהיתה נהוגה על ידי חכמים קדמונים מימות רש"י ז"ל
ד. לכן אנשי מעשה נוהגים להתפלל תכף אחר ברכת
 נטילת ידים ואומרים תפלה כזה: "אל אלהי
 הרוחות, יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי,
 שתעמד לנו זכות אברהם יצחק ויעקב להציל אותי ואת
 זרעי מכל פשע ועוון כדי לקיים מצוות תורתך הקדושה,
 בלי שום מחשבה זרה, וטהר לבנו לעבדך באמת
 ובתמים, אמן".

אל תְּהִי מִצּוֹת בְּרָכָה זוֹ קִלָּה בְּעֵינֶיךָ, כִּי מִצָּאתִי תִפְלָה זוֹ
 בַּחֲבוּר הָרֵאשׁוֹנִים בִּימֵי רִשְׁׁי וְ"ל אֲשֶׁר קִבְּלָה הָיָה
 בְּיָדָם, כִּי מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבִטְלוּ הַקְּרָבָנוֹת נִכְנְסוּ
 הַתִּפְלוֹת בַּמָּקוֹם הַקְּרָבָן לְעוֹרֵר רַחֲמִים עָלֵינוּ. וּבִפְרָט
 שָׁאַנּוּ בְּזִמְנֵי הַזֶּה צְרִיכִין לְרַחֲמִים גְּדוֹלִים כִּי אָנוּ סוֹבְלִים
 הַגְּלוּת הַמֵּר, וְאֵין דַּעַתְנוּ צְלוּלָה לְהַתְּפַלֵּל מִחֲמַת עוֹל
 הַפְּרִנְסָה, אֲשֶׁר מִמֶּשׁ בְּנַפְשָׁנוּ נִבְיָא לְחַמְנוּ.

וּלְפַעֲמִים כַּאֲשֶׁר הוּא לְהוֹט אַחַר הַמְּמוֹן מִכְּנִיס אֶת
 עֲצָמוֹ בְּדַבְרֵי אִיסוּר הַקְּרוֹבִים לְאוֹנָאָה וְגַזְל
 כְּדֵי לְהַחֲיוֹת נַפְשׁוֹ, עַל כֵּן תִּקְנוּ וְ"ל זוֹ הַתִּפְלָה
 לְהַתְּפַלֵּל לְהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ ב"ה לְהַצִּיל אוֹתָנוּ מִכָּל עוֹוֹן
 וּפְשַׁע וַחֲטָאָה.

בְּשַׁחֲרִית הוּא עַת רְצוֹן וְעַת רַחֲמִים

ה. וְלֹא כָּל הָעֵתִים שְׁוִים לְתִפְלָה, כְּמוֹ תִפְלַת שַׁחֲרִית
 שֶׁהוּא עַת רְצוֹן וְעַת רַחֲמִים, עַל כֵּן טוֹב לוֹמַר תִּפְלָה
 זוֹ תִכְפֵּי אַחַר בְּרַכַּת נְטִילַת יָדַים, כִּיּוֹן שֶׁמֶרְמָז בָּהּ זְכוּת
 הַתּוֹרָה וְזְכוּת הָאָבוֹת, וְכִמוֹ שֶׁכָּתְבְתִי לְעִיל. וְאִם תִּפְרָק
 עֲלֶיךָ מִלְּהַתְּפַלֵּל פֶּן יִפְגַּע מִדַּת הַדִּין קוֹדֵם הַתִּפְלָה לְשַׁפְּךָ
 חִימָה שְׁפוּכָה בְּפֶתַע פְּתָאוּם בְּעַת הַדִּין אֲשֶׁר מִדַּת הַדִּין
 כָּבֵר מוֹכֵן הוּא.

ו. בֶּן אָדָם, בֶּן אָדָם, אִם תִּצִּית לְעֲצָתִי, קוּם וְהַתְּחַזֵּק
 לְרִצּוֹת אֶת בּוֹרְאֶךָ, כִּי הוּא אֵל גְּדוֹל גְּבוּר וְנוֹרָא עוֹשֶׂה
 הַכֹּל בְּבֵת אַחַת, מִמִּית וּמְחִיָּה, מוֹחֵץ וְרוֹפֵא, מוֹרִישׁ
 וּמַעֲשִׂיר, מַשְׁפִּיל וּמְרוֹמֵם, מְרַעֵיב וּמְשַׂבֵּיעַ, מוֹרִיד שְׁאוּל
 וְיַעַל, מְטַבֵּיעַ בְּמִים אֲדִירִים וּמַעֲלָה, עוֹנָה לְאָדָם בְּעַת

צָרָה, וְעוֹנָה לְאִשָּׁה בְּעֵת שְׂיֻשְׁבֶּתָ עַל הַמִּשְׁבֵּר, מִצִּיל אֶת
הָאֲנָשִׁים מִיַּם סוּף, וְהוֹלְכֵי מַדְבָּרוֹת מִחַיֹּת רְעוּת וְנִחַשׁ
שָׂרָף וְעִקְרָב. רופא חולים, שומע לזעקת אֲבִיּוֹנִים וְעֵבְיִים,
מִצִּיל הָעֲשׂוֹק מִיַּד עוֹשָׁקוֹ.

הצרה באה לפעמים כדי לעזור את בני האדם לתשובה

ז. וְלַפְעָמִים כְּשִׂישְׂרָאֵל אֵינָם רוֹצִים בְּתִשׁוּבָה, מְעַמִּיד
עֲלֵיהֶם אִישׁ כְּהֶמֶן וְגוֹזֵר גְּזֵרוֹת עַל יִשְׂרָאֵל בְּעֲלִילוֹת
שָׂקָרִים, וְעַל יְדֵי זֶה נִתּוֹנִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצָרָה, וְאֵז לְמָרוֹם
נוֹשָׂאִים עֵינֵיהֶם בְּכִכְיָה, וְסוֹבְלִים צָרוֹת גְּדוּלוֹת וְרִבּוֹת עַד
כִּי בּוֹא יָבוֹא יְשׁוּעָה כְּהֶרֶף עֵינַי. וְכֹל זֶה בְּעִבּוֹר הַתִּשׁוּבָה
שְׂעוֹשִׂין וּבִמְסֻתָּרִים תְּכַכֶּה נַפְשָׁם, וּמִתְוַדִּים עַל חֲטָאתָם
וּפְשָׁעָם וּמַעֲלִים עַל לְבַבֵּיהֶם חֲטָאת נְעוּרֵיהֶם מִה שֶׁקִּלְקְלוּ
וּפְגָמוּ וּמֵאֲנוּ לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי ה', כִּי אִם בְּשִׂרִירוֹת לָבָם, וְלֹא
זָכְרוּ יוֹם אַחֲרִיתָם, וְאַחַר שׁוּבָם נִחְמוּ לְעֹזֵב דְּרֹךְ הַרְשָׁע,
וְתָמִיד הֵם מִתְוַדִּים בְּכִי וְלִקְבַל תִּשׁוּבָה שְׁלִימָה. עַל כֵּל
אֵלֶּה הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ שׁוֹמֵעַ וּמֵאֲזִין אֶת זַעֲקָתָם לְשַׁלַּח
לָהֶם יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים.

סדר הלימוד ליום יג חשוון [יום 43 בשנה]

לא ימתין האדם מלשוב עד יומו האחרון

ח. עַל כֵּן אֵל יִתְרַשַׁל הָאָדָם מִלְּהַתְפַּלֵּל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ
בְּרוּךְ הוּא, וְאֵל יִסְמוֹךְ הָאָדָם עַל חֲכָמָתוֹ לֵאמֹר, כְּכֹר
מִסְגָּל אֲנִי בִּירְאָת ה' וְלֹא יִרְיעַ אוֹיְבֵי לִי לְהִטּוֹתִי מִדְּרֹךְ
הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב. וּבּוֹא וּרְאֵה מִה דְּאִיתָא בִּירוּשְׁלָמִי:

מַעֲשֵׂה בַחֲסִיד אֶחָד שֶׁטָּעָה וַחֲשַׁב שֶׁכִּיּוֹן שֶׁנַּעֲשֶׂה זָקֵן לֹא יִחְטָא עוֹד
ז. מַעֲשֵׂה בַחֲסִיד אֶחָד שֶׁהָיָה מְפַלֵּג בְּזִקְנָה, וְאָמַר אֶל
 תַּאֲמִין בְּעֶצְמְךָ עַד יָמֵי זְקִנְתְּךָ, (כִּי הוּא סִבֵּר לְשָׂבָא לִימֵי
 הַזְּקָנָה שׁוֹיב לֹא יִחְטָא בּוֹדָאֵי, וְלֹא הִסְכִּים לְמָה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְכַרְכָּה
 אֶל תַּאֲמִין בְּעֶצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ). וְהִנֵּה פַעַם אַחַת בָּא הַשֵּׁטֶן אֵלָיו
 וְנִדְמָה עֲצָמוֹ כְּאִשָּׁה יֹפֶת תּוֹאֵר מְאֹד, וְהִתְקַרַּב אֵלָיו עַד
 שֶׁהִבִּיאוּ לְהַרְהוֹר הָעֵבֶרָה, וְהִתְחִיל הַחֲסִיד לְדַבֵּר אֶל
 הַשֵּׁטֶן דְּבָרִים הַמְּרַגְּלִין לְעֵבִירָה.

בְּאֵתִי לְהַזְהִירָךְ שֶׁלֹּא לְשָׁנוֹת חֵס וְשְׁלוֹם מִדְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל
 י. וּבְתוֹךְ כְּדֵי דְבוּר שֵׁם הַחֲסִיד אֶל לְבוֹ וְהִתְחַרְט, וְאָמַר,
 מַה זֶה הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר עָשִׂיתִי, וְתַכַּף קָם וְאָמַר, אוֹי
 לִי, לְמִי אֲנִי מִתְקַרֵּב, וְהִתְחִיל לְהַצְטַעַר מְאֹד בְּבִכְיָה
 גְּדוֹלָה עַל הַדְּבָרִים שֶׁהוֹצִיא מִפִּיו, הַקְּרוּבִים לְהִבִּיא אֶת
 הָאָדָם לְעֵבִירָה, כְּשֶׁרָאָה הַשֵּׁטֶן שֶׁהַחֲסִיד הוּא בְּצַעַר אָמַר
 לוֹ, רַבִּי, אֵל תַּצְטַעַר כִּי אַתָּה לֹא דְבַרְתָּ עִם אִשָּׁה, רַק
 עִם הַשֵּׁטֶן שֶׁנִּדְמָה לְאִשָּׁה, וְלֹא בְּאֵתִי אֶלָּא לְהַזְהִיר אוֹתְךָ
 לְבַלְתִּי לְשָׁנוֹת מְטַבֵּעַ וּדְבָרִים שֶׁל חֲכָמִים שֶׁאָמְרוּ "אֶל
 תַּאֲמִין בְּעֶצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ" וְלֹא עַד זְקִנְתְּךָ. וּקְבַל
 הַחֲסִיד עָלָיו לְדַבֵּר כֵּךְ כְּמוֹ שֶׁהַזְהִיר אוֹתוֹ הַשֵּׁטֶן, עַד
 כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

קוֹדֵם הַתְּפִלָּה צְרִיךְ הָאָדָם לִהְיוֹת נָקִי מִכַּתְּמֵי הַחֲטָא

יא. וְהִנֵּה אַחֲרֵי אֲשֶׁר דְּבַרְנוּ קֶצֶת לְעֵיל שֶׁצְרִיךְ הָאָדָם
 לְהַתְּפַלֵּל בְּלֵב נִשְׁפָּר, נִזְכִּיר אַגַּב גַּם הַתּוֹעֵלֶת הַגְּדוֹלָה
 לְקַבֵּלֶת הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא עֲנִיָּן הַנִּקְיוֹת, שֶׁיְהִיָּה גּוֹפּוֹ נָקִי
 מִכַּתְּמֵי לְכַלּוּכֵי הַזְּהֵמָא.

יב. ויתבונן האדם ממה שהובא בבריתא דמעשה מרכבה, ונזכר גם כן לעיל בפרק ראשון, שאותן המלאכים הנשלחים בעולם הזה להכריזו מה שנגזר על העולם, כשטסין בעולם באוירה אינם יכולים לומר שירה אחר כך כשעולין, עד שיטבלו בנהר דינור שס"ה טבילות, ואחר כך טובלין עוד שבע פעמים באש לבנה, וכל זה צריכין לטבל באשר שהיו בשכונתן של בני האדם, ואם כן אם העליונים צריכין טהרה להתקדש לומר שירה לפני הקדוש ברוך הוא, מכל שכן שצריך האדם טהרה להיותו מקדש עצמו לתפלה.

סדר הלימוד ליום יד חשוון [יום 44 בשנה]

על ידי נטילת ידיים מתרחקים הקליפות מן האדם

יג. ועקר הטהרה הוא שצריך האדם לזהר בהן שצריך לטל ידיו אחר יציאתו מבית הכסא או המרחץ, ואחר הקזה של דם, ואחר נטילת הצפרנים, ואחר תספורת, ואחר שנגע בגופו במקומות המכסים בבשרו, כמבאר בפוסקים. וכל מי שנוהר בנטילות הנזכרים לעיל, לא במהרה יבא חטא לידו. וכל מי שאינו נוהר בהן בודאי יבא לידי חטאים גדולים, כי מי שמקל בזה יסובבוהו אותן הקליפות ששולטין במקומות הטהמא, אבל על ידי הנטילת מים מרחחים הקליפות להתרחק מן האדם.

אוי לו לאדם שאינו נוהר בכבוד רבנו

יד. ובוא וראה מה דאיתא בזהר בראשית, וזה לשונו:

יִמָּאן דְּעִיל לְבֵית הַכֶּסֶּא לֹא יִקְרָא בַּתּוֹרָה עַד דְּיִסְחִי יְדוּי,
אֶלָּא וַי לְבַנֵי עֲלָמָא דְלֹא מְשַׁגְיַחִין וְלֹא יְדַעִין בִּיקְרָא
דְּמֵאֲרִיהוּן, וְלֹא יְדַעִי עַל מַאי קָאֵי עֲלָמָא. רוּחָא חָדָא אֵית
בְּכָל בֵּית הַכֶּסֶּא דְּשָׂרְיָא תַּמָּן וּמֵיד שָׂרִי עַל אֵינוּן אֶצְבָּעִין
דִּידוּי דְּבַר נֶשׁ, עַד כָּאן לְשׁוּנוּ.

וּמִכָּאן רְאִיָּה לְהַמְדַקְדָּקִים בְּמַצּוֹת לְהִיּוֹת מְצוּי אֶצְל
בֵּית הַכֶּסֶּא כְּלֵי אֶחָד לְנִקּוֹת אֶת הַיְדִים תַּכְף
בְּצֵאתוֹ מִבֵּית הַכֶּסֶּא.

טוב שיהיה לו כלי מוכן לרחץ ידיו בכל עת שיצטרך לקר
מחמת הנקיית

מזו. וְכֵן רְאִיתִי שְׁנוּהֲגִים קִצַּת אֲנָשִׁים לְרַחֵץ תַּכְף בְּשַׁחֲרִית
בַּתּוֹךְ כְּלֵי בְּעַמְדָם מְשַׁנְתֵּם, וְכֵן רְאִיתִי נוֹהֲגִים שְׂיִהִיָּה
כְּלֵי מַיִם מוּכָן בְּשַׁעַת לַמּוֹדוֹ שְׁמָא יְהִיָּה נוֹגֵעַ בְּאֶחָד מִן
הַמְּקוֹמוֹת הַמְּכֻסִּים, וְהוּא נִכּוֹן מְאֹד. וּבִפְרָט יִרְאֶה לְרַחֵץ
יְדָיו קוֹדֵם הַתְּפִלָּה, דְּכָתִיב (תְּהִלִּים כו, ו) "אֲרַחֵץ בְּנִקְיוֹן כַּפָּי"
וְכו'. וְכָתִיב, "בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה' וְכָל קִרְבֵי אֶת שֵׁם קְדֹשׁוֹ".

סדר הלימוד ליום טו חשוון [יום 45 בשנה]

שלא לישב בבית הכנסת סמוך לאדם רשע

מזו. וְעוֹד דְּבַר אֶחָד מוֹעִיל לְתַפְלָה, שְׁלֹא יֵשֵׁב בְּבֵית
הַכֶּנֶסֶת סָמוּךְ לְאָדָם רָשָׁע, כְּמוֹ שְׁכַתְּבַתִּי לְעִיל, פְּרָק

(ז) פרוש הזהר ללשון הקודש:

מי שנוכנס לבית הכסא לא יקרא בתורה עד שירחץ ידיו, אלא אבוי לבני
העולם, שאינם שמים על לב ואינם נזהרים בכבוד קונם ואינם יודעים
על מה עומד העולם. רוח אחת יש בכל בית כסא, ששורה שם, ומיד
שורה על ידיו של האדם.

ג', כי במקום הרשע שם חניית הסטרא אחרא, ומקום סכנה להנזק בו חס ושלום.

וכן מצינו בדברי רבותינו זכרונם לברכה שפל העברות שהאדם עושה ואינו מעביר העברה בתשובה ובבכי ובודוי, אזי מאותה עברה מתהווה ונברא משחית אחד, ומתלבש בתוך העץ או אבן, ואחר זמן רב יכשל זה האדם שעבר עברה באותו העץ או האבן ונזוק בו, והוא סובר שהעץ או האבן מזיקו וטעות הוא במחשבתו, שאינו יודע כי בעוון עצמו הוא נכשל, והעוון הוא המזיק. וזה שאמר הכתוב (הושע יד, ב) "שובה ישראל עד ה' אלהיך, כי כשלת בעווניך", דיקא.

על ידי העוונות נבראים גזלנים - שחומסים כל המזון מהאדם רחמנא ליצלן

יז. וכן שמעתי אומרים בשם החסיד רבי יהודה משידלאווצ"א זכרוננו לברכה, שאמר פן על אותם אנשים אשר בוגדים בנשותיהם והולכים למדינות רחוקות להיות שמה מלמדי תינוקות, ואחר כך המה עוסקים באיזה משא ומתן וקובצים על יד להרבות ממון רב, ובלי ספק שהם נכשלים בעוון ראית קרי. ואחר כך כשרוצים לילך ולחזור לביתם אז באים עליהם שודדים וגזלנים ולוקחים כל אשר להם, ואותם אנשים לא ידעו כי מכל טפת קרי נברא מזיק אחד רחמנא ליצלן, ואותן המזיקים נדמין כאנשים ולוקחין ממנו כל המעות שלו, עד כאן לשונו.

מקום שנעשה בו עברה - הוא מספן, מחמת כח הסטרא אחרא שנתנהו שם

וּבְמִוֹ שֶׁהָאֲרִיזָה גַם כֵּן הָרַב בְּעַל כְּלֵי חַמְדָּה, וְגַם הָרַב בְּעַל מְגִלָּה עֲמֻקּוֹת, כְּשֶׁרוֹצֵה הָאָדָם לַעֲשׂוֹת אֵיזָה דְּבַר עֲבֵרָה, אֲזִי מֵלֶאֱדָה הַמְּמַנָּה צוֹעֵק עַל זֶה וְאוֹמֵר: "אֵל תְּבוֹאֲנִי רַגְלֵי גְאוּהָ וְיַד רְשָׁעִים אֵל תִּגְדְּנִי" (תהלים ל"ו ב').
וְכֹדָאִיתָא בְּזוּהַר פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית עֵינֵי שָׁם. וְהַכֶּלֶל, כִּי כַח הָעֲבֵרָה שֶׁמְבִיא הַסְטְרָא אַחְרָא, גַם הַמְּקוֹם שֶׁנַּעֲשָׂה בוֹ הָעֲבֵרָה הוּא מְסָפֵן.

סדר הלימוד ליום טז חשוון [יום 46 בשנה]

מעשה נורא שמובא בזוהר הקדוש

יח. וּבּוֹא וְרֵאָה מַה שֶׁכְּתוּב בְּזוּהַר שְׁמוֹת: "רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִילֵי בְּאוֹרְחָא בְּמַדְבְּרָא וְהוּוּ עֲסָקִי

ח) פרוש הזוהר בלשון קודש:

רבי חייא ורבי יוסי הלכו לדרךם במדבר, והיו עוסקים בתורה. בעודם הולכים ראו אדם אחד הולך ומשאו על כתפו. אמר רבי חייא: "לא נלך עמו, שאולי עובד פוכבים הוא ואסור להתלוות אליו או אולי עם הארץ הוא, שאסור להתחבר עמו." אמר רבי יוסי: "נתתה על קנקנו, שאולי תלמיד חכם או בן תורה הוא."

בנתיים הגיע אותו אדם אליהם ואמר להם: "חברתכם נעימה לי ומתאנה אני להתלוות אליכם. אמנם יודע אני דרך אחת ולא אותה שאתם רוצים לילך בה, כי זאת שאתם מתכננים לילך בה היא מסכנת ואתם לא יודעים על כך וחלילה לי שלא לגלות לכם ואתחייב בנפשכם."

אמר רבי יוסי: "ברוך ה', שחכינו לך כן! והתלוו אליו. אמר להם: "עדין לא חלפה הסכנה, היות שאנחנו צריכים ללכת מעט באותה דרך מסכנת. אמנם לא נדבר מאומה ונלך מהר כשנעבר ליד מקום הסכנה."
 אחר שעברו אותו מקום מספן. אמר להם: "ברוך המקום, שעזרנו לצאת

בְּאוֹרֵי־תָא. אֲדַהְכִי חֲמוּ חַד בַּר נֶשׁ דְּטַעֲיִן מִשְׂאוּי, אָמַר רַבִּי חַיָּא, לֹא נִשְׁתַּתַּף בְּהִדְיָה דִּילְמָא עָרַל הוּא וְאָסוּר לְהִשְׁתַּתַּף עִמָּיה, אוּ שְׂמָא עִם הָאָרְץ הוּא וְאָסוּר לְהִתְלוּוֹת עִמָּיה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, נַעֲיִן עָלְיוּ דִּילְמָא תְּלַמִּיד חֲכָם אוּ בַר אוֹרִיִן הוּא. אֲדַהְכִי הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם וְעִבֵּר לִפְנֵיהֶם וְאָמַר, לְהוּי צִוְתָא דִּילְכוּן בְּסִימָא אֲלֵי וּמִתְאַוָּה אֲנִי לְהִשְׁתַּתַּף בְּהִדְיָכוּ, אֲכֵן אֲנָא יְדַעְנָא אוֹרְחָא חַד, וְלֹא בְּאוֹתוֹ אוֹרְחָא שְׂאֲתֶם רוּצִים לִילְךְ בּוּ, כִּי הוּא מְקוּם סַכְנָה מְאֹד, וְאַתֶּם אֵינְכֶם יוֹדְעִים מְזַה וְחִלְיָה לִי שְׂלֹא לְגַלוּת לְכֶם, וְאַתְחִיב בְּנַפְשִׁיכוּ.

יב. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא שְׁהֵינּוּ מִמְּתִינִים בְּכֶאֱן וְאַתְחַבְּרוּ בְּהִדְיָה, אָמַר לְהוּ, הִנֵּה עֲדִין צְרִיכִין אָנוּ לִילְךְ קִצָּת בְּאוֹתוֹ הַדְּרֵךְ שֶׁל סַכְנָה וְלֹא נִשְׁתַּעֲי מִיַּדִּי וְנִיזוּל בְּמַהִירוֹת, עַד שְׁנַעֲבֵר אוֹתוֹ מְקוּם סַכְנָה. בְּתַר דְּנַפְקוּ, אָמַר לְהוּ, בְּרוּךְ הַמְּקוּם שְׁעֲזָרְנוּ לְצִאת מִן הַמְּקוּם הַזֶּה. וְאָמַר לְהֶם, חַד זִימְנָא הֵלֶךְ כְּהֵן תְּלַמִּיד חֲכָם אַחַד עִם עִם הָאָרְץ, וְעָמַד עִם הָאָרְץ עַל הַכְּהֵן תְּלַמִּיד חֲכָם וְהָרַג אוֹתוֹ, וּמַהֲהוּא יוֹמָא כָּל מֵאן דְּעִבֵּר בַּהּ הוּא אוֹרְחָא שְׂאֲתֶם רוּצִים לְהֵלֶךְ שְׂמָה, וּפּוּגַע בְּאוֹתוֹ הַמְּקוּם, נִזְוֵק, כִּי מֵאוֹתוֹ שְׂעָה נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ הַמְּקוּם מְקוּם סַכְנָה וּמִתְחַבְּאִים תַּמָּן גְּזֻלְנִים רְצֻחָנִים, כִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תּוֹבַע דְּמוֹ שֶׁל הָאִי כְּהֵן תְּלַמִּיד חֲכָם וְכוּ', עֵינִן שְׂם בְּאַרְיִכוֹת.

מְקוּם מְסַפֵּן זֶה! וְאָמַר לְהֶם: "פַּעַם עִבֵּר שְׂם תְּלַמִּיד חֲכָם עִם הָאָרְץ וְעָמַד עִם הָאָרְץ עַל הַכְּהֵן הַתְּלַמִּיד חֲכָם וְהָרַגוּ. וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם כָּל מִי שְׁעוֹבֵר בְּאוֹתוֹ דְּרֵךְ, שְׂרֻצִיתֶם לִילְךְ בְּהַ נִזְוֵק, כִּי מֵאוֹתוֹ שְׂעָה נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ מְקוּם - מְקוּם סַכְנָה וּמְקוּם מְחַבְּוֵא לְרוּצִיחִים וּלְגְזֻלְנִים.

אם אינו מתפלל אצל הרשע - בודאי תקבל תפלתו

ב. הרי לך בהדיא גרם החטא, שגורם לאותו המקום לעשותו מקום ספנה, על פן צריך האדם להזהר שישב בבית הכנסת אצל שכן טוב, ולא אצל רשע, ואז בודאי יקבל תפלתו, והקדוש ברוך הוא יתן בלבבו לטהר גופו ונשמתו בעולם הזה על ידי תשובה שלימה להיות נשמתו מתקבלת בחדוה לפני כסא כבודו יתברך.

פָּרָק ל"ב

א. מה מאד צריך האדם להתפלל בבכיה גדולה לפני הקדוש ברוך הוא, שלא יהיה מביש בבואו לפני כסא כבודו אחר צאת נשמתו. ואל יחשב האדם כי אין לו לדאג על זה, באשר שיש לו הרבה זכיות ואינו צריך להתפלל להנצל מהבושה.

סדר הלימוד ליום יז חשוון [יום 47 בשנה]

יהי רצון שתסדר דבריך בפי

ב. בוא וראה מה דאיתא בתקוני הזוהר: טרבי שמעון בן יוחאי הוי יתיב ולעי באורייתא, קם חד סבא (רצה לומר: אליהו הנביא) מבתר כותלא ואמר לרבי שמעון בן יוחאי.

ט פרוש הזוהר ללשון הקודש:

רבי שמעון בן יוחאי היה יושב ועוסק בתורה. קם זקן אחד מאחורי הכתל ואמר לו: רבי, רבי, נר טהור! קום והדלק נרות - נרו של משה רבינו ונר השכינה, שעליו נאמר הפסוק: "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" ועליו נאמר: "להעלות נר תמיד". קום הדלק נר במנוחה.

רבי, רבי בוצינא קדישא קום אדליק שרגא דאיהו גר
 משה שכנתא קדישא דעלה איתמר אש תמיד תוקד על
 המזבח לא תכבה ועלה איתמר להעלות גר תמיד גר ה'
 אתקריא ונדאי אור דנהרא ביה אור דאה"ר נשמה דאה"ר
 קום אדליק בה.

קם רבי שמעון בן יוחאי על רגליו ויחיב רגעא חדא
 ואמר: רבון דעלמין, אנת איהו מארי מלכין וגלי
 רזין יהא רענא דילך לסדר מילין בפומאי לקימא בי האי
 קרא ואנכי אהיה עם פירך דלא איעול בכסופא קמך.

ואם רבי שמעון בן יוחאי, שהיה בונה עולמות בדבורו,
 בקש שלא יבוש ולא יכלם, על אחת כמה וכמה
 שיש לנו להתפלל על דבר זה.

ג. ואם רבי שמעון בר יוחאי, שהוא בוצינא קדישא
 שהיה בונה כמה עולמות קדושים בהבל פיו היה
 צריך להתפלל דלא איעול בכסופא קמי קודשא בריך הוא
 אנו, על אחת כמה וכמה. ובפרט שאנו עוסקים בהבלי
 עולם הזה שצריכין אנו להתפלל ולהתחנן לפני בוראנו
 יתברך שלא נבוש ולא נכלם בעמדנו לחשבון דינא רבא
 ודחילא [הדין הגדול והנורא] אוי וי באיזה מעמד נהיה
 שם. וכה יחשב האדם בכל יום ויום בעת התבודדו,
 שצריך האדם להתבודד לתקן חטאיו ופושעיו בזריזות (עין

קם רבי שמעון על רגליו, שהה רגע והתפלל: "רבון העולם, שאתה הוא
 מלך מלכי המלכים ומגלה הרזים, יהי רצון מלפניך, שאדע לסדר אמרי
 פי ויתקיים בי פסוק זה: "ואנכי אהיה עם פירך", שלא אתביש לפניך אחרי
 פטירתך".

פָּרַק א' וְחַיִּיב גְּדוֹל הוּא לְהַתְּבוּדָד הַיָּטֵב, וְאוּלַי עַל יְדֵי כֵן יַעֲרָה מִמָּרוֹם רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת וְיִרְאֵת ה' לְהַדְרִיכּוֹ בַּדֶּרֶךְ הַיְשָׁרָה לְכָל יְמוּט מַדְרָכֵי תוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְאֵלוּ הַיָּינוּ זֹכִינֵן בְּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ לְהַשְׁגֵּת הָרֵאשׁוֹנִים וְהַיְתָה הַשְּׂגוּתֵינוּ שְׁלִימָה לְהַשִּׁיג חֲפִצָּנוּ וּמִשְׁאֵלוֹתֵינוּ לְטוֹבָה.

אִיךְ זָכָה הַגֵּה"ק רַבֵּי חַיִּים וַיִּטָּל לַמְּדַרְגּוֹתָיו

ד. וּבּוֹא וְרֵאָה מַה דְּמַצִּינוּ בְּכַתְּבֵי הַקּוּדֶשׁ הַחֲסִיד ר' חַיִּים וַיִּטָּל זְכוּרֹנוּ לְבִרְכָה, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: בְּעֵינֵי הַשְּׁגָתִי [שְׂרָצִיתִי לְהַשִּׁיג חֲכָמַת הַקְּבֵלָה] שְׂאֵלְתִי אֶת נִשְׁמָתִי [אִיךְ אֶעֱשֶׂה שְׂאוּכַל לְהַגִּיעַ לְזֶה] וְהַיְתָה מְשִׁיבָה לִי שְׂאֵתְעֵנָה מ' יוֹם רְצוּפִים בְּשֶׁק וְאֶפֶר וְאַחַר כֵּךְ אֶתְעֵנָה שְׁנֵי וְחַמִּישֵׁי וְשְׁנֵי תָמִיד עַד תִּשְׁלֹם שְׁתֵּי שָׁנִים וּמַחְצָה, אֲזִי אֲשִׁיג הַשְּׁגָה גְּמוּרָה בְּלִתִּי שׁוּם עֲרֻבּוּבָיָא שֶׁל סְטָרָא אַחֲרָא.

סדר הלימוד ליום יח חשוון [יום 48 בשנה]

בשנות נעורֵי לַמְּדַתִּי תוֹרָה בְּלִי הַתְּמַדָּה וְלֹא דְקַדְקַתִּי בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים ה. וְכֵה אֶמְרָה לִי הַנְּשָׁמָה שְׁלִי, שְׂאֵחַר שְׂאֵתְנַהֵג חֲדָשׁ אֶחָד שְׁלֹם בְּשֶׁק וְאֶפֶר וְתַעֲנִית אֲזִי תַתְּחִיל הַשְּׁגָה בְּאוֹפֵן שְׂלֵא יֵצֵא מִפִּי שׁוּם נְדָנוּד שֶׁל לְצָנוּת, וְלִהְתַּנְהֵג בְּתַכְלִית הָעֲנָוָה וְהַשְּׁפִלוּת וְאַחַר הַתַּעֲנִית ג' יָמִים רְצוּפִים בְּשֶׁק וְאֶפֶר אֶהְיֶה זֹכָה לְבוֹא לְיַדֵּי רוּחַ הַקּוּדֶשׁ, וְאַחַר שְׁתֵּי שָׁנִים וּמַחְצָה אֲשִׁיג הַשְּׁגָה גְּדוּלָה. וְהַטַּעַם שֶׁהַקְּפִידָה דוֹקָא שְׁתֵּי שָׁנִים וּמַחְצָה, מִפְּנֵי שְׂבִימֵי בְּחֵרוּתִי יִשְׁבַּתִּי שְׁתֵּי שָׁנִים וּמַחְצָה בְּלִתִּי הַתְּמַדַּת הַתוֹרָה וְלֹא הֵייתִי מְדַקְדָּק בְּמַעֲשֵׂה, וְלָכֵן הַצְּרַכְתִּי לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שְׁתֵּי שָׁנִים

וּמַחְצָה. וְהֵייתִי נוֹהֵג גַּם כֵּן בַּיּוֹם הַתְּעֵנִית שֶׁל שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי
וְשְׁנֵי וְלִילָה שֶׁלְאַחֲרָיו בְּשֶׁק וְאַפֵּר וּבְכִי וְלִשְׁכַּב עַל הָאָרֶץ
אוֹ עַל הָאֶפֶר בְּלִבּוֹשׁ שֶׁק וְאֶבֶן מֵרֵאשֵׁיתִי וְלִכְנוֹן שֵׁם ה' **ה'**
בְּמִלּוּאוֹ עִם הַכּוֹלֵל כְּזֶה: יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה גִּימְטְרִיא
"אָבִיז". אוֹ נִסְחָא כְּזֶה: יו"ד ה"ה וְא"ו ה"ה. וְהַעֲקֹר
לְהַתְּנֵהָ בְּמִדַּת הָעֲנוּהָ מְאֹד וְלְהַזְהֵר מִן הַכַּעַס וְהַקְּפָדָה.

הָאֲרִיז"ל חֹזֵק אוֹתוֹ וְאֵמֵץ אֶת לִבּוֹ

ו. וְאָמַר לִי הָרַב הָאֲרִיז"ל שֶׁאֲזַהֵר מְאֹד כְּפִי מֵהַ שְׁהִגִּידָה
לִי נִשְׁמָתִי, כִּי בּוֹדָאֵי בְּתוֹךְ מִשְׁךְ הַזְּמַן הַנּוֹזֵכֶר יָבֵא
עַרְבוּב הַדַּעַת לְבִטָּל אוֹתִי מִדֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה הַנּוֹזֵכֶר וְשֶׁלֹּא
אוֹכֵל לְסַבֵּל עוֹל הַסְּגוּף, אֲמַנָּם בְּאֲשֶׁר שֶׁהַבְּחִירָה הוּא בְּיַדִּי
אֲרָאָה לְהַתְּגַבֵּר בְּסִיעֵתָא דְשְׁמִיא.

וְלֵאחֶר כְּמָה יָמִים בַּיּוֹם ה' אָמַר לִי הָאֲרִיז"ל כִּי בְּשָׁבוּעַ
זֶה תֵּרְאֶה בְּעֵינֶיךָ רוּחַ קְדֻשָּׁה וְטִהָרָה אֶחָד מִסַּבָּב
אוֹתָךְ, וְזֶה מוֹרָה, כִּי מִן הַשָּׁמַיִם שְׁלָחוּ הָאֵי רוּחָא קְדִישָׁא
לְסִיעֵנִי שֶׁלֹּא אֶהְיֶה רְפָה מִן דְּרִכֵּי הַתְּשׁוּבָה, וְלִתֵּת בִּי כַח
וְאֵמֵץ לְהַשִּׁיג הַשְּׂגָה גְּדוּלָה, וְהֵיָה מְבֹשֵׁר לִי שֶׁאֲזַכֶּה
לְהַשְׁגַּת רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ.

בְּשִׁכְרָה שֶׁהַתְּאֵנָה לְחִדּוּשֵׁי תוֹרָה זָכָה לְרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ

ז. וְכַאֲשֶׁר זָכִיתִי, אָמַר לִי מוֹרֵי הָאֲרִיז"ל שֶׁזָּכִיתִי לְכֹף
מִפְּנֵי שֶׁהֵייתִי חוֹשֵׁק מְאֹד לְחִדּוּשֵׁי הַתּוֹרָה, וְנִשְׁמָתִי
הֵיְתָה מְסִיעֵנִי. וְהַבְּטִיחַ לִי הָאֲרִיז"ל שֶׁתִּתְּעַבֵּר בִּי עוֹד
אֵיזָה נִשְׁמָה מִנִּשְׁמַת צְדִיקִים בְּסוּד הָעֵבוּר וְהֵיָה מְסִיעֵנִי
לְתַגְבֵּרַת הִירָאָה, וְהַעֲקֹר זְכוּת הָעֲנוּהָ וְזְכוּת הִירָאָה וְהַשְּׂגָה

בתורת ה', ועל ידי שני מדות העננה ומדת היראה שהיא מדת מעוט הדבור שאינו בהכרח.

סדר הלימוד ליום יט חשוון [יום 49 בשנה]

חסיד שנתגלה בחלום לאשתו והיה אור גדול על שערות ראשו וזקנו, מחמת שכל דבורו היה רק בעניני תורה ויראה

ח. כמו שמצינו בחסיד אחד שנתגלה לאשתו בחלום לאחר מותו והיתה רואה כל שערות ראשו וזקנו מאירים כאבוקה גדולה ושאלה אותו אשתו במה זכית לך להפלגת אור גדול כזה, והשיב, הגם שהייתי חסיד על כל זה לא הייתי זוכה לאור כזה, רק בשביל שהייתי ממעט הדבור שאינו של תורה ויראה, והקדוש ברוך הוא היה משגיח עלי בזה ונתן לי שכר מניעת הדבור כי הקדוש ברוך הוא בעצמו משגיח על זה האדם שממעט בדבור חול ורק חשקו הוא להדבק ביראת ה'. ואות ומופת לכל המהדרים לילך בדרך היראה כי על ידי כן יש שמירת הבורא ברוך הוא עליהם לבלתי יפשלו ח"ו באיזה עוון, וכמו שאמר הכתוב (משלי י"ב, כ"א): "לא יאנה לצדיק כל און", ואף גם בהיותו ישן הקדוש ברוך הוא משמרהו מכל.

חסיד שרצו להכשילו בעברה - שמע דפיקה בחלון ועל ידי זה נצול מן החטא

ז. וכמו שאירע לחסיד אחד. פעם אחת נדמה לו בחלום אחת מן הכתות של לילית בדמות אשתו, כדי להביאו לידי שכבת זרע לבטלה. והנה בתחלת המראה נשמע לו

קול הכָּאָה בְּאֶגְרוֹף בְּחִלּוֹנוֹ כְּאִלּוּ אִישׁ בָּא וּמְקִישׁ בְּאֶגְרוֹף
בְּכַח בְּחִלּוֹנוֹ עַד שֶׁהִקִּיץ מִשְׁנָתוֹ, וְאָז הִפִּיר הַחֲסִיד בְּחֶסֶד
הַבוֹרָא בְּרוּךְ הוּא שְׁלֵא עָזַב חֶסְדוֹ מֵאֲתוֹ, יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁהֲצִיל אוֹתוֹ מִן הַחֲטָא שֶׁל שִׁכְבַת זֶרַע לְבִטְלָה, עַד כָּאן.

י. וּמִזֶּה יָדַע הָאָדָם שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָפֵץ בְּמִדַּת
הַקְדְּשָׁה וְהַטְהָרָה, עַל כֵּן עָצָה הַיְעוּצָה לְכֹל בַּר יִשְׂרָאֵל
שִׁיתְעוֹרֵר בְּעֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה קְטָנָה וְאַחַר כֵּךְ הִבָּא
לְטַהֵר מִסִּיעִין אוֹתוֹ. וְיֵאָזוּר כְּגִבּוֹר חֲלָצִיו לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה
גְּדוּלָּה וְיִרְגִיל עֲצָמוֹ לְרַחֵץ יָדָיו כְּדִי שִׁיתְפַּלֵּל בְּטְהָרָה
וּלְמַדּוֹ יִהְיֶה בְּטְהָרָה, וְאָז יִזְכֶּה לְמֵאֲמָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם
לְבִרְכָה (עֲבוּדָה זָרָה דָף כ', עֲמוּד ב'): "טְהָרָה מִבֵּיא הָאָדָם לִיָּדֵי
קְדוּשָׁה". וְעַקֵּר הַטְהָרָה הוּא נְטִילַת יָדַיִם, וְלִכְךָ אֲצִיג פָּרָק
קָטָן בְּפָנֵי עֲצָמוֹ.

פָּרָק י"ג

פְּרִשְׁת וַיֵּצֵא

א. כָּתַב הַטּוֹר אֲרַח חַיִּים, שְׁצַרִּיף הָאָדָם לְרַחֵץ שַׁחְרִית
פָּנָיו וְיָדָיו, כְּדִי לְהַעֲבִיר הַרוּחַ רָעָה שֶׁבָּא אֶל הָאָדָם
בְּשַׁעַת שְׁיָשׁוּן. וּמֵהָאֵי טַעְמָא חַיִּב אָדָם לְרַחֵץ פָּנָיו וְיָדָיו
כְּשִׁישָׁן בַּיּוֹם, וּמִכָּל שְׁכָן כְּשִׁישָׁן בְּלִילָה.

הַמַּיִם עֲלוּלִים לְקַבֵּל טְמֵאָה וּלְטַמֵּא אֶת הָאָדָם

ב. וְהִנֵּה רְאִיתִי שְׂרוּב הָעוֹלָם אֵינָן נִזְהָרִין בְּזֶה כְּשִׁישָׁנִים
בַּיּוֹם אֵין רוֹחֲצִין כְּלָל, וְאַף אִם הֵם רוֹחֲצִין אַזִּי לוֹקְחִין
כִּי אִם מְעַט מֵיִם לְרַחֲצָהּ. וְאַף בְּשַׁחְרִית שְׁצַרִּיף הָאָדָם
לְטַל יָדַיִם וְהַפָּנִים, הִמָּה לוֹקְחִים מְעַט מֵיִם שְׁאִין בּוֹ כְּדִי

לְרַחֵץ יָד אֶחָד וְהוּא רוֹחֵץ בוּ שְׁתֵּי יָדָיו וּפָנָיו, וְלֹא עוֹד
שֶׁהֵן סוֹבְרִין לַעֲשׂוֹת טְהָרָה בְּרַחֲיוּצַת פְּנֵיהֶם וַיְדִיהֶם וְהֵמָּה
מוֹסִיפִין טְמֵאָה עַל פְּנֵיהֶם וַיְדִיהֶם, כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרָנָם לְבִרְכָה כַּמָּה פְּעָמִים בַּגְּמָרָא שְׁהֵמִים עָלוּלִים הֵן
לְקַבֵּל טְמֵאָה.

סדר הלימוד ליום כ חשוון [יום 50 בשנה]

יטול ידו השמאלית שלש פעמים, ואחר כך פעם רביעית

ג. וְלִכְּנֹן צְרִיךְ הָאָדָם לְטַל מַיִם לְנִטְיָלָה שֶׁל שַׁחֲרִית, וְכֵן
כְּשֵׁישֵׁן בַּיּוֹם לְטַל וְלִשְׁפֹךְ רֵאשׁוֹן ג' פְּעָמִים עַל יָדוֹ
הַיְמָנִית כְּדִי לְהַעֲבִיר רוּחַ טְמֵאָה הַשׁוֹרָה מִחֻמַּת הַשִּׁנָּה,
וְאַחֵר כֶּךָ נִטְיָלָה רְבִיעִית לְהַעֲבִיר הַמַּיִם שֵׁישׁ עַל יָדוֹ,
וְאַחֵר כֶּךָ יִשְׁפֹךְ מַיִם עַל יָדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית גַּם כֵּן לְהַעֲבִיר
הַרוּחַ הַשׁוֹרָה עָלָיו, וְאַחֵר כֶּךָ נִטְיָלָה רְבִיעִית לְהַעֲבִיר
הַמַּיִם שֵׁישׁ עַל יָדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית, וְאַחֵר כֶּךָ יְרַחֵץ פָּנָיו וּפְיוֹ
כְּאַנֹת נַפְשׁוֹ.

רוח הטמאה שורה עליו כל היום

ד. וְהִנֵּה עַמֵּי הָאָרְצִים רְאִיתִי שֶׁהֵן נוֹטְלִין רַק רַחֲיוּצָה אַחַת
עַל יָדוֹ וּמִיָּדוֹ רוֹחֵץ יָדוֹ אַחֲרַת אֲשֶׁר עֲדִין רוּחַ הַזְּהֵמָּא
שׁוֹרָה עָלָיו וּמִטְמֵא יָדָיו יוֹתֵר. וְאַחֵר כֶּךָ רוֹחֵץ אֶת פָּנָיו
אִם כֵּן מִטְמֵא הוּא אֶת פָּנָיו גַּם כֵּן, וְאַחֵר כֶּךָ לוֹקַח מַיִם
וּמִשְׁפֹּשֵׁף אֶת פִּיהוֹ וּמִטְמֵא בְּיָדָיו גַּם אֶת פִּיו וּמוֹסִיף
טְמֵאָה עַל טְמֵאָתוֹ, וְאַחֵר כֶּךָ אוֹמֵר הַבְּרָכָה עַל נִטְיָלַת
יָדַיִם וְהִיא בְּרָכָה לְבִטְלָה, וְכֹל הַיּוֹם הוּא מְשֻׁרָה רוּחַ
הַטְּמֵאָה עָלָיו.

הִירָא מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְהַר בְּנִטְיִלַת יָדַיִם

ה. וְלִכְּן כָּל אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ יִרְאֵת אֱלֹקִים בְּלִבּוֹ יִנְהַג כֵּן, וּבִשְׁלֹחַן עֲרוּךְ כְּתוּב בְּעֵינָיִן אַחֵר, עֵינַי שָׁם. יִטּוּל הַכְּלִי מִיָּדוֹ הַיְמָנִית וַיִּתֵּן הַכְּלִי עִם הַמַּיִם לְיָדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית, וּמִיָּדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית יִתֵּן מַיִם עַל יָדוֹ הַיְמָנִית בְּתַחֲלָה ג' פְּעָמִים וְכָל פְּעַם צָרִיךְ רְבִיעִית מַיִם, וְאַחֵר כֶּךָ פְּעַם רְבִיעִית לְהַשְׁטִף הַמַּיִם הָרְעִים שֶׁעַל יָדוֹ הַיְמָנִית וְאַחֵר כֶּךָ יִתֵּן הַכְּלִי גַם לְיָדוֹ הַיְמָנִית וַיִּתֵּן מִיָּדוֹ הַיְמָנִית עַל יָדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית גַּם כֵּן ד' פְּעָמִים, וְאַחֵר כֶּךָ יִרְחֹץ פָּנָיו וּפְיֹו. וְאַף כְּשִׁישֵׁן הָאָדָם בַּיּוֹם צָרִיךְ לִרְחֹץ כֶּךָ כְּדֵי שִׁישְׂרָה עָלָיו רוּחַ טְהָרָה.

סוד גדול לטל קודם ידו השמאלית - ואחר כך ידו הימנית וְלִנְטִיִּלַת יָדַיִם שֶׁהוּא לְצַרְךָ הָאֲכִילָה צָרִיךְ לִרְחֹץ תַּחֲלָה יָדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית וְאַחֵר כֶּךָ יָדוֹ הַיְמָנִית, וַיֵּשׁ בְּזֶה סוּד גְּדוֹל וְטַעַם תְּמַצָּא בְּכַתְבֵי הָאֲרָ"י ז"ל עֵינַי שָׁם בְּעֵינַי מַיִם הָרְאִשׁוֹנִים. וְאַגֵּב בְּאֵתִי לְעוֹרֵר אֶת הָעוֹלָם בְּעֵינַי מַיִם אַחֲרוֹנִים.

סדר הלימוד ליום כא חשוון [יום 51 בשנה]

העוסק במלחמות מצוה פטור מנטילת ידים אבל לא ממים אחרונים, ומפל שפן מי שאינו עוסק במצוה מחיב במים אחרונים

ו. ראיתי העולם מקילין בזה והם מתחייבים בנפשם על שעוברים על דברי חכמינו זכרונם לברכה והיא גמרא ערוכה במסכת ערוכין. אמר אב"י, כל היוצא למלחמת מצוה ועוסקין במצוה פטורים הם מנטילת ידים, במה דברים אמורים, במים הראשונים, אבל במים אחרונים היא חובה.

ואם כן אם הולכי מלחמה ועוסקים במצוות שהן פטורים מן המצוה אחרת אף על פי כן הן חייבים בנטילת מים אחרונים ומכל שכן מי שאינו עוסק במצוה ואינו יוצא למלחמת מצוה שהוא חייב לטל ידים במים אחרונים. ובזהר ובספרי קבלה יש בזה סוד גדול למה הוא חייב יותר לרחץ במים אחרונים יותר מן הראשונים, כדאכתב לקמן בפסקים.

דורות הראשונים היו זהירים מאד שלא לשתות זוגות

ז. והנה מצינו בגמרא דאמר רב אשי אנא משאי מלא ידי מיא ונותנין לי מלא חפני טיבותא, פרוש בשביל שהיה נותן כלי מלא על ידיו כשנטל ידיו הן במים ראשונים והן במים אחרונים ולכן הקדוש ברוך הוא מלא ביתו בטובה בעשירות, כי רב אשי עשיר גדול היה.

והמעם, שלפי שפשאדם אוכל בביתו עם אנשי ביתו יש שמה מזיקין שרוצין להנות מן סעודתו, ולכן היו דורות ראשונים נזהרים מלשתות זוגות כי היו שמה כת אחד אתלגינם ואמרי לה אתפרגים שהיו יכולין ח"ו להזיק לאדם.

מים אחרונים מעבירים את הזמהא שלא תשרה על האדם

ח. ולכן תקנו רבותינו זכרונם לברכה רחיצת נטילת ידים אחרונים, כדי להסיר הזמהא מן ידיו שהוא אוכל בהן כדי שלא להשרות עליו הזמהא.

על ידי שנותן המים לסטרא אחרא בדרך כבוד, אין המזיקין שולטין עליו וכתב רבינו ישעיהו סג"ל שצריך האדם לטל ידיו במים אחרונים דוקא לתוך הכלי ולא על הארץ, כי זה

המים הוא חֶלֶק שֶׁל סֶטְרָא אַחְרָא וְלִכְן צָרִיךְ לִתֵּן לוֹ דֶּרֶךְ כְּבוֹד, וּמִתּוֹךְ זֶה לֹא יוּכְלוּ הַמְזִיקִין לַעֲשׂוֹת שׁוּם רַע לְאָדָם זֶה.

מ. וְגַם צָרִיךְ הָאָדָם לְזַהַר כְּשִׁילֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת שְׂיִטֵּל יָדָיו, וְכַדֵּי לְטַהַר יָדָיו צָרִיךְ רְבִיעֵית מִים לְנִטְיָלָה, וְכָל הַנְּזָהָר בְּנִטְיָלָה זֶה אֲזִי יָבוֹא לְיַדֵּי טְהָרָה וְקִדְשָׁה, וְקִדְשָׁה מְבִיא אוֹתוֹ לְיַדֵּי רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ, וְרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ לְיַדֵּי אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא וּתְחִית הַמֵּתִים אָמֵן:

סדר הלימוד ליום **כב חשוון** [יום 52 בשנה]

פְּרָקַן כ"ד

בְּתִיב, "אל תפן אל קשי העם הזה אל רשעו ואל חטאתו" מבאר בזוהר פְּרָשַׁת קְדוּשִׁים וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "תָּא חֲזִי, בְּרַ נָשׁ דְּעֵבִיד מְצוּה סְלָקָא וְקִימָא קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאִמְרָה, פְּלַנְיָא דְּעֵבִיד לִי וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ

(י) פרוש הזוהר בלשון קודש:

בוא וראה: אדם העושה מצוה - עולה היא ועומדת לפני כסא הכבוד ואומרת: "פלוגי עשה אותי", והקדוש ברוך הוא ממנה אותה לפניו להשגיח על פלוני כל אותו היום ולהיטיב לו בעבורה. עבר אדם על דברי תורה - עולה אותה עברה לפני הקדוש ברוך הוא ואומרת: "אני מפלוגי שעשעאני", והקדוש ברוך הוא ממנה אותה להשגיח עליו לאבדו. על זה נאמר: "וירא ה' וינאץ" וגו'. "וירא" - אותו ממנה. שב בתשובה - עליו נאמר: "גם ה' העביר חטאתך לא תמות" - שמעביר אותו עוון מלפניו, כדי שלא יראהו. על זה נאמר: "אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו".

הוא מְנִי לֵה קַמִּיָּה לְאַשְׁגָּחָא בֵּה כָּל הֵהוּא יוֹמָא לְאוֹטְבָא לִיָּה בְּגִינָה. עֶבֶר בַּר נֶשׁ עַל פְּתַגְמָא אורִיתָא הֵהוּא עֶבְרָה סִלְקָא לֵה קַמִּי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאַמְרָה, אֲנָא מְפֻלְנִיא דְעֶבִיד לִי וְקֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְנִי לֵה וְקִימָא תַּמָּן לְאַשְׁגָּחָה בֵּיָה לְשִׁיזְצָאָה לִיָּה הֵה"ד וַיֵּרָא ה' וַיִּנְאַץ וַיֹּגו'. וַיֵּרָא לֵהֵהוּא דְקִימָא קַמִּיָּה. תָּב בְּתִיּוּבְתָא, כְּתִיב בֵּיָה גַם ה' הָעֶבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תָמוּת דְעֶבִיר הֵהוּא חוֹבָא מְקַמִּיָּה בְּגִין דְלֹא יִסְתַּכַּל כּוֹ' הֵה"ד "אַל תִּפֶּן אֶל קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה אֶל רִשְׁעוֹ וְאֶל חֲטָאתוֹ" עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

על עוון גנבה וגזלה אין החרטה מועלת, עד שיחזיר את הגנבה או הגזלה לבעליה

ב. וְהִנֵּה הָאָדָם יוֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם בְּהַשְׁקֵט וּבְכֻטָּח וּבְשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵב, וְאִינוּ יוֹדֵעַ כִּמָּה הַחֲטָא גוֹרָם דְקָאִים לְמַעְלָה. וְאוֹמֵר מְפֻלְנִיא אֲנָא וּמְעוֹרֵר עָלְיוֹ בְּפִתְאוּם שְׁנַשְׁפֹּד עָלְיוֹ עֲנֵשׁ מֵר וּגְזָרָה רָעָה רַחֲמֵנָא לִיזְלֵן, וְאַחַר כֵּךְ לְבִסוּף יִתְחַרֵּט וְלֹא תוֹעִיל הַחֲרָטָה מֵאַשֶׁר שְׁכָבֵר יִצְאָתָהּ הַגְּזָרָה, וּמְכַל שְׁכֵן בְּעִבְרוֹת שְׁבִין אָדָם לְחִבְרוֹ כְּגוֹן, גְּזֻלוֹת, וּגְנֻבוֹת וְאוֹנְאָה וְכִיּוֹצֵא בּוֹ בְּעִבּוּר שְׁהִמְזַל שֶׁל הַנְּגַזֵּל אוֹ הַנְּגַנֵּב צוֹעֵק עָלְיוֹ לְמַעְלָה.

הכובש שכר שכיר עונשו גדול רחמנא ליצלן, ומקצר ימיו ח"ו

ג. וּבּוֹא וּרְאָה מַה שְׁכַתּוּב בְּזוֹהַר (שם) "עַל עֲנִין הַכּוֹבֵשׁ שְׁכָר פּוֹעֵל בְּיָדוֹ וְאִינוּ נוֹתֵן לוֹ, יֵשׁ לוֹ עֲנֵשׁ

(יא) פרוש הזוהר בלשון הקודש:

בוא וראה מי שעושק שכר העני כאלו עושק את נפשו ונפשות בני ביתו,

גָדוֹל. כִּי כָּל פּוֹעֵל אֶל טְרַדְתּוֹ וְאֶל מְלֹאכְתּוֹ הוּא נוֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ, וְכִינּוֹן שְׂכֹבֵשׁ שְׂכִירוֹת שְׁלוֹ תַּחַת יָדוֹ כְּאִלוֹ כּוֹבֵשׁ נַפְשׁוֹ וְנַפְשׁוֹת אַנְשֵׁי בֵּיתוֹ. כִּי הֶבֶל נָפִיק מִפּוּמִּיָּה דְהָאֵי פּוֹעֵל בְּהָאֵי יוֹמָא דְטְרִיד בְּמְלֹאכְתּוֹ כִּי כֵּן הִדְרִךְ לְהוֹצִיא הֶבֶל מִפִּיּוֹ שֶׁל הַפּוֹעֵל כְּלָן הֶבְלִים אֵינּוֹן סִלְקִין קַמִּיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְלִילָהּ כַּד סָלִיק נַפְשֵׁי וְנַפְשׁוֹת בֵּיתֵיהּ דְקִימִין בְּאֵנּוֹן הֶבְלֵי אֵינּוֹן סִלְקִין קַמִּיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲזִי לֹון דְאֵנּוֹן הֶבְלִים לֹא קִבְלוּ שְׂכָר פְּעֻלְתָּן וְהָא קִימִין קַמִּיָּה אֵינּוֹן הֶבְלִים וְנַפְשׁוֹ הַפּוֹעֵל וְנַפְשׁוֹת בֵּיתוֹ, אֲזִי אֶפִּילוּ אֶתְגַּזֵּר כַּמָּה טוֹבוֹת וְכַמָּה הַצְּלָחוֹת עַל הָאֵי בַר נֶשׁ כְּלָהוּ מִתְעַקְרִין מִינֵיהּ וּמִסְתַּלְקִין מִינֵיהּ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׂאִין מִנִּיחִין נַפְשׁוֹ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה בְּכָל לֵילָהּ, כָּל זֶה בְּעֵבוֹר שְׂכָבֵשׁ שְׂכִיר תַּחַת יָדוֹ, וְעוֹוֹן זֶה הוּא מְקַצֵּר יָמִים רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

שְׁהָרֵי כָּל אוֹתָן הֶבְלִים הַיּוֹצֵאִים מִפִּי הַפּוֹעֵל הַעֲנִי כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם כָּלָם עוֹלִים לִפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעוֹמְדִים לִפְנָיו, וְאַחַר שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ הַעוֹשֵׁק תַּעֲלֶה נַפְשׁוֹ וְנַפְשׁוֹת בְּנֵי בֵּיתוֹ וּמִתְעַטְפוֹת בְּאוֹתָן הֶבְלִים שֶׁל פִּי וְקוּבְלִים לִפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֲזִי אֶפִּילוּ אִם נִגְזֵר עַל זֶה הָאָדָם כַּמָּה טוֹבוֹת כָּלָם מִתְעַקְרִים וּמִסְתַּלְקִים מִמֶּנּוּ, וְלֹא עוֹד אֲלֵא שֶׁנַּפְשׁוֹ לֹא תַעֲלֶה לְמַעְלָה.

וְזֶהוּ שֶׁהִיָּה רַב הַמִּנּוּנָא עוֹשֶׂה כְּאֲשֶׁר הִיָּה שְׂכִיר מִסְתַּלֵּק מִעֲבוֹדָתוֹ. הִיָּה נוֹתֵן לוֹ שְׂכָרוֹ וְאָמַר לוֹ קַח אֶת נַפְשֶׁךָ שֶׁהִפְקַדְתָּ בְּיָדִי, קַח פְּקוּדוֹנְךָ, וְאֶפִּילוּ אִם אָמַר הַפּוֹעֵל יְהִיָּה בְּיָדְךָ שְׂאֵנִי רוּצָה לְקַבֵּץ שְׂכָרִי, לֹא הִיָּה רוּצָה, אָמַר פְּקוּדוֹן שֶׁל גּוֹפֶךָ אֵין רְאוּי לְהִפְקִידוֹ בְּיָדִי, כָּל שֶׁפֶן פְּקוּדוֹן הַנַּפְשׁ, שְׁהָרֵי פְקוּדוֹן הַנַּפְשׁ אֵינָה נִתְּנָה אֲלֵא לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָתוֹב "בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי".

סדר הלימוד ליום כג חשוון [יום 53 בשנה]

אין גופך ראוי להיות אצלי בפקדון - ומכל שכן נשמתך ד. ועל כן היה נוהג רב המנונא סבא פשהיה מסתלק הפועל ממלאכתו יהיב ליה מיד אנריה, והוי אומר ליה טול נפשך דאפקידת בידי טול פקדונך ואפלו אי הוי אומר ליה הפועל יהיה ביך בפקדון לא הוי בעי ואמר פקדונך דגופך לא אתחזי לאתפקדא בידי, כל שכן פקדונא דנפשך ונשמתך לא אתחזי לי דהאי פקדונא לא אתיהב אלא להקדוש ברוך הוא בלחודא דכתיב, "ביך אפקיד רוחי".

אין לך חלול שם שמים גדול מזה שאינו משלם לפועלו שכר עבודתו ביומו

ה. ואם כן אזהרה גדולה הוא לבני אדם השומע קול בכי של שכיר שבוכה עבור טרחתו אפילו הוא ערל, כיון שהשכיר והפועל הולך אחריו ושואל ודורש ומבקש שכרו מה שטרח ויגע, וזה אוטם אָזְנוֹ מִשְׁמוֹעַ וְדוּחָהּ אוֹתוֹ בְּלֵךְ וְשׁוֹב, ואין לך חלול השם כזה וענשו ממחר לבוא ונכסיו אזלין לאבוד ולטמיון, ואף שמחיתו הוא לפי שעה בטובה, רוח והצלחה לא יהיה לו לבסוף, ובודאי יבוא אותו בעל הבית לידי עניות ואין מרחמין עליו, וזולת זה הרבה ענשים קשים מתהוים בחטא זה, על כן צריך האדם להזהר מאד שלא יכשל בזה החטא של כובש שכר שכיר.

מכל מצוה נברא מלאך

ו. נחזור לענין שהתחלנו, כל האדם מי שעושה מצוה נעשה מן אותה מצוה מלאך אחד שמלמד תמיד זכות

עָלִיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה בְּמִדְרַשׁ רַבָּה פְּרֻשַׁת וַיִּקְרָא: עָשָׂה אָדָם מִצְוָה אַחַת נוֹתַנִין לוֹ מִלְאָךְ אֶחָד לְשִׁמְרוֹ, כִּיֹּן שֶׁאָדָם עָשָׂה שְׁנֵי מִצְוֹת נוֹתַנִין לוֹ שְׁנֵי מִלְאָכִים, שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי מִלְאָכֶיךָ יִצְוֶה לְךָ". נוֹתַנִין לוֹ דִּיקָא מִן אוֹתָן הַמִּצְוָה נַעֲשֶׂה מִלְאָךְ לְשִׁמְרוֹ מִכָּל נֶזֶק.

ז. וּבּוֹא וּרְאֵה מֵהַמַּעֲשֶׂה בְּחִסֵּיד אֶחָד שֶׁהָיָה דָר בְּכֶפֶר קָטָן, וְלֹא הָיָה לוֹ שׁוֹם סֶפֶר רַק גְּמָרָא אַחַת שֶׁל מַסְכַּת חֲגִיגָה, וְהָיָה כָּל יָמָיו שֶׁל אוֹתוֹ חִסֵּיד עוֹסֵק בְּמַסְכַּת חֲגִיגָה וְהָאֲרִיךְ יָמִים מְאֹד. וּלְבִסּוֹף קוֹדֵם מוֹתוֹ נִתְלַבֵּשׁ אוֹתוֹ הַמַּסְכַּת בְּדַמּוֹת אִשָּׁה וְהֵלֶךְ לְפָנָיו אַחַר מוֹתוֹ עַד שֶׁהִבִּיאוּ אוֹתוֹ חִסֵּיד לְגַן עֵדֶן.

וְכֵן הוּא ח"ו לְהַפּוֹךְ, עָשָׂה אָדָם עֲבֵרָה אַחַת נִבְרָא מִמֶּנּוּ קִטְגוֹר אֶחָד רָצָה לוֹמַר: שָׂד, עָבַר שְׁנֵי עֲבֵרוֹת נִבְרָאִים שְׁנֵי שָׂדִים. וּכְשֶׁמַּת אָזִי מִתְלַבְּשִׁים אוֹתָן הָעֲבֵרוֹת בְּדַמּוֹת אִשָּׁה וּמוֹלִיכִין אוֹתוֹ לְגִיחָנוּם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה בְּיוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁאָמַר הַכְּתוּב עָלָיו: וַיִּמָּאֵן יוֹסֵף לְשָׁכַב עִם אִשְׁתּוֹ פּוֹטִיפֶר לְשָׁכַב אֶצְלָהּ לִהְיוֹת עִמָּה, וַדְרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, לְשָׁכַב אֶצְלָהּ בְּעוֹלָם הַזֶּה לִהְיוֹת עִמָּה בְּעוֹלָם הַבָּא.

סדר הלימוד ליום כד חשוון [יום 54 בשנה]

ח. וְרִאִיתִי בְּסֶפֶר אֶחָד כִּיֹּן שֶׁהָאָדָם מְזַנֶּה עִם אִשָּׁה אַחֶרֶת, אָזִי נִבְרָא מִזִּיק אֶחָד מִדַּמּוֹת אוֹתָהּ הָאִשָּׁה, וּמִלְפָּתוֹ וּמוֹלִיכְתוֹ לְגִיחָנוּם. וּלְכֹךְ נִרְאֶה לִי שֶׁזֶהוּ רְמִזוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה בְּמֵאֲמָרָם, לְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַחֵל לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק שׁ"י עוֹלָמוֹת שֶׁנֶּאֱמַר לְהַנְחִיל אוֹהֲבֵי יֵשׁ,

עד כאן לשון הגמרא. שמעתי הפרוש הנזכר לעיל כן הוא, כי כבר אמרנו לעיל שכיון שהאדם עושה מצוה אחת נברא ממנו מלאך אחד, וקיימא לן כל מלאך אחד הוא שני אלפי פרסאות שנאמר "וגויתו כתרשיש" וגמירי דתרשיש הוי תרי אלפי פרסאות. ואם כן באשר שיש לנו תרי"ג מצוות התורה וז' מצוות דרבנן כמנין כתר, ואם כן כשישראל שומרים מצוות התורה ומצוות דרבנן יש לו תרי"ג מלאכים, והנה קיימא לן בעולם הזה יש לנו דין אלמנה ולכן כתיב, "איכה ישבה בדרך העיר רבתי עם היתה באלמנה" על שם אלמנה שיש לה כתובה מנה, מה שאין כן לעתיד יהיה לנו כתובה שליש תוספת כדין בתולה כמו שאמר הכתוב "קום בתולת ישראל" והנה החשבון תרי"ג מלאכים עולים למנין ר' עולמות, כי קיימא לן דג' מלאכים הן עולם אחד, כי העולם הוא שית אלפי פרסי ד' מלאכים עולין למנין ששה עולמות, וב' שלישי עולם. ואם כן אם תשים עליה השליש כמו הדין בתולה שיש לה שליש הוספה, תוסיף על ר' שליש יהיה ש'. ואם תוסיף על ששה עולמות שליש יהיה תשעה, ואם תוסיף על ב' שלישים שליש א' יהיה עולם אחד. צרפם יחד ותמצא עולין לחשבון ש"י עולמות. יהי רצון שנהיה גם אנו מן הזוכים אמן.

סדר הלימוד ליום כה חשוון [יום 55 בשנה]

פרשת וישלח

פרשת וישלח

א. גדול השלום, דאמרו רבותינו זכרונם לברכה במדרש

רְבֵה פְרֻשֶׁת נִשְׂא "אֵין כְּלֵי מַחְזִיק בְּרֻכָה יוֹתֵר מִן הַשְּׁלוֹם".
 שְׁהָרִי סִיּוֹם בְּרֻכַת כַּהֲנִים הוּא, "וַיֵּשֶׁם לָהּ שְׁלוֹם". וְכֵן
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא "עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו" בְּמִלְאָכִים
 שְׂאִין בָּהֶם יֵצֵר הָרַע וְקִנְיָה וְשִׁנְאָה וְאָף עַל פִּי כֵן צְרִיכִין
 הֵם לְשְׁלוֹם, מְכַל שְׂכָן אֲשֶׁר עֲדִין אוֹתוֹ הַשְּׁטָן מְרַקֵּד בִּינֵינוּ
 לְחֻרְחָר רִיב וּמְדוּן בֵּין אִישׁ לְחֻבְרוֹ, בֵּין יְחִיד לְרִבִּים,
 שְׂצָרִיכִין אָנוּ לְכָלֵי הַמַּחְזִיק שְׁלוֹם.

שְׁנֵאת חֲנָם בָּאָה עַל יְדֵי שְׁהָרְגִיל אֶת פִּיו לְקַלֵּל

ב וְהַכֹּל הוּא בְּעוֹן שְׁנֵאת חֲנָם, אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם
 לְבְרֻכָה בְּמַסְכַּת יוֹמָא (דף ט' עמוד ב'): דְּעוֹן שְׁנֵאת חֲנָם
 הוּא גְדוֹל מִעוֹן עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וְגִלּוּי עֲרִיּוֹת וְשִׁפְכוֹת
 דָּמִים. וְעוֹן שְׁנֵאת חֲנָם הוּא בָּא בְּשִׁבִיל קוֹל וְדַבּוּר הַיּוֹצֵא
 מִפִּיו, וְהוּא פֶה הַמְרַגֵּל לְקַלֵּל בְּנֵי הָאָדָם וּבַמַּעַט וְכוּחַ
 שֵׁישׁ לוֹ עִם חֻבְרָיו אֲזִי מִתְמַלֵּא תַכְף בָּאָף וְחִמָּה בּוֹעֵר
 בְּקַלְלוֹת כְּגַחְלֵי אֵשׁ, וְאֵינוּ יוֹדֵעַ שֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ מְסַכֵּן נַפְשׁוֹ
 וְנַפְשׁוֹת אַנְשֵׁי בֵיתוֹ וְגוֹרֵם רָעָה לְעֵצְמוֹ.

הַמְקַלֵּל מִתְקַלֵּל חֵס וְשְׁלוֹם

ג. כִּי הוּא עֲנִין מְבֹאֵר בְּזוֹהַר פְּרֻשֶׁת קְדוּשִׁים (דף פ"ט עמוד
 א'), כִּי כָל דַּבּוּר שֶׁל קְלָלָה שְׂיוֹצֵא מִפִּיו אֲזִיל וְשֵׂאֵט
 בְּאוֹרֵי דְעֵלְמָא עַד דְּמַחְבֵּר עֲמִיה רּוּחַ רָעָה רַחֲמָנָא לִיֶּצְלָן,
 וְאֲזִיל בְּהַד' לְנוֹקְבִיָּה שְׁבַתְהוּמָא רְבָא אֲשֶׁר שָׁם הוּא
 מְדוּרֹת הַמְזִיקִין [הַדַּבּוּר הוֹלֵךְ וְשֵׁט בְּאוֹרֵי הָעוֹלָם, עַד
 שְׁמִזְדוּג עִמּוֹ רּוּחַ רָעָה, ה' יִצְיִלְנוּ, וְהוֹלֵךְ עִמּוֹ לְנוֹקְבָא
 שְׁבַתְהוּם, מְקוּם מְגוּרֵי הַמְזִיקִים], שֶׁהֵן מוֹכַנִין לְפוּרְעָנוּת
 בְּרַ מִיָּנָן, וְעוֹמְדִים וּמְצַפִּים שְׂיָבוֹא עַת וְזָמַן אֲשֶׁר יָבֹא

מזליה הגרוע של זה האיש המרגל בקללה בדבור קל, אפילו כחוט השערה ומיד מעוררים עליו גזרות בר מינן להזיקו בממונו או בגופו ונפשות ביתו ח"ו.

המקלל - נשמתו מסטרא אחרא ח"ו

ד. וכבר כתבנו לעיל בפרק ז', שכל אדם שהוא מרגל להוציא מפיו קללות אין לו נשמה משרש הקדשה, כי אם משרש נחש שהוא שרש של סטרא אחרא. ויש לו לדאג על הרבה פרעניות שיבוא עליו ח"ו, עין שם.

מי ששומר את פיו מלקלל ח"ו - נשמתו מסטרא דקדשה ויזכה לחיי העולם הבא

ויש לך אדם שפיו דיליה הוא שמור וגדור מהוצאת קללות ומרגיל את עצמו תמיד בברכות אזי בודאי נשמתו הוא משרש קדושה מאד, יהיה בטוח שהוא בן עולם הבא.

סדר הלימוד ליום כו חשוון [יום 56 בשנה]

המבשר בשורות טובות לתלמידי חכמים - יקבל חלקו תכף בגן עדן ה. וכן אם יש פה המרגיל בבשורות רעות ח"ו רחמנא ליצלן ותאותו הוא להוציא דבה רעה מפיו הוא מדה גרועה מאד. ואין תפלתו נשמעת, שאין תפלתו יכולה לכנס לפני פרגודא קדישא. אבל הרגיל לבשר בשורות טובות ולהגיד שמועה טובה, הוא נקרא פה קדוש. ובפרט מי שזכה לבשר בשורה טובה לת"ח מיד מחלקין לו חלק טוב בעבור זה בגן עדן, וראיה מסרח בת אשר שבשרה לו ליעקב בשורה טובה שעדין יוסף היה חי ולכן זכתה לכנס תיה לגן עדן.

מי שִׁמְקַלֵּל - חוֹזֵרֵת אֵלָיו הַקְּלָלָה ח"ו וְאֵין לָהּ רַפּוּאָה

ו. אַמְנָם, הַגָּדֵר שֶׁלֹּא יִרְגִיל אָדָם בְּקַלְלוֹת. דַּע, כִּי יֵשׁ עֲתִים יְדוּעִים שֶׁהַקְּלָלוֹת נִהפְּכוֹת לְהַמְקַלֵּל בְּרַ מִיָּנֹן, וְאִיזָה קַלְלוֹת שֶׁגָּרַם הָאָדָם לְעַצְמוֹ עַל יְדֵי שֶׁקָּלַל לְחִבְרוֹ בְּחִנָּם, וְנִגְזְרָה עָלָיו הַגְּזֵרָה שֶׁל אוֹתָהּ קָלְלָה אֵין לָהּ רַפּוּאָה בְּרַ מִיָּנֹן, בְּאֲשֶׁר שֶׁהוּא גֹזֵר וּפְסִק בְּעַצְמוֹ הַקְּלָלָה עָלָיו. וְהַעֲקָר הַגָּרַם הוּא עַל יְדֵי שֶׁמְרַגֵּיל עַצְמוֹ בְּקַטְטוֹת וּמְרִיבוֹת, וְעַל יְדֵי וּכְחוֹת קַל נַעֲשֶׂה מְרִיבָה גְדוֹלָה כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה הַאִי תִגְרָא דְמִי' לְבִדְקָא דְמִיא כִּיּוֹן דְרוּחַ רּוּחַ.

הַמְרַחֵיק עַצְמוֹ מִן הַמְחֻלָּקֵת - לֹא יָבֵא לְיַדֵי קַלְלָה

ז. עַל כֵּן יִרְחִיק הָאָדָם עַצְמוֹ מִהַקְּטָטוֹת וּמְרִיבוֹת, וְאִזּוֹ לֹא יָבֵא גַם כֵּן לְיַדֵי שׁוֹם קָלְלָה, וְיִרְאֶה לְכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת וּבִפְרֹט לְחִבְרוֹ מִי שֶׁהוּא גְדוֹל מִמֶּנּוּ, מִכָּל שֶׁכֵּן לְרַבּוֹ שֶׁל אָדָם. כִּי הֵא דְנִשְׁלַח הֵא מִלְתָּא מַחְבוּרְתָּא קַדִּישָׁא שֶׁבְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, לְחִבְרוּתָּא קַדִּישָׁא שֶׁבְּכַבֵּל וּבְחוּץ לְאַרְץ, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:

וְהִנֵּה מוֹדִיעִים אֲנַחְנוּ אֵלֵיכֶם מִנְהַגָּא טְבָא שֵׁישׁ בִּינֵינוּ בְּחִבּוּרָא קַדִּישְׁתָּא שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא נִמְצָא בְּחִבּוּרָא דִּילָן שׁוֹם רִיב וּקְטָטָה, וְאִף אִם שֶׁלְפַעְעִמִּים שֵׁישׁ וּכְחוֹת שֶׁל קְטָטָה תַּכְּף יֵשׁ בָּנוּ כְּתוּת קְדוּשִׁים הַמְעוֹרְרִים לָב לְכָל דְּבַר שֶׁבִקְדָּשָׁה, וּמְכַנִּיסִין עַצְמָן שֶׁלֹּא יִתְעַכֵּב הַקְּטָט אִף כְּשֶׁהוּא קְטָט קָטָן, מִיַּד עוֹשִׂין שְׁלוֹם בֵּין הַצְּדִדִין שֶׁחוֹזְרִים לְאַחֲוָה וְרַעוּת וְשְׁלוּהָ וְשְׁלוֹם בְּמַחְנֻנוֹתָם

כְּאֲשֶׁר הָיָה בְּרֵאשׁוֹנָה, וּמִחֲבָקִין זֶה אֶת זֶה, וְתַכְף חֵבֵר זֶה מוּחַל לְחֵבֵרוֹ.

הַצֵּעִיר מִבְּקֵשׁ מִחִילָה מֵהַגָּדוֹל מִמֶּנּוּ

ח. מִי שֶׁהוּא קָטָן בְּשָׁנִים מִחֵבֵרוֹ מִבְּקֵשׁ מִחִילָה מִחֵבֵרוֹ שֶׁהוּא גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, וְתַכְף חֵבֵרוֹ מִחֲבָק וּמִנִּשֵּׁק לוֹ וּמוּחַל לוֹ.

מִי שֶׁפּוֹגֵם בְּכַבּוֹד רֵבּוֹ, יִקְבַּל נֹזִיפָה עַל הָאָרֶץ

ז. וּמִי שֶׁהוּא חָיִי פּוֹגֵעַ בְּכַבּוֹד רֵבּוֹ אֲזִי מִקְבַּל עָלָיו נִדּוּי וּמִטִּיל עֲצָמוֹ בְּכַח לְאָרֶץ, וְחוֹלֵץ מִנְעָלָיו, וְיוֹשֵׁב לְאָרֶץ, וְרֵבּוֹ כְּשֵׁרוּאָה חֲרָטָתוֹ וּבְכִיָּתוֹ אֵינּוּ מְנִיחוֹ לִישֵׁב עַל הָאָרֶץ כִּי אִם כְּדִי צְלִית בִּיעָזָה, וְאַחֵר כֶּף נוֹתֵן לוֹ רֵבּוֹ רְשׁוּת וְאוֹמֵר לוֹ עֲמַד. וְאַחֵר עֲמִידָתוֹ נוֹפֵל לְרַגְלוֹ שֶׁל רֵבּוֹ וּמִבְּקֵשׁ הַתְּרָה וּמִחִילָה, וְאוֹמֵר לוֹ רֵבּוֹ מִתֵּר לָךְ ג' פְּעָמִים, אֵין כָּאֵן נִדּוּי, אֵין כָּאֵן חֶרֶם, וְסֵר עֲוֹנוֹךָ וְחֲטָאתְךָ תִּכְפֹּר.

סדר הלימוד ליום כז חשוון [יום 57 בשנה]

הַעֲנוּת שְׁשׁוּרָה אֲצֵל הַחֲבֵרָא בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל

י. וְאֵגִיד לָכֶם מִן הָעֲנָוָה גְּדוֹלָה שֶׁבִּינֵינוּ, הִנֵּה סֵפֶר לִי הָרֵב הַגָּדוֹל ר' מְנַחֵם בֶּן הָרֵב הַגָּדוֹל ר' אֲבָרְהָם גְּלָאנְטִי ז"ל, שֶׁפִּעַם אַחַת נִשָּׂא עַל כְּתָפוֹ שֶׁק עִם קָמַח מִן הַשּׁוּק. וּבֹא מֵאַחֲרָיו הַגָּאוֹן הָרֵב הַגָּדוֹל מוֹהֵר ר' שְׁלֵמָה שְׁגִיג ז"ל, וְחָטַף אֶת הַשֶּׁק מֵעַל כְּתָפוֹ שֶׁל ר' אֲבָרְהָם גְּלָאנְטִי, וְנִשְׁבַּע בְּחַיָּיו שֶׁלֹּא יוֹלִיךְ שׁוּם אָדָם זֶה הַשֶּׁק עִם הַקָּמַח לְבֵית ר' אֲבָרְהָם גְּלָאנְטִי הַנִּזְכָּר לְעֵיל כִּי אִם הוּא בְּעֲצָמוֹ דּוֹקָא. כִּי

אמר החכם ר' שלמה שגיג הנזכר לעיל שהוא עדין רך בשנים ממנו וחזק ממנו.

והפציר בו הרב רבי מנחם גלאנטי שלא יעשה לו ככה, כי הרב ר' שלמה שגיג היה גדול בתורה ומפלג בעשר, ולא רצה ר' שלמה כלל וטען ר' שלמה שגיג בעצמו השק עם קמח לבית הזקן ר' אברהם גלאנטי.

יא. וכן פעם אחת בא החסיד מוהר"ר אברהם גלאנטי הנזכר לעיל מכפר עין זיתים, וקנה שם כד אחד ומלא אותו מים מתוקים מן הבאר שבכפר עין זיתים שהם מים חשובים מאד.

ובדרך הלוכו פגע בו החסיד ר' מסעוד ואמר לו, רבי, תן לי מעט מים כי צמא אני והטה ר' אברהם גלאנטי את שכמו להשקותו, ומיד לקח ר' מסעוד את הכד מעל שכמו ונשבע להוליכו לביתו של ר' אברהם גלאנטי, ונשבע שלא יפצור בו. וכן כל בני החבורה כשהיו רואין את ר' אברהם גלאנטי כרחוק ל' אמות, היו עומדין לפניו, ואחר כך כשהיה מקרב אליהם היו נושקין את ידו ואמרו לו הלואי שנהיה מצע תחת רגליך בעולם הבא, כי היה חסיד גדול וענו והיה תמיד מזהיר אותנו שיהיה שלום ורעות ואהבה ואהבה בינינו. וזכותו יעמוד לנו ולכל ישראל אמן.

פרק ט"ז

א. איתא בספר סוד הרזים, וזה לשונו: "כל העברות שבתורה אם עבר אדם בסתר לא יגלה אותם אליהו

הַנְּבִיא זָכוֹר לְטוֹב, אֲבָל מִי שֶׁעוֹבֵר עַל חֶרֶם הוּא מְכַרֵּז
וּמְגַלֵּה, שֶׁנֶּאֱמַר (מְלָאכִי ג, כג) "הֲנֵה אֲנֹכִי שׁוֹלַח לָכֶם אֶת
אֱלֹהֵי הַנְּבִיא" וְגו', וְסָמִיד לִיה "וְהִפִּיתִי כָּל הָאָרֶץ חֶרֶם".

סדר הלימוד ליום כח חשוון [יום 58 בשנה]

הַעוֹבֵר עַל הַחֶרֶם, נִחְשָׁב כְּאִלוֹ עֵבֵר עַל כָּל הַתּוֹרָה וְדַבְרֵי הַנְּבִיאִים
וְהָעֲנִיָּן, כִּי אִף שֶׁהִכֵּל גְּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ
הוּא, מִכָּל מְקוֹם אֵין הַדְּבָר מִפְּרָסָם עַד שֶׁבָּא
אֱלֹהֵי זָכוֹר לְטוֹב וּמִפְּרָסָם אֶת הָעוֹן בְּרַבִּים בְּאֶסְפֵּת
יִשְׂרָאֵל, וְרַבָּה תְהִיָּה הַבּוֹשָׁה וְהַכְּלִימָה, כִּי זֶה הָעוֹבֵר חֶרֶם
כְּאִלוֹ הוּא עוֹבֵר עַל חֲמֹשֶׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה וְנִבְיָאִים, שֶׁעַל
כֵּן סִיּוּם חֲמֹשֶׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה וְסִיּוּם כָּל סֵפֶר מִנְּבִיאִים
הֵמָּה גִימְטְרִיא רמ"ח.

וּבִוְדָאִי הָעוֹבֵר חֶרֶם לֹא יִנָּקֶה מִעֲנָשִׁים וְיִסּוּרִים
חֲמוּרִים, וְהַגְּזֵרָה רְעָה שֶׁנִּגְזַר לְמִי שֶׁעוֹבֵר עַל
חֶרֶם, יָבֵא עָלָיו חִימָה שְׁפוּכָה בְּאֶכְזָרִיּוֹת, וְאוֹתוֹ הִבִּית
אֲשֶׁר בּוֹ הַעֲבָרַת חֶרֶם סוּפוֹ לְהִיּוֹת חָרֵב וְשָׁמָּם מֵאֵין יוֹשֵׁב
רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

עַקֵּר הַגּוֹרֵם שֶׁיִּבּוֹא הָאָדָם לַעֲבוֹר עַל הַחֶרֶם

ב. וְהַעֲקֵר הַגּוֹרֵם הַמְּבִיא לְחֻטָּא זֶה הוּא שֶׁעֹבֵר תַּחֲלָה עַל
לָאו דְּלֹא תַחֲמוּד, וְחוּמַד מְמוֹנֵי שֶׁל חֲבֵרוֹ אוֹ כְּלֵי שֶׁל
חֲבֵרוֹ, וְעֵבֶרָה גּוֹרֶרֶת עֲבֶרָה, וְאַחַר כֵּךְ הוּא נוֹטֵל הַמָּמוֹן אוֹ
הַכֶּף שֶׁל חֲבֵרוֹ וְהוּא עוֹבֵר עַל לָאו דְּלֹא תִגְנֹב, וְאַחַר כֵּךְ
הוּא עוֹבֵר גַּם כֵּן עַל הַחֶרֶם.

ההתרים הם לאדם פקוצים וברקנים

ג. וימציא לו התר איך ומה לעשות שלא יחזיר הגזלה או הגנבה מה שבידו, וכל ההתרים הן לו לקוצים וברקנים שנופל בהם.

לפעמים כבר לא מועיל החרטה

על פן החכם עיניו בראשו לבלתי לגרם רעה לעצמו חס ושלום, ואחר כך כשיבא הרעה עליו יתחיל להתחרט, אבל יהיה בעת שלא יועיל לו החרטה.

ארבע רוחות שמנשבות בכל יום

ד. ראה מה שכתוב בזוהר: רבי אבא אמר, כמה יש לאדם להרהר ולפשפש במעשיו בכל יום ויום, תני ר' יצחק, ארבע רוחות מנשבות בכל יום מארבע רוחות העולם, רוח מזרחית על פי הרוב הוא שולט ומנשב מהבקר ועד חצי היום, ונפיק עמיה אוצר החמדה, [ויוצא עמו אוצר החמדה ששם] דתמן אוצר אחד הוא למעלה בשערי מזרח וחמדה שמיה [שמו], ויש בו שלשת אלפים ושבעים וחמשה רוחין דאסותא דעלמא [רפואות לעולם].

"מלאכי" אותיות "מיכאל"

ואמר רבי יוחנן בן זכאי, יש מלאך אחד ומיכאל שמו, והוא ממנה מהבקר עד חצי היום בההוא רוח דאתיא [הבאה] מהמזרח, ומיכאל עם דגל שלו הוא ממנה לצד מזרח ואמר רבי יוחנן בן זכאי דהוא מיכאל דכתיב (שמות לב, לד) "הנה מלאכי ילך לפניך" וגו', מלאכי" הוא אותיות מיכאל.

סדר הלימוד ליום **כט חשוון** [יום 59 בשנה]

כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁהָאָדָם מוֹצִיא אֶז בְּפִיו מִתְקִימִים
 ה. וְתָנָא, כְּשֶׁהָרוּחַ מְזַרְחַ מִתְעוֹרֵר לְצֵאת לְעוֹלָם, מֵאֵן
 דְּאִזִּיל בְּאוֹרְחָא יְכוּן דַּעְתּוֹ לְהָאֵי עֲנִינָא דְאִמְרִינָן
 דְּמִיכָאֵל הוּא שֵׁר הַחֶסֶד הוּא מִתְעוֹרֵר אֶז עַל פִּי צוּוֵי
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל בְּרִכְתָּא דְנִפְקַ מִפּוּמִיָּה דְּבֵר נִשׁ
 מִתְקִימִין לִיה בְּהוּא שְׁעֵתָא וְיִהְיֶה שְׂמִיחַ כָּל הַיּוֹם הַהוּא.
 [מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יְכוּן דַּעְתּוֹ לְעֲנִינָן, שְׁאֲמָרוּ: מִיכָאֵל – שֵׁר
 הַחֶסֶד מִתְעוֹרֵר אֶז עַל פִּי צוּוֵי ה' וְכָל הַבְּרָכוֹת
 שְׂיוֹצְאִים מִפִּי הָאָדָם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה מִתְקִימִים]

רוּחַ מְעַרְב מְנֻשְׁבֶּת עַל פִּי הָרוּב מְחֻצֵי הַיּוֹם עַד הַלִּילָה,
 וְנִפְקַ עֲמִיָּה [וְיוֹצֵא עִמּוֹ] אוֹצֵר אֶחָד עִם אַרְבַּע מְאָה
 וְשָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה רוּחִין לְאַפְרָחָא [לְהַצְמִיחַ] עֲשָׁבִין אֵילָנוֹת
 וִיבוֹלִין. וְתַנְיָא מְלֵאךְ אֶחָד רְפָאֵל שְׁמִיָּה [שְׁמוֹ] הוּא מְמַנְה
 עַל צַד מְעַרְב.

אָמַר יוֹסִי בֶן פִּזִּי הֵלֵא תַנְיָנָן מְלֵאךְ הַמְּמַנְה עַל רְפוּאוֹת
רְפָאֵל שְׁמִיָּה [שְׁמוֹ], וְאֵת אֲמֵרַת דְּאִסְתָּא
[רְפוּאוֹת] הוּא מֵן הַמְּזַרְחַ וּמְלֵאךְ מִיכָאֵל הוּא מְמַנְה
בְּמְזַרְחַ כְּנֻזְכָר לְעִיל.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחַלִּיף אֵת הַמְּלֵאכִים, כְּדִי שְׁלֵא יֵאמְרוּ שְׁמֵלֵאךְ
 פְּלוּנֵי רְפָא לְהָאָדָם

ו. תָּא שְׁמַע אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי, יְכַל מַעֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא נִגְדַ בְּנֵי אָדָם בְּגִין דִּיהוּוּ יְרָאִים וְחֲרָדִים

(יב) כָּל מַעֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִגְדַ בְּנֵי אָדָם כְּדִי שִׁיְהִי יְרָאִים וְחֲרָדִים
 לִירְאָתָהּ ה' וְלַעֲבוֹדָתָהּ ה' וְהוּא יִתְבַרַךְ שְׁמוֹ מִכָּה וּמִרְפָּא מִמִּית וּמִחַיָּה, כְּדִי

לִירָאת ה' וְלַעֲבוֹדַת ה' וְהוּא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ מִחַי וּמִסֵּי מִמֵּית
וּמִחַיָּה כְּדִי שְׁלֵא יִשׁוּן לְבִהוּן לְשׁוּם מְלֶאֶךְ וְלֹא לְשׁוּם
שׁוּר, עַל כֵּן הוּא יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא מִחֲלִיף עֲדָנִין דְּלֹא
יֵאמְרוּן מְלֶאֶךְ פְּלוּנֵי עֶבֶיד לִיהּ הַאי אֶלֶא לְהִרְאוּת דְּכֻלָּהּ
הוּא בִּידֵיהּ, וְלִפְיֶכָךְ מִחֲלִיף רוּחִין עַד דִּיצְלִי בַר נֶשׁ קַמֵּיהּ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלִימָה, וְכִדִּין יִפְקֹד
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַסּוֹתָא לְמִשְׁרֵי עֲלִיהּ דְּבַר נֶשׁ הַהוּא
מְלֶאֶךְ דְּאִתְּפֻקֵיד עַל אִסּוֹתָא עֶבֶיד מְאִי דְּאִפְקִיד מְרַעוּתֵיהּ
דְּמֵאֲרַהּ בְּרוּךְ הוּא.

הַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנֶּה עַל זֶה נִקְרָא אוֹרִיא-ל

ז. רוּחַ דְּרוּמִית מְנַשְׁבֶּת מִן הַתְּחִלַּת הַלַּיְלָה עַל פִּי הָרוּב עַד
פְּלָגוֹת הַלַּיְלָה יוֹנְפִיק עִמֵּיהּ מַהֵהוּא אוּצַר הַחֲמֻדָּה
מֵאֲתִים וְחֻמְשָׁה וְשִׁבְעִים רוּחִין לְדִשְׁנָא אַרְעָא וְלָגְרַם חֲמִימָא
עַל אַרְעָא כְּדִי שְׁלֵא יִתְגַבֵּר הַקְּרִירוּת, וְהַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנֶּה עָלֵיו
אוֹרִיאֵל שְׁמִיהּ וְהוּא מְמַנֶּה עַל מִשְׁמֶרְתּוֹ בְּצַד דְּרוּם בְּהַהוּא
רוּחָא, וְהַהוּא רוּחָא גְבַר מְאֹד עַל בְּנֵי אָדָם דְּמַרְעִין בִּישִׁין.

שְׁלֵא יִתְנוּ לְבָם לְשׁוּם מְלֶאֶךְ אוּ שׁוּר זֹלְתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִחֲלִיף הַזְּמַנִּים שְׁלֵא יֵאמְרוּ מְלֶאֶךְ פְּלוּנֵי עֲשֵׂה לִי זֹאת, אֶלֶא לְהִרְאוּת שֶׁהַפֶּל
הוּא מֵאֲתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִכֵּן הוּא מִחֲלִיף הַרוּחוֹת - פֻּעַם בָּאָה הַרְפוּאָה מִצַּד
מִזְרַח וּפֻעַם הִיא בָּאָה מִצַּד מַעֲרֵב - עַד שִׁיתְפַּלֵּל הָאָדָם לֵה' וְיִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה
שְׁלִימָה, אַזְ יִצְוֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֶלֶאֶךְ לְהַבִּיא רְפוּאָה לְאוּתוֹ אָדָם
וְהַמְּלֶאֶךְ עוֹשֶׂה מַה שְׁנִצְטוּהּ מֵאֲתֵהּ.

יג. וְיוֹצֵא עִמּוֹ מֵאוּצַר הַחֲמֻדָּה שְׁשֵׁם מֵאֲתִים וְחֻמְשָׁה וְשִׁבְעִים רוּחוֹת לְדִשְׁן
הָאֶרֶץ וְלָגְרַם חֲמִימוּת עַל הָאֶרֶץ כְּדִי שְׁלֵא יִתְגַבֵּר הַקְּרִירוּת, וְהַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנֶּה
אוֹרִיאֵל שָׁמוּ וְהוּא מְמַנֶּה עַל מִשְׁמֶרְתּוֹ בְּצַד דְּרוּם בְּאוּתֵהּ רוּחַ וְרוּחַ זֶה קָשָׁה
מְאֹד עַל בְּנֵי אָדָם שְׁלֵהֶם חֲלִים רְעִים.

סדר הלימוד ליום א כסליו [יום 60 בשנה]

כָּל בְּנֵי הָאָדָם יִשְׁנִים אִזּוֹ וְאִין מִי שִׁיתְפַּלֵּל עֲבוּרָם

י' וְתָנָא בְּהֵוּא זִמְנָא הוּא עֶקֶר הַדִּין דְּדִינִין לְרִשְׁעֵי
בְּגִיָּהֲנָם בְּנוּרָא, וְכָל עֲלָמִין שְׂכֵבִין בְּשִׁינְתָּא וְלִית
דְּמַצְלֵי עֲלֵיהוֹן.

רוח צפון קשה לכל דבר אבל טוב לחולים

ח. רוח צפון מנשב מחצי הלילה עד הבקר. ויִתְנָא, תלת
מָאָה אֲלָפִין רוּחִין סוּפָה וּסְעָרָה אֲתִין עֲמִיה, והוא
קָשָׁה לְכָל מְלֵי אֲבָל לְבְנֵי מְרַעִין הוּא טוֹב שֵׁישׁ בְּהֵם
קָרִירוֹת וְחֲמִימוֹת, דְּאִית בְּבְנֵי מְרַעִין שֵׁישׁ לְהֵם נַחַת רוּחַ
בְּקָרִירוֹת הָאֵלוּ.

הקדוש ברוך הוא שמח אז עם הצדיקים בגן עדן

וְתָנָא, רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִי יוֹחָאִי אָמַר, בְּהֵיִא שְׁעָתָא נָפַק
קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְאֹנֵן עֲלָמִין סְגִיאִין
לְאַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְּדִיקִים דְּבִגְן עֵדֵן [בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יוֹצֵא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאוֹתָן עוֹלָמוֹת מְרַבִּים לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם
הַצְּדִיקִים שְׁבִגְן עֵדֵן], וְקוֹל כְּרוֹז קוֹרָא וְאוֹמַר, עוֹרֵי צְפוֹן
וּבוֹאֵי תִימָן לְהַפְרִיחַ בְּשָׁמַיִם שֶׁל גֵּן עֵדֵן. דְּתָנָא, בְּזִמְן
שְׁהָרוּחַ צְפוֹן מְנַשְׁבֵּת בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

יד לְמַדְנֵוּ: בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הוּא עֶקֶר הַדִּין שְׁדָנִים אֶת הַרְשָׁעִים בְּאֵשׁ הַגִּיָּהֲנָם
וְכָל הָעוֹלָם שׁוֹכְבִים בְּשָׁנָה וְאִין מִי שִׁיתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם.

טו לְמַדְנֵוּ: שְׁלֹשׁ מְאוֹת אֲלָף רוּחוֹת סוּפָה וּסְעָרָה בְּאוֹת עֵמָה וְהִיא קָשָׁה
לְכָל דְּבָר אֲבָל טוֹבָה לְחוֹלִים, מְפַנֵּי הַקָּרִירוֹת שְׁבָהוּן, מְחַמֵּת הַחֵם שֵׁישׁ
בְּחוֹלִים יֵשׁ לְהֵם נַחַת רוּחַ בְּקָרִירוֹת זוּ.

נִכְנַס לְגַן עֵדֶן, אָזַי כָּל הַבְּשָׂמִים וְכָל הָאֵילָנוֹת שֶׁבְּגֵן עֵדֶן
 נוֹתְנִין רִיחַ וּמְזַמְרִים לְפָנָיו, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים א טז, לג) "אָז
 יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלִּפְנֵי ה'" כו'. וְכָל מִלְּאֲכֵי מַעֲלָה וְכָל
 הַרְקִיעִים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ וְהָאוֹפָנִים מִזְדַּעְזְעִים וּפּוֹתְחִין
 אֶת פִּיהֶם בְּרִנָּה וְשִׁבַּח לְמִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, עַד
 שֶׁנִּכְנַס הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם הַצַּדִּיקִים לְגַן עֵדֶן, וְזֶהוּ
 בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה.

מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֶׁכָּל טוֹב יָקוּם מִשְׁנֵתוֹ בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה וְיַעֲסֵק בַּתּוֹרָה עַד הַבֶּקֶר
מז. יֵאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, מֵאֵן דְּנִשְׁמַתָּא קִדִּישָׁא
 אֵית בֵּיה וְשָׁמַע קוֹל תְּרַנְגּוּלָא קָרִי בְּפִלְגָא לַיְלָה
 דְּאֵתִי זִיקָא דְּאָשָׁא נְפִיק מִבֵּין גְּלַגְלֵי הַחַיּוֹת וְאֲזִיל בְּכָל
 עָלְמָא, וּמַגִּיעַ תַּחַת גְּדַפּוּהֵי דְּתְרַנְגּוּלָא, וּבִהֵיא שְׁעָתָא
 בְּדַחִילוֹ מְקִישׁ הַתְרַנְגּוּל בְּגַדְפּוּהֵי דָא עִם דָּא. וְאָמַר, דָּא
 הוּא פְּלָגוֹת לַיְלָא, מֵאֵן דְּאֵית בֵּיה בְּלַבִּיהַ שֶׁכָּל טוֹב
 יִתְעוֹרֵר וְיָקוּם מִשְׁנֵתוֹ, וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֲזִיל קְלִיָּה
 וְאִשְׁתַּמַּע בְּגֵן עֵדֶן.

(טז) פְּרוּשׁ הַזֹּהַר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ:

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אָמַר רַב: "מִי שֶׁיֵּשׁ בוֹ נֶשְׁמָה קְדוּשָׁה וְשׁוֹמֵעַ קוֹל
 הַתְּרַנְגּוּל קוֹרָא בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה, שָׂאזְ נִיצוּץ אֲשֶׁר יוֹצֵא מִבֵּין גְּלַגְלֵי הַחַיּוֹת
 וְהוֹלֵךְ בְּכָל הָעוֹלָם וּמַגִּיעַ תַּחַת פְּנֵי הַתְּרַנְגּוּל. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נִרְעַשׂ
 הַתְּרַנְגּוּל וּמְקִישׁ כְּנִפְיוֹ זוּ בְּזוּ וְאוֹמֵר: זֶהוּ חֻצוֹת לַיְלָה".

וּמִי שֶׁיֵּשׁ בְּלִבּוֹ שֶׁכָּל טוֹב יִתְעוֹרֵר וְיָקוּם מִשְׁנֵתוֹ וְיַעֲסֵק בַּתּוֹרָה, וְהוֹלֵךְ קוֹלוֹ
 וְנִשְׁמַע בְּגֵן עֵדֶן וְנִשְׁמַע עַל יְדֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַצַּדִּיקִים שֶׁעִמּוֹ.

שׁוֹאֲלִים הַצַּדִּיקִים: "מִי הוּא זֶה" וְרַבּוֹן הָעוֹלָם מְשִׁיבֵם: "זֶהוּ פְּלוֹנִי, שֶׁעוֹסֵק
 עִם נֶשְׁמָתוֹ הַקְּדוּשָׁה בַּתּוֹרָה. הַקְּשִׁיבוּ קְלַכְּם, שֶׁקוֹל זֶה עָרַב עָלַי יוֹתֵר מִכָּל
 שִׁירוֹת וְתַשְׁבּוּחוֹת, שֶׁאֲזַמְרִים לְפָנָי בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים".

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר, דְּבָרָיו שֶׁל הַצַּדִּיק נוֹחִים לְפָנָיו
מִכָּל הַשִּׁירוֹת וְהַתְּשַׁבְּחוֹת שֶׁמְשַׁמְּעִים לְפָנָיו
בְּשָׂמִי מַעַל.

וְאֶצִּית הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְצַדִּיקִים דְּעַמִּיה שׁוֹאֲלִין מֵאֵן
הוּא דִּין גָּבֵר וּמְאָרִי עַלְמִין, אֲתִיב וְאָמַר, דִּין
פְּלִנְיָא בְּן פְּלִנְיָא עָסִיק עִם נְשַׁמְתִּיה קְדִישָׁא בְּאוּרִיתָא,
אֶצִּיתוּ כְּלָהוּ דְהָאִי נִיחָא לִי מִכָּל שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא
דְּאֶמְרִין לְעִילָא.

סדר הלימוד ליום **ב כסליו** [יום 61 בשנה]

לְכָךְ נּוֹצְרֵת - לְעֵשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

י. בְּן אָדָם, בְּן אָדָם, רְאֵה וְהִתְבּוֹנֵן וּחַכֵּם בְּכָל אַפְשָׁרוֹת
אִיךָ לְהִתְגַּבֵּר בְּתוֹרָה וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, כְּדֵי לְעֵשׂוֹת
נַחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי לְכָךְ נּוֹצְרֵת.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגֵּחַ עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָל עַת

וְזוֹכֵר כִּי אֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עֲמוּ עֲדַת סִגְלָתוֹ, וְכַח ה' בָּנוּ מִכָּל
שְׁבָעִים אַמּוֹת לְקַרְבָּנוּ אֱלֹהֵינוּ, וּבְכָל עַת וּרְגַע
הַשְּׁגָחַתוֹ עָלֵינוּ וְהוּא פּוֹקֵד מַעֲשֵׂה בְּנֵי אָדָם אִם לְרַעָה וְאִם
לְטוֹבָה, וּכְנִגְדָּה זֶה הָעֵמִיד מְטִיבִין וּמְרַעִין.

הַמְטִיבִים הֵמָּה מְלַאכֵין קְדִישֵׁין הַמְקַבְּלִין נְשַׁמַּת הָאָדָם
בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה, וּמְרַאֲיִן לוֹ פְּתַחֵי גֵן עֵדֶן.
וְהַמְרַעִין הֵמָּה הַמְזִיקִין הַמְשַׁחִיתִים הָאֶכְזָרִים הַחוֹטְטִים
אֶת הַנְּשַׁמָּה לְיִסְרָהּ בְּיִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים, כְּדֹאִיתָא
בְּמִדְרָשׁ הַנֶּעְלָם פְּרִשְׁתָּ נַח :

שְׁבַעַה שְׁעָרִים לְגַן עֵדֶן

יא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁבַע כְּתוּת שֶׁל מְלֹאכֵי הַשָּׂרֵת הֵן אֶצֶל הַשַּׁעַר, דְּאִקְרִי שַׁעַר צְדָק שְׁעָלֵיהֶם אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים קיח, יט-כ) "פִּתְחוּ לִי שְׁעָרֵי צְדָק אָבֹא בָם אֹדֶה יְהוָה - זֶה הַשַּׁעַר לֵה' צְדִיקִים יָבוֹאוּ בוֹ". וְשְׁבַעַה פִּתְחֵי הֵן לְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים לְהַכְנִס לְגַן עֵדֶן עַד מְקוֹם מַעְלוֹתָם.

פְּתַח הָרֵאשׁוֹן נִכְנָסֵת הַנִּשְׁמָה בְּמַעְרַת הַמְּכַפְּלָה, שְׁהִיא סְמוּכָה לְגַן עֵדֶן, וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן שׁוֹמֵר עָלָיו. זְכָתָה הַנִּשְׁמָה, אָדָם הָרֵאשׁוֹן הוּא מְכַרִּיז וְאֹמֵר פָּנּוּ מְקוֹם לְחֶסֶד, שְׁלוֹם, שְׁלוֹם בּוֹאֵךְ.

שֵׁם מְקוֹם הַכְּרוּבִים וְלֵהֵט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת

יב. וְיוֹצֵאת מִפֶּתַח רֵאשׁוֹן, וְנִכְנָסֵת לְפֶתַח שְׁנֵי שֶׁל שַׁעֲרֵי גַן עֵדֶן, וְשֵׁם הַכְּרוּבִים וְלֵהֵט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת, וְאִי לֹא זְכָתָה, מְקַבְּלַת שֵׁם עֲנֻשָׁה לְהַצָּרֵף וְלְהַסִּיר סִיגָה וּפְסָלָתָה עַל יְדֵי מִשְׁפָּט אֲשֶׁר סוֹבְלַת בְּלֵהֵט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת, וּבָאֵם זְכָתָה לְצֵאת גַּם מִשֵּׁם בְּשְׁלוֹם אֲזִי נוֹתְנִין לָהּ פֶּתַח לְסִימָן לְכַנֵּס לְגַן עֵדֶן.

עַמּוּד שֶׁל עֵנָן וְנִגְהָ הַמַּעֲרֵב זֶה בְּזֶה

וּכְשֶׁבֵאת לְגַן עֵדֶן, יֵשׁ שֵׁם עַמּוּד אֶחָד שֶׁל עֵנָן וְנִגְהָ הַמַּעֲרֵב זֶה בְּזֶה וְעֵשֶׂן סְבִיבָיו, וְעַמּוּד זֶה נִעוֹץ מִירוּשָׁלַיִם שֶׁל מִטָּה לְשַׁעַר יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה שֶׁהוּא מְכוּן נֶגֶד יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מִטָּה.

סדר הלימוד ליום ג כסליו [יום 62 בשנה]

הנְשָׁמָה נְהִינָה מְרַב טוֹבָה הַנְּשַׁפֵּעַ עָלֶיהָ

וְאִם הַנְּשָׁמָה זֹכָה דֵּי לָהּ שְׂיֵהִיָּה לָהּ מְקוֹם מְדוּר בְּכָאן לְקַבֵּל שְׂכָרָה וְלֹא לְעֵלוֹת יוֹתֵר, אֲזִי הִיא שָׂבָה וּמִתְעַדְנָת שָׂמָה מֵהַטּוֹב הַמְּשַׁפֵּיעַ מִלְּמַעְלָה אֵלֶיהָ, וְגַן עֵדֵן זֶה מְאִיר בְּאוֹר שֶׁל מַעְלָה, דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, רְאִיתִי גַן עֵדֵן וְהוּא מְכוּן נֶגֶד הַפְּרֻכָּת וְשֵׁם טַל הָאוֹרוֹת אֲשֶׁר לְמַעְלָה וְהִיא נְהִינָה מְזִיזוֹ הַשְּׂכִינָה, אֲבָל אֵינָה נִזְוֶנֶת מִמֶּנָּה.

מִיכָאֵל הַשֵּׁר הַגָּדוֹל מְקַרֵּיב הַנְּשָׁמָה לְקֶרְבָן

יג. זְכָתָהּ לְעֵלוֹת יוֹתֵר, אֲזִי עוֹלָה הִיא בְּאוֹתוֹ הָעֲמוּד עַד שֶׁמִּגַּעַת וְנִכְנָסֶת בַּפֶּתַח הַשְּׁלִישִׁי וְהוּא נִקְרָא זְבוּל, וְשֵׁם יֵשׁ הַרְבֵּה שׁוּמְרִים, וּפּוֹתֶחֱזִין לָהּ, וְנִכְנָסֶת בְּאוֹתוֹ הַשֶּׁעַר וּמִשְׁבַּחַת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה, וּמִיכָאֵל שֶׁר הַגָּדוֹל שֶׁהוּא כֹהֵן אֵל עֲלִיּוֹן מְקַרֵּיב הַנְּשָׁמָה זוֹ לְקֶרְבָן.

אָמַר רַבִּי חִיָּא, הַקְּרִבָּה זֹאת אֵינָה כְּשֶׁאֵר הַקְּרִבָּן אֶלָּא כְּאֵדָם הַמְקַרֵּיב דוֹרוֹן לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וּמִיכָאֵל מַעְלָה אֶת הַנְּשָׁמָה עַד פֶּתַח הַרְבִּיעִי וְחֲמִישִׁי וְשִׁשִּׁי, וְאָמַר לְפָנָיו, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲשֶׁרִי בְּנִיךָ, בְּנִי אֶהוּבִיךָ, בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְאֲשֶׁרִי הַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא זֹכָה לָזֶה.

הַנְּשָׁמָה שֶׁזֹּכָה לְבוֹא לְשַׁעַר הַשְּׁבִיעִי, נַעֲשִׂית מִלְּאָךְ הַשֶּׁרֶת

יד. וְאַחַר כֵּן מַעְלִין אֶת הַנְּשָׁמָה לְשַׁעַר הַשְּׁבִיעִי שֶׁהוּא נִקְרָא עֲרֻבוֹת, שְׁשָׁם גְּנֹזֵי חַיִּים. וְכֹל נְשָׁמָה שֶׁהִיא זֹכָה לְשַׁעַר הַזֶּה, מִיָּד נַעֲשִׂית בּוֹ מִלְּאָךְ הַשֶּׁרֶת. אֲבָל מִי

שְׁעוֹבֵר עַל חֶרֶם אֵין נִשְׁמָתוֹ זֹכָה אֶפִּילוֹ לְבוֹא אֶל שַׁעַר הַשְּׁלִישִׁי, אֶפִּילוֹ אַחַר כָּל הַיְסוּרִין וְהַדִּינִין, כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, מִי שֶׁהוּא בַּחֶרֶם לְמִטָּה יוֹם אֶחָד, הוּא לְמַעַלָּה בַּחֶרֶם שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּמִי שֶׁהוּא בַּחֶרֶם לְמִטָּה שְׁלֹשִׁים יוֹם, אָזִי הוּא בַּחֶרֶם לְמַעַלָּה שָׁנָה. וּמִי שֶׁהוּא בַּחֶרֶם לְמִטָּה שָׁנָה אַחַת, אָזִי הוּא בַּחֶרֶם לְמַעַלָּה עוֹלָמִית, וְאֵין לוֹ תְרוּפָה לְמַכְתּוֹ.

וְהִנֵּה רְאִיתִי הַמוֹן עִם שְׁהִם מְקַלִּין כְּשִׁמְטִילִין עֲלֵיהֶם בֵּית דִּין חֶרֶם, אוֹ שׁוֹלְחִין אַחֲרָיו אֵיזָה אֲנָשִׁים בַּחֶרֶם שְׂבִיבֹא לְבֵית דִּין לְצִיַּת הַדִּין אוֹ לְהַגִּיד אֵיזָה עֲדוֹת, וְהַחֶרֶם הוּא כְּמַצְחָק בְּעֵינֵיהֶם, וְהֵן אֵינָם יוֹדְעִים שֶׁהַחֶרֶם הוּא חֲמוּר מְשֻׁבָּעֵת שְׂוֹא וְשָׁקֵר וְעִבְרָתוֹ שְׂמוּרָה לְנֹצַח, וְאַלְיָהוּ הַנְּכִיָּא מְפָרְסֵם קְלוֹנוֹ בְּרַבִּים.

עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם שְׂלֵא לְהַקֵּל בְּשׁוּם חֶרֶם שֶׁנַּעֲשֶׂה אֲצֵל הַקְּהָל, אוֹ אֶפִּילוֹ בְּפָנֵי עֲשָׂרָה הַדְּיוֹטוֹת, וּמִכָּל שְׂכֵן שִׁיְהִיָּה זָהִיר שְׂלֵא לְעַבֵּר חֶרֶם שֶׁל תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ יִהְיֶה סָלָה.

סדר הלימוד ליום ד כסליו [יום 63 בשנה]

— שְׂרָקָה י"ז —

פְּרִשְׁת וַיִּשָּׁב

א. חֲלָקֵי הַטְּמֵאָה הֵן אַחַד עָשָׂר, טְמֵאֵת מֵת, טְמֵאֵת שָׂרֵץ, טְמֵאֵת נְבִלָה, טְמֵאֵת שְׂכַבַת זָרַע, טְמֵאֵת מִי חֲטָאֵת, טְמֵאֵת פְּרָה אֲדוּמָה כָּל הָעוֹסֵק בָּהּ, טְמֵאֵת זָב, טְמֵאֵת זֹבָה, טְמֵאֵת נִדָּה, טְמֵאֵת יוֹלְדֵת, טְמֵאֵת צָרַעַת. וְהֵן מְרַמְזִין עַל

עולמות הטמאות של החיצונים שחיותן נשתלשל מאחת עשרה ספירות הטמאה, וכנגדן הן אחד עשר סמני הקטורת להתיש כחם.

האדם שגודר גדרים הוא מפרש מהחיצונים

ונמצא בהיות האדם נזהר לגדר גדר ולשמר עצמו מן הטמאות הנזכרים, הרי הוא מבדל ומפרש מכוחות החיצונים, אבל אם הוא נמשך אחר הטמאה הרי הוא משרש במקור הטמאה.

שלא לדרך על צפוני אשה נדה

והנה צריך שתדע גדל כח הטמאה הזה, כי אלף וארבע מאות וחמשה מיני חיצונים שרויין על הצפונים הגדלים בידיה של אשה נדה, על פן צוה הקדוש ברוך הוא שתקץ הצפונים כשבאה האשה לטהר. ותזהר שלא להשליכם במקום שעוברים בני אדם, כי הדורך עליהם אפילו במנעלים ברגליו יכול להנזק חס ושלום.

להתרחק מאד מאשה נדה

ב. והמכשפים עושין כשוף באנון הצפונים וכל מכשפה מהדרת לפעל בכשפיה דוקא בימי נדתה, כי אז הכשוף הוא מצליח יותר. על פן צריך האדם להתרחק בכל הרחקות שבעולם מאשה נדה, הן בדבור ומכל שכן שלא להסתכל בה, כי אם מעט מזעיר על פי ההכרח ולנהג בכל מיני חמרות בענין למנע מלאכל עמה בקערה אחת, אפילו שאר בני הבית לא יאכלו עם אשה נדה, כי שיורי הרק מפיה הבא לתוך הכף ומכף להקערה הוא גורם שיבוא האדם לידי סכנה.

מעשה באחד שנוהר בחלומו שנכשל בעברה רחמנא ליצלו
 ג. ומעשה באיש אחד, שראה בחלומו שרגליו היו
 מלכלכים בצואה, ותפעם רוחו בבקר, כי לא לחנם
 היה זה החלום. והלך האיש וספר לו להרב האר"י ז"ל
 החלום הנזכר לעיל, והשיב לו האר"י ז"ל, שמטתך הוא
 קרוב למטה אשר שכבה עליו אשתך נדה, ועל ידי השינה
 שישן בלילה נגע כר העליון שתכסה בה במטת אשתך
 נדה, והלך תכף האיש לביתו ותקן והרחיק מטתו מן
 המטה של אשתו. ואמר האר"י ז"ל לתלמידיו, כי על פי
 רוב החלומות באין ומזהירין להאדם שהן נכשלים
 באיזה עברה.

סדר הלימוד ליום ה כסליו [יום 64 בשנה]

השכינה שורה על האדם שמרחיק א"ע מאשתו נדה
 ד. על פן יראה האדם להרחיק בכל מיני הרחקה מאשתו
 נדה, וללמד את בניו הקטנים להרחיקם מילדותיהן
 מהאשה נדה. ובהיות האדם נוהר להרחיק מאשתו נדה
 עד שתטהר, אזי תדע דזווגא דשכינתא בהדיה, כדאיתא
 בזוהר בראשית, עין שם.

ובשיניע העת שתטהר יתחבר בהדה בצניעות, וכמו
 שמזהיר הזוהר פרשת ויצא, הוי צנוע
 בתשמיש מפני אינון תרין מלאכין דאנון מימינו
 ומשמאלו, יצר טוב ויצר הרע. ואיתא עוד שם, בכל
 אתר דשמושא דמצוה אשתכח שכינתא שריא על
 ההוא אתרא.

י"ח בְּרִכּוֹת כָּנָגַד י"ח חֲלִיּוֹת שֶׁבַשְׁדָּרָה

וּבְאִפֹּן שִׁיתְקַדֵּשׁ בְּאוֹתוֹ פֶּעַם וַיִּחַשֵּׁב כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 בְּרוּךְ הוּא בְּרָא שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה חֲלִיּוֹת בְּחוֹט
 הַשְּׂדֵרָה שֶׁל אָדָם, וְדִרְךְ שֶׁם זֶרַע עוֹבְרַת מִן הַמַּחַ עַד
 הַבְּרִית, וּכְנֻגְדָן תִּקְנוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה שְׁמוֹנֶה
 עֶשְׂרֵה בְּרִכּוֹת שְׁאֵנוּ מִתְפַּלְּלִים שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם,
 וּבְכָל בְּרִכָּה אֲזַכֵּרְתָּ ה'.

וּכְנֻגְדָן זֶה גַם כֵּן יִהְיֶה מִחֲשָׁבָה בְּקִדְשֵׁת שְׁמוֹ בְּאוֹתוֹ פֶּעַם,
 וּכְבָר הַעִיר עַל זֶה בְּרַעְיָא מְהִימְנָא פְּרִשְׁתָּ קְדוּשִׁים,
 זְכָאִין אֵינּוֹן אַכְרִים דְּמִתְקַדְשִׁין בְּשַׁעַת הַחֲבוּר דְּאֵנּוֹן עֲצִי
 הָעוֹלָה דְּאֲחִידָן בְּהוּ עֲצִים קְדִישִׁין כּוּ' וְשֵׁם ה' דְּאֲחִיז
 בְּעֲצִים דִּילְהוֹן, וּבְגִין דָּא (יְשַׁעְיָה כד, טו) "בְּאוּרִים כְּבֹדוֹ ה'".

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה צְרִיךְ הָאָדָם לְכוֹן לַעֲשׂוֹת רְצוֹן הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ, כְּדִי שִׁיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ בְּנִים צְדִיקִים - וְכֵן
 הוּא בְּזוּהַר מְצוּרַע, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְכוּנָא בְּהֵיאָ שַׁעְתָּא
 בְּרַעוּתִיהָ דְּמֵאֲרָה בְּגִין דִּיפְקוֹן בְּנִין קְדִישִׁין לְעֵלְמָא.

וְאִיתָא שֶׁם בְּזוּהַר פְּרִשְׁתָּ קְדוּשִׁים, כִּד הוּי רַבִּי שְׁמַעוֹן
 בַּר יוֹחָאי אָזִיל בְּמִתָּא וְהוּי אָזִילִין אַבְתְּרִיהָ,
 וְחָמָא לְאַנְתּוֹ, מְאִיךְ עֵינֵיהָ וְהוּי אָמַר לְחַבְרִיא אַל תִּפְנוּ
 וְכוּ'. וְכָל מֵאֵן דִּיִּסְתַּכַּל בְּאַתְתָּא בִּימָמָא אֲתִי לְהִרְהוּרִי
 בְּלִילָהּ. וְאִי שְׁמִישׁ בַּר נֶשׁ בְּאַנְתְּתִיהָ בְּזִמְנָא דְּסָלִיק
 הֵהוּא הִרְהוּרָא בִּישָׂא, אֵינּוֹן בְּנִין דְּאוּלִּידוֹן אֲקָרוּן
 "אַלְהֵי מַסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ" וּבְזֶה בָּאִים עַל פִּי הָרוּב
 בְּנִים מְשׁוּמְדִים.

סדר הלימוד ליום ו' כסליו [יום 65 בשנה]

וְהִנֵּה יֵשׁ כַּמָּה דְבָרִים אֲשֶׁר מֵהֶם הַתִּינוּקוֹת נִעְשִׂין
 בְּעֲלֵי נִכְפִּין רַחֲמָנָא לִיצְלָן, עַל יְדֵי מַעֲשֵׂה
 אַבְיָהֶם וְאָמָם.

ה. וְהִנֵּנִי מִזְכִּיר כָּאֵן אֵיזָה דְבָרִים שְׁצָרִיכִים בְּנֵי אָדָם
 לְקָשָׁרֵם אֶל לְבָם לְהוֹרוֹת לְבַנְיָהֶם שְׂיִזְהָרוּ בְּזֵה שְׁלֵא
 לַעֲשׂוֹתָם. הָרֵאשׁוֹן, הַמְּפָרֵשׁ בְּגִמְרָא וּבְזוּהַר "הַמְשַׁמֵּשׁ
 מִטְתּוֹ לְאוֹר הַנֵּר הוּוּ לִיֵּה בְּנִים בְּעֲלֵי נִכְפִּין" בַּר מִינֵן,
 וּמְכַל שְׁכַן שְׁאָסוֹר לְשַׁמֵּשׁ מִטְתּוֹ לְאוֹר הַלְּבָנָה. הַשְּׁנִי,
 כְּשֶׁאָדָם רוֹאֵה בְּחֵלוֹם דְּמוֹת אֵיזָה אִשָּׁה, וְאָפְלוּ דְמוֹת
 אִשְׁתּוֹ אוּ דְמוֹת בְּתוּלָה, וּמִתְעוֹרֵר בְּחֶשֶׁק וְתֵאָוָה מִשְׁנָתוֹ
 וְעַל יְדֵי זֶה הַתֵּאָוָה אַחַר כֵּךְ נִזְקַק לְאִשְׁתּוֹ, אֲזִי אוֹתוֹ הַיֵּלֵד
 שְׂיִוְלָד עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַחֲבוּר שֶׁל תֵּאָוָה יִהְיֶה הַיֵּלֵד בְּעַל
 נִכְפָּה בַּר מִינֵן בְּכָל פַּעַם שֶׁהַלְּבָנָה הוּא בְּחִדּוּשָׁה, וְאֵין לוֹ
 תְּרוּפָה וּרְפוּאָה לְמַכְתּוֹ כִּלְל כָּל יְמֵי חַיָּיו, כִּי אוֹתוֹ דְּמוֹת
 שְׁנַתְרָאָה לְפָנָיו בְּחֵלוֹם הִיא הַשְּׂדִית הַנִּקְרֵאת נַעֲמָה,
 וּבַתֵּאָוָה דִּילָה נִזְקַק לְאִשְׁתּוֹ, עַל כֵּן הַיֵּלֵד הוּא מְסֻטְרָא דָא,
 דְּהָא בְּתֵאָוָתָהּ דִּילָה אִשְׁתְּכַח, וְהָאִי הוּא בַר נֶשׁ דְּבִכְל
 סִיְהָרָא וְסִיְהָרָא אֲתַפְּגִים בַּר מִינֵן.

הַשְּׁלִישִׁי הִיא מֵאֵי דְמִזְהִיר בְּזוּהַר פְּרִשְׁת וְיִקְרָא, שְׂיִזְהִיר
 מְאֹד שְׁלֵא תִינִיק אֶת בְּנָה אַחַר הַחֲבוּר עַד
 אַחַר שְׁעָה, וְאֵף אִם הַיֵּלֵד הֵהוּא בּוֹכָה, וְעַל כָּל פְּנִים
 יִרְאֵה בְּכָל מָה דְאִפְשָׁר לְהַשְׁתִּיקוֹ עַד חֲצֵי שְׁעָה. עַל כָּל
 פְּנִים לֹא תִינִיק מִקְדָּם וְחִלְיָה בְּתוּךְ חֲצֵי שְׁעָה רֵאשׁוֹנָה
 עֵין שֵׁם הַטַּעַם.

הַרְבִּיעִי, מאי דמבאר בגמרא דידן שלא ישכב הילד במטה בשעת החבור, כי זה הגורם סכנה לילד הנוצר. ויש בזוהר סוד נפלא.

ו. והפלל, המקור להתנהג בצניעות, ובזמן המיוחד לזה שהוא אחר חצות לילה בשעה שבני הבית הן ישנים. יזהר שלא להתחבר בפני בעלי חיים, כדאיתא בגמרא (עין נדה י"ז ע"א בשנוי לשון) אבני באלי פרוחי, רבא באלי דידיכי.

אם אין הפונה להוליד בנים בעלי תורה ויראה, לשוא כל עמלו **ואיתא** בזוהר חדש דף י"ז, אמר רב הונא צריך שיקדש עצמו לשם שמים בשעת החבור שנאמר (תהלים קכז, א): "אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו", כלומר אם אין הפונה לשם שמים, להוליד בנים שיהיו בעלי תורה בעלי יראה אלא להנאת עצמו, שוא עמלו בוניו בו, שמכונים עמל של שוא באותו הילד, והוא גרם היצר הרע וגם המחשבה זרה שמכון לתענוג.

סדר הלימוד ליום ז כסליו [יום 66 בשנה]

קדשתו של "אהבה" - אביו של רב אדא שנזכר בחז"ל בשם "רב אדא בר אהבה"

ז. תנו רבנן, "אמר רבי יוסי בן פזי, זימנא חדא הוינא אזיל באורחא וערענא בהדי טורא דכפר קרדו, והווי

(ז) פרוש הזוהר בלשון הקודש:

אמר רבי יוסי בן פזי: פעם אחת הלכתי בדרך ונקלעתי להר בו שוכן הכפר קרדו אשר תושביו שמחים בחלקם ומשא ומתן שלהם באמונה ולא היו קנאה וסנאה ביניהם.

גְּבַרֵי בְּדִיחֵי בְּחֻלְקֵיהוֹן (רְצָה לומר: שְׁהִיוּ שְׂמֵחִים בְּחֻלְקָם), וּמִשָּׂא
 וּמִתָּן שְׁלֵהֶם הָיָה בְּאִמוּנָה, וְלֹא הָיָה קִנְיָה וְשִׁנְיָה
 בִּינֵיהוֹן וּבָהּ בְּשִׁבְתָּא בְּלִילָה חֲמִיתִי לְאַשְׁפּוּזֵי דְקָאִי
 בְּהֵאִי גִיסָא וּמְצָלִי, וּדְבִיתְהוּ קִמַּת בְּאִידָךְ גִּיסָא וּמְצָלִית,
 אֲמַרְתִּי לְהוֹן מֵאִי צְלוּתִיכּוֹן בְּשַׁעְתָּא דָּא, אֲמַרוּ, עֲדָנָא
 דִּידָךְ לְזוּגָן מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת, וּמְצָלִינָן צְלוּתָא קַמֵּיהּ קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא דִּיהִיב לָנוּ בַר דִּיפְלַח בְּאוֹרֵיתָא וַיְהִי בַר
 דִּדְחִיל חֲטָאִין וְכוּ'.

אהבה לא היה מדבר עם בן אדם שלא ידע אם נשמתו קדושה
 ח. אָמַר לֵיהּ, יְהֵא רַעְוָא דִּיתְקִיִּים בְּעוֹתְכוֹן דְּהָא לְשֵׁם
 שְׁמַיִם קָא עֲבַדְתוּן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אַחְזִי שְׂכִינְתָּא

בליל שבת ראיתי את בעל הבית, שעומד בפנה זו שבחדר ומתפלל
 ורעיתי עומדת בפנה השניה של החדר והם מתפללים. שאלתי: 'מה
 תפלתכם בשעה זו' ענו לי: 'זמן וזוגנו משבת לשבת ומתפללים אנו לפני
 הקדוש ברוך הוא, שימן לנו בן עוסק בתורה וירא חטא'.

אמרתי להם: 'יהי רצון שתתקבל תפלתכם, שהרי כוננתם לשם שמאים'.
 אמר רבי יוסי: "אראה את השכינה, שלאחר כמה שנים נקלעתי שוב
 לכפר זה וראיתי את הבן, שנולד להם, והנה הוא בן שבע שנים. ראיתי
 בביתו ורציתי לדבר עמו. אמר לו אביו: 'גש אליו (אל רבי יוסי), שהרי
 אדם גדול הוא!' ענה הילד: 'פוחד אני לדבר עמו, שהרי איני יודע אם
 יש לו נשמה קדושה אם לאו, שהרי היום למדני רבי, שכל שאין לו
 נשמה קדושה - אסור להתחבר עמו'. אמר לו אביו: 'חס ושלום! הרי
 אדם גדול הוא וחכם הדור!' התקרב הילד אלי ובטרים הספקתי לפצות
 את פי אמר: 'רואה אני בך, שיש בך נשמה חדשה, שונסה בך זה
 מקרוב ולא נתנה בך בעת לידתך'. אמר לו רבי יוסי: 'כך הוא באמת,
 בעודי בחור עסקתי הרבה בתורה ובזכות זה נתנה בי נשמה חדשה'.
 אמרתי לו: 'מי הוא רבך' אמר לי: 'רבי אלכסנדרוס'. אמרתי לו: 'מה
 למדת היום'.

דְּלִבְתָּר כַּמָּה שְׁנֵינ עֲרַעִית תַּמָּן וְחַמִּית הָאֵי בְּרָא דְאֲתִילִיד
 לְהוּ, וְהוּי בַר שֶׁבַע שְׁנֵינ. חַמִּי לִיָּה בְּבִיתָא, בְּעֵינָא לְמַלְלָא
 עַמִּי, אָמַר לִיָּה אַבּוּהֵי זִיל לְגַבִּיָּה, דְּגַבְרָא רַבָּה הוּא. אָמַר,
 מִסְתַּפִּינָא לְאֲשַׁתְּעֵי בְּהִדְיָה וּלְאֲתַקְרָבָא עַמִּיָּה דְּהָא לָא
 יַדְעֵנָא אֵי אֵית לִיָּה נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא אֵי לָא, דְּהִכֵּי אוּלִיף לִי
 מְאָרִי יוֹמָא דִּין, דְּכָל מֵאן דְּלִית לִיָּה נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא אָסוּר
 לְאֲשַׁתְּעֵי בְּהִדְיָה וּלְאֲתַקְרָב עַמִּיָּה. אָמַר לִיָּה אַבִּיו, חַס
 וְשָׁלוֹם, דְּגַבְרָא רַבָּה הוּא וְחַכְסָּא דְּדָרָא הוּא. קָרִיב וְלָא
 סִפִּיק לְמַלְלָא עַמִּיָּה.

ז. אָמַר לִיָּה, אָנָּא חַמָּא בְּךָ דְּנִשְׁמַתָּא חֲדַתָּא הָא אֵית בְּךָ
 מִיּוֹמִין זַעֲרִין וְלָא אֵיתְזוּרִיק בְּךָ בְּשַׁעֲתָא דְּנַפְקִית
 לְעַלְמָא, תְּוֹהָא וְאָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי: כֶּךָ הוּא דְּרוּק הֵייתִי וְכַד
 דְּהוּי לְעֵי בְּאוּרִיתָא אֲתִיָּהִיב בֵּי נִשְׁמַתָּא אַחְרָא חֲדַתָּא.
 אָמַרְתִּי לוֹ, מֵאן הוּא רַבָּךְ, אָמַר לִי רַבִּי אֶלְפִסְנָדְרוּס.
 אָמַרְתִּי לוֹ וּמָה לְעֵית יוֹמָא דִּין, אָמַר לִי, הָאֵי קָרָא דְּכְתִיב
 (תְּהִלִּים קי"א, י) "רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה' שְׁכָל טוֹב לְכָל
 עוֹשֵׂיהֶם", וְדַרְשׁוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָּה (בְּרֻכּוֹת י"ז ע"א)
 לְעוֹשֵׂינָן לְשִׁמְיָה, וְגִילָה לִי סוּדוֹת נַפְלְאוֹת. אָמַרְתִּי לוֹ, מָה
 שְׁמָךְ, אָמַר לִי, אֶהְבָּה. אָמַרְתִּי לוֹ, מְרִי אֶהְבָּה, אֶהְבַּת עוֹלָם
 אֶהְבַּתִּיךָ, וְאֲנִי זְכִיתִי לְמַחְמִיָּה לְרַב אֲדָא בְּרִיָּה דְּרַב אֶהְבָּה,
 וְסַפְרִיתִי לוֹ הַדְּבָרִים הַנְּזַכָּרִים לְעִיל.

י. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּשַׁעֲתַת תְּשֻׁמִּישׁ כְּדִי
 שְׂיִזְכֶּה לְבָנִים תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, וְיִתְפַּלֵּל בְּכָל אַרְבַּעִים
 יוֹם הָרֵאשׁוֹנִים, יְהֵא רַעוּא מְמָרִי עַלְמָא שְׁנֹכְהָ לְבָנִים
 שְׂיִהִיו יִרְאִים וְשְׁלָמִים חֲרָדִים לְדַבְרֵי ה', וְנִרְאָה בְּהֶם

קְדוּשַׁת תְּנָאִים וְאִמּוּרָאִים, אָמֵן. וּלְקַמֵּן פְּרָק י"ח אֲכַתּוּב
שְׁכַל דְּרָכֵיו שֶׁל אָדָם צָרִיךְ לֵהִיּוֹת לְשֵׁם שָׁמַיִם.

סדר הלימוד ליום ח כסליו [יום 67 בשנה]

פְּרָק י"ח

א. "מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחַכְמָה עֲשִׂיתָ" וְגו' (תהלים קד, כד). הִנֵּה כָּבֵד כְּתַבְּנוּ בַּפְּרָקִים הַקּוּדְמִין שְׁחַכְמִינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה תִקְנֵנוּ לֹאמַר בְּכָל יוֹם מְזֻמּוֹר ק' שֶׁהוּא מְזֻמּוֹר לְתוֹדָה. וְהַכּוֹנֵנָה, שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְהוֹדוֹת בְּכָל יוֹם יוֹם וְלֵהֲבִיא קָרְבָן תוֹדָה, כִּי אֵין בְּעַל הַנֶּס מִפִּיר בְּנִיסוֹ שְׁעוֹשֶׂה לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מִנְהַג הַקְּדֻמוֹנִים הָיָה לְתַת שְׁבַח וְהוֹדָיָה עַל כָּל דָּבָר וּבְאִמּוּרָת מְזֻמּוֹר זֶה תִּהְיֶה כְּוִנָּתוֹ בְּלִבּוֹ כְּאֵלוֹ מִבִּיא תוֹדָה בֵּית ה', כְּמוֹ שֶׁהָיָה מְנַהֵג הַקְּדֻמוֹנִים ז"ל שְׁכָּל עֲנִיָּן וּמְאוּרָע שְׁאִירַע לָהֶם הָיוּ נוֹתְנִים שְׁבַח וְהוֹדָיָה וְהַפִּירוּ מִיַּד שֶׁהוּא הַשְּׁגָחַת הַבּוֹרָא יְתַבְּרֵךְ, וְהָיָה קָשׁוֹר תָּמִיד בְּלִבָּם לְבַלְתִּי לְשַׁכַּח הַשְּׁגָחַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

ב. כְּדַמְצִינוּ מַה שְּׁכַתּוּב בְּזוֹהַר פְּרָשַׁת אָמֹר: "רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַ יוֹחָאֵי הָיָה אֲזִיל בְּאוּרְחָא וְהָוִי עֲמִיה רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי

(פְּרוּשׁ הַזוֹהַר בְּלָשׁוֹן קוּדְשׁ:

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי הָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי, הִגִּיעוּ לְאַמַּת הַמַּיִם אַחַת, נִתְקַל רַבִּי יוֹסִי וְנִתְקַע לְתוֹף אַמַּת הַמַּיִם, עַד

יוסי, מִטּוֹ לְחַד אֲמַת הַמַּיִם נִתְקַל רַבִּי יוֹסִי וְנִתְקַל לְתוֹךְ אֲמַת הַמַּיִם עַד שֶׁנִּתְלַכְּלוּ בְּגָדָיו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַלּוֹאֵי שְׂלֵא הָיָה נִבְרָא זֶה אֲמַת הַמַּיִם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאֵי, אָסוּר לָן לֹאמַר כֶּן, דְּמִשְׁמַשָּׂא דְעֵלְמָא הֵיא וְאָסוּר לְנַהֵג קְלוּת בְּמִשְׁמַשָּׂא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְכָתִיב (בְּרַאשִׁית א, לא) "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהָיָה טוֹב מְאֹד", וְאִפְלוּ נְחָשִׁים וְעִקְרָבִים וַיִּתּוֹשִׁין כְּלֵהוֹן נִקְרְאִין מִשְׁמַשֵּׁי דְעֵלְמָא, וּבְנֵי נֶשָׂא לֹא יִדְעִין.

על ידי הנחש נצלו רבי שמעון בר יוחאי ושנים מתלמידיו ג. עד דהוה אזלין, חמו חדא חויה מרקד קמיהו. אמר רבי שמעון בר יוחאי ודאי דא נחש אזיל לאתרחשא

שֶׁנִּתְלַכְּלוּ בְּגָדָיו, אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "הַלּוֹאֵי שְׂלֵא הָיָה נִבְרָא אֲמַת הַמַּיִם זֶה", אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי: "אָסוּר לָנוּ לֹאמַר כֶּן, כִּי אֶחָד מֵעוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ שֶׁל הַמְּקוֹם הוּא וְאָסוּר לְזַלֵּל בְּמִשְׁמַשֵּׁי שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: 'וַיֵּרָא ה' אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהָיָה טוֹב מְאֹד', וְאִפְלוּ נְחָשִׁים וְעִקְרָבִים וַיִּתּוֹשִׁים נִקְרְאִים כֻּלָּם מִשְׁמַשֵּׁי שֶׁל הַמְּקוֹף וְעוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ בְּעוֹלָם וּבְנֵי אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים, וְאֵינָם שָׂמִים זֹאת עַל לִבָּם".

בעודם הולכים ראו נחש אחד מרקד לפניהם. אמר רבי שמעון בן יוחאי: "בדאי הולך הנחש לחולל לנו נסים".

רץ הנחש לפניהם ונלחם באפעה אחד. ויתכונתו של האפעה, שאם הוא מסתפל בפני האדם או שאדם מסתפל בפניו מיד מת האדם מחמת ארסיות מבטו של האפעה, רחמנא לצלן. נאבקו הנחש והאפעה זה בזה עד שמתו שניהם, כִּאֲשֶׁר הִגִּיעוּ לְזִירַת הַמַּאֲבָק רָאוּ הַחֲכָמִים אֶת פְּגְרֵי שְׁנֵיהֶם.

קרא רבי שמעון על כן פסוק זה: "לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלקי", וישם זה ברא הקדוש ברוך הוא את כל הבריות כִּאֲשֶׁר לְכָל אַחַת שְׁלִיחוֹת וְתַפְקִיד וְאֵין לָנוּ לְזַלֵּל בְּשׁוּם נִבְרָא, כִּי לְכָל נִבְרָא יֵשׁ תַּפְקִיד וְשְׁלִיחוֹת".

לְן נְסִין. רַהֲט הַאי חוּיָא קַמִּיִּהוּ וְקָשֶׁר אֶת עֲצָמוּ בְּחַד
 אֶפְעָה, וְאֶפְעָה הִיא בְּרִיָּה דְאִי מְסַתְּכַלַּת בְּאַנְפִּיָּה דְּבַר נֶשׁ
 אוּ בַר נֶשׁ מְסַתְּכַל בְּאַנְפִּיָּה דְאֶפְעָה מְיָד הוּא מֵת מִחַמַּת
 הָאָרְס רַחֲמָנָא לִיצְלָן. וְהֵאֵי נַחֲשׁ בְּהַדִּי דְקָשֶׁר בָּהּ הַתְּחִילוּ
 לְהַכּוֹת זֶה אֶת זֶה עַד דְּמִיתוּ שְׁנֵיהֶם, עַד מְטוּ תַמְן לְהֵאֵי
 אֶתֶר חָמוּ לֹון לְתַרְוִיהוּן שְׁכִיבִין בְּאוֹרְחָא וּמִיתוּ.

השם יתברך מבטיח לצדיק שלא יאנה לו כל און

ד. קָרָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי הַאי פְּסוּקָא (תְּהִלִּים צא, י) "לֹא
 תֵאָנֶה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ", וְעַל דָּא בְּרָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל הַבְּרִיּוֹת וְכָל דְּבַר לְשִׁלְיחוּתָא דִּילֵיהּ.

סדר הלימוד ליום ט כסליו [יום 68 בשנה]

אין לבגיש שום ברייה

וְלִית לֹון לְאַנְהָגָא קְלָנָא בְּכָל מְאִי דְאִיהוּ עֶבִיד, כִּי
 לְשִׁלְיחוּתִיָּה הוּא בְּרָא יְתֵהוּן, וְעַל דָּא כְּתִיב (תְּהִלִּים
 קמה, ט) "טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו", עַד כָּאֵן
 לְשׁוֹן הַזּוֹהַר. וְנִרְאָה לִי, דְזִהוּ פּוֹנֵת הַכְּתוּב (תְּהִלִּים קד, כד)
 "מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחַכְמָה עָשִׂיתָ מְלֶאֶה הָאָרֶץ
 קִנְיָנֶךָ", וְכְתִיב (שֵׁם קמה, י) "יִדְוֹךָ ה' כָּל מַעֲשֵׂיךָ".

על בעל הנס לתקן איזה דבר טוב

ה. וּבִהְיוֹת כֵּן, בּוֹדָאי מִי שֶׁהִפְלִיא לוֹ הַשֵּׁם יְתַבְּרַךְ בְּרוּךְ
 הוּא בְּרַב רַחֲמָיו וְחֶסְדָּיו נֶס וְאִיזָה הַצְּלָה מְלֻסְטִים, אוּ
 מֵאֵשׁ וּמִמַּיִם, אוּ שֶׁהִיָּה חוּלָה וְנִתְרַפָּא, אֲזִי חוֹבֵה עָלָיו
 לְתַקֵּן אִיזָה דְבַר טוֹב, שִׁיְהִיָּה הֶכֶר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה זֹאת
 בְּמִקּוֹם קָרְבַּן תּוֹדָה לְכַבּוֹד הַשֵּׁם יְתַבְּרַךְ בְּרוּךְ הוּא.

מעשה שהציל השם יתברך לבעל שבלי הלקט

ו. ובוא וראה מה שהעיד על עצמו הרב החסיד מורנו הרב רבי אברהם בעל המחבר "שבלי הלקט" בהקדמת ספרו, וזה לשונו: "אמר הכותב, אזכיר כאן נפלאות שעשה ה' עמדי בעת עברו עלי תלאות בימי חליי, חליתי על ערש דוי ומרב כאבי לא עליכם, שוממתי. אמרתי פקדתי יתר שנותי רבו עלי מכאובים עד שרחקו ממני קרובי כי הייתי למשא לבני ביתי ולפני אבותי. המו מעי בי ולבי יחיל בקרבי בזכרי אורחא רחיקא וקלילא זוודתאי.

ז. והעומדים עלי לשמור יציאת נשמתו כאשר ראו בי שנתקרו אברי ובשרי ובאתי עד הגסיסה, ועד שערי מיתה. העומדים עלי דחקו חוצה את אשתי וזרעי וגם שאר קרובים שראו אותי בסימני מיתה בדרך צאת הנשמה מהגוף, ופני נשתינו. וה' ברחמיו "יסר יסרני ולמות לא נתנני", ולא בזכותי רק בזכות אבותי הקדושים.

ח. ובמראה ראיתי בעיני אדם קצר עמד לפני ונר דולק בידו, ובהרף עין התחיל לכבות וחזר ודלק מהר לעיני. ואמרתי במחילה, יגיד לי אדוני מה זה שאתה עושה לפני בנר הזה.

הנר רמז לנשמה

והשיב האיש, הנר רמז לנשמה דילך, בעבור שימי חיך כבר עברו, כי הנר הוא רמז נשמת אדם, רמזתי

לך. והנה פֶּאֶשֶׁר מֵהָר חֲזָר לְדַלְקָה כֶּף מְהֵרָה תִּהְיֶה לְךָ
רְפוּאָה, וְזֶהוּ שֶׁהִרְאִיתִי בְּאוֹתוֹתַי.

ז. וַיְדוּעַ תִּדְעַ שְׂיֵשׁ בְּמִשְׁפַּט שְׁלֹךְ מִיְמִינַי וּמִשְׁמְאֵילַי,
וְשָׁקְלוּ בְּמֵאזְנַי זְכוֹת שְׁלֹךְ, וּבִאתִי לְבִשְׂרֹךְ שֶׁהָאֵל
הִרְחֵמֵן הוֹסִיף יָמַי עַל יְמֵיךָ, וְאָמַר לְמַלְאָךְ, הֲרֹף יָדְךָ, כִּי
עוֹד לֹאֵל יָדוֹ לְזִכּוֹת אֶת הַרְבִּיּוֹם. חֶק חֶקְקֵתִי לְךָ שְׂבִיוֹם
הַשְּׁלִישִׁי תַעֲמֹד מִחֲלֵי זֶה. וְזֶה הַמַּעֲשֶׂה הִזְיָה שְׁלֹשָׁה יָמַי
קִדְּם חַג הַשְּׁבוּעוֹת.

וכאֲשֶׁר פָּתַר לִי כֶּף הִזְיָה, שְׂבִיוֹם רֵאשׁוֹן דְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת
הִלְכֵתִי לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּמִמֶּשׁ נַעֲשִׂיתִי בְּרִיָּה
חֲדָשָׁה, וּמִיָּד אֲזַרְתִּי כְּגִבּוֹר חֲלָצִי וְקִמַּתִּי עַל מִשְׁמֶרֶת
הַקּוֹדֶשׁ לְחַבֵּר פְּרוּשׁ עַל הַתּוֹרָה וּנְבִיאִים וּכְתוּבִים,
וְקִרְאתִי לְהַחֲבוֹר "שְׁבִלֵי הַלְקֻט" לְזִכְרוֹן, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

סדר הלימוד ליום י כסליו [יום 69 בשנה]

אָסוּר לְאָדָם לִהְיוֹת כְּפוּי טוֹבָה

י. וְכֹה יַעֲשֶׂה הָאָדָם, כִּי אֵין לְךָ אָדָם שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂה לוֹ גִּס,
בְּפָרֶט בְּדוֹרוֹת הָאֵלוּ אֲשֶׁר הִצְרוֹת מִתְּגַבְּרִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם
גְּזוֹרוֹת וּמִלְחָמוֹת עֲצוּמוֹת, חָרַב וְרָעַב מְצוֹר וּמְצוֹק, חֲלָאִים
רַבִּים, וּמִי אֲשֶׁר הָאִיר עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חוּט שֶׁל חֶסֶד
וְהִצִּילוֹ מִכָּל הַפְּגָעִים רַחֲמָנָא לִיּוֹצֵל, יִהְיֶה לוֹ לְזִכְרוֹן תָּמִיד
חֶסֶדִי ה', וְלֹא לִהְיוֹת מְכַפּוּי טוֹבָה. וְלֹא זוֹ בְּלִבְדָּה, אֲלֵא כָּל
מִי אֲשֶׁר מִשְׁפִּיעַ עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֹׁפֵעַ שֶׁל בְּרָכָה
שְׂזָכָה לִישֵׁב בְּבֵיתוֹ בְּהַשְׁקֵט וּבְכַבֻּחַ, וּפְרַנְסָתוֹ הִיא סְדוּרָה,
שְׁצָרִיךְ לִתֵּן שִׁבְחַ וְהוֹדָיָה לְמָקוֹם עַל זֹאת.

יא. ומה מאד מזהיר בספר החרדים שזהו מכלל מצות עשה של "הגדתי היום לה' אלהיך כי באתי אל הארץ" וגו' (דברים כו, א), מכאן אזהרה על בני אדם המקבלים טובה והשפעה מהשם יתברך, לתן שבח והודיה, ולא לקרות קול קובלנא כדרך צרי העין אשר יותר מאשר נותן להם ה' מזון ומחיה כל ימיהם, יותר הם בוכים וקובלים נגד העולם כאלו שאין להם פת לחם לאכל, וכל טוב אין בידם, וכל פונתם הוא למנוע העניים ואביונים מפתח ביתם, ועל זה נאמר (תהלים לד, ז) "זה עני קרא וה' שמע", ואין התפלה של עני זו עד שעושה רושם ויעבר עליהם כוס של פרעניות שבאין המה לכלל הדלות.

אין להראות את העשירות בפני האמות, רק להראות פנים מסבירות לעניי ישראל

יב. הגם אשר בודאי היא טוב לקיים אזהרות רבותינו זכרונם לברכה (עין תענית דף י" ע"ב), לבלתי להתראות בפני אמות העולם בפרסום בעשירות, כמו שהזהיר אבינו הזקן יעקב לבניו (בראשית מב, א) "למה תתראו", ובפרט שבעתים הללו בעוונותינו הרבים האמות הם נותנין עין בממון של ישראל, וטוב מאד לכסות ולהעלים העשר בפניהם.

סדר הלימוד ליום יא כסליו [יום 70 בשנה]

בזכות שמקורבים לעניים הגונים, נפקדות העקרות בזרע של קיימא אכן טוב להראות פנים של מסבירות פנים, של אהבה ורצון בפני עניים ודלים ואביונים זהו רצון

הבורא יתברך, ובפרט המאכסן בביתו עניים ודלים
הגונים זוכה להרבה דברים, ונשים עקרות נפקדות
בזכות שמפרנסים ומכלכלים עניים ואביונים הגונים
לשם שמים.

יג. ומצינו נמי באיש זקן אחד שהיה בזמן גזרות ספרד
ושפניא ושמו רבי יחיאל, והיה דר בעיר אחת על חוף
הים הגדול, ובהיות גזרות שמדות במדינות הנזכרים
לעיל ברחו מאותן המדינות הרבה יהודים אל ארץ
תוגרמא, ורבי יחיאל היה זקן, והיה בעיר אשר על חוף
הים, והוא איש תם וישר, והיה מקבל כל העניים
ועשירים בסבר פנים יפות, והיה מספיק להם לחם, מים
ומזון, ומלוג אותם, ונתן להם צדה לדרך, ופזר ובזבז
ממון רב להוצאת האורחים.

יד. ויהי היום, הגיע עת וזמן שהיו בביתו ארבעה זקנים
הבאים מהגולה חכמים גדולים, ובראותם את כבוד
עשרו וגדלתו ותפארתו הטוהרה שהיה נדיב לב שגמל
חסד עם עשירים ועניים לכל בני הגולה, שאלו הארבעה
זקנים ממנו, מה בקשתך מהבורא יתברך, והשיב,
בקשתי הוא שאזכה לבנים, כי לא היה לו זרע, ואמרו
אליו הארבעה זקנים הנזכרים לעיל, תהיה אתה בטוח
שבתוך שנה זה יצא מחלציה בן גדול בתורה ותקרא
שמו אברהם, לסימן שעשית חסד עם זרע אברהם.
וכאשר הבטיחו לו כן היה, שיצא ממנו בנו הגדול רבינו
אברהם מפיסא, והגדיל בתורה מאד, וחבר חבורים
הרבה, עד כאן.

זו. וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה מְצִינוּ הַרְבֵּה לַיָּדַע וְלַהוֹדִיעַ כָּל מַעֲשֵׂה טוֹב וְכִשְׁרוֹן חֲקוּק וְרָשׁוּם לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְחֹשֵׁב לְעוֹשֵׂיהַ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא בְּאוֹפֶן אִם הִיא כּוֹנֵת הָעוֹשֵׂה לְשֵׁם שָׁמַיִם, כִּי כֵן צָרִיךְ כָּל עֲנִין בְּנֵי אָדָם הֵן הַמַּעֲשֵׂה הֵן הַדְּבוּר יִהְיֶה הַכֹּל לְשֵׁם שָׁמַיִם וּבְכּוֹנֵת הַלֵּב, וּבִכְרֹט בְּעֲנִינֵי תְּפִלוֹת וּבְכֹרוֹת, כְּדֹאִיתָא בְּסֵפֶר חֲסִידִים :

סדר הלימוד ליום יב כסליו [יום 71 בשנה]

בְּכֹל יוֹם דְּנִין אֶת הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁלֹּא כָּנְנוּ בְּשַׁעַת אֲמִירַת הַבְּרָכוֹת **זו.** מַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שְׁמַת לְפָנָי זְמַנּוֹ כְּמָה שָׁנִים, לְאַחַר שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ נִתְגַּלָּה לְאַחַד מִן קְרוֹבָיו בְּחִלּוּם, וְשָׂאֵל לוֹ הֵיאָךְ אַתָּה נוֹהֵג בְּעוֹלָם שְׂאִתָּה שָׁם. אָמַר לוֹ, בְּכֹל יוֹם וְיוֹם דְּנִין אוֹתִי עַל שֶׁלֹּא הֵייתִי מְדַקְדָּק לְבְרַךְ בְּרַכַּת הַנְּהַנִּין וּבְרַכַּת הַמְּזוּן בְּכּוֹנֵת הַלֵּב, וְהַמְּמַנִּים שְׁדִנִּין אוֹתִי אוֹמְרִים לִי לְהִנָּאֵתָךְ אֲכַלְתָּ.

וְשָׂאֵל לוֹ, הֲלֹא אֲמַרְיָנָן (שְׁבַת דָּף ל"ג עמוד ב') שְׁמִשְׁפֹּט רְשָׁעִים בְּגִיהֵנָם הוּא רַק שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ בְּלָבָד, וְכִכְּרָ עֲבָרוּ שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ וְיוֹתֵר מִיּוֹם מִיתַתְךָ וְלָמָּה דְּנִין אוֹתְךָ אַחַר שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ, אָמַר לוֹ, אֵינִן דְּנִין אוֹתִי בְּגִיהֵנָם דִּינִים חֲמוּרִים, אֲלֹא דְּנִין אוֹתִי חוּץ לְגִיהֵנָם בְּדִינֵי קָלִים, וְאוֹמְרִים הַמְּמַנִּים שְׁזַהּוּ הַכֹּל לְטוֹבַתִּי כְּדִי שְׂאִזְפָּה לְחַלֵּק גַּן עֵדֶן לְכַנְּס לְשֵׁם וְלִטַּל חֻלְקִי בְּמִלּוּאוֹ.

כָּל מַעֲשֵׂיוֹ שֶׁל הָאָדָם נִרְשָׁמִים בְּשָׁמַיִם **וְהַבְּלָל,** כִּי כָּל דְּבַר שֶׁהָאָדָם עוֹשֵׂה הוּא נִרְשָׁם לְמַעְלָה, וְעַל כָּל דְּבַר יֵשׁ שְׂכָר וְעִנְשׁ, וְאֲשָׁרֵי הַיּוֹצֵא זִכָּאֵי מִבֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה, אָמֵן.

פָּרָשַׁת מִקֵּץ

א. "תורת ה' תמימה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" (תהלים יט, ח). בְּאֶשֶׁר נתן רשות מאתו יתברך לְכֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְפָרֵשׁ מִקְרָא הַקּוּדֵשׁ כְּפִי הַבְּנֵת שְׁכָלוֹ וּכְפִטְיֵשׁ יְפוּצֵץ סֹלַע, עַל כֵּן נוּכַל לֹאמֵר: כְּוִנַּת הַמִּקְרָא זֶה לְהוֹדִיעֵנוּ כִּי בְעִבּוֹר שְׁתוֹרַת ה' תְּמִימָה בְּלִתי חֲסָרוֹן אֲבָר אֶחָד בְּתַרְי"ג מְצוּוֹת, וְעַל הָאָדָם מְטֹל לְקִיָּם תַּרְי"ג מְצוּוֹת שֶׁהֵן נֶגֶד אֵיבָרִים הַמְּחִיבִים עָלָיו לַעֲשׂוֹתָם מִצַּד הַהֲכָרַח לֹא יִחַסֵּר מַעֲשׂוֹת אוֹתָם. וּבִפְרָט לְלוֹמְדֵי הַתּוֹרָה וְהַחֲקִיָּם וְהַמְּשֻׁפְּטִים הַשְּׂיָכִים בָּהֶם הַכֹּל מִיַּד ה' הַטּוֹבָה עָלָיו, וְאִזּוּ הוּא מְשָׁלִים תּוֹרַת ה' אֲשֶׁר הִיא תְּמִימָה.

אם חסר אדם אפילו מצוה אחת - חוזרת נשמתו בגלגול לעולם הזה כדי להשלים חקקה

ובעבור כֵּן אִם עָבַר הָאָדָם מֵעוֹלָם הַזֶּה בְּלִתי הַשְּׁלִים אֵיבָרָיו בְּעֲשִׂיָּה וּבְלִמּוּד הַנְּזָכָר אִזּוּ הִיא מְשִׁבַת נֶפֶשׁ, שֶׁהַנְּשֻׁמָּה הִיא חוֹזֶרֶת לְבוֹא עוֹד פַּעַם בְּגִלְגּוּל לְעוֹלָם הַזֶּה וּצְרִיכִים לְהַתְּגַלְּגַל בְּאָדָם אַחֵר כְּדֵי שִׁישְׁלִים חֲקוֹ וּלְמַלְאוֹת הַחֲסָרוֹן.

בל יתעצל האדם בלמוד התורה וקיום המצוה בכל יום

ב. וּבִהְיוֹת כֵּן יִתְבוּנֵן הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ שֶׁהָרְאוּי וְנִכּוֹן אֲצֻלוֹ שְׁלֵא לְהִתְעַצֵּל בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה וְקִיּוּם הַמְּצוּוֹת מֵאֵי דְאֶפְשָׁר, כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה יוֹלֵד יוֹם, כִּי הָאָדָם הוּא לְמַטָּה וּכְרוּזִים לְמַעְלָה וְאִינוּ שׁוֹמְעֵי לְהִכִּין עֲצָמוֹ, וּכְשֶׁהַכְּרוּז יוֹצֵא וְנִכְרָז לְמַעְלָה אִזּוּ הַיָּמִים קְרוּבִים לְהַפְרֵד נְשֻׁמָּה

מֵהַגּוֹף, וּפְתָאוֹם יִרְגִישׁ הַגֶּזֶר דִּין עַל יְדֵי יְסוּרִים וּכְאֲבִים
שֶׁל גּוֹפוֹ הַמִּתְגַּבְּרִים עָלָיו. וּמָה הֵיטְרוֹן אֱלֹהֵי אִם לֹא
הֵכִינָה עֲצָמוֹ בְּעוֹבְדֵינָה טֹבִין מִקֶּדֶם לָזֶה.

סדר הלימוד ליום יג כסליו [יום 72 בשנה]

שְׁלֹשִׁים יוֹם קוֹדֵם פְּטִירְתוֹ עוֹלָה נִשְׁמָתוֹ לְמָרוֹם בְּכָל לַיְלָה

ג. וְאֵיתָא בְּזוֹהַר פְּרָשַׁת וַיְחִי (דף ר"ז - ע"ב): "כֹּד אֶתְקַרַּב
יוֹמֵי דְבַר נֶשׁ תִּלְתֵּין יוֹמִין מְכַרְיִזִין עָלָיו בְּגַן עֵדֶן. תָּנָא

יט) פרוש הזוהר בלשון קודש:

כְּאֲשֶׁר מִתְקַרַּב יוֹם פְּטִירְתוֹ שֶׁל הָאָדָם מְכַרְיִזִים עָלָיו שְׁלֹשִׁים יוֹם בְּגַן
עֵדֶן. בְּשֹׁלְשִׁים יוֹם אֵלּוּ נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה בְּכָל לַיְלָה וְרוֹאֶה אֶת מְקוֹמָהּ הַמֵּיַעַד
לָהּ בְּגַן עֵדֶן וְהָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ, וְשׁוֹב אֵינוֹ שׁוֹלֵט בְּנִשְׁמָתוֹ כְּמִקְדָּם. כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב: "אֵין אָדָם שְׁלִיט בְּרוּחַ" וְגו'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: "כְּאֲשֶׁר מִתְחִילִים
שְׁלֹשִׁים יוֹם אֵלּוּ צִלְמוֹ שֶׁל הָאָדָם נְחָשָׁף וְצִלּוֹ הַנֶּרְאָה בְּאֶרֶץ נַעֲלָם".

רַבִּי יִצְחָק יָשָׁב יוֹם אֶחָד לְיַד פֶּתַח בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה וּפְנִיּוֹ עֲצוּבוֹת.
יָצָא רַבִּי יְהוּדָה וּמְצָאוֹ עֲצוּב. אָמַר לוֹ: "מָה יוֹם מֵיּוֹמִים" אָמַר לוֹ: "בְּאֵתִי
אֵלַיךְ לְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ שְׁלוּשָׁה דְּבָרִים: א. כְּאֲשֶׁר תִּדְבַּר בְּדַבְרֵי תוֹרָה וְתֹאמַר
מֵאוֹתָם הַדְּבָרִים שֶׁהֵיטִי אֹמֵר תֹּאמַר אוֹתָם בְּשִׁמִּי כִּדֵּי לְהַזְכִּיר אֶת שְׁמִי.
ב. שֶׁתִּדְאָג לְזַכּוֹת אֶת בְּנֵי יוֹסֵף בְּתוֹרָה. ג. שֶׁתְּבוֹא לְקַבְּרֵי כָּל שְׁבַעֲהָ יָמִים
וְתִתְפַּלֵּל עָלַי".

אָמַר לוֹ: "מִנֵּיין לָךְ כִּי שַׁעֲתָךְ קְרוּבָה" עָנָה לוֹ רַבִּי יִצְחָק: "הֲרֵי נִשְׁמָתִי עוֹלָה
בְּכָל לַיְלָה וְאֵין חִלּוּמוֹתַי בְּהִירִים כְּמִקְדָּם, וְעוֹד: כְּשֶׁאֵנִי מִתְפַּלֵּל בְּלַחֵשׁ
וּמִגִּיעַ לְשִׁמוּעַ תְּפִלָּה מִתְבוּנָן אֲנִי בְּצִלְמִי וְאֵינְנִי רוֹאֶה וְהֵיטֵב שֶׁצִּלְמִי סָר
וְאֵינוֹ נִרְאֶה חוֹשֵׁב אֲנִי כִּי קָרְבָה שַׁעֲתִי, שֶׁהֲרֵי לִפְנֵי שֶׁאָדָם נִפְטָר מִן
הָעוֹלָם יוֹצֵא כְּרוֹז וּמוֹדִיעַ עַל פְּטִירְתוֹ, וְאֵז צִלְמוֹ סָר מִמֵּנִי - אוֹתוֹ צִלָּם
שְׁרוּחַ הָאָדָם תִּלְוֶיהָ בּו". אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: "מוֹכֵן אֲנִי לְמֵלֵא אֶת
בְּקִשׁוֹתֶיךָ, אוֹלָם מְבַקֵּשׁ אֲנִי מִמֶּךָ, שֶׁלֹּא תִפְרַד מִמֵּנִי בְּזָמַן שְׁנוֹתָךְ לָךְ עֵדֶן
לְחַיִּית."

הלכו שניהם אל רבי שמעון בן יוחאי ומצאוהו יושב ועוסק בתורה. הריס רבי שמעון את ראשו וראה את מלאך המות רץ ומרקד לפני רבי יצחק. קם רבי שמעון בן יוחאי, תפס בידו של רבי יצחק ואמר: "גזרני, מי שרגיל להכנס תמיד - יכנס, ומי שאינו נכנס תמיד - שלא יכנס". נכנסו רבי יהודה ורבי יצחק, ומלאך המות נשאר בחוץ, כשהוא מחכה לרבי יצחק.

התבונן רבי שמעון וראה, שעדין לא הגיע שעתו של רבי יצחק להפטר מן העולם, שזמנו היה להפטר בשמונה שעות באותו יום. הושיב רבי שמעון את רבי יצחק לפניו, שיעסק בתורה, וצוה על רבי אלעזר בנו, שישמור על הפתח וכל מי שירצה להכנס - שלא יניחהו לעשות זאת, אלא ישביענו לבל יכנס. שאל רבי שמעון את רבי יצחק: "ראית את דמות דיוקן אביו, שהרי שנינו, בשעה שאדם נפטר מן העולם אביו וקרוביו באים לקבל פניו, וכל אלו העתידים להיות עמו במחיצה אחת בגן עדן באים ללוותו, עד שיגיע למקומו בגן עדן". ענה לו רבי יצחק: "עדין לא ראיתי דמות דיוקנו של אבי".

קם רבי שמעון ואמר: "רבון העולמים! השאר את רבי יצחק עמו, שהרי הוא אחד משבעת העינים של ישיבתנו! הנה אני קשור בו ותנה לי אותי!"

יצאה בת קול ואמרה: "נשמה מאירה שתחת פסא הכבוד, השרויה תחת כנפיו של רבי שמעון, הנה שלף הוא ועמו תבוא בזמן שתכנס למקומך בגן עדן". ענה רבי שמעון: "ודאי".

עד כה וכה הבחין רבי אלעזר, שמלאך המות הסתלק בהפטירו: "שחרור ופטור חזון נפרץ הם בסביבתו של רבי שמעון".

אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו: "הכנס ואחז בו, ברבי יצחק, שהרי רואה אני שהוא פוחד". נכנס רבי אלעזר לעודד את רבי יצחק, ורבי שמעון סובב את פניו והמשיך לעסק בתורה.

נרדם רבי יצחק ובחלמו ראה הוא את אביו אמר לו: "אשריך, בני, ואשרי חלקך בגן עדן, שהרי בין עלי עץ החיים מקומך, תחת אותו אילן גדול וחזק בשני העולמות, שרבי שמעון בן יוחאי הכניסך בחיקו. אשריך, בני!" אמר לו רבי יצחק: "וימה חלקי שם" אמר לו אביו: "שלושה ימים הכינו את חדרך ופתחו בו חלונות להאיר לך מארבעה כוונים וכשראיתי את מקומך - חשבתי ושמותי. אשריך, בני! והנה עתה התכוננו לבקרך

אֵלַיִן שְׁלֵשִׁים יוֹמֵינָן נִשְׁמַתָּא נִפְקָא מִיְנֵיהּ בְּכֹל לַיְלָה וְסִלְקָא
וְחַמְאָה דְּוִכְתִּייהּ בְּהֵהוּא עֲלָמָא, וְהֵהוּא בְּרֵשׁ לָא יָדַע וְלֹא
שְׁלִיט בְּנִשְׁמַתִּיהּ כָּל אֵינּוֹן שְׁלֵשִׁים יוֹמֵינָן, כְּמָה דְּהָוֵי
בְּקַדְמִיתָא, דְּכְתִיב (קֹהֶלֶת ח, ח) אֵין אָדָם שְׁלִיט בְּרוּחַ וְגו'.

צורת האדם נחשקת שלשים יום קודם פטירתו

ד. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִן כִּד שְׂרָאן אֵינּוֹן תְּלַתִּין יוֹמֵינָן,
צוּלְמָא דְּבַר נֶשׁ אֶתְחַשִּׁיךְ, וְדִיּוֹקְנָא דְּאֶתְחַזָּא בְּאַרְעָא

תריסר צדיקים וכשהתפוננו לצאת לקראתך יצא הפרוז בכל העולמות:
'מי הן הנשמות הבאות ללוות את נשמתו של רבי יצחק לגן עדן,
התפכדנה ושובנה למקומן, שהרי רבי שמעון בן יוחאי שאל מאת
הקדוש ברוך הוא ומבקשו נתן לו'. לא רק בזה גדול כוחו של רבי שמעון,
אלא ששבעים חצרות - שלו הן, וכל חצר וחצר פתוחה לשבעים
עולמות, וכל עולם ועולם - ממזנים עליו שבעים מלאכים וכו', מלאך
ומלאך פונה לשבעים כתרים עליונים הפונים לדרך עליונה, המובילה
לעתיק יומין - הקדוש ברוך הוא - כדי שיוכלו להסתכל באותה נעימות
עליונה, המאירה ומיטיבה לכל, כמאמר הפסוק: 'לחזות בנועם ה' ולבקר
בהיכלו'. ומה פרוש 'לבקר בהיכלו', זה שכתוב: 'בכל ביתי נאמן הוא' -
הוא הראוי לבקר בהיכלו של הקדוש ברוך הוא". אמר רבי יצחק לאביו:
"כמה זמן הקציבו לי לחיות" ענה לו: "בני, אין לי רשות לגלות לך, אמנם
כאשר יפטר רבי שמעון בן יוחאי מן העולם תהא מזמן עמו לערוך עמו
את שלחנו בגן עדן".

התעורר רבי יצחק מחלומו ופניו מאירות. הסתכל רבי שמעון בפניו
המאירות של רבי יצחק ושאלו: "האם יש חדש" ענהו רבי יצחק: "נדאי!"
ספר לו רבי יצחק את חלומו. נפל רבי יצחק לרגליו של רבי שמעון ולא
זז ממנו, והיה עוסק לפניו בתורה. מאותו היום אף רבי שמעון לא מש
מעם רבי יצחק, כאשר ננס רבי יצחק לפני רבי שמעון, היה קורא
ואומר: "ה' עשקה לי ערבני", שהיא תפלת חזקיה מלך יהודה, לאחר
שקם מחליו - קם ואמר: "ה' עשק אותי מידי מלאך המות וערבני לחיים
להצילני".

אֶתְמַנַּע. רַבִּי יִצְחָק הָוֵי יְתִיב יוֹמָא חַד אֶפְתָּחָא דְרַבִּי יְהוּדָה, וְהוּהוּ עָצִיב. נָפִיק רַבִּי יְהוּדָה, אֲשַׁכְּחִיהִי דְהָוֵי יְתִיב וְעָצִיב. אָמַר לֵיהּ, מַה יוֹמָא דִּין מִשְׁאָר יוֹמִין. אָמַר לֵיהּ, אֶתִּינָא לְגַבְךָ לְמַבְעֵי מִינְךָ תְּלַת מִלִּין. חַד, דְּכַד תִּימָא מִלָּא דְאוּרִיתָא, וְתִדְכַר מְאֹנֹן מִלִּין דְאַנָּא אָמִינָא, תִּימַר לֹון מִשְׁמֵי לְאִדְכָרָא שְׁמִי, וְחַד דְתִזְכֶּה לְיוֹסֵף בְּרִי בְאוּרִיתָא, וְחַד, דְתִזְיִל לְקַבְרֵי כָּל שְׁבַעָה יוֹמִין וְתַבְעֵי בְעוֹתָךְ עָלֵי.

ברצותי לראות הצל שלי - אינני רואה אותו

אָמַר לֵיהּ, מַנִּין לָךְ, אָמַר לֵיהּ, הָא נִשְׁמַתָּא אֶסְתְּלִיק מִנִּי בְּכָל לַיְלָה, וְלֹא אֲנָהִיר לִי בְּחַלְמָא כְּמַה דְהָוֵי בְּקַדְמִיתָא. וְתוּ דְכַד אָנָּא מְצַלִּינָא וּמְטִינָא לְשׁוּמַע תְּפֻלָּה' אֲשַׁגְחָנָא בְּצוּלְמָא דִּילִי, וְלֹא חָמִינָא. וְאַמִּינָא, דְהוּאִיל וְצוּלְמָא אֲתַעֲבַר, וְלֹא אֲתַחֲזָא, דְהָא כְרוּזָא נָפִיק, דְכָתִיב (תְּהִלִּים לט, ז) "אֵךְ בְּצֻלָּם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ" וְכוּ'. וְרוּחָא אֲתַקִּימָא, בְּגוּיָה אֲתַעֲבַר צוּלְמָא דְבַר נֶשׁ, וְלֹא אֲתַחֲזִי וְכוּ'.

ברור לך מקום סמוך אלי, כמו שהיינו חברים בעולם הזה

ה. אָמַר לֵיהּ רַבִּי יְהוּדָה, כָּל אֵלִין מִלִּין דְאֵתְ בְּעֵי, עֵבִידְנָא, אָבַל בְּעֵינָא מִינְךָ דְלֹא אֲתַפְרָשְׁנָא מִינְךָ, דְבַהֲהוּא עֲלָמָא תְּבַרַר דּוּכְתָא גַבְךָ, כְּמַא דְהוּינָא בְּהָאֵי עֲלָמָא. בְּכַה רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, בְּמָטוּ מִינְךָ דְלֹא תִתְפָּרֵשׁ מִינָאֵי כָּל הַנִּי תְּלַתִּין יוֹמִין.

סדר הלימוד ליום יד כסליו [יום 73 בשנה]

הרגיל לכנס אלי, יכנס, ומי שאינו רגיל בכך, לא יכנס
ו. אָזְלוּ כַּחְדָּא לְגַבִּיהִי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאֵי, אֲשַׁכְּחוּ דְהָוֵי לְעֵי בְאוּרִיתָא. זְקִיף רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי עֵינָיו

וְחָמָא לְמִלְאָךְ הַמּוֹת דְּרִקִּיד וְרַהִיט קַמִּיה דְּרַבִּי יִצְחָק.
 קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, אָחִיד בִּיְדִיה דְּרַבִּי יִצְחָק
 וְאָמַר, גּוֹזְרִנִּי, מֵאֵן דְּרָגִיל לְמִיעוּל יִיעוּל, וּמֵאֵן דְּלֹא רָגִיל
 לֹא יִיעוּל.

עאלו רבי יהודה ורבי יצחק, ומלאך המות קא נטיר ליה
 לבר. אשגח רבי שמעון בן יוחאי וּחמא, דעד כּאן
 לֹא מְטִי זְמַנְהּ, דְּעַד תְּמַנְיָא שְׁעֵתִין בְּיוֹמָא הוּי זְמַנְהּ.
 אוּתְבִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְרַבִּי יִצְחָק קַמִּיה וְהוּוּ לְעִי
 בְּאוּרֵיתָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה,
 תּוֹב אֶפִּיתְחָא וּמֵאֵן דְּתַחֲמִית לֹא תִשְׁתַּעֵי בְּהַדְיָה, וְאִי בְּעִי
 לְמִיעוּל אוּמִי אוּמָאָה (פרוש: השבע השביע אותו) דְּלֹא יִיעוּל.

כּאָשֶׁר מַגִּיעַ זְמַנּוּ שֶׁל אָדָם לְהִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, אָבִיו וְקָרוּבָיו בָּאִים
 אֵלָיו, וְחֻבְרִים מִתְחַבְּרִים אֵלָיו

אמר רבי שמעון בן יוחאי לרבי יצחק, חמית דיוקנא
 דאבוך יומא הדין, דהא תנינן, בשעתא דבר נש
 יסתלק מעלמא אבוי וקרוביה משתכחין תמן עמיה וּחמא
 לון ואשתמודע לון, וכל אינון דהוין מדורא לגביה
 בההיא עלמא בדרגא חד, כלהו מתכנפין לחברא עמיה,
 ואזלי עם נשמתה עד אתר דתשרי באתריה. אמר ליה רבי
 יצחק, לֹא חֲמִינָא עֲדִין.

רבי יצחק היה אחד משבעה עינים שהאירו את העולם

ז. אדהכי, קם רבי שמעון בן יוחאי וְאמר, מארי דעלמא,
 אשתמודע רבי יצחק לגבן דאיהו משבעה עינין דהכא
 הוא, הא אחידנא ביה, והב ליה. נפיק קלא וְאמר, בוצינא
 דכרסיא, דמרא קריביה בגדפוהי דרבי שמעון. הא דינדך

הוא, ועמיה תיתי בזמנא דתיעול למשרי בדוכתיך. אמר רבי שמעון בן יוחאי, ודאי. אדהכי חמא רבי אלעזר דאסתליק מלאך המות, ואמר ליה, קופטר דטפסא באתרא דרבי שמעון בן יוחאי שכית. אמר רבי שמעון בן יוחאי לרבי אלעזר בריה, עול הכא ואחיד ביה ברבי יצחק, דהא חמינא ביה דמסתפי. עאל רבי אלעזר ואחיד ביה, ורבי שמעון אהדר אנפוי ולעי באורייתא.

סדר הלימוד ליום טו כסליו [יום 74 בשנה]

מה שאמר אביו של רבי יצחק לבנו ר"י "זכאי ברי - זכאה ברי" ח. נאים רבי יצחק וחמא לאבוהי. אמר ליה, זכאה ברי, זכאה חולקך בעלמא דין ובעלמא דאתי, דהא בין טרפא אילנא יתיר דגן עדן אתיהב אנת ואילנא רבא ותקיפא בתרין עלמין, דהא רבי שמעון בן יוחאי הא אחיד לך בכנפיה, זכאה חולקך, ברי.

אמר ליה רבי יצחק, ומה אנא התם, אמר ליה תלת יומין הוו דחפו אדרא דמשכבך ותקיננו לך כוין פתיחין לאנהרא לך מארבע סטרין, וחמינא דוכתך וחדינא, אמינא זכאה חולקך וכו'. ועד השתא הוו זמינין למיתי לגבך תריסר צדיקיא חבריא, ועד דהוינא נפקא, אתער קלא בכלהו עלמין, מאן חבריא דקמי הכא ולילך נגד נשמת רבי יצחק ללוות נשמתה לגן עדן אתעטרו (פרוש, סליקו) וחזרו לדוכתיהון, דרבי שמעון בן יוחאי שאל שאילתא ואתיהב ליה.

ולא דא בלחודוי גדול כח דרבי שמעון בן יוחאי, אלא אף זו, שנותנין לו שבעין וכו', דהא שבעין דוכתא

מִתְעַטְרָא הָכִי דִילֵיהּ, וְכָל דְּוֹכְתָא וְדוֹכְתָא פְתַחִין פְתַחִין
 לְשַׁבְעֵין עֲלָמִין, וְכָל עֲלָמָא וְעֲלָמָא לְשַׁבְעֵין רְהִיטִין (פרוש,
 מְלָאכִים מְמַנִּים עַל עוֹלָמוֹת שֶׁל מְלָאכִים, וּלְפִי שֶׁהֵם רְצִים וְשָׁבִים בְּשַׁלְיחוֹת
 שֶׁל מֶלֶךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל כֵּן נִקְרָאִים רְהִיטִין), וְכָל
 רְהִיטָא וְרְהִיטָא אֲתַפְתַּח לְשַׁבְעֵין כְּתָרִין עֲלָאִין, וּמִתְמָן
 אֲתַפְתַּח אֹרַח לְעִתִּיקָא סְתִימָא דִּיּוֹכְלוֹ לְמַחְמִיה בַּהּ הוּא
 נְעִימוֹתָא עֵילָאָה דְנִהָרָא וּמַהֲנִיא לְכָלֵא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
 (תְּהִלִּים כ"ז, ד') "לְחַזוֹת בְּנוֹעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ". מַהוּ
 וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ, הֵינְנו דְכָתִיב (בַּמִּדְבָּר יב, ז) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן
 הוּא. אָמַר לֵיהּ, אָבָא, כְּמָה זִימְנָא יְהִיבוּ לָן בַּהּ הוּא עֲלָמָא.
 אָמַר לֵיהּ, לֵית לִי רְשׁוּת לְגַלְגָּאָה לְבַר נֶשׁ, אָבָל בַּהּ לֹא
 דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי (רוּצָה לוֹמַר, בְּיוֹם פְּטִירְתּוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 יוֹחָאי) תְּהֵא מִתְקַן פְּתוּרְךָ וְכו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הִפִּיר בְּפָנֵי רַבִּי יִצְחָק שֶׁשָּׁמַע דְּבָרִים חֲדָשִׁים
מ. אֲדַהֲכִי אֲתַעַר רַבִּי יִצְחָק וְהוּי חָאִיף וְאַנְפוּי נְהִירִין.
 חָמָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְאַסְתַּכַּל בְּאַנְפוּי דְרַבִּי
 יִצְחָק, אָמַר לֵיהּ, מִילְתָּא חֲדַתָּא שְׁמַעְתָּא. אָמַר לֵיהּ, וְדָאִי.
 סָח לֵיהּ וְאַשְׁתַּטַּח רַבִּי יִצְחָק קַמֵּיה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי,
 וְלֹא זָז מִינֵיהּ, וְתַמִּיד הָוָה לָעִי בְּאוּרִיתָא, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 יוֹחָאי לֹא הָוִי שְׁבָקִיה לְרַבִּי יִצְחָק מַהֲהוּא יוֹמָא. כַּד הָוִי
 אָעִיל קַמֵּיה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, הָוִי קָרִי קַמֵּיה (יִשְׁעִיהּ
 לַח, יד) "ה' עֲשֶׂקָה לִי, עֲרַבְנִי", רוּצָה לוֹמַר, שֶׁהוּא תְּפִלַּת
 חֲזַקְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחֻלּוֹ ה' עֲשֶׂק אוֹתִי, פְּרוּשׁ לְקַחְנִי
 מִיַּד מְלָאךְ הַמּוֹת וְעֲרַבְנִי לְהַצִּילְנִי (וְהוּא כְּפִירוּשׁ רַש"י ז"ל, עַן
 יִשְׁעִיהוּ סִימָן ל"ה) כִּי רַבִּי יִצְחָק אָמַר, זֶה דְרָךְ שְׁבַח וְהוֹדָיָה

לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁעֲשֶׂק אוֹתוֹ מִיַּד מְלֶאֶךְ הַמָּוֶת
וְהַצִּילוֹ, עַד כָּאן.

סדר הלימוד ליום **טז כסליו** [יום 75 בשנה]

"ותוציאנו משלום אל שלום"

י. וְהִנֵּפְקוּתָא בְּזֵה, שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה לַעֲת
מִצּוּא וּיְכוּן בְּאֻמֵּירוֹתוֹ, שְׁיוֹצִיאֵנוּ מִשְׁלוֹם אֶל שְׁלוֹם
(וּתְפִלָּה זוֹ הִיא נִזְכָּרַת בְּתַפְלַת מַעֲמָדוֹת בְּיוֹם שְׁנִי, עֵין שֵׁם) שְׁנִזְכָּה לְמִיתַת
צְדִיקִים, דְּכִיּוֹן שְׁמַת צְדִיק בָּאִים לְקָרְאוֹתוֹ צְדִיקִים הַרְבֵּה
מִגֵּן עֵדֶן לְלוֹוֹת אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְהוּא נוֹתֵן לָהֶם שְׁלוֹם. וְאַחַר
כֵּךְ כְּשֶׁהוֹלְכִין לְלוֹוֹת הַנִּשְׁמָה אֵף שְׁלֹשָׁה כְּתוּבֵי מְלֶאֶכִים
בָּאִים וְאוֹמְרִים שְׁלוֹם, יְבֵא שְׁלוֹם עַל מִשְׁכַּבְתּוֹ, וְזֶה סוּד
"ותוציאנו משלום אל שלום".

פָּרָק ב'

א. אֵיתָא בְּגִמְרָא דְּבִרְכוֹת (דף כ"ו עמוד ב') "תְּפִלוֹת אָבוֹת
תִּקְנוּם", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (שֵׁם) אֲבָרְהָם
תִּקְן תְּפִלַּת שְׁחֵרִית, כְּנִגְדַּז זֶה תִּקְנוּ "מִגֵּן אֲבָרְהָם". יִצְחָק
תִּקְן תְּפִלַּת מִנְחָה, כְּנִגְדַּז זֶה תִּקְנוּ לּוֹמֵר "מִחֲיֵה הַמֵּתִים".
יַעֲקֹב תִּקְן תְּפִלַּת עֲרֵבִית, כְּנִגְדַּז זֶה תִּקְנוּ "הָאֵל הַקְּדוֹשׁ".

זְכוֹת הָאָבוֹת גְּדוֹל מְאֹד, וְקִיּוּמֵינוּ תְּלוּי בְּתַפְלָתָם

וְלָבֵן כָּל הַבִּרְכוֹת עַל שֵׁם שְׁלֹשׁ בִּרְכוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת נִקְרְאוּ,
כִּי אָבוֹת תִּקְנוּ אוֹתָם. וְלָכֵן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִזְדַּהֵר
לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל פְּנִים תְּפִלַּת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה בְּכוּנָה. אִמְנָם

בְּעָבוֹר טוֹרַח עוֹל שֶׁל הַגָּלוּת וְלַחֵץ זוֹ הַדְּחַק שֶׁל אֲחִינוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָאוּ כְּלֵי עֲלָמָא גְּמִירֵי לְהַתְּפַלֵּל בְּכּוֹנְנָה, וְעַל כָּל
פְּנִים יִלְבַּשׁ הָאָדָם חֲרָדָה וְיִרְאָה גְּדוּלָה בְּאָמְרוֹ "אֱלֹהֵי
אֲבֹרְהֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב", כִּי גְדוֹל זְכוּתָם מְאֹד
וַתְּפַלְתֶּם מִקְיָמִים אוֹתָנוּ בְּגָלוּת הַמֶּר הַזֶּה.

לבות בני אדם אטומים מלהבין תוכן קיום העולם

ב. וְאִיתָא בְּזוּהַר פְּרָשְׁת וַיְחִי: כִּי"אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כַּמָּה
אֲטִימִין בְּנֵי עֲלָמָא דְּלֹא יָדְעִין בְּמִילֵי דְּעֲלָמָא, וְהֵיאֵךְ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח עֲלֵיהוּ בְּכָל יוֹמִין וְעַדָּן וְלֵית
מֵאֵן דִּישְׁגַּח.

שֶׁלשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם נוֹשֵׁב הַרוּחַ בְּמַעֲרַת הַמְּכַפְּלָה וּמַעוֹרֵר אֶת הָאֲבוֹת
לְהַתְּפַלֵּל עִבוֹר בְּנֵיהֶם

תְּלַת זְמַנִּין בְּיוֹמָא עָאל רוּחָא חָדָא בְּמַעֲרַתָא דְּכַפְּלָתָא
וְנָשִׁיב בְּקַבְרֵי דְּאֲבָהֵתָא וְאֲתַחְזִיין גְּרַמְיָהוּ וְקִימִין
בְּקִיּוּמָא, וְהֵהוּא רוּחָא וְכוּ טְלָא נְחִית וּמַתְּעָרִין אֲבָהֵתִין.
תָּאנָא, הֵהוּא רוּחָא נְחִית בְּדַרְגִּין דִּיעֵן, דִּרְגָא בְּתַר דִּרְגָא,

---

כ) פְּרוּשׁ הַזוּהַר בְּלִשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ:

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: "מָה אֲטוּם הוּא שְׁכֵלְם שֶׁל בְּנֵי אָדָם, שְׂאִינִם יוֹדְעִים
מַעֲנִינֵי הָעוֹלָם וְכִיצַד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא אִתְּם בְּכָל יוֹם וּבְכָל זְמַן
וּבְנֵי אָדָם אֵינִם מוֹרְגִישִׁים. שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם נִכְנָסַת רוּחַ אַחַת בְּמַעֲרַת
הַמְּכַפְּלָה וְנוֹשֶׁבֶת בְּקַבְרֵי הָאֲבוֹת וּמַחֲיָה אֶת עֲצָמוֹתֵיהֶם וְטַל יוֹרֵד
וּמַתְּעוֹרְרִים הָאֲבוֹת.

לְמַדְנוּ: אוֹתָהּ רוּחַ יוֹרֵדַת דִּרְגָה אַחַר דִּרְגָה וּמַגִּיעָה לְגַן עֵדֶן הַתְּחַתּוֹן
וּלְבָשְׁמֵי גֵן עֵדֶן, מִשֶּׁם נוֹשֶׁבֶת לְמַעֲרַת הַמְּכַפְּלָה וּמַעוֹרְרַת אֶת הָאֲבוֹת וְאֶת
הָאֲמָהוּת, שְׂיִתְּפַלְלוּ עַל בְּנֵיהֶם. אֱלֹהֵי הַנְּבִיא נוֹטַל אֶת יְדֵי הָאֲבוֹת קוֹדֵם
הַתְּפִלָּה וְשֶׁלשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם הֵם מַתְּפַלְלִים עַל יִשְׂרָאֵל."

ומטו לגן עדן התחתון ובבוסמין דגן עדן שאט האי רוחא ועיל בפתחא דמערתא.

סדר הלימוד ליום יז כסליו [יום 76 בשנה]

אליהו הנביא שופך מים על ידיהם של האבות

כדין מתערין אבות ואמהות ומצלין על בניהו, ואליהו הנביא נותן מים על ידיהן קודם תפלתן, ושלש פעמים הן מתפללים בכל יום על ישראל, ובכל פעם נותן אליהו זכור לטוב מים על ידיהם וכו', עד כאן.

נטילת ידיים קודם התפלה, גורמת קדושה לאדם

ג. מזה תראה כח קדשת הנטילה שקודם התפלה, שהוא אמנותו של אליהו הנביא לתן ולצק מים על ידי האבות, על פן צריך העולם להזהר שיתן אדם פשר מים על ידי מי שצריך להתפלל, ולא על ידי רשע, כשנוטלין לתפלה.

סגלה בעת צרה חס ושלום להזכיר את האבות בכונה בעת התפלה ונחזור לענין שהתחלנו לדבר בזכות האבות, שהוא גדול בעיני הקדוש ברוך הוא, כל מי שזוכר האבות בתפלתו בכונה הוא ענין חביב מאד, ומסגל בכל עת צרה שיעזב חס ושלום לאיזה אדם. כיון שתפלתו היא בכונה מתוך עמק הלב ואומר, רבונא דעלמא, זכר נא ברית אבות ואמהות והשבטים, ובאפן ובתנאי שלא יסיר ברית אבותינו אשר התהלכו בתמים לפני הקדוש ברוך הוא, ומסגלת תפלה זו מאד לאנשים צדיקים ותמימים.

מי שנוטה מדרך הטוב ואינו הולך בדרך אבותיו, יבוש ויפלה
לאחר פטירתו

**מה שאין כן אם האדם מסלף דרכו, ולא נוהג עצמו
בענוה, ואוחז מדת הקנאה, וחומד ממון שאינו של
ישר, והולך בדרך חס ושלו, כדאי הוא שיבוש
ויפלה אחר צאת נשמתו.**

מכל מצוה נעשה לבוש יקר להנשמה בעולם הזה ובעולם הבא
**אשר על זה התפללו הקדמונים זכרונם לברכה "יהי
רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שלא
נחטא ולא נבוש ולא נפלה מאבותינו",** ובשכיל הבושה
לא יוכל לבוא לפני המלך, כי נשמתו הוא ערטילאי בלא
לבוש, כדאיתא בזוהר שם: **"תא חזי, וי לבני נשא
דמסתכלין ולא ידעין ולא אשתמודעין על מה קיימא
עלמא וכו', דמכל פקודי דאורייתא עבדין ליה לבוש יקר
להאי עלמא, וכלהו איצטרכי ליה לבר נש, ומן כל יומא
דעבד עובדין טבין נעשין הלבושים.**

כא) פרוש הזוהר בלשון הקודש:

בוא וראה: אוי להו, לבריות, שאינן יודעות על מה עומד העולם, שיהרי
מכל מצוה ומצוה נעשה לאדם לבוש יקר לעולם הבא. עוד אומר הזוהר
שם, חלשה דעתו של רבי יהודה. יום אחד הראו לו בחלום דמות דיוקן
מזוי אור לבושו המוכן לו לעולם הבא, שהבהיק ונצץ לכל ארבעת
הכוונים. אמר להם רבי יהודה: "מה זה" ענו לו: "זהו לבושך אשר תלבש
כאשר תהיה כאן". מאותו היום והלאה שרוי היה בשמחה.

אמר רבי יהודה: "בכל יום ויום יושבות נשמות הצדיקים שורות שורות
בגן עדן ומשבחות להקדוש ברוך הוא ביקר עליון ועל זה אומר הפסוק:
אף צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך".

סדר הלימוד ליום יח כסליו [יום 77 בשנה]

לבושיו הרוחניים של האדם על ידי מצוותיו, מאירים בגן עדן כאשר הוא עדין חי בעולם הזה

ה. ואיתא שם, רבי יהודה סבא אתרגיש בדעתא, יומא חד אחזיין ליה בחלמא דיוקנא מנהורא דיליה דהוי נהיר לארבעה סטרין. אמר להו, מאי האי, אמרו ליה, דא הוא לבושא דילך הוא לדיורא הכא, ומהאי יומא הוי חד.

אמר רבי יהודה, כל יומא ויומא רוחין דצדיקיא יתבין בלבושיהן דרי דרי בגן עדן ומשבחין להקדוש ברוך הוא ביקרא עילאה, הדא הוא דכתיב (תהלים ק"מ, י"ד) "אף צדיקים יודו לשמך, ישבו ישרים את פניך."

כל מעשי הצדיקים נחשבים בעיני הצדיקים כאין וכאפס וזהו מדת הצדיקים, אשר הן תמיד חרדים יראים ומתיראים שלא לקבל בזיון בעולם הבא ממעשיהן שהיו עושין בעולם הזה, וכל מעשיהם הטובים יחשבו בעיניהם כטפה מהים נגד רע מעלליהם. הצדיקים מוכיחים לעם ומתפללים להשם יתברך שיטב לב הרשע לטובה

ו. גם מדת הצדיקים לקנא קנאת ה' צבאות, בראותם איזה חלול השם או מעשים הרעים אשר הם מרשיעים לבני אדם, אף שיש לחוש פן ירדפו אחר המקנא ברדיפה מסכנת אף על פי כן לא יראה לו פנים שוחקות, כי אם פנים זועפות שמכיר בעצמו שמעשיו אינם ישרים בעיניו, ויצטער בלבו על מה שזה הרשע

מכַּעֲס אֶת בּוֹרְאוֹ, וּבְלַבּוֹ יִבְקֹשׁ שְׂיִהְיֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְכַבּוֹ וַיִּטְהַר לְדַרְךְ הַיְרָאָה. וְזֶהוּ חַיִּיב לְעַבְדֵי ה' הַנְּאֻמָּנִים
לְקַנֵּא קְנֵאת ה' צָכָאוֹת וְלִהְצַטֵּעַ בְּרוּאִם אוֹ בְשִׁמְעֵם רַע
מֵעֲלָלָם שֶׁל הַרְשָׁעִים.

ז. וְעַנִּין זֶה הוּא מְבֹאֵר בְּזוֹהַר שָׁם (דף רל"ח עמוד ב') וְזֶה
לְשׁוֹנוֹ: יִרְבִּי יְהוּדָא וְרַבִּי יִצְחָק הוּוּ אֲזֵלִי כְּחֻדָּא

כב) פרוש הזוהר בלשון הקודש:

רבי יהודה ורבי יצחק הלכו יחדיו בדרך. אמר רבי יהודה: "כתוב: 'לא
תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש שנים' - פסוק זה פרוש חזקיה
חברנו ואמר: 'דין הרשעים בגהינם שנים עשר חדש. חצי הזמן נדונים
הם בחמין, וחציו השני - בשלג. עם הפנסים עם האש אומרים הם: 'זוהי
קריית החרף', והם שמחים ואומרים: 'יש לנו נחת רוח, שאחרי האש,
באנו להתקרר במקום קר', ואינם יודעים שפה בשלג נגמר דינם ועתידים
הנם לסבול ענשים קשים ומרים. אם יעלה על דעתך שגם הצדיקים
נדונים בשלג על זה נאמר: 'לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש
שנים' - אל תקרא שנים אלא שנים - זוגות וזוגות של מצוות: מילה
ופריעה, ציצית ותפילין, מזוזה ונר חנכה.

בדרך הלוכם פגעו (רבי יהודה ורבי יצחק) בגלד אחד, שהיה מוביל חמור,
שעליו רכב זקן אחד. פנה הזקן אל הגלד ואמר: "בני, פסק לי פסוקי!"
השיב לו הגלד: "איני אומר את הפסוק מתוך קלות ראש, אלא - אם
רצונך בכך - רד מעל החמור או שתעלה אותי לרכוב אתך עליו, ואומר
לך". ענה לו הזקן: "איני זקן ואתה הנך צעיר לא נוכל לשבת יחדיו על
החמור בדחק". אמר לו הגלד: "אם כך, מדוע בקשת ממני לומר לך
פסוקי?" ענה הזקן: "כדי שתערב לנו הנסיעה". אמר הגלד: "תפח רוחו
של אותו סבא, שמנער הוא מתורה ואין נאה לו לרכוב עמי!"

עזב הגלד את הסבא והלך לבדו לדרך. כאשר הגיעו רבי יהודה ורבי
יצחק נגש אותו הגלד אליהם, ומששאלוהו לשלומו, ספר להם את
שקרהו עם אותו זקן. אמר לו רבי יהודה: "טוב עשית, בוא עמנו ונשב
כאן ונשמע מפיו דברי תורה". אמר הגלד: "עני רעב אני, שעדיין לא

בְּאוֹרְחָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתִיב (מִשְׁלֵי לֹא, כֹּא) "לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֵג כִּי כָל בֵּיתָהּ לְבוּשׁ שָׁנִים", הַי קָרָא רַבִּי

אֶכְלֵתִי הַיּוֹם". הוֹצִיאוּ לָהֶם וּנְתַנּוּ לוֹ. הִתְרַחַשׁ לָהֶם נֶס וּמִצְאוּ מַעֲיָן נוֹבַע מִתַּחַת עֵץ וְשָׁתוּ מִמֶּנּוּ לְרִנְיָהּ.

פִּתַח הִילָד אֶת פִּי וְדָרַשׁ: "אֹמַר הַפְּסוּק: 'לְדוֹד אַל תִּתַּחַר בְּפִרְעִים אַל תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה' - אַל תִּפְנֶה לְהִסְתַּפֵּל בְּמַעֲשֵׂי הַרְשָׁעִים, שְׁמָא תִרְאֶה אֶת מַעֲשֵׂי הַרְשָׁעִים וְלֹא תוֹכִיחֶם וְתַעֲנֵשׁ עַל כֶּף, שְׁהָרִי מִי שְׂרֹאָה אֶת מַעֲשֵׂי הַרְשָׁעִים וְאַיִנוּ מוֹכִיחֶם - עוֹבֵר עַל שְׁלוֹשָׁה לְאוּמִים, לְכֵן צְרִיף הָאָדָם לְפָרוֹשׁ וּלְהַבְדִּיל מִן הַרְשָׁעִים, וְלִכֵּן פְּרִשְׁתִּי מֵאוֹתוֹ זָקֵן וְסִטִּיתִי מִדְּרָכּוֹ. מִכָּאֵן וְאַיִלָּךְ, מִכִּיֵּן שֶׁפִּגְשִׁיתִי אֶתְכֶם, אֶפְרֹשׁ לָכֶם פְּסוּק זֶה: כְּתוּב: 'וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה' וְהָאֵלֶּף' שֶׁל 'וַיִּקְרָא' קִטְנָה הִיא, מִשּׁוּם שְׂאוֹתָהּ קִרְיָאָה, שֶׁקָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, לֹא הִיְתָה בְּשִׁלְמוֹת, שְׁהָרִי הִיְתָה בְּחוּץ לְאֶרֶץ וּשְׁלָמוֹת אֵינָה מְצוּיָה אֲלֵא בְּאֶרֶץ הַקּוֹדֶשׁ." וְהוֹסִיף הִילָד לְגַלוֹת לָהֶם סוּדוֹת גְּדוֹלִים. נִגְשׂוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּהוּ עַל רֵאשׁוֹ וְאָמְרוּ: "בְּרוּךְ הַבוֹרָא, שֶׁזָּכְנוּ לְשִׁמוּעַ סוּדוֹת אֵלּוּ, וּבְרוּךְ הוּא, שֶׁלֹּא בְּזַבְזַב דְּבָרֵי תוֹרָה אֵלּוּ עַל אוֹתוֹ זָקֵן".

קָמוּ וְהִלְכוּ. בְּדֶרֶךְ הַלוּכִם רָאוּ גֶפֶן נְטוּעָה בְּגִנָּה. פִּתַח הִילָד אֶת פִּי וְדָרַשׁ וְכוּ'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: "רָאוּי הָיָה לְאוֹתוֹ יְלָד, שֶׁלֹּא יָדַע כָּל כֶּף הַרְבֵּה, וּפּוֹחַד אֲנִי שֶׁלֹּא יִתְקַיֵּם בְּעוֹלָם בְּשַׁל הַשְּׂגוּתוֹי הַגְּבוּהוֹת". אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק: "וּמִדּוּעַ לֹא יִתְקַיֵּם בְּעוֹלָם?" עָנָה לוֹ: "שְׁהָרִי מְסַגֵּל הוּא לְהִסְתַּפֵּל בְּמִקּוֹם שְׂאִינּוֹ רִשְׁאֵי הִסְתַּפֵּל, וּפּוֹחַד אֲנִי, שֶׁעַד שֶׁלֹּא יֵגִיעַ לְפָרְקוֹ יִסְתַּפֵּל בְּמִקּוֹם שְׂאִינּוֹ רִשְׁאֵי וַיַּעֲשֶׂשׂ".

שָׁמַע הִילָד אֶת דְּבָרָיו וְאָמַר: "אֵינְנִי פּוֹחַד מִעַנְשׁ, שְׁהָרִי כִּשְׁנַפְטֵר אֲבָא מִן הָעוֹלָם בְּרַף אוֹתִי בְּתַפְלָתוֹ וּבִקְשׁ עָלַי רַחֲמִים, וּמִבְטַחְנִי, שֶׁזָּכּוֹתוֹ שֶׁל אֲבָא תִּגַּן עָלַי". אָמְרוּ לוֹ: "מִי הִיָּה אָבִיךָ?" אָמַר לָהֶם: "אֲנִי בְּנוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוֹנָא סָבָא".

לָקַחוּ אוֹתוֹ וְהִרְפִּיבּוּהוּ עַל פִּתְפִּיחֵם שְׁלֹשָׁה מֵיָלִים וּבְרַכּוּהוּ, וְהִלְכוּ לְדָרְכָם. פִּאֲשֶׁר בָּאוּ אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, אָמְרוּ לְפָנָיו אֶת חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה שֶׁל אוֹתוֹ יְלָד. אָמַר לָהֶם רַבִּי שְׁמַעוֹן: "וְדַאי הַתּוֹרָה יְרוּשָׁה הִיא לוֹ, לְאוֹתוֹ יְלָד".

חֲזַקְיָה חֲבַרְנוּ אוֹקִים בֵּיהּ, דְּאָמַר דִּינָא דְחִיבָא הוּא
תְּרִיסַר יַרְחִין, פְּלַגָּא מִינַיְיהוּ אֵיתְדוּן בְּחַמִּין, וּפְלַגָּא
מִינַיְיהוּ בְּתַלְגָּא.

סדר הלימוד ליום יט כסליו [יום 78 בשנה]

פֶּאֶשֶׁר נִכְנָסִים לְאֵשׁ אוֹמְרִים, וְדָאֵי זְהוּ אֵשׁ הַגִּיהֶנֶם, וּבִשְׁלַג אוֹמְרִים,
הָרִי הוּא קוֹר הַחֲרָף

בְּשַׁעֲתָא דְּעָאֲלִין לְנוֹרָא אָמְרִי, דָּא הִיא גִּיהֶנֶם וְדָאֵי.
עָאֲלוּ לְתַלְגָּא אָמְרִי, דָּא חֲרוּפָא דְסִתּוּא (פְּרוּשׁ,

קְרִירוּת הַחֲרָף), וְהֶרְשָׁעִים שְׂמַחִים וְאוֹמְרִין, יֵשׁ לָנוּ נַחַת רוּחַ
שְׂפָאֲנוּ אַחַר דִּין הָאֵשׁ לְמָקוּם קַר, אֲכַל הֵן אֵינְן יוֹדְעִין
שְׂפִתְתַּלְגָּא שְׁהוּא הַשְּׁלַג נִגְמַר דִּינָם וְסוּבְלִין שָׁם עוֹנְשִׁין
קָשִׁים וּמְרִים, יְכוּל אָף לְיִשְׂרָאֵל כֵּן שִׁיְהִי נְדוּנִין בְּשְׁלַג,
”לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלַג כִּי כָל בֵּיתָהּ לְבוּשׁ שָׁנִים”, אֵל
תְּקַרֵּי לְבוּשׁ שָׁנִים בְּקַמ”ץ, אֵלָא שָׁנִים, מִלָּה וּפְרִיעָה,
צִיצִית תְּפִילִין, מְזוּזָה גַר חֲנֻכָּה כו’.

ח. עַד דְּהוּוּ אֲזִילִי, פִּגְעוּ בְּהַאי יְנוּקָא דְהוּוּ אֲזִיל בְּקַסְטְרָא
דְּחַמְרָא, וְחַד סְבָא רְכִיב (פְּרוּשׁ, הַתֵּינֹק הִיָּה מְנַהִיג אֶת הַחֲמוּר,
וְהַזְקֵן הִיָּה יוֹשֵׁב וְרוֹכֵב עַל הַחֲמוּר). אָמַר הָאֵי סְבָא לְהַאי יְנוּקָא,
בְּרִי, אָמַר לִי קְרָא. אָמַר לִיהּ, לָאוּ תְדָא קְרָא הוּא אֵלָא תוּב
לְתַתָּא אוּ אַרְכִּיב לְקַמָּךְ וְאִמָּא לָךְ. אָמַר, לֹא בְּעִינָא אָנָּא
סְבָא וְאִנְתָּ טְלִיא דְאַתְקִיל גְּרָמָא בְּהַדְרָךְ.

אָמַר לִיהּ, אֵי הָכִי אֲמַאי שְׂאִילַת קְרָא, אָמַר, בְּגִין דְּנִיזִיל
אוֹרְחָא. אָמַר תְּפַח רוּחָא דְהַאי סְבָא, הוּא רְכִיב וְלֹא
יַדַע מְלָה, וְאָמַר דְּלֹא יִתְקַל בְּהַדְרִי. אַתְפְּרִישׁ מְהַאי סְבָא
וְאֲזִיל לִיהּ לְאוֹרְחָא.

מ. כד מטו רבי יהודה ורבי יצחק, קריב לגביהו ושאלו ליה וסח להו עובדא. אמר רבי יהודה, שפיר עבדית. זיל בהדן ונתיב הכא ונשמע מלה מפומך, אמר ינוקא, לאי אנא, דלא אכילנא יומא דין. אפיקו נהמא ויהבו ליה, אתרחיש ניסא ואשכחו חד מעינא דמיא תחות אילנא ושתו מינייהו.

מי שאינו מוכיח לרשעים, עובר בשלשה לאוין

פְּתַח האי ינוקא ואמר, כתיב (תהלים לו, א) "לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בַּמְרָעִים, אֵל תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה", אֵל תִּפְנֶה לְהִסְתַּכַּל בַּמַּעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים כִּי שָׁמָא לֹא תִקְנֵא קִנְאָת ה' צְבָאוֹת וְתַעֲנֵשׁ בַּשֶּׁבִיל כֶּן, כִּי כָל מֵאן דְחָמִי עוֹבְדֵיהוֹן דְרִשְׁעֵי וְלֹא קָנִי לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹבֵר עַל תְּלַת לְאוּיִן. (א) עַל לָאו "לֹא יְהִיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי" (שמות כ, א). (ב) עַל לָאו ד"לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם" (שם ד-ה) וגו'. (ג) עַל לָאו "לֹא תַעֲבֹדִם" (שם, ה).

בְּגִין כַּךְ בְּעֵי לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאַתְפָּרְשָׂא מִיַּנְיֵיהוּ וּלְמַסְטִי אֹרְחָא מִיַּנְיֵיהוּ. עַל כֵּן אֶתְפָּרְשָׂא וְסִטִּינָא אֹרְחָא. מְכַאן וְלִהְלָאָה דְאַשְׁכַּחְנָא לְכוּ, וְהָאִי קָרָא אִימָא קְמִיכוּ.

סדר הלימוד ליום **כ כסליו** [יום 79 בשנה]

י. פְּתַח וְאָמַר, "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" (ויקרא א, א) בְּאֶל"ף זַעֲרָא, בְּגִין דְּהָאִי קָרִיאָה לָא הָוִי בְשְׁלִימוּ. מָאִי טַעְמָא, דְּלֹא הָוִה אֶלָּא בְּאַרְעָא דְחוּץ לְאַרְץ, בְּגִין דְשְׁלִימוּ לָא אֲשַׁתְּכַח אֶלָּא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, וְהִגִּיד לָהֶם עוֹד סוּדוֹת גְּדוּלוֹת.

אָתוּ רבי יהודה ורבי יצחק ונשקו על ראשו ואמרו, בריך רחמנא דזכינא למשמע דא, ובריך רחמנא דלא אתאבידו מילין אלין בההוא סבא.

קָמוּ ואולו, עד דהוו אזלי, חמו חד גפן נטוע בחד גנא. פתח האי ינוקא ואמר (בראשית מט, יא) "אסרי לגפן עירה, ולשרקה בני אתונו". והענין, כי עיר ואתון הן שני קלפות תקיפות, וכדי להחליש כחן שלא יטשטשו את העולם צר הקדוש ברוך הוא את העולם בשם של י"ה, שנאמר (ישעיה כו, ד) "כי ביה ה' צור עולמים".

וְזָהוּ הרמז בכאן, דנטל הקדוש ברוך הוא שם של י"ה ואכליל בההיא "אסרי", אסר הוה ליה למימר, "עירה" עיר הוה ליה למימר, אלא כדי שיהיה אותיות י"ה משם של י"ה בתוכו, וכן "ולשרקה" ולשורק הוה ליה למימר, בני אתונו, בן אתון הוה ליה למימר. ועוד גלה להם סודות וענינים גדולים.

אָמַר רבי יהודה, אלמלא לא אזדמינן הכא באורחא דא אלא למשמע מילין אלין, די לן. אמר רבי יהודה, יאות הוה להאי ינוקא דלא למנדע כלי האי, ואנא מסתפינא עלוי אי יתקים בעלמא בגיניה. אמר ליה רבי יצחק, ולמה. אמר ליה, דהא יכול לאסתכלא באתר דלית ליה רשות, ומסתפינא עליו דעד לא ימטיה לפרקו ישגח ויסתכל ויענשון ליה.

יֵא. שמע האי ינוקא, אמר להו, לא מסתפינא מעונשין לעלמין, דהא בשעתא דאסתליק אבא מעלמא בריך לי ואמר בצלותא ובעי עלי, וידענא דזכותא דאבא יגן

עלי. אמרו, מאן אבוך. אמר להו, אנא בריה דרב המנונא סבא, נטלו ליה וארכבוהו על כתפיהם תלת מילין ואזלו כחדא וברכוהו, ואזלו, כדאתו לגבי רבי שמעון בן יוחאי סדרו מילין קמיה. אמר רבי שמעון בן יוחאי, ודאי אורייתא אחסין ליה, עד כאן לשוננו.

צריך להתחבר עם תלמידי חכמים, ולהתרחק מעמי הארץ

יב. ונלמד מזה המאמר שיש להתחבר בדרך עם בעלי תורה, ולהתרחק מן עמי הארץ כמו שעשה האי ינוקא. ושנית נלמד מזה המעשה גדל ענותנותן של רבי יהודה ורבי יצחק שהיו מגדולי ישראל, כששמעו דהאי ינוקא הוה בן רב המנונא סבא, היו מרפיבין האי ינוקא על כתפיהם לשמוע דברי תורה מפיו, ולא היו מתגאים ושמעו דברי תורה אפילו מפי קטן, כי ראוי לאדם שישים עצמו כעפר שהכל דשין בו, הוא נקרא אהוב למעלה ונחמד למטה, ונקראין אוהבי ה' שעליהם נאמר (תהלים סט, לו) "ואוהבי שמו ישכנו בה".

סדר הלימוד ליום **כא כסליו** [יום 80 בשנה]

— פֿרָשַׁת וַיֵּשֶׁב — פֿרָשַׁת וַיֵּשֶׁב

פֿרָשַׁת וַיֵּשֶׁב

א. כתיב בספר תהלים, "ערב עבדך לטוב אל יעשקוני ידים". יש לפרש המקרא באופן דגמת איש שיש עליו חובות הרבה. אמנם יש בידו כסף ושזה כסף בכדי שיוכל להשתיק לבעלי חובות ולסלק אותם. אמנם הבעלי חובות אינם יודעים מזה שיש בידו יכולת לסלק

לְכָל אֶחָד, וּמִחֶמֶת כֵּן רוֹצִין לִפְלַעַל עָלָיו וְלִקַּח מֵהַשְׁמָצָא יִמְצָא, שְׁכָל אֶחָד יֵרָא פֶּן יִשְׁלַם לְאַחַר וְהוּא יִפְסִיד מִמוֹנּוֹ. וְאִין תִּקְנֶה לְאִישׁ הַזֶּה כִּי אִם שְׂיִבְקֶשׁ עָרֵב בְּעֵדוֹ שְׁלֹא יִטְרְפוּ אוֹתוֹ הַבְּעָלִי חוֹבוֹת הַנוֹגְשִׁים עַד שְׁבִהֲרַחֲבַת זְמַן יִמְכַר אֶת סְחוּרְתּוֹ וְכֹאֲשֶׁר יִהְיֶה הַצָּרוּר כֶּסֶף בְּיָדוֹ יִתֵּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶת חוּבוֹ, וְעַל יְדֵי כֵן יִנְצַל מִן הַזִּקּוֹת וּמִן הַחֲכָשׁוֹת בְּעָלֵי חוֹבוֹת וּשְׂאָרֵי הַפְּסָד הַבָּאִים עַל יְדֵי רְדִיפוֹת בְּעָלֵי הַחוֹבוֹת.

ב. וְלִזֶּה נִרְאֶה לִי כִּוּן דְּוֹד הַמֶּלֶךְ בְּמֵאֲמָרוֹ "עָרֵב עִבְדְּךָ לְטוֹב", כִּי דְוֹד הַמֶּלֶךְ בִּקֵּשׁ מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִהְיֶה עָרֵב בְּעֵדוֹ נֶגֶד הַמְּקַטְרְגִים וּבְעָלֵי הַדִּינִים שְׁלֹא יִטְרְפוּ אוֹתוֹ מִחֶמֶת אִיזֶה חֲטָא שְׂבִידוֹ, כִּי יֵשׁ גַּם כֵּן בְּיָדוֹ הַרְבֵּה זְכוֹת נֶגֶד עֲבֵרוֹת שֶׁהֵן הַחוֹבוֹת.

הַדְּקֻדָּה בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה הוּא גְדוֹל מְאֹד

על כֵּן אָמַר "אֵל יַעֲשֶׂקוּנִי זָדִים" לְמַעַן נִדַּע כִּי הַמְּאָרִי דִינִים מוֹכְנִים וּמְצַפִּים מְתֵי יָבֵא הַיּוֹם וְיָבֵא זֶה הָאָדָם הַחוּטָא בְּיָדָם כְּדֵי לְגַבּוֹת חוּבוֹ מִמֶּנּוּ, מִחֶמֶת חֲטָאִים וְעֲבֵרוֹת שְׂבִידוֹ וְלִפְעוֹל בּוֹ דִינֵם הַקָּשָׁה כְּשִׂיצָא חֵיב מִדִּין הָעֲלִיּוֹן. וְהַרְבֵּה זְכוֹת צְרִיכִין אֶל הָאָדָם שִׂיצָא זְכָאִי, כִּי גְדוֹל הַחֲשָׁבוֹן וְהַדְּקֻדָּה.

גְּדֹל הַבוּשָׁה אִם לֹא הַתְּמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה

ג. רָאֵה מַה דְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ מְשָׁלִי "ר' יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר אוֹי לְאוֹתָהּ הַבוּשָׁה וְכִלְמָה. בָּא לוֹ מִי שְׂיֵשׁ בְּיָדוֹ מִקְרָא וְלֹא מִשְׁנָה, הוֹפֵךְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פְּנִיּוֹ מִמֶּנּוּ, וּמְצָרִי

גִּיהֶנֶם מִתְגַּבְּרִין בּוֹ כְּזֹאבֵי עָרֵב, וְהֵם נוֹטְלִין אוֹתוֹ
מִשְׁלִיכִין אוֹתוֹ לְגִיהֶנֶם.

בְּנֵי, מִדּוּעַ לֹא לְמִדַּת הַלְכוֹת?

בא מִי שֶׁבִּידוֹ שְׁנֵי סְדָרִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר
לוֹ. בְּנֵי, הַלְכוֹת לָמָּה לֹא שְׁנִיתָ, אִם אוֹמֵר הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הַנִּיחֻהוּ, מוֹטֵב. וְאִם לֹא, עוֹשִׂין לוֹ
כְּמַעֲשֵׂה הָרֵאשׁוֹן.

סדר הלימוד ליום **כב כסליו** [יום 81 בשנה]

בְּנֵי - מִדּוּעַ לֹא לְמִדַּת תּוֹרַת כְּהֻנִּים?

ד. בָּא לְפָנָיו מִי שֵׁשׁ בִּידוֹ הַלְכוֹת, אוֹמְרִים לוֹ. בְּנֵי, תּוֹרַת
כְּהֻנִּים לָמָּה לֹא שְׁנִיתָ, שֵׁשׁ בּוֹ טְמֵאת שְׂרָצִים וְטְהַרְתָּן,
טְמֵאָה וְטְהַרְתָּ נְגָעִים, טְמֵאָה וְטְהַרְתָּ בְּתִים, זָבִים,
וְיוֹלְדוֹת, נְדָה, סֵדֶר וְדוּי שֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים, דִּינֵי עֲרֻכִין, רוֹב
דִּינֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵן גּוֹפֵי הַתּוֹרָה הַנֶּאֱמָרִים בְּפִרְשַׁת קְדוּשִׁים,
דִּינֵי הַקְּרֻבֵּת קְדוּשִׁים, דִּינֵי שְׁמִיטוֹת וְיוֹבְלוֹת. אִם אוֹמֵר
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַנִּיחֻהוּ, מוֹטֵב. וְאִם לֹא, עוֹשִׂין לוֹ
כְּמַשְׁפֵּט הָרֵאשׁוֹן.

בְּנֵי - מִדּוּעַ לֹא לְמִדַּת חֻמְשֵׁה חוּמְשֵׁי תּוֹרָה?

ה. בָּא מִי שֵׁשׁ בִּידוֹ מִקְרָא, וְת"כ ה' חוּמְשֵׁי תּוֹרָה לָמָּה
לֹא שְׁנִיתָ, שֵׁשׁ בְּהֵן קְרִיאַת שְׁמַע, וְהִרְבָּה מְצוּוֹת,
תְּפִלִּין, מְזוּזָה וְכוּ'.

"כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מֵלֵא"

ו. בָּא מִי שֵׁשׁ בִּידוֹ כָּל הַנ"ל, שׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ מִפְּנֵי מָה לֹא
לְמִדַּת הַגְּדָה, וְלֹא שְׁנִיתָ, שְׁבִשְׁעָה שְׁחָכְם יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ
מִכֶּפֶר אֲנִי עוֹנֹנְתִיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׁבִשְׁעָה

שְׁהֵן עוֹנִין אִמֵּן יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּה, אֶפִּילוּ אִם נִכְתָּב וְנִחַתָּם
גְּזֹר דִּין שְׁלָהֶם לְרַעָה, אֲנִי מוֹחֵל לָהֶם וּמְכַפֵּר עוֹנוֹתֵיהֶם.
בָּא מִי שְׁבִידוֹ הַגְּדָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר מ"ט לֹא
לְמַדַּת גְּמָרָא שְׁנִקְרָא תַלְמוּד. וְעַל זֶה נֶאֱמַר כָּל הַנְּחָלִים
הוֹלְכִין אֶל הַיָּם, וְהַיָּם אֵינָנו מְלֹא זֶה גְּמָרָא.

מדוע לא למדת גמרא ומעשה מרובה?

ז. בָּא מִי שֵׁישׁ בִּידוֹ גְּמָרָא, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא א"ל בְּנִי,
הוֹאִיל וְנִתְעַסְקַת בְּגְמָרָא צְפִית בְּמִרְכָּבָה שְׂאִין לִי הַנְּאָה
בְּעוֹלָמִי אֲלֹא בְּשַׁעָה שְׁתַּלְמִידֵי חַכְמִים יוֹשְׁבֵין וְעוֹסְקִין
בַּתּוֹרָה, וּמְצִיצִין וּמְבִיטִים וְרוֹאִין וְהוֹגִין בְּכֶסֶף הַכְּבוֹד,
הַיֵּאָךְ הוּא עוֹמֵד הַרְגֵל הָא', הַיֵּאָךְ הוּא עוֹמֵד וּבִמָּה הוּא
מְשַׁתְּמֵשׁ. וְכֵן רְגֵל הַב', וְכֵן רְגֵל הַשְּׁלִישִׁי, וְכֵן רְגֵל הַד',
בְּמָה הֵם מְשַׁתְּמֵשִׁים. חֲשַׁמ"ל הַיֵּאָךְ הוּא עוֹמֵד, וּבִכְמָה
פָּנִים הוּא מִתְּהַפֵּךְ בְּשַׁעָה א'. לְאִיזָה רוּחַ מְשַׁמֵּשׁ הַבְּרָק,
לְאִיזָה הָרוּחַ מְשַׁמֵּשׁ הַכְּרוּב, וְהַיֵּאָךְ הַכְּרוּבִים וּמְלֹאכֵי
הַשָּׁרֵת עוֹמְדִים וּמְשַׁמֵּשִׁים. גְּדוּלָה מְכַלֵּן עֲנִין כֶּסֶף הַכְּבוֹד,
הַיֵּאָךְ הוּא עוֹמֵד, עָגוּל כְּמִין מְלִבֵּן מִתְקַן, אוֹ כְּמִין גֶּשֶׁר,
כְּמָה וּבְאִיזָה גֶּשֶׁר אֲנִי עוֹבֵר, בְּאִיזָה גֶּשֶׁר הָאוּפָנִים עוֹבְרִים,
בְּאִיזָה גִּלְגָּלִי הַמִּרְכָּבָה עוֹבְרִים, וְכו'. וְכִי לֹא זֶהוּ הַדְּרַת
כְּבוֹדִי זֶהוּ גְדֻלָּתִי, זֶהוּ הַדֵּר יוֹפֵי שְׁבִנֵי מַכִּירִין אֶת כְּבוֹדִי.
וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ "מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'", עַד כָּאֵן.

אוי לו ביום התוכחה

הִנֵּה מִי זֶה הָאָדָם אֲשֶׁר יוֹכַל לְעַמֵּד בַּחֲקִירוֹת אֱלֹהִים. וְעַל
זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, "אוֹי לָנוּ מִיּוֹם
הַדִּין וְאוֹי לָנוּ מִיּוֹם הַתּוֹכָחָה".

סדר הלימוד ליום **כג כסליו** [יום 82 בשנה]

אל יפל האדם ברשת האיש ח"ו, לחשוב הלא ממילא סופי לירש גיהנם ח"ו

אָמְנָם אף על פי כן אל יתְרַשַׁל וְאל יתְעַצֵּב לֵב הָאָדָם, כי הקדוש ברוך הוא בוחן לב וחוקר פליות בראותו דכונתו הוא לדבוק בטוב, ונפשו חשקה בתורה ובמעשים טובים, ושעת הדחק גורמת למעט, על זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה א' המרבה וא' הממעיט ובלבד שיכון לבו לשם שמים, ויהיה תמיד בשמחה כשפא לידו עסק מצוה. כי העושה המצוות בשמחה אהוב וחביב מאד לפני הקדוש ברוך הוא.

חביב לפני הקדוש ברוך הוא שמחתו של האב כשמכניס את בנו לעול המצוות

ח. שעל כן אמר בזוהר חדש בהיות האדם זוכה שהכניס את בנו לחיוב מצוה, דהינו כשיגיע לבן הי"ג שנים חביב מאד לפני הקדוש ברוך הוא כשרואה שהאב שמח על זה שזכה להגיע את בנו לחיוב קיום המצוות. ועל כן חיוב גדול לעשות משתה ושמחה באותו היום, כי יש נחת רוח להקדוש ברוך הוא. וכדאיתא בזוהר הנזכר לעיל:

"צאינה וראינה בנות ציון"

אמר רבי יצחק מתליסר שני ולעילא ההוא יומא חובתא על צדיקים למעבד חדותא דלבא כיומא דסליק לחופה ובגין ההיא זכות עתיד הקדוש ברוך הוא לעטר להו ולעביר כרוז קדמיהון בחדותא "צאינה וראינה בנות ציון" וכו'.

מי שרוצה להיות טוב, מקבל נשמה קדושה

אמר רבי אליעזר מתליסר שנין ולעילא אי בעי למהוי זכאה יהבין ליה ההיא נשמתא קדישא עילאה דאתגזרית מכורסיה יקרא דמלכא.

הסעודה שעשה רבי שמעון בן יוחאי לבנו רבי אלעזר ביום שנעשה בר מצוה

מ. רבי שמעון בן יוחאי זמין למארי דתיובתא ומארי דמתניתא למיכל בסעודתא רבת דעבד בר מצוה לבריה רבי אלעזר וחפא לביתיה במאנן דיקר ואותיב לרבנן בהאי גיסא ובהאי גיסא והוי קא ברח טובא.

סדר הלימוד ליום כד כסליו [יום 83 בשנה]

ביום זה יורדים נשמות קדושות לבני רבי אלעזר

אמרו ליה רבנן, מאי בדיחותא דמר ביומא דין יתירה משאר יומין, א"ל רבי שמעון בן יוחאי דיומא דין נחתין נשמתין קדישא עילאין בד' גפין דחיותא לברי ר"א ובהלולא דא חדי בדיחותא שלמתא.

י. אותביה לר' אלעזר בריה לגבי, אמר תיב ברי דיומא דין הקדוש ברנך הוא מקדש יתך בעדבא (רצה לומר: בגורל) דקדישין.

אמר רבי שמעון בן יוחאי מלה חדא ואסחר אשא לביתא נפקו רבנן וחמי קיטרא דהוי סליק מביתא כל האי יומא אתא רבי יוסי בן לקוניא אשכח לרבנן דהוו תוהי וקנימין בשוקא. אמר להו הא האי קיטרא דסליק

מביתא דרבי שמעון בן יוחאי דהא יומא דין מכתירין
בכתרא קדישא לרבי אלעזר בריה.

השמחה תהא בשלימות

והווי רבנן רואין דהוי נחית עמודא דאשא יתיב תמן
רבי יוסי, חדו כלהו ואמרו האי הלולא ליהוי
שלמא ובריכו כלהו לר"א בר"ש ויתיבו תמן וחדו
בחדו ולעי באורייתא.

העוסק בתורה ובגמילות חסדים ובמעשים טובים, נשמתו מתדבקת
בנשמות הצדיקים

יא. על כן, אשרי לאדם וטוב לו שמקיים ומדבק נשמתא
קדישא אצל נשמתא קדישא, ומכתירין ליה בכתרא
קדישא, וכל זה כשיקבע עתים לתורה, ויהיה עוסק
בגמילות חסדים ובמעשים טובים. אבל כשהאדם הולך
אחר שרירות לבו, ואחר זוללות וסובאות, וכל ימיו הולך
אחר משא ומתן ורק מבלי זמנו לצרף גופו, ולא לצרף
נשמתו, אז נשמתא קדישא מסתלקת ממנו, כי אחר
שטבעו פטבע הבהמה.

במה יתדבק בהקדוש ברוך הוא

יב. ועל זה איתא במדרש הנעלם "אמר רבי יהודה, וי
לרשעים שאינם רוצים להדבק בשותפא של הקדוש
ברוך הוא, במה אמר רבי יצחק באותו הנשמה שנתן בו
הקדוש ברוך הוא ומדבק עצמו במעשה הבהמה, הדא
הוא דכתיב "ואדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו"
(ועין לקמן פרק ס"א מ"ש שם).

אם הִיָּה הָאָדָם מַעֲלָה עַל דַּעְתּוֹ כַּמָּה מְקַלְקֵל בְּמַעֲשָׂיו
כַּאֲשֶׁר אֵינוֹ חָס עַל כְּבוֹד קוֹנוֹ, בְּוַדָּאֵי לֹא הִיָּה עוֹשֶׂה
שׁוֹם דְּבַר רָע.

וְלַמָּה לֹא יַחֲשַׁב הָאָדָם כִּי לֹא בָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אוֹתוֹ אֶלָּא לְכַבְּדוֹ, וְלֹא שְׂיַמְלֵא תְּאוֹתוֹ. וְאֵלְמַלְא
הִיָּה מַשִּׁים הָאָדָם אֶל לְבוֹ כַּמָּה מְקַלְלִים אוֹתוֹ בְּהִיּוֹתוֹ אֵינוֹ
מַשְׁגִּיחַ לְכַבּוֹד בּוֹרְאוֹ, כַּמָּה הִיָּה רְאוּי לְרְדוּף אַחַר מַעֲשֵׂה
בוֹרְאוֹ יִתְבָּרַךְ כְּדֹאֵיתָא בְּזוּהַר תְּנַיָּא, "אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי כַּד נָטָה שְׁמַשָּׁא גְדַפּוּי לְמִיָּהָ
בְּתוֹקְפָתָא דְּגַלְגְּלוּי מִפְּרִישׁ דְּטַלְפִּיהוֹן דְּטַרְפִּי אֵילָנָא דְּגַן
עֵדֶן וְכֹל מְלֶאכֶיִן עֵילָאִין וְחִיּוֹת קַדִּישִׁין וְכוּרְסוּי יְקָרָא
דְּמֶלְכָא וּבוֹסְמֵיָא דְּגַן עֵדֶן וְאֵילָנָא שְׁמֵיָא וְאַרְעֵי
וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן כְּלֵהוֹן מְזַדְעוּזְעִים וּמְשַׁבְּחִים וּמוֹדִים
לְמַאֲרֵיהֶם. וְזַקְפֵּן וְחַמְאֵן דֵּי שְׁמָא קַדִּישָׁא דְּאַתְפָּרֵשׁ דְּגַלְיָה
בְּשְׁמַשָּׁא בְּמַטְלָנוּי יְהִיבִין תְּשַׁבְּחוּן לְמַאֲרֵיהָ עַלְמִין וְנַפְיָק
קְלָא, וְאָמַר וַיְהִי לְבְרִיתָא דְּלֹא מַשְׁגִּיחִין בִּיקְרָא דְּמֶלְכָא,
וּכְתִיב וְכֹל צְבָא הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים וְכוּ'.

סדר הלימוד ליום כה כסליו [יום 84 בשנה]

לאחר חצות הלילה הוא עת רצון בשמים כי הקדוש ברוך הוא נכנס
אז עם הצדיקים בגן עדן

יג. ותנן נמי כשהקדוש ברוך הוא נכנס אחר חצות לילה
עם הצדיקים בגן עדן, אזי כל שערי שמים נפתחין
והוא עת רצון לעסק בתורה, וכתות של מלאכי השרת
וכל בוסמי גן עדן עם הצדיקים פוצחין רנה ושירה לפני

הקדוש ברוך הוא הִדָּא הוא דְּכָתִיב (תהלים ק"מ, י"ד) "אֵךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ" אִימְתִי צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ, כְּשִׁישְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ. דְּהוּא בְּשַׁעַה שְׁיִושְׁבִים לְפָנֶיךָ בַּחֲצוֹת לַיְלָה. וְאַחַר כֵּךְ שְׁלֶשָׁה כְּתוּבֵי שֶׁל מְלָאכֵי הַשָּׁרַת שֶׁהֵן מְמַנִּים עַל מְשֻׁמְרוֹת הַלַּיְלָה, אוֹמְרִים שִׁירָה עַד שֶׁהִגִיעַ עֲמוּד הַשַּׁחַר.

פעלות השחר יקום ממוטתו - ויאמר שירות ותשבחות להקדוש ברוך הוא

יד. וַיֵּשׁ חוֹבָה לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַה שְׁעוּלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר לְקוּם וּלְהִתְגַבֵּר בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְפָנֶי מְלָכֹו שֶׁל עוֹלָם. מ"ט מְשׁוּם דְּנִסְבִּין שִׁירְתָּא בְּתַר מְלָאכֵי הַשָּׁרַת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹ זְמַן הוּא מְצוּי לְמִטָּה הַה"ד וּמְשַׁחְרֵי יִמְצְאֵנִי. וְאָמַר ר' יוֹדָא וּבִלְבָד שְׁלֵא יִפְסִיק עַד שֶׁהִתְפַּלֵּל כְּשֶׁהַחֲמָה זוֹרַחַת.

חביב קול התורה לפני הקדוש ברוך הוא יותר משירות ותשבחות של מלאכי השרת

אמר רבי יוחנן אמר רב, כְּשֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹצֵא מֵאוֹתָן הָעוֹלָמוֹת דְּכִסְיָף בְּהוֹן, וּבָא לְהַכְנִס עִם הַצְדִיקִים בְּגַן עֵדֶן הוּא מְמַתִּין וְרוֹאֶה, אִם שׁוֹמֵעַ קוֹל הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה הָאֵי קָלָא נִיחָא קָמִיהּ מְכָל שִׁירִין וְתִשְׁבָּחִין דְּאִמְרֵי מְלָאכֵי הַשָּׁרַת לְעֵילָא הַה"ד "אֵל גִּנַּת אֲגוּז יִרְדְּתִי לְרֵאוֹת" וְגו'. מֵאֵי לְרֵאוֹת אוֹתָן הָעוֹסְקִין בְּתוֹרָה.

עין לא ראתה אלקים זולתך

מו. אמר רבי יצחק, וכי גן עדן נקרא גנת אגוז, אמר לו רבי יוחנן אין בודאי שהגן עדן נקרא גנת אגוז, מה

אָגוּז סָתוּם מְכַל עֲבָרָיו וַיֵּשׁ עָלָיו כְּמָה קְלִיפּוֹת כֶּף גֵּן עֵדֶן
 סָתוּם מְכַל צְדָדָיו וַיֵּשׁ עָלָיו כְּמָה שְׁמִירוֹת שְׁלֵא שְׁלֹטוֹ בּוֹ
 לְרֵאוֹת לֹא מְלֶאֱךָ וְלֹא שָׂרָף וְחֲשַׁמֵּל וְלֹא עֵינַי נִבְיָאִים.
 הַה"ד "עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זּוֹלָתָךְ".

סדר הלימוד ליום כו כסליו [יום 85 בשנה]

העֵדֶן מִבְּפָנִים וְהֵגֶן מִבְּחוּץ

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אָנָּה חֲנוּיָת קָם קַמִּיהַ דְּרַבִּי
 בְּרוּקָא וְהָוָה אָמַר, כַּדִּין אֲזַכֵּה לְמַעַלְתָּ גִּנַּת אָגוּז
 עִם חֲסִידֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא הוּי יַדְעֵנָא מַאי קָאָמַר, עַד דְּשַׁמְעֵנָא
 דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי דְּקָרִי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן עֵדֶן
 גִּנַּת אָגוּז מַה אָגוּז יֵשׁ לָהּ כְּמָה קְלִפּוֹת וְהַפְּרִי הוּא מִבְּפָנִים
 כֶּף עֵדֶן הֵגֶן הוּא מִבְּחוּץ וְהַעֵדֶן מִבְּפָנִים.

עַל כֵּן, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁהוֹלֵךְ תָּמִים וְעִמְלוֹ בַּתּוֹרָה, וְכָל דְּרָכָיו
 הוּא לְשֵׁם שָׁמַיִם. אֲזִי נִשְׁמָתוֹ הוּא מוֹכֵנֶת לְכַּנְס לְעֵדֶן,
 דְּאִקְרִי גִּנַּת אָגוּז וְהוּא חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא.

פָּרָק כ"ב

א. כָּכָר כְּתַבְנוּ לְעֵיל בְּפָרָק שְׁנֵי מַעֲנֵשׁ גְּדוּל שֶׁל מוֹצִיא
 זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר עַל זֶה אָמַר דּוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו

(כג) פְּרוּשׁ הַזֹּהָר בְּלִשׁוֹן קוֹדֵשׁ:

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: "עֲמַדְתִּי לְפָנֵי רַבִּי בְּרוּקָא וּשְׁמַעְתִּיו אוֹמַר:
 'הֲלוֹאִי וְאֲזַכֵּה לְמַעַלְתָּ גִּנַּת אָגוּז עִם חֲסִידֵי יִשְׂרָאֵל' - וְלֹא הִבְנֵיתִי לְמַה
 הַתְּכַנּוּ, עַד שְׁשַׁמְעֵתִי מִשְׁמֹו שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 קָרָא לְגַן עֵדֶן גִּנַּת אָגוּז".

השְׁלוֹם (תהלים קיט, לו) "הַעֲבֵר עֵינֵי מְרֹאוֹת שְׂוֹא בְּדַרְכֶיךָ חֲזִינִי". וְנִרְאָה כְּנֹנֶת תְּפִלְתּוֹ לְהַעֲבִיר עֵינָיו מֵהַסְּתַפֵּל בְּמִקּוֹם הָאָסוּר, כְּגוֹן בְּנָשִׁים, וְעַל יְדֵי כֵן יָבֵא לְיַדֵּי טְמֵאָה בְּלִילָהּ, וְלִזְזָה אָמַר "מְרֹאוֹת שְׂוֹא", כְּמִנְיֵן שֶׁכָּבַת זָרַע, שֶׁהוּא רֹאשֵׁי תְבוֹת שֶׁכָּבַת זָרַע, שְׂלֵא יִתְרָאוּ אֵלָיו כְּתוֹת שֶׁל לִילִית הַנִּקְרָאִים קָרִי שֶׁמְבִיא הַלִּילִית לְהָאָדָם לְהוֹצִיא שֶׁכָּבַת זָרַע לְבִטְלָהּ, וְהוּא כְּאֵלוֹ מְמִית בְּיָדוֹ לְהִטְפָּה, כִּי מֵהִטְפָּה יוֹכַל לְהוֹלִיד וְלָד בֶּן קִימָא, וְעַל כֵּן הוּא אַחוֹז בְּסִטְרָא דְמוֹתָא.

אִי לֹו לְהַגּוֹרֵם שֶׁהַקְדָּשָׁה תִּהְיֶה מְשַׁעֲבֶדֶת לְהִטְמָאָה רַחֲמָנָא לִיצְלוֹן **ב.** לִזְזָה אָמַר "בְּדַרְכֶיךָ חֲזִינִי", רוֹצֵה לֹוּמַר שֶׁתְּפִלְתּוֹ הִיָּה לְאַחוֹז בְּסִטְרָא דְחִיִּי, וְלֹא לְהוֹצִיא שֶׁכָּבַת זָרַע לְבִטְלָהּ, כִּי הַמוֹצִיא שֶׁכָּבַת זָרַע לְבִטְלָהּ יֵשׁ מִמֶּנָּה אֶחָד דְּאֶקְרִי עֲשֻׁטִיר"ה וְהוּא מְמַנֶּה עַל אֲלָפִים וּרְכָבוֹת שְׁטֵנִים וְשָׂדִים וּמְלֹאכֵי חֲבֵלָה שֶׁהֵן מְטַמְּאִין אֶת הָאָדָם, וְנוֹטְלִין הַאי טְפָּה שֶׁהוֹצִיא הָאָדָם לְבִטְלָהּ וְסִלְקִין לִיהָ לְעֵילָא, וְגוֹרֵם דְּבְרִית קְדִישָׁא יִהְיֶה מְשַׁעֲבֵד לְסִטְרָא דְּמִסְאָבָא. אִי וְאִבּוּי שִׁיגְרָם הָאָדָם הַסְּבָה זֹו שִׁישַׁעֲבֵד הַקְדוּשָׁה תַּחַת הַטְּמֵאָה.

אִיבְרֵי וְגִידֵי הָאָדָם כְּנֶגֶד תְּרִי"ג מְצוּוֹת, וְעַל פְּנֵי נִכְרִים עֲוֹנוֹתָיו **ג.** וְדַע מַה שֶׁמְקַבֵּל מִפִּי תַלְמִידֵי הָאֶרֶץ ז"ל שֶׁאָמַר לְתַלְמִידָיו שִׁישׁ בְּגוֹף הָאָדָם תְּרִי"ג אִיבְרִים וְגִידִים, וְהוּא נִיצוּצוֹת שֶׁל הַנֶּפֶשׁ. וְכֵן יֵשׁ בְּרוּחַ, וְכֵן בְּנִשְׁמָה, וְכֵל נִיצוּץ תְּלוּי בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל תְּרִי"ג מְצוּוֹת, וְהִיא יוֹדַע הָאֶרֶץ ז"ל אִיזָה מְצוּוָה הִיא חֲסֵר בְּאָדָם, וְהִיא רוֹאָה בְּנִיצוּץ אֶחָד כְּשֶׁעָשָׂה אָדָם דְּבַר עֲבָרָה, שְׂאֵז הִיא מְסַלֵּק נִיצוּץ אֶחָד, וְהִיא נוֹתֵן תְּקוּנָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּדֵי לְהַחֲזִיר

הניצוץ למקומו. וכך זה היה נכר על פי האותיות שיש בעורו, ובפרט בפניו ובשערותיו הוא יותר נכר. והיה לו סימן בשוטוטין ובגמות שעל ידיו ופניו של אדם.

סדר הלימוד ליום כז כסליו [יום 86 בשנה]

מעשה מהאריז"ל עם תלמידו רבי חיים ויטאל ז"ל

ד. ופעם אחת בא אליו גדול הדור אחד ושמו רבי חיים ויטאל, ואמר לו האריז"ל, הנה אני רואה שבתוך עשרים ושתיים אותיות באל"ף-ב"ת שבמצחה כלן מאירים, חוץ מהגימ"ל שהוא מהפכת, ומיד חרד מורנו הרבי רבי חיים ויטאל ז"ל, ובקש מהאריז"ל שייגיד לו טעם הדבר, כי בודאי לא על חנם הוא.

גימ"ל הפוכה בגלל שלא גמל חסד עם אביו

אמר לו האריז"ל, שאינו גמל חסד עם אביו כראוי. אף על פי שאתה עושה חסד עמו, אבל לא חסד מלא, ובשביל כך את גימ"ל היא מהפכת.

כאשר האדם מקים איזה מצוה, נרשמת בפניו באות של אל"ף-ב"ת ת. ועוד אמר האריז"ל לתלמידיו, כי כל העושה מצוה אז אותה מצוה היא נרשמת במצח האדם באות אחת מן אל"ף ב"ת של עשרים ושתיים אותיות, והיא מאירה בפניו כשעושה המצוה פעם שנית. ובפעם ראשון היא נבלעת בפנים ובפעם שנית היא בולטת ומתנוצצת, וכך זה הוא בשאר מצוות, מה שאין כן בצדקה אינה נבלעת בפנים כמו שאר האותיות, אלא מאירה במצחו תכף בסוד "וצדקתו עומדת לעד" (תהלים קיא, א).

כְּאִשֶּׁר מִתְחַרֵּט עַל חֲטָאוֹ, מְסַלֵּק הַחֲשָׁף מֵעַל מִצְחוֹ

וְכֵן כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה הֵן גַּם כֵּן נִרְמְזִים בְּמִצְחוֹ בְּאִשׁ שְׁחוֹרָה, מְכַל מְקוֹם אִם מִתְחַרֵּט וַיִּגַע וַיִּטְרַח לְתַקֵּן בְּעִשְׂיֵת תְּשׁוּבָה הָעוֹוֹת שֶׁעָשָׂה, אִזּוֹ מְסַלֵּק הַחֲשָׁף וְאִשׁ שְׁחוֹרָה אֲשֶׁר הוֹשֵׁם בְּמִצְחוֹ מִהָעוֹוֹן, וּבְשִׁבְתָּ, כְּשֶׁבֵּא הַנְּשֻׁמָּה יִתִּירָה אַחַר חֲצוֹת לְיִשְׂרָאֵל, אִזִּי יִתְכַּסֶּה אוֹתוֹ הָעוֹוֹן מְכַל וְכֹל, זוֹלַת טְמֵאת קָרִי, אִף שֶׁתִּקֵּן הַמַּעֲשִׂיֹת אֵינוֹ נִסְתַּלֵּק בְּלִתי טְבִילָה.

מִצְחוֹ שֶׁל אָדָם מוֹרָא עֲתִידוֹת

ו. הַכֹּלֵל הָעוֹלָה, כִּי עַל כֵּן נִקְרָא אָדָם "עוֹלָם קָטָן", שְׁכֵמוֹ שְׁבִהוּת נִגְזָר אֵיזָה דְבָר לְבוֹא לְעוֹלָם אִם לְטוֹבָה אוֹ לְרָעָה חֵס וְשְׁלוֹם, מִתְרָאָה וְנִגְלָה זֶה הַדְּבָר עַל יְדֵי כּוֹכְבִים הַקְּבוּעִים בְּרִקִיעַ, כֵּן מִתְרָאָה הַכֹּל בְּאָדָם בְּשִׁרְטוּטֵין בְּמִצְחָ שְׁלוֹ.

סדר הלימוד ליום כח כסליו [יום 87 בשנה]

מַעֲשֵׂה שְׂרָאוֹ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי עַל מִצְחוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁעֲבַר בְּשׁוֹגֵג עֲבָרָה שִׁישׁ בָּהּ פֶּרֶת רַחֲמֵנָא לִיצְלָן

וְבוֹא וְרָאָה מַה דְּאִיתָא בְּזוֹהַר פְּרָשַׁת אַחֲרֵי (דף ע"ה עמוד ב'): מִרְבִּי אַבָּא הָוִי אֲזִיל לְקַפּוּטְקִינָא וְהָוָה עֲמִיהָ

(כד) פְּרוּשׁ הַזֹּהַר בְּלִשׁוֹן קוּדְשׁ:

רַבִּי אַבָּא נָסַע לְקַפּוּטְקִינָא וְעָמַד רַבִּי יוֹסִי. בְּדַרְכָּם פָּגְעוּ בְּאָדָם אֶחָד, שֶׁעַל מִצְחוֹ נִרְשָׁם סִימָן. אָמַר רַבִּי אַבָּא: "נִסְטָה מִדַּרְכְּנוּ, שֶׁהָרִי מִצְחוֹ שֶׁל אָדָם זֶה מַעֲיֵד עָלָיו, שֶׁנִּכְשַׁל בְּאֶסּוּר עֲרוּה דְּאוּרִיתָא, וּבְשַׁל כֶּף נִרְשָׁם רִשָּׁם זֶה בְּמִצְחוֹ". שָׂאל רַבִּי יוֹסִי: "וְאִם רִשָּׁם זֶה הִיא בְּמִצְחוֹ שֶׁל יְלָד - הֲאִם הִיא

רבי יוסי. עד דהוּוּ אַזְלִי חֲמוּ בַר נֶשׁ דְּהוּי אֶתִי וּרְשִׁימָא
 חַד בְּאַנְפוּי. אָמַר רַבִּי אָבָא נִסְטִיָּה מְהֵאֵי אֹרְחָא דְּהָא
 אַנְפוּי דְּדִין גְּבַר אֶסְהִידוּ עֲלוּי דְּאִיתְקִיל בְּעַרְיָתָא דְּאֹרְיָתָא
 (רוּצָה לומר דְּהוּא נְכָשֶׁל בְּעַרְיוֹת בְּאַסּוּר פֶּרֶת דְּאֹרְיָתָא), בְּגִין קָךְ
 אֶתְרָשִׁים בְּאַנְפוּי.

אל תענישני, כי עוונותי גרמו לך

אָמַר לִיָּה רַבִּי יוֹסִי אֵי הָאֵי רְשִׁימָא הָוִי לִיָּה כַּד הָוִי יְנוּקָא,
 מֵאֵי עַרְיָתָא אֶשְׁתַּכַּח בֵּיהּ. אָמַר לִיָּה, אָנָּא חֲמִינָא
 בְּאַנְפוּי דְּבְעַרְיָתָא דְּאֹרְיָתָא הוּא נְכָשֶׁל. קָרָא לִיָּה רַבִּי
 אָבָא, אָמַר לִיָּה, אֵימָא מְלֵא דָּא, הָאֵי רְשִׁימָא דְּאַנְפְּךָ מְה

מעיד על איסור ערוה?" ענהו רבי אבא: "בכל זאת רוצה אני, שאדם זה
 נכשל בערוה".

התקרב אליו רבי אבא ושאלו: "אמר - רשם זה במצחק מנין לך?" ענה
 לו: "בבקשה מכם אל תענישו אותי יותר על חטאי, אשר גרמו לי זאת".
 אמר לו רבי אבא: "ומהו חטאך?" אמר לו: "יום אחד הלכתי עם אחותי
 ולנתי עמה בבית מלון. בלילה שתיתי יין וקררתי אליה. משקמתי בבקר,
 ראיתי והנה בעל המלון רב עם אדם אחד. פאשר נכנסתי לעשות שלום
 ביניהם, תפסוני שניהם - אחד מצד זה ואחד מצד זה - חבלו בי ועשו
 לי רשם זה. אכן רופא אחד ורבי שמלאי שמו, הצלני".

שאלו רבי אבא: "ומהי התרופה שנתן לך?" השיב לו: "התרופה הינה
 תרופת הנפש, שמאותו יום, חזרתי בתשובה, ובכל יום בוכה אני לפני
 הקדוש ברוך הוא על אותו חטא ובדמעות רוחץ אני את הרושם שבפני".
 קרא עליו רבי אבא: "וסר עוונך וחסאתך תקפך", ואותו רשם נמחק
 מפניו.

אמר לו: "נודר אני מהיום והלאה לעסק בתורה יומם ולילה". אמר לו:
 "מה שמך?" אמר לו: "אליעזר". אמר לו רבי אבא: "ודאי שמך גרם לך,
 וה' עזרך, והוא יהיה בעזרך". ברכו רבי אבא ושלחו.

היא. אָמַר לִיה בְּמִטּוֹתָ מְנַיִכוּ לָא תַעֲנֹשׁוּ יִתִיר לְהֵהוּא
בַר נֶשׁ דְּהָא חוּבְיָה קָא גָרְמוּ לִיה.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, מַהוּ, אָמַר לִיה, יוֹמָא חַד הָוִינָא אָזִיל
בְּאוּרְחָא אָנָא וְאַחוּתִי וְהָוִינָא בְּחַד אֲשְׁפִיזָא וְרוּינָא
חֲמָרָא, וְכֹל הָהוּא לִילְיָא אַחִידְנָא בְּאַחוּתִי, וּבְצַפְרָא קִמְתִּי
וְאֲשְׁפִיזָנָא הוּי קִטְט בְּהַדִּי גְבָרָא, עֵילִינָא בִּינְיָהוּ לַעֲשׂוֹת
שְׁלוֹם בִּינְיָהֶם, וְחָבְלוּ אוֹתִי, דָּא מַהֲאֵי גִיסָא וְדָא מַהֲאֵי
גִיסָא, וְרִשְׁמָא דָּא הוּי עֵיל לְבִי מוֹחָא וְאֲשְׁתַּזִּיב לִי חַד אֲסִיָּא
וְרַבִּי שְׁמַלְאֵי שְׁמִיָּה. אָמַר לִיה, מַאי הִיא אֲסוֹתָא דִּיהֵיב לָךְ?

על ידי הדמעות מעבירין רשם העברה מהמצח

ז. אָמַר לִיה, אֲסוֹתָא דִּנְפִשָּׂא, דְּמַהֲהִיא יוֹמָא אַהֲדַרְנָא
בְּחִיּוּבְתָא, וּבְכֹל יוֹמָא בְּכִינָא קִמְיָה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עַל הָהוּא חוּבָה, וּמֵאֲנוּן דְּמַעִין אָנָא רַחִיץ אֲנִפְאֵי. קָרִי
עֲלִיָּה רַבִּי אַבָּא (יִשְׁעִיָּה ו, ז) "וְסָר עוֹנֶךָ וְחִטָּאתְךָ תִּכְפֹּר",
וְאַתְעַבְרָה הָהוּא רִשְׁמָא מֵאֲנָפוּי. אָמַר לִיה, נְדַרְנָא מַהֲאֵי
יוֹמָא לְאַתְעַסֵּק בְּאוּרִיתָא יוֹמָם וְלַיְלָה. אָמַר לִיה, מַה שְׁמָךְ,
אָמַר לִיה, אֲלִיעֶזֶר.

שְׁמָא קָא גָרִים לְשׁוּב בְּתַשׁוּבָה

אָמַר לִיה רַבִּי אַבָּא וְדָאֵי שְׁמָךְ גָרִים לָךְ דְּאַלְהָךְ סִיעֶךָ,
וְהוּא יִהְיֶה בְּסַעְדְךָ. שְׁדִרְיָה רַבִּי אַבָּא וּבְכָרְכִיָּה.

סדר הלימוד ליום **כט כסליו** [יום 88 בשנה]

איש בער לא גבין דרכי השם יתברך שהוא מנהיג העולם
ח. זִמְנָא אַחְרָא הוּי רַבִּי אַבָּא אָזִיל לְגַבִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
יוֹחָאי אָעִיל בְּמַאתִיָּה דֵּהֵהוּא גְבָרָא אֲלִיעֶזֶר, אֲשַׁכְּחִיָּה

דְּהוּי יְתִיב וְדָרַשׁ "אִישׁ בְּעַר לֹא יִדַע וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֵת זֹאת" (תהלים צב, ז), כִּמָּה טַפְשִׁין אִינוּן בְּנֵי עֲלָמָא דְלֹא מְשַׁגְיַחִין וְלֹא יִדְעִין וְלֹא מְסַתְּכְלִין לְמַנְדַע אֹרְחָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עַל מָה קִימָא עֲלָמָא. מֵאן מַעֲכָב לְהוּ לְמַנְדַע אֹרְחָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, טַפְשִׁיהוּן דְלִבְהוּן דְלֹא יִדְעִין לְאִשְׁתַּדְלָא בְּאֹרְחָתָא, דְּאִלוּ הוּוּ מִשְׁתַּדְלֵי בְּאֹרְחָתָא לְמַנְדַע אֹרְחָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּוּ יִדְעִין.

וְזִהוּ "אִישׁ בְּעַר לֹא יִדַע" לְעַסֵּק בְּתוֹרָה, "וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֵת זֹאת", נְמוּסִין דְשְׁכִינָה דְאִתְקְרָאת "זֹאת", כִּמָּה דְאִתְ אָמַר (ויקרא טז, א) "בְּזֹאת יָבֵא אֲהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ".

הַצְדִּיקִים נֶעֱנְשִׁים בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדִי שְׂיִקְבְּלוּ שְׂכָרָם לְעוֹלָם הַבָּא, וְהַרְשָׁעִים יֵשׁ לָהֶם מְנוּחָה וְשִׁלוֹה בְּעוֹלָם הַזֶּה - כְּדִי שְׂיַעֲנִשׁוּ לְעוֹלָם הַבָּא

מ. וְהוּא כִי נְמוּסִין דְשְׁכִינָתָא הוּא לְיִסַר אֵת הַצְדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה לְמַעַן יִירְשׁוּ הָעוֹלָם הַבָּא, וְלְהַרְשָׁעִים מְשַׁלְּמַת קֶצֶת טוֹבוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה עֲבוּר קֶצֶת מִצְוָה שְׁעָשׂוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּדִי לְטַרְדֵּן מִן הָעוֹלָם הַבָּא. וּמִי שֶׁהוּא "כִּסִּיל לֹא יִבִּין אֵת זֹאת", נְמוּסִין דְ"זֹאת", וּמִתְמִיָּה וּמְהֲרָהרַח חַס וְשָׁלוֹם וְאוֹמַר, רְאֵה זֶה צְדִיק וְיִשָּׁר מְדַכָּא בְּיַסּוּרִין וְאֲנִי יוֹשְׁבִין בְּשִׁלוֹה וּמִתְגַּבְּרִין וְהוֹלְכִין בְּלֵי סִבָּה וּמְצַלִּיחִין בְּכָל עֲסָקִים.

אבל הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ וְיִוְדַע הָעֲנָן כִּי מָה שְׁהַרְשָׁעִים הוֹלְכִין וּמְצַלִּיחִין בְּלִתֵּי סִבָּה. וְזִהוּ "בְּפֶרַח רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיִּצְיָצוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן" (תהלים צב, ח), הוּא כְּדִי לְהַשְׁמָדֵם עַדֵי עַד" (שם, שם) מִן הָעוֹלָם שֶׁהוּא עוֹלָם שֶׁל

חיים נצחיים עדי עד, ושם יהיו אפר תחת כפות רגלי צדיקים, כמה דאת אמר (מלאכי ג, כא) "ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם".

שעתך תתהפך ולא יהיה מי שיחמל עליך

פְּתַח עוד ודרש האי גברא, כתיב בספר איוב (טו, ח), "ויקם בי כחשי בפני יענה". במאי קא מיירי, אמנם הענין הוא כי מי שהוא חוטא והולך אחר שרירות לבו, ואיננו חושב על תכלית וסוף האדם אשר הולך למות, ואחר כך צריך לתן דין וחשבון בפני יוצר הכל, כשבא לפני הדין אזי כל הרעות והפשעים שעשה הן רשומים וחקוקים באנפוי דיליה, והנה עילאי ותתאי (דהיננו מלאכים העליונים וגם כחות מלאכים הטסים תחת הרקיע) כלן מסתכלין בהאי רשימא שמראה על חטאיו ופשעיו, ומקללין אותו ואומרין עליו, וי וי כד יבא יומך ותפל ביד אכזרים לשפך דינים קשים ומרים, ופתאום תתהפך שעתך ואין מרחם לך ואין מליץ ישר מדבר טוב בעדך, והקדשה תתרחק מיניה והטמאה הולכת וגוברת בכל גופיה ומתדבקת ביה.

סדר הלימוד ליום **ל כסליו** [יום 89 בשנה]

הקדוש ברוך הוא עושה רצונם בעולם הזה, כדי שיאבדו לעולם הבא. ובאלו הימים שהרשימה היא במצחו מחמת עונו, אם אשתו היא מתעברת ממנו יהיה הולד בין עז פנים, אלים בעל זרוע, מוסר ממון של ישראל, אינו מקבל

תֹּכְחָהּ, בְּיַעַל אֲלֵין בְּנִים קָרָא עֲלֵיהוֹן בְּזוֹהַר (חלק ג' דף ע"ו עמוד ע') דְּאֲלֵין הֵן אֵינוֹן חִיבִין דְּדָרָא, דְּמֵאֲרִיהוֹן שְׂרָין לְהוֹן (פרוש הקדוש ברוך הוא חפץ לעשות רצון חפצם בעולם הזה כדי שיהיו פלין בעולם הבא) כְּדִי לְשִׁיצָאָה לְהוּ בְּעֵלְמָא דְאֲתִי, וְעַל זֶה אָמַר אִיּוֹב "כַּחֲשֵׁי בְּפָנַי יַעֲנֶה".

כָּל מַעֲשֵׂי הַצְּדִיקִים נִחְקָקִין בְּמִצְחָם

אבל אֵינוֹן צְדִיקֵי הַדּוֹר הַיִּשְׂרָאֵלִים וְהַתְּמִימִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים, רוֹדְפֵי צְדָקָה וְחֶסֶד, בְּעֲלֵי אַמוּנָה, הַמִּתְחַרְטִים בְּמַעֲשֵׂיהֶן הָרָעִים וּבְכָל יוֹם מְכִינִים עֲצָמָן לְיוֹם הַדִּין וְיוֹם הַפְּקָדָה כְּדִי לְבֹא בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה לְפָנַי כִּסֵּא הַכְּבוֹד, אַזִּי כָּל מַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים רְשׁוּמִים וְנִחְקָקִין בְּמִצְחָן לְטוֹבָתָן.

בֶּן חִבִּיב שְׁמִשְׁמַח אָבִיו שְׁבַשְׂמִים

יא. וּבַהֲסֵתְפָלוֹת בְּהֵן מִלְּאֲכִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין מְבָרְכִין אוֹתוֹ וְאוֹמְרִין, דִּין בְּרָא קְדִישָׁא לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרָא חִבִּיבָא הַמְּשַׁמַּח אָבִיו שְׁבַשְׂמִים, וְהִסְטָרָא אַחֲרָא בּוֹרְחַת מִמֶּנּוּ, וְהִקְדְּשָׁה מִתְדַבְּקַת בּוֹ וּמִתְגַּבְּרַת יוֹם יוֹם, אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקוּ. כִּי אָמְרוּ לוֹ הַשּׁוֹמְעִים, רַבִּי, מָנָא לָךְ הָא דְשִׁפִּיר קְאָמְרַת.

כה וְעַל בְּנִים אֵלוֹ קוֹרָא בְּזוֹהַר: "אֵלוֹ הֵם רְשָׁעֵי הַדּוֹרוֹת, שְׂאֲדוּנָם הַתִּיר לָהֶם עֲבֻרוֹתֵיהֶם, כְּבִכּוֹל, כְּדִי לְהַשְׁמִידָם בְּעוֹלָם הַבָּא".

כו פְּרוּשׁ הַזֹּהַר בְּלִשׁוֹן קוֹדֶשׁ:

וְאָמְרוּ לוֹ הַשּׁוֹמְעִים: "רַבִּי, מִנֵּין לָךְ, שְׁנֹכְוִיִּים דְּבְרִיךְ", אָמַר לָהֶם: "לִי עֲצָמוֹ נַעֲשֶׂה רָשָׁם אַחַד עַל יְדֵי עֲבָרָה שֶׁעֲבַרְתִּי וְעַל יְדֵי צְדִיק נִמְחָק הוּא". אָמַר

יב. אָמַר לְהֵן, כִּי נַעֲשֶׂה לוֹ רְשִׁימָא חַד בְּאַנְפִּיהַ עַל יְדֵי חוֹבָה, וְעַל יְדֵי זַכָּאָה אָזִיל מִיְנִיהַ רְשִׁימָא. אָמַר לִיהַ רַבִּי אַבָּא, מַה שְּׁמָךְ, אָמַר לִיהַ, אֱלִיעֶזֶר.

אֲשֶׁרֵי חֲלָקָךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָךְ לְעוֹלָם הַבָּא
אָמַר לִיהַ, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דְחַמִּינָא לָךְ וְזַכִּינָא לְמִיחֲמֵי
 לָךְ, זַכָּאָה חוֹלְקָךְ בְּעֵלְמָא הַדִּין, זַכָּאָה חוֹלְקָךְ
 בְּעֵלְמָא דְאֲתִי.

יג. אָמַר לִיהַ רַבִּי אַבָּא, אֲנָא הוּא דְאַרְעֵנָא לָךְ בְּאוֹרְחָא. אֲשַׁתַּטַּח קַמִּיהַ, עֵיל לִיהַ לְבֵיתִיהַ, אֲתַקִּין קוֹרְטִיסָא דְנַהֲמָא וְחַד עַגְלָא תִילְתָא. וְרָאָה רַבִּי אַבָּא דְהוּא מְשַׁלֵּם בְּתוֹרָה וּבַחֲסִידוֹת, קָרָא עָלָיו (שְׁמוּאֵל א כה, ו) "אֲתָה שְׁלוֹם וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לָךְ שְׁלוֹם". שְׁלוֹם לָךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁלוֹם לָךְ בְּעוֹלָם הַבָּא.

סדר הלימוד ליום א טבת [יום 90 בשנה]

פְּרָקַן ב"ג

פְּרַשְׁתַּי וַיְחִי

חֲשִׁיבוֹת הַתְּפִלָּה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת

א. אֵיתָא בְּפְרִיָתָא דְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל כַּהֵן גְּדוֹל (פְּרָקֵי הֵיכְלוֹת ה, ח) אָמַר לִי מַטְטְרוּן שַׁר הַפְּנִים, כַּאֲשֶׁר בִּקֵּשׁ אוֹתִי

לוֹ רַבִּי אַבָּא: "מַה שְּׁמָךְ?" עָנָה לוֹ: "רַבִּי אֱלִיעֶזֶר". אָמַר לוֹ רַבִּי אַבָּא: "בְּרוּךְ ה' שְׂרָאִיתִיךָ וְשִׁזְכִּיתִי לְרֵאוֹתֶךָ, אֲשֶׁרִיךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם הַבָּא". אָמַר לוֹ רַבִּי אַבָּא: "אֲנִי הוּא שְׁפַגְשֵׁתִיךָ בְּדֶרֶךְ". נִפְלַ אֱלִיעֶזֶר לְרַגְלֵי רַבִּי אַבָּא, הַכְּנִיסוֹ לְבֵיתוֹ, וְהִכִּין לוֹ סְעוּדָה גְּדוֹלָה, שְׁפַלְלָה חֲלָה וְעַגְל מִשְׁבַּח. רָאָה רַבִּי אַבָּא, שְׁמַשְׁלֵם הוּא בְּתוֹרָה וּבַחֲסִידוֹת, קָרָא עָלָיו פְּסוּק זֶה: "אֲתָה שְׁלוֹם וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לָךְ שְׁלוֹם". שְׁלוֹם לָךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁלוֹם לָךְ בְּעוֹלָם הַבָּא.

הקדוש ברוך הוא להעלני בשמי שמים, שגר לי תחלה את ענפיא"ל השר ונטלני מבין דור אנוש לעיני כלם, והרכיבני על כרוב גדול, וברכב וסוסי אש ובמשרתי העליונים העלוני עד השכינה לשמש במרום.

איך זכה ילוד אשה לעלות להיכלות העליונים

ב. וכיון שהגעתי למרום, למקום החיות הקודש והאופנים ושרפים וכרובים וגלגלים של המרפכה ומשרתי אש אוכלה אש, הריחו את ריחי מרחוק חמשת אלפים ושלוש מאות וששים רבוא פרסאות, ואמרו, רבנו של עולם מה לילוד אשה בינינו, שהוא טפה סרוחה, שהוא עולה לשמי מרום לשמש בנו ובחצובי שלהבת.

מי שהאמין בגדלת השי"ת ועמד בנסיון - זכה לכל הכבוד הזה

ג. והשיב להם הקדוש ברוך הוא יתעלה ואמר להם, משרתי וצבאי וכרובי ושרפי וגלגלי ואופני, אל ירע לבבכם בדבר הזה, פי כל בני אדם פפרו בי ובמלכותי הגדולה, והלכו אחר שרירות לבם ועבדו עבודה זרה וסלקו שכינתי מביניהם, וזהו אשר עמד בנסיון והאמין בכבוד גדלתי.

ונטל הקדוש ברוך הוא אותי ופתח לי שש מאות אלפים שערי חסד, ושלוש מאות אלפים שערי בינה, ושלוש מאות אלפים שערי חיים, ושלוש מאות אלפים שערי אהבה, ושלוש מאות אלפים שערי גבורה, ושלוש מאות אלפים שערי תורה, ושלוש מאות אלפים שערי פרנסה, ושלוש מאות אלפים שערי יראת חטא.

ד. ומאותה שעה והלאה הוסיף לי הקדוש ברוך הוא חכמה על חכמה, ובינה על בינה, ודעת על דעת, ורחמים על רחמים, וגבורה על גבורה, וכח על כח, וחיל על חיל, וזהר על זהר, ויפי על יפי, ותורה על תורה, ואהבה על אהבה, וחסד על חסד, וחמדה על חמדה, וענוה על ענוה, ותאר על תאר, והוד על הוד. ונתכבדתי ונתפארתי מכל מדות הללו הטובות והמשבחות יותר מכל בני אדם.

סדר הלימוד ליום ב טבת [יום 91 בשנה]

הקדוש ברוך הוא ברח אותי באלפים ש"ס ברכות

ה. ואחר כל המדות הניח הקדוש ברוך הוא את ידו עלי וברכני חמש מאות אלפים ושלוש מאות וששים ברכות, ונתרוממתי ונתגברתי שיעור ארכו ורחבו של עולם, והעלו לי שבעים ושתיים כנפים, שלשים ושש מצד זה ושלושים ושש מצד זה, כל כנף וכנף היא כמלא עולם, וקבע בי חמש מאות אלפים ושלוש מאות וששים עינים, וכל עין ועין הוא כמלא אור גדול, ולא הניח שום דבר זיו וזהר אשר בכל האורות העליונים שלא קבע בי.

והנה מבאר שנתן לו הקדוש ברוך הוא כמה חלונות המיחדים לחכמה ולפרנסה וכו', וכל אשר מכרח האדם אליו הוא בידו, ואלו הן: תורה ויראה, חכמה ופרנסה.

כל התפללות עוברים דרך מלאך מט"ט

ו. וכל מי שצריך להתפלל להקדוש ברוך הוא אזי התפלה בא לידו, הן שמתפללין על דבר קטן והן על דבר גדול.

ואחר כך הוא מכניס את התפלה לפני ולפנים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא שומע תפלת ישראל ברחמים, ברוך הוא וברוך שמו, כי הכל תלוי ברצונו.

גם צרכי הנשמה ממלא הקדוש ברוך הוא

ולא צרכי הגוף בלבד, אלא אפילו צרכי הנשמה, כגון מי שידע בעצמו שיש בו איזה מדה רעה, שהוא רע לב או שאר מדה מגונה שהוא רגיל בה, ובמסתרים תבכה נפשו על זה בפני הקדוש ברוך הוא, אשר בידו להטות לבבו ליראתו, אז הקדוש ברוך הוא מסייע להפך לבבו העקש, או שאר מדות הרעות.

מי שמתפלל להשם יתברך בכל לבו - מזכהו הקדוש ברוך הוא להתפלל גם בעד אחרים

ז. ולא עוד אלא שהקדוש ברוך הוא מזכה אותו למי שיתפלל אליו בלב שלם, שהוא מזכה את אחרים. אם רואה שאר בני אדם, ומכל שכן קרוביו או בניו, שהולכים בדרך לא תמים, שצריך להתפלל עליו תחלה שיתמו חטאים ויחזרו בתשובה.

ואחר כך אם חס ושלום יראה שלא הועיל תפלתו, יראה להוכיחם, אולי ימצא עת רצון שהקדוש ברוך הוא יתן בלב האנשים המורדים בו שיחזרו בתשובה. ויהיה גם כן לו נחת רוח, שהקדוש ברוך הוא שומע תפלתו להשיב לב הרשע לעשות תשובה.

מעשה מהרמב"ן ז"ל עם תלמידו ר' אבנר

ח. כדמצינו מעשה ברמב"ן ז"ל, שהיה לו תלמיד אחד שכפר באלקים, ושמו רבי אבנר, ונעשה

כותי, ומחמת רוב חכמתו בטמאתו נעשה שר גדול בכותים.

סדר הלימוד ליום ג טבת [יום 92 בשנה]

חטאיו של אבנר ביום הכפורים

וַיְהִי הַיּוֹם שֶׁהָיָה יוֹם הַכְּפוּרִים, שָׁלַח הָרַב הָרַמְבַּ"ן שְׂיבּוּא אֵלָיו. בָּא לִפְנֵי, וְלָקַח בְּפָנָיו הָרַב הָרַמְבַּ"ן ז"ל חֲזִיר אֶחָד וּנְחָרוּ וּבָשְׁלוּ וְאָכְלוּ, וְאַחַר כֵּךְ שָׂאֵל לְרַמְבַּ"ן, רַבִּי, עַל כִּמָּה כְּרִיתוֹת עֲבַרְתִּי הַיּוֹם. וְהָשִׁיב לוֹ, עַל אַרְבַּע כְּרִיתוֹת עֲבַרְתָּ הַיּוֹם. וְאָמַר לוֹ הַתְּלָמִיד הַנּוֹכַח לְעֵיל, הֲלֹא עַל חֲמִשָּׁה לְאוּיִן עֲבַרְתִּי, וְהַתְּחִילוּ לִפְלַפֵּל עַד שֶׁהֲרַמְבַּ"ן הוֹדָה שֶׁעָבַר עַל חֲמִשָּׁה לְאוּיִן שֶׁל כְּרִיתוֹת.

בגלל ההרהור שהרהר אחר רבו, נעשה כופר בעקר רחמנא ליצלן מ. ושאל הרמב"ן אותו, הגד נא לי, מי הביאך אל מדה זו שפפרת בתורת משה. והשיב לו, כי פעם אחת שמעתי שדרשת שפפרשת האזינו כלולים כל המצוות וכלולים כל עניני העולם, וכלן נרמזים בפרשת האזינו, רק שצריך סיעתא דשמיא שיזכה להבין כל הענינים והסודות אשר שם. ובעיני היה זה מן הנמנע, עד שבשביל כן נקבע בלכבי החטא שאין האמת כן כמו שאמר הרב הרמב"ן, ויצא ופקר ונהפך לאיש אחר.

כל המאורעות נרמזו בפרשת האזינו

י. ויען הרמב"ן, עדין אני אומר כן שדברי כן הוא, שהכל נרמז ומבאר בפרשת האזינו, ואם לא תאמין שאל ואגיד לך. ויתמה התלמיד הכופר שהוא, ואמר, אם כן

כְּדַבְרֶיךָ, תִּרְאֵנִי אִם תִּמְצָא שְׁמִי שֶׁהוּא אֲבִנֵר בְּפִרְשֵׁת
הָאֲזִינוּ. וַיִּתְּפֹלל הָרַמְבַּ"ן אֶל ה' בְּכָל לִבּוֹ וַנִּפְשׁוּ, וּבֹא
פְּסוּק בְּפִיּוֹ (דְּבָרִים ל"ב, כ"ו) "אִמְרָתִי אֶפְאַיֵהֶם אֲשִׁבִיתָהּ
מֵאֲנוּשׁ זְכָרִים", אוֹתִיּוֹת שְׁלִישִׁיּוֹת מִפְּסוּק זֶה הֵם רָאִשֵׁי
תְּבוֹת ר' אֲבִנֵר.

יא. וְכִשְׁמַע הַתְּלָמִיד אֶת הַדְּבָר חָרַד מְאֹד, וַיִּפֹּל עַל פְּנָיו,
וַשְּׂאֵל לְרַבּוֹ הָרַמְבַּ"ן, אִם יִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה יִהְיֶה לוֹ
תְּקוּן וּתְרוּפָה. וְהֵשִׁיב לוֹ רַמְבַּ"ן, וְהֵלֵא שְׁמַעְתָּ לְהַפְּסוּק
שִׁישִׁבִית מֵאֲנוּשׁ זְכָרוֹ וְלֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוּם תְּרוּפָה. וְתִכְּפֶה
הַלֵּךְ אוֹתוֹ תְּלָמִיד וְלָקַח סְפִינָה בְּלֹא סֶפֶן וְחָבֵל וּמִלָּח,
וְהֵלֵךְ עִם הַסְּפִינָה בְּאֲשֶׁר הוֹלִיכוֹ וְצַעַק בְּמַר נִפְשׁוֹ, וַעֲדִין
לֹא נֹדַע מִמֶּנּוּ מְאוּמָה. וְאַחַר כֵּךְ הִרְבֵּה הָרַב הָרַמְבַּ"ן
בְּתַפְּלָה שְׁיִהְיֶה לוֹ מִקְצַת כְּפָרָה.

הַתְּלָמִיד נִתְגַּלָּה בַּחֲלוּם לְהָרַמְבַּ"ן, וְהוֹדָה לוֹ

ואחר זָמַן רַב בָּא לְהָרַב בַּחֲלוּם, וְהַחֲזִיק לוֹ טוֹבָה
שֶׁגִּרְמָה תִּפְּלָתוֹ לְהוֹלִיכוֹ לְהַתְּלָמִיד לְגִיּהֵנָם,
וְהָיוּ דְנִין אוֹתוֹ דְנִים הִרְבֵּה בְּגִיּהֵנָם, וְאַחַר שְׁנַיִם עֶשֶׂר
חֹדֶשׁ יִהְיֶה לוֹ מְזוּר וּתְרוּפָה, לֹא לְהוֹלִיכוֹ לְגֵן עֵדֶן וְלֹא
לְדוֹן אוֹתוֹ בְּגִיּהֵנָם, כִּי עַד אוֹתוֹ הַפְּעַם הָיָה הַתְּלָמִיד
בְּכַף הַקָּלֶע.

סדר הלימוד ליום **ד טבת** [יום 93 בשנה]

כְּמוֹ שֶׁהִנְחַל מְטֵהָר אֶת הָאָדָם - כֵּן בְּתֵי כְּנִסְיוֹת מְטֵהָרִין אֶת הָאָדָם
הַנֶּהָר רְאָה שֶׁהַכֹּל הוּא תְּלוּי בְּתַפְּלָה, שְׁיִהְיֶה לוֹ קֶצֶת
כְּפָרָה, וּבְפִרְט בְּבֵית הַכְּנִסֵּת שֶׁהוּא מְקוּם מִיָּחָד

לְהִתְפַּלֵּל, וּמִסְגָּל הַבַּיִת הַכְּנֻסֶת לְטַהַר מַחְשְׁבוֹת לֵב הָאָדָם, וְכִמּוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (לְקוּט בְּלָק, רַמְזוֹ תשע"א) "כְּנֻחָלִים נְטִיּוֹ" וְגו' (במדבר כד, ו), לְמָה נִמְשְׁלוּ בְּתֵי כְּנֻסִיּוֹת לְנֻחָלִים, לוֹמַר לָךְ מָה נָחַל זֶה מְבִיא אֶת הָאָדָם מִטְּמֵאָה לְטַהֲרָה, אֵף בְּתֵי כְּנֻסִיּוֹת מְטַהְרִין וְכו'.

הַפְּגָמִים שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי הַחֲטָאִים, מֵתְלַבְּנִים עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה י.ג. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְבּוֹדֵד בְּהִתְבּוֹדְדוֹת בְּבֵית הַכְּנֻסֶת, וְיִדְבֵּר בְּכָל לְבוֹ לְפָנָי יוֹדַע מַחְשְׁבוֹת בְּרוּךְ הוּא, וְיִבְכֶּה בְּדַמְעוֹת וְיִתְאַנַּח בְּכָל לְבוֹ בְּשִׁבְרוֹן לֵב בְּזִכְרוֹ אֶת חֲטָאֵיו וְחֲטֵאת נְעוּרָיו, אֲשֶׁר לֵב הָאָדָם יוֹדַע מֵרַת נַפְשׁוֹ מָה שֶׁחָטָא וְקִלְקַל בְּיָמָיו נְעוּרָיו, וְהַכֵּל רִשׁוּם וְחֻקּוֹק לְמִשְׁמֶרֶת. אִם שָׁב בַּתְּשׁוּבָה שְׁלִימָה יִמְחוּ פְּשָׁעָיו, וּמִתְטַהֲרוֹת וּמִתְלַבְּנוֹת הַכֶּתֶמִים וְהַפְּגָמִים, וּבְמִקּוֹם הַדִּין וְעֲנַשׁ שֵׁם תַּעֲמֵד לוֹ יְשׁוּעָה וְהַצְּלָה, כְּאֲשֶׁר עֵין בְּעֵין יִרְאֶה כְּבוֹאוֹ לְפָנָי כְּסָאוֹ יִתְבָּרַךְ לְדִין וְחֲשׁוֹן בְּעֵת שִׁיקְרָאוֹ אוֹתוֹ לְמִשְׁפָּט אֲשֶׁר יִגְזֹר עָלָיו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ פְּתָאוֹם.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִקְבַּל נִשְׁמָתוֹ בְּעֵת פְּקֻדָתוֹ יד. עַל כֵּן יַעֲסֹק הָאָדָם בַּתְּפִלָּה, כִּי יוֹם זֶה בָּא פְּתָאוֹם כְּנִשְׂרָ יְעוּף, וְה' בְּרַחֲמָיו יִקְבַּל נִשְׁמָתוֹ בְּעֵת פְּקֻדָתוֹ, כִּי יִפְקוֹד עָלָיו וְיִבֵּא מִשְׁלוֹם אֶל שְׁלוֹם.

אֵל תְּהֵא תִפְלָה קֵלָה בְּעֵינֶיךָ

הַבְּלָל הָעוֹלָה, שָׂאֵל יִהְיֶה תִפְלָה קֵלָה בְּעֵינֶיךָ, שְׁהֲרִי הַשֶּׁר הַגְּדוֹל מִטְטְרוֹ"ן הוּא מְמַנֶּה עַל הַתְּפִלוֹת, וְכַאֲשֶׁר חֲנוּךְ זְכָה לִמְטְטְרוֹ"ן, שֶׁנֶּהֱפֵךְ מִבְּשָׂר לְאֵשׁ בְּשָׁבִיל

צְדָקָתוֹ, אִף אֶתָּה תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ וְצַדִּיק, וְצַדִּיק
לִפְנֵיךָ יַעֲמֵד.

פָּרָק כ"ד

א. כְּתוּבוֹ בְּסִפְרֵי הַמְּקַבְּלִים, אֲזַהֶרָה עַל הָאָדָם בְּהִיּוֹתוֹ
הוֹלֵךְ יְחִידִי בְּלֹא הִרְהוּר תּוֹרָה אוֹ בְּדַבְרֵי יְרָאָה, כִּי אִז
מִתְדַבֵּק בּוֹ הַסְטֵרָא אַחְרָא. וּמִבְּאֵר בְּסִפְרֵי הַזּוֹהַר פְּרֻשָׁת
וַיִּשְׁלַח שְׁאֵפְלוֹ בְּהִיּוֹתוֹ הוֹלֵךְ יְחִידִי בְּעִיר בְּשַׁעַר שְׂאֵין בְּנֵי
אָדָם מְצוּיִין בְּרָחוּב, אִז גַּם כֵּן מִתְדַבֵּק בּוֹ הַסְטֵרָא אַחְרָא,
לֹא יִפְטֹר בְּלִתֵּי הִיּוֹתוֹ נִכְשָׁל בְּאִיזָה עוֹוֹן בְּזַה הַיּוֹם.

סדר הלימוד ליום ה טבת [יום 94 בשנה]

הַמְשֻׁכִּים אוֹ הַמְזַאֲחֵר לְצֵאת יְחִידִי יֹאמֵר פְּסוּק "הַשְּׁלֵף עַל ה' יְהִבֶךָ"
ב. עַל כֵּן יִזְהַר לְהִתְנַהֵג בְּזַה הָאֶפֶן, אִם הוּא מְשֻׁכִּים אוֹ
מְעַרִיב לְצֵאת יְחִידִי לְצַרְכּוֹ בְּעִיר, שְׂאִז אֵין בְּנֵי אָדָם
מְצוּיִין כָּל כָּף, יֹאמֵר לִפְנֵי הַמְזוּזָה פְּסוּק (תְּהִלִּים נה, כג)
"הַשְּׁלֵף עַל ה' יְהִבֶךָ וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ", וְלִכְנוֹן הַנִּקְוָה שְׂתַחַת
הַשֵּׁם שֶׁהוּא גִימְטְרִיא שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם, כְּמִנְיַן חֶסֶד.

יֹאמֵר תְּפִלַּת הַדְרָךְ קוּדְם צֵאתוֹ לַדְרָךְ

וְגַם מְצֵאתִי כְּתוּב בְּשֵׁם גְּדוֹל אֶחָד מִחֻמְי אֲשַׁכְנְזִים,
כְּשֶׁהָאָדָם רוֹצֵה לְהַשְׁכִּים לִילֵךְ יְחִידִי בְּדְרָךְ חוּץ לְעִיר
יֹאמֵר פְּסוּק (תְּהִלִּים לו, ה) "גּוֹל עַל ה' דְּרָכְךָ בְּטַח עָלִיו וְהוּא
יַעֲשֶׂה", וַיְכַוֵּן גַּם כֵּן בְּנִקְוֹד שֶׁל דְּרָכְךָ שְׁעוּלָה כְּמִנְיַן שְׁבַעִים
וּשְׁתַּיִם, כְּמִנְיַן חֶסֶד, וְאִז הוּא נִצּוֹל שְׁלֹא יִתְדַבֵּק בּוֹ הַסְטֵרָא

אחרא. אכן בתרויהו צריך על כל פנים שיהרהר גם כן בדברי תורה או בדברי יראה בהליכתו, ואז הוא נצול שלא ידבק בו הסטרא אחרא. אכן בהליכתו לדרך צריך שמירה יותר, ועל כל פנים יתפלל בדרך תפלת הדרך.

גנות מדת הקמצנות

ג. וצריך האדם לקבל עליו גם כן שלא יהיה קמצן ביותר, אף על פי שביר הקדוש ברוך הוא להטות לב האדם כרצונו ברוך הוא, להיות האדם ותרן או קמצן, מכל מקום הוא יותר טוב שהאדם הוא מתעורר מעצמו להיות ותרן, וגם צריך להתפלל על זה.

גם פזרנות יתר אינה מדה טובה

גם צריך האדם לראות שלא יהיה פזרן ביותר, לתן צדקה יותר מכדי יכלתו, וסופו שהוא בעצמו יצטרך לבריות.

ד. ונחזור לעניננו, שטוב לאדם להתפלל תפלת הדרך בביתו קודם יציאתו לדרך, כמו שאמר בזוהר פרשת בשלח (עין זוהר חלק א' דף ר"מ עמוד ב') "רבי אבא פתח ואמר, נכון מאד להתפלל תפלת הדרך בביתו קודם יציאתו. וטוב לומר פרשת עקדה, ועין בזוהר פרשת וישלח (דף

קע"ח עמוד א') :

טרם צאתך לדרך, טל רשות מהמקל!

יְרַבִּי אֲלַעְזָר וְרַבִּי יִצְחָק הוּוּ קְאֻזְלֵי בְּדֶרֶךְ וּמְטָא זִימְנָא דְקָרִיאַת שְׁמַע, קָם רַבִּי אֲלַעְזָר וְצִלֵי וְקָרִי קָרִיאַת

שָׁמַע עִם צְלוֹתָא. אָמַר לִיה רַבִּי יִצְחָק, וְהָא תַנִּינָן דְּעַד
דְּלָא יפּוּק בַּר נָשׁ לְאוֹרְחָא צְרִיךְ לְנִטְלָא רְשׁוּת מִמָּאֲרִיה
וּלְצִלֵי צְלוֹתָא.

אָמַר לִיה, בְּגִין דְּכַד נְפִיקְנָא לְאוֹרְחָא לֹא הוּי זְמַנָּא שְׁל
קְרִיאַת שְׁמַע וְלֹא זְמַן צְלוֹתָא, אֲבָל הַשְׁתָּא דְּשִׁמְשָׁא
נְהִיר צְלִינָא, אֲבָל עַד דְּלָא נְפִיקְנָא לְאוֹרְחָא בְּעִית בְּעוֹתֵי
מִינֵיה דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאִמְלִיכְנָא בֵּיה וְכוּ'.

סדר הלימוד ליום ו טבת [יום 95 בשנה]

החוטא יש לו מה להתירא

ה. כַּד אָזְלוּ, כַּד מָטוּ גַבֵּי חַד חֶקְל, יִתְבוּ זְקָפוּ עֵינֵיהוּ
וְחָמוּ לְטוֹרָא דְהוּי סְלִיק בְּרוּם וְהוּי בֵּיה בְּרִיּוֹת
מְשַׁנִּין. דְּחִיל רַבִּי יִצְחָק, אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר אֲמַאי
דְּחִילַת, אָמַר לִיה, חֲמִינָא דְהָאֵי טוֹרָא אִיהוּ תְקִיף וְחֲמִינָא
אֵלִין בְּרִיִין דְּאֵנוּן מְשַׁנִּין וְדְחִילְנָא דְלָא יְקַטְרַג לָן. אָמַר

רבי אלעזר ורבי יצחק הלכו בדרך. הגיע זמנה של קריאת שמע. קם רבי אלעזר, התפלל וקרא קריאת שמע עם תפלתו. אמר לו רבי יצחק: "הלא שנינו שבטרים יצא אדם לדרך - עליו לטל רשות מרבונו ולהתפלל?" ענה לו רבי אבא: "כשִׁיִצְאָנו לְדֶרֶךְ, עֲדִין לֹא הִגִיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע, אֲבָל עֵתָה, מִשְׁזַרְחָה חַמְּהָ, מִתְפַלֵּל אֲנִי וְקוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע. אֲמַנָם עוֹד בְּטָרָם יִצְאָנו לְדֶרֶךְ הַתְּפִלָּתִי תְפִלָּה קְצֵרָה וּבִקְשָׁתִי מְנַוֵּן רְשׁוּת לְצֵאת לְדַרְכִּי".

המשיכו הצדיקים בדרךם. כאשר הגיעו לשדה אחד וישבו לנוח - נשאו עיניהם וראו לפנייהם הר גבוה מאד, ובו בריות משנות. פחד רבי יצחק, שאלו רבי אלעזר: "מדוע אתה פוחד", ענה לו: "רואה אני שההר הזה מאים והבריות השוכנות בו - משנות, ופוחד אני שמא יקטרג המקטרג. אמר לו רבי אבא: "הפוחד - מחטאים שבידו עליו לפחד" וכו'

ליה רבי אלעזר, מאן דדחיל מחטאין דבבדיים אית ליה למדחל וכו'.

ו. פתח ואמר, ואלה בני צבעון איה וענה הוא ענה אשר מצא את הימם במדבר, ימם כתיב חסר יו"ד. והענין הוא, כי יש כח של משחיתים בר מינן, אשר הם מיחדים לזה החטא דוקא, דהינו לדבק באדם שיחטא בזנות בזה הענין שיוליד ממזרים ואלין נקראים ימם חסר יו"ד, על שם שנבראו בערב שבת בין השמשות כמו שאר המזיקין שאין להם חלק ביום הששי ולא ביום השבת.

ומקומם של אלו המשחיתים הם על הרים גבוהים שאין יכולין לזרע שום זריעה ולא לנטע שום נטיעה, הן זרעוני גנה הן זרעוני פירות האילן, רק הארץ ההיא שממה, ותמן הוא אתרא דילהון. הא אינון ברין משנין שראה רבי יצחק.

וזה ענה דכתיב בתורה, הוא הלך ונתקל על הר שמים כנזכר ונדבקו בו אותן החיות בריות משוננים, ולכך אמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים דף נ"ד עמוד ע"א) שענה הוליד ממזרים והרפיב מין שלא במינו והביא פחד לעולם, וקל להבין.

והביא עוד בזהר הנזכר לעיל, דבכל אינון טורין חרובין אתר בית מותבא דילהון, אבל אותן שהולכין בדרך ועוסקים בתורה, עליהו כתיב (תהלים קכא, ה) "ה' צלף על יד מינה". ולכן כל המקומות אשר שם הולכים בני אדם מבלי ישוב יתרחק האדם.

ז. וְקִבְלָהּ נְאֻמָּנָה הִיא בְיַדִּי בְשֵׁם חֲסִידִים הָרְאוּשׁוּנִים, שְׁכָל בֵּית הָעוֹמֵד שֶׁבַע שָׁנִים רְצוּפִים מִבְּלֵי דִירַת הָאָדָם, חֲלִילָה לְדוֹר בּוֹ בֶּן בְּרִית, אִף כַּמָּה פְּעָמִים הַמָּקוֹם שֶׁעָמַד הַבַּיִת עָלָיו הוּא מְסֻכָּן לְבָנוֹת עָלָיו שׁוֹם בֵּית וְלְדוֹר בּוֹ חֵס וְשָׁלוֹם, מִחֲמַת שְׁמִדוֹר הַמְזִיקִין וּמִשְׁחִיתִים יֵשׁ שְׁמָה.

סדר הלימוד ליום ז טבת [יום 96 בשנה]

ג' טעמים לחרבן איזה בית חס ושלום

ח. וְהֶעֱנִין הַסִּפָּה לְחֲרַבֵּן הַבַּיִת הַהוּא, הַטַּעַם אֶחָד, שֵׁשׁ בְּבִנְיָן כְּשׁוֹרָה אוֹ קוֹרָה אוֹ אֲבָנִים שֶׁהֵן גְּזוּל אוֹ מְמוֹן שְׁאִינוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הָרִי זֶה נִגַּע בַּבַּיִת שְׁפוֹרַח אַחֵר כִּךְ בְּכָל הַבַּיִת.

הַטַּעַם הַשֵּׁנִי שֶׁנִּחְרַב הַבַּיִת, מִי שֶׁבָּנָה הַבַּיִת הוּא גִּבֹּר אֵלִים וְעוֹשֶׂה עֲוֹת לְשִׁכְנוֹ וְלָקַח בְּאֵלִימוֹת וּבְחֻזְקָה קָרַקַע שְׁאִינוֹ שָׁלוֹם.

הַטַּעַם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁנִּחְרַב הַבַּיִת אִף שֶׁלֹּא גְזוּל וּבָנָה הַכֹּל בְּמְמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְלֹא לָקַח שׁוֹם קָרַקַע גְּזוּלָהּ, הוּא נִחְרַב מִטַּעַם שֶׁבָּנָה הַבַּיִת רַק לְצָרָךְ מַחֲיָתוֹ אוֹ לְפִנְק בּוֹ, וְלֹא כִּי בְּבִנְיָנוֹ לְבָנוֹת בְּנֵין לְשֵׁם שְׁמַיִם לְחֹשֵׁב זְוִית לְהִיּוֹת מָקוֹם קְבוּעַ לְקַבֵּעַ עֲתִים לְתוֹרָה אוֹ לְהַתְפַּלֵּל.

בְּשַׁעֲהַ שְׁבוּנָה בֵּית צָרִיךְ לֹמֵר: הַרִינִי בּוֹנֵה אֶת הַבַּיִת הַזֶּה עֲבוּר כְּבוֹד שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ

ז. גַּם בְּמַחְשְׁבָה לְבַד לֹא סָגִי, אֲלֵא צָרִיךְ לֹמֵר גַּם בְּפֶה, כְּדֹאִיתָא בְּזוּהַר תְּזַרִיעַ (תַּלְק ג' דף נ' עמוד א'): כ"ח מֵאָן

דְּבַנֵי בְּנֵינָן, כַּד שָׂרִי לְמַבְנֵי בְּעֵי לְאַדְכָּרָא דְּהָא לְפִלְחָנָא
 דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּנֵי, וְכַדִּין סִיעֵתָא דְשִׁמְיָא שְׂאֲרֵי עָלִיָּה
 וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין עָלִיָּה קִדְשָׁה, וְקָרִי עָלִיָּה שְׁלוֹם,
 שְׁנֵאמֵר (אִיּוֹב ה', כד) "וַיִּדְעֵתָ כִּי שְׁלוֹם אֶהְלֶךְ, וּפְקַדְתָּ נֶגֶד
 וְלֹא תַחֲטָא", וּפְקַדְתָּ לְאַפְקָא מִלֵּי בְּפִוּמָךְ דִּיקָא כַּד אִיהוּ
 בְּנֵי בְּנֵינָן, וְכַדִּין וְלֹא תַחֲטָא, וְאִי לָאו דָּא זְמִין לְבֵיתִיָּה
 סְטָרָא אַחְרָא.

בית שנבנה לשם ליצנות חס ושלום - שם משפן הסטרא אחרא
 רחמנא ליצולן

וְכָל שְׂכֵן מֵאֵן דְּבַנֵי בֵּית וְרַעוּתִיָּה עֲמִיָּה דְּמִיַּחַד בֵּית
 לְאַסְתָּאבָּא בֵּיה, רוּצָה לוֹמַר שְׁבוּנָה בֵּית אוּ חֲדָר
 מִיּוֹחַד לְהֵיוֹת מְצוּיִין שָׁם עֲרָלִים לְשִׁתוֹת לְשַׁחוּק וְלִזְנוּת
 כְּמוֹ שְׁהֲרַבָּה נְכֻשְׁלִין בּוּ בְּמַדִּינוֹת פּוֹלִין וְלִיטָא, וְעוּוֹן זֶה
 הוּא מְצוּי וְאִין מִי שְׁמוּחָה בְּיָדָם. הָא וְדָאֵי שְׂרִיא בֵּיה רוּחַ

כל הבונה בית כשהוא מתחיל לבנות חיב הוא להזכיר בפיו, כי לכבודו
 של הקדוש ברוך הוא בונה הוא, אז שורה על מעשיו סיעתא דשמיא,
 והקדוש ברוך הוא משרה על ביתו קדשה וקורא עליו 'שלום', כמו
 שנאמר: "וידעת כי שלום אהלך ופקדת נגד ולא תחטא". ואם לאו - עלול
 הסטרא אחרא לשכון בביתו, חלילה, וכל שפן שפזמין הוא את הסטרא
 אחרא אם בונה הוא את ביתו כדי להטמא בו. רוצה לומר, שבונה בית
 או חדר מיוחד להיות מצויים שם ערלים לשתות, לשחוק ולזנות, כשם
 שרבים נכשלים בו במדינות פולין וליטא. דבר זה מצוי, ואין מי שמוחה
 בידם. בבית כזה ודאי ששורה רוח טמאה ומי שגר בו אינו נפטר מן
 העולם, עד שנענש בבית זה, וכל מי שגר בבית עלול להזוק, שהרי בדיקה
 זו שורה בבית רוח הטמאה, המזיקה את הנמצא בבית. אם תשאל: כיצד נדע
 אם שורה בבית רוח טמאה? נוכל לדעת זאת אם נזק בונה הבית או
 אנשי ביתו בגופם או בממונם.

מִסָּאָבָא וְלֹא נָפִיק הֵהוּא בַר נֶשׁ מֵעֲלָמָא עַד דְּאֲתַעְנִישׁ
בְּהֵהוּא בֵּיתָא, וּמֵאֵן דְּדִיר בֵּיהּ יָכוֹל לְאֲתַזְקָא דְּהָא בְּהֵהוּא
דִּירָה רוּחַ מִסָּאָבָא שְׂרָיָא בֵּיהּ וְאִזִּיק מֵאֵן דְּאֲשַׁכַּח בֵּיהּ.

וְאִי תִימָא בְּמֵאֵי יְדַעִין, כְּגוֹן דְּאֲתַזְקָא בְּהֵאֵי בֵּיתָא הֵהוּא
דְּכַנִּי לֵהּ אוֹ אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ אוֹ בְּנִזְקָא דְּגוֹפָא אוֹ בְּנִזְקָא
דְּמִמּוֹנָא הוּא גְרָמָא דְּחֻטְאִין הַנּוֹזְכָרִים לְעִיל, וְלִכֵּן יִשְׁנָה
מְקוֹמוֹ וְיִלָּךְ לְמָקוֹם אַחַר וְלֹא יְדוּר בּוֹ.

סדר הלימוד ליום ח טבת [יום 97 בשנה]

ענין הנגעים כשנכנסו ישראל לארץ

י. וְזֶהוּ הָעֲנִין שֶׁל נִגְעֵי בְּתִים כְּשֶׁנִּכְנסוּ יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ,
שֶׁעָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כֵּן מְרַב אֲהַבָּה וְחֶבֶד
לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּכָל בֵּית שֶׁהָיָה מוֹכֵן לְזִנוּת הָיָה נֹגַע צָרַעַת
פּוֹרַח בּוֹ, כְּדִי שִׁינְתֵךְ אֶת הַבַּיִת, עֲצוּ וְעַפְרוּ הָיוּ זוֹרְקִין
לְחוּץ לְעִיר, וְעַפָּר אַחַר יִקַּח כְּדִי לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל
מִכָּל הַזֶּקֶק.

וְאִתָּא שָׁם בְּזוֹהַר (שָׁם עֲמוּד ב'): כִּי "רַבִּי יוֹסִי עָאֵל יוֹמָא
חַד בְּחַד בֵּיתָא מְטָא בְּסִיפְתָא עָאֵל לְגוּ, שְׁמַע חַד

כט) פרוש הזוהר בלשון קודש:

יום אחד נכנס רבי יוסי לבית נטוש. משעבר את הסף להקנס לבית, שמע
קול אומר: "בואו האספו כלם לתפס בגן פלונית ולהזיקו בטרם יצא מן
הבית". אחר כך שמע קול אחר אומר: "לא נוכל להזיק אלא את מי שגור
כאן בקביעות, אבל כיון שפלוגי נכנס לכאן באקראי, לא נוכל להזיקו".
יצא רבי יוסי ואמר: "ודאי כל העובר על דברי חבירו, שאסרו להקנס
לחורבה, מתחייב הוא בנפשו". וכי

קָלָא דְאָמַר אֶתְפַּנְשׁוּ עוֹלוּ אַחַר בַּר פְּלוּגְתָא דִּידָן, עָאֵלוּ וּסְפִיתוּ וְנֻזִיק לִיהַ עַד לָא יִנְפוֹק, וְשָׁמַע חַד קָלָא אַחֲרִינָא דִּהוּהָ אָמַר לָא נִיכַל אֱלָא דְדִייר הָכָא אָבַל עַכְשָׁיו שָׁבָא בְּאֶקְרָאֵי אִי אֶפְשָׁר לְהִזִּיקוּ.

יא. נִפְק רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, וּדְאִי מֵאֵן דְּעֵבַר עַל מְלִי דְחִבְרִיּוּ אֶתְחַיִּיב בְּנַפְשׁוֹ. אָמְרוּ לִיהַ, הָא חֲזִינָן דְכֻמָּה אֲנָשִׁים מִן הָאֲמוֹת הָעוֹלָם בּוֹנִין בְּתִים שְׁהֵן חֲרוֹב יוֹתֵר מִשְׁבַּע שָׁנִים וְאִישׁתְּלִימוּ. אָמַר לִיהַ, אִינְהוּ מִסְטַרְיָהוּ קָא אֶתִּין וְעַל כֵּן עֲרָלִים אֵינָם נְזוּקִים, שְׁלִפִי שְׁהֵן בְּחִבּוּרָה אַחַת שְׁמֻזְנִין בְּזִנּוּת וְהֵם כְּקְלִיפָה חֲדָא, אָבַל מֵאֵן דְּהוּא דְחִיל חֲטָאִין יוֹכַל לְאַתְנַזְקָא חֵס וְשְׁלוֹם.

צְרִיף לְהַקִּים מְקוּם מְיוּחָד בְּתוֹף בֵּיתוֹ לְעַסְק בְּתוֹרָה, וְכֵן מְקוּם מְיוּחָד לְסַפְרִים

יב. עַל כֵּן בְּכָל דְּבַר שְׁתַּעֲשֶׂה תְקָדִים עֲבוּדַת בּוֹרְאָךְ בְּבִנְיַן הַבַּיִת. תְּקָדִים מְקוּם מְיוּחָד לְעַמִּידַת הַסְּפָרִים וְחֹדֵר מְיוּחָד לְלִמּוּד, וְכֵן בְּעֵשִׂית הַבְּגָדִים לְעֻצְמוֹ אוֹ לְאַשְׁתּוֹ צְרִיף הָאָדָם לְכוּן בְּעַת הַתְּפִירָה, וּבְשַׁעַת הַתְּחִלַּת מְלֶאכֶה לְשֵׁם שָׁמַיִם כְּאֶשֶׁר הִרְאָה לָנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה שְׁצָרִיף לְהִיּוֹת הָאָדָם מְלַבֵּשׁ כְּמָה דְאֵתְּ אָמַר (בְּרֵאשִׁית ג, כא) "וַיַּעַשׂ ה' לְאָדָם וּלְאַשְׁתּוֹ כְּתָנוּת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם".

בְּכָל דְּרָכִיף דְּעָהוּ

יג. הַפְּלֵל הָעוֹלָה "בְּכָל דְּרָכִיף דְּעָהוּ" (מְשָׁלִי ג, ו), זְכוֹר בְּכָל עֲנִינְךָ וְאֵל תִּשְׁכַּח כִּי הַכֹּל מִתְּנַת חֲנָם. כִּי "לֹא לְחֻכְמִים לְחֵם" (קֹהֶלֶת ט, יא), שְׁאֵתָה רוּאָה בְּחוּשׁ שְׁהַרְבֵּה חֻכְמִים

יושבים בלי מזון ומחיה וכל ימיהם הם בדחק ובצער, ויש איזה אנשים שוטים ובזויים יושבים בפפע טובה ובצער, וזה מורה שהכל הוא רצון הקדוש ברוך הוא.

על כן בכל משא ומתן תראה שתהיה חפץ להקדוש ברוך הוא שהוא לתועלת הנפש ולא לגוף לבד. מה שאין כן אם לבך קשה כברזל מלגמול חסד עם עניים וכל עמלך הוא למלאות כריסה, להוט אחר אכילת טובות ולהנאת הגוף, זה ענין רע שנתן לבני אדם.

יתפלל להשם יתברך שיהא לו לב רחמן

יד. על זה יתפלל כל האדם שיתן לו הקדוש ברוך הוא לב בפשר לב שומע אל זעקת אביונים ודלים, לב נוטה לגמול חסד עם עניים לומדי תורה, כי מי שהוא סומך עניים ומזהיר הזוהר שצריך האדם לסמוך הבעלי תורה אף שהן אינן קרוביו והמה מקדמין לקרובים שלו.

סדר הלימוד ליום **ט טבת** [יום 98 בשנה]

מי שאינו עוזר לעניים, מוסיף פח בנחש הקדמוני

זו. כי כשאדם אין סומך לעניים בעלי תורה אזי הוא נותן בעוונותינו הרבים סמוכות רגלים וכח להנחש הקדמוני וחייליו אשר זה עשה לו ה' ברב רחמיו להיות הולך על גחון בלתי תת לו רגלים, כי לולא זאת לא היו ישראל עמא קדישא יכולין להתקיים חס ושלום. ובכוון זה שאינם נותנים סמוכות לבעלי תורה אשר הם נקראים אביונים, נמצאים רגלים לנחש להתגבר ולעורר גזרות חס ושלום.

על כן צריך האדם להתפלל על זה לפני הקדוש ברוך הוא, אשר בידו הוא להטות לב האדם כרצונו, להיות האדם ותן בממון כראוי לו, ולא יהיה קמצן ולא ותן יותר מכדי יכלתו, כי סופו יהיה חס ושלום שיצטרך לבריות. אכן אף זו יראה שלא לקמצן יותר מדאי.

מז. ובוא וראה מה שכתב הזוהר פְּרַשְׁת בְּשֵׁלַח (דף ס"ה עמוד א') "רבי אבא פתח, יש רעה חולה ראיתי תחת השמש כמה בני נשא אטימין ליבא בגין דלא לעי באורייתא, וכי יש חולה שאינו רעה, אלא הענין הוא כי יש פת אחת מהמשחיתים בר מינן אשר לפעמים יוצאים מנוקבא דתהומא רבא ובאין ושורין על האדמה להיות כבוש תחת ידיהם לבלתי יהיה האדם שולט בממון שלו, ולא מבעיא שלא יוכל לתן צדקה לעני, אלא אפילו לעצמו אין לו יכלת לשלט בממון לקנות איזה מאכל או להלביש עצמו ואשתו ובני ביתו כראוי לו לפי עשרו, ומראהו הוא כדל ורזה.

יז. נמצא סובל כל היסורים והולך בכגדים מטלאים, אף שיש לו בביתו כל טוב אין לו הנאה ממנו והכל הוא מוכן לאיש אחר אשר נכרז עליו ברקיע להיות הטוב ההוא מזמן לאחר, כמאמר הכתוב (איוב כז, יז) "יכין רשע וצדיק ילבש".

והפת המשחיתים הנזכרים לעיל נקראים רעה, אשר עליהם נאמר (תהלים צא, ט) "לא תאנה אליך רע"ה". והרי זה האדם דומה ממש לחולי אשר לפניו כל מיני מאכל מעדני עולם ואינו יוכל לטעם מפני החולה

רְעָה, וְאִין לוֹ יִתְרוֹן בְּכָל מַעֲשָׂיו לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, כִּי אִם הַתְּכַרִּיכִים אֲשֶׁר מְלַבִּישִׁים אוֹתוֹ לְאַחַר מוֹתוֹ.

יח. וְזֶה שֶׁאָמַר הַכְּתוּב בְּקִהְלֹת (ו, ב) "אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לוֹ הָאֱלֹהִים עֶשֶׂר וּנְכָסִים וְכָבוֹד וְלֹא יִשְׁלַטְנוּ הָאֱלֹהִים עָלָיו גַּם זֶה זֶה רָע"ה חוֹלָה". עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם לַעֲשׂוֹת הַיֵּשֶׁר בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם. וְטוֹב שֵׁם טוֹב מִשְׁמֵן טוֹב, וְאִז טוֹב לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְיִהְיֶה נִפְטָר בְּשֵׁם טוֹב וְיִהְיֶה טוֹב לוֹ גַּם בְּעוֹלָם הַבָּא.

סדר הלימוד ליום י טבת [יום 99 בשנה]

פְּרֻשֵׁת שְׁמוֹת פָּרְקַי ב"ה

א. כְּתִיב (במדבר ו, כד) "יְבָרְכֶךָ ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ", וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה (במדבר פי"א, ה) "יְבָרְכֶךָ ה', בְּמִמּוֹן, וַיִּשְׁמְרֶךָ, מִן הַמַּזִּיקִים". וְהַמְדַרְשׁ הַזֶּה צָרִיךְ פְּרוּשׁ.

הַקִּנְס שֶׁקִּנְס מִרְבֵּי רַב אֲשֵׁי לְמַזִּיק

ב. וְנִרְאֶה לִי לְתַרְץ עַל דֶּרֶךְ מַה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה בְּמַסְכַּת חוּלִין (דף ק"ה עמוד ב'): "הִנְהוּ שְׁקוּלָאֵי

(ל) פְּרוּשׁ הַגְּמָרָא לְלִשׁוֹן קִדְשׁ:

מַעֲשֵׂה בְנוֹשְׂאֵי מִשְׁאוֹת, שֶׁנִּשְׂאוּ חֲבִית יָיִן. רָצוּ לְנוּחַ וְיִשְׁבוּ תַּחַת הַמְּרֻזָּב - וּפְקָעָה הַחֲבִית עַל יְדֵי שֶׁד אֶחָד, שֶׁשָּׁכַן בְּמְרֻזָּב. בָּאוּ הַסַּבְלִים לְדִין עִם הַשֵּׁד לְפָנָיו מִר, בְּנוֹ שֶׁל רַב אֲשֵׁי. הוּא הוֹצִיא שׁוֹפֵר, וְהִתְרִים אֶת הַשֵּׁד. בָּא הַשֵּׁד לְפָנָיו. שְׁאַלוּ מִר, בְּנוֹ שֶׁל רַב אֲשֵׁי: לְמָה פּוֹצְצֶת אֶת הַחֲבִית?

דְּהוּ דְרֵי חֲבִיתָא דְחִמְרָא, בְּעוּ לְאַתְפוּחֵי, אוֹתְבוּהָ תוֹתֵי
מְרֻזִיבָא, פְּקַעָא.

ג. אָתוּ לְקַמִּיהַ דְּמַר בְּרִיהַ דְּרַב אֲשִׁי, אֲפִיק שְׁפוּרֵי,
שְׁמַתִּיהַ. אָתָא לְקַמִּיהַ, אָמַר לִיהַ, אֲמַאי תַעֲבִיד הָכִי,
אָמַר לִיהַ, הָכִי אֵיעֲבִיד כִּי אוֹתְבִיהַ בְּאוּדְנָאי.

אָמַר לִיהַ אֵת בְּדוּכְתָא דְשְׁכִיחֵי בַּה רַבִּים מַה בְּעִית, אֵת
הוּא דְשַׁנִּית, זִיל שְׁלִים. אָמַר לִיהַ, הַשְׁתָּא נְמִי לְקַבַּע
לִי זְמַן וְאַפְרַע, קַבַּע לִיהַ זִמְנָא. כִּי מְטִיא זְמַנִּיהַ אַעֲכוּב.

כַּד אָתָא, אָמַר לִיהַ, אֲמַאי לָא אָתִית בְּזַמְנָךְ, אָמַר לִיהַ,
כָּל מְלִי דְצִיר וְחֲתִים וְכַיִל וּמְנִי, לִית לָךְ רְשׁוֹת
לְמַשְׁקַל מְנַה עַד דְּמַשְׁכַּחְנָא מִיַּדִּי דְלָא צִיר וְלָא מְנִי וְכַיִל,
עַד כָּאן.

הַמְזִיקִים יְכוּלִים לְשַׁלֵּט רַק בַּתּוֹסְפֹת, וְלֹא בַקְרָן

ה. וְהַקְשׁוּ בַתּוֹסְפּוֹת (תַעֲנִית דְּף ח' עֲמוּד ב') דְּהִקְא מְשַׁמַּע שֵׁישׁ
שְׁלִיטָה לְמַזִּיקִים בְּדַבָּר שְׁאִינוּ מְנוּי, וְהָא אֲמַרִּינָן (תַעֲנִית

אָמַר לוֹ: "וּמַה יְכוּל אֲנִי לַעֲשׂוֹת אִם הֵם בְּקִשׁוּ לְנוּחַ תַּחַת הַמְרֻזָּב, שְׁהוּא
מְקוּם מוֹשְׁבֵי?! הֲרֵי מְקוּשׁ בְּתוֹף אֲזַנֵּי הַנִּיחוּ הַלְלוּ אֵת הַחֲבִית!" אָמַר לוֹ:
"וְכִי מַה מְעַשִּׂיךְ בְּרְשׁוֹת הַרְבִּים - מְקוּם שָׁם נִמְצָא הַרְבִּים?! מְקוּם מוֹשְׁבֶךָ
הוּא מְחוּץ לְיִשׁוּב בְּנֵי אָדָם, כִּיּוֹן שְׁפַלְשֶׁת לְתַחוּם שְׁאִינוּ שְׁלָךְ, חֵיב הַנֶּךְ
לְשַׁלֵּם אֵת דְּמֵי הַחֲבִית". עָנָהוּ הַשֵּׁד: "אִם כֵּן, קַבַּע לִי זְמַן וְאַשְׁלַם לְהֵם".

קַבַּע לוֹ מַר, כֵּן רַב אֲשִׁי, זְמַן. כְּשֶׁהִגִּיעַ הַזְּמַן, לֹא בָּא הַשֵּׁד לְשַׁלֵּם. לְאַחַר
הַזְּמַן הַנִּקְוֶה הִגִּיעַ הַשֵּׁד וְהִתְשַׁלּוּם בְּיָדוֹ. שְׁאֵלוֹ מַר, כֵּן רַב אֲשִׁי: "מַדּוּעַ
לֹא הִגַּעְתָּ בְּזַמְנָךְ?" הִשִּׁיב לוֹ הַשֵּׁד: "כָּל דְּבַר הָאָרוּז וְחֲתוּם וּמְדוּד - אֵין
לְנוּ רְשׁוֹת לְקַחְתוֹ, מִשּׁוּם כֶּף הַתַּעֲכָבְתִּי, עַד שְׁמַצָּאתִי אוֹצָר שְׁאִינוּ צְרוּר
וּמְנוּי וּמְדוּד".

שם) "אין הברכה מצויה אלא בדבר שאינו מנוי", שנאמר (דברים כח, ח) "יצו ה' אתך את הברכה באסמיה", דבר הסמוי מן העין.

ו. ותרצו התוספות, דבאמת הוא כן, דאין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, ולא בדבר המדוד ולא בדבר המנוי, רק שהמזיקין הן שולטין בתוספת ברכה שברך ה' מן הסמוי, עד כאן לשוננו.

ז. ואם כן המדרש הוא מבאר מאליו, "יברכה ה'" - בממון, וכל מקום שנאמר בו ברכה הוא הדבר הסמוי מן העין. רוצה לומר, שהוא לא מנוי ולא מדוד, ואם כן יקשה, הלא המזיקים הן שולטים באותו הממון? לזה אומר, "וישמרך" - מן המזיקין, שלא ישלטו אף באותו הממון שהוא תוספת ברכה.

סדר הלימוד ליום יא טבת [יום 100 בשנה]

מעשה במוהל קמץ

ח. או יש לומר, על דרך משל ששמעתי מעשה באדם אחד שהיה לו עשר גדול, ואוצרות זהב וכסף בידו ואבנים טובות, והיה האיש ההוא קמץ גדול שאין כמוהו בכל העולם. ואף ביום שני או ביום חמישי לא הלך לבית הכנסת, שהיה מתירא לתן פרוטה לכיס של צדקה.

רק חדא מצוה היה לו והיא שעמדה לו להציל אותו מיום הדין דינא רבא, וגם אחר כך נעשה ותרן גדול, כי האיש ההוא היה מוהל, ואם היתה מזדמנת לו מילה

לְמוֹל תִּינּוֹק אֶחָד, אִף שֶׁהִיא מִבֵּיתוֹ כַּמָּה פְּרָסָאוֹת, הִיא הוֹלֵךְ לְשֵׁם לְקִיָּם מִצּוֹת מִלָּה, וְלֹא הִיא נוֹטֵל שׁוֹם שְׂכָר, הֵן מַעֲשִׂיר הֵן מַעֲנִי.

שד מבקש ממנו למוול את בנו והוא מצטרף אליו ואינו יודע שזהו אחד מן החיצונים

ז. וַיְהִי הַיּוֹם, בָּא אֱלֹוֹ מִשְׁחִית אֶחָד בְּדַמּוֹת אִישׁ, וַיֹּאמֶר אֵלָיו, אֲשֶׁתִּי יִלְדָה לִּי בֶן זָכָר, וְהַבְּרִית מִלָּה יִהְיֶה בְּיוֹם פְּלוּנִי, עַל כֵּן אֲנִי מִבְּקֵשׁ מֵאַתָּה שֶׁתְּבֹא אֶל הַבְּרִית לְמוֹל אֶת בְּנִי.

י. וְתַכְּף הֶלֶךְ הַמּוֹהֵל לְבֵיתוֹ וְלִקַּח הַסַּכִּין שֶׁמֵל בּוֹ הַתִּינּוֹק עִמּוֹ, וַיֵּשֶׁב עַל הָעֵגְלָה לִילֵךְ עִם הָאִישׁ הַמִּבְּקֵשׁ מֵאַתּוֹ לְמוֹל אֶת בְּנוֹ, כִּי הוּא סָבַר שֶׁזֶהוּ אִישׁ מִבְּנֵי אָדָם, וְלֹא יָדַע שֶׁהִיא אֶחָד מִן הַחִיצוֹנִים, וְהֵלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחַד בְּעֵגְלָה. וְכִשְׁהִגִּיעַ אֶל הַיַּעַר הָיָה הַמַּזִּיק מוֹלִיךְ אוֹתוֹ בְּאַרְץ אֲשֶׁר לֹא עֵבֶר בָּהּ אִישׁ, כִּי אִם אֶרֶץ הָרִים גְּבֻעוֹת וּמַדְבָּר זֶה שְׁנֵי יָמִים רְצוּפִים.

יא. וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, הִיא מוֹלִיךְ אוֹתוֹ לְבֵיתוֹ, וְהִיא שֵׁם כָּמוֹ כְּפָר קֶטֶן עֶרֶךְ עֲשָׂרִים בְּתִים, אֲבָל הַבְּתִים הָיוּ יָפִים מְאֹד, וְכִשְׁבָּא לְבֵיתוֹ רָאָה הַמּוֹהֵל שֶׁהָאִישׁ בַּעַל הַבַּיִת הוּא עֲשִׂיר גְּדוֹל וְכָל טוֹב הִיא בְּבֵיתוֹ, בְּשֵׁר וְדָגִים גְּדוֹלִים. וְלִקַּח הַבַּעַל הַבַּיִת הַסּוֹס שְׁלוֹ וְנָתַן לְיָד עַבְדּוֹ לְתַן מִסְּפּוֹא כְּפִי דָרֶךְ כָּל הָאֶרֶץ, וְלֹא הִרְגִישׁ הַמּוֹהֵל שֶׁהַבַּעַל הַבְּרִית הַזֶּה הוּא שד וּמַזִּיק.

המוהל מגלה שאדם זה הוא שד ומזיק

יב. וַיְהִי כִּאֲשֶׁר פָּנָה הַבַּעַל הַבַּיִת לַעֲסָקָיו, הֶלֶךְ הַמּוֹהֵל לְחַדֵּר אֲשֶׁר הַיּוֹלְדֵת שָׁמָּה. וַיְהִי כִּרְאוֹת הַיּוֹלְדֵת אֶת

המוהל שִׁמְחָה שִׁמְחָה גְּדוּלָה וְתִקְרָא לוֹ לְשִׁלוֹם, וּמְדַבֵּרַת אֵלָיו, בּוֹא אֵלַי אֲדוֹנָי, וְאֲנִי מְגַלָּה אוֹתָךְ סוּד גְּדוּל. וְאָמְרָה, דַּע, שְׁבַעֲלִי הוּא שֵׁד וּמִשְׁחִית, וְאֲנִי, אֲנִי בָּאָה מְזֹרַע אֲנָשִׁים. כְּשֶׁהֵייתִי קִטְנָה לָקַחוּ אוֹתִי הַשָּׂדִים וְאֲנִי כַּאֲשֶׁר אֲבִדְתִּי אֲבִדְתִּי אֶצְלָם, בַּאֲשֶׁר שָׁפַל מַעֲשֵׂיהֶם הוּא הֶבֶל וְרִיק וּמַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים.

וְהִנֵּה אֲנִי מְזַהֵר אוֹתָךְ לְמוֹל אֶת בְּנֵי הַנוֹלָד לִי מֵהֶם, וְעוֹד אֲנִי מְזַהֵר אוֹתָךְ לְהַצִּיל אֶת נַפְשְׁךָ, שְׁתִּהְיֶה נְזֹהָר לְבִלְתִּי לְאָכַל שׁוֹם מֵאֶכֶל, וְלִשְׁתּוֹת שׁוֹם מִשְׁקָה, וְלֹא לָקַח שׁוֹם מִתְּנָה לֹא מִבְּעָלִי וְלֹא מִשׁוֹם אֶחָד מֵהֶם. וְיֵהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע הַמוֹהֵל הַדְּבָר הַזֶּה, תָּרַד לְבוֹ וּנְתִירָא מֵאֵד.

סדר הלימוד ליום יב טבת [יום 101 בשנה]

המוהל אינו טועם מאומה

יג. וְיֵהִי לַעֲת עֵרֵב, בָּאוּ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים וְנָשִׁים מִכְּפָרִים בְּסוֹסִים וּבַעֲגָלוֹת בְּדַמְיוֹן אֲנָשִׁים, וְהָיוּ כְּלָן מְזִיקִים וּמִשְׁחִיתִים, וְהִגִּיעַ זְמַן הַסְּעוּדָה וְהַפְּצִירוֹ בְּאִישׁ הַמוֹהֵל לְטַל אֶת יָדָיו וְלִישֵׁב עִמָּהֶם לְסַעוּדַת מִצּוּה, וְיִמְאֵן הַמוֹהֵל לְאָכַל וְלִשְׁתּוֹת, כִּי אָמַר, עֵינִי אֲנֹכִי מִן הַדְּרָךְ, וְלֹא אֶכֶל וְשָׁתָה בְּלִילָה הַהוּא (שְׁקוּרִין "וַיֵּן נֹאכְט" אוֹ "וַאֲךָ נֹאכְט").

יד. וְיֵהִי מִמְּחֵרַת, וְיִלְכוּ אֶל בֵּית הַכְּנֶסֶת וְיִתְפַּלְלוּ שָׁמָּה, וְהִכְרַח הַמוֹהֵל לְהִתְפַּלֵּל וְלִשְׁרֹא בְּקוֹל "וְכִרּוֹת עָמוּ הַבְּרִית", כְּדֶרֶךְ הַמוֹהֵלִים, וְאַחַר הַתְּפִלָּה הָיוּ מְבִיאִין אֶת הַתִּינוּק, וּמֵל אֶת הַתִּינוּק כְּמִנְהַג כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְאַחַר

כָּךְ הָיָה מִבְּקֵשׁ הַסַּנְדֵּק כָּל הַקְּהָל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה עַל
 יַיִן שָׂרָף וּמִינֵי מִתֵּיקָה (שְׁקוּרִין "לַעֲקוּבִין"), וְהַכֶּרֶחַ הַמּוֹהֵל
 לִילָךְ אֶל הַסַּנְדֵּק, וְלֹא אָכַל וְלֹא שָׁתָה שָׁמָּה, בְּאִמְרוֹ
 שִׁישׁ לוֹ תַעֲנִית חֲלוּם. וְאַחַר חֲצֵי הַיּוֹם אָמַר הַבֵּעַל
 הַבֵּית בְּאִשְׁרֵי שְׁהַמּוֹהֵל הַטְּרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לִילָךְ יוֹתֵר
 מִשְׁתִּים עֲשֶׂרָה פְּרָסָאוֹת לְמִצּוֹת מִלָּה, לְכֵן בִּשְׁבִילֹו
 יִהְיֶה הַסַּעוּדָה בְּלִילָה אַחֵר תַּעֲנִיתוֹ, וְכֹל כְּנִגַּת הַבֵּעַל
 הַבֵּית הָיָה שְׁיֵהֵנָה הַמּוֹהֵל מִפֶּתוֹ וּמִפְּרָנְסָתוֹ, וְאִזּוֹ יִהְיֶה
 לוֹ שְׁלִיטָה עָלָיו, וְלֹא יִדַּע מֵאוּמָה שְׂאִשְׁתּוֹ גִּלְתָּה שֶׁהוּא
 הָיָה שָׂד וּמִשְׁחִית.

הַמּוֹהֵל אֵינוֹ לוֹקַח שׁוּם דָּבָר מִרְכוּשׁ בַּעַל הַבֵּית

מזו. וַיְהִי לְעַת עָרַב הָיָה סַעוּדַת בְּרִית מִלָּה, וְאָף עַל פִּי
 כֵּן לֹא אָכַל וְשָׁתָה הַמּוֹהֵל אִתָּם, וְאָמַר שְׂרָאוֹשׁ
 וְאִיבָרְיוֹ כְּבָדִים עָלָיו. וְהֵמָּה אָכְלוּ וְשָׁתוּ כָּל מַעֲדָנֵי עוֹלָם,
 וַיְהִי כְּטוֹב לָבָם בַּיּוֹם אָמַר הַבֵּעַל הַמּוֹהֵל קוּם וְלֵךְ
 עִמָּדִי לְחֹדֵר אֶחָד. אִזּוֹ נִתְּיָרָא הַמּוֹהֵל וְאָמַר בְּדַעְתּוֹ שֶׁהֲגִיעַ
 זְמַן קִצּוֹ לְמוֹת. וְהֵלֵךְ עִמּוֹ לְחֹדֵר אֶחָד, וְהִרְאָה לוֹ בַּעַל
 הַבֵּית כָּלִים מְכֻלִּים שׁוֹנִים מְכֻלֵי כֶּסֶף, וְאַחֵר כָּךְ הָיָה
 מוֹלִיךְ אוֹתוֹ לְחֹדֵר שֵׁנִי וְהִרְאָה כָּלִי זָהָב, וְאָמַר לוֹ, טַל כָּלִי
 אֶחָד לְזָכְרוֹן. אָמַר לוֹ הַמּוֹהֵל, יֵשׁ לִי כָּלִים שֶׁל זָהָב וְשֶׁל
 כֶּסֶף וַיֵּשׁ לִי כָּל טוֹב שֶׁבְּעוֹלָם, כָּלִים טוֹבִים וּמְרַגְלִיּוֹת
 טַבְּעוֹת וְאַצְעָדִים וְעֻנְקִים. אָמַר לִיהֵ הַבֵּעַל הַבֵּית, טַל
 טַבְּעַת אַחַת אוֹ כָּלִי חֲפֵץ שֶׁיִּקָּר הוּא בְּעֵינֶיךָ, וְעַל כָּלָם לֹא
 רָצָה הַמּוֹהֵל לְקַח, וְהִשְׁיֵב שִׁישׁ לוֹ גַּם כֵּן אֲבָנִים טוֹבוֹת
 וּמְרַגְלִיּוֹת לְרַב.

סדר הלימוד ליום יג **טבת** [יום 102 בשנה]

המוהל תמה על קשורי המפתחות שבחדר בעל הבית

זו. אחר כך הִיָּה מוֹלִיךְ אוֹתוֹ לְחֶדֶר אֶחָד שֶׁהָיָה מִפְתָּחוֹת הַרְבֵּה, סְבִיב הַחֶדֶר הָיוּ תוֹלִיךְ הַמִּפְתָּחוֹת בְּמִסְמְרוֹת, הַרְבֵּה מְאֹד. וַיִּתְמָה הָאִישׁ הַמּוֹהֵל עַל הַדְּבָר הַזֶּה, וַרְאָה בְּעֵינָיו כַּמְדָּמָה לוֹ שֵׁישׁ קֶשׁוּר מִפְתָּחוֹת בְּיַחַד כְּמוֹ שֵׁישׁ לוֹ בְּבֵיתוֹ לְכָל הַחֶדְרִים לְכָל הָאַרְגָּז שְׁלוֹ. וְשָׂאל הַבַּעַל הַבַּיִת אֶת הַמּוֹהֵל וְאָמַר לוֹ, אֲדוֹנָי, הֲרֵאִיתִיךָ כָּל כְּלֵי כֶסֶף וְזָהָב וְכָל כֶּף אוֹצְרוֹת אֲבָנִים טוֹבוֹת וְלֹא הָיִיתָ מִתְמִיָּה עֲלֵיהֶם, וְעַל אוֹצֵר זֶה אֶתָּה מִתְמִיָּה, שֶׁהוּא רַק בְּרוֹזל שֶׁהֵן הַמִּפְתָּחוֹת שֶׁהָיוּ כָּלָם שֶׁל בְּרוֹזל. וְהִשִּׁיב לוֹ הַמּוֹהֵל, אֲנִי מִתְמִיָּה עַל קֶשׁוּר זֶה שֶׁל מִפְתָּחוֹת שֶׁהֵן דּוֹמִין כָּלָם לְבָתִּים וְאוֹצְרוֹת וְחֶדְרִים שְׁלִי כַּאֲשֶׁר יֵשׁ לִי בַּבַּיִת, וְהֵם תּוֹלִיךְ פֹּה בְּמִסְמֵר זֶה.

השד מחזיר למוהל את מפתחות ביתו

וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַבַּעַל הַבַּיִת, בַּאֲשֶׁר שִׁגְמַלְתָּ חֶסֶד עִמָּדִי וְהִלַּכְתָּ עִמִּי עֶרְךָ שְׁתִּים עֶשְׂרֵה פְּרָסָאוֹת לְמוֹל אֶת בְּנִי, וַרְאִיתִי שֶׁה' הוּא אֶתְךָ שְׁלֹא אֶכְלָתָ וְלֹא שְׁתִּיתָ וְלֹא לָקַחְתָּ מְאוּמָה מִרְשׁוֹתַי, לְכֵן אֲנִי אֶגְלֶה אוֹתְךָ, שְׂאֲנִי הוּא רֹאשׁ הַמְּמַנֶּה שֶׁל הַשָּׂדִים שֶׁהֵן מְמַנִּים עַל קֶצֶת אֲנָשִׁים שֶׁהֵמָּה בְּטִבְעֵם קִמְצָנִים, אֲזִי הוּא מְסוּר בְּיַדֵּינוּ כָּל הַמִּפְתָּחוֹת שֶׁלָּהֵן, כִּדִּי שְׁלֹא יִהְיֶה בָּהֶן כַּח וְרִשׁוֹת לַעֲשׂוֹת בָּהֶן אֵיזָה צְדָקָה וּגְמִילוֹת חֶסֶד, וְאִף לַעֲצָמָם אֵין רִשׁוֹת בְּיָדָם לְהַתְעַנֵּג לְקִנּוֹת אֵיזָה מְאָכֵל טוֹב אוֹ מִיָּנִי מְגָדִים. וּבַאֲשֶׁר שִׁאֲתָה גְמַלְתָּנִי חֶסֶד גָּדוֹל, קַח הַקֶּשׁוּר

שֶׁל הַמִּפְתָּחוֹת הִלְלוּ וְאֵל תִּירָא, חֵי ה' שְׁלֹא יֵאָרַע לָךְ שׁוֹם רָעָה.

יז. וַיִּקַּח הַמּוֹהֵל הַקָּשׁוֹר שֶׁל מִפְתָּחוֹת וְהִלֵּךְ בְּשִׁמְחָה לְבֵיתוֹ. וּבְכוֹאוֹ לְבֵיתוֹ נִהְפֵךְ לְכַבוֹ וְנַעֲשֶׂה לְאִישׁ אַחֵר, וְתַכֵּף בְּנֵה בְנֵינְךָ שֶׁל אֲבָנִים, בֵּית הַכִּנְסֵת גְּדוּלָה וּמִפְאָרָה מְאֹד, וְעֲשֵׂה צְדָקָה וּפְרִנָּס אֶת הָעֲנִיִּים, וְהִיָּה מְלִבִּישׁ הָעֲרָמִים, וְהִפְלִיא לַעֲשׂוֹת עַד יוֹם מוֹתוֹ וְנִפְטָר בְּשֵׁם טוֹב.

סדר הלימוד ליום יד טבת [יום 103 בשנה]

"יְבָרְכֶךָ ה'" - בְּמִמּוֹן, "וַיִּשְׁמְרֶךָ" - שְׁלֹא יִהְיוּ הַמִּפְתָּחוֹת מְסוּרִים בְּיָדֶם יח. וּלְפִי זֶה נִרְאָה לִי, דְּזָהוּ כּוֹנֵן הַמְדָּרֵשׁ רַבָּה שֶׁהִתְחַלְּנוּ, "יְבָרְכֶךָ ה'" - בְּמִמּוֹן, שְׂיִהְיֶה לָךְ מְמוֹן הַרְבֵּה וְאוֹצְרוֹת כֶּסֶף וְזָהָב. וְאִם תֹּאמַר, מַה הַנָּאָה יִהְיֶה לִי בְּאוֹתָן אוֹצְרוֹת כָּלִי כֶּסֶף וְכָלִי זָהָב, בְּאֲשֶׁר שֶׁהַמִּפְתָּחוֹת יִהְיוּ מְסוּרִים בְּיַד הַשָּׂדִים וּמְזִיקִים, לָזֶה אָמַר, "וַיִּשְׁמְרֶךָ" - מִן הַמְזִיקִים, שְׁלֹא יִהְיוּ הַמִּפְתָּחוֹת מְסוּרִים בְּיָדֶם. וְאִם כֵּן אֲתָה תִשְׁלַט בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ, וּבְהַטּוֹב אֲשֶׁר יִיטִיב ה' לָךְ תּוֹכַל מֵהֶם לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּגְמִילוֹת חֲסָדִים, וְקַל לְהַבִּין.

הַקִּמְצוֹן מִלְתָּן צְדָקָה, נִמְצָא תַּחַת רְשׁוֹת הַסְטְרָא אַחֲרָא רַח"ל

יט. עַל כֵּן מְכַל הַנִּזְכָּר לְעֵיל נִשְׁמַע שְׁמִי שֶׁהוּא קִמְצוֹן גְּדוֹל, אֲזִי הוּא בְּרִשׁוֹת הַסְטְרָא אַחֲרָא בְּיַד הַמְזִיקִים שְׁשׁוּרִים עַל הַמְמוֹן כְּנִזְכָּר לְעֵיל, וּמִי שֶׁהוּא וְתָרֵן אֲזִי הוּא מְסֻטְרָא דְקִדְשָׁה. עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם שְׁלֹא יִהְיֶה קִמְצוֹן יוֹתֵר מְדַאִי, כְּדִי לְהַכְנִיס עֲצָמוֹ בְּקִדְשָׁה, וַיִּזְכֶּה גַם כֵּן לְעוֹלָם הַבָּא, אָמֵן.

פָּרָק כ"ו

א. כְּתִיב (מְשָׁלִי כג, ו-ז) "אֵל תִּלְחֶם לְחֶם רַע עֵינַי, כִּי כִּמוֹ שֶׁעַר בִּנְפָשׁוֹ". הַפְּרוֹשׁ הַפְּשוּט בְּעֵינַי הַהִמּוּנֵי עֵם, אֵל תִּלְחֶם לְחֶם רַע עֵינַי, כִּי כִּמוֹ שֶׁעַר בִּנְפָשׁוֹ שֶׁל הַבַּעַל הַבֵּית, שְׂאִינוֹ נוֹתֵן הַלְחָם לְאֲנָשִׁים אַחֲרִים, כִּי הוּא כִּמוֹ שֶׁעַר בִּנְפָשׁוֹ שֶׁל בַּעַל הַבֵּית.

ב. אָבֵל הַזֶּהָר פָּרַשׁ בְּעַנְיָן אַחַר, אֵל תִּלְחֶם לְחֶם רַע עֵינַי כִּי הוּא כִּמוֹ שֶׁעַר בִּנְפָשׁוֹ שֶׁל הָאוֹכֵל, כִּי כָּל הָאוֹכֵל מֵאֵכֶל אֶצֶל הָרַע עֵינַי, אַחַר כֵּךְ אוֹתוֹ הָאֵכִילָה הוּא בִּנְפָשׁוֹ שֶׁל הָאוֹכֵל כִּמוֹ סֵם הַמּוֹת, וְלֹא יִגִּיעוּ יָמִים מוֹעֲטִים שְׂיָבֹא אֵלָיו אֵיזָה חֲלִי וְלִפְעָמִים יִגִּיעַ אֵף שְׂיַחֲלָה בְּחֲלֵי שְׂיֵשׁ בּוֹ סִכְנָה.

הַצַּר עֵינַי צָרִיף לְשׁוֹב עַל שְׁגָרָם רַעָה לְחַבְרוֹ

ג. וְלִכְּן לֹא רָצָה רַבֵּינוּ הַקְּדוֹשׁ לֵאכֹל מִשׁוּם אָדָם, כִּי הָיָה מִתְיָרָא לְנַפְשׁוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִן אֵיזָה צָרִי הָעֵינַי, וְאַחַר כֵּךְ בְּהִכָּרַח שְׂיָבֹא אֵלָיו אֵיזָה חֲלִי. וְאִם כֵּן, כָּל מִי שֶׁהוּא צָר עֵינַי גּוֹרֵם רַעָה לְעַצְמוֹ וְגוֹרֵם רַעָה לְאַחֲרִים. וְלִפְעָמִים כְּשִׂמּוֹת הָאָדָם הָאוֹכֵל מֵאֵכֶל אֶצֶל הַצַּר עֵינַי, אֲזִי בְּגִרְמָא דִּילֵיהּ הוּא מִת וְצָרִיף לְעִשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל זֶה, כְּדָאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (שִׁבְתָּ דָּף ל"ב עֲמוּד א') "מְגַלְגְּלִין זְכוּת עַל יְדֵי זְכָאֵי וְחוֹבָה עַל יְדֵי חֵיב".

סדר הלימוד ליום **טו טבת** [יום 104 בשנה]

הַקִּמְצָן גּוֹרֵם רַעָה גַם לְעַצְמוֹ

ד. וְלִפְעָמִים מִי שֶׁהוּא קִמְצָן וְצָר עֵינַי גּוֹרֵם רַעָה לְעַצְמוֹ לְמוֹת בְּשָׂבִיל דְּבַר קָטָן, כְּאֲשֶׁר אֲנִי רְאִיתִי כְּמָה אֲנָשִׁים

שְׁלֵא הָיוּ רוֹצִין לְתַן לְבַעְלֵי הַמְּלָחְמוֹת קְבִיאוֹת או טוֹב"ק, וּבַעֲבוּר דְּבַר קַל הָיוּ הַבַּעְלֵי מְלָחְמוֹת הוֹרְגִין אוֹתָן.

ה. וְלַפְעָמִים יְכוּלִין לְהַצִּיל נַפְשׁוֹת מִבֵּית הָאֲסוּרִין בְּדָבָר מַעֲט. וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁנִּתְחַזְּקוּ הַבְּלָבוּלִים עַל נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲפִילוֹ אִם יִתֵּן מְלֵא בֵּיתוֹ אֵין יְכוּל לְהַצִּיל אוֹתוֹ. אוֹי וְאֲבוֹי לְאוֹתָן הָאֲנָשִׁים, וְעַלֵּיהֶם אָמַר שְׁלֵמָה (קַהֲלַת ה, יב) "יֵשׁ עֶשֶׂר שְׁמוֹר לְבַעְלָיו לְרַעְתּוֹ".

הַטַּעַם שֶׁנַּחֲסוּם אִישׁ גַּם זוֹ קָבַל עַל עֲצֻמוֹ יְסוּרִים עֲבוּר כֹּל הָעוֹלָם ו. וּבּוֹא וּרְאֵה מָה דְּאִיתָא בְּגִמְרָא דְּמִסְכַּת תַּעֲנִית (דף כ"ה עמוד א') בְּמַעֲשֵׂה בְּנַחֲוּם אִישׁ גַּם זוֹ, דְּפָגַע בּוֹ עָנִי אֶחָד וְאָמַר לוֹ, רַבִּי, פְּרַנְסֵנִי, וְהִלֵּךְ תַּכְּף וְטָעַן מִהַחֲמוּר. עַד שְׁלֵא הִסְפִּיק לְטָעַן מֵאֲכָל, יֵצְאָה נִשְׁמַתּוֹ שֶׁל הָעָנִי.

ז. אָמַר אוֹתוֹ הַצְּדִיק, עֵינַיִם שְׁלֵא חָסוּ עָלָיו יְסָמוּ, יָדַיִם שְׁלֵא נִתְּנוּ תַּכְּף יִקְטְעוּ, וְכֹל הַגּוּף שְׁלֵא חָס עָלָיְךָ יִדְכָּא בְּיְסוּרִים, וְאַרְעֵ לּוֹ כְּפִי שְׁגָזַר עַל עֲצֻמוֹ.

ח. וְאַחַר כֵּן רָאוּ אוֹתוֹ תְּלַמִּידָיו בְּיְסוּרֵין וְהִתְחִילוּ לְבַכּוֹת. אָמַר לָהֶם, מִפְּנֵי מָה אַתֶּם בּוֹכִים, אֲנִי גְרַמְתִּי לְעֲצֻמִּי, שְׁלֵא נִתְקַרְרָה דַּעְתִּי עַד שְׁאַמְרְתִּי שְׁיִמְלֵא כֹל גּוּפִי שְׁחִין. אָמְרוּ לוֹ, אוֹי לָנוּ שְׁרָאִינוּ אוֹתָךְ בְּכָךְ.

ט. אָמַר לָהֶם, אוֹי לִי אִם לֹא רָאִיתֶם אוֹתִי בְּכָךְ.

מִי שֶׁמִּזְמִין אוֹרְחִים, צְרִיךְ לְתַן לָהֶם בְּעֵין יָפָה

י. עַל כֵּן יִרְאֵה הָאָדָם כְּשֵׁישׁ לוֹ אוֹרְחִים בְּבֵיתוֹ, יִתֵּן לָהֶם בְּעֵין יָפָה, אוֹ לֹא יִזְמִין כֻּלָּל אוֹרְחִים כִּדֵּי שְׁלֵא יָבֵא חָס

וְשָׁלוֹם לַיָּדַי עֲנֵשׁ כַּנְּזָכָר לְעִיל, וְקָרוֹב הַדְּבָר שֶׁיְהִי מִכְרָח
לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.

יא. וְעַל פִּי זֶה נֹכַח גַּם כֵּן לְפָרֵשׁ פְּרוּשׁ הַפְּסוּק (מְשַׁלֵּי יג,
כה) "צְדִיק אוֹכֵל לְשׁוֹבֵעַ נִפְשׁוֹ וּבִטָּן רְשָׁעִים תַּחֲסֹר".
וְיִהְיֶה הַפְּרוּשׁ כֶּף, כִּי כָּל הָאוֹכֵל אֲצֵל צְדִיק שֶׁהוּא טוֹב
הָעֵין יֹאכֵל לְשׁוֹבֵעַ נִפְשׁוֹ, אֲפִילוֹ אִם אֲכַל מְעַט מִן
הַמֵּאֲכָלִים. אֲכַל מִי שֶׁהוּא אוֹכֵל מִן בִּטָּן שֶׁל רְשָׁעִים, הוּא
יַחֲסֹר, אֲפִילוֹ אִם הוּא אוֹכֵל הַרְבֵּה, מִכָּל מְקוֹם לֹא יִהְיֶה
שֶׁבַע הָאוֹכֵל מִן מֵאֲכָל שֶׁל רַע עֵין. כִּי זֶה הוּא כָּלֵל גְּדוֹל,
מִי שֶׁהוּא רַע עֵין אֵינוֹ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעַ אֶת נִפְשׁוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן
שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִתֵּן לְאַחֲרִים מִטּוֹבוֹ אֲשֶׁר חָנַן ה' אוֹתוֹ.

עוֹנֵשׁוֹ שֶׁל נָבֵל

יב. וּכְמוֹ שֶׁמְצִינֵנוּ אֲצֵל נָבֵל (שְׁמוּאֵל א כה, יא) שֶׁלֹּא רָצָה
לְשַׁלַּח לְמַלְךְ דָּוִד עָלָיו הַשְּׁלוֹם מִנְחָה מִזְבַּחוֹ, וְגֵרָם
רָעָה לְעַצְמוֹ שְׁמַת בְּמַגָּפָה עָבוֹר עֲוֹן זֶה. עַל כֵּן צָרִיךְ
הָאָדָם לְהִתְרַחֵק מִמֶּדְהָ זוֹ וְאֵז טוֹב יִהְיֶה לוֹ סְלָה.

סדר הלימוד ליום **טז טבת** [יום 105 בשנה]

פָּרָק כ"ז

פְּרִשְׁת וְאָרָא

א. "מה טוב ומה נעים שֶׁבַת אַחִים גַּם יַחַד" (תהלים קלג,
א), בְּאִישׁ אֲשֶׁר הוּא יָרָא ה', וְהוּא עוֹסֵק בְּדַבְרֵי תוֹרָה
וְעִמּוּד הָעֲבוּדָה זוֹ תִּפְלָה, אֲשֶׁר אֵלוֹ הַשְּׁנַי עֲמוּדִים הֵן
מִקְדִּימִין וְהוֹלְכִין לִפְנֵי הַמָּטָה כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְעוֹלָמוֹ
אַחֲרֵי מוֹתוֹ.

בת קול יוצאת לפני מטתו ומכרזת לפניו

ב. וְקוֹל כְּרוֹז נִפְיָק קְדָמוּהִי [פְּרוּשׁ: וְקוֹל כְּרוֹז יוֹצֵא לְפָנָיו]: זֶה הָאִישׁ אֲשֶׁר בְּחִיּוֹ תָמִיד הֵלֵךְ עִמָּנוּ בְּחִבּוּרָה אַחַת, וְגַם עֲכָשְׁיוֹ לֹא נִעְזָבְנוּ עַד כִּי נִבְיָאֲנוּהוּ לְהִיכְלוֹ אֲשֶׁר הוּא כָּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד.

וְאוֹמְרִים לַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמָה יָקָר וְתַפְאֶרֶת לְהָאָדָם בְּעִבּוּרָהּ בְּהִיּוֹתוֹ הוֹלֵךְ בְּתוֹרַת אֱמֶת. מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שְׂוֵא וְהֵבֵל וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה שֶׁל דּוֹפִי וּפְלִסְתֵּר, אֲזִי הוּא שָׂבֵר עַל שָׂבֵר.

ג. וּרְאִיָּה מִזְהָר פִּרְשֵׁת בְּלִקְיָא (דף קפ"ה עמוד ב'), שְׁלֹאֲאֲחַר פְּטִירַת הָאָדָם טָרָם בּוֹאוּ לְדִין כְּרוֹזָא נִפְיָק, אַתְּכִנְשׁוּ כָּל בְּנֵי מְתִיבְתָא לְעֵין בְּדִינִיָּה, וּמְתַכְנָשִׁין יַחַד, וְהֵיִיא נִשְׁמַתָּא עֵילִין יְתִיָּה תְרִין מְמָנִים.

שִׁכְר הַמְּחַדְשִׁים חֲדוּשֵׁי תוֹרָה לְאֲמַתָּה שֶׁל תּוֹרָה

ד. כִּיּוֹן דְּעִילַת, מַעֲמִידִים אוֹתָהּ אֶצֶל חַד עֲמוּדָא אֲשֶׁר אֵשׁ וְשִׁלְהוּבָא מְלַהֲטָא שָׁם, וְאִזּוּ מְבִיאִין בְּכַתָּב כָּל מְאִי

לא) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קַדְשׁ:

לְאַחַר פְּטִירַת הָאָדָם טָרָם בּוֹאוּ לְדִין, מְכַרְזֵי הַפְּרוּז: "הַתְּכַנְסוּ כָּל בְּנֵי הַיְשִׁיבָה לְעֵין בְּדִינוֹ שֶׁל פְּלוּנִי!" וּמְתַכְנָסִים בְּנֵי הַיְשִׁיבָה לְדוּן. אֵת הַנְּשִׁמָּה - מוֹבִילִים לְדִין שְׁנֵי מְמָנִים. כִּיּוֹן שְׁנִכְנָסָה, מַעֲמִידִים אוֹתָהּ עַל יַד הָעַמּוּד, שָׁשִׁם מְלַהֲטוֹת אֵשׁ וְשִׁלְהַבַּת, אִזּוּ מְבִיאִים בְּכַתָּב אֵת כָּל מֵה שְׁחַדָּשׁ בִּימֵי חַיָּו. וְהֵיָּה אִם הַחֲדוּשִׁים הֵנָּם אֲמִיתִיִּים וּבְנֵיִים עַל יְסוּדוֹת אֲמִיתִיִּים - אֲזִי כָּל אֶחָד מִבְּנֵי הַיְשִׁיבָה מַעֲטָר אוֹתוֹ בְּעִטְרָה הַמְּתַנַּחֵצֶת וּמְאִירָה בְּאוֹר בְּהִיר; וְאִם הַחֲדוּשִׁים אֵינָם אֲמִיתִיִּים - אֲזִי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם קוֹרָא: "שְׁקָר הוּא, וְאִמֵּר חֲדוּשׁ זֶה רַק כִּדִּי לְהַתְּפַאֵר!" אוֹי לֵה לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, שְׁמִבְיָשִׁים אוֹתוֹ בְּנֵי הַיְשִׁיבָה וְכוּ'.

דְּחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה בְּחַיֵּי, וּמַעֲיִינִין בְּאוֹתָן הַחַדוּשִׁים. אִם הֵם
דְּבָרִים בְּרוּרִים שֶׁל אֱמֶת, דִּהְיִנו שְׁחַדֵּשׁ אוֹתָן עַל פִּי
הַקְּדָמוֹת שֶׁל אֱמֶת, אִז כָּל אֶחָד מִבְּנֵי מְתִיבְתָא עֵילְאָה
מַעֲטָר לִיָּה בְּעֵטְרָא הַמְתַּנוּצֵץ וּמֵאִיר בְּאוֹר בְּהִיר.

ואם הֵן דְּבָרִים שְׂאִינָם שֶׁל אֱמֶת, אִז כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִבְּנֵי
מְתִיבְתָא אוֹמְרִים שֶׁקָּר הוּא, רַק הוּא הִיָּה אוֹמֵר
הַקְּדָמָה כְּדִי לְהַתְּפָאָר בְּחַדוּשֵׁי שֶׁקָּר, וַי לִיָּה לְהִיָּא
כִּסּוּפָא דְעִבְדִּין לִיָּה בְּנֵי מְתִיבְתָא.

וּמִיָּד בָּא הַמְּמַנָּה שֶׁל גִּיהֶנֶם וְחֻטְפוּ עַל פִּי פֶּסֶק בְּנֵי
מְתִיבְתָא, דְּמוֹסְרִין אוֹתוֹ בְּיָדוֹ, וּמְקַלְעִין לִיָּה מִתַּמָּן
בְּפַעַם אֶחָד לְתַחֲתִיּוֹת שֶׁל גִּיהֶנֶם, וְסוּבַל שָׁם עוֹנְשִׁין קָשִׁים
וּמְרִים, כְּדֹאִיתָא בּוֹזֵהר פְּרִשְׁת יִתְרוּ (דף פ"ז עמוד א) :

ה. לִכְּכֹל מֵאֵן דְּאָמַר בְּמַלּוּי דְּאוֹרִיָּתָא מֵאִי דְּלֹא יָדַע וְלֹא
קִבִּיל מִן רַבִּיָּה, עָלְיוּ הַכְּתוּב אוֹמֵר (שְׁמוֹת כ, ד) "לֹא
תַעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל וְכָל תְּמוּנָה". וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין
לְאַתְּפָרַע מִיָּנִיָּה בְּעֵלְמָא דְּאֵתִי, דְּנִשְׁמַתָּא דִּילִיָּה בְּעֵי
לְמִיעַל לְדוּכְתָא, וְדַחֲקִין לָהּ לְבַר, וְתִשְׁתַּצִּי מֵהָהוּא אֶתְר
דְּצָרוּרָא בְּצָרוּרָא דְּחַיֵּי דְּשָׂאָר נִשְׁמַתִּין. הָרִי לָךְ מְבֹאָר
הָעוֹוִן הַחֲמוּר וְהָעֲנֵשׁ הַחֲמוּר.

לב) פּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

כָּל מִי שְׂאוֹמֵר דְּבָרֵי תּוֹרָה מֵה שְׂאִינּו יוֹדַע וְלֹא קִבֵּל מִרְבוּ עָלְיוּ הַכְּתוּב
אוֹמֵר: "לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל וְכָל תְּמוּנָה", וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֵתִיד לְהַפְרַע
מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהַנְּשִׁמָּה חִפְצָה לְהַכְּנִס לְמִקּוּמָה וְדוּחִין אוֹתָהּ חוּצָה,
וְתַדְחָה מִן הַמְּקוֹם הַהוּא, הַצָּרוּר בְּצָרוּר הַחַיִּים שֶׁל שָׂאָר הַנְּשִׁמוֹת.

סדר הלימוד ליום יז טבת [יום 106 בשנה]

ענין פגנת התפלה

ו. וְעַתָּה נִבְאָר מֵעַנְיַן כְּוִנּוֹת הַתְּפִלָּה, בְּזֵהָר פְּרָשֶׁת בְּלֶק (דף קצ"ה עמוד א') יְדוּעַ כִּי דוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם הִיָּה נְעִים זְמִירוֹת וּבַעַל תְּפִלוֹת, וַיֵּשׁ לָנוּ לְלַמֵּד סֵדֵר וְעַנְיַן תְּפִלָּה מִמֶּנּוּ.
ז. מְצִינוּ שְׁלִפְעָמִים הַכְּנִיס עֲצָמוֹ לְכַתּוֹת שֶׁל עֲבָדִים, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (תהלים קכג, ב) "הִנֵּה כְעֵינִי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם" וְגו', וְלִפְעָמִים הַכְּנִיס עֲצָמוֹ לְכַתּוֹת שֶׁל עֲנִיִּים, כְּמוֹ שְׁאָמַר (תהלים פו, א) "הִטָּה ה' אֲזַנְךָ עֲנִי כִי עָנִי וְאֲבִיוֹן אָנִי". וְלִפְעָמִים הַכְּנִיס עֲצָמוֹ לְכַתּוֹת שֶׁל הַחֲסִידִים, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (שם, ב) "לְדוֹד שְׁמֶרָה נִפְשִׁי כִי חָסִיד אָנִי". וְלִפְעָמִים הַכְּנִיס עֲצָמוֹ לְכַתּוֹת שֶׁל קְדוֹשִׁים, שְׁמוֹסְרִים נִפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (שם כה, א) "לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא" וְכו'.

שפלות הרוח בעת התפלה

ח. וְהִנֵּה בְּשִׁירוֹת וּתְשֻׁבָחוֹת צָרִיךְ הָאָדָם לַעֲשׂוֹת אֶת עֲצָמוֹ כְּעַבֵּד שֶׁמִּסְדֵּר שִׁבְחוֹ שֶׁל אֲדוֹנוֹ וְקוֹנוֹ, וּבְהַגִּיעַ לִיְחִוֵּד "שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד" יִשְׁוִי גְרָמִיָּה בְּהַדִּי אֵינוֹן דְּמִסְרֵי נִפְשִׁיהוּ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם. [פְּרוּשׁ: יִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְמַסֵּר אֶת נִפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם].
י. וּבְהַגִּיעַ לְתְּפִלַּת שְׁמוֹנֵה עֶשְׂרֵה יִשְׁוִי נִפְשִׁיָּהּ שֶׁתְּהֵא תְּפִלָּתוֹ כְּלוּלָה בֵּין תְּפִלָּה שֶׁל עֲנִיִּים, כִּי תְּפִלַּת

לג) פרוש הזהר בלשון קדש:

ובהגיע האדם לתפלת 'שמונה עשרה', יכון, שתהא תפלתו כלולה עם תפלת העניים, משום שתפלת העני קרוב להתקבל לפני הקדוש ברוך

עָנִי הִיא קְרוֹבָה לְהִתְקַבֵּל לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִכָּל צְלוֹתֵיךְ דְּעִלְמָא.

ז. בְּגִין דְּעָנִי צְלִי צְלוֹתָא, פְּתַחֵן כָּל חִלּוּנוֹת הָרְקִיעַ וּתְפַלֵּת הָעָנִי מֵעֵטְפֹת כָּל תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אֶעְלִין צְלוֹתְהוֹן דְּעִלְמָא עַד דִּיעוֹל צְלוֹתְהוֹן דְּעָנִי, וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר יַעֲטֹפוּן כָּל צְלוֹתְהוֹן בְּצְלוֹתֵיךְ דְּעָנִי.

י. וְכָל צְלוֹתֵיךְ דְּעָאֲלִיהּ דִּינִין בֵּיהּ דִּינָא דְלַעֲיָלָא קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִם רְאוּיִים הֵמָּה לְהִתְקַבֵּל אוֹ לֹא, מַה שָּׂאִין כֵּן צְלוֹתָא דְּעָנִי הָעוֹמֵד בְּתַפְלָהּ וּמַצִּיעַ דְּחִקוּ וְצָרְכֵי בֵיתוֹ וּבְנוֹתָיו הַתְּלוּיִין בּוֹ וּמֵעַמְדוֹ הַגְּרוּעַ אֲשֶׁר הוּא מְבַלָּה יָמָיו בְּצַעַר וּבְצָרָה, וְהוּא פּוֹרֵט הַכֹּל קָמִיהּ קִדְשָׁא

הוא יותר מכל התפלות שבעולם, משום שבשעה שהעני מתפלל תפלתו - פותחים את כל חלונות הרקיע, ותפלת העני עוטפת את כל תפלות ישראל; ואין התפלות מתקבלות, עד שתכנס תחילה תפלת העני, והקדוש ברוך הוא אומר: "תתעטפנה כל התפלות בתפלת העני!" וכל תפלה המתקבלת - דנים אותה בית הדין העליון לפני הקדוש ברוך הוא, אם ראויה היא להתקבל ברצון, מה שאין כן תפלת העני, העומד בתפלה מתוך דחקו ומציע צרכיו וצרכי בני ביתו התלויים בו, ומפרט לפני הקדוש ברוך הוא את מצבו הגרוע ואת צערו, כשעיניו זולגות דמעות. תפלה זו היא הראויה לעטף בה את כל תפלות ישראל.

והקדוש ברוך הוא במה עוסק הוא באותה שעה? אומרים, כי מחבב הוא את כליו השבורים והמדכאים, האביונים ודלת העם. אין איש יודע את הנעשה מתפלת העני השופך שיחו בדמעות, שהיא היא התפלה העוטפת את כל שאר התפלות. זה שאמר הכתוב: "תפלה לעני כי יעטף" - שתפלתו נעשית עטוף לכל התפלות, ואין התפלות נכנסות, עד שתכנס לפני הקדוש ברוך הוא תפלת העני. והקדוש ברוך הוא אומר: "תתעטפנה כל התפלות בתפלת העני ותכנסנה אלי". לך שוה דוד המלך נפשו כעני וקרא עצמו 'עני'.

בְּרִיךְ הוּא, וְעֵינָיו זָלְגוּ דְמָעוֹת דָּא הוּא צְלוֹתָא דְעָבִיד
 עֲטוּפִין לְכָל צְלוֹתִין וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמֵאֵי עָסִיק בְּהֵאֵי
 שְׁעָתָא אֲמַרִין תִּיאוּבְכְתִיָּה הֵיא בְּמֵאֲנִין תְּבִירִין דִּילָּה שְׁהֵם
 הָאָבִיוֹנִים וְדִלֵי הָעַם דְּהֵם מְאֲנִין תְּבִירִין דִּילָּה וְכֻלָּם לֹא
 יִדְעֵי מֵאֵי דְאַתְעָבִיד מְצְלוֹתָא דְעָנִי שִׁישְׁפֹּךְ שִׁיחוֹ בְּדְמָעוֹת
 הַמְעֻטָּפֵת כָּל צְלוֹתִין דְעֵלְמָא.

יא. וְזֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב (תהלים קב, א) "תִּפְלֶה לְעָנִי כִי
 יַעֲטֹף", דְּאִיהוּ עָבִיד עֲטִיפָא לְכָל צְלוֹתֵיהוֹן דְעֵלְמָא,
 וְלֹא עָאֲלִין עַד דְצְלוֹתֵיהָ דְעָנִי עָאֲלַת קַמֵּיהָ קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר, יִתְעֻטְפוּן כָּל צְלוֹתִין בְּדָא
 וְתִיעוּל לְגַבְאֵי, עַל כֵּן דּוֹד כְּלִיל גְרַמִּיהָ בְּהִדִּיָּה דְעָנִי, וְקַרִי
 אַף נִפְשִׂיהָ עָנִי.

סדר הלימוד ליום יח טבת [יום 107 בשנה]

יב. וְאִם כֵּן נִלְמוּד, יִישְׂאֵם רוּצִים הַבְּנֵי אָדָם לְעִבּוּד
 גְרַמֵּיהוּ תְדִיר כְּמִסְכְּנָא, צְלוֹתֵיהָ סְלִיק וּפּוּגְעָה בְּאֲנוּן
 צְלוֹתִין דְמִסְכְּנִין וְאַתְחַבְרַת בְּהוּ וְסִלְקַת בְּהִדִּיָּהוּ, וּבְכֻלָּלָא
 דְלֵהוֹן עָאֲלַת, וְאַתְקַבְּלַת בְּרַעְוָא קַמֵּיהָ מְלָכָא קַדִּישָׁא.
יג. וּבְהַגִּיעוּ לְתַפְלַת בְּרַכְתָּ שְׁמַע קוֹלְנוּ יִשְׁנֵי נִפְשִׂיהָ
 בְּהִדִּיָּהוּ דְחִסִּידִים, וּפְרוּשׁ הַדְּבָר הוּא שְׁיֵאמַר וְדוּי
 חֲטָאֵיו בְּשְׁמַע קוֹלְנוּ וְעַל יְדֵי וְדוּי חֲטָאֵיו נִקְרָא חִסִּיד,

---

לד) אִם רוּצִים בְּנֵי אָדָם לְעִשׂוֹת עֲצָמָם תְּמִיד כְּעָנִי הַמְתַּפְּלֵל לִפְנֵי הַבּוֹרָא
 בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְרוֹן לֵב, אַזִּי תַפְלָתָם עוֹלָה וּפּוּגְעַת בְּתַפְלַת הָעָנִי, מִתְחַבְרַת
 לְתַפְלָתוֹ, עוֹלָה עִמּוֹה, וְנִקְלַת יַחַד אֶתָּה, וּמִתְקַבְּלַת בְּרַצוֹן לִפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא.

כי הוא מודה על פשעיו וְחַטָּאֵיו וּמִתְחַרֵּט וּמִקְבֵּל תְּשׁוּבָה שְׁלֵא לְהִיּוֹת עוֹד נִמְשָׁךְ אַחַר דְּרָכִים מְקַלְקְלִים שֶׁהֵן בָּאִים מִצַּד שְׂמָאל. כִּי אִם לְדַבֵּק בִּימִינָא עֲלָאָה דְּאִיהוּ אֶקְרִי חֲסֵד.

וְעַקֵּר וְדוּי הוּא בְּהִיּוֹתוֹ פּוֹרֵט כָּל חַטָּאֵיו שְׁעָשָׂה, וְלֵב הוּא יוֹדֵעַ מֵרַת נִפְשׁוֹ וְיוֹדֵעַ מֵה שֶׁפָּגַם וְחַטָּא בְּנִעּוּרָיו וּבִימֵים הַבִּינוּנִים וּבִימֵי הַזְקֵנָה, וְיִתְוֹדֶה וְיִפְרֹשׁ חַטָּאֵיו כִּי עַל יְדֵי פְרִישַׁת וּפְרִיטַת חַטָּאֵיו נִסְתַּלַּק הַמְּקַטְרֵג מֵעֲלָיו, שְׁהָרִי הוּא מוֹדֶה בְּעֲצָמוֹ. וְאַף אִם נִשְׁכַּחוּ מִמֶּנּוּ כַּמָּה חַטָּאִים שֶׁבְּעִבּוֹר כֵּן לֹא פִרַשׁ אוֹתָם בּוֹדוּי אֶל יְדָאג בְּשִׁבִיל כֵּן הוֹאִיל כִּי שִׁכְחָה הַמָּה.

יד. עַל כֵּן גַּם הֵם נִמְשָׁכִין אַבְתְּרִיהוּ דְּאַנּוּן דְּהַתְוֹדָה עֲלֵיהֶם [נִמְשָׁכִים אַחֲרֵי אוֹתָם שֶׁהַתְוֹדָה עֲלֵיהֶם], וּכְפָרָה אַחַת לְכֻלָּם. אָכֵן בְּהִיּוֹתוֹ מְאַרִיף בּוֹדוּי חַטָּאֵיו לְפָרְטֵם בְּשִׁמְעַע קוֹלְנוּ יִתְמַשֵּׁךְ עַל יְדֵי כֶּף שְׁלֵא יוֹכֵל לומר קְדָשָׁה עִם הַצְּבוּר, עַל כֵּן כָּתְבוּ בְּעַלֵי מוֹסֵר לְהַתְוֹדוֹת בְּקִצְרָה.

מזו. וְכֹה יֹאמֶר, "רְבוּזֵן הָעוֹלָמִים הָרַע בְּעֵינֵיךָ עֲשִׂיתִי עֲשֵׂה נָא לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל שֶׁתְּמַלֵּא נָא בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים כָּל הַפְּגִימוֹת שֶׁפָּגַמְתִּי בְּשִׁמוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים מִנִּעּוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, סֵלַח לִי מִחַל לִי כִּפּוּר נָא לִי כִּי אֶתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה" וְכוּ'.
מזו. וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא יוֹדֵעַ כְּוִנַּת הַלֵּב בּוֹדָאי יְהִיָּה לוֹ כְּפָרָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְסִיִּים שָׁם בְּזֵהר: לִיהִתְנֶן,

בַּהֲהוּא שְׁעָתָא דְסֻדְרַ בְּרַ נֶשׁ כָּל הַנִּי סְדוּרִין אַרְבַּע בְּכּוֹנֵת
הַלֵּב, נִיחָא מְאֹד קַמִּיהָ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּפְרִישׁ יְמִינָא
עָלֶיהָ וְאוֹמֵר עָלָיו (יְשַׁעְיָה מֵט, ג) "עֲבַדֵּי אֲתָהּ, יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
בָּךְ אֲתַפְאָר".

סדר הלימוד ליום יט טבת [יום 108 בשנה]

ענגן תפלה בצבור

יז. אָמְנָם עוֹד צְרִיךְ שְׁתַּדַּע תּוֹעֵלַת לְקַבְּלַת הַתְּפִלָּה,
שְׁתַּהֲיֶיהָ בְּצַבּוּר, וְכֹדָאִיתָא שָׁם בְּזוּהַר (דף קצ"ו עמוד א')
דְּאָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ וְזָכוּנוֹם לְבִרְכָה בְּמַסְכַּת בְּרָכוֹת (דף ו' עמוד
ב'), מִי שְׂרָגִיל לָבוֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְהַתְּפַלֵּל עִם הַצַּבּוּר
בְּכָל יוֹם וּפְעַם אַחַת לֹא בָּא, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא שׁוֹאֵל
עָלָיו (יְשַׁעְיָה נ, י) מִי בְּכֶם יֵרָא ה' אֲשֶׁר הֵלֵךְ חֲשָׁכִים וְאֵין נֶגֶה
לוֹ. אִם לְדַבֵּר מִצְוֶה הֵלֵךְ נֶגֶה לוֹ, וְאִם לְדַבֵּר הֶרְשׁוֹת הֵלֵךְ
אֵין נֶגֶה לוֹ, וְקִשָּׁה לָמָּה אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דְיֻקָּא בְּזוּהַ
הַלְשׁוֹן חֲשָׁכִים וְאֵין נֶגֶה לוֹ.

יח. אַךְ הָעֲנִיָּן הוּא, כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּגָלוֹת הַמֵּר הַזֶּה
הַקְּלִיפּוֹת הֵן מְבַדִּילִין בֵּינֵינוּ לְבֵין הַשָּׁמַיִם, אָף
שְׁתַּחֲלוּנוֹת פְּתוּחִים לְמַעְלָה, אָמְנָם הַקְּלִיפּוֹת מְבַדִּילִין
וְעוֹשִׂין הַפְּסָקָה וּמְחִיצָה בְּשִׁלְשׁ זְמָנִים בְּיוֹם שֶׁהֵם פּוֹרְחִים
לְהַרִּי חֶשֶׁךְ לְוַעַד שְׁלֵהֶם לַעֲשׂוֹת כְּנוּפְיָהּ שֶׁל טְמֵאָה
וְעַרְבוּבִים שְׁקוּצִים וְגִלּוּלִים וְתוֹעֵבָה הִמָּה, וְאֵז עַל יָדָם

הלב, הוא עושה נחת רוח מרבה לפני הקדוש ברוך הוא, והוא יתברך פורש
ימינו עליו ואומר עליו: "עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר".

מחשיכים ומבדילים בזמנים אלו האור אשר דרך חלונות מאיר ונוצץ.

יט. ובזמנים אלו כונו קדמונים ז"ל לקבע שלש תפלות הקבועים בכל יום שהן שחרית מנחה ערבית, שבאותן שלש זמנים אורא דרקיע פנוי מחמת הקליפות שכבר עברו וחלפו למקום טמאה כנזכר, לוישראל עמא קדישא עילין לבי כנישתא להתפלל וחלונות עלאין נהירין פתיחין והאור דילהון נפיק ושרין נהורין על בתי כנסיות ברישיהון דצלאן צלותיה ומתפלגין נהירין על רישיהו.

מי שבא בכל יום לתפלה ופעם אחת לא הגיע, הקדוש ברוך הוא שואל עליו

כ. וקדשא בריך הוא שאיל על ההוא דלא אשתכח תמן ואמר חבל על פלגיא דהוה רגיל הכא והשתא שאינו בכאן, ולית ליה חולקא בההוא נהורא דנהיר על רישיהון דמצלין ואין נגה לו, כמה דשרין נהורא על אחרנין וכמה טובות איתאבד מיניה.

(לו) פרוש הזהר:

עם קדוש נכנסים לבית הכנסת להתפלל, וחלונות אורות העליונים פתוחים, והאור שלהם יוצא, ושורים האורות על בתי כנסיות בראשם של אלו המתפללים תפלה, ומתפשטים האורות על ראשיהם, והקדוש ברוך הוא שואל על אותו בן אדם שאינו נמצא שם ואומר: חבל על פלוני שהי' רגיל כאן, ועכשיו אינו כאן, ואין לו חלק באור ההוא המאיר על ראשיהם של המתפללים, ואין מאיר לו כמו ששורה האור על אחרים, וכמה טובות אבדו ממנו.

כא. וְנִרְאָה דְעַל זֶה מְסִים (ישעיה נ, י) יִבְטַח בְּשֵׁם ה'.
וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנִים לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת דף ו' עמוד ב')
דְּהִיָּה לוֹ לְבִטָּח בְּשֵׁם ה', כִּי זֶה שֶׁהֵלֵךְ לְדַבֵּר הָרְשׁוֹת
לְמִשָּׂא וּמִתֵּן בְּעַת הַקְּבוּעַ לְתַפְלָה הֲלֹא עַל יְדֵי שֶׁהוּא
מִתְיָרָא שְׂיַעֲבֹר וַיַּחֲלֵף מִמֶּנּוּ הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן שֶׁל אוֹתָהּ שָׁעָה
הַקְּבוּעָה לְהַתְפַּלֵּל בְּצָבוּר.

כב. וְלֹא נֶכוֹן הוּא, כִּי הִיָּה לוֹ לְבִטָּח בְּשֵׁם ה' שְׂיַעֲמִיד לוֹ
רוּחַ מִמָּקוֹם אַחֵר. וְעַתָּה בְּוֹדָאֵי הוּא מִפְּנֵי שְׂאִין לוֹ
בְּטָחוֹן בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲשֶׁר זֶן וּמִפְּרִיָס מִקְרָנֵי
רְאָמִים וְעַד בִּיַצֵּי כְּנִים, וְנוֹתֵן הַשְּׁגָחָתוֹ עַל נִכְסֵיהוֹן
דְּאִינְשֵׁי הַהוֹלְכִים לְדַבֵּר מְצוּהָ, וְכֹדָאִיתָא בִּירוּשְׁלָמֵי דְפִאָה
(פֶּרֶק ג', הִלְכָה ז') :

כג. "מַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שֶׁהִנִּיחַ אֶת כָּל תְּבוּאָה שְׁלוֹ וְהֵלֵךְ
לְעֵלוֹת לִירוּשָׁלַיִם לְקִיּוֹם מְצוֹת רְאִיָּה, וְלֹא הִנִּיחַ שׁוֹם
שׁוֹמֵר אֶצֶל הַתְּבוּאָה, וְכִשְׁבָּא מִירוּשָׁלַיִם מְצָא אֲרִיּוֹת שֶׁהִיוּ
מְסֻבָּבִים אֶת הַתְּבוּאָה".

סדר הלימוד ליום **כ טבת** [יום 109 בשנה]

שְׁכַר שׁוֹמְרֵי מְצוֹת

כד. וְעוֹד הוֹבָא מַעֲשֵׂה שָׁם, בְּאֶחָד שֶׁהֵלֵךְ לְרַגֵּל
לִירוּשָׁלַיִם וְשָׁבִיק [וְהִנִּיחַ] בֵּיתוֹ פְּתוּחַ מִחֲמַת
טְרָדוֹת הַלוֹךְ הָרַגֵּל, וְאַחַר כֵּךְ כִּשְׁשָׁב לְבֵיתוֹ הִיָּה מוֹצֵא
נִחְשִׁים סוֹכְבִים סְבִיבוֹת הַדְּלֵת וְהַבֵּית בְּעֵנִין שְׁלֹא הִיָּה
בְּאִפְשָׁרוֹת שׁוֹם אָדָם לְפִתַח הַדְּלֵת וּלְכַנּוֹס לְבֵיתוֹ.

כה. יִרְבִּי פִּנְחָס מִשְׁתַּעֵי, עוֹבְדָא הָוִי בְתַרִּין אַחִים
בְּאִשְׁקֻלוֹן דִּיהוּי לִיה שְׁכָנִים רְעִים מְאֻמֹּת הָעוֹלָם,
אָמְרוּ, הִנֵּה בְקָרוֹב יַעֲלוּ אֵינֹן יְהוּדָאִין לְרַגְל לִירוּשָׁלַיִם
וְאֵנן נֹסְבִין כָּל אֲשֶׁר לָהֶם. וּכְשֶׁהֲלָכוּ לַעֲלוֹת לְרַגְל זְמַן
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֹאכִים בְּדַמוֹת אַנְשִׁים שְׂיוֹצָאִים
וְנִכְנָסִין לְבֵית רַבִּי פִּנְחָס.

כו. וּכְשֶׁבָאוּ מִירוּשָׁלַיִם רָאוּ אוֹתָן הַשְּׁכָנִים, וַיֵּצְאוּ
לְקַרְאֵתָם וְשָׂאוּ לָהֶם לְשָׁלוֹם, וְאָמְרוּ, מֵאֵן שְׁבַקְתוּן
בְּבֵיתְכוֹן, אָמַר לָהֶם, לֹא שׁוֹם בַּר אַנְשׁ, אָמְרוּ הַשְּׁכָנִים,
בְּרִיךְ רַחֲמָנָא הוּא אֱלֹהֵהוֹן דִּיהוּדָאִין דְּלֹא שְׁבַקִין וְלֹא
יִשְׁבַּק לְהוֹן.

כז. הָרִי לָךְ גִּדְל הַהִשְׁגָּחָה שְׁמִשְׁגִּיחַ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ
הוּא עַל כָּל הַבוֹטְטִיחִים בְּחִסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ וְאֵין עוֹזְבִים
מִצְוָה בְּשִׁבְלֹו, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן אָגַר טַב [שְׁכָר
טוֹב] בְּשִׁכְרָן. בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ הַנּוֹתֵן מַחֲיָה וְכֹלְכָלָה
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

(ז) רבי פנחס ספר: מעשה בשני אחים באשקלון שהיו להם שכנים רעים מאמות העולם. אמרו השכנים ביניהם: "הנה בקרוב אותם יהודים יעלו לרגל לירושלים, ואנחנו נקח את כל אשר להם, את כל הרכוש שהשאירו בבית". זמן הקדוש ברוך הוא מלאכים בדמות אנשים שיוצאים ונכנסים לביתו של רבי פנחס. כשחזרו מירושלים ראו אותם השכנים יצאו לקראתם ושאלו להם לשלום, ואמרו: "את מי הנחתם בביתכם בזמן שעליתם לירושלים?" אמרו להם: "לא, שום בן אדם לא השארנו בביתנו". אמרו השכנים: "ברוך הרחמן, הוא אלקי היהודים, שלא עזב אותם ולא יעזבם!".

פָּרָק כ"ח

א. בְּאֶשֶׁר כִּי הִרְבֵּה מְכַשׁוּלוֹת בְּאִים לְבְנֵי אָדָם מִחַמַּת שֶׁהֵן מִמְּחַסְרֵי הַבְּטָחוֹן וְאֵינָן בּוֹטְחִים בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל כֵּן נִצְיֵג לָךְ כַּמָּה אֲזֵהָרוֹת בְּזֶה.

ב. מְכַשׁוּל הָרֵאשׁוֹן הַמְצוּי בֵּין בְּעַלֵי מַחִיּוֹת, בְּרֵאוֹתָם כִּי נִתְמַעַט הַמַּחִיָּה אֵינָם רוֹצִין לְקַבֵּל בְּאֵהָבָה וּבַחֲבֵה גִזְרַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת נֶחֱשָׁב לוֹ לְכַפֶּרֶת עֲוֹן וְהַכֵּל בְּיַדֵי שְׁמַיִם, מִתְחַכְּמִים נֶגַד גִּזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא וְעוֹשִׂין פְּעֻלוֹת עַל יְדֵי כְּשׁוּפִים הַפּוֹרְחִים בְּאֵוִיר כִּי חֻטָּא גְדוֹל הוּא זֶה כְּאֲשֶׁר נִבְאָר בְּעִזְרַת הַשֵּׁם.

סדר הלימוד ליום **כא טבת** [יום 110 בשנה]

טעם שְׁנַקְרָא בְּלֶק "בֵּן צְפוּר"

ג. לְהִיְהִינָה בְּלֶק בֵּן צְפוּר עֹשֶׂה כְּשָׁפִים נֶגַד יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי צְפוּר שֶׁשָּׂמוּ יְדוּעַ לְבַעֲלֵי מְכַשְׁפִּים שְׁפוּעֵלִים הַכְּשׁוּף

לח) פְּרוּשׁ הַזֵּהָר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

בְּלֶק בֵּן צְפוּר עֹשֶׂה כְּשָׁפִים נֶגַד יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי צְפוּר, הַיְדוּעָה לְמַכְשָׁפִים, לְכֹן נִקְרָא שְׂמוֹ 'בֵּן צְפוּר'. כְּשֶׁרָצָה לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל, שָׁלַח אֶת צְפוּרוֹ זֶה לְמָקוֹם מְקוּר הַטְּמֵאָה, כְּדֵי שֶׁתּוֹדִיעַ לוֹ מִשָּׁם, פִּיֶּצֵד יוֹכַל לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁחֲזָרָה הַצְּפוּר אֵלָיו, רָאָה בְּלֶק וְהֵנָּה שֶׁלְּהִבַּת אֵשׁ דּוֹלְקַת אַחֲרָי הַצְּפוּר וְשׁוֹרְפַת כְּנַפְיָהּ. מִשְׁרָאָה כָּךְ, נִפְלוּ עָלָיו אֵימָה וְחֲרָדָה מִפְּנֵי כּוֹחַם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. מִיַּד שָׁלַח לְקִרְא לְמַכְשָׁף הַגְּדוֹל, בְּלָעָם, כְּדֵי שֶׁיַּעֲזְרוּנוּ.

וְהֵנָּה רֵאשִׁי טְמֵאָת הַכְּשׁוּף בְּעוֹלָם הֵם הַמְּלָאכִים עֲז"א וְעֵזא"ל, אֲשֶׁר בַּעֲת בְּרִיאַת הָאָדָם, כְּשֶׁנִּמְלָךְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִלְאכְיוֹ, הִתְנַגְּדוּ הֵם לְבְרִיאַתוֹ מִחֻשׁ שֶׁן יִרְשִׁיעַ וְיִקְלַקֵּל מַעֲשָׂיו. אָמַר לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: "וְכִי

אתם, המלאכים, יכולים לעמוד בעולם הזה במלחמת היצר? ענו עז"א ועזא"ל: "כוחו של היצר הרע שולט רק באדם החמרי, אולם אנו, שמלאכים הננו - ודאי לא יוכל לפתותינו".

הוריד אפוא הקדוש ברוך הוא את עז"א ואת עזא"ל לעולם הזה לנסותם במלחמת היצר. משירדו לעולם, התפתו ממראה עיניהם, ולבם נטה אחרי בנות האדם. משראה הקדוש ברוך הוא, כי מטעים הם את הבריות לעבירה - אסרם בשרשראות של ברזל מעבר להרי החשף. עז"א ניסה להתמרד נגד הבורא בשעה שקשרו אותו, לכן הפילו הקדוש ברוך הוא לנזיק הרה, שם יושב הוא בבור עד צוארו, כשהחשף מכסה את פניו. עזא"ל, שקבל עליו את הדין - הושיבו הבורא ליד עז"א, אולם האיר לו את מקום מאסרו לכן נקרא עז"א - 'נופל' ועזא"ל - 'גלוי עינים'. זה מה שקורא בלעם על עצמו 'נופל וגלוי עינים'. הרי החשף אלו הררי קדם הנזקרים בפסוק. מדוע מכונים הם 'הררי קדם'? משום שהחשף קדם לאור בבריאת העולם.

ואצל עז"א ועזא"ל אלו - ראשי הפשוף - למד בלעם בכל יום את שמות הטמאה והכשפים. זה מה שאמר הכתוב: "מן ארם ינחנו בלק מלך מואב מהררי קדם נאם הגבר אשר מחזה שקי יחזה נופל וגלוי עינים".

לפני שלמד בלעם את הפשוף, חיב היה לטמא את עצמו בטמאות חמורות כדרך הלומדים את תורת הפשוף. לכן שכב עם בהמה - אֶתֹנוּ, משום ששרש מקור הכשפים - טמאה גדולה וחמורה, לכן נסמכו הפסוקים "כל שוכב עם בהמה מות יומת" ו"מכשפה לא תחיה".

ומי שרוצה להתחיל ללמד את תורת הפשוף מעז"א ועזא"ל, תחלה צריך להקטיר לפניהם קטרת, ולקבל אותם עליו כאלקות, ובה פורש הוא מעבודת ה' והופך להיות עבד לסטרא אחרא, כשם שמקבל הוא עליו בפרוש בשעת ההקטרה. מהי אותה קטרת? הוא לוקח נחש ומשסע את ראשו ומוציא לשונו ומקטירו עם עשבים מסוימים. אחר כך חותך הוא את ראש הנחש לארבעה חלקים ומקטירו. כאשר מוכנים בידו צרכי הקטרת האלו, הולך הוא להרי החשף, למקום מושבם של עז"א ועזא"ל. מיד בהגיעו להרי החשף, רואהו עזא"ל ומודיע לעז"א. קוראים עז"א ועזא"ל לחילותיהם - נחשים גדולים המקיפים אותם ומגינים עליהם. שולחים עז"א ועזא"ל לאותו אדם חיה קטנה, הדומה לחתול, ראשה דומה לראש נחש, ושני זנבות לה, ידיה ורגליה קטנות. פשרואה האדם

וּלְכֹךְ הָיָה נִקְרָא בֶּן צְפוּר, וְשָׁלַח אוֹתוֹ אֶל מְקוֹם מְקוֹר
הַטְּמֵאָה שֶׁל כְּשׁוּף שְׂיֹדֵיעַ לוֹ מֵהַ לַעֲשׂוֹת נֶגֶד יִשְׂרָאֵל.

ד. כְּשֶׁחָזַר הַצְּפוּר אֵלָיו רָאָה חֵד שֶׁלְהוֹכָא דְנוּרָא דְשֵׁט
בְּתַרְיָה וְאוּקִיד גְּדַפּוּי כְּדִין נֶפֶל עָלָיו אִימָה וַחֲרָדָה
גְּדוּלָה וְשָׁלַח בְּלֶק אֶל בְּלַעַם בֶּן בְּעוֹר אֲשֶׁר הוּא מְשַׁרֵּשׁ
בְּטְמֵאת הַכְּשׁוּף.

רֵאשֵׁי הַכְּשׁוּף עָז"א וְעֵזא"ל

ה. וְהִנֵּה רֵאשֵׁי וּמְקוֹרֵי הַכְּשׁוּף הוּא עָז"א וְעֵזא"ל אֲשֶׁר
הָיוּ מְקַטְרְגִים נֶגֶד בְּרִיאַת הָאָדָם וְהַפִּילִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְאָרְץ וְאֵז נִדְבְּקוּ בָהֶם עַרְבוּבֵיָא שֶׁל זְהֵמת הַנְּחֹשׁ,
וַנְּתַנוּ עֵינֵיהֶם בְּכַנּוֹת הָאָרְץ וְהִלְכוּ אַחֲרֵי זְנוּת.

את החֵיה הזאת, מכסה הוא את פָּנָיו ומקטיר לְפָנֶיהָ קִטְרַת שְׁלִישִׁית.
ומהי אותה קִטְרַת? הוא לוקח תְּרִנְגוּל לְבָן וְשׁוֹרְפוֹ, בְּזֶה מְגַלֶּה אֵת
הַכְּנַעַתוֹ לְפָנֶיהָ מְשֻׁנָּה זו.

חֵיה מְשֻׁנָּה זו מוֹבִילָה אוֹתוֹ עַד מְקוֹם מוֹשְׁבָם שֶׁל עָז"א וְעֵזא"ל, הָאֲסוּרִים
בְּשִׁלְשָׁאוֹת בְּרָזַל. מְשֻׁמְגִיעַ הָאָדָם לְמְקוֹם רֵאשׁ הַשְּׁלִשְׁלַת - זו הַנְּעוּצָה
בְּקִרְקַע וּמִגִּיעָה עַד הַתְּהוֹם, וּמִשָּׁם מִתְקַשְׂרַת בְּעִמּוּד הַנְּעוּץ בְּתַהוֹם
הַתְּחַתּוֹנָה - מְנַעֲנַע הָאָדָם אֵת הַשְּׁלִשְׁלַת שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים, אֵז יוֹצֵאִים
לְקִרְאָתוֹ עָז"א וְעֵזא"ל. מְשַׁעוּלִים הֵם לְקִרְאָתוֹ, כּוֹרַע הָאָדָם עַל בְּרָכָיו
כְּשֵׁעִינֵי סְגוּרוֹת, עַד שְׁמִגִּיעֵים הֵם אֵלָיו. מְשֻׁהֵם מְגִיעִים, מוֹשִׁיבִים הֵם
אוֹתוֹ בְּתוֹךְ עֵגוּל שֶׁל נְחָשִׁים וְאֵז פּוֹתַח הוּא אֵת עֵינָיו וּמִבִּיט בָּהֶם. מִיָּד
נוֹפֵל הוּא עַל פָּנָיו וּמִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וּמְקַטֵּר לְפָנֵיהֶם אֵת הַקִּטְרַת, אֲשֶׁר
הֵכִין לָהֶם, וּמְקַבֵּל אוֹתָם לְאֱלָקִים וּפּוֹרֵשׁ מֵעֲבֹדַת ה'. אַחַר כֵּן מְלַמְּדִים
הֵם אוֹתוֹ כְּשִׁפִּים, קְסָמִים וְנְחָשִׁים בְּמִשְׁךְ חֲמִשִּׁים יוֹם, וְכֹאֲשֶׁר מְגִיעַ זְמַנּוֹ
לְחַזֵּר, מְלֻיִם אוֹתוֹ חֵיה מְשֻׁנָּה, דְמוּיַת חַתוּל בְּעֵלַת רֵאשׁ שֶׁל נְחָשׁ,
וְכֵן הַנְּחָשִׁים הַגְּדוּלִים שְׁסַבְּבוּהוּ, עַד שֶׁהוּא יוֹצֵא מֵהַר הַחֲשָׁךְ.

ו. וְרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמַתְחִילִים לְהַטְעוֹת אֶת הַבְּרִיּוֹת קָשֶׁר לְהוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁלְשָׁלוֹת דְּפִרְזָלָא בְּהַדִּי הָרִי חֲשָׁף וְשָׁם הֵם יוֹשְׁבִים.

עז"א אַרְגִּיז לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשַׁעֲתָא דְקָשִׁיר לִיה בְּשִׁלְשָׁלוֹת עַל כֵּן אֶפִּיל לִיה בְּעַמְקָא דְטוֹרָא עַד קַדְלִיה וְרַמִּי חֲשׂוּכָא בְּאַנְפוּי, וְעֲזָא"ל דְּלֹא אֲתַקִּיף וְאַרְגִּיז קָמִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשַׁעֲתָא דְקָשִׁיר לִיה הוֹשִׁיבוּ אֶצֶל עֲזָא"א אָבֵל לֹא רָמִי חֲשׂוּכָא בְּאַנְפוּי וְנִהִיר לִיה מִחֲשׂוּכָא.

ז. וְעַל כֵּן עֲזָא"א שֶׁהִפִּילוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּחֲשָׁף הַנִּזְכָּר נִקְרָא נוֹפֵל וְעֲזָא"ל דְּנִהִיר לִיה חֲשׂוּכָא נִקְרָא גְלוּי עֵינַיִם, וְאֲנֹנִן הָרִי חֲשָׁף אֶקְרוּן הָרִי קָדָם בְּגִין דְּחֲשׂוּכָא אֶקְדִים לְנִהוּרָא וּמְרַאשׁ בְּרִיאַת הָאוּר הִיָּה חֲשָׁף. וּבְכֹל יוֹם הִיָּה בְּלַעַם הַרְשָׁע אֶצְלָם לְלַמֵּד מֵהֶם שְׁמוֹת הַטְּמָאָה וְכִשְׁפִים וְזֶה שְׁאֵמֵר הַכְּתוּב, "מִן אֲרָם יִנְחֲנִי בְּלֶק מֵהָרִי קָדָם" וְגו' "נָאֵם הַגָּבֵר אֲשֶׁר מִחֲזָה שְׂדֵי יַחֲזָה נוֹפֵל וְגְלוּי עֵינַיִם".

בְּלַעַם הַצֶּרֶף לְטַמָּא עֲצֻמוּ בְּטַמָּאָה גְּדוּלָה כְּדֵי לְלַמֵּד הַפְּשׁוּף

ח. וְקוּדָם שְׁלַמְד בְּלַעַם הַפְּשׁוּף הַצֶּרֶף לְטַמָּא אֶת עֲצֻמוּ בְּהִרְבָּה מִיְּנֵי טְמָאוֹת. וְשָׁכַב גַּם עִם אֲתוּנוּ פִּי כֵן דְּרָךְ הַלּוּמְדִים כְּשׁוּף צְרִיכִים לְטַמָּא אֶת עֲצֻמוּ וּלְשָׁכַב עִם הַבְּהֵמָה.

ט. וְלִכֵּן נִסְמְכָה בְּתוֹרָה "כָּל שׂוֹכֵב עִם בְּהֵמָה מוֹת יוּמָת מִכְּשָׁפָה לֹא תַחֲיֶיהָ". פִּי שְׂרָשׁ מְקוּר כְּשָׁפִים הוּא הַכֹּל עַל פִּי טְמָאוֹת גְּדוּלוֹת בְּרַ מִיָּנִן.

סדר הלימוד ליום **כב טבת** [יום 111 בשנה]

וּתְחַלֵּת כָּל דְּבַר מִי שְׁרוּצָה לִילֵךְ אֶל הָרִי הַחֲשׂוֹף צָרִיף
 לְהַכִּין עֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת קְטֻרֶת שְׂיִקְטִיר לִפְנֵי עֲזָא
 וְעֲזָא לְבֹזֵה הַקְטֻרֶת עֲשֵׂה אוֹתָן אֱלֹהוֹת וְהוּא פָּרַשׁ עֲצָמוֹ
 מִעֲבוֹדוֹת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא לְהִיּוֹת לוֹ כָּלֵל חֶלֶק
 בַּקְּדֻשָּׁה כִּי אִם לְהִיּוֹת מְשַׁעֲבָד וְעַבְדֵי תַחַת הַסְטָרָא אַחְרָא,
 כִּי הוּא אוֹמֵר וּמְקַבֵּל עָלָיו בְּשַׁעַת הַקְטָרָה. וּבִמָּה עוֹשֶׂה
 קְטֻרָתוֹ, נוֹטֵל חוּיָא חֲדָא וּבֹזֵעַ אֶת רֵאשָׁה וְנוֹטֵל הַלְשׁוֹן
 וְנוֹטֵל עֲשָׂבִים יְדוּעִים וּמְקַטִּיר זֶה קְטֻרֶת אֶחָד, וְעוֹד אֶחָד
 כִּף חוֹתָף רֵאשׁ הַנְּחָשׁ לְד' חֶלְקִים וּמִמֶּנּוּ עוֹשֶׂה קְטֻרֶת שְׁנֵי,
 וְאֵלּוֹ שְׁנֵי קְטֻרֶת נוֹטֵל בְּיָדַיִם וְאֲזִיל לְאַנּוֹן הָרִי חֲשׂוֹף וּמִיד
 כְּשֶׁמִּגִּיעַ לְרֵאשׁ טוּרָא חָמִי לִיהַ עֲזָא ל' הֵהוּא דְאֶקְרִי גְלוּי
 עֵינַיִם מִיד אָמַר לְעֲזָא א כְּדִין יְהִיבִין קָלָא וּמִתְכַנְּשִׁין גְּבִיָּהוּ
 נְחָשִׁים גְּדוֹלִים דְּמִתּוֹקְדָן וְסִתְרִי לֹון וְהֵם שׁוֹלְחִין חֲזֵיה
 קְטָנָה לְקַבֵּל הָאִי בַר נֶשׁ וְהִיא כְּמִין שׁוֹנְרָא וְרִישִׁיהָ
 כְּרִישִׁיהָ דְּחוּיָא וְתָרִין זַנְבִּין בַּהּ וִידְהָא וְרַגְלָהָא זְעִירִין בַּר
 נֶשׁ דְּחָמוּי לִיהַ חָפוּי אֲנָפוּי, וּמְקַטִּיר לְפָנֶיהָ קְטֻרֶת חַד
 שְׁלֵא זְכַרְנוּ לְמַעְלָה וְהִיא קְטֻרֶת הַשְּׁלִישִׁי, שְׁנוֹטֵל תְּרַנְגוּל
 לְכַן וְשׁוֹרְפוֹ וּבֹזֵה מֵרָאָה הַכְּנַעַה וְשַׁעֲבוּד לִפְנֵי שַׁד זֶה
 אֲשֶׁר רֵאשׁוֹ כְּמִין נְחָשׁ וְגוּפּוֹ כְּמִין חֲתוּל, וְחֲזִיהַ זֹו אֲזֵלַת
 עֲמִיהַ עַד דְּמָטִי לְגַבִּיהַ רִישָׁא וְשִׁלְשַׁלַּת שַׁל בְּרֹזֵל וְהִיא
 רִישָׁא דְשִׁלְשַׁלַּת נְעִיץ בְּאַרְעָא וּמָטוֹ עַד תְּהוּמָא וְתָמָן
 בְּתֵהוּמָא חַד עֲמוּדָא וְהוּא נְעִיץ בְּתֵהוּמָא תְּתָאָה וּבַהּ הוּא
 עֲמוּדָא אֲתִקְשֶׁר רִישָׁא דְשִׁלְשַׁלַּי כַּד מָטִי בַר נֶשׁ לְתָמָן
 כְּטַשׁ בַּהּ ג' זִמְנִין וְאַנּוֹן קְדָמָן לִיהַ וּכְדִין כְּרַע וְסָגִיד עַל

בְּרָכוּי וְעֵינָיו סְתוּמִין עַד דְּמָטוּ גְבִיָּהוּ כְּדִין מוֹשִׁיבִין אוֹתוֹ לְקַמְיָהוּ בְּתוֹךְ הָעָגוּל, וְהִנְחָשִׁים מְסַבְּבִים אוֹתוֹ וּפְתַח עֵינָיו וְחָמוּ לוֹן עַזָּא וְעַזָּא ל וְנָפַל עַל אֲנָפוּי וּמִשְׁתַּחֲוָה לְנִגְדָם וּמְקַטִיר לְפָנֵיהֶם הַקְטָרֶת הַנְּזַכֶּרֶת לְעִיל, וּמְקַבֵּל אוֹתָן לְאֵלוֹהַּ וּפּוֹרֵשׁ מֵעֲבוּדַת הַבוֹרָא בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא עוֹבֵד לְאֱלֹהִים אַחֲרַיִם דְּסִטְרָא אַחְרָא. וְאַחַר כֵּךְ מְלַמְדִין אוֹתוֹ כְּשָׁפִים וּקְסָמִים וּנְחָשִׁים, וְיִתִּיב גְבִיָּהוּ חֲמָשִׁים יוֹם וְכַד מְטִי זְמַנִּיה לִילָךְ לְאוֹרְחִיהָ אֲזֵי אוֹתוֹ שֶׁהוּא בְּדַמּוּת חֲתוּל וְכֹל אֵינוֹן חוּזִין אֲזֵלִין קַמְיָה עַד דְּנִפְיָק מִן הָרִי חֲשָׁךְ.

סדר הלימוד ליום כג טבת [יום 112 בשנה]

וְכָל עֵינָיו טְמֵאת כְּשׁוֹפִין מִתְּהוּיִם מֵעֲמָקָא דְתַהוּמָא, וְלִכְן פּוֹעֲלִים הַמְכַשְׁפִּים גַּם כֵּן עַל יָדָם בְּצַל, כְּדֹאִיתָא בְּזוּהַר פְּרִשְׁתַּת תְּזָרִיעַ, הָעוֹמְדִים בְּצַל הַנֵּר אוּ בְּצַל הַלְבָנָה וְאוֹמְרִים, הֲצַל, מְשַׁעְבָּדִים אֲנַחְנוּ. וּמְכַנְיָסִים עֲצָמָם תַּחַת הָרְשׁוּת סִטְרָא אַחְרָא תַּחַת רְשׁוּת עַזָּא וְעַזָּא ל בְּדַבְרֵי כְּשׁוֹפָם וְנַחוּשָׁם מְשַׁבְּיעִין בְּשֵׁמוֹת הַטְּמָאָה אֶת הֲצַל עַד שְׁבָאִים רוּחוֹת שְׁהֵם פּוֹרְחִים בְּאֹוִיר מְבַלִּי גּוֹף, וְאֵין לָהֶם לְבוּשׁ וּמִתְלַבְּשִׁים עֲצָמָם בְּהוּא צַל שְׁנֵי רוּחוֹת הַטְּמָאָה, וְהוּא מְסַתְּפֵל לְמִטָּה לְנִגְדַּת הָרוּחוֹת שְׁבַצַּל וְהֵם מְגִידִים לוֹ מַה שְּׁשָׁמְעוּ כְּרוּזִים הַנְּכַרְזִים בְּעוֹלָם. כִּי כָּל סְבוּת הָאָדָם נְכַרְזִים, הָרִי לָךְ עֵינִין טְמֵאת הַכְּשׁוּף שֶׁהוּא חֵלֶק מִטְּמֵאת אֱלֹהִים אַחֲרַיִם, וְכֹל הַהוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם וּפּוֹעֵל כְּשָׁפִים מְכַרְח לֹאמַר שֶׁהוּא אֵינוֹ עוֹבֵד לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּי אִם לְהַסִּטְרָא אַחְרָא. אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנִשְׁמָתוֹ, וְאֵף אִם אֵינוֹ פּוֹעֵל בְּעֲצָמוֹ הַכְּשׁוּף אֲלָא אֲפִילוֹ הַמְצִוָּה לְהַמְכַשֵּׁף לַעֲשׂוֹת כְּשׁוּף, גַּם כֵּן

מְכַרְח הַמְכַשֵּׁף לְבּוֹא אֶל הַסְטָרָא אַחְרָא וְהַמְשַׁחִיתִים
הַמְמַנִּים עַל הַכְּשׁוּף, צָרִיךְ הַמְכַשֵּׁף לֹאמַר לָהֶם בְּפִרוּשׁ
פְּלוּנֵי זֶה שְׁלַחְנֵי אֵלֵיכֶם בְּשְׁלִיחוֹת וְאֲנִי שְׁלוּחוֹ כְּמוֹתוֹ
וּבְמִקוּמוֹ אֲנִי עוֹמֵד וּמְשַׁעֲבֵד אוֹתוֹ וּמְכַנֵּס אוֹתוֹ תַּחַת
הַמְּשָׁלָה שְׁלֹכֶם לְהִיּוֹתוֹ עֲבָדֵיכֶם, וְהוּא מְרַצָּה וּמְסַכֵּם כָּל
מָה שֶׁתַּעֲשׂוּ רַק בְּזֹאת יֵאָדָּם לוֹ וְתַעֲשׂוּ לוֹ טוֹבָה זֹו כִּי נִתְמַעֵט
מִחַיְתוֹ אוֹ שְׂאָר דְּבָרָיו מִסְבוֹת הָעוֹלָם שֶׁמִּבְקֵשׁ שְׁתוּדִיעֵהוּ
לוֹ בְּשִׁבִיל מָה בָּאת הַסִּבָּה וּמָה הוּא הַתְּרוּפָה. וְלִפְעָמִים
מְכַרְח הַמְכַשֵּׁף לַעֲרוֹךְ שְׁלַחַן וְלִקַּח דָּם שֶׁל עוֹרֵב שְׁחוֹר וְכַבֵּד
וְלֵב שֶׁל הָעוֹרֵב שֶׁהוּא מְאֹכֵל אֲכֹזְרֵי וּמְסִדֵּר הַשְּׁלַחַן לִפְנֵיהֶם
וּמְעַמֵּד אֵלָיו הַמְּאֹכְלִים עַל הַשְּׁלַחַן וּמִבְקֵשׁ אוֹתָן שְׂיִבּוֹא
וְיִתְכַנְּשׁוּן תַּמָּן רָאשֵׁי הַמְשַׁחִיתִים אֲשֶׁר הוּא מִבְקֵשׁ, וְהוּא
עוֹמֵד לִפְנֵיהֶם וּמִבְקֵשׁ בְּעַד זֶה הָאָדָם שֶׁבִקֵּשׁ אֶת הַמְכַשֵּׁף
לַעֲשׂוֹת לוֹ כְּשׁוּף אֵיזָה פְּעֻלָּה הַצָּרִיךְ לוֹ.

י. עַל זֶה כָּתַב בְּזֵהָר פְּרִשְׁת בְּלֶק "וַיִּשְׁלַח בְּלֶק מְלֹאכִים
אֶל בִּלְעָם בֶּן בְּעוֹר פְּתוּרָה", ר"ל דְּמְסִדֵּרִין פְּתוּרָה
לְקַדְמֵיהוֹן וּלְהַקְטִיר לָהֶם אֵיזָה מִיַּן קְטָרֶת, וּבָאִים
הַמְשַׁחִיתִים וְאוֹדְעִין לוֹן מָה דְּאֵנוּן בְּעֵינַן.

הַסְטָרָא אַחְרָא נוֹטֵלֶת נִשְׁמַת הָאָדָם שְׂרַצָּה לַעֲשׂוֹת כְּשׁוּף

וּסוּף הָאָדָם שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת כְּשׁוּף, בְּשַׁעַת פְּטִירְתוֹ בְּאֵין
אֵלָיו הַמְשַׁחִיתִים עִם כָּל הַסְטָרָא אַחְרָא לְקַבֵּל אֶת
הַנִּשְׁמָה דִּילִיָּה וְאָמְרִין דִּין הוּא מִכַּת שְׁלָנוּ.

וּבֵן אֵיתָא בְּזֵהָר פְּרִשְׁת תַּזְרִיעַ וּז"ל, "הֵהוּא בַר נָשׁ נָפִיק
מִרְשׁוֹת דְּמָאֲרִי וּפְקֻדוֹנֵי דִּילִיָּה יְהִיָּה לַסְטָרָא אַחְרָא
מְסַאָבָא רַחֲמָנָא לִיצְלָן" וְכוּ' ע"ש.

יא. על כן אני מזהיר לאותן אנשים או נשים שֶׁהֵן נכשלים בעוון זה לעזב את העוון, ולהסיר המכשול זה, ויתחרט על העבר ועל להבא תזעק במר נפשו לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא להוציאו מתחת ידי הארורים המשחיתים ומזיקים האלו, אשר בעבור העוון זה נכנס תחת רשותם.

סדר הלימוד ליום כד טבת [יום 113 בשנה]

דמעות הבעל תשובה משברים כח הסטרא אחרא ועל כן צריך האדם לבכות בכיה גדולה על עוון זה, ומכח אותן דמעות תשבר ותמגר חזק המשחיתים ויהיה נחלש כוחם בכל יום ויום בעבור הדמעות עד כי לא ישאר רשם של זה החטא.

יב. "תמים תהיה עם ה' אלהיך" בכל ענייניך בכל סבה חס ושלום "שאו למרום עיניכם" לעורר רחמיו וחסדיו יתברך בתשובה ותפלה וצדקה. ואל ישאף לבך אותך בראותך רבים הלכו אחר פשופים והצליחו, אוי לאותו הצלחה ואוי לאותו הטובה הבא על ידי כשוף, כי מהרה כעשן תכלה והעוון חקוק ורשום וקיים להעניש עבורו בענשים קשים ומרים.

יג. ראה מה דאיתא בזהר פרשת תזריע: לט"רבי יצחק הלך לבית אביו, וראה אדם אחד שהלך ונטה חוץ

(ט) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי יצחק הלך לבית אביו וראה אדם אחד נושא משא של עצים נוטה מן הדרך הסלולה. שאלו רבי יצחק: "משא זה של עצים שעל כתפך -

לאיזו מטרה?" לא השיב לו אותו אדם. נכנס אותו אדם למערה אחת - נכנס רבי יצחק אחריו. ראה רבי יצחק עשן כעשן הכבשן עולה מן האדמה, ובאותה שעה נכנס אותו אדם לנקבה צרה ונעלם.

פחד רבי יצחק, יצא מן המערה וישב ליד פתחה והנה עברו ליד המערה רבי יהודה ורבי חזקיה. הבחין בהם רבי יצחק וספר להם את שארע לו. אמר לו רבי יהודה: "ברוך ה' שהצילך! במערה זו גרים מצורעים מן העיר סרוניא - עיר, שכל יושביה מכשפים גדולים. הם יוצאים למדבר וצדים נחשים חיים ארסיים בני עשר שנים ומעלה, ובאמצעות נחשים אלו מבצעים הם את כשפיהם. הואיל והם אינם נזהרים מחומרי הפשוף הארסיים ונוגעים בהם בידיהם - נעשים הם מצורעים. מצורעים אלו גרים במערה זו ובה מאחסנים הם גם את אמצעי כשפיהם".

הלכו החכמים. בדרך הלכם פגשו באדם אחד המוביל את בנו החולה כשהוא קשור על חמורו. שאלוהו: מי אתה? ענה להם: יהודי אני וזהו בני, הקשור על החמור. שאלוהו: "מדוע קשור בנך?" השיבם: "מקום מגורי - בכפר רומאי אחד. בני זה לומד תורה בכל יום, כשהוא חוזר הביתה - חוזר עמי על תלמודו. שלוש שנים גרתי באותו בית ולא חשתי בשום דבר. והנה יום אחד נכנס בני הביתה לחזור בפני על דברי התורה, שקבל מרבו, ואז עברה רוח אחת והזיקתו: פיו, עיניו וידי - התעקמו והדבור נטל מפיו. והנה הולך אני למערת הכשפים, אולי יתנו לי איזו תרופה לבני.

אמר להם רבי יהודה: "אותו בית בו גר יהודי זה - יודע אני, כי זה מקבר נזק בו אדם אחד. היו שאמרו, שאותו אדם היה חולה ואין בבית מזיק; ואחרים אמרו, שיש רוח מזיקה בבית. אמנם לאחר מכן נכנסו לגור בבית כמה אנשים ולא נזוקו". אמרו חכמים: "גלך אחרי אותו אדם עד המערה ונראה מה יקרהו". אמר רבי יצחק: "אסור לנו ללכת אחריו. לו היה הולך לאדם גדול ירא שמים, כשם שהלך נעמן לאלישע הנביא - היינו הולכים אחריו, אולם למערה לא נלך, משום שאפלו לראות במעשי הכשפים - אסור, וברוך ה', שהצילנו מידם, וגם לאותו אדם אסור ללכת לשם".

אמר רבי יהודה: "והרי למדנו: בכל אדם מתרפא, חוץ מעבודה זרה ועצי אשרה!?" ענה לו רבי יצחק: "ודאי הפשוף עבודה זרה הוא, ועוד - הרי פתיב: לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש וגו'".

הלכו החכמים לדרךם. הלך אותו אדם עם בנו החולה למערה. הניח אותו

לְדֶרֶךְ בְּמִשָּׁא עֲצִים עַל כְּתָפָיו, אָמַר לִיָּה שְׁרָטָא דְקִסְתָּא
(פרוש קנים של עצים) בְּכַתְּפֵךְ אַמַּאי.

לָא אָמַר לִי מִיָּדִי אֲזִיל בְּתַרְיָה חָמָא דְעִיל בְּמַעְרְתָא חָדָא
אָעַל אַבְתַּרְיָה חָמָא קְטִירָא דְתַנְנָא דְהוּי סְלִיק תַּחֲוֹת
אַרְעָא וְעָאֵל הָאִי בַר נָשׁ לְנוֹקְבָא חָדָא דְהוּי זְעִירָא
וְאִיתְכַּסִּיה מִיָּנִיה.

יְד. דְחִיל רַבִּי יִצְחָק וְנִפְק לְפֻמָּה מְעַרְתָּא חַד. עַד דְהוּי
יְתִיב עֲבָרוּ גַם כֵּן רַבִּי יְהוּדָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה חָמָא
לוֹן וְקָרִיב לְגַבִּיהוֹן סַח לָן עוֹבְדָא דְשְׁבִירִי מַעִיר (סְרוּגִיא)
יוֹשְׁבִים תַּמָּן כָּל יוֹשְׁבֵי הָאִי קְרָתָא הֵן מְכַשְׁפִּים גְּדוֹלִים
וְאַתָּן לְמַדְבְּרָא וְצָדִין נְחֻשִׁים חוּזִין אוֹכְמָן דְאַנוּן בְּנִי
עֲשָׂרָה שָׁנִין אוֹ יוֹתֵר, וְעוֹשִׁין בְּהֵם חֲרָשִׁין. וְלֹא מְנַטֵּר
מִנֵּיהוּ וְנוֹטְלִין בְּיָדִים וְעַל יְדֵי כֵּן נַעֲשִׂין מְצוֹרְעִים,
וְאַתְעִבִּדוּ סְגִירִין וְכָל זֵינֵי חֲרָשִׁין דְלֵהוֹן בְּהֵהוּא
מְעַרְתָּא אִינוּן.

אָבִיו בְּמַעְרָה וְהֵלֵךְ לַקְשֵׁר אֶת חֲמוּרוֹ. כְּשֶׁאָף יָצָא מִן הַמַּעְרָה, יָצָאָה אֵשׁ
וּפְגָעָה בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל הַגֶּלֶד וְהִרְגָה אוֹתוֹ. מִשְׁחֲזָר אָבִיו רָאָה כִּי בָנוּ מַת.
הִטְעִינוּ עַל הַחֲמוּר וְשָׁב לְבֵיתוֹ.

יום אחד פגש אותו אדם את רבי יצחק ואת רבי חזקיה. הוא הלך ובכה,
וספר את שארעו במערה. אמר לו רבי יצחק: "האם לא הזהרתיו פעמים
הרבה, שאסור ללכת לשם?! ברוך השם, שכל מעשיו - אמת ודרכיו -
דין. זכאים הם הצדיקים, ההולכים בדרך האמת בעולם הזה ובעולם הבא.
אכן אלו ההולכים אחר טפשות וכשפים - סופם רע בחייהם, ולאחר
מותם נשמתם נדחית, ואינם זוכים לראות באור העולם הבא, גם מגופם
נעשים ענינים רעים".

טו. אָזְלִי, עַד דְּהוּי אָזְלִי פִּגְעֵי בְּחַד בְּר נֶשׁ דְּהוּי אֲתִיאַ
 וּבְרִיָּה הוּי דּוֹלָה קָטִיר עַל חֲמוּרָא אָמְרוּ לִיה מֵאן אַתָּ
 אָמַר לָהֶם יְהוּדָאֵי אָנִי וְדָא הוּא בְּנֵי דְאִיהוּ קָשִׁיר עַל
 הַחֲמוּר, אָמַר לִיה אָמַאי הוּא קָשׁוּר.

טז. אָמַר לָהֶם דִּיּוּרֵי הוּא בְּחַד כְּפָר מְבַנֵּי רוּמֵי וְהוּי בְּרִי
 אָלִיף אֹרִיָּתָא בְּכָל יוּמָא וְהוּי אֶהְדֵּר לְבֵיתָאֵי וְלַעֲי לֹון
 אֵינוּן מִלִּין וְג' שְׁנִים הָוִי דִּיּוּרֵי בְּהַהוּ בֵּיתָא וְלָא חֲמִינֵי
 מִיְדֵי וְהַשְׁתָּ יוּמָא חַד עָאל בְּרִי לְבֵיתָאֵי לְאַהֲדָרָא לֹו מִלִּין
 דְּאֹרִיָּתָא מַה שְּׁקַבֵּל מְרַבּוּ אַעֲבַר חַד רוּחָא קָמִיה וְנִזְיֵק
 לִיה אַעֲקִם פּוּמִי וְעֵינוּהִי וִידוּהִי וְלָא יְכִיל לְמַלְלָא וְאַתִּינָא
 לְגַבִּיה מְעַרְתָּא הַנּוֹזְכֵר דִּילְמָא יְהָא יִלְפִין לִי מְלָה דְּאַסּוֹתָא.

סדר הלימוד ליום כה טבת [יום 114 בשנה]

יז. אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה וּבְהַהוּא בֵּיתָנָא יְדַעִית מִן קְדַמַּת
 דְּנָא דְאַתְנַזִּיק בֵּיה חַד בְּר נֶשׁ וְהוּי אָמְרֵי דְמַרְעָא הָוִי
 (ר"ל דְּהוּא חוּלִי) וְלָא מִזִּיק וּמְנִיָּהוּ אָמְרֵי רוּחָא דְבֵיתִיה וּלְכַתֵּר
 עָאלוּ בֵּיה כְּמַה בְּנֵי נֶשָׂא וְלָא אֲתַנַּזִּיקוּ בֵּיה, אָמְרֵי נְזִיל
 בְּהַדֵּי הָאֵי בְּר נֶשׁ וְנַחֲמֵי.

יח. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אָסוּר לָן אִי הָיָה אָזִיל לְגַבִּיה גְּבָרָא
 רַבָּא דְחִיל חֲטָאִין כְּגוֹן נַעֲמָן לְגַבִּיה אֱלִישָׁע נְזִיל
 אַבְתַּרִּיה וְאִם לָאוּ לָא נְזִיל כִּי אָסוּר לָן לְאַתְחַזָּא, בְּרִיד
 רַחֲמָנָא דְשׁוּיב לָן מְנִיָּהוּ וְהָאֵי בְּר נֶשׁ אָסוּר לִיה גַּם כֵּן
 לִיזִיל לְתַמָּן.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָא תַנְיָנָן בְּכָל אָדָם מְתַרְפָּא חוּץ
 מְעַבּוּדָה זָרָה וְעַצִּי אֲשֶׁרָה וְכוּ', אָמַר לִיה וְדָאֵי

עבודה זרה איהי, ולא עוד אלא דהא כתיב "לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש" וגו', ואזלו לארחיהו.

יג. אזיל האי בר נש לההוא מערתא הוא ובריה שדיה לי במערתא עד דנפק אבא לקטרא לחמרא נפיק קטורי דאשא ומחא ליה לרישא וקטליה אדהכי אצל אבוהא ואשכח דמית בריה נטיל ליה ולחמרי' ואזיל להו.

כ. לבתר יומא חד פגע לר' יצחק ולר' חזקיה והוי אזיל ובכה קמיהו וסח להו עובדא א"ר יצחק ולא זמנין סגינן אמינא לך דאסור למיתב תמן בריך רחמנא די כל מעבדוהי קשוט וארחותיה דין, זכאין אינון צדיקים דאזלין באורחא קשוט בעלמא הדין ובעלמא דאתי אכל אינון דאזלין בתר טפשיין וכשפים ודאי שסוף שלהם הוא רע מאד בחייהן ומכ"ש אחר מותן שנשמתן נדחית ואינו זוכה לראות באור עולם הבא וגם מגופן נעשה ענינים רעים, כמבאר בזהר בכמה מקומות, וכאן קצרת.

על בן צריך האדם להזהר שלא יעשה לו אפילו רפואה מה שנעשה על ידי כשוף כי מעשה כשוף הוא עברה כאלו עובד עבודה זרה. והירא שמים ירחיק ממנה ואז טוב לו סלה.

⚡ פֶּרֶק כ"ט ⚡

פרשת בא

א. ודע כי בלעם הרשע, כשראה שאינו יכול להרע לישראל בכשפיו, כמו שאמר הכתוב (במדבר כג, ח) "מה אקב לא קבה אל" וגו', נתן עצה לבלק שיפקיר את

בְּנוֹתֵיהֶם לְזוֹנוֹת כְּדֵי לְהַכְשִׁיל אֶת יִשְׂרָאֵל, וְכֹאֲשֶׁר בְּאֶמֶת
נִכְשְׁלוּ וְנִפְּלוּ מִיִּשְׂרָאֵל עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה אֲלָף, וְאַחַר כֵּן
הָלַךְ בַּלְעָם לְטַל שְׂכָרוֹ מִבְּלָק.

ב. בַּא פִּנְחָס וְרָאָה אֶת בַּלְעָם בְּמַלְחָמַת מִדִּין פּוֹרֵחַ בְּאוֹיֵר,
”רָמָא פִּנְחָס קָלָא לְבַנֵּי חִילָא, עֵינַן בְּזֵהָר, וְאָמַר ”אֵית

(מ) פרוש הזהר בלשון קדש:

הרים פִּנְחָס קולו וקרא לאנשי הצבא - עין בזהר - ואמר: "היש מי
שבכוחו לפרח אחרי בלעם הרשע?" לפי שראה, שבלעם פָּרַח כְּעוֹף.
מיד התעורר איש אחד משבט דן, צליא שמו, שהיה יודע להכניע את
פוחות הטמאה, ופרח אחריו. פִּינן שראה בלעם את צליא רודף אחריו,
השתמש בכשפיו כדי להסתתר בעמק חמשה אוירים, וטס והתפסה שם
ונעלם מן העין. באותה שעה, שנעלם בלעם, היה צליא שרוי בצער,
מפנין שלא ידע מה לעשות. מיד הרים פִּנְחָס קולו וצוה לאויר, שבו
התפסה בלעם, להתהפך, כדי שלא יוכל אותו רשע להתפסות בו. מיד
נתגלה אותו אויר. וננס צליא לתוכו וגבר על בלעם הרשע וכפאו לבוא
לפני פִּנְחָס.

וכיצד גבר על בלעם וכפאו? בזה שעלה על בלעם בידיעת הפשוף, כי
צליא ידע לכוף הן את הזכר והן את הנקבה - ראשי טמאת הפשוף,
אשר כל אחד מהם נקרא 'שפי', בעוד שבלעם ידע להשתמש בכח הזכר
בלבד. לכן בבלעם נאמר: 'וילך שפי'; ובצליא שהוא משבט דן נאמר:
”יְהִי דָן נָחַשׁ עָלַי דָּרָךְ, שְׁפִיפֵן עָלַי אֲרַח” - 'וארח' ו'שפיל' הם באותו אויר
אשר בו נתפסה בלעם. פן לעתיד לבוא תהיה הנקמה באויבי ה' על ידי
שריה משבט דן; וכשיקום דן, אז חפה לישועת ישראל, כמו שכתוב:
”לישועתך קויתי ה'”.

כאשר בא בלעם הרשע לפני פִּנְחָס, אמר לו פִּנְחָס: "כמה צרות הבאת
על עם קדושי!" אמר פִּנְחָס לצליא: "עמד והרג אותו ולא בשמות
הקדושים - שאז תתקים משאלתו: 'תמות נפשי מות ישרים.'" באותה
שעה הרגו צליא בכמה מיתות משונות; ולא מת בלעם עד שלקח צליא
חרב, עליו חקוק היה נחש משני צדיו. אמר לו פִּנְחָס: "באותה טמאה

מֵאֵן דִּידַע לְמִפְרַח אֲבִתְרִיהַ דְּהֵהוּא רְשַׁע", לְפִי שְׁהִיָּה
רוֹאֵה שְׁבִלְעָם טָס כְּעוֹף.

ג. וּמִיָּד הִתְעוֹרַר אִישׁ אֶחָד וְצִלְיָא שְׁמוֹ, וְהָיָה מְשַׁבֵּט
דָּן, שְׁהִיָּה יוֹדַע לְכוּף תַּחֲתִיו כּוּחוֹת הַטְּמָאָה וּפְרַח
אֲחֵרֵיו. כִּינֵן דְּחָמָא לִיהַ הֵהוּא רְשַׁע קָרַב בְּכַשׁוּפִין בְּעַמְק
חֲמִשָּׁה אֲוִירִים, וְטָס וְנִתְכַסָּה שָׁם בְּהַעֲלָמוֹת עֵין, וּבְהֵהוּא
שְׁעֵתָא דְּאִתְכַסֵּין הָיָה הָאִישׁ צִלְיָא בְּצַעְרָא וְלֹא הָיָה יוֹדַע
מַה לַּעֲשׂוֹת.

סדר הלימוד ליום כו טבת [יום 115 בשנה]

איך שהכריח פנחס לבלעם שיבוא אליו

ד. מִיָּד רָמָא לִיהַ פְּנַחֶס קָלָא לְהֵהוּא צִלְא אֲשֶׁר נִתְכַסָּה בּו
בְּלַעַם בְּחִמְשָׁה אֲוִירִים שְׁיִתְהַפֵּךְ וְיִתְגַּלֶּה, לְבַל יִתְכַסָּה
בוֹ אוֹתוֹ רְשַׁע. מִיָּד נִתְגַּלֶּה הָאִישׁ אֲוִירָא וְעָאֵל צִלְיָא לְגַבִּיָּה,
וּגְבַר עַל בְּלַעַם הָרְשַׁע וְכַפִּיָּה שְׁיָבוֹא לְפָנָי פְּנַחֶס, וּבְמַה
כְּפָה אוֹתוֹ בְּזַה.

ה. כִּי יוֹדַע הָיָה צִלְיָא לְכוּף אֶת הַזְכָּר וְאֶת הַנְּקֵבָה שֶׁל
רָאשֵׁי טְמָאֹת הַכַּשׁוּפִים, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד מֵהֶם הָיָה
נִקְרָא "שְׁפִי", מַה שְּׂאִין כֵּן בְּלַעַם הָרְשַׁע, הָיָה רַק יוֹדַע
לְהִתְגַּבֵּר בְּכַח הַזְכָּר לְבַד. לְכֵן בְּבִלְעָם כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר כ"ג, ג)
"וַיִּלֶּךְ שְׁפִי".

בה עסקת - בה תמות". בכך הרגוהו ודנו אותו באותה טמאה, ובעולם
ההוא הרקיבו עצמותיו קלן, ומבשר גופו - ואפלו מעצמותיו - נעשו
נחשים.

מה שָׁאִין כֵּן צְלִיא שְׁהִיָּה מִשְׁבֵּט דָּן, כְּתִיב בֵּיה (בְּרֵאשִׁית מט, יז) "יְהִי דָן נֶחֱשׁ עָלַי דְּרַךְ שְׁפִיפֵן עָלַי אֲרַח", וְהֵאֵי אֲרַח וְשָׁבִיל בְּאִירָא דְנִתְכַסָּה בּוֹ אוֹתוֹ רָשַׁע.

וְכֵן לְעֵתִיד תְּהִיָּה הִנְקָמָה בְּאוֹיְבֵי ה' עַל יְדֵי שְׁרִיָּה מִשְׁבֵּט דָּן, וְכַד יָקוּם דָּן כְּדִין מְחַכֶּה לְפָרְקָנָא דִישְׂרָאֵל, דְכְּתִיב (שָׁם שָׁם, יח) "לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי ה'".

ו. כְּשָׁבָא בְלַעַם הָרָשָׁע לְפָנַי פְּנַחַס, אָמַר לִיה פְּנַחַס לְבַלְעַם הָרָשָׁע, רָשָׁע, כְּמָה גְלַגּוּלִין בִּישִׁין עֲבָדַת עַל עֲמָא קַדִּישָׁא. אָמַר לִיה פְּנַחַס לְצִלְיָא, קוּם וְקַטְלִיה, וְלֹא בְשָׁמָא קַדִּישָׁא, וְתַתְקִים בֵּיה "תָּמַת נַפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל" (בְּמִדְבָר כג, י). בְּהֵהוּא שְׁעֵתָא עֲבִיד בֵּיה כְּמָה מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת וְלֹא מִית, עַד דְנִטִּיל חֲרָבָא דְהוּי חָקוּק עָלֵיה חוּיָא מְהֵאֵי סֹטֵר וְחוּיָא מְהֵאֵי סֹטֵר.

ז. אָמַר לִיה פְּנַחַס, בְּהֵא טְמָאָה דְהוּיָת עָסוּק בֵּיה אַתָּה תְּמוֹת בּו. כְּדִין קִטִּיל לִיה וְדִינּוֹן לִיה בְּהֵהוּא טְמָאָה וּבְהֵהוּא עֲלָמָא עֲצֻמוֹי כּוּלָּהּ אַתְרָקִיבו, וּמְבַשְׂרוּ וְגוּפוֹ שֶׁל בְּלַעַם אַתְעֲבִידוֹ נְחָשִׁים, חוּיָן בִּישִׁין, וְאַפְלוֹ מִתּוּלְעִים שְׁאָכְלוּ אֶת בְּשָׂרוֹ, אַתְהֵדְרוּ מֵהֶם וְנַעֲשִׂים חוּיָן, וּמַעֲצָמוֹ נַעֲשׂוּ גַם כֵּן נְחָשִׁים גְּדוּלִים.

מפלתם של המכשפים

ח. וְכֵן הוּא סוּף וְקֶץ כָּל גּוֹפּוֹת הַמְּכַשְּׁפִים, שְׁהֲלָכוּ אַחַר הַכְּשׁוּף, לְהִיּוֹת מְמַנּוֹ נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים, וְנִשְׁמַתָּן נַעֲשִׂין שְׂדִין וְלִילִין. תַּפַּח רוּחָם וְנִשְׁמַתָּם שֶׁל בְּעָלֵי כְּשׁוּף.

ז. וְאוֹתָן אֲנָשִׁים אוֹ נָשִׁים שֶׁהוֹלְכִין אַחַר הַכְּשׁוּף, הִמָּה רְאוּיִין לְקַלֵּל אוֹתָן לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְהַתִּישׁ כְּחֵן בְּכָל מְאִי דְאֶפְשָׁר.

זכאם אֲשֶׁר יֵשׁ נָשִׁים כְּשִׁפְנוֹת הַיּוֹדְעוֹת לְהַזִּיק יְלָדֵי יִשְׂרָאֵלִים רְאוּיִין הֵן לְפָרֹטֶן בְּשִׁמְם וּלְהַחְרִים אוֹתָן בַּחֲרָם חָמוּר בְּשׁוֹפָר וְכַבּוּי גְרוֹת וּבְהוֹצָאת שְׂבָעָה סִפְרֵי תוֹרָה וּלְהַפְרִישׁ אוֹתָן, שְׁלֵא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם נְגִיעָה בַּקְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כז טבת [יום 116 בשנה]

קְדִירַת הַכְּשׁוּף שֶׁהִטְמִין בַּלַּעַם הַרְשָׁע, מִצָּאָה דּוֹד הַמֶּלֶךְ ע"ה פֶּאֶשֶׁר כָּרָה הַשְּׁתִּין, וְהַחֲלִישׁ אֶת כְּחָהּ

י. וְדַע, כִּי בַלַּעַם הַרְשָׁע לָקַט כָּל מִינֵי עֲשָׂבִים הַשְּׂיָכִים לְהַכְּשׁוּף, וְהַכְּנִיסָם לְקַדְרָה, וְחָפַר וְטָמַן אֶת הַקַּדְרָה בְּעַמֶּק הָאָרֶץ אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אַמָּה.

יא. וּכְשִׁכְּרָה דּוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם לְהַשְׁתִּין כָּרָה עַד הַתְּהוֹם לְהַמְצִיא מִים מֵהַתְּהוֹם לְנִסְף עַל גְּבֵי הַמְּזֻבַח, כָּרָה אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אַמָּה, וּמִצָּא הָאִי קַדְרָה, וְהַעֲבִירוּ וְהַחֲלִישׁוּ בַּמִּים, הָרְאוּיִין לְנִסְף עַל גְּבֵי הַמְּזֻבַח, וְעַל זֶה אָמַר (תהלים ס, י) "מוֹאֵב סִיר רַחֲצִי", שְׂרַחֵץ וְהַעֲבִיר כְּשׁוֹפִים שְׂבָסִיר מוֹאֵב הַנְּזָכָר.

בְּכַח חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת" מְבֹטְלִים אֶת פֶּח הַכְּשׁוּף

יב. וְעַל כֵּן בָּאָם יֵשׁ חֲשֵׁשׁ הַהֲזָק שֶׁל כְּשׁוֹפִים, טוֹב לְהַעֲבִירָם עַל יְדֵי חֲמֵשֶׁה עֶשֶׂר "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת" שְׂאֵמַר דּוֹד בְּשָׁעָה שְׂכָרָה אֶת הַשְּׁתִּין לְהַעֲלוֹת הַמִּים מִן

הַתְּהוּם, וְאַחַר כֵּן יִתְפַּלֵּל לַהֵשֶׁם יִתְבַּרְךָ לְהַסִּיר כָּל מִיַּי הַזֶּק כְּשׁוֹף מִיִּשְׂרָאֵל.

יג. וְזֹאת הָעֶצֶה טוֹבָה לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל וּלְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְהִרְחִיק עֲצָמָם מִן הַכְּשׁוֹף בְּכָל מִיַּי הִרְחִיקוֹת שְׂבָעוּלָם מִלַּעֲשׂוֹת דְּבַר עַל יְדֵי כְּשׁוֹף אוֹ נַחוּשׁ וּקְסָמִים, וְלֹא לְשִׁמוּעַ שׁוֹם לַחֵשׁ שֶׁל כְּשׁוֹף.

יד. כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעִמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתְּפָאֵר (בַּמִּדְבָּר כג, כג) "כִּי לֹא נַחַשׁ בִּיעֶקֶב וְלֹא קָסַם בְּיִשְׂרָאֵל". וְכָל הַמְּרַחֵק אֶת עֲצָמוֹ מִהַכְּשׁוֹף, מְכַנְיִסִּין אוֹתוֹ לְמַחֲצִיחָה בְּעוֹלָם הַבָּא שְׂאֵפְלוֹ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת אֵין יְכוּלִין לַעֲמֹד שָׁם.

פָּרָק ל'

א. כְּתִיב (ישעיה נח, ח) "וְהִלַּךְ לְפָנָיִךָ צְדָקָה כְּבוֹד ה' אֲסַפְּךָ". אֵימָתָה בְּמַסְכַּת בְּרָכוֹת (דף נ"ח עמוד א') "הִרְוֵאָה אֲכָלְסִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִבְּרַךְ הַבְּרָכָה בְּרוּךְ חָכֵם הַרְזִים, שְׂאֵין דַּעְתָּן שׁוּה, כֵּן אֲנִי אוֹמֵר שֵׁשׁ דַּעוֹת מְחַלְקוֹת בְּבִנְיָ אָדָם בְּנִתְיַנֵּת הַצְּדָקָה וּבַעֲשִׂית הַגְּמִילוֹת חֲסָדִים.

סדר הלימוד ליום **כח טבת** [יום 117 בשנה]

הקמץנים הם מפתות הקליפות רח"ל

ב. הַפֶּת הָאֲחַת הֵן קְמָצָנִים, וְאֵין כַּחַם לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּגְמִילוֹת חֲסֵד, וְאֵף לַעֲצָמָם אֵין לָהֶם רְשׁוֹת לְאָכַל וּלְשִׁתּוֹת וְלַעֲשׂוֹת מַלְבוּשִׁים, בְּוַדַּאי אוֹתָן אֲנָשִׁים הֵן מְכַתּוֹת הַחִיצוֹנִים, וְכִמּוֹ שְׂכַתְּבָנוּ לְעֵיל בְּפָרָק כ"ז וּכ"ח, וְאֵין לָהֶם חֵלֶק בְּקַדְשָׁה, כִּי הַסְטָרָא אַחֲרָא שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם.

ג. פת השני, עין רעה בשל אחרים, ואין לו לב לעשות צדקה כי אם מעט מזעיר מחמת הגאווה, אבל הוא בעצמו אוכל ושותה וטוב לב משתה תמיד, ויצא שמן ודשן כעגל מרבק, עליו כתב הזהר, זהו אנשים אשר המה מסטרא דנחש, וסימנה (ויקרא יא, מב) כל הולך על גחון, רצה לומר, מי שיש לו בטן גדול מלא שומן ודשן הם מסטרא ד"על גחונה תלך" (בראשית ג, יד) עין שם פרשת שמיני, אבל מכל מקום יש להם קצת זכות, אף שעושין צדקה לשם גאווה.

ד. פת השלישי, הם אנשים עשירים, אשר נתן ה' להם עשר ועושין צדקות, ועושין גמילות חסדים אף לא כדבעי, באשר שיש להם קצת רע עין ואינן יכולין לכוף את יצרם מלעשות צדקה בחייהו, רק כשהן חולין על מטתם עושין צנאה לעשות אחר מותן צדקה לבנין בית הכנסת או לבית המדרש, או ללמד איזה שנים עבורו אחר מותו, זהו מדתו של אדם בינוני.

מעלת האנשים שעושים צדקה בחייהם

ה. הפת הרביעי, הוא מי שחנן ה' אותו בעשר, ועושה צדקה בחייו לפי עשרו, ועוסק בגמילות חסדים ובתלמוד תורה, שמספיק ללומדי תורה וגם מפזר מעות למלמדים שילמדו עם בני עניים, על זה נאמר "והלך לפניך צדקה כבוד ה' יאספק".

ו. ואמשל לה משל למלך שהלך למלחמה ויש לו חיל, אם החיל הולך לפני המלך, אז המלך בודאי לא יכול לבוא לידי סכנה אם יפגעו בו אויביו, מה שאינו כן אם

הַמְלִיךָ הוֹלֵךְ לְבִדּוֹ לְפָנַי הַחֵיל, בָּאֵם יִפְגְּעוּהוּ רוֹכְבֵי
 סוּסִים וּפְרָשִׁים מִן אוֹיְבָיו, אֲזִי יִשְׁיגוּהוּ וַיִּקְחוּהוּ לְשָׂבִי
 אֶף שֶׁהַמֶּלֶךְ הוּא גְבוּר חֵיל וַיְכוּל לְלַחֵם נֶגֶד הָאוֹיְבִים,
 מְכַל מְקוֹם נְסוּג לְבוֹ אַחֲזוֹר בְּרֵאוֹתוֹ שֶׁהַחֵיל שָׁלוֹ הוּא
 רְחוֹק מֵאֲצִלוֹ.

ז. כֶּף הוּא הַנְּמָשֵׁל, הָאָדָם כְּשֶׁעוֹשֶׂה צְדָקָה בְּחַיָּיו, אֲזִי
 עָלָיו נֶאֱמַר "וְהֵלֶךְ לְפָנַי צְדִיקָךְ", וְאֵין אֶתָּה מִתִּירָא
 מִן הָאוֹיְבִים, כִּי "כְבוֹד ה' יֶאֱסֹפֶךָ" בְּלִי שׁוֹם שְׁטָן
 וּמִקְטָרְג, מֵה שְׁאֵין כֵּן אִם אֶתָּה עוֹשֶׂה צְדָקָה אַחַר מוֹתְךָ
 מִי יוֹדֵעַ אִם יִשְׁיגוּ אוֹתְךָ אוֹתָם הַצְדִּיקָה, כִּיּוֹן שֶׁהַמַּתִּים
 הֵם חִפְשִׁים מֵהַמְצוּוֹת.

ח. עַל הַכֶּת הִרְאֵנוּהָ נֶאֱמַר (תהלים מט, יא) "וְעִזְבוּ לְאַחֲרֵים
 חֵילָם", וְאֶפְלוּ אִם בָּנָיו הֵם יוֹרְשִׁים אוֹתוֹ, מְכַל מְקוֹם
 אֵין לוֹ נַחַת רוּחַ בְּעֶשְׂרוֹ אֶף לְאַחַר מוֹתוֹ בְּאֶשֶׁר חֲדָשִׁים
 מִקְרוֹב בָּאוּ.

סדר הלימוד ליום כט טבת [יום 118 בשנה]

אותן שמקלין בכבוד אביהם לאחר פטירתם

מ. וְרֵאִיתִי הָעַם מְקַלִּים בְּכְבוֹד אֲבֵיהֶם שֶׁכָּבַר מִתּוֹ
 שְׁעוֹשִׂין לָהֶם בְּגָדִים שְׁחוּרִים, מְבַחֵר הַבְּגָד מִכְּלָן,
 חֲדָשִׁים כְּחֻקוֹת הָאֲמוֹת, וְטוֹב לָבָם מִשְׁתַּה תָּמִיד, וְהֵן
 בְּעֶצְמָן מוֹלִזְלִים בְּכְבוֹד אֲבֵיהֶם, אֲשֶׁר מֵהֶרְאוּי לְסִפּוּד
 אַחַר אָבִיו וְלֵהִיּוֹת עֶצֶב, וְכָל זֶה הוּא גְרָמָא מֵאֲבֵיהֶם, וְזָרַק
 חוֹטְרָא לְאוֹיְרָא אַעֲקָרָא קָאִי. [פרוש: כְּשֶׁזוֹרְקִים עַץ כְּלָפִי

מַעֲלָה הוּא יוֹרֵד וְנוֹפֵל עַל הָאָרֶץ לְמָקוֹם שֶׁרָשׁוּ אֲשֶׁר לָקַח
מִשָּׁם] וְאִם כֵּן אֵין לָהּ שְׁטוּת גְּדוֹל מִזֶּה, וְדִי בִזָּה.

העקר הוא לתן צדקה בחייו

י. עַל כֵּן עֲצָה הַיְעוּצָה לְהֶאָדָם, לְתֵן צְדָקָה בְּחַיָּיו בְּעֵין
יָפֵה, וְלַעֲסֹק בְּגַמְלֵי לוֹת חֲסָדִים בְּחַיָּיו, כִּי מִי יוֹדֵעַ
הָעֵתִים, אִם יִתְקַיֵּם צְוֹאתוֹ אוֹ לֹא, וְקִימָא לֵן בְּכָל מָקוֹם
(עֵין פְּסָחִים דָּף ט' עמוד א' וְעוֹד) שְׂאִין הַסֶּפֶק מוֹצִיא מִיַּד וְדָא.
עַל כֵּן עָקַר הַצְּדָקָה הוּא מֵה שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה בְּחַיָּיו, וְיִרְאֶה
לְתֵן לְבְנֵי הָאָדָם שֶׁהֵן מְהַגְנִים, כְּמִבְּאֵר בְּשִׁלְחֵן עָרוּף
בְּהִלְכוֹת צְדָקָה, וְאִז טוֹב לוֹ יִהְיֶה סֵלָה.

פְּרִשְׁת בְּשִׁלְחַן פֶּרֶק ל"א

א. "ה' בִּקֵּר תִּשְׁמַע קוֹלִי" (תהלים ה, ד). וְקָשָׁה, וְכִי בִּבְקֵר
שׁוֹמֵעַ ה' קוֹל הַמְתַּפְּלָלִים, וְהֵלֵא בְּכָל עֵת וְשָׁעָה
שֶׁקוֹרְאִים אֵלָיו הוּא שׁוֹמֵעַ קוֹלָנוּ וּמַאֲזִין תְּפִלָּתָנוּ.

ב. אֲכַן הָעֲנִין הוּא כֵּן, כִּי בִשְׂאֵר הָעֵתִים כְּשֶׁבְנֵי אָדָם
מְתַפְּלָלִים, מְעִינִים בְּתַפְּלָה אִם הִיא רְאוּיָה לְהִתְקַבֵּל
מִחֲמַת מַעֲשִׂים שֶׁל אָדָם אוֹ לֹא, מֵה שְׂאִין כֵּן הַמְתַּפְּלָל
בִּבְקֵר, כְּדָאִיתָא בְּזִהַר בְּלֶק (דף ר"ד עמוד א) :

ג. מֵא "רְבִי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וּשְׂאֵר חֲבֵרַיָּא עָמִיה הָווּ אֲזִלִּי
בְּאוֹרְחָא, פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, "ה' בִּקֵּר תִּשְׁמַע

מא) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

רבי אלעזר ורבי אבא ושאר חבריאי עמו היו הולכים בדרך. פתח רבי

קולי", הענין הוא כן, פי בכל צפרא מתעורר חסד דאברהם, דכתיב ביה (בראשית כב, ג) "וישכם אברהם בבקר", והאי שעתא עת רצון הוא מאד.

ד. ואפלו החולים המטלים על ערש דני מוצאים נחת רוח בבקר על ידי מלאך רפאל דמתגלי בכל בקר, וכל אינון ממנים על מרעין להטיל חלשא ומרעין בישין על בני נשא, כד חזין מלאך רפאל מתגלה, דחלין מיניה וערקין, וכדין רפאל אושיט אסותא לההוא בר נש החולה.

ה. וכמו שיש עת רצון אז לחלי הגוף, כן יש עת רצון לחלי הנפש ונשמה, שהן החטאים והעבירות ופשעים, והוא עת רצון להתפלל בבקר.

סדר הלימוד ליום א שבת [יום 119 בשנה]

הקדוש ברוך הוא מקבל התפלה בבקר

ו. ומחמת שבאותו הפעם עת רצון, על כן אם אינו ראוי זה המתפלל מחמת מעשיו שתקבל תפלתו, אפילו הכי חשיב עליה הקדוש ברוך הוא דאיהו פקיד לכעלי דינא

אלעזר ואמר: "ה' בקר תשמע קולי" - הענין הוא כן פי בכל בקר מתעורר חסד אברהם כמו שכתוב: "וישכם אברהם בבקר", ואותה שעה היא עת רצון מאד, ואפלו לחולים המטלים על ערש דני, מוצאים נחת רוח בבקר על ידי מלאך רפאל שמתגלה בכל בקר, וכל אותם הממנים על החלים להטיל חלשה וחלים רעים על בני אדם, וכשזואים את מלאך רפאל מתגלה, הם מתמלאים אימה ופחד ממנו ובורחים, אז מושיט מלאך רפאל רפואה לאותו אדם חולה.

דיליה, דְּלָא יִפְתָּחוּן בְּדִינָא נְפֻשׁ: אָף עַל פִּי כֵן מְחַשְׁבֵּי
 אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא פּוֹקֵד עַל בֵּית הַדִּין שֶׁלֹּא
 יִפְתָּחוּ בְּדִין], כִּי הַחֶסֶד וְהַחֲנִינָה אֵינּוּ מוֹסֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה, אֲלָא הַחֶסֶד וְהַחֲנִינָה הֵן בְּיָדוֹ
 שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבִבְקָר הוּא מַדַּת חֶסֶד לְאַבְרָהָם,
 וְלָכֵן מְקַבֵּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּפִלַּת בְּקָר בְּחֶסֶד. מִבְּאֵמְרוֹ

(מב) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

אָמְרוּ רַבֵּי אַבָּא וּשְׁאָר הַחֲבֵרָאִי: "אֲלֹמְלָא לֹא יֵצְאוּ לְדַרְךָ אֲלָא לְשִׁמוּעַ
 חֲדוּשׁ זֶה - דִּינֵנו!" בְּעוֹדֵם הוֹלְכִים, הִתְעוּפְפָה יוֹנָה אַחַת לִיד רַבִּי אֶלְעָזָר
 וְהִתְחִילָה לְצַפְצֹף לְפָנָיו. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: "יוֹנָה כְּשֶׁרָה, תְּמִיד הֵייתָ
 מִיַּעַדַת לְשִׁלְיחוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתוּב: 'וַיִּשְׁלַח נֹחַ אֶת הַיּוֹנָה'. לְכִי אֵיפּוֹא וְאִמְרִי
 לְרַבִּי יוֹסִי: 'הִנֵּה בָּאִים הַחֲבֵרָאִי אֵלֶיךָ וְאֵנִי אֲתָם, בַּל יִפְחַד, כִּי נָס יִתְרַחֵשׁ
 לוֹ בְּעוֹד שְׁלוֹשָׁה יָמִים, וְאֵל יִפְחַד כִּי בְּשִׁמְחָה אֵנִי הוֹלֵךְ אֵלָיו".

עָפָה הַיּוֹנָה אֶל רַבִּי יוֹסִי בֶן לְקוֹנִיָּא, חָמִיו שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר, וְהִבִּיָּאָה אֶת
 תְּשׁוּבָתוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי אֶל רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמְרָה: "רַבִּי יוֹסִי בֶן לְקוֹנִיָּא מִצְטַעֵר
 עַל רַבִּי יוֹסִי בֶן פְּקִיעִין, הַמְטִיל גּוֹסֵס עַל מִטַּת חָלָיו". מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כֹּף
 הָיָה: בְּתַחֲלָה הָיָה רַבִּי יוֹסִי בֶן לְקוֹנִיָּא חוֹלֵה, אַחַר כֹּף נִתְרַפָּא, וְאָז נֶפֶל
 רַבִּי יוֹסִי בֶן פְּקִיעִין לְמִשְׁכַּב. בְּעוֹדֵם הוֹלְכִים, בָּא עוֹרֵב וְהוֹדִיעַ לְרַבִּי אֶלְעָזָר
 עַל פְּטִירָתוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי בֶן פְּקִיעִין. תְּמַהוּ רַבִּי אַבָּא וְהַחֲבֵרָאִי. אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר לְעוֹרֵב: "לֵךְ לְדַרְכְּךָ, יוֹדַע אֵנִי עַל כֹּף".

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְחֲבֵרָאִי: "בּוֹאוּ וְנִגְמַל חֶסֶד שֶׁל אֲמַת עִם הַרְמוֹן הַזֶּה,
 שֶׁהָיָה מְלֵא מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וּשְׁמוֹ רַבִּי יוֹסִי דְּפְקִיעִין, שֶׁהָרִי
 הִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵין מִי שִׁיטְפַל בְּקִבְרָתוֹ וּבֵיתוֹ קְרוֹב אֵלָינוּ".

סֵטוּ הַחֲבֵרָאִי מִדְרָכָם וְהִלְכוּ לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי דְּפְקִיעִין. כִּיּוֹן שֶׁרְאוּם
 בְּנֵי הָעִיר, יֵצְאוּ כָּלָם לְקִרְיָתָם, וְהַחֲבֵרָאִי נִכְנָסָה לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי.

בֶּן קָטָן הָיָה לוֹ, לְרַבִּי יוֹסִי, אוֹתוֹ בֶּן לֹא הִרְשָׁה לְאִישׁ לְהִתְקַרֵּב אֶל מִטַּת
 אָבִיו לְאַחַר שֶׁנִּפְטַר, רַק הוּא לְבַדּוֹ עֹמֵד לִיד הַמְטָה וּבִכָּה. פֶּתַח הַיָּלָד אֶת
 פִּיו וְאָמַר: "בּוֹרָא עוֹלָם! כְּתוּב בַּתּוֹרָה: 'כִּי יִקְרָא קוֹן צְפוּר לְפָנָיִךְ בְּדַרְךָ וְכוּ'
 - שִׁלַּח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ' - אֲדוֹן הָעוֹלָם! קִיָּם אֶת

דברי התורה! שני ילדים נולדו לאבי ולאמי - אני ואחותי הקטנה. אותנו היה לה לקחת ולקום את דברי התורה! ואם תאמר, אדון העולם, שכתוב בתורה 'אם' ולא 'אב' - הרי אמי כבר נפטרה. לקחת אותה מעל בניה, והנה עתה נפטר גם אבי, אשר תחת כנפיו חסינו ולקחת אותו מאתנו - כיצד איפוא יתקום דין התורה?"

כאשר שמעו רבי אלעזר והחבריא את קולו של הילד הרך, פרצו בביכי. פתח רבי אלעזר ואמר: "שמים לרום וארץ לעמק ולב מלכים אין חקר!", כשקרא רבי אלעזר פסוק זה, בא עמוד אש והפסיק בין החבריא לבנו של רבי יוסי, בעוד אותו ילד נצמד לאביו ומדביק את פיו לפי אביו, משראה רבי אלעזר את עמוד האש, אמר: "או שהקדוש ברוך הוא רוצה לעשות נס, ולכן מפריד הוא בינינו לבין הנפטר כדי להסתיר את הנס או שרוצה הקדוש ברוך הוא, שאיש אל יתערב ויפריע לבנו של רבי יוסי לטפל באביו".

עודם יושבים וממתינים, שמעו קול: "אשריכם, רבי יוסי, שדבריו של הטלה הרך שהשארת ודמעותיו, עלו עד כסא הכבוד ופעלו את פעלתם. בשמים דנו שוב את דינך ונתנו למלאך המנות תריסר אנשים במקומך, עשרים ושנים שנה הוסיפו לך על שנות חיך, כדי שתספיק ללמד את התורה לגדי התמים הזה, החביב לפני הקדוש ברוך הוא.

קמו רבי אלעזר והחבריא ולא נתנו לאיש להתקרב אל הבית. מיד ראו כי עמוד האש הסתלק ורבי יוסי פקח את עיניו בעוד בנו צמוד אליו, כשפיו דבוק לפי אביו. אמר רבי אלעזר: "אשרינו, שזכינו לראות את תחית המתים עין בעין!"

התקרבו החבריא אל רבי יוסי, ואלו בנו הקטן התנמנם מרב חלשה ונראה כמת. אמרו החבריא: "אשריך רבי יוסי, ברוך ה', שעשה לך נס בזכות דבורי אלו של בנך הקטן. ידע הילד להתפלל בדברים נחמדים ולפתח את שערי השמים בדמעות שלישי. בזכותו הוסיפו לך עשרים ושנים שנות חיים". נטלו החבריא את הילד, נשקוהו, כבו עמו מרב שמחה והניחוהו בבית אחר, כדי שתתישב רוחו ותשוב אליו נשמתו. שמחו החבריא שלושה ימים עם רבי יוסי וחדשו חדושי תורה רבים. אמר להם רבי יוסי: "חבריא, אין לי רשות לגלות לכם מה שראיתי בעולמות העליונים אלא לאחר שתים עשרה שנה, אולם זאת אוכל לגלות לכם: שלש מאות ושבעים הדמעות, שהוריד בני, עלו בחשבון לפני המלך הקדוש; ונשבע אני לפניכם, חבריא! בשעה שפתח בני את פיו ואמר את

רבי אבא ושאר חבריא: אלמלא לא נפקנא אלא למשמע דא דינו.

ז. עד דהוו אזלי, בא חד יונה. מטה לגביה דרבי אלעזר והתחילה לצפצף קמיה. אמר רבי אלעזר, יונה ודאי כשרה תדיר הוית בשליחותא, כמה דאת אמר (בראשית ח, ח) וישלח נח את היונה. זילי ואימא ליה לרבי יוסי הא חבריא אתאן לגבך ואנא עמהון, ולא ידחל, כי ניסא יתרחש ליה לתלתא יומין, ולא ינפל עליה דחלא, דהא בחדווא אנן אזיל לגביה.

ח. אזיל ההיא יונה לגביה רבי יוסי בן לקוניא, דהוי חמוהי דרבי אלעזר, בשליחותא, ואתיב תשובה לרבי אלעזר, דרבי יוסי בן לקוניא הוא מצטער על רבי יוסי בן פקיעין דהוי גוסס ומטל על ערש דוי, כי מתחלה היה רבי יוסי בן לקוניא חולה ואחר כך נתרפא, ונחלש רבי יוסי בן פקיעין.

הפסוק: 'פי יקרא קו צפור לפניך' וטען את טענתו, הנזכרת לעיל, הזדעזעו כל הספסלים בישיבה של מעלה, וכלם קמו לבקש עלי רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא. הקדוש ברוך הוא נתמלא עלי רחמים, ומצא חן בעיניו כיצד מוסר בני את נפשו עלי, ואפוסטרופוס אחד קרא: 'אדון העולם! הרי כתוב: 'מפי עוללים ויונקים' סדת עז למען צורריך להשבית אויב ומתנגם'. אם יעלה לרצון לפניך בזכות התורה ובזכות גלד רך זה, שמסר נפשו על אביו - דין הוא שתרחם על אביו - וינצל'. והקדוש ברוך הוא נתן למלאך המוות שנים עשר אנשים תחת רבי יוסי דפקיעין והוסיף לו עוד עשרים ושתיים שנות חיים.

מ. עד דהוו אֶזְלִין, אַתָּא עוֹרְבָא וְאָמַר לִיה לְרַבִּי אֶלְעָזָר דְּרַבִּי יוֹסִי בֶן פְּקִיעִין מַת. תְּוַהוּ רַבִּי אָבָא וְחַבְרַיָּא. אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר לְהַעוֹרֵב זִיל לְאוֹרְחָךְ, דְּהָא יְדַעְנָא.

י. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְחַבְרַיָּא, גִּיזַל וְנִגְמַל חֶסֶד לְהָאֵי רְמוּנָא דְהוּי מְלֵיא מְכֻלָּא, וְרַבִּי יוֹסִי שְׁמִיָּה, דְּהָא אֶסְתַּלַּק מִעֲלָמָא דִּין וְלִית דְּחִזְיָא לְאַשְׁתַּדְלָא בֵּיה, וְאִיהוּ קָרִיב לְגַבֵּן.

יא. סְטוּ מְאוֹרְחָא וְאֶזְלוּ לְתַמָּן. פִּיּוּן דְּחִמוּ לוֹן כָּל בְּנֵי מְאֵתָא, נִפְקוּ לְגַבְיָהוּ וְעָאלוּ תַמָּן בְּבֵית רַבִּי יוֹסִי דְּפַקִּיעִין כָּל חַבְרַיָּא.

יב. וּבִרְא זַעֲרָא הוּי לְרַבִּי יוֹסִי דְּפַקִּיעִין וְלֹא שְׂבִיק לְבַר נָשׁ דִּימְטִיָּה לְעַרְסִיָּה דְאַבוּהֵי בְּתַר דְּמִית. אֶלָּא אִיהוּ בְּלַחֲוֵדִיָּה הוּי סְמִיךְ לִיה וּבְכִי עָלִיה.

סדר הלימוד ליום **ב שבט** [יום 120 בשנה]

יג. וּפְתַח הָאֵי יְנוּקָא פּוּמִיָּה וְאָמַר, מְרִיָּה דְּעֲלָמָא, כְּתִיב בְּתוֹרָה (דְּבָרִים כב, ו-ז) "כִּי יִקְרָא קוֹן צֶפּוֹר לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ" וְכו', "שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְהַבְּנִים תִּקַּח לָךְ". מְאִרֵי דְּעֲלָמָא, קִיָּם מְלִי דָא דְּאוֹרִיָּתָא.

יד. תְּרִין בְּנִין הוּינָא מְאָבָא וּמְאָמָא, אָנָּא וְאַחוּתִי זַעֲרָתָא מְנָאֵי, הוּי לָךְ לְמִיסַב לָן וּלְקִימָא מְלִי דְּאוֹרִיָּתָא. וְאִי תִימָא מְרִי דְּעֲלָמָא אִם כְּתִיב וְלֹא אָבָא, הֲלֹא אִמִּי מִתָּה, וְנִסְבַּתְּ לָהּ מִעַל בְּנִין. הַשְׁתָּא אָבָא מַת דְּהוּי חֲפוּי עֲלָן, אֲנִסְיָב מִעַל בְּנִין, אֵן הוּא דִּינָךְ דְּאוֹרִיָּתָא. וְכַד הוּוּ שְׁמַעִין רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא עִם חַבְרַיָּא קָלָא דִּינּוּקָא הוּיָן בְּכִין.

זו. פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (משלי כה, ג) "שָׁמַיִם לָרוֹם וָאָרֶץ לְעַמֶּק וְלֵב מְלָכִים אֵין חֶקֶר". עַד דִּהְוֵי רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר הָאֵי קָרָא, אַתָּא עֲמוּדָא דְנוּרָא וּפְסַק בִּינֵיהוּ.

זז. וְהָהוּא יְנוּקָא הָוֵי דְבִיק פּוּמִיָּה לְפּוּמִיָּה דְאַבוּהֵי וְלֹא מִתְפָּרְשָׁן. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹ בְעֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַרְחֵשׁ נִיסָא, אוֹ בְעֵי דְלֹא יִשְׁתַּדַּל בַּר נֶשׁ אַחֲרָא עָלֶיהָ.

יז. עַד דִּהְוֵי יְתָבִי שָׁמְעוּ קָלָא, זַכָּאָה אַנְתָּ רַבִּי יוֹסִי דְמַלִּין דִּהָאֵי גְדִיא זְעִירָא וּדְמַעוּתֵיו סְלִיקֵי לְגַבֵּי כְּרִסְיָא דְמַלְכָּא קַדִּישָׁא, וְדָנוּ דִּינָהּ, וּתְלִיסַר בְּנֵי נֶשׂא אֲזַמִּין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַלְאָךְ הַמּוֹת בְּגִינָהּ, וְהָא עֶסְרִין וְתַרְתִּין שָׁנִין אוֹסִיפוּ לָךְ עַד דְתוּלִיף אוּרִיתָא לְהָאֵי גְדִיא שְׁלָמָא חֲבִיבָא קַמִּיָּה קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

יח. קָמוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וַחֲבֵרָיא וְלֹא שָׁבְקוּ לְבַר נֶשׁ לְמַקְרַב לְהָהוּא בֵּיתָא, וּמֵיד חָמֵי עֲמוּדָא דְאַשָׁא סְלִיק וּרַבִּי יוֹסִי פֶּתַח עֵינָוֵי, וְהָוֵי הָאֵי יְנוּקָא דְבַק פּוּמִיָּה בְּפּוּמִיָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: זַכָּאָה חֲלַקְנָא דְחַמִּינָא תַחֲיִית הַמַּתִּים עֵין בְּעֵין. קָרִיבוּ לְגַבִּיָּהּ, וְהָהּ הָהוּא יְנוּקָא נָאִים כְּאֵלוּ גֹוע מֵהָאֵי עֲלָמָא.

יט. אָמְרוּ, זַכָּאָה חֲלַקָּךְ, רַבִּי יוֹסִי, וּבְרִיךְ רַחֲמָנָא, דְאַתְרַחֵישׁ לָךְ נִיסָא עַל יְדֵי מַלִּין דְבַרְךָ, דְהֵכִי דְחִיק בְּמַלּוּי שְׁפִירִין לְתַרַע שְׁמִיא וּבְדַמְעוֹת שְׁלִישׁ אוֹסִיפוּ לִיָּה עֶשְׂרִין וְתַרְתִּין שָׁנִין. נְטֻלוּהָ לְהָאֵי יְנוּקָא וּנְשָׁקוּהָ וּבְכוּ עִמֶיהָ מַחֲדוּהָ סְגִיא וְאַפְקוּהָ לְבֵיתָהּ אַחֲרָא, עַד דְתַתִּישַׁב רוּחֶיהָ וּנְשַׁמְתִּיהָ תַחֲזוּר בֵּיהָ כְּמַקְדָּם.

סדר הלימוד ליום ג שבת [יום 121 בשנה]

ב. חָדוּ תִלְתָּא יוֹמִין עִם רַבֵּי יוֹסִי וְחֻדְשׁוּ כַּמָּה חֲדוּשֵׁין דְּאוּרִיטָא. אָמַר לָהֶם רַבֵּי יוֹסִי, חֲבַרְיָא לָא אֲתִיב לִי רְשׁוּת לְגַלְיָא לְכוּן מְאִי דְחֲמִינָא בְּהֵוּא עֲלֵמָא אֱלָא לְבַתַּר תְּרִיסַר שָׁנִין, אָבַל תִּלְתַּת מָאָה וְשִׁבְעִין דְּמַעִין דְּאוּשִׁיד בְּרִי עָאלוּ בְּחֻשְׁבָּנָא קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא.

בא. וְהִנְנִי נֹשְׁבַע אָנִי לְפָנֶיכֶם, חֲבַרְיָא, בְּשַׁעָה דְּפִתַּח בְּרִי הָאִי פְּסוּקָא דְ"כִי יִקְרָא קֵן צְפוּר" וּבְאֵלִין מְלִין הַנְּזַכְרִים לְעֵיל, אֲזִדְעֻזְעוּ כְּלֵהוּ סַפְסְלֵי דְהוּי בְּמַתִּיבְתָא דְרַקִיעַ וְכְלֵהוּ קָמוּ קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא, וּבְעֵי רַחֲמֵי עָלִי, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתְמַלָּא רַחֲמִים עָלִי וְשָׁפִיר קָמִיהּ אֵינוּן מְלִין הֵיךְ מְסַר נְפְשֵׁיהּ בְּרִי עָלִי.

בב. וְחֻדָּא אֲפִטְרוּפָא אָמַר, מְאִרֵי דְעֲלָמָא, הָא כְּתִיב (תהלים ח, ג) "מִפִּי עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים יִסְדַּת עוֹז לְמַעַן צוֹרְרִיךְ לְהִשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם". אִי רַעְוָא דִּילְךָ זְכוּתָא דְאוּרִיטָא וְזְכוּתָא דְהָאִי יְנוּקָא דְקָא מְסַר נְפְשֵׁיהּ עַל אַבוּהֵי, בְּדִינָא דְתִיחּוּס עָלֵיו וַיִּשְׁתּוּיב. וַיְהִיב קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֵלְאךְ הַמּוֹת תְּלִיסַר בְּנֵי נְשָׂא תַּחֲוּתִיהּ עַד בְּתַר עֶשְׂרִין וְתַרְתִּין שָׁנִין.

קודם צאת הנשמה מהגוף, רוצה השטן לדבק בגוף

בג. וְהִנֵּה שְׁמַעוּ נָא אֲמַתּוֹת הַדְּבָרִים, מֵהוּ דִין דְּכְתִיב (שמואל א ב, ו) "ה' מִמִּית וּמַחִיָּה" וְכוּ', וְכִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אִיהוּ מִמִּית, אֱלָא הָעֲנִין הוּא שְׁקוּדִם יְצִיאַת הַנְּשָׁמָה הַשָּׁטָן רוּצָה לְדָבֵק בְּגוּף וְעַל יְדֵי כֶּף יֵשׁ חַס וְשָׁלוֹם גַּם כֵּן זֵהָמָא וְעַרְבוּב מַכַּח כַּחַס גַּם לְנִשְׁמָה.

בשעת פטירת הצדיק מתגלית השכינה והשטן נחלש מיד
כד. וכשיגיע העת קרוב למיתתו של אדם פשר, אשר אין
 כדאי להסטרוא אחרא להדבק בנשמתו הטהורה,
 מתגלית שכינתא קדישא, ואז השטן מיד הוא נחלש
 ואזיל בעל כרחיה ודומה ממש אליו כמיתה שאין לו
 שליטה בנשמת הצדיק.

והנשמה, כשהולכת מן הגוף הולכת תכף עם השכינה
 הקדושה במקום קדוש הנקרא צרור החיים,
 אשר על זה אנו מתפללין על המתים "ויצרר בצרור
 החיים את נשמתו".

כה. וזה הסוד ה' ממית להסטרוא אחרא ומגרשה
 ומחלישה, ומחיה את הנשמה של הצדיק להביאה
 בצרור החיים.

סדר הלימוד ליום ד שבט [יום 122 בשנה]

גם נשמת הצדיק יורדת לגיהנם לרגע קטן
 וזה הסוד, "מוריד שאול ויעל", קאי על נשמת הצדיק
 המכרח לירד לגיהנם לרגע קטן, וזהו טבילה שלה,
 כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ובעי על
 כל פנים טבילה והסרת הזהמא קצת, ותכף, ויעל, סליק
 ליה למקומה הראוי לה בגן עדן.

כו. מונה חבריא, תדעו דבהאי שעתא דאסתלקנא
 מעלמא עבדו לי גם כן טבילה בגיהנם כנזכר, ותכף

(מג) פרוש הזהר בלשון קדש:

והנה חבריא דעו, שבשעה שהסתלקתי מן העולם עשו לי גם כן טבילה

אחר הטבילה עליתי לגן עדן לדוכתאי, ובשעתא דפתח ברי באנון מלין ומסר נפשו עלי, יצאה גם כן נשמתו דבהא הוא דדמיך ונפשו יצאה בדברו, וכיון דנפקת נשמתא דברי אתערית ופגעית בנשמתו דהוי אעלת גם כן מטבילה הנזכר לעיל, ותמן אתדן דינא להוסיף לי שנים ועשרים שנה בגין דמעוּת, ומלין דברי.

כז. וכהיום, פי נטהרתי מכל וכל ונשמתתי היא זכיא ונקיה וטהורה, מכרח אני לראות באלין שנים ועשרים שנין לאתעסקא רק במלין דעולם הבא, פי כבר קבלתי ענש מיתה וטבילה בגיהנם. ומכאן ולהלאה אצטרכינא דלא אתיא בכסופא לעלמא דאתי.

כח. וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים קיח, יח) "יסר יסרני יה וּלְמֹת לֹא נִתְנִי". אמר דוד, רואה אני שהרבה יסורים גדולים מאד יסר אותי הקדוש ברוך הוא, והכל כדי להנקה מחטאי, ואם כן כאשר כבר נטהרתי על ידי טבילת היסורים, מעתה חלילה לפגם עוד בנשמתתי, פי אם "פתחו לי שערי צדק" להתעסק בתורה ויראה, שלא אהיה בכסופא [בבשת פנים] לעולם הבא.

בגיהנם כנזכר, ותקף אחר הטבילה עליתי לגן עדן למקומי, ובשעה שהתחיל בני באותם דבורים ומסר נפשו עלי - יצאה גם כן נשמתו, וזהו שיטן ונפשו יצאה בדברו, וכיון שיצאה נשמתו של בני פגעתי בנשמתו שהיתה עולה גם כן מטבילה הנזכרת לעיל, ושם דנו הדין להוסיף לי עשרים ושנים, בגלל דמעוּת ומלים של בני, והיום שנטהרתי מכל וכל, ונשמתתי היא זכה ונקיה וטהורה מכרח אני לראות באלו עשרים ושנים שנין להתעסק רק בדברים של עולם הבא, פי כבר קבלתי ענש מיתה וטבילה בגיהנם, ומכאן ולהלאה צריך אני שלא אהיה בבשת פנים לעולם הבא.

תכלית היסורים למרק עוונותיו של אדם

כט. וּנְלַמּוּד מִפְּאֵן לְכָל אָדָם הָעוֹבֵר עָלָיו חֲצֵי דִינִים מִמְּאָרִיָּה דְעֵלְמָא [מַאֲדוֹן הָעוֹלָם - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא] וְקַבֵּל יְסוּרִים יַחֲשֵׁב כִּי בּוֹדְאֵי לְטַהְרוּ מִפְּשָׁעָיו הֵמָּה, וְאַצְטְרִיף לִיָּה לְזַהַר שְׁמִפְּאֵן וְלַהֲלָאָה שְׁלֵא יִמְשֵׁךְ עָלָיו עוֹד סְטְרָא אַחְרָא דְמִסְאָבָא בְּחֻטְאָיו, וְאִזּוּ יִצְטְרְכוּ עוֹד יְסוּרִים כְּדִי לְהַסִּיר חֲלָאת הַזֶּהֱמָא.

ל. וְאִם תֵּאמֹר, מָה הַיְסוּרִים שְׂיִכִּין לְזַהַמַת הַסְטְרָא אַחְרָא, דַּע, כִּי זֶהֱמַת הַסְטְרָא אַחְרָא הִיא דְבַר מְמֵשׁ, וְהָאוֹת וְהַמּוֹפֵת לְזַהַר כִּי בְּהַסְתַּכַּל אִשָּׁה נִדְּהָה בְּמִרְאוֹת הַצּוֹבְאוֹת [שְׁקוֹרִין בְּלָשׁוֹן אַחֵר "שְׁפִיגָל"] יִדְבְּקוּ כַּמָּה כְּתָמִים בְּמִרְאָה הַמְּחַשִּׁיכִים אֶת זְהִירוֹת הַמִּרְאָה, וְנַעֲשׂוֹת בְּהִירוֹת בְּהִירוֹת לְבָנוֹת וּשְׁחוֹרוֹת כְּמוֹ שְׁכַתְּבָתִי לְמַעְלָה פְּרָק ב'.
לא. הָרִי לָךְ שְׁהָאָדָם עוֹשֶׂה רָשָׁם בְּמִרְאוֹת טְמָאָה, וּמַזְהָה תִּרְאָה שְׁזַהַמַת הַסְטְרָא אַחְרָא הִיא דְבַר מְמֵשׁ הַנִּדְבָק בְּגוֹף הָאָדָם, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַתְּלַבֵּן וְלַהֲתְרוֹקֵן אִם לֹא עַל יְדֵי יְסוּרִים, כִּי אֵין יְסוּרִין בְּלֹא חֲמוּם הַגּוֹף.

לב. אִף הַעֲבֵרַת הַכְּתָמִים מִן הַמִּרְאוֹת הַצּוֹבְאוֹת אֵי אֶפְשָׁר לְהַעֲבִיר אִם לֹא עַל יְדֵי גַחְלֵי אֵשׁ, וְאִזּוּ יַחֲזוּר (הַשְּׁפִיגָל) כְּמוֹ שְׁהִיָּה בְּרָאשׁוֹנָה, כֵּן הָאָדָם אֵין לוֹ כְּפָרָה עַל חֻטְאוֹ אִם לֹא שְׁצָרִיף לְהַתְּלַבֵּן בְּחֲמוּם הַיְסוּרִים כְּנִזְכָּר.

סדר הלימוד ליום ה שבת [יום 123 בשנה]

על ידי קבלת היסורים באהבה מחלישים כח הסטרא אחרא
לג. וּכְשֶׁאָדָם מִקְבֵּל הַיְסוּרִים בְּאַהֲבָה וּבְחִבָּה מֵאֵת ה', אִזּוּ הוּא מְתִישׁ כֹּחַ הַתְּפִשְׁטוֹת זֶהֱמַת הַסְטְרָא אַחְרָא,

וְחָלִילָה לְאָדָם שְׂיִבְעֵט בִּיסוּרָיו אֲלֵא יִקְבַּל עָלָיו הַכֹּל
 בְּאַהֲבָה וּבְחֶבֶד, הֵן בִּיסוּרִים שֶׁל גּוֹפוֹ וְהֵן בִּיסוּרֵי מָמוֹנוֹ.
 לְד. כִּי יֵשׁ אֵיזָה אֲנָשִׁים אִם יִקְרָה לוֹ אֵיזָה הַזֶּק מָמוֹן אֲזִי
 הוּא מִתְחַמֵּם וּמִתְלַהֵב בְּלֵב רָגֵז וּמְרִיב וּמְחַרְחֵר רִיב
 עִם הַבְּרִיּוֹת, זֶהוּ אֲשֶׁר בּוֹעֵט בִּיסוּרֵין, מִיֵּאֲלֵא יִהְיֶה שְׂיָף
 עֵיל וְשְׂיָף נְפִיק בְּלֵב נִשְׁפָּר וְנִדְכָּה וּבִהֲכַנְעָה, וַיֹּאמֶר תְּמִיד
 "ה' נָתַן וְה' לָקַח יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ". בְּזֶה מְעוֹרֵר רַחֲמִים,
 שְׂרוּאָה בּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְּנַעַה דִּילִיָּה.

לח. וְהִנֵּה קִבְּלָה בְּיָדֵי, שְׂיֵשׁ יָמִים מִיַּחַדִּים בְּשָׁנָה שְׁשָׁלוּחֵי
 ה' מְבִיאִים יְסוּרִים עַל בְּנֵי אָדָם, וּבִיחּוּד עַל אוֹתָן בְּנֵי
 אָדָם שֶׁהֵן מְבַעֲטִים בִּיסוּרִים, עַל כֵּן שׁוֹמֵר נִפְשׁוֹ יִרְחַק
 מֵהֶם, וְאַצִּיג לָךְ פֶּרֶק מִיַּחַד לְאוֹתָן הַיָּמִים.

פֶּרֶק ל"ב

א. כְּתַב הָרַב בְּעַל טוּרֵי זָהָב בְּיֹרֵה דְעָה סִימֵן קט"ז אֵיזָה
 יָמִים שְׁאָסוּר לְאָדָם לְהַקִּיז דָּם מִפְּנֵי סַכְנָה שֶׁהֵן יוֹמָא
 דְּדִינָא, עֵין שָׁם.

ג. אֵת זֶה רָאָה וּשְׁמוֹר, כִּי מְצָאתִי בְּשֵׁם גְּדוֹל אֶחָד וְחֲסִיד
 שְׁבַח־חֲסִידִים שְׁאָלוּ יָמִים הֵן מִיַּחַדִּים לְאָדָם לְקַבֵּל
 יְסוּרִים עַל כֵּן אָסוּר בְּהֵן לְהַקִּיז דָּם. וְאָלוּ הֵן, י"ז
 בְּמִרְחָשׁוֹן, יוֹם ה' שְׁבַט, כ' אָדָר, כ"ה נִסָּן, כ"ט בְּאֵיר,

מד) פְּרוּשׁ בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

אֲלֵא יִהְיֶה כְּפוּף נִכְנָס וְכַפוּף, יוֹצֵא בְּלֵב נִשְׁפָּר וְנִדְכָּה וּבִהֲכַנְעָה.

ט"ז בְּסִינּוֹן, כ"ז סִינּוֹן, כ"ד כ"ו בְּתַמּוּז, כ' אָב, כ"ו אָב,
 יוֹם כ"ז בְּאָב, יוֹם י"ב אֱלוּל.

ימים שאסור לילדים ללכת לבד ברחוב

ב. והנה באלו הימים הנזכרים יש לזהר מאד שלא ילכו
 הילדים יחידים אף ברחובות, כי הרוחות מצויין
 בעולם ויש להם רשות חס ושלום לכנס לתינוק או
 תינוקות רחמנא ליצילן. כי אלו העתים הם קבועים
 לשלוחי דין לפעל בעתים הקבועים הנזכרים לעיל.

סדר הלימוד ליום ו שבט [יום 124 בשנה]

על האדם להתפלל שהקדוש ברוך הוא יצילו מרוחות רעות ומעין הרע
ג. כמה אחריות והרפתקאות על האדם הענוש, כמה
 רוחות טובות הן המביאים ברכות טובות על העולם,
 וכמה רוחות רעות הן המביאין חס ושלום אוירין בישין
 וחלאים רעים ונאמנים. ועל כלן צריך האדם לעורר
 רחמים ולהתפלל לפני אדון העולם להצילו ואת עמו
 ישראל מכל ענינים רעים הנזכרים לעיל. ובאלו הימים
 הנזכרים לעיל יש רשות לבעלי עינים רעות לתן עין הרע
 לתינוק או להכניס עין הרע בממון של חבירו.

ולכן צריך האדם להעביר כסותו על ינוקא דיליה באותן
 הימים כשמוליכו על הרחובות, כמו שכתב הזהר
 (חלק א', דף ר"א עמוד ב') שכן עשה הקדוש ברוך הוא
 לישראל מפני בלעם הרשע, מהדכיון דחמא בלעם הרשע

מה) פרוש הזהר בלשון קדש:

שכיון שראה בלעם הרשע שאינו יכול לעשות כל רע רצה להסתפל בעין

דְּלֹא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת שׁוּם רָע בְּעֵי לְאִסְתַּכְלָא בְּעֵינױ בִּישָׂא דִּילִיה בְּגִין דְּכָל אַתְר דְּהוּי מִסְתַּכַּל בְּלַעַם הָרָשָׁע בְּעֵינױ בִּישָׂא דִּילִיה הָרִי מִתְלַטֵּיא וְזֵה שְׂאֵמֵר הַכְּתוּב (בַּמִּדְבָּר כד, ב) "וַיִּשָּׂא בְלַעַם אֶת עֵינָיו וַיִּרֶא אֶת יִשְׂרָאֵל שׁוֹכֵן לְשִׁבְטָיו וַתְּהִי עָלָיו (עַל יִשְׂרָאֵל) רוּחַ אֱלֹהִים". כְּמֵאן דְּפָרִיס סוּדְרָא עַל רִישָׂא דִּינֻקָּא בְּגִין דְּלֹא יִשְׁלַט בְּהוּ עֵינָא בִּישָׂא שֶׁל בְּלַעַם הָרָשָׁע.

י"א פְּסוּקִים שֶׁתַּחֲלַתֵּם וְסוּפֵם בְּנוֹן, מְסַגְלִים נֶגֶד הַפְּשׁוּף וְהַעֵין הָרַע ד'. וְדַע כִּי אוֹתָן אֶחָד עֶשֶׂר פְּסוּקִים הַמִּתְחִילִין בְּאוֹת נו"ן וּמְסִימִין בְּאוֹת נו"ן קְבֻלָּה הוּא בְּיַדִּי שֶׁהֵן טוֹבִים מִפְּנֵי כְּשָׁפִים וְעֵין הָרַע. וְעַל כֵּן טוֹב לוֹמֵר אַחֲרֵי אֶחָד עֶשֶׂר פְּסוּקִים הַנּוֹזְכְּרִים בְּמַעֲמֻדוֹת הַמִּתְחִילִין בְּנוֹן תְּפִלָּה קְצָרָה זו.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הַצֵּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל מִכָּל מִינֵי כְּשׁוּפִים וּמִכָּל מִינֵי עֵין הָרַע, וּכְשֵׁם שֶׁפָּרַשְׁתָּ כְּנַפְיֶךָ עַל אֲבוֹתֵינוּ שְׁבַמְדָּבָר שְׁלֹא שְׁלַט עֲלֵיהֶם עֵינָא בִּישָׂא דְּבְלַעַם בֶּן בַּעוּר, כֵּן תִּפְרַס כְּנַפְיֶךָ עֲלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהִיּוֹתֵנוּ מְכֻסִּים (בְּמַכְסָה וּבַהֲנַגְהָה) בְּשִׁמוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים מִכָּל עֵינָא בִּישָׂא אֲתָה סַתֵּר לִי רַנִּי פִּלְט וְגו'.

ו. וְכָל אִשָּׁה כְּשֶׁהִיא מַעֲבֵרַת כְּשֶׁהִיא אוֹמֵרַת הִיא פְּסוּקִים הַנּוֹזְכְּרִים לְעֵיל תַּהֲיֶה בְּטוּחָה דְּלֹא שְׁלֵטָא עֵינָא בִּישָׂא

רַעַה שְׁלוֹ מִפְּנֵי שֶׁבְּכָל מְקוֹם שֶׁהִיָּה בְּלַעַם הָרָשָׁע מִסְתַּכַּל בְּעֵין הָרַע שְׁלוֹ. הִיָּה מִתְקַלֵּל וְזֵה שְׂאֵמֵר הַכְּתוּב: "וַיִּשָּׂא בְלַעַם אֶת עֵינָיו וַיִּרֶא אֶת יִשְׂרָאֵל שׁוֹכֵן לְשִׁבְטָיו וַתְּהִי עָלָיו (עַל יִשְׂרָאֵל) רוּחַ אֱלֹהִים" - כְּמִי שֶׁפּוֹרֵשׁ מִטְּפַחַת עַל רֹאשׁ הַתֵּינוֹק כְּדִי שְׁלֹא תִשְׁלַט בּוֹ עֵין הָרַע שֶׁל בְּלַעַם הָרָשָׁע.

[שְׁלֹא יִשְׁלַט עַיִן הָרָע] עַל הַיֶּלֶד. עַל כֵּן יִזְהַר הָאָדָם לומר
אֶחָד עֶשֶׂר פְּסוּקִים הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל וְיִהְיֶה נִצּוּל מֵעַיִן רָע
אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

סדר הלימוד ליום ז שבט [יום 125 בשנה]

פָּרָק ל"ג

פְּרֻשַׁת יִתְרוֹ

א. חֲכָמֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה תִּקְנוּ לומר שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים
”וְהוּא רַחוּם יִכַּפֵּר עוֹן” וְגו’ (תהלים עח, לח), דִּהְיִינוּ
בְּהוֹדוֹ לֵה’ קָרָאוּ בְּשֵׁמוֹ”, וְאַחַד בְּ”וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל”,
וְאַחַד בְּתַחֲלַת תְּפִלַּת מַעְרִיב. וְהַפְּנִינָה כִּי בַּפְּסוּק (וְהוּא
רַחוּם וְגו’) יֵשׁ שֶׁלֹּשׁ עֲשָׂרָה תְּבוּת כַּנֶּגֶד שֶׁלֹּשׁ עֲשָׂרָה
מִדּוֹת הַרְחָמִים וְשֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים שֶׁלֹּשׁ עֲשָׂרָה עוֹלָם
שֶׁלֹּשִׁים וְתֵשַׁע.

בְּקָשֵׁי אֲפֶשֶׁר לְנַצֵּל מִחַטָּא שְׁחֵיבִים עָלָיו מִלְּקוֹת

ב. וְהַפְּנִינָה, בְּאֲשֶׁר בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַיֵּצֵר הָרָע מִתְגַּבֵּר עַל
הָאָדָם וּבְקָשֵׁי אֲשֶׁר יָכוֹל הָאָדָם לְהַנְצִל מִהַחַטָּא
שֶׁנִּתְחַיֵּב עָלָיו שֶׁלֹּשִׁים וְתֵשַׁע מִלְּקוֹת, וְעַל כֵּן תְּפִלָּה זוֹ
מוֹעֵלַת לְבַקֵּשׁ מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִכַּפֵּר עוֹוֹנוֹ כְּאֵלוֹ הוּא
נִלְקָה מִלְּקוֹת שֶׁלֹּשִׁים וְתֵשַׁע, וְלֹא יִשְׁחִית בְּעִבּוּרוֹ לְעֻנְשׁוֹ.

ג. וּבִהְיוֹת כִּי הָעוֹוֹן גּוֹרֵם לְעוֹרֵר הַמְּשַׁחִיתִים אֵף וְחִמָּה
כִּי אֵף וְחִמָּה הֵמָּה תָּמִיד מְקַטְרְגִים עַל יִשְׂרָאֵל,
בִּהְיוֹתָם בְּמִצְרַיִם וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַב חֲסָדָיו וְרַחֲמָיו
נִגְלָה עַל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ בְּזָכוֹת שֶׁלֹּשָׁה אָבוֹת שֶׁלֹּשָׁה שְׁמוֹת
קְדוּשִׁים ה’ ה’ ה’ שְׁעוֹלָיִן לְמִסְפָּר יב”ק שֶׁהֵן רֵאשֵׁי תְּבוּת

י'עננו ב'יום ק'ראנו, על כן אומרים פסוק זה והוא רחום וגומר כל חמתו, ואחר כך תכף ה' הושיעה המלך י'עננו ב'יום ק'ראנו.

ד. ובהיות כי גדול כח ענין מלקות שהן מצילין מל"ט קללות שנתקלל בהן הנחש ומהפכין הל"ט קללות לט"ל של ברכה הנוטף בעתים הקבועים טפין על ראש בני אדם החפצים לדבק ביראת ה', וזהו הטל מעורר אותם לדרכי היראה, והוא ממש טל של תחית המתים שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיות בו המתים, וטל זה מיחד לקרב נפשות המתים אל הקדושה.

שלא להתעצל מלקבל על עצמו מלקות פעם אחת בחדש

ה. על כן אל תתעצלו במלקות על כל פנים פעם אחת בחדש, כי על זה התפלל גם כן אברהם אבינו עליו השלום באמרו (בראשית יח, א) "אולי ימצאון שם ארבעים", כדאיתא בזהר, שכוננתו היה אולי ימצאון שם בני אדם שלוקין מלקות ארבעים, ויאמר ה' לא אשחית וגומר.

ו. וכמו שמטל על האדם לקבל עליו מלקות ארבעים בעולם הזה, כדי שלא ילקה מלקות בעולם הבא, כי יש הרבה עבירות שאמרו רבותינו זכרונם לברכה העושה כן יהיה בנדוי, והפירוש הוא שראוי הוא לנדותו, ואם כן כשלא נדו אותו בבית דין של מטה אזי הוא מגדה בבית דין של מעלה, וזהו ענין רע להאדם כשמנדין אותו למעלה.

סדר הלימוד ליום ח שבט [יום 126 בשנה]

תפלתו של המנדה אינה מתקבלת

ז. כי כל זמן שהוא בנדוי תפלתו אינה נשמעת, ונשמתו היא נע ונד מחוץ לפרגודא קדישא, ונסתלקת ממנו שמירות ששומר עמו ישראל, ובהיותו בדרך או בשאר מקום סכנה בקל יוכל להנזק כי הוא כהפקר ממש, כי אין משגיחין עליו מן השמים.

ח. ובאם שאשתו היא מתעברת ממנו באותן הימים, אזי יהיה התינוק אחד מהפושעים והמורדים בדת אלקינו.

ט. ואם כן, מי שהוא חכם ונבון בתכלית החכמה, יתבונן בעצמו שהכרח גדול הוא למהר ולזרז לתקן דבר זה בלי אחר ועכוב, כי מי יודע מה יולד יום, פן ימות פתאום ולא ישוב נשמתו למקום אשר היא נחצבת ממנה, ונשמתו תהיה מסורה למשחיתים ומחבלים אכזרים.

י. ולזה אכתב התקון כאן, מה שמצאתי כתוב בכתבי האר"י ז"ל, והוא, שיבחר האדם יום אחד להיות פנוי מכל עסקיו וכה יתנהג, יבחר מקום מיוחד בביתו וישב על הארץ כמנדה ויאמר:

נסח הוידוי

יא. הריני יושב לקבל עלי נויפה ונדוי שנתחייבתי מפי בית דין של מעלה על החטאים והעוונות והפשעים, שחטאתי ושעויתי ושפשעתי. אני עצב נכוה הרפתי אשמתי בתורתך, בנדתי ביראתך, פנמתי בספירותיך, השלחתי פנים בקדשיך, והמים היוצאים מבית ה' הולכתים לבית הפסא

מקום המנפנת אשת הזמה, הרסתי מזבח שלך, חללתי בריתך בהכנסת ערלה על ברית הקדוש, פגמתי בנ"ך אותיות הקדושים, נתתי גבורה לחיצונים.

יב. והנה אם נתחייבתי נדוי מפי בית דין הצדק או מפי הקדוש ברוך הוא ושכנתייה, הרי ישבתי בדרך וקבלתי עלי הדין ומתחרט ומכבה על עוונותי, חטאתי העויתי לא אשוב עוד בדרך הזה.

התת, התה, יוצר גראשית, סלח אביר יעקב, בי א-ל מלך טוב וסלח אתה. וסיעני להיות מהשבים אליך בכל יום בלב שלם ולחטאתי לא תזכר עוד אמן סלה.

סדר הלימוד ליום ט שבט [יום 127 בשנה]

יג. והנה מהראוי להציג לך יחוד גדול ונורא, אך באשר אין כל מוחין שוין, ובפרט אשר הלבבות נתמעטו, פן יהרס ויהפך הסדר ונמצא קלקול ולא תקוץ, על כן הצגתי לך תפלה קצרה במקומה, והבוזז ללבבות יקבל לו לרצון, וזו היא:

יד. רבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך כי חשקה נפשי מאד לומר פסוקים של יחודים ולכוין בהם יחוד גדול ונורא ליחד שמותך הקדושים באהבה, אך עוונותינו גברו עלינו וכמשא כבד וכבדו עלינו, ומחמת כן נתרבה החמר הגשמי כל כך עד שאין אנו יכולין לכוין היטב כראוי, ופן נקלקל ולא נתקן מחמת עוד הנגע בעווננו, איך אוכל לקרב ולגשת אל מקום הקדשה ואיך לבוא (ס"א אבוא) אל

שְׁעָרֵי מַלְךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלָבוֹשׁ שָׂק,
וּבְכֵן רַבּוֹן עֲלָמָא, חוּס נָא וְחַמֵּל נָא אֲדוֹן הַסְּלִיחוֹת.

מז. וַיַּעַרְב לְפָנֶיךָ א-ל רָם וְנִשְׂא תִּפְלֹתֵינוּ כְּאֵלוֹ תִּקְנָתֵי
כָּל הַפְּגָמִים וְהַעֲבָרֹתֵי כָּל הַפְּתָמִים עַל יְדֵי כְּוֹנוֹת
הַיְחוּדִים, כֵּן יִהְיוּ מִתְקַנְּנִים הַיֵּטֵב בְּתַפְלָה זֶה שְׂאֵנִי אוֹמֵר
בְּשִׁבְרוֹן לֵב וּבְרוּחַ נְמוּכָה "וְלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים
לֹא תִבְזֶה".

מז. וְאַחַר כֵּךְ יָקוּם מִן הָאָרֶץ וַיְהִי עוֹסֵק כָּל הַיּוֹם
בְּתַפְלָה וּבַתּוֹרָה, וְאִז מִן הַשָּׁמַיִם יִרְחַמוּהוּ וַיִּסְרוּ
מִעֲלָיו עֲנֵשׁ הַנְּדוּי שֶׁנִּתְנָה מִן הַשָּׁמַיִם כְּשֶׁלֹּא מְנַדִּין אוֹתוֹ
בֵּית דִּין שֶׁל מֵטָה. וַיְהִי לְבוֹ נְכוֹן וּבַטּוֹחַ כְּשֵׁינְהָג כְּמוֹ
שֶׁפִּתְתִּי לְעִיל אִז וְשָׁב וּרְפָא לוֹ. וְהִנֵּה אֲצִיג לְךָ פֶּרֶק מִיַּחַד
עַל אֵיזָה דְּבָרִים שֶׁהָאָדָם הוּא חַיֵּב נְדוּי וְחָרָם.

פֶּרֶק ל"ד

אֵלֹהֵי דְּבָרִים שֶׁהַבֵּית דִּין מְחַיְבִים לְנִדּוּת לְמִי שֶׁעוֹבֵר
עֲלֵיהֶם.

א. אָחַד, מִי שֶׁמְדַבֵּר נְבוּל פֶּה חָס וְשָׁלוֹם.

ב. הַשְּׁנִי, מִי שֶׁאוֹחֵז בְּאָמָה וּמוֹצִיא ש"ז לְבַטְלָה.

ג. הַשְּׁלִישִׁי, הַמְּקַל בְּמַצּוֹת דְּרַבָּנָן, כְּגוֹן הַמְּזֻזָּל
בְּנִטְיִלַת יָדַיִם אוֹ הַמְּזֻזָּל בְּדִינֵי מְקַצָּה וְכִיוֹצֵא בָּהֶם
בְּאִיסוּרֵי דְּרַבָּנָן.

ד. הַרְבִּיעִי, הַמְּזֻזָּל בְּכַבּוּד תְּלִמִּידֵי חֻכְמַיִם, הֵן בְּפָנָיו וְהֵן
שְׁלֵא בְּפָנָיו.

ה. החמישי, המחלל את השם על ידי שלוחו עַרְל שְׁמַדְבֵּר דְּבָרֵי גְדוּפִים עַל כָּלֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

ו. הששי, מי שהוא אֵלֶם וְסֹרְבֵן וְאִינוּ רוֹצֵה לְצִיַּת דִּין, וּמִיִּגַע אֶת בַּעַל דִּינוֹ שְׁמַכְרַח לְהִיּוֹת בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה, או שגורם להוציא לו ממון רב בהוצאת המשפט.

ז. השביעי, האומר שירות ותשבחות במרוצה וְאִינוּ מוֹצִיא מִפִּיּוֹ הַתְּבוּת בְּשְׁלִימוֹת בְּשִׁפְהַ בְּרוּרָה מִן בְּרוּךְ. שאמר עד תפלת ישתבח.

ח. השמיני, המלעיג על אדם כָּשֵׁר וְיֹשֵׁר.

ט. התשיעי, המדבר הרבה עם אשה שאין אשתו כדי להסתפל בפיפה, והוא יכול לקצר את דבריו, והוא מכונן למלאות תאות היצר הרע.

י. העשירי, המחזיק במחלקת ומחניף לרשע, ומתוף חניפתו מחזיק מעשיו של הרשע שהוא מתגבר והולך.

ועל אלו הדברים צריך הבית דין של מטה להחרים, ואם לא יחרמו אותו בית דין של מטה אזי הוא מחרם בבית דין של מעלה, וצריך לעשות תקון כמו שכתבתי בפרק ל"ג.

סדר הלימוד ליום י' שבט [יום 128 בשנה]

א. ועברה החמורה שבאלו עשרה עברות הנזכרים לעיל הוא המנבל פיו, והמדבר דבר אפיקורסות על תלמידי חכמים ומי שהוא אֵלֶם וְסֹרְבֵן. ועוד מדה אחת חמורה מכל הנזכר לעיל שגם כן בית דין של מעלה מנדין אותו,

הַמְעִיז פְּנֵיו בְּפָנֵי בְּנֵי אָדָם וְאֵין לוֹ בִּשְׁת כָּלֵל, לֹא דֵי לוֹ
בַּחֲרָם וְנִדְוֵי הַנְּזָכְרִים לְעֵיל, עוֹנָשׁוּ הוּא לְהַתְּגַלְּגַל בְּכָלֵב,
זֶה שְׁאָמַר הַפְּתוּב (יִשְׁעִיָּה נב, יא) "וְהַכְּלָבִים עֲזִי נִפְשׁ".

ב. וְאִם תֹּאמַר, גְּלָגוּל בְּכָלֵב הוּא עֲנָשׁ קַל, בּוֹא וּרְאֵה דָבָר
אֶחָד וְהַתְּבוּנָן בְּעֲנָשׁ זֶה בְּמִי שֶׁהוּא בָּא עַל אֶשֶׁת אִישׁ
רַחֲמָנָא לִיְצַלָן.

מַעֲשֵׂה נוֹרָא בְּיָמָיו שֶׁל הָאָר"י ז"ל

ג. וְדַע לָךְ מַעֲשֵׂה אֶחָד, הוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאָר"י ז"ל, שְׁבִימִי
הָיָה אִישׁ חֲסִיד אֶחָד וּשְׁמוֹ רַבִּי אַבְרָהָם אֲבָן פּוּאָ"ה
ז"ל, וְהָיָה הָאִישׁ עָשִׂיר גָּדוֹל וַיְדוּ הֵיתָה פְּתוּחָה לְעַנְיִים
וְאֲבִיוֹנִים, וְאֶצְלוּ הָיָה דָר יְהוּדִי שְׁכֵנוֹ, וְהָיָה מִתְּעַסֵּק
בְּמִשָּׂא וּמִתָּן עִם אֶשֶׁת רַבִּי אַבְרָהָם הַנְּזָכָר לְעֵיל, כִּי אֶשְׁתּוֹ
הֵיתָה מְסֻגְלַת לְמִשָּׂא וּמִתָּן.

ד. וּפְתָאוּם בָּא עַל אוֹתוֹ הַשְּׁכָן חוֹלֵי וְנִפְל לְמִשְׁכַּב יָמִים
רַבִּים עַד שֶׁהִתְחִיל בְּשָׂרוֹ לְרַקֵּב עָלָיו אֶף עָרוֹתוֹ
נִרְקַב וּפְזוֹר מָמוֹן רַב בְּהוֹצָאָת הָרוּפְאִים וְלֹא מָצָא עֶזֶר
וְתִרוּפָה לְמִכְתּוֹ, וּמֵת הָאִישׁ הַהוּא בְּאוֹתוֹ חוֹלֵי בִּיסוּרִים
קָשִׁים וּמְרִים.

ה. וְאַחַר כַּמָּה שָׁנִים בָּא כָּלֵב אֶחָד וְתָמִיד הָיָה מְסַבֵּב
אֶת הַבֵּית שֶׁל הַחֲסִיד רַבִּי אַבְרָהָם אֲבָן פּוּאָ"ה הַנְּזָכָר
לְעֵיל, וְהַכְּלָב הַנְּזָכָר לְעֵיל הָיָה כָּלֵב שְׁחוֹר מְכַעַר מְאֹד.
כְּשָׂרָאוּ אוֹתוֹ הָאֲנָשִׁים הָיוּ מְפַחְדִּין מִפְּנֵיו כִּי פְּנֵיו הָיָה
כְּמוֹ מִזִּיק, וְהָיוּ תָמִיד מְגַרְשִׁין אֶת הַכָּלֵב הַהוּא מִבֵּית
רַבִּי אַבְרָהָם חֲסִיד הַנְּזָכָר לְעֵיל בְּמִקְלוֹת, וְהָיָה הַכָּלֵב
חוֹזֵר וּבָא.

ו. ותמיד כשהיה רבי אברהם הנזכר לעיל משכים לבית הכנסת היה מוצא זה הפלב שחור עומד אצל הדלת, והיה ממתין עד שיפתחו הדלת והיה רוצה לשמט את עצמו אל הבית, ותמיד היה רבי אברהם חסיד מגרש אותו וצוה לנעל הדלת אחריו, אף על פי כן חזר הפלב והיה ממתין בדלת עד שיפתח.

סדר הלימוד ליום יא שבט [יום 129 בשנה]

ז. ופעם אחת ארע שיצא החסיד בהשכמה מפתח בית ושכח לנעל פתח הדלת של הבית ושל החדר בית החרף, ותכף דלג הפלב לבית וקפץ מחדר לחדר עד שהיה מגיע לחדר שהיתה שם אשתו של רבי אברהם הנזכר לעיל שוכבת עדין במטה שלה ומצאה ישנה, וקפץ הפלב על המטה ונשף בה נשוכין בהרבה פצעים וחרורים ואחר כך ברח מהבית.

ח. והאשה הנזכרת לעיל צעקה מאד עד שקולה נשמע בבית האר"י ז"ל. ובא בעלה רבי אברהם חסיד ושאר אנשים להרב רבי יצחק לור"א.

ט. והשיב הסבה היה כי האשה הזאת נעשית בעוונותינו הרבים אשת איש עם השכן שלה שכבר מת, וזהו הפלב שחור היה בו נשמתו, והיא היתה גורמת בפתוי דבריה ובנתינות מעות להשכן הנזכר לעיל לשכב אצלה דרך אישות, על כן עשה הפלב עכשיו נקמה באשה.

י. ואחר כך השביעו את האשה שתגיד האמת והודית, שבעוונותינו הרבים היה שוכב עמה בבית הסחורה,

וְעַל כֵּן נִרְקַב בְּשָׂרוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הָאִישׁ וְגַם עֲרֹתוֹ הָיָה נִרְקַב,
וְאַחַר כֵּן בִּקְשָׁה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וּמִתָּה בְּתוֹךְ תְּשׁוּבָתָהּ,
אֲבָל הַחֲסִיד גִּרְשָׁה תַכְף מִבֵּיתוֹ.

יא. בּוֹא וּרְאֵה, שֶׁהַעֲוֹן שֶׁל עֲזִי פָּנִים יֵשׁ לָהֶם עֲנֹשׁ גְּלוּגוֹל
כָּלֵב כְּמוֹ הַעֲוֹן אֲשֶׁת אִישׁ, עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם
לְהִנְהִיג עֲצָמוֹ בְּבִשְׁת פָּנִים וּרְאֵת ה' תִּהְיֶה עַל פָּנָיו תָּמִיד,
וְאִז טוֹב לוֹ יִהְיֶה סְלָה.

פְּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים

א. כִּכְרֵנְתָּ פֶשֶׁט הַמְּנַהֵג בְּרַב תְּפוצוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַתְעַנּוֹת
בְּיוֹם שְׁמֵת בּוֹ אָבִיו אוֹ אִמּוֹ מִדֵּי שָׁנָה שְׁקוֹרִין "יָאָר
צִיִּיט" מְטַעְמִים יְדוּעִים, עֵינַי בְּסִפֵּר נִשְׁמַת חַיִּים מִשׁוּם
דְּרִיעַ מְזֻלָּא שֶׁל אוֹתוֹ יוֹם [מִשׁוּם שָׂרַע מְזֻלוֹ שֶׁל הַבֵּן
בְּאוֹתוֹ יוֹם].

ב. אִי נִמְי, דְּיֵשׁ קְצַת דִּין לְאָבִיו אוֹ לְאִמּוֹ בְּאוֹתוֹ יוֹם תָּמִיד
וְאִמִּירַת הַקְּדִישׁ וְהַתְעַנּוּת מוֹעִיל לְהַנְצִיל מִמְקַצַּת הַדִּין
הַזֶּה, אֲמָנָם לֹא דֵי בְּזָה לְבַד אֲלֵא יִרְאֵה לְמַצָּא לַעֲשׂוֹת טוֹב
בְּיוֹם הַנִּזְכָּר לַעֲלִיל.

טוֹבָה לְנִשְׁמוֹת הָאֲבוֹת אִם הַבֵּן מַחְדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּים

ג. אִם הוּא בְּעַל תוֹרָה יִרְאֵה לְחַדֵּשׁ בּוֹ אֵיזָה דְּבָר
בְּתוֹרָה, אִז יֵשׁ תוֹעֵלַת גְּדוֹל לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ, וְאִף
בְּשָׂאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה, כְּשֶׁהַבֵּן מַחְדֵּשׁ אֵיזָה חֲדוּשׁ תוֹרָה
לְשִׁמָּה, אִז הַבֵּן מְשַׂמַּח אָבִיו וְאִמּוֹ וּמְעַטְרִין לְאָבִיו וְאִמּוֹ
בְּכַמָּה עֲטוּרִין.

סדר הלימוד ליום יב שבט [יום 130 בשנה]

ד. ומי שזוּכָּה שָׁנָתָן בְּתוֹ לְתַלְמִיד חָכֵם, וְכִשְׁחַתְּנוּ הוּא מִתְּדַשׁ אִיזָה דְּבָרֵי תוֹרָה לְאַמְתּוֹ אַזִּי מְעַטְרִין לְחַמְיו וְחַמּוֹתוֹ גַּם כֵּן בְּכַמָּה עֲטוּרִין. וְכִבֵּר מְצִינוּ בְּזֵהָר פְּרֻשֶׁת נֶשֶׁא (דף קמ"ד עמוד א) גְּבִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי שֶׁבָּחָר לוֹ מְקוֹם אֶחָד קָדוֹשׁ עִם תַּלְמִידָיו לְחַדֵּשׁ שָׁם חֲדוּשֵׁי תוֹרָה וְרָזִין דְּאוּרֵיתָא.

ה. הָיוּ שׁוֹמְעִין בֵּת קוֹל: אֲשֶׁרִיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי עִם תַּלְמִידָי, דְּהָא אִיתְּגַלוּ לְכוּן מְאִי דְּלֹא אֲתַגְלִי לְכָל צָבָא מַעְלָה, וְחֲדוּשִׁים אֱלוֹ לֹא נִתְּגַלוּ מִיּוֹמָא דְּקָאִים מִשָּׁה רַבִּינוּ ע"ה עַל טוֹרָא דְּסִינֵי, וְכַמָּה כְּתוּת שֶׁל מְלֹאכֵי הַשְּׂרָת מִתְּקַבְּצִין שָׁם לְשִׁמוּעַ רָזִין דְּאוּרֵיתָא, וְהָאֵי יוֹמָא אֶקְרִי לְמַעְלָה הַלּוּלָא דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי.

ו. מִיֵּאמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, תוֹהֵנָא עַל הַהוּא חֲגִיר חֲרָצִין (פְּרוּשׁ: חֲגוּר מְתַנִּים) הוּא אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא, דְּכָתִיב בֵּיה

מו) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי: "תַּמָּה אֲנִי עַל אוֹתוֹ חֲגוּר מְתַנִּים, הוּא אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא, שְׁכָתוּב עֲלָיו: 'וַיַּחְגֹּר אֶת מִתְּנָיו'. מַדּוּעַ לֹא בָּא לְאֶדְרָא (מְקוֹם יְשִׁיבַת הַחֲכָמִים) שְׁלֹנּוּ בְּזַמַּן שֶׁגִּלְינוּ חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים אֱלוֹ".

עוּדוּ מְדַבֵּר, וְהִנֵּה הוֹפִיעַ אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא, פְּנֵי מְאִירוֹת וְנִיּוּצוֹת אוֹר נִתְּזוֹת מִהֵן. שְׁאֵלוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן: "מַדּוּעַ לֹא בָּא מֵר לְשַׁלְּחֵן הַמְּטַעְמִים, שֶׁהֲכֵנוּ לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחֲדוּשֵׁי תוֹרָתְנוּ בְּיוֹמָא דְּהַלּוּלָא?" עָנָה לוֹ אֱלִיָּהוּ: "חֲמִיָּה, רַבִּי, שְׂרָצִיתִי לְבוֹא וְלֹא יָכַלְתִּי, שְׁאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁלְּחַנֵּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת נְסִים לְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא וְלַחֲבִירֵיו, שְׁנַתְּפִסּוּ בְּאַרְמוֹן הַמַּלְכוּת, וְאַנִּי עֲקַרְתִּי אֶת הַיְכָלִי הָאַרְמוֹן וְהַפְּכַתִּים, נַעֲשֶׂה גַם וְנַהַרְגוּ מְאִתִּים אַרְבַּעִים וְחַמְשֵׁה שָׂרִים, שְׁהִיוּ מְקַטְרָגִים עַל רַב הַמְּנוּנָא סְבָא. וְהוֹצֵאתִי

(מלכים א יח, מז) "וַיַּחַגְר אֶת מִתְנִיּוֹ", אִמָּאֵי לֹא אֲשַׁתְּכַח בְּגוֹ
אֲדָרָא דִּילָן (רוצה לומר, אדר"א הוא המקום שהיו יושבים תמן נקרא כך)
בְּזַמְנָא דְּאַתְגְּלִיא מְלִין אֲלִין קַדִּישִׁין.

אֲדָהָכִי אֶתִּי אֲלִיָּהוּ, קִטְפוּרֵי (רוצה לומר, ניצוצין) נְהִירִין
בְּאַנְפוּי. אָמַר לִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאֵי טַעְמָא לֹא
שְׂכִיחַ מֵר בְּקַרְדּוּטָא גְּלִיפָא דְּמֵאֲרִיָּה (רוצה לומר, במיני
מטעמים) שְׁעָשִׂינוּ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחֵדוּשֵׁי דְּאוּרִיתָא
בְּיוֹמָא דְּהַלּוּלָא.

ז. אָמַר לִיָּה אֲלִיָּהוּ, חֲיִיךְ רַבִּי דְּבַעֲינָא לֹאֲשַׁתְּכַח עִמְכוֹן
וְלֹא יְכִילָנָא, דְּהַהוּא יוֹמָא שְׁדַרְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְמַעַבְדַּ נְסִין לְרַב הַמְנוּנָא סְבָא וְחִבְרוּהֵי דְּאַמְסָרָא
בְּאַרְמוּנָא דְּמִלְכָּא, וְעַקְרֵתִי הֵיכְלִין דְּמִלְכָּא וְהַפְכַתִּי הֵהִיכַל
וְאַרְחִישָׁנָא נִיסָא דִּמְתוּ מְאַתָן וְאַרְבַּעִים וְחַמְשָׁה פּוּדִשְׁכִּי
שְׁהִיוּ מְקַטְרְגִים עַל רַב הַמְנוּנָא סְבָא. וְאַפִּיקְנָא לְרַב
הַמְנוּנָא וְחִבְרוּי וְהַעֲמַדְתִּי אוּתָן מֵרְחוֹק לְבַקְעַת אוּנו
וְאַשְׁתַּזִּיבוּ, וְהַכְנַתִּי תַמָן מְזוֹן לֶחֶם וַיִּמֵּם, כִּי תִלְתָּא יוֹמִין
לֹא אָכְלִי וְכָל הָאֵי יוֹמָא לֹא בְּדִילָנָא מִינֵיהּוּ.

את רב המנונא סבא ואת חבריו להפשי והעמדתיים בבקעת אונו, וקר
נצלו. הכנתי להם שם מים ומזון, משום שלא אכלו שלושה ימים, וכל
אותו יום לא נפרדתי מהם. כִּאֲשֶׁר חֲזַרְתִּי שְׁמַעְתִּי קוֹלוֹת שְׁמַחָה
בְּעוֹלְמוֹת הָעֲלִיוֹנִים; וּמִשְׁשֶׁאֲלַתִּי: 'לָמָּה הַשְׁמַחָה?' אָמְרוּ לִי: 'לְכַבּוֹד
הַהַלּוּלָא שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי'. אֲשֶׁרִי, רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשֶׁרִי חֲלַקְךָ
וְאַשְׁרֵי הַיּוֹשְׁבִים לְפָנָי! כִּמָּה דְרָכִים הִתְקַנּוּ לְהַאִיר לָכֶם מְנַהַר הָאַפְרָסְמוֹן
הַזֶּה! וּבּוֹא רָאֵה: בְּגִלְלָךְ עֲטְרוּ הַיּוֹם אֶת רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יֵאִיר חוּתְנָךְ בְּחַמְשִׁים
כֶּתָרִים".

ח. כִּד תִּבְנֶא שְׁמַעְנָא קְלִין וְחֻדְוָה רַבָּה לְמַעְלָה, וְשְׂאִילָנָא
 מֵהוּ דָּא חֲדוּתָא, וְאַמְרוּ לוֹן דָּא הוּא יוֹמָא דְהַלּוּלָא
 דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי. וְזָכָא אַנְתָּ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי
 וְזָכָא חוּלְקֵי, וְזָכָא חוּלְקֵי דְחֻבְרֵיא דִּיתְבִּין קַמָּךְ, כַּמָּה
 דְרִכִּין אֶתְתַּקְנוּ לְנַהֲרָא לְכוּ מִן נַהֲרֵי אַפְרָסְמוֹן דְכִיָּא. וְתָא
 חֲזִי, יוֹמָא דִּין בְּגִינְךָ אֶתְעַטְרוּ חֲמִשִּׁין כְּתָרִין לְרַבִּי פְּנַחֶס
 בֶּן יֵאִיר חוּתְנָךְ וְכוּ'.

סדר הלימוד ליום יג שבט [יום 131 בשנה]

מעלת התורה ומעשים טובים לשמה

ט. הֲרֵי מְבַאֵר מַעְלַת לְמוֹד הַתּוֹרָה לְשִׁמָּה, וְכֵן כָּל מַעֲשִׂים
 טוֹבִים שְׁעוֹשֶׂה הָאָדָם רֵיחַ נְחוּחַ לֵה' בְּאֵם שְׁעִשָּׂה
 לְשִׁמָּה, וְכֵן הוּא חֵס וְשְׁלוֹם לְהַפּוֹךְ כְּשְׁעוֹשֶׂה שְׁלֵא לְשִׁמָּה.
 י. וְכֵן מְצִינוּ שֵׁם בְּזוּהַר, מִיַּכְד סְלִיק רַבִּי חִיָּא לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל
 קָרָא בַּתּוֹרָה עַד דְּהוּי אֲנַפּוּי נַהֲרִין כְּשִׁמְשׁ, וְכַד הוּי
 קִיָּמִין לְפָנָיו כָּל אֵינוֹן דְּהוּוּ לְעֵין בְּאוּרֵיתָא הוּי אָמַר: דִּין
 אֶשְׁתַּדַּל בְּאוּרֵיתָא לְשִׁמָּה וְדִין שְׁלֵא לְשִׁמָּה, וְהוּי צְלִי עַל

מז) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

כְּשַׁעְלָה רַבִּי חִיָּא לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, עֵסֶק בַּתּוֹרָה, עַד שֶׁהֲאִירוּ פְּנֵיו כַּחמָה.
 וְכַשִּׁיבּוּ לְפָנָיו הַעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, הִנֵּה אָמַר: "זֶה הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה,
 זֶה - לֹא לְשִׁמָּה". וְהִנֵּה מִתְפַּלֵּל עַל הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה שְׁלֵא לְשִׁמָּה, שִׁיזְכָּה
 לְעֵסֶק בָּהּ לְשִׁמָּה, וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכָּה לְעוֹלָם הַבָּא.

יוֹם אֶחָד יָשַׁב לְפָנָיו תַּלְמִיד, שִׁפְנִיו הָיוּ יְרוּקוֹת. אָמַר - וַדַּאי מִהֲרַהֵר הוּא
 בַּחֲטָא. תַּפְסוּ רַבִּי חִיָּא וּמִשְׁכוּ בְּדַבְרֵי תוֹרָה נְעִימִים, עַד שֶׁהִתְיַשְׁבֶּה רֹחוֹ.
 מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם וְהִלָּא קָבַל עַל עֲצָמוֹ אוֹתוֹ תַּלְמִיד, שְׁלֵא יְהַרְהֵר הַרְהוּרִים
 רְעִים, אֱלָא יַעֲסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה.

האי דהוי עסיק שלא לשמה דיתעסק ביה לשמה, ועל ידי זה יזכה לעולם הבא.

יומא חד הוה תלמידא דהוי לעי באורייתא ואנפוי ירקין. אמר ודאי מהרהר בחטאה איהו. אחיד ליה ואמשיך ליה במלין סתימין דאורייתא עד דאתישב רוחיה בגויה. מן ההוא יומא ולהלאה שני על עצמו דלא ירדף בתר הנזי הרהורין בישיין וישתדל באורייתא לשמה.

יא. הפלל העולה, בכל ענין שיבוא לידיך תתבונן בו היטב אם יש בו נחת רוח לאבינו שבשמים, ואם יש בו נדנוד עברה חס ושלום אזי לא יעלה לרצון לפני הקדוש ברוך הוא.

בכל יום צריך לפשפש במעשיו

יב. וזה לשון הזהר שם (דף קצ"א עמוד א'): מ"ח "בעי ליה לבר נש למבדק בחובוי כל יומא ויומא, דהא כד בר נש קאים מערסיה תרין סהדין קימין קמיה בהדיה כל יומא, בעי בר נש למיקם, אינון סהדי אמרי ליה בשעתא דאפתח עינוי (משלי ד, כה) "עיניך לנכח יביטו" וגו'. קם ואתקין

מח) פרוש הזהר בלשון קדש:

צריך האדם לפשפש במעשיו כל יום ויום, שהרי כשהאדם קם בבקר ממטותו, מיד נצבים לפניו שני עדים, העתידים ללוותו במשך היום כלו, ועדים אלו אומרים לו מיד בפתחו את עיניו: "עיניך לנכח יביטו". כשמבקש הוא ללכת - אומרים לו: "פלס מעגל רגליך". לכן צריך האדם להשתמר מעוזן כל יום ויום. ובכל יום ויום כאשר מגיע הלילה, חיב האדם למשמש במעשיו ולבדק אותם, כדי שישוב ממעשיו הרעים, שעשה במשך היום.

רְגִלוֹהִי לְמִיּהָרָה, אֵינֹנָן סִהְדֵי אֲמַר לִיָּה (שָׁם שָׁם, כו) פִּלְס מִעֲגֵל
רְגִלֶיךָ וְגו'.

וְעַל דָּא, כַּד אֲזִיל בְּרֵ נֶשׁ בְּכָל יוֹמָא בְּעֵי לִיָּה לְאַסְתְּמָרָא
מִחֻבּוּבִי, שְׁכָל יוֹמָא וְיוֹמָא כַּד אֲתִיָּא לִיָּלָה בְּעֵי
לְאַסְתְּכֵלָא וְלִמְבַדֵּק בְּכָל מַאי דְעֵבִיד כָּל הָהוּא יוֹמָא בְּגִין
דִּיתוּב מִיְנִיָּיָהוּ (פְּרוּשׁ: אִם יִרְאֶה שְׁעֵשָׂה בְּזָה הַיּוֹם דְּכֵר שְׂאִינוּ הַגּוֹן,
יְשׁוּב מִמֶּנָּה לְבַלְתִּי לַעֲשׂוֹת עוֹד כְּזָה פַּעַם שְׁנִית) וְיִסְתַּכַּל בְּהוּ תְדִיר
בְּגִין דִּיתוּב.

יֵד. מַה שְׂאִין כֵּן בְּהִיּוֹתוֹ אֵינוּ נוֹתֵן אֶל לְבוֹ לְהִסְתַּכַּל
וְלַעֲיֵן בְּמַעֲשָׂיו אֵיךְ וּמָה הִמָּה, אִם מִיִּשְׂרָאֵל אוֹ לְאוּ,
וְהוּא הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה וּפּוֹעֵל וּמְרַבֵּה דְרָכָיו כְּלָם בְּלִיתִי חֲשָׁבוֹן
רַע אוֹ טוֹב, הָרִי בְּכָל אֵלוֹ הַהוֹלְכִים בְּחֶשֶׁךְ וְלֹא רָאוּ אוֹר
וְאֵינוּ נִפְקֵד בְּמָרוֹם לְטוֹבָה וְאֵינוּ דוֹכֵר שְׁלוֹם אֱלֹו בְּבֵית
דִּין שֶׁל מַעֲלָה.

סדר הלימוד ליום יד שבט [יום 132 בשנה]

שְׁלֵא לַתָּן שְׁלוֹם לְאִישׁ אֶלָּא אִם כֵּן יוֹדְעִים שְׁהוּא צְדִיק
זוּ. וּבִימֵי חֲסִידִים הַקְּדָמוֹנִים וּבְעֵלְמָא הַדִּין הָיוּ מְדַקְדְּקִין
שְׁלֵא לַתָּן שְׁלוֹם אִם לֹא בְּדָקוּ אוֹתוֹ הֵיטִיב בְּמַעֲשָׂיו,
כְּדֹאִיתָא בְּזִהַר פְּרֻשַׁת מִקָּץ (דף ר"ד עמוד ב'): מִטְּרַבֵּי חֲזִיא וְרַבֵּי

מט) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

רַבֵּי חֲזִיא וְרַבֵּי יוֹסִי הִלְכוּ בְּדֶרֶךְ. בְּדֶרֶךְ הַלּוֹכִים רָאוּ אֶדָם, שְׁהֵיָה עֲטוּף
בְּצִיצִית וְכִלֵּי זֶן חַגוּרִים לוֹ מִתַּחַת לְבָגְדָיו. אָמַר רַבֵּי חֲזִיא: "אֶדָם זֶה הֵינּוּ
צְדִיק גָּמוּר אוֹ רַמָּאי וְגוֹנֵב לֵב הַבְּרִיּוֹת הוּא."

יוסי הרי אזלי באורחא אדהכי חמי חד בר נש דהוי אתי
בעטופא דציצית וכלי זיגין קשורים תחות בגדיו.

אמר רבי חי'א, בר נש דא חד מתרין אית ביה, או זכא
שלים איהו, או רמא ית בני עלמא איהו.

אמר לו רבי יוסי: "הרי החסידים העליונים אומרים: 'הוי דן את כל האדם
לכף זכות'. הרי למדנו: אדם היוצא לד'ר, יתנון לשלשה דברים: לדורון,
למלחמה ולתפלה. למדנו זאת מיעקב אבינו. והאדם הזה, ההולך בד'ר,
הוא עטוף בציצית לתפלה, כלי זיגו מוכנים לקרב; והנה כיון שמצאנו בו
שני דברים, אין אנו צריכים לחפש גם דבר שלישי".

כשהתקרב אותו אדם אליהם, פנו אליו רבי חי'א ורבי יוסי בברכת שלום,
אולם הוא לא ענה להם. ענה רבי חי'א: "הנה אחד מאותם דברים, שהיו
צריכים להמצא בו, חסר, שהרי נראה, שאדם זה לא הכין עצמו לדורון,
שהשלוש כלול בדורון". ענה לו רבי יוסי: "שמה טרוד הוא עתה בתפלתו
או חוזר על תלמודו, שלא ישתכח הימנו".

הלכו השלשה כב'רת ד'ר, ואותו אדם לא דבר אתם מטוב ועד רע.
לאחר זמן מה נשמטו רבי חי'א ורבי יוסי מעליו והלכו בנפרד ועסקו
בתורה. לבסוף התקרב אותו אדם אליהם וברכם לשלום. אמר להם:
"רבתי, במה חשדתם אותי כ'אשר נתתם לי שלום ולא החזרתני
לכם?" אמרו לו: "חשבנו, שאולי התפללת או חזרת על תלמודך".
אמר להם: "אתם דנתם אותי לכף זכות והמקום ידון אתכם לזכות.
הבה ואסביר לכם, מדוע לא החזרתני לכם שלום: יום אחד כ'שהלכתי
בד'ר פגשתי אדם אחד והקדמתי לו שלום. אותו אדם לסטים היה,
וקם עלי לצערני; לולא התגברתי עליו, היה חס ושלום מבצע בי את
זממו. באותו יום נדרתי, שלא אקדים שלום לשום אדם, עד שאדע
שצדיק הוא, משום שאסור להקדים שלום לרשעים, כמו שכתוב:
'אין שלום אמר ה' לרשעים'. באותה שעה שפגשתיכם, חשדתי בכם,
משום שלא ראיתי בכם שום מצוה גלויה. זהו טעם אחד. עוד טעם,
שהייתי חוזר על תלמודי באותו שעה, ולא רציתי להפסיק מדברי
תורה".

מז. אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי, הָאֵל חֲסִידֵי עֲלָאִין אָמְרֵי הוּהוּ
 דָּן לְכָל בַּר נֶשׁ לְזִכּוֹ, הָאֵל תַּנְיִנָן בַּר נֶשׁ דְּנַפְיָק
 לְאוּרְחָא יִתְכַּוֵּן לְתַלְתָּ מִלִּין לְדוּרוּן לְקַרְבָּא לְצִלוּתֵיהּ
 וַיִּלְפִּינָן מִיַּעֲקֹב וְכוּ', וְהָאֵל בַּר נֶשׁ אָזִיל בְּאוּרְחָא אִיהוּ
 עֲטוּפָא וְצִלוּתָא וְהָאֵל בֵּיה כְּלֵי זִין לְקַרְבָּא כִּיּוֹן דְתַרִּין
 מִלִּין אֵית בֵּיה תְּלִיתָאֵי כוּ' דְאִתְחַזְּיָן דְלִית בֵּיה דְהָא
 לָא אִתְקִין גְּרַמֵּיהּ לְדוּרוּן דְבְּדוּרוּן שְׁלָמָא אִתְכְּלִיל. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי דְלָמָא אִיהוּ מִשְׁתַּדֵּל בְּצִלוּתֵיהּ אוּ מִרְחִישׁ
 תְּלַמוּדֵיהּ בְּגִין דְלָא יַעֲקֹר לִיה. אָזִלוּ כְּחֻדָּא, וְלָא מִלִּיל
 הֵהוּא בַר נֶשׁ בְּהַדְיָהוּ.

יז. לְכַתֵּר אֲשַׁתְּמִטּוּ רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי וְאֲשַׁתְּדִלוּ
 בְּאוּרְחָא, קָרִיב לְגַבְיָהוּ וְיִהִיב שְׁלוּם לְהוּן. אָמַר לְהוּ,
 רַבּוּתִי בְּמֵאֵי חֲשַׁדְתוּן לִי כַּד יִהְיִיתוּ לִי שְׁלוּם וְלָא
 אִתִּיהִבַּת לְכוּן, אָמְרוּ לִיה, דִּילְמָא צִלוּתָא הוּיִת אָמַרְתָּ אוּ
 מִרְחִישׁ תְּלַמוּדָא.

יח. אָמַר לְהוּ, אֲתוּן הֵייתָם דְּנִין אוּתִי לְכַף זְכוּת, הַמְקוּם
 יְדִין אֲתָכֶם לְכַף זְכוּת, אָבַל אֵימָא לְכוּן יוּמָא חֻדָּא
 הוּינָא אָזִיל בְּאוּרְחָא, אֲשַׁכְּחָנָא בַר נֶשׁ וְאִקְדִּימָנָא לִיה
 שְׁלוּם וְהָאֵל גְּבַרָא לְסִטָאֵי הוּי וְקָם עָלֵי וְצַעַר נַפְשֵׁי
 וְאִלְמָלָא דְאִתְתַּקְּפָנָא בֵּיה אֲצַטְעָרְנָא, וּמֵהָאֵל יוּמָא נְדַרְנָא
 דְלָא אִקְדַּמָּנָא שְׁלָמָא עַד דְאִבְדַּק בֵּיה דְהוּא גְּבַר זַכָּאָה.

יט. בְּגִין דְאָסוּר לְהַקְדִּים שְׁלוּם לְכַר נֶשׁ חֵיבָא, דְכְתִיב
 (ישעיה מו, כב) "אֵין שְׁלוּם אָמַר ה' לְרַשְׁעִים". וְהוּא
 שְׁעָתָא דְחִמְיָנָא לְכוּ וְיִהְיִיתוּ לִי שְׁלוּם וְלָא אִתִּיבְנָא לְכוּ

חֲשִׁידָנָא לְכוּ בְּגִין דְּלֹא חֲמִינָא בְּכוּ מְצוּה דְּאִתְחַזֵּיא לְבַר
נֶשׁ, דָּא הוּא חָדָא.

ב. וְעוֹד טַעַם אַחֲרִינָא, דְּהוּינָא מְרַחֵישׁ בְּתִלְמוּדָאֵי בְּאוּתוּ
שְׁעָה, וְלֹא הָיִיתִי רוּצָה לְהַפְסִיק מִמְּלִין דְּאוּרִיתָא
בְּאוּתוּ שְׁעָה.

הָרִי מְבָאָר דְּאָסוּר לְהַקְדִּים שְׁלוֹם אִם אֵינוּ בַר נֶשׁ זִכְאָה
[אָדָם צָדִיק], וּמְכַל שְׁכַן שְׁנוּהֲגִים כֵּן לְמַעְלָה שְׁאִין
נוֹתְנִים שְׁלוֹם לְאָדָם רָשָׁע, כִּי שָׁם אִין מְחַנִּיפִים לְרָשָׁעִים
כְּמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי שָׁם הוּא עֲלָמָא דְקָשׁוּט וְאִין בְּהַ
חֲנֻפָה וְאִין נְשִׂאוֹת פָּנִים, וְהַכֵּל נְדוּן שָׁם בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל
וּבְקוּ הַדְקָדוּק.

סדר הלימוד ליום **טו שבט** [יום 133 בשנה]

כא. וְהָא דְּבִזְמַן הַזֶּה אָנוּ מְקַדִּימִין שְׁלוֹם לְכָל אָדָם מְבָאָר
בְּסִפְרֵי הַזֶּה, בְּאִם שְׁהוּא רוּאָה שְׁיֻכַּל הָרָשָׁע
לְהִתְחַזֵּק עָלָיו מִתַּר לְהַקְדִּים לְרָשָׁע שְׁלוֹם כְּדִי שְׁיֻכַּל
לְהַנְצִיל מִמֶּנּוּ, וְאִפְשָׁר שְׁזַהוּ הַטַּעַם דְּרַבִּי יוֹחָנָן דְּהַקְדִּים
שְׁלוֹם אֶפִּילוּ לְנִכְרִי בְּשׁוּק וְקַל לְהִבִּין.

כב. עַל כֵּן יִתְבוּנָן הָאָדָם עַל זֶה שְׁהוּא מְלֹא שְׁבַע רִגְזוּ
קְרוּץ מִחֲמַר, שְׁלֹא יִהְיֶה גְסוּת רִיחַ וְחֹמֶד מְמוֹן, וְקַ
יִהְיֶה בְּנַחַת וְכָל מַעֲשָׂיו יִהְיֶה בְּהַשְׁכָּל וּבְמִשְׁקָל לְחֻשְׁב
חֲשׁוּבוֹתָיו בְּכָל יוֹם נְגִיד ה', אֲזוּ יִתְבוּנָן מַעֲצָמוּ לְבִלְתִּי
יִחְטָא, וְאֲזוּ יִצְלִיחַ בְּכָל מַעֲשָׂה יְדִיו אִמְן.

פָּרָק ל"ד

א. אֵיתָא בְּגִמְרָא דְתַעֲנִית (דף כ"ה עמוד א'): "רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת דְּחִיקָא לִיה שְׁעָתִיה עֶבִיד מְלִתָּא (פּרשׁ רש"י: שְׁהִקִּיז דם) וְלֹא הָוִי לִיה מִיַּדִּי לְמִיכַל אֲשַׁכַּח חֲדָא תּוּמִי שְׂדִי' לְפּוּמָא חָלַשׁ לְבִיה וְנָיִם.

(ג) פּרוּשׁ הַגְּמְרָא בְּלִשׁוֹן קַדְשׁ:

רבי אלעזר בן פדת הקיז דם ונחלש, ולא היה לו מה לאכל. הוא מצא קטנית אחת והכניסה לפיו ומרב חלשה נרדם. נכנסו החכמים לשאלו, וראו שהיה בוכה וצוחק בחלומו ואחר כך יצא ניצוץ אש ממצחו. כִּאֲשֶׁר הִתְעוֹרַר, שְׁאַלְוּהוּ הַחֲכָמִים: "מִדּוּעַ בְּכִיתָ וְאַחַר כֵּן צָחַקְתָּ וּלְבַסּוּף יָצְאָה שְׁלֵהֶבֶת אֵשׁ מִמִּצְחֶךָ?"

השיב להם: "רְאִיתִי אֶת הַשְּׂכִינָה וְנִתְנָה לִי שְׁלוֹם. שְׁאַלְתִּיהָ: 'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עַד מָתַי אֶהְיֶה שְׂרוּי בְּצַעֲרִי וּבְעִנְיִי?', הַשְּׂכִיב לִי: 'אֶלְעָזָר בְּנִי, רוּצָה אַתָּה, שְׁאַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם וְאֶבְרָא אוֹתוֹ מִחֲדָשׁ? אוֹלֵי אִזּוּ יִפֹּל מִזֶּלְךָ לְהִבְרָא בְּשַׁעַת הַשְּׁפַע'!"

השבת: 'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, דְּרוּשׁ לְהַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם וּלְבוֹרְאוֹ וְעַדִּין אֵין וְדָאוֹת שְׁאַבְרָא בְּשַׁעַת הַשְּׁפַע'. שְׁאַלְתִּי: 'מַה רַב יוֹתֵר: הַשָּׁנִים שֶׁכָּבַר חֵיִיתִי אוֹ אֵלוֹ שֶׁעַדִּין נוֹתְרוֹ לִי לְחַיּוֹת?', עֲנָתָה לִי הַשְּׂכִינָה: 'הַשָּׁנִים שֶׁכָּבַר חֵיִיתָ הֵן הָרַב (כְּלוּמוֹ, כִּבְרַ עֲבִירוֹ רַוב שְׁנוֹת חַיֶּיךָ)'. אִמְרַתִּי: 'אִם כֵּן אֵינְנִי רוּצָה'. (לְהַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם וּלְבְרָאוֹ מִחֲדָשׁ).

הָרָאוּ לִי תְרִיסַר נְהַרֵּי אֶפְרָסִמוֹן. שְׁאַלְתִּי: 'אֵלוֹ לְמִי?' עֲנֵנוּ לִי: 'לְךָ'. שְׁאַלְתִּי: 'וְזָה הַפֶּלֶל?' עֲנָתָה לִי הַשְּׂכִינָה: 'וּמָה יִשְׁאַר לְחַבְרִיךָ?' וְכִשְׂרָאִיתִי אֶת נְהַרֵּי הָאֶפְרָסִמוֹן, יָצְאָה שְׁלֵהֶבֶת אֵשׁ מִמִּצְחִי."

וּפְרַשׁ הָעֵנָן בְּזֶהֱרַ בְּרֵאשִׁית, שֶׁבְּנֵי חַיִּי וּמִזּוּנֵי אֵינָם תְּלוּיִים בְּזִכּוֹת, אֵלָּא בְּמִזְלֵ; וְהָאֵדָם, שֶׁנִּבְרָא בְּמִזְלֵ שֶׁל עֵנִי, אֵינוֹ יְכוֹל - אִף אִם רְבוֹת זְכוּיוֹתָיו - לְשַׁנּוֹתוֹ, וְאִם דּוֹחֵק הוּא לְשַׁנּוֹת אֶת מִזְלוֹ - עֲלוּל הוּא לְמוֹת, וְאִזּוּ יִקַּח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת נְשִׁמּוֹתָו וְיִתְנַנֶּה בְּגוֹף אַחֵר, וְאִפְשָׁר שֶׁעַל יְדֵי שְׁנוּי מְקוֹם בְּגוֹף אַחֵר תִּהְיֶה לוֹ פְּרִנְסָה בְּרוּחַ.

טעם שִׁיצְאוּ נִיצוּצֵי אֵשׁ מִמִּצְחוֹ

ב. עֵילוּ רַבָּנָן לְשִׁיולֵי בֵיהּ חֲזִינְהוּ דִּהְוֵי בְּכִי וְחִיָּד וְנִפְיָק צוּצִיתָא דְנִוְרָא מֵאֲפוּתִיהּ. כַּד אֲתַעַר אָמְרוּ לֵיהּ רַבָּנָן מֵאֵי טַעְמָא קָא בְּכִי מַר וְאַחַר כֶּן חִיָּד וְאַחַר כֶּן נִפְק צוּצִיתָא דְנִוְרָא מֵאֲפוּתֵךְ.

ג. אָמַר לְהוּ חֲזִינָא שְׂכִינָה וְאָמְרָה לִי שְׁלוֹם, וְאָמַרְתִּי, רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם עַד אֵימְתִי אֶהְיֶה בְּהֵוָה צַעֲרָא וְדוּחָקָא, אָמַר לִי, אֲלַעְזֹר בְּנֵי נִיחָא לָךְ דְּאִיחָרְבַּ עֲלָמָא וְאִיהֶדֶר וְאִיבְרֵי יְתָךְ, אֲפָשֶׁר דְּאָבְרֵי יְתָךְ בְּשַׁעֲתָא דְּמִזוּנֵי. אָמַרְתִּי רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם כְּלֵי הָאֵי וְאֲפָשֶׁר.

פִּינן שְׁעֵבְרוּ רוּב שְׁנוּתֵינוּ, לֹא רָצָה לְהוֹלֵד עוֹד הַפַּעַם

ד. וְאָמַרְתִּי רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם שְׁנֵי דְחִיָּא כְּכַר נִפְיָשָׁא אוּ שְׁנֵי דְחִינָא אָמְרָה הַשְׂכִּינָה דְּחִית, אָמַרְתִּי אֵי הֲכִי לָא בְּעִינָא.

שְׁכָרוּ שֶׁל רַבֵּי אֲלַעְזֹר בֶּן פְּדַת בְּגַן עֵדֶן הָיָה י"ג נְהָרֵי אֲפֻרְסָמוֹן אֲחִזִּי לִי תְרִיסַר נְהָרֵי דְּמִשְׁכֵּי אֲפֻרְסָמוֹן אָמַרְתִּי אֵלּוּ לְמַאֵן, אָמְרוּ לִי, לָךְ. אָמַרְתִּי וְתוּ לָא, אָמְרָה הַשְׂכִּינָה וְלַחֲכַרְךָ מֵאֵי וְכוּ' וְהֵינּוּ דְנִפְיָק צוּצִיתָא כּוּ' עֵינֵן שָׁם.

סדר הלימוד ליום **טז שבט** [יום 134 בשנה]

בְּנֵי חַיִּי וּמִזוּנֵי לָאוּ בְּזָכוּתָא תִּלְיָא אֱלָא בְּמִזְלָא

ה. וּפְרַשׁ הָעֲנִיִן בְּזִהַר בְּרָאשִׁית פִּי בְּנֵי וְחַיִּי וּמִזוּנֵי לָאוּ בְּזָכוּתָא תִּלְיָא אֱלָא בְּמִזְלָא, וְהָאֲדָם אֲשֶׁר נִבְרָא בְּמִזְלָ שְׁיָהִי עֲנֵי א"א לֵיהּ לְמַהֲפָךְ בְּזָכוּתָא אִם לֹא שְׂאֲפָשֶׁר שְׁזָה

יגַרְם זְכוּתוֹ שְׂיִמּוֹת וַיִּקַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת נִשְׁמָתוֹ
וַיִּתְּנֶנָּה בְּגוּף אַחֵר וְאֶפְשָׁר עַל יְדֵי שְׁנוּי מְקוֹם בְּגוּף אַחֵר
יְהִי לּוֹ פְּרִנְסָה בְּרוּחַ וְכוּ' בְּאֶפְשָׁר וְלֹא בְּוֹדָאֵי.

וְזֶה שְׂאֵמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִיחָא לָךְ דְּאִיחָרְבַּ עֲלָמָא
[רוּצָה אַתָּה, שְׂאִחְרִיב אֶת הָעוֹלָם וְאֶבְרָא אוֹתוֹ
מִחֲדָשׁ?]. ר"ל כִּי כָּל אָדָם נִקְרָא עוֹלָם קִטְן כִּידוּעַ וְעַל יְדֵי
שְׂאִחְרִיב זֶה הַגּוּף עַל יְדֵי נְטִילַת נִשְׁמָה מִמֶּנּוּ וְאִי־הֵדָר
וְאִיבְרִי גוּף אַחֵר וְאַתָּן בּוֹ הַנִּשְׁמָה וְאִז אֶפְשָׁר שְׂתִזְכֶּה
לְפְּרִנְסָה בְּרוּחַ.

אִין לְאָדָם לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה, אֲלֵא יְבַטַח בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
וּ. וְלִכְּן אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אֵי הָכִי לָא בְּעֵינָא [אִם כֶּף אֵינִי
רוּצָה], וְנִלְמוּד מִכָּאן שְׂאִין לְאָדָם לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה
כָּלֵל, וְיְבַטַח בַּה' שְׂאִין מִקְפַּח שְׂכָר כָּל בְּרִיָּה.

מִי שְׂאִין פְּרִנְסָתוֹ בְּרוּחַ בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׂכָרוֹ כְּפוּל בְּעוֹלָם הַבָּא
ז. וְאִם לֹא זָכָה לַהֲיִיּוֹת בְּהַרְוּחָה בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּלִי דְאֶגְהָ
בְּוֹדָאֵי שְׂכָרוֹ כְּפוּל וּמְכַפֵּל יְהִיָּה בְּעוֹלָם הַבָּא, וְכָל מִי
שֶׁהוּא שְׂמִיחַ בְּחִלְקוֹ מֵהַ שְׂחִנָּן ה' אוֹתוֹ אִם רַב אִם מְעַט
וְאֵל יְהִיָּה לְבוֹ דּוּאָג עֵבּוּר פְּרִנְסָה שֶׁהוּא בְּקַמּוּץ, וּמְכַל
שְׂכָן שְׂלֵא יִקְרָא תִגְר חַס וְשְׁלוֹם אַחֵר מְדוּתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְלֹא לְהִרְאוֹת כְּעַס אוֹ רִגְזוֹ בְּשִׁבְלֵי זֶה עִם אֲנָשִׁים
כִּי זֶהוּ בּוֹעֵט נִגְדַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

עֲנִיּוֹת מִכְפָּרַת עַל הַעֲבֵרוֹת

ח. רַק יְשִׁים אֶל לְבוֹ כִּי כָּל הַדְּחִק וְהַעֲנִיּוֹת הוּא כְּפָרָה
וּסְלִיחָה לְחַטָּאֵיו וּפְשָׁעָיו, וְכָל הַדּוּחַק אֶת הַשְּׁעָה

השָׁעָה דוּחֶקֶת לוֹ כִּי זֶהוּ הַחֶסֶד שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁמְשַׁלֵּם לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׂכָר הָעֵבֶרָה.

מ. כִּי הִרְבֵּה רְשָׁעִים צוֹעֲקִים בְּגִיּהֵנָם הַלְוֹאֵי הַיֵּינוּ עֲנִיִּים
וְדָלִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהַלְוֹאֵי הַיֵּינוּ סוֹבְלִים יְסוּרִים
בְּעוֹלָם הַזֶּה לְכַפֶּרֶת עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְאוֹמְרִים הַרְשָׁעִים שָׂרֵב
הַטּוֹבָה וּשְׂרִירוֹת הַמָּמוֹן שֶׁהָיָה לָנוּ הוּא עֲנִין רַע שֶׁעֲכָשׁוּ
אֲנַחְנוּ בְּמִצְוֵהָ רַעָה בְּגִיּהֵנָם.

צָרִיךְ אָדָם לֹמַר "כָּל מֵה דְעֵבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עֵבִיד"

י. עַל כֵּן יֵשִׁים כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם אֶל לְבוֹ אֵף שָׂאִין כָּל
הַעֲתִימִים שְׂוִים צָרִיךְ לֹמַר "כָּל מְאִי דְעֵבִיד רַחֲמָנָא
הוּא לְטַב".

סדר הלימוד ליום יז שבט [יום 135 בשנה]

הַעֲשִׂיר צָרִיךְ לְהִרְבּוֹת בְּנִתְיִנַּת צְדָקָה

יא. וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אִם נִתֵּן ה' עֲשֶׂר לְאַחַד וְהַשְּׁפָעָה
טוֹבָה שִׁיתְנַהֵג בְּצֶדֶק וּבִישָׁר וְלֵב רָךְ וַיְדוּ פְתוּחָה
לְהַעֲנִיק לְהָאֲבִיוֹנִים וְעֲנִיִּים מִבְּרַכַּת ה' אֲשֶׁר בְּרַךְ אוֹתוֹ.

יב. וְכֹל מִי אֲשֶׁר יִרְאֵת ה' בְּלִבּוֹ יִחַשֵׁב תְּמִיד כִּי בַעֲת
אֲשֶׁר נִזְדַּמֵּן מִצְוָה לְפָנָיו וְדָאֵי הוּא שְׁנַגְזֵר אִיזָה
גְזָרָה רַעָה עָלָיו וְעַל יְדֵי זְכוּת שֶׁל אוֹתוֹ מִצְוָה שֶׁהִמְצִיא
לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹתוֹ עִי"כ נְצוּל מֵהַצָּרָה
שְׁנַגְזֵר עָלָיו.

מֵה שֶׁרָאוּ רַבֵּי חֲזָא וְרַבֵּי יוֹסִי שֶׁאָדָם אֶחָד נְצוּל בְּזְכוּת הַמִּצְוָה שֶׁקִּיָּם
יג. וְזֶהוּ כָּלֵל גְּדוּל לְזִרְיֹנוֹת קִיּוֹם הַמִּצְוָה, וְכַדְמְצִינוּ בְּזֶהָר

פְּרָשֶׁת בְּהַר (דף ק"י עמוד ב'): **יֵאָדָר רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי אֲזִילִי בְּאוֹרְחָא פִּגְעוּ בְּהַאי טוֹרָא אֲשֶׁכְּחוּ תְרִי דְהָרִי אֲזִילִי אֲדַהְכִי**

נא) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי חייא ורבי יוסי הלכו בדרך. משהגיעו להר, ראו שני אנשים הולכים. עודם מתבוננים בהם, והנה בא אדם שלישי, נגש אל שני האנשים ובקש מהם: "בבקשה מכס, תנו לי לחם לאכל, שהרי זה יומים מהלך אני במדבר, ולא בא אכל לפי".

הזדרז אחד משני האנשים והוציא מידי מתרמילו את הצדה, שהכין לדרך, ונתנה לעני, האכילהו והשקהו. אמר לו חברו: "אתה מה תעשה? הרי לא ישאר לך דבר לאכל, שהרי נתת כל מה שהיה לך לעני. דע לך, אין לך לסמוך על צידתי שלי, שהרי יש לי רק מעט מזון ובקשי יספיק עבורי". השיב לו הנותן: "האם אתה חייב לי משהו שאדרש ממך? בודאי לא אבקש ממך, אלא אמשיך את דרכי ללא מזון".

עודם מדברים, ישב העני ואכל לשובע נפשו והותיר רק מעט לחם ממה שנתן לו. לקח בעל החסד את הנותן ונתן אותו לאביון צידה לדרך.

הצטער רבי חייא על שמצוה יקרה זו לא הזדמנה לידו, שהרי לא בכל יום מזדמנת מצוה כה גדולה - להחיות נפש רעבה לחם במדבר מתוך מסירות נפש, אמר לו רבי יוסי: "אל תצטער, שהרי לא לחנם זמן הקדוש ברוך הוא מצוה יקרה זו לאותו אדם. אולי נגזר עליו דין קשה, ורצה הקדוש ברוך הוא להצילו, לכן זמן לו מצוה יקרה זו - להציל את העני ולהחיות את נפשו".

אמר רבי חייא: "הרי יש לנו אכל, הבה ונתנה לאותו בעל חסד, שנשאר בלי צידה לדרך". אמר רבי יוסי: "לא נתן לו כלום, משום שעל ידי שנתן לו אכל נמעיט מזכות המצוה, שעשה במסירות נפש. בוא ונעקב אחריו, שהרי ודאי נגזרה עליו מיתה, ובזכות פרנסה זו, שפרנס לעני - יציל". ישב בעל החסד לנוח תחת עץ ונרדם; ואלו חברו, שלוהו בדרך, המשיך בדרך.

אמר רבי יוסי לרבי חייא: "עתה נשב ונעקב אחריו אותו אדם מרחוק, שהרי ודאי הוא, שרוצה הקדוש ברוך הוא לעשות לו ניס", עודם מדברים, ראו הם פדמות שלהבת גחלים לוחשות מרחפת על יד הישן; ומנגד

חָמוּ בַר נֶשׁ דְּהוּי אָתִי, אָמַר לְהוּ בְּמָטוּ מַנְיָכוּ הִבוּ לִי נַהֲמָא
 דְּהוּי תְרִין יוֹמִין בְּתַעֲנִיתָא הֵייתִי מְהֵלֵךְ בְּמַדְבְּרָא וְלֹא
 אֲכַלִּינָא מִיַּדִּי.

יד. מִיַּד אֲשַׁתְּמִיט חַד מֵאֲנֹן תְּרִין גְּבַרֵי אֲפִיקוּ מְזוֹנָא
 דְּאִיהוּ אִיתִי לְאוֹרְחָא וְיִהִיב לִיהּ וְאָכִיל וְאֲשָׁקִי לִיהּ,
 א"ל חֲבֵרִיָּה מַה תַּעֲבִיד דְּלֹא יִהְיֶה לְךָ מִיַּדִּי לְמִיכָל שְׁנַתָּתָּ
 הַכֹּל לְאוֹתוֹ הָעֲנִי אֵל תְּסַמֵּךְ עַל שְׁלִי כִּי לֹא יֵשׁ בְּיַדִּי רַק
 מְעַט מְזוֹן, א"ל וּמֵאִי אִית לִי גְבַךְ בְּוֹדָאֵי לֹא אֲבַקֵּשׁ מִמֶּךָ
 שְׁתַּתֵּן לִי אָנָּא אִיזוּל בְּלֹא מְזוֹנָא.

נתן לעני גם את הפת שהיה מיוחד עבורו, ולא השאיר לעצמו כלום
 מו. יְתִיב גְּבִיָּה הָאִי מְסַכְּנָא וְהוּי אָכֵל וְנִשְׁתִּיר רַק מְעַט
 לַחַם וְגַם זֶה הַמְּעַט יְהִיב לִיהּ לְאוֹרְחָא וְאִזִּיל לִיהּ הוּי
 קָא מְצַעַר רַבִּי חִיָּא עַל שְׁלֹא נַעֲשָׂה מְצוּהָ זֹו עַל יְדוּ
 לְהַחֲיוֹת נַפְשׁ הָאֲבִיוֹן.

כְּמַטְחֵי קֶשֶׁת, רָאוּ הֵם נֶחֱשׂ אַרְסֵי מִתְקַרְב לְעֵבֶר הַהֶלֶךְ הַיָּשׁוּן. לְתַדְהֻמָּתָם
 רָאוּ כִּיצַד מִתְעוֹפֹפֶת שְׁלֵהֶבֶת הַגְּחָלִים לְעֵבֶר הַנְּחֹשׁ, נוֹחַתֵת עַל רֵאשׁוֹ,
 מִמִּיתָה אוֹתוֹ וְנִעְלָמָת.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "הָאֵם לֹא אֲמַרְתִּי לְכֶם, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת
 גַּם לְאָדָם זֶה וְשֹׂאִין לָנוּ לְהַמְעִיט מִזְכוּתוֹ?!", בִּינְתִים הַקִּיץ אוֹתוֹ אָדָם
 מִשְׁנָתוֹ וְהַמְשִׁיר בְּדַרְכּוֹ. תְּפַסּוּהוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּא וְנִתְּנוּ לוֹ אֲכָל. לְאַחַר
 שְׁהֵלֶךְ, הָרָאוּ לוֹ אֶת הַנְּחֹשׁ הַמּוֹת וְסַפְרוּ לוֹ אֶת דְּבַר הַנֶּס, שְׁעֲשֵׂה עִמּוֹ
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

פָּתַח רַבִּי יוֹסִי: "וְצִדְקָה תְּצִיל מִמּוֹת", כִּי יֵשׁ עֵץ חַיִּים וְעֵץ הַמּוֹת. הַעוֹשָׂה
 מַעֲשִׂים טוֹבִים - דְּבַק הוּא בְּעֵץ הַחַיִּים, וְהַעוֹשָׂה מַעֲשִׂים רָעִים דְּבַק בְּעֵץ
 הַמּוֹת. אוֹתוֹ אָדָם, שְׁעֲשֵׂה צִדְקָה חֲשׁוּבָה זֹו, וּפְרַגְס אֶת הָעֲנִי - עַל יְדֵי
 מְצוּהָ זֹו נְצוּל מֵאוֹתוֹ נֶחֱשׂ וְהַתִּיש אֶת כּוּחוֹ שֶׁל עֵץ הַמּוֹת.

לא לחנם הזמין הקדשא ברין הוא את המצוה להאיש
מז. אמר ליה רבי יוסי, אל תצטער דלא לחנם הוי
הקדוש ברוך הוא מזדמן מצוה זו לפני האיש הזה
דלמא דינא אתגזר על האי גברא ובְּעֵי הקדוש ברוך הוא
לזמנא ליה קמיה מצוה זו בגין לשזבא ליה להאי עני
להחיות נפשו.

יז. אמר רבי חי'א להאי גברא, הא מזונא גבן ניהיב ליה
להאי גברא למיכול, אמר ליה ר"י לא נתן ליה כלום
דבהאי נהמא דנתן ליה נפקינן מיניה זכותא ניזול נחזי
דְּהָא ודאי נגזר עליו גזרת מיתה ובזכות פרנסה זו שנתן
לעני יהיה נצול.

הקדשא ברין הוא יעשה עמו גס ופלא

יח. אדהכי והכי יתיב האי בר נש ונאים תחות אילנא
וחבריה אתרחיק מיניה והלך בדרך אחר. אמר רבי
יוסי לרבי חי'א השתא ניתוב מרחוק ונחזי דודאי בעי
הקדוש ברוך הוא למרחש ליה ניסא.

סדר הלימוד ליום **יח שבט** [יום 136 בשנה]

הגס שקרה עם האיש שנתן מלחמו לעני

יט. אדהכי חזו דמות כשלהבת עם גחלים עומד לנגדו
ונחש אחד נחית מאילנא חד ובְּעֵי להמית האי
גברא, קם האי שלהובא ורהיט על ראש הנחש ומית
הנחש ושוב לא נראה השלהובא, אמר ר"י לא אמינא לכו
דהקדוש ברוך הוא בעי למרחש ניסא להאי גברא ולא
תפוק זכותא מיניה.

ב. אֲדַהְכִי אֶתְעַר הָאִי גְבַרֵי וְקָם וְאַזְיֵל לִיָּה, אֶחָדוּ לִיָּה רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי וַיְהִי לִיָּה לְמִיכָל. בְּתַר דְּאָכַל אֶתְחַוִּיאוּ לִיָּה נִסָּא דְרַחֲשִׁישׁ לִיָּה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

יש אילנא דחיי ואילנא דמותא

כא. פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי, "וּצְדָקָה תַצִּיל מְמוֹת" (משלי יא, ד) כִּי יֵשׁ אֵילָנָא דְחַיִּי וַיֵּשׁ אֵילָנָא דְמוֹתָא וְהָעוֹשֶׂה מַעֲשִׂים טוֹבִים מַחְזִיק בְּאֵילָנָא דְחַיִּי וְהָעוֹשֶׂה מַעֲשִׂים רָעִים מַחְזִיק בְּאֵילָנָא דְמוֹתָא, וְהָאִי גְבַרָא דְאֶחְזִיק בְּצְדָקָה וַיְהִיב פְּרָנְסָה לְעַנְי וְעַל יְדֵי צְדָקָה זֶה הָיָה נִצּוֹל מֵאוֹתוֹ חַוִּיא וְהִתִּישׁ כַּח אֵילָנָא דְמוֹתָא, עַד כְּאֵן.

על ידי העסק בתורה ובצדקה ובגמילות חסדים, זוכה לעולם הבא
כב. לְכֵן יִרְאֶה הָאָדָם בְּעֵינָיו כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא הַבֵּל וְרַעוֹת רוּחַ וְאֵין תְּכַלִּיתוֹ שֶׁל הָאָדָם רַק שְׁיִירֵשׁ עוֹלָם הַבָּא, עַל כֵּן יִרְאֶה לְעֶסֶק בְּצְדָקָה וּבִתְוֹרָה וּבְגִמְלוֹת חֲסָדִים כְּדִי שְׁנִזְכֶּה כְּלָנוּ בְּמַהְרָה לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא אָמֵן.

פְּרָק ל"ז

פְּרָשַׁת תְּרוּמָה

א. תִּנְיָא בְּפָרֶק קָמָא דְבִרְכוֹת (דף ג' עמוד א) "שְׁלֹשָׁה מְשֻׁמְרוֹת הֵי הַלֵּילָה וְעַל כָּל מְשֻׁמֵּר וּמְשֻׁמֵּר יוֹשֵׁב הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׂוֹאֵג כְּאֵרִי וְאוֹמֵר אוֹי שְׁהַחֲרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי וְשָׂרַפְתִּי אֶת הַיְכָלִי וְהִגְלִיתִי אֶת בְּנֵי לְבִין אֲמוֹת הָעוֹלָם".

באשמורה הראשונה הקדוש ברוך הוא שמח עם הצדיקים בגן עדן
ב. והנה ענין שלש משמרות הלילה הוא מבאר בזהר
 ויקהל (דף קצ"ה עמוד ב')¹² רבי אליעזר ורבי יוסי הוי
 יתבי לילה חדא וקא עסקי באורייתא קודם חצות לילה
 אדהכי קרא גברא, בריכו ברכתא ברוך הנותן לשכוי בינה
 להבחין בין יום ובין לילה. אמר רבי אליעזר, השתא
 זמנא דקדשא בריך הוא עאל בגן עדן להשתעשע עם
 צדיקיא, א"ר יוסי אמאי משתעשע הקדוש ברוך הוא.

סדר הלימוד ליום יט שבט [יום 137 בשנה]

שלש מאות עולמות מזדעזעים באותה שעה, בגלל חרבן בית המקדש
ג. בכה רבי אליעזר ואמר תא חזי עד השת' קדשא בריך
 הוא אזדעזע תלת מאה רקיעין ובטש בהו ובכה על
 חרבן בית המקדש ואוריד תרין דמעין לגו ימא רבא,
 וזוכר לבניו מתוך הבכיה ולתלת חולקין מתחלק הלילה
 וכל משמר הוא ד' שעות ואף אם הלילה קטנה מי"ב
 שעות היום משלים.

נב) פרוש הזהר ללשון הקדש:

רבי אליעזר ורבי יוסי היו יושבים לילה אחד והתעסקו בתורה לפני חצות
 לילה. בתוך כך קרא התרנגול, ברכו הברכה: "ברוך הנותן לשכוי בינה
 להבחין בין יום ובין לילה". אמר רבי אליעזר בשעה זו הקדוש ברוך הוא
 נכנס לגן עדן להשתעשע עם הצדיקים אמר רבי יוסי: מפני מה הקדוש
 ברוך הוא משתעשע עם הצדיקים? ככה רבי אליעזר ואמר: בוא וראה
 עד עתה הזדעזעו שלש מאות רקיעים והפה בהם, ובכה על חרבן בית
 המקדש, ואוריד שתי דמעות לתוך הים הגדול, וזוכר לבניו מתוך הבכיה,
 ולשלשה חלקים מתחלק הלילה.

כַּשֶׁם שֵׁישׁ בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה, כֵּן יֵשׁ בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ לְמַעְלָה

ד. מִשְׁמַר הָרֵאשׁוֹן וּמִלְאָכִים עוֹמְדִים בְּמִשְׁמַר הָרֵאשׁוֹן
וְאוֹמְרִים שִׁירָה "מִזְמוֹר לַה' הָאֲרֶץ וּמִלֵּאָה" וְגו' "מִי
יַעֲלֶה בְּהַר ה' וּמִי יִקּוּם בְּמִקְוֹם קָדְשׁוֹ". מִשׁוּם שֶׁבְּדַ
שְׁעוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת אֲזוּ הוּא זְמַן בְּכִיָּה וְנִשְׁמוֹת בְּנֵי אָדָם
עוֹלִין לְמַעְלָה וְכַשֶׁם שֵׁישׁ הַר הַבַּיִת וּמִקְדָּשׁ לְמִטָּה כִּךְ יֵשׁ
הַר הַבַּיִת וּמִקְדָּשׁ לְמַעְלָה.

נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שְׂמֻחִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה, בְּרֵאוּתָם
פְּנֵי שְׂכִינָה

ה. וְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים הַזּוֹכוֹת לְעֵלוֹת לְמַעְלָה בְּכָל לַיְלָה
בָּאִים תַּחֲלָה אֶל הַר הַבַּיִת וּמִתְאַסְּפִים שָׁם יַחַד לַיְלֶךְ
בְּכַנּוּפֵיָא בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָּה לְמַעְלָה לְמִקְוֹם מִקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה
לְרֵאוֹת שָׁם פְּנֵי הַשְּׂכִינָה וּלְקַבֵּל הָאֲרָה, וְלִכֵּן אוֹמְרִים
הַמִּלְאָכִים "מִי יַעֲלֶה לָנוּ בְּהַר ה'" דָּא הַר הַבַּיִת, וּמִקְוֹם
קָדְשׁוֹ דָּא בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה.

מִי שֶׁהוּא נָקִי כַפִּים וּמְרַחֵם עַל הָעֲנִיִּים, זוֹכֶה שְׁנִשְׁמָתוֹ עוֹלָה כָּל לַיְלָה
בְּהַר ה'

ו. נָקִי כַפִּים מְגֻזֵּל וּמְכַל מִיַּיִ עוֹלָה, וְכִּי לְכַב שֶׁלְבוֹ טְהוֹר
מְכַל מִיַּיִ הִרְהוּרִים רָעִים וּמִחֻשְׁבוֹת רָעוֹת, וּמִי שֶׁמְרַחֵם
לְכַבּוֹ עַל זַעֲקוֹת הָעֲנִיִּים וְאַבְיוֹנִים, וּמִי שֶׁלְבוֹ הוּא רַךְ
כְּקִנְיָה לְקַבֵּל תּוֹכְחָה וּמוֹסֵר וְאֵינוֹ מְסַרְבֵּן נֶגֶד הוֹרִים וּמוֹרִים
הַמְּדַרְיָכִים וּמוֹכִיחִים אוֹתוֹ לַיְלֶךְ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וּמִי שֵׁישׁ לוֹ
לֵב רַחֲמָן וְלֹא לֵב רָגֵז אַכְזָרִי, זוֹכֶה לְעֵלוֹת נִשְׁמָתוֹ כָּל לַיְלָה
בְּהַר ה' וּמִקְוֹם קָדְשׁוֹ וְיִשְׂא בְּרַכָּה מֵאֵת ה'.

באשמורה השנה בוכים המלאכים על חרבן בית המקדש

ז. משמר השני, שהוא גם פן ארבע שעות, נחלק לשני חלקים, דהינו, שתי שעות עד חצות לילה מלאכי השרת מר יבכיון על חרבן בית המקדש ואומרים (תהלים קלז, א-ה) "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו" וגו' "איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר" וגו'. ובאותו פעם הקדוש ברוך הוא בוכה עמהם וגם אותן המלאכים שצוה הקדוש ברוך הוא להם לילך עם ישראל ללוות אותן בגלות בבל וגלות אדום בכו כמו שאמר הכתוב (ישעיה לג, ז) "הן אראלם צעקו חצה מלאכי שלום מר יבכיון".

סדר הלימוד ליום כ שבת [יום 138 בשנה]

בוכים על הצדיקים שנהרגו בעת ההוא

זזו שאומרים עכשיו "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון" פרוש גם בכינו אנחנו בני ישראל עם המלאכים שבכו שם על חרבן בית המקדש והריגת צדיקים באותו הפעם.

צריכים להתאונן על הנהרגים על קדוש השם

ח. ועדין בגלות המר הזה צריכין אנו להתאבל בכל דור ודור על אחינו בית ישראל הנהרגין והנחנקים והנשרפים והנסקלים על קדשת השם ביסורים קשים ומרים, ובאין האמות העולם בעלילות שקר, והקדושים מסרו נפשן וגופן על קדשת ה', וסובלין יסורים קשים ומרים ומקבלין עליהם גזרות המלך מלכי המלכים באהבה ובחבה.

הקדוש ברוך הוא נותן קולו על ישראל שנמצאים בגלות בין העמים
ז. ובאותו הפעם הקדוש ברוך הוא מתעורר ובעיט (ומכה)
 בְּרָקִיעַ וּמִדְּעֻזָּעִים תְּרִיסַר אֲלָפִין (שנים עשר אלף) עולמות
 ובבכי שאג ישאג על נוהו וממרום קדשו יתן קולו על
 ישראל הכבושים בגלות המר הזו וסובלין יסורים
 מעמלק ומישמעאל ושאר האמות, ומיד מוריד שתי
 דמעות לגו ימא רבא כו' (לתוך הים הגדול וכו').

י. ואז מתפשט ההוא שלהבת בעלמא וניצוץ חדא
 מתפשטא תחת כנפי תרנגולא (ואז מתפשט ההוא שלהבת
 בעולם וניצוץ אחד מתפשט תחת כנפי התרנגול) ובוער בו עד שיתחיל
 לנענע בכנפיו כמו שמקרר עצמו מההוא אשא (אש)
 ומתחיל לקרות ומגיד ומראה ענינים נפלאים בקריאתו.
 כל הפמליא של מעלה מצטערים בעת קריאת הגבר על חרבן
 בית המקדש

יא. והכל הוא לעורר את האדם ליראת השם וכל פמליא
 של מעלה יש להם צער אותו הרגע שקרא התרנגול
 פעם ראשון מחמת חרבן בית המקדש וגלות ישראל.
 וכשהגיע חצות לילה אעיל הקדוש ברוך הוא בגן עדן
 להשתעשע עם נשמותיהן דצדיקים כמבאר בכמה דוכתי
 בזהר (חלק א' דף ע"ז עמוד א', ודף פ"ב עמוד ב').

הקדוש ברוך הוא הוא "המלך" שנכתב במגלת אסתר

והענין הוא מבאר במגלת אסתר שאמרה (ז, ד-ז) "כי
 נמכרנו אני ועמי להשמיד ולהרג וגו', ויאמר
 המלך מי הוא זה ואיזה הוא" וגו', והמלך קם בחמתו
 מתוך הצער שמצער על הגלות ישראל וחרבן בית

המקדש אל גנת ביתן דא גן עדן דאקרי גנת ביתן להשתעשע עם נשמות של הצדיקים, אז כל אילני גן עדן וכל נשמות הצדיקים פותחין את פיהם בקדשה ובטהרה בשירה ובזמרה (תהלים כ"ד, ז"י) "שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד" וגו' "ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה".

סדר הלימוד ליום **כא שבט** [יום 139 בשנה]

בעת ההיא מתעוררים הצדיקים שבעולם הזה לעבודת הבורא יתברך **יב.** ואחר כך מתחילין משמר הג' שהן ד' שעות אחרונות לומר שירה, ובאותו הזמן צדיקים שבעולם הזה מעוררים את עצמן לעבודת ה', והמלאכים אומרים (תהלים קלד, א) "הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות".

הכוכבים ומזלות אומרים שירה בעלות השחר, ואז נתקדש שמו של הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה

ובשנהגיע הזמן לעלות עמוד השחר אז מתחילין הכוכבים והמזלות לומר שירה באימה וביראה כמה דאת אמר (איוב לח, ז) "ברן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלקים". ואחר כך מתחיל השמש לצאת ואומרת שירה בנעימה ובקול ערב ואומרת (תהלים קה, א) "הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו" וכו'. ובאותו הזמן ישראל הולכים לבתי כנסיות לתפלה ולקבל עליהם על מלכות שמים ומיחדים יחוד גדול ונורא ואומרים, "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד". ואז שמו

שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדֵּשׁ וּמְיַחֵד מִפִּי עֲלִיוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים וַיֵּשׁ לוֹ נַחַת רוּחַ בְּזֶה.

הַטְּפָשִׁים אֵינָם מְתַאֲוִים לְהִיּוֹת בֵּין נַשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שְׁעוֹשִׂים נַחַת
רוּחַ לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

יג. אֲמַנָּם הַטְּפָשִׁים אֲשֶׁר לָבָם הוּא אָטוּם הַנוֹטִים אַחֲרֵי
תַעֲנוּגֵי הָעוֹלָם הַזֶּה אֵינָם שָׁמִים אֶל לָבָם לְכָל קְדוּשָׁה
הָעֲלִיוֹנָה הַנֶּעֱשִׂים תָּמִיד בְּכָל לַיְלָה וּבְכָל בֶּקֶר, וְאִינוּ
חוֹשְׁבִים לְהִיּוֹת בֵּין נַשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים הָעוֹשִׂין נַחַת רוּחַ
לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּי כָּל כּוֹנְנָתָם הוּא רַק לְמַלְאוֹת גְּרוֹנָם
בְּתַאֲוָתָם וְאַחַר שְׁרִירוֹת לָבָם.

אֵין פִּיהֶם וּלְבָם שׁוֹה

יד. וּכְשֶׁהֵם עוֹמְדִים בְּבֶקֶר הוֹלְכִים לְרַחוּבוֹת וּשְׂוָקִים
לְדַבֵּר נְבָלוֹת אוֹ לְצַרְכֵי מַחֲיָתָם אוֹ הוֹלְכִים לְכָל
חֲדָרֵיהֶם לְצַרְךָ מַחֲיָתָם וְהוֹלְכִים לְבֵית הַכְּנֶסֶת דֶּרֶךְ עֲרָאִי
וּמְשִׁימִים תְּפִלִּין בִּידֵיהֶם וּבְרַאשֵׁיהֶם רַק לְזִכְרוֹן בְּעֶלְמָא
וּמְתַפְּלִים בְּלִי שׁוּם שִׁימַת לֵב תַּחֲלָה לְהִתְבּוֹנֵן לְאַיְזָה
מְקוֹם מְקַדֵּשׁ הַמָּה הוֹלְכִים כִּי הַשְּׂכִינָה הִיא שׁוֹרָה בְּכָל
בְּתֵי כְּנֶסִיּוֹת, תָּמִיד בְּגִלוֹת הַמֵּר הַזֶּה וְהֵם בָּאִים לְבֵית
הַכְּנֶסֶת בְּעֶרְבוּבֵיָא וּבְמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת, וְגַם בְּהִתְפַּלֵּלָם
בְּפִיהֶם מְדַבְּרִים וּבְלִבָּם חוֹשְׁבִים מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת.

סדר הלימוד ליום **כב שבט** [יום 140 בשנה]

אֵין עוֹלָה עַל לָבָם, בְּאַיְזָה מַעֲשִׂים תְּבוּא נִשְׁמַתְנוּ לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא

טו. וְהִתְפַּלָּה הוּא כְּעַל וּכְמִשָּׂא עֲלֵיהֶם, וְהוֹלְכִים בְּמְרוּצָה
מִבֵּית הַכְּנֶסֶת אַחַר שְׁרִירוֹת לָבָם וְתַעֲנוּגֵי הָעוֹלָם הַזֶּה

וְאִינָם חוֹשְׁבִין כָּלֵל בְּאֵיזָה מַעֲשֵׂה טוֹב תְּבוֹא הַנְּשֻׁמָּה לְפָנַי
 בּוֹרְאָה כְּשֶׁהִגִּיעַ עַת עָרַב כְּשֶׁבִנִי אָדָם הֵם יִשְׁנִים עַל
 מִטּוֹתֵיהֶם אִזּו הַנְּשֻׁמָּה יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ לִילָךְ וּלְהָעִיד עַל
 הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר עָשָׂה הָאָדָם בַּיּוֹם וּבָאָם שֶׁבָּאָה הַנְּשֻׁמָּה
 לְפָנַי כִּסָּא הַכְּבוֹד מְלַכְלַכֶת בְּעֵבְרוֹת וְשֵׁלָא עֲשֵׂתָה עֲבוֹדַת
 הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׁלְמוֹת אִזּו נִדְחִית הִיא מִחוּץ לְפָרְגוֹדָא
 קַדִּישָׁא וְנִמְסַרְת לִיְדֵי סֹטְרָא אַחֲרָא חֵס וְשִׁלּוּם שְׂאִין
 מִנִּיחִין הָאָדָם לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, כִּי בַדֶּרֶךְ שֶׁהָאָדָם רוֹצֵה
 לִילָךְ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ.

מי שאפשר לו לעסק בתורה, לית טב מיניה

מזו. מה שאין בן כשאדם הוא מתרחק משבושי העולם
 ומרגיל עצמו לעמל בשחרית לעבודת ה', ומי שיש
 יכלת בידו לעסק בעסק התורה אין לה מדה גדולה מזו,
 ומי שאין יכלת בידו לעסק בתורה אזי יקום ויתפלל
 בכל לבבו ויתאבל על חרבן בית המקדש ועל גלות
 ישראל, אז הקדוש ברוך הוא יפתח לו פתחי תשובה
 ושב ורפא לו.

⚡ פָּרְק ל"ח ⚡

א. חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה תְּקַנּוּ לומר קדם תפלת
 שמונה עשרה פסוק (תהלים נא, יז) "ה' שפתי תפתח
 ופי יגיד תהלתך". והפונה בזה לבקש מאת הקדוש ברוך
 הוא שיהיה מרצה תמיד בתפלתו ושלא יאמר עליו (שם
 נ, טז) "ולרשע אמר אל' מה לה לספר חקי ותשא בריתי
 עלי פידך".

פיו ולבו של אדם יהיו שוים ליחד שְׁמָא דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
ב. כִּי בִהְיוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ מוֹאֵס בְּתַפְלָתוֹ שֶׁל הָאָדָם
 עַל יְדֵי דְרֻכְיוֹ הַמְכַעְרִים אִם כֵּן מֵה יִתְרוֹן בְּשַׁנֵּי חַיָּיו,
 טוֹב הוּא מוֹתוֹ מִחַיָּיו. וְלִכֵּן בְּעַמְדוֹ לְהִתְפַּלֵּל יַעֲמַד
 בְּאִימָה וּבְרַעְדָּה וְלִבּוֹ וּפְיוֹ יִהְיוּ שְׁוִין לִיחַד שְׁמוֹ הַגְּדוֹל
 בְּרוּךְ הוּא בְּכוֹנֵנָה שְׁלִימָה תְּפִלַּת י"ח, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 קָרִי לִיה שְׁלוֹם וְכָל יְמֵי חַיָּיו קוֹרְאִין אֶת שְׁמוֹ לְמַעְלָה
 שְׁלוֹם בְּכָל רְקִיעֵין.

נְשַׁמַּת הַצַּדִּיק בּוֹקַעַת כָּל הַרְקִיעִים וְאִין מוֹחָה בְּיָדָהּ
ג. "וְיִכְד אֶסְתַּלַּק הָאִי בַר נֶשׁ מֵהָאִי עֲלָמָא נִשְׁמַתָּא סְלִיקָא
 וּבּוֹקַעַת כָּל אֵינּוֹן רְקִיעֵין וְלִית מֵאן דִּימְחִי בִידֵיהּ,
 וְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּפְמַלְיָא דִּילֵיהּ קוֹרְאִין לְשְׁלוֹם וּפְתַחִין
 לִיה תְּרִיסַר תְּרַעֵי דְאַפְרַסְמוֹנָא דְכָיָא.

סדר הלימוד ליום **כג שבט** [יום 141 בשנה]

"מְמַשְׁלַת הַיּוֹם" ו"מְמַשְׁלַת הַלַּיְלָה"

ד. וְהִנֵּה לְהוֹדִיעַ גְּדַל מַעְלוֹת הַתְּרוֹמְמוֹת תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל
 נִבְאָר פֶּה מֵה שְׁכָתְבַּ בְּזִהַר (חֵלֶק ב', דָּף ר"א עמוד א)
 "צְרִיף שְׁתַּדַּע שֵׁישׁ לְמַעְלָה בְּכָל רְקִיעֵין מְמַנִּים מִיַּחְדִּים
 בַּיּוֹם עַל כָּל פְּתָחִים וּשְׁעָרִים וְחַלּוֹנוֹת, וְכֵן יֵשׁ מְמַנִּים
 מִיַּחְדִּים בְּלַיְלָה עַל הַנְּזָכָר לְעֵיל. וְהַמְמַנִּים שֶׁל יוֹם

נג) פְּרוּשׁ לְשׁוֹן הַקְּדוּשׁ:

וּכְשֶׁמְסַתַּלַּק זֶה הָאָדָם מִהָעוֹלָם הַזֶּה - נִשְׁמַתוֹ עוֹלָה וּבּוֹקַעַת כָּל אוֹתָם
 רְקִיעִים וְאִין מוֹחָה בְּיָדָהּ וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּפְמַלְיָא שְׁלוֹ קוֹרְאִים לָהּ
 שְׁלוֹם וּפּוֹתָחִים לָהּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁעָרִים שֶׁל אַפְרַסְמוֹן טְהוֹר.

נִקְרְאִים מִמְשַׁלֵּת הַיּוֹם, וּמִמְנִים שֶׁל הַלֵּילָה נִקְרְאִים
מִמְשַׁלֵּת הַלֵּילָה.

ה. וּבְכָל פֶּתַח וְשַׁעַר וְחֵלוֹן מִמְנָה אֶחָד, וּתְחִילָתָהּ
[וּתְחִילָתָהּ] מִמְנִים שָׂרִים וְשִׁלְטוֹנִים לְרִבְבוֹת, וּמִי יוֹכֵל
לְסַפֵּר וּלְשַׁעַר כָּל שָׂרֵי הַמְּנִים וְחֵילוֹת וְכַתּוֹת שֶׁהֵן תַּחַת
כָּל מִמְנָה.

י. וְתַמִּיד כִּד עֵיל לֵילָה וְכִד עֵיל יִמָּא אַזִּי כְרוּזִים נִכְרְזִים
בְּכָל רְקִיעִין שְׂעֵמְדוֹ הַמְּנִים עַל מִשְׁמַרְתָּם
וּמִיד כָּל מִמְנָה קָאִים עַל אֲתַרְיָה הַמִּיחָד לוֹ.

ו. וְאִזּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קֹדֵמָא וְאַתְיָא וְנִחַתָּא לְיִשְׂרָאֵל
דְּעָאֲלִין לְבֵיהּ כְּנִשְׁתָּא וּלְשַׁבְחָא לְמֵאֲרִיהוֹן בְּשִׁירוֹת
וּבַתְּפִלוֹת, וּמִי שֶׁהוּא יָרָא וְחָרַד לְבוֹ לְעַבְדֵי ה' לְהַתְּפַלֵּל
בְּכּוֹנְנָה שְׁלִימָה שִׁיְהִיו פּוֹמִיָה וְלְבֵיהּ שְׁוִין לְיַחַד שְׁמָא
קִדִּישָׁא אַזִּי קֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא מְרַצָּה וְשִׁמַּח בַּתְּפִלָּתוֹ, וְכָל
תַּבָּה סְלָקָא לְעֵילָא וּמִתְקַבְּלַת בְּשִׁמְחָה בְּפָנֵי הַמְּלָאכִים
הַמְּנִים, עַד שְׁעוּלָה לְמַעְלָה לְמַדְרַגָּה הָעֵלְיוֹנָה לְהֵיוֹת
כְּתָר עַל רֹאשׁ מְלָךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

נד) פְּרוּשׁ הַזֶּה לְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ:

תַּמִּיד כְּשֶׁנִּכְנַס לֵילָה וְכְשֶׁנִּכְנַס יוֹם אַזִּי כְרוּזִים נִכְרְזִים בְּכָל רְקִיעִין שְׂעֵמְדוֹ
הַמְּנִים עַל מִשְׁמַרְתָּם וּמִיד כָּל מִמְנָה עוֹמֵד עַל מְקוֹמוֹ הַמִּיחָד לוֹ.

אִזּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדֵּם, הוּא בָּא וְיוֹרֵד, וְיִשְׂרָאֵל נִכְנָסִים לְבֵית
הַכְּנֶסֶת לְשַׁבַּח לְרַבּוֹנָם בְּשִׁירוֹת וּבַתְּפִלוֹת, וּמִי שֶׁהוּא יָרָא וְחָרַד לְבוֹ
לְעַבְדֵי ה' לְהַתְּפַלֵּל בְּכּוֹנְנָה שְׁלִימָה - שִׁיְהִיו פִּי וְלִבּוֹ שׁוִים לְיַחַד שְׁמוֹ
הַקְּדוֹשׁ, אַזִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצָּה וְשִׁמַּח בַּתְּפִלָּתוֹ, וְכָל תַּבָּה עוֹלָה
לְמַעְלָה וּמִתְקַבְּלַת בְּשִׁמְחָה וְכוּ'.

פְּתָחוּ שַׁעֲרֵים וַיְבוֹא גֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים

ז. וְהִנֵּה לְכָל אַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם עוֹמְדִים לְמַעַלָּה שָׁרִים
וּמְמַנִּים וּמַגִּיעִים לְגִבֵּי חֵד מְמַנָּה [מְמַנָּה אַחַד], וְשֵׁם הֵן
ט' פְּתָחִין, וְשֵׁם עוֹמְדִים הֶרְבֵּה שָׁרִים וּמְמַנִּים עַל גְּבִיהוֹן
חֵד מְלֶאֶךְ [וְעֲלֵיהֶם מְלֶאֶךְ אַחַד] וְשֵׁמוֹ אֲבוּלִיא"ל וְהוּא
יוֹצֵא לְקִרְאֵת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל עִם כָּל הַמְּלֶאכִים.

ח. וְנִטְלִין הָאֵי צְלוֹתָא וְנִשְׁקִין לָהּ וּמַעְלִין לָהּ [וְלוֹקְחִים
הַתְּפִלָּה וּמְנַשְׁקִים אוֹתָהּ וּמַעְלִים אוֹתָהּ] לְמַעַלָּה
לְרַקִּיעַ וּמַבִּיא הַתְּפִלָּה לְמָקוֹם נוֹרָא מְאֹד אֲשֶׁר שְׁמָה י"ב
פְּתָחִין, וְעַל כָּל פְּתַח יֵשׁ מְמַנִּים וְחִלּוֹת הֶרְבֵּה.

ט. וּבְשַׁעַר י"ב עוֹמֵד שֵׁם מְמַנָּה חֵד עֵנָא"ל שְׁמִיה [שְׁמוֹ]
וְהוּא מְמַנָּה עַל כָּל הַי"ב שַׁעֲרִים, וּכְשָׁבָא תְּפִלְתָּן שֶׁל
יִשְׂרָאֵל לְפָנָיו מְכַרְיֵז בְּקוֹל גְּדוֹל "פְּתָחוּ שַׁעֲרֵי צְדָק וַיְבוֹא
גֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים".

י. אַז נִפְתְּחִים כָּל הַשַּׁעֲרִים וְצְלוֹתָא דָּא עוֹלָה בְּכָל אֵינוֹן
פְּתָחִין [וְתַפְלָה זֹו עוֹלָה בְּכָל אוֹתָם פְּתָחִים], וְאִז
מִתְעוֹרֵר חֵד מְמַנָּה וְשְׁמִיה [מְמַנָּה אַחַד וְשְׁמוֹ] עֲזוּרִיא"ל
וְהוּא מְמַנָּה עַל שְׁשִׁים רַבּוּא מַחְנוֹת שֶׁל מְלֶאכִים וְכֻלְהוֹ
נִטְלִין לְהֵהוּא צְלוֹתָא וְאֶמְרִין [כָּלָם לוֹקְחִים אֶת הַתְּפִלָּה
הַהִיא וְאוֹמְרִים:] "עֵינֵי ה' אֵל צְדִיקִים וְאִזְנֵיו אֵל שׁוֹעֲתָם
פְּנֵי ה' בְּעֵשִׂי רַע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זְכָרָם" (תְּהִלִּים לר, טז-יז).

סדר הלימוד ליום **כד שבט** [יום 142 בשנה]

שע"ה פתות מלאכים קטרגו נגד נתינת התורה לישראל

יא. ואחר כך מוליכין את התפלה לרקיע למעלה ומגעת

לְחַד מְמַנָּה גַבְרִי"ה שְׁמִיה [שְׁמוֹ] וַיֵּשׁ לוֹ הַרְבֵּה כְּתוֹת
מִלְאָכִים וּבְאוֹתוֹ הִרְקִיעַ יֵשׁ שָׁם חַד טַנְרָא תְקִיפָא מְאֹד
וְהָיִ טַנְרָא [סִלְעַ אַחַד חֲזֹק מְאֹד וְהִסְלַע] יֵשׁ לוֹ אוֹר גְּדוֹל
וְתַחַת הָאִי טַנְרָא [הִסְלַע] יֵשׁ שָׁם שַׁע"ה חִלּוֹנוֹת.

יב. וְהֶעֱנִין הוּא כִּי בְשַׁעַת מִתֵּן תּוֹרָה נִתְחַבְּרוּ אֵלּוֹ שַׁע"ה
מִחֲנוֹת מִלְאָכִים בְּחִבּוֹר אַחַד וְהָיוּ מְקַטְרָגִים שְׁלֹא
תֵרַד הַתּוֹרָה לְמִטָּה וְאַנְזִיף בְּהוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעִיל לְהוּ
תְּחוֹת הָאִי טַנְרָא [גָּעַר בְּהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַכְּנִיסָם
תַּחַת הַסִּלְעַ] מְאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁנִּתְּנָה הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, וְג' פ'
בְּכָל יוֹם יוֹצְאִים מִתְּחוֹת הֵיא טַנְרָא [מִתַּחַת לְסִלְעַ].

שַׁע"ה מִחֲנוֹת מִלְאָכִים מְקַבְּלִים תְּפִלוֹתֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל
יג. וְכַאֲשֶׁר עוֹלִין תְּפִלָּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהַתְּפִלָּלוֹ בְּכּוֹנָה
שְׁלִימָה כְּאִמּוֹר וּמַגְעַת לְהָאִי טַנְרָא [לְסִלְעַ], אֲזִי
מֵרָאָה לְהוֹן [לְהֶם] תְּפִלָּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֲזִי יוֹצְאִין שַׁע"ה
מִחֲנוֹת הַנֵּ"ל לְקִרְאָת הָאִי צְלוֹתָא [הַתְּפִלָּה] וְעוֹשִׁין לָהּ
כְּבוֹד גְּדוֹל וְאִמְרִין שִׁירָה "ה' אֲדוֹנֵינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל
הָאָרֶץ, אֲשֶׁר תִּנְּה הוֹדֶךָ עַל הַשָּׁמַיִם" (תהלים ח, ב), וּמַעְטְרִין
לְהָאִי תְּפִלָּה בְּכַמָּה עֵטְרִין וּמְלוֹיִן הַתְּפִלָּה שְׁעוּלָה עוֹד
לְמַעְלָה לְרְקִיעַ נוֹרָא וְגְדוֹל.

הַתְּפִלוֹת מְגִיעִים לְשַׁבְּעָה הַיְכָלוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ "הַיְכָלִין קַדִּישִׁין"
יד. וְיוֹצֵא מֵהֵהוּא רְקִיעַ מְמַנָּה חַד שְׁמִישֵׁי"ל שְׁמִיה,
וְנוֹטֵל הַתְּפִלָּה וּמַעְטֵר לִיה לְהָאִי צְלוֹתָא בְּעֵטְרִין
דְּבְשָׁמִים שֶׁל גֵּן עֵדֵן [וּמַעְטֵר לְתְּפִלָּה בְּעֵטוּרִים שֶׁל בְּשָׁמִי
גֵּן עֵדֵן], וּמִשָּׁם עוֹלָה הַתְּפִלָּה עִם כָּל מִשְׁרָיִן [מִחֲנוֹת]
לְרְקִיעַ גְּדוֹל וְנוֹרָא וּבְאֵת לְחַד מְמַנָּה גַדְרִיא"ל שְׁמִיה וְהוּא

בעל המלחמה נגד שרי האמות ברצון הקדוש ברוך הוא.

סדר הלימוד ליום **כה שבט** [יום 143 בשנה]

זו. וכד האי צלותא סלקא לשם אזי ההוא ממנה עם חיליו ומחנות שלו אשר שם מזדעזעים ויוצאין לקראתה ומשתחויים לנגד צלותא דא וסלקין עוד למעלה לרקיע נורא ומרום, ותמן שבעין שרים וחד ממנה עליהון ענפיא"ל שמייה ונוטל האי צלותא ומעטר לה שבעין עטרין וסלקין לה לרקיע הז'.

זז. ושם באה התפלה ליד ממנה הגדול סנדלפון"ן דכל פתחין ומפתחין דמאריה בידוי ומעיל צלותא"י דא לתוך ז' היכלין ונקראין היכל קדישין ודי בזה כי יש עוד להארין בזה, מפל מקום אני אוהב לקצר.

יז. ועתה כל הירא וחרד צריך לשום אל לבו גדל התרוממות ושבח התפלה שצריך האדם להתפלל בכונת הלב.

יח. ואשרי הגבר שמכבד את בוראו בגרונו באהבה ובכונת הלב ונותן להקדוש ברוך הוא יחוד וקדושה וברכה, ועל זה נאמר (דברים טו, יד) "הענק תעניק לו מצאנף מגרנף ומיקבף".

צריך האדם לומר פרשת הקרבנות בכל יום "מצאנף" זה שצריך לומר פרשת הקרבנות ולכון ונשלמה פרים שפתינו, ועוד הענק לה' מגרנף מגרון שלך בתפלה שבח וזמרה.

צָרִיף הָאָדָם לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
"וּמִיָּקָבֶד" הָאוֹתִיּוֹת אֲמַצְעִיּוֹת הֵן אוֹתִיּוֹת יב"ק שֶׁהוּא
 רֵאשִׁי תְבוּת י' חוּד בְּרָכָה ק' דּוּשָׁה, כְּדֹאִתָּא
 בְּתַקּוּנֵי זְהַר (זְהַר תְּדֻשׁ, דָּף ק"ל עַמּוּד א').

הַנֶּזְהָר מְגֻזֵּל וּמֵהִשְׁגָּת גְּבוּל, תְּפִלְתּוֹ זָכָה וְנִקְיָה
יט. עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם לְהִיּוֹת נָקִי כַפַּיִם מְגֻזֵּל וּמִגְּבוּת
 וְלְהִיּוֹת יָדָיו נְקִיִּים מֵהִסָּגַת גְּבוּל, וְכִי לִבּוֹ שִׁיחָהּ
 מִשָּׂא וּמִתֵּן שְׁלוֹ בְּאִמוּנָה וּתְפִלְתּוֹ תְּהִיָּה בְּכֻנָּה כַּפִּי
 הַשְּׁגָתוֹ אֲזִי "יְהִי לְרִצּוֹן אֲמָרֵי פִינוּ וְהִגִּיוֹן לְבִינוּ" עָלָיו
 נֵאמַר, "שָׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבְרָכוּ אֶת ה'" אָמֵן.

פְּרָשָׁה ל"ט

פְּרִשְׁתַּת תַּצְוָה

א. בְּמִדְרַשׁ רַבָּה פְּרִשְׁתַּת חֲיֵי שָׂרָה (ב"ר פנ"ט, ו) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:
 "וְאֶבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים" (בְּרֵאשִׁית כד, א), אָמַר רַבִּי
 אַבָּא יֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהוּא בְּזֻקְנָה וְאִינוּ בַּיָּמִים, בַּיָּמִים
 וְאִינָהּ בְּזֻקְנָה, אֲבָל כָּאֵן יֵשׁ זֻקְנָה כְּנֶגֶד יָמִים, וְיָמִים כְּנֶגֶד
 זֻקְנָה עכ"ל.

"זֻקְנָה" מוֹרָה עַל אַרְיִכוֹת שָׁנִים, "יָמִים" מוֹרָה עַל יָמִים טוֹבִים
ב. וְהִנֵּה נִרְאֶה לִי לְפָרֶשׁ הַפֶּשֶׁט שֶׁל מִדְרַשׁ הַנִּזְכָּר לְעֵיל,
 כִּי מֵלֶת זֻקְנָה הוּא מוֹרָה עַל אַרְיִכוֹת שָׁנִים, וּמֵלֶת יָמִים
 הֵן מוֹרִין עַל יָמִים טוֹבִים.

ג. וְהִנֵּה יֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהוּא זוֹכֶה לְזֻקְנָה, רוֹצֵה לומר
 לְאַרְיִכוֹת יָמִים וְאִינוּ זוֹכֶה לְיָמִים טוֹבִים כִּי הוּא מְבַלֶּה
 שְׁנוֹתָיו בְּצַעַר וּבְעֵינִיּוֹת וּבְדִלּוֹת וְצָרוֹת. וְיֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהוּא

זֹכֶה לְיָמִים ר"ל לְיָמִים טוֹבִים בְּעֶשֶׂר וְהַרְוָחָה וַיֵּשׁ לוֹ מִכָּל
טוֹב, אָבֵל אֵינוֹ מֵאָרִיךְ שְׁנוֹתָיו לְזַקְנָה.

סדר הלימוד ליום כו שבט [יום 144 בשנה]

שְׁלֹשָׁה הַטְּעִימָן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעִין הָעוֹלָם הַבָּא

ד. מֵה שְׂאִין בֶּן אֲבָרְהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם זָכָה לְזַקְנָה
וְלְיָמִים טוֹבִים, זֶהוּ פְּשׁוּטוֹ שֶׁהָיָה לוֹ לְאֲבָרְהָם חֶלֶק
טוֹב גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה
(בְּבֹא בַתְּרֵא דָף י"ז עמוד א) שְׁלֹשָׁה הַטְּעִימָן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְעִין עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵלּוּ הֵן, אֲבָרְהָם יִצְחָק
וַיַּעֲקֹב, דְּכֹתִיב בְּהוֹ "בְּכָל" "מְכָל" "כָּל", עַד כָּאֵן.

ה. אָבֵל עַל פִּי הָאָמֶת שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם הַגָּאוֹן מ"ו מוֹהַר"ר
יִודֵל זצ"ל שֶׁהָיָה אֵב בֵּית דִּין וְרִישׁ מְתִיבְתָא בְּקֶהֱלָה
קְדוּשָׁה קְאוּלִי, עַל פִּי הַזֹּהַר פְּרֻשַׁת וַיְחִי (דף רכ"א עמוד ב)
דְּכֹתִיב בְּיַעֲקֹב אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם (בְּרֵאשִׁית מו, כט) "וַיִּקְרְבוּ
יְמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת". וְהַקְּשָׁה הַזֹּהַר "וְכִי בְּכַמָּה יוֹמִין מִית
בֶּר נֶשׁ דְּהָא בְּשַׁעְתָּא חֲדָא נְפִיק נְשָׁמָה מֵעֲלָמָא.

בְּשַׁעְתָּא פְּטִירַת הָאָדָם בָּאִים כָּל יְמֵיו לְחֻשְׁבוֹן לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
ו. אֵלָא הֵכִי תֵאנָא, כִּי כְּשֶׁהָאָדָם נִפְטָר מֵהָעוֹלָם אַזִּי בָּאִין
כָּל יוֹמִין לְחֻשְׁבוֹן לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֵא יַחְסֹר
אֶחָד מֵהֶם.

נו) פְּרוּשׁ הַזֹּהַר לְלִשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ:

וְכִי בְּכַמָּה יָמִים מֵת אָדָם? שְׁהָרִי בְּשַׁעָה אַחַת יוֹצֵאת הַנְּשָׁמָה מֵהָעוֹלָם!
אֵלָא כִּי לְמַדְנָו: כִּי כְּשֶׁהָאָדָם נִפְטָר מֵהָעוֹלָם, אַזִּי בָּאִים כָּל הַיָּמִים לְחֻשְׁבוֹן
לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בְּכָל שָׁנוֹתָיו לֹא עָבַר עָלָיו יוֹם אֶחָד בְּלֹא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים
 ז. וְהִנֵּה כְּשֶׁאָדָם הוּא צָדִיק שִׁירָאת ה' הֵיטָה חֲקוּקָה בְּלִבּוֹ
 תָּמִיד, וּמְדֵי יוֹם וַיּוֹם הוּא מְשַׁלֵּם בְּתוֹרָה וַיִּרְאֶה וּמַצּוֹת
 וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אָזִי הַיּוֹם הַהוּא מַעֲטָר וּמְלַבֵּשׁ הוֹד וְהָדָר
 וְאֵלוֹ הַיָּמִים הֵן רְאוּיֵין לְהִתְקַרֵּב לְפָנָי מֶלֶךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִרְאוֹת מַעֲלוֹת הַצָּדִיק שֶׁלֹּא עָבַר יוֹם
 אֶחָד מִשָּׁנוֹתָיו מִתּוֹרָה וּמַצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. וְזֶה שֶׁאָמַר
 "וַיִּקְרְבוּ יָמַי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת", שֶׁנִּתְקַרְבוּ כָּל הַיָּמִים שֶׁל
 יַעֲקֹב אָבִינוּ לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

יָמָיו שֶׁל הַרְשָׁע בּוֹשִׁים מְלֵהֲתִקְרַב לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 ח. מֵה שֶׁאֵין כֵּן הַרְשָׁעִים שֶׁאֵינָם מְשַׁנִּיחִים עַל עֲבוֹדַת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיְבַלּוּ יְמֵיהֶם בְּהַבְלִיחוֹן וְהוֹלְכִין
 בְּשִׁרְיוֹת לֵבָם וּבְעוֹלָה וְאֹן וּמְרָמָה חָדְלוּ לְהַשְׁפִּיל
 לְהֵטִיב מַעֲשֵׂיהֶם, אָזִי לְאַחַר מוֹתָם יְמֵיהֶם מִתְחַבְּאִין
 וּבוֹשִׁין לְהִתְקַרֵּב לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִזְ דָּנִין אוֹתָן
 בְּדִינֵין קָשִׁין וּמְרִים חֲסָרוֹן הַיָּמִים לְפִי חֲשָׁבוֹן שְׁנֵי חַיָּיו.
 ט. וְזֶה שֶׁאָמַר לְגַבֵּי אַבְרָהָם אָבִינוּ, יֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהוּא
 בְּזֻקְנָה ר"ל זָקֵן אֲשֶׁמְאִי וְהוּא חַי שְׁנַיִם הַרְבֵּה וְאֵינוּ בָּא
 בַּיָּמִים כִּי כֻלָּה חַיָּיו בְּחַטָּאִים וּבַפְּשָׁעִים וַיָּמָיו מִתְחַבְּאִים
 וּמִתְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ מְלַבֵּא לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

סדר הלימוד ליום כז שבט [יום 145 בשנה]

אִף מִי שֶׁהַשְּׁלִים עֲצָמוֹ בְּחַיָּיו אִם נִפְטָר בְּצַעֲרֵירוֹתוֹ אֵינוּ בָּא עִם הַזְּקֵנָה
 וַיֵּשׁ לָךְ אָדָם כָּשֵׁר וְחָסִיד וּבָא בַּיָּמִים שֶׁלוֹ לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וּפְעָלָתוֹ הֵיטָה שְׁלִימָה בְּתוֹרָה וּבַמַּצּוֹת
 אֲכַן אֵינוּ בָּא בְּזֻקְנָה כִּי מֵת בְּיַלְדוּתוֹ.

י. מה שאין כן אברהם אבינו ע"ה האריך ימיו ר"ל שבאו כל הימים שלו לפני הקדוש ברוך הוא מהדרים במעשים טובים וזהו "ואברהם זקן" שזכה לזקנה ובא בימיו ודו"ק ע"כ.

צריך לקרב כל ימיו לעבודת השם יתברך

יא. על כן ישם האדם אל לבו שלא להרחיק יום א' מימיו לבא בחשבון לפני הקדוש ברוך הוא פי פתאום נלכד בפח יקוּש ומת במיתה פתאום. ולשום אל לבו שכל הרמזים שאמרו רבותינו זכרונם לברכה הן הן גופי התורה והתורה היא לנו רק כמלבוש.

האדם דומה לספינה בלב ים אשר סכנות אורבים עליה

יב. וראוי שתדע כי ענין יונה הנביא שהטילוהו לים ואחר כך בא לדג גדול הכל הוא הרמז על הנשמה כדאיתא בזהר ויקהל, והא לך תמצית הדברים, "יונה דנחית [שירד] לספינה הוא הרמז על הנשמה שנמשלה ליונה שירדת לגוף האדם, ונחשב האדם בהאי עלמא [בעולם הזה] כספינה ההולכת בלב ים והרבה סכנות עליה, כן הרבה הרפתקאות על האדם בהאי עלמא [בעולם הזה] כספינה והרבה שלוחים למקום והרבה מקטרגים עליו בכל יום בבית דין של מעלה בשביל חטאיו ופשעיו.

הקדוש ברוך הוא שותק עד שתתמלא סאתו של האדם

יג. והאדם אינו שם אלה הדברים אל לבו כי הרבה חטא על פשע, וחושב כי לא יתבע לדין על זה, וכאלו חס ושלום אין השגחה משמים על מעשיו המקלקלים.

וּבְאֵמַת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹתֵק עַד שֶׁתִּמְלֵא סְאֵתוֹ
וְהַדִּין הַקָּשֶׁה מִתְגַּבֵּר וְהוֹלֵךְ וְנִגְזֵר חֲרוֹן אַף פְּתָאוֹם עַל
הָאָדָם דְּגִמַּת הַרוּחַ סְעָרָה שְׂבָא עַל סְפִינַת יוֹנָה פֶּתַע
פְּתָאוֹם, וְהַרוּחַ הִיָּה הוֹלֵךְ וְסוֹעֵר וּבִקְשָׁה הַסְּפִינָה לְהִשְׁכַּר.

בֵּן גְּזֵרוֹת הַדִּין אֲשֶׁר בָּבוֹא עַל הָאָדָם פְּתָאוֹם מְרַעֵשׂ כָּל
הַגּוֹף וְנִתְלַהֵב וְנִתְחַמֵּם הַגּוֹף וְנִכְנָס אֶל הַמָּטָה זֶה הִיא
עֲרֵשׂ דְּוִי, וְתִרְדְּמָה נּוֹפֶלֶת עָלָיו וְזֶהוּ דְּגִמַּת (יוֹנָה א, ה) "וְיוֹנָה
יֵרֵד אֶל יָרְכְתֵי הַסְּפִינָה וַיִּרְדָּם", וּבְעוֹדוֹ מְטַל עַל עֲרֵשׂ דְּוִי
מִתְחִיל רוּחַ לְקַשְׁקֵשׁ בְּקִרְבּוֹ.

טו. וְזֶהוּ הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁמְעוֹרֵר בְּאוֹתוֹ הַפַּעַם לֵב הָאָדָם
שֶׁלֹּא יִתְעַצֵּל הָאָדָם מִלְּהִרְהֵר בְּתִשׁוּבָה כִּי קָרֵב הַיּוֹם
לְהִפָּרֵד מִזֶּה הָעוֹלָם.

טז. וְזֶהוּ דְּכִתִּיב (שֵׁם שֵׁם, ו) "וַיִּקְרַב אֵלָיו רַב הַחֹבֶל", דָּא
[זֶה] הוּא יֵצֵה"ר שֶׁהוּא מְנַהֵג אֶת כָּל הַגּוֹף וַיֵּאמֶר לוֹ
"מָה לָּךְ נִרְדָּם קוֹם קְרָא אֶל אֱלֹהֶיךָ" וְגו'.

סדר הלימוד ליום כח שבט [יום 146 בשנה]

לא עת לחשות, כי קרבה שעתך

לא שעתא הוא למדמך דהא סלקין לך לדינא על כל
מה דעבדת בהאי עלמא, וראה להתודות לפני
בוראך. "מה מלאכתך" פרוש זכר על מלאכתך שפעלת

נז) פרוש הזהר ללשון הקדש:

לא עת לחשות, מפני שמעלים אותך לדין על כל מה שעשית בעולם
הזה, וראה להתודות לפני בוראך. "מה מלאכתך" פרוש זכר על מלאכתך

שפעלת בעולם הזה, וכמה שקרים וזיופים פעלת במלאכתך ובמחיתך, תן תודה ואל תתגאה פי אתה רואה פי קרוב הוא יום המיתה, והשלך הגאון והרמת רוח וזכר שנבראת מטפה סרוחה, וזהו שאמר: "מאין תבוא ומה ארצך" - הסתכל שמארץ נבראת ולארץ תשוב. "ואי מזוה עם אתה" תעין אם יש לך זכות אבות להגן עליך עתה בעת צרה, כל זה הוא התעוררות היצר שמעורר לב האדם בעת חליו...

ובאותה שעה יושבים בית דין של מעלה, והמליצים מלמדיו זכות והמקטרגים מזכירין חובה וטוענים לפני הקדוש ברוך הוא, ואם נגזר לזכות מוטב, ואם נגזר חס ושלום למנות אזי נאמר על המלמדיו זכות שטרחו ויצאו להצילו, ועל זה נאמר: "ויחרתו האנשים להשיב אל היבשה ולא יכלו" לא עלה בידם להושיבו ליבשה שיקום ממטותו מחליו כי כבר נגזר מבית דין הגדול, ואז שלשה שלוחים ממנים יוצאים, אחד כותב כל הזכיות שלו וכל החטאים שלו ואחד שלוקח חשבון הימים לפי שני חייו שיהיו כל הימים בחשבון וכנזכר לעיל, שהיה עמו מיום שנתנה נשמתו בגוף במעי אמו. וגזרות דין לא נח ולא שקט עד שעושה שלו, שתצא נשמתו מהגוף ואז כתיב: "וישאו את יונה", שנושאים אותו לבית הקברות, ואז הפרושים נכרזים לפני מטתו כשנושאים אותו, אם הוא צדיק מכריזין עליו: "תנו כבוד לדיוקן המלך!" וזה שאמר הכתוב: "והלך לפניך צדקך" פרוש לפני המטה, ואם הוא חס ושלום מטנף בחטאים מכריזין עליו: "וי לפלוני, טוב היה שלא נברא!" אז מה כתוב בו: "ויטילוהו אל הים ויעמד הים מזעפו" - כשפכניסים אותו לבית הקברות, והדג שבלע את יונה זה הקבר, ושלשה ימים הראשונים כשהוא בקבר נתבקעים הבגדי מעים, ולאחר שלשה ימים אותו הטנוף מתהפך על פניו, ואומר לו: "קח מה שנתת בי, אכלת ושיתת, ולא נתת לעני, וכל ימך היו פחגים וכמועדים, והעניים היו רעבים שלא אכלו עמך, קח מה שנתת בי, זהו שכתוב: "וזריתי פרוש על פניכם" וגו', ואחר כך באים ממננים ומחזירים הנשמה אל הגוף, והוא בתוך הגוף עד שלשים יום, ובאותם עשרים ושבעה ימים הגוף נדון ביסורים קשים ומרים, והתחלת הדין הוא על החטאים שעשה בעניו, ואחר כך - בידיים וברגלים ובכל הגוף בהכאות אכזריות מאד ואחר שלשים יום הנשמה עולה למעלה לתת חשבון ולקבל דין גיהנם ושאר דינים. והגוף סובל יסורים קשים על ידי תולעים...

בְּהַאי עֲלָמָא וְכַמָּה שְׁקָרִים וְזִיּוּפִים פְּעֵלְתָּ בְּמִלְאֲכִתְךָ
 וּבְמַחֲזִיתְךָ, תֵּן תּוֹדָה וְאֵל תִּתְגַּאֵה כִּי אַתָּה רוֹאֶה כִּי קָרוֹב
 הוּא יוֹם הַמִּיתָה, וְהַשְׁלֵךְ הַגְּאוּנָה וְהַרְמַת רוּחַ וְזָכֹר
 שְׁנִבְרַאתָ מִטְּפָה סְרוּחָה.

הַיֵּצֵר מְעוֹרֵר אֶת לֵב הָאָדָם בְּעַת חֲלָיו

יז. וְזֶהוּ שְׁאָמַר (שם, שם) "מֵאִיִּן תְּבוּא וּמָה אַרְצֵךְ", הַסֵּתְכֵל
 דְּהָא מֵאַרְעָא אַתְּבְּרִית וּלְאַרְעָא תְּשׁוּב "וְאִי מְזַה עִם
 אַתָּה" תַּעֲיִן אִם יֵשׁ לְךָ זְכוּת אָבוֹת לְהִגֵּן עָלֶיךָ עֵתָה בְּעַת
 צָרָה, כֹּל זֶה הוּא הַתְּעוֹרְרוֹת הַיֵּצֵר שְׁמְעוֹרֵר לֵב הָאָדָם
 בְּעַת חֲלָיו.

קוּדָם פְּטִירַת הָאָדָם גַּם הַיֵּצֵר הֲרַע הוּא טוֹב
 וְזֶהוּ נִרְאֶה לִי לְתַרְזֵן הַמְּדַרְשׁ פְּרָשְׁתָּ בְּרֵאשִׁית (פ"ט, י)
 "וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד זֶה מִלְּאֵךְ הַמּוֹת", וְלִפְנֵי זֶה אָמַר
 טוֹב מְאֹד זֶהוּ הַיֵּצֵר הֲרַע עֵינֵי שָׂם, רוּצָה לוֹמַר בְּזִמְנָא שֶׁהוּא
 קָרוֹב לְמוֹת אַזִּי גַם הַיֵּצֵר הֲרַע הוּא טוֹב הַמְּעוֹרֵר הָאָדָם
 לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וּלְהִתְוֹדוֹת כַּנִּזְכָּר.

וּבְהַהוּא שְׁעֵתָא יְתַבֵּין בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה וְהַמְּלִיצִים
 מְלַמְּדִין זְכוּת וְהַמְּקַטְרְגִים מְזַכְּרִין חוֹבָה
 וְטוֹעֲנִים לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִם נִגְזַר לְזְכוּת מוֹטָב,
 וְאִם נִגְזַר חֶסֶד וְשָׁלוֹם לְמוֹת אַזִּי נֶאֱמַר עַל הַמְּלַמְּדִין זְכוּת
 שְׁטַרְחוּ וְיִצְאוּ לְהַצִּילוֹ, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (יוֹנָה א, יג) "וַיִּחַתְּרוּ
 הָאֲנָשִׁים לְהַשִּׁיב אֶל הַיִּבְשָׁה וְלֹא יָכְלוּ" לֹא עָלָה בְּיַדָם
 לְהוֹשִׁיבוֹ לַיִּבְשָׁה שִׁיקוּם מִמִּטַּתוֹ מִחֲלָיו כִּי כָּבֵד נִגְזַר מִכִּי
 דִּינָא רַבָּא.

וְאִזְ שְׁלֹשָׁה שְׁלוּחִים מִמְּנִים יוֹצְאִים, חָד כּוֹתֵב כָּל הַזְכִּיּוֹת שְׁלוֹ וְכָל הַחֲטָאִים שְׁלוּ וְחָד דְּנָטִיל חֲשִׁבּוֹן הַיָּמִים לְפִי שְׁנֵי חֲיָיו שְׁיֵהִיו כָּל הַיָּמִים בְּחֲשִׁבּוֹן וְכַנְזָכָר לְעֵיל וְחָד דְּהוּי עֲמִיָּה מִיּוֹם שְׁנַתְנָה נִשְׁמַתּוּ בַּגּוֹף בְּמַעֲי אָמוּ.

וּגְזֵרוֹת דִּינָא לֹא נַח וְלֹא שְׁקֵט עַד דְּעֵבִיד דִּילִיָּה שְׁתַּצֵּא נִשְׁמַתּוּ מֵהַגּוֹף וְאִזְ כְּתִיב (שם שם, טו) "וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה", שְׁנוֹשְׂאִים אוֹתוֹ לְבֵית הַקְּבָרוֹת.

סדר הלימוד ליום **כט שבט** [יום 147 בשנה]

אם חטא מכריזין לפניו, שנח לו שלא נברא

יח. וְאִזְ הַכְּרוּזִים נִכְרָזִים לְפָנַי מִטַּתּוֹ כְּשִׁנּוּשְׂאִים אוֹתוֹ, אִי אִיהוּ זַכָּאָה מְכַרְיִזִין עָלָיו הָבוּ יָקָר לְדִיוֹקְנָא דְּמַלְכָּא "יְבוּא שְׁלוֹם" (ישעיה נז, ב) וְכוּ'. וְזֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב (שם נח, ח) "וַהֲלַךְ לְפָנַי צְדָקָךְ" פְּרוּשׁ לְפָנַי הַמַּטָּה.

יאם הוּא חַס וְשְׁלוֹם מְטַנְף בְּחֲטָאִים מְכַרְיִזִין עָלָיו וַיִּ לְפָלוּנֵי הַדִּין טָב דְּלֹא יִתְבַּרֵי כְּדִין, מַה כְּתִיב בֵּיהּ, (יונה א, טו) "וַיִּטְיִלוּהוּ אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ" כַּד עָאֲלִין לִיָּה לְבֵית הַקְּבָרוֹת, וְהַדְּג דְּבָלַע לִיָּה לְיוֹנָה דָּא אִיהוּ קְבָרָא וְשְׁלֹשָׁה יָמִים הָרֵאשׁוֹנִים כְּשֶׁהוּא בְּקָבָר נִתְבַּקְעִים הַבְּנֵי מַעֲיָם, וְלִכְתָּר ג' יָמִים הֵהוּא טְנוּפָא אֶתְהַפֵּךְ עַל אֲנָפוּי וְאָמַר לוֹ טַל מַה דִּיהִבְתָּ לִּי אֲכַלְתָּ וְשִׁתִּיתָ וְלֹא יִהְבְּתָ לְמַסְפָּנָא וְכָל יוֹמָךְ הוּי כְּחִגִּין וְכְמוֹעֵדִין וּמַסְכְּנֵי הוּי רַעֲבִין וְלֹא אֲכָלוּ בְּהַדְּךָ, טַל מַה דִּיהִבְתָּ בֵּי. הַה"ד (מלאכי ב, ג) "וְזִרְתִּי פָּרַשׁ עַל פְּנִיכֶם" וְגו'.

יט. לְבַתֵּר דָּא בְּאִים מְמַנִּים וּמַחְזִירִין הַנְּשָׁמָה אֶל הַגּוֹף
וְהוּא בְּתוֹךְ הַגּוֹף עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּבְהֵנָּךְ כִּ"ז יָמִים
הַגּוֹף נִדוֹן בְּיִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים וְהַתְּחַלַּת הַדִּין הוּא עַל
הַחֲטָאִים שֶׁעָשָׂה בְּעֵינָיו, וְאַחַר כֵּן בְּיָדַיִם וּבְרַגְלָיִם וּבְכָל
הַגּוֹף, בְּהַכָּאָה אַכְזָרִית מְאֹד. וְאַחַר תְּלַתִּין יוֹם נִשְׁמַתָּא
סְלֵקָא לְעֵילָא לְתַת חֲשׁבוֹן וּלְקַבֵּל דִּין גִּיהֵנָם וּשְׂאָר דִּינָיִם.
וְהַגּוֹף סוֹבֵל יִסּוּרִים קָשִׁים עַל יְדֵי תוֹלְעִים.

והענין כי ז' דינים קשים חולפים ועוברים על בני אדם
כשנפטרים מההוא עלמא.

(א) חד, כשהנשמה יוצאת מהגוף.

(ב) השני, כשנושאין אותו לבית הקברות והפרוזים
מכריזין מעשים רעים שעשה אוי לאותה בושה
וכלמה.

(ג) דין ג', כשמכניסין אותו לקבר.

(ד) דין הד' מה שסובל בשלשים יום.

(ה) דין ה' התולעים בגוף.

(ו) דין ו' דין של גיהנם.

(ז) דין ז', שהנשמה נדחית מחוץ לפרגודא קדישא ואזלא
ונחתת בעלמא [פרוש: הנשמה נדחית מחוץ לפרכת
הקדש והולכת ויורדת בעולם], ואין לה מקום מנוחה עד
שנתמקו כל החטאים ופושעים.

על כן צריך כל אדם לזכור כמה הרפתקאות יעברו עליו
כמה יסורים וכמה חיל ורעדה ורתת וזיע וחלחלה
עד שתבא נשמתו למקום מנוחה.

סדר הלימוד ליום ל שבט [יום 148 בשנה]

צריך להתפלל שימחל לו הקדוש ברוך הוא עוונותיו, הן מה שחטא בעיניו הן מה שחטא בידי וברגליו

ועל זה כתב בזהר (פרשת ויקהל, דף קצ"ט עמוד א'): בר נש צריך לצלוא תדיר [פרוש: בן אדם צריך להתפלל תמיד] ולומר בכל יום "ברכי נפשי את ה'" וכו'. קפיטל ק"ג וק"ד ואחר כך "יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתסלח ותמחל לי על כל פשעים וחטאים מה שעשיתי הן בראות עיני הן מה שחטאתי בידי ורגלי ורגופי, ובאם שהגיע עת וזמן פטירתי וימכרח אני לפוק מן עלמא דין אזי באותו זמן לא אוכל לברכא יתך ולא תבא בתיובתא, על כן היום הזה אני מבקש שלא תיסרני אחר מותי ולא תבא נשמתי בגן עדן בלי שום מורא ופחד, וזה שאמר הכתוב (תהלים קד, לה) "ברכי נפשי את ה' הללויה".

⇌ פֶּרֶק מ' ⇌

א. "לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי" (תהלים נא, יב). פֶּרֶשׁ הַמָּאוֹר הַגְּדוֹל הָרַב רַבִּי מִשֶּׁה אֲלֶשֶׁיךָ ז"ל: תפלת דוד המלך עליו השלום היה שלא יבוא עוד בגלגול, שכל מי שאינו קונה שלמות בעולם

נח) פרוש ללשון הקדש:

וימכרח אני לצאת מהעולם הזה, אזי באותו זמן לא אוכל לברך אותך ולחזור בתשובה, על כן היום הזה אני מבקש שלא תיסרני אחר מותי, ולהחזיר נשמתי בגן עדן בלי שום מורא ופחד.

הזֶה מְכָרְח לְבוֹא בְּגִלְגּוּל בְּאֶדָם אַחַר וּלְתַקֵּן מֵה שְׁחָסַר
 מַעֲשֵׂה הַטּוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְעַל זֶה הַתְּפִלָּל דָּוִד הַמֶּלֶךְ ע"ה
 שְׁיִנְצֵל מֵהַגִּלְגּוּל וְאָמַר, "וְרוּחַ נְכוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי", וְלֹא עַל
 יְדֵי גִלְגּוּל נִשְׁמָתִי בְּאִישׁ אַחַר שְׁאֵנִי מְכָרְח לְמוֹת
 וְלִהְתַּגְּלַגֵּל בְּאִישׁ אַחַר.

שְׁנֵי אַפְגֵי גִלְגּוּל

ב. אָמַנְס דַּע שְׁעַנִּין גִּלְגּוּל הַנִּשְׁמָה מִתְחַלֶּקֶת לְב' אַפְגֵינִים.
 הָאֶפֶן הָאֶחָד, שְׁאֵינּוּ בְּהַכְרַח שְׁיָמוּת וְיִתְגַּלְגַּל נִשְׁמָתוֹ
 בְּאִישׁ אַחַר לְתַקֵּן הַגִּלְגּוּל, אֶלָּא הַזְכִּיר הָעַנְיָן שְׁבַעֲדוֹ
 בְּחִיּוֹ תְבוֹא נִשְׁמָה אַחֲרַת בְּתוֹךְ גּוֹפּוֹ אִף שְׁכָבַר הִיָּה
 לְהַגּוֹף נִשְׁמָה א' וּשְׁנֵי הַנִּשְׁמוֹת בְּיַחַד דְּהֵינּוּ נִשְׁמָה
 הַחֲדָשָׁה וְנִשְׁמָה שְׁלוֹ הַמָּה בְּחַבּוּר, כְּמוֹ הַיּוֹלֵד בְּתוֹךְ
 הָאִשָּׁה מִעֲבֵרַת.

ג. וְעַל כֵּן נִקְרָא גִלְגּוּל זֶה בְּחֵינַת הָעַבּוּר. וְכַשֵּׁם שֶׁהַיּוֹלֵד
 מְכַסֶּה וְנֹעֵלִם בְּתוֹךְ הָאֵם, כִּשְׁהָאִשָּׁה מִעֲבֵרַת, כִּף
 הַנִּשְׁמָה הַחֲדָשָׁה בְּתוֹךְ נִשְׁמָה שְׁלוֹ מְכַסֶּה וְנֹעֵלְמָה, עַד כִּי
 יִתְקַן הַקֶּלְקוּל, וְאִז הוֹלְכַת הַנִּשְׁמָה הַחֲדָשָׁה לְמַכּוֹן שְׁבִתָּהּ
 וְלְמִקוּמָה הָרְאוּיָה לָהּ.

ד. וְזֶה הַגִּלְגּוּל הוּא גִלְגּוּל שְׁאֵינּוּ חָמוּר. מֵה שְׁאִין כֵּן אִם
 הַקֶּלְקוּל גָּדוֹל, אִין לוֹ תַקְנָה כִּי אִם שְׁתַּתְּגַלְגַּל הַנִּשְׁמָה
 בְּשַׁעַת יְצִירַת הַיּוֹלֵד וְנִשְׁמָה זוֹ לְבַד בְּתוֹכוֹ וְהִיא בְּתוֹךְ
 הַגּוֹף זְמַן רַב כֹּל הַיָּמִים, וְלִפְעָמִים יֵצֵא שְׁכָרָה בְּהַפְסָדָה
 שְׁזָה הָאֶדָם לֹא דֵי שְׁאֵינּוּ מְתַקְנָה אֶלָּא אֲדַרְבָּא גּוֹרֵם לָהּ
 פְּגָמִים יוֹתֵר גְּדוֹלִים עַל יְדֵי חֲטָאִים וּפְשָׁעִים וְזֶה עַנְיָן רַע
 מְאֹד לְנִשְׁמָה.

סדר הלימוד ליום א אדר [יום 149 בשנה]

ה. וְהָנָה יֵשׁ מִצְוָה אַחַת אֲשֶׁר בְּעֵינֵי הָאָדָם עֲנֹשָׁה קָל הוּא
וְהוּא חָמוּר, וְזוֹ מִצְוֹת הַשְּׁבֵת אֲבִדָה. שְׂפֵה־יִתּוֹ עוֹבֵר
עַל הַשְּׁבֵת אֲבִדָה שְׂרוּאָה אֲבִדַת אָחִיו וְאִינוֹ מֵהִדֵּר אַחֲרֶיהָ
לְקַח אוֹתָהּ וּלְהַשִּׁיבָה הַכְּרַח לְבוֹא בְּגִלְגוּל בְּיֹלֵד הַנוֹצֵר
לְהַשִּׁיב לְבַעֲלֶיהָ, וּבִתְוֹךְ הַזְּמַן סוֹבֵל יְסוּרִים וְצָעַר זְמַן רַב
וְאִינוֹ בָּא בְּגִלְגוּל הַקָּל שֶׁהוּא בְּחִינַת הָעִבּוּר שֶׁהוּא מִתְּכַסֶּה
וְנִעְלָם בְּתוֹךְ נִשְׁמָתוֹ, וְכַנּוֹזֵר בְּסִפּוֹר גִּלְגוּלֵי הָאָרֶץ ז"ל
פָּרְשַׁת כִּי תֵצֵא, "וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל אֲבִדַת אָחִיךָ" וְגו', כִּי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דֵּן אֶת הָאָדָם מִדָּה כְּנִגְדַּ מִדָּה.

יְפֵה קוֹרַת רוּחַ שֶׁל שְׁעָה אַחַת בְּעוֹלָם הַבָּא, מִכָּל תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה
ו. וְעַל כֵּן כָּל יִרְאָ וְחָרַד יִתְפַּלֵּל שֶׁיִּנְצַל מִגִּלְגוּלִים כִּי בְּעֵינֵי
הָעַם הוּא עֲנֹשׁ קָל הַגִּלְגוּל. אֲמַנָּם יִתְבוּנֵן הַחֲכָם וְיִרְאָה
כִּי גַם בְּהִיּוֹתוֹ מְגִלְגָּל בְּאָדָם כָּשֶׁר וְיִשָּׁר עִם כָּל זֶה טוֹב לוֹ
יֹתֵר אִם הָיָה כְּבָר בְּמִקּוֹם מְנוּחָתוֹ, כִּי יְפֵה קוֹרַת רוּחַ שֶׁל
עוֹלָם הַבָּא שְׁעָה אַחַת, מִכָּל חַיִּי וְתַעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה. עַל
אַחַת כְּמָה וְכְמָה כִּשְׁהָאָדָם מְגִלְגָּל בְּמִקּוֹם צָר בְּחַיּוֹת
וְעוֹפּוֹת, וּלְפַעְמִים מְגִלְגָּל בְּאֲבֵן דוּמָם. כְּגוֹן, הַמְרַגֵּיל
עֲצָמוֹ בְּלִשׁוֹן הָרֶע הוּא מִתְגַּלְגֵּל בְּאֲבֵן הַמִּנְחָ ע"פ הַשְּׂדֵה
וְשֵׁם הוּא בַחֲשֵׁךְ בְּלִתֵּי אוֹר.

מִי שְׂאוּכַל מְאֻכְלוֹת אִסוּרוֹת, עוֹנָשׁוֹ גְּדוֹל מֵעֲנָשׁ הַגִּיהֵנָם

וּמִי שְׂאִינוֹ מְדַקְדֵּק בְּאֲכִילַת סֶפֶק אִיסוּר מִתְגַּלְגֵּל בְּעֵלְיָן
שֶׁל אֵילָן, וּבְכָל פַּעַם שֶׁהָרוּחַ מְנַעֵנֵעַ הוּא סוֹבֵל
יְסוּרִים וְצָעַר גְּדוֹל מְאֹד.

וּפְרָנָם הַמְתַּגָּאָה עַל הַצְּבוּר מִתְגַּלְגֵּל בְּדְבוּרָה וְשֵׁם הוּא
בְּכָל עֵת וּבְכָל רִגְעַ וַיֵּשׁ לוֹ צַעַר יוֹתֵר מֵעֲנָשׁ שֶׁל
גִּיהֶנָם כִּי הוּא אָסוּר בְּמִקּוּם צַר כְּזֶה בְּתוֹךְ הָאָרֶס וְזֶהוּ עֲנָשׁ
מִחֲמַת גְּאֹהָ לְבַד, וְאִם הוּא פּוֹעֵל רַע עַל יְדֵי הַגְּאֹהָ דִּהְיִנוּ
שֶׁהַלְבִּין פְּנֵי הַבָּאִים לְפָנָיו בְּבִיּוּשִׁים וְכִיּוּצָא בּוֹ שְׂאָר
פְּעֻלוֹת רַעוּת, עַל זֶה יֵשׁ עֲנָשִׁים אַחֲרַיִם מִפְּרָשֵׁי הֵן בְּסִפְרֵי
הַקְּבֵלָה וְרַחֲמָנָא לִיצְלָן מֵעוֹנָשֵׁי הֵהֵם.

הַרְוֵרָה אַחַר זְנוּת מִתְגַּלְגֵּל בְּגוֹיָה שֶׁהִיא זוֹנָה וּבְכָל פַּעַם
שֶׁמְזַנֵּין עִמָּה מוֹסִיפִין לוֹ טְמָאָה עַל טְמָאתוֹ וְהָיָה
עַל הַיְתוֹ וְשִׁבְרוּ גְדוּל כַּיִם אֵין לְסַפֵּר הַיְסוּרִים קָשִׁים
וּמְכַאוּבִים שְׁלוֹ. וְשְׂאָר פְּרָטֵי גִלְגוּלִים יִתְבָּאֲרוּ בְּפִרְקִים
הַבָּאִים בַּסֵּד.

וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה הַמְגַלְגָּלִים בְּבִהְמוֹת טְמָאוֹת וְעוֹפוֹת
הַטְּמָאָה יוֹשְׁבֵי חֶשֶׁךְ וְצִלְמוֹת בְּצַעַר סוֹבְלֵי עֲנוּיִים
קָשִׁים וּמְרִים בְּסִרְחוֹן קָרֵב וּמַעֲיִם שְׁלֵהֶם, וּבְכָל עֵת וְרִגְעַ
סוֹבְלִים צַעַר מִמֶּשׁ דִּינִין קָשִׁים מְגִיֶּהֶנָם, וְאַף עַל כֵּל זֹאת
אֵינוֹ נִצּוֹל מֵעֲנָשָׁה שֶׁל גִּיהֶנָם אַחַר כֵּל הַגִּלְגוּלִים.

סדר הלימוד ליום **ב אדר** [יום 150 בשנה]

מעשה מהאריז"ל שגרש רוח מבחור אחד

רֵאָה מַה שֶׁמְצַאֲתִי כְּתוּב בְּשֵׁם הָאָרִיז"ל. בְּצַפַּת תּוֹב"ב
הָיָה בַּחֲזוֹר אֶחָד בֶּן אַחוֹתוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ רוֹפֵא
ז"ל וְהוּא בֶּן י"ח שָׁנִים הָיָה לוֹמֵד בִּישִׁיבָה. פַּעַם אַחַת
הִסְתַּכֵּל בּוֹ הָאָרִיז"ל וְאָמַר לְאַבְיוֹ בְּנֵךְ יֵשׁ בּוֹ רוּחַ אֶחָד,
רֵאָה לְהַמְצִיא לוֹ מְזוֹר וְתַרוּפָה וְאֵל תַּחוּס עַל הַמָּמוֹן.

וְהָשִׁיב אֶבְי הַבְּחֹר, חֶסֶד וְשָׁלוֹם שִׁיְהִי בּוֹ רוּחַ כִּי אִם זֶה שְׁנָתִים לְבוֹ כּוֹאֵב. וְלִפְעָמִים כְּשִׁלְבוּ חָלַשׁ אֲזִי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הַרֹפֵא עוֹשֶׂה לוֹ רְפוּאוֹת וּמִתְרַפֵּא לְפִי שְׁעָה וְאַחַר כֶּךָ חוֹזֵר הַכָּאֵב. וְאָמַר לוֹ הָאֲרָ"י ז"ל תִּרְאֶה שְׂכַדְבְּרֵי כֵן יִהְיֶה. וְלֹא הָיוּ יָמִים מוֹעֲטִים עַד שְׁנַת־גְּלַה הָרוּחַ וְהַתְּחִיל לְכַצְבֵּץ בְּבַחֹר, וּבָאוּ וְהוֹדִיעוּ לְהָאֲרָ"י ז"ל וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הָאֲרָ"י ז"ל בְּאִזְהָ אֲפֵן בָּא הָרוּחַ לְהַבְּחֹר וְהָשִׁיב לוֹ הָרוּחַ הָעֲנִין כֶּךָ הוּא:

כְּשִׁהְיִיתִי בְּרוּמֵי הָיִיתִי דָר עִם עֲנִי אֶחָד שֶׁהָיָה מִתְפָּרְגִס מִהַצְדָּקָה וְלֹא הָיָה בְּבֵיתוֹ שׁוֹם לְחֶסֶד וּמִזֻּון וּבִקְשׁ הָעֲנִי מִמֶּנִּי שֶׁאֲנִי אֶתֵּן לוֹ לְחֶסֶד וְלֹא הָיִיתִי רוֹצֵה לְתֵן לוֹ וּמֵת הָעֲנִי הַנִּזְכָּר לְעִיל לְנֶגֶד עֵינֵי מַחֲמַת הָרַעְעוֹן, וְלִכֵּן הָיוּ בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה גּוֹזְרִין שְׂיִמּוֹת הוּא כְּמוֹ שֶׁהֵמִית אֶת הָעֲנִי, וְכֵן הָיָה שֶׁלֹּא הָיוּ יָמִים מוֹעֲטִים וּבָאוּ עָלָיו גְּזֻלָּנִים וְהָרְגוּ אוֹתוֹ. וְאַחַר הַהִרְיָגָה בְּאֵתִי אֶל הַבְּחֹר הַזֶּה.

אסור הסתכלות בנשים

וְנָזַר עָלָיו הָאֲרָ"י ז"ל שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה לְבַחֹר שׁוֹם הַזִּק חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְהָשִׁיב הָרוּחַ אִם תִּרְצֶה שְׂאֵצָא מִהַבְּחֹר אַעֲשֶׂה תִּנְאֵי עִמָּךְ, וְהוּא כִּי אַחֲרַי צְאֵתִי מִכָּאֵן שֶׁלֹּא יִרְאֶה הַבְּחֹר זֶה פָּנֵי נִקְבָּה מִשָּׁךְ ג' יָמִים וְאִם יַעֲבֹר הַתִּנְאֵי אֶהְרַגְנוּ.

וַיִּצָּא הָרוּחַ, וַצָּוָה הָאֲרָ"י ז"ל לַעֲשׂוֹת שְׂמִירָה אֶל הַבְּחֹר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ וְלֹא יִנְיָחוּ אוֹתוֹ לְצֵאת מִבֵּה"מ וְלֹא תִבֵּא שׁוֹם אִשָּׁה לְבֵית הַמְּדַרְשׁ כִּי הָרוּחַ אוֹרֵב לוֹ עַל הַתִּנְאֵי שֶׁעָשָׂה עִמִּי.

וּבַתּוֹךְ כִּף הַלֶּךְ גְּדוֹל הַדּוֹר מוֹהַר־ר חַיִּים וַיְטַל ז"ל מִבֵּית
הַמְדָּרֶשׁ לְהַכִּין צְרָכֵי מִצְוֵה שְׁעֵשֶׂה בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ
וְהַנִּיחַ בְּמַקוֹמוֹ בֶּן דּוּדוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ רוֹפֵא הַנִּזְכָּר לְעִיל
וְהַלֶּךְ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְהַתְעַסֵּק בְּמִצְוֵה אַחֲרַת וְהַנִּיחַ לְהַבְחֹר
יְחִידֵי בְּבֵית הַמְדָּרֶשׁ.

וּבַתּוֹךְ כִּף בָּאָה אָמוֹ שֶׁל הַבְּחֹר וְדוֹדָתוֹ לְבֵית הַמְדָּרֶשׁ
לְרֹאוֹתוֹ, וּכְשֶׁהָיוּ רוֹאִים אוֹתוֹ הָיוּ נוֹשְׁקִין אוֹתוֹ
וּבְאוֹתוֹ הַשְּׁעָה בָּא הָרוּחַ וְחָזַר לְהַבְחֹר וּנְכַנְס בּוֹ וְחָנְקוֹ.
וּמִפְּנֵי יְרֵאת הַשְּׁרָרָה שְׁלֹא יֵאמְרוּ שֶׁהַיִּשְׂרָאֵלִים הִרְגוּ אוֹתוֹ
עָשָׂה הָאָר"י ז"ל קְפִיצַת הַדֶּרֶךְ עַל שְׁנֵי קָנִים, וְהַלֶּךְ עִם
תַּלְמִידָיו לְטַבְּרִיא בְּרִגְעַ אֶחָד וְזֶה הָיָה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
וּבְטַבְּרִיא הַתְּפִלָּה הָאָר"י ז"ל לְהַסְגִּיר פִּיהֶם שֶׁל מְשֻׁטֵּינִים
וְכֵן הָיוּ, וְאַחַר כֵּךְ חָזַר לְצַפַּת תּוֹב"ב.

סדר הלימוד ליום ג אדר [יום 151 בשנה]

עַל כֵּן יֵרָאֶה הָאָדָם גְּדוֹל הָעֲנָשׁ הַמְּסַתְּכַל בְּנָשִׁים זְרוֹת,
וּמֵה הַבְּחֹר הַזֶּה שְׁלֹא הִסְתְּכַל אֶלָּא עַל אָמוֹ וְדוֹדָתוֹ,
חָזִי מֵאֵי סֵלִיק בֵּיה [יֵרָאֶה מָה עָלְתָה בּוֹ], וּמְכַל שְׁכַן בְּנָשִׁים
זְרוֹת. וְעַל זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנֶם לְבָרְכָה (אֲבוֹת פָּרָק א,
מִשְׁנָה ה): "כָּל הַמְּרַבֵּה שִׁיחָה עִם אִשָּׁה גוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ".

עַל כֵּן עֲנִין גְּדוֹל הוּא כְּשֶׁהָאָדָם מְתַנְהַג שְׁלֹא לְהִסְתְּכַל
לְמַרְחוֹק כִּי אִם עֵינָיו יֵהִיו תְּמִיד מְשׁוֹטְטוֹת לְמַטָּה
לְאַרְץ. וְכֵן מְצִינוּ בְּהַנְהַגוֹת חֲסִידִים הָרֵאשׁוֹנִים שְׁעֵינֵיהֶם
לְמַטָּה וּמְתַכּוֹנִים לִיְחָד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיה, כִּי

ד' גִּוּנִין שֶׁל הָעֵינַיִם מוֹרִים עַל ד' אוֹתוֹת הַשֵּׁם הוּי"ה
(תקוני זהר, תקון ע'), וּשְׂכִינָה הִיא מוֹרָה עַל הָאָרֶץ שֶׁנִּקְרָאת
אָרֶץ הַקְדוּשָׁה הַמְקֻדָּשֶׁת מִכָּל הָאָרְצוֹת כַּמֵּאֵמֶר הַכְּתוּב
(תהלים קא, ו) "עֵינַי ה' בְּנֹאֲמָנִי אֶרֶץ לְשִׁבְת עַמְדִּי".

מה שָׂאִין כֵּן גְּבוּה עֵינַיִם וְרַחֲב לִבָּב עָלָיו אָמַר הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, "אוֹתוֹ לֹא אוֹכֵל" אִתּוֹ לֹא אוֹכֵל לְהִתְדַבֵּק,
כִּי הוּא מְפָרִיד בֵּין הַדְּבָקִים. וְכָל הַמְּפַקֵּיר עֵינָיו לְרֹאוֹת
בְּהִסְתַּכְלוֹת דְּבָרִים הָאֲסוּרִים שׁוֹאֵב וְשׁוֹאֵף הַסְטֵרָא אַחֲרָא
אֵלָיו וְגוֹרֵם לוֹ רַעוּת הַרְבֵּה לִהְיוֹת הוּא עֵין רַע וְכָל מִי
שֵׁישׁ לוֹ עֵין רַע גּוֹרֵם קִלְלָה לְעַצְמוֹ וְלַחֲבֵרוֹ.

יְרַגֵּיל עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד בְּדְבָרִים שֶׁבִקְדָּשָׁה

זוהו שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בבא מציעא דף ק"ז עמוד
ב) "צ"ט חֲלָקִים בְּעֵין רַע וְכוּ' כּוֹנְנָתָם בְּהִזָּק רֵאִיָּה
שֵׁישׁ בָּאָדָם וְכָל זֶה הוּא גֵרָם אֲסוּר רֵאִית עֲבוּדָה זָרָה וְאָף
אֲנִדְרָטִי שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה הוּא אֲסוּר וְיִרְגֵּיל תָּמִיד לְרֹאוֹת
בְּדְבָרֵי קְדָשָׁה כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְתִּי בְּפָרֶק א' דף א' עֵין שָׁם.

גְּדַל עֵינַיִן נְתִינַת צְדָקָה

וּנְלַמּוּד עוֹד מְפָרֵק זֶה, שָׁאֵל יַעֲלִים אָדָם עֵינָיו מִן
הַצְּדָקָה כִּי בְּעֵבוּר שֶׁלֹּא נָתַן הַרוּחַ לְעֵנֵי הַנּוֹזֵכַר
לְעִיל אֵיזָה דְּבַר מֵאֲכָל מֵת לְפָנָיו וְעֵבוּר כֵּן נִהְרַג גַּם הוּא,
וּבְעֵבוּר חֲטָא זֶה הַכֹּרֵחַ לְדוֹן בְּכַף הַקָּלַע לְהַעֲשׂוֹת רוּחַ
כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְתִּי לְעִיל. עַל כֵּן יִהְיֶה לְכָל אִישׁ לֵב רַחֲמָן
וְיִכְנִיס לְבוֹ וְעֵינָיו וְשָׂאֵר אֵיבָרָיו בְּקְדָשָׁה וְיִזְכֶּה לְרֹאוֹת עֵין
בְּעֵין פָּנֵי הַשְּׂכִינָה ג' פְּעָמִים בְּשָׁנָה אָמֵן.

סדר הלימוד ליום ד אדר [יום 152 בשנה]

פְּרַשְׁתָּהּ כִּי תִשָּׂא   פָּרָק בִּי"א

א. אֵיטָא בְּסֵפֶר הַיְכָלוֹת וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, "בְּרוּכִים אַתֶּם לֵה" (תהלים קטו, טו), בְּרוּכִים אַתֶּם לִי שָׁמַיִם וְאָרֶץ יוֹרְדֵי מְרַכְבָּה אִם תֹּאמְרוּ לְבָנֵי מֶה שְׁאַנִּי עוֹשֶׂה לְיִשְׂרָאֵל כְּשֹׂאֲמָרִים קִדְשָׁה. לְמַדּוּ אוֹתָם וְאִמְרוּ לָהֶם שְׂאוּ לְמָרוֹם עֵינֵיכֶם וְרֹאוּ מֶה שְׁאַנִּי עוֹשֶׂה לְיִשְׂרָאֵל כְּשֹׂאֲמָרִים קִדְשָׁה, כִּי אֵין לִי הִנָּאָה בְּעוֹלָמִי כְּאוֹתוֹ רָגַע שְׁעֵינִיהֶם נְשׂוֹאוֹת לִי וְעֵינֵי נְשׂוֹאוֹת לָהֶם וְהִבֵּל הַיּוֹצֵא מִפִּיהֶם עוֹלָה לְפָנַי כְּרִיחַ נִיחוֹחַ, וּבְאוֹתוֹ שְׁעָה אֲנִי מִנְשָׁק וּמְחַבֵּק דְמוֹת יַעֲקֹב הַחֲקוּקָה בְּכֶסֶף הַכְּבוֹד "עכ"ל.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קְרוֹב לְצַדִּיקִים - לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמֶת

ב. וְרָאָה כִּמָּה חֲבָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם וְאִיךָ לֹא נִעְבַד אוֹתוֹ בְּאֵימָה וּבִירְאָה בְּכֹל לֵב וְנִפְשׁ אֶת אֲבִינוֹ שְׁבַשְׁמַיִם, אֲשֶׁר הוּא רְחוּק מִרְשָׁעִים וְקְרוֹב לְצַדִּיקִים לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמֶת. וְכֹל הַיִּרָא וְתָרַד לְדַבֵּר ה' יִקְיַם מִדָּה הַכְּתוּבָה בְּכֹאֵן כְּדֵי שְׂיָבוֹא לְתַכְלִית הָאֲהָבָה וְיִזְכֶּה לְעוֹלָם הַבָּא בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא.

הָאֲדָם צָרִיךְ לִקַּח פְּנָאֵי לְעַצְמוֹ בְּכֹל יוֹם לְחֻשָׁב מִקְדְּשַׁת הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ

ג. וְהוּא שְׂיִקַּח פְּנָאֵי לְעַצְמוֹ בְּכֹל יוֹם לְחֻשָׁב בְּמַחְשְׁבֹתוֹ קְדוּשַׁת הַבּוֹרָא ית' שֶׁהוּא גְדוֹל מְאֹד כְּמוֹ שֶׁסֹּדֵר הַפִּיטָן "וְקִדְשָׁתָךְ בְּפִיהֶם וְאַבִּיתָה תְּהִלָּה מִבְּשׂוֹר וְדָם מִחֲצִיר יִבְשׁ"

מצל עובר מעמוסי בטן" וכו' "ומתים במשפט וחיים ברחמים וקדשתך בפיהם". ועל ידי המחשבה זו יתלהב לבו לעבודת הקדוש ברוך הוא.

ד. כמבאר בזהר פְּרֶשֶׁת וַיִּקְהַל (דף קצ"ח עמוד ב'), דכשחושב האדם לעבודת הבורא יאזי מחשבה ה היא סלקת תחלה על הלב דהוא קיומא ויסודא דכל גופא, ואחר כך סלקת ה היא מחשבה טובה על שאר איברי הגוף ואז מחשבת הלב ואיברי הגוף מתחברין כחדא ואנון משכין עליהו זהורא דשכינתא לדירה עמהון וההוא בר נש איהו חולקה.

אהבה ויראה כחדא אזלין

ה. וצריך אותו האדם לדבק ביראת ה' כי אהבה ויראה תרויהו כחדא אזלין כמבאר באריכות בראשית חכמה וכמבאר בספר חרדים על פסוק (דברים כח נח. י יב): "ליראה את השם הנכבד והנורא ולאֵהבה אותו". ופרוש הדבר הוא כשמזכיר את השם ירגז ויזדעזע כל גופו וכשמברך איזו ברכה יברך בשפה ברויה ובהרגשת כל גופו ולא לזרק ח"ו ברכה מפיו במהירות.

(נט) פרוש:

פי האיברים מספיקים לרצון הלב, ואז רצון הלב ורצון האיברים מתחברים יחד, והם מושכים עליהם זהר השכינה לשכון עמם, ואותו אדם חלקו של הקדוש ברוך הוא, פי על ידי הסכמה בלב לעבד את ה', השכינה עושה משפן בלבו ומחנות השכינה שורים באיבריו ונעשה צלם ודמות עליון.

סדר הלימוד ליום ה אדר [יום 153 בשנה]

לזהר מאד לכון בעת אמירת הברכה על המאכל

ו. כמו שראיתי המון עם נכשלין בעוון זה כשאוחזין איזה דבר מאכל ומשקה שצריך האדם לברך עליו ברכת הנהנין, עקר מגמתו הוא על המאכל וחושק להשליך המאכל בפיו במהירות והברכה אומר במרוצה ובמהירות בלי שום דקדוק כלל, וענשו גדול מאד. וכמו שכתבתי לעיל בפרקין ע"ש מעשה בשם ספר חסידים.

רוב העולם נכשלים בזה שאין מכונים בעת התפלה והברכה ז. ובכלל הענש זה האומר שירות ומזמורים ופסוקי דזמרה ברהיטות ומבליעים אותיות ותבות ונכשלים בזה רב העולם.

אזרה לחזנים לכון בעת התפלה, ולא למצא חן בעיני השומעים ובפרט צריכים להזהיר את החזנים, על פי הרב הם מדקדקין בהרמת קולם ועל הנגון ואין כוננתם כלל אל התפלה רק כוננתם הוא להתפאר בקולם ומקום עקר שיר ושבח להקדוש ברוך הוא מבליעין וחוטפים, ולחזנים כאלו אין תקומה לעתיד כי יפר"ח כאר"ז בלבנו"ן ס"ת חזן, להורות כי החזנים המתפללים לפני העמוד בכונה שלימה יהיו "כארז בלבנון ישגה" לעתיד.

הסוד שבתבת "חזן"

ח. ודע כי סוד חזן הוא כולל שלשה שמות קדושים הוא שם הוי"ה ושם אדנו"ת ושם שד"י, כי חזן במלואו הוא ח"ת זי"ן נו"ן, אותיות הראשונות הם חז"ן

גִּמְטְרִיאַ אַדנ"י, אוֹתוֹת אֲמֻצָּעוֹת הֵן גִּמְטְרִיאַ שֶׁ
הוּי"ה, אוֹתוֹת אַחֲרוֹנוֹת הֵן גִּמְטְרִיאַ ת"ק שֶׁהוּא הַנְּעֻלָּם
שֶׁל שֵׁם שַׁד"י. ע"כ רְאֵה כִּמָּה גְּדוֹל כַּח שֶׁל חֲזָן שֶׁהוּא
כּוֹלֵל ג' שְׁמוֹת יַחַד יַחַד גְּמוּר.

מה שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁחֲזָן הוּא קַל בְּדַעְתּוֹ וְאִינוּ מְכֻוֵן לְבוֹ
לְתַפְלָה בְּכֻוֹנָה לְהוֹצִיא הַצְּבוּר כְּרֹאוּי, אֲזִי הוּא פּוֹגֵם
בְּג' שְׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים הַלְלוּ, וְאִז הוּא מְטִיל מוּם בְּקַדְשִׁים
כִּי תַפְלָה עֲכָשְׁיוּ בְזִמְן הַזֶּה בְּמָקוֹם קָרְבָן קְדוּשָׁה.

מ. וְזֶה הַסּוּד מְצֵאתִי כְּתוּב בְּשֵׁם קְדְמוֹנֵינוּ רז"ל כִּי פְּסוּק
"שׁוֹבֵי נַפְשֵׁי לְמְנוּחֵיכִי כִּי ה' גָּמַל עָלַיְכִי" וְכו', יֵשׁ שֵׁם
גְּדוֹל הַנִּקְרָא מו"ם כְּנִרְשָׁם לְיוֹדְעֵי חֵן וְהַמְחַסֵּר יַחְסֵר לוֹ
מְנוּחָה בְּעוֹלָם הַבָּא.

וכֵּן יוֹצֵר מ'שְׂרֵתִים ו'אֲשֶׁר מ'שְׂרֵתָיו הוּא רֹאשֵׁי תְבוֹת
מו"ם, וְסִמְנָן כִּי מו"ם בּו פְּגוּל הוּא לֹא יִרְצָה
לְקָרְבָן לֵה'. וְתַפְלָה עֲכָשְׁיוּ בְּמָקוֹם קָרְבָן עַל כֵּן כָּל
הַמְבַלְיָעִים בְּתַפְלָתָן הֵן בְּכָלֵל אֵלּוּ הַמְטִילִין מוּם בְּקַדְשִׁים,
וְכֵן קָשָׁה עֲנֵשׁ הַמְפַסְיָקִים בְּמָקוֹם שְׂאִין רֹשָׁאֵי לְהַפְסִיק.

סדר הלימוד ליום ו אדר [יום 154 בשנה]

שֶׁלשׁ מֵאוֹת גְּמָלִים שֶׁל פְּרָעָנוֹת לְמִי שֶׁמְדַבֵּר בֵּין "בְּרוּךְ שְׂאֵמֵר"
לְ"יִשְׁתַּבַּח", וְכֵן בֵּין "יִשְׁתַּבַּח" לְשִׁמּוֹנָה עֶשְׂרֵה

י. כְּדֹאֵיתָא בְּפִסְיָקְתָּא: סִיְהוּא חֲסִידָא פִּגְעַ בֵּיה אֵלְיָהוּ ז"ל
וְהוּי טְעִין בְּתַרְיָה ג' מֵאוֹת גְּמָלֵי שֶׁל פְּרָעָנוֹת אָמַר לוֹ,

(ס) פְּרוּשׁ לְלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ:

הַחֲסִיד הַהוּא פִּגְעַ בּוֹ אֵלְיָהוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב, וְהָיָה טוֹעֵן שֶׁלשׁ מֵאוֹת

הני למאן, אמר לו, למאן דמשתעי בין ברוך שאמר
לישתבח ובין ישתבח עד תפלת שמונה עשרה, כי האיש
אשר ידבר ומפסיק בתפלתו הוא פוגם בכחן של ישראל
שרוצין לעשות כתר ועטרה בתפלתן.

גדל ענש המפסיק תפלתו בדברי ליצנות ח"ו

ומכל שכן ענש גדול מאד מי שמפסיק בתפלתו ומדבר
דברי ליצנות ומערב הקלפה בסטרא קדישא,
ואדם כזה נראה שאין יראת ה' בלבו ואין אהבת ה'
חקוקה בלבו, וכל מה שעושה הוא עפ"י ההכרח ובעל
כרחו אוי לנפשו.

למוד התורה צריך שיהיה בעיון רב, ולא להתפאר ח"ו

ובמו כן כשאדם לומד תורה צריך ללמד בעיון רב לפי
שכלו ולא במהירות וכונתו להתפאר ח"ו, והלומד
בענין זה ואינו מתכוון לכון היטב תוך הדבר אזי עונשו
הוא מרבה.

יקבל תורה מכל אדם, אפילו מתינוקות

יא. גם צריך האדם לראות לקבל תורתו מכל אדם אפילו
מתינוקות קטנים כדמצינו כמה פעמים בזהר ועקר
בפרשת ויקרא, בההוא מעשה, סא"רבי יהודא ורבי יצחק

גמלים של פרענות. אמר לו החסיד: "אלו למי?" אמר לו: "למי שמדבר
בין ברוך שאמר' ל'ישתבח' ובין 'ישתבח' עד תפלת 'שמונה עשרה'".

סא פרוש הזהר ללשון הקדש:

רבי יהודה ורבי יצחק היו הולכים בדרך, בדרך הלוכים בתינוק, וה'י
ענה, אמר להם: תנו לי לחם שלא אכלתי היום הזה, הוציאו לחם ונתנו

הוֹי אֲזִלִי בְּאוֹרְחָא עַד דְּהוֹי אֲזִלִי פְּגַעִי בְּהֵוּא יְנוּקָא וְהוֹי
לְעִי אָמַר לְהוּ, הֵבּוּ לִי רְפִתָא דְלָא אֲכִילְנָא יוֹמָא דִּין אֲפִיקוּ
נְהָמָא וְיֵהֱבּוּ לִיָּה אֲתַרְחִישׁ נִיסָא וְאַשְׁכַּחוּ חַד נְבִיעוּ דְמִיָּא
תַּחוּת אֵילְנָא חָדָא שְׁתּוּ מִיָּנִיָּה.

יב. פֶּתַח הָאֵי יְנוּקָא (וִיקְרָא א, א) "וִיקְרָא אֶל מֹשֶׁה", אָמַאי
אֵית אֶלְפָא זְעִירִי בְּגִין דְּהוֹי הִקְרִיאָהּ בְּחוּץ לְאַרְץ
בְּמַדְבַּר בְּאַרְעָא טְמֵאָה וְלָא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא בְּגִין דְּשְׁלִימוּ
לָא אֲשַׁתְּכַח.

אמר רבי יהודה יאות הוי לינוקא דלא הוי ידע כלי האי
דמסתפינא עליו אם יתקיים בעלמא בגין האי. אמר
רבי חי'א למה, א"ל דהא יכול לאסתפלא באתר דלית
רשות לאסתפלא וכו' ומסתפינא עליה דעד דלא ימטי
לפרקוי יסתפל ויענשון ליה.

וישמע ההוא ינוקא, אמר, לא מסתפינא מעונשין לעלמין
דהא בשעתא דאסתלק אבא מעלמא צלי עלי
וידענא דאבא יגן עלי. א"ל מאן אבוך, אמר ינוקא אנא

לו, התרחש נס, ומצאו מעין מים תחת אילן אחד ושתו ממנו, פתח הילד
את פיו ודרש וכו'. אמר רבי יהודה: "ראוי היה לאותו ילד, שלא ידע כל
כף הרבה, ופוחד אני שלא יתקיים בעולם בשל השגותיו הגבוהות". אמר
לו רבי חי'א: "ומדוע לא יתקיים בעולם?" ענה לו: "שהרי מסגל הוא
להסתפל במקום שאינו רשאי להסתפל, ופוחד אני, שעד שלא יגיע
לפרקו יסתפל במקום שאינו רשאי ויענש".

שמע הילד את דבריו ואמר: "אינני פוחד מענש, שהרי כשנפטר אבא מן
העולם ברך אותי בתפלתו ובקש עלי רחמים, ומבטחני, שזכותו של אבא
תגן עלי". אמרו לו: "מי היה אביך", אמר להם: "אני בנו של רב המנונא
הזקן". לקחו אותו והרפבוהו על כתפיהם שלושה מילין.

בְּרִיָּה דְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא, נָטְלוּ לִיהּ וּנְשָׁקוּהוּ וְאַרְפִּיבוּ עַל
כְּתַפֵּיהוּ תְּלַת מֵילִין”.

יג. הָרִי לָךְ אֶהְבַּת ה' וְאֶהְבַּת הַתּוֹרָה אַף שְׁהִיו תְּנָאִים
גְּדוּלִים הָיוּ שׁוֹמְעִים מְקַטְנִים וְהָיוּ מְכַבְּדִין לְקַטְנִים
שְׁהִיו בְּעַלֵי תּוֹרָה, אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְטוֹב לָהֶם
בְּעוֹלָם הַבָּא.

סדר הלימוד ליום ז אדר [יום 155 בשנה]

פֶּרֶק מ"ב

א. כְּתִיב (ויקרא כב, יב-יג) "וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אֶלְמָנָה
וְגֵרוּשָׁה וְזָרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעֲוֵרֶיהָ
וְגו' בְּתְרוּמַת הַקֹּדֶשִׁים לֹא תֹאכַל" וכו'.

הַנְּשֻׁמָּה קְרוּיָה "בַת כֹּהֵן"

מְקָרָא זֶה נִדְרָשׁ בְּזֵהָר דְּמֶרְמֵז עַל הַנְּשֻׁמָּה שְׁנִבְרָאת לִילָךְ
לְהַגּוֹף לְתַקְנָהּ וּלְקַשְׁטָהּ בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

כְּאֲשֶׁר הָאָדָם פּוֹגֵם נִשְׁמָתוֹ, הַנְּשֻׁמָּה צוֹעֲקַת אֶל ה'

וּכְשֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה עֲבֵרָה וּפּוֹגֵם אֶת נִשְׁמָתוֹ אִזּוּ הַנְּשֻׁמָּה
צוֹעֲקַת אֶל ה' וְאוֹמְרַת "נִתְּנֵנִי ה' בְּיָדִי לֹא
אוּכַל קוּם", וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ צַעֲקָתָהּ וְאוֹמֵר לָהּ
נִשְׁמָה בְּתֵי הַחֲבִיבָה מְגַדֶּלֶת אֶת הָיִית בְּאוֹר הַכְּבוֹד תַּחַת
כֶּסֶף כְּבוֹדִי וְנִקְרָאת בַת הַחֲבִיבָה, וְהוֹרְדֶתִיךְ אֲנִי לְגוֹף
הָאָדָם וְהָיִיתִי סוֹבֵר לְהַעֲלוֹתְךָ לְמַעְלוֹת מַעְלָה מַעְלָה
בְּמַעֲשֵׂה הָאָדָם הַטוֹב וְעַכְשָׁיו שְׁחָטָא הָאָדָם הִיא יְרִידָה

לְךָ שְׂרִדְתָּסָּב מֵאִגְרָא רָמָא לְבִירָא עֲמִיקְתָּא - לְגוּף
הָאָדָם.

וּנְקָרָאת הַנְּשָׂמָה עֲכָשְׁיו "גְרוּשָׁה", כִּי הַנְּשָׂמָה נִתְגַּרְשָׁה
מִמְּקוֹמָהּ בְּעַל כְּרָחָה וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ שׁוֹמֵעַ
צַעֲקוֹתָהּ וְנוֹטֵל הַנְּשָׂמָה מֵהַגּוּף וּמְצַרְפָּה עַל יְדֵי דִינִים,
וְאַחַר כָּלֹּת הַצְרוּף וְהַדִּינִים הִיא מֵתַעַנְגֶּת וְאוֹכֶלֶת מֵעֲנַג
אָבִיהָ שְׂבֻשְׂמִים.

מכל מצוה נברא מלאך טוב

ג. וְזֶה שְׂאֵמֶר הַכָּתוּב, "וּבַת כַּהֵן" שֶׁהִיא הַנְּשָׂמָה הַנְּקָרָאת
בַּת כַּהֵן "כִּי תִהְיֶה אֱלֻמָּנָה וְגְרוּשָׁה" שְׁמַת הָאָדָם
וְהַנְּשָׂמָה נְקָרָאת גְרוּשָׁה מֵהַגּוּף וְזָרַע אֵין לָהּ ר"ל, אֵין לָהּ
שׁוֹם פְּרִי שֶׁל מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁלֹּא הוֹלִיד מִלְּאֲכִין
קְדִישִׁין [מִלְּאֲכִים קְדוֹשִׁים]. כִּי מְכַל מְצוּהָ שַׁעֲשֶׂה הָאָדָם
נְבָרָא מִלְּאָךְ א' מֵהַמְצוּהָ, וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ אַחַר
הַצְרוּף וְהַלְבוּן, אֲמָנָם בְּתְרוּמַת הַקְּדָשִׁים לֹא תֹאכֵל כְּמוֹ
שֶׁהִיְתָה אוֹכֶלֶת כָּבֵר לְפִי שְׁנַעֲשִׂית זָרָה וְכָתִיב "וְכָל זֶר לֹא
יֹאכֵל קֹדֶשׁ" כִּי אִם צְדִיקִים וְחֹסִידִים עֲלִיהוּ נֹאמֵר "אֲכָלוּ
רַעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים".

סדר הלימוד ליום ח אדר [יום 156 בשנה]

בְּכָל יוֹם בַּת קוֹל יוֹצֵאת וּמְכַרְזֵת "אַל תִּדְחַף אֶת הַנְּשָׂמָה מִגּוּפְךָ"
וְעַל אֲזַהְרָהּ זֶה שֶׁלֹּא לְדַחֹת הַנְּשָׂמָה הַקְּדוּשָׁה כְּרוּז

סב) פְּרוּשׁ לְלִשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ:

מגג גבוה לבזר עמוק, רצונו לומר: ממדרגה עליונה למדרגה תחתונה.

יוצא בכל יום סיקלא מן קלא נחית נכמו שפרשו
 התוס' בת קול שהוא קול יוצא מן קול אחר כמו
 שקורין בלשון אשכנז (וידר קלאנג) מעילא לתתא מתבר
 טורין מאן אינון דחמאן ולא חמאן, אטימו אודנין,
 סתימין עינין, לא חמאן ולא שמעין ולא ידעין
 בסכלנותא והן אינון דדחין נשמתא קדישא מאתרהא
 שלא יכתבון יתה בספרי דחיים כמה דאמר (תהלים סט,
 כט) "ימחו מספר חיים ועם צדיקים אל יכתבו", וי לון
 כד יפקון מהאי עלמא יתמסרון בידיה דדומה ויתוקדון
 בנורא.

האדם צריך לחשב בכל יום יום על סופו

ד. על כן כל הירא וחרד מזרע ישראל יום יום יחשב על
 סופו כי הוא מתרחק מהחיים ומתקרב אל המות, וכל
 אדם יחשב לפי שנותיו כמה ימי חייו כי טבעו של אדם
 הוא רק שבועים שנה ואף אם עדין רך הוא בשנים אין
 לאדם שטר המסור על מספר ימי חייו ופתע פתאום
 המות רודפהו.

סג פרוש הזהר ללשון הקדש:

קול מן קול יורד מלמעלה למטה, משבר הרים: מי הם הרואים ואינם
 רואים, אטומי אונים, סתומי עינים, אינם רואים ואינם שומעים ואינם
 יודעים בהבנה - הם אותם שדוחים הנשמה הקדושה ממקומה, שלא
 יכתבו אותה בספרי החיים, כמו שאתה אומר, "ימחו מספר חיים, ועם
 צדיקים אל יכתבו". אוי להם, פאשר יצאו מהעולם הזה, ימסרו בידי
 (המלאך) "דומה" וישרפו באש.

שוב היום שָׁמָא תְּמוּת לְמַחַר

וּרְאִיָּה מֵהַגְּמָרָא דְנִדְרִים (דף ג' עמוד ב'): סד"האומר לא אֶפְטוּר מִן הָעוֹלָם עַד שְׁאַהֲיָה נְזִיר מֵהַהוּא רְגַע הוּא אֲתַפִּיס בְּנְזִיר דְאֲמַרִּינָן כָּל שְׁעָתָא וְשְׁעָתָא דִּילְמָא מִיֵּת". וְעַל כֵּן אָמְרוּ רז"ל שׁוֹב יוֹם אֶחָד לְפָנַי מִיֵּתְדָךְ וְנִמְצָא כָּל יְמֵיךָ בְּתִשׁוּבָה.

צָרִיךְ שִׁירְשֵׁם לְעֲצֻמוֹ עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה דְבָרִים שְׁמַעְכֶּבִים אֶת הַתְּשׁוּבָה ה. וְעֵקֶר וּמְקוֹר שִׁיְהִיָּה רְשׁוּם לְפָנַי כָּל אָדָם דְבָרִים הַמְּעַכְבִּים אֶת הַתְּשׁוּבָה וְכָל הַמְּעִיֵן בָּהֶם בְּכָל יוֹם אֲנִי בְּטוּחַ בּוֹ שְׁבוּדָאֵי אֵינּוּ נִכְשָׁל, וְהִנֵּה אֲצִיג לְךָ פֶּרֶק בְּפָנַי עֲצֻמוֹ שְׁכ"ד דְבָרִים הֵן הַמְּעַכְבִּים הַתְּשׁוּבָה, שׁוֹמֵר נִפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֵן וְאִז טוֹב לוֹ יִהְיֶה סְלָה.

⋈ פֶּרֶק מ"ג ⋈

פְּרֻשַׁת וִיקוּהַל

אלו הן עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה דְבָרִים הַמְּעַכְבִּים אֶת הַתְּשׁוּבָה:

- א. לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת.
- ב. רְגֵז.
- ג. בַּעַל מַחְשְׁבוֹת רָעוֹת.
- ד. הַמְתַּחְבֵּר לְרָשָׁע.
- ה. הַרְגִיל בְּסִעוּדָה שְׁאִינָה מְסַפֶּקֶת לְבַעָלִים.

(סד) פְּרוּשׁ הַגְּמָרָא בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

האומר: "לא אֶפְטוּר מִן הָעוֹלָם עַד שְׁאַהֲיָה נְזִיר" - מֵהַרְגַע הַהוּא הוּא נִתְפָּס בְּנְזִירוֹת, שְׁאֵנּוּ אוֹמְרִים כָּל שְׁעָה וְשְׁעָה אוֹלֵי יְמוֹת.

- ו. המסתכל בעריות.
- ז. החולק עם גנב.
- ח. האומר אחטא ואשוב.
- ט. או האומר אחטא ויום כפורים הוא מכפר.
- י. המבזה תלמידי חכמים.
- יא. המקלל לרבים.
- יב. המונע רבים או יחיד לעשות מצוה.
- יג. והמטה את חברו מדבר מצוה לדבר עברה.
- יד. המשתמש בעבוטו של עני.
- טו. המקבל שחד.
- טז. המוצא אבדה ואינו מכריז עליה להחזירה.
- יז. ומי שבניו יוצאין לתרבות רעה ואין מוחה בידין.
- יח. הפורש עצמו מן הצבור.
- יט. המתכבד בקלון חברו.
- כ. חושד בכשרים.
- כא. השונא תוכחות.
- כב. המלעיג על דברי חכמים.
- כג-כד. המלעיג על המצוות ומנהג חסידים.

סדר הלימוד ליום **ט אדר** [יום 157 בשנה]

א. **הא לך עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה דְבָרִים שְׂאָדָם צָרִיךְ לְזַהַר בָּהֶם.**

ב. **וְכָל יֵרָא שָׁמַיִם בִּידוֹ לְהַעֲתִיק אוֹתָם רְשׁוּם בְּכַתֵּב אִמְתּוֹ וּלְהַנִּיחַ בְּסִדּוֹר תְּפִלָּה שְׁלוֹ לְהִיּוֹת עֵינָיו מְשׁוּטְטוֹת בָּהֶם בְּכָל יוֹם פְּעֻמִּים עָרֵב וּבִקָּר וְלֹא יִהְיֶה נִכְשָׁל בָּהֶם.**

ג. **וְהִנֵּה בְּכָלֵל עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה דְבָרִים הַנִּזְכָּרִים יֵשׁ הַרְבֵּה אֲזֵהָרוֹת כְּמוֹ שְׂאֵבָאָר מִקְצֵת מִהֵן בְּעֲזֶרֶת הַשָּׁם.**

ד. **בְּכָלֵל רְכִילוֹת הוּא שְׁלֵא יֵאמֵר הַדִּין לְאַחַד מִבְּעָלֵי בָתִּים שִׁישׁ לָהֶם אֵיזָה מִשְׁפָּט מָה אַעֲשֶׂה הֵייתִי רוֹצֵה לְזַכּוֹת אוֹתָךְ אִךְ חֲבָרִי רַבּוֹ עָלַי.**

ה. **גַּם לֹא יֵאמֵר אַחַד מִן הַשּׁוֹק שְׁסַפֵּר לְפָנָיו הַפֶּסֶק דִּין לְאִמֹר הַדִּינִים עָשׂוּ שְׁלֵא כְּדִין, וְאַף אִם נִרְאָה לוֹ שְׁלֵא דִנּוֹ הֵיטֵב לֹא יֵאמֵר כִּי דִמְסַתְמָא בִּיד עוֹשֵׂין כְּדִין כִּי אֵין לְדִין אֶלָּא מָה שֶׁעִינָיו רוֹאוֹת.**

ו. **בְּכָלֵל לְשׁוֹן הָרַע יֵשׁ כְּמָה דְבָרִים וְהֵן מְבֹאָרִים בְּכָל סִפְרֵי מוֹסֵר.**

צָרִיךְ לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוֹת

ז. **אִמְנָם זֶה הַכָּלֵל נִקֵּט בִּידָךְ שֶׁתְּדִין כָּל אָדָם לְכַף זְכוֹת אִף לְשׁוֹנָא.**

ח-מ. **בְּכָלֵל בְּעַל חֲמָה הוּא מִי שֶׁהוּא אֲכֹזֵר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ זַעֲקַת דָּלִים, וְאֵינוֹ דִּין לְכַף זְכוֹת, נוֹקֵם וְנוֹטֵר, בְּעַל מְרִיבָה.**

י. בעל העצה ואינו בוש מבני אדם, מוציא תדיר קללה מפיו, מטיל אימה יתירה בתוך ביתו, אינו מתנהג בנחת עם הבריות.

יא. בעל מחשבות רעות, יועץ שלא לשם שמים, קושר קשרים וקנוניות, מחזיק במחלקת, מחזיק ידי בעלי מחלוקות, רואה עושי עולה ואינו מוחה בידם, נותן יד לפושעים, בכלל הרגיל בסעודה שאינה מספקת לבעליה, הנוטל צדקה ואינו צריך לטל.

יב. בכלל המסתכל בעריות ובנשים הוא המסתכל בעבודה זרה ובשחוק ששמחים בו האמות העולם.

בכלל החולק עם הגנב הוא הקונה גנבות וגזלות

בכלל האומר אחטא ואשוב הוא האומר יש לי עוד זמן לילך בדרך הצדיקים עדין אני רך בשנים, ובכלל זה האומר האזהרות ופרישות אינם כי אם על גדולי חקרי לב ואני איני מאותו הכת, הוא מפריד עצמו במזיד מהקדשה העליונה.

סדר הלימוד ליום י אדר [יום 158 בשנה]

יג. בכלל המבזה תלמידי חכמים הוא השומע בזיון תלמידי חכמים אפילו שלא בפניהם ושותק, ובאשר שהדור הזה הוא פרוץ לבזות לומדים ות"ח וענשים המה מרבים וכאן קצרה היריעה ולקמן בפרקים נרחיב בזה.

יד. בכלל המקלל הרבים הוא הקורא תגר על ישראל, דהינו שמדבר רעות על קהל ועדה ומתפך ענין זכות

לְחֹבֶה וְחֹבֶה לְזָכוֹת, וְהַפּוֹתַח אֶת פִּיּוֹ בַקְּלָלוֹת לְעוֹרֵר
 דִּין עַל רַבִּים וְעִנְשׁוֹ הוּא מְרַבֵּה, וְרֵאִיָּה מִי לָנוּ גְדוֹל
 מֵאֵלֶיהוּ הַנְּבִיא זָכוֹר לְטוֹב וְיִשְׁעֵיהוּ הַנְּבִיא שֶׁקָּבְלוּ עָנָשׁ
 בְּאֲשֶׁר שִׁדְּבְרוּ סָרָה עַל יִשְׂרָאֵל, וְכֵן רַבִּים מֵהַנְּבִיאִים
 נִעְנְשׁוּ שְׁלֹא דִבְרוּ טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל וְלֹא הִתְפַּלְּלוּ עַל
 יִשְׂרָאֵל לְהַלִּיץ בַּעֲדָם.

טו. וּבְכָלֵל זֶה יִהְיוּ נִזְהָרִים הַמוֹכִיחִים שְׂפָאִים לְהוֹכִיחַ
 אֶת יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ מְאֹד הַתְּבוּנָנוֹת וּמִתִּינּוֹת לְדַבֵּר
 בְּלִשׁוֹן צָחוֹת וּבְלִשׁוֹן נְקִיָּה בְּכָבוֹד שְׁלֹא לְעוֹרֵר דִּין ח"ו
 עַל עַם קִדְשׁ, וְיִהְיֶה הַדִּין רוֹפֵס וּמְטַפֵּס עַל נְקִי וְעַל שְׂאִינוֹ
 נְקִי וְיִגְרַם הַפֶּסֶד וְנִזְק ח"ו.

על כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם אִף הַמוֹכִיחַ לְהִזְהַר שְׁלֹא לְבִישׁ אֶת
 עוֹבְרֵי עֲבָרָה וְשְׁלֹא תְזוּחַ דַּעְתּוֹ עָלָיו בְּשַׁעַת הַתּוֹכְחָה
 כִּי אַז ח"ו מְכַנֵּס הַקְּלָפָה בְּעֵינָיו הַתּוֹכְחָה וּדְבָרָיו אֵינָם
 עוֹשִׂין פְּעֻלוֹת, וְאִין דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין. וְאִדְרָבָה הוּא מְקַלְקֵל
 הָעוֹלָם וְגוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ וְלֵאחֵרִים.

הַמִּתְגַּאֵה בְּמִצְוָה, מְעַרְבֵב אֶת הַקְּלָפָה רח"ל אֵל הַקְּדוּשָׁה

ואף בְּכָל דְּבַר שֶׁבְּקִדְשָׁה אִם הַגְּאוּה קוֹדֶמֶת לָהּ מְעַרְבְּבִים
 הַקְּלָפָה אֵל הַקְּדוּשָׁה, וְרַבִּים הָיוּ מִתְפַּלְּלִים תְּפִלָּה
 קְצָרָה שְׁלֹא תְזוּחַ דַּעְתָּם וְלֹא יִהְיֶה רָמוֹת רוּחַ בְּקִרְבָּם.

טז. וְהִנֵּה הַרְפוּאָה לְבִלְתִּי לְהַכְשֵׁל בְּנִדְנוּד יוֹהָרָה עַל יְדֵי
 לְמוּד הַתּוֹרָה שֶׁמְחַדֵּשׁ בְּרַבִּים בְּהַשִּׁים אֵל לְבוֹ כִּי אִף
 שְׁהוּא גְדוֹל בְּדוֹרוֹ לְאִין שִׁיעוֹר עִם כָּל זֶה אֵינּוּ בְּעֶרְךָ רַבִּי
 שֶׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְאִף עַל פִּי כֵן הָיָה עָנּוּ מְאֹד כְּמִבְאָר
 בַּזְהָר שְׁמוֹת (תְּלַק ב', דָּף י"ד עֲמוּד א') :

סה"כ **"רבי חזקיהו הוה אביל לגבי מארי דמתניתין למילף מניהו אביל לגבי רבי שמעון בן יוחאי וחסא פרגוד חד דהוי פסיק בביתיה תוה ר' חזקיה אמר אשמע מלה מפומיה מהכא.**

סה) פרוש הזהר בלשון קדוש:

רבי חזקיה הלך ללמד מפייהם של התנאים, בעלי המשנה. כאשר הגיע לביתו של רבי שמעון בן יוחאי, ראה מחיצת וילון, שחלקה את החדר. תמה רבי חזקיה וחשב: אשמע את דברי תורתו של רבי שמעון מעבר למחיצה.

שמע את רבי שמעון שונה את הפסוק ב'שיר השירים': "ברח דודי ודמה לך לצבי" וגו'. אמר רבי שמעון: "אין חיה בעולם הנוהגת כצבי: כאשר בורח הצבי מרודפו, מחזיר הוא מדי פעם את ראשו לאחוריו ומסתפל לעבר המקום ממנו ברח. כך אמרו ישראל להקדוש ברוך הוא: 'רבונו של עולם! אם אנו גורמים לשכינה שתסתלק מבינינו - יהי רצון שתברח כמו צבי ועפר האיילים ותסתפל לאחוריה ותשגיח עלינו במקום שהנחתנו'. זהו שכתוב: 'ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם' וכו'".

שמע רבי חזקיה ואמר: "עליונים עוסקים בתורה בבית - ואני יושב בחוץ?! ובה. שמע רבי שמעון בן יוחאי את קולו ואמר: "נדאי השכינה בחוץ; מי יצא לקרא לה?" אמר רבי אלעזר בנו: "תפנס השכינה ותהא השמחה שלמה!" שמע רבי אלעזר קול האומר: "עדין אין העמדים נצבים היטב על פנים, והשערים עדין לא נפתחו כדי שיפנס רבי חזקיה, כשהוא מעטר בבסמי גן עדן". לא יצא רבי אלעזר לקרא לרבי חזקיה, ורבי חזקיה נשאר בחוץ בוכה וגונח. פתח ואמר: "סב דמה לך דודי לצבי או לעפר האיילים" - ונפתח שער היולון - ואף על פי כן לא נכנס רבי חזקיה, שכן פחד להפנס ללא רשות. הרים רבי שמעון את עיניו ושאל: "אולי נתנה רשות הפניסה ליושב בחוץ?" קם רבי שמעון והלך לעבר רבי חזקיה - ויצאה אש ממקומו של רבי שמעון עד מקומו של רבי חזקיה. אמר רבי שמעון: "נצוץ הפטיש המאיר בחוץ, ואני בפנים!?" נאלם רבי חזקיה דום מרב פחד.

כאשר נכנס רבי חזקיה, השפיל את עיניו ולא הרים את ראשו. אמר רבי

יז. שְׁמַע דְּהַרְי אָמַר (שיר השירים ח, יד) "בְּרַח דּוּדֵי וּדְמָה לָךְ לְצַבִּי" וגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵין חַיָּה בְּעוֹלָם עוֹשֶׂה כְּמוֹ הַצְּבִי, בְּזִמְנָן שֶׁהוּא בּוֹרַח הוֹלֵךְ מְעַט וּמַחְזִיר רֹאשׁוֹ לְמָקוֹם שֶׁיֵּצֵא מִשָּׁם וּלְעוֹלָם תָּמִיד הוּא מַחְזִיר אֶת רֹאשׁוֹ לְאַחֲרָיו כִּךְ אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל, רַב־ש"ע אִם אָנוּ גּוֹרְמִין שְׁתַּסְתַּלַּק מִבֵּינֵינוּ יְהִי רְצוֹן שֶׁתְּבָרַח כְּמוֹ הַצְּבִי וְתַסְתַּכַּל בְּנֵנוּ תָּמִיד לְמָקוֹם שֶׁהִנַּחַת אוֹתָנוּ.

יבן עוֹשֶׂה הַחַיָּה הַנִּקְרָאת עֶפֶר הָאֵילִים, וְלִכֵּן אָמַר שְׁלֹמֹה (שם ב, ט) "דוֹמָה דּוּדֵי לְצַבִּי אוֹ לְעֶפֶר הָאֵילִים", וְזֶהוּ דְכָתִיב (ויקרא כו, מד) "וְאֵף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם לֹא מֵאֲסִתִּים וְלֹא גַעְלֵתִים לְכֹלֹתֶם" וכו'.

שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ: "קוּם וְהֵעֵבֵר אֶת יָדְךָ עַל פִּי שְׁהַרִי אֵינוֹ רָגִיל לְגַלּוּי שְׂכִינָה שְׂכֹזָה!" קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְהֵעֵבִיר אֶת יָדוֹ עַל פִּי שַׁל רַבִּי חִיָּא שְׁאָמַר: "עֵינֵי רוֹאוֹת אֶת אֲשֶׁר לֹא רְאִיתִי מִקִּדְּם".

הֵיוּ הַתְּנָאִים יוֹשְׁבִים וְאֵשׁ וְנִיּוּצוֹת מְלַהֲטִים סְבִיבָם, אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבּוּא רַבּוּת כְּתוּת שַׁל מְלֶאכִי אֵשׁ סְבִיבָם, וּמֵאֲתִים וְשִׁשִּׁים עוֹלְמוֹת מְזַדְעָעִים מִדְּבָרֵי הַתּוֹרָה, הַיּוֹצֵאִים מִפִּי שַׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן. הֵיוּ הָעֲלִיּוֹנִים תְּמַהִים וְאוֹמְרִים: "זֶה הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, שֶׁבִּשְׁעָה שִׁפּוֹתַח אֶת פִּי בְּדַבְּרֵי תּוֹרָה, מְקַשְׁבִּים לְקוֹלוֹ בְּכָל הַרְקִיעִים, וְכָל צָבָא מַעְלָה, הַאוֹמְרִים שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - כָּלֵם שׁוֹתְקִים וְדוֹמְמִים, וְלֹא נִשְׁמַע שׁוֹם קוֹל שַׁל מְלֶאך וְשֶׁרֶף אוֹ שַׁל אוֹפֵן וְכַרּוּב בְּעוֹלְמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים - כְּדִי שֶׁלֹּא תִפְרַע הַהַקְשָׁבָה לְקוֹלוֹ שַׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְכֹאֲשֶׁר מִשְׁלִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, אַזִּי פּוֹתְחִים הַמְּלֶאכִים עִם כָּל צָבָא מַעְלָה לּוֹמַר שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת וְרַב שְׁמִחָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל שֶׁבְּרָא נִשְׁמָה קְדוּשָׁה וְטַהוֹרָה כְּמוֹ נִשְׁמַת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וְהַשְׁעָרִים נִפְתָּחִים עַל כָּל הַחֲלוֹנוֹת שַׁל כָּל חֲדָרֵי גֵן עֵדֶן, וּמַעְלִים רִיחוֹת וּבִשְׁמִים וְכָל זֶה הוּא בְּשִׁבִיל כְּבוֹד רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְאֵף עַל פִּי כֵן הֵלֵךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אֶצֶל רַבִּי חִיָּא וְלֹא נִתְגָּאָה.

סדר הלימוד ליום יא אדר [יום 159 בשנה]

שָׁמַע רבי חיָא ואָמר, עֲלָאי עָסְקִין בְּבֵיתָא ואָנָא יְתִיב אַבְרָאי ובְכָה. שָׁמַע רבי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, אָמַר, וְדָאי שְׁכִינְתָא לְבָר, מֵאֵן יִפּוֹק. אָמַר רבי אֶלְעָזָר בְּרִיה כּוּ ליעוֹל שְׁכִינְתָא וְתַהוּי חֲדוּה שְׁלָמָא, שְׁמַע ר' אֶלְעָזָר קָלָא דְאָמַר עַד לָא סְמִיכָן אֶסְתַּמְכוּ [פְּרוּשׁ: הַעֲמוּדִים] עֲדִין לָא נִגְלְלוּ הַיֵּטֵב וְתַרְעִין לָא אֶתְקַנּוּ לְמַפְתַּח שְׁיָבוֹא בְּהֵם ר' חִיָא וּמַעֲטָר בְּבִסְמִיָא דְעֵדוֹן, לָא נִפְיָק ר' אֶלְעָזָר, וּרְבִי חִיָא יְתִיב וּבְכִי וְאֶתְגַּנַּח.

יח. פֶּתַח וְאָמַר "סֵב דְמַה לָּךְ דְּוִדִי לְצָבִי אוּ לְעַפְרָא הָאֵילִים" (שיר השירים ב, יז), אֶתְפַּתַּח תַּרְעָא דְפֶרְגוּדָא, ואַעפ"כ לָא עֵיל ר' חִיָא, שְׁהִיָּה יָרָא לְפָנֵס בְּלֵא רְשוּת.

זְקוּףָא רבי שְׁמַעוֹן עֵינָיו וְאָמַר שְׁמָא אֶתְיָהֵב רְשוּת לְמֵאֵן דְּאִיהוּ אַבְרָאי שְׁיַכְנֵס, קָם ר' שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְאִזִּיל לְר' חִיָא אִזִּיל אֶשָּׂא מְדוּכָתִיָּה דְרְבִי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי עַד דּוּכָתִיָּה דְר' חִיָא.

אָמַר רבי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי קוּזְדִּיפָא דְנִהוּרָא דְקַלְטָרָא לְבָר וְאָנָא הָכָא [פְּרוּשׁ: נִיצוּץ פְּטִישׁ יְהִיָּה בַּחוּץ וּמְאִיר וְלֵא ייעוֹל] אֶתְאָלֵם פּוּמִיָּה דְר' חִיָא פִּינּוֹן דְּעָאֵל לְגוּ מְאִיךְ עֵינָיו וְלֵא זְקוּףָא רִישִׁיָּה.

יט. אָמַר רבי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְרְבִי אֶלְעָזָר בְּרִיה, קוּם הַעֲבֵר יָדְךָ אֶפּוּמִיָּה דְלָא רְגִיל בְּהָאי, קָם ר"א וְהַעֲבִיר דְּוִי אֶפּוּמִיָּה דְר' חִיָא וְאָמַר חֲמָא עֵינֵי דְלָא חֲזִינָא, וְהָיוּ יוֹשְׁבִים וְהָיוּ אֵשׁ וּשְׁבִיבִין דְּנוּרָא מְסַבִּיבּוֹן וְאֶלְף אֶלְפִין

רְבוּא רַבְכוּת פְּתוּת מְלֹאכֵי אֵשׁ סְבִיבוֹתָם וּמֵאֲתָן וְשִׁתִּין
עֲלֵמִין מְזַדְעָזְעִים וּמְלִין נְפִיקִין מִפּוּמִיָּה.

סדר הלימוד ליום יב אדר [יום 160 בשנה]

ב. וְהָיוּ הָעֲלִיוֹנִים תּוֹהֵן וְאֹמְרִין הָדִין הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
יוֹחָאי דְּמַרְעִישׁ כֻּלָּה עֲלֵמִין מֵאֵן יָכוֹל לְמִיקוּם קַמִּיָּה
דִּין הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי דְּבִשְׁעָתָא דְּפִתַּח פּוּמִיָּה
לְמַלְעֵי בְּאוּרֵיתָא צִיתִין לְקַלְיָה כָּל כּוּרְסִין וְכָל רְקִיעִין וְכָל
צָבָא מַעְלָה הָאוּמְרִים שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא כָּלֵם שׁוֹתֵקִין מֵאֵין שׁוּמַעַ קוֹלָם וְלֹא נִשְׁמַע שׁוּם
פְּתַחוֹן פֶּה מִשׁוּם מְלֹאךְ וְשָׂרָף וְאוּפָן וְכָרוּב בְּעוֹלָמוֹת
הָעֲלִיוֹנִים כְּדִי לְשׁוּמַעַ קוֹלוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְכֵן
מְסִים מְלֵי דְּאוּרֵיתָא אֲזִי פוֹתַחִין הַמְּלֹאכִים עִם כָּל צָבָא
מַעְלָה לוֹמַר שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת וְרַב שְׁמַחָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא עַל שְׁבָרָא נְשָׁמָה קְדִישָׁא וְטְהוּרָה כְּמוֹ נִשְׁמַת רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, וְהַשְׁעָרִים נִפְתָּחִים עִם כָּל הַחֲלוּנוֹת שֶׁל
כָּל חֲדָרֵי ג"ע וְסִלְקִין רִיחִין וּבוֹסְמִין.

וְכָל דָּא הוּא בְּשִׁבִיל כְּבוֹד רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, וְאֵעִפ"כ
הֵלֶךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְגַבִּיָּה ר' חִיָּא וְלֹא
נִתְגָּאָה. וְאִיךְ יִתְגָּאָה הָאָדָם בְּדוֹרוֹת הָאֵלוֹ וְכִבְרַת נִתְבָּאָר
לְעִיל שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם עַל מִדַּת הָעֲנָוָה,
וּבְיַדֵּי "לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה".

בא. הַמוֹנֵעַ רַבִּים מִלְעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה אוֹ לְעֲשׂוֹת מִצְוָה
פְּרוּשׁ הַדְּבָר חֲבוּרָה שֶׁל יְחִידֵי סְגָלָה שֶׁנִּדְבְּרוּ לָבֶס
לְעֲשׂוֹת דְּבַר קְדוּשָׁה אוֹ לִתֵּן צְדָקָה וְאִישׁ א' בִּינְיָהֶם אֲשֶׁר

לְכַבּוּ פּוֹנֵה לַעֲשׂוֹת רַק רַע כָּל הַיּוֹם וְאִין חָס עַל כְּבוֹד קוֹנּוֹ
מִחֲמַת הַגְּאוּהָ שְׁלוֹ וְזֵהוּ מַעֲשֵׂה הַשֵּׁטֶן מְצַלִּיחַ בְּיָדוֹ
וּמַעֲכֵב אֶת חֻבְרוֹ מִמְצוּהָ, אוֹי לוֹ וּלְנַשְׁמָתוֹ.

כב. וְעַל אָדָם כְּזֶה אָמְרוּ חַכְמֵי הַמוֹסֵר שְׂאִישׁ כְּזֶה הוּא
דוֹמֵה לְאִישׁ בְּלִיעַל מִן הַשׁוֹדְדִים וּגְזוֹלָנִים הַיּוֹדְעִין
אוֹרְחַת בְּנֵי הַמְּדִינָה הַבְּאִים אֶל הַמֶּלֶךְ וּבִיָּדָם מִתְּנוֹת
לְהַבִּיאֵם אֶל הַמֶּלֶךְ וְהַגְּזוֹלָנִים עוֹמְדִין שָׁם וּמְקַפְּחִין
וּגּוֹזְלִים אֶת הַמִּתְּנוֹת מִיַּד הָאֲנָשִׁים, וְהַמֶּלֶךְ נֶחֱסֵר זְמַן רַב
מֵאלוֹ הַמִּתְּנוֹת מִיַּד הָאֲנָשִׁים, וְהַמֶּלֶךְ חָקֵר וְדָרַשׁ עַל זֶה
וַיִּבְקֹשׁ הַדָּבָר וַיִּמְצָא וְצוּהָ הַמֶּלֶךְ לִיסֵר הַגְּזוֹלָנִים בְּיִסּוּרִים
קָשִׁים וּמְרִים עַל אֲשֶׁר מָנְעוּ כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ בְּרַשְׁעוֹתָם.

גְּדַל עוֹנָשׁוֹ שֶׁל מִי שֶׁמוֹנֵעַ אַחֲרֵים מִלַּעֲשׂוֹת מְצוּהָ

כג. הוּא הָאִישׁ הַמוֹנֵעַ מִלַּעֲשׂוֹת מְצוּהָ וְדָבָר שֶׁבְּקִדְשָׁהּ מִי
וְיִכַל לְסַפֵּר גְּדַל עוֹנָשׁוֹ. וּבְכֻלָּל זֶה הוּא בְּעֵנָשׁ לֹא יִתֵּן
הוּא וְלֹא יִתְּנוּ אַחֲרָיִם הָרִי זֶה רָשָׁע.

כד. עַל כֵּן צְרִיכִין הַמְּנַהֲיָגִים לְזַהֵר שְׁלֹא יִהְיוּ מוֹנְעִים אֶת
הַיְחִידִים מִלַּעֲשׂוֹת אֵיזָה דְּבַר מְצוּהָ. וּבְכֻלָּל הַזֶּה הוּא
עֲנֵשׁ הַמַּטָּה אֶת חֻבְרוֹ לְדָבָר עֲבָרָה וְעַל פִּי הָרַב הֵם אֲנָשִׁים
אֲשֶׁר לְהוֹטִים אַחַר גְּרוֹנָם, וּמִחֲמַת הַלְּגִימָה שְׂאוּכָלִים
וְשׁוֹתִים אֲצֵל הָאִישׁ אַכְזֹר נוֹתְנִין מְקוֹם לְדַבְּרוֹ, וְעַלִּיהֶם
אָמַר הַנְּבִיא, "הוֹי אוֹמְרִים לְרַע טוֹב" וְגו', וּבְלִבָּם יוֹדְעִים
הָאֲמַת שְׁכָל מַעֲשָׂיו הֵם מֵצַד הַקְּלִיפּוֹת, וְכָל דְּבָרָיו הֵם
דְּבָרֵי בְּלִיעַל וְכָל מַעֲשָׂיו הֵם נְקִימוֹת וּנְטִירוֹת גְּזוּלוֹת
וְעוֹלוֹת שׁוֹא וְשֹׁקֵר שֶׁקֶץ וּגְלוּלִים. וְאִינָם יוֹדְעִים כִּי עַל כָּל
אֱלֹהִים יָבֵא בְּמִשְׁפָּט.

סדר הלימוד ליום יג אדר [יום 161 בשנה]

כר. והשוטים הללו נותנים לאיש אכזרי פאר ותלהלך ואומרים שבחו בפניו שהוא חכם גדול וחולקים לו שאר מעלות טובות, וכל זה הוא מחמת החנופה שהן להוטים אחר גרונם שאוכלים לפעמים אצל איש אכזרי, אבל אין יודעים הסוף דבר של האנשים האלו אשר מזון זה שאוכלים אצל איש אכזרי הוא מלא חרבות וכידונים נגעים ופצעים אבעבועות ומכה טריה, ומלא צער מכרחים לסבל בשביל זה שאוכל מאכל לחם רע עין כמבאר בפרקים לעיל עין שם ויבוא עליו מכה אל מכה נגשת והזה על הזה וכשל העוזר ונפל העוזר.

כה. על פן יראה האדם להיות בעזרת ה' בגבורים נדיב לב ואמיץ כח לבעלי מצוה, ובפרט לבעלי צדקה, וגדול המעשה יותר מהעושה ואז טוב לו יהיה סלה.

— פֶּרֶק מ"ד —

א. המשתמש בעבוטו של חברו העני גדול עונשו. כי העשיר יוכל לדבר בעדו ולמחות למלוה משא"כ העני על הרב רואה ושומע חסרונו ואין ביכולתו כ"כ לעמד נגד המלוה, כי המלוה הוא בטוח שאין העני פותח פיו נגדו והוא עוון פלילי.

אל יתגאה העשיר על העני

ב. ובכלל זה הוא המתגאה על העני ומדבר לו קשות מפני שהוא מתירא לדבר פן על איש אחר שאינו

עָנִי וּבְעֵבוֹר עֲנִיּוֹתוֹ מְדַבֵּר אֶל זֶה הָעָנִי בְּדִבְרֵי קְשִׁים
בְּגֵאוּהוּ וְכוּז, כִּי יוֹדַע שְׂאִין הָעָנִי יֵשִׁיב לְנִגְדּוֹ. וְהִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ רוֹאֶה וְיָרִיב רִיבוֹ וְעוֹשֶׂה מִשְׁפָּט
וְיוֹצִיא לְאוֹר צְדָקוֹ.

אסור לקיחת שחד

ג. וּבְכֻלָּל הַמְקַבֵּל שַׁחַד מִמּוֹן שַׁחַד דְּבָרִים, וְכִשֶּׁם שְׂמִצּוּהָ
לְמַנַּע מִלְּיֻשָׁב בְּדִין בְּעֵבוֹר הַנְּאוֹת מִמּוֹן כִּף יִמְנַע
בְּשִׁבִיל הַנְּאוֹה מְעֻטָּת וַיִּדְקֶדֶק הַדֵּינָן כִּי הוּא פּוֹגֵם נְשַׁמְתּוֹ.

הצלת ממון ישראל

ד. בְּכֻלָּל הַמוֹצֵא אַבְדָּה וְאֵינּוּ מְכָרִיז עָלֶיהָ, הוּא הַיּוֹדֵעַ
בְּאִיזָה צַד לְהַצִּיל מִמּוֹן חֲבֵרוֹ וְנִמְנַע וְאֵינּוּ מַצִּיל.

נחיצות חנוף הבנים

הַרְוֵאָה בְּנוֹ יוֹצֵא לְתַרְבוֹת רְעָה וְאֵינּוּ מוֹחָה בְּיָדוֹ כֹּל
דְּבָרֵי רְעוֹת בְּמִשְׁמַע שְׂרוּאָה בְּנוֹ הוּא זוֹלֵל
וְסוֹבָא אוֹ בְּעַל מַחְלוּקַת אוֹ חוֹמֵד מִמּוֹן אַחֲרִים וְכִיּוֹצֵא
בְּזָה, הַרְבֵּה דְּבָרִים חַיִּיב עַל אֲבִיו לְהַשְׁגִּיחַ עַל בְּנוֹ וּלְיִסְרוֹ.

סדר הלימוד ליום י' אדר [יום 162 בשנה]

שלא לגזל יתום ואלמנה, והאסור לקחת מקפת הקהל

ה. הָאוֹכֵל שָׂדַע עֲנִיִּים וַיִּתּוֹמִים וְאֶלְמָנוֹת בְּכֻלָּל זֶה הוּא
הַגּוֹזֵל אֶת הַצֵּבוֹר אֲשֶׁר הַמְּעוֹת נִגְבָּה מִעֲנִיִּים
וְאֶבְיוֹנִים וְסוֹבְלִין עַל הַכֶּבֶד וְאֵין יְכַלֵּת בְּיָדָם לְהִלְבִּישׁ
עֲצָמָם וּלְנִשְׁוֹתֵיהֶם. וְזֶה הָאוֹכֵל מִקְּפוֹת הַקְּהָל בְּגִנְבָּה וְגוֹזֵל
כְּאֵלוֹ אֶכֶל אֶת בֶּשָׂרָם וְדָמָם. וּבְמַעוֹת אֵלוֹ נִכְלָל גַּם כֵּן

מִמּוֹן יְתוּמִים וְאַלְמָנוֹת וְאִינוּ זוֹכְרֵי שְׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הוּא אָבִי יְתוּמִים וְדִין אַלְמָנוֹת בְּיָדָי מִדַּת הַדִּין הוּא
מְתוּחַ לְנֶגֶד אוֹתוֹ הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר הָאָרִיכוּ בְּעַנְשׁ זֶה בְּעַלֵּי
מַחְבְּרֵי סִפְרֵי מוֹסֵר.

מה שארע עם אלמנת רבינו יחיאל

ו. וְכַדְמְצִינוּ בְּאַלְמַנַּת רַבֵּינוּ יַחִיאֵל ז"ל אָבִיו שֶׁל הָרַב
אֲשֶׁר"י ז"ל שֶׁנִּשְׁאַרְהָ הָאֲלַמָּנָה עִם שְׁלֹשָׁה בְּנֵיהָ
הַקְטָנִים. פֶּעַם אַחַת בָּא אֵלֶיהָ בְּעֵלָה בַּחֲלוּם בְּלֵיל שַׁבָּת
וְצוּהָ לָהּ שֶׁתִּכְפֹּף תִּבְרַח הִיא מֵחוּץ לְעִיר כִּי ה' מֵהַפֶּךְ הָעִיר
בְּאִיזָה מִקְרָה רָעָה, וְתִקֵּץ מִשְׁנַתָּה בְּרַעְדָּה וְתִישָׁן וּבֹא
אֵלֶיהָ פֶּעַם שְ�נִית בְּצוּוֵי הַהוּא, וְאָז תִּכְפֹּף כְּשֶׁנִּתְעוֹרְרָה
מִשְׁנַתָּה הִלְכָה הָאִשָּׁה עִם בְּנֵיהָ חוּץ לְשַׁעַר הָעִיר עַרְךָ מִל
אֲצֹל בֵּית עָרַל אַחַד הָעוֹמֵד מֵחוּץ לְעִיר. וַיְהִי בְּאַשְׁמוּרַת
הַבֶּקֶר בָּאוּ שׁוֹדְדִים לְעִיר וַיַּהַרְגוּ כָּל הָעִיר וּבָזְזוּ כָּל הָעִיר
וַיִּלְכוּ, וְהִיא שָׁבָה אֶל בֵּיתָה אַחַר כֶּף בְּשָׁלוֹם.

ז. וְאַחַר כֶּף בָּא בַּחֲלוּם רַבֵּינוּ יַחִיאֵל הַנּוֹזֵכֵר לְעֵיל וְאָמַר
לְאִשְׁתּוֹ שֶׁבְּעוֹזֵן שֶׁהָיוּ גּוֹזְלִים אֶת הָעַנְיִים בְּמַסִּים
וְאַרְנוֹנִיּוֹת וְהָעֲשִׁירִים לֹא נִתְּנוּ כְּלוֹם לְכֵן נִגְזְרָה גְזֵרָה
זוֹ עֲלֵיהֶם.

הַפּוֹרֵשׁ עֲצָמוֹ מֵהַצְּבוּר בְּכֹלל זֶה הוּא מִי שְׂאִינוּ מְדַקְדָּק
בִּדְהַתְּפַלֵּל עִם הַצְּבוּר, וּבְכֹלל זֶה הוּא מִי שֶׁיִּכְלַת
בְּיָדוֹ לְתַן מַסִּים לְסִיעַ לְצְבוּר וְאִינוּ מְסִיעַ.

שלא יהיו תקנות חכמינו זכרונם לברכה קלים בעיניו

ח. הָעוֹבֵר עַל דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל זֶהוּ הַמַּקְל בְּדָבָר הָאָסוּר
מְדַרְבְּנָן, וְעוֹבֵר עַל גְּזֵרוֹת וְתִקְנוֹת חֲכָמִים.

אפילו במקום מצוה אסור לעבר על דברי חכמים, כגון, ללמד או להתפלל אצל הנר בשבת במקום שאמרו גזרה שמה יטה. וכיוצא בזה חלילה וחס לעבר על גזרות חז"ל, ואין צריך לומר דהעניש הוא מרבה מי שמלעיג על דברי חכמים והוא בכלל אלו שאין להם חלק לעולם הבא.

האסור של מתכבד בקלון חברו

ט. המתכבד בקלון חברו הוא אסור חמור שמעכב התשובה כאמור, ויש גם פן אסור היודע בחברו תועה בשגיאה ואינו משיבו לדרך היפה.

סדר הלימוד ליום **טו אדר** [יום 163 בשנה]

ודע, דאיתא בזהר פרשת שלח לה, סידהיו מראין לרבי שמעון בן יוחאי ע"ה שהתאספו יחד בית דין של

(טו) פרוש הזהר בלשון קדש:

מראים היו לרבי שמעון בן יוחאי, עליו השלום, כיצד מתאספים בית דין של מעלה בהיכלו של משיח כדי לעין בדינו של אדם אחד, שעמד לפתחו של גן עדן, והקרובים - שומרי הפתח אָחזו בו, ולא הניחורו להכנס - ואותו אדם היה בצער גדול וצווח צנחות על פתח גן עדן. והנה יצא הכרוז והזמין את כל בני הישיבה להתאסף לפני מלך המשיח לדון את דינו של אותו אדם; ומן השמים אָסרו על רבי שמעון לגלות את שמו של הנדון, כי לא להנם נגזר עליו כך.

לבסוף יצא הדין מלפני מלך המשיח, שהנדון יעמד מחוץ לגן עדן ארבעים יום, ולאחר מכן יענש בגיהנם במשך שעה וחצי. וכל זאת - משום שיום אחד, כאשר למדו בני החבורה, ואחד קרא והסביר את הדברים לפניו - ידע אותו נדון, כי הנה מגיע מגיד השעור למלה,

מַעֲלָה בְּהִיכָלָא חַד דְּתַמְן מֶלֶךְ מְשִׁיחַ וְהוּוּ עֵינִין בְּדִין בַּר
נֶשׁ דְּקָאֵי עַל פִּתְחָא דְגַן עֲדָן, וְאַנּוּן כְּרוּבִים אֲחִידָן בֵּיה
וְלֹא שְׂבָקוּ לִיה לְמִיעַל תַּמְן וְהוּוּ בְּצַעְרָא וְצוּחוּ צוּחִין עַל
גַּבֵּי פִתְחָא דְגַן עֲדָן.

וּכְרוּזִין הָוֵי עֲבָרִין דְּלַהוּזִין בְּנֵי מְתִיבְתָא כְּנִישֵׁין הַשְׁתָּא
קָמֵי מֶלֶךְ מְשִׁיחַ לְעֵין בְּדִינִיה דְּהָהוּא בַּר נֶשׁ
וְאָמְרוּ לִיה לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי דְּלִית לָךְ רְשׁוּת לְגַלוּת
מִי הוּא דִין בַּר נֶשׁ כִּי לֹא לַחֲנַם אֲתַגְזֹר עַל הָאִי בַר נֶשׁ
עֲנִשָּׂא דָא.

י. וְיֵצֵא הַדִּין מִפִּי מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ דְּהָאִי בַר נֶשׁ יְהֵא קָאִים
בַּחוּץ בְּהָהוּא צַעְרָא אַרְבַּעִין יוֹמִין לְסוּף אַרְבַּעִים
יוֹמִין יִצְעֲרוּן לִיה בְּצַעְרָא דְּגִיּהֲנַם שְׁעֵתָא וּפְלָגָא, וְכָל דָּא
בְּגִין דְּיוֹמָא חָדָא, חַד מִן חַבְרָיא הָוֵי פְּרִישׁ מְלִין
דְּאוּרִיתָא. כַּד מְטִי לְחַד מְלָה יַדַּע הָאִי בַר נֶשׁ דִּיתְכַּשְׁל
בֵּיה וְאָמַר לְחַבְרָיא שְׁתִּיקוּ לָא תִימְרוּן מִיָּדִי וּבְגִין דְּשְׁתִּיקוּ
חַבְרָיא אֲתַכְּשַׁל בְּהָהוּא מְלָה וְאַכְסִיף וְהָהוּא כְּסוּפָא
דְּגָרִים לְבַר נֶשׁ דָּא ע"ז דְּיִנִּין לִיה דִּינָא קִשְׂיָא, בְּגִין דְּלֹא
לְשַׁבְּקָא חוּבֵי דְּאוּרִיתָא מִקָּמֵי קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֲפִילוּ
כְּמֵלֵא נִימָא. עַל כֵּן סַם חַיִּים הִיא לְמִי שְׁלוּמֵד לְשִׁמָּה
וְאֵינוּ מִתְכַּבֵּד בְּקִלוֹן חֲבֵרוּ.

שִׁיכְשַׁל בֵּה, וְלֹא יוּכַל לְהַסְבִּירָהּ, וְאָמַר לְשׁוּמְעֵי הַשְּׁעוּר: "שְׁתִּיקוּ וְאַל
תַּעֲזְרוּ לֹז!" וּבִשְׁל כַּךְ אַכּוּן נִכְשַׁל מִגִּיד הַשְּׁעוּר וְהַתְּבִישׁ; וְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה הִיא
שְׁגָרְמָה לְאוֹתוֹ אָדָם שְׁיַעֲנֵשׁ בְּעֵנֶשׁ קִשָּׁה זֶה, שְׁכֵן אֵין שׁוּם עוֹוֹן נִמְחַק
לְלֹא דִין וְחֻשְׁבוֹן.

חשיבות העוסק בתורה לשמה

יא. והעוסק בתורה לשמה היא מצלת מכל הרהורים רעים ועומדת לו בשעת הדין, כדאיתא בזהר פְּרֻשָּׁת ויקהל, ס"כ כל מאן דאשתדל באורייתא כאלו אשתדל בהיכליה דקדושא ברוך הוא בגין דכד בר נש עסיק באורייתא הקדוש ברוך הוא תמן ואצית לקליה ואשתזיב בר נש מתלת דינים מדינא דהאי עלמא ומדינא דמלאך המות רוצה לומר, דימות בנשיקה על ידי הקדוש ברוך הוא [הוא] ומדינה של גיהנם באופן שיהיה הלימוד לשמה ובאהבה ואז הקדוש ברוך הוא מתפאר בו ואומר (ישעיה מג, כא) "עם זו יצרת לי" וגו', "ישראל אשר בך אתפאר" (שם מט, ג).

סדר הלימוד ליום טז אדר [יום 164 בשנה]

פְּרֻשָּׁת פְּקוּדֵי פֶּרֶק מ"ה

א. איתא בכתבי האר"י ז"ל (עין שער היחודים דף ג), מצוה רבה ללמד יחודים לשכינה, כי עושה מסעד ועזר לשכינה ומקרב את הגאולה ביחודים. ובאשר כי לא כל אדם יכלת בידו לעשות יחודים בתפלתו או במצוה אשר

(טז) פרוש הזהר בלשון קדוש:

כל מי שעוסק בתורה, כאלו עוסק בהיכל הקדוש ברוך הוא, מפני שבשעה שהאדם עוסק בתורה הקדוש ברוך הוא שם מקשיב לקולו, ונצול האדם משלשה דינים: הדין בעולם הזה, דינו של מלאך המות ומדינה של גיהנם.

הוא עושה, אחת מטעם חסרון ידיעתו, או מפני שאינו מבטח בנפשו לעשות שלא יבוא לידי הרהור בתפלתו ונמצא מקלקל ולא מתקן, שאין האדם הוא טהור בכל עת וזמן ואסור לעסוק בקדשים בזמן שהוא מקרה בלתי טהור מחמת שהוא בעל קרי ואסור ליחד שום יחוד אם לא שטבל לקריו.

ב. על כן בודאי בעל הרחמים יקבל ברחמים ובכרצון כונת לב האדם שמכון פשוט בלתי מחשבות זרות ומתפלל כפשוטו עניני תפלה, רק יאמר קדם התפלה לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה, וכן בעסק התורה יאמר כך לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה וכו' ואז אינו מפריד עצמו מהקדשה.

ובדמצינו בערובין פרק בכל מערבין (דף כ"ח עמוד ב')
 "רבי זירא כי הוי חלש הוי אזיל ויתיב
 אפתחא דרבי יודא בר רבי אמי אמר כי נפקי ועילי רבנן
 איקום מקמיהו כדי שלא יהא בטל מהמצוות

וכן קבלה היא בידי מן אנשי מעשה, שאם היו יושבים בטלים מן המצוות היו ממשמשים בציצית והיו מסתכלין בהן כי ההסתכלות בציצית היא ענין גדול ותקומה אל השכינה בגלות, והיודעים סוד יחוד בקבלה מכוננין בשם א' גדול ונורא שהוא גימטריא עי"ן וכזה הם יוצאים אף בזמן הזה סוד מצות תכלת בציצית. והנה אגלה טפח ואכסה טפחים בענין תכלת כי תכלת הוא גימטריא תת"ן, והבן אדם הוא מחיב לראות בב' עינים

את הציצית וב' פעמים עי"ן גימטריא ר"ס, ועם תבות ציצית הוא גימטריא תת"ן כמנין תכל"ת.

קבלה היא בידי בשם הגאון ר' יעקב טעמרליש ז"ל מלובלין שפזזה הוא מסיר החשך שאמר ירמיהו הנביא "אותי נהג חשך ולא אור". ובענין אור עיניו בציצית יכון כן והוא מבטל אותו החשך שמפסיק בינו ובין השכינה.

האדם לא נולד להנאת גופו, כי אם לתועלת נשמתו

ד. הכלל, כי לא ברא הקדוש ברוך הוא את האדם שיהיה בעה"ז לתועלת גופו, כי הגוף כלה בארץ רק לתועלת נשמתו אשר חצבה מתחת כסא הכבוד והיא חלק אלוה ממעל, לתקנה ולקשטה במעשים טובים לקרב הגאולה ולשמח את השכינה בגלות המר הזה, ואז יהיה נודכך גם הגוף ומאיר באור הבהיר, בפרט כשהגוף מתחמם לדבר מצוה.

סדר הלימוד ליום יז אדר [יום 165 בשנה]

ה. ולא לחנם אמרו רבותינו זכרונם לברכה (זהר פ"ש נח, שבת קי"ט: ובתוספות שם) "העונה אמן יהא שמייה רבה בכל כחו מצננין לו הגיהנם". ואין הדבר יוצא מידי פשוטו שצריך לומר אמן יהא שמייה רבה בכל כחו, ואין הפרוש להרים קול ביותר מדאי פן יתלוצצו המלעיגים, אלא הוא בכל כחו באיבריו. וכמ"ש בזהר פ"ש נח פ"ה (דף ר"כ עמוד א') שצריך האדם לעורר כל איבריו בחילא תקיפא ובזה יתבר לביה ואתבר חילא דסטרא אחרא

[פרוש: שיעור לבו בכח חזק ובזה ישבר לבו וישבר לח
הסטרא אחרא], ואף הרשעים מוצאין מנוחה על ידי עניית
אמן יהא שמיה רבא. וכדאיתא בזהר פרשת נח (דף ס"ב

עמוד ב'):

ו. סבזמנא דישראל עונין בקול רם אמן יהא שמיה רבא,
הקדוש ברוך הוא מתמלא רחמים ונותן חיים על הכל,
והקדוש ברוך הוא רומז למלאך הנקרא סמריאל ובידיה
מפתחין ופותח ג' פתחים לסטר מדבר ואז חמאן רשעים
נהרא. ואתא תננא וסותם האויר של הפתחים שלא יהא
מאיר וכדין תלת ממנים דתחות ידיה מנשבין בגדפיהון
משיבין העשן לאחוריו זמן שעה ופלגא שעה בזכות
עניית אמן יהא שמיה רבא שעונין ישראל בכל יום ואחר
כך הם שבים לגיהנם.

ז. ובוא וראה, כמה חביב האי שבחה קמיה קדשא בריך
הוא [כמה חביב אותו שבח (של "אמן יהא שמיה רבא") לפני
הקדוש ברוך הוא] ומעשה הובא בזהר פרשת תרומה (דף
קס"ה עמוד ב', דף קס"ט עמוד ב'):

סח) פרוש הזהר ללשון הקדש:

בזמן שישראל עונים בקול רם: "אמן יהא שמיה רבא" - הקדוש ברוך
הוא מתמלא רחמים ונותן חיים על הכל, והקדוש ברוך הוא רומז למלאך
הנקרא סמריאל, ובידו מפתחות של פתחי הגיהנם, ופותח שלשה
פתחים לצד המדבר, ואז רואים הרשעים אור של העולם הזה, ובא עשן
וסותם האויר של הפתחים, שלא יראו אור. אז שלשה ממנים שתחת
ידו מנשבים במגורפים ומשיבים העשן לאחוריו זמן שעה ומחצית
השעה, בזכות עניית אמן יהא שמיה רבא" שעונין ישראל בכל יום, ואחר
כך הם שבים לגיהנם.

סַרְבִּי חַיָּא וְרַבִּי אַבָּא שְׁרוּ בְּגוּ אוֹשְׁפִיזֵיהוּ קָמוּ בְּפִלְגֹת
 לִילָא לְמַלְעֵי בְּאוּרִיתָא וְהוּי בְּרַתָּא דְּאוֹשְׁפִיזָא
 קָמַתְ וְאַנְהֶרַת לֹון שְׁרָגָא וְאַיְנְהוּ הוּי עֶסְקֵי בְּאוּרִיתָא.

סט) פרוש הזהר לשון הקדוש:

רבי חייא ורבי אבא היו שוכנים במלון שלהם. קמו בחצות לילה לעסק בתורה. בתו של בעל המלון קמה, והדליקה להם נר, ואחר כך עמדה מאחריהם לשמע דברי תורה. הביט מאחריו וראה בתו של בעל המלון עומדת מאחריהם. אמר: "כי נר מצוה ותורה אור" - מהו נר? זהו נר שהוא מצוה שהנשים זוכות בו, והיא נר של שבת. שאף על פי שהנשים אינן זוכות בתורה, הרי האנשים זוכים בתורה, ומאירים לנר שהוא שהנשים מתקנות במצוה הזו. הנשים בתקון נר הזה, האנשים בתורה, להדליק ולהאיר הנר הזה, שהוא תקון של מצוה שהנשים נתחייבו בו".

שמעה אשה היא ובכחה. בינתיים קם אביה של האשה שהיתה שם ובא ביניהם, וראה בתו עומדת מאחריהם ובוכה. שאל אותה אביה, וספרה לו המעשה. התחיל אביה של האשה אף הוא ובכה. אמר לו רבי יוסי: "אולי חתנך בעל בתך לא זכה בתורה?" אמר לו: "נדאי כן הוא, ועל זה נדאי אני ובתי בוכים תמיד, ומשום שראיתי אותו יום אחד שקפץ מן העליה הוא לשמוע קדיש עם הצבור, עלה ברצוני לתת לו בתי, ומיד אחר שיצאו הצבור מבית הכנסת נתתי לו בתי. שאמרתי, בקפיצה זו שבא לשמע קדיש, נפר שיהי' אדם גדול בתורה, ואף על פי שהוא ילד ולא ידעתי בו מקדם לכן, [נתתי לו בתי]. ועתה אפילו [לברך] ברפת המזון אינו יודע. ואיני יכול ללמד עמו בין החברים שילמד קריאת שמע או ברפת המזון". אמר לו רבי יוסי: "העבר אותו באחר". (ובתוך דבריו חזר ואמר): "או אולי יוליד בן שיהי' גדול בתורה".

בינתיים קם הוא, [חותנו של בעל המלון], וקפץ אליהם, וישב לפניהם. הסתפל בו רבי יוסי, אמר, נדאי אני רואה בילד הזה שיצא ממנו אור תורה לעולם, או בן שיעמוד ממנו. צחק הילד ההוא ואמר: "רבתי, אומר לפניכם דבר אחד". פתח ואמר: "צעיר אני למים ואתם וישישים על כן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם" - במקרא זה העירו בו עמודי עולם, אבל אליהוא שכתוב בו: "ממשפחת רם", וכתוב בו: "בן ברכאל הבוויז" -

שנקרא פן ("בוזי"), מפני שהיה מבזה את עצמו למי שגדול ממנו. זהו שאמר: 'צער אני' - דהינו שמעטתי את עצמי, 'לימים' - לפני אדם שיש לו ימים רבים כו', משום שאמרתי ימים ידברו כו'. 'ואתם ישישים' - ראיתי אתכם ישישים, 'על פן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם' כו'. ועל פן בשביל שאני ילד, שמתי ברצוני שלא לדבר עד ב' חדשים, ועד היום הזה נשלמו. ועתה שאתם כאן, יש לפתח בדברי תורה לפניכם.

ועתה רבותי, אני מבבל, ובנו של רב ספרא אני, ולא זכיתי להפיר את אבי, ונגרשתי לכאן, ונראתי, מפני שישבי ארץ הזו הם אריות בתורה, ושמתי עלי, שלא לומר דברי תורה לפני איש עד שני חדשים. וביום הזה נשלמו. אשרי חלקי שפגשתיכם כאן". נשא רבי יוסי קולו ובכה, וקמו כלם ונשקוהו בראשו. אמר רבי יוסי: "אשרי חלקי שזכיתי בדרך הזה לשמע דברי עתיק יומין מפיה, מה שלא זכיתי לשמוע עד עתה".

ישבו כלם, אמר להם [החתן]: "רבותי, משראיתי הצער של חותני ובתו [אשתי], שנדחקו ונצטערו בעצמם על שאיני יודע ברפת המזון [וקריאת שמע], אמרתי להם, עד שאדע ברפת המזון לא אתחבר באשתי כדרך כל בני העולם. ואף על פי שזללתי לשמש בה בלי חטא, לא רציתי לעבר על דעתם, משום שלא יכלתי לומר משהו עד שני חדשים". שמחו רבי יוסי ורבי חיא וחותרו ובתו, ובכו מרב שמחה. אמר רבי יוסי: "בבקשה ממך, כיון שהתחלת, תאיר לנו את היום, אשרי חלקנו בדרך הזה". קמו כלם ונשקוהו.

אמר רבי יוסי: "ודאי יום משתה הוא יום הזה, ולא נצא מכאן עד שיהי נעשה המשתה לכל אנשי העיר. זהו משתה שהקדוש ברוך הוא רוצה בו". לקחו את אשתו וברכו אותה בכמה ברכות. עשו, שאביה יתקן בית אחר בשביל השמחה. אספו כל אנשי העיר לשמחה ההיא, וקראו [את אשתו] פלה, ושמחו עמהם כל אותו היום, והוא שמח עמהם בדברי תורה. שמחו כלם כל יום ההוא בדברי תורה, וכל בני העיר שמו אותו, [את הילד], ראש עליהם. ביום השני, קמו רבי יוסי ורבי חיא וברכו אותם והלכו לדרךם.

כשהגיעו לפני רבי שמעון, נשא עיניו וראה אותם. אמר להם: "מסתכל הייתי בכם ביום הזה, וראיתי אתכם שני ימים ולילה אחד שהייתם במשכן של גער מטטרוון, ונער ההוא למד אתכם סודות עליונים בשמחת התורה. אשרי חלקכם בני". (פרוש: הילד הזה הן לו מדרגת מטטרוון שנקרא נער, ועל פן ביתו הן משכן מטטרוון). סדרו לפניו כל הדברים, וספרו

אֲדָהֲכִי אֲשַׁגַּח רַבִּי אַבָּא אֲבַתְרִיה וְחִמּוּ דִּהְוֵי בִּתּוּ שְׁלֵ בְעַל הַבֵּית מְנַהֵר לְהוּ פִּתַּח וְאָמַר (מְשָׁלִי ו, כג) "כִּי נֵר מְצֻוָּה וְתוֹרָה אֹרֶ". הָאִשָּׁה הִיא מְצֻוָּה עַל נֵר שְׁלֵ שֶׁבֶת וְלֹא הָאִישׁ, וְהַטַּעַם כִּי הָאִשָּׁה הִיא נֶגֶד הַשְּׂכִינָה וְתוֹרָה אֹרֶ - פְּרוּשׁ הַתּוֹרָה שְׁלֵמָד בְּעֵלָה שְׁהָאִישׁ מְצֻוָּה עַל הַתּוֹרָה לְלַמֵּד - נוֹתֵן אֹרֶ וְהָאִרְה גְּדוּלָה בְּאוֹתוֹ הַמְצֻוָּה שְׁלֵ נֵר שֶׁבֶת שְׁהָאִשָּׁה מְדַלְקֵת. נִמְצָא שְׁנֵיהֶם מְאִירִים בְּאֹרֶ תוֹרָה וְאֹרֶ שֶׁבֶת. אֲשֶׁרֵיהֶם הַנְּשִׁים שְׁזוֹכִין לְבַעֲלֵ תוֹרָה.

ח. שְׁמַעַת הָאִי בְּתוּלָה וְהָיִית בְּכִית אֲדָהֲכִי קָם אָבוּהָ דְבְּתוּלָה וְחִמֵּי לְבַרְתִּיה בְּכִיא וְשָׁאִיל לָהּ לְמָה וְעַל מָה הִיא בְּכִיא וְלֹא עֲנָתָה מְאוּמָה מְחַמַּת מְרִירוֹת הַלֵּב, וְהִתְחִיל אֶף אָבִיהָ לְכַבּוֹת.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִבְּכִיּוֹתָה נִרְאָה דִּהְחַתָּן שְׁלָה הוּא עִם הָאָרֶץ וְאִינוּ בְּעַל תּוֹרָה, א"ל וְדָאִי הָכִי הוּא וּבְגִין דְּחִמֵּינָא לִיה יוֹמָא חַד דְּדִלִיג מְאָגְרָא חֲדָא לְמִשְׁמַע קְדִישׁ בְּהָדִי צְבוּרָא סְלִיק בְּרַעוּתִי דִּילִי לְמִיָּהֵב לִיה בְּרַתִּי וְתַכְף דְּנַפְקִי צְבוּרָא מִבֵּי כְּנִישְׁתָּא יְהִיבִנָא לִיה בְּרַתִּי דְּאִמֵּינָא בְּדִלּוּגָא דָּא לְמִשְׁמַע קְדִישׁ מְכַרְח לְהָיִית גְּבָרָא רַבָּא בְּאוּרִיָּתָא וְאֵע"ג דְּאִיהוּ רַבִּיא דְּלָא יִדְעֵנָא בִּיה מְקַדְמַת דְּנָא אֶפִּילוּ בְּרַכַּת מְזוּנָא לָא יִדַע וְאִין בְּיָדִי לְכוּף אוֹתוֹ שְׁיִתְעַסֵּק בְּאוּרִיָּתָא וְיִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע וּבְרַכַּת הַמְּזוּן.

לו המעשה. אמר להם: "אשריכם ואשרי חלקי, כי אני זוכר שיום אחד הלך עמי בדרך רב ספרא אביו, וכשנפרד ממני ברכתי אותו שיהי' לו בן שיהי' ארץ בתורה. ולא ברכתי אותו, שהוא יזכה לראות בן [ועל בן נפטר, ולא הפירו אותו]. אשרי חלקכם בני, עליכם כתוב: 'וכל בניך למודי ה'".

אמר ליה ר' אבא אעבר ליה באַחרא (ר"ל שיִרְאָה שיתן גט וישיא בתו אחר כך לת"ח) ובתוך דְּכָרְיו חזר ואמר או דילמא בְּרָא יוֹלִיד דְּהוּי גְּבָרָא רַבָּא.

סדר הלימוד ליום **יח אדר** [יום 166 בשנה]

ז. אדְהֵכִי קָם הַחֲתָן וְדָלַג עֲלֵיהוּ וַיְתִיב לְקַמְיָהוּ אֶסְתַּכְּלִי בֵּי רַבִּי אַבָּא, א"ר אבא חמינא בהאי רבִּיא דְּנַהוֹרָא רַבָּא יפוק מינייה לְעֵלְמָא.

פְּתַח וְאָמַר הָאִי רַבִּיא: רבוּתִי אֵימָא חד מְלָה, פְּתַח וְאָמַר (איוב לב, ו) "צָעִיר אָנֹכִי לַיָּמִים וְאַתֶּם יֹשִׁישִׁים, עַל כֵּן זָחַלְתִּי וְאִירָא מַחֲוֹת דְּעֵי אַתְכֶם". הָאִי קָרָא אֶתְעֵרוּ בֵּיהַ עֲמוּדֵי עוֹלָם אָבֵל אֱלִיהוּא דְּכְתִיב בֵּיהַ מִמְּשַׁפַּחַת רָם וְכְתִיב בֵּיהַ בֶּן בְּרַכָּאֵל הַבּוּזִי דְּנִקְרָא כֵּן בְּשִׁבִיל דְּמַבְזָה עֲצָמוֹ לְמָאן דְּגָדוֹל מִינֵיהַ, וְז"ש צָעִיר אָנֹכִי לַיָּמִים אַף אָנִי מְקַטִּין עֲצָמֵי לְגַבֵּי בַר נֶשׁ דְּאִית לֵיהַ יוֹמִין סְגִיאִין, וְעַל כֵּן בְּגִין דְּאָנָא רַבִּיא וּבַמְקוֹם הַזֶּה יֵשׁ יֹשִׁישִׁים בְּחֻכְמָה עָלָה בְּדַעְתִּי דְּלֹא לְמַלְלָא עַד יוֹמָא דָּא. וְהִשְׁתָּא דְּאַתּוֹן הֲכָא אִית שְׁעָתָא לְמַפְתַּח פּוּמִי, הִתְחִיל לְדַרְשׁ זֶה הַפְּסוּק "כִּי נַר מִצְוָה וְתוֹרָה אֹר" וְגִלְגָּה לָהֶם כְּמָה סוּדוֹת בְּתוֹרָה עַל פִּי הַסוּד.

י. וְאַחַר כֵּךְ פְּתַח וְאָמַר, דְּעוּ כִּי אָנָא מִבְּבַל, וּבְרָא דְרַב סַפְרֵי אָנָא, וְלֹא זְכִינָא לְאַשְׁתְּמוּדַע עִם אַבָּא וְאַטְרִידְנָא לְהֲכָא, וְדַחֲלִנָא עַד הֲכִי לְמִימַר מְלִין דְּאוּרִיטָא דִּיתְבִּי אַרְעָא דָּא אַרְיֹנְתָא בְּתוֹרָה, וְשׁוֹינָא עָלֵי דְּלֹא אֵימָא מְלִי דְּאוּרִיטָא תְּרִין יְרַחֲין. וְיוֹמֵי הַדִּין אֲשֶׁתְּלִימוֹ תְּרִין יְרַחֲין. זְכָאָה חֲלָקֵי דְּאַתְעֵרְתּוֹן הֲכִי".

אָרִיִּים רַבִּי יוֹסִי קָלִיָּה וּבְכָה קָמוּ כָּלְהוּ וּנְשָׁקוּהוּ בְרִישֵׁיהּ,
אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֶלְמָלָא לֹא בָּאתִי וְזִכּוֹנָא לְמִשְׁמַע
מַלְיָן דְּעֵתִיק יוֹמִין דְּנַפִּיק מִפּוֹמָךְ מֵאֵי דְלֹא זְכִינָא לְמִשְׁמַע
עַד הִשְׁתָּא דַּיְנוּ, יִתְבִּי כָּלְהוּ.

יא. אָמַר הַחֲתָן, רְבוּתִי, מִדְּחִמִּינָא צַעֲרָא דְחִמּוּי וְצַעֲרָא
דְּבִרְתָּא אֲשֵׁתִי דְהוּוּ מְצַעְרִי בְּנַפְשֵׁיהּוּ דְלֹא יְדַענָא
בְּרַכַּת הַמְּזוּן וְקִרְיַת שְׁמַע אָמִינָא לֹא אֶתְחַבֵּר בְּאֲשֵׁתִי עַד
שְׁאֲגִלָּה לְכֶם סוּד בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּסוּדוֹת גְּדוּלִים וּנְפֻלָּאִים,
חָדוּ כָּלְהוּ, וְר' יוֹסִי וְר' אַבָּא וְרַבִּי חִיָּא וְחִמּוּי וְהַכְּלָה קָמוּ
כָּלְהוּ וּנְשָׁקוּהוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי וְדַאי הֲלוּלָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֶתְרַעֵי בֵּיהּ, נְטִלוּ לְהַכְּלָה וּבְרַכּוּ לָהּ בְּכֻמָּה בְּרַכָּאִין,
אָמְרוּ לְאַבְיָהּ דִּיתְקַן בֵּית מִיחָד לַעֲשׂוֹת בּוּ חֲתָנָה.

סדר הלימוד ליום יט אדר [יום 167 בשנה]

יב. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא נַפְקִינָן מֵהֶכָּא עַד דִּיתְעַבַּד הֲלוּלָא
וּכְנִישׁוּ אַחַר כֶּךָ כָּל אַנְשֵׁי מְתָא לְהֵהוּא חֲדוּהּ וְקָרְאוּ
לְהַכְּלָה וְחָדוּ עִמָּהוּן בְּמַלְיָן דְּאוּרִיתָא. וְעַל סְעוּדַת
הַנְּשׂוּאִין פִּתַּח הַחֲתָן עַל פְּתוּרָא וּבְאָר עֲנִין שְׁבַע בְּרֻכּוֹת
סוּדוֹת נְפֻלָּאִים וְחִדּוּשִׁים הַרְבֵּה, וְחָדוּ כָּלְהוּ וְכָל בְּנֵי מְתָא
קָבְלוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַחֲתָן לְהִיּוֹת לָהֶם רַב וּמוֹרָה צְדָק. וְאַחַר
הַחֲתוּנָה קָמוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי חִיָּא וּבְרִיכּוּ לֵיהּ
וְאָזְלוּ לְאַרְחִיָּהּ.

יג. כַּד מָטוּ לְגַבֵּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי זְקִיף עֵינָיו וְחִמּוּי
לוֹן, אָמַר לְהוּן מְסַתְּפַל הוּינָא יוֹמָא דָּא וְחִמִּינָא לְכוּן
תְּרִין יוֹמִין דְּהוּיְתוֹן גְּבִי חַד מְסַכְנָא דְהָאֵי נַעַר דְּאַקְרִי

מטטרו"ן אוליה לכו רזין עלאין זכאה חלקיכון סדרו
 כלהו מילין קמיה וסחו ליה עובדא, אמר להו זכאין אתון
 וזכאה חלקיכון וזכאה חלקי דהא אדכרנא יומא דא דהוי
 אזיל עמי רב ספרא אביו של החתן וברכתין ליה דיהא
 ליה בר אורין באורייתא ולא בריך ליה דיזכה לגדל אותו"
 וכו', ע"כ הזהר.

הרבי שמבברך את תלמידו בבנים תלמידי חכמים, יברכו גם פן
 שיזכה לגדלם

יד. נלמד מזה מסוף המאמר שכשבא התלמיד לקבל
 ברכות מן רבו ורבו מברכו שיזכה לבנים תלמידי
 חכמים יברך בפרוש שיזכה לגדל אותם ושיראה בחייו
 אור תורתם.

במקום גדולים וישישים ממך אל תעמד

גם נלמד מזה המאמר שבמקום גדולים אל תעמד ונכון
 לזעירי [לקטנים] להדר לשמע מפי ישישים חכמה כי
 ישמע בודאי מה שלא שמע עדין ואז ירבה עליו חכמה.

זו. גם נלמד מזה המעשה שצריך האדם ללמד יחודים
 שהרי רב ספרא למד עם בנו החתן יחודים בברכת
 המזון ובקריאת שמע ובחדושי התורה אף שהיה בנו
 עדין רך בשנים. עוד יש ללמד מזה המעשה "שומר מצוה
 לא ידע דבר רע" (קהלת ח, ה), בשביל שראה האושפיזא
 [בעל האכסנייה] את החתן שהיה קופץ מאגרא [מהגג]
 לשמוע קדיש ולומר "אמן יהא שמייה רבא" ראה שהיה
 עסקן במצוות ונתן לו בתו לאשה בשביל מצוה אחת. על
 פן צריך כל אדם לזהר במצוות ובתורה ואז יגן ה' בעדו

בְּעֵידָנָא דְעָסִיק בֵּיהּ וּבְעֵדָנָא דְלֹא עָסִיק בֵּיהּ [בְּזִמְן שְׁעוּסָק
בֵּהּ וּבְזִמְן שְׁאִינוּ עוּסָק בֵּהּ] וּלְכֹל אֲשֶׁר לוֹ יִהְיֶה שְׁלוֹם.

סדר הלימוד ליום **כ אדר** [יום 168 בשנה]

פֶּרֶק מ"ו

א. אִיתָא בְּכַתְבֵי הָאֲר"י ז"ל (שער המצוות, ס"פ שמיני, דף
כ"א עמוד א'), אַחַד מִן הַדְּבָרִים שְׁמַעְכְּבִין אֶת הַתְּפִלָּה
הוא מי שְׁאִין גּוֹפוֹ נָקִי וּמְלַכְלָךְ מִטְּנוּף וְצוֹאָה אוֹ טְפוֹת
מִי רַגְלִים.

שְׂאוּל הַמְּלָךְ לְבַשׁ בְּגַד מִיַּחַד לַתְּפִלָּה, וּפִשֵּׁט אוֹתָהּ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה צְרָכֵי
וְעוֹד כִּי נִקְיֹת דְּבַר טוֹב הוּא וְזֶה כִּי בְדוּד הַמְּלָךְ ע"ה
כְּתִיב בֵּיהּ (שְׂמוּאֵל א כד, ד) "וַיִּכְרַת אֶת כְּנָף מְעִילוֹ
אֲשֶׁר לְשְׂאוּל בֶּלֶט", וּבּוֹדָאי אֱלוֹ הָיָה הַמְּלָךְ שְׂאוּל מְלַבֵּשׁ
בוֹ הָיָה מְרַגֵּשׁ בְּדַבָּר בְּשַׁעַה שְׁכָרַת דָּוִד כְּנָף מְעִילוֹ אֶלֶּא
שְׁהִסִּיר שְׂאוּל לְגַמְרֵי מְמוֹנוֹ. וְאִיתָא בְּסִפְר חֲסִידִים (סִמָּן ט)
כִּי מְעִיל אֲשֶׁר הָיָה לְמֶלֶךְ שְׂאוּל הָיָה הַמְּלַבּוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן
שְׁהָיָה שְׂאוּל הַמְּלָךְ מִתְּכֶסֶה בוֹ בְּשַׁעַת תְּפִלָּה לְכַבוֹד הַשָּׁם
יִתְבָּרַךְ, וְעַל כֵּן הִסִּירוֹ שְׂאוּל מְעִלְיוֹ לַעֲשׂוֹת צְרָכָיו.

בית הפְּנִסָּת הוא "בית מְקַדָּשׁ מְעֵט" - וְעַל כֵּן צְרִיף הָאָדָם לְשִׁהוֹת
שֵׁם בְּבִגְדִים נְקִיִּים

ב. וְעַל כֵּן נִזְהָרִין אַנְשֵׁי מַעֲשֵׂה כְּשִׁצְרִיכִין לְכַנְס לְבֵית
הַכֶּסֶּא בְּשַׁעַת זְמַן כְּנִיסַת בֵּית הַכְּנִסָּת הָיוּ מְנִיחִין אֶת
בְּגָדֵיהֶם מִבְּחוּץ וְאִינֵם נִכְנְסִים עִם בְּגָדֵיהֶם לְבֵית הַכֶּסֶּא,

בְּאֶשֶׁר שֶׁהַבַּיִת הַכְּנֻסֶת הוּא בְּנִין מִקֶּדֶשׁ מְעַט וְצָרִיכִין לְכַנֵּס
בוּ בְּכַגְדִּים נְאִים.

בְּשַׁבַּת יִלְבַּשׁ הָאָדָם בְּגָדִים יְפִים וְנִקְיִים מִבְּשֻׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה
בְּפָרְט כְּיוֹם שַׁבַּת שְׁצָרִיד הָאָדָם לְזַהַר בְּהֵן שִׁיְהִי בְּגָדָיו
נְקִיִּים, שְׁהָרִי מִבְּאָר בְּפָרֵק שְׁנֵי דַחְגִּיגָה (דף ע' עמוד
א) אָמַר ר' יוֹנָתָן בֶּן עֲמָרָם נִתְחַלְּפוּ לוֹ כְּלִים שֶׁל שַׁבַּת
בְּכֻלָּם שֶׁל חַל וְלִבְשָׁם נִטְמָאוּ [פְּרוּשׁ: דֵּהִינּוּ לְעִנְיָן לְמִי
שְׂאוּכַל חוֹלִין בְּטָהֳרָה], וְהֵטַעַם כִּיּוֹן דְּכָלִי שַׁבַּת עֲבָדֵי
לָהֶם שְׁמוֹר טְפֵי עֵין שָׁם. וְעַל כֵּן רְאוּי וְנִכּוֹן לִהְיוֹת מְנַעְעָלִים
מִיַּחְדִּים לְבַיִת הַכְּנֻסֶת וְטוֹב יוֹתֵר שְׁלֵא יִלְךְ לְבַיִת הַכְּפֵסָא
בְּהֵם וְלְבַיִת הַכְּנֻסֶת.

סדר הלימוד ליום **כא אדר** [יום 169 בשנה]

בְּגָדֵי שְׁעֻטָּנָה מְעַכְבִּים אֶת הַתְּפִלָּה

ג. וַיֵּשׁ עוֹד דְּבַר הַמְּעַכֵּב הַתְּפִלָּה אֶף שֶׁהוּא בְּכַגְדֵי נְקִי
מְאֹד, וְהוּא שְׁעֻטָּנָה, וְאֶפְלוּ בְּשׁוּגָג אֵין תְּפִלָּתוֹ נִשְׁמַעַת
וּמְקַבְּלַת כָּלֵל אֶפִּילוֹ אִם הוּא מִתְּפַלֵּל בְּכֻנְיָה, עַל כֵּן
צָרִיכִין הַחֲיָטִים לְזַהַר לִתֵּן הַשְּׁגָחָה שְׁלֵא יִגְרְמוּ הַזֶּק
לְמִתְּפַלְלִים בְּכַגְדֵי שְׁעֻטָּנָה, וַיְהִיָּה חֲטָא הַרְבִּים תְּלוּי בְּחִיָּט.

גַּם בְּגָדִים שֶׁל גָּזֵל מְעַכְבִּים אֶת הַתְּפִלָּה

ד. וַיֵּשׁ עוֹד דְּבַר הַמְּעַכֵּב אֶת הַתְּפִלָּה אֶפִּילוֹ שְׁכַגְדָּיו הֵם
מְנַקִּים מִכָּל טְנוּף וְאֵין בְּגָדָיו שְׁעֻטָּנָה, אֲמַנָּם אֵינוּ נְקִי
מִגָּזֵל כִּי מִחִיתוֹ הוּא שְׁוֹא וְשֶׁקֶר וְהוּא מִתְּלַבֵּשׁ בְּכַגְדִּים
נְאִים וּמִתְּגַאֵה בְּהֵם, וְזֶהוּ שֶׁהַנְּבִיאִים קוֹרְאִין אוֹתָן בְּגָדִים
"בְּגָד בּוֹגְדִים", וּבְכָל פַּעַם שֶׁמִּתְכַּסֶּה בוּ לְהַתְּפַלֵּל מְעוֹרֵר

חֲטָאֵיו וּפְשָׁעָיו וְזוֹרְקִין תְּפַלְתּוּ בְּפָנָי הַחִיצוֹנִים, אוֹי לוֹ
וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ.

וְאִפְלוּ שְׁחָטָא רַק נֶגְדַּהּ אֲמֵן שְׁלֵא שְׁלֵם לוֹ שְׂכָר מְלֶאכְתּוֹ
כְּרָאוּי וְאִף שְׁלֵא דְחָקוּ עַל זֶה, הֵלֵא הוּא יוֹדֵעַ
בְּעֲצָמוֹ דְּהֶאֱמֵן מִשָּׂא לוֹ פְּנִים שְׁלֵא בְּרִצּוֹנוֹ וּמְכָרַח לְקַח
מֵה שְׁנוּתָן לוֹ, אוֹ שְׁכּוּבֵשׁ שְׂכָר שְׂכִיר כִּי אִזּוּ בְּאִין לְהַפְשֵׁל
בְּחָטָא גְזוֹל וְאֵלָיו הוּא נוֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ, חֲלִילָה לַעֲשׂוֹת כֵּן
לְכַבֵּשׁ שְׂכָר הַפּוֹעֵל, אוֹ שְׁלֵא לְתַן לוֹ שְׂכָרוֹ עֲבוּר הַמְּלָאכָה
שְׂכָרוֹ מִשְׁלֵם, רַק הוּא נוֹתֵן לוֹ פְּחוֹת מִשְׂכָּר מְלֶאכְתּוֹ
וּכְתִיב (וַיִּקְרָא כַה, נה), "כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים, עֲבָדֵי הֵם"
עַל כֵּן עָנְשׁוּ הוּא מְרַבֵּה. (וּכְמוֹ שֶׁהֶאֱרַכְתִּי לַעֲלֵל בְּפֶרֶק י' עֵין שֵׁם).

הפועל צריך לזהר שלא יקלקל את הבגד - ולהחזיר לבעלים מה
שנשתיר מהבגד

ה. וְכִשֵּׁם שֶׁהִבְעֵל הַבַּיִת מְזַהֵר לְשֵׁלֵם שְׂכָר פּוֹעֵל בְּזִמְנוֹ
וְכְרָאוּי, כֵּן הַפּוֹעֵל מְזַהֵר שְׁלֵא לְקַלְקֵל הַבְּגָד וְלֹא לְקַח
מֵאֲתוֹ מְאוּמָה אִף שֶׁנִּשְׁתִּיר כִּי אִם לְהַחֲזִיר לְבַעְלָיו וְאִפְלוּ
דְּבַר מַעֲט. וְעַכְשָׁיו נִשְׁתַּרְבֵּב הַחֲטָא וּפְשַׁע שֶׁל הַחֲטָאִים
שְׁגוֹנָבִים וְשִׁתֵּי רְעוֹת עוֹשִׂין, א' שֶׁמְקַלְקְלִים הַבְּגָדִים,
וְשִׁנִּית עוֹבְרִים עַל לֹא תִגְנֹב, וְאִסּוּר זֶה נַעֲשֶׂה לָהֶם כְּהַתֵּר
וְאִינָם שְׂמִים אֶל לְבָם אִפְלוּ לְהַתְחַרֵּט וּלְהַתּוֹדוֹת עַל זֶה
וְאֲשֶׁר שֶׁהֵמָּה מְשַׁרְשִׁים בְּחָטָא וְאִינָם יוֹדְעִים עָנָשׁ שֶׁהוּא
עָנַשׁ חָמוּר.

ו. עַל כֵּן אֲנִי מְזַהֵר כָּל חֵיט שֶׁנִּכְשַׁל בְּחָטָא זֶה יִחְזֹר
בְּתִשׁוּבָה וְיִשֵּׁם אֶל לְבוֹ לְהַחֲזִיר לְמִי שֶׁגְזַל וְגַנֵּב אוֹ

יַעֲשֶׂה אֵיזָה צָרְכֵי רַבִּים כִּי בַעֲוֹן גְּזֹל נִחַתְּם דִּינָם שֶׁל
דֹּר הַמְּבוּל.

ז. וְרֵאִיתִי חֵיטְ אֶחָד בֶּק"ק בְּרִיסק דְּלִיטָא קָדָם מוֹתוֹ צָנָה
לְחַבְרָה קְדִישָׁא שִׁיעֲשׂוּ מִשְׁלַחְנוּ שְׁהִיָּה בְּבֵיתוֹ אַרְוֵנוּ,
וְהָאֵמָּה שְׁהִיָּה מוֹתַח בּוֹ הַבְּגָדִים יִתְּנוּ בֵּידוֹ. וְשִׁאלוּ
הַחֲבָרָה קְדִישָׁא מָה כְּוָנְתוֹ בְּזֵה הַצְּוָאָה, וְהַשִּׁיב שְׁהַשְׁלַחַן
וְהָאֵמָּה יַעֲדוּ לוֹ כְּשֵׁנֵי עֲדִים נְאֻמָּנִים שְׁכָל יָמָיו לֹא גָנַב
מְאוּמָה מִן מְלֹאכְתּוֹ. אֲשֶׁרֵי לוֹ שְׁהִיָּה רוּצָה לְהַנּוֹת רַק
מִיָּגִיעַ כְּפוֹ וְלֹא מִשׁוּם גְּזֹל.

סדר הלימוד ליום כב אדר [יום 170 בשנה]

שלא ללבש שני בגדים כאחד

עוֹד יֵשׁ בְּדָבָר עֹפּוֹב לְכֹל דְּבָר שֶׁבִקְדָשָׁה כְּשֶׁלּוֹבֵשׁ שְׁנֵי
בְּגָדִים כְּאַחַת דִּיהֵנוּ כְּשֶׁהִלְבוֹשׁ אֶחָד הוּא בְּתוֹךְ
חֲבֵרוֹ, וְקִבְלָהּ הִיא בֵּיִדֵינוּ מִתְּלִמִּיֵּדֵי הָאֶרֶץ ז"ל (עין פרי עץ
חיים שער התפלה, פרק ב') שְׁזָהוּ קָשָׁה מְאֹד לְמַעֲשֵׂה הָאָדָם שִׁישׁ
קִצַּת רְשׁוֹת לְסִטְרָא אַחְרָא לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו עַל יְדֵי כֵּן.
וּבִפְרָט בְּבִגְדֵי שִׁבְתַּת צְרִיכִין שְׁמִירָה מְעֵלָה יוֹתֵר כְּאִמּוֹר כִּי
הַסִּטְרָא אַחְרָא הוֹלֵךְ וְסוֹכֵב סָבִיב נֶגֶד הָאָדָם לְהִתְדַבֵּק בּוֹ
וּבִפְרָט בְּבִגְדִים שֶׁל שִׁבְתַּת.

ז. עַל כֵּן אָמַר הָאֶרֶץ ז"ל (עין פרי עץ חיים שער השבת, פרק
ג') שֶׁצְרִיךְ הָאָדָם לוֹמַר בְּשַׁעֲת לְבִישַׁת בְּגָדֵי שִׁבְתַּת
(יְשַׁעֲיָה נד, יז) "כָּל כְּלֵי יוֹצֵר עָלֶיךָ לֹא יִצְלַח וְכָל לְשׁוֹן תְּקוּם
אִתְּךָ לְמִשְׁפָּט תִּרְשִׁיעֵי זֹאת נִחַלַת עֲבָדֵי ה' וְצִדְקָתְךָ מֵאִתִּי
נֶאֱמַר ה'".

גם שלא בשעת התפלה ילבש האדם בגדים נקיים
 גם נכון לומר פסוק זה בהתעטף לבוש העליון להתפלל,
 וחיוב גדול על האדם לעיין בבגדיו היטב שיהיו נקיים
 אף שלא בזמן התפלה, כי אין הקדשה שורה במקום
 מטנף ומלכלך.

להשגיח על מקום המזוזה שיהיה נקי

וְלִבְנֵי חַיִּיב עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל לַתֵּן הַשְּׂגָחָה שִׁיְהִיָּה סָבִיב
 מקום המזוזה נקי היטב, וכדאיתא בזהר (חלק ג', דף
 רס"ג עמוד ב') **כִּי עֲנִיֵּן מְזוּזָה בְּבֵיתֵי יִשְׂרָאֵל הוּא שִׁיזְכֹּר הָאָדָם**
חֶסֶד עֲלִיּוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר פֶּתְחֵי יִשְׂרָאֵל
וְזָכְרוֹנָם לְפָנָיו תְּמִיד, וְעַל יְדֵי כֵן גַּם הָאָדָם לֹא יִשְׁכַּח
מִצְוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְעוֹלָם וָעֶד. עֵינַי מֵהַ שְׂפָתַי לְעֵיל
פֶּרֶק א' ע"ש בענין שמירת המזוזה.

כאשר רואה הש"ד שם שד"י על המזוזה, אין ביכולתו להזיק

י. וּמִצְאָתִי כְּתוּב, בְּשֵׁם סִפְרָא דְשַׁלְמָה הַמְלֵךְ (זהר, שם) כִּי
שֵׁד אֶחָד נָח אֶצֶל הַפֶּתַח וְרוּצָה לְהִזִּיק לְמִי שְׁנֹכְנֵס
לְבֵית, וּכְשֶׁרוּאָה הַשֵּׁד שֵׁם שֶׁל שְׁד"י לֹא יְכוּל לְהִזִּיק.

על כן לא ישפך שום מים עכורים אצל המזוזה מחמת
שני טעמים, טעם אחד דלא יעבד קלנא לגבי שמא
קדישא דמרי עלמא. ב' אם הוא שופך שם מים עכורים

(ע) פרוש ללשון הקדש:

הטעם האחד - שלא יעשה בזיון אצל שם הקדוש של אדון העולם.
 הטעם השני - אם הוא שופך שם מים עכורים אזי רשות למחבל (השד)
 לחבל, חס ושלום, אבל כשסביב המזוזה הוא נקי וכן אדם הוא מחבב

אזי רשות למחבלא ח"ו. אבל כשסביב המזוזה הוא נקי ובן אדם הוא מחבב המזוזה לנשק אותו בצאתו ובבואו האי שידא בעל כרחו בריך ליה לבר נש ואומר (תהלים קיח, ב) "זה השער לה' צדיקים יבאו בו".

סדר הלימוד ליום כג אדר [יום 171 בשנה]

יא. אבל מי שאין לו חס ושלום מזוזה בפתחו אזי רשות למחבלא [למחבל] לחבל וי לו שחס על איזה ממון לקנות מזוזה ועל גופו אינו חס ובפרט שהילדים מתים בחלי כראלי"ם בעוון מזוזה בעבור שאין לו מזוזה כשרה בביתו בכל חדריו.

ולבן נסמך (דברים יא, כ) "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך" וכתוב בתריה [אחריו] [שם שם, כא]: "למען ירבו ימיכם וימי ביניכם". וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בפרק במה מדליקין (שבת דף ל"ב עמוד ב') בעוון בטול מזוזה ובטול מצות ציצית בנים מתים כשהן קטנים, ועל הרבנים וראשי עם מטל לתן השגחה על זה, וכל הזהיר בה יזכה כמו שאמר הכתוב (משלי ח, לד-לה) "לשמר מזוזת פתחי כי מוצאי מצא חיים" ארוכים אמן.

פרשת ויקרא פ"ק מ"ז

א. בגמרא דנדרים איתא, "חסידים הראשונים היו מתאווים להביא קרבן חטאת". והטעם נראה, כי היו

המזוזה לנשק אותו בצאתו ובבואו - השד בעל כרחו מברך לו לאדם ואומר: "זה השער לה' צדיקים יבואו בו".

מִדְקָדְקִים בְּעֶצְמָם שְׁלֵא יְהֵא חָל עֲלֵיהֶם שׁוּם פְּגָם אֶפְלוּ
בְּשׁוֹגֵג, וּלְהַסִּיר הַחֲטָא מִיַּד שְׁלֵא יִהְיוּ אֶפְלוּ מְעֻט מְזַעֵיר
תַּחַת מְמֻשְׁלֵת הַסִּטְרָא אַחְרָא וּלְקַיִם בְּעֶצְמָם "וְלֹא יִדְבַק
בַּיָּדָךְ מְאוּמָה מִן הַחֲרָם" (דְּבָרִים יג יח).

וְאִם כֵּן, אִם עַל הַשׁוֹגְגִים הָיוּ מְבִיאִים קָרְבָן, עַל הַמְזִידִים
לֹא כָל שְׁכָן. וְעַל כָּל אֵלֶּה יָבוֹא אֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט עַל
הָאָדָם וְאִם בְּמִשְׁפָּט יָבוֹא אֱלֹהִים אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם
וְלִסְבֹּל כָּל הַדִּינִים וְיִסּוּרִים, אֲךָ ה' הוּא אֵל רַחוּם וְחַנוּן לֹא
יִחַפֵּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם בְּשׁוּב הָרָשָׁע מִרְשַׁעְתּוֹ וְחָיָה.

לָבֵן קִדְמָה הַתְּשׁוּבָה לְבְרִיאַת הָעוֹלָם לְהוֹרוֹת כִּי לֹלֵא
הַתְּשׁוּבָה לֹא הָיָה הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת,
וּבְכָל ד' זְמַנִּים תְּקוּפֵי הַשָּׁנָה מְכַרְיָזִים עַל הַתְּשׁוּבָה
כְּדֹאִיתָא בְּזֵהר פְּרָשַׁת וַיִּקְרָא (דף ט"ו עמוד ב'):

ב. עִתְנִיָּא בְּאַרְבַּע תְּקוּפֵין דְּשַׁתָּא דִּינִים מִתְעַרְיָן, וְתְשׁוּבָה
תְּלִיָּא עַד דְּאַתְקִין. וְכַד דִּינִים מִתְעַרְיָן - קָלָא נְפִיק
מִסּוּף עֲלֵמָא עַד סוּפָא, סְלִקִין וְנַחְתִין כְּרוּזִין קְרִי, וְלִית
מֵאן דִּיתְעַר.

בְּזִמְן הַתְּקוּפָה יֵשׁ לְהַנִּיחַ בְּרָזַל עַל הַמַּאֲכָלִים וְהַמְשַׁקָּאוֹת

וְלִזְהָרָה רְמִזּוֹ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה לְהַזְהֵר מִתְּקוּפַת
הַשָּׁנָה בְּד' תְּקוּפוֹת מְטַפֵּת הָדָם שֶׁהוּא רְמִזּוֹ לְדִינֵין

(עא) פְּרוּשׁ הַזֵּהר:

לְמַדְנָה, בְּאַרְבַּע תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה דִּינִים מִתְעוֹרְרִים, וְתְשׁוּבָה תּוֹלָה עַד
שְׁמִתְתָּקוּן, וְכֹאֶשֶׁר הַדִּינִים מִתְעוֹרְרִים - קוֹל יוֹצֵא מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ,
[וּבַעֲלֵי הַדִּינִים] עוֹלִים וְיוֹרְדִים. פְּרוּז קוּרָא, וְאִין מִי שִׁיתְעוֹרָר.

המתעוררין ויורדין בעולם, ולזה יש תקנה בהנחת הברזל
שמציל מפני התקופה.

סדר הלימוד ליום כד אדר [יום 172 בשנה]

וייש לתן טעם הגון וכשר בעיני אלהים ואדם הוא מכון
על דרך הכתוב (תהלים ב, ט) "תרעם בשבט ברזל".
ומצאתי בשם גדול אחד הרמוז שעל זה התפלל דוד המלך
עליו השלום שישבר ויהרס הקדוש ברוך הוא את
המצערים שמצערין את ישראל בזכות י"ב שבטים
שנולדו מן ד' אמהות שראשי תבות שלהן הן "ברזל"
ב"להה ר"חל ז"לפה ל"אה.

ג. והטעם שזכות האמהות יעמד לנו להנצל מן הדינים
קשים כי כל ענין דם הוא מורה על דינים קשים שהן
באין מסטרא דנוקבא שבסטרא אחרא, שהיא לילי"ת
הרשעה עם מחנותיה שבה נכללין ה' מראות דם הטמא,
וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה במסכת נדה, "בנות
כותים נדות הן מעריסטן" כי המחנה טמאה של לילי"ת
נקראים עריסה מלשון ערס וארס של הנחש הקדמוני.
וכמו שאמר הכתוב (עמוס ו, ד) "השוכבים על מטות שן
וסרחים על ערסותם".

מה שאין בן מחנה השכינה נקרא מטא (שיר השירים ג, ז)
"הנה מטתו של שלמה ששים גבורים וגו', ובהיות
הדם הנזכר הוא בא מחמשה דמים טמאים
שהשתלשלותם מלילי"ת הרשעה נוקבא של סמא"ל, על
כן אין תקנה להתיש כחם אלא בנוקבא של הקדשה שהן
האמהות שמהן באין י"ב שבטים.

יש לזכר זכות אמהות: ב"להה ר"חל ז"לפה ל"אה

וּלְבָן צְרִיכִין לְזַהַר לְהַזְהִיר לְנָשִׁים דְּוָקָא בְּשַׁעָה שְׁמַנִּיחִין הַבְּרִזָּל. מִפְּנֵי הַתְּקוּפָה לְזַכֵּר זְכוּת אִמָּהוּת ב"לָהָה ר"חל ז"לָפָה ל"אָה, שְׁזְכוּתָן יַעֲמֵד לָנוּ לְהַצִּילָנוּ מִכָּל גְּזֵרוֹת רָעוֹת וְקָשׁוֹת, כִּי עַנְיָן גָּדוֹל הוּא כְּשֶׁמְצָרֶף מַעֲשֵׂה עִם מַחֲשָׁבָה וְהוּא יַחֲוֵד גָּדוֹל וְחָכִיב מְאֹד לְגַבֵּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְצִיל מִכָּל רָעָה וּמִכָּל פְּגַע רַע בַּעֲזֵרַת ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וְעַל כֵּן בַּהֵיּוֹת הַחוּטָאִים מִתְרַבֵּים בְּיִשְׂרָאֵל חֵס וְשָׁלוֹם אַזֵּי מֵדַת הַדִּין רוּדֶף לְשִׁפְיַת דָּמִים דְּוָקָא.

וּכְדַאִיתָא בְּזַהַר שְׁמוֹת (דָּף י"ב עמוד א'): עב"וּתְרַד בַּת פְּרַעָה לְרַחֵץ עַל הַיָּאוֹר" (שְׁמוֹת ב, ה) הָיָה נִחְתָּא מֵדַת הַדִּין לְאַסְתָּחָא מִדָּמֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל "עַל יַד הַיָּאוֹר" - הַיָּא תוֹרָה שְׁנַמְשַׁלַּת לְמִים עַל עֲלַבּוּנָה שֶׁל תוֹרָה. אַכֵּן עַל יְדֵי תְּשׁוּבָה מַעֲבִירִין הַכֹּל, וּכְדַאֲמַר רַבֵּי יְהוּדָה, "כָּל מַלְיָן דְּעֵלְמָא תִּלְיָן בַּתְּשׁוּבָה וּבַצְּלוּתָא דְּצִלוּ

עב) פרוש הזהר בלשון קדש:

"וּתְרַד בַּת פְּרַעָה לְרַחֵץ עַל הַיָּאוֹר" - יְרַדָּה מֵדַת הַדִּין לְרַחֵץ בְּדָמֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִלְל עֲלַבּוּנָה שֶׁל תוֹרָה. זֶה שְׁכַתוּב בְּהַמְשָׁף הַפְּסוּק: "עַל יַד הַיָּאוֹר" - הַיָּא תוֹרָה, שְׁנַמְשַׁלָּה לְמִים. אַכֵּן עַל יְדֵי תְּשׁוּבָה מַעֲבִירִים אֶת כָּל הַקְּטוּרִיגִים, וְכִמוֹ שְׁאֲמַר רַבֵּי יְהוּדָה: "כָּל הַדְּבָרִים שְׁבַעוּלָם תְּלוּיִם בַּתְּשׁוּבָה וּבַתְּפִלָּה, שְׁמַתְפַּלְלִים בְּגִי אָדָם לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן שְׁכֵן מִי שְׁמוּרִיד דְּמַעוֹת בַּתְּפִלָּתוֹ, שְׁכֵן אֵין לָךְ שַׁעַר, שְׁאִין הַדְּמַעוֹת חוֹדְרוֹת בַּעֲדוֹ. מוֹהוּ שְׁכַתוּב: 'וּתְפַתַּח וּתְרַאֲהוּ אֶת הַיֶּלֶד?' 'וּתְפַתַּח' - הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא מַחֲזֵרַת תְּמִיד לְפַתַּח בְּזְכוּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְכִיּוֹן שְׁפַתְחָה רְאֵתָה אֶת הַיֶּלֶד בּוֹכָה - אֵלוּ יִשְׂרָאֵל, הַנִּקְרָאִים 'יֶלֶד שְׁעִשׂוּעִים', בּוֹכִים מִתּוֹךְ תְּשׁוּבָתָם, אַז 'וּתְחַמַּל עָלָיו' - וְדִינָיִם מְסַתְּלָקִים מֵהֶם וְכֵן גְּזֵרוֹת רָעוֹת, וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם.

בְּנֵי נֶשֶׁא לְגַבֵּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל שָׁכֵן מֵאֵן דְּאוּשִׁיד
 דְּמַעֲיִן בְּצִלוֹתָא דְלִית לָךְ תַּרְעָא דְלֵא עָאֲלִין דְּמַעֲיִן מֵה
 כְּתִיב 'וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד', "וַתִּפְתַּח" - קָאֵי עַל
 הַשְּׂכִינָה דְאִיהִי פִתְחָא תְדִיר בְּזְכוּתִיהוּן דְיִשְׂרָאֵל וְכִיּוֹן
 דְּפִתְחָה וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד בּוֹכָה - הִינּוּ יִשְׂרָאֵל דְנִקְרְאִים
 יֶלֶד שְׁעִשׂוּעִים "וְהִנֵּה" - רוּצָה לֹמַר דְּמֵהֲדִרִין בְּתִשׁוּבָה
 וּבְכָאֵן קַמִּיה "וַתַּחֲמַל עָלָיו" - וְדִינִים מִסְתַּלְקִין מִנֵּיהּ
 וְכָל גְּזֵרוֹת בִּישׂוּן וּמִרְחַם עָלֵיהּ "וַתֹּאמֶר מִיִּלְדֵי הָעֵבְרִים
 זֶה" - שֵׁישׁ לוֹ רַךְ לִכְבּ וְלִבּ בְּשׂוֹר וְאִינֵם קָשִׁי עֲרַף
 מְלַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה".

סדר הלימוד ליום כה אדר [יום 173 בשנה]

בד' תקופות השנה מכריזים על התשובה

וְדַע כִּי בְד' תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה מְכַרְיָזִים עַל הַתִּשׁוּבָה כְּמוֹ
 שְׁכַתְּבֵתִי לְעִיל. עַל כֵּן בְּאוֹתוֹ הַפַּעַם הוּא עֵת וְזִמְנָן
 לְהַתְּעוֹרֵר עַל הַתִּשׁוּבָה וּבְפִרְט בְּתְּקוּפַת תַּמּוּז שְׁהִיא
 חֲמוּרָה מִשָּׂאֵר תְּקוּפוֹת מִי הוּא אֲשֶׁר לֹא יִירָא וְיִשִּׁים דְּבָר
 זֶה אֶל לְבוֹ. וַיִּחְרַד מִפְּנֵי הַדִּין וַיִּתְחַרַּט בְּמַעֲשָׂיו וַיַּעֲשֶׂה
 תִּשׁוּבָה בְּכִי וּבְתַחֲנוּנִים וְאָז וָשָׁב וְרָפָא לוֹ.

— פֶּרֶק מ"ח —

א. מִנְהַגֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְהַתְּחִיל לְתַקַּע מְרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוּל
 שֶׁהוּא שְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה, דְּמִיּוֹן בְּעַל חוּב
 שְׁנוֹתָנִין לוֹ זְמַן בֵּית דִּין שְׁלֹשִׁים יוֹם לְהַמְצִיא מְעוֹת כְּדִי
 שִׁישְׁלֵם לְכַעֲלֵי חוּבוֹת, כֵּן בְּדְמִיּוֹן זֶה נוֹתְנִין לוֹ לְאָדָם

בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה זְמַן שְׁלֹשִׁים יוֹם לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, כְּדִי שְׂיֵצֵא זְכָאֵי מִבֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה בַעֲשִׂית תְּשׁוּבָה תְּפִלָּה וְצִדְקָה לְהַעֲבִיר מֵעָלָיו רַע הַגְּזֵרָה.

ב. וְהַשׁוֹפֵר בָּא לְעוֹרֵר, כִּי הוּא מְרַמֵּז עַל קֶרֶן יִשְׂרָאֵל וְרוֹמֵז עַל קֶרֶן שֶׁל עֲקֵדַת יִצְחָק שְׁנֶאֱמַר בּו (בְּרֵאשִׁית כב, יג) "אֵיל אַחַר נֶאֱחָז בְּסִבְךָ בְּקֶרְנָיו", וְאֵיתָא בַּמְדֻרָשׁ (יְלִקוּט בְּרֵאשִׁית, רְמֵז קא) שְׂיֵהִיו יִשְׂרָאֵל נֶאֱחָזִים בַּעֲבֻרוֹת אָבֶל סוֹפֵן לְהַגְאֵל בְּקֶרְנָיו שֶׁל הָאֵיל, הֵדָא הוּא דְכֹתִיב (שְׁעִיָּה כז, יג) "בַּיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפֵר גָּדוֹל", לְפִי שְׂאֲבָרְהֶם אָבִינוּ רָאָה אֶת הָאֵיל נוֹתֵשׁ וְחוֹרֵשׁ, רוֹצֵה לֹמַר שְׂהִיָּה אֵיל בְּצַעַר מִחֲמַת קִשֵׁי הַשְּׁעָבוֹד שֶׁל אַרְבַּע גְּלוּיּוֹת.

אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הָאֵיל זֶה הוּא סִימָן לְבִנְיָן לְהַסְתַּבֵּךְ מִמַּלְכוּת בָּבֶל לְמַלְכוּת מְדִי, וּמְמַדֵּי לַיָּוֹן, וּמִיּוֹן לְיִשְׁמַעֲאֵל וְאָדוֹם וְסוֹפֵן לְהַגְאֵל בְּקֶרְנָיו שֶׁל הָאֵיל, זֶהוּ שְׁנֶאֱמַר (זְכָרְיָה ט, יד-טו) "וְהָיָה אֵלֶיכֶם בְּשׁוֹפֵר יִתְקַע ה' צְבָאוֹת יַגֵּן עֲלֵיכֶם".

סדר הלימוד ליום כו אדר [יום 174 בשנה]

לְבוֹ שֶׁל הָאָדָם צָרִיךְ לְחַרֵּד כַּאֲשֶׁר שׁוֹמַע קוֹל שׁוֹפֵר
ג. לְכֹן, מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר חָרַד לְדַבֵּר ה', כְּשֶׁשׁוֹמַע קוֹל
 הַשׁוֹפֵר יִחַרֵּד לְבוֹ וְיִתְמַלֵּא רֵתֶת וְרַעְדָּה מִפְּנֵי פֶחַד ה'
 וּמִהֲדַר גְּאוֹנוֹ. שׁוֹפֵר מְרַמֵּז שְׁפָר"ו מֵעַשְׂיֶכֶם וְעַזְבוּ
 דְּרִכְיֶכֶם הָרָעִים.

רְמִזִּים שֶׁל "תְּקִיעַה שְׁבָרִים תְּרוּעָה"

תְּקִיעָה הוּא תְּפִלָּה, וְצָרִיךְ הָאָדָם לֹמַר, רַבּוֹן הַעוֹלָמִים,
 תְּקַ"ע שֵׁם שֶׁל י"ה בֵּין יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת יְתֵד תְּקוּעַ

(שמות יז טז) "יָד עַל כַּס יְ-הֵ". שְׁבָרִים הוּא רִמּוּז, שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁבֵר וַיִּמְגַר וַיִּכְלֶה כֶּסֶף שֶׁל סִטְרָא אַחְרָא שְׁלֵא תִשְׁלַט עַל יִשְׂרָאֵל, וְאִז "תְּרוּעָה", יִתְרוּעְעוּ וַיִּשְׁירוּ יַחְדָּיו הֵנָּה וְעַם הַה"א בְּדַחֲלֵיו וּרְחִימוּ בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

ד. עַל כֵּן יִתְעוֹרֵר כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְקוֹל הַשׁוֹפָר הַמְּכַרִּיז וַיִּמְעוֹרֵר וּמִתְרָה עַל הַתְּשׁוּבָה, וְקוֹם קָרָא לְאַלְהֵיךָ בְּכִי וְתַחֲנוּנִים, כְּפִי מְנַהֵג אֲנָשִׁי מַעֲשֶׂה, שֶׁכְּשֶׁתּוֹקְעִין בְּשׁוֹפָר מְרֹאשׁ חֲדָשׁ אֱלוֹל, הוֹפֵךְ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וְקוֹרָא לֵה' בְּקוֹל בְּכִי וַיִּלְלֶה, וְאוֹמֵר: חֲנָנִי, חֲנָנִי ה' "א-ל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף רַחֲמִים מִתְנַהֵג בְּחִסְדֵיךָ וְכוּ", "וַיַּעֲבֹר ה' עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא, ה' ה' א-ל רַחֲמוֹם" וְכוּ' עַד סוּף שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת.

על כל אחד להוכיח את חברו

וְאַחַר כִּךְ יַעֲוֹרֵר לֵב חֲבֵרוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וּמְכַל שִׁכְן כְּשֶׁרוֹאֶה בְּחֲבֵרוֹ דְּבַר מְגַנֶּה צָרִיךְ לְהוֹכִיחוֹ וְלוֹמַר לוֹ בְּנִחַת, אַחֲרֵי, יָדִיד נִפְשִׁי, הַגִּיעַ עֵת וּזְמַן לְתַקֵּן הַמַּעֲוָת וּלְיִשֵּׁר הַמַּסְלָה, שֶׁמַּע נָא לְדַבְרֵי וְהִסֵּר מִמֶּךָ הַמְּכֻשׁוֹל אֲשֶׁר בְּךָ אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ מַעֲשִׂים שְׁלֵא כַּהֲגִן, כִּי מְכָרַח אֲנִי לְהַזְהִיר אוֹתְךָ. וְאִם רָאִיתָ בִּי דְבַר שְׂאִינוֹ הִגּוֹן אִף אֶתָּה אֲמַר לִי כִּךְ וְכִךְ עֲשִׂיתָ, כִּי אֲנָשִׁים אַחִים אֲנַחְנוּ וְנִשְׁמוֹתֵינוּ הֵם מִמְּקוֹם אֶחָד - דִּמְתַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד.

סדר הלימוד ליום **כז אדר** [יום 175 בשנה]

מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד מִתְלַמְּדֵי הָאָרִיז"ל, שֶׁהָיָה מְעוֹרֵר בְּנֵי אָדָם לַתְּשׁוּבָה. ה. וְכִמוֹ שֶׁמְצַיְנוּ בְּחִסְדֵיךָ אֶחָד וְשִׁמוֹ רַבִּי אַבְרָהָם, תְּלַמְּדוּ שֶׁל הָאָר"י ז"ל, שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בְּשׁוּקִים וּבְכַרְחוּבוֹת וְהָיָה

מכריז על התשובה, והיה מקהיל כנופיא של בעלי בתים והיו הולכים לבית הכנסת של האשכנזים ואמר להם, ממני תראו וכן תעשו לקבל ארבע מיתות בית דין, והיה נכנס לשק אחד, והיה מצוה לגררו בכל אך ורחב בית הכנסת כדי לבזותו ולהכניע את יצרו.

אחר כך צוה לקח כל אחד אבן של משקל לטרא וחצי והיו זורקין עליו, ואחר כך יצא מהשק, והיה מוכן בבית הכנסת מטה, ובתוך המטה היה מנח מין עשב שקורין ("ברען נעסטליו") והיה פושט את בגדיו ומשליך את עצמו על החרולים ערם, והיה מתגלגל תוך (הברען נעסטליו) עד שנעשה בשרו כמו אבעבועות, ואחר כך היו מלקין אותו שלשים ותשע מלקות נגד הרג.

ואחר כך היה טובל עצמו במקנה פי הטבילה היא נגד חנק, ואחר כך היה אומר לאנשים שהיו שם: רבותי, מי שרוצה להנצל מדין של גיהנם יעשה כמנהג הזה. ומיד נזדרזו כלם יחד וקבלו עליהם כל אותן היסורים באהבה ובחבה, והיו מרימים קולם בבכייה והתודו על עונם, ולא זזו משם עד שנעשו כלן בעלי תשובה גמורים כל ימי חייהם.

ו. ובאותו הזמן היה איש אחד שלא היה רוצה לעשות כן, באשר שידעו בני אדם שהוא בעל תשובה. מה עשה, לקח שק אחד והלך אחר חצי הלילה לפני פתח בית הכנסת, ונכנס בשק מכסה כלו מראשו ועד רגלו בענין שלא היו יודעין מי הוא, והפך פניו אל הקיר, ועמד שם כל חצי הלילה וכל היום

עד חצי לילה אחרת מעת לעת בתפלה ובתחנונים
ובכיות.

תשובה המעלה היא התשובה שעושה בסתר
ביון שעבר עליו חצי הלילה, כשהיו כלם ישנים, אז יצא
מבית הכנסת והלך לביתו, כי בני אדם לא היו
יכולין לידע מי הוא זה. והיה האר"י ז"ל אומר, ודאי זהו
תשובה שלימה, כי תשובה וצדקה בחדא סדרא אנהו
[פרוש: בסדר אחד הם].

לקיים תחלה "סור מרע" ואחר כך "ועשה טוב"
ז. וכשם שצדקה מבחרת כשהיא נסתרת ובסתר, כן
התשובה היא יפה כשהיא בסתר, כי אין הסטרא
אחרא יכולה לשלט עליו להסיר אותו מדרכי תשובה.
והעקר, שיקים תחלה סור מרע ואחר כך ועשה טוב, ואז
הבא לטהר מסייעין לו (שבת דף ק"ד עמוד א').

סדר הלימוד ליום כח אדר [יום 176 בשנה]

פְּרָשַׁת מ"ט

פרשת צו

א. כתבו רבותינו זכרונם לברכה (מדרש משלי פרק ו, ד)
"התחלת התעוררות התשובה הוא התענית". ונבאר
ענין כח התענית, רק נקדים מה שמצאתי בזהר פרשת
שמות (חלק ב', דף כ' עמוד א'):

ע"ר רבי אבא הוה אזיל באורחא והוה עמיה רבי יצחק.
עד אדהוו אזלי, פגעו באנון ורדא. נטיל רבי

אָבא חַד וְרָדָא בִּידֵיהּ וְהָוָה אָזִיל. פָּגַע בְּהוּ רַבִּי יוֹסִי, אָמַר,
וְדַאי שְׂכִינְתָא הָכָא וְאַנָּא חֲמִינָא בִּידֵיהּ דְּרַבִּי אָבא לְמִלְרָף
חֲכַמְתָּא סְגִיאַה, דְּהָא יַדְעָנָא דְּרַבִּי אָבא לָא נָטִיל הָאִי וְרָדָא
אָלָא לְאַחְזָא חֲכַמְתָּא.

אָמַר רַבִּי אָבא, תִּיב בְּרִי. יִתְבוּ, אָרַח רַבִּי אָבא בְּהָהוּא
וְרָדָא. אָמַר, וְדַאי אִין אֵין הָעוֹלָם מִתְקִימָא אָלָא עַל
הָרִיחַ, דְּהָא חֲזִינָא דְנִשְׁמַתָּא לָא מִתְקִימַת אָלָא עַל הָרִיחַ,
וְעַל דָּא הָדַס צְרִיכִין לְנִטְלָא בְּמוֹצָאי שַׁבַּת.

ב. וְהָנָה בְּאוּר הָעֲנִין לְשַׁבֵּר אֶת הָאָזֶן, כִּי כָשֶׁם שֶׁהִנָּפֵשׁ
שֶׁהִיא הַנְּשָׁמָה נִקְרָאת עוֹלָם קָטָן, אִין קִיּוּם שְׁלָה כִּי
אִם מִהָרִיחַ, וְכִמּוּ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (בְּרֻכּוֹת דף
מ"ג עמוד ב') אֵיזְהוּ דְּבַר שֶׁהִנָּשְׁמָה נִהְיִית וְאִין הַגּוֹף נִהְיֶה זֶה
הָרִיחַ. כֵּן הָעוֹלָם הַגָּדוֹל הַתַּחְתּוֹן וְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, קִיּוּמָן עַל
הָרִיחַ, דְּהֵינּוּ בְּזִמְן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ קָיָם הָיוּ מִקְרִיבִים
קִרְבָּנוֹת וְהָיוּ מְכוּוְנִים בְּשַׁעַת הַהִקְרָבָה כָּל הַיְחודִים הַשְּׂיֻכִין
אֶל הַקְרָבָנוֹת, וּבְשִׁמוֹת הַקְדוּשִׁים הַיּוֹצְאִים מִפְּסוּק (בַּמִּדְבָּר
כח, ח) "אֲשֶׁה רִיחַ נִיחּוֹחַ לָהּ". וְהָיָה מְעוֹרָר רְצוֹן הָעֲלִיּוֹן,
וְנִתְיַחְדּוּ הָעוֹלָמוֹת בְּקִשׁוּרָא חֲדָא וּבְחִבּוּרָא חֲדָא. [פְּרוּשׁ:
וְנִתְיַחְדּוּ הָעוֹלָמוֹת בְּקִשׁוּר אֶחָד וּבְחִבּוּר אֶחָד]

רבי אבא הלך בדרך ועמו רבי יצחק. בדרךם מצאו שיח ורדס. קטף רבי
אבא ורד אֶחָד וְנִטְלוּ עִמּוֹ. פָּגְשׁוּ הַצְּדִיקִים אֶת רַבִּי יוֹסִי שְׁאָמַר: "וְדַאי
הַשְּׂכִינָה פֶּאֶן בְּקִרְבַּ הַצְּדִיקִים וְרוּאָה אֲנִי, שְׂאוּכַל לְלַמֵּד חֲכָמָה מִמָּה שְׁבִידוּ
שֶׁל רַבִּי אָבא, שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ אֲנִי, שְׁלֹא לְחַנֵּם קִטְף רַבִּי אָבא אֶת הַנֶּהָד".
וְאָמַר: "אִין הָעוֹלָם מִתְקִימָא אָלָא עַל הָרִיחַ, שֶׁהָיָה רוּאִים אֲנִי, שֶׁהִנָּשְׁמָה
אֵינָה מִתְקִימַת אָלָא עַל הָרִיחַ, לְכֹן צְרִיף לְהָרִיחַ אֶת הָהָדַס בְּמוֹצָאי שַׁבַּת".

רָמַז לַתַּבַּת "קָרְבָן", לְשׁוֹן קְרוֹב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ

וְזָהוּ מוֹרָה תַּבַּת קָרְבָן, לְשׁוֹן קְרוֹב. וְעַכְשָׁו הַתְּפִלָּה הַיָּא
בְּמָקוֹם קָרְבָן, עַל יְדֵי הֶבֶל פִּיּו. וְכֵן הַתּוֹרָה הַיָּא
בְּמָקוֹם קָרְבָן, וְכֹל הָעוֹסֵק בְּתוֹרַת עוֹלָה כְּאֵלוֹ הַקְּרִיב
עוֹלָה (מְנַחֲת דָף ק"י עמוד א'). וְכֵן הֶבֶל פִּיּו שֶׁל הַמִּתְפַּלֵּל
בְּשַׁעַת הַתְּעֻנִית הוּא דוֹמָה לְרִיחַ הַקְּרִבָּנוֹת.

ג. וּבְאֵר הַזֵּהָר (שם) כִּי כֶּשֶׁם שֶׁהוֹרְדָא (שְׁקוּרִין בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנו
"רוזין") הַיָּא אֲדָמָה, וְכִשְׁמַבְשָׁלִין אוֹתָהּ בְּאֵשׁ נִעֲשִׂית
לְבָנָה וְהַיָּא סִימָן שֶׁהָאֲדָם הוֹפֵךְ לְלֶבֶן, כְּמוֹ כֵן הַקְּרִבָּן הוּא
חֵלֶב וְדָם, אֲדָם וְלֶבֶן. וְהָעֵשֶׂן הָעוֹלָה הוּא חֹר, לְרִמּוֹ
שֶׁהַחֵטָא שֶׁהוּא אֲדָם נִהְפֵךְ לְלֶבֶן. וְכִמוֹ כֵן הַתְּעֻנִית שֶׁאֲדָם
מְקָרִיב חֵלְבוֹ וְדָמוֹ, וּבְכָל תְּעֻנִית יֵשׁ בְּהַגּוֹף חֲמוּם שֶׁמוֹרָה
שֶׁהָאֲדָם נִהְפֵךְ לְלֶבֶן עַל יְדֵי הַחֲמוּם.

וְהַיָּנוּ דְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, ע"כּ הוֹינָא יְתִיב בְּתַעֲנִית
הוּא מְצַלִּי, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ
שֶׁהַקְּרִבָּתִי לְפָנֶיךָ חֵלְבִי וְדָמִי, וְגוֹפִי הוּא נִדְלָק
מִחֲמִימוֹת חֲלָשֶׁת גּוֹפִי. יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שְׂיֵהָא הָרִיחַ
הָעוֹלָה מִפִּי בְּשַׁעַת זוֹ כְּרִיחַ נִיחוּחַ כְּקְרִבָּנוֹת הַמְזֻבַּח
וְתִרְצָנִי."

עד) פרוש הזהר בלשון קדש:

כְּשֶׁהֵייתִי יוֹשֵׁב בְּתַעֲנִית הֵייתִי מוֹתַפְלֵל: "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם! גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ
שֶׁהַקְּרִבָּתִי לְפָנֶיךָ חֵלְבִי וְדָמִי, וְגוֹפִי הוּא נִדְלָק מִחֲמִימוֹת חֲלָשֶׁת גּוֹפִי. יְהִי
רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שְׂיֵהָא הָרִיחַ הָעוֹלָה מִפִּי בְּשַׁעַת זוֹ כְּרִיחַ נִיחוּחַ כְּקְרִבָּנוֹת
הַמְזֻבַּח וְתִרְצָנִי".

סדר הלימוד ליום **כט אדר** [יום 177 בשנה]

תשעה דברים שפוגמים התענית

ד. ואחר שבארנו קצת מעלת התענית נבאר דברים הפוגמים בתענית:

האחר, לזהר ביום התענית להתעסק בדברים שבקדשה, ולא כמו מקצת בני אדם ההולכים ועוסקים בדברים בטלים וליצנות ויצא שחרם בהפסדם.

השני, מאן דמפרסם תעניתו הוא ענין גרוע, ודומה לנותן מתנה לחברו ומכריזו ברבים.

השלישי, הכוועס ביום התענית, ודומה לנותן מתנה דרך כעס.

הרביעי, יראה ללמד אף מעט קדם שיטעם מאומה. ה. החמישי, ידקדק אחר פת ישראל.

הששי, לשלח תחלה לעני ממאכל שהכין לו.

השביעי, הוא עקר ומקור לכלם, שיזהר שלא לאכל דרך רעבתנות, והוא אסור גמור, כי זהו מדת עשו הרשע שאמר (בראשית כה, ל) "הלעיטני נא", וכתוב במשלי (יג, כה) "בטן רשעים תחסר". והרבה בני אדם נכשלין בזה שאוכלין במהירות דרך זולל וסובא, והוא פגם גדול מאד.

השמיני, שלא ישתה הרבה בכדי שישתכר, שאז ישתקע בשנה על ידי בלבול דעת השכרות, ונמצא שהפסיד במה שלא הפקיד רוחו ונשמתו קדם

הַשָּׁנָה בִּידוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכֹנֶנָה וּבְדַעָה צְלוּלָה, וְהוּא חַיּוּב גְּדוּל, כְּדֹאִיתָא בְּזֵהר פְּרִשְׁת דְּבָרִים (דף ר"ס עמוד א) בְּאַרְיִכוֹת, עֵינֵי שָׁם.

הַתְּשִׁיעִי, יוֹם הַתְּעִנִית הוּא מְסַגֵּל שֵׁיפְרֵשׁ הָאָדָם חֲטָאֵי לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאִז אֵין לְהַשְׁטֵן שׁוֹם קְטָרוּג בְּקָרְבָנוּ אוּ בַתְּפִלָּתוֹ.

הַנְּחִיצוֹת לְפָרֵט חֲטָאֵי בְּפִי

ו. וְדָבָר זֶה מְבָאָר בְּזֵהר פְּרִשְׁת וַיִּקְרָא (דף כ' עמוד א) זֶה לְשׁוֹנוֹ:

עֵיִרְבִי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִלִּי בְּאוֹרְחָא. עַד דִּהוּוּ אֲזִלִּי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיָא, בּוֹא וְנִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵיתָא. פְּתַח רַבִּי חֵיָא וְאָמַר (תְּהִלִּים ל.ב, ה) חֲטָאֵתִי אוֹדִיעֶךָ, מִכָּאֵן אוֹלִיפְנָא דְכָל בַּר נֶשׁ דְּמִכְסָה חֲטָאֵי וְלֹא מְפָרֵשׁ לוֹן קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא וְיִתְבַּע רַחֲמֵי לָא יְהִיבִין לִיה לְמַפְתַּח פְּתַחַא דִּתְשׁוּבָה, וְאִי פִרֵשׁ לוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָיִס עֲלֵיהּ

(עה) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי הִלְכוּ בְּדָרָךְ. עוֹד הֵם הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיָא: "בּוֹא וְנַעֲסֵק בַּתּוֹרָה". פְּתַח רַבִּי חֵיָא וְאָמַר: "חֲטָאֵתִי אוֹדִיעֶךָ" - מִכָּאֵן לְמַדְנִי, שְׂאָדָם הַמְּכַסֶּה חֲטָאֵי וְאֵינוֹ מְפָרֵשׁ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִבְקֵשׁ רַחֲמִים עַל עֲצָמוֹ אֵין מְנִיחִים אוֹתוֹ מִן הַשָּׁמַיִם לְפַתַּח פְּתַח הַתְּשׁוּבָה. אִם מְפָרֵשׁ הָאָדָם אֶת חֲטָאֵי מִרַחֵם עֲלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִגְבִּיר אֶת מִדַּת הַרַחֲמִים עַל מִדַּת הַדִּין, וְכֵן שָׁפֵן אִם הָאָדָם בּוֹכֵה לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהֲרִי כָּל הַשְּׁעָרִים נְעוּלִים חוּץ מִשְׁעָרֵי דְמַעַה וְתַפְלָתוֹ מִתְקַבְּלָת. עַל כֵּן כָּל הַמְּפָרֵשׁ חֲטָאֵי - כְּבוֹד הַמְּלָךְ הוּא וּמִגְבִּיר אֶת מִדַּת הַרַחֲמִים, עֲלָיו נֶאֱמַר: "זוֹבַח תּוֹדָה יִכְבְּדֶנְנִי" - שְׁנֵי כְּבוֹדִים: אֶחָד בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֶחָד לְעוֹלָם הַבָּא."

וַיִּתְגַּבְּרוּן רַחְמֵי עַל דִּינָא, וְכָל שַׁפְּן אֵי אִיהוּ בְּכִי, דְּהָא כָּל
פְּתַחֲיָן סְתִימִין וְאִיהוּ פְּתוּחַ וְאִתְקַבַּל צְלוֹתֵיהּ.

כַּאֲשֶׁר הָאָדָם מְפָרֵט חֲטָאֵיו - כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - לְהַגְבִּיר
עָלָיו רַחֲמָנוּתוֹ

וְעַל דָּא, מֵאֵן דְּמִפְּרֵשׁ חֲטָאֵיהּ, יִקְרָא דְּמִלְכָּא הוּא
לְאַתְגַּבְּרָא רַחְמֵי עַל דִּינָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (תְּהִלִּים נ, כג)
”זוֹבַח תּוֹדָה יִכְבְּדֵנִי”, תְּרִין כְּבוֹדִין אָנּוּן, חַד לְעִילָא וְחַד
לְתַתָּא, חַד בְּעִלְמָא דִּין וְחַד בְּעִלְמָא דְּאִתִּי.

סדר הלימוד ליום **א ניסן** [יום 178 בשנה]

בְּכִי הַשְׂכִּינָה בְּעַת חֲרָבָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

ז. **”שִׁפְתַּח עוֹד וְאָמַר, דְּבַהֲהוּא יוֹמָא דְּאִתְחַרַּב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ**
לְתַתָּא וְיִשְׂרָאֵל אֲזָלוּ בְּגָלוּתָא וְרַחֲמִים עַל צְוֹאֲרֵיהוֹן
וַיִּדְיֵהוֹן מְהֵדִיקִין לְאַחֻרָא, וַכִּנְסַת יִשְׂרָאֵל אֶתְתַּרְכַּת מִבֵּית

עו) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

הוֹסִיף רַבִּי תַנְיָא וְאָמַר: ”בְּאֹתוֹ יוֹם בּוּ נְחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה, בְּעוֹלָם
הַזֶּה, וְיִשְׂרָאֵל הִלְכוּ לְגָלוּת כְּשִׁרְחִים עַל צְוֹאֲרֵיהֶם וַיִּדְיֵהֶם אֲסוּרוֹת
לְאַחֻרֵיהֶם, וְהַשְׂכִּינָה - כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, גְּרָשָׁה מִבֵּית הַמְּלָכוֹת לִילָף בְּעִקְבוֹת
בְּנֵיהּ - אִמְרָה הַשְׂכִּינָה, בְּשַׁעַת שְׁיִרְדָּה מִמִּשְׁכְּנָה: ’אַלֶּף בַּתְּחִלָּה וְאַבְּכָה עַל
בֵּיתִי וְעַל בְּנֵי וְעַל הַיְחוּד הַגָּדוֹל, שְׁנַעֲשֶׂה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ עַל יְדֵי הַקְּרָבָנוֹת
- וְעַתָּה בְּטָלִים. וַכִּשְׁיִרְדָּה הַשְׂכִּינָה מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה רָאֲתָה אֶת
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מִטָּה חָרַב וְדַמְיָהֶם שֶׁל צְדִיקִים נִשְׁפָּף כַּמִּים - הַרְיָמָה
אֶת קוּלָּהּ בְּבִכְיָהּ, עַד שֶׁכָּל הָעוֹלָמוֹת הִזְדַּעְזְעוּ וְקוֹל בְּכִיָּהּ הִגִּיעַ עַד כְּסֵא
הַכְּבוֹד. מִשְׁשָׁמַע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת קוּלָּהּ, בִּקְשׁ לְהַחְזִיר אֶת הָעוֹלָם
לְתוֹהוּ וְבָהוּ, עַד שֶׁבָּאוּ מַחְנוֹת וּמִלְאָכֵי מַעְלָה לְנַחֵם אֶת הַשְׂכִּינָה - וְלֹא
קִבְּלָה תְּנַחוּמִים. עַל זֶה אָמַר הַפְּסוּקִי: ’קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע רַחַל מְבַכָּה עַל
בְּנֵיהּ.’

מִלְכָּא לְמִיָּהּ בְּתַרְיֵהוּן וּבְשַׁעְתָּא דְנִחַתְתָּ שְׂכִינְתָּא, אָמְרָה אִיָּהּ בְּקִדְמִיתָא וְאַבְכָּה עַל מְדוּרָאֵי וְעַל בְּנֵי, וְעַל הַיַּחֲוֹד גְּדוֹל שְׁהִיָּה נַעֲשֶׂה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ.

וְכֵן נִחַתְתָּ מִמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה חֲמַת אֶתְרָא דְמִקְדָּשׁ שֶׁל מִטָּה הוּא חָרַב וּדְמִיָּהּ שֶׁל צְדִיקָיָא אֲתוּשְׁד בְּגוּוּה, וְהִיכְלָא קְדִישָׁא וּבֵיתָא אֲתוּקֵד בְּאַשָׁא כְּדִין אָרִימַת קְלָא, וְאֲתַרְגִּישׁוּ עַלְמֵי עַלְאֵי וְתַתְּאֵי, וּמִטָּא קְלָא לְעִילָא עַד אֲתַר דְּמִלְכָּא שְׁרִיא וּבְעֵי מִלְכָּא לְמַחְרַב עַלְמָא לְתַהוּ וּבַהוּ עַד דְּנִחַתְתִּי כַּמָּה אַכְלוּסִין וְכַמָּה מְשַׁרְיָן לְנַחֵם הַשְּׂכִינָה וְלֹא קִבְּלָה תַנְחוּמִין, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב: (יְרֵמְיָה לֵא, יד) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע, רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהּ וְגו'.

וְתַחֲלַת יְצִיאָתָהּ מִבֵּית מִקְדָּשָׁא וְשַׁרְתָּהּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְלִבְתַּר נִפְקַת מִן אֶרְעָא קְדִישָׁא לְמַדְבָּרָא, וְיִשְׁבָּה תַּמָּן תְּלַת יוֹמִין וְקִרְאָה שֵׁם (אֵיכָה א, א) "אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדַד הָעִיר" וְגו'.

כֵּן רַבֵּי חֵיָא וְרַבֵּי יוֹסִי כו'. עַד דְּהוּוּ יְתַבֵּי פְּרַח חַד עוֹפָא וּרְחִישׁ קַמֵּיהוּ שְׁיִלְכוּ מִכָּאן. אָמַר רַבֵּי חֵיָא,

(זז) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

ובתחלה יצאה השכינה מבית המקדש ושכנה בארץ ישראל, ולאחר מכן יצאה מארץ הקדש למדבר וישבה שם שלשה ימים וקוננה שם: 'איכה ישבה בדד העיר' וכו'.

(זח) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

כְּכֵן רַבֵּי חֵיָא וְרַבֵּי יוֹסִי. עוֹדֵם יוֹשְׁבִים, פְּרַח עוֹף אֲחָד לַפְּנִיָּהֶם וְקִשְׁקֵשׁ לַפְּנִיָּהֶם פְּאוּמֹר: "לְכוּ מִכָּאן!" אָמַר רַבֵּי חֵיָא: "בּוֹא וְגַלְף מִכָּאן, שְׂוֹדָאֵי יוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם הַנֶּם לְסֻסִּים וְגַזְלָנִים". קָמוּ הַצְּדִיקִים וְהִלְכוּ. אַךְ הַתַּחֲלִילוּ

נִיקוּם מֵהֶכָּא דְּיִדְאֵי יְתָבֵי טוֹרֵיָא הֶכָּא, (רוצָה לומר יֵשׁ כָּאן גְּזֻלָּיִם יוֹשְׁבִים), קָמוּ וְאָזְלוּ עַד דְּאֶהְדְּרֵי רִישֵׁיהּוּ חֲמוּ אַנוּן לְסִטִּין דְּרַהֲטֵי אַבְתְּרֵיהּוּ וְאַתְרַחֲישׁ לְהוּן נָסָא וְאַשְׁכַּחוּ חַד טַנְרָא וְחַד מְעַרְתָּא וְעָאלוּ תַמָּן. יְתָבוּ תַמָּן יוֹם אֶחָד וְלִילָה אֶחָד.

ע"ב רַמְשׁ לִילָיָא אַתְנַהִיר סִיְהֵרָא בְּמַעְרְתָּא, עֲבֵרוּ תַמָּן תַרְיִן טִיעִין וְחֲמַרִּיהוּן טְעוּנִין יִין וּמִיכְלָא לְהוּ, אָמְרוּ, נִיתוּב הֶכָּא הָא אֵית לָן לְמִיכַל וְלַמְשַׁתִּי וְלַחֲמַרִּי וְאַנְן נִיעוּל לְמַעְרְתָּא דָּא. אָמַר חַד לְחַבְרֵיהָ לָא תַכְנוּס עַד דִּתְפָּרֵשׁ לִי חַד קָרָא, מַאי דְכְתִיב "אוֹדֶךָ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ וְאַקְנֵה שְׁמֶךָ כִּי טוֹב נִגְדַּד חֲסִידֶיךָ" (תהלים נב יא), וְכִי לְגַבִּי אַחְרָא לָאו אִיהוּ טוֹב? לָא הֵנָּה בִּידֵיהּ. אָמַר לִיהּ, וַיִּ לְטִיעָא דְשַׁבְּקִיהָ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאוּרִיתָא וְעַסְקִי בְּטִיעָא רַבִּי יוֹסִי דְהוּוּ יְתָבֵי בְּמַעְרָא חַדוּ.

לְלַכְתָּ וְהִנֵּה חֲבוּרַת לְסִטִּים רוֹדְפֵת אַחֲרֵיהֶם. הַתְּרַחֵשׁ לָהֶם גַּס וְנִקְרָה לָהֶם סָלַע וְבוּ מַעְרָה וְנִכְנְסוּ לָשֶׁם. יֵשְׁבוּ שָׁם יוֹם אֶחָד וְלִילָה אֶחָד.

(ט) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

כְּאֶשֶׁר יָרַד הַלֵּילָה וְהַאִיר הַיָּרֵחַ, עֲבֵרוּ שָׁם שְׁנֵי רוּעִים עַל חֲמוּרִים טְעוּנִים יִין וּמִזוּן. אָמְרוּ הַרוּעִים אִישׁ לְרֵעֵהוּ: "נִחְנֶה כָּאן כְּדֵי לְאַכֹּל - אֲנַחְנוּ וְחֲמוּרֵינוּ - וְנִכְנַס לְמַעְרָה". אָמַר הָאֶחָד לְחַבְרוֹ: "אֵל תַּכְנוּס לְמַעְרָה עַד שֶׁתַּסְבִּיר לִי פְּרוּשׁוֹ שֶׁל פְּסוּק אֶחָד: 'אוֹדֶךָ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ וְאַקְנֵה שְׁמֶךָ כִּי טוֹב נִגְדַּד חֲסִידֶיךָ' - הָאֵם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא טוֹב רַק לְחֲסִידָיו וְלֹא לְאַחֲרֵים?" לֹא יָדַע חַבְרוֹ לְעֲנוֹת לוֹ עַל שְׁאֵלָתוֹ. אָמַר לוֹ: "אִוִי לְרוּעִים, הַעוּזִיבִים אֵת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאֵת הַתּוֹרָה וְעוֹסְקִים בְּרַעֲיָהּ".

שָׁמְעוּ זֹאת רַבִּי חִזְיָא וְרַבִּי יוֹסִי בְּיָשְׁבָם בְּמַעְרָה וְשָׁמְחוּ עַל שֶׁהִקְרָה ה' לַפְּנֵיהֶם בְּגֵי תוֹרָה.

אמר רבי חי'א לרבי יוסי, חזי כמ'ה נסים קדשא בר'יך הוא שזיב לן מלסט'ים וסתיר לן במערה בהשקט ושל'ה, והשתא נתחבר עם בעלי תורה.

נפקו מן מערתא ופתחו בשלום ונתחברו יחד, אמר האי טיעא אמרו לי מהו פרוש "כי טוב נגד חסידיך"? אמר רבי חי'א, ודאי דוקא נגד חסידי'ם הקדוש ברוך הוא טוב ולא נגד רשעים דמבזין דברי תורה ולא עסקי באורי'תא, אמר ליה: יאות הוא לפי פשוטה, אבל יומא חד הוינא גבי רבי שמעון בן יוחאי והוא פרש דרך נסת'ר וכי, וגלה אחר כך האי טיעא כמ'ה סודות נפלא'ים. אתא רבי חי'א ורבי יוסי ונשקוהו, ואחר כך אזל כל חד וחד לדרכו.

פ) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר רבי חי'א לרבי יוסי: "ראה כמ'ה נסים עשה עמנו הקדוש ברוך הוא: הציל אותנו מלסט'ים והושיבנו במערה בשקט ובשל'ה, ועתה זמן לנו בני תורה".

פא) פרוש הזהר בלשון קדש:

יצאו מן המערה, ברכו את הרועים בשלום והתחברו אתם. שא'לם הרועה: "אמרו לי רבותי, מהו פרוש הפסוק: 'כי טוב נגד חסידיך' ", ענה רבי חי'א: "בנדאי הקדוש ברוך הוא טוב דוקא לחסידי'ם ולא לרשעים, המבזים את התורה". אמר לו: "נאים הדברים לפי פשוטו של מקרא. אמנם פעם שמעתי מרבי שמעון בן יוחאי פרוש נפלא על פסוק זה בדרך הנסת'ר". ואחר כך גלה הרועה כמ'ה סודות נפלא'ים. באו רבי חי'א ורבי יוסי ונשקוהו, ולאחר מכן נתפרדה החבורה.

סדר הלימוד ליום ב ניסן [יום 179 בשנה]

המחבר את עצמו לתלמידי חכמים, מקרב את הגאולה

ח. הרי, ראה כמה חביבים היו דורות הראשונים, דהו
עסקי בתורה אפלו בדרך, והיה שמחה בידם שהיו
מתחברים בחברותא של בעלי תורה, כי כל המחבר את
עצמו לבעלי תורה, הוא מקרב את הגאולה, כי יש לשכינה
ארבע אמות של הלכה, הליכות עולם לו, שהקדוש ברוך
הוא יחסה עליו כנפיו להציל אותו מפל גזרות רעות,
ותפלתו תהיה קרובה להתקבל, ונכסיהו מתברכין בכל
הברכות, אמן.

פָּרָק ב'

א. כבר כתבנו לעיל בפרקים הקודמים בענין מעלות
תפלתו של עני, ועכשו באתי לכתב עוד דברים
נוספים על הראשונים, כי קרבן העני תמיד הוא מרצה
להקדוש ברוך הוא וכמו שאמר הכתוב, (תהלים נא יט) "לב
נשבר ונדכה אלהים לא תבזה".

מעשה בעשיר שהביא קרבן עני

ואיתא בזהר פְּרָשֶׁת וַיִּקְרָא (דף ט' עמוד א'): כִּי מַעֲשֵׂה
בְּעֵשִׂיר אֶחָד שֶׁהֵבִיא אֶל הַכֹּהֵן לְהִקְרִיב שְׂתִי

פב פרוש הזהר בלשון קדש:

מעשה בעשיר אחד, שהביא שני תורים ובני יונה אל הכהן. אמר לו
הכהן: "קרבן זה אינו נאה לך". הלך אותו אדם לביתו עצוב. שאלוהו

תורים ובני יונה והוא קרבן עני, ואמר ליה הפהן קרבן זה לאו דידך הוא. אתא לביתיה, והוה עציב.

ב. אמרו ליה אחוהי, אמאי את עציב, אמר להו דלא קריב פהנא קרבנא דילי תרין בני יונה, אמרו ליה יאות ושפיר עביד דזהו קרבן עני דכתיב ביה "ואם דל הוא" וגו' (ויקרא יד כא), אלא את צריך לקרבא חד תורא.

נדר שמפאן ולהבא לא יעלו על לבו מחשבות של חטא, חס ושלום **מי אמר** האי גברא בדעתיה ומה על המחשבת חטא החמירה תורה להקריב תורא על חטא עצמו לא כל שפון, נדרנא דלא אסלק על לבאי מחשבה דחטאה, מפאן ולהלאה מה עביד כל יומא אשתדל במשא ומתן ובלילה נאים קצת ואחר כך קרא לאחיו

אחיו: "מדוע הנך עצוב", אמר להם: "משום שהפהן לא קבל ממני את בני היונה ולא רצה להקריבם". אמרו לו אחיו: "צודק הפהן ויפה עשה, שלא הקריב את קרבנה, שהרי תורים ובני יונה - קרבן העני הם, כמו שכתוב: 'ואם דל הוא ואין ידו משגת', אולם אתה שעשיר הנך, צריך היית להביא שור לקרבן".

פג) פרוש הזהר בלשון קדש:

חשב אותו אדם: ומה אם על מחשבת החטא החמירה התורה להקריב שור גדול - על החטא עצמו - לא כל שפון! נודר אני שלא יעלה על לבי מחשבת חטא לעולם. מה עשה מאותו יום? עסק במסחר כל היום ובלילה ישן מעט, ואחר כך הזמין את אחיו ללמוד עמו תורה, והיו מכנים אותו 'היורה אחר' על שם שנעשה אדם אחר. יום אחד פגשו רבי יוסי ורואה, שחלק אותו אדם את נכסיו: חצים נתן לעניים וחצים נתן לסוחרים עוברי ימים, שיתעסקו בסחורה בשבילו, ואלו הוא עצמו ישב ועסק בתורה כל הימים.

שִׁילְמָדוֹ עִמּוֹ תוֹרָה וְהוּוּ קָרִיִן לִיהּ - יְהוּדָא אַחֲרָא. יוֹמָא
 חַד פִּגְעַע בֵּיהּ רַבִּי יִיסָא סָבָא וְהוּוּ פְרִישׁ נְכִסֵּי לְמִסְכְּנָא
 פִּלְגָא וּפְלַגָא לְתַנְן עַל סְחוּרָה לְאַנְשֵׁים הוֹלְכֵי יָמִים וְהוּא
 יְתִיב וְלַעֲזֵי בְאוּרִיתָא.

סדר הלימוד ליום ג ניסן [יום 180 בשנה]

קָרְבֵן הָעֲנִי חֲבִיב אֲצֵל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִכָּל הַקְרָבָנוֹת
 ג. יִפְתַּח וְאָמַר, כָּל מֵאֵן דְקָרִיב קָרְבֵן בְּרַעוּתָא דְלִבָּא
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲזַדְמֵן לְקַבְלִיהּ תָּא חֲזִי קָרְבָנָא
 דְמִסְכְּנָא חֲשִׁיב קָמִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא דְהָא הוּא מְקָרִיב
 חֲלָבוֹ וְדָמּוֹ דְהָא לִית לִיהּ מִיַּדִּי לְמִיכָל וְאִיתִי קָרְבָנָא
 וּבִהּהוּא שְׁעָתָא דְהָעֲנִי מְקָרִיב קָרְבָנִיהּ מְכָרִיזִים בְּשָׁמַיִם
 וְאָמְרִי: (תְּהֵלִים כב כה) "כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקֵּץ עֲנוּת עֲנִי" כִּי
 קָרְבָנִיהּ דְעֲנִי הוּא עֲדִיף מִכָּלֵם דְהָא עֲנִי גָרִים לִי לְמַהוּי
 בְּחֻלְק דְקְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא וְהָעֲנִי גָרִים לִי לְמַהוּי בְּחֻלְק
 דְאוּרִיתָא וּבְגִין כֶּךָ פִּלְגִינָא פִּלְגָא לְמִסְכְּנֵי דְהָא אֲנוּן גְרָמוֹ

פד) פרוש הזהר בלשון קדש:

פִּתַּח אוֹתוֹ אָדָם וְאָמַר: "כָּל הַמְקָרִיב קָרְבֵן בְּכָל לְבוֹ - הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מוֹתְקָרֵב אֵלָיו. בּוֹא וְרֵאָה - כִּמְהָ חֲשׁוּב קָרְבֵן הָעֲנִי לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 שְׁהָרִי קָרְבָנוֹ חֲשׁוּב מִכָּל הַקְרָבָנוֹת, שְׁהָרִי כְּשֶׁהוּא מְבִיא קָרְבֵן - מִמֶּשׁ אֶת
 חֲלָבוֹ וְדָמוֹ שְׁלוֹ מְקָרִיב הוּא, שְׁהָרִי אֵין לוֹ בְּבִיתוֹ מֵה לְאָכֵל וְהוּא מְבִיא
 קָרְבֵן לְה', וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁהָעֲנִי מְבִיא קָרְבֵן מְכָרִיזִים בְּשָׁמַיִם: 'כִּי לֹא בָזָה
 וְלֹא שִׁקֵּץ עֲנוּת עֲנִי', וְקָרְבֵן הָעֲנִי יְקָר מִכָּל, שְׁהָרִי הוּא אֲשֶׁר גָרֵם לִי
 לְהִסְתַּפֵּחַ בְּנַחֲלַת ה' וּבַתוֹרָה, לְכֵן מִחֻלְק אֲנִי אֶת מִחְצִית נְכִסֵּי לְעֲנִיִּים,
 שְׁהָרִי הֵם אֲשֶׁר גְרָמוֹ לִי לְהִדְבֵק בַּתוֹרָה. וְעַקֵּר הַקְרָבֵן תְּלוּי בְּמִחְשַׁבַת הַלֵּב
 וּבְרַצוֹנוֹ, שְׁהִיא חֲבִיבָה מִכָּל לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

לִי כָּל הָאֵי וְכוּ', וְעַקֵּר קִרְבָּנָא הוּא רְעוּתָא דְלִבָּא וְרְעוּתָא
דְנַפְשָׁא דְהוּא חֲבִיב מִן כָּל קָמִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל בְּכוֹנָה וּבְלֵב נִשְׁבֵּר

ד. וְהִשְׁתָּא שְׁהִתְפַּלּוּת הֵן בְּמָקוֹם קִרְבָּן צָרִיךְ הָאָדָם
לְהִתְפַּלֵּל בְּלֵב נִשְׁבֵּר וּלְכוֹן בָּהּ לְתַקֵּן קְשׁוּטִין לְשְׁכִינָה
בְּתַפְלָתוֹ, כִּי אֵלּוּ בְּנֵי אָדָם הַמְּכוֹנִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים
עוֹשִׂים נַחַת רוּחַ לְשְׁכִינָה וְנִקְרָאִין "אֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה" כִּי
מַעֲשֵׂה הוּא לְשׁוֹן תְּקוּן. "וַיַּעַשׂ" - וְתַקֵּן, וְלִכֵּן אָמְרָה
הַשְׁוֹנְמִית לְבַעֲלָהּ: נַעֲשֵׂה עֲלֵית קִיר קִטְנָה וְנָשִׂים שָׁם מְטָה
וְשִׁלְחָן כֶּסֶף וּמְנוֹרָה (מְלָכִים-ב ד י) וְכוֹנְתָהּ הִיְתָה לְכַבֵּד
הַשְׁכִּינָה כִּי הַעֲנִין דְּאַרְבַּעָה דְּבָרִים אֵלּוּ צָרִיכִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְהַכִּין אֶל הַשְׁכִּינָה, וּבַעֲמָדוֹ לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת עֲרֵבִית יְכוֹן
בְּתַפְלָתוֹ שֶׁהִיא נִגְדַּ מְנוֹרָה וּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל עֲרֵבִית הוּא
נִגְדַּ הַמְטָה וּבְשִׁחְרִית פְּסוּקֵי דְזִמְרָה וּקְרִיאַת שְׁמַע הוּא נִגְדַּ
שִׁלְחָן, וְתַפְלָה הוּא נִגְדַּ כֶּסֶף, וְהַכֵּל הוּא כְבוֹד הַשְׁכִּינָה,
עֵינֵי שָׁם בְּאַרְיָכוֹת.

סדר הלימוד ליום ד ניסן [יום 181 בשנה]

חשיבות אמירת פסוקי דזמרה ושירת הים בכונה

ה. על פן יראה האדם כמה היא התפלה חביבה כשהוא
מתפלל בכונה ואיך משמח השכינה לאין ערוך ושעור
כי ^הבשעה שאומר האדם שירות ותשבחות השכינה

פה) פרוש הזהר בלשון קדש:

בשעה שאומר האדם שירות ותשבחות, השכינה מתעטרת באותו הפעם

מתעטרת באותו הפעם בַּהֲהוּא כְּתָרָא דְאַדְמָן הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְאַתְעֵטְרָא לְמַלְכָּא מְשִׁיחָא וּבַהֲהוּא כְּתָרָא
 חֲקוּקִים בּו שְׁמוֹת הַקְדוּשִׁים שֶׁהָיוּ גְלוּפִים בּו בַּהֲהוּא
 זְמַנָּא דְעֵבְרוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם בְּגִין דָּא בְּעֵי בַר נֶשׁ לְכֹון
 רְעוּתֵיהּ בַּהֲהוּא שִׁירְתָּא, וְכָל מֵאן דְזָכִי בַּהֲי עֲלֵמָא
 שְׂאוּמֵר פְּסוּקֵי דְזִמְרָה "וְאִזּוּ יִשִּׁיר" בְּכֹנְנָה, זָכִי לְמַחְמֵי
 מַלְכָּא מְשִׁיחָא בְּתַקוּנֵי הַהוּא כְּתָרָא וּבְכָלֵי מַלְחָמָתוּ
 לְעֵתִיד לְבוּא. וְזָכִי לְשִׁיר הַאי תְּשַׁבְּחָא תַמָּן.

י"ו וְבִיּוֹן דְמָטִי בַר נֶשׁ לְ"יִשְׁתַּבַּח" נְטִיל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הַאי כְּתָרָא וְשׁוּיָה לְקַמְיָה, וְלָכֵן צְרִיךְ לְאַכְלֵלָא לָהּ

בְּכַתְרָה הַהוּא שְׁעֵתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעֵטֵר אֶת מְלַךְ הַמְּשִׁיחִים, וּבְאוֹתוֹ
 הַכְּתָר חֲקוּקִים בּו שְׁמוֹת הַקְדוּשִׁים שֶׁהָיוּ חֲקוּקִים בּו בְּאוֹתָהּ הַעֵת שֶׁעֵבְרוּ
 יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם. מִפְּנֵי זֶה צְרִיךְ הָאָדָם לְכֹון רְצוּנוֹ בְּשִׁירָה הַיָּיָא. וְכָל מִי
 שְׂאוּכָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׂאוּמֵר פְּסוּקֵי דְזִמְרָה "וְאִזּוּ יִשִּׁיר" בְּכֹנְנָה - זֹכֶה
 לְרֵאוֹת אֶת מְלַךְ הַמְּשִׁיחִים בְּתַקוּן כְּתָרָה הַהוּא וּבְכָלֵי מַלְחָמָתוּ לְעֵתִיד לְבוּא,
 וְזֹכֶה לְשִׁיר שִׁירָה זוֹ שֵׁם.

י"ז פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קְדוּשׁ:

וְכִיּוֹן שֶׁמִּגִּיעַ הָאָדָם לְ"יִשְׁתַּבַּח", לֹקַח הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְּתָר הַהוּא וְשֵׁם
 אוֹתוֹ לְפָנָיו, וְלָכֵן צְרִיךְ לְכַלּוֹל אוֹתָהּ בְּשִׁלְשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁמֵהֵן
 מִתְבָּרְכֵת, וְהֵם שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵה בְּשִׁמִּים עֲלִיּוֹנִים שֶׁהֵם: הַצְּרִי וְהַצְּפָרָן,
 הַחֲלֻבְנָה וְהַלְבוֹנָה, מוֹר וְקִצְיעָה, שְׁבֵלֶת גֶּרֶךְ, פְּרָפּוֹם, הַקֶּשֶׁט וְקִלּוּפָה
 וְקִנְמוֹן, בּוּרִית פְּרָשִׁינָה, וְכֵאֵן הֵם: שִׁיר וְשִׁבְחָה, הֶלֶל וְזִמְרָה, עֵז וּמִמְשָׁלָה,
 נֶצַח, גְּדֻלָּה וְגִבּוּרָה, תְּהִלָּה וְתַפְאֲרָת, קְדוּשָׁה וּמְלָכוּת - וְהֵם נִגְדַּ שְׁלֹשׁ
 עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַרְחֻמִּים, וְצְרִיךְ לְאַמְרָם בְּנִשְׁמִיָּה אַחַת, שֶׁלֹּא לְהַפְסִיק
 בְּיַנְיָהֶם, וְאֵם מִפְּסִיק בְּיַנְיָהֶם, אִזּוּ יוֹצֵאת שְׁלֵהֶבֶת אַחַת מִתַּחַת כְּנָפֵי
 הַכְּרוּבִים, וּמְכַרְזִים בְּקוֹל גְּדוֹל: פְּלוּנֵי זֶה הַפְּסִיק בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל אֲדוּנֵי, וְיִכְלָה
 וְיַפְסֵק זְכוּתוֹ, שֶׁלֹּא יֵרָאֶה בְּגֵאוֹת הַמְּלַךְ, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר: "וּבֵל יֵרָאֶה
 גְּאוֹת הִי".

בתְּלִיסָר מְכִילִין עֲלָאִין דְּמִנְהוֹן אֲתַבְּרַכְתָּ, וְאֲנוּן תְּלִיסָר
 בּוֹסְמִין עֲלָאִין דְּאֲנוּן: הַצְּרִי וְהַצְּפֹרֶן, הַחֲלַפְנָה וְהַלְבוּנָה,
 מוֹר וְקִצְיָעָה, שְׁבֻלַת נֶרֶד, כְּרֹכּוֹם, הַקֶּשֶׁט וְקִלּוּפָה וְקִנְמוֹן,
 בּוֹרִית כְּרִשְׁיָנָא (יין קַפְרִיסִין). וְהֵכָא אֲנוּן שִׁיר וְשִׁבְחָה, הַלֵּל
 וְזִמְרָה, עֲזָ וּמְשָׁלָה, נֶצַח, גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה, תְּהִלָּה וְתַפְאֶרֶת,
 קְדֻשָּׁה וּמְלָכוּת, וְהֵן נִגְדַּד י"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים, וְצָרִיךְ לוֹמַר
 בְּנִשְׁמָה אַחַת דְּלֹא לְפִסְק בִּינֵיהּ, וְאִי פְּסִיק בִּינֵיהּ אֲז
 נְפִיק חַד שְׁלֵהוּבָא מִתַּחַת גְּדַפְיָהּ דְּכְרוּבִים וּמְכַרְיִזִים
 בְּקוֹל גְּדוֹל: פְּלוּנֵי דִין פְּסִיק בְּשִׁבְחָה דְּמָרִיָּה, וְיִשְׁתַּצִּי
 וְיִתְפַּסֵּק זְכוּתֵיהּ דְּלֹא יַחְזִי בְּגֵאוּתָא דְּמִלְכָּא כְּמָה דְּאַתָּ
 אָמַר: "וּבַל יֵרְאֶה גְּאוּת ה'" (ישעיה כו ט), עַד כְּאֵן.

למרות שהקדוש ברוך הוא גבוה מן העולם, שומע תפלתו של האדם
 כשמתפלל כראוי

ו. על כן צריך האדם לזהר בזה מאד לומר מן תבת "שיר
 ושבחה" עד "קדשה ומלכות" בתפלת "ישתבח"
 בנשימה אחת, וכן נכון שלא להפסיק בכל מילי דקדשה
 כגון בעניית "אמן יהא שמיה רבא מברוך לעלם ולעלמי
 עלמיא תברוך". וקבלתי בשם חסיד אחד שהיה מדקדק
 כשאמר "אמן יהא שמיה רבא" וכו' לכוון את רגליו
 להדדי [פרוש: אחת אל השנית] כמו בתפלת י"ח כי זה
 אות ומופת שהקדוש ברוך הוא חפץ מאד בתפלתו של
 ישראל, כדאיתא במדרש יחזקאל (זלקוט רמז שלז), ראה כמה
 גבוה הקדוש ברוך הוא מן עולמו ואדם נכנס לבית
 הכנסת ומתפלל אחורי העמוד ומתפך פניו אל הכתל,
 ואם הוא בדרך יהדר אפיה לאילן.

מנהג כֶּשֶׁר לְנֶשֶׁק כְּתָלֵי בַּיִת הַמְדָּרֵשׁ

ז. כִּי תִבַּת "כּוֹתֵל" הוּא סוּד נִפְלָא, הוּבָא בְתַקּוּנֵי זֶהר שֶׁהוּא תִבּוֹת כִּי ת"ל, רוּצָה לוֹמַר כִּי הוּא שֵׁם ה', ת"ל קָאֵי עַל בַּיִת הַמְקַדָּשׁ שֶׁהוּא כְּתָל מֵעַרְבֵי, תַל שְׁכָל פִּיּוֹת פּוֹנִין לְשֵׁם, וְלִכְן צָרִיךְ הָאָדָם לִכְוֹן בְּזֶה כְּשֵׁי־הַפֶּךָ פָּנָיו אֶל הַכּוֹתֵל וְאַחַר כֵּן יִתְפַּלֵּל בְּהַכְנָעָה וּבְאִימָה, כִּי כְּתָלֵי בַּיִת הַכְּנֻסֶת הֵם קְדוּשִׁים מְאֹד וְאוֹר הַשְּׂכִינָה חוֹפֶפֶת עֲלֵיהֶם תָּמִיד, וְלִכְן מְנַהֵג כֶּשֶׁר לְנֶשֶׁק הַכְּתָלִים שֶׁל בַּיִת הַכְּנֻסֶת מִחֻמַּת הַקְּדוּשָׁה.

סדר הלימוד ליום ה ניסן [יום 182 בשנה]

גְּדַל קְדוּשַׁת בַּיִת הַכְּנֻסֶת - שֶׁבְּגִלוֹת בַּיִת הַכְּנֻסֶת הוּא דִּירַת הַשְּׂכִינָה ח. וּרְאִיָּה מִמְדָּרֵשׁ יִלְקוּט יִחְזַקְאֵל (רמז ש"ג): "וַיֵּצֵא כְבוֹד ה' מֵעַל מִפְתַּן הַבַּיִת", (יחזקאל י"ח) מִשָּׁל לְמַלְךְ שִׁיּוֹצָא מִפְּלִטִין שָׁלוּ וְהָיָה מְנַשֵּׁק בְּכְתָלִים מְגַפֵּף בְּעַמּוּדִים, וְאָמַר: "הוּי שָׁלוֹם בֵּיתִי, הוּי שָׁלוֹם פְּלִטִין שְׁלִי", כֵּן הָיְתָה הַשְּׂכִינָה מְנַשֶּׁקֶת וּמְגַפֶּפֶת בְּבַיִת הַמְקַדָּשׁ: "הוּי שָׁלוֹם בֵּיתִי וּמְקַדָּשִׁי".

הַמִּתְפַּלֵּל בְּאִימָה וּבִירְאָה זוֹכֵה לְרֵאוֹת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה

וְעַבְשׂוּ בְּגִלוֹת הַזֶּה הַבְּתִי כְּנִסְיוֹת הֵן דִּירוֹת הַשְּׂכִינָה וְעַל כֵּן צָרִיכִין אָנוּ לְנַהֵג בְּבְתֵי כְּנִסְיוֹת שְׁלֵנוּ כְבוֹד וּקְדוּשָׁה, וְלֹא לְהִרְאוֹת בְּהֵן קְלוֹת רֵאשׁ כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְתִּי לְעִיל, וְכָל הַמִּתְפַּלֵּל בְּאִימָה וּבִירְאָה וּבְכַוָּנַת הַלֵּב זוֹכֵה לְחַזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ אָמֵן.

פָּרָק נ"א

פְּרֻשַׁת שְׁמִינִי

א. כְּתִיב (דְּבָרִים כג, טו): "וְהָיָה מִחֲנִיף קְדוֹשׁ". כָּשֶׁם שֵׁישׁ גָּבוּל בְּכַתּוּת וּמִחְנוֹת הַשְּׂכִינָה שְׁנִקְרָאִים "קְדוֹשִׁים", כֵּן נִמְי בְּגוֹף הָאָדָם וְאִיבָרָיו הֵם נִקְרָאִין "מִחְנָה", בְּעִנְיִן אִם הָאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת גּוּפוֹ וְאִיבָרָיו בְּעִנְיָי הַקְּדוּשָׁה אִזְּ אִיבָרָיו שְׁלוֹ נִקְרָאִים "מִחְנָה שְׂכִינָה" מִמֶּשׁ, וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר (וַיִּקְרָא כב לב): "וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", (שְׁמוֹת כה ח) "וְשִׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם". וְכִשְׁהוֹלֵךְ הָאָדָם בְּדֶרֶךְ לֹא טוֹב אִזְּי הוּא מְכַנֵּס עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת מִחְנָה לְסִטְרָא אַחְרָא.

סדר הלימוד ליום ו ניסן [יום 183 בשנה]

יִתְפַּלֵּל הָאָדָם שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִזְכְּהוּ לְהִיּוֹת כְּפֵא לְשִׁכְנָה הַקְּדוּשָׁה.

ב. עַל כֵּן יִהְיֶה שְׁגוּר בְּפִי הָאָדָם לומר תְּפִלָּה קְצָרָה, "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! זַכְּנֵי לְהִיּוֹת כְּפֵא לְשִׁכְנָה". כִּי כִשְׁהַגּוֹף הוּא בְּקְדוּשָׁה נַעֲשֶׂה כְּפֵא לְשִׁכְנָה, כִּי זֶה הוּא חֶשֶׁק וְתַאֲוָה לְשִׁכְנָה לְשֵׁרוֹת עַל גּוּפוֹת הַצְּדִיקִים. מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשִׁיִּסְלַף אָדָם אֶת דְּרָכּוֹ הוּא לְהַפּוֹךְ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כְּדֹאִיתָא בְּזִהְרַ פְּרֻשַׁת נח (דף סח ע"ב) בְּפִסּוּק (בְּרֵאשִׁית ז יז), "וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה וַתָּרֶם מֵעַל הָאָרֶץ", כִּי בְּגִין דְּחוּטָאִין בְּעִלְמָא שְׂכִינְתָא מְסַתְּלַקַת מִן אַרְעָא, וְהַשְּׂכִינָה נִקְרָאת תִּיבָה, כִּי "תִּיבָה" הוּא אוֹת "בֵּי"ת ה' " בְּהַפּוֹךְ אֶתְּוֹן [פְּרוּשׁ: בְּהַפּוֹךְ אוֹתֵיּוֹת]. וְשֵׁם בְּזִהְרַ מְבֹאֵר דְּבָרִים

(פז) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קְדוֹשׁ:

בְּגַלְל הַחוּטָאִים בְּעוֹלָם, הַשְּׂכִינָה מְסַתְּלַקַת מִן הָאָרֶץ.

הַשֵּׁיכִים אֶל קִדְשַׁת הַגּוֹף וְאִיבָרָיו, וְעָקַר מְקוֹם לְכָל
הַקִּדְשׁוֹת לְקִדְשׁ גּוֹפּוֹ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה מֵאֵי דְאֶפְשָׁר וּבִפְרָט
קִדְשׁ שְׂיִלְךָ לִישָׁן בְּלִילָה כְּדֵאִיתָא בְּמִדְרָשׁ הַנְּעֵלָם (זהר ח"ד
דף ל ע"ב): אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אֵין לָךְ בְּכָל לַיְלָה שְׂאִינוּ אוּחְזִי
מִטְטְרוּ"ן שֶׁר הַפְּנִים כָּל הַנְּשָׁמוֹת הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה,
וּמֵרָאָה אוֹתָן לְפָנֵי הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִמְתַּיִנִים מְלֶאכֶי
הַשְּׂרֵת מְלוֹמַר שִׁירָה עַד שְׂיִכְנָסוּ נַפְשׁוֹת צְדִיקִים עִמָּהֶם
וַיֹּאמְרוּ בִּיחַד לְאֵל עֲלִיּוֹן מִקִּדְשַׁת הַגּוֹף.

יְדַדְק לְקִרוֹת אֶת שְׁמַע בְּכֹנָה גְדוּלָה

בן יְדַדְק הָאָדָם בְּאִמִּירַת קְרִיאַת שְׁמַע בְּכֹנָה גְדוּלָה
וּמְלָה בְּמְלָה כִּי יֵשׁ בְּקְרִיאַת שְׁמַע רַמ"ח תְּבוֹת נִגְד
רַמ"ח אֵיבָרִים.

ג. וְאִיתָא בְּזֵהַר חֲדָשׁ (דף נ"ט עמוד א') "כָּל אָדָם שְׁקוֹרָא
קְרִיאַת שְׁמַע כְּדָקָא יָאוֹת [פְּרוּשׁ: כְּרָאוּי] כָּל תְּבָה
וְתְבָה מְשַׁפִּיעַ בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר דִּילֵיהּ [פְּרוּשׁ: שְׁלוּ], וְאִם
אִינוּ קוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע בְּכֹנָה כִּי אִם בְּמֵהִירוֹת וְעֵרָאֵי
וּבְלָבוּ הוּא מְהֵרָהּ בְּעֶסְקִים אַחֲרִים וְהֵלֵב אִינוּ יוֹדַע מַה
שֶׁהִפָּה מְדַבֵּר, אָזִי כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר שׁוֹאֵב עָלָיו הַסְטָרָא
אַחֲרָא, וְעַל יְדֵי כֵּן בָּאִים חֲלָאִים וּמְכָאוּבִים עַל גּוֹפּוֹת בְּנֵי
אָדָם, עַל אֲשֶׁר אֵינָן נִזְהָרִין לְקִרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע בְּכֹנָה".
וְהַעֲנִין שְׁצָרִיךְ לִידַע מַה שְׁכָתוּב בְּסִפּוֹר "כְּלֵי חֲמֻדָּה"
פְּרָשַׁת בְּרָאשִׁית, "כִּי כָשֶׁם שְׁרַמ"ח אֵיבָרִים וְשִׁס"ה גִּידִין
שֶׁל הָאָדָם מְכֹנָנִים וּמְשַׁעֲבָדִים תַּחַת רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה
וְשִׁס"ה מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֵׂה, הֵכִי נִמִּי אֲרָצוֹת תִּבֵּל וּמְקוֹמוֹת

שֶׁל הָעוֹלָם מְכוֹנִים וּמְשַׁעֲבָדִים תַּחַת רַמ"ח מְצוֹת עֲשֵׂה
וּשְׁס"ה מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה נֶגֶד אֵיבָרִים וְגִידִים שֶׁל הָאָדָם."

אם הָאָדָם מְקַבֵּל אֶת הַיְסוּרִים בְּאַהֲבָה, הֵם מְטַהְרִים אֶת גּוּפוֹ
וּמְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ

ד. וְאָמְרוּ הָרַאשׁוֹנִים כִּי עֵקֶב מְסוּר תַּחַת מִמְשַׁלֵּת מְצוֹת
מִלֵּה, וְהַמוּפֶת שָׂאם יִשָּׁף הָעֵקֶב אִם יִשִּׁימוּ עַל
הַנְּשׂוּף בְּרִית מִלֵּה שֶׁל תִּינוּק שְׁלֹא רָאָה קָרִי יִשְׁקֵט הַכָּאֵב
וְתִסְתַּלַּק הַסְּכָנָה. וְעוֹד סִגְלָה נִפְלְאָה לְתִינוּק הַנוֹלָד שְׁלֹא
יִקְרָה עָלָיו חֲלֵי נִכְפָּה בַּר מִנֵּן, מִיָּד כְּשֶׁנוֹלָד יִשִּׁימוּ בְּפִיו
בְּרִית קֹדֶשׁ שֶׁל תִּינוּק וְיִהְיֶה נִצּוּל כָּל יָמָיו מִחֲלֵי נִכְפָּה.
עוֹד דַּע כִּי הַיְסוּרִים הַבָּאִים עַל הָאָדָם אִם הוּא מְקַבֵּל עָלָיו
בְּאַהֲבָה וּבְחֶבֶה אֲזִי אוֹתָן יִסּוּרֵינִי מְזַכִּין וּמְטַהְרִים
וּמְקַדְּשִׁים אֶת הַגּוּף מְאֹד.

ה. וְהַעֲנִין מְבַאֵר בְּזֵהר פְּרִשְׁת שְׁלַח לָךְ, כִּי נִשְׁמַת הָאָדָם
נִמְשַׁלֵּת לְגֵר, וְטֹבֵעַ הַנֵּר כְּשֶׁאִינוּ מְאִיר אֲזִי מְנַעֲנְעִין
אוֹתוֹ קֶצֶת וְיִתְלַהֵב יוֹתֵר וּמְאִיר כְּרָאוּי, וְזֶה דְּוָקָא בְּנֵר
יָפֵה, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּנֵר גְּרוּעַ אֲדַרְבָּה בְּנַעֲנוּעוֹ אוֹתוֹ יִכְבֶּה
הַנֵּר, וּכְמוֹ כֵּן אָדָם בְּהִיוֹתוֹ חוּטָא וְהַנְּשָׁמָה אֵינָה מְאִירָה
בְּתוֹךְ גּוּפוֹ כְּרָאוּי אֲזִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלַח עָלָיו
יְסוּרִים הַמְנַעֲנְעִים אוֹתוֹ וּמְזַעְזְעִים אוֹתוֹ, וְכֹאשֶׁר יִקְבֵּל
בְּאַהֲבָה אֲזִי חוּזְרַת הַנְּשָׁמָה לְהִיוֹת מְאִירָה יוֹתֵר
מְבַרְאשׁוֹנָה, וְאִם אֵינוּ מְקַבֵּל בְּאַהֲבָה אֲזִי אֵינוּ זוֹכֵה
לְהִאִיר כְּבַרְאשׁוֹנָה, וְיִסּוּרֵינִי מְרַעִין לוֹ, וְהַדִּין מִתְעוֹרֵר
עָלָיו עַד יִרְדְּתוֹ לְשׁוּחָה עֲמוּקָה שֶׁל גִּיהֶנֶם, וְהִירָא דְּבַר
ה' יִבְחַר בְּחַיִּים וְטוֹב לוֹ.

סדר הלימוד ליום ז ניסן [יום 184 בשנה]

פָּרָק ז"ב

א. שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם כָּתַב בְּסִפְרוֹ (קִהְלֵת ז, טז-יז) "אֵל תְּהִי צְדִיק הַרְבֵּה, וְאֵל תִּרְשַׁע הַרְבֵּה", וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבִרְכָה בְּמַסְכַּת סוּטָה (דף כב עמוד ב), "הִזְהָרוּ מִן הַצְּבוּעִים שְׂדוּמִים לְפָרוּשִׁים שְׁעוֹשִׁים מַעֲשֵׂה זִמְרֵי וּמִבְקָשִׁים שָׂכָר כְּפַנְחָס". וְהִנֵּה לְפַעְמִים הָאָדָם יֵרְאֶה לְעֵינָיו, אִישׁ אֲשֶׁר הוּא עוֹסֵק תָּמִיד בַּתְּפִלָּה בְּכוֹנֵה וְהוֹלֵךְ בַּתְּפִלִּין כָּל הַיּוֹם אֶתָּה סוֹבֵר בְּדַעְתְּךָ שֶׁהוּא אִישׁ יֵשֵׁר וְכֹשֶׁר בְּאֲשֶׁר שֶׁתָּמִיד הוּא עוֹמֵד בְּמִלְאֶכֶת הַשָּׁמַיִם, אָבֵל אֵין אֶתָּה יוֹדֵעַ מַה שֶׁהוּא בְּלִבּוֹ.

סדר הלימוד ליום ח ניסן [יום 185 בשנה]

ובוא וְרָאָה מַה שֶׁהֵבִיא בְּמַדְרָשׁ פְּסִיקְתָּא רַבְתִּי: "מַעֲשֵׂה בְּאִישׁ עֹשִׂיר אֶחָד שֶׁהָיָה לוֹ סֶךְ עֲצוֹם וְרַב וְהָיָה לְמִדָּן מְפֹלֵג וְחָסִיד בְּמַעֲשָׁיו, וְלָעַת זָקְנָתוֹ הָיָה בְּדַעְתּוֹ לֵילֵךְ וְלִסַּע לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבִנְסִיעָתוֹ בְּדַרְךְ הַגִּיעַ לְעִיר אַחַת קְהֵלָה קְדוּשָׁה מְעָרֵי הַיִּשְׁמַעְאֵלִים, וְרָאָה אָדָם אֶחָד וְשָׁמוֹ רַבִּי אֶלְכָסְנֵדָר שֶׁהָיָה רַב הַיּוֹם בְּבֵית הַכְּנָסֶת עוֹסֵק בַּתְּפִלָּתוֹ וְעוֹמֵד בְּטָלִית וְתַפְלִין וְהָיָה סוֹבֵר בְּדַעְתּוֹ שֶׁהָאִישׁ הַנּוֹכַח לְעֵיל שְׁעוֹסֵק בַּתְּפִלָּתוֹ הוּא אִישׁ כֹּשֶׁר וְנֶאֱמָר, וְהִמְתִּין הָאִישׁ הָעֹשִׂיר עַד שֶׁסִּיִּם תְּפִלָּתוֹ וְאָמַר לוֹ: 'בְּבִקְשָׁה מִמֶּךָ, בְּאֲשֶׁר שָׂאֲנִי הַיּוֹם מֵאֶרֶץ נִכְרֵיהָ, וְהָאֶרֶץ הִיא מְשֻׁבָּשֶׁת בְּגִיסוֹת וְחִילוֹת, וּמִתִּירָא אֲנִי לְסַע עִם

הממון שלי מחמת אחריות הדרך. קח מאתי הממון עם האוצר כלי כסף וכלי זהב תחת ידך עד בואי אליך, כי בדעתי לסע בעצמי להכין לי איזה עיר ובית לישב בארץ ישראל'. והשיב לו רבי אלכסנדר: 'טוב הדבר, תן לי את ממוןך עם הארגז ואני אציג הממון שלך בתוך החדר אשר אוצרותי שמה, ואתה לך לשלום לארץ הקדושה'. והבטיח לו, כשיחזר לבוא אליו, אזי יתן לו הפקדון במלואו, וכן עשה העשיר הנזכר לעיל ונתן לו הארגז עם המעות וכליו, כלים מכלים שונים בפקדון, והלך העשיר עם אשתו לשלום לארץ ישראל ובחר לישב בקהלת קדש חברון. וחזר בעצמו אחר הממון ופקדון שלו, וכאשר בקש העשיר פקדונו מהאיש רבי אלכסנדר, המתפלל בתפלין וטלית, אז כחש בו האיש ואמר: 'לא ידעתך ומעולם לא ראיתך בעיני, ויחרד האיש העשיר מאד, ונפל על פניו ובכה והתחנן לו, והאיש אטם אזנו ממנו והעז פניו עליו וקלל אותו ואמר, שמעולם לא לקח ממנו שום פקדון.

והלך האיש העשיר ממנו בפחי נפש והלך לבית הכנסת ונשא לבו אל השמים ואמר, 'רבנו של עולם, אתה אדון הכל - עליך יש לי התרעמת, כי סבור הייתי שהאיש רבי אלכסנדר הוא צדיק גמור, באשר שראיתי אותו מעטף בטלית ותפלין רב היום, ועומד ומתפלל לפניך בכונה גדולה, ועכשו אני רואה שהוא עושה הכל ברמאות ואין לבו שלם אתך, לכן אני מוסר דיני לשמים שתנקם את נקמתי ממנו כדי שידעו הכל ידך הגדולה

והגבורה, אין לי שום תרעמת על שום בריה כי אם עליך. ובכה בלב נשבר ומר, ומיד נגלה אליו אליהו הנביא ואמר לו: 'אל תירא! לך אצל אשתו ואמר לה סימן שאכל זה הפסח הוא ואשתו חמץ, וגם סימן שני אמר לה שבביל בעלה, שאכל גם ביום הכפורים בהשכמה קדם שהלך לבית הכנסת'.

ובשהלך בעלה רבי אלכסנדר לחוץ לשוק באיזה משא ומתן, הלך האיש העשיר לאשתו ואמר לה הסימנים הנזכרים לעיל. וסברה אשתו שבעלה צוה כן, ותכף הלכה והחזירה לו הפקדון, והלך העשיר בשמחה ובטוב לבב לדרכו לשלום. וכשבא רבי אלכסנדר לביתו ספרה לו אשתו איך שנתן העשיר הסימנים הנזכרים לעיל והיא החזירה לו הפקדון, אז אמר רבי אלכסנדר כאשר נתפרסם הדבר שהוא רשע גמור, הלך והמיר דתו הוא ואשתו, ימח שםם וזכרם". ועל כן אל יראה האדם לעינים לסמך על האדם שהוא עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנתוס, אלא יראה האדם מי שהוא צדיק ועומד בצדקתו בממון, שאינו מבקש ממון של אחרים זהו צדיק גמור.

סדר הלימוד ליום ט ניסן [יום 186 בשנה]

הוי זהיר מאנשים שנראים כחסידים אבל לבם מלא תועבות

ב. ובוא וראה שהוא מרגלא בפומא דאינשי: הזהר מן הצבועין והשמר מן "וצדקתך", ושמעתי מעשה שהיה איש זקן עשיר גדול, והיה לו רק בן יחיד, בחור

יפה עינים וחכם מאד. ויהי היום, ויקרבו ימי הזקן למות, וקרא לבנו הבחור וצוה לו קדם מותו ואמר לו: בני, הנני נוחל לך ממון רב אוצרות גדולות שיהיה לך כל טוב כל ימי חיך, ואני מצוה לך, שתשמר את עצמך מן הצבועין ומן אנשים שהמה עוסקים בחסידות הרבה חוץ מטבע הבריות, כי כך מראין את עצמם שהן חסידים אבל שבע תועבות הן בלבם, והזהר מן "וצדקתך", ואז יהיה לך ולזרעך כל טוב כל הימים, ומת האיש הזקן.

ג. ואחר כך נשא הבחור בתולה יתומה עניה אחת יפת תאר מאד באשר שישרה בעיניו, ואחר הנשואין שמח באשתו ואשתו היתה צנועה וחסידה בעיני בעלה, וכמו ד' או חמש שנים אמר הבעל לאשתו: בואי עמי לטייל ברחובות ובשוקים לראות בטוב הארץ, ואמרה לו אשתו: לא אלך פן אשא עיני אל אנשים אחרים או אנשים אחרים יתנו עיניהם בי ואני מכשילה אותם, אז אמר בעלה בלבו אף היא נראית כצדקת וזכר את צואת אביו ושתק, והלך בעצמו לשוק יחידי.

אשתו לא ידעה שעשה מפתח לכל חדר בביתו

מה עשה האיש הנזכר לעיל כמו חצי שנה אחר זה המעשה הלך וצוה לעשות לכל החדרים שבביתו שני מפתחות ונתן מפתח אחד לכל חדר וחדר לאשתו ומפתח אחד לקח לעצמו, ולא הגיד לאשתו שיש לו עוד מפתח.

ד. ויהי היום אמר הבעל לאשתו שהוא צריך לילך למרחקים לקנות סחורות ושתכין לו צידה לדרך, וכן

עֲשֵׂתָהּ אִשְׁתּוֹ כִּי הִיְתָה סְבוּרָה שְׁבַעֲלָה יִסַּע מִמֶּנָּה כְּדָרְךָ
 כָּל הָאָרֶץ. וְלַיּוֹם מִחֲרַתּוֹ נָסַע הַבַּעַל מִמֶּנָּה, וְהִיא סְבָרָה
 שְׁהֵלֶךְ בַּעֲלָה לְמַרְחָקִים. אָבָל הַבַּעַל עָשָׂה בְּעַרְמָה
 וּכְשֶׁהָיָה חֲצִי פְרֹסָה מִחוּץ לְעִיר צָוָה לְעַגְלוֹן לָשׁוּב וְלִילֶךְ
 לְעִיר וְלֹא שָׁב לְבֵיתוֹ כִּי אִם לְבֵית הָאוֹשְׁפִיזָא אֲשֶׁר
 אוֹרְחִים שָׁמָּה, וְכֹאֲשֶׁר הִגִּיעַ הַחֶשֶׁךְ בְּלִילָה הֵלֶךְ הַעֲשִׂיר
 לְבֵיתוֹ וּפְתַח פְּתַח רֵאשׁוֹן בְּבֵיתוֹ, וְאַחַר כֵּן הֵלֶךְ מִחֲדָר
 לְחֲדָר עַד שֶׁבָּא לְחֲדָר אִשְׁתּוֹ שֶׁהִיְתָה יְשֻׁנָּה, וְעָרַל אֶחָד
 הָיָה שׁוֹכֵב עִמָּה בַמָּטָה, וּכְשֶׁרָאָתָה הָאִשָּׁה שְׁבַעֲלָה הוּא
 בַּחֲדָר אֲמָרָה לְהַעֲרֵל שִׁיקַח חֶרֶב וַיִּדְקַר אֶת בַּעֲלָה, וְהוּא
 הָיָה מִתְיָרָא וְהֵלֶךְ לוֹ מִחוּץ לְבֵיתוֹ, וּמִרַב הַצַּעַר שָׁלוּ הֵלֶךְ
 וְשָׁכַב בְּשׁוּק וַיִּשָּׁן שָׁם, וּבְאוֹתוֹ הַלַּיְלָה נִגְנַב מִהַמֶּלֶךְ שֶׁל
 אוֹתוֹ הָעִיר אוֹצָר אֶחָד. וְלָקַח הַגִּנָּב מֵאִתּוֹ כָּל הָאֲבָנִים
 טוֹבוֹת שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְהִיְתָה צָעָקָה גְדוֹלָה בְּאַרְמוֹן הַמֶּלֶךְ.

סדר הלימוד ליום י ניסן [יום 187 בשנה]

ה. וְצוּהָ הַמֶּלֶךְ לְחַפֵּשׂ בְּכָל הַדְּרָכִים וּבְבִתָּיִם חֲפוּשׂ אַחַר
 חֲפוּשׂ, וְהָלְכוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ בְּכָל הָעִיר הִיא וּמִצָּאוֹ
 לְהֵאִישׁ שׁוֹכֵב וַיִּשָּׁן עַל הָרְחוֹב. וְאָמְרוּ בְּלִבָּם שֶׁהוּא הַגִּנָּב
 וְתַפְּסוּ אוֹתוֹ, וְנִגְמַר דִּינּוֹ לְמִיתָה אַחַר הָעֲנוּוִיִּים קָשִׁים
 שֶׁנִּפְסְקוּ לוֹ.

וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁהָיוּ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ לְתוֹלוֹתָו עַל הָעֵץ הֵלֶךְ
 כְּמֹר אֶחָד עִמּוֹ כְּסֹדֶר הָאֲמוֹת, וְאוֹתוֹ הַכְּמָר הָיָה
 חָשׁוּב וְגָדוֹל אֲצֵל הַמֶּלֶךְ וְהָיָה הַכְּמָר מְדַבֵּר עַל לְבוֹ שְׁיָמִיר
 דָּתוֹ, וְאַחַר כֵּן הָיוּ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ דְרָךְ אֶחָד שֶׁהָיָה שָׁם

אִשָּׁפָה, וְהָיוּ תוֹלְעִים יוֹצְאִין מֵהָאִשָּׁפָה עַל הָאָרֶץ, וְאָמַר
הַכֹּמֵר לְהַתְלִין שְׂיִסְבֵּב אֶת הָאִישׁ סָבִיב לְהַתּוֹלְעִים שְׁלֹא
יִמִּית אֶת הַתּוֹלְעִים מֵאַחַר שֶׁהַתּוֹרָה הַזֹּהִירָה "וְרַחֲמָיו עַל
כָּל מַעֲשָׂיו" (תהלים קמה, ט).

ז. אָמַר הָאִישׁ בְּלִבּוֹ אִף הַכֹּמֵר מִן הַצְּבוּעִים שֶׁל
"וְצִדְקַתְךָ", אָמַר הָאִישׁ לְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא וְהַכֹּמֵר
הָיוּ עוֹשִׂין הַגְּנֵבָה בְּחֶצֶר הַמֶּלֶךְ, וּמִיָּד תִּפְשׁוּ הַשּׁוֹמְרִים גַּם
לְאוֹתוֹ הַכֹּמֵר. וְצִוָּה הַמֶּלֶךְ לְחַפֵּשׂ בְּחֶדֶר הַכֹּמֵר הַגָּדוֹל
וּמְצָאוּ שָׁם כָּל הַגְּנֵבָה, וְאַחַר כֵּן שָׁאֵל הַמֶּלֶךְ אֶת הָאִישׁ
מָה שְׂיִכּוֹת הָיָה לוֹ אֲצֵל הַכֹּמֵר.

הַתְּחִיל הָאִישׁ לְסַפֵּר לְהַמֶּלֶךְ מִצְּנוֹאת אָבִיו וּמָה שֶׁאַרְעַע לוֹ
עַם אֲשֶׁתּוֹ הַזּוֹנָה, וּמָה שֶׁאַרְעַע לוֹ עִם הַכֹּמֵר, וְלִכֵּן
הָיָה נוֹקֵם וְנוֹטֵר לְהַכֹּמֵר שֶׁהָיָה רוֹצֵה לְהִיּוֹת צְדִיק הַרְבֵּה,
וְצִוָּה הַמֶּלֶךְ תַּכְּף לְתַפְסֵ אֶת אֲשֶׁתּוֹ הַזּוֹנָה וּמְצָא שְׂכַדְבְּרָיו
כֵּן הוּא, וְצִוָּה הַמֶּלֶךְ לְהַשִּׁיב אֶת הָאִישׁ לְבֵיתוֹ כְּבָרָאשׁוֹנָה,
וְאֲשֶׁתּוֹ צִוָּה לְהִסִּיר אֶת רֵאשָׁה עִם הַזְּנָאִי, וְאֵת הַכֹּמֵר צִוָּה
לְתַלּוֹתוֹ עַל הָעֵץ.

אִין לְאָדָם לְסַמֵּךְ עַל רְאוּת עֵינָיו, כִּי אִין אָדָם יוֹדֵעַ מָה בְּלִבּוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ
ח. עַל כֵּן נִלְמַד מִזֶּה הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁלֹּא יִסְמֵךְ הָאָדָם בְּמָה
שֶׁיִּרְאֶה בְּעֵינָיו שֶׁהוּא הוֹלֵךְ תָּמִים, כִּי אִין הָאָדָם יוֹדֵעַ
מָה שֶׁהוּא בְּלִבּוֹ. הַכֹּלֵל הַזֶּה נִקְטָ בִּידֵךְ מִי שֶׁאִינוֹ רוֹצֵה
לְיִהְיֹת בְּמִמוֹן שֶׁל חֲבֵרוֹ, וּמְכַל שְׂכָן שֶׁאִין רוֹצֵה בְּמִמוֹן
שֶׁל גְּזֵל אוֹ מִמוֹן שֶׁל גְּנֵבָה, וּמִשָּׂאוֹ וּמִתְנֹנוֹ הוּא בְּאִמּוֹנָה,
הוּא אִישׁ צְדִיק וְיָשָׁר בְּוִדָּאִי.

אבל כְּשֶׁהָאָדָם רוֹאֶה אֶת חֲבֵרוֹ נוֹשֵׁק הַתְּפִלִּין וּמִתְפַּלֵּל וְאֵינוֹ עוֹסֵק בְּמִשְׁאֵל וּמִתֵּן בְּאֲמוּנָה, צָרִיךְ לְהִרְחִיק מִמֶּנּוּ בְּכָל מִינֵי הִרְחָקוֹת כִּי עָקֵר הִירָאָה וְהִצְדָּקוֹת הוּא בְּמִמּוֹן, וְכָל אָדָם שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּצִדְקָתוֹ עַל מִמּוֹן זֶה הוּא צָדִיק גָּמוּר, וְעָלְיוֹ נֶאֱמַר, "יִגִּיעַ כַּפִּיךָ כִּי תֹאכֵל" (תהלים קכח ב) - "אֲשֶׁרִיךְ" - בְּעוֹלָם הַזֶּה "וְטוֹב לָךְ" - בְּעוֹלָם הַבָּא אָמֵן.

סדר הלימוד ליום יא ניסן [יום 188 בשנה]

פְּרַשְׁת תּוֹרִיעַ

פְּרַשְׁת תּוֹרִיעַ

כָּל מֵה שֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם הַכּל הוּא לְכַבּוּדוֹ בְּרָא, (אֲבוֹת ו יא) וְכָל שֶׁפֶן הָאָדָם שֶׁהוּא עוֹלָם קָטָן לֹא נִבְרָא אֶלָּא לְכַבּוּדוֹ, כְּדִי שִׁיְהִיָּה הָאָדָם עֹבֵד לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעִבְדוֹ בְּאֵימָה וּבִירְאָה וּבְאֵהָבָה. וְהִנֵּה בְהִיּוֹת הָאָדָם מְלַבֵּשׁ לְבוּשֵׁי קְדוּשִׁים בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים אֲזִי נִקְרָא עֹבֵד ה'. וְאֵלוֹ הֵן הַדְּבָרִים שֶׁהָאָדָם מְשַׁעֲבֵד גּוֹפוֹ וּנְפִשׁוֹ לְעִבּוּדַת ה', אֵהָבַת הַתּוֹרָה, כְּוִנַת הַמִּצְוּוֹת, כְּוִנַת הַתְּפִלָּה, קְדֻשַׁת שִׁבְתַּת יוֹם טוֹב, קְדֻשַׁת הָאֲבָרִים, קְדֻשַׁת הַמַּחְשָׁבָה, קְדֻשַׁת הַמַּחְנָה, קְדֻשַׁת הַגְּדָרִים, קְדֻשַׁת הַמַּדּוֹת.

א. וְנִתְחִיל בְּאֵהָבַת הַתּוֹרָה, הוּא שְׂיִכּוֹן בְּלִמּוּדוֹ לְשֵׁם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכַנְתִּיָּה וְלֹא לְתוֹעֵלַת עֵצְמוֹ, כְּדִי שְׂיִחְזִיק עֵצְמוֹ לְבַעַל תּוֹרָה אוֹ אֶפְלוֹ שִׁיְהִיָּה לוֹ עוֹלָם הַבָּא, וְכָל הַמְּכֻוֹן בְּלִמּוּדוֹ לְהִנָּאת עֵצְמוֹ וּלְכַבּוּדוֹ עָלְיוֹ נֶאֱמַר, "וְכָל חֲסֵדוֹ כְּצִיץ הַשָּׁדֶה". (ישעיה מ ו) וְהָאָדָם הָעוֹסֵק

בתורה צריך להיות בשמחה פי אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה ולא מתוך עצבות.

ב. צריך האדם לזהר לילה לשיבה של הרב מורה צדק לעדתו, וכתב הרב רבי יעקב בירב זכרוננו לברכה פי כנגד כל פעם שאדם מונע עצמו ללכת לשיבה בעולם הזה כף דוחין אותו מן שיבה של מעלה בעולם הבא במספר הימים.

צריך לזהר בעל תורה מגאווה, כמו שהארכתי לעיל.

בלמוד הלכה מקשטין את השכינה, "הלכה" אותיות "הפלה" **צריך** האדם ללמד הלכה בכל יום, ויכונן לדיק היטב ולהסיר לפי שכלו כל הקשיות שבה, ובזה הוא מסיר מן השכינה כל הקליפות ומקשט אותה בקשויטין, כי אותיות "הלכה" הן אותיות "הפלה". ולא יבוש לומר על דבר שלא שמע ולא ידע - לא שמעתי.

על ידי הזעה בשעת הלמוד משברים את הקליפות

ג. ילמד בכח עד שיזיע ובזה הוא משבר הקליפות.

ד. יזהר שלא יהיה בכעס בפלפולו בישיבה, כי חקמתו מסתלקת ממנו ואפלו על התלמידים שלא הבינו לא יהיה בכעס, וכמו שכתבתי לעיל בפרקים הקודמין.

סדר הלימוד ליום **יב ניסן** [יום 189 בשנה]

עקר למוד התורה כדי לעשות כפא לשכינה

ד. יהיה לו חדר מיוחד לקדשת בית המדרש ממש, ואם אי אפשר להיות לו חדר מיוחד יחד בחדרו זוית אחד מיוחד ויקבע שם עתים לתורה.

עקר למוד ועסק התורה הוא לעשות כפסא לשכינה, ובהיות האדם מלכלך בעוון וחסא אזי אין השכינה שורה עליו, כי כל עוון ועוון הוא קוץ מכאוב נגד השכינה, ולכן יתודה האדם קדם שילמד כדי ליחד הקדוש ברוך הוא ושכנתיה ברחילו ורחימו.

כמו שעל האדם לקיים המצוות בגשמיות, כן עליו לחדש חדושי תורה

ה. ספר שיש בו טעות יתקן "ואל תשכן באהלך עולה" (איוב יא יד), אין להגיה מסברא וכתב הרמב"ן זכרוננו לברכה (בבא בתרא דף קלד עמוד א) "יד המוחקת בספרים בלתי ראיה ברורה תקצץ" ולטאי דרבנן יגיע להאי ידא שתקצץ [פרוש: והקללה של חכמים תגיע ליד הזאת שתקצץ].

היגע בלמודו לא במהרה הוא שוכח. הלומד בבית הפנסת אינו שוכח. הלומד ולשונו יבש מחמת צמאון ואינו מפסיק מלמודו נחשב לו לכפרת עוון על עוון דברים בטלים. כשם שמחייב האדם לקיים מצות הגשמית כף הוא מצוה על הרוחנית לחדש חדושים בתורה, ועל ידי כף יזכה לאור התורה.

ו. קנה לך חבר (אבות פרק א משנה ו) כמשמעו, וגם רמז על הקולמוס יהא לך חבר שתכתב מה שתחדש, זה סימן כתוב (שמות יז יד) "כתב זאת זכרון בספר" ואין "זאת" אלא תורה (עבודה זרה ב עמוד ב) דכתיב (דברים ד מד) "וזאת התורה", וכתיב, (משלי ז ג) "כתבם על לוח לבך".

צריך האדם שיהיה משלם בלמודו בלמוד פשט רמז דרוש סוד וראשי תבות פרד"ס, שאם לא כן צריך להתגלגל אפלו על אחד מהן.

הַיּוֹם רָגִיל בְּלִמּוּד תַּרְי"ג מְצוּוֹת. יִקְבַּע עֵתִים לַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם שְׁיִהְיֶה לוֹ עֵת קְבוּעַ שְׂאֵף אִם יִרְוִיחַ מְמוֹן רַב בְּאוֹתוֹ זְמַן לֹא יַעֲבִירָנוּ קְבִיעוֹת הַתּוֹרָה, (וְכַן הוּא הַמְנַהֵג זֶה בְּעִיר וְאִם בְּיִשְׂרָאֵל קִהַלֵּת קֹדֶשׁ פְּרָנְקִפּוּרְט דְּמִיין). וְזֶה מֵאַהֲבַת ה' וְתוֹרָתוֹ.

יְזַהַר שְׁבִיּוֹם שְׁנֵי יוֹם ה' יִלְמַד יוֹתֵר מִבְּשָׂאֵר יָמִים, וְיִכּוֹן לְמַתֵּק הַדִּינִים הַשּׁוֹלְטִים בְּיוֹתֵר בְּאוֹתָן יָמִים.

ז. יִרְחַק מִלְּמוּד שֶׁל פִּילוֹסוֹפִי"א מְאֹד, כִּי הִיא אֵשׁ זָרָה וְעֲלִיָּה נֶאֱמַר (מְשַׁלֵּי ב יח יט): "שָׁחָה אֶל מוֹת בֵּיתָהּ וְגו' כֹּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן", וְאֶפְלוּ לְמוּד הַטְּבָעִיּוֹת יִרְחַק מִמֶּנּוּ, וְכִבֵּר הַזְּהִיר הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי מִשֶּׁה לְנִדְאוֹ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָּה עַל זֶה.

סדר הלימוד ליום יג ניסן [יום 190 בשנה]

יְזַהַר שִׁילְמַד בְּמָקוֹם שֵׁישׁ בוֹ חִלּוּנוֹת וְלִהְסַתְּכַל בְּכָל עֵת לְשָׁמַיִם כִּי מוֹעִיל לְהִשְׁגָּה.

ח. אֶסוּר לוֹמַר דְּבָר בְּשֵׁם תַּלְמִיד חָכֵם אֶחָד דְּבָר שְׁלֹא נֶאֱמַר בְּשָׂמוֹ.

יְזַהַר שְׁלֹא לְהוֹצִיא דְבָרֵי תוֹרָה בְּמָקוֹמוֹת שְׂאִינָם נְקִיִּים וְכֵן בְּבֵתֵי עֲבוּדָה זָרָה יְזַהַר שְׁלֹא לְהוֹצִיא שׁוֹם דְּבָרֵי תוֹרָה. אֵל יָבוֹשׁ לְקַבֵּל הָאֱמֶת אֶפְלוּ מִקְטָן שְׁבַקְטָנִים.

לא יִשְׁאַל אֶת חֲבֵרוֹ אִיזָה דְבָר בַּתּוֹרָה, אִם יוֹדַע שֶׁחֲבֵרוֹ לֹא יוֹדַע לְהַשִּׁיב

אם יוֹדַע בְּחֲבֵרוֹ שְׁלֹא יוֹדַע לְהַשִּׁיב לוֹ עַל קִשְׁיָתוֹ לֹא יִשְׁאַלְהוּ כָּלָל כְּדֵי שְׁלֹא לְכַיֵּשׁ אוֹתוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם.

מעשה בתינוק שלא הניחוהו לפגס לשיבה של מעלה, מפני שהיה שואל את רבו הרבה קשיות, ומחמת שלא היה יודע לענות – נכלם **מ**. ראה מה שכתב הזהר פְּרַשְׁת שְׁלַח לך: (דף קעא עמוד א) פ"ח חד ינוקא – היו אוֹחֲזִין בֵּיהּ בְּעַלֵי דִינִים, וְלֹא הִנִּיחוּ אוֹתוֹ לִישִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה, צָוַח הָאִי יְנוּקָא אֲזִדְעֹזַע מְקַלִּיהּ כָּל בְּנֵי מְתִיבְתָא עֲלָאֵי, אָמַר רַב מְתִיבְתָא: מֵאֵן אֲנֹנִן דְּלֹא שְׁבָקִין לְהָאֵי בְּרָא דְאַלְהָא חֵיָא לְמִיעַל לְקַמְן? מִיָּד אֲחִזּוּ בּוּ בְּהֵוּא יְנוּקָא וְהִכְנִיסוּ אוֹתוֹ לְפָנֵי רַב מְתִיבְתָא וְאִזּוּ נֶאֱסַפּוּ הַרְבֵּה בְּנֵי יְשִׁיבָה, אָמַר לִיהּ רַב מְתִיבְתָא: פְּתַח פּוּמְךָ וְאִמָּא בְּרָא קְדִישָׁא. אָמַר הָאִי יְנוּקָא: דְּחִילְנָא דְאַנָּא מִמְתִּיבְתָא אַחְרִיתִי וְהִלְכְתִי לִישִׁיבָה זֹו וְאֲחִזּוּ בִּי בְּעַלֵי דִינִים, אָמַר לִיהּ רַב מְתִיבְתָא: לֹא תִדְחַל, בְּרָא קְדִישָׁא, הִנֵּה תְהִיָּה ז' יוֹמִין וְתִסְתַּחֲי בְּכָל יוֹמָא מִטְּלָא קְדִישָׁא וּלְבַתֵּר יִסְלְקוּן לָךְ לְגוּ מְתִיבְתָא עֲלָאָה בֵּין יְנוּקָיָא.

פח) פרוש הזהר בלשון קדש:

נשמת ילד אחד - אחזקה בעלי דין, ולא הניחוהו להפגס לשיבה של מעלה. צווח הילד והזדעזעו מקולו כל בני הישיבה העליונה. אמר ראש הישיבה: "מיהו אשר אינו מניח לילד להפגס לפנינו?" מיד אחזו המלאכים באותו ילד והכניסוהו לפני ראש הישיבה, ואז נאספו כל בני הישיבה. אמר לו ראש הישיבה: "פתח בני הקדוש פיה, ואמור דברי תורה", ענה הילד: "פחד הנני, שהרי מישיבה אחרת אני, ורציתי להפגס ללמד בישיבה זו - ולא הניחוני בעלי דינים". אמר לו ראש הישיבה: "אל תפחד בני הקדוש, הנה תשארו כאן שבוע שלם ותרחץ כל יום בטל הקדוש היורד כאן, ולאחר מכן יחזירך לישיבת הילדים".

י. כִּפְתַח וְאָמַר, בְּכָל הַיּוֹם קִרְאֵי דְהוּי רַב מְתִיבְתָא דְרִישׁ פְּרַשׁ הַאי יְנוּקָא שְׁבַעַה פְּרוּשֵׁין, וְגַלְהָ לְהוֹן סוּדוֹת נִפְלְאוֹת.

בְּהַאי שְׁעָתָא נָטְלוּ לְאַבוּהַ דְיְנוּקָא וְהִכְתִּירוּ אוֹתוֹ בְּעֵי כְתָרִים וְכוּ', וְאָמְרוּ שֵׁם עֲנִינֵי דְהַאי יְנוּקָא שְׁאָחֲזוּ בוּ בְעֵלֵי דִינִים וְרָצוּ לְדוֹן אוֹתוֹ בְּיִסּוּרִים, בְּשִׁבִיל שְׁהֵיָה מִקְשָׁה לְרַבּוּ הַרְבֵּה קְשִׁיּוֹת וְהוּי מְכַסִּיף לְרַבִּיָּה שְׁלֵא הֵיָה יוֹדַע לְהַשִּׁיב לֵיהּ. וְלֹא הֵיָה חָס עַל כְּבוֹד רַבּוּ, וְעַל יְדֵי זֶה חָלַשׁ דַּעְתִּיהַ דְרַבִּיָּה, עַל כֵּן בָּאוּ לְדוֹנוּ בְּדִינָא תַקִּיפָא, וְאַף דְאַשְׁתְּזִיב רַב מְתִיבְתָא יְתִיהּ וְהוּשִׁיבוּ אֶצְלוּ ז' יוֹמִין, אַף עַל פִּי כֵן סָבִיל דִּינָא כָּל הַיּוֹם ז' יוֹמִין כִּי כָּל ז' יוֹמִין הֵיָה צוּרְתוֹ חָסֵר, וְהֵיָה סוּבַל יִסּוּרִים בְּאַשְׁרֵי שְׁהֵיָה נִטְרַד מִמְקוֹמוֹ.

(ט) פְּרוּשׁ הַזֶּהֱר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

פְּתַח הַיְלָד אֶת פִּיו, פְּרַשׁ אֶת הַפְּסוּקִים, בְּהֵם עֶסֶק רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, בְּאֵר לְהֵם אֶת הַפְּסוּקִים בְּשִׁבַעַה פְּרוּשִׁים וְגַלְהָ לְהֵם סוּדוֹת נִפְלְאוֹים.

(צ) פְּרוּשׁ הַזֶּהֱר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה לְקַחוּ אֶת אַבֵּי הַיְלָד וְהִכְתִּירוּהוּ בְּשִׁבְעִים כְּתָרִים. וְאָמְרוּ שֵׁם בְּזֶהֱר, שְׁסַבַּת עוֹנָשׁוֹ שֶׁל הַיְלָד, שְׁתַּפְּסוּהוּ בְּעֵלֵי דִין וְרָצוּ לְדוֹנוּ בְּיִסּוּרִים, הֵיָתָה, שְׁלֵא חָס עַל כְּבוֹד רַבּוּ, וְהֵיָה מִקְשָׁה לְרַבּוּ קְשִׁיּוֹת רַבּוֹת, וְעַל יְדֵי כֵּן הֵיָה מְבִישׁוֹ, שְׁכֵן רַבּוּ לֹא הֵיָה יוֹדַע לְהַשִּׁיבוֹ, וּבְשִׁל כֵּף חֲלָשָׁה דַּעְתּוֹ, וּמִסָּבָה זֶה רָצוּ בְעֵלֵי הַדִּין לְדוֹנוּ בְּדִין קָשָׁה, וְאַף שְׁבִמְקַרְהָ זֶה הַצִּיל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה אֶת הַיְלָד וְהוּשִׁיבוּ אֶצְלוּ שְׁבַעַה יָמִים, הֲרִי לְמִרּוֹת זֹאת הִכְרַח הַיְלָד לְסַבַּל יִסּוּרִים בְּשִׁבְעַת יָמִים אֵלוּ, מִשּׁוּם שְׁבִמְשׁוֹף כָּל שְׁבַעַת יָמִים הֵיָתָה נִשְׁמָתוֹ חָסֵרָה, וְסַבַּל יִסּוּרֵי גְלוּת, שְׁהֲרִי גְלָה מִיְשִׁיבְתּוֹ.

סדר הלימוד ליום יד ניסן [יום 191 בשנה]

המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא
יא. ואם התינוק היה לו צער והיו רוצין בעלי דינים ליסר
 אותו. מכל שכן שיש לאדם ענש גדול במתפונן לבייש
 את חברו או רבו. וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות
 ג יא) המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא על
 כן שומר נפשו ירחק מהן שלא לבייש שום אדם, עד כאן.

⇌ פֶּרֶק נ"ד ⇌

א. מאהבת התורה צריך לדקדק שיהיו לו ספרים פרוכים
 נאים, והוא בכלל מצות (שמות טו ב) "זה אלי ואנוהו"
 התנאה לפניו במצוות (שבת קלג עמוד ב).

עונשו של חכם אחד שלא היה נותן ספריו לאמן לכרף אותו ולתקנם
ב. ואיתא ב"ספר חסידים", שהוציאו לחכם אחד מקברו
 וחקטו אותו במקלות על שהיו ספריו קרועים ולא נתן
 אותן לאמן לכרף אותו ולתקנם. גם יזהר שלא יהיו ספריו
 עומדין מהפכין ראשן למטה, ופעם אחד ארע לאיש
 שלמד בחדרו איזה ענין והצרף לקח גמרא לעין, ואחר
 העיין העמיד הגמרא למקומה לבין הספרים, וכשהפך
 פניו נפלה הגמרא וקול הנפילה היה בקול גדול, וחזר
 המעין והעמידה פעם שנית והפך ראשה למטה. ותכף
 שהפך פניו נפלה שנית בקול גדול, וכן פעם שלישית.
 ואחר כך שם לבו על דבר זה להעמיד הגמרא כתקונה
 ולא נפלה עוד, והוא אות ומופת שעל הכל יש השגחה
 מן השמים.

החויב לכבד את הספרים

ג. חויב גדול לנהוג כבוד בספרים, וכשהספר פתוח וארע דבר טנוף בחדרו יסגר הספר או יכסהו במטפחת. חלילה שיהיו ספרים בחדר שהאיש ואשה שם אם לא שיש יריעה פרוסה בפני הספרים, או סביב המטה שקורין "פיר הענג". לא ישב על ספסל שהספרים עומדין עליו, אלא אם כן הספרים מנחים על איזה דבר גבוה ממנו.

אין להניח ספר תחת הספר שמעין בו כדי שיקל לו

ד. מצא הספר מנח מהפך יהפכנו וינשקנו, אין להניח ספר תחת ספר אחר כשרוצה ללמד ואז עושה בזיון לספר, מה שיוכל לעשות בעץ או באבן והוא בזיון גדול אם לא שהספר התחתון מנח כבר שרי [פרוש: מתר] להניח עליו, וכבר הזהיר על זה בעל "טורי זהב" (יורה דעה סימן רפ"ב ס"ק י"ג) עיין שם.

סדר הלימוד ליום טו ניסן [יום 192 בשנה]

החויב לעמוד בפני החמשים כמו לפני ספר תורה

ה. צריך האדם לעמוד מפני חמשים, ואף כי רבים מקילים טוב להחמיר, וכן מצינו במהרי"ל (מנהגי מהרי"ל בהגהות לסדר הקריאה בפסח) זכרונו לברכה, כשהיה מסבב והולך בבית הכנסת לתן מתנת יד ביום טוב כמנהג אשכנז, היה נוטל חמש בתוך ידו כדי לזכות בו הרבים שיהיה הקימה לפני החמש. וכן ראיתי נוהגין במדינת פולין שיש כמה רבנים שהן נוהרין בזה כשיוצאים ביום שבת או ביום

טוב ראשונים מבית הכנסת והקהל עומדים לפני הרב אָו
לוקחים בידם איזה ספר.

לאהב לומדי התורה

ו. צריך האדם להיות אוהב לומדי תורה אהבה גמורה,
ומכל שפן שצריך לאהב את רבו וצריך לאהב את רבו
יותר מאהבת אביו. וצריך אדם לזהר שיהא מורא רבו
עליו, שלא ישב בפניו עד שיאמר לו רבו - שב, ולא ישב
במקום רבו, וכשהולך - ילך לשמאל רבו, ולעשות לו כל
שרות, וכל מי שמבשר את רבו בשורות טובות וכוונתו
הוא לשם שמים אזי שכרו הוא גדול מאד.

ז. כדאי תא בזהר פרשת שלח לך (דף קסז עמוד ב): היכל
אחד יש למעלה והוא מיחד לבתיה בת פרעה,
וכמה רבבות ואלפים נשים צדקניות עמה יאולכל חדא
מקום מיחד להתענג בענג גדול. וג' פעמים ביום
מכריזים: "הא דיוקנא דמשה נביאה מהימנא אתי!"
ואז יוצאת בתיה למקום אחד אשר פרכת פרוסה שם
ורואה דרך פרגודא דיוקנא דמשה ואומרת: "זכאי
חולקי שגדלתי נהורא דא", ואחר כך חוזרת אל הנשים

צא) פרוש הזהר בלשון קדש:

ולכל אחת מקום מיחד להתענג בענג גדול. ושלש פעמים ביום מכריזים:
"הנה צורתו של משה הנביא הנאמן - באה!" ואז יוצאת בתיה למקום
אחד אשר פרכת פרוסה שם ורואה דרך מחיצה צורתו של משה
ואומרת: "אשרי חלקי שגדלתי האור הזה", ואחר כך חוזרת אל הנשים
שיושבות עמה בחדר הנזכר לעיל עם בגדים נאים, כמו שהיתה בעולם
הזה בלבושים המאירים באור גדול, ונקראים "נשים שאננות".

שְׂיֹשְׁבוֹת עִמָּה בַחֲדָר הַנְּזָכָר לְעֵיל עִם בְּגָדִים נְאִים, כְּמוֹ שְׁהִיְתָה בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּלִבוֹשֵׁים הַמְאִירִים בְּאוֹר גְּדוֹל, וְנִקְרָאִים "נָשִׁים שְׂאֲנָנוֹת".

ח. יְיֹוֹבֵהִיכֹל הַשְּׁנִי יוֹשְׁבַת סָרַח בַּת אֲשֵׁר וְכִמָּה אֶלְפִים וּרְבָבוֹת נָשִׁים צְדָקְנִיּוֹת עִמָּה, וְשָׁלַשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם מְכַרְיִזִים: "הֲאֵי יוֹסֵף צְדִיקָא אֲתִי!" וְהִיא חֲדָאת וַיִּצְאָת גַּם כֵּן לְגוֹ פְּרָגוּדָא דְאִית לָהּ וְחֲמָאת נְהוּרָא דְדִיּוֹקְנָא דְיוֹסֵף וְאוֹמְרַת: "זְכָאֵי חוֹלְקֵי וְזָכָאָה הָאֵי יוֹמָא שְׁבַשְׁרְתִּי מִהָהוּא שׁוּפְרָא לְאֲבֵי זְקַנִּי לְיַעֲקֹב!" וְאַחַר כֵּן חוֹזְרַת לְמִקּוּמָהּ.

סדר הלימוד ליום טז ניסן [יום 193 בשנה]

כָּל יוֹם עוֹמְדוֹת רְבָבוֹת נָשִׁים עִם יוֹכְבָד וּמִשְׁבָּחוֹת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַז. יְיֹוֹבֵהִיכֹל אֲחֵרָא שָׁם יוֹכְבָד אֲמִיהַ דְמִשָּׁה וְאַהֲרֹן וּמְרִים, וְכִמָּה אֶלְפִים וּרְבָבוֹת נָשִׁים עִמָּה, וּבְכָל יוֹם

צב) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

וְיֹוֹבֵהִיכֹל הַשְּׁנִי יוֹשְׁבַת סָרַח בַּת אֲשֵׁר וְכִמָּה אֶלְפִים וּרְבָבוֹת נָשִׁים צְדָקְנִיּוֹת עִמָּה, וְשָׁלַשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם מְכַרְיִזִים: "הֲנֵה יוֹסֵף הַצְּדִיק בָּא!" וְהִיא שְׂמַחָה וַיִּצְאָת גַּם כֵּן לְתוֹף מְחִיצָה שְׁיִישׁ לָהּ, וְרוּאָה אוֹר שֶׁל צוּרַת יוֹסֵף וְאוֹמְרַת: "אֲשֵׁרֵי חֲלָקֵי וְאֲשֵׁרֵי אוֹתוֹ יוֹם שְׁבַשְׁרְתִּי מִיִּפִּי הַזֶּה לְאֲבֵי זְקַנִּי לְיַעֲקֹב!" וְאַחַר כֵּן חוֹזְרַת לְמִקּוּמָהּ.

צג) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

בְּהִיכֹל אַחַר שָׁם יוֹכְבָד, אֲמוֹ שֶׁל מִשָּׁה וְאַהֲרֹן וּמְרִים, וְכִמָּה אֶלְפִים וּרְבָבוֹת נָשִׁים עִמָּה, וּבְכָל יוֹם עוֹמְדוֹת וּמִשְׁבָּחוֹת לְאֲדוֹן הָעוֹלָם - הִיא וְכָל הַנְּשִׁים מְזַמְרוֹת שִׁירַת הַיָּם, וְאַחַר כֵּן הִיא לְבַדָּה מְנַגֶּנֶת פְּסוּקֵי: וְתַקַּח מְרִים הַנְּבִיאָה אֶת הַתֵּן בְּיָדָהּ, וְכִמָּה פְתוֹת שֶׁל מְלָאכִים שׁוֹמְעִים לְקוֹל נְעִימוֹת שְׁלֵהוּ.

עומדות ומשבחות למאריה עלמא - איהי וכל הנשים
 מזמרות שירת הים, ואחר כך איהי בלחודא מנגנת פסוק
 (שמות טו כ): ותקח מרים הנביאה את התף בידה, וכמה
 כתות של מלאכים שומעים לקול נעימות שלהן.

שירת דבורה וברק

י. ייובהיכלא רביעי שם דבורה הנביאה והרבה נשים
 עמה, ומשוררות שירת דבורה וברק בן אבינעם,
 ולפנים מהיכלין אלין, שם ד' היכלין טמירין של שרה
 ורבקה, רחל ולאה, ולא אתגלין ולא חמאן, ומהיכלא
 דלהון נפקן נשמות הגרים ונכנסין אחר כך תחת כנפי
 השכינה ואין רשות יותר לדבר בזה, עד כאן לשון הזהר
 עין שם.

טעם שזכו לכל זה

יא. אם כן נלמד מהמעשה זה שזכתה בתיה בת פרעה
 לגדל מעלה זאת עבור שגדלה למשה רבינו, וסרח
 בת אשר זכתה לגדל המעלה בשביל שבשרה בשורה
 טובה ליעקב אבינו.

גדל המצוה לפרנס תלמידי חכמים ולכבדם כמו שמצוה לכבד
 את השבת

יב. מאהבת התורה צריך האדם לפרנס תלמיד חכם
 בהסתור, ומצות פרנסת תלמידי חכמים היא שקולה

צד) פרוש הזהר בלשון קדש:

ובהיכל רביעי שם דבורה הנביאה והרבה נשים עמה, ומשוררות שירת
 דבורה וברק בן אבינעם, ולפנים מהיכלות אלו, שם ארבעה היכלות
 נסתרים של שרה ורבקה, רחל ולאה, ולא נתגלו ולא נראו, ומהיכל שלהם

כְּעֵנַג שַׁבָּת, כִּי תִלְמִיד חָכֵם הוּא דוֹמָה וְנִמְשָׁל לְיוֹם הַשַּׁבָּת, כְּמוֹ שְׂיוֹם הַשַּׁבָּת אֵינוֹ מְכִין לְעֲצָמוֹ פְּרִנְסָה לְפִי שְׂאִין בּוֹ מְלֹאכָה כִּי אִם שֵׁשֶׁת יָמִים מְכִינִין לוֹ, הֵכִי נִמְי תִלְמִידֵי חֲכָמִים שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּמְבַטְלִין מִמְּלֹאכָה וְאֵינָם עוֹסְקִין בְּמְלֹאכָה וּבְמִשָּׂא וּמִתֵּן כְּשֶׁאֵר הָעַם הַהוֹלְכִים לְעִיר וּבְרַחֲבוֹת וּבְשׁוּקִים לְהִמְצִיא פְּרִנְסָה.

יג. עַל כֵּן שְׂאֵר אַנְשִׁים צְרִיכִין לְרֹאוֹת לְתַן פְּרִנְסַת תִּלְמִידֵי חֲכָמִים, וְכֹשֶׁם שֶׁהָאָדָם מְחַיֵּב לְעֵנַג אֶת הַשַּׁבָּת כֵּן מְחַיֵּב הָאָדָם לְרֹאוֹת לְתַן דּוּקָא בְּכָבוֹד הַמִּתְנַהֵג לְתִלְמִיד חָכֵם וְלֹא דְרָף בְּזִיוֹן, וְזֶה שְׂאֵמֵר הַכְּתוּב: (ישעיה נח יג) "וְקִרְאֵת לַשַּׁבָּת עֵנַג לְקָדוֹשׁ ה' מְכַבֵּד" וְתִלְמִיד חָכֵם נִקְרָא "קָדוֹשׁ ה'".

אֲשֶׁרֵי הַמְּכַבֵּד תִּלְמִידֵי חֲכָמִים

יד. וְכֹל הַמְּכַבֵּד אֶת הַתִּלְמִידֵי חֲכָמִים אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ, וְעָלְיוֹ נֵאָמֵר (דְּבָרִים לג יח) "שְׂמַח זְבוּלָן בְּצִאתָהּ וַיִּשְׁשָׁכֶר בְּאֵהָלָהּ".

טו. אֲבָל הַמְּצַעְרִין לְתִלְמִידֵי חֲכָמִים אֵוִי לָהֶם וְאֵוִי לְנַשְׁמוֹתֵיהֶן, וְהַעֲנֵשׁ שְׁלֵהֶן תִּמְצָא בְּזִהַר רַעֲיָא מְהִימְנָא פְּרִשְׁתַּת בְּמַדְבָּר בְּאֵרִיכוֹת, כִּי קֶצֶרָה הִירְעֵה לְהַעֲתִיקָה.

על כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם לְבִלְתִּי לְהַקֵּל בְּכָבוֹדָן שֶׁל תִּלְמִידֵי חֲכָמִים, וְעָלֵיהֶו אֲתִמֵּר [פְּרוּשׁ: וְעָלֵיהֶם נֵאָמֵר] (שְׁמוֹת

יט ג): "לא תגע בו יד כי סקל יסקל" עיין שם היטב בזהר.
 וכל המכבד לתלמידי חכמים יהיה מכבד מן השמים.

סדר הלימוד ליום יז ניסן [יום 194 בשנה]

פרשת מצורע פירק ג"ה

א. ויאמר ה' אל משה כתב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע" (שמות יז, יד). הזהיר הקדוש ברוך הוא למשה, שהיה רבן של ישראל, על הכתיבה, כי זהו תועלת גדול לזכרון, ואם למשה רבינו הזהיר הקדוש ברוך הוא קל וחמר לשאר בני אדם שצריכין להרהר תמיד במעשים ולפשפש בהם שמא חטאו, אזי יכתב חטאו שיהיו לו לזכרון לתקן את החטא.

אם ימצא בספר דבר שיכול לתקן חטאיו, ירשמנו על הנר, כדי שיוכל לתקנו

אן אם ימצא באיזה ספר איזה דבר תקון לחטאיו ירשם על נר מיוחד מיד, כדי שיוכל לתקן בלי עכוב מאי דאפשר לו, ואם נזכר שחטא נגד חברו בדבור קשה והצר לו או תלה בו שום שמץ ודופי או שהלבין פניו בברים, יבכה ויתחרט ויקבל עליו מיד למחרתו לפיסו ולרצותו, וזה יהיה לו עסק ראשון למחרתו.

ב ואין צריך לומר אם נזכר שחטא נגד מי שגדול ממנו כדאי שיצטער מיד ויבקש להקדוש ברוך הוא שלא ירשם בספר חובותיו, ויקבל עליו למחר לתקן מיד. ואם חטא אחד לנגדו באונאת דברים ימחל לו מיד, וכה

יאמר: "שְׂרִי לִי מְרִיָּה לְכָל מֵאן דְּמַצְעָרִין לִי", [פרוש: ימחל לו רבונו (-הקדוש ברוך הוא) לְכָל הַמַּצְעָרִים אוֹתִין] וְיִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מַטְתּוֹ בְּכֹנֶה. וְאַחַר כֵּן יִזְהַר לְקִרְא עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת שֶׁבַּפְּרָשַׁת וְאַתְחַנֵּן בְּכָל לַיְלָה, כִּי עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת שֶׁבַּפְּרָשַׁת יִתְרוֹ שְׁכָתוֹב: "זְכוּר" (שְׁמוֹת כ ח) הוּא נֶגֶד הַיּוֹם, וּבַפְּרָשַׁת וְאַתְחַנֵּן כְּתִיב בּוֹ (דְּבָרִים ה יב): "שָׁמֹר", וְהוּא נֶגֶד מִדַּת הַלַּיְלָה.

טעם שני כתרים על ראשו של אדם

ג. וְעַל יְדֵי כֵּן יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי כְּתָרִים בְּרֵאשׁוֹ, אַחַת כְּשַׁעוּלָה נִשְׁמָתוֹ לְמַעְלָה, וְאַחַת לְלוֹוֹתָהּ בְּחִזְרָתָהּ לְמַטָּה, וְעַל כֵּן יֵשׁ ב' טַעְמִים ב' הַדְּבָרוֹת, אֶחָד לְמַעְלָה וְאֶחָד לְמַטָּה. וּבִשְׁחִרֵית קִדְּם יִצִּיאָתוֹ מִבֵּיתוֹ יִטַּל יְדָיו תַּחְלָה, וְאַחַר כֵּן יָבוֹא אֶל הַמְּזוּזָה וַיִּנִּיחַ יְדָיו עַל הַמְּזוּזָה וַיִּכּוֹן שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא בְּעַל הַבַּיִת וְאַנְחָנוּ כְּלָנוּ שֶׁבַּבֵּית רַק אֲוֹרְחִים, וַיִּכּוֹן הַשֵּׁם ש-ד-י כְּמוֹ שְׁכָתְבֵתִי בְּפָרֵק רֵאשׁוֹן.

סדר הלימוד ליום יח ניסן [יום 195 בשנה]

ד. וְאַחַר כֵּן יֵאמֶר (תהלים קכא, ח) "ה' יִשְׁמֹר צְאֵתִי וּבֹאֵי לַחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם" שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, וְאַחַר כֵּן יֵאמֶר פְּסוּק (משלי ג ו): "בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִישַׁר אַרְחוֹתֶיךָ", וְהַפְּסוּק הַזֶּה הוּא כּוֹלֵל כָּל הַתּוֹרָה וַיֵּשׁ בּוֹ כ"ו אוֹתִיּוֹת כְּמִנְיַן שֵׁם הַיְיָ שֶׁהוּא קֹדֶשׁ קְדָשִׁים, וּמִתְחִיל בְּאוֹת ב' וּמְסִים בְּאוֹת כ' נֶגֶד כ"ב אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וּבְכָל פְּעַם שִׁיאֵמֶר פְּסוּק זֶה יִטָּה אֶת רֵאשׁוֹ לְשֵׁשׁ קְצוֹת פְּסוּדֵר הַזֶּה: מְזַרְחַת, דְּרוֹם, מַעְרָב, צְפוֹן, מַעְלָה וּמַטָּה. וַיִּכּוֹן

שמוסר נפשו להקדוש ברוך הוא המושל בשש קצוות העולם ובזה הוא משעבד נפשו וגופו להקדוש ברוך הוא.

מי שיתנהג כך יהיה טוב לו תמיד

ה. ומי שהוא פנוי יאמר אלו הפסוקים המרמזים כל אחד על אבר המיוחד, (תהלים ג ד) "ואתה ה' מגן בעדי כבודי ומרים ראשי", (שם מ י) "בשרתי צדק בקהל רב הנה שפתי לא אכלא ה' אתה ידעת", (שם סו יז) "אליו פי קראתי ורומם תחת לשוני" (שם יט ט) "פקודי ה' ישרים משמחי לב", "מצות ה' ברה מאירת עינים", (שם כח ב) "שמע קול תחנוני בשועי אליך בנשאי ידי אל דביר קדשך", (שם מ ט) "לעשות רצונך אלהי חפצתי ותורתך בתוך מעי", (שם לה י) "כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך", (שם לו ז) "אברך את ה' אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי", (שם כו יב) "רגלי עמדה במישור במקהלים אברך ה'".

ואחר כך יאמר משנה אחת שהיא כוללת כל הגוף וראש האדם ותוכו וסופו. וזהו (ברכות דף ל עמוד ב) אין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש, חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת קדם שיתפללו כדי שיכוננו את לבם למקום, אפלו המלך שואל בשלומו ואפלו נחש ברוך על עקבו לא יפסיק, ואחר כך יאמר פסוק (קהלת יב יג) "סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמר כי זה כל האדם", שהפסוק כולל כל התרי"ג מצוות וכל מי שיתנהג כך, אז טוב לו יהיה סלה.

פָּרָק נ"ד

א. אַמְרִינֵן בְּגַמְרָא, (שְׁבֵת דָּף לג עמוד א) "חֲזִיה רְעָה בְּאָה לְעוֹלָם עַל עֲוֹן שְׁבוּעַת שְׁוֹא", דַּע לָךְ כִּי סֵתָם חֲזִיה הַנִּזְכָּרַת בְּגַמְרָא הִיא לִילִי"ת הַרְשָׁעָה. אִמְהוֹן דְּשַׁדִּין [פְּרוּשׁ: אָמָם שֶׁל יְדִים] אֲשֶׁר הִיא מְעוֹרְרַת, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, כְּמָה גְזֵרוֹת רְעוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וְהִיא תְּדִירָה בְּאוֹתוֹ בֵּית אֲשֶׁר שְׁבוּעַת שְׁוֹא מְצוּיָה שָׁם, וְהִיא דָּרָה שָׁם בְּאוֹתוֹ הַבֵּית, וְהִיא הוֹרְגַת יְלָדִים קְטַנִּים, וּבְאוֹתוֹ הַבֵּית אוֹ עִיר אֲשֶׁר שָׁם שְׁבוּעַת שְׁוֹא עֲנִיּוֹת מְצוּיָה שָׁם.

סדר הלימוד ליום יט ניסן [יום 196 בשנה]

הַנִּשְׁבַּע עַל שְׁקָר גּוֹרָם שְׁטַפּוֹן לְעוֹלָם, חֵס וְשְׁלוֹם

ב. וְהִנֵּה בּוֹא וּרְאָה גְדֹל הַפְּגָם שֶׁל שְׁבוּעַת שְׁוֹא, דַּע דְּאִיתָא בְּזֵהָר פְּרָשַׁת יְתָרוֹ, (דָּף צא עמוד ב) כִּי בְּשָׁעָה שְׁגָזַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל מִימֵי הָעוֹלָם שֶׁיִּרְדוּ לְתַהוֹם עֲשֵׂה לָהֶם כְּסוּי, וּבְתוֹךְ הַכְּסוּי הוּא כְּסוּי אַחַר, וּבְתוֹךְ זֶה הַכְּסוּי חֻקוּקִים וּרְשׁוּמִים שְׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר הֵם שׁוֹמְרִים אֶת מִי הַתְּהוֹם שֶׁלֹּא יִגְבְּרוּ לְעֵלוֹת וּלְהַצִּיף אֶת הָעוֹלָם, וּבְשָׁעָה שְׁאָדָם נִשְׁבַּע לְשְׁקָר אֲזִי הַמִּים מִתְּגַבְּרִים וְגוֹבְרִים אֶת הַכְּסוּי עַד שְׁאוֹתָן אוֹתִיּוֹת וְשְׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים פּוֹרְחִים וּמְסַתְּלִין מִהַכְּסוּי, וַיֵּשׁ בְּאוֹתוֹ פְּעַם רְשׁוֹת לְמִי תְהוֹם לְהַתְּגַבֵּר וּלְשַׁטֵּף אֶת הָעוֹלָם, וּבְאוֹתוֹ הַפְּעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַמְזוֹ לְמִלְאָךְ אֶחָד וַיַּעֲזוּרֵיא "ל שְׁמִיה [פְּרוּשׁ: שְׁמוֹ] וְהוּא מְמַנֶּה עַל שְׁבָעִים מִפְּתָחוֹת וְחוֹקֵק מִחְדָּשׁ

שמות הקדושים הנזכרים לעיל על כסוי של תהום, ואז מי תהום חוזרין לאחוריהם לירד למקומם, ואז נצול העולם משטיפת המים. וי לאותו האדם שגמר קצוץ ופרוד באותיות הקדושים ממקומם, וכביכול הטריח את קונו לצאת לחקק מחדש שמות הקדושים.

אם האדם היה יודע גדל הפגם, היה מכה את ראשו בכתל

ג. בן אדם בן אדם, טפה סרוחה איך יטריח את קונו, ובנדאי השמות מקללין אותו ומקטרגים עליו, ולולא היה אדם שומע קללתם וקטרוגם בנדאי היה מכה את ראשו בכתל על גדל הפגם, ועל בן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסוקתא זוטא בראשית א) כל המזכיר שם שמים לבטלה נעקר מן העולם, כי אין זה דרך כבוד להזכיר שמו של הקדוש ברוך הוא על חנם לבטלה, ומכל שכן לשוא ושקר, חס ושלום.

לא ינקה ה' את הנשבע על שמו לשוא

וזה לך הכלל, כי שבועת שקר לא תחזר עד אשר תעשה רשם בגופו או בממונו לזמן קרוב או רחוק, ושבועת שקר תשיגהו בבית או בשדה, בקר או בעיר, ביבשה או בים, ובנדאי לא תחזר ריקם. כמו שאמר הכתוב (שמות כ ז): "כי לא ינקה ה' את אשר ישא את שמו לשוא", ובעת אשר ירצה האדם לשבע יציר לפניו כאלו כתיב: "כי לא ינקה ה' את אשר ישא את שמו לשוא" בכתב אש שחורה על גבי אש לבנה ויפל עליו מורא ופחד ואז ינצל משבועת שקר.

סדר הלימוד ליום כ ניסן [יום 197 בשנה]

אדם לא ירגיל האדם לשבע

ד. על כן לא ירגיל האדם לשבע בגופו או בנשמתו, כי הנשמה היא חלק אלוה ממעל, או בחיי בניו או בשאר דברים כדרך הפוחזים וריקים לשבע בחנם ונשבעים: אם הדבר כן תבוא שריפה לביתו או שיהרג. וכל אלו השבועות יש בהם סכנה שלא יקיים בו, כי מי יודע באיזה שעה ובאיזה מזל הוא אומר כן ויקיים, חס ושלום, אותה הרעה.

ה. והרב האר"י זכרוננו לברכה הזהיר לתלמידיו (שער המצוות פרשת שמות דף יא), שלא להזכיר שום מלאך בשמו אפלו בלמודו, כגון: מטטרו"ן יאמר רק מטט, וסנדלפו"ן יאמר רק סנד"ל, וכיוצא בהם שאר שמות מלאכים, זולת שמות המלאכים שהן כשמות האנשים כגון, מיכאל גבריאל רפאל וכיוצא בהן אין חשש. והטעם - כי הכל ברא הקדוש ברוך הוא לצורך האדם, ובשעה שברא הקדוש ברוך הוא מלאכים השביעם הקדוש ברוך הוא שיהיו מצויים בשעה שיזכירם האדם לאיזה הצלה בהשבעה וכיוצא בו, ובהשבעה, כשמזכיר האיש שם המלאך, אזי המלאך בא ומכרח לעשות כפי ההשבעה, וכשרואה המלאך שביאתו הוא בחנם לפעמים מזיקו, מזה יתבונן האדם, שגדול הוא סכנת שבועת שוא ושקר.

תקיעת כף היא כשבועה

ו. ודע כי ענין תקיעת כף הוא כמו שבועה, והענין כי מקור הנפש תלוי בכף האדם הן לטובה והן לרעה.

לְטוֹבָה - בְּהִיּוֹתוֹ פּוֹרֵשׁ כִּפְּיוֹ אֶל ה' וּמַעֲוֵר רַחֲמִים וְכֵן רַב
הַמְצֻוֹת תְּלוּיִן בְּיַד הָאָדָם: בְּיָדוֹ הוּא כּוֹרֵת בְּרִית מִלָּה,
בְּיָדוֹ מְקַיֵּם כָּל מְלֵי דְקַרְבָּנוֹת [פְּרוּשׁ: דְּבָרֵי הַקְּרָבָנוֹת],
תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת, סָכָה, ד' מִיָּנִים שְׁפִלוּלָב, צְדָקָה,
תְּפִלִּין, וְהִרְבֵּה מְצֻוֹת תְּלוּיִן בְּיָדִים, עַל כֵּן חֵי הַנֶּפֶשׁ
תְּלוּיִן בְּיָדוֹ.

ז. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, (תְּהִלִּים קִיט קט)
"נִפְשִׁי בְּכַפִּי תִמְיֵד וְתוֹרְתֶךָ לֹא שָׁכַחְתִּי", רְצָה לֹאמַר
שְׁבַחְתִּי לִי דְרָכִים טוֹבִים שֶׁל הַיָּדִים וְלֹא הִהַפּוּךְ, חֵס
וְשָׁלוֹם, וְהִנֵּה כְּשֶׁרוּצָה הָאָדָם לְאַמֵּת דְּבָרָיו תּוֹקֵעַ כִּפְּיוֹ
כְּאִלוֹ נוֹתֵן לוֹ מִשְׁכוֹן בְּטוֹחַ, שֶׁהוּא הַנֶּפֶשׁ דִּילִיָּה אֲשֶׁר הוּא
בְּכַפּוֹ, וְהוּא יוֹתֵר חָמוּר מִנִּשְׁבָּע עַל נִפְשׁוֹ וּפּוֹגֵעַ
בְּבַחֲיִנוּתָיו שֶׁהוּא נִפְשׁ הָעֲלִיוֹנָה הַנִּקְרָאת נֶפֶשׁ וְהוּא שֵׁם
שֶׁל אֲדֹנָי, וְהִנֵּה שֵׁם אֲדֹנָי בְּמִלּוּאוֹ יֵשׁ לוֹ י"ב אוֹתִיּוֹת
כְּזֶה אֶלֶף דָּלֶ"ת נו"ן יו"ד, וְנִמְצָא שֶׁהוּא פּוֹגֵם גַּם כֵּן
בִּי"ב תְּבוֹת שֶׁל "שִׁמְ"ע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, בְּרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד" שֶׁהֵן נִגְדֵי י"ב
אוֹתִיּוֹת מִלּוּאֵין שֶׁל אֲדֹנָי, וְהִנֵּה אוֹתִיּוֹת אֲמֻצָּעִיּוֹת שֶׁל
מִלּוּי שֵׁם שֶׁל אֲדֹנָי הֵן לִלּוּ"ו שֶׁהֵן גִּימְטְרִיאַ ע"ב, נִמְצָא
שְׁפוּגֵם גַּם כֵּן בְּשֵׁם ע"ב הַיּוֹצְאִים מִפְּסוּקִים (שְׁמוֹת יד יט כא)
וַיִּסַּע וַיִּבְ"א וַיִּט, וְאוֹתִיּוֹת שְׁלִישִׁיּוֹת הֵן פִּתְנַ"ד שֶׁהֵן
גִּימְטְרִיאַ תְּקַל"ד שֶׁהֵם אוֹתִיּוֹת דָּ"ת ק"ל מְרָאָה שְׁפוּגֵם עַל
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (דְּבָרִים לג ב) "מִיָּמִינוֹ אֵשׁ דָּ"ת
לְמוֹ", וְאוֹתִיּוֹת ק"ל מוֹרָה שְׁפוּגֵם בְּ"ע"ב ק"ל" אֲשֶׁר שֵׁם
ה' רוֹכֵב עָלָיו, כִּידוּעַ לְיִדְעֵי חֵן.

סדר הלימוד ליום **כא ניסן** [יום 198 בשנה]

לא יהיה עוון השבועה קל בעיניך

ח. על כן שומר נפשו יתרחק משבועת שוא ומסתם שבועות ומתקיעת כף, ותמיד יהיה לו לזכרון גדל הפגם שפוגם בשמות הקדושים הנזכרים. למען השם, אל יהיה עוון זה קל בעיניך, כי צורת היד העובר על תקיעת כף היא לפני מטתו, ועל כל אצבע עומדין כמה אלפים מזיקין, רחמנא לצלן, ובעת פטירתו - היד ההיא מעידה עליו שעבר על תקיעת כף שלו.

ירא ה' יתפלל על זה שלא יכשל בשבועת חנם, ומכל שכן בשבועת שוא ושקר ותקיעת כף

ז. על כן צריך האדם להזהיר את בניו ובני ביתו שלא יהיו רגילין בשבועות ונדורים ותקיעת כף, והירא לדבר ה' מחיב להתפלל על זה שלא יכשל בשבועת חנם, ומכל שכן בשבועת שוא ושקר ותקיעת כף של שקר, ומי שלא נזהר אזי יתן מקום, חס ושלום, ללילי"ת הרשעה להיות לה מדור וחלק בביתו, ויאבד את בניו הקטנים, ונפרעין ממנו וממשפחתו, ואחר כך מכריזין עליו חרמות ושמתות בכל רקיעין, ותמיד מזכירין אותו לרעה. על כן שומר נפשו ירחק ממכשול זה, ואז בטוח תהיה שימלא ה' לו ברכות והצלחות, ישועות ונחמות, אמן.

פָּרָק ג' ז'

פרשת אחרי

א. כתב הטור (סימן א'): "בבקר יתגבר אדם כארי לקום לעבודת הבורא ויזהר לטל ידיו סמוך למטתו ולשפך מים דוקא על גבי כלי כדי להעביר הזהמא ורוח רעה

מעל יָדָיו כְּמִבְּאֵר בְּסִפְרֵי הַמוֹסֵר, וְלֹא יֵלֶךְ ד' אַמּוֹת בְּלִי נְטִילַת יָדַיִם".

סדר הלימוד ליום **כב ניסן** [יום 199 בשנה]

בשמים ממתנינים על קימת איש ישראל בבקר לעסק בתורה ובתפלה
ב. ואיתא בזוהר וְאַתְחַנֵּן (דף רס עמוד א') כִּי בְּרַקִיעַ מִמְּתִינִים
 וּמְצַפִּים עַל קִימַת בְּרַיִשׁ יִשְׂרָאֵל שְׂיִקּוּם לְעֵסֶק בַּתּוֹרָה
 וּבַתְּפִלָּה, וְהָרְאִיהָ יִהְיֶה כִּדְבַר בְּרַיִשׁ קָאִים מְעַרְסִיהָ לְאַשְׁתְּדָּלָא
 בְּאוֹרֵיתָא כְּרוּזָא קָאִים עֲלִיהָ וְאוֹמֵר (תהלים קלד א) "הִנֵּה בְּרָכּוֹ
 אֶת ה' כֹּל עַבְדֵי ה' הָעוֹמְדִים בְּבֵית ה' בְּלִילוֹת", וְאַחַר כֵּן
 כְּשֶׁעוֹמֵד וְהוֹלֵךְ לְבֵי כְּנִישְׁתָּא בְּצִלּוֹתֶיהָ קָמָה מְאַרְיָה הָאִי
 כְּרוּזָא קָאִרִי עֲלִיהָ (זכריה ג ז) "וְנָתַתִּי לָךְ מֵהַלְכִים בֵּין
 הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה". אָכֵן כֹּל זֶה הוּא כְּשֶׁהָאָדָם מִתְּפַלֵּל
 בְּכּוֹנֵה, וּבַתְּחִנּוּנִים יְדַבֵּר רֵשׁ, כְּמוֹ מִשָּׁה רַבִּינוּ שְׁאָמַר (דברים
 ג כג): "וְאַתְחַנֵּן אֶל ה'" וְגו', וְצָרִיף הָאָדָם שְׂיִתֵּן עֵינָיו לְמִטָּה
 סְגוּרוֹת וְלָבוֹ יִהְיֶה לְמַעַלָּה (יבמות דף קה עמוד ב).

השכינה לנגד המתפלל, ועל כן אל יסתכל מחוץ לסדור או למחזור
 בשעת התפלה

ג. ומי שהוא רגיל להתפלל מתוך הסדור או מן הסדור
 יראה להתפלל מתוך הכתב, ולא יביט מחוץ למחזור

צה) פרוש הזוהר בלשון קדש:

כְּאֲשֶׁר אָדָם קָם בְּבִקְרָא לְעֵסֶק בַּתּוֹרָה - כְּרוּז יוֹצֵא לְפָנָיו וְאוֹמֵר: "הִנֵּה בְּרָכּוֹ
 אֶת ה' כֹּל עַבְדֵי ה' הָעוֹמְדִים בְּבֵית ה' בְּלִילוֹת". וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁעוֹמֵד וְהוֹלֵךְ
 לְבֵית הַכְּנֶסֶת בַּתְּפִלָּה לְפָנָי אֲדוּנוּ, הַכְּרוּז קוֹרָא עֲלָיו: "וְנָתַתִּי לָךְ מֵהַלְכִים
 בֵּין הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה".

או מחוץ לסדור, כי השכינה עומדת לנגדו ואסור להסתכל בשכינה. יובבספרא דרב המנונא סבא אמר (והוה שם דף רס עמוד ב) מאן דפקח עינוי בשעתא דצלותא, או מאן דלא מאיך עינוי בשעתא דצלותא או מאן דלא מאיך עינוי בארעא מקדים עליו מלאך המות ובא אצלו קדם מותו, וכד תפוק נפשיה, לא יסתכל בנהירו דשכינתא דכתיב (שמות לג כ): "כי לא יראני האדם וחי", אבל קדם מותו כל בר ישראל זוכה לראות את השכינה, ומי שהוא זוכה השכינה מקדימה אצלו, וזהו סימן טוב לבר נש שיגיע שנשמתו תצא ממנו בנקל ובנחת בלי שום יסורים, ואם אינו זוכה לא מקדמת השכינה לבוא, והאדם סובל יסורים גדולים בשעת יציאת נשמתו, עד שירחם ה' עליו לפרש נהירו קצת מהשכינה כדי שתצא נשמתו.

על האדם להתפלל שלא ימות מתוך יסורים, חס ושלום, ד. אמנם זהו אחר שסבל יסורים קשים ומרים, שהסימנים הן כאלו נשחטין בסכין פגומה והבני

צו) פרוש הזהר בלשון קדש:

ובספר של רב המנונא הזקן אומר: מי שפוקח עינו בשעת התפלה או מי שאינו משפיל עינו בשעת התפלה או מי שאינו משפיל עינו לארץ - מקדים עליו מלאך המות ובא אצלו קדם מותו, וכאשר תצא נפשו, בשעת פטירתו, לא יסתכל באור השכינה, שכתוב: "כי לא יראני האדם וחי", אבל קדם מותו כל בן ישראל זוכה לראות את השכינה, ומי שהוא זוכה השכינה מקדימה אצלו, וזהו סימן טוב לאדם, שיגיע שנשמתו תצא ממנו בנקל ובנחת בלי שום יסורים, ואם אינו זוכה - לא מקדמת השכינה לבוא, והאדם סובל יסורים גדולים בשעת יציאת נשמתו, עד שירחם ה' עליו לפרש אור קצת מהשכינה כדי שתצא נשמתו.

מַעֲיִם מִתְּפוֹצִין, וְעַל זֶה הַזְּכוּר הַזֶּה וְאֶתְחַנֵּן, שְׁמִי שְׁהוּא מְבִיט אָנָּה וְאָנָּה בְּתַפְלָתוֹ וְאִינוּ מְאִיךְ (פְּרוּשׁ: מִשְׁפִּיל) עֵינָיִם לְמַטָּה אֲזִי לֹא יִזְכֶּה שְׁתַּקְדִּים שְׂכִינָה לְהַתְרֹאוֹת אֵלָיו כְּדִי שְׁיִסְבֵּל צַעַר הַגְּסִיסָה. וְעַל זֶה יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד אֵלָיו לְעֵת מְצוּא - זֶה יוֹם הַמּוֹת שְׁתֵּהָא מִיתָתוֹ בְּנִקְל בְּלִתִּי יְסוּרִים, לְבִלְתִּי עַרְבוּב הַדַּעַת, כְּדִי שְׁיִוְכַל לֹאמַר הַיּוֹדֵי וְלִהְתְּרוֹת עַל כָּל פְּשָׁעָיו וְחֻטְאָיו, וְלִסְדֹר צְנוּאָה לְבָנָיו אִיךְ יִתְנַהֲגוּ אַחֲרֵי מוֹתוֹ, שְׁיִהְיוּ מֵהוֹלְכֵי תַמִּים וְלֹא יִשְׁחִירוּ פָּנָיו בְּקִבְרָה, כִּי זְכוּת גְּדוֹל הוּא לְאָדָם אֲשֶׁר הוּא מֵת בְּשִׁכְלוֹ לְדַבֵּר לְפָנָי מוֹתוֹ, כִּי לֹא כָּל אָדָם זוֹכֶה לְכָךְ.

סדר הלימוד ליום כג ניסן [יום 200 בשנה]

ה. וּבַעֲדוֹ בְּבְרִיאוֹתוֹ יִתְפַּלֵּל הָאָדָם, שְׁיִזְכֶּה שְׁתַּקְדִּים אֵלָיו הַשְּׂכִינָה לְהַצִּילוֹ מִמִּיתָה חֲטוּפָה וּמִמִּיתָה מְשֻׁנָּה וּמִמִּיתוֹת אַכְזָרִיוֹת, וּרְפוּאָה גְּדוֹלָה לְהִיּוֹתוֹ דְּבוּק בַּתּוֹרָה בְּחַיָּיו כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה יֵשׁ לוֹ דְּבִקּוֹת אֶל הַשְּׂכִינָה לְפָנָי מוֹתוֹ וּמִכָּל שְׁכֵן לְאַחַר מוֹתוֹ. כְּדֹאִיתָא בְּזֵהר וְאֶתְחַנֵּן, (דף רסח עמוד א) צִירְבֵי אַחָא הָוִי קָאִים עִמִּיהָ רַבִּי אֲלַעְזָר, לִילָה חָדָא בְּתַר פְּלָגוֹת לִילָה הָוִי מִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרִיתָא.

צז) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

לִילָה אַחַד הָיָה עוֹמֵד רַבִּי אַחָא עִם רַבִּי אֲלַעְזָר, אַחַר חֲצוֹת לִילָה, וְהָיוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.

במקום למווד התורה יש השראת השכינה, ובזכות התורה מתקיים העולם

ו. "פּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר "כִּי הוּא חֲיִיךָ וְאַרְךָ יְמִיךָ לְשֶׁבֶת עַל הָאֲדָמָה" (דברים ל, כ), תָּא חֲזִי שְׂכִינְתָא לָא מְתִישְׁבַת אֲלָא בְּמָקוֹם שְׁלוֹמֵי דְתוֹרָה, וּבְזִכּוֹת הַתּוֹרָה עֲלָמָא קָאִים הָדָא הוּא דְכָתִיב: "כִּי הוּא חֲיִיךָ וְגו'" לְשֶׁבֶת עַל הָאֲדָמָה", וְכִשְׂאִינָם עוֹסְקִים בְּתוֹרָה אֲזִי נְאֻמְר, (ירמיה ט יא יב) "עַל מָה אֲבָדָה הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרָתִי". וְהוּא מַה שְׂאֻמְר רַבִּי אֶלְעָזָר: מֵאן דִּיכּוֹל לְלַמֵּד תּוֹרָה וְאִינוּ לּוֹמֵד – הָרִי הוּא כְּאֵדָם שְׂיֵשׁ לוֹ אִשָּׁה צְנוּעָה וְנִעְיָמָה בְּמַעֲשֵׂי הַטּוֹבִים וְהַבְּעַל עוֹזֵב אוֹתָהּ וְאִינוּ עוֹשֶׂה עִמָּה כְּפִי הַחַיִּיב הָרְאוּי לָהּ מִן הַתּוֹרָה (שמות כא י) "שְׂאֲרָה כְּסוּתָהּ וְעוֹנָתָה", וְהָאִשָּׁה הַהִיא צוּעֶקֶת עַל בְּעַל גְּעוּרֶיהָ שְׂעוֹב אוֹתָהּ, כְּמוֹ כֵּן הַתּוֹרָה צוּעֶקֶת עָלֶיךָ דִּין עַל מִי שְׂיִכּוֹל לְלַמֵּד וְאִינוּ לּוֹמֵד, אֲזִי פְתָאוּם בָּא עָלֶיךָ הַדִּין, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

צח) פרוש הזהר בלשון קדש:

פתח רבי אלעזר ואמר: "כי הוא חייך וארך ימייך לשבת על האדמה" - בוא וראה, השכינה אינה מתישבת אלא במקום שלומדים תורה, ובזכות התורה העולם קיים. הוא שכתוב: "כי הוא חייך וגו' לשבת על האדמה", וכשאנכם עוסקים בתורה, אזי נאמר: "על מה אבדה הארץ ויאמר ה' על עזבכם את תורתי", והנה רבי אלעזר אומר: מי שיכול ללמד תורה ואינו לומד הרי הוא כאדם שיש לו אשה צנועה ונעימה במעשיה הטובים והבעל עוזב אותה ואינו עושה עמה כפי החיוב הראוי לה מן התורה: "שאררה כסותה ועונתה", והאשה היא צועקת על בעל געוריה שעזב אותה, כמו כן התורה צועקת עליו דין על מי שיכול ללמד ואינו לומד, אזי פתאום בא עליו הדין, רחמנא לצלן.

כבוד חכמים ינחלו

ז. אֲדַהֲכִי אֶתָּא חַד גְּבָרָא וְהוּי רְחִישׁ בְּשִׁפּוֹתֶיהָ וְכוּ'. פתח האי גברא ואמר (משלי ג לה): "כבוד חכמים ינחלו וכסילים מרים קלון", כל העוסק בתורה הוא זוכה לדבק בשכינתא דאיקראת "כבוד", וכל צבא מעלה מלמדן עליו זכות, מה שאין כן כשבני אדם הולכים בדרכים המקלקלים אזי במעשיהם הרעים מתהווים ומתילדין כמה חיצונים והמה המקטרגים על האדם, על זה נאמר: "וכסילים" - שהן הרשעים - "מרים קלון" - רוצה לומר מגביהין את הקלון שהן החיצונים שעושין קטגוריא על האדם עד שמביאין איזו גזרה קשה.

על כן יראה כל אדם לקבוע עתים לתורה, כדי שתבוא השכינה לתוך ביתו ולברך אותו בכמה ברכאין אמן.

צט) פרוש הזהר בלשון קדש:

בתוך כך בא איש אחד והיה רוחש בשפתיו וכו'. פתח האיש הזה ואמר: "כבוד חכמים ינחלו וכסילים מרים קלון", כל העוסק בתורה הוא זוכה לדבק בשכינה הנקראת "כבוד", וכל צבא מעלה מלמדן עליו זכות, מה שאין כן כשבני אדם הולכים בדרכים המקלקלים אזי במעשיהם הרעים נוצרים ומתילדים כמה חיצונים והמה המקטרגים על האדם. על זה נאמר "וכסילים" - שהן הרשעים - "מרים קלון" - רצה לומר מגביהין את הקלון שהן החיצונים שעושין קטגוריא על האדם עד שמביאין איזו גזרה קשה.

על כן יראה כל אדם לקבוע עתים לתורה כדי שתבוא השכינה לתוך ביתו ולברך אותו בכמה ברכות אמון.

סדר הלימוד ליום כד ניסן [יום 201 בשנה]

פָּרָק נ"ח

א. צָרִיךְ הָאָדָם לְתַקֵּן הַפְּגָם שֶׁחָטָא בְּכִרְיָתוֹ בְּחָטָא הוֹצֵאת שׁו"ז לְבִטְלָה כְּמוֹ שֶׁאֶכְתָּב לְקַמֵּן הַתְּקוּן הָאֲמֵתִי, עַל כֵּן צָרִיךְ לְמַהֵר בְּתִשׁוּבָה וְאִף אִם חָטָא הִרְבֵּה פְּעָמִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלַךְ רַחֲמָן, וְהוּא מְקַבֵּל תִּשְׁבּוּת הַשָּׂבִים בְּכָל יָלֵב, "וּמוֹדָה וְעוֹזֵב יִרְחֵם" (מְשָׁלִי כח יג), וּמוֹסִיפִין לוֹ יִרְאֶה וּקְדָשָׁה.

לְלַמַּד תּוֹרָה בְּעֶצְמוֹ וְעַם אֲחֵרִים

ב. נִמְצָא עוֹשֶׂה שְׁתֵּי פְעֻלוֹת, אַחַת - שְׁעוֹנוֹתָיו מְכַפְּרִים, וְשֵׁנִית - שִׁיּוּרֵשׁ עוֹלָם הַבָּא, בְּאִפְּן וּבְתַנְאֵי כְּשִׂאוּחֻז בַּתּוֹרָה וְלוֹמַד בְּהַתְמַדָּה, וְיִקְבַּע עֵתִים לַתּוֹרָה, הֵן לְלַמַּד בְּעֶצְמוֹ וְהֵן לְלַמַּד עִם אֲחֵרִים. וְאִם אֵינּוּ יָכוֹל בְּעֶצְמוֹ, אֲזִי עַל כָּל פְּנִיִם יִקְבַּע עֵתִים לְשִׁמְעַ דְּבִרֵי תּוֹרָה, כִּי לְאַחַר מִיתַת הָאָדָם אִם יֵשׁ לוֹ זְכוּת יָבוֹא לְמַדְרָגָה לְמַעְלָה, וְשֵׁם לֹא יַעֲסֹק לֹא בְּאֲכִילָה וְלֹא בְּשִׁתְיָה וְלֹא בְּמִשְׂא וּמִתָּן, כִּי אִם בְּעֶסֶק הַתּוֹרָה.

מִי שֶׁאוֹהֵב לְשִׁמְעַ דְּבִרֵי תּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, יִזְכֶּה לְשִׁמְעַ דְּבִרֵי תּוֹרָה מִפִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם הַבָּא

ג. וּמִי שֶׁהוּא אוֹהֵב לְשִׁמְעַ דְּבִרֵי תּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, יִזְכֶּה לְשִׁמְעַ דְּבִרֵי תּוֹרָה מִפִּי עֲתִיק יוֹמִין [פְּרוּשׁ: מִפִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא] לְעוֹלָם הַבָּא. מֵה שְׂאִין כֵּן אִם הָאָדָם

מִמָּאָס לְשִׁמְעַ דְּבָרֵי תוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֵין לוֹ שְׂיָכוּת גַּם
בְּעוֹלָם הַבָּא, וּבּוֹדָאי יְהִיָּה נְדָחָה מִפְּרָגוּדָא דִּילֵיהּ [פְּרוּשׁ
מִמְחִיצָה שְׁלוֹן].

ובוא וּרְאָה מַה שְׁאָמַר בְּזֵהָר פְּרָשַׁת שְׁמִינִי (חֶלֶק ג', דף ל"ט
עמוד א') : P "רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הוּוּ אֲזֵלִי לְצַפּוּרִי,
וְהוּוִי רַבִּיא חַד אֲזֵיל אֲבַתְרִיהוּ עִם הַחֲמוּר שְׁהִיָּה נוּשָׂא
מִשָּׂא כָּלִים עִם דְּבַשׁ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי יְהוּדָא, נִימָא
מְלֵי דְאֹרִיתָא וְנִיזִיל.

כָּל מַה שְׁלוּמֵד הָאָדָם יוֹתֵר, הוּא מִתְרַחֵק יוֹתֵר מִן הָעֵבְרוֹת

ד. פְּתַח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, ט): "וְחַפְּךָ כִּיִּין
הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישָׁרִים דּוֹכֵב שְׁפִתֵי יִשְׁנִים",
"וְחַפְּךָ כִּיִּין הַטּוֹב" - זוֹ הִיא תוֹרָה שְׁנַקְרָאת יִין טוֹב
מִמֶּשׁ, כִּי לְפַעְמִים יִין לֹא טוֹב לְגוּנָף וְלֹא טוֹב לְנִשְׁמָה,
כִּיִּין כְּשֶׁאָדָם שׁוֹתֶה הַרְבֵּה יִין אֲזִי רֵאשׁוּ כּוֹאֵב לוֹ,
וְלְפַעְמִים נִכְשָׁל גַּם כֵּן בְּעֵבְרָה, חֶס וְשָׁלוֹם. וְהַהֲפֹךְ הִיא
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כָּל מַה שְׁלוּמֵד יוֹתֵר הִיא מְרַחֵקָה מִמֶּנּוּ
פְּשָׁעָיו, וְלוּמֵד דְּרַכִּי יִרְאָה וְנוֹחַל עוֹלָם הַזֶּה וְעוֹלָם הַבָּא,
וְלֹא עוֹד אֵלָא שְׂיִינְכָה לְמַה שְׁכַתּוֹב אַחַר זֶה: "דּוֹכֵב שְׁפִתֵי
יִשְׁנִים", שְׂאָף שְׂיִהִיָּה יָשָׁן בְּקִבְרֵי שְׁפִתוֹתָיו מְרַחֵשִׁין דְּבָרֵי
תּוֹרָה.

(ק) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קַדְשׁ:

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הִלְכוּ לְצַפּוּרִי. אַחֲרֵיהֶם הִשְׁתַּרְפָּו נַעַר אֶחָד עִם
חֲמוּרוֹ, שְׁטַעוֹן הִיָּה מִשָּׂא שֶׁל דְּבַשׁ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יִצְחָק: "הֲבֵה
וְנַעֲסַק בְּדַבְרֵי תּוֹרָה בְּהִלְכְּנוּ בַּדֶּרֶךְ!"

סדר הלימוד ליום כה ניסן [יום 202 בשנה]

תורה שלמדת טובה יותר מיין הטוב

ה. כאמר האי רביא, אם כן למה פתיב "וחכף", דהינו למוד התורה שלומד והוגה בגרונו "מיין הטוב", משמע מיין הטוב נמשל גם כן לתורה, הנה ליה למימר 'וחכף מיין הטוב'.

כי אשגחו ביה, אמר רבי יהודה: ברי, אימא מלך, דשפיר קאמרת. אמר: דמאן דאשתדל באורייתא ודביק בה, וכשלומד תורה מוציא מפיו ואומר דברי תורה בשפה ברורה ומרים קולו כשלומד תורה וכו', יזכה להרים קולו כד יפוק מהאי עלמא, "הולך

קא) פרוש הזהר בלשון קדש:

שאלו הנער: "אם אמנם מתכונן הפסוק כדברך - להמשיל דברי תורה ל'יין טוב' - למה הזכיר הפסוק את החך ואמר: 'וחכף מיין הטוב'? ואם מתכונן הפסוק באמרו 'וחכף' רק לדברי התורה, הנאמרים על ידי החך - הנה צריך לומר: 'וחכף מיין הטוב', שדברי התורה משבחים הם מיין הטוב? אלא משמע, שמתכונן לרמז על בטוי דברי התורה, הנאמרים דרך הגרון.

קב) פרוש הזהר בלשון קדש:

כאשר הלך בדרכך אחריהם, לא שמו החכמים את לבם אל הנער, אולם מששאל את שאלתו, הבחינו בו, ואמר לו רבי יהודה: "בני אמור את דברך שנאים הם!". אמר הנער: "ודאי העוסק בתורה - ראוי לו להוציא את דברי התורה מפיו ולהגותם בלבו ולאמרם בשפה ברורה ובקול רם - ואז יזכה להרים קולו כש'פטר מן העולם. זה שאומר הפסוק: 'הולך לדודי למישרים' - נשמתו תלך ל'דודי' - להקדוש ברוך הוא. 'מישרים' - שלא יפגעו בה שום בעלי דינים, ותהיה בידה הרשות להלך בחדרי גן העדן, וזהו 'דובב שפתי ישנים'".

לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים – נִשְׁמְתוּ תִלְךָ לְדוּדֵי, לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. "מִישְׁרִים" – שְׁלֹא יִפְגְּעוּ בָּהּ שׁוּם בְּעֲלֵי דִינִים, וּרְשׁוֹת יִהְיֶה לְאָדָם הַהוּא לִילְךָ בְּחֻדְרֵי גֶן עֵדֶן, וְזֶהוּ "דוּכַב שְׁפִתֵי יִשְׁנִים".

יֵאָתָּו רַבֵּי יְהוּדָה וְרַבֵּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּ לִיה עַל רִישֵׁיהּ וְחִדּו עֲמִיּהָ. וְסִפֵּר הַתִּינוּק הַהוּא סִדֵּר הַלְמוּד שְׁלוֹ, וְגִלְהָ לְהֵן סוּדוֹת נִפְלְאוֹת וְסִתְרֵי תוֹרָה.

יֵאָמְרוּ לְהוּ: מַה שְׁמַךְ? אָמַר לִיה: יִיסָא, אָמְרוּ: רַבֵּי יִיסָא יִהְיֶה שְׁמַךְ, וְאַחַר כֵּךְ אָמְרוּ לִיה: הַשְּׁלֵךְ אֶת הַחֲמוֹר אֲצֶל אַבּוּךָ וְזִיל עֲמֹנּוּ. אֲזַל עֲמָהֶם, וְכַד מְטִי הָאִי יִנוּקָא לְבֵי מִדְרָשָׁא וְעִיל לְבֵי מִדְרָשָׁא, הוּהוּ קָם רַבֵּי יְהוּדָה מִקְמֵיהּ וְצִוָּה לְכָל בְּנֵי מְתִיבְתָא לְאַנְהָגָא עֲמִיּהּ יְקָר וְכוּ', וְהוּי רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי קוֹרָא עָלָיו (רַמְזָה א ה): "בְּטָרָם אֲצַרְךָ בְּבִטָן יִדְעִתִּיךְ".

על כל אחד לחבב התורה בפני בני ביתו ובניו

ז. והנה ישכיל הנבון איך הקדמונים היו פונים לשמע דברי תורה אפלו מן התינוק, מאהבת התורה, כדי

קג) פרוש הזהר בלשון קדש:

באו רבי יהודה ורבי יצחק ונשקו לו על ראשו ושמחו עמו, והתינוק ההוא ספר להם סדר הלמוד שלו, וגלה להם סודות נפלאים וסתרי תורה.

קד) פרוש הזהר בלשון קדש:

שאלוהו: "מה שמך? ענה להם: "ייסא". אמרו לו: "רבי ייסא יהיה שמך". ואחר כך אמרו לו: "השאר את החמור אצל אביך, ובוא עמנו". הלך הנער עם הצדיקים. כשנכנס לד זה לבית המדרש, קם רבי יהודה לפניו וצוה על כל בני הישיבה לכבדו. קרא עליו רבי שמעון בן יוחאי את הפסוק: "בטרים אצריך בבטן ידעתיך".

לְקַבֵּל חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא אַרְךְ יָמֵינוּ, וְהִיא אֵילַת אֱהָבִים וַיַּעֲלֶת חֵן עַל לוּמְדֶיהָ. וְעַל כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל מִטָּל לְאֵהָב הַתּוֹרָה וּלְחַבֵּב הַתּוֹרָה בְּפָנֵי בְנֵי בֵיתוֹ וּבְנָיו, וּלְהַזְהִירם תָּמִיד עַל קִיוּם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹתֶיהָ.

כָּל בֵּית שְׂאִין בּוֹ צְנִיעוּת מְצוּיָה בּוֹ קְלִיפַת לִילִי"ת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן ח. וּבַפֶּרֶט יִזְהִיר לְנָשִׁים, דְּלֹא יִתְחַזֵּי מְנַהוֹן [פְּרוּשׁ: שְׁלֹא יִתְרָאֵה מֵהָן] שְׁעָרוֹת רֹאשׁוֹ, כִּי בְּעוֹן זֶה גּוֹרְמֶת שְׂיֵהִיו בְּנֵיהָ עֲנִיִּים, וְיֵהִיו בְּזוּיִם וְנִבְזִים בֵּין הַבְּרִיּוֹת. וְכָל בֵּית שְׂאִין בּוֹ צְנִיעוּת שָׁם לִילִי"ת מְצוּיָה וְהוֹרְגַת לִילְדִים קְטָנִים, חֵס וְשָׁלוֹם, כַּמְבָאָר בַּפְּרָקִים הַקּוֹדְמִים.

סדר הלימוד ליום כו ניסן [יום 203 בשנה]

בְּרָכוֹת יְנוּחוּ עַל רֹאשׁוֹ וְאִיבְרִיו יֵהִיו נְקִיִּים וְטַהוּרִים לְעַד ז. עַל כֵּן כָּל מִי שֶׁנִּכְשַׁל בְּעוֹן קָרִי, יִהְיֶה זָרִיז בְּדַבְרֵי תּוֹרָה וַיִּתְעַנֶּה אַרְבַּע פְּעָמִים שְׁלֹשָׁה יָמִים רְצוּפִים, דְּהֵינּוּ בְּכָל תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה שְׁלֹשָׁה יָמִים וַיִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, וְאִזּוֹ – וְשָׁב וְרָפָא לוֹ, וּבְרָכוֹת יְנוּחוּ עַל רֹאשׁוֹ, וְכָל אַבְרָיו יֵהִיו נְקִיִּים וְטַהוּרִים לְעַד.

פְּרִשְׁת קְדוּשִׁים   פְּרָק נ"ט

א. כְּתוּב בַּתּוֹרָה (דְּבָרִים כג, טו) "וְהָיָה מִחֲנִיךְ קְדוּשָׁה". רוּצָה לומר, שְׂיֵהִיָה גּוּפוֹ וְאַבְרָיו שֶׁל הָאָדָם בְּקִדְשָׁה, כִּי הָאֲבָרִים שֶׁל הָאָדָם הֵן מִחֲנֵה הַשְּׂכִינָה. וְזֶהוּ שְׂאֵמַר הַכְּתוּב (וַיִּקְרָא כב לב) "וַיִּנְקְדְשֵׁתִי בַּתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", (שְׁמוֹת כה ח)

"וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם", וְכִשְׁהוֹלֵךְ הָאָדָם, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּדַרְכֵיכֶם לֹא טוֹבִים, וְעוֹסֵק הַכֹּל בְּתַעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה, אָזִי הוּא מַחֲנֶה לְהִשְׁטֵן וְלִילִי"ת, רַחֲמָנָא לְעֻלְיָן.

יְתַפְּלַל הָאָדָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שִׁזְכָּהוּ לְהִיּוֹת טְהוֹר וְכֹסֵא לְשָׁכִינָה

ב. וְלְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם רְגִיל לֹמֵר: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנִי לְהִיּוֹת אָנִי טְהוֹר וְכֹסֵא אֶל הַשְּׁכִינָה, 'בְּרַכֵּי נַפְשִׁי אֵת ה' וְכֹל קְרִבֵי אֵת שֵׁם קְדֹשׁוֹ" (תהלים קג א).

ובְּהִיּוֹת כְּשִׁחוּטָאִים יִשְׂרָאֵל, אָזִי הַשְּׁכִינָה מְסַתְּלָקַת מִיִּשְׂרָאֵל וְאֵז נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ז, יז) "וַתֵּרֶם הַתְּבָה מֵעַל הָאָרֶץ", כִּי הַשְּׁכִינָה נִקְרְאת בְּסֵפֶר הַזֵּהָר (תִּלְק א', דף ס"ח עמוד ב') תִּיבָ"ה, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת בִּי"ת ה'. וְלִכְךָ הֵן רַמ"ח תְּבוֹת בְּקִרְיַת שְׁמַע, נֶגֶד רַמ"ח אֲבָרִים שֶׁל אָדָם, כִּי כָּל תְּבָה מִקְרִיַת שְׁמַע מְשַׁפֵּיעָה קְדֻשָּׁה בְּאָבֵר אֶחָד כְּשֶׁקוֹרָא בְּכוּנָה.

נִשְׁמַתוֹ שֶׁל אָדָם דּוֹמָה לְנֵר, וְטֵבַע הַנֵּר כְּשֶׁאֵינּוּ מֵאִיר פְּרָאוִי מְנַעֲנְעִים אוֹתוֹ שִׁיתְּלֵהָב יוֹתֵר

ג. וְאֵל תִּקְשֶׁה, הֲלֹא כִּמָּה בְּנֵי אָדָם שְׁקוֹרִין קִרְיַת שְׁמַע בְּדִקְדוּק וּבְכוּנָה גְּדוּלָה וְאֵף עַל פִּי כֵן אֲבָרִיהֶן הֵן חִלּוּשִׁים. דַּע בְּנֵי, הָעֲנִין הוּא מְבָאָר בְּזֵהָר שְׁלַח לָךְ (דף קסח עמוד א'), כִּי נִשְׁמַת הָאָדָם דּוֹמָה לְנֵר, וְטֵבַע הַנֵּר כְּשֶׁאֵינּוּ מֵאִיר פְּרָאוִי אָזִי מְנַעֲנְעִים אוֹתוֹ קֶצֶת וְעַל יְדֵי כֵן מִתְּלַהֵב יוֹתֵר וְיֵאִיר פְּרָאוִי, וְזֶה דוֹקָא בְּנֵר יָפֵה. מֵה שְׁאִין בֵּן בְּנֵר גְּרוּעַ, אֲדַרְבָּה, בְּנַעֲנוּעַ כְּבֵה וְשׁוֹקַע, כְּמוֹ כֵן הָאָדָם בְּהִיּוֹתוֹ חוּטָא, וְהַנְּשָׂמָה דִּילִיָּה [פְּרוּשׁ: שְׁלוֹן] עַל יְדֵי הַחֲטָאִים

אִינְהָ מְאִירָה כְּרָאוּי, אָז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלַח עָלָיו
יְסוּרִים הַמְּנַעְנְעִים אוֹתוֹ וּמְטַרְיָדִים גּוּפוֹ וְאֶבְרָיו.

סדר הלימוד ליום כז ניסן [יום 204 בשנה]

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינוֹ שׁוֹלַח הַיְסוּרִים לַחֲנָם

ד. וּבָאֵם הָאָדָם מְקַבֵּל מֵאֲהָבָה וּבְחֶבֶד הַיְסוּרִים, וּמִשִּׁים
אֶל לְבוֹ כִּי לֹא לַחֲנָם שְׁלַח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָלָיו
הַיְסוּרִים, כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עֶבֶד דִּינָא בְּלֹא דִּינָא
[פְּרוּשׁ: הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינוֹ עוֹשֶׂה דִּין בְּלֹא מִשְׁפָּט],
וּמִתְחַרֵּט עַל הָעֶבֶר וְרוֹאֶה לְתַקֵּן מֵה שֶׁקִּלְקַל, וְלִהְבֵּא גּוּדֵר
עֲצָמוֹ בְּגֵדֵר הִירְאָה, אֲזִי חוֹזֶרֶת הַנְּשֻׁמָּה יוֹתֵר לְהָאִיר
וּמְאִירָה יוֹתֵר, וְאֵם הָאָדָם אֵינוֹ מְקַבֵּל הַיְסוּרִים בְּאֲהָבָה
וּמִבְּעַט בַּיְסוּרִים, וּלְפִי זְמַן הוֹלְכִין הַיְסוּרִין מֵאֵתוֹ וְחוֹזֵר
הָאָדָם לְדַרְכּוֹ הָרָעָה וְלִמְעֻשָׁיו הַמְקַלְקָלִים, אָז הַיְסוּרִים
חוֹזְרִין וּבָאִים אֵלָיו בְּחֻזְקָה וּמְאֻבְדִין אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם, וְנֵר
דִּילִיָּה - שֶׁהִיא הַנְּשֻׁמָּה - כְּבֵה וְשׁוֹקֵעַ וְיוֹרֵד עִמּוֹ לְבוֹר
שׁוּחָה עִמָּקָה.

ה. וְהִנֵּה בְּזִמְנֵי שְׁבִית הַמְקַדָּשׁ הָיָה קִיָּם, הָאָדָם הָיָה מְבִיא
קָרְבָן וּמִתְוֹדֶה עָלָיו בְּצִרוּף הַתְּשׁוּבָה, וְאַחַר כֵּן נִשְׁחַט
הַקָּרְבָן, וְנִזְרַק דָּמוֹ שֶׁל הַקָּרְבָן, וְחִלְּבוּ נֶקֶרֶב. זֶה הָיָה
תְּמוּרַת גּוּפוֹ וְאֶבְרָיו אֲשֶׁר חָטְאוּ וְנִתְחַיְבוּ מִיָּתֵהּ, וְקָרְבָן זֶה
הָיָה תְּקוּנָם. וְעַכְשָׁיו הָאֲמִירָה הִיא בְּמָקוֹם קָרְבָן כְּמוֹ שֶׁאָמַר
הַכְּתוּב (הוֹשֵׁעַ יד, ג) "וְנִשְׁלַמָּה פְּרִים שְׁפָתֵינוּ", וְעַל זֶה, כְּתַב
הַרֵב מֵהַר"ם הַבְּבֵלִי, שֶׁבְּאֲמִירַת פְּרֻשַׁת הַקָּרְבָּנוֹת יְכוּן
הָאָדָם, שֶׁהָאוֹתִיּוֹת הַכְּתוּבוֹת לְפָנָיו הֵם דְּמִיּוֹן גּוּף הַקָּרְבָן,

והַנְקִדוֹת הַמְנַעֲנֵעוֹת אֶת הַתְּבָה הוּא הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַקָּרְבָן, וְעַל יְדֵי כֵן יִחַשֵׁב כְּאִלוֹ הַקָּרִיב קָרְבָן עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, וְאֵל יִהְיֶה קָל בְּעֵינֶיךָ אֲמִירַת פְּרִשְׁת הַקָּרְבָן בְּכָל יוֹם, כִּי בְּכָל יוֹם בְּבִקְרַת מִתְעוֹרֵר חִיצוֹנִי אֶחָד הַנִּקְרָא תוֹלָע (שַׁעַר הַכְּנֻסוֹת, ד"ג מִתְפַּלֵּת הַשַּׁחַר, דָּף י"ג עֲמוּד ב'; פְּרִי עֵץ חַיִּים, שַׁעַר עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, פָּרָק ג'), וְהוּא מִתְחִיל לְקַטְרֵג עַל הָעֲבֻרוֹת שֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל בְּלִילָהּ, וּבְהַקְרַבְת תְּמִיד שֶׁל שַׁחֲרִית הָיָה מִחֲלִישֵׁין וּמִתִּישֵׁין אֶת כַּחוֹ, וְאֵל זֶה יִכּוֹן בְּאֲמָרוֹ פְּרִשְׁת תְּמִיד, "עַל־תְּמִיד הָעֲשִׂיָּה בְּהַר סִינַי" (בַּמִּדְבָּר כח ו) (רוֹצֵה לֹמַר עוֹלָם הוּא אוֹתִיּוֹת תוֹלָע בְּהַפּוּךְ אֲתוֹן). וְכָל הַמִּתְנַגֵּא הוּא נוֹתֵן כַּח וְחִזּוּק לְזֶה הַחִיצוֹנִי. וְכָל הַהוֹלֵךְ בְּעֵנְוָה, שֶׁהוּא דִּגְמַת הַקָּרְבָן, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב (תְּהִלִּים נא, יט) "לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה". בְּתַפְלָתוֹ הוּא מִתִּישׁ כַּחוֹ, וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (שִׁם כב, ז) "וְאֲנֹכִי תוֹלָעִת וְלֹא אִישׁ".

סדר הלימוד ליום כח ניסן [יום 205 בשנה]

ענין פְּרִשְׁת קִטְרֵת הוּא עֲנִין גְּדוֹל וְחָשׁוּב מְאֹד

ז. וְהַכֶּלֶל, כִּי אֲמִירַת פְּרִשְׁת הַקָּרְבָנוֹת הִיא עֲנִין גְּדוֹל, וּבִפְרָט עֲנִין פְּרִשְׁת קִטְרֵת הוּא עֲנִין גְּדוֹל וְחָשׁוּב מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזִהָר פְּרִשְׁת וַיִּרְא (דָּף קא עֲמוּד א') קִיִּרְבִּי אַחָא הָוָה אֲזִיל לְכַפֵּר טְרִשָׁא, אֲתִי לְגַבֵּי אוֹשְׁפִיזָא, לְחִישׁוֹ עֲלֵיהּ כָּל בְּנֵי מְתָא, אֲמָרוּ: גְּבִרָא רַבָּא אַתָּא לְהַכָּא, נִיזִיל לְגַבֵּיהּ.

קה) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

רבי אחא היה הולך לכפר טרשא והגיע שם לאכסנייה, לחשו עליו כל בני העיר. אמרו: "אדם גדול הגיע לכאן, נלך אליו".

יִאָזְלוּ וְאָמְרוּ לַיהוָה, שֶׁהֵם בְּצָרָה גְדוֹלָה בְּזֹאת הָעִיר, כִּי שָׁבְעָה יָמִים שֶׁהַחֵל הַנִּגְנָף, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּבְכָל יוֹם הַנִּגְנָף הוֹלֵךְ וְגוֹבֵר. אָמַר לָהֶם: לְמַחֵר נִיזוֹל לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְנִבְעֵי רַחֲמֵי מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. עַד דְּהוּוּ אֲזַל, אָתוּ וְאָמְרוּ: פְּלוּנֵי וּפְלוּנֵי מִיתוּ, פְּלוּנֵי וּפְלוּנֵי נוֹטִים לְמוֹת.

ח. יִאָמַר לָהֶם רַבֵּי אַחָא: אֵין הֵעַת לְקִימָא הֶכָּא דְשַׁעְתָּא דְחִיקָא אַבְל אַפְרִישׁוּ מִנְכוֹן אַרְבְּעֵין בְּנֵי נֶשָׂא מִן חֲסִידֵי וְצַדִּיקֵי הָעִיר, עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה לְכָל חֶלֶק, שִׁיְהִי עֲשֶׂרָה לְמִזְרַח, עֲשֶׂרָה לְדָרוֹם, עֲשֶׂרָה לְמַעְרָב, עֲשֶׂרָה לְצָפוֹן, וְאֵנָּה עִמְכוֹן. וְיַעֲמְדוּ עֲשֶׂרָה לְכָל זְוִית דְּמִתָּא וְאָמְרוּ בְּכוּנָה גְדוֹלָה עֲנִינֵי קִטְרַת בְּסָמִין וְעֲנִין הַקְּרַבְנוֹת. יִעֲבְדוּ כֵּן תְּלַתָּא יוֹמִין. לְבַתַּר אָמַר, נִיזִיל לְבַתִּינוּ כִּי בְטָלָה הַגְּזֵרָה, וְאַף אוֹתָן אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ נוֹטִין

קו) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

הִלְכוּ וְאָמְרוּ לוֹ, שֶׁהֵם בְּצָרָה גְדוֹלָה בְּזֹאת הָעִיר, כִּי כָּבֵד שָׁבְעָה יָמִים מְאֹד שֶׁהַתְּחִילָה מִגַּפָּה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּבְכָל יוֹם הַמִּגַּפָּה הוֹלֶכֶת וְגוֹבֵרֶת. אָמַר לָהֶם רַבֵּי אַחָא: "לְמַחֵר גַּלְוָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְנִבְקָשׁ רַחֲמִים מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא". בְּעוֹד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, הִגִּיעוּ וְאָמְרוּ לְרַבֵּי אַחָא: "פְּלוּנֵי וּפְלוּנֵי מִתוּ, פְּלוּנֵי וּפְלוּנֵי נוֹטִים לְמוֹת".

קז) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

אָמַר לָהֶם רַבֵּי אַחָא: "אֵין הֵעַת לְעַמּוּד כֶּה, מִפְּנֵי שֶׁהַשַּׁעָה דְּחוּקָה, אַבְל הַפְּרִישׁוּ מִמְּכָם אַרְבְּעִים אֲנָשִׁים מִחֲסִידֵי וְצַדִּיקֵי הָעִיר, עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה לְכָל חֶלֶק, שִׁיְהִי עֲשֶׂרָה לְמִזְרַח, עֲשֶׂרָה לְדָרוֹם, עֲשֶׂרָה לְמַעְרָב, עֲשֶׂרָה לְצָפוֹן, וְאֵנִי עִמְכֶם, וְעַמְדוּ עֲשֶׂרָה לְכָל זְוִית שֶׁל הָעִיר וְאָמְרוּ בְּכוּנָה גְדוֹלָה עֲנִינֵי קִטְרַת הַסָּמִים וְעֲנִין הַקְּרַבְנוֹת".

קח) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

לְמוֹת אֶפְרָיִשׁוֹ מִנִּיהוּ לְבַתְיָהוּן, וְצֹנָה עֲלֵיהוֹן שְׂיִמְרוֹן
 קְטָרֶת מִן (בַּמִּדְבָּר יז יא) "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן קַח אֶת
 הַמַּחְתָּה וְשִׂים עָלֶיהָ קְטָרֶת" וְכוּ' וְכֵן עֲבָדוּ וּבִטְלִי מִנִּיהוּ
 מוֹתָנָא. שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְאִמְר חוֹלִין הַדְּבָר, חוֹלִין הַדְּבָר,
 לָא תִרְדּוּ לְכָאן, כִּי יִדְעִין לְבִטְלָא לֵיהּ. אֲדַהֲכִי חָלֵשׁ לְבִיהּ
 דְרַבִּי אַחָא וְאֲדַמוּד, שְׁמַע חַד קָלָא שְׁאֲמַר: כְּשֵׁם שְׁעֵשִׂית
 זֹאת כָּאן - כִּף תַּעֲשֶׂה בְעִיר אַחֲרָת.

טעם שְׁנַקְרָאת הָעִיר בְּשֵׁם "מִתָּא מַחְסִיא"

קט אַחֲרָ כִּף הֵלֶךְ רַבִּי אַחָא לְדַרְכוּ וְצֹנָה לְבַנֵּי מִתָּא דְלֵא
 יְבִטְלוֹן מְאוּרֵיתָא לְעוֹלָם, וְהַחֲלִיפוּ שֵׁם הָעִיר
 "מִתָּא מַחְסִיא", עַל שֵׁם שְׁחָס הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם.

הַמִּתְפַּלֵּל בְּכוֹנֵה תְּפִלְתּוֹ מְקַבֵּל

ל לְבָן צְרִיךְ הָאָדָם לֹמַר גַּם בֵּן פְּרִשְׁת קְטָרֶת וּבְרִיתָא
 דִּ"פִּטְסוּם הַקְטָרֶת" בְּכָל יוֹם, כִּי הוּא תוֹעֵלֶת גְּדוּל,

עֲשׂוּ בֵּן שְׁלֶשָׁה יָמִים, לְאַחַר מִכּוֹן אִמְר רַבִּי אַחָא: "נַחֲזֹר לְבַתְיָנוּ כִּי בִטְלָה
 הַגְזֵרָה, וְאַף אוֹתָן אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ נוֹטִים לְמוֹת, הִפְרִישׁוּ מִמְּכֶם אֲנָשִׁים
 שְׂיִלְכוּ לְבַתְיָהֶם". וְצֹנָה עֲלֵיהֶם שְׂיִאמְרוּ קְטָרֶת מִן: "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן
 קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְשִׂים עָלֶיהָ קְטָרֶת" וְכוּ' וְכֵן עֲשׂוּ וְנִתְבַטְלָה מִמֶּהֱם הַמִּגְפָּה.
 שְׁמַעוּ קוֹל אַחַד שְׁאֲמַר: "חוֹלֵי הַדְּבָר, חוֹלֵי הַדְּבָר, לָא תִרְדּוּ לְכָאן, כִּי
 יוֹדְעִים לְבִטְלָא אוֹתוֹ בְּאִמְרוֹת פְּרִשְׁת קְטָרֶת הַסְּמִים". בְּתוֹךְ כִּף חָלֵשׁ לְבוֹ
 שֶׁל רַבִּי אַחָא וְנִרְדָּם. שְׁמַע קוֹל אַחַד שְׁאֲמַר: "כְּשֵׁם שְׁעֵשִׂית זֹאת כָּאן,
 כִּף תַּעֲשֶׂה בְעִיר אַחֲרָת".

קט פְּרוּשׁ הַזֶּה לְלִשׁוֹן קִדְשׁ:

אחַר כִּף הֵלֶךְ רַבִּי אַחָא לְדַרְכוּ וְצֹנָה לְבַנֵּי הָעִיר שְׁלֵא יְתַבְטְלוּ מִן הַתּוֹרָה
 לְעוֹלָם, וְהַחֲלִיפוּ שֵׁם הָעִיר "מִתָּא מַחְסִיא" - עַל שֵׁם שְׁחָס הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא עֲלֵיהֶם.

וְכָל מִי שֶׁמִתְפַּלֵּל בְּכוֹנֵה תִקְבַּל תְּפִלָּתוֹ, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲשֶׂה רְצוֹנוֹ לְמִלְאוֹת שְׁאֵלָתוֹ הַטּוֹבָה אִמֵּן.

סדר הלימוד ליום **כט ניסן** [יום 206 בשנה]

פָּרָק ט'

א. דַּע, כִּי יֵשׁ רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה, וְכָל אֶבֶר מֵרַמ"ח אֲבָרֵי הָאָדָם תְּלוּי בְּמִצְוָה, לְמַשָּׁל, בְּפֶה תְלוּיָה מְצוּוֹת לְמוֹד הַתּוֹרָה, בְּעֵינַיִם תְּלוּיִין מְצוּוֹת קְדוֹשׁ הַחֲדָשׁ וּמְצוּוֹת רְאִית צִיצִית, וְכֵן בְּמַחַ תְּלוּיִין הַמְצוּוֹת שְׁצוּהָ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי זְכִירָה, כַּגּוֹן: "זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְמִרְיָם" (דְּבָרִים כד ט), זְכוֹר אֶת יוֹם אֲשֶׁר יִצְאָתָּ מִמִּצְרַיִם (שְׁמוֹת יג, ג), זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ (שָׁם כ, ח), (זְכוֹר אֶת) "יוֹם אֲשֶׁר עֲמַדְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּחָרֵב" (דְּבָרִים ד, י).

צָרִיךְ הָאָדָם לְזַכֵּר יוֹם שֶׁעֲמַדוֹ אֲבוֹתָיו עַל הַר סִינַי

ב. וְלִכְן כָּתַב הָרַב מוֹרְנוֹ הָרַב רַבִּי יִצְחָק לוֹרֵיָא ז"ל, שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְהִזְכִּירָם תוֹךְ תְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת בְּכָל יוֹם, שְׁמַתוֹךְ כֶּף לֹא יִשְׁכַּחֵם הָאָדָם.

וּבְאִמְרוֹ בְּכִרְכַּת אַהֲבָה רַבָּה "כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אֶתָּה וּבָנוּ בְּחִרְתָּ מִכָּל עַם וְלִשׁוֹן" - יִכּוֹן זְכִירַת יוֹם עֲמַדוֹ אֲבוֹתֵינוּ בְּמַעֲמַד הַר סִינַי לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, וּבְחַר אוֹתָנוּ מִכָּל עַם וְלִשׁוֹן לְתַן לָנוּ הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה. "וְקִרְבַּתָּנוּ לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל" - יִכּוֹן "זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְּלֶק" (דְּבָרִים כה יז), כִּי אֵין הַשֵּׁם מְלֵא עַד שִׁימְחָה שֵׁם עַמְּלֶק, וְאַחַר מַחִית עַמְּלֶק יִהְיֶה הַשֵּׁם שְׁלֵם, וְעַכְשָׁיו הַשֵּׁם הוּא

בְּסוּד (שְׁמוֹת יז טז) "כִּי יָד עַל כַּס יִהְיֶה". "סָלָה בְּאֵמֶת לְהוֹדוֹת לְךָ" - צָרִיךְ לְכוֹן שֶׁהַפֶּה וְלִשׁוֹן נִבְרְאוּ כְּדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים. וְצָרִיךְ גַּם כֵּן לְזַכֵּר שְׁמַרְיָם הַנְּבִיאָה נְצַטְרָעָה עַל יְדֵי סַפּוֹר לִשׁוֹן הָרַע, עַל כֵּן צָרִיךְ לְזַהֵר הָאָדָם מִלְּסַפֵּר לִשׁוֹן הָרַע. וּבִקְרִיאַת שְׁמַע יִזְכֵּר יְצִיאַת מִצְרַיִם.

ענין עולם הבא שמאיר מאד לצדיקים

ג. ומאד צריך האדם לזהר בזה, כי ידוע, שאם האדם מחסר מצוה אחת, מכרח הוא להתגלגל שנית בשביל לקיים המצוה, ואף אם אינו מקיים מצות הזכירה הנזכר לעיל התלויין במצוות צריך עוד פעם להתגלגל.

ועל זה רמז בעל המסורה, ב' פעמים כתיב "ויצאה":
 "ויצאה חנם אין כסף" (שמות כא, יא), "ויצאה והיתה לאיש אחר" (דברים כד, ב), ופרוש הדבר, "ואם שלש אלה לא יעשה לה" (שמות שם) - קאי [פרוש: סובב] על הנשמה. תורה, נביאים, כתובים. דין, אמת, ושלוש. קדשה, טהרה, ענוה. יראה, אהבה, זריונות. תורה, עבודה, גמילות חסדים - כל אלה הן משלשים. ואם לא יתנהג בהם אזי "ויצאה" - הנשמה - "חנם אין כסף", רוצה לומר, שלא תזכה לבוא לעלמא דכסופין, פרוש - העולמות המאירים לצדיקים, באשר שלא קנו שלמות אזי תצא מביתו הראוי להיות לה אם קנתה שלמות, ועכשו שלא זכתה לבית זה - תצא לחוץ, "והלכה והיתה לאיש אחר" - בגלגול, ויסבל שנית צער חבלי לדה ומיתה וחבוט הקבר וכל

הַעוֹנְשִׁים הַנּוֹכְרִים בְּסֵפֶר "חֶסֶד לְאַבְרָהָם", עֵינַי שָׁם בְּחֶלֶק
עֵין מִשְׁפָּט (מעין חמישי).

סדר הלימוד ליום ל ניסן [יום 207 בשנה]

ד. על כן, בן אדם, ראה דרכיה וחקם להיות אוהב
לעצמה, שלא תהיה נדחה מחוץ לפרגודא קדישא
[פרוש: מחוץ לפרוכת הקדש], אוי לאותה בוששה וחרפה
לנשמה הנדחה, שלא תתקבל לפני כסא הכבוד מקום
מחצבתה, ואומרים אל הנשמה: וי לך, איך היית כפית
טובה מחסד שעשה לך בוראך, והיה מטיב עמך במאכל
ובמשטה ודי מסורה, ואת משלמת רעה תחת טובה?!

מעשה נורא המובא בזהר

ה. בוא וראה מה דאיתא בזהר פְּרֻשַׁת בְּלָק (דף ר עמוד ב -
דף רב עמוד ב): "רבי פנחס היה אתי למחמי ברתיה,

קי) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי פנחס, שלווה על ידי החבריא, הלך לערוך בקור חולים אצל בתו
החולה, שהיתה אשתו של רבי שמעון בן יוחאי ואמו של רבי אלעזר.
בדרכם פגשו שני ערבים. שאלם רבי פנחס: "האם נשמע איזהו קול
בשדה מעולם", ענו לו הערבים: "מימות עולם אין אנו יודעים, אולם
במינו שלנו אכן התרחש מאורע כזה: יום אחד עברו בשדה זה שודדים,
אשר רצו להתנפל על חבורת יהודים שעברה במקום. והנה נשמע פעמים
קול נהקת חמור, ובאותה שעה נדה אש ושרפה את הלסטים, וכך נצלו
חיי היהודים".

אמר להם רבי פנחס: "ערבים, בזכות מלים אלו שאמרתם תנצלו היום
מלסטים אחרים המחכים לכם". הבין רבי פנחס, כי נעירת החמור -
נעירת חמורו היא.

אמיה של רבי אלעזר דהות במרעא, והווי עמיה חבריא. עד דהווי אזלי פגעי בתרין ערבאי. אמר לון: בחקל דא אתער קלא מיומין דעלמא. אמרו ליה: מיומין דעלמא לית אנן ידעין, מיומא דילן אנן ידעין, דהא יומא חד הווי אנון ליסטין מקפחי ארחין (רוצה לומר: שודדי דרכים) עברין בהאי חקל ופגעו באנון יהודאין ואתו לקפחא להון, ואשתמע קול דחמרא בהאי חקל דא, דנהיק תרי זמני, ואתא שלהובא ואוקיד להון, ואשתזיבו אנון יהודאין. אמר להו: ערבאי, במלה דא דקאמריתון - תשתזבון יומא דין מלסטין אחרין דקא מחכאן לכו.

"איך זה שנצלו אנשים בזכותי - ואנכי לא ידעתי מזה"

ו. ק"ב בכה רבי פנחס, אמר: מארי דעלמא, רחשא דנסא עבדיית בגיני ואשתזבון אנון יהודאין ולא ידענא. פתח ואמר "לעושה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו" (תהלים קלו, ב), כמה טיבו עביד הקדוש ברוך הוא עם בני נשא, ולא ידע אלא איהו בלחודוי. בר נש אזיל באורחא ולסטין מחכאן ליה למקטליה, אתי אחרא דאתיהיב כופרא תחותיה והוא אשתזיב, ולא ידע הטובה דעביד

קיא) פרוש הזהר בלשון קדש:

בכה ואמר: "רבון העולמים! נס עשית בשבילי והצלת יהודים אלו - ואני לא ידעתי!" פתח ואמר: "לעושה נפלאות גדולות לבדו, כי לעולם חסדו". כמה טובות עושה הקדוש ברוך הוא עם בני האדם - ואיש אינו יודע על כך, אלא הוא לבדו: אדם הולך בדרך, ולסטים אורבים לו להרגו. בא אדם אחר ונהרג תחתיו, והוא נצול, ואינו יודע על הטובה, שגמל עמו הקדוש ברוך הוא, שאותה יודע רק הקדוש ברוך הוא לבדו. וזה שכתוב: "לעושה נפלאות גדולות לבדו, כי לעולם חסדו".

הקדוש ברוך הוא עמיה, רק הקדוש ברוך הוא איהו בלחודוי ידע. וזה שאמר הכתוב, "לעושה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו".

כ"ב אמר רבי פנחס לחבריא, הא דשאלנא לאנון ערבאי, משום דאנון מצויין תדירא בחקלא וכו'. בתר הכי שאיל רבי פנחס לערבאי אם לא שמעו איזה קלא, (לפי שידע רבי פנחס דרבי שמעון בן יוחאי ובנו רבי אלעזר פקון לקבל אפיה).

סדר הלימוד ליום א אייר [יום 208 בשנה]

העופות התאספו ופרחו על ראשיהן

ז. כיעד דהוו אזלין, חזרו אנון ערבאי לגבי רבי פנחס. אמרו ליה: סבא, סבא, אנת שאיל לן שאילתא מן

קיב) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר רבי פנחס לחבריא: "זה ששאלתי דוקא את הערבים, משום שהם מצויים בשדה". לאחר מכן הוסיף רבי פנחס לשאל את הערבים, אם בכל זאת שמעו איזשהו קול (משום שידע שרבי שמעון בן יוחאי ורבי אלעזר בנו ודאי יצאו לקבל פניו).

קיג) פרוש הזהר בלשון קדש:

כשהתכוננו להמשיך בדרךכם, חזרו הערבים אל רבי פנחס ואמרו לו: "סבא, סבא! אתה שאלת אותנו בתחלה, אם שמענו פעם איזשהו קול בשדה, ולא שאלת אותנו על יום זה. אמנם היום ראינו בעינינו דברים תמוהים ונפלאים: ראינו חמשה בני אדם יושבים וזקן אחד ביניהם והנה לתדהמתנו ראינו, כיצד מתקבצים עופות רבים מעל ראשיהם בפרשם את כנפיהם כדי להצל על קבוצת היושבים. והעופות, כדרךכם, חלקם עפים וחלקם שבים, אולם מחנה העופות נשאר קבוע מעל ראשיהם של

יֹמָא דְעִלְמָא וְלֹא שְׂאִילְתָּא לְנָא עַל יוֹמָא דָּא, דְחִמִּינָא תְּוֹהָא עַל תְּוֹהָא דְהוּוּ יְתִבִּין חֲמִשָּׁה בְּנֵי אָדָם וְחַד סְבָא בְּהַדְדֵיהוּ, וְחִמִּינָא עוֹפוֹת מִתְאַסְפִּין וְקָא פְּרִשִׁין עַל רִישֵׁיהוּ, אֲלִין אֲזִלִין וְאֲלִין תְּבִין, וְטוּלָא לָא אֲתַעֲבֵר מֵעַל רִישֵׁיהוּ, וְהוּוּ סְבָא אָרִים קָלִיָּה עֲלֵיהוּ וְאֲנוּן צִיתִין לִיָּה. אָמַר לְהוּ: זְהוּ אֲשֶׁר רְצִיתִי לְשָׂאֵל אֲתָכֶם, תְּוֹהוּן וְכוּ'.

כ"א אחר כַּךְ הָוִי נְהִיק חֲמִרָא דְרַבִּי פְּנַחֶס בֶּן יֶאִיר קָלִיָּה, וְשָׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי קָלִיָּה דְחֲמִרָה, אָמַר לְבָנוּ רַבִּי אֲלַעְזָר וְתַלְמִידָיו: נִיקוּם דְּהָא קָלָא דְחֲדוּהָ דְחֲמִרָה דְסְבָא אֲתַעֲר לְגַבָּן.

הנני מנשק פה קדוש שמריח מבשמי הגן-עדן

ח. כִּיֻּקַּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְקָמוּ חֲבָרִיא. פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְאָמַר, "וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאֲתוֹן" (בַּמִּדְבָּר כב, כח) שֶׁל בְּלַעַם. אָמְרוּ חֲבָרִיא, דְּפִי הָאֲתוֹן הָיָה נִבְרָא בְּעָרֵב שְׁבַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (אָבוֹת פָּרָק ה' מִשְׁנָה ו').

החוסים בצלם, הנשמעים לקול פקדנתו של הזקן ועושים את אשר הוא מצוה להם לעשות". אמר להם רבי פנחס: "זהו בדיוק הדבר אשר רציתי לשמע מפִּיכֶם". תמהו הערבים לפשר דבריו.

קיד) פרוש הזהר בלשון קדש:

אחר כך נהק חמורו של רבי פנחס וקולו נשמע באזני רבי שמעון בן יוחאי. אמר רבי שמעון לאלעזר בנו ולחבריה: "הבה ונקום, שהרי קולו הצוהל של חמור הסבא נשמע!".

קטו) פרוש הזהר בלשון קדש:

קם רבי שמעון בן יוחאי ובעקבותיו החבריה. פתח רבי שמעון בן יוחאי ואמר: "ויפתח ה' את פי האתון של בלעם". אמרו החבריה, שפי האתון נברא בין השמשות.

קטו אֲדַהְכִי אֶתִּי רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר וְנִשְׁקוּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי. אָמַר: נִשְׁקֵנָא פִּי ה' דְּאַתְבָּשֵׁם בְּכַסְמִין דְּגַנְתָּא דְעַדְן דִּילֵיהּ. חֲדוּ כַּחְדָּא וִיתְבוּ.

שאלה להעופות: מדוע אינכם משגיחים על כבוד הקדוש ברוך הוא שנמצא כאן

ק"ו בִּיּוֹן דִּיתְבוּ, פְּרַחוּ כָּל אַנוּן עוֹפִין דְהוּ עֲבָדֵי טוּלָא וְאַתְבְּדְרוּ. אַהֲדַר רִישִׁיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְרַמָּא לְהוֹן קָלִיָּה וְאָמַר לוֹן: עוֹפִין דְשִׁמְיָא, לִית אַתּוּן מְשִׁיחִין בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיכוֹן דְקִימָא הָכָא, קִימוּ וְלֹא נָטְלוּ מִדּוּכְתֵיהוּ וְלֹא קָרִיבוּ לְגַבֵּיהוּ.

אמר רבי פנחס, אימא לון דייזלו עופיא לאורחיא. אתבדרון אנון עופין ואזלו.

מ. כִּי אֲדַהְכִי הָא תִּלְת אֵילָנִין מִתְפַּשְׁטִין בְּעַנְפִין לְתִלְת סְטָרִין עֲלֵיהוּ, וְעֵינָא דְמֵיָא נִבְעָא קַמֵּיהוּ. חֲדוּ כְּלָהוּ

קטז) פרוש הזהר בלשון קדש:

בינתים הגיע רבי פנחס בן יאיר, נשק לרבי שמעון בן יוחאי ואמר: "נשקתי את פי ה' - פה, שהתמלא בבוסמי גן עדן. שמחו וישבו."

קיז) פרוש הזהר בלשון קדש:

בינתים - פרחו העופות, שהצלו עליהם, והתפזרו. החזיר רבי שמעון את ראשו והרים את קולו על העופות ואמר: "עופות השמים! האם אינכם מכבדים את בוראכם אשר שכנתו שורה כאן?" עמדו העופות במקומם. לא התפזרו ולא התכנסו שוב מעל ראשיהם. אמר רבי פנחס: "אמר לעופות שיתפזרו". עפו העופות והתפזרו.

קיח) פרוש הזהר בלשון קדש:

עודם מדברים והנה שלשה אילנות מלאי נוף צצו לידם משלשת צדדיהם

חבריא, אמר רבי פנחס: טולא סגיא הוי מאנון עופין בקדמיתא, אבל צער גדול היה לבעלי חיים, וכתיב (תהלים קמה, ט) "ורחמיו על כל מעשיו", ולכן לא בעינן ליתוב בטולא דלהון.

סדר הלימוד ליום ב אייר [יום 209 בשנה]

מחמלת השם יתברך עלינו אינו מחשיב לנו זאת לעוון
ק"י אמר רבי שמעון בן יוחאי: אנא לא אטרחנא להון,
 אבל אי קדשא בריך הוא חס עלן לית עלן שום
 חובא ולית אנן יכלין למדחיא יתהון. יתבי כחדא תחות
 ההוא אילנא ושתו מן מיא.

האילנות ההם עומדים שם פרושים עד היום הזה

ק"י פתח רבי שמעון בן יוחאי: זכאה חולקנא דעסקי
 באורייתא, דכתיב (תהלים א, ב-ג) "בתורת ה' חפצו

ופרשו עליהם את ענפיהם לצל, ומעין מים חיים בקע לרגליהם מן
 האדמה. שמחו החבריה. אמר רבי פנחס: "צלם של העופות רב היה
 מצלם של האילנות, אבל אותו צל כרוף היה בצער בעלי חיים, והרי
 כתוב: 'ורחמיו על כל מעשיו', לכן לא רצייתי לשבת בצל זה".

ק"יט פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר רבי שמעון בן יוחאי: "אני לא צייתי על העופות להתאסף ולא
 הטרחתים, אולם אם רצה הקדוש ברוך הוא להביאם מעל ראשינו, משום
 שחס עלינו אין לנו שום חטא ועוון של צער בעלי חיים, ואין אנו רשאים
 לדחות חסד זה של הבורא". ישבו הצדיקים כלם כאחד תחת האילנות
 ושתו ממימי הפעון.

ק"כ פרוש הזהר בלשון קדש:

פתח רבי שמעון ואמר: "אשרי חלקנו, שאנו עוסקים בתורה, שהרי

וְגו' וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹל עַל פְּלָגֵי מַיִם". וְהִנֵּה בּוֹא וּרְאֵה מֵאֵי דְעֵבִיד לָן קְדָשָׁא בְרוּךְ הוּא, נִטְע לָן אֲנוּן אֵילָנִין תְּלַתָּא וְדָא מַעְיָנָא מֵאַתְר דָּא וְעַד יוֹמָא דִּין קִימָא אֵלִין אֵילָנִין בְּעַנְפִין רַבְרַבִּין פְּרִישִׁין וְקִרְאוּ לְהוּן בְּנֵי נֶשֶׂא נְצִיבוּ שֶׁל רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וְרַבֵּי פִנְחָס בֶּן יֶאִיר.

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְשַׁיַּח עַל הַהוֹלְכִים בְּתַמִּימוֹת וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה י. מִמַּעֲשֵׂה זֶה נִלְמַד אֵיךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁיַּח עַל מֵי שְׁהוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה אֲשֶׁר תָּמִיד "עֵינֵי ה' אֵל יִרְאוּ לְמִיחֲלִים לְחֶסֶד־ו", לְהוֹפִיעַ עֲלֵיהֶם רוּחַ טְהָרָה וְקְדוּשָׁה וְהוּא עוֹשֶׂה רְצוֹן יִרְאוּ.

צָרִיךְ הָאָדָם לְהַפִּיר בְּחֻמַּלַת ה' עָלָיו

יא. עַל כֵּן צָרִיךְ כָּל הָאָדָם לְהַפִּיר בְּטוֹב ה' וְחֻמְלָה יִתְרָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה בְּכָל יְתָ וּבְכָל רֵגַע עִם בְּנֵי אָדָם, וְצָרִיךְ לְהַתְּפַלֵּל עַל זֶה לְהִיּוֹת שָׂגָם אֲנַחְנוּ חֲסוּיִין בְּצַל כְּנַפְיֹו לְהִיּוֹתֵינוּ נְצוּלִין מֵהַחֲטָא וְעוֹן, וְשִׁיתֵן לָנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֵב יִרְא וְחָרַד, כִּי מֵה יִתְרוֹן לְחַיֵּינוּ בְּהַפְרָד, חֶס וְשָׁלוֹם, מֵהַקְּדוּשָׁה, וּמֵה יִתְרוֹן בְּעַמְלָנוּ אִם נִהְיָה אֲנַחְנוּ כְּבוֹשִׁים תַּחַת יַד הַיֵּצֵר הָרַע?! וְכָל הַיִּרְא וְחָרַד לְדַבֵּר ה' יִתְפַּס בְּלָבוֹ לְבַחַר לוֹ דְרָךְ נְכוּן וְיִשָּׁר, וְעַל הָעֶבֶר

כתוב: 'ובתורת ה' חפצו' - 'והיה כעץ שתול על פלגי מים'. בוא וראה מה עשה לנו הקדוש ברוך הוא: נטע עבורנו שלשה אילנות אלו ומען זה שלרגלנו. עד היום נצבים שלשת אילנות הללו, אשר ענפיהם גדולים ועבים, והם מכונים: "נטיעותיו של רבי שמעון בן יוחאי ורבי פנחס בן יאיר".

יתאנח בשברון לב על חטאיו, וה' יסלח לו ואחריתו יהיה
כפול ומכפל, אמן סלה.

פְּרָשַׁת אֵמֶר

פְּרָשַׁת אֵמֶר

א. כתיב בתורה (ויקרא יט, כו) "לא תאכלו על הדם לא
תנחשו ולא תעוננו", ובאר הענין בזהר ויקהל, (דף רטו
עמוד ב) כי כבר ידוע מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה,
(ברכות נו עמוד ב) השנה הוא אחד מששים ממיתה, כי בהיות
האדם ישן אז נשמתו נפקת מניה ולא אשתאר ביה כי אם
הנפש [פרוש: נשמתו יוצאת ממנו ואינו נשאר בו כי אם
הנפש] אשר חיותה היא רק רביעית הדם שבלב ועל כן
הסטרך אחר מתפשטא [פרוש: מתפשט] בגופו לשרות
עליו, ובפרט בלילה שהוא זמן שליטת החיצונים, ואף
שקם בלילה ועוסק בתורה, אף על פי כן הנשמה לא
מתישבת כל כך בתוך הגוף עד אחר זמן התפלה, ואז
הנשמה מוכנה כראוי לשוב להגוף.

סדר הלימוד ליום ג אייר [יום 210 בשנה]

שליטת הנשמה הוא מצד הקדשה ושליטת הגוף הוא מצד
הנחש הקדמוני

ב. וידוע, ששליטת הנשמה היא מצד קדשה ושליטת
הגוף והנפש הוא מצד הנחש הקדמוני, ובהיות
האדם קדם שמתפלל בזמן שליטת הנפש השוכנת בדם,
שהיא תחת ממשלת הנחש, אזי האכילה ושתייה ממש
כאלו מקריב קרבן להנחש, וזה שאמר הכתוב, "לא

תאכלו על הדם" לשלט הנפש שפדם בעוד שהנשמה עדין אינו אצל האדם, ולכן כתיב, "לא תנחשו" לא תתן מקום לנחש הקדמוני. ומפרש שם בזהר שהאוכל או שותה קדם שהתפלל, אף שעדין לא האיר היום, ממש כאלו עובד עבודה זרה כנזכר.

יוסף הצדיק נוטר הברית, נטמן בארון

ג. והנה ראיתי כמה אנשים במדינות האלו אשר הם להוטין אחר גרונם, ותכף כשיעמדו קדם שיאור היום איזה שעות בהשכמה מדמין בעצמן שימותו אם לא ישתו יין שרף, והיא להם כהתר גמור למלאות תאותם ושרירות לבם הרע, ולפעמים שותין ומשתכרין, ואחר כך כשיגיע זמן התפלה של שחרית, התפלה אינה שגורה בפיהם, וזהו חטא גדול אשר כמה גדולים נכשלין בה.

והנה צריך שתדע בהיות האדם נמשך אחר תענוגי הגוף ואחר תאות לבו בעולם הזה ועל ידי כן הוא מתבטל מעבודת הבורא אזי נלכד במצודה רעה ואינו זוכה לקבר בארון פראוי, עין שם בזהר, דמאריך בזה בסוד יוסף הצדיק שנטיר ברית דיליה כתיב ביה [פרוש: יוסף הצדיק ששמר ברית שלו כתוב בו]: (בראשית נ כו) "ויישם בארון במצרים", כי מי שהולך אחר תאות ושרירות לבו הוא נכשל בעוון ראית קרי.

סוד התשובה שלא להרבות באכילה ושתיה לפני השנה

ד. על כן הירא וחרד לדבר ה' ישמע לקול עצה הטובה שיהיה לו חתיכה דאסורא [פרוש: חתיכת אסור]

לְאָכַל אוּ לְטַעַם שׁוּם דְּבַר קֹדֶם שֶׁהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת שְׁחִירִית,
 וּבִתְפִּלָּתוֹ יִזְכִּיר בְּכִי וְתַחֲנוּנִים לְפָנָיו ה' שְׂיִזְכְּהוּ ה'
 שְׁבַמְעַט אָכַל וּבְמַעַט שִׁתְּיָה יִשְׁבַּע נַפְשׁוֹ וְלֹא יִצְטָרֵךְ
 לְהִרְבוֹת בְּאֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה, וּבִפְרָט שְׁאֲנַחְנוּ יְתִמֵי דִיתְמִי,
 שְׂאִין אָדָם בְּאַרְץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יַחֲטָא, וְעַל כֵּן
 מְכַרְחִים אֲנוּ אֶל הַתְּשׁוּבָה.

סדר הלימוד ליום ד אייר [יום 211 בשנה]

כְּאֲשֶׁר תִּתְגַּבֵּר תְּאוּתְךָ לְאָכַל וּלְשִׁתּוֹת, מִשּׁוֹךְ יָדְךָ מִהִנְנָאָה
 וְזָהוּ הַגְּדֵר הָרָאוּשׁוֹן אֶל הַתְּשׁוּבָה שְׁבִתוֹךָ הַחֲשֵׁק וְחִמְדַּת
 הָאָדָם אֶל הַמְּאָכַל, יִסַּג אַחֲרוֹר וַיִּפְסִיק, כְּמִבְּאֵר
 בְּסַפְרֵי הַמוֹסֵר הַקּוֹדְמִים עֵינֵי שָׁם, וּבִפְרָט בְּסַפֵּר הַקְּדוּשׁ
 רַבִּינוֹ יִשְׁעִיָּהוּ סַג"ל ז"ל (של"ה שַׁעַר הָאוֹתִיּוֹת עֵרֶךְ קִדְשָׁה עֲנִינֵי
 הַשְּׁלָחַן ס"ב).

וּמִכָּל שְׂפֵן שְׁלֹא יָבוֹא לְיַדֵי בְטוֹל עֲבוֹדַת בּוֹרְאוֹ
 מִחֲמַת רְבוּי הָאֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה בְּלִילוֹת קֹדֶם
 הַשְּׁנָה, שְׂאֵז הוּא זְמַן לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ וּנְשַׁמְתוֹ בְּפִקְדוֹן
 לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּנִקְיּוֹת, וְלַעֲיֵן בְּמַעֲשָׂיו הַיֵּטִב בְּמַחְשַׁבְתּוֹ
 אִם לֹא פָּגַם בְּיוֹם הָעֶבֶר, וְאִם נִזְכַּר שְׁחֲטָא יִשִּׁים לְזַכְרוֹן
 בְּלִבּוֹ לְתַקֵּן הַמַּעֲוֹת.

טוֹב לְנִשְׁמָה שְׁבָאָה לְמַעְלָה בְּלִי שׁוּם פָּגָם וְעוּוֹן

ה'. וְכֹל זֶה אִם יֵשׁ לוֹ שְׁהוֹת לְהִרְהֵר וְלִהְתְּבוֹנֵן עַל כֶּף, מֵה
 שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם הוּא מְרַבֵּה בְּאֲכִילָתוֹ וּשְׁתִּיתוֹ עַד
 שְׁכִרְסוֹ הוּא מְלֹא יוֹתֵר מְדָאֵי וְשִׁכְלוֹ הוּא מְעַרְבֵב מְרַב
 הָאֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה, אִיךְ יַחֲשֹׁב בְּדַעְתּוֹ לְהִרְהֵר בְּדַכְרֵי תוֹרָה

וַיֵּרָאָה, שְׁהָרִי אַחַר שְׁכָרוֹתוֹ יִפֹּל עַל מִטָּתוֹ כַּחֲזִיר, וְאִיךָ תַעֲלֶה נִשְׁמָתוֹ לִפְנֵי כִסֵּא הַכְּבוֹד לְקַבֵּל שְׁפַע כְּמוֹ שְׂאֵר הַנְּשָׁמוֹת הַטְּהוֹרוֹת. וְעַיִן בְּזֵהָר פְּרֻשֶׁת לֶךְ לֶךְ (דף פ"ג עמוד א) שְׁהָאֲרִיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי ז"ל בְּפִסּוּק: (יְשַׁעְיָה כו ט) "נִפְשֵׁי אֹוִיתֶיךָ בְּלִילָה אֶף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ" תָּא חֲזִי כַד בַּר נָשׁ סָלִיק עַל עַרְסִיָּה נִשְׁמָתִיהָ נִחִית מִנִּיהַ וְכוּ', [פְּרוּשׁ: בּוֹא וְרָאָה, כְּשֶׁהָאָדָם עוֹלֶה עַל מִטָּתוֹ, נִשְׁמָתוֹ יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ וְכוּ'] וְסִיּוּם כְּוִנַּת הַזֵּהָר כִּי טוֹב לְנִשְׁמָה אֲשֶׁר הִיא בָּאָה טְהוֹרָה בְּלֵי שׁוּם פָּגָם וְעוֹזֵן וְכֹל דְּרָכֵיו הֵן בְּחֻלְק קִדְשָׁה אֲזִי הֵיחָא נִפְשָׁא זְכָאת לְמַחְמִיָּה [פְּרוּשׁ: הַנִּפְשׁ הַהִיא זֹכָה לְחֻזוֹת] בְּנַעַם ה' וְלִבְקָר בְּהִיכְלוֹ.

אָדָם שְׁמַדְבֵּר לְשׁוֹן הָרַע וְנִבּוּל פָּה, מַחְרִימִין אוֹתוֹ אַרְבָּעִים מְלָאכִי הַשָּׂרָת וּמַנְדִּין אוֹתוֹ רַחֲמֵנָא לְצֻלָּן

וּכְשֵׁם שְׁהַמְעֵשָׂה מְעַכֵּב הַנְּשָׁמָה מִלְעֲלוֹת אֶל הַקִּדְשָׁה – כֶּךָ הַדְּבוּר הוּא פּוֹגֵם כָּל־שׁוֹן הָרַע וְדַבְרֵי נִבּוּל פָּה, שְׁמַחְרִימִין אוֹתוֹ אַרְבָּעִים מְלָאכִי הַשָּׂרָת וּמַנְדִּין אוֹתוֹ עַד שִׁיתְחַרְט הָאָדָם וַיַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, עַיִן שָׁם בְּאַרְיִכוֹת (זֵהָר ח"ב דף רמט ע"ב).

סדר הלימוד ליום ה אייר [יום 212 בשנה]

אֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׁמַתְנַהֵג בְּלֵי רַמְאוֹת

ו. וְכֵן מִי שְׁמַדְבֵּר עִם חֲבֵרוֹ אֶחָד בְּפֶה וְאֶחָד בְּלֵב, וְחֲבֵרוֹ הוּא סוֹמֵךְ עַל דְּבוּרוֹ, שְׁאִינוֹ יוֹדַע שְׁדְּבוּרוֹ הוּא חֲלוּק מִמַּחְשְׁבַת לְבוֹ. וְאִיתָא בְּזֵהָר פְּרֻשֶׁת נִשְׂא (דף קכ"א עמוד ב):

כא"ה היא מלה של רמיה דאפיק בר נש סלקא ובקע רקיעין וקימא עד דעאל לילה ונשמתא סלקא קמי מלכא קדישא. הדיא הוא דכתיב (מיכה ז, ה): "משוכבת חיקך שמור פתחי פיך", וכדין אתרשים ההיא מלה וההוא חובה דבר נש, ובגין כן, אשרי האדם שהנהגותיו הן בלתי רמאות.

ואם יחשב האדם, הרי מצינו הרבה בני אדם שמעשיהם המה בערמה ולעולם אין פיהם ולבם שוים ומרמין הבריות בדבורם והן מרויחין במעשיהן, אבל דע כי ענשן הוא גדול, וסופן שיהיו נטרדין מן העולם הזה ועולם הבא, כי זהו דרך המינים ופוקרים, כי הקדוש ברוך הוא בעצמו משגיח על כל דבור הן לרעה והן לטובה.

מקרה אחד לאדם ולבהמה

ז. ואיתא בזהר פרשת שלח (דף קנו עמוד א): כפי רבי חזקיה ורבי ייסא הוה אזלי באורחא, אמר רבי ייסא לר' חזקיה

קא) פרוש הזהר בלשון קדש:

המלה היא של שקר שאמור האדם, עולה ובוקעת רקיעים, ועומדת עד שוננס הלילה, ונשמת האדם עולה ומחזיקה במלה ההיא ועולה לפני הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב: "משוכבת חיקך שמור פתחי פיך". אז נרשמת המלה ההיא ואותו החטא של האדם, ובגלל זה, אשרי האדם שהנהגותיו הן בלתי רמאות.

קב) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי חזקיה ורבי ייסא הלכו בדרך. אמר רבי ייסא לרבי חזקיה: "רואה אני בפניו, כי בדברי תורה חושב אתה". אמר לו: "נכון; בפסוק מקהלת מהרהר אני. הפסוק הוא: 'כי מקרה האדם ומקרה הבהמה מקרה אחד להם. כמות זה כן מות זה ורוח אחד לכל, ומותר האדם מן הבהמה אין, פי הכל הבל'. מתקשה אני שהרי לכאורה, פסוק זה נותן פתחון פה

חמינא באַפּף דִּהְרַהוּרָא דְאורִיתָא אִית גַּבְךָ, אָמַר לִיהָ הָא
 וּדְאִי הָאִי קָרָא אֶסְתַּכְלֵנָא בֵּיה דְאָמַר שְׁלֵמָה הַמְלֵךְ, (קִהְלַת
 ג יט) "כִּי מִקְרָה בְּנֵי הָאָדָם וּמִקְרָה הַבְּהֵמָה מִקְרָה אֶחָד
 לָהֶם כָּמוֹת זֶה כֵּן מוֹת זֶה וְרוּחַ אֶחָד לְכָל וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן
 הַבְּהֵמָה אֵין כִּי הַכֹּל הַבֵּל", וְאִם כֵּן יֵשׁ כָּאֵן, חֵס וְשְׁלוֹם,
 פִּתְחוּן פֶּה לְרִשְׁעִים לְאַנוּן דְּלָאוּ מִהִמְנוּתָא אֲשַׁתְּכַח בְּהוּ,
 אָמַר לִיהָ וּדְאִי יֵשׁ לְעֵין בְּהָאִי קָרָא.

הַרְשָׁעִים הַמְתַּגָּאִים שְׁהֵם חֲשׁוּבִים מִשְׁאָר בְּנֵי אָדָם - כַּבְּהֵמוֹת נְדָמוּ
 ח. מִיֵּאדָּהֲכִי חַ מוּ בַר נֶשׁ דְּאֶתָא וּשְׂאִיל מִיָּא וְכוּ', אֲפִיק
 רַבִּי יִיסָא זְפִירָא מְלֵא מִים וַיְהִיב לִיהָ וּשְׁתָּה, בְּתַר
 דְּשְׁתָּה סְלִיקוּ לְטוּרָא וְאֲשַׁכְּחוּ תַמָּן נוּדָא דְמִיָּא, אָמַר לוּן
 הָאִי בַר נֶשׁ: הִשְׁתָּא שְׂאִילוּ לִי מַלִּין דְּאורִיתָא וְאֲפִרְשׁ
 יְתַהוּן וְכוּ', וּשְׂאִלוּ לִיהָ הַפְּרוּשׁ שֶׁל הָאִי קָרָא "כִּי מִקְרָה
 בְּנֵי אָדָם וּמִקְרָה הַבְּהֵמָה מִקְרָה אֶחָד לְכֻלָּם" וְכוּ'.

אָמַר לוּן: וְכִי אָמַר שְׁלֵמָה פְּסוּק זֶה מַעְצָמוּ אֶלָּא הוּא
 אַהֲדַר אַנוּן מַלִּין דְּאֲמַרִי טַפְשָׁאִי דְעֵלְמָא בְּעֵלְמָא,

לְרִשְׁעִים וּלְכוּפָרִים, שְׂאִינָם מִאֲמִינִים". אָמַר לוּ רַבִּי יִיסָא: "וּדְאִי צְרִיךְ לְעֵין
 הַיֵּטֵב בְּפְסוּק זֶה".

קכג) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

בִּינְיָתִים רָאוּ בְּן אָדָם אֶחָד מִתְקַרֵּב וּבִקֵּשׁ מֵהֶם מִים. הוּצִיא רַבִּי יִיסָא כְּלִי
 מְלֵא מִים וְנָתַן לוֹ. שְׁתָּה הָאִישׁ. לְאַחַר שְׁתָּה עָלוּ לְהַר וּמִצְאוּ שֶׁם נָאֵד
 מְלֵא מִים. אָמַר לָהֶם אוֹתוּ הָאִישׁ: "עֲכָשׁוּ שְׂאִלוּ אוֹתִי דְבְרֵי תוֹרָה סְתוּמִים
 וְאֲנִי אֲשִׁיב - וְאֲפִרְשֶׁם לָכֶם". שְׂאִלוּ אוֹתוּ פְּרוּשׁ הַפְּסוּק הַנִּזְכָּר לְעֵיל,
 שֶׁהִתְקַשּׁוּ בוֹ - וְהִשִּׁיב לָהֶם וְכִי אָמַר שְׁלֵמָה פְּסוּק זֶה מַעְצָמוּ!?! אֶלָּא הוּא
 חֲזַר עַל אוֹתָם דְּבָרִים שְׂאוּמְרִים שׁוּטֵי הָעוֹלָם, וְסוּבֵב עַל מָה שְׁכַתוּב
 מִקְדָּם, שְׁכַתוּב תַּחֲלָה וְכוּ'.

וְאֵלֶּעִיל קָאֵי, דְּכָתִיב תְּחִלָּה: "אִמְרָתִי אָנִי בְּלִבִּי עַל דְּבַרְתּוֹ
 בְּנֵי הָאָדָם לְבָרֵם הָאֱלֹהִים וְלִרְאוֹת שְׁהֵם בְּהֵמָה הֵמָּה לָהֶם
 כִּי מִקְרָה אֶחָד" וְגו', וְהִכִּי פְּרוּשׁוֹ, דְּאָמַר שְׁלֵמָה עַל עֲצֻמוֹ
 אִמְרָתִי אָנִי בְּלִבִּי לְהִתְבּוֹנֵן בְּעִנְיַן אֶחָד וְהוּא זֶה "עַל דְּבַרְתּוֹ
 בְּנֵי אָדָם לְבָרֵם הָאֱלֹהִים" – הַפְּרוּשׁ הוּא כֵּן, כִּי יֵשׁ כְּתוּב
 רְשָׁעִים הִמְתַּגָּאִים בְּדַעְתָּם וְאוֹמְרִים הִנֵּה אֲנַחְנוּ חֲכָמִים
 וְאִין פְּדָאֵי לָנוּ לְהִתְחַבֵּר עִם שְׂאָרֵי בְּנֵי אָדָם כִּי אוֹתָנוּ בְּרָא
 אֱלֹהִים שְׁנֵהִיָּה לְבַדְנוּ בְּלִתֵּי הִתְחַבְרוֹת עִם בְּנֵי אָדָם,
 וְרוֹצִין לְהִתְגָּאוֹת עַל בְּנֵי הָאָדָם, וְעַל יְדֵי זֶה הִתְבּוֹנְנֵתִי
 וְאַרְאֶה לָהֶם הָאֲמֶת שְׁכֵן הוּא, שֶׁהוּא נֶכּוֹן שְׁיֵהִיו לְבָדָם,
 וְלֹא לְהִתְחַבֵּר עִם בְּנֵי הָאָדָם שְׁהֵם יִרְאִים וְחֲרָדִים, כִּי אִם
 עִם בְּנֵי אָדָם הֵהוּלְכִים אַחַר עֲנִינֵי עוֹלָם הַזֶּה וְאִין חוֹשְׁבִים
 כָּלֵל עַל חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא וְהֵמָּה כְּפִהֵמוֹת נִדְמוּ.

סדר הלימוד ליום ו אייר [יום 213 בשנה]

תפח רוחן של בני אדם הסוברים "לית דין ולית דין", רחמנא לצלן
 מהאי דעתא

מ. וְזֶהוּ שְׂאֵמַר הַפְּתוּב "וְלִרְאוֹת שְׁהֵם בְּהֵמָה הֵמָּה לָהֶם",
 לְבָדָם רְשָׁעִים לְעֲצָמָן, וְלֹא לְהִתְחַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם
 הִירְאִים הַפְּשָׁרִים, וְמָה הוּא הַדְּבֹר שֶׁל אוֹתָן הַרְשָׁעִים
 שְׁרוֹצִין לְחַדֵּשׁ דְּבַר שֶׁל שְׂוֹא וְשָׁקַר מִלְּבָם שְׂאוֹמְרִים "כִּי
 מִקְרָה אֶחָד לְאָדָם וּמִקְרָה אֶחָד לְבִהֵמָה". עַל כֵּן אִישׁ
 הַיֵּשֶׁר בְּעִינָיו יַעֲשֶׂה כִּי אִין מִתֵּן שְׁכָר לְצַדִּיקִים וְאִין עֲנֵשׁ
 לְרְשָׁעִים כִּי וְלִית דִּין וְלִית דִּין, אֲבָל תַּפְּח רֹחוֹן דְּאֲנוּן

בְּהִמּוֹת וְאֲנּוֹן טַפְּשָׁאִין מַחְסְרֵי אַמְנָה אוֹי לְהֵם וּלְנַפְשֵׁיהוֹן,
 וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה אֲבִתְרִיהָ (שָׁם כֵּא) "מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי
 אָדָם הָעוֹלָה הִיא לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיּוֹרְדֶת הִיא
 לְמַטָּה לְאָרֶץ", פְּרוּשׁ אֲנּוֹן טַפְּשָׁאִין אֵינָן יוֹדְעִין כִּי רוּחַ בְּנֵי
 אָדָם הֵם הַכְּשָׁרִים וְדָאֵי הִיא הָעוֹלָה לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה
 שֶׁל אוֹתָן הִרְשָׁעִים הַחוּטָאִים בְּנַפְשׁוֹתָם וְנִדְמוּ כַּבְּהֵמָה,
 הִיא יוֹרְדֶת לְמַטָּה לְאָרֶץ, לְהֵאֵי אֶתֶר דְּהוּי תַּפְּח רוּחָן
 עֲלֵיהֶו כְּתִיב, (תְּהִלִּים לֵה ה) "יְהִי כִּמּוֹץ לִפְנֵי רוּחַ וּמִלֶּאֶךָ ה'
 דּוּחָה" אוֹתָן.

קב אַתּוּ רַבֵּי חֲזַקְיָה וְרַבֵּי יִיסָא וְנִשְׁקּוּ אוֹתוֹ, אָמְרוּ: כָּל כָּךְ
 הָיָה עִמָּךְ וְאֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִנָא, זְכָאָה הֵאֵי שְׁעִתָא
 דְּאֶעְרַעְנָא כָּךְ וְכו'.

י. כִּי אָמְרוּ לִיה: תְּבַעֵי דְנִתְחַבֵּר כָּךְ וְתִיזִיל בְּהֵדָן, אָמַר
 לְהוּ: אֵי עֲבִידְנָא הָכִי, אוֹרִיתָא תְקַרֵּי לִי "כְּסִיל", וְלֹא

וְאֵין מִשְׁפֵּט וְאֵין דִּין, אֲבָל תַּצָּא רוּחָם שֶׁל אוֹתָם בְּהִמּוֹת וְאוֹתָם טַפְּשִׁים
 מַחְסְרֵי אַמּוּנָה, אוֹי לְהֵם וּלְנַפְשׁוֹתֵיהֶם, וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה אַחֲרָיו: "מִי
 יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי אָדָם הָעוֹלָה הִיא לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיּוֹרְדֶת הִיא לְמַטָּה
 לְאָרֶץ", פְּרוּשׁ אוֹתָם טַפְּשִׁים אֵינָם יוֹדְעִים כִּי רוּחַ בְּנֵי אָדָם הֵם הַכְּשָׁרִים
 וְדָאֵי הִיא הָעוֹלָה לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה שֶׁל אוֹתָן הִרְשָׁעִים הַחוּטָאִים
 בְּנַפְשׁוֹתָם וְנִדְמוּ כַּבְּהֵמָה הִיא יוֹרְדֶת לְמַטָּה לְאָרֶץ לְאוֹתוֹ מְקוּם שֶׁשָּׁם
 תַּצָּא רוּחָם עֲלֵיהֶם כְּתוּב: "יְהִי כִּמּוֹץ לִפְנֵי רוּחַ וּמִלֶּאֶךָ ה' דּוּחָה".

קכ (כַּה) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

הַתְקַרְבּוּ רַבֵּי חֲזַקְיָה וְרַבֵּי יִיסָא וְנִשְׁקּוּ לְאוֹתוֹ הָאִישׁ. אָמְרוּ לוּ: "כָּל כָּךְ
 הָרַבָּה תּוֹרָה יוֹדֵעַ אַתָּה וְאֲנַחְנוּ לֹא הַפְּרִנּוּךְ, אֲשֶׁרִינוּ שְׁפָגְשָׁנוּ בְּךָ!"

קכו (כּו) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

אָמְרוּ לוּ: "הָאֵם מוּכָן אַתָּה שְׁגַלְךָ בְּדַרְכְּךָ?" אָמַר לְהֵם: "אֵם אַעֲשֶׂה כָּךְ

עוד אָלָא דְאִתְחִיבְנָא בְּנִפְשָׁאֵי, אָמַר לִיה: לְמָה? אָמַר
 לְהוּ: דְּהָא שְׁלוּחָא אָנָא, וְשִׁדְרוּ לִי בְּשְׁלִיחוּתָא, וְשְׁלַמְה
 מְלָכָא אָמַר (מְשָׁלִי כו, ו) "מְקַצָּה רְגָלִים חָמַס שְׁתָּה שְׁלַח
 דְּבָרִים בְּיַד כְּסִיל". תָּא חֲזִי, מְרָגְלִים עַל דְּלָא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּנֵי
 מְהִימְנוּתָא וְשְׁלוּחֵי מְהִימְנוּתָא אֲתַחֲבִיבוּ בְּנִפְשֵׁיהוּ בְּעֵלְמָא
 דִּין וּבְעֵלְמָא דְאִתִּי. נְשִׁיק לְהוּ וְאַזִּיל.

יא. קִמְאֲזִילִי רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה עַד דְּהוּוּ אָזִיל, פְּגַעֵי
 בְּאַנּוּן בְּנֵי נָשָׂא, וְשָׂאִילוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא מַה
 שְׁמִיָּה דְּהָאֵי גַבְרָא, אָמְרוּ לְהוּן: רַבִּי חֲגִי שְׁמִיָּה, וְהוּא חַד
 דְּמִן חַבְרָא דְּהָאֵי מְתָא, דְּשְׁלַחוּ לִיה חַבְרָא לְגַבֵּי רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי לְמַנְדַּע מְלִין מְפּוּמִיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 יוֹחָאֵי וְכוּ', אָמְרוּ: זַכָּאָה אִיהוּ, וְזַכָּאִין חַבְרָא דִּילִיָּה
 דְּשְׁלַחוּ לִיה, דְּשְׁלִיחָא מְהִימְנָא הוּא". עַד כְּפֵאן לְשׁוֹן
 הַזֶּהָר.

תְּכַנְּה אֹתִי הַתּוֹרָה 'כְּסִיל' וְלֹא עוֹד אָלָא שְׁאֲתַחֲבִיב בְּנִפְשֵׁי". אָמְרוּ לוּ:
 "לְמָה?" עֲנָה לְהֶם: "שְׁלִיחַ אֲנִי וְהוֹלֵךְ הַנְּנִי בְּשְׁלִיחוּת, וְשְׁלַמְה הַמְּלֹךְ אָמַר:
 'מְקַצָּה רְגָלִים חָמַס שְׁתָּה שׁוֹלַח דְּבָרָיו בְּיַד כְּסִיל'. בּוֹאוּ וּרְאוּ: הַמְּרָגְלִים,
 שְׁמַעְלוּ בְּתַפְקִידִים, וְלֹא עָשׂוּ שְׁלִיחוּתָם בְּנִפְשֵׁיהוּ, הַתְּחִיבוּ בְּנִפְשֵׁים בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא". נָשַׁק לְהֶם הָאִישׁ וְהֵלֵךְ לְדַרְכוֹ.

קכז) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

הַמְּשִׁיכוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא. עוֹדֵם הוֹלְכִים, פְּגָשׁוּ בְּעוֹבְרֵי אַרְחָ
 וְשָׂאֵלוּם: "מַה שְׁמוֹ שֶׁל אִישׁ זֶה, שְׁנִפְרַד זֶה עִתָּה מִעַמּוֹנוּ?" עֲנִי לְהֶם
 הָאֲנָשִׁים: "רַבִּי חֲגִי שְׁמוֹ וְהוּא אֶחָד מִתְּלַמִּידֵי חַכְמִים שְׁבַעִיר. אוֹתוֹ שְׁלַחוּ
 בְּנֵי הַיְשִׁיבָה אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי לְלַמֵּד מִפִּיֹּו אֶת הַלְכוֹת הַתּוֹרָה וְאֵת
 סוּדוּתֶיהָ". אָמְרוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא: "צַדִּיק הוּא, וְצַדִּיקִים הֵם בְּנֵי
 הַיְשִׁיבָה שְׁשְׁלַחוּהוּ, שְׁשְׁלִיחַ נֶאֱמַן הוּא".

סדר הלימוד ליום ז אייר [יום 214 בשנה]

עקר תפקיד האדם בעולם הזה הוא לירא מהשם יתברך

נְלַמֵּד מִן הַנִּזְכָּר לְעֵיל, שְׂרָאָה הָאָדָם בְּעֵין שְׂכָלוֹ, שְׁסוּף דְּבַר הוּא, שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לִירָא מִן הָעֲנֵשׁ לְזִכֹּר תְּמִיד הַפְּסוּק שְׁסִים שְׁלֹמָה בְּסוּף הַסֵּפֶר (קֹהֶלֶת יב יג): "סוּף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמַע אֶת אֱלֹהִים יִרָא וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמֹר כִּי זֶה כָּל הָאָדָם". וְדַע כִּי עַל כָּל אֵלֶּה יִבְיָאךָ הָאֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט, וְכָל הָאוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתָרֵן - יִנְתְּרוּ לוֹ חַיָּיו. וְיִהְיֶה רְצוֹן, שְׂיִהְיֶוּ דְבָרִים הָאֵלֹו קְשׁוּרִים וְחַתוּמִּים עַל לִוּחַ לְבָנוּ, וְאִז טוֹב יִהְיֶה לָנוּ סְלָה.

פְּרָק ס"ב

א. אַחַד מִדְּרָכֵי הִירָאָה הוּא לְבַלְתִּי לְשֵׂאת פָּנִים. כְּשֵׁרוּאָה בְּאָדָם שְׁעוּבָר עֲבָרָה מְחַיֵּב הָרוּאָה לְהוֹכִיחוֹ וְלוֹמַר לוֹ: אָחִי, לֹא יָפָה אֶתָּה עוֹשֶׂה, כִּי צָרִיךְ לְדַעַת, שְׁעֵינִי ה' מְשׁוּטְטִים בְּכָל הָאָרֶץ, וּמָה תַעֲשֶׂה לְיוֹם בְּקָר אֲשֶׁר מִחַר מְכָרַח לְתַן דִּין וְחַשְׁבוֹן, זֶהוּ חַיּוֹב גְּדוֹל עַל הָאִישׁ הַיּוֹדֵעַ לְהוֹכִיחַ.

אָבֵן לֹא יוֹכִיחוֹ בְּפִרְהָסִיא כִּי אִם בְּנִסְתָּר, וְעַל זֶה כְּתִיב (וַיִּקְרָא יט, ז), "הוֹכַח תּוֹכִיחַ" - תַּחֲלָה "הוֹכַח" בְּלִשׁוֹן נִסְתָּר, רוּצָה לֹמַר, שְׂיוֹכִיחֵנוּ בְּסִתָּר, וְאִם לָאוּ, אָזִי "תּוֹכִיחַ" הוּא לְשׁוֹן נוֹכַח, אָכֵן גַּם כֵּן לֹא בְּנִגְלָה, כְּדִי שְׁלֹא לְכַיֵּשׁ פָּנָיו בְּרַבִּים אֲלֵא גַם כֵּן בְּנִסְתָּר.

בתחלה לא יוכיח לחברו בלשון נוכח, אלא בדרך ספור דברים בעלמא
ב. רק החלוק הוא שבפעם הראשון לא יוכיחנו בלשון
 נוכח, ולא יאמר לו: לא יפה אתה עושה, אלא בוא
 וראה ענין חטא, כשאדם חוטא עונשו גדול - דרך ספור
 דברים בעלמא, ואומר לו: הנה שמעתי, שמי שעושה כן
 פוגם ונפגם ועונשו כך וכך, כדי שעל ידי כך יחשב זה,
 שהוא חטא חטא זה ואולי יתקן.

אם אינו שב אלא על ידי הבושה, מותר להוכיחו באופן זה
ג. ואם אתה רואה בו שאינו נותן אל לבו לעזוב החטא
 ועדין אינו משגיח בדבריו, אזי תוכיח בלשון נוכח
 ותאמר: למה תעשה כזאת למרד בה' אלהינו.

ואם עדין אינו משגיח לסור מרע מעלליו אם ידוע
 לו שעל ידי שיביישנו ברבים יהיה הבושה על
 פניו ושוב לא יחטא - יכול לבישו, עד שישוב ויעזוב
 החטא ולא יחשב ה' לו עוון, להמוכיח, עבור שמבייש
 את החוטא.

סדר הלימוד ליום ח אייר [יום 215 בשנה]

עקר התוכחה שלא יצא שכרו בהפסדו, חס ושלום
ד. והכלל, החכם יכלכל דבריו ועניניו במשפט ובהשכל,
 שלא יצא שכרו בהפסדו, חס ושלום, ובאם הוא רואה
 שאין רוצה לקבל תוכחתו, אזי טוב שלא להוכיחו, ועל
 זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה (יבמות סה עמוד ב): "כשם
 שמצוה לומר דבר הנשמע כן מצוה שלא לומר דבר
 שאינו נשמע".

העושה פעלה להסיר את חברו מן החטא, הרי הוא בכלל "מזכה את הרבים"
ה. והכלל, הרואה בחברו איזה דבר שאינו מתקן
 ונשתרש בחטא אם אפשר לעשות פעלה להסירו
 מחטאו, אולי חפץ ה' יעלה בידו להצליח, אז הוא בכלל
 כל המזכה את הרבים או המזכה את חברו לדבר מצוה,
 אזי שכרו כפול ומכפל.

מעשה מהזהר בענין תוכחה

ו. וראיה מהזהר פרשת תזריע: כפי"ר רבי חיא ורבי יוסי
 הוו אזלי באורחא, פגעו בחד בר נש, ואנפוי הוה מלא
 מכתשין, אמר ליה רבי חיא: מאן אנת? אמר ליה: יהודאי
 אנא, אסתכלי ביה וחמי אנפוי סומקין באנון מכתשין (רצה
 לומר: פניו היה כמצרע), אמר רבי יוסי: בודאי חטאה הוא, דאי
 לאו הכי, לא אתרשימו אנפוי באלין מרעין בישין,
 ויסורין כאלין לא מקרי יסורים של אהבה.

האוהב את חברו מוכיחו בסתר שלא יתביש

ז. כפי אמר רבי חיא הכי הוא ודאי דיסורין דאהבה לא
 מקרי אלא כשהן מכסין מראית שאר בני אדם, ומנלן

קכח) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי חיא ורבי יוסי הלכו בדרך ופגשו באדם אחד, שבפניו נפרו נקבים
 נקבים, שאלו רבי חיא: "מי אתה?" השיב לו: "יהודי אני". הסתכלו באדם
 זה וראו, כיצד פניו אדמות מפצעיו, אמר רבי יוסי: ודאי חוטא הוא,
 שאלמלא פו, לא היו פניו נגועות בנגעים קשים אלו, שהרי הנגעים הללו
 ודאי לא יחשבו 'יסורים של אהבה', שהרי גלויים הם לכל, ואלו 'יסורים
 של אהבה' הנם יסורים, המכסים מעיני אדם.

קכט) פרוש הזהר בלשון קדש:

גם כאשר מוכיח אדם את חברו, חייב הוא להוכיחו בסתר - וזו תוכחה

דְּאֶצְטְרִיךְ לְהִיּוֹת תּוֹכַחַת הָאָדָם הַכִּי, נִלְמַד מִתּוֹכַחֹת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּמֵאֵן דְּאוּכַח לְחִבְרִיָּה בְּאַהֲבָה, בְּעֵי לְאוּכְחָא יְתִיָּה בְּסִתְרָא, כְּדֵי דְלֹא לְכַסֵּף אוֹתוֹ בְּפִרְהֶסְיָא. הָא תּוֹכַחָה זֹו בְּפִרְהֶסְיָא אֵינּוּ שְׁל אַהֲבָה, כִּף הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוּכַח לְכַר נֶשׁ בְּקַדְמִיתָא וּמְחִי לִיָּה בְּסִתְרָא, אִי הֶדְר בֵּיָּה מוּטָב וְאִי לֹא מְחִי לִיָּה בְּאַתְגְּלִיָּא בְּאַנְפוּי בְּגִין דְּאַסְתְּכְלוֹן בֵּיָּה וַיִּנְדְּעוֹן דְּהוּא חֲטָאָה, וְלֹאוּ רְחִימָא דְּמַרְיָה אִיָּהוּ.

ח. מִלּוֹהֲאֵי גִבְרָא הָוִי שְׁמַע כָּל מְלִין אֲלִין, אֲמַר לְהוּ גִבְרָא: בְּקוּטְרָא דְּעֵיטָא חֲדָא (רוּצָה לומר: בְּעֵצָה חֲדָא וּבְדַבּוּר אַחַד), אַתּוֹן אֲמַרִין עָלֵי דְּבָרִים הָאֲלֵה. קְרִיב לְגַבִּיָּהוֹן, אֲמַר: וְדֵאִי אַתּוֹן מֵאַנּוֹן דְּדִיּוּרְהוֹן הוּא בְּבֵית רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי דְּלֹא דְּחַלִּין מַכְלָא. אִי אַתּוֹן אֲמַרִין מְלִי אַבְתְּרָאִי הֵנִי מְלִין

שֶׁל אַהֲבָה - כְּדֵי שְׁלֹא לְבִישׁוּ בְּפִרְהֶסְיָא. אֵנּוּ לּוֹמְדִים זֹאת מִתּוֹכַחְתּוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁבְּתַחֲלָה מַעֲנִישׁ אֶת הָאָדָם בְּסִתְרָא; אִם הוּא חוֹזֵר בּו מוּטָב וְאִם לֹאוּ - מַעֲנִישׁוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּפִנּוּי, כְּדֵי שֶׁכָּל רוּאִיו יִדְּעוּ כִּי חוֹטָא הוּא."

(קל) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

שְׁמַע אוֹתוֹ אָדָם נִגּוּעַ אֶת כָּל דְּבָרֵיהֶם וְאָמַר לָהֶם: "בְּעֵצָה אַחַת אַתֶּם דוֹבְרִים עָלַי כִּף?" הַתְקַרְב אֲלֵיהֶם וְהוֹסִיף: "וְדֵאִי הֵנֶכֶם מִתְלַמְּיָדֵי יְשִׁיבְתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, אֲשֶׁר אֵינֶם פּוֹחֲדִים מֵאִישׁ, וְאִם אַתֶּם מְדַבְּרִים עָלַי כִּף - דְּבָרֵיכֶם אֵלוּ יִקְטְרְגוּ עֲלֵיכֶם, מֵאַחַר שֶׁבְּגִלּוּי מְדַבְּרִים הֵנֶכֶם עָלַי". הַשִּׁבּוּהוּ: "הַפְּסוּק אָמַר: 'בְּרָאשׁ הַמַּיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שַׁעֲרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה תֵּאמַר', וְאִם נִפְחַד מִמֶּךָ בַּעֲנָן הַנּוֹגַע בְּדַבְּרֵי תוֹרָה, הֲרֵי עֲתִידִים אֲנִי לְהִתְבַּיֵּשׁ בְּפִנּוּי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא!", קְרָא אוֹתוֹ אָדָם: "מִי קָל כְּמוֹךָ נוֹשֵׂא עוֹן וְעוֹבֵר עַל פְּשַׁע וְגו'" וּבָכָה.

יְקַטְרְגוּ לְכוּן אֵיךְ מְלִיכוֹ הַכִּי בְּאַתְגְּלִיא. (רוצה לומר: שאמר להם האיש אם יבוא המשפט לפני הקדוש ברוך הוא יעשה קטגוריא עמכם על שאתם מבישים אותי בגלוי, אף שאני חוטא גדול), אָמְרוּ לֵיהּ: אֲוֵרִיתָא הַכִּי כְּתוּב דְּכְתִיב (משלי א, כא): "בְּרֹאשׁ הַמַּיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה תֹאמַר" אִי בְּמַלֵּי דְאוֹרִיתָא אֲנִי דְחָלִין מִקַּמְךָ, הָא נִשְׁתַּכַּח בְּכִסּוּפָא קַמִּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, פִּתַּח הָאֵי גְבָרָא וְאָמַר (מִכָּה ז יח): מִי אֶל כְּמוֹךָ נוֹשֵׂא עוֹן וְעוֹבֵר עַל פֶּשַׁע וְגו', אָרִים קְלִיָּה וּבְכִי.

סדר הלימוד ליום ט אייר [יום 216 בשנה]

הצדיק שאינו מוכיח את הרשעים - נענש על ידיהם
ז. קלא אדהכי מטין בנוי, אמר בריה זעירא: סיעתא דשמיא הכא, פתח ואמר (קהלת ז טו): "יש צדיק אובד בצדקו" וגו' - האי צריך פרוש, איך יאבד הצדיק בצדקו אלא הענין כן, כשרבו החוטאים ומרבים חטאים ופשעים וצדיק אחד הוא ביניהם ואין מוכיח להרשעים - הצדיק נענש על ידם אף שהוא צדיק גמור ואין חוטא כלל, וכן אבא דאתפס בחוביהו דבני מתא, דהוי כלן

קלא) פרוש הזהר בלשון קדש:

בינתים הגיעו למקום בניו. אמר בנו הקטן: " האם חושדים אתם באבי, שעבר עברות?" הוסיף ואמר: " יש צדיק אובד בצדקו". פסוק זה צריך פרוש: הכיצד אפשר לומר, שהצדיק יאבד בצדקו? אלא הענין הוא כן, כשרבו החוטאים ומרבים חטאים ופשעים וצדיק אחד הוא ביניהם ואין מוכיח להרשעים - הצדיק נענש על ידם אף שהוא צדיק גמור ואין חוטא כלל, וכן אבי שנתפס בעוונותיהם של בני העיר, שהיו כלם עזי פנים לנגדו, והוא לא היה מוכיח אותם ולא גער בהם בנזיפה לבישם, לכן נענש דהוא ביסורים האלה".

חֲצוּפִים לְנַגְדוֹ, וְהוּא לֹא הָיָה מוֹכִיחַ אוֹתָן וְלֹא גָעַר בְּהוֹן
בְּנִזְיָפָה לְבִישָׁם, לְכֵן נֶעֱנַשׁ הוּא בְּיִסּוּרִים הָאֵלֶּה.

י. כְּלִיבְאֵמַר הָאִי בְּרַ נֶשׁ, דְּהָוִי אָבִיו שֶׁל הָאִי יְנוּקָא: וְדָאִי
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶעֱנִישׁ לִי בְּהָא, דְּהָוִי בְּיָדֵי יְכַלֵּת
לְמַחָאָה בְּיַדְהוּ וְלֹא עֲבָדִית וְלֹא אֶכְסִיפְנָא לְהוּ בְּטַמְרִיא
וְלֹא בְּאַתְגְּלִיא, פְּתַח בְּרִיה אֶחְרָא וְאָמַר (תְּהִלִּים לט ג):
”נֶאֱלַמְתִּי דּוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וְכֹאֲבִי נֶעֱכָר” רְאִיתִי עֲמָא
דְּאֲזֻלִּין בְּדַרְכִים לֹא טוֹבִים ”נֶאֱלַמְתִּי דּוּמְיָה”, וְלֹא יִסְרְתִי
אוֹתָם עַל פְּנֵיהֶם ”וְהַחֲשִׁיתִי מְטוֹב”, מְדַבְּרִים טוֹבִים
שְׁמִסִּירִים אֶת הָאָדָם מְדַרְכֵי הָרְעִים לְדַרְכֵי הַטוֹבִים
וְיִשְׁרִים, עַל כֵּן ”כֹּאֲבִי נֶעֱכָר” בְּאִין יִסּוּרִים מְכַעְרִים
בְּאַתְגְּלִיא, אֶתוּ רַבִּי חִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי וְנִשְׁקוּהוּ וְכוּ’.

סדר הלימוד ליום י אייר [יום 217 בשנה]

ישים בטחוננו בהשם יתברך פי הוא מהרס מצב הרשעים
יא. נְלַמֵּד מֵהַנִּזְכָּר לְעֵיל: כָּל הַמְתַּיְרָא לְהוֹכִיחַ מִפְּנֵי בְּנֵי
הָאָדָם אִזּוּ יְהִיָּה בְּכִסּוּפָא קַמִּיהָ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

קלב) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר אותו אדם, שהיה אביו של אותו הילד: ”נדאי הקדוש ברוך הוא
העניש אותי בזה, שהיה בידי יכלת למחות בידם ולא עשיתי, ולא בישתי
אותם לא בסתר ולא בגלוי”.

פתח בנו האחר ואמר: ”נאֵלַמְתִּי דּוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וְכֹאֲבִי נֶעֱכָר”
רְאִיתִי הָעַם שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים בְּדַרְכִים לֹא טוֹבִים לֹא טוֹבִים ”נֶאֱלַמְתִּי דּוּמְיָה”
וְלֹא יִסְרְתִי אוֹתָם עַל פְּנֵיהֶם ”וְהַחֲשִׁיתִי מְטוֹב” מְדַבְּרִים טוֹבִים שְׁמִסִּירִים
אֶת הָאָדָם מְדַרְכֵי הָרְעִים לְדַרְכֵי הַטוֹבִים וְיִשְׁרִים, עַל כֵּן ”כֹּאֲבִי נֶעֱכָר” -
בְּאִין יִסּוּרִים מְכַעְרִים בְּגִלּוּי. הִגִּיעוּ רַבִּי חִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי וְנִשְׁקוּהוּ וְכוּ’.

[פרוש: בבושה לפני הקדוש ברוך הוא], ואף שהוא צדיק נענש על ידו, וכמו שכתבתי לעיל, ומקור החיים הוא לבלתי להחניף לאדם רשע למי שספוק בידו לעמד לנגד הרשע להתיש כחם של רשעים, ובאם שידחל מנהון [פרוש: שיפחד מהם], אזי יהיה בטוח שיבוא עליו יסורים וישיגו לו חרפות ובושות בבי דינא רבא [פרוש: בבית דין הגדול] לפני הקדוש ברוך הוא. שאו למרום עיניכם ובטחו אל ה', כי הוא משבר זרוע רשע ומהרס מצב רשעים.

יב. חזק ואמץ לנגד הרשע, ובודאי כל פמליא של מעלה יהיו בעזרה, ותראה להתאמץ בכל אבריה ושס"ה גידיה להתחמם כנגדו לבלתי צאת מחשבתו הרעה אל הפעל, ואם תעשה כן אזי נחשב בהדלקות גופה לנגד הרשע כאלו אברי עולה מנחים על גבי המזבח, ואף אם תראה רשע שבגרמא דיליה [פרוש: שבגרם שלו] תוכל לבוא להזק ממון, חס ושלום, מכל מקום תראה לעשות פעלתה, כי הרבה שלוחים למקום ברוך הוא, ואם תחריש לו בשביל הזק בממונה, מכל מקום לא תנצל מההזק בכפלים, כי סוף החונף לרשע סופו לפל בידו, ואם תראה בדעתה שלא תוכל לבוא בריב ומצה עם הרשע שאתה מוכיח אותו בעבור שהשעה משחקת לו, מכל מקום אסור לתן להרשע כח ואמץ וחזוק לסייעו לדבר עברה, חלילה וחס, וגם אפלו במקום חשש נזק הגוף, חס ושלום, נראה דאסור לתן חזוק ואמוץ לרשעים, אם לא במקום שיש סכנת נפשות, אז יסתלק עצמו, והשמטה שריא [פרוש: מותר], אבל סיוע - אסור לסייע לעוברי עברה.

מצות תוכחה מטל על הרבנים ודינים - ואם אין שם רב, מטל על כל ישראל להוכיח איש אחיו

יג. והמצוה של הוכח תוכיח הוא מטל על הרבנים גאוני ארץ ועל דיני עיר ועיר, ובמקום שאין שם רב ומורה צדק ודינים קבועים, אזי המצוה מטל על כל ישראל להוכיח איש אחיו, ואז יהיה אהוב למעלה ואהוב למטה, ויקים בו (משלי ט, ח) "הוכח לחכם ויאהבה", ויזכה לשער האהבה, אמן.

סדר הלימוד ליום יא אייר [יום 218 בשנה]

פרשת בהר

פרשת בהר

א. דוד המלך עליו השלום כתב בספר תהלים (ד ב): "בקראי ענני אלהי צדקי חנני ושמע תפלתי". נראה לי לפירוש הפסוק על פי מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: כל המבקש רחמים בתפלתו ונענה מיד אל יתגאה בתפלתו בשביל כך, לחשב בלבו שהוא צדיק באשר שנתקבלה תפלתו מיד, אדרבא, צריך לחשב בדעתו שהוא מהחוטאים, ואין להקדוש ברוך הוא שום נחת רוח בתפלתו.

משל לעשיר ששלח את המצרע מעל שלחנו

ב. כדאיתא במסכת תענית (דף כה עמוד ב): "משל למצרע שבא לשלחן המלך ואין רצון המלך שימאס הפלטרין שלו, אזי הוא מצוה לתן למצרע כפי בקשתו ולפטריו,

וְזֶהוּ כְּנֻחַ דְּדוֹד הַמֶּלֶךְ בְּאָמְרוֹ: "בְּקִרְאֵי עֲנִי אֱלֹהֵי צְדָקִי",
 אֲכֵן לֹא תִכְףּ וּמִיד אֶלֶּא "חֲנִנִי וּשְׁמַע תְּפִלָּתִי" וְאַחַר כֵּן תֵּן
 וּתְמַלֵּא בְּקִשְׁתִּי. וְכֵן יִחְשַׁב הָאָדָם בְּדַעְתּוֹ, שְׂאֵף אִם הָאָרִיךְ
 בַּתְּפִלָּתוֹ וְלֹא נִעְנָה, לֹא יִתְיַאֵשׁ מִלְּהַתְּפַלֵּל עוֹד, כִּי אֲדַרְבָּא,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְאַוֶּה לְתְּפִלָּתוֹ כְּשֶׁהִיא בְּכֻנָּה, דְּהֵינּוּ
 שְׂיִהְיֶה הַלֵּב יוֹדַע לְכוּן לְמָה שֶׁהִפָּה מְדַבֵּר.

תפלה קצרה קדם שיכנס לבית הכנסת

ג. וְכִמוּ שֶׁהַזְהִיר הַזֶּה פְּרֻשָׁת בְּשִׁלַּח (דף סג עמוד ב) וְזֶה
 לְשׁוֹנוֹ: קלג"תאנא: כָּל מֵאֵן דְּמְצִלִי צְלוּתִיה קָמִיה
 מְלָכָא קִדְיִשָּׁא, בְּעֵי לְמַבְעֵי בְּעוּתָא וּלְצִלָּאָה מְעַמְקָא
 דְּלָבָא, בְּגִין דִּישְׁתַּכַּח לְבִיה שְׁלִים עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וַיְכוּן לְבָא וְרַעוּתָא, וְלִכֵּן אָמַר דְּדוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם
 (תהלים קיט י): "בְּכָל לְבִי דְרִשְׁתִּיךָ" וְגו'.

וְנִבְזוּן לְכָל אָדָם לְהַתְּפַלֵּל טָרַם כְּנִיסָתוֹ לְבֵית הַכְּנֶסֶת
 תְּפִלָּה קְצָרָה זֹאת: "נְדָבוֹת פִּי רָצָה נָא ה' וּמִשְׁפָּטֶיךָ
 לְמַדְנִי, יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שְׁתֵּהֵא
 תְּפִלָּתִי צְלוּלָה וְזָכָה וּבְרוּרָה מִכָּל עַרְבוּבֵיָא הַמְּבַטְלִים
 כְּנֻחוֹת הַתְּפִלָּה."

המגביה ידיו ומתפלל בכל לבבו - הוא חשוב לפני הקדוש ברוך הוא
 ד. וּמֵאֵד יִקָּר לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַגְבִּיהַ יָדָיו עִם
 אֲצַבְעוֹתָיו כְּשֶׁהוּא מִתְּפַלֵּל מְעַמְק הַלֵּב, כְּדֹאִיתָא בְּזֶהר

קלג) פרוש הזהר בלשון קדש:

למדנו: כל מי שמתפלל תפלתו לפני המלך הקדוש, צריך לבקש בקשתו
 ולהתפלל מעמק הלב, כדי שימצא לבו שלם עם הקדוש ברוך הוא, ויכוון
 לבו ורצונו, ולכן אמר דוד המלך עליו השלום: "בְּכָל לְבִי דְרִשְׁתִּיךָ" וְגו'.

פָּרַשַׁת יִתְרוֹ (דף ס"ז עמוד א), דִּישׁ עֲשֶׂרָה מְלָאכִים מִמְּנִים עַל
 זֶה כְּשֶׁאָדָם מְרִים אֶת יָדָיו וְאֶצְבְּעוֹתָיו בַּתְּפִלָּה אוֹ בְּבִרְכַת
 נְטִילַת יָדַים, אָבֵל אָסוּר לְהָרִים אֶת יָדָיו וְאֶצְבְּעוֹתָיו בְּחִנָּם
 וְעַל זֶה הִזְהִיר הַזֹּהָר "וְלֹא יֵרְאוּ פְּנֵי רִיקָם" (שְׁמוֹת כג טו),
 קִלְיוֹכָל מֵאֵן דְּמַרִּים יָדָיו בְּחִנָּם אֲזִי אוֹתָן עֲשֶׂרָה מְלָאכִים
 הַנִּזְכָּרִים מְקַלְלִין אוֹתוֹ בְּרַמ"ח קְלָלוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלּוּן,
 וּמְיָד רוּחַ הַטְּמָאָה שְׂרִיאַ עַל אֱלוֹ הַיְדִים, וּבִרְכַתָּא לָא
 אֲשַׁתְּכַח בְּהוּן.

סדר הלימוד ליום יב אייר [יום 219 בשנה]

מֹשֶׁה רַבִּינוּ ע"ה הִגְבִּיחַ יָדָיו כְּאֲשֶׁר הִתְפַּלֵּל לְמַפְלַתוֹ שֶׁל עַמְלֶק
 ה'. וְלִכֵּן כָּתִיב בְּאַבְרָהָם שֶׁאָמַר (בְּרֵאשִׁית יד כב), "הֲרִימוֹתִי
 יָדַי אֶל ה' אֵל עֲלִיוֹן", וְתַרְגוּמוֹ: אֲרִימַת יָדַי בְּצִלוֹי
 (פְּרוּשׁ דְּאָמַר אַבְרָהָם דּוֹקָא בְּכַהֲאֵי גִנְא), רוֹצֵה לֹאמַר, כְּשֶׁהִיִּיתִי
 מִתְפַּלֵּל הֲרִימוֹתִי יָדַי אֶל ה' וְלֹא לְמַגְנָא [פְּרוּשׁ: וְלֹא
 בְּחִנָּם], חֵס וְשָׁלוֹם. וְכֵן בְּמֹשֶׁה כָּתִיב בְּשַׁעַר שְׁהִיָּה מִתְפַּלֵּל
 עַל מַפְלַת עַמְלֶק כָּתִיב (שְׁמוֹת יז יא): "וְהָיָה כְּאֲשֶׁר יָרִים
 מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל". וְדוֹקָא בְּשַׁעַת תְּפִלָּה אוֹ
 בְּבִרְכוֹת וְהוֹדָאוֹת, אֲזִי חַיֵּב לְהָרִים יָדָיו וְאֶצְבְּעוֹתָיו, עַיִן
 שָׁם בְּאַרְיִכוֹת.

קלד) פְּרוּשׁ הַזֹּהָר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

מִי שְׁמַרִים יָדָיו וְאֶצְבְּעוֹתָיו בְּחִנָּם אֲזִי אוֹתָן עֲשֶׂרָה מְלָאכִים הַנִּזְכָּרִים
 מְקַלְלִין אוֹתוֹ בְּרַמ"ח קְלָלוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלּוּן, וּמְיָד רוּחַ הַטְּמָאָה שׁוֹרָה עַל
 אֱלוֹ הַיְדִים, וּבִרְכַתָּא אֵינָה נִמְצָאת בָּהֶם.

יָדִים נְקִיּוֹת מְגֻזָּל וּגְנֵבָה שְׂמֹגְבֵיהֶם לְבָרוּךְ אַתָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יִתְבָּרְכוּ
מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

ו. וּמִכַּאֲן תִּרְאֶה גְדֹל עֲנֵשׁ הַמְרִימִים יְדֵיהֶם בְּשָׁבוּעַת חֲנֻם.
וְקִבְלָהּ הוּא בְיָדָי: כָּל הַמְרִים יְדָיו וְאַצְבָּעוֹתָיו שְׁלֵא
בְשַׁעַת הַתְּפִלָּה שְׁלֵא לְצַרְךָ בְּיָדָי יָבוֹא עָלָיו אֵיזָה עֲנֵשׁ
בְּקָרוֹב, וְאִם אֵין בָּא עָלָיו אֵיזָה עֲנֵשׁ יְדָאג יוֹתֵר, כִּי בְּיָדָי
מְקַבְּצִים עָלָיו בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא סֵאתוֹ.
לְכֵן כָּל הַמְרָגֵל בַּחֲטָא זֶה וּבִמְכָשׁוֹל זֶה, יִרְגִיל עֲצָמוֹ לומר
פְּסוּק זֶה קִדְם הַתְּפִלָּה וְקִדְם בְּרַכַּת נְטִילַת יְדִים "שְׂאוּ
יְדֵיכֶם קִדְשׁ וּבְרַכּוּ אֶת ה'" (תהלים קלד ב), אֲז הוּא נִיחָא קַמִּיה
קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא [פְּרוּשׁ: אֲז הוּא מְרַצָּה לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא], וּבְיָדָי כַּמָּה בְּרַכּוֹת וּמִתְנֻנּוֹת טוֹבוֹת בְּאֵין
עָלָיו, אֲכֵן בְּתַנְאֵי שִׁיחֵיו יְדָיו נְקִיִּים מְגֻזָּל וּגְנֵבָה, מַה שְׂאֵין
כֵּן אִם אֵין יְדָיו נְקִיִּים מְגֻזָּל וּגְנֵבָה וּמִהֲסַגַּת גְּבוּל מַה יִתְרוֹן
לוֹ בְּהַגְבֵּהַת יְדָיו וְאַצְבָּעוֹתָיו, אֲדַרְבָּה, הֵן מְזַכְּרִין
עֲוֹנוֹתָיו לְהַפְךָ מֵדַת הַרְחָמִים לְמֵדַת הַדִּין.

כְּשִׁמְגִיעַ לְמָקוֹם אֲשֶׁר רָאוּי שֵׁם לְמִסִּירַת נַפְשׁ - יִגְבִּיהַ יְדָיו

ז. עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם לְהַעֲמִיד מַחֲזִיתוֹ בְּהִתֵּר שְׁלֵא יִהְיֶה
בְּמַעוֹתָיו שׁוֹם אֲבַק אֲסוּר, כִּי מַה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל
עֲמָלוֹ כִּי אִם בְּכִשְׁרוֹן וּבְהַכְשֵׁר מַעֲשָׂיו שְׂיַעֲמַל תַּחַת
הַשָּׁמַשׁ, וּכְשִׁיגִיעַ לוֹ בְּהִתֵּר בְּיָדָי כַּפִּים הָאֵלוֹ הַפְּרוּשִׁים
לְמַעְלָה בְּתַפְלָתוֹ מְעוֹרְרִים עָלָיו קִדְשַׁת הַשֵּׁם וְרַחֲמִים
וְחֻסְדִּים, וּבְפִרְט כְּשִׁמְגִיעַ לְמָקוֹם אֲשֶׁר רָאוּי שֵׁם לְמִסֵּר
נַפְשׁוֹ עַל קִדְשַׁת הַשֵּׁם, שְׂצַרְיָךְ לְהַגְבִּיהַ יְדָיו וְכַפָּיו כְּאֵלוֹ
נְמִסֵּר עַל קִדְשַׁת הַשֵּׁם, וְזֵהוּ יִחַשֵׁב לוֹ כְּקַרְבָּן עוֹלָה.

סדר הלימוד ליום יג אייר [יום 220 בשנה]

ח. וְהִנֵּה מְסִירוֹת נֶפֶשׁ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם הוּא בְקָרִיאַת שְׁמַע בְּאֲמָרוֹ: "וְאֶהְבֶּתְ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ" עַד סוּף הַפָּרָשָׁה, וְעוֹד בְּאֲמָרוֹ בְּסוּף תְּפִלַּת וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְכוּ' "בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאֵנוּ לְכַבוֹדוֹ וְהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים" עַד סוּף הַתְּפִלָּה, יַחֲשַׁב בְּלִבּוֹ שְׂאֵם הִיָּה גּוֹרְלוֹ לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת הָעוֹלָם הִיָּה חֲשׂוֹף בְּעֵדוֹ, וְאִיךָ יוֹכֵל לְשַׁלֵּם אוֹתָהּ מִתְּנָה טוֹבָה שְׁנַתֵּן לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂלֵא עָשָׂהוּ כְּאֶחָד מֵהָאֲמוֹת, וּבּוֹדָאֵי בּוֹכְרוֹ כֹּל זֶה יִתְלַהֵב לְבוֹ מִתּוֹךְ שְׂמֵחָה גְּדוּלָה וּמִתּוֹךְ אוֹתָהּ שְׂמֵחָה וְלֵהֵב הָאֶהְבָּה יְדָמָה בְּעֵצְמוֹ כְּאֵלוֹ אֲשֶׁר לְפָנָיו וְרוֹצִים לְהַעֲבִירוֹ עַל הַדָּת, חֵס וְשְׁלוֹם, וְהוּא מִפִּיל עֵצְמוֹ בְּתוֹךְ דְּלִקַּת הָאֵשׁ בְּאֶהְבָּה וּבַחֲבֵה לְשֵׁם יְחִוּד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיהּ, וְכֵן בְּמִנְחָה בְּשִׁבְתָּ בְּתַפְלָתוֹ כְּשֶׁאוֹמֵר: "אֶתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ" וְכוּ' כְּשֶׁמְגִיעַ לְתַבַּת וְעַל מְנוּחָתָם יְקַדִּישׁוּ אֶת שְׁמֶךָ צְרִיךְ גַּם בֵּן הָאָדָם לְכַוֵּן, שְׂמֵחֵיב לְמַסֵּר נֶפֶשׁוֹ עַל קְדֻשַׁת הַשֵּׁם.

הַגּוֹף בְּקָבֵר אֵינוֹ נִכְנָס בֵּין הַצַּדִּיקִים עַד שְׁתַּעֲרִיד עֲלָיו נִשְׁמָתוֹ מִגֵּן עֵדֶן שְׂגוּפוֹ קְדוֹשׁ

ז. וְעַנִּין מְסִירַת נֶפֶשׁוֹ עַל יְחִוּד קְדֻשַׁת הַשֵּׁם הוּא גְּדוּל מְאֹד בְּעֵינֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבִפְרָט בְּאֲמָרוֹ בְּתַהֲלִים (מד כג) פְּסוּק: "כִּי עָלֶיךָ הוֹרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם". וְכִמוֹ שְׂכַתּוֹב בְּזֹהַר וַיֵּרָא (דף קכד עמוד ב): "אָמַר רַבִּי שְׁלוֹם בְּר מְנוּיָמִי - אֵין לָךְ צַדִּיק וְצַדִּיק מְאוֹתָן הָעוֹסְקִים בְּתוֹרָה, שְׂאֵין לוֹ מְאֵתִים עוֹלָמוֹת דְּכִסּוּפִין. הָדָא הוּא דְכַתִּיב,

[פרוש: מאתים עולמות שאליהם כסף וחשק כל חזיו, זהו שכתוב] (שיר השירים ח יב): "ומאתים לנטרים את פריו", וכן המוסר עצמו על קדשת השם בכל יום, ובה הוא פסוקא [פרוש: ובפסוק ההוא]: "כי עליך הורגנו כל היום" נוטל ב' מאות עולמות דכסופין.

ובשיניע זמן קצו של האדם אשר מסר נפשו על קדשת השם למות, אזי השר הממנה על הגופות שנקברים יודע גם כן לכבד גופו שבקבר לפי מעשיו, והענין הוא מבאר בזהר בפרשת וירא (דף קכג עמוד ב), שאין הגוף נכנס בקבר בחשבון הצדיקים, עד שבאה הנשמה מלמעלה מגן עדן ומראית סימנים דיהבי לה [פרוש: שנתנו לה] הכרובים שבגן עדן להראות הסימן לפני המלאך "דומה" כדי שידע שזה הגוף הוא גוף קדוש, עין שם.

סדר הלימוד ליום יד אייר [יום 221 בשנה]

צריך לכוון בעת הנחת טלית ותפלין

י. והנה קשר הדברים האלו בלבך לבל תשכח: דבר אחד מסגל מאד להלביש את הגוף בלבוש הקדוש, והוא בהיותך מעטף בציצית יהיה כוננתך, שבקדשת מצוה זו יתקדש הגוף להיות קדוש לגדר מכל מכשול עברות וחטאים, וכבר הזכרתי בחלק ראשון פרק א'. (משלי ג ו) בכל דרכיך דעהו, כשלוּבש בגדיו יכון אסור בלאים ואסור שעטנז, ומכל שכן כשתשים תפלין בין עיניך תכוון למצות בוראך, כדי שלא תצא מגדר הקדשה

לחוגץ, לַמְקוֹם הַסְטָרָא אַחְרָא, חַס וְשְׁלוֹם, כִּי מַלְבוּשֵׁים
שֶׁל יִשְׂרָאֵל כָּלָם הֵן מֵצַד הַקְּדֻשָּׁה וּבִפְרָט לְבוּשֵׁי שַׁבַּת
וְיוֹם טוֹב יֵהיוּ מֵיחָדִים לְהִיּוֹת לְבוּשׁ מִצְוָה, וּבִפְרָט טְלִית
שֶׁל צִיצִית.

יא. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִזְהַר שְׁלֹא לִילֵךְ בְּטְלִית קָטָן
שְׁקוֹרֵין סְרֻדֵקִי"ל לְבֵית הַכֶּסֶף אוֹ לְמָקוֹם הַטְּנָפֶת,
אֲלֵא אִם כֵּן הוּא מְכַסֶּה בְּבֶגֶד אַחֵר.

אבן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִזְהַר כְּשֵׁיֶשׁ לוֹ בְּגַד שֶׁל שַׁבַּת וְיוֹם
טוֹב, שְׁלֹא יִהְיֶה בוֹ שׁוּם גָּזֵל אוֹ גְּנֻבָה, וְכִשְׂיֵהִיָּה
בוֹ אֵיזָה גָּזֵל אוֹ גְּנֻבָה נִקְרָא "נִגְע" וְאוֹתוֹ בְּגַד נִקְרָא
"בְּגַד בּוֹגְדִים".

צָרִיךְ לְלַבֵּשׁ בְּגָדִים שֶׁנִּקְנְוּ מִכֶּסֶף נָקִי מִכָּל עָוֹל

יב. וְלִכֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (כְּתוּבוֹת קִיא עִמּוּד ב):
עֲתִידִין צְדִיקִים לְעַמֵּד בְּתַחֲתֵית הַמֵּתִים בְּלְבוּשֵׁיהוֹן,
דְּהֵינּוּ בְּמַלְבוּשֵׁיהֶם הַכְּשָׁרִין הַנֶּעֱשִׂין בְּמָמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְזֶהוּ
הַסּוּד שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (שָׁם קד עִמּוּד א),
כְּשֶׁצְדִיקִים נִפְטָרִין מִהָעוֹלָם יוֹצֵאת בַּת קוֹל (ע"פ יִשְׁעִיָּה נז ב):
"בְּשְׁלוֹם יִנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם", כִּי אוֹתִיּוֹת "בְּשְׁלוֹם" הֵן
אוֹתִיּוֹת "מַלְבוּשׁ" בְּהַפּוּךְ אֲתוֹן [פְּרוּשׁ: בְּהַפּוּךְ סֵדֵר
הָאוֹתִיּוֹת], שְׁלִפֵי שֶׁהַצְדִיקִים עוֹשִׂין בְּגָדִים בְּמָמוֹן שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, וְכָל מִי שֶׁלּוּבֵשׁ בְּגָדִים בְּמָמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בּוֹדֵאי
תְּפַלְתּוֹ מְקַבֵּלֶת וּרְצוּיָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

יג. הַכָּלָל הָעוֹלָה מִפֶּרֶק זֶה, שֶׁטוֹב לְאָדָם לְהִתְפַּלֵּל מֵעַט
כְּכוֹנֵה וּלְהָרִים יָדָיו וְאַצְבָּעוֹתָיו בְּתַפְלָה וּבְכִרְכוֹת

והודאות ובקריאת שמע ובתפלה של "ובא לציון",
 וירחיק עצמו מן הגזל וממון שאינו של ישר, אזי אני
 ערב בעדו, שחפץ ה' יצליח בידו בעולם הזה ושכרו יהיה
 כפול בעולם הבא כמאמר המשורר (שיר השירים ח יב):
 "ומאתים לנטרים את פריו".

סדר הלימוד ליום טו אייר [יום 222 בשנה]

פָּרָק ט"ד

א. אמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קכז עמוד א): גדולה
 היא הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה.
 ובודאי רמזו רבותינו זכרונם לברכה בזה הענין דבר
 נסתר אשר ראוי עליו לומר - דבר חשוב הוא זה יותר
 מהקבלת פני שכינה כפיכול.

ב. והענין - כי מצוה זו של הכנסת אורחים יש בה שתי
 בחינות: האחד - הענין הפשוט במעלות האדם, אשר
 לבו לב רחב להמשיך לביתו אורחים להאכילם
 ולהשקותם, שהוא מצד השכל דבר פשוט וטוב מאד
 בגומלי החסד עם בני האדם שבאים מהדרך והם עיפים
 מטרודות הדרך ותדבק לשונם לחכם בשביל הצמא, ואף
 שיש יכלת לאורח לקנות לעצמו מזונות והבעל הבית
 מאכילו ומשקהו ונותן פר וסדין לשכב עליו למצא
 מרגוע לנפשו לנוח מחלשת הדרך, מה יקר חסדו של
 בעל הבית מאד, כשעושה כל החסדים משוב עין ולא
 בצרות עין.

הכנסת אורחים בהדור גורם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה
 ג. אמנם הענין השני הוא הרמז עוד - אם אתה רואה
 שהתורה הקדושה עומדת ברחוב ואין איש מאסף
 אותה הביטה לומר: אקחנה לביתי להיות ביתי נשמע בו
 תורה ביום ובלילה ולהיותה לי עטרה על ראשי, וכן איזה
 מצוה שאתה רואה שבני אדם נוהגים קלות ראש ומעט
 דמעט שמקימין אותה, הנה מצוה זו בודאי ממתנת
 ומצפה עד כי יבחר בה איש כשר וישר להזהר בה ולעורר
 עוד רבים על מצוה זו לקימה באהבה לכבוד יחוד
 הקדוש ברוך הוא - בודאי זו היא הכנסת אורחים, וזו
 גורמת יחוד להקדוש ברוך הוא ושכינתיה.

לזרז בני אדם לעבודת השם יתברך

ד. ודבר זה נלמד מהזהר פרשת תרומה (דף קנה עמוד ב) וזה
 לשונו: קלה רבי יוסי ורבי חיאי הוון אזלי באורחא, ויהוי
 חד טיעא טעין אבתריהו, אמר רבי יוסי: אית לן
 לאתעסקא באורייתא ולאשתדלא במלוי דאורייתא, דהא
 קדשא בריך הוא אזיל ואתלוי בהדי דעסקין באורייתא.

קלו פתח רבי חיאי ואמר (תהלים קיט ככו): "עת לעשות לה'
 הפרו תורתך" - הכי פרושו, כשאתה רואה שבני

קלה) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי יוסי ורבי חיאי היו הולכים בדרך, והיה סוחר אחד הולך אחריהם.
 אמר רבי יוסי: "יש לנו לעסק בתורה ולהשתדל בדברי תורה, שהקדוש
 ברוך הוא הולך ומתלנה עם אלו העוסקים בתורה".

קלו) פרוש הזהר בלשון קדש:

אָדָם עוֹזְבִים הַתּוֹרָה אוֹ אֵיזָה מִצְוָה שְׁנוּהֲגִין בָּהּ קִלְנָא לְבַלְתִּי לְקִים הַמִּצְוָה וְעַל יְדֵי כֶּף הַשְּׂכִינָה נִתְרַחֲקָה מִדִּירַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִז הִירָא וְחָרַד לְדַבֵּר ה' יֵאָזֵר כְּגַבּוֹר חֲלָצִיו לְזָרוּ בְּזִרְיוֹת רַבָּה וּלְעוֹרֵר אֲנָשִׁים לֵאמֹר: קוּמוּ וּנְחַזֵּק בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אוֹ בַּמִּצְוָה זוֹ שְׂאִין לָהּ דוֹרְשִׁים וּנְרוֹמְמָה אוֹתָהּ מִיִּרְדָּתָהּ אֲשֶׁר עֲזָבוּהָ בְּנֵי אָדָם זְמַן רַב, וְעַכְשָׁיו נִכּוֹן לְקִימָה לְשֵׁם יְחִוּד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתִּיהָ, אִז אֲשֶׁרִי הָאָדָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה זֹאת וְאֲשֶׁרִי נִשְׁמָתוֹ, וְזֵהוּ "עַת לַעֲשׂוֹת לָהּ" - לְתַקֵּן תַּקֵּן שֶׁל יְחִוּד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתִּיהָ, כְּשֶׁאֲתָה תִּרְאֶה לְבְנֵי אָדָם "הִפְרוּ תוֹרָתְךָ", וְכָל הַזְּרִיז וְהַזְּהִיר נִקְרָא זְרִיז וְנִשְׁכָּר.

סדר הלימוד ליום טז אייר [יום 223 בשנה]

ו. קִיּוּהָאֵי טִיעָא דִּהְוִי טְעִין אַבְתְּרִיָּהוּ אֲמַר לָהּ: בְּמָטוּ מְנִיכּוּ רַבּוּתִי, בּוּדָאֵי קְרָא נִדְרָשׁ שְׁפִיר כְּדָאֲמַרְתּוּ אֲכֵן

פִּתַח רַבִּי חֵיָא וְאָמַר: "עַת לַעֲשׂוֹת לָהּ הִפְרוּ תוֹרָתְךָ" - פְּרוּשׁוּ הוּא, כְּשֶׁאֲתָה רֹאֶה שְׁבָנֵי אָדָם עוֹזְבִים הַתּוֹרָה אוֹ אֵיזָה מִצְוָה, שְׁנוּהֲגִין בָּהּ בְּזִיוֹן לְבַלְתִּי לְקִים הַמִּצְוָה, וְעַל יְדֵי כֶּף הַשְּׂכִינָה נִתְרַחֲקָה מִדִּירַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִז הִירָא וְחָרַד לְדַבֵּר ה' יֵאָזֵר כְּגַבּוֹר חֲלָצִיו לְזָרוּ בְּזִרְיוֹת רַבָּה וּלְעוֹרֵר אֲנָשִׁים לֵאמֹר: קוּמוּ וּנְחַזֵּק בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אוֹ בַּמִּצְוָה זוֹ שְׂאִין לָהּ דוֹרְשִׁים וּנְרוֹמְמָה אוֹתָהּ מִיִּרְדָּתָהּ אֲשֶׁר עֲזָבוּהָ בְּנֵי אָדָם זְמַן רַב, וְעַכְשָׁיו נִכּוֹן לְקִימָה לְשֵׁם יְחִוּד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתִּיהָ, אִז אֲשֶׁרִי הָאָדָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה זֹאת וְאֲשֶׁרִי נִשְׁמָתוֹ, וְזֵהוּ "עַת לַעֲשׂוֹת לָהּ" - לְתַקֵּן תַּקֵּן שֶׁל יְחִוּד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינְתִּיהָ, כְּשֶׁאֲתָה תִּרְאֶה לְבְנֵי אָדָם 'הִפְרוּ תוֹרָתְךָ', וְכָל הַזְּרִיז וְהַזְּהִיר נִקְרָא זְרִיז וְנִשְׁכָּר.

קלז) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

וְסוֹחַר זֶה שְׂהִיָּה הוּלָף אַחֲרֵיהֶם, אֲמַר לָהֶם: "בְּבִקְשָׁה מִמְּכֶם רַבּוּתִי, בּוּדָאֵי

קצת קשה להפּרוש הַזֶּה הִיָּה לוֹ לומר 'יש לעשות לה' הפרו' וגו' או הִיָּה לוֹ לומר 'נעשה' מהו "עת"? אמר רבי יוסי: בכמה גוּנִין אורחא מתקנא לן: חד - דהוינא תרין, ומכל שפן השתא אָנן תלת ושכינתא אתכלילת בהדן. ותו - דחשיבנא דלא הות אלא כאילנא יבשתא ועכשו אנתּ היא כזית רעננא, אמרי ליה: פתח פומך ואימא.

ז. עליפתח האי טיעא ואמר: יש עת מצד הקדשה, ויש עת מצד סטרא אחרא. עת מצד הקדשה נקרא "עת רצון" כמה דאתאמר (תהלים סט יד): "ואני תפלתי לך ה' עת רצון" שהוא השם של אדנ"י. ומצד הטמאה הוא "עת פרעניות" שהיא מסטרא דלילית הרשעה, נחש הקדמוני, אשר ממנה מתעוררים גזרות קשות על שונאי ישראל, ודא הוא "עת פרעניות".

מקרא זה נדרש לפה כמו שאמרתם. אכן קצת קשה לפרוש הזה, היה לו לומר 'יש' לעשות לה' הפרו תורתך וגו' או הִיָּה לוֹ לומר: 'נעשה'. מהו 'עת'? אמר רבי יוסי: "בכמה פנים הדרך מתקנת לפנינו: א' שהיינו שנים, ומכל שפן עכשו שאנו שלשה והשכינה נמצאת אתנו. ועוד - שחשבתי שאין אתה אלא כאילן יבש, ועכשו שאתה רענן כזית" - אמרו לו - "פתח פיך ואמר".

קלח) פרוש הזהר בלשון קדש:

פתח אותו סוחר ואמר: 'יש עת מצד דקדשה ויש עת מצד סטרא אחרא. עת מצד הקדשה נקרא 'עת רצון' פנאמר: 'ואני תפלתי לך ה' עת רצון', שהוא השם של ה'. ומצד הטמאה הוא 'עת פרעניות', שהיא מצד לילית הרשעה, נחש הקדמוני, אשר ממנה מתעוררים גזרות קשות על שונאי ישראל, וזה הוא 'עת פרעניות'.

קלט וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל הֵן מְזַהְרִין לְהִרְחִיק מִפְּתַח בֵּיתָהּ שֶׁל לַיְלִית מִמָּנָה וּמִכָּל עֹבְדֵינִי בִישׁוּן דְּתַלְזִין בָּהּ, וְלִהְתְּקָרֵב וְלִדְבֹק בְּכָל מְאִי דְאַפְשָׁר בְּהֵהוּא "עַת רְצוֹן" שֶׁהוּא בְּקִדְשָׁה אֲשֶׁר הַשְׂכִּינָה כּוֹלֶלֶת כָּלֵל נְשִׁמוֹתֶיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן נִקְרָאת הַשְׂכִּינָה "כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל" כִּידוּעַ לְיִודְעֵי הַח"ן, וְעַל זֶה הַזְהִירָה הַתּוֹרָה (קְהֵלֶת ג ח) "עַת לְאַהֲבָה" - הַשְׂכִּינָה, "וְעַת לְשֵׁנָא" - דָּא הַסְטָרָא אַחֲרָא שֶׁל לַיְלִית.

הַכְּתוּב צָרִיךְ לְבֹא לְמִקוֹם הַקִּדְשׁ בְּמַחְשַׁבַת קִדְשׁ

ח. וְהִרְאִיָּה מִכֵּהֵן גְּדוֹל כְּשֶׁנִּכְנָס לְבֵית קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים לְעוֹרֵר רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל הַזְהִירָה הַתּוֹרָה וְאַמְרָה (וַיִּקְרָא טז ב): "וְאַל יָבֵא בְּכָל עַת אֶל הַקִּדְשׁ" רְצָה לֹאמַר שֶׁהַזְהִירָה הַתּוֹרָה שֶׁיָּבִיא הַכֵּהֵן אֶל הַקִּדְשׁ בְּמַחְשַׁבַת קִדְשׁ, וּבְכַרְט בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁהוּא עַת רְצוֹן, שֶׁהוּא הַיּוֹם שְׁבוּ הָיָה כַּפָּרָה לְיִשְׂרָאֵל עַל חַטָּא הָעֶגְל, וְנִקְבַע יוֹם זֶה גַם כֵּן לְסִלִּיחָהּ וּלְכַפָּרָה לְדוּרֵי דוֹרוֹת, וְאַסוּר לְכַהֵן לְכַנֵּס בְּמַחְשַׁבָה זָרָה מִסְטָרָא אַחֲרָא חָלִילָהּ.

קלט) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

ולכן ישראל הן מְזַהְרִין לְהִרְחִיק מִפְּתַח בֵּיתָהּ שֶׁל לַיְלִית מִמָּנָה וּמִכָּל מַעֲשִׂים רָעִים הַתְּלוּיִים בָּהּ, וְלִהְתְּקָרֵב וְלִדְבֹק בְּכָל מֵה שֶׁאַפְשָׁר בְּהֵהוּא 'עַת רְצוֹן' שֶׁהוּא בְּקִדְשָׁה, אֲשֶׁר הַשְׂכִּינָה כּוֹלֶלֶת כָּלֵל נְשִׁמוֹתֶיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן נִקְרָאת הַשְׂכִּינָה 'כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל' - כִּידוּעַ לְיִודְעֵי הַח"ן, וְעַל זֶה הַזְהִירָה הַתּוֹרָה 'עַת לְאַהֲבָה' הַשְׂכִּינָה, "וְעַת לְשֵׁנָא" - זֶה הַסְטָרָא אַחֲרָא שֶׁל לַיְלִית...."

סדר הלימוד ליום יז אייר [יום 224 בשנה]

כַּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבִמְצוּוֹת, הַתְּקוּן הוּא בְּשִׁלְמוֹת
ז. וְהִנֵּה כְּשִׁישְׂרָאֵל עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבִמְצוּוֹת אֲזִי הַתְּקוּן
 הוּא בִּימִינָא וּבְשִׁלְמוֹתָא בְּחֻדְוָה בִּיחֻדָּא חֻדָּא
 [פְּרוּשׁ: בִּימִין - צַד הַקְּדוּשָׁה - וּבְשִׁלְמוֹת, בְּחֻדְוָה וּבִיחֻד
 אֶחָד], מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשִׁישְׂרָאֵל מִתְּבַטְּלִין מִהַתּוֹרָה
 וּמִתְרַשְׁלִין בְּקִיּוּם הַמְצוּוֹת וּגְמִילוֹת חֻסְדִּים, רַק עֵינָיו הוּא
 צָרָה בְּחִבְרוֹ, וְכֹל מַעֲשָׂיו הוּא פְּעֵלַת שְׂוֹא וְשִׁקְר, וְכֹל
 מַעֲשָׂיו הוּא בְּעַרְמָה, וּמְחַלֵּל הַשֵּׁם בְּהַסְגַּת גְּבוּל, אוֹי
 וְאֹבֵי, כִּי אֲזַי עֵת קֹדִישָׁא בְּדִיּוּטָא הַתְּחַתּוּנָה [פְּרוּשׁ:
 בִּירִידָה הַתְּחַתּוּנָה], בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, וְהַשְׂכִּינָה הִיא
 אֵינָה בְּשִׁלְמוֹת וְאֵינָה בְּנִהוּרָא רַבָּא [פְּרוּשׁ: וְאֵינָה בְּאוֹר
 גְּדוֹל], וְאֲזַי כַּת הַפְּרַעְנוֹת הִיא מִתְּגַבְּרַת לְהַחֲזִיק יַד הָאֲמוֹת
 הָעוֹלָם, וְגוֹבְרִים יַד הָאֲמוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וַיְדִי יִשְׂרָאֵל
 יוֹרְדִים מִטָּה מִטָּה, וְכַמָּה רְעוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִתְּהוּיִם
 מִזֶּה.

תקון ה"עת רצון" ליחידה עם השם יתברך

י. וּבִהְיָא שְׁעֵתָא [פְּרוּשׁ: בְּאוֹתָהּ שְׁעָה] מְכַרְזִים בְּשָׂמִים:
 מִי הֵיִרָא וְחָרַד לְדַבְּרֵי ה' לְאֹזֵר כְּגַבּוֹר חֲלָצִיו לְהַחֲזִיק
 בְּתוֹרַתֵינוּ הַקְּדוּשָׁה וְלַעֲשׂוֹת מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וּלְזַרְז
 אֶת הָרַבִּים לְקִיּוּם הַתּוֹרָה וּמְצוּוֹת, וְעַכְשָׁיו עֵת הַזְּמִיר
 הַגִּיעַ לְתַקּוּן שְׂכִינָה עֵת לַעֲשׂוֹת לְהַבִּיאָה אֶל דּוּדָה, וְזֶהוּ
 הַסּוּד "עֵת לַעֲשׂוֹת לָהּ" לְתַקּוּן הָאִי עֵת רְצוֹן לְיַחֲדָה
 לְקַדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא [פְּרוּשׁ: לְתַקּוּן אוֹתָהּ עֵת רְצוֹן לְיַחֲדָה
 לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא].

אֶלְמָלָא לֹא בָּאנוּ לְעוֹלָם הַזֶּה אֶלָּא לְשִׁמְעַ דְּבַר זָה, דִּיִּינוּ
יא. קַמְאַתּוּ רַבֵּי יוֹסִי וְרַבֵּי חִיָּא וּנְשַׁקּוּהוּ בְּרִישָׁא וְאַמְרוּ:
 אֶלְמָלָא לֹא בָּאנוּ לְעוֹלָם אֶלָּא לְשִׁמְעַ דָּא דִּיִּינוּ,
 זַכָּאָה דְּרָא דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, דְּאַפְלוּ בֵּינֵי טוּרִיא
 חֲכַמְתָּא אֲשַׁתְּכַח תַּמָּן, וְאַחַר כֶּף שְׂאֵלוּ רַבֵּי יוֹסִי וְרַבֵּי חִיָּא
 לְהַסּוּחַר: מַה שְּׁמַךְ? אָמַר לְהוּ: חֲנָן, אָמְרוּ לִיה: (בְּרַאשִׁית
 מג כט) "אֱלֹהִים יִחַנְךָ בְּנִי" וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים לְקוֹלְךָ בְּשַׁעֲתָא
 דְּתַצְטַרְךָ לִיה. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי: הָא נָטָה שְׁמַשָּׁא וְהִכָּא בְּתַר
 טוּרָא דָּא אֵית כֶּפֶר קָטָן חַד עַל שְׁמַךְ וַיִּתְקַרֵי "כֶּפֶר חֲנָן",
 וְהִלְכוּ שָׁם בְּלִילָה וְלָעוּ בְּאוּרִיתָא וְגִלְהָ לְהֵם סוּדוֹת הַרְבֵּה,
 עֵין שָׁם (דף קנו עמוד א) בְּאַרְיִכוֹת בַּזְהַר.

סדר הלימוד ליום יח אייר [יום 225 בשנה]

אֲשֵׁרֵי הַגּוֹרֵם שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ וְחַרְבוֹת יְרוּשָׁלַיִם יִחְזְרוּ לִיָּפִים
יב. קַמְאוּבְתוֹךְ הַדְּבָרִים אָמַר שִׁזְהַר הָאָדָם בָּהֵם: מֵאֵן
 דְּאֵתְעֵדָן עַל פְּתוּרָא בְּתַעֲנוּגֵי מֵאֲכַלִּין, אֵית לִיה

קמ) פרוש הזהר בלשון קדש:

הגיעו רבי יוסי ורבי חיאי ונשקוהו בראשו ואמרו: "אלמלא לא באנו
 לעולם אלא לשמע זה - דיינו. אשרי דורו של רבי שמעון בר יוחאי,
 שאפלו בין החרים החכמה נמצאת שם, ואחר כך שאלו רבי יוסי ורבי
 חיאי את הסוחר: "מה שמך?" אמר להם: "חנן". אמרו לו: "אלקים יחנך
 בני" - וישמע אלקים לקולך בשעה שתצטרך לו".

אמר רבי יוסי: "הרי השמש נטתה, וכאן אחר החר הזה יש כפר קטן
 הנקרא 'כפר חנן', והלכו שם בלילה ועסקו בתורה וגלה להם סודות
 הרבה, עין שם באריכות בזהר.

קמא) פרוש הזהר בלשון קדש:

בתוך הדברים אמר, שיזהר האדם בהם: מי שמתעדין על שלחנו בתענוגי

לְאֲדַכְרָא וְלְדַאגַּעַל קְדוּשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְעַל חֲרַבְנָא בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, וְהַקְדוּשָׁה בְרוּךְ הוּא חָשִׁיב עָלֵיהּ הָאֵי עֲצִיבו
דְּאִיהוּ קָא מִתְעַצִּיב כְּאֵלוּ בְּנֵה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְכָל חֲרָבוֹת
יְרוּשָׁלַיִם אֲתַהֲדִרִין בְּבִנְיָן יְפִי זְכָאָה חוֹלְקִיָּהּ.

יג. שְׁנִית, כּוּס שֶׁל בְּרָכָה יִקְבְּלֵם בְּשְׁתֵּי יָדִים תַּחֲלֶה וּיְכַוֵּן
כִּי שְׁתֵּי יָדָיו הֵן נִגְדֵי אֲבָרָהֶם וְיִצְחָק, אֲבָרָהֶם הוּא סוּד
יָד יְמִין מִסְטָרָא דְחֶסֶד [פְּרוּשׁ: מִצַּד הַחֶסֶד], וְיִצְחָק הוּא
סוּד יָד שְׂמָאל מִסְטָרָא דְגְבוּרָה [פְּרוּשׁ: מִצַּד הַגְּבוּרָה],
וְהַכּוּס שְׁבִין שְׁתֵּי יָדָיו הוּא רְמֵז לְיַעֲקֹב, שֶׁהוּא כְּלוּל מִב'
אָבוֹת, כִּידוּעַ לְיוֹדְעֵי חֵן.

שְׁלִישִׁית, צְרִיךְ לְתַן עֵינָיו בְּכוּס שֶׁל בְּרָכָה, וּיְכַוֵּן בּוֹ,
שְׁכֵמוֹ כֵּן יִשְׁגִּיחַ הַקְדוּשָׁה בְרוּךְ הוּא בְּהַשְׁגָּחָה
תְּדִירָא עַל יִשְׂרָאֵל, עֲמָא קְדִישָׁא [פְּרוּשׁ: בְּהַשְׁגָּחָה
תְּמִידִית עַל יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה], וְיִקְיַם בְּנֵו (דְּכָרִים יֵא יב) "עֵינֵי
ה' אֶלְהֵיךָ בְּהַ מִרְאשֵׁית הַשָּׁנָה".

אֵין הַבְּרָכָה שׁוֹרָה בְּמִקּוּם רִיקוֹן

יד. רְבִיעִית, שְׁיִהְיֶה הַלְחָם עֲדִין עַל הַשְּׁלַחָן שְׁלֵא יְהִיָּה
הַשְּׁלַחָן רִיקוֹם, כִּיבְּדִהָא לִית בְּרִכְתָּא מִשְׁתַּפַּח בְּדוּכָתָא

מֵאֲכָלִים, יֵשׁ לוֹ לְזַכֵּר וְלְדַאגַּעַל קְדוּשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְעַל חֲרַבְנָא בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, וְהַקְדוּשָׁה בְרוּךְ הוּא מְחָשִׁיב עָלָיו אוֹתוֹ עֲצֵב שֶׁהוּא מִתְעַצֵּב, כְּאֵלוּ
בְּנֵה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל חֲרָבוֹת יְרוּשָׁלַיִם נְחֻזְרִים בְּבִנְיָן יְפִי, אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ!

קמב) פְּרוּשׁ:

שְׁהָרֵי אֵין הַבְּרָכָה נִמְצָאת בְּמִקּוּם רִיקוֹ, וּבְפֶרֶט עַל שְׁלַחָן רִיקוֹ. וְזֶהוּ סוּד
מֵאֲמֹר רְבוּתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבְרָכָה, שֶׁהֵיוּ מִעֲמִידִים פּוֹסוֹת מְלֵאִים סְבִיב כּוּס

רִיקְנִיָּא וּבִפְרָט עַל פְּתוּרָא רִיקְנִיָּא, וְזֶהוּ סוּד מְאָמֵר
 רְבוּתֵינוּ זְכוּנוֹם לְבִרְכָה (בְּרָכוֹת נא עמוד א), שֶׁהֵיוּ מְעַמִּידִים
 כּוֹסוֹת מְלֵאִים סְבִיב כּוֹס הַבְּרָכָה. וְלָכֵן הִזְהִיר רַבֵּינוּ
 שְׁלֵמָה לִרְיָא ז"ל שְׁלֵא יַעֲמִיד שׁוּם כְּלֵי רִיקָם עַל הַשְּׁלַחֵן
 בְּשַׁעַת בְּרַכַּת הַמְּזוּן כִּי אִם מְלֵאִים.

אם פגע באדם שמוליך פלים ריקים, לא יצא לדרך ביום ההוא
מו. כִּמְיֻהוּאֵיל וְאַתָּא לִידָן מַעֲנִינֵי פְלִים רִיקִים אֵימָא בֵּיה
 מְלֵתָא לְהִזְהִיר לְהַעוּלָם, שְׁהוּא בְּדוּק וּמְנַסָּה, וְלָכֵן
 שׁוּמֵר נִפְשׁוּ יִרְחִיק מִמֶּנּוּ.

קמ דַּע כִּי הִזְהִיר הַזְּהִיר לְכָל אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִרְצוּ לִילָף
 לְדַרְךָ אוֹ לִילָף לְהַשְׁרָרָה לְהַשְׁתַּדֵּל אִיזָה דְּבַר
 שְׁצָרִיף לוֹ, אִם יִפְגַּע בְּצֵאתוֹ מִבֵּיתוֹ כְּלֵי רִיקָם, אֲזִי לֹא יִלָּף

הַבְּרָכָה. וְלָכֵן הִזְהִיר רַבֵּינוּ שְׁלֵמָה לִרְיָא ז"ל שְׁלֵא יַעֲמִיד שׁוּם כְּלֵי רִיקָם
 עַל הַשְּׁלַחֵן בְּשַׁעַת בְּרַכַּת הַמְּזוּן כִּי אִם מְלֵאִים.

קמג) פרוש:

והואיל ובא לדינו מעניני פלים ריקים נאמר בו מלה להזהיר להעולם
 שהוא בדוק ומנסה, ולכן שומר נפשו ירחיק ממנו.

קמד) פרוש:

דע כי הזהר הזהיר לכל איש ואשה אשר ירצו לילף או לילף
 להשררה להשתדל איזה דבר שצריך לו, אם יפגע בצאתו מביתו כלי
 ריקם אזי לא ילף באותו יום לדרך ולא לשררה, והביא הזהר ראיה
 מאליהו הנביא שאמר לשונמית: "היש לך מה בבית ותאמר אסוף שמן".
 אמר הנביא: הא בודאי יחול עליך ברכה ממה שכתוב: "כשמן הטוב וגו'
 שיווד על הררי ציון כי שם צוה ה' את הברכה", מה שאין כן על כלי
 ריקם שם אין הברכה מצויה וכו'. ולכן צריכין גם כן להסיר פלים ריקים
 מהשלחן בשעת ברכת המזון, ודי באזהרה זו.

באותו יום לְדַרְךָ וְלֹא לְשַׁרְרָה, וְהֵבִיא הַזֶּהָר רֵאָיָה מֵאֲלֵיהוּ
הַנְּבִיא שֶׁאָמַר לְשׁוֹנְמִית (מְלָכִים ב ד ב) "הַיֵּשׁ לָךְ מָה בְּבֵית
וּתְאֹמַר אֲסוּף שָׁמֶן". אָמַר הַנְּבִיא הָאֵל בְּוִדְאֵי יְחֹל עֲלֶיךָ
בְּרָכָה מִמֶּה דְכָתִיב (תְּהִלִּים קלג ב ג): כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב וְגו' שְׂיֹרֵד
עַל הַרְרֵי צִיּוֹן כִּי שֵׁם צְוֶה ה' אֶת הַבְּרָכָה, מֵה שְׂאִין כֵּן עַל
כְּלֵי רִיקָם תִּמְן לִית בְּרָכְתָּא וְכו'. וְלִכֵּן צְרִיכִין גַּם כֵּן
לְהִסִּיר כְּלִים רִיקִים מֵהַשְּׁלַחַן בְּשַׁעַת בְּרַפְת הַמְּזוֹן, וְדִי
בְּאִזְהָרָה זו.

הַתְּלִמִּיד חָכַם צְרִיךְ לִכְבֹּד אֶת כָּל הָאָדָם

מז. הַנְּלָמֵד מִזֶּה הַפֶּרֶק הוּא, דְּהַקְבָּלַת אֲוֶרְחִים הוּא גְדוּל
מֵהַקְבָּלַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, וְהַשְּׂנִית - כְּשֶׁרֹאֶה אָדָם אֵיזָה
דְּבַר מִצְוָה, שֶׁצְּרִיךְ לְאֹזֵר כְּגִבּוֹר חֲלָצִיו לְקִיּוּמָהּ וּלְעוֹרֵר גַּם
אַחֵרִים לְהַחְזִיק הַמִּצְוֹת, ג' צְרִיךְ הָאָדָם לְזַהֵר, אִף שֶׁהוּא
חָשׁוּב וְלִמְדוֹן, צְרִיךְ לְנַהֵג כְּבוֹד בְּכָל אָדָם.

סדר הלימוד ליום **יט אייר** [יום 226 בשנה]

חֲכָמִים נִהְגוּ כְבוֹד בְּכָל אֶחָד וְלֹא גָבַה לְבָם בְּנִשְׂאוֹתָם

יז. וְרֵאָיָה מֵרַבֵּי יוֹסֵי וְרַבֵּי חֲזָיָה שֶׁנִּהְגוּ כְבוֹד בְּהֵוֹא טִיעָא
דְּהוּי שְׂמוֹ חֲנָן [פְּרוּשׁ: בְּאוֹתוֹ סוּחַר שְׁהִיָּה שְׂמוֹ חֲנָן],
וּלְבִסוּף בְּרָכוּ גַם כֵּן אוֹתוֹ, וְלֹא נִהְגוּ גְאֻנָּה בְּנִשְׂאוֹתָם.

יח. גַּם צְרִיךְ הָאָדָם לְהַזְהֵר בְּד' דְּבָרִים שֶׁפְּתַבְּתִי בְּשַׁעַת
הַמְּנַהֵג סְעוּדָה, וְעַקֵּר - שְׁלֹא יְהִיָּה כְּלֵי רִיקָם עַל
הַשְּׁלַחַן בְּשַׁעַת בְּרַפְת הַמְּזוֹן, וְאִזּו יִמְלֵא בְּרַפְת ה' בְּכוֹס
הַבְּרָכָה, כִּי שֵׁם צְוֶה ה' אֶת הַבְּרָכָה.

פרשת בחוקותי

פָּרָק ט"ה

א. אָמְרוּ רבוּתֵינוּ זְכוּרוֹנָם לְבָרְכָה בְּמִסְכַּת אָבוֹת (פָּרָק ג, מִשְׁנָה טו): "וּבְטוֹב הָעוֹלָם נִדּוּן וְהִכָּל לְפִי רַב הַמַּעֲשֶׂה". הִנֵּה הַגָּאוֹן אֲדוֹנֵי אָבִי הָרַב הַמְּפָרָס מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי אֶהְרֵן שְׂמוּאֵל קֵאִידֵנוּוָאר זְכוּרוֹנוֹ לְבָרְכָה פֶּרֶשׁ עַל פִּי דְאִיתָא בְּגִמְרָא דְקִדּוּשֵׁין (דף מ' עמוד ב'), תְּנִי רַבָּנָן: לְעוֹלָם יִרְאֶה אָדָם עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ חֲצִיּוֹ חֲצִיּוֹ זְכָאִי, עֲשֶׂה מִצְוָה אַחַת – אֲשֶׁרִיו, שֶׁהַכְרִיעַ עֲצָמוֹ וְאֵת כָּל הָעוֹלָם לְכַף זְכוּת, עָבַר עֲבָרָה אַחַת – אוֹי לוֹ, שֶׁהַכְרִיעַ אֶת עֲצָמוֹ וְאֵת כָּל הָעוֹלָם לְכַף חוֹבָה, שֶׁנֶּאֱמַר (קֹהֶלֶת ט, יח): "וְחוֹטָא אֶחָד יֵאבֵד טוֹבָה הַרְבֵּה" וְכו'.

בְּשֵׁם אָבִיו, בְּאוֹר מֵאֵמֶר "בְּטוֹב הָעוֹלָם נִדּוּן"

ב. וְהִנֵּה קָשָׁה בְּדַבְרֵי רבוּתֵינוּ זְכוּרוֹנָם לְבָרְכָה קְשִׁיּוֹת מִשֶּׁה רַבֵּינוּ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, דְּהַקְשָׁה: מִפְּנֵי מַה יֵּשׁ צְדִיק וְטוֹב לוֹ וְצְדִיק וְרַע לוֹ, רָשָׁע וְטוֹב לוֹ רָשָׁע וְרַע לוֹ, וְהִיאֵךְ אֶמְרִינָן, דְּבְטוֹב הָעוֹלָם נִדּוּן, לְזֶה בָּא בְּעַל הַמֵּאֱמָר לְתַרְץ קְשִׁיּוֹת מִשֶּׁה רַבֵּינוּ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, דְּהִכָּל הוּא אַחַר רַב הַמַּעֲשֶׂה, אִם כֵּן, אֶפְלוּ הָאָדָם הוּא צְדִיק גְּמוּר וְעוֹשֶׂה עֲבָרָה בְּשַׁעַת שֶׁהָעוֹלָם הוּא מְחַצֵּה עַל מְחַצֵּה; חֲצִיּוֹ זְכוּיּוֹת וְחֲצִיּוֹ עוֹנוֹת, וְהוּא מְכַרֵּעַ לְכַף חוֹבָה, אֲזִי הוּא צְדִיק וְרַע לוֹ, וְכֵן לְהַפּוּךְ, אִם רָשָׁע עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשַׁעַת שֶׁהָעוֹלָם מְחַצֵּה עַל מְחַצֵּה, וְאִם כֵּן הוּא מְכַרֵּעַ אֶת הָעוֹלָם לְכַף זְכוּת וּמִזְכָּה אֶת הָרַבִּים, אֲזִי הוּא רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, וְלִכְּנֵן דִּיקִינָן, וְהִכָּל הוּא לְפִי רַב הַמַּעֲשֶׂה, וְקַל לְהַכִּין, וְזֶהוּ דְבַרֵּי פִי חָכָם חָן.

סדר הלימוד ליום כ אייר [יום 227 בשנה]

הַכְבוֹד בְּעוֹלָם הַבָּא הוּא לְפִי רַב הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁעָשָׂה הָאָדָם
 ג. וְלִי נִרְאָה כִּי בְּעוֹלָם הַזֶּה הָאָדָם נִדוֹן לְפִי רַב הַמָּמוֹן,
 וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָּה (עִירוּבִין פו עמוד א):
 רַבִּי הִיָּה מְכַבֵּד עֲשִׁירִים, כִּי כָּל הַכְבוֹד הַמְדֻמָּה שֵׁישׁ עֲכָשׁוּ
 בְּעֵתִים הַלְלוּ, הוּא תּוֹלָה הַכֹּל בְּעֶשֶׂר, וְהַכֹּסִילִים מְבִיאִים
 רְאִיָּה מֵרַבִּי שֶׁהִיָּה מְכַבֵּד עֲשִׁירִים, אָבֵל אֵינָם יוֹדְעִים
 שֶׁרַבְנוּ הַקְדוּשׁ הִיָּה גַם כֵּן מְכַבֵּד לְעֲנִיִּים לוֹמְדֵי תוֹרָה, כִּי
 הֵמָּה בְּעֲלֵי הַמַּעֲשֵׂה, וּבְעוֹלָם הַבָּא חוֹלְקִין כְּבוֹד לְפִי רַב
 הַמַּעֲשֵׂה, שֶׁהֵם הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים, וְלֹא לְפִי רַב הַמָּמוֹן. וְזֶהוּ
 הַפְּרוּשׁ בְּגִמְרָא: "וּבְטוֹב הָעוֹלָם נִדוֹן" – כִּנְזָכָר לְעֵיל, אָבֵל
 הַפְּרוּשׁ שֶׁל "וְהַכֹּל לְפִי רַב הַמַּעֲשֵׂה" – רוֹצֵה לוֹמַר, שֶׁהֵן
 הַתְּלַמֵּידֵי חֻכְמִים שֶׁהֵם בְּעֲלֵי מַעֲשֵׂה.

בְּעוֹלָם הַבָּא יִתְאוּהָ הַעֲשִׂיר לְרֹאוֹת כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַתְּלַמִּיד חָכֵם, אָבֵל לֹא
 יִזְכָּה לָזֶה

ד. וְלִכֵּן יֵשׁ הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹל לְכָל אִישׁ, אֲשֶׁר גַּם כֵּן זָכָהוּ
 ה' בְּעֶשֶׂר וְהוּא רַב אוֹ נֶגִיד בַּקְּהֵלָה וּבַמְדִינָה, אֵל יִקַּל
 בְּשִׁבִיל עֲשָׂרוֹ בְּכַבּוּדָן שֶׁל תְּלַמֵּידֵי חֻכְמִים לְאַנְהָגָא בְּהוֹן
 קְלָנָא [פְּרוּשׁ: לְנַהֵג בָּהֶם בְּזִיווֹן], חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וַיַּחֲשֹׁב תְּמִיד,
 שֶׁאֲמָנוֹת בְּעֲלֵי תוֹרָה הוּא לְמַעְלָה מִכָּל אֲמָנוֹת שֶׁבְּעוֹלָם,
 וְכָל מִי שֶׁמֵּתְכַבֵּד בְּקִלּוֹן חֲבֵרוֹ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדוֹ, שֶׁמֵּתְנַשֵּׂא
 בְּאֲשֶׁר שֶׁהוּא רֹאשׁ, וְאֵינוֹ מְסַבֵּיר פְּנִים יְפוֹת לְכָל הָעַם
 הַנִּצְצָבִים עָלָיו, עַל זֶה עֲתִידִין לְתַן אֶת הַדִּין וְלֵהִיֹּת
 כְּבוֹשִׂים תַּחַת רַגְלֵיהֶם, וְשֵׁם יִתְאוּהוּ לְרֹאוֹת בְּאוֹר שְׁלֵהֶם
 וְלֵיהִנּוֹת מִמֶּנָּה, אָבֵל תַּחֲשַׁכְנָה עֵינֵיהֶם מִרֹאוֹת בְּכַבּוּדָן.

אוי להם להמבזים תלמידי חכמים

ה. והנה בכמה מקומות האדם מזוהר, ודינו הוא קשה, בשביל שמבזה בעלי תורה, והכרוז מכריז בכל יום (אבות פרק ו משנה ב): אוי להם לבריות מעלבונה של תורה. על פן יראה האדם לחלק כבוד לתלמיד חכם, באשר שהקדוש ברוך הוא חפץ בכבודו, ויהיה זהיר לגדל ולרומם כבודם ותפארתם של בעלי תורה, ואף אם פסא האדם הוא בין הגדולים תשים אל לבך, שפסא של תלמידי חכמים גדול מפסאך.

חביבותו של חזקיהו מלך יהודה לתלמידי חכמים, וכן של אנטונינוס לרבנו הקדוש

ו. וכמו שמצינו (כתובות דף ק"ג עמוד ב', מכות דף כ"ד עמוד א'): בחזקיהו מלך יהודה עליו השלום, כשהיו באים אליו תלמידי חכמים היה עומד מכסאו ויצא לנגדם, והיה מחבקם ומנשקם ואמר לו: "רבי רבי, אבי אבי, רכב ישראל", וכן היה אומר אנטונינוס קיסר לרבנו הקדוש (עבודה זרה דף י עמוד ב): הלואי הייתי מצע תחתיה בעולם הבא. ומי שמנהיג נשיאותו ברמה בשביל להרבות כבודו, אזי רמה תאכלהו ולעפר יורד כבודו.

סדר הלימוד ליום **כא אייר** [יום 228 בשנה]

להזהר בכבוד רבו כמו בכבוד אביו ואמו

והעקר, שצריך האדם להזהר בכבוד רבו כמו בכבוד אביו ואמו, וצריך להתפלל עבור רבו ועבור

אָביו וְאָמוֹ, וְכֵה יֹאמֶר בְּקִצָּהָ: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם יִהְיֶה רַעוּא
 מִן קְדָמָךְ [פְּרוּשׁ: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ], שְׁתַּתֵּן חַיֵּי אֲרִיכֵי
 וּמְזוּנֵי רְיֻחֵי וְסִיעָתָא דְשִׁמְיָא לְאָבִי מוֹרִי וְאִמִּי מוֹרְתִי
 וּלְרַבּוֹתַי וּלְכָל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתִּי לְאֲרִיכוֹת יָמִים יִהְיוּ לְרָצוֹן
 אֲמַרִי פִי וְגו' . וְלָכֵן צָרִיךְ הָאָדָם לְהַשְׁלִיךְ מֵדַת הַגְּאוּהָ
 וּלְהַחְזִיק בְּמֵדַת הָעֲנוּהָ.

מקצת מן הגאווה מעטרת את התלמיד חכם

ז. וְאַף דְאָמַר רַב חֲזִיא בְּרַב אֲשֵׁי אָמַר רַב (סוּטָה דָף ה' עמוד
 א'): תְּלַמִּיד חָכָם צָרִיךְ לִהְיוֹת לוֹ גְּאוּהָ אַחַד מִשְׁמִינֵית
 שְׁבַשְׁמִינֵית וּמַעֲטָר לִיהָ כְּסָאסְאָה לְשַׁבְּלַתְאָה^{קמ"ה}, שְׁמַעְתִּי
 הַפְּרוּשׁ בְּשֵׁם הַגְּאוּן הָרַב מוֹרְנוֹ וְוַאלֵף אַב בֵּית דִּין דְקָהֶלֶת
 קָדֵשׁ פּוֹזְנָא ז"ל, דְאָמַר שְׁכּוֹנַת רַבִּי חֲזִיא הִיא בְּזָה,
 שְׁאֲדַרְבָּה, שְׁתַּלְמִיד חָכָם צָרִיךְ לִהְיוֹת עָנוּ, וְלָכֵן אָמְרוּ
 אַחַד מִשְׁמִינֵית שְׁבַשְׁמִינֵית, דַּע כִּי הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שֶׁל ע"ב
 הַיּוֹצֵא מִפְּסוּקִים (שְׁמוֹת יד יט כ כא): וַיִּסַּע וַיָּבֵא וַיִּט, כְּאֲשֶׁר
 הוּא מְסֻדָּר בְּזֹהַר פְּרֻשַׁת בְּשַׁלַּח (דף נ"ב ע"א ר"ע א"ע)
 בְּרַתִּיכָא קְדִישָׁא עֲלָאָה [פְּרוּשׁ: בְּכַתֵּר עֲלִיּוֹן קְדוֹשׁ] תְּמַצָּא
 בְּשׁוּרָה שְׁמִינֵית אַחַד מִשְׁמוֹנָה שְׁמוֹת שְׁבָה תַּבַּת עָנוּ,
 וְקַל לְהַבִּין, וּשְׁפָתִים יִשְׁק.

קמה) פְּרוּשׁ:

תלמיד חכם צריך שיהיה בו מעט גאווה - אחד משמינית שבשמינית -
 ומעטרת אותו כסאסאה לשבלת - הענפים שבראש השבלת הנראים
 כמו מחטים ארפים עומדים, המעטרים את השבלת.

כה"ת	אכ"א	לל"ה	מה"ש	על"ם	סי"ט	יל"י	וה"ו
הק"ם	הר"י	מב"ה	יו"ל	הה"ע	לא"ו	אל"ד	הז"י
הה"ו	מל"ה	י"י	נל"ך	פה"ל	לו"ו	כל"ו	לא"ו
וש"ר	לכ"ב	או"ם	ר"י	שא"ה	יר"ת	הא"א	נת"ה
י"ז	רה"ע	הע"ם	אנ"י	מנ"ד	כו"ק	לה"ח	יח"ו
מ"ה	עש"ל	ער"י	סא"ל	יל"ה	וו"ל	מ"יכ	הה"ה
פו"י	מב"ה	ני"ת	ננ"א	עמ"ם	הח"ש	דנ"י	וה"ו
מח"י	ענ"ו	יה"ה	ומ"ב	מצ"ר	הר"ח	י"ל	נמ"ם
מו"ם	ה"י	יב"מ	רא"ה	חב"ו	אי"ע	מנ"ק	דמ"ב

המתגאה כאלו עובד עבודה זרה, והגאון גופה הוא תקרבת עבודה זרה

ח. והנה לפי דעתי במה שאמר רבי חזקוני הוא הענין ברמז, שצריך האדם להיות ענו, ולא אמר זה בפרוש, אלא אמר הלשון: צריך להיות נוהג שמינית שבשמינית, כמינראה מזה דבא לרמז שאפלו הכי יאות

קמו) פרוש בלשון קדש:

נראה מזה שבה לרמז שאף על פי כן ראוי לתלמיד חכם לנהג בעצמו קצת חשיבות, וכנאמר: ומעטרא ליה כסאסא לישבלתא [כפרוש הנ"ל], ועל זה אמר רב נחמן אחר קר: אני איני רוצה לא ממונו ולא מקצתו. פרוש: אין אני חפץ אף בסלסול ונדנדוד שום גאון אפלו מעט מן המעט, ורמז באמירתו בנעלם של ממונו ומקצתו, רצה לומר מהשורה השמינית ומקצת מהשם השמינית וכל זה מרמז למעט הגאון בכל אפשרי אפלו במעט שבמעט הנרמז במלת לא מניה ולא מקצתיה, ועל זה סים מר זוטרא מהו שקתוב: "תועבת ה' כל גבה לב" אפלו כל משהו משמע, והטעם הוא מפרסם כל המתגאה כאלו עובד עבודה זרה והגאון הוא תקרובות עבודה זרה, כמו שאכתב לקמן בסיעתא דשמיא.

לְתַלְמִיד חָכֵם לְנֹהֵג בְּעֵצְמוֹ קֶצֶת סְלִסּוּל, וְכִדְאֲמַרְיֵן:
 וּמַעֲטָרָא לִיה כְּסֵאֲסָאָה לְשִׁבְלֵתָא, וְעַל זֶה אָמַר רַב נַחֲמָן
 אַחַר כֵּן (סוֹטָה שׁס): אֲנָא לֹא בְּעֵינָא לֹא מְנִיָּה וְלֹא מְקַצְתִּיה.
 פְּרוּשׁ – אֵין אֲנִי חֲפֵץ אֶף בְּסְלִסּוּל וְנִדְנוּד שׁוּם גְּאוּה אֶפְלוּ
 מְעַט מְזַעִיר, וְרַמְזוּ בְּאֲמִירָתוֹ בְּנַעֲלָם שֶׁל מְנִיָּה וּמְקַצְתִּיה.
 רוּצָה לוֹמַר, מִהַשׁוּרָה הַשְּׁמִינִית וּמִמְקַצַּת מֵהַשֵּׁם
 הַשְּׁמִינִית, וְכֵל זֶה מְרַמְזוּ לְמַעַט הַגְּאוּה בְּכֹל אֶפְשָׁרִי, אֶפְלוּ
 בְּמַעַט דְּמַעַט, הַנְּרַמְזוּ בְּמֵלֶת לֹא מְנִיָּה וְלֹא מְקַצְתִּיה, וְעַל
 זֶה סִיִּים מַר זוֹטְרָא מֵאֵי דְכְּתִיב (מְשָׁלִי טז ה): "תּוֹעֵבֶת ה' כָּל
 גְּבִיהַ לֵב" – אֶפְלוּ כָּל דְּהוּ מְשַׁמַּע, וְהַטַּעַם הוּא מְפָרְסֵם –
 כָּל הַמְתַּנְּאָה כְּאֵלוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה (סוֹטָה דף ד עמוד ב),
 וְהַגְּאוּה הוּא תְּקוּבוֹת עֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שְׁאֲכָתֵב לְקַמְּן
 בְּסִיעֵתָא דְשְׁמִיָּא.

סדר הלימוד ליום כב אייר [יום 229 בשנה]

מִי שְׁנוֹהֵג בְּאַמְתָּ וּבַעֲנָנָה, עָלָיו הַכְּתוּב אוֹמֵר: "וְאוּהָבִיו כְּצֵאת
 הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ"

מ. עַל כֵּן אֲנִי מְזַהִיר עַל מַדַּת הָעֲנָנָה, כְּמוֹ שְׁאָמַר הַכְּתוּב
 (תְּהִלִּים מו ה): "צִלַּח רֶכֶב עַל דְּבַר אַמְתָּ וְעֲנָנָה צֶדֶק"
 וְגו' – פְּרוּשׁ, שְׂיִהְיֶה לָךְ עֲנָנָה שֶׁל צֶדֶק וְלֹא עֲנָנָה שֶׁל
 רְמִיָּה כְּדֵי לְהִרְאוֹת פְּנִים שֶׁל עֲנָנָה בְּפְנֵי הַבְּרִיּוֹת, הֲלֹא
 אֱלֹהִים יַחְקֵר זֹאת, וְאֵל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת יִבֵּא בְּמִשְׁפָּט לְמִי
 שְׁאֵינּוּ נוֹהֵג בְּאַמְתָּ וּבַעֲנָנָה, אֲבָל מִי שְׁנוֹהֵג בְּעֲנָנָה וּבְאַמְתָּ
 עָלָיו נֶאֱמַר (שׁוֹפְטִים ה לא): "וְאוּהָבִיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ
 בְּגִבּוֹרָתוֹ", אָמֵן.

פָּרָק ס"ז

א. לפי מה שכתבנו לעיל יבאר גמרא (מגילה דף ל"א עמוד א') : אמר רבי יוחנן בכל מקום שאתה מוצא גדלתו של הקדוש ברוך הוא וכו'. הפרוש הוא כף, לפי עניות דעתי, כי כבר כתבנו לעיל, דשם ענ"ו הוא שם שמינית שבשמינית, והנה זה הוא מבאר, דשם הגדול הנקרא "חס"ד" הוא גימטריא ע"ב, וזהו שאמר רבי יוחנן : מקום שאתה מוצא גדלתו של הקדוש ברוך הוא, רוצה לומר, שם הגדול, שהוא שם המפרש שהוא בחס"ד, בע"ב שמות, שם אתה מוצא ענותנותו של הקדוש ברוך הוא, רוצה לומר, שם הוא מרמז דהקדוש ברוך הוא הוא ענו, וקל להבין.

הדרך למדת הענוה

ב. ועקר ענותנותו של האדם צריך להיות במתון כף מעשיו, ולהתבונן אם לא פגם, חס ושלום, בכבוד הקדוש ברוך הוא ובכבוד הבריות, ומדת הגאונה היא המהירות, שמרגיל האדם לדבר דברים רעים וחסאים לה, ומדה זו עברה גוררת עברה, גורם חמוד ממון באמרו : הרבה מעלות יש בי, ועל כרחק מקים בי (תהלים קה טו) : "אל תגעו במשיחי", ולא תגע בי יד, ומכל שכן בממוני ובנכסי. וזהו אי אפשר כי אם ליושב יחידי, בלתי שכנות בני אדם סביביו.

הגאונה גורמת להלבנת פנים

ג. גם עברה של גאונה הוא גורם שמלבין את חברו ברבים, כי הבעל גאונה מדקדק על כבודו כחוט

השְׁעָרָה, וְגַם זֶה אֵי אֶפְשֶׁר בְּנִגְיַעַת כְּבוֹד שֶׁל הַמִּתְגָּאָה, וּבְמַעַט מְזַעֵיר מִתְרַגֵּז, וְלָבוּ בּוֹעֵר כְּאֵשׁ שֶׁל גֵּיהֶנֶם, וּמְחַרֵּף וּמְבַזֶּה וּמְלַבֵּין אֶת פְּנֵי הַבְּרִיּוֹת, וְקִיָּמָא לָן (בְּכֹא מְצִיעָא דָּף נט עמוד א): "כָּל הַמְּלַבֵּין אֶת פְּנֵי חֲבָרִים בְּרַבִּים אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא".

סדר הלימוד ליום כג אייר [יום 230 בשנה]

אין להאמין לבעל גאונה

ד. גם גורם ערפוב השכל בתורה ובתפלה. ומה נספר בְּחִסְרוֹן מִדַּת הַגְּאֹנָה, הֵלֵא קִצְרָה הִירִיעָה. הַגְּאֹנָה מְבִיאָה אֶת הָאָדָם לְדַבֵּר דְּבָרִים שֶׁהֵם גְּנֻבַת דַּעַת, כְּגוֹן שְׂאֵמֵר מִפְּנֵי הַגְּאֹנָה לְבְרִיּוֹת: לְכַבֹּדָּךְ אֲנִי עוֹשֶׂה, וְכָךְ וְכָךְ אֲנִי אֶעֱשֶׂה, וְלָבוּ בַל עֵמוּ.

ה. ובוא וראה מה דאיתא בזהר פְּרֻשַׁת וַיֵּצֵא (דף קמ"ח עמוד א - דף קמ"ט עמוד א) עַל דְּקִדּוּק הָאָמֶת וַיֵּשֶׁר, קמ"ז רַבִּי יִצְחָק הוּי יְתִיב קַמִּיהַ חַד מְעַרְתָּא, אַעְבַּר חַד בַּר נֶשׁ וּתְרִין בְּנִין עַמִּיהַ וְהָהּ אָזִיל, אָמַר הַבֵּן אֶחָד לְאַחִיו: דָּא תְּקַפָּא דְשִׁמְשָׁא מִסְטָרָא דְדָרוּם אִיהוּ, וְעֲלָמָא לָא אֲתַקִּים אֱלָא עַל רוּחַ, וְרוּחַ אִיהוּ קִיּוּמָא שְׁלִימָא דְכָל סֵטֵר, וְאַלְמָלָא רוּחַ לָא יְכִיל עֲלָמָא לְאַתְקִימָא וְכוּ'.

קמז) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי יצחק ישב לפני מערה. עברו לפניו אדם ושני בניו עמו. אמר אחד הבנים לאחיו: "כחה וגבורתה של השמש הם מצד דרום, והעולם אינו מתקיים אלא על הרוח, והרוח הוא הקיום השלם של כל הצדדים, ואלמלא הרוח לא יכול היה העולם להתקיים."

קמח **תא חזי**, בשעתא דיחדו שבטי יה ואמרו: "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" כדין אתחבר יעקב אבוהון עם שבטי יה ואמר: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" (רוצה לומר: אם בעל נפש אתה תבין הענין, כי מדת החסד אשר נכללת בה מדת הגבורה, שהוא תקפא דשמשא, ועל ידי כן ממתיקין הדינים שבגבורה, והכל הוא על ידי מדת האמת של יעקב).

ו. קמט **אמר רבי יצחק**: אשתתף בהדיהו ואשמע מאי קאמרי. אזיל בהדיהו ושמע מניהו כמה רזין דאורייתא, עין שם. בכה רבי יצחק וכו', אמר האי בר נש לרבי יצחק: זיל לאורחך ואנא איזיל למתא להולא דברי. אמר רבי יצחק: השתא אית זמנא למיהך לאורחי לחודיה, הואיל שאומרים לי בפרוש שלא אלך עמהם, ולא זמינא לי לבי להולא.

רבי צדוק התענה ארבעים שנה לבטל גזרת חרבן ירושלים

קמח) פרוש הזהר בלשון קדש:

בשעה שיחדו שבטי קה את השם ואמרו: 'שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד' - ענה כנגדם יעקב אביהם ואמר: 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' (אם בעל נפש אתה תבין הענין, כי מדת החסד, אשר בה נכללת מדת הגבורה, שהיא חזק השמש על ידי התפללות החסד בגבורה, ממתיקים את הדינים שבגבורה, והכל הוא על ידי מדת האמת של יעקב).

קמט) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר רבי יצחק: "אלנה אותם ואשמע מה הם אומרים". הלך עמם ושמע כמה מסודות התורה. בכה רבי יצחק וכו'. אמר אותו אדם לרבי יצחק: "לך לדרךך ואני הולך עתה לשמחת בני". אמר רבי יצחק: "עכשו הוא הזמן לילך לבדי, היות שאדם זה אומר לי בפרוש, שלא אלך אתם, ואינו מזמין אותי לשמחת החתונה של בנו".

ז. **כִּי־אֵזַל רַבִּי יִצְחָק וּסְדֵר מַלְיָן אֲלֵיךְ קָמִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי.** אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: וְדַאי שְׁפִיר קָאָמְרוּ וְאֲלֵיךְ הֵן בְּנוֵי דְרַבִּי צְדוֹק חֲלָשָׁא, וּמַאי טַעְמָא הֵיָּה נִקְרָא חֲלָשָׁא, דְאַרְבָּעֵין שָׁנִין הָוִי בְּתַעֲנִית עַל יְרוּשָׁלַיִם דְּלֹא יִתְחַרַב בְּיוֹמֵיהּ, וְהָוִי פְּרִישׁ עַל כָּל מְלָה וּמְלָה דְאוּרִיתָא רְזִין עֲלָאִין.

ח. **כִּי־אֵזַל הָוִי יוֹמֵי זְעִירָן שְׁפָגַע רַבִּי יִצְחָק לְהָאִי רַבִּי צְדוֹק וּבְנוֹ הֶקְטָן,** אָמַר לֵיהּ רַבִּי יִצְחָק: אֲנִי הוּא בְּרִיךְ אוֹחְרָא, אָמַר לֵיהּ: עֲבִידְנָא לֵיהּ הִלּוּלָא, וְאַשְׁתָּאֵר אֲצֵל אֲשֵׁתוֹ. אַחַר כֶּף שָׂאֵל אוֹתוֹ: מַאי טַעְמָא לֹא זְמִינַת לִי לְהִלּוּלָא דְבְרִיךְ, אָמַר לֵיהּ: חֲזִיךְ, דְּלֹא זְמִינְךָ לְהִלּוּלָא דְבְרִי בְּגִין תְּלַת מַלְיָן: א' דְּלֹא יִדְעֵנָא כֶּף דִּילְמָא אַנְתָּ גְבָרָא רַבָּה וְאַפְגַּם בִּיקְרָךְ. שְׁנִית - דְּלְמָא אַנְתָּ אֵזִיל בְּבַהִילוֹ לְאוּרִחְךָ וְלֹא אֲטַרַח לְךָ.

קנ) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

נכנס רבי יצחק אל רבי שמעון בן יוחאי והרצה לפניו דברי תורה אלו, ששמע בדרך. אמר רבי שמעון: "ודאי יפה הם דורשים, והם בניו של רבי צדוק החלש". ומדוע נקרא 'החלש'? משום שארבעים שנה שרוי היה בתענית על ירושלים, שלא תחרב, והיה דורש על כל מלה ומלה שבתורה סודות נפלאים.

קנא) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

לא עברו ימים רבים עד ששוב פגש רבי יצחק את רבי צדוק ואת בנו הקטן. שאלו רבי צדוק: "היכן הוא בנך האחר?" השיב לו: "הוא נשא אשה ונשאר אצל אשתו". אחר כך שאלו רבי יצחק: "מדוע לא הזמנת אותי לשמחת נשואי בנך?" השיב לו רבי יצחק: "חזירי, שלא הזמנתיך לחתונת בני משום שלש סבות: שלא הכרתיך, וחסשתי שמא אדם גדול אתה ואפגע בך. חשבתי, שאולי ממהר אתה לדרךך.

סדר הלימוד ליום **כד אייר** [יום 231 בשנה]

ז. כַּיְנוּטְעַם הַשְּׁלִישִׁי הוּא - דְּלֹא תַכְסֵּף קַמִּיהַ חֲבוּרָה דִּילָן, דְּכָל אֵלִין דְּאַנוּן אַכְּלִין בְּפִתּוּרָא דְחִתָּן וְכֻלָּהּ, כְּלֵהוּ יְהִיבִי מִתְּנֹת וּבְזֻבֻזִין לְהַחֲתֵן, וְאוּלֵי אַנְתָּ גְבַר מְסַכְּנָא. אָמַר לֵיהּ רַבִּי יִצְחָק: מַאי שְׁמָךְ, אָמַר לֵיהּ צְדוּק זוטא, בְּהֵהוּא שְׁעֵתָא - אָמַר רַבִּי יִצְחָק - אוּלִיפְנָא מִינֵיהּ תְּרִיסַר רְזִין דְּאוּרִיתָא, עַד כְּאֵן.

דורות הראשונים היו דוברים אמת

י. נלמד מזה המעשה, שאמרו שדורות הראשונים היו אומרים בפניהם כְּאִשֶּׁר הָיָה הָאֱמֶת בְּלִבְכֶם, ומה מאד הוא מְשַׁבַּח הַדְּבוּר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּדֹאִיתָא בְּזֵהָר פְּרֻשֵׁת פְּקוּדֵי (דף רסד עמוד ב), כַּיְ"כִי יֵשׁ מִשְׁחִיתִים מִיְחָדִים אֲשֶׁר הֵם תַּחַת שְׁלִטוֹן שֶׁל אֶף וְחֻמָּה, וְהֵמָּה מְמַנִּים לְשִׁמְעַע דְּבָרִים שֶׁל כָּל אֵלִין דְּמַחְיָכִין בְּמַלְיָן דְּאוּרִיתָא אוּ בְּמַלְיָן שֶׁל יְרָאָה וּמוֹסַר.

קנב) פרוש הזהר בלשון קדש:

וכדי שלא תתבייש בפני מפרנו, מאחר שנהוג אצלנו, שכל האוכלים על שלחנם של החתן ושל הפלה נותנים להם מתנות, ואולי עני הנך, ואין בכוונתך לתת - ותתבייש".

שאלו רבי יצחק: "מה שמך?" אמר לו: "צדוק הקטן". "באותה שעה - אמר רבי יצחק - "למדתי ממנו תריסר מסודות התורה".

קנג) פרוש הזהר בלשון קדש:

יש משחיתים מיוחדים אשר הם תחת שלטון של אף וחמה, והמה ממננים לשמע דברים של כל אלו הלוועגים לדברי תורה או לדברי יראה ומוסר.

ענש המדברים סרה נגד תלמידי חכמים

יא. וכן הם מיחדים לשמע דברי כת המדברים איזה גנות, חס ושלום, על איזה תלמיד חכם או על איזה אדם כשר, ובאלו הדברים גורמים, שהנחשים מפשיטים מעליהם את העור שלהם והוא כואב להם וצועקים בקול גדול, עד שמעוררים את הנחשים המשחיתים העומדים בחדרי גיהנם הנקרא בור, וגם הם מפשיטים עורם מעליהם וצועקים, עד שמעוררים לנחש סמא"ל אשר הוא ממנה עליהם וקשקשת שלו הוא מנח לפניו, ואז פורחים משחיתים ומחבלים היוצאים מקשקשים דיליה [פרוש: מקשקשים שלו], ומהם מתעוררים גזרות רעות, וכל זה הוא על ידי דבור של דפי כנזכר לעיל.

סדר הלימוד ליום כה אייר [יום 232 בשנה]

ענש המקלל עצמו בכעס או זורק כלי בחמתו

יב. וכן יש משחיתים מיחדים הנקראים (איוב ג ז) "אוררי יום" (זהר שם דף רסו עמוד א), והם ממנים על מי שמקלל עצמו באיזה שבועה או שמקלל עצמו בכעס, ונוטלין האי קללה ומקרבין אותה אל (ישעיה כז א) "נחש עקלתון", כת של סמא"ל, ועל ידי כך הוא מקטרג ומעורר צרות רבות ורעות, וכן יש משחיתים על המגזם גזומים, שהם לא כדת תורתינו הקדושה, או שזורק כלי בחמתו, אזי אותן הממנים נוטלין אותן דברים רעים ומעלים אותן לבית ועד שלהם ואומרים (זהר שם דף רסג עמוד ב): קיידא קרבנא דפלגיא דקריב לון, ומכריזין כרוז:

וַיִּלְחַץ אֶל זֶר וּפְלַח לְאֵל נֶכֶד
וְכֹוֹ.

יג. ראה גם ראה, כִּמְהָ שְׁלוּחִים וּמְמַנִּים וְהִרְפַּתְקָאוֹת
וְסִבּוֹת יֵשׁ עַל הָאָדָם, שְׂיִסּוּדוֹ הוּא מְעַפֵּר וְסוֹפוֹ יִהְיֶה
לְעַפָּר, וְכֹל זֶה יֵשִׁים הָאָדָם אֶל לְבוֹ לְחֹשֶׁב אֶל הַסּוּף
וְהַתְּכָלִית, כִּי הָאָדָם אֵינּוּ יוֹדֵעַ מֶה יוֹלֵד יוֹם וּמֶה תִּגְרַם לוֹ
הַשְּׁעָה וּמֶה יַפְעֵל לוֹ הַרְגַע, כִּי הַתְּעִיף עֵינֶיךָ בּוֹ וְאֵינְנוּ,
וְהִרְבֵּה שְׁלוּחִים לְמָקוֹם בְּרוּךְ הוּא לְעֲנוּת בּוֹ הָאָדָם, וּפְתַע
פְּתָאוֹם נִלְכָד בְּפַח יוֹקָשִׁים.

דרכי השם יתברך במשפט על דרכי בני אדם

יד. וְהִרְאָיָה מְאִיּוֹב, שְׁהִיָּה יָרָא אֱלֹקִים וְסָר מֵרַע, וְאָף עַל
פִּי כֵן עַל חַטָּא קָטָן קָטָן קָטָן הַשְּׁטָן עָלָיו - וְנִמְסָר הוּא
וּבְנָיו בְּיַד הַשְּׁטָן, וְנִאָבֵד עֲשָׂרוֹ מִמֶּנּוּ כְּהַרְף עֵינַי, וּמִתּוֹ בְּנָיו,
וְאַחַר כֵּן בָּאוּ עָלָיו יְסוּרִים כְּמִבְּאֵר בְּסִפְרֵי אִיּוֹב, וּמִרְבֵּ
הַצַּעַר קָלַל אִיּוֹב אֶת יוֹמוֹ אֲשֶׁר נוֹלַד בּוֹ, וְדָבַר דְּבָרִים
קָשִׁים כָּל־פִּי מַעְלָה, וְעַל יְדֵי כֵן בָּאוּ אֵלָיו חֲבָרִיו וְהוֹכִיחוּ
אֶת אִיּוֹב, וְאָמְרוּ אֵלָיו שְׁלֵא יִבְעֹט בְּיְסוּרִים, כִּי כָּל דְּרָכֵי
ה' הֵם בְּמִשְׁפָּט עַל דְּרָכֵי בְנֵי הָאָדָם, וּכְשֶׁהִיָּה אִיּוֹב שׁוֹמֵעַ
לְעֲצַת חֲבָרָיו הַמוֹכִיחִים אוֹתוֹ בְּזָכוֹת זֶה אַחֲרֵיתוֹ יִשְׁגָּה
מְאֹד, וְכָפַל כְּפָלִים נָתַן לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁכָרוֹ בְּעִבּוּר
שְׁשֻׁמַע לְקוֹל יִרְאָה וְתוֹכַחָה.

הצדיק מוציא נשמות מן הגיהנם

טו. וְהִנֵּה אָכַתְבִּי לְךָ מֵאֲמָר אַחַד מִהַזֹּהָר פְּרִשְׁתָּ לְךָ לְךָ
(וְהָרַחֵם, דָּף ל"א עמוד ב') הַשִּׁיב לְעֲנִינֵי זֶה וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:

(בראשית יד כא) "וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ סְדוּם אֶל אַבְרָם וְגו', בְּשָׁעָה שֶׁהִנְשָׂמָה יוֹצֵאת מֵהַגּוֹף שֶׁל צְדִיק וְעוֹבְרֵת עַל פְּתָחָהּ שֶׁל גֵּיהֶנֶם וְרוֹצָה לְקַרְא שָׁם אֶל ה' בְּקוֹל תְּפִלָּה, כִּי גָדוֹל כּוֹחַם שֶׁל צְדִיקִים שֶׁעַל יְדֵי תְּפִלָּתָן יִנְתֵּן לָהֶם רְשׁוֹת לְהוֹצִיא רְשָׁעִים בְּחֻזְקָה מִגֵּיהֶנֶם, אֲזִי עוֹמֵד שָׁר שֶׁל גֵּיהֶנֶם שֶׁהוּא נִקְרָא "מֶלֶךְ סְדוּם", עוֹמֵד לִנְגַד נִשְׁמַת הַצְדִּיק שֶׁנִּקְרָאת א"ב ר"ם, שְׁלֹא יִתְפַּלֵּל עַל זֹאת, כִּי אִם כֵּן מָה הוּא אֲמַנְתּוֹ וְחֲשִׁיבְתוֹ שְׁנוּטָלִים מִיָּדוֹ מָה שֶׁכָּבַר נִמְסַר אֲצִלוֹ.

מזו. וְאוֹמֵר הַמֶּלֶךְ סְדוּם, שֶׁהוּא שָׁר שֶׁל גֵּיהֶנֶם, אֶל הַצְדִּיק: הִנֵּה אֶתָּה צְדִיק מָה לָךְ לְהוֹצִיא אוֹתָן הֶרְשָׁעִים שֶׁלֹּא שָׁמְעוּ לְקוֹל הוֹרִים וּמוֹרִים וְהַעִיזוּ פְּנֵיהֶם לִנְגַד תְּלִמִּיד חֶכֶם, עַל כֵּן הֵן שְׁלֵי רְשָׁעִים הֵם וַיֵּאבְדוּ, אָכֵן אִף כְּשֶׁחֲטָאוּ הִרְבֵּה, וּלְבִסוּף כְּשֶׁשָׁמְעוּ לְקוֹל הוֹרִים וּמוֹרִים וְקִבְלוּ דְבָרֵי תְּלִמִּידֵי חֶכְמִים, אִף שֶׁלֹּא עָשׂוּ תְּשׁוּבָה כָּלֵל, נִקְרָאִים רְכוּשׁ שֶׁל הַצְדִּיק, שֶׁמִּחֲזִירָן בְּמִחְשַׁבְתּוֹ לְמוֹטֵב אוֹתָן הֶרְשָׁעִים קַח לָךְ מִגֵּיהֶנֶם, וְרֵאוּיֵין הֵם לְצֵאת עַל יְדֵי תְּפִלָּתָן, וְלִכֵּן כְּתִיב: "וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ סְדוּם" - שֶׁהוּא שָׁר שֶׁל גֵּיהֶנֶם. "אֶל אַבְרָם" - שֶׁהוּא רְמֵז לְנִשְׁמַת הַצְדִּיק הַנִּקְרָא אַבְרָם, שֶׁהִנְשָׂמָה הוּא חֶלֶק אֱלוֹהִים מִמַּעַל, הַנִּקְרָא א"ב ר"ם וְנִשְׂא. "תֵּן לִי הַנֶּפֶשׁ" - רוֹצָה לֵאמֹר, נִפְשׁוֹתָן שֶׁל הֶרְשָׁעִים, שֶׁלֹּא שָׁמְעוּ לְקוֹל הוֹרִים וּמוֹרִים, אֲלֹא הָיוּ מְלַעֲיָגִים עַל דְּבָרֵי חֶכְמִים וְחִדּוֹתֵם. "וְהִרְכוּשׁ קַח לָךְ" - רוֹצָה לֵאמֹר, אוֹתָן רְשָׁעִים אֲשֶׁר שָׁמְעוּ לְקוֹל דְּבָרֵי הַמוֹכִיחִים בְּשִׂמְחָה וְלֹא הָיוּ מְלַעֲיָגִים, נִקְרָאִים רְכוּשׁ שֶׁל צְדִיקִים. קַח לָךְ וְהַצִּילֵם מִדִּינָה שֶׁל גֵּיהֶנֶם.

סדר הלימוד ליום **כו אייר** [יום 233 בשנה]

צָרִיף לְכִסּוֹת בְּטִלִית אֶת הָרֹאשׁ וְרַב הַגּוֹף

יז. אַז נִשְׁבַּעַת לּוֹ נִשְׁמַת הַצְּדִיק שְׁלֹא לִקַּח מֵאוֹתָן הָרָשָׁעִים שֶׁהֵן חֵלֶק שֶׁל שׂר גִּיהֲנָם אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ לְקוֹל חֻכְמִים, וְזֶה שְׁאֵמַר הַכָּתוּב (שם כב): "וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל מֶלֶךְ סְדוּם הֲרִימוּתִי יָדַי אֶל ה' אֵל עֲלִיוֹן" – בְּשִׁבּוּעָה, שְׁלֹא אֶתְפַּלֵּל בְּעַד אוֹתָן הָרָשָׁעִים אֲשֶׁר הָיוּ מְלַעֲיָגִים עַל דְּבָרֵי תוֹרָה וְהָיוּ מְבִישִׁין תִּלְמִיד חֶכֶם, וְזֶה שְׁאֵמַר הַכָּתוּב: "וְלֹא אֶקַּח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ" – לְאוֹתָן הָרָשָׁעִים אֲשֶׁר הָיוּ הַמוֹכִיחִים מְכַרְיָזִים לַפְּנִיָּהֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם שֶׁהוּא עוֹרֵרם וְהוֹכִיחֵם לְמוֹטָב, וּפָרְשׁוּ לָהֶם דְּרָכֵי גֵן עֵדֶן וּשְׂכַר עוֹלָם הַבָּא, וּפָרְשׁוּ גַם כֵּן מִשְׁפָּטֵי גִיהֲנָם, וְהִקְשׁוּ עֲרָפִם לְבִלְתִּי קַחַת מוֹסֵר.

יח. וְלִכֵּן אָמַר, חֲלִילָה לִי "אִם אֶקַּח מַחוּט וְעַד שְׂרוּף נֶעַל" – רָמַז גַּם כֵּן בְּזֶה, בְּאוֹתָן הָרָשָׁעִים שֶׁהָיוּ מְזוֹלְזָלִים בְּמַצּוֹת צִיצִית וְהוֹלָכִים בְּלִי צִיצִית לְגַמְרִי, וְאִם יֵשׁ לָהֶם אַרְבַּע כַּנְּפוֹת בְּשַׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה, אֵינָם יוֹצְאִים בְּזֶה שְׁאֵינוּ מְכַסֶּה רֹאשׁוֹ וְרַב גּוֹפּוֹ. "עַד שְׂרוּף נֶעַל" – שְׁאֵין מְדַקְדָּקִים בְּהִנָּחַת תְּפִלִּין, שֶׁיְהִיוּ הָרְצוּעוֹת שְׁחוּרוֹת וְיִהְיוּ בְּלִי שׁוּם קֶשׁוּר, שֶׁהָרְצוּעָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּחִתִּיכָה אַחַת וְלֹא בְּב' וּג' חֲתִיכוֹת, וְרִאִיתִי הָעוֹלָם מְקַלֵּין בְּזֶה, אֲבָל עֲנֵשׁ הָעוֹבְרִים וּמְזוֹלְזָלִים בְּמַצּוֹת צִיצִית וּתְפִלִּין וּמְלַעֲיָגִין עַל דְּבָרֵי תוֹרָה וּמְזוֹלְזָלִין אֶת הַתִּלְמִיד חֶכֶם וְלִצְוֹרְבָא מְרַבְּנָן [פְּרוּשׁ: וּלְתִלְמִיד חֶכֶם], כִּי הֵם חֵלֶק שֶׁלָּךְ וּבְרִשׁוּתָךְ שֶׁל מֶלֶךְ סְדוּם, שֶׁהוּא שׂר שֶׁל גִּיהֲנָם.

סדר הלימוד ליום כז אייר [יום 234 בשנה]

המלעיגים על דברי חכמים מתיסרים בגיהנם יותר מכל הרשעים יט. ואמר רבי יהושע בן לוי: זמנא חדא [פרוש: פעם אחת] פגעתי סמוך לשער הגיהנם, שמעתי קול כרוז אותן הרשעים שהיו מלעיגים על דברי חכמים, והיו נדונים ביסורים קשים יותר מכל הרשעים, ושמעתי קול מר ויללה מאד וצועקים: וי, וי, דברי תורה ודברי יראה שמענו ולא הטינו און היטב ולשים על לבנו, אוי ואבוי, דברי חכמים שפרשו לנו שכר וענש שמענו ולא קימנו דבריהם, ובתוך כך שמעתי קול שאומרים אלי: בר לנאי, בר לנאי, לך לאורחך [פרוש: בן לוי, בן לוי, לך לדרךך], ובאתי כמזכיר אותך שלא תפתח פיה בשום תפלה בעד כחות הנדונים בגיהנם ולילך ולהתפלל בעדם, הלא כתיב עליהם (מלאכי ג כא), שיהיו אפר תחת כפות רגלי הצדיקים, עד כאן לשון הזהר.

צריך לזכר תמיד שכל העולם הזה הוא הבול

ב. על כן לא יקל האדם בעיניו, ויזכר את מעמדו בעולם השפל שהוא הבול וריק, והוא להוט אחר עסקיו ומחיתו בכדי שישכח לגמרי עבודת בוראו ותברך שמו ברוך הוא, ולא ישים אל לבו לקבע ללמד שעור אחד בתמידות, ואם אין ביכלתו ללמד בעצמו, אזי יקבע לו זמן שישמע לקול המוכיחים אותו, אז ישמע באזנו ויתחרט, ושב ורפא לו.

רק תורה ומצוות מגינים עליו בעולם העליון

כא. ויזכר שסוף האדם הוא למיתה, ואי אפשר לו

לְהַפְטֹר מֵהַדִּין הָעֲלִיּוֹן זֹלַת תּוֹרָה וּמַצּוּוֹת הַמְּגִינִים עָלָיו,
וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם יִתְבוּנָן הָאָדָם תַּכְּף בְּקוּמוֹ, בְּמַסְתָּרִים תִּבְכֶּה
נַפְשׁוֹ עַל חַטָּאת נַעוּרָיו וּפְשָׁעָיו וַיֵּאָנַח בְּשִׁכְרוֹן לֵב.

אָפֵן הָאָנְחָה עַל הַחַטָּאִים

כב. וְכָתְבוּ בְעֲלֵי מוֹסֵר, כְּשֶׁהָאָדָם נֵאָנַח עַל חַטָּאָיו, יֹאמֵר
אֵל לִבּוֹ: לְבִי, לְבִי, אֲשֶׁר הוּא קָשָׁה כְּאֶבֶן וּבִלְתִּי נִמְס
מֵרֵב מְרִיף הַקָּשָׁה, בְּזִכְרָךְ, וְאִם נַעֲשִׂיתָ בְשִׁבִיל
הַחַטָּאִים וּפְשָׁעִים כְּבִרְזֵל וְכְאֲבָנִים, אִף עַל פִּי כֵן רְאוּי לָךְ
לְהַפְתֵּחַ מֵרֵב אֲנִחוּתִי, הַמְשַׁבֶּרֶת הָרִי בְרִזֵּל וְהָרִי אֲבָנִים.

סדר הלימוד ליום **כח אייר** [יום 235 בשנה]

יותר טוב להתאנח בעולם הזה על החטאים

כג. הַטּוֹב לָךְ לְהִמָּתִין עַד כִּי תִפְתַּח לָךְ שׁוֹחָה בְּמָקוֹם צָר
וְאֶפֶל בְּקִבְרֵךְ, כִּי אַז תּוֹלַע קָטָן יִפְתַּח מוֹרְשֵׁי לְבָבְךָ
וַיִּבְדֵּק הַיֵּטֵב כָּל חֲדָרֵי לְבָבְךָ, וַיַּחֲפֹשׂ מְזוֹנוֹ בְּכָל קְרִבֵי מַעֲיָךְ,
וַיֵּצֵא יֵצֵא וַיֵּשׁוּב כְּבַעַל הַבַּיִת בְּאַפְדָּנוֹ [פְּרוּשׁ: בְּאַרְמוֹנוֹ].

אמנם יותר טוב לך להפתח עתה אל גְּנוּחֵי וּיְלֻלָה עַל
חַטָּאִי וּפְשָׁעֵי אֲשֶׁר הִרְבִּיתִי הִלְכָתִי אַחֵר תֵּאֲנוֹת
לְבִי, וּמָה אַעֲשֶׂה לְיוֹם הַפְּקָדָה, כִּי יִבְקֹשׁ חֲשׁוֹבוֹנִי? וּמָה
אָשִׁיב עַל עוֹוֹנִי?

כד. וְהִנֵּה כְּאֲשֶׁר יַחֲשֵׁב הָאָדָם כֵּן וַיִּשְׁלִיךְ אֶת גְּאוֹתוֹ
וַיִּשְׁמַע לְקוֹל הוֹרִים וּמוֹרִים וַיִּקְבַּע עֵתִים לַתּוֹרָה
בְּכָל יוֹם, אַזִּי אֶפְלוֹ שְׁלֵא יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, יוֹכֵל לְהִרְפֹּא עַל
יְדֵי תִפְלַת נִשְׁמָתָן שֶׁל צְדִיקִים.

כה. ומִכַּל שֶׁכֶּן כְּשִׁיתְעוֹרֵר בְּעֲצָמוֹ לְשִׁמְעַ לְדַבְרֵי הַמּוֹרִים
 דְּרַכֵּי צְדָק וַיַּעֲשֶׂה עַל יְדֵי זֶה תְּשׁוּבָה, אֲזִי מַעֲלֹתוֹ
 גְּדוּלָּה מְאֹד, וַיִּנְצַל מֵעַנְשֵׁי הַמָּרִים וְקָשִׁים הַנּוֹזְכִּים לְעֵיל,
 זוֹלַת שְׂכָרוֹ אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעֵקֶב שְׂכָרוֹ, "מָה רַב טוֹבָךָ אֲשֶׁר
 צָפַנְתָּ לִירְאִיךָ" (תהלים לא, ט), אָמֵן.

פְּרִשְׁת בַּמִּדְבָּר פָּרָק ט"ז

א. כְּתִיב (דְּבָרִים ו, ז) "וְשִׁנַּנְתֶּם לְבַבְיֶךָ וְגו', אֲזַהְרֶה לְאָב
 שְׁמֹחֵיב לְלַמֵּד בְּעֲצָמוֹ עִם בְּנוֹ וּלְחַדֵּד אוֹתוֹ בְּפִלְפוּלָא,
 שְׁלֵא יִהְיֶה בְּנוֹ טַפֵּשׁ בַּתּוֹרָה, וְאִם הָאָב אֵינוֹ בַּעַל תּוֹרָה,
 אֲזִי הוּא מְצִיחַ "וְדַבַּרְתָּ בָּם" - שְׂיִדְבֵּר עַל לֵב הַמְּלַמְּדִים
 שְׂיִלְמְדוּ עִם בְּנָיו, וַיְדַרְיֵךְ בְּנָיו בְּמִשְׁאָ וּמִתֵּן וּבְדַרְיֵךְ אֶרֶץ,
 וּבְכֻלָּן יִדְקֶדֶק הָאָדָם הַיֵּטִב שְׁלֵא יַעֲבֹר עַל הַתּוֹרָה, חֵס
 וְשָׁלוֹם, אֶפְלוּ כְּמֵלֵא נִימָא. "בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ" - צְרִיךְ
 לְהַתְּנַהֵג בְּבֵיתוֹ בִּירְאָה וּלְהַנְהִיג בְּנֵי בֵיתוֹ שְׂיִהְיֶה בֵיתוֹ
 פְּתוּחַ לְעַנְיִים, וְשְׁלֵא יִהְיֶה בֵיתוֹ רְגִיל בְּדַבְרִים שֶׁל לְשׁוֹן
 הָרַע, וְלֹא יִשְׁמַע בְּבֵיתוֹ שׁוֹם קָלָלָה וּשְׁבוּעָה.

יַעֲקֹב אָבִינוּ הָיָה מוֹכֵן לְדוֹרוֹן, פִּיּוּס וּמִלְחָמָה עַל כֵּן טוֹב לְאָדָם שְׂיִכִּין
 עֲצָמוֹ גַּם כֵּן לֵג' דְּבָרִים אֵלוֹ

"וּבְלִכְתֶּךָ בְּדַרְיֵךְ" - יַעֲסֵק בַּתּוֹרָה כְּפִי יְכַלְתּוֹ וַיִּתֵּן צְדָקָה
 לְפִי יְכַלְתּוֹ, כְּמוֹ שְׂמְצִינוּ בְּיַעֲקֹב אָבִינוּ, שְׁהָיָה
 מוֹכֵן לְדוֹרוֹן וּלְפִיּוּס וּלְמִלְחָמָה: לְדוֹרוֹן - זֶה מִתְּנֹת
 עַנְיִים, דְּאֶקְרִי דוֹרוֹן לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כַּנּוֹזֵךְ בְּזַהַר כְּמָה
 פְּעָמִים, וּלְפִיּוּס - זֶה תְּפִלָּה, לְרִצּוֹת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בַּתְּפִלָּה וּבַתְּחִנּוּנִים, וּלְמִלְחָמָה - הֵינּוּ מִלְחָמַת הַתּוֹרָה,

וּבִזְהָרָה הָיָה מַתִּישׁ כַּח שֶׁל עֲשׂוֹ הַרְשָׁע וְשֶׁר סַמָּא ל'. עֵינַן שָׁם
בְּזִהְרָה פְּרָשְׁתָּ וְאֶתְחַנַּן (עמוד תקי"ג בסוף העמוד) (דף רסט עמוד א).

"וּבְשִׁבְבָךְ" - לְהַתְנַהֵג בְּקִדְשָׁה לְיַחַד שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּקִרְיַאת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ, וְיִקְדָּשׁ
עֲצָמוֹ בְּשַׁעַת תְּשֻׁמִּישׁ.

"וּבְקוּמָךְ" - לְהִזְדַּרֵּז לְעַמֵּד וּלְהַתְפַּלֵּל וּלְתַנּוּ שִׁירוֹת
וּתְשַׁבְּחוֹת לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל
שְׁהַחֲזִיר לוֹ נְשַׁמְתוֹ, וְאַחַר כֵּךְ יַעֲסֹק בְּטִיב הָעוֹלָם
בְּמִשְׁאֵל וּמִתֵּן בְּאַמוּנָה.

ג. עַל כֵּן טוֹב לְאָדָם שְׂיִכִּין עֲצָמוֹ גַּם כֵּן לְג' דְּבָרִים
הַנִּזְכָּרִים לְעִיל: לְדוּרוֹן וּלְפִיוֹס וּלְמַלְחָמָה. דוּרוֹן הוּא
מִתְנַהֵג לְעֵנִיִּים קָדָם הַתְּפִלָּה - שֶׁהִיא הַפִּיּוֹס, וְאַחַר כֵּךְ יִקְבַּע
עֵתִים לְתוֹרָה - שֶׁהוּא הַמְּלַחְמָה.

סדר הלימוד ליום כט אייר [יום 236 בשנה]

רבי אליעזר מגלה לרבי עקיבא סתרי תורה

וַיֵּמָר לִי לְהַעֲרִיךְ גְּדֹל מַעֲלַת מְלַחְמַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
בְּזִהְרָה פְּרָשְׁתָּ וַיִּרְא (דף צ"ח עמוד א) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:
כִּי־כִשְׁחָלָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, הָאִי יוֹמָא עָרַב שַׁבַּת הָיָה

קנדה) פרוש הזהר בלשון קדש:

זו הקרבן שפלוגי הקריב לנו, ומכריזין כרוז: וי לאותו פלוגי, שנטה אחר
אל זר ועבד לאל נכר וכי'.

קנה) פרוש הזהר בלשון קדש:

כשחלה רבי אליעזר הגדול, אותו יום ערב שבת היה, והושיב לימינו את

וְאוֹתֵיב לִימֵינִיה הוֹרְקָנוּס בְּנוֹ, וְהָיָה מְגֵלָה לִיה עֲמִיקְתָּא
וּמִסְתַּרְתָּא, וְעָאלוּ קַמֵּיה חֲכָמֵי הַדּוֹר וְאוֹלֵיט לְהוּ עַל דְּלָא
אַתּוּ לְשִׁמְשָׂא לִיה, בְּכָה רַבִּי עֲקִיבָא וּבְקִשׁ מֵאֲתוּ שְׂיִלְמַד
אַיְזָה דְּבַר עֲמוּ קָדָם מוֹתוּ.

ד. פִּתְח רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּמַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה, וְאַתָּא אִשׁ וְאַסְחָר
לְתַרְוֵיהוֹן, אָמְרוּ חֲכָמֵי הַדּוֹר: לֵית אָנָּן חֲזִינָן לְמַשְׁמַע
דָּא. נִפְקוּ וְעָמְדוּ בַּפְתַּח הַחוּצָה וְכוּ', וְהָוֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אוֹלִיף לְרַבִּי עֲקִיבָא ג' מֵאוֹת הֶלְכוֹת בְּבִהְרַת עֲזָה, וְאַחַר
כֶּף אוֹלִיף לִיה סוּדוֹת בְּשִׁיר הַשִּׁירִים וְכַד הָוֵי מְטִי לְפָסוּק
(שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ה): "סִמְכוּנֵי בְּאֲשִׁישׁוֹת רַפְדוּנֵי בַּתְּפוּחִים כִּי
חוֹלֵת אֶהְבֶּה אָנִי", לָא הָוֵי יָכוֹל רַבִּי עֲקִיבָא לְמַסְבֵּל,
וְאַרְיִם קָלִיָּה בְּכִיָּה וְלָא הָוֵי מְמַלֵּל מְדַחִילוּ דְשְׂכִינְתָּא
דְהָוֵי תַמְזָן.

פִּי וְאַחַר כֶּף הַשְּׁבִיעֵ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֶת רַבִּי עֲקִיבָא, שְׁלָא
יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוּם חַד פְּסוּק מִן שִׁיר הַשִּׁירִים, כִּי

הוֹרְקָנוּס בְּנוֹ, וְהָיָה מְגֵלָה לוֹ סַתְרֵי תוֹרָה, נִכְנָסוּ אֵלָיו חֲכָמֵי הַדּוֹר, קָלַל
אוֹתָם עַל שְׁלָא הִגִּיעוּ לְשִׁמְשׁוֹ. בְּכָה רַבִּי עֲקִיבָא וּבְקִשׁ מִמֶּנּוּ שְׂיִלְמַד עֲמוּ
אַיְזָה דְּבַר קָדָם מוֹתוּ.

קנו) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

פִּתְח רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּמַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה, יִצְאָה אִשׁ וְהִקִּיפָה אוֹתָם. אָמְרוּ חֲכָמֵי
הַדּוֹר: "אֵין אָנּוּ רְאוּיִים לְשִׁמְעַ דְּבָרֵי תוֹרָתָם". יִצְאוּ וְעָמְדוּ בַּפְתַּח הַחוּצָה
וְכוּ', וְהָיָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְלַמֵּד לְרַבִּי עֲקִיבָא שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הֶלְכוֹת בְּבִהְרַת עֲזָה,
וְאַחַר כֶּף לְמַד אוֹתוֹ סוּדוֹת בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, וּכְשֶׁהִגִּיעַ לְפָסוּק: "סִמְכוּנֵי
בְּאֲשִׁישׁוֹת רַפְדוּנֵי בַּתְּפוּחִים כִּי חוֹלֵת אֶהְבֶּה אָנִי" - לָא הָיָה יָכוֹל רַבִּי עֲקִיבָא
לְסַבֵּל, הָרִים קוֹלוֹ וּבְכָה, וְלָא יָכַל לְפַתַּח פִּיו מִפְּחַד הַשְּׂכִינָה שְׂשִׁרְתָּה שָׁם.

קנז) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

וְאַחַר כֶּף הַשְּׁבִיעֵ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֶת רַבִּי עֲקִיבָא, שְׁלָא יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוּם פְּסוּק

היכי דלא לחרב עלמא, כי העולם אין כדאי להשתמש בסוד שיר השירים שהיא קדש קדשים, לבתר זה נפיק רבי עקיבא וזלגו עינוהי דמעין ואמר: וי לעלמא דאשתאר יתום מנך רבי אליעזר, ואחר כך עאלו חכמי הדור ודברו עמו, וכשראה רבי אליעזר שהוא קרוב ליציאת נשמתו, הניח ידיו על לבו ואמר: עלמא עלאה, נהירו ובוצינא יגזו בך. שתי תורות ישתכחון יומא דין מן עלמא דין, ובאותו הפעם לא היה רבי עקיבא אצלו, ושאלו ליה חכמי הדור: סנדל של יבום מקבל טמאה או לאו, אמר רבי אליעזר: טהור, ויצאה נשמתו בטרה.

י. כהן במוצאי שבת בא רבי עקיבא לבקרו, ומצאו שמת רבי אליעזר קרע ללבושיה ובכה וכו', והיה צונח ואמר: שמיא, שמיא, אמרו לשמשא ולסיהרא, דנהירו דהוי יתיר מנהון והא אתחשף.

אחד מן שיר השירים, כי אהרת העולם יחרב, שאין העולם כדאי להשתמש בסוד שיר השירים, שהיא קדש קדשים. לאחר מכן יצא רבי עקיבא כשמעיניו זולגות דמעות ואמר: "וי לעולם שנסאר יתום ממך רבי אליעזר", ואחר כך נכנסו חכמי הדור ודברו עמו, וכשראה רבי אליעזר שהוא קרוב ליציאת נשמתו, הניח ידיו על לבו ואמר: "עולם העליון, האור והארה יגזו בך. שתי תורות ישתכחו היום הזה מן העולם הזה". ובאותו הפעם לא היה רבי עקיבא אצלו. ושאלו אותו חכמי הדור: "סנדל של יבום מקבל טמאה או לאו?" אמר רבי אליעזר: "טהור". ויצאה נשמתו בטרה.

קנח) פרוש הזהר בלשון קדש:

במוצאי שבת בא רבי עקיבא לבקרו ומצא את רבי אליעזר שמת, קרע את בגדיו ובכה וכו', והיה צונח ואומר: "שמים, שמים, אמרו לשמש וללבנה - שהאור אשר היה מאיר עוד יותר מהם - נחשף."

סדר הלימוד ליום א סיון [יום 237 בשנה]

הָאָדָם צָרִיף לְהִתְפַּלֵּל שְׂיָמוּת מִיַּתַּת נְשִׁיקָה

אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה: בְּשַׁעָה שֶׁנִּשְׁמַת הַצַּדִּיק רוּצָה לְצֵאת מֵהַגּוֹף, אֲזִי הִיא בְּשִׂמְחָה מִחֲמַת הַבְּטָחוֹן שֶׁיִּקְבַּל שָׂכָר בְּעוֹלָם הַבָּא, וּכְשֶׁרוּצָה הַשְּׂכִינָה וּמִלְאָכִין קְדִישִׁין וְנִשְׁמוֹת צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים הוֹלְכִין לְקַרְאָתָהּ לְלוֹת אֶת הַנְּשָׁמָה, אֲזִי הִיא יוֹצֵאת בְּמְרוּצָה מֵהַגּוֹף אֲשֶׁר הִיא שָׂם וּמִשְׁתַּחֲוֶה אֶרְצָה נֶגֶד הַשְּׂכִינָה (עין שם בַּמִּדְרָשׁ הַנּוֹעֵלִם וְתִמְצָא נַחֵם).

עַל כֵּן צָרִיף הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה כְּשִׁיבּוֹא יוֹם קִצּוֹ שֶׁתְּבוֹא הַשְּׂכִינָה אֵלָיו וְיָמוּת מִיַּתַּת נְשִׁיקָה, מִיַּתַּת שֶׁל שִׁיבָה טוֹבָה, וּכְשֶׁהַשְּׂכִינָה בָּאָה אֵלָיו, אֲזִי שֶׁלְשָׁה כְּתוּת מִלְאָכִים עִמָּה: אַחַת אוֹמַרְת שָׁלוֹם וְכוּ'.

פָּרָק ט"ח

א. כְּתִיב (מְשָׁלִי כ, כז) "נִרְ ה' נִשְׁמַת אָדָם", פָּרַשׁ בְּזֵהָר פָּרַשַׁת מְשִׁפְטִים (דָּף צ"ט עמוד ב') וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, "נִר" הוּא רְאִשֵׁי תְבוּת: נִשְׁמָה רוּחַ, דְּאֲנוּן מְאִירִין כְּחֵדָא, וְנִשְׁמָה אִיְהִי קְדִישָׁא מְאֹד, [פְּרוּשׁ: שְׁהִם מְאִירִים כְּאֶחָד, וְהַנְּשָׁמָה הִיא קְדוּשָׁה מְאֹד] עַל כֵּן הִיא מִתְעַטֶּפֶת בְּרוּחַ דְּגַמַּת מְלָבוּשׁ. וַיֵּשׁ עוֹד בְּאָדָם וְהוּא בְּחִינַת הַנֶּפֶשׁ וְהוּא לְמַטָּה מִהַרוּחַ, כִּי הַנְּשָׁמָה שְׂרוּי בְּמַחַ, בְּמִקּוֹם הַנְּחַת תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, וְהַרוּחַ בְּלֵב נֶגֶד תְּפִלִּין שֶׁל יָד הַשְּׂמְאֵלִית, וְהַנֶּפֶשׁ הִיא בְּכַבֵּד שֵׁישׁ בּוֹ רְבוּי דָם, וּכְנֶגֶד הַנֶּפֶשׁ צִוָּה הַקְּדוּשׁ

בְּרוּךְ הוּא לְקַיֵּם מִצְוֹת צִיצִית כְּדֵי שְׁיֵהיוּ הַשְּׁלֵשָׁה מִצְוֹת
הַנִּזְכָּרִים מֵאִירִים לְכָל חֵלֶק נִפְשׁ רִיחַ נִשְׁמָה.

כָּל טְפֵי דָמִים שֶׁבְּגוֹף הַמָּה בְּמִנְיָן וּבְמִשְׁקָל לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְכָל אֲבָרֵי וּגְיָדֵי הָאָדָם הַמָּה לְעַבֵּד עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

ב. וַיְדוּעַ מֵאֲמָרֵי רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוֹנֵם לְבָרְכָה (סוֹטָה פָּרָק יז עמוד
,א) כִּי בְּמִצְוֹת צִיצִית יֵשׁ חוּט אֶחָד שֶׁל תְּכֵלֶת, מִשּׁוּם
דִּתְכַלֵּת דוּמָה לְרָקִיעַ וְכוּ' וּלְכַסֵּא הַכְּבוֹד, וְעַל כֵּן מִצְוֹת
צִיצִית הוּא חוּט אֶחָד שֶׁל תְּכֵלֶת לְקַדֵּשׁ הַנֶּפֶשׁ בַּכְּבוֹד, לְפִי
שֶׁעָקַר הַדָּם וְהִכְעֵס הוּא בַּכְּבוֹד, וְלָכֵן כָּבִ"ד הוּא חֶסֶר וְאִ"ו
מִכְּבוֹ"ד הַשָּׁמַיִם, וּכְשֶׁהָאָדָם נֹזֵהר בְּנִפְשׁוֹ לְבַלְתִּי לְחֻטָּא
בָּהּ, הָרִי הוּא מְשַׁעֲבֵד גַּם הַנֶּפֶשׁ תַּחַת הַקָּדוֹשׁ בְּשִׁלְמוֹת.
אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֵלְקוֹ, כִּי כָּל טְפֵי דָמִים שֶׁבְּגוֹף הַמָּה
בְּמִנְיָן וּבְמִשְׁקָל לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָל טְפֵי דָמִים
וְכֵן אֲבָרָיו וּגְיָדָיו שֶׁל הָאָדָם הַמָּה לְעַבֵּד עֲבוֹדַת ה'.

סדר הלימוד ליום **ב סיון** [יום 238 בשנה]

י"ח חליות בשדרה כנגד י"ח ברכות בתפלה

ג. כִּי יֵשׁ בְּאָדָם י"ח חֲלִיּוֹת בַּשְּׁדֵרָה, שֶׁהֵן נִגְדֵי י"ח בְּרָכוֹת
בַּתְּפִלָּה שֶׁתְּקַנּוּ אֲנָשֵׁי כְּנִסַּת הַגְּדוּלָה, וְכָל טַפַּת זָרַע
הַיּוֹצֵא דֶרֶךְ ח"י חֲלִיּוֹת לְבִטְלָה, אֲזִי הָעֵנֶשׁ הָרֵאשׁוֹן,
שֶׁתְּפִלְתוֹ בִּי"ח בְּרָכוֹת אֵינָם מְרַצִּים וּמְקַבְּלִין אֶצֶל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, כִּי הַזָּרַע הוּא בָּא מִמֶּח, מִן הַמְּקוֹם שֶׁהַנֶּשְׁמָה
הַטְּהוֹרָה שְׂרוּיָה שָׁם, אֲזִי הוּא מוֹסֵר הַקָּדוֹשׁ בְּיָדֵים
לְמְקוֹם טְנוּפֹת הַסְּטָרָא אַחְרָא, וּמְכַל שְׁכָן כְּשֶׁאָדָם מוֹצִיא
זָרַע בְּמְקוֹם טְמֵאָה, בְּנִדְהָ אוֹ בְּאַרְמִית אוֹ בְּנָשִׁים הָאֲסוּרוֹת
לוֹ מִן הַתּוֹרָה.

"הרשעים כִּים נגרש"

ד. וְכָל מִי שְׁאִינוּ נִזְהָר בְּחֵטָא זֶה וּמִגְרָה יֵצֵר הָרַע
בְּנִפְשֵׁיהּ, וּמְכַל שְׁכַן אוֹתָן שְׁמֵדבָּרִים דְּבָרֵי נְבִלוֹת
בְּפִיהֶם עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (ישעיה נז כ): "וְהָרְשָׁעִים כִּים נִגְרָשׁ"
וּמִקְרָא מְלֵא הוּא (בראשית לח, ז): "וַיְהִי עַר רַע בְּעֵינֵי ה'
וַיִּמִּיתֵהוּ ה'" עַל שֶׁהוֹצִיא זָרְעוֹ לְבִטְלָה.

וְהִנֵּה אֶעֱתִיק לָךְ בְּקִצְרָה הַצָּרִיף לְעִנְיָנֵנוּ מֵהַ שְׁמָצְאָתֵי
בְּסִפֵּר "נְחֻלַת יְהוֹשֻׁעַ", שֶׁחִבֵּר הָרַב מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ הָעֶשִׂיל הַכֹּהֵן, בֶּן מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי שְׁלֵמָה ז"ל
מִקְרָאקָא, שֶׁהָיָה אַב בֵּית דִּין וְרֹאשׁ מְתִיבְתָא בְּקִהְלַת קֹדֶשׁ
בְּאַסְקֵעוּיץ וְאַחַר כֵּף הוּא נִתְקַבֵּל לְמוֹרָה צָדֵק בְּקִהְלַת
קֹדֶשׁ רַעֲכַנִיץ, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, בְּפִרְשַׁת מְשֻׁפָּטִים (שְׁמוֹת כב כח):
"מְלֹאֲתָךְ וְדַמְעָךְ לֹא תֵאָחַר בְּכוֹר בְּנִיךָ תִּתֵּן לִי", וּפְרֹשׁ
רַש"י ז"ל: "מְלֹאֲתָךְ" - אֵלוֹ הַבְּכוֹרִים, 'וְדַמְעָךְ' - זֶה
הַתְּרוּמָה וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֵהוּ לְשׁוֹן דְּמַעַ", עַד כָּאן לְשׁוֹן רַש"י
ז"ל, וּכְדֵי לְיִשָּׁב הַנְּזַכָּר לְעִיל צָרִיף לְיִשָּׁב גַּם כֵּן פְּסוּק
הַקּוֹדֶם, וְגַם צָרִיף עֵיוֹן, דְּרַש"י ז"ל כָּתַב דְּלֹא יָדַע לְשׁוֹן
דְּמַעַ וְכוּ', וּבְמִסְכַּת תְּמוּרָה דָּף ד' (עמוד א) פֶּרֶשׁ רַש"י:
"דְּמַעָךְ" - זֶה תְּרוּמָה, לְפִי שֶׁהִיא מְדַמְעַת וְעוֹלָה בְּאַחַד
וּמֵאָה מְפִיק לָהּ קָרָא בְּלְשׁוֹן דְּמוּעַ, וְעוֹד יֵשׁ לְעִין
בְּתוֹסְפוֹת: "וְדַמְעָךְ" - זֶה תְּרוּמָה, לְפִי שֶׁהִיא מְדַמְעַת
וְעוֹלָה בְּאַחַד וּמֵאָה, לְפִי פְרוּשׁ רַש"י, וְלֹא נִהְיָא [פְרוּשׁ:
וְלֹא נִרְאָה], דְּזֶה אֵינוֹ אֶלָּא מְדַרְבָּנָן, וְהָרַב רַבִּי מִשֶּׁה
מְפונטוֹיזָא פְרֹשׁ, דְּלִכְךָ קָרָא לְתְרוּמָה "דְּמַעַ", לְפִי
שְׁנוּהֶגַת בְּלַח, וּבְכוֹרִים אֵינוֹ אֶלָּא בִיבֵשׁ, עַד כָּאן, וְעַל

כְּרַחֵף מְכַרַח לומר, דְּהִתּוֹסְפוֹת פְּרָשוּ, דְּלִשׁוֹן דְּמַעְפָּה הוּא מְלִשׁוֹן דְּמַעוֹת, (ועינן ב"מאיר נתיב" ועינן בְּרַקְנִטִי) דְּפָרְשׁוּ גַם כֵּן "דְּמַעְפָּה" - לִשׁוֹן דְּמַעוֹת, "לֹא תֵאָחֵר" - כְּמוֹ הַטְפִּין הַיּוֹרְדִים מִן הָעֵינַן.

סדר הלימוד ליום ג סיון [יום 239 בשנה]

אזְהַרְתָּ הַתּוֹרָה עַל פְּגַם הַבְּרִית

ה. וְהִנֵּה אֵימָא בְּשׂ"ף פְּרָשַׁת כִּי תֵצֵא (דף נה): "כִּי תִהְיֶינָה לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאֶחָת אֶהְיֶיבָה וְהָאֶחָת שְׁנוּאָה" וְכוּ' (דְּבָרִים כֹּא טו) - יֵשׁ לְפָרֵשׁ פְּרָשָׁה זֹו עַל אֲשֶׁתוֹ שֶׁל אָדָם וְעַל לִילִית הָרִשְׁעָה, הֵן שְׁתֵּי נָשִׁים, וּלְפִי שְׂאָחַד מְנִי אֶלְף נֶצוּל מַחְטָא זֶה שֶׁל הוֹצָאָת שׂ"ז לְבִטְלָה, בָּאָה הַתּוֹרָה לְהַזְהִיר, שְׁלִפְחוֹת טְפָה רֵאשׁוֹנָה יִשְׁמַר אוֹתָהּ, וְזֶהוּ "וְהָיָה הַבֵּן הַבְּכוֹר לְשִׁנְיָאָה" - כְּדִי שְׂכִיּוֹם הַנְּחִילוֹ אֶת בְּנָיו" - שֶׁהוּא יוֹם הַמִּיתָהּ, יִהְיֶה נִזְכָּר עַל אוֹתָן שְׂדִין וְרוֹחִין וְלִילִין, שְׂבָאִין מֵאוֹתָן טְפוֹת שׂ"ז לְבִטְלָה, וְקִרְאָם הַזֶּהר (חֶלֶק א דף ג נד עמוד ב), שֶׁהֵן הֵן נִגְעֵי בְנֵי אָדָם, וּבְעַת קְבוּרָתוֹ רוֹצִים לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ וְאֵינָן יְכוּלִין, לְפִי שְׂמַתְגַּבֵּר עֲלֵיהוֹן בֵּן הַבְּכוֹר.

לְהַתְפַּלֵּל בְּדַמְעוֹת

ו. וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב (תְּהִלִּים קִיט, קלו) "פְּלָגִי מִיַּם יָרְדוּ עֵינַי עַל לֹא שְׂמָרוּ תוֹרָתְךָ", וְלֹא אָמַר 'שְׂמָרְתִּי', אֶלָּא לֹא "שְׂמָרוּ" תוֹרָתְךָ. פְּרוּשׁ: הָעֵינַיִם יְדַמְעוּ דְּמַעָּה, מִפְּנֵי שְׂפָגְמוּ בְּרֵאֵיהּ, הָעֵינַן רוֹאֶה וְהֵלֵב חוֹמֵד וְכֹל מַעֲשֵׂיךָ - הַכֹּל הִיא בְּגָרָם רֵאֵיתָ הָעֵינַן, שְׂמַכִּיא הָאָדָם לִיְדֵי קָרִי,

והדמעות הן תקון קרי, כי הזרע בא ממח, וגם הדמעות באין מן המח, לכן צריך האדם להתפלל דוקא בדמעות, וכן כשהוא מתאבל על חרבן בית המקדש ועל אדם כשר שמת.

שמחה של מצוה - ואבלות על חרבן בית המקדש, מכניעים כוחות הטמאה

ז. ואיתא בזהר (חלק ב דף קעח, חלק ג דף ס:) ובכתבי האר"י (עץ חיים שער מט דף קיג:) שאותן שתי זונות שהיו בימי שלמה (מלכים א ג טז) המה מחל"ת ולילי"ת, למחלת יש לה תע"ח מחנות כמנין מחל"ת, ולילי"ת יש לה ת"פ מחנות כמנין לילי"ת, ובשמחה של מצוה מכניע האדם למחל"ת ומחנותיה, וכשמתאבל האדם לצורך מצוה אז הוא מכניע הלילי"ת, וזהו נראה לי פרוש הפסוק (קהלת ז ב): "טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה" כי באבלות הוא מכניע שתי כתות יותר.

סדר הלימוד ליום ד סיון [יום 240 בשנה]

רמז בהבאת בכורים - לבטל את שתי הקליפות "מחלת" ו"לילית" ח. והנה ידוע שהבאת בכורים הייתה בשמחה גדולה, כמו שאמרינן במסכת בכורים (פרק ג משנה ג ד), שהחליל היה מכה לפניהם ודברו הלויים בשיר, ולזה נראה לומר, דלכן אמר הכתוב: "מלאתך" - זו בכורים שמביאים אותה בשמחה, ודמעך" - זו דמעות, ובזה הוא מכניע שתי נשים: מחל"ת ולילי"ת, שלא יהיה רשות להם להחטיאך, ואם כן - בכור בניך תתן לי" - בקדשה,

שְׁהִיא טְפָה רֵאשׁוּנָה, לְכֵן סִמַּךְ לִיה - "וְאֲנָשִׁי קִדְשׁ תִּהְיוּן לִי" - כִּי מִי שֶׁשׁוּמֵר הַבְּרִית נִקְרָא "קִדּוּשׁ", לְכֵן מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִיתוֹ, יֵרָאֶה לְהוֹרִיד דְּמָעוֹת בְּתַפְלָתוֹ, וְאִזּוּ הוּא מְכַנֵּיעַ הַנִּגְעֵי בְּנֵי אָדָם, כִּי שְׁעָרֵי דְמָעוֹת לֹא נִנְעָלוּ (בְּרִכּוֹת לב עמוד ב), וְכֵן מְצִינּוּ בְּדוּד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם שֶׁאָמַר (תְּהִלִּים ו ז) : "מִטְּתִי בְּדַמְעָתִי עֲרָשֵׁי אִמָּסָה", וְאוֹמֵר (שֵׁם מִב ד) "הֲיִתָּה לִי דְמְעָתִי לְחֵם" וְכו'.

אֲזַהֶרָה גַם לְנָשִׁים לְזַהֵר מִהַרְהוּרִים רָעִים, וְתוֹעֵלֶת קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה

מ. הִנֵּה הָאָר"י ז"ל הִזְהִיר גַּם כֵּן לְנָשִׁים לְקָרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה, כִּי קְרִיאַת שְׁמַע מְבַטֵּל נִגְעֵי בְּנֵי הָאָדָם, וְכִמוֹ שֶׁהָאֲנָשִׁים הֵן מְצִוִּים עַל עֲוֹן קְרִי, שֶׁלֹּא יִהְרָהּרוּ בַּיּוֹם כְּדִי שֶׁלֹּא יִבֹּאוּ לִידֵי טְמֵאָה בְּלִילָה, כִּף הַנָּשִׁים מְצוּוֹת לְבַלְתִּי לְהַרְהֵר הַרְהוּרִים רָעִים, וְקְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה הוּא תְקוּן קְרִי, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ, וְזוֹ דְבָרִי פִי חֶכֶם חֵן.

א. יֵשׁ לוֹמֵר, דְּנוֹכַל לְפָרֵשׁ הַכְּתוּב: "כִּי תִהְיֶינָה לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים אַחַת אֲהוּבָה" - שֶׁהִיא מְחַלֵּת, שֶׁהִיא נִרְאִית לְבְנֵי אָדָם מְקַשְׁטֵת, וְתָמִיד הִיא בְּמַחּוּל וּבְשָׁחוּק, וְהַשְּׁנוּאָה הִיא לִילִי"ת הַרְשָׁעָה, שֶׁהִיא תָּמִיד מִיִּלְלַת וְעוֹסֶקֶת בְּבִכְיָה, לֹא יוֹכֵל לְבַכֵּר אֶת בֶּן הַבְּכוֹר, שֶׁהוּא נוֹלָד מֵאִשְׁתּוֹ הָרְאוּיָה לוֹ, כִּי צָרִיף הָאָדָם לְזַהֵר תָּמִיד עַל כָּל פְּנִים טְפָה רֵאשׁוּנָה שֶׁיִּדְבֵּק בְּאִשְׁתּוֹ.

אם ימהר לעשות תשובה יהיה טוב לו

י. וְכֵל מִי שֶׁנִּכְשַׁל, חָס וְשָׁלוֹם, בְּעוֹוֹן זֶה יַעֲיֵן לְעִיל פְּרָק ב' וְלִקְמֵן פְּרָק ס"ט וּפְרָק ע', וַיִּמְהַר בְּתִשְׁבּוּבָה, וְאִזּוּ טוֹב יִהְיֶה לוֹ אֲמֵן סָלָה.

פָּרָק ט"ט

פְּרִשְׁת נְשֵׂא

א. צָרִיךְ הָאָדָם לְדַעַת, כִּי הַמַּחְל"ת הַנִּזְכָּרַת לְעִיל בְּפָרָק ס"ח, הִיא וְכַת שְׁלָה, לְפַעְמִים הִיא נִרְאִית לְפָנֵי הָאָדָם אֲף בְּהֶקִּיץ, וְהִיא נִרְאִית אֵלָיו כְּאִלוּ הִיא אִשָּׁה יָפָה וּמִרְאִית לוֹ פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְשׁוֹחֲקַת עִם הָאָדָם וּמִיִּלְדַת בָּנִים מִמָּנּוּ הַנִּקְרָאִים (הוֹשַׁע ה' ז) "בָּנִים זָרִים", (לְשַׁעֲיָה א ד) "בָּנִים מִשְׁחִיתִים", וּלְבִסּוּף הִיא הוֹרְגַת אוֹתוֹ וְאֵת זָרְעוֹ וְכָל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ. כְּאֲשֶׁר שְׁמַעְנוּ מִהַמַּעֲשֶׂה שְׁנַעֲשֶׂה בְּיַמֵּינוּ וְאוֹמֵר לָךְ אִיזִי גּוֹפֵא דְעַבְדָּא כִּךְ הָיָה:

סדר הלימוד ליום ה סיון [יום 241 בשנה]

מַעֲשֶׂה נוֹרָא מַעִיר פּוֹזְנָא

ב. כִּי בְּשַׁנַּת תַּמ"א וְתַמ"ב לְאֶלְף ה' הָיָה בֵּית אָחָד שֶׁל אֲבָנִים עוֹמֵד בְּרַחֲבוֹת הַגְּדוֹל בְּקַהֲלַת קְדָשׁ פּוֹזְנָא, אֲשֶׁר הַמֶּרְתֵּף בְּתוֹךְ הַבַּיִת הָיָה סָגוּר וּמְסֻגָּר, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לִילָף שׁוֹם אָדָם לְתוֹךְ הַמֶּרְתֵּף, וַיְהִי הַיּוֹם, הֵלֶךְ לְשֵׁם בְּחֹר אָחָד לְתוֹךְ הַמֶּרְתֵּף, וְכִמוּ רְבִיעִית שְׁעָה מְצִאוּהוּ אֲנָשֵׁי הַבַּיִת לְהַבְּחוֹר שׁוֹכֵב עַל מַפְתָּן הַמֶּרְתֵּף מֵת, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים סִבַּת מִיתָתוֹ, וְאַחַר מִיתַת הַבְּחֹר הַנִּזְכָּר לְעִיל, כְּמוֹ שֶׁתִּי שָׁנִים, בָּאוּ הַחִיצוֹנִים לְתוֹךְ (הַפִּיר הַיּוֹד) שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת, וְכִשְׁהָיוּ אֲנָשֵׁי הַבַּיִת מְכִינִים מְזוֹן לְבִשָּׁל עַל הַכִּיָּרָה, הָיוּ מוֹצְאִין בְּקִדְרוֹת תוֹךְ הַמַּאֲכָל עֶפֶר וְאֶפֶר, עַד שֶׁלֹּא הָיָה רָאוּי הַמַּאֲכָל לְאָכֹל.

הַחִיצוֹנִים בִּלְבָלוּ אֶת הַדָּרִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת

ג. וְאַחַר כֵּךְ הָיָה יָד הַחִיצוֹנִים מִתְגַּבֵּר וְהוֹלֵךְ, עַד שֶׁבָּאוּ גַם כֵּן לְתוֹךְ הַדִּירָה שֶׁהָיוּ דָרִים שֵׁם הַבְּנֵי אָדָם, וְהָיוּ

לוקחין הכלים והמנורות שהיו בחדר תלויים לנוי, והיו זורקין את הכלים והמנורות על הארץ, אבל לא היו מזיקין לשום אדם, רק היו מבלבלים את האנשים הדרים שם, ואחר כך היו באים החיצונים לכל חדרי הבית, עד שנכנס אימתן על אנשים הדרים בבית, ובעל כרחם הכרחו לעזב את הבית ולעקר דירתם משם, והיתה יללה גדולה בקהלת קדש פוזנא, ויתיעצו הקהל יחד להתופח איך ומה לעשות, ועשו פעולות מן הכמרים הנקראים ייע"ז וויט"ר, ולא יכלו לעשות שום פעולה לגרש את החיצונים.

אין רשות לחיצונים לשלט במקום דירת בני אדם, אלא במקום חרבה ושממה, רחמנא לצלן

ד. ואחר כך שלחו שליח מיוחד אחר הבעל שם המפרסם בדורו, הנקרא מורנו הרב יואל בעל שם מקהלת קדש זאמושט, והנה תכף אשר בא הרב מורנו יואל ז"ל, התחיל להשביעם בשמות הקדושים, שיודיעו לו מאיזה סבה הם באים לבית זה, אשר היא בית דירה לבני אדם, והחיצונים - אין להם רשות לדור במקום הישוב, כי אם במקום הטנוף או במדבר. והשיבו שהבית הזה הוא שיף להם לחלוטין על פי דין ודת התורה.

ה. והתראו החיצונים שיבואו לפני בית דין הצדק שבקהלת קדש פוזנא, ואחר יום או יומים היו הדינים דקהלת קדש הנזכר לעיל הולכים עם הרב רבי יואל בעל שם, והיו יושבים בבית דין, והיו שומעים קול שאחד טוען, אבל לא ראו הבית דין שום תמונת צורה מהחיצונים.

ו. והתחיל אחד מן החיצונים לטען, כי היה איש אחד דר בבית, שהבית היה שיך לו בימים הקדמונים, ושמו היה כף וכף, והיה האיש הנזכר לעיל צורף, והיה דר עם שדית אחת, והוליד בנים זרים ובנים משחיתים וגם הוליד מאשתו גם כן בנים, והאיש צורף הנזכר לעיל היה לו אהבה יתרה ונפשו קשורה בנפשה של שדית, ולפעמים היה מכרח לבטל תפלתו ולצאת מבית הכנסת לעשות רצון השדית הנזכר לעיל.

סדר הלימוד ליום ו סיון [יום 242 בשנה]

ז. ופעם אחת היה האיש צורף הנזכר לעיל מסדר סדר בלילה ראשונה של פסח כסדר היהודים בכל תפוצות ישראל, ובתוף הסעודה קם האיש הצורף מן השלחן והלך לבית הכפסא, ואשתו היהודיה עשתה כמחריש לו, והלכה תכף אחריו לראות מה הוא עושה בבית הכפסא, וראתה דרך החור לבית הכפסא, והנה היה חדר יפה עומד שם וגם שלחן היה מלא מכלים של כסף וזהב ומטה מצעת בכל מיני יפוי, ובתוף המטה היתה אשה יפופיה מאד ערמה, והצורף הנזכר לעיל היה מדבק עמה במטה, ומרב הפחד של האשה היהודית הלכה לביתה סרה וזועפת, ואחר כך כמו רביעית שעה בא גם בעלה הצורף, והאשה היהודית לא דברה מאומה עד כעת מחר, הלכה האשה היהודית לבית הרב הגאון הגדול מורנו שעפטל זכרנו לברכה, וספרה לו כל המארכעות הנזכרים לעיל, ושלח הרב אחר הצורף, והודה הצורף, שיש לו אשה זרה, אשר היא לא מזרע האדם, ואז כתב לו הרב קמיע

אָחַד בְּשִׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים, עַד שֶׁהִכְרַח הַצּוֹרֵף לְעֹזֵב הָאִשָּׁה
הַזֶּה הֵיּא מִן הַחִיצוֹנִים.

טענות החיצונים שהירושה שיכת אליהם

ח. וְקִדְּם מוֹתוֹ בָּאָה אֵלָיו הַחִיצוֹנִית וּבִכְתָּהּ לְפָנָיו, אֵיךְ
יִנִּיחַ אוֹתָהּ וּבְנִיָּהּ, וְאַחֵר כִּף הָרֵאָתָה לוֹ פָּנִים
שׁוֹחֲקוֹת וּנְשָׁקְתוֹ וְחִבְּקָה אוֹתוֹ, עַד שֶׁהִתְרַצָּה לָהּ לִתֵּן לָהּ
וּלְזֵרָעָה חֶלֶק בְּנַחֲלָה שְׁלוֹ, וְנָתַן לָהּ הַמֶּרְתֵּף אֲשֶׁר הָיָה לוֹ
בְּבֵית. וְאַחֵר זְמַן נִשְׁתַּרְבֵּב מִלְחָמוֹת בְּמַדִּינוֹת פּוֹלִין מִן
שְׁנַת ת"ח עַד שְׁנַת תי"ח, וּמֵת הָאִישׁ הַצּוֹרֵף בְּמִלְחָמָה
הֵיּא הוּא וַיּוֹרְשׁוּ, וְעָתָה אֵין לוֹ שׁוֹם יוֹרֵשׁ, וְאַנְחָנוּ
הַחִיצוֹנִים הַיּוֹרְשִׁים, וְלָנוּ יֵשׁ חֶלֶק בְּנַחֲלַת אַבִּינוּ, עַד כָּאֵן
הַטְּעָנוֹת שֶׁל הַחִיצוֹנִים. וְהַשִּׁיבּוֹ הָאֲנָשִׁים הַדְּרִים בְּבֵית,
שְׁאַנְחָנוּ בְּכֶסֶף מְלֵא קְנִינּוֹ הַבַּיִת מִן הַצּוֹרֵף וּמִיד בָּאִי
כַחוֹ, וְאַתֶּם הַחִיצוֹנִים אֵינֶם נִקְרָאִים זֶרַע בְּנֵי אָדָם, וְעוֹד
שְׁאַמְכֶם הַשְּׂדִית הֵיּתָה כּוֹפֶה לְהַצּוֹרֵף בְּעַל כְּרָחוֹ לְדוֹר
עָמָה.

ז. וַיֵּצֵא פֶּסֶק מֵהַבַּיִת דִּין, שְׁאֵין לְהַחִיצוֹנִים שׁוֹם דִּין
וּדְבָרִים וְלֹא שׁוֹם חֶלֶק בְּהַבַּיִת הַנִּזְכָּר לְעֵיל, כִּי עֵקֶר
דִּינְתֶם הוּא בְּמַדְבָּר וְלֹא בִישׁוּב, וְאַחֵר הַפֶּסֶק הַשְּׁבִיעִי הָרַב
רַבִּי יוֹאֵל בְּעַל שֵׁם לְהַחִיצוֹנִים, שֶׁהִכְרַחוּ לְצֵאת מֵהַבַּיִת
וְאֵף מִן הַמֶּרְתֵּף לְמִקּוֹם יַעֲרוֹת וּמַדְבָּרוֹת.

הַרִי לָךְ רֵאִיָּה בְּרוּרָה, שֶׁהַעֲוֹן הַזֶּה גּוֹרֵם כְּשֶׁהָאָדָם נִדְּבַק
בְּלִילִית אוֹ בְּשְׂדִית מִן כֶּת מַחֲלַת, אֲזִי נַעֲקֵר הוּא מִן
הָעוֹלָם וְגַם מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֵין לוֹ שׁוֹם זְכָרוֹן בְּעוֹלָם.

סדר הלימוד ליום ז סיון [יום 243 בשנה]

השומר עצמו מפגם הברית אשרי לו ואשרי לנשמתו

י. על כן יתרחק האדם מן הזנות, כדי שלא יבוא אליו שדית בדמות אשה, ותדבק, חס ושלום, בו או בזרעו, וגורם רעה לעצמו. והגודר עצמו בגדר ערוה ומדבק באשת נעוריו שהיא כגפן, אז אשרי לו ואשרי לנשמתו, שלא נתן כחו לזרים, רק יהיה האדם נזהר מלהוציא זרעו לבטלה, ואם גיע אליו, חס ושלום, חטא זה על ידי אנס, אזי יראה תקף לתקן את הפגם בתשובה, ואז טוב לו יהיה סלה.

פֶּרֶק ע'

א. בריש פרשת צו כתיב (ויקרא ו ב): "זאת תורת העלה היא העלה על מוקדה" - פרש רש"י ז"ל: "אין צו אלא לשון זרוז. אמר רבי שמעון: ביותר צריך הכתוב לזרוז במקום שיש חסרון כ"ס" עד כאן לשונו, והנה פרוש רש"י צריך לבאור, מה כונת רש"י ז"ל לדרש דרוש זה דוקא בפרשה זו ולא בשאר פרשיות שבתורה, והנראה לפרש על פי הגמרא דאמרינן (ברכות כו עמוד ב): תפלה - כנגד קרבנות תקנום, תפלת שחרית - נגד תמיד של שחרית, מוספים - נגד קרבן מוסף, תפלת מנחה - נגד תמיד שבין הערבים, תפלת ערבית - כנגד איברים ופדרים שלא נתעכלו על גבי המזבח ונתפקעו מעל גבי מזבח, שזהו הירך התורה להכהנים להחזיר האברים ופדרים על גבי המזבח, ולכן ה"ה האש של המזבח יוקד כל הלילה.

סדר הלימוד ליום ח סיון [יום 244 בשנה]

בתפלת מעריב צריך האדם לכוון להחליש כח הסטרא אחרא

ב. והענין הוא מבאר בזהר פְּרֻשֵׁת תְּרוּמָה (דף קל עמוד א), כי העֶשֶׂן של כל הקרבנות הִיָּה עוֹלָה בְּמִשׁוֹר, מה שאין כן העֶשֶׂן של אֲבָרִים וּפְדָרִים שֶׁפָּקְעוּ מֵעַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ, כְּשֶׁחֻזְרִין וּמַעֲלִין אוֹתָן עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ מִבְּעָרָב, הִיָּה הָעֶשֶׂן מִתְעַקֵּם וְהוֹלֵךְ לְצַד צְפוֹן, אֲשֶׁר שֵׁם דִּירַת הַסְטָרָא אַחְרָא, וּמִן הָעֶשֶׂן הַהוּא הֵם יוֹנְקִים, וְלֹא יוֹכְלוּ לְקַטְרֵג עַל יִשְׂרָאֵל, כִּיטוֹכְשֶׁהִיָּה הָעֶשֶׂן הַהוּא הַנִּזְכָּר מִתְעַקֵּם לְאוֹתוֹ צַד צְפוֹן וְעָאֵל לְחַד נוֹקְבָא דְּבִצַּד צְפוֹן, כֹּף הַחֲבוּרוֹת שֶׁל סְטָרָא אַחְרָא הֵיוּ יוֹדְעִים מִהָעֶשֶׂן, וְהֵיוּ מִתְאַסְּפִים כָּלֵם לְשֵׁם, וְרֹאשׁ אֶחָד מִמֶּנָּה עַל כָּלֵם, וְשֵׁשִׁים אֶלֶף רַבּוּא מִחֲנוֹת שֶׁל קְלִיפּוֹת עִמָּהֶם, וְכָלֵם הֵיוּ מִתְאַסְּפִים יַחַד לְסִטְרָא צְפוֹן וְקִיָּמִים עַל פְּתָחַא חֲדָא דְּאַקְרִי "קְרִי", כִּי מֵהַהוּא פְּתָחַא דְּאַקְרִי קְרִי נִפְקִין כָּל מְקַטְרָגִים עַל יִשְׂרָאֵל, וְעַל זֶה כְּתִיב (וַיִּקְרָא כו כא-כח): "וְאִם תִּלְכּוּ עִמִּי קְרִי וְהִלַּכְתִּי אִף אֲנִי עִמָּכֶם בְּחֻמַּת קְרִי", וְהֵן הֵן הַקְּלִיפּוֹת

קנט) פרוש הזהר בלשון קדש:

וכִּשְׁהִיָּה הָעֶשֶׂן הַהוּא הַנִּזְכָּר מִתְעַקֵּם לְאוֹתוֹ צַד צְפוֹן וְנִכְנָס לְנֹקֵב אֶחָד שֶׁבְּצַד צְפוֹן, כֹּף הַחֲבוּרוֹת שֶׁל סְטָרָא אַחְרָא הֵיוּ יוֹדְעִים מִהָעֶשֶׂן, וְהֵיוּ מִתְאַסְּפִים כָּלֵם לְשֵׁם, וְרֹאשׁ אֶחָד מִמֶּנָּה עַל כָּלֵם, וְשֵׁשִׁים אֶלֶף רַבּוּא מִחֲנוֹת שֶׁל קְלִיפּוֹת עִמָּהֶם, וְכָלֵם הֵיוּ מִתְאַסְּפִים יַחַד לְצַד צְפוֹן וְעוֹמְדִים עַל פְּתָח אֶחָד שֶׁנִּקְרָא "קְרִי", כִּי מֵאוֹתוֹ פְּתַח שֶׁנִּקְרָא "קְרִי" יוֹצְאִים כָּל הַמְּקַטְרָגִים עַל יִשְׂרָאֵל, וְעַל זֶה כְּתִיב: "וְאִם תִּלְכּוּ עִמִּי קְרִי וְהִלַּכְתִּי אִף אֲנִי עִמָּכֶם בְּחֻמַּת קְרִי", וְהֵן הֵן הַקְּלִיפּוֹת אֲשֶׁר מוֹשֵׁם יוֹצְאִים וּמְעוֹפְפִים בְּלִילָה וּמִתְרָאִים לְבָנֵי אָדָם בְּלִילָה וְשׁוֹחֲקִים עִמָּהֶם עַד שֶׁמוֹצִיאִין קְרִי.

אֲשֶׁר מִשָּׁם נִפְקִין וּפְרָחִין וְשֹׁאטִין בְּלִילָה וּמִתְחַזְּזִין לְבְנֵי הָאָדָם בְּלִילָה וְשׁוֹחֲקִין עִמָּהֶם, עַד שְׁמוֹצִיאִין קָרִי, וְהֵנָּה הָעֵשֶׂן הַנּוֹזֵךְ לְעֵיל הוּא מְזוּן לְאוֹתָן הַמְקַטְרְגִים, שִׁישְׂאָרוֹ בַּמָּקוֹם וְלֹא יִתְפַּשְׁטוּ עַל הָעוֹלָם, וּכְנֻגָד זֶה תִּקְנוּ תְּפִלַּת עַרְבִית, בְּאֲשֶׁר כְּתוּב הַנּוֹזְכִים יוֹצְאִים מֵעֶרֶב רַב, וְעַל כֵּן נִקְרְאָת "תְּפִלַּת עֶרֶב" לְהַתִּישׁ כַּח הַנּוֹזְכִים, וְצָרִיךְ הָאָדָם לְכַוֵּן הַיָּטִב בְּתְּפִלַּת עַרְבִית כְּדִי לְהַתִּישׁ כַּח הַסְטֵרָא אַחֲרָא הַנּוֹזֵךְ לְעֵיל, וּבִיּוֹתֵר בְּפֶרֶט בְּגִלוּת הַמֵּר הַזֶּה.

צָרִיךְ לְזַהֵר בְּפִירוּרֵי פֶת כְּדָמִיוֹן אַבְרֵי עוֹלָה שְׁנִתְּפַקְעוּ מֵעַל גְּבֵי הַמְּזַבַּח ג. וְהֵנָּה צָרִיךְ אֲנִי עוֹד לְהַקְדִּים לָךְ הַקְּדָמָה אַחַת, מֵה שְׁמֻצָּאֵי בִּסְפֵר "שְׁנֵי לוֹחֹת הַבְּרִית" (ע' שֶׁעַר הָאוֹתִיּוֹת אוֹת ק קִדְשֵׁת הָאֲכִילָה דָף נג), דְּהַזְהִיר הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי יִשְׁעִיָּה הַרְוִיץ זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה, שְׁצָרִיךְ כָּל אָדָם לְזַהֵר מְאֹד בְּפִירוּר שֶׁל פֶּת כְּדָמִיוֹן אַבְרֵי עוֹלָה שְׁנִתְּפַקְעוּ מֵעַל גְּבֵי הַמְּזַבַּח, וְכִמוֹ שֶׁהָיוּ הַכֹּהֲנִים מְזַהְרִין לְהַחֲזִיר אַבְרִים וּפְדָרִים שְׁנִתְּפַקְעוּ מֵעַל גְּבֵי הַמְּזַבַּח, כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה שְׁלִיטַת הַחִיצוֹנִים נְהַנִּין מִן אוֹתָן אַבְרִים וּפְדָרִים, רַק יִנִּיקְתָּן הִיא מִן הָעֵשֶׂן הַמִּתְעַקֵּם וְנוֹטָה לְצַד צְפוֹן, כִּף הַפִּירוּרֵי פֶת - צָרִיךְ הָאָדָם לְהַזְהֵר בָּהֶם שְׁלֹא יִשְׁלִיכֶם לְאַרְץ, וּבְפֶרֶט מְפִירוּרֵי שִׁיּוּרֵי הַמוֹצִיא, שֶׁהֵן דְּגַמַּת אַבְרִים שֶׁל עוֹלָה, וְנִקְרְאִים תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר, שֶׁהוּא קִדֵּשׁ קִדְשֵׁים. (עִין מֵה שְׁכַתְּבִיתִי בַּחֲבוּרֵי הַגְּדוּל הַנִּקְרָא "עֶפֶר הָאֵילִים" בְּפֶרֶשֶׁת צו וְתִמְצָא נַחַת, עִין שָׁם)

סדר הלימוד ליום ט סיון [יום 245 בשנה]

ד. ומי שאינו נזהר בפרורי פת, אזי באה לילית שהיא גימטריא ת"פ, שהיא בהפוך אתון פ"ת עם ת"פ

כחות שְׁלָה, וְשׁוֹרָה בְּבֵית הָאִישׁ הַהוּא, עַד שֶׁמְבִיאָה אוֹתוֹ לְיַד עֲנִיּוֹת. וְלִכֵּן נִרְאָה לִי דְזָהוּ כְּנִת הַמְּסוֹרָה "זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה הִיא הָעֵלָה" (ויקרא ו ב) וּכְתִיב "הוּא הָעֵלָה" וְלִכְאוּרָה הוּא תְּמוּנָה, וְלִפִּי מָה שֶׁכְּתַבְתִּי אֶתִּי שֶׁפִּיר דָּהוּא סוּד גָּדוֹל, הִיא הָעוֹלָה - קָאִי עַל לִילִי"ת הַרְשָׁעָה, שְׁרוּצָה לִיהֲנוֹת מִן פְּרוּרֵי פ"ת, שֶׁהִיא גִימְטְרִיאַת"פ, שֶׁהוּא מְמַנָּה עַל הָעֲנִיּוֹת וְדָלוֹת, וְהוּא הָעוֹלָה - קָאִי אֲאֲבְרִי עוֹלָה שְׁנַת־קָרְבוֹ עַל גְּבֵי הַמְּזַבַּח.

וְלִכֵּן נִרְאָה לִי פְרוּשׁ רַש"י ז"ל דְּרוּשׁ זֶה שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן: בְּיוֹתֵר הַכְּתוּב צְרִיף לְזָרוּ בְּמָקוֹם חֲסָרוֹן כִּיס, דְּוָקָא בְּפִרְשָׁה זו, דְּקָשָׁה לְרַש"י ז"ל, הִקְרִי הוּא "הִיא הָעֵלָה" וְהַכְּתִיב הוּא "הוּא הָעֵלָה", אֲלָא עַל כְּרַחֲךָ צְרִיף לֹאמַר כְּדִפְרַשְׁתִּי לְעִיל, דְּ"הוּא הָעֵלָה" - קָאִי אֲקַרְבְּנוֹת וְ"הִיא הָעֵלָה" - קָאִי אֲפִרוּרֵי פת, וְלִכֵּן בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לֹאמַר: בְּיוֹתֵר צְרִיף הַכְּתוּב לְהִזְהִיר בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֲסָרוֹן כִּיס, לְפִי דְלִילִי"ת הִיא מְמַנָּה עַל הָעֲנִיּוֹת וְדָלוֹת.

מִי שֶׁדוֹרֵף עַל פְּרוּרֵי פת נַעֲשֶׂה עֲנִי, רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן

ה. כַּמְעַשָּׂה דְהוּבָא בְּחָלִין (דף קה עמוד ב): קס"א אָמַר אַבְיִי: מְרִישׁ הָהּ אָמִינָא הָאִי דְכִנְשֵׁי נְשׁוֹרָא, מְשׁוּם נְקִיּוֹת הוּא (רוצָה לֹאמַר, דְּכִנְשֵׁי נְשׁוֹרָא שְׁמַכְבְּדִין פְּרוּרֵי הַפֶּת, כִּן פֶּרֶשׁ רַש"י ז"ל). אָמַר לִי מַר: מְשׁוּם דְקָשָׁה לְעֲנִיּוֹת.

קס) פְּרוּשׁ בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

אָמַר אַבְיִי - מוֹתַחֲלָה הִיִּיתִי אוֹמֵר, שֶׁזֶה שְׁמַכְבְּדִים אֶת פְּרוּרֵי הַפֶּת בְּבֵית הוּא מְשׁוּם נְקִיּוֹת. אָמַר לִי רַבִּי, שֶׁהוּא מְשׁוּם שֶׁקָּשָׁה לְעֲנִיּוֹת.

"וי לזה שהוציא אותנו מבית"

קסא **האי** גבְרָא דְהָוָה מְהֵדֵר עֲלֵיהּ שְׂד דְעַנְיּוּתָא, וְלֹא הָוָה
 יְכִיל לֵיהּ, דְקָא זְהִיר אַנְשׁוֹרָא (רוּצָה לוֹמַר, שְׁהִיָּה הַבַּעַל
 הַבַּיִת נִזְהָר מֵאֵד בְּפִרְוֵי הַפֶּת) יוֹמָא חַד כְּרִין רַפְתָּא עַל פְּנֵי הַשְּׂדָה,
 וְנִפְלוּ פְרוּרִים שֶׁל הַפֶּת עַל גְּבֵי עֲשָׂבִים, וְאִי אֶפְשָׁר הָיָה לוֹ
 לְלַקֵּט כָּל הַפְּרוּרִים, אָמַר הַשֵּׂד דְעַנְיּוּתָא: הַשְּׂתָא וְדַאי נָפַל
 בִּידָאִי. בְּתַר דְאַכִּיל, אִיתִי מָרָא, עַקְרִינְהוּ לְכוּלָא וְשָׂדָא
 לְנַהֲרָא (פֶּרֶשׁ רַש"י, שְׁקַל מָרָא, שְׁקוּרִים בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנוּ שְׂאוּב"ל וְלִקַּח
 הַקֶּרֶקַע עִם הָעֲשָׂבִים וְעִם הַפְּרוּרִים וְזָרַק לְמִיָּא), שְׁמַע קָלָא דְהָוּוּ
 אָמְרִי: וִי, וִי, דְאַפְקִי לְהַאי גְבְרָא מִבַּיְתִי".

וְלָבֵן נִרְאָה לִי דְזָהוּ כּוֹנֵת רַש"י שְׂדָרֵשׁ דְרוּשׁ זֶה דְוָקָא
 בְּמַצָּוָה זוּ בְּפִרְשֵׁת הָעוֹלָה, שְׁהִיא קָרִי וְכַתִּיב: "הוּא
 הָעֵלָה", "הִיא הָעֵלָה" - כִּיּוֹן דְרַמְזֵי נְמִי אֶלִיל"יִת שְׁהִיא
 מְמַנָּה אַעֲנִיּוּת, וְלָכֵן אָמַר: בְּיוֹתֵר צְרִיךְ הַכְּתוּב לְזַרְז
 בְּמָקוֹם שֵׁישׁ חֶסְרוֹן כִּיס, שְׁהַפְּרוּרֵי פ"ת - כָּל מִי שֶׁלֹּא
 נִזְהָר בְּהֵן וְזוֹרְקֵן לַחוּץ, מִבֵּיא לִיַּדֵּי עַנְיּוּת וְדִלּוּת, וְלָכֵן לֹא
 פֶּרֶשׁ רַש"י דְרוּשׁ זֶה כִּי אִם דְוָקָא בְּמַצָּוָה זוּ. וְקַל לְהַבִּין
 וְנִכּוֹן הוּא, וְלִפִּי עַנְיּוּת דַּעֲתִי הִיא כּוֹנֵה אַמְתִּית.

קסא) פרוש בלשון קדש:

מעשה באיש אחד שהיה מחזר עליו שר העניות, ברצותו להביאו לידי
 עניות, ולא היה יכול לו, מפני שהיה זהיר ביותר בפרורי הפת. יום אחד
 כרף פת מעל פני השדה, ונפלו פרוורים מהפת על גבי עשבים, ולא היתה
 לו אפשרות ללקט את כל הפרורים שנפלו. אמר השר של עניות: "עתה
 בודאי יפל בגדי". כשגמר האיש לאכל הביא מעדר, עקר את העשבים
 עם הקרקע שתחתיהם, לקחם יחד עם הפרורים וזרקם לנהר. שמע קול
 שהיה אומר: "אוי, אוי, שהוציאני אדם זה מביתי!"

סדר הלימוד ליום י סיון [יום 246 בשנה]

בפרורי המוציא יש קדשת אברי העולה

ז. ולכן צריך האדם להזהר שלא ישליך פרורי הפת, וכל שכן פרורין של המוציא, שיש בהן קדשת אברי העולה, ולכן נראה לי, דלילי"ת עם ת"פ מחנות שלה היא ממנה על הקרי, על פן צריך האדם להתפלל, שלא יבוא לידי קרי, ויתרחק מהרהורים רעים המביאים האדם לידי קרי.

עצות להנצל מעוון הברית

ובוא וראה עצה הגונה, שאתן לכל מי שירא וחרד לדבר ה' שינצל מעוון קרי, ענין ראשון כבר פתבתי בפרק ב', שיציר האדם קדם שיישן בדיוקנו של אביו, עין שם. וסגלה שנית היא, שיעשה טבעת מכסף טהור, ויחקק עליו אלו השמות שקבלתי מהאיש הקדוש, מורנו יואל בעל שם זכרנו לברכה מקהלת קדש זאמושט.

ח. ואלו הן: "שד"י צמרכ"ד אנקת"ם פסת"ם פספסי"ם דיונסי"ם יוה"ך אדנ"י", ואחר עשיה והחקיקה של הטבעת כסף יטביל הטבעת במקוה ארבעים סאה, ואחר כך יוכל לשאת על ידו ויוכל לילך בכל מקומות, ויהיה לבו בטוח שינצל מעוון זה, וישכן וישכב לבטח על משכבתו בלי שום מכשול ועוון.

פרשת בהעלתך פֶּרֶק ע"א

א. "ויבא עד חברון" (במדבר יג, כב). ופרש רש"י: "מלמד שיהלך כלב על קברי האבות להתפלל שם שיהיה

נצול מעצת מרגלים". ומכאן נתפשט המנהג יפה שבְּיִשְׂרָאֵל, שאֲנַחֲנוּ הוֹלְכִים עַל קְבְרֵי אָבוֹת לְהִתְפַּלֵּל בְּיוֹם שְׁמַת בּוֹ אָבִיו אוֹ אִמּוֹ.

נשמות הצדיקים מרגישים בצער בני ישראל, ומתפללים בעדם
ב. ואף אם הוא במקום אחר באותו הפעם ב"אר-צייט" ואינו במקום ששוכב שם אביו או אמו, מכל מקום כשהולך על שאר קברי ישראל להתפלל, מכל מקום מתעוררים כל הנשמות שבגן עדן באותה התפלה, וסדנא דארעא חד הוא, [פרוש: וגוף הקרקע אחד הוא] שהקדוש ברוך הוא גזר כן להיות נפשות הצדיקים מצויין על הקברות לטובת ישראל, שיהיו שומעין לתחנונות ותפלות ישראל הבאים להתפלל על הקברות. וכל מי שיש לו איזה צער - יבוא אל קברי אבותיו או שאר קברים יודיע צערו להנפשות.

ג. כי בעת שהנשמות ונפשות שומעין תפלתן של החיים המתפללין על צערן, אז עולין לרוחות שבגן עדן (זהו חלק ב דף קמא עמוד ב), והרוחות עולין אל חדרי גן עדן אשר שם נשמות הקדושות, ומעוררין האבות שבארץ ישראל, ושם משתחוים לפני כסא הכבוד ומתפללין על החיים.

סדר הלימוד ליום יא סיון [יום 247 בשנה]

הנשמה בוכה ומתאנחת על שלא זכתה לכנס לגן עדן

ד. אכן כשהנשמה אינה זוכה עדין למקומה בגן עדן העליון, והיא עדין נדחית מחוץ לפרגודא קדישא [פרוש: מחוץ לפרוכת הקדש המבדלת בין מקום

השְׁכִינָה] וְנָדָה וְנָעָה, אַזִּי גַם הָרוּחַ וְהַנְּפֶשׁ נָע וְנָד, וּבְכָל פַּעַם בָּאָה הַנְּפֶשׁ וְרוּחַ בְּתוֹךְ הַקָּבֶר וְרוּאָה הַגּוֹף מְסֻבָּב בְּתוֹלָעִים וּפְּתוּחַ וְתוֹלָעִים מְקַשְׁקְשִׁים בּוֹ וּקְרָבִיו וּבְנֵי מַעֲיו מְלֵאִים רָמָה וְתוֹלָעָה, אַז הַנְּשָׁמָה מֵתְאַבְּלֶת עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב (אִיּוֹב יד כב): "וְנִפְשׁוּ עָלָיו תֵּאָכְלוּ".

שְׁכָרָן שֶׁל הַצְּדִיקִים שְׂזוּכִים לְעוֹלָם הַבָּא

ה. מֵה שֶׁאֵין כֵּן כְּשֶׁהַגּוֹף קָדוֹשׁ וְטָהוֹר, אַזִּי מֵתְעַכֵּל הַבְּשָׂר עַל יְדֵי הָעֶפֶר, וְאֵז נַעֲשֶׂה גּוֹפוֹ וּבְשָׂרוֹ עֶפֶר וְאֶפֶר תִּכְף, וְאֵינוֹ סוֹבֵל שׁוֹם צַעַר שֶׁל תוֹלָעִים וְרָמָה – זֶהוּ שְׂכָר גּוֹפוֹ. וְשְׂכָר הַנְּשָׁמָה – בְּגֵן עֵדֶן הָעֲלִיּוֹן עוֹלָה מִיָּד, וְכֵן הָרוּחַ לְגֵן עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן, וּבְכָל שְׂבַת וְרֵאשׁ חֹדֶשׁ עוֹלָה הָרוּחַ לְגֵן עֵדֶן הָעֲלִיּוֹן אֲשֶׁר שָׁם הִיא הַנְּשָׁמָה, וּבִהְיוֹת אֹר וְזִיו הַטָּהוֹר יוֹרֶדֶת לְמַטָּה בְּמוֹצָאֵי שְׂבַת וְיוֹם טוֹב וְרֵאשׁ חֹדֶשׁ, וְאֵז עוֹלָה הַנְּפֶשׁ וּמְקַבֶּלֶת גַּם כֵּן מֵהָאֹר וּמֵהַזִּיו הַטָּהוֹר שֶׁקֶבֶל הָרוּחַ לְמַעְלָה מִנְּשָׁמָה שְׂבָגָן עֵדֶן הָעֲלִיּוֹן.

הַנְּשָׁמוֹת עוֹמְדוֹת מִקְבְּרֵיהֶן וְנוֹתְנוֹת שְׂבַח וְהוֹדָאָה לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ

ו. וְאֵז הַנְּפֶשׁ יוֹרֶדֶת וְנִכְנָסֶת תוֹךְ הַקָּבֶר וְנוֹטְלֶת צִיּוֹר הַגּוֹף שֶׁהָיוּ בְּחִיּוֹתָן בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּבְצִיּוֹר הַזֶּה עוֹמְדִין מִמֶּשׁ בְּגוֹפוֹת, כְּמוֹ שֶׁהָיוּ בְּחִיּוֹתָן, וְעוֹמְדִים עַל הַקָּבְרִים וְנוֹתְנִים שְׂבַח וְהוֹדָיָה לְאֵל יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, עַל גְּדֹל מַעְלוֹת אֹר הַנְּשָׁמָה, וְזִיו פְּנִיָּהֶם מְאִירִים בְּאֹר גְּדוֹל, וְאֵז מְרַבֵּין בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּצִיּוֹרָן מִמֶּשׁ עִם הָעֲצָמוֹת מְרַקְמוֹת וּמְגַלְמוֹת כַּדְמִיּוֹן הַגּוֹף.

הַמַּתִּים מְשַׁבְּחִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ - בְּכֹל מוֹצְאֵי שַׁבַּת וַיּוֹם טוֹב
וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ

ז. וְאֵלוּ הָיָה רְשׁוֹת לְבַנֵּי אָדָם לְרֵאוֹתָן, הָיוּ רוֹאִים אוֹתָם
בְּכֹל מוֹצְאֵי שַׁבַּת וּמוֹצְאֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ וַיּוֹם טוֹב
בְּדַמְיוֹן גּוֹפּוֹת עַל הַקְּבָרִים וְאוֹמְרִים שִׁיר וְשַׁבַּח, וְזֶהוּ
שְׁאֵמֵר הַכְּתוּב (תְּהִלִּים לֵה'): "כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרָנָה ה' מִי
כְּמוֹךָ", 'אוֹמְרִים' אֵין כְּתִיב כָּאן, אֲלָא "תֹּאמְרָנָה",
שְׁאוֹמְרִים הַמַּתִּים שִׁירָה וְשַׁבַּח בְּכֹל מוֹצְאֵי שַׁבַּת וַיּוֹם
טוֹב וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ.

סדר הלימוד ליום יב סיון [יום 248 בשנה]

כְּשִׁמְגִיעַ לְאָדָם פְּתֹאוֹם מִחֻשְׁבָּה טוֹבָה לְתוֹרָה וּלְמִצְוֹת, יֵדַע שְׂאֵז
הִיא עֵת רְצוֹן לְהַתְּפַלֵּל

ח. וְגַם צְרִיף לְהוֹדִיעַ - בְּעוֹד הָאָדָם בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, אֲזַ
הַנְּשָׁמָה מְעוֹרֶרֶת אֶת לְבוֹ שֶׁל אָדָם לְדַבֵּר ה', כִּי זֶה
קְבֻלָּה הִיא בְּיַדֵּי מַסְפָּרִים קְדֻמוֹנִים. וְדַע, כִּי בְּכֹל עֵת
שְׂיָבוֹא פְּתֹאוֹם מִחֻשְׁבָּה טוֹבָה בְּלֵב שֶׁל אָדָם, מִחֻשְׁבָּה שֶׁל
שְׂמִחָה וְאַהֲבָה לְדַבְּרֵי תוֹרָה אוֹ מִצְוָה, אֲזִי תִדַּע, שְׂאֵז הוּא
עֵת רְצוֹן שֶׁתְּהִיָּה מִתְּפַלֵּל, וְזוֹ הַתְּפִלָּה דְּבוּקָה תְּכַף בְּהִיכַל
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְאֲשֶׁר שֵׁישׁ
לְפַעֲמִים עֵת וְזִמְן שֶׁנִּפְשׁוּ שֶׁל אָדָם עֲגוּמָה עֲלָיו - קְרוֹב
הַדָּבָר, שֵׁישׁ אֵיזָה גִזְרָה רָעָה, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל הָאָדָם אוֹ
עַל קְרוֹבָיו אוֹ גִזְרָה רָעָה עַל כָּל הָעוֹלָם, כִּי עַל פִּי רַב
כְּרוֹזִים יוֹצְאִים וּמְעוֹרְרִין לְכַבוֹת הָאָדָם, כִּי הֵלֵב יוֹדַע
מֶרֶת נִפְשׁוֹ, אִף שְׂבִאֲזוּנָיו לֹא שָׁמַע, וְעַל כֵּן אִם יִתְעַצֵּל
הָאָדָם וְלֹא יִתְפַּלֵּל תְּכַף, אֲזִי הַגִּזְרָה מִמְשַׁמֶּשֶׁת וּבָאָה, עַל

כַּן יִזְרוּ הָאָדָם אֶת עֲצָמוֹ וַיִּתְפַּלֵּל לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּדַמְעוֹת כְּפֵי כַחוֹ.

מַעֲשֵׂה מַרְבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וּבְנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר, שֶׁבִטְלוּ גִזְרָה רָעָה
מ. כַּמְבָּאָר בַּזְהַר פְּרֻשֵׁת קְדוּשִׁים (דף טו עמוד א) : קַסְבִּי דְיִוְמָא
חַד הָהוּא יְתִיב רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי אֶתְרַעָא דְלוּד. זְקַף
עֵינוּי וַחֲזָא שְׁמַשָּׂא דְנַהִיר וְאַסְתִּים נַהוּרָא, וְאַהֲדַר נַהִיר
וְאַסְתִּים נַהוּרָא, וְאַהֲדַר נַהִיר וְאַסְתִּים נַהוּרָא, וְהָהוּא כֵּן ג' **פְּעָמִים.**
אַדְהֲכִי אֶתְחַשִּׁיךְ נַהוּרָא וְאַתְחַזִּי בְּשַׁמְשָׂא אוֹכְמִי
וִירוּקָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה : תָּא
אַבְתְּרָאִי וְנַחְמִי, דְּהָא וּדְאִי גִזְרָה אֶתְגַּזֵּר, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּעֵי לְאוּדְעָא לָן, דְּוַדְאִי ג' יוֹמִין תְּלִיא גִזְרָה דְאַתְגַּזֵּר
לְעֵלָא, עַד דְּאוּדְיַעָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקָא. הֵדָא
הוּא דְכְּתִיב (עֲמוֹס ג ז) : "כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹהִים דְּבַר כִּי אִם
גְּלָה סוּדוֹ אֶל עַבְדָּיו הַנְּבִיאִים".

י. קַסְיַעַד דְּהוּוּ אֶזְלִי עֵאלוּ בְּהוּא כְּרַם. חֲמוּ חַד חוּרָא
דְּהוּוּ אֶתִּי, וּפּוּמִיָּה פְּתוּחַ וּמְלַהֲטָא בְּאַרְעָא בְּעַפְרָא.

קסב) פְּרוּשׁ הַזְהַר בְּלִשׁוֹן קְדוֹשׁ:

שִׁיּוֹם אַחַד הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי יוֹשֵׁב בְּשַׁעְרֵי הָעִיר לוּד. נִשָּׂא עֵינוּ
לְמַעְלָה וַרְאָה אֶת הַשָּׁמֶשׁ מְאִירָה וְנִסְתָּם אוּרְהָ, וַחֲזָרָה וְהֵאִירָה וְנִסְתָּם
אוּרְהָ, וַחֲזָרָה וְהֵאִירָה וְנִסְתָּם אוּרְהָ. כֵּן הָיָה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים. בְּתוֹךְ כֵּךְ נַחֲשָׁף
הָאוּר וְנִרְאָה בְּשַׁמֶשׁ מְרָאָה שְׁחוּר וִירוּק. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּנֵי: בּוּא אַחֲרֵי וְנִרְאָה, שְׁהֲרֵי בּוּדְאִי נַגְזָרָה גִזְרָה, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
רוּצָה לְהוֹדִיעֵנוּ, כִּי וּדְאִי שְׁלֹשָׁה יָמִים תְּלוּיָה גִזְרָה שְׁנִגְזַרְתָּ לְמַעְלָה, עַד
שְׁמוּדִיעַ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים. זֶהוּ שְׁכַתּוּב: "כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹהִים
דְּבַר כִּי אִם גְּלָה סוּדוֹ אֶל עַבְדָּיו הַנְּבִיאִים".

קסג) פְּרוּשׁ הַזְהַר בְּלִשׁוֹן קְדוֹשׁ:

בְּעוֹד שְׁהִיּוּ הוֹלְכִים נִכְנְסוּ בְּכַרְם הַהוּא. רָאוּ נַחֲשׁ אַחַד בָּא, וּפְּתוּחַ

וְאַחִיד יְדִיה בְּרִישֵׁיה דְחַוְיָא, וְחַמָּא דְהוּה חַוְיָא מְרַחֵשׁ
 בְּלִשְׁנֵיה (רוצֵה לומר, דְהַנְחֵשׁ הִיָּה מְרַמֵּז לְעוֹרֵר לְהַנְחֵשׁ הַקְדָּמוֹנִי, שֶׁהִיא
 סְמָא"ל וְלִילִית הִרְשָׁעָה, שְׂיַתְעוֹרְרוּ דִינִים קָשִׁים עַל הָעוֹלָם), אָמַר לִיה
 רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי לְחַוְיָא: חַוְיָא, זֵיל וְאִימָא לְהֵאֵי
 חַוְיָא דְאַתְקַרִי נְחֵשׁ עַלְיוֹן, דְהָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי
 בְּעֵלְמָא שְׂכִיחַ.

סדר הלימוד ליום יג סיון [יום 249 בשנה]

רבי שמעון בן יוחאי הגן בחיים חיותו על כל העולם, שלא ישלטו
 מזיקים ומשחיתים, חס ושלום

יא. כִּסְדֵי עִילִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי לְרִישֵׁיה דְהֵהִיא נְחֵשׁ
 לְחַד נּוֹקְבָא דְעַפְרָא וְאָמַר: גּוֹזְרָנִי בְּשֵׁם, דְכָשֵׁם דְתַתָּא
 אַתְחִזִיר לְנוֹקְבָא דְעַפְרָא, כֶּךָ עַלָּאָה יְתַחֲזֵר לְנוֹקְבָא
 דְתַהוּמָא רַבָּא, רַחִישׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי בְּצְלוֹתֶיהָ עִם

ולוהט בארץ בעפר, החזיק רבי שמעון בן יוחאי בראש הנחש, וראה
 שהיה הנחש מרחש בלשונו, והוא סימן שהנחש מרמז לעורר להנחש
 הקדמוני, שהוא סמא"ל וליילית הרשעה, שיתעוררו דינים קשים על
 העולם. אמר רבי שמעון בן יוחאי לנחש: "נחש, לך ואמר לנחש ההוא
 שנקרא נחש העליון, שרבי שמעון בן יוחאי נמצא בעולם".

קסד) פרוש הזהר בלשון קדש:

הכניס רבי שמעון בן יוחאי את ראשו של הנחש לנקב אחד שבעפר
 ואמר: גוזרני בשם, שכשם שהנחש התחתון חזר לנקב שבעפר, כך הנחש
 העליון יחזר לנקב של התהום הגדול, ולא יקטרג עוד בעולם. לחשו
 תפלה רבי שמעון בן יוחאי ורבי אלעזר.

בתוך תפלתם שמעו קול אחד שהיה אומר: "פסקי גזרות הפנסו חזרה
 למקומכם הראשון, כי המזיקים והמשחיתים אינם יכולים לשרות בעולם,
 מפני שרבי שמעון בן יוחאי בטל אותם".

רבי אלעזר. עד דהוו מצלי, שמעו חד קלא דהוי אומר:
 פוטקרא דקטפא עולו לאתריכו, קטפירי דבוריני לא
 שראן בעלמא, דהא רבי שמעון בן יוחאי בטיל להון.
 (פרוש: דהוי יוצא בת קול על אותן ממנים דיכולין לעשות הזק לעולם, שיהיו
 מקרחים לעיל למקום הראשון, במקום אשר שוכנים במדברות, כיון דרבי
 שמעון בן יוחאי הוא עדין קים בעולם הזה, וזכותו מגינה מפני הפרעניות).
 בדורות הללו שאין לנו צדיקים כרבי שמעון בן יוחאי, צריכים יראי
 ה' להתפלל על דורך

יב. ודע, אף שעכשו בזמן הזה אין לנו בדור כמו רבי
 שמעון בן יוחאי שיוכל לבטל הגזרות רעות, מכל
 מקום חסדי ה' לא תמנו על כל דור נדור, ומיד שנגזרה
 איזה גזרה למעלה, רחמנא לצלן, מיד שלוחי מעלה
 מכריזים ומשמיעים הקול והכרוז על ידי תינוק ותינוקת,
 והן מתנבאין ואינם יודעים מה מתנבאים. גם הקדוש
 ברוך הוא מעורר לב הכשרים ויראים, שיתפללו על
 דורך, והתעוררות בא מעצמותן, ובעת אשר איזה רעות
 מתעוררות, אז מלאכי דינים משוטטים ומכריזים, וחצי
 דינים נשלחים ומביאים איזה חלשה לעולם או שאר
 ענינים רעים בר מנן.

כמה דברים שצריך האדם לזהר, כדי להנצל מכל רע, רחמנא לצלן
יג. ואז טוב לאדם שלא להראות כל כך בחוץ תדיר,
 כדאיתא בזהר פרשת נח (דף סט עמוד א): "כסיה" כיון שנתן

קסה) פרוש הזהר בלשון קדש:

כיון שניתנה רשות למשחית, אזי נתנת רשות לאותו שליח לפגוע
 באנשים שמהלכין תמיד ברחובות ובשוקים, חס ושלום.

רְשׁוֹת לַמִּשְׁחִית, אָזִי לְהֵאֵי שְׁלוּחָא רְשׁוֹת לַפְגַּע בְּאַנְשֵׁי דְמַהְלֵכִין תְּדִיר בְּרַחוּבוֹת וּבְשׁוּקִים, חֶס וְשָׁלוֹם". וְלִכְן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה לְהִנְצֵל מִכָּל רַע, כַּנִּזְכָּר לְעֵיל. וְצָרִיךְ הָאָדָם לְזַהֵר שְׁלֹא לְהִזְכִּיר שְׁמוֹ בַתְּפִלָּתוֹ, דְּכִיּוֹן דְּמִזְכִּיר שְׁמוֹ, אִזְ מְשַׁגְיַחִין לְעֵין עֲלָיו בְּמַעֲשָׂיו, וְכֵן יִמְצָאוּ מְקַטְרָגִים דִּינִזְקִי לֵיהּ [פְּרוּשׁ: שְׂיִזְיָקוּ לוֹ], חֶס וְשָׁלוֹם.

סדר הלימוד ליום יד סיון [יום 250 בשנה]

כְּאִשְׁרֵי מִתְפַּלֵּל לֹא יִתְפַּלֵּל רַק עֲבוּר עֲצֻמוֹ, אֶלֶּא שְׂיִכְלַל עֲצֻמוֹ בְּתוֹךְ כָּלֵל יִשְׂרָאֵל

יד. וְהִבִּיא הַזְהַר רְאָיָה, שְׁאֵמַר אֱלִישָׁע הַנְּבִיא לְשׁוֹנְמֵית (מְלָכִים ב ד יג): כְּסִי"הֵיִש לָךְ לְדַבֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ" - דָּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּהֵהוּא יוֹמָא רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַזֵּי, דְּכַדִּין אַקְרִי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא "מֶלֶךְ הַקְּדוּשׁ" ו"מֶלֶךְ הַמִּשְׁפָּט", "וְתֹאמַר בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יוֹשֶׁבֶת" - לָא בְּעֵינָא דִּידְכִרּוֹן שְׂמִי שְׂיִשְׁגִּיחוֹן בִּי, אֶלֶּא "בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יוֹשֶׁבֶת". תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּרַגְזָא הַזֵּי בְּעֵלְמָא, לָא אֲדַכֵּר שֵׁם נַח, כִּיּוֹן דְּדִינָא אֲתַעְבֵּר, כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ח א): "וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נַח" הַשְׁתָּא אֲדַכֵּר שֵׁם נַח.

קסו) פְּרוּשׁ הַזְהַר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

"הַיֵּשׁ לָךְ לְדַבֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ" - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁאוֹתוֹ הַיּוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַזֵּה, שְׁאִזְ נִקְרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא "מֶלֶךְ הַקְּדוּשׁ" ו"מֶלֶךְ הַמִּשְׁפָּט", "וְתֹאמַר בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יוֹשֶׁבֶת" - אִינִי רוֹצֵה שְׂיִזְכִּירוּ שְׂמִי בְּמִיחָד, אֶלֶּא "בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יוֹשֶׁבֶת". בּוּא וְרָאָה, בְּשַׁעֲהָ שֶׁהִיא רַגְזָא בְּעוֹלָם, לֹא הִזְכִּיר שֵׁם נַח, כִּיּוֹן שְׁעֵבֵר הַדִּין, כְּתוּב: "וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נַח" - עַכְשָׁו הִזְכִּיר שֵׁם נַח.

אם האדם מביט אל הסוף, בודאי יצליח בתורה ובמעשים טובים
ויבוא לחיי עולם הבא

זו. וְכֹל זֶה לְהוֹדִיעַ כִּי הָאָדָם נִדוֹן בְּמִשְׁקָל, וְלִכְלֹל מִעֲשֵׂה
טוֹב יֵשׁ מִלֵּיץ טוֹב, וְלִכְלֹל עַנְיָן רַע יֵשׁ מִקְטָרֵג. אֲשֶׁרִי
מִי שְׂאוֹהֵב אֶת נַשְׁמָתוֹ יוֹתֵר מִגּוֹפּוֹ, וְעוֹשֶׂה עוֹלָם הַזֶּה
טָפֵל, וְעוֹלָם הַבָּא עֶקֶר, וּבְכֹל יוֹם וַיּוֹם צוֹפֵה וּמִבֵּיט אֶל
הַסּוֹף, שְׂסוֹף אָדָם לְמוֹת, וְאָז בּוֹדְאֵי יִצְלִיחַ בְּתוֹרָתוֹ
וּבְמַעֲשָׂיִם הַטּוֹבִים, שְׂיָבֹא לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא.

פָּרָק ע"ב

א. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (שַׁבַּת דף קיט עמוד ב), כִּי
הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם עַל הַבַּל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת בֵּית רַבֵּן.
וּמִכָּאֵן תִּרְאֶה, שְׂגִדּוֹל שְׂכַר הַמְּלַמְדִין עִם הַתִּינוּקוֹת, וּבְכֹל
מְקוֹם שְׂתִינוּקוֹת לּוֹמְדִים אֶצֶל רַבֵּם, שֶׁם הַשְּׂכִינָה מְצוּיָה
וְשׁוֹרָה שָׁם.

תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן בּוֹקְעִים וְקִיעִים בְּשַׁעַת לְמוּדָם

ב. כְּדֹאִיתָא בְּזֵהָר פְּרִשְׁת לָךְ לָךְ (זהר חדש דף לב עמוד א):
כִּסְיֵרְבִי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, כִּד הָוָה אֶתִּי לְמַחְמֵי עוֹלָמְיָא
בְּבֵי רַב, הָוָה אָמַר: אֲזִילְנָא לְמַחְמֵי אִפִּי שְׂכִינְתָא. וּמָה

קסז) פְּרוּשׁ הַזֵּהָר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי כְּשֶׁהָיָה מוֹגִיעַ לְרֵאוֹת הַנְּעָרִים בְּבֵית רַבֵּן, הָיָה אוֹמֵר:
אֲנִי הוֹלֵךְ לְרֵאוֹת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה. וּמָה שְׂדִיק וְאָמַר: כְּשֶׁהָיָה בָּא לְרֵאוֹת
הַנְּעָרִים בְּבֵית רַבֵּן, כִּי כֵן מִנְהַג אֲנָשֵׁי מַעֲשָׂה, כְּשֶׁהָיוּ פְּנוּיִים מִן הַמְּלָאכָה,
הָיוּ הוֹלְכִים אֶל הַמְּלַמְדִים כְּדִי לְקַבֵּל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה. וְעַל כֵּן צְרִיף הָאָדָם
לְזָהָר שֶׁפֵּל הוֹלֵךְ לְשֵׁם לְבֵית הַמְּלַמְדִים, שֶׁם הָאִם - שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה -

שְׁדִיק וְאָמַר: כִּד הוּא אֲתִי לְמַחְמֵי עוֹלָמְיָא בְּבִי רַב, כִּי כֵן מְנַהֵג אַנְשֵׁי מַעֲשֵׂה כְּשֶׁהֵיוּ פְּנוּיִין מִן הַמְּלָאכָה, הֵיוּ הוֹלְכִים אֶל הַמְּלַמְּדִים כְּדִי לְקַבֵּל אִפִּי שְׂכִינְתָא. וְעַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְזָהֵר, שְׁכַל הַהוֹלֵךְ לְשֵׁם לְבֵית הַמְּלַמְּדִים, שֶׁשֵׁם הָאֵם - דִּהִיא שְׂכִינְתָא - רוֹבֶצֶת עַל הַבָּנִים וּפּוֹרְשֶׁת כַּנְפֵי שְׂכִינָה עַל גְּדֵי הַצֶּאֱזַן, וּבַהֲבֵל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת בּוֹקְעִים רְקִיעִים וְאוֹרִים.

למוד התורה עם תינוקות של בית רבן, מציל את המלמד מענש הגיהנם

ג. על כן צריך המלמד לשום אל לבו, שֶׁהַשְׂכִּינָה שׁוֹכֶנֶת אֲצֵלוֹ, וַיַּעֲשֶׂה מְלֹאכְתּוֹ בְּאַמוּנָה, בְּלִי רְמִיָּה, בְּאֶשֶׁר שֶׁהוּא מְלֹאכֶת שָׁמַיִם, וַיִּרְאֶה שֶׁיְהִיָּה הַחֲדָר אֲשֶׁר לוֹמְדִין שֶׁשֵׁם הַתִּינוּקוֹת נָקִי וְטָהוֹר מְכַל לְכֻלּוֹ, וַיִּקְיָם (דְּבָרִים כג טו):
 "וְהָיָה מַחְנִיךָ קְדוֹשׁ" כִּי זֶה נִקְרָא מַחְנֵה שְׂכִינָה.

סדר הלימוד ליום טו סיון [יום 251 בשנה]

ד. וְאֵיתָא בְּזוֹהַר חֲדָשׁ (שם): כִּסְיֵי רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי - פָּגַע בֵּיהּ אֱלִיָּהוּ, וְהָיָה אֱלִיָּהוּ מִתְחַזֵּי אֵלָיו

רוֹבֶצֶת עַל הַבָּנִים וּפּוֹרְשֶׁת כַּנְפֵי שְׂכִינָה עַל גְּדֵי הַצֶּאֱזַן, וּבַהֲבֵל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת בּוֹקְעִים רְקִיעִים וְאוֹרִים.

קסח) פְּרוֹשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

רבי אלעזר בן רבי שמעון בן יוחאי - נראה אליו אליהו הנביא בדמות זקן וילד קטן הולך לפניו. המקום בו נראה אליהו הנביא לרבי אלעזר היה ליד נהר גדול והצרכו שניהם לעבר את הנהר לשפתו השניה. אמר רבי אלעזר לאליהו הנביא: "סבא, שים את הילד על כתפי האחת

כְּדָמוֹת סָבָא, וְתִינּוֹק קָטָן הֵלֶךְ לְפָנָיו, וְהָיָה מַעֲבֵר הַנֶּהָר
 גָּדוֹל לְאַעֲבְרָא לְהֵךְ גִּיסָא. אָמַר לִיה: סָבָא, רַמְיָא לְהָאֵי
 יְנוּקָא עַל כְּתַפְּאֵי בְּחַד גִּיסָא, וְאַתָּה – עַל כְּתַפְּאֵי גַם כֵּן
 בְּהָאֵי גִיסָא, וְאַעֲבִיר לְכוּן מַעֲבְרָא דְנִהָרָא רַבָּא הַדִּין,
 אָמַר לִיה: לָא מְאַרֵי דְדָרָא אַתָּה? וְלֹא תוּכַל לְאַעֲבְרָנָא
 (רוּצָה לומר: שְׂאֵמַר לוֹ, רְאִיתִי שְׂאֵתָה הוּא תַלְמִיד חֲכָם, וְתֵשׁ כְּחַף מַחְמַת
 לְמוֹד הַתּוֹרָה שְׁנִקְרָאת (יִשְׁעִיָּה כח כט): "תּוֹשִׁיָּה", שְׂמַתְשֵׁת כַּחוֹ שֶׁל אָדָם
 (סְנֵהֲדָרִין כו עמוד ב)).

קסט אָמַר לִיה: סָבָא, סָבָא, אֵי אַתְּפֵשׁ אוֹתְךָ וְרַבֵּיא הַדִּין
 בְּתַרֵּי יְדֵי, אַרְיִמִית יִתְכוּן פְּלַגוֹת מִלְּאֲחוּרֵי
 הַנֶּהָר, וְשְׂאֵמַרְתָּ לִי, שֶׁהַתּוֹרָה נִקְרָאת "תּוֹשִׁיָּה" וּמַתְּשֵׁת

וְאַתָּה עֲלָה עַל כְּתַפֵּי הַשְּׁנִיָּה וְאַעֲבִיר אֶתְכֶם אֶת הַנֶּהָר". אָמַר לוֹ אֱלִיהוּ
 הַנְּבִיא: "הָאֵם אֵינְךָ מְגֻדְלֵי הַדּוֹר בְּתוֹרָה? – לֹא תוּכַל לְהַעֲבִירֵנִי (כְּלוּמָה,
 מִכִּיּוֹן שֶׁתַּלְמִיד חֲכָם גָּדוֹל הֵנָּךְ וְדַאי תֵשׁ כְּחַף מַחְמַת לְמוֹד הַתּוֹרָה, הַנִּקְרָאת 'תּוֹשִׁיָּה'
 עַל שֵׁם שְׂמַתְשֵׁת כַּחוֹ שֶׁל אָדָם)".

קסט) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

עָנָה לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: "סָבָא! אוּכַל לְשַׂאת אוֹתְךָ וְאַת הִגֵּד הַזֶּה בְּשֵׁתֵי יְדֵי
 לְמַרְחָק שֶׁל חֲצִי מִלְּאֲחוּרֵי הַנֶּהָר. וּמָה שְׂאֵמַרְתָּ, שְׂוַדַּאי הַתּוֹרָה שְׂעִסְקִיתִי
 בָּהּ הַתִּישָׁה כַּחֲזֵי – אֵין הַדְּבָר כֵּן, הִיּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִקְרָאת גַּם 'רְפוּאָה', כְּמוֹ
 שְׂנֵאָמַר: 'רְפֹאוֹת תְּהִי לְשֵׁרְךָ וְלְכָל בְּשָׂרוֹ מִרְפָּא'. וּבְצִמְתֵי שְׂתִיתִי הַרְבֵּה
 מִמִּשְׁקָה רְפוּאֹת הַתּוֹרָה וְהַתְּחַזְּקִיתִי". לְקַחֵם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר עַל כְּתַפְּיוֹ
 וְהַעֲבִירֵם אֶת הַנֶּהָר.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: "גָּדוֹל כַּחֲזֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וּבְזִכּוֹת הִגֵּד
 הַזֶּה לֹא אֶעֱזֹב אוֹתְךָ וְלֹא אֶתֵּן רְשׁוֹת לְשֵׁר שֶׁל גִּיהֲנֹם לְגַעַת בְּךָ, וְאַכְנִיסְךָ
 לְעוֹלָם הַבָּא בְּכַחֲזֵי שֵׁיִשׁ לִי שָׁם".

אָמַר לוֹ אֱלִיהוּ הַנְּבִיא: "רַבִּי כְּחַף גָּדוֹל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְדוּמָה
 אַתָּה לְשִׁמְשׁ וְכוּ".

כחו של אדם, והלא התורה נקראת אסותא, שנאמר (משלי ג ח): "רפאות תהי לשרך וגו', (שם ד כ): "ולכל בשרו מרפא". אף אני שתיתי מהתורה יומין סגיאין כמאן דשתי מילין דאסותא, ואישר חילי. נטיל להון ואעברינון על כתפוי, אמר ליה: סבא, סבא, חילי סגיא בעלמא הדין ובעלמא דאתי, ובגין רביא הדין לא אשבק לך ולא אתן רשות לשר של גיהנם לגע בך, ואנא עיל לך לעלמא דאתי בתקף חילי דאית לי תמן, אמר לי: רבי, רבי, חילך וסגיאה בעלמא הדין ובעלמא דאתי, ואת דמין כהאי שמשא וכו'.

צריכין להתפלל על התינוקות של בית רבן

ו. ובהיות פי גדול שכר כח למוד התינוקות, והבל פיהם עושים הרבה פעלות טובות והצלות מגזרות רעות וקשות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה סה כ): (בראשית כז כב) - "הקול קול יעקב", בזמן שהקול של תינוקות מצפצפים בכתבי מדרשות ובכתבי כנסיות של יעקב - אין הידים ידי עשו לבוא עלינו, חס ושלום, בגזרות רעות ושמדות. על כן צריכין אנו גם כן להתפלל על התינוקות של בית רבן ועל יונקי שדים, שהקדוש ברוך הוא יסוכם בצל כנפיו וישמרם מכל עינא בישא [פרוש: עין רעה] ומכל חלי ופגעים רעים, שינצלו מן אסכרה שבא אל התינוקות מחמת חסרון אור הלבנה, ולכן כתיב (בראשית א יד) "מארת" - חסר י"ו.

סדר הלימוד ליום טז סיון [יום 252 בשנה]

סדר היום כשמוזליכים את התינוק לבית הספר - על ההורים לכסות את התינוק שלא יראה דברים טמאים

ז. ובהגיע הזמן לתת התינוק לבית הספר ללמד אצל המלמד - ישכים האב בבקר ויקיץ את הילד ויוליכנו בעצמו לביתו של רבו, ואף אם האב הוא זקן וגדול או פרנס רב - לא יהיה לו בוששה בזה שמוליך את בנו פעם ראשונה לבית רבו של תינוק. ויתן שבח והודיה להקדוש ברוך הוא, שזכה אותו לזכות את בנו להכניסו תחת כנפי השכינה, ומחייב האב או האם לכסות התינוק תחת בגדו בהליכתו, שלא יסתכל התינוק בשום דבר טמא בעולם.

ח. ואחר שמביא התינוק לבית המלמד, יתן האב התינוק לתוך חיקו של המלמד על שם הכתוב (במדבר יא יב): "כאשר ישא האומן את היונק", (הושע יא ג): "ואנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועותיו", ומביאין הלוה שכתוב עליו האל"ף בי"ת, ויקרא המלמד לפני התינוק א"ב ג"ד ה"ו וכו', ואחר כך: תשר"ק צפע"ם נמל"ך יטח"ז והדגב"א, ואחר כך יאמר התינוק כל אות ואת אחר המלמד, ואחר כך יקרא המלמד הפסוק (דברים לג ד): "תורה צוה לנו משה" וגו', ואחר כך פסוק ראשון של ויקרא, והתינוק יענה אחר כל תבה ותבה.

נכון להתענות בו ביום, ואחר התענית יעשה סעודה לעניים ויתן צדקה כפי היכלת

מ. ואחר כך יתן מעט דבש על הלוה, וילחך התינוק הדבש שעל גבי האותיות, ואחר כך יקח האב התינוק

וְיִשְׁכְּבוּ לְבֵית בְּאֶפְסָן שְׁלֹא יֵרָאֶה הַתִּינוּק שׁוֹם דְּבַר טָמֵא,
 וְטוֹב שֶׁבְּאוֹתוֹ הַיּוֹם לֹא תִגַּע שׁוֹם אִשָּׁה נְדָה בְּהַתִּינוּק,
 וְלִכְן נִכּוֹן הוּא לְהַתְעַנּוֹת בּוֹ בַּיּוֹם אֲבִיר וְאִמּוֹ שֶׁל הַתִּינוּק,
 וַיִּתְפַּלְלוּ אֶל אֱלֹהִים שֶׁבְּשֵׁמִים שִׁיְהִי הַיּוֹלֵד מְצַלַּח בְּתוֹרָה
 וּבִירָאָה וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים לְאֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים, וְלַעֲת
 עָרֵב, אַחַר הַתְעַנּוּת, יַעֲשֶׂה סְעוּדָה לְעַנְיִים וַיִּתֵּן צְדָקָה לְפִי
 מִסַּת יָדוֹ, וְאִזּוֹ בּוֹדָאֵי יִהְיֶה לֵב הָאֵב בְּטוֹחַ, שִׁירָאתָ ה' יִהְיֶה
 עַל אוֹתוֹ הַתִּינוּק, וְדִי בְּאַזְהָרָה זוֹ.

סדר הלימוד ליום יז סיון [יום 253 בשנה]

שְׁכַר הַמְגִדֵל יָתוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ

י. וְמָה מְאֹד גָּדוֹל שְׁכַר שֶׁל אוֹתָם הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הֵם
 חֲשׂוּכֵי בָנִים, לְגַדֵּל יְתוּמִים בְּתוֹךְ בֵּיתָם, וַיִּשְׁגִּיחוּ
 עֲלֵיהֶם לְנַהֲגֵם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל כְּאֵלּוֹ יִלְדָם, וְאִם יִכְלַת בְּיָדוֹ
 לְהוֹשִׁיב לומְדֵי תוֹרָה בְּבֵיתוֹ וּלְפָרְנָסָם, שִׁיְהִי בֵיתוֹ מְלֵא
 תוֹרָה, פְּשִׁיטָא – אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ. וְכֵן מְצִינוּ בְּרִשׁ"י
 ז"ל (שְׁלֹשֶׁת הַקְּבָלָה עֲרֵךְ רִשׁ"י דף מט), שֶׁבְּהִיוֹתוֹ גּוֹלָה מִן גְּלוּת
 צָרַפְתָּ, הָיָה מִתְאַכְסֵן בְּבֵית עֲשִׂיר פְּרָנָס אֶחָד, וְהָיָה
 הָעֲשִׂיר הַפְּרָנָס מִפְּצִיר בּוֹ שִׁיתְעַכֵּב בְּבֵיתוֹ וַיִּלְמַד תוֹרָה,
 וְלָרֵב הַפְּצָרְתוֹ וּבִקְשַׁת הָעֲשִׂיר, הָיָה רִשׁ"י ז"ל מְחַבֵּר סֵפֶר
 אֶחָד, וְהָיָה נִקְרָא הַסֵּפֶר הַנִּזְכָּר לְעֵיל עַל שֵׁם הָעֲשִׂיר
 "הַפְּרָנָס", וְכוּנַת רִשׁ"י ז"ל הָיָה לְגַדֵּל וּלְכַבֵּד אֶת שְׂאֵר
 בְּעֵלֵי גוֹמְלֵי חֲסָדִים.

יא. וְאֲשֶׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר בּוֹחֵר וּבוֹרֵר מְקוֹם יָפָה וְנֹאֶה
 בְּבֵיתוֹ כְּדִי לְלַמֵּד שָׁם, כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצוּי

בְּבֵית שְׁלוֹמֵדִים בּוֹ תוֹרָה, וְגָדוֹל יִהְיֶה כְבוֹד בֵּית זֶה
לְעֵתִיד, בְּעַת שְׁיִקְבְּצוּ נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל, אֲזִי יִקְבְּצוּ גַם כֵּן כָּל
בְּתֵי מְדַרְשׁוֹת וּבְתֵי כְנִסְיוֹת לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וַיְהִי לְצַבִּי
תַּפְאֶרֶת, אָמֵן.

פְּרִשְׁת שֶׁלַח

א. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוֹנָם לְבִרְכָה (עִירוּבֵין סה עמוד א) : קע"לא
אִיבְרֵי לִילָה אֶלָּא לְגִרְסָא". גָּדוֹל כְּבוֹד הַבַּיִת אֲשֶׁר קוֹל
תוֹרָה נִשְׁמָע בּוֹ, כִּי הָעֵנִין הוּא כֹּה, כְּשֶׁאָדָם יֵשֵׁן עַל מִטָּתוֹ,
אֲזִי נִשְׁמָתוֹ נִפְקַת מִנִּיה, וְאֲזִי הִיא אֲסֵהֲדִית בְּאָדָם כָּל מָה
דְּעָבִיד בְּהָהוּא יוֹמָא, וְדָנִין אֶת הַנְּשֻׁמָה בֵּין טַב לְבִישׁ, כִּי
בְּלִילָה בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה יוֹשְׁבִים בְּדִין.

הַנְּשֻׁמוֹת יוֹצְאוֹת וּמַעֲיָדוֹת עַל מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁעָשׂוּ בַיּוֹם

ב. קע"א וּבְשַׁעָה רַאשׁוֹנָה, כִּיּוֹן שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ נִכְנָסָה לְמִקּוּמָהּ, אֲזִי
יֵשׁ מְמֻנָה מְכַרִּיז כְּרוּזָא דְרָךְ י"ב שְׁעָרִים (זֶהר חֶלֶק א דף

קע) פְּרוּשׁ בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

לא נִבְרָא הַלִּילָה אֶלָּא לְלִמּוּד הַתּוֹרָה. גָּדוֹל כְּבוֹד הַבַּיִת אֲשֶׁר קוֹל תּוֹרָה
נִשְׁמָע בּוֹ, כִּי הָעֵנִין הוּא כֹּה, כְּשֶׁאָדָם יֵשֵׁן עַל מִטָּתוֹ, אֲזִי נִשְׁמָתוֹ יוֹצֵאת
מִמֶּנּוּ, וְאֲזִי הִיא מַעֲיָדָה בְּאָדָם כָּל מָה שֶׁעָשָׂה בַיּוֹם הַהוּא, וְדָנִים אֶת
הַנְּשֻׁמָה בֵּין טוֹב לְרָע, כִּי בְּלִילָה בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה יוֹשְׁבִים בְּדִין.

קעא) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

וּבְשַׁעָה רַאשׁוֹנָה, כִּיּוֹן שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ נִכְנָסָה לְמִקּוּמָהּ, אֲזִי יֵשׁ מְמֻנָה מְכַרִּיז כְּרוּז
דְּרָךְ י"ב שְׁעָרִים, אֲשֶׁר הֵם נִפְתָּחִים כְּשֶׁהַחֲמָה יוֹצֵאת לְזֶרְחָה, וְנִסְגָּרִים
כְּשֶׁהַחֲמָה שׁוֹמַעַת כָּל הַלִּילָה, וְאֲזִי כָּל אוֹתָם מְמֻנִים מְלֹאכִים שֶׁהֵם מְמֻנִים
עַל שְׁמִירַת הָעוֹלָם, כֻּלָּם מִתְאַסְּפִים לְמַעְלָה, וְהַשְּׁעָרִי רַחֲמִים נִנְעָלִים,

צב עמוד א), אֲשֶׁר הֵם נִפְתָּחִים כְּשֶׁהַחֲמָה יוֹצֵאת לְזֶרֶחַ, וְנִסְגָּרִים כְּשֶׁהַחֲמָה שׁוֹקֵעַת כָּל הַלֵּילָה, וְאִז כָּל אֲנוּן מִמְּנִים מְלֹאכִים דְּאֲנוּן מִמְּנִים עַל שְׁמִירַת הָעוֹלָם, כְּלָם מִתְכַּנְּשִׁין לְעֵלָא, וְהַשְּׁעָרֵי רַחֲמִים נִנְעָלִים, וְהַבְּתֵי דִינִים מִתְעוֹרְרִין, וְעוֹמְדִין מְלֹאכִים הַמְּמַנִּים עַל הַתְּקִיעוֹת וְתוֹקְעִין, וְזֶהוּ סִימּוֹן, שְׁיַעֲמְדוּ מְלֹאכִים בְּחֻצֵי הַלֵּילָה, הַמְּיַחֲדִים לִזְמַר שִׁירָה, וְאִז תִּכְפֹּף מִתְעוֹרְרִים הַמְּלֹאכִים וְעוֹמְדִין בְּאִימָה וּבִירְאָה, בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, וּמְשׁוֹרְרִים וּמְזַמְרִים קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִז בְּתַחֲלַת הַלֵּילָה, בְּנֵי נֶשֶׁא נִימִין עַל עַרְסִיהוֹן, וְנִשְׁמוֹתֵיהֶן נִפְקִין וּמְעִידִין עַל עוֹבְדֵיהוֹן דִּי בִימָמָא וְעוֹמְדִין בְּדִין.

סדר הלימוד ליום יח סיון [יום 254 בשנה]

הַשְּׂכִינָה וְהַצְדִּיקִים בְּגַן עֵדֶן שׁוֹמְעִים קוֹל הַתּוֹרָה שְׁלוֹמֵד הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה - וּמְבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ לְלַמֵּד בְּקוֹל, כְּדִי שְׁיִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּמִרוֹמִים

עֵיבֵיבְחֻצוֹת הַלֵּילָה אֲתַעַר רִיחַ צְפוֹן, רִיחַ חֲזָק, וְקָם חַד מְמַנָּה וּבְטִישׁ בֵּיהּ בְּשַׂרְבִּיטָא, וְהָרוּחַ שְׂכִיף,

וְהַבְּתֵי דִינִים מִתְעוֹרְרִים, וְעוֹמְדִים מְלֹאכִים הַמְּמַנִּים עַל הַתְּקִיעוֹת וְתוֹקְעִים, וְזֶהוּ סִימּוֹן, שְׁיַעֲמְדוּ מְלֹאכִים בְּחֻצֵי הַלֵּילָה, הַמְּיַחֲדִים לִזְמַר שִׁירָה, וְאִז תִּכְפֹּף מִתְעוֹרְרִים הַמְּלֹאכִים וְעוֹמְדִין בְּאִימָה וּבִירְאָה, בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, וּמְשׁוֹרְרִים וּמְזַמְרִים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִז בְּתַחֲלַת הַלֵּילָה, בְּנֵי אָדָם יִשְׁנִים עַל מִטּוֹתֵיהֶם, וְנִשְׁמוֹתֵיהֶם יוֹצְאוֹת מִגּוֹפָם וּמְעִידִים עַל מַעֲשֵׂיהֶם שְׁעֵשׂוּ בְיוֹם וְעוֹמְדִים לְדִין.

קעב) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

וּבְחֻצוֹת הַלֵּילָה מִתְעוֹרֵר מִצַּד צְפוֹן, רִיחַ חֲזָק, וְקָם מְמַנָּה אֶחָד וּמְכָה בּוּ בְּשַׂרְבִּיטוֹ, וְהָרוּחַ נִשְׂקָטָה, אִז מִתְעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם

וְכִדִּין אֶתְעַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַשְׁתַּעֲשָׂא עִם צְדִיקָא,
הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שיר השירים ח יג): "הַיּוֹשֶׁבֶת בִּגְנִים חֲבָרִים
מְקַשְׂיָבִים לְקוֹלָךְ הַשְּׂמִיעָנִי" וְגו'.

אשריהם ואשרי חלקם

ג. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁךְ חוּט שֶׁל חֶסֶד עַל אוֹתָן
הָאֲנָשִׁים הָעוֹמְדִים בַּלַּיִלּוֹת לְעִבּוֹדָתוֹ, וּמְשַׁמֵּר אוֹתָן
מִכָּל פְּצָעִים וּפְגָעִים רָעִים, וְעֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר (תהלים מב ט):
"יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ וּבִלְיָלָה שִׁירָה עִמִּי". וּבּוֹדָאֵי יִמְשֹׁךְ
עָלֵיו חוּט שֶׁל חֶסֶד וְאוֹר גְּדוֹל מְנַטִּיעוֹת שְׁבָגָן עֵדָן מֵאוֹתוֹ
הַמְּקוֹם הַנִּקְרָא "נַחַל קְדוּמִים", וְחִלְקוֹ מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְאַחַר
מֹתוֹ בַּמְּקוֹם מְנוּחָה וְשִׁמְחָה, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ.

אל יקל בעיניך למוד התורה בלילה

ד. עַל כֵּן אֵל יִהְיֶה קַל בְּעֵינֶיךָ לְמוֹד הַתּוֹרָה בַּלַּיִלָּה,
וְקִדְמוּנֵינוּ וְזִכְרוֹנָם לְבִרְכָּה, הֵיוּ מִתְחַכְּמִים וְהָיוּ עוֹשִׂים
סִימָנִים לְכוּן חֲצוֹת הַלַּיִלָּה לְקוֹם וְלַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, כְּדִי
לְהִתְחַבֵּר כַּחֲדָא [פְּרוּשׁ: כַּאֲחָד] עִם צְדִיקִים שְׁבָגָן עֵדָן
הַשּׁוֹמְעִים תּוֹרָה מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדַמְצִינוּ בַּזֶּהר
שֶׁם דָּף צב עמוד ב - צו עמוד ב):

עירי רבי אבא ורבי יעקב הוו אזלו מטבריה לכפר טרשא
ונתאכסנו אצל אשפיזא. כד בעו למשכב, אמר

הצדיקים, זהו שכתוב: "הַיּוֹשֶׁבֶת בִּגְנִים חֲבָרִים מְקַשְׂיָבִים לְקוֹלָךְ
הַשְּׂמִיעָנִי" וְגו'.

קעג) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי אבא ורבי יעקב הלכו מטבריה לכפר טרשא והתארחו באכסניה

רבי אבא למריה דביתא: אית הכא תרנגולא? אמר ליה
האשפיזא: אמאי? אמר ליה: אצטריכנא למיקום
בפלגות ליליא.

ה. קעדאמר ליה: לא אצטריכנא, דהא אית לי סימנא
אחרא, דהדין טקלא דקמי ערסי מלינא מיא, ונטוי
טיף טיף, בפלגות לילה ממש אתרוקן כלהו מיא
ואתגלגל האי קטפא (דהיינו טקלא) ואשתמע קלא בכל ביתא,
וכדין הוא פלגות ליליא (פרוש: שהיה כלי מים תלוי לפני מטתו, והיו
עשוי כגלגל, וכלי זה היה נוטף טיף טיף, וכדרך שעושין במדינה זו (האור
וערג), עד שהוציא כל המים שבפלי עד חצות. וכל זמן
שהיו מים, אפלו מעט מזעיר, קאי אקמייהו, וכשנגמרו
כל הטפין לצאת, אזי נתהפך הגלגל ונפול למטה, ונהפך
הפלי, והיה מרעיש וצועק ונשמע קולו, עד שהקיצו אותן
האנשים שהיו בחדר ההוא), והיה שם באותו הבית חד

אחת. כאשר רצו לשכב לישון, פנה רבי אבא אל בעל האכסניה ושאלו:
"יש לכם כאן תרנגול?" שאלו בעל האכסניה: "לשם מה לך תרנגול?"
ענה לו רבי אבא: "רוצה אני לקום בחצות".

קעד) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר לו בעל הבית: "אין אני נזקק לתרנגול כדי להתעורר, שכן יש לי
כלי מורה שעוה ליד מטתי. כלי זה הנו גלגל מלא מים ולו חור בתחתיתו
והמים נוטפים מתוכו מעט מעט. כאשר מתרוקן הפלי לגמרי, מתהפך
הוא, מתגלגל ומשמיע קול רעש גדול, עד שמתעוררים כל דרי הבית.
כלי זה התקנתי לצרכו של זקן אחד, המתעורר מדי לילה בחצות כדי
לעסק בתורה."

אמר רבי אבא: "ברוך ה', ששלחני לאכסניה זו!"

סָבָא דִּהְוָה קָם בְּכָל פְּלָגוֹת לִילָא וְאַשְׁתַּדַּל בְּאוּרִיתָא, וּבְגִין דָּא עֵבִיר הָאֵי, אָמַר רַבִּי אָבָא: בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דִּשְׁדַּרְנֵי הֶכָא.

סדר הלימוד ליום יט סיון [יום 255 בשנה]

ט"ד "חצות לילה אקום להודות לך"

ו. כְּשִׁיבוֹבְהִיגֵיעַ זְמַן חֲצֵי הַלַּיְלָה, קָמוּ כָּלֵהוּ וְהָוֵי עֶסְקֵי בְּאוּרִיתָא וְכוּ'. אָמַר רַבִּי אָבָא לְתַרְיֵן בְּנוֹהֵי, הָעֲנִינְךָ הַשְׁכָּר דִּהֶקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁתְּעֵשֶׁע עִם צְדִיקִים וְעִיל בְּפְלָגוֹת לִילָה לְגַן עֵדֶן, וְלִכְּן אָמַר דָּוִד (תהלים קיט סב): "חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ", אָמַר רַבִּי אָבָא: וְדָאֵי שְׁפִיר קְאָמְרַתְּ, אָבָל מָנָא לָךְ הָא? אָמַר לִיה: כֶּךָ לְמַדְתִּי מִן סָבָא אַחְרָא.

ז. כְּשִׁיחַוָּתוּ הָוָה אָמַר לְהוּ: בְּתַחֲלַת שַׁעֲתָא קְמִיתָא דְלִילָה, כָּל הַדִּינִים דְּלַתְתָּא מַתְעַרְיֵן וְאַזְלִין וְשֹׁאטִין בְּלִילָה,

קעה) פרוש הזהר בלשון קדש:

בְּהִיגֵיעַ חֲצוֹת הַלַּיְלָה קוּמָה כָּל הַחֲבֵרָאֵי לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה. הַסְּבִיר רַבִּי אָבָא לְשַׁנֵּי בְּנָיו אֶת עֲנִין חֲצוֹת הַלַּיְלָה, בּוּ נִכְנַס הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן עֵדֶן וּמְשַׁתְּעֵשֶׁע שָׁם עִם הַצְּדִיקִים, לִכְּן אָמַר דָּוִד הַמְּלֹךְ: "חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ".

אָמַר רַבִּי אָבָא: "וְדָאֵי יָפָה אֶתָּה אוֹמֵר, אוּלָּם מִנֵּיין לָךְ זֹאת?" עָנָה אוֹתוֹ זְקוּ: "כֶּךָ לְמַדְתִּי מִזְּקוּן אַחֲרִי".

קעו) פרוש הזהר בלשון קדש:

עוֹד אָמַר הַזְּקוּן: "בְּתַחֲלַת הַלַּיְלָה מַתְעוֹרְרִים הַדִּינִים וְשֹׁטִים בְּעוֹלָם, וּבְחֲצוֹת לַיְלָה מִמֶּשׁ מַתְעוֹרְרַת הַשְּׁפָעְתוּ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגַן עֵדֶן וְהַדִּינִים מְסַתְּלָקִים מִן הָעוֹלָם, וְכָל הַהֲשַׁפְּעוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת בְּאוֹת בְּחֲצֵי הַלַּיְלָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: 'וַיַּחֲלַק עֲלֵיהֶם לַיְלָה' וַיְהִי בְּחֲצֵי הַלַּיְלָה'.

ובפֿלגות לַיְלָה מִמֶּשׁ, אֶתְעַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגֵן עֵדֶן,
 וְדִינֵין דְּלִתְתָא לָא מִשְׁתַּכְחִין, וְכָל נְמוּסֵין דְּלַעְלָא לָא
 אֶשְׁתַּכְחוּ אֲלָא בְּפִלְגוֹת לַיְלָא, דְּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית יד טו):
 "וַיִּחַלַק עֲלֵיהֶם לַיְלָה", (שְׁמוֹת יב כט): "וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה".
 וְכַמָּה מְקוֹמוֹת בַּתּוֹרָה מְצִינוּ הַכִּי, דְּוֹד הַמְּלַךְ קָרְיָה
 לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲצוֹת לַיְלָה מִמֶּשׁ (רוּצָה לומר: הַיּוֹדְעִים סוּד
 שְׁהַנּוֹקְבָא הַנְּקֵרָאת מִדַּת לַיְלָה, יוֹצֵאת מֵאַחֲרֵי חֲדוּחֵי, דְּהֵינּוּ מִמְּחֻצֵיתוּ, וְעַל פִּן
 דְּוֹד הָיִי קָרִי לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא "חֲצוֹת לַיְלָה", וְזֶהוּ שְׂדֵיק בְּזַהַר, דְּאִיהוּ חֲצוֹת
 לַיְלָה מִמֶּשׁ. וְזֶה סוּד גְּדוּל, וְאִין מְגַלִּין אוֹתוֹ אֲלָא לְצִנּוּעִין וְלִיּוֹדְעֵי ח"ן),
 וּמְלָכוֹת בֵּית דְּוֹד נְקֵרָאת מִדַּת לַיְלָה, וְעַל פִּן קָם דְּוֹד
 בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, כְּדְכְתִיב: "חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ
 עַל מִשְׁפְּטֵי צְדָקָךְ", וְסוּד מִשְׁפָּט וְצְדָקָה גַם כֵּן יְדוּעַ לְמַבִּין
 מְדַעְתוֹ אוֹ לְמִי שְׂיֵשׁ קַבְלָה בְּיָדוֹ דְּמַהֲנִי דִינֵין נְפָקִין, דִּינָא
 דְּמְלָכוּתָא דִּינָא. אֵתוּ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יַעֲקֹב וְנִשְׁקוּהוּ וְכוּ'.
 כִּי אֲדַהְכִּי אֵתִי הָאִי יְנוּקָא וְשָׂאִיל: אֵמַאי כְּתִיב "חֲצוֹת
 לַיְלָה"? (רוּצָה לומר: מֵאַחַר דְּקָאִי אֲנוּקְבָא דְּנְקֵרָאת חֲצוֹת

ובכמה מקומות בתורה רמזו ענן זה של 'חצות הלילה'. דוד המלך קרא
 להקדוש ברוך הוא בחצות הלילה, ליוֹדְעִים סוּד הַכְּנָנָה לְמָקוֹם שְׁבוּ
 מִתְחִילָה קוֹמַת הַנְּקֵבָה מֵאַחֲרֵי הַזְכָּר וְהוּא מֵהַחֲזָה וְלִמְטָה, כְּלוֹמֵר
 מִמְּחֻצֵית גוֹף הַזְכָּר, לְכֹן קָרָא דְּוֹד לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא 'חֲצוֹת לַיְלָה'. וְזֶהוּ
 שְׂדֵיק בְּזַהַר, שֶׁהוּא חֲצוֹת לַיְלָה מִמֶּשׁ וְזֶהוּ סוּד גְּדוּל, שְׂאִין מְגַלִּים אוֹתוֹ
 אֲלָא לְצִנּוּעִים וְלִיּוֹדְעֵי ח"ן, וּמְלָכוֹת בֵּית דְּוֹד נְקֵרָאת 'מִדַּת לַיְלָה'. עַל פִּן
 קָם דְּוֹד בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: 'חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל
 מִשְׁפְּטֵי צְדָקָךְ'. וְסוּד 'מִשְׁפָּט וְצְדָקָה' גַם כֵּן יְדוּעַ לְמַבִּין, שְׂמַדִּינִים אֵלוּ
 'מִשְׁפָּט וְצְדָקָה' מִקּוֹר הַעֲנָן 'דִּינָא דְּמְלָכוּתָא - דִּינָא'. בְּאוּ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי
 יַעֲקֹב וְנִשְׁקוּ לְזָקֵן עַל דְּבָרֵיו הַנְּפִלְאִים.

קעז) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

לִילָה, וּמִדַּת חֲצוֹת אֵינוֹ מִשְׁמַע שֶׁהוּא מֵדַת לִילָה לְגַמְרִי, אֲלֵא כִּי אִם מִחֲצִית שְׁבַמְדַת לִילָה). אָמַר: הָא אֲתָמַר, בְּפִלְגוֹת לִילָה מְלָכוֹת דְּשִׁמְיָא אֲתֵעַר (פרוש: ואם פן כְּבַר מְבַאֵר, דְּמִשּׁוּם הִכִּי צְרִיךְ שְׂיִהִי נִקְרָאת "חֲצוֹת לִילָה", דְּאִיהוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַנּוֹכַח לְהִרְאוֹת דְּאִזּוּ מִתְגַּלָּה מְלָכוֹתָא דְּשִׁמְיָא הַנִּקְרָא "זְעִיר" וְהַבּוֹן). אָמַר הָאִי יְנוּקָא: אֲנָא שְׁמַעְנָא מְלָה, פִּתַּח הָאִי יְנוּקָא וְאָמַר: מֵאַחַר דְּבַחֲצוֹת מִתְגַּלִּין הַחֲסָדִים, וְעַל פֶּן בְּאוֹתוֹ הָעֵת יֵשׁ דִּין וְרַחֲמִים, וְעַל פֶּן נִקְרָא אִזּוּ חֲצוֹת לִילָה, פְּלִגּוֹת דִּינָא הִיא, דְּנִהִירָא אֲנִפְהָא בְּסִטְרָא דְּחֲסָד. קָם רַבִּי אַבָּא וְשׁוּי יָדָיו עַל רִישָׁא דְּהָאִי יְנוּקָא וּבְרַכֵּיהּ.

סדר הלימוד ליום כ סיון [יום 256 בשנה]

החייב להכין כסא לאליהו הנביא קדם ברית מילה

ח. ע"פ פתח רבי אבא ודרש סודות נפלאות בעניני דמילה ואמר, דבשעה שמכניס האב את בנו למול ערלתו,

והנה קם ילד ושאל: "מדוע כתוב 'חצות לילה'?" והתבונן בשאלתו, שהרי הזקן הסביר שחצות מרמז לנקבה, היוצאת מאחורי חזה הזָכָר, והנקבה היא מדת לילה ממש ולא חצות לילה.

ענה לו הזקן: "הרי אמרנו, שבחצות הלילה מתעוררת מלכות השמים, המרמזת להקדוש ברוך הוא הנקרא 'זעיר'."

אמר הזלד: "ואני כף שמעתי: היות שבחצות לילה מתגלים החסדים ובאותו הרגע משמשים ביחד דין ורחמים, לכן נקרא אותו רגע 'חצות לילה', שהוא רק חצי דין, שהרי הפנים כבר מוארים באור החסד."

קם רבי אבא הניח ראשו על ראש הילד וברכו.

קעח) פרוש הזהר בלשון קדש:

פתח רבי אבא ודרש סודות נפלאים בקשר לברית מילה ואמר: "בשעה

בְּהֵיחָא שְׁעָתָא קָרִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפַמְלִיא דִּילֵיהּ
 וְאָמַר: חֲמוּ פְּמִלְיָא דִּילִי, מַה בְּנֵי חֲבִיבִין עֲבָדִין בְּעִלְמָא,
 בְּהֵיחָא רְגַעָא מְזַדְּמָן אֵלֵיהּוּ הִנְבִּיא וְטָאס עֲלָמָא בְּד'
 טָאסִין וְאִזְדְּמָן תַּמָּן. וְעַל דָּא תְּנִינָן, דְּבַעֵי בַר נָשׁ לְתַקְנָא
 כְּרַסְיָא לְאֵלֵיהּוּ, וְהוּא סְלִיק וְאַסְהִיד קָמֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 דִּישְׂרָאֵל הֵן מְקִימִין בְּרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ וְכוּ'.

מ. קַעֲטָא דְהֵכִי הָיִי נְהוֹרָא. קָמוּ רַבֵּי אַבָּא וְרַבֵּי יַעֲקֹב וּבְעוּ
 לְמִיזֵל, אָמַר לְהוּ הָאִי גְבָרָא: בְּמַאי דְעֵסְקִיתוּ בְּחֻצוֹת
 לֵילָה אֲשַׁתְּלִימוּ. אָמַר: מַאי הוּא? אָמַר לְהוּ: דְתַחֲמוּן
 לְמַחַר אֲנָפוּי דְמַאֲרִיָּה קִיָּמָא (בעל ברית, שהוּא אֵלֵיהּוּ הִנְבִּיא),
 דְהָא דְבִיתָאֵי בְּעָאֵת בְּעוֹתָא דָּא מְנַיְכוּ (על הברית מילה), וּגְזַר

שְׁמַכְנִיס הָאָב אֶת בְּנוֹ לְמוֹל עֲרַלְתּוֹ - בְּאוֹתָהּ שְׁעָה קוֹרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְפַמְלִיא שְׁלוֹ וְאוֹמַר: "רְאוּ מַה עוֹשִׂים בְּנֵי הַחֲבִיבִים בְּעוֹלָם הַזֶּה!",
 בְּאוֹתוֹ רְגַע מְזַדְּמָן אֵלֵיהּוּ הִנְבִּיא לְמַקוֹם הַבְּרִית. בְּמַהִירוֹת מְגִיעַ הוּא
 לְשָׁם, שְׁהָרֵי בְּאַרְבַּע טִיסוֹת עוֹבֵר הוּא אֶת כָּל הָעוֹלָם, לְכֵן לְמַדְּנוּ שְׁבַעַת
 עֲרִיכַת הַבְּרִית צְרִיךְ הָאָדָם לְהַכִּין כְּסָא לְאֵלֵיהּוּ הִנְבִּיא. לְאַחַר הַבְּרִית
 מְתַיַצֵּב אֵלֵיהּוּ הִנְבִּיא לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמַעִיד, שְׁיִשְׂרָאֵל שׁוֹמְרִים
 אֶת בְּרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ."

קעט) פרוש הזהר בלשון קדש:

בִּינְתִּים עֲלֵה הַשְּׁחַר וְרַבֵּי אַבָּא וְרַבֵּי יַעֲקֹב רְצוּ לְהַמְשִׁיךְ בְּדַרְכָּם. פְּנָה
 אֵלֵיהֶם בַּעַל הַבְּרִית וְאָמַר: "אֵת הַתּוֹרָה בְּהַ עֲסַקְתֶּם בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה יֵשׁ
 לְכֶם הַזְּדֻמְנוֹת לְקַיָּם!" שְׁאֵלוּהוּ: "לְמַה תִּרְמָזְנָה מִלוֹתִיךָ?"

עָנָה לָהֶם: "מַחַר תּוֹכְלוּ לְזַכּוֹת לְרֵאוֹת אֶת מְלֶאךָ הַבְּרִית - אֶת אֵלֵיהּוּ
 הִנְבִּיא, וְאֲשַׁתִּי מִבְּקוּשַׁת מִכֶּם לְהַשְׁאֵר אֶתְנִי לְבְרִית הַמִּילָה שְׁתַּעֲרֹךְ מַחַר."
 אָמַר רַבֵּי אַבָּא: "לְבַקְשׁוֹתְכֶם זֶה, שֶׁהִיא בְּקוּשַׁת מִצְוָה וְרֵאִית פְּנֵי הַשְּׂכִינָה
 לֹא נוֹכַל לְסַרְבֵּי". הַמְתִּינוּ הַצְדִּיקִים כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם. בְּלֵילָה הַזֶּמִּין בַּעַל הַבֵּית
 אֶת אוֹהָבָיו וְכָל הַחֲבוּרָה עֲסַקָה בַּתּוֹרָה כָּל הַלֵּילָה.

קִימָא דְּבִרָא דְּאַתְיִלְדַת לִי, יְהִיָּה לְמַחַר הַלּוּלָא דִּילִיָּה, אֲמַר
 רְבִי אָבָא: בְּעוֹתָא דְּמַצָּוָה אִיהוּ, וּלְמַחְמֵי אֲנָפוּי דְּשְׂכִינְהָ.
 אוּרִיכוּ (פרוש: המתינו) כָּל הָהוּא יוֹמָא. בְּהַאי לִילָה כְּנֵשׁ הָאִי
 גְּבִרָא כָּל אַנּוּן רְחִימִין, וְאַחַר הַסְּעוּדָה הַשְּׁתַּדְּלוּ בְּאוּרִיתָא,
 וְלֹא הָוֵי מֵאֵן דְּנָאִים.

בלילה שלפני הברית מילה צריך היילד שמירה מן המחבלים
 י. ספיהובא שם בזהר דהענין, כי באותו הלילה שלפני
 המילה צריך היילד שמירה מעלה מן אותן המחבלין,
 שלא יזיקו להיולדת ולהולד, ועל כן המנהג שקורין
 (בלשון אשכנז "וין נאכט" ובלשון פולין "ואכט נאכט") ולומדין כל
 הלילה, אז מקיים הכתוב (אסתר ח טז): "לילהודים היתה
 אורה" - זו תורה (מגילה טז עמוד ב), "וששון" - זו מילה,
 "ויקר" - זו תפלין. והזהר הביא באריכות, שהאיש
 הקדוש הנזכר לעיל, כנס כל אוהביו לומדי תורה, שהיו
 גורסין כל הלילה.

התורה מגנת ומצלת מכל נזק שבועולם

יא. ספאוכן הוא ראוי לעשות לנו גם כן באותו הלילה, כי
 התורה היא מגנת ומצלת מכל חבול ומכל נזק

קפ) פרוש הזהר בלשון קדש:

טעם ענין זה להיות נעור בלילה שלפני הברית ולעסק בתורה - מבאר
 שם בזהר, שהוא משום שהתינוק צריך בלילה זה שמירה יתירה מן
 המזיקים, לכן המנהג, שלומדים כל הלילה ומקיימים בזה את הפסוק:
 "לילהודים היתה אורה" - זו תורה, "וששון" - זו מילה, "ויקר" - זה תפלין.
 והזהר הביא באריכות, שאותו זמן קדוש כנס את כל אוהביו והם למדו
 כל הלילה.

קפא) פרוש הזהר בלשון קדש:

בְּעוֹלָם, וְאַחַר כֵּן אָמַר בַּעַל הַבְּרִית: בְּמָטוּ מַנִּיכּוֹ, לִימָא
מְלָא חֲדָתָא כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְהָיוּ מְחַדְשִׁין דְּבָרֵי תוֹרָה
בְּעֵינֵי דְמִילָה, וְכֹנְנָתוּ הָיָה, שְׂדֵבְרֵי תוֹרָה הוּא תוֹעֵלַת
גְּדוּל לְשִׁמְרַת הַנִּלְדָּה וְלְשִׁמְרַת הַיּוֹלְדָת.

סדר הלימוד ליום כא סיון [יום 257 בשנה]

על ידי התורה שלומדים בלילה קדם הברית - מתגלה אליהו הנביא
וזה גורם טובות וישועות לישראל

יב. כפינועוד הביא הזהר, שעל ידי התורה שעוסקים
בלילה של (ויז נאכט), אליהו מתגלה בהארות גדולות

וכן ראוי לנו לנהג, כי התורה מצלת מכל נזק שבעולם. בעל הבית בקש
מכל אחד מן האורחים לומר דבר חדוש בתורה, וחדשו דברי תורה בעיני
מילה. וכוננתו היתה, שדברי תורה הוא תועלת גדולה לשמירת הנלד
ולשמירת היולדת.

קרב) פרוש הזהר בלשון קדש:

עוד מובא שם בזהר, שעל ידי התורה שלומדים בלילה שלפני המילה,
מתגלה אליהו הנביא בהארות גדולות וגורם הרבה טובות וישועות
לישראל. אחר כך שאל רבי אבא את בעל הבית ואת הזקן שעמו: "מאחר
שהנכם כה חכמים, מדוע יושבים אתם במקום בודד זה?" השיב לו בעל
הבית: "כצפור נודדת מן קנה, פן איש נודד ממקומו". במקום זה זכינו
ללמד תורה בשלום, ואין אנו יודעים אם במקום אחר נזכה לך, ובפרט
שקום זה מסגל ללמוד תורה. בכל חצות לילה קמים אנו ועוסקים
בתורה עד הבקר, וכשמאיר הבקר, מתבשמים אנו מריחות השדות
ונהרות המים שבסביבה, ומתרחבת דעתנו להבנת התורה, וזו מתבהרת
ויושבת בלבנו. גזרה מן השמים היא לנו שנגור דוקא במקום זה, וכמה
חשובים וגדולים נפטרנו בזמן האחרון על שלא עסקו בתורה פראוי, לכן
עוסקים אנו ימים ולילה בתורה, וזכות המקום מסייעת לנו בזה. וישבו
החכמים עד שהאיר היום.

שֶׁל רְצוֹן הָעֲלִיּוֹן, וְעַל יְדֵי זֶה גוֹרֵם הַרְבֵּה טוֹבוֹת וִישׁוּעוֹת לְיִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כֵּן אָמַר רַבִּי אֲבָא לְהַבְעֵל הַבֵּית וְלֵהֲאִי סָבָא מְאַחַר דְּאִתּוֹן חֲכִימִין טוֹבָא, מִפְּנֵי מָה אַתֶּם יִתְבִּין הָכָא? אָמַר הַבְעֵל הַבֵּית: אִי צְפָרִין יִתְעַקְרוּ מֵאַתְרֵיהוּ, לֹא יִדְעִין לְאֵן טָאסִין, כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר (מְשָׁלִי כו ח): "כְּצִפּוֹר נוֹדְדָת מִן קִנְיָה כֵּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ", וְכֵן אִם אָנוּ עוֹקְרִין דִּירְתָנוּ מִכָּאן שֶׁהוּא מְקוֹם מוֹכֵן אֲצִלְנוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה, לֹא נִדְעָ לְאִיזָה מְקוֹם יְהִיָּה הַיְשׁוּב שְׁלָנוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה, כִּי מְקוֹם זֶה הוּא מוֹכֵן וּמְסַגֵּל אֵלֵינוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְאַתְרָא דָּא זְכִי לָן בְּאוֹרֵיתָא, וְהָכִי אָנִן נוֹהֲגִין: בְּכָל פְּלָגוֹת לִילְהָ עֵסְקִינָן בְּאוֹרֵיתָא עַד צְפָרָא, וְכַד צְפָרָא אֲתִי, רִיחֵי חֲקֵלָא וְנִהְרֵי מֵיָא נִהְרֵי לָן אוֹרֵיתָא וְאַתִּישְׁבַת בְּלַבְנָא, וְיִגְזֹר דִּין הוּא מְשַׁמֵּי, דְּמִכְרָחִים אָנוּ לְדוֹר בְּהֵאִי אֲתֵר, וְכְמָה סְרַכִּין בְּעֵלֵי תְרִיסִין אֲסִתְלָקוּ הָכָא, (פְּרוּשׁ: דְּהֵיוּ מֵתִין בְּאוֹתָן הַיָּמִים) עַל דְּלֹא עֵסְקוּ בְּאוֹרֵיתָא, וְכַדִּין אֲשַׁתְּדִלוּתָא דִּילָן יוֹמָא וְלִילְיָא בְּתוֹרָה, וְאַתְרָא דָּא קָא מְסִיעַ לָן, וְהוּוּ יִתְבִּין עַד דְּנִהֵיר יְמָמָא.

פְּנֵי רַבִּי אֲבָא הָיוּ כְּאֵשׁ לְהִבָּה מְרֵב חֲדוֹת הַתּוֹרָה

יג. כִּפְיֵינוּן דְּהָיוּ הַתְּחִיל לְנִהַר יְמָמָא, אָמְרוּ לְאֵנוּן דְּרַדְקֵי, דִּיפְקוֹן וְיַחְמֵי אִי נִהֵיר יְמָמָא, וְאַחַר כֵּן כָּל חַד לִימָא

קפג) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

מִשְׁהֵאִיר הַיּוֹם, פְּנֵי לְכַמְהָ יְלָדִים, שֶׁיִּצְאוּ לְרֵאוֹת, אִם אֲכַן כְּבֵר הָאִיר הַיּוֹם, וּבִקְשׁוּ מֵהֶם לִזְמַר דְּבְרֵי חֲדוּשׁ לְכַשְׁיַחְזְרוּ מִשְׁלִיחוֹתֶם. רְאוּ הַיְלָדִים שֶׁהֵאִיר הַיּוֹם, וּבָא הַרְאֵשׁוֹן וְאָמַר: "הַיּוֹם עֲתִידָה לְרַדֵּת אֵשׁ מִן הַשָּׁמַיִם!" בָּא הַשְּׁנִי וְאָמַר: "וּבְבֵית זֶה!" הוֹסִיף הַשְּׁלִישִׁי: "זְמַן אַחַד עֲתִיד לְהַשְׁרֵף

מֵלֵא חֲדָתָא. נִפְקוּ וַחֲמוּ דְהוּי נְהִיר יִמָּא, אָמַר חַד
 יִנוּקָא: זְמִין הָאֵי יוֹמָא אָשָׂא מְלַמְעֵלָה, אָמַר יִנוּקָא
 אַחְרָא: וּבְהַךְ בֵּיתָא, אָמַר יִנוּקָא תְּלִיתָאֵי: סָבֵא חַד הָכָא,
 הוּא מְזֻמֵּן לְאַתּוּקְדָא בְּנוּרָא, אָמַר רַבִּי אַבָּא: רַחֲמֵנָא
 לְשִׁזְבֹן, תּוּהָא, וְלֹא יְכִיל לְמַלְלָא, אָמַר: קוּטְרָא דְהוּרְמָנָא
 בְּאַרְעָא אַתְפֹּס (פְּרוּשׁ: קֶשֶׁר וְתַקְף הַרְשׁוּת מְלַמְעֵלָה נִתְפֹּס בְּאַרְץ. רוּצָה
 לִזְמַר, שְׁהִיוּ יוֹדְעִים שְׂיִרַד אֵשׁ מִהַשְּׁמַיִם בְּבֵית הַהוּא), וְכֵן הוּי, דְּבַהֲהוּא
 יוֹמָא חֲמוּ חֲבֵרְיָא אֲפִי דְשְׁכִינְתָא וְאַסְתַּחֲרוּ בְּאַשָׂא (פְּרוּשׁ:
 הָאֵשׁ מִהַשְּׁכִינָה הֵיחָה מְסַבֶּכֶת אוֹתָם), וְרַבִּי אַבָּא אֲתֵלֵהט פְּנִיו
 בְּנוּרָא מִחֲדוּתָא דְאוּרִיתָא.

סדר הלימוד ליום כב סיון [יום 258 בשנה]

אליהו הנביא אמר הפסוק: "אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך" וגו'
 יד. לפי תאנא: כל ההוא יומא לא נפקו כלהו מביתא
 ואתקטר בקטרא, והוי חדאין במלין חדתין, כאלו

באש זו! אמר רבי אבא: "הרחמן יצילנו!" נדהם רבי אבא, ולא יכול
 לדבר. אמר: "נראה, שהגזרה כבר נרשמה בארץ, שאמנם כך יהיה, שתד
 אש לבית". ואכן כך היה: עסקו החברים בתורה וזכו לראות את פני
 השכינה, שסובבה אותם באש, ופניו של רבי אבא נתלהטו מאותה אש
 מחמת שמחת התורה.

קפד) פרוש הזהר בלשון קדש:

ולמדנו: כל אותו היום לא יצאה אותה חבורה קדושה מן הבית. הם עסקו
 בתורה ושמחו בחדושיה כאלו קבלוה עתה מסיני. בשעה שהביאו את
 התינוק לבית הפנסת, שמעו את קולו של אליהו הנביא, שהכריז ואמר:
 "אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך".
 בפסוק זה רמזו סוד גדול, שיש בו, בפסוק זה ארבעים ושנים אותיות

קבלו יהוא יומא אורייתא מטורא דסיני, והיו שומעין קול בשעה שהיו מביאין התינוק לבית הכנסת, שהיה אליהו הנביא אומר פסוק (תהלים סח, ה): "אשר"י תבחר ותר קרב"ש ישכ"ן חצרי"ך נשבע"ה בטו"ב בית"ך קדו"ש היכל"ך", והוא סוד גדול, שיש בפסוק זה מ"ב אותיות, דהן סוד שם של מ"ב, וסודו אין מגלין אותו אלא לצנועין, ויש בפסוק זה עשרה תבות, כנגד זה כתב הזהר: באמירת פסוק זה בשעת המילה, מעטרים עשר חפות להתינוק הנמול לעולם הבא.

אשרי לאדם שפול בנו בשמחה

טו. כפי'ואחר כך פתח חד ינוקא ואמר: תאנא - כל מאן דקריב בריה לקרבנא - פאלו קריב כל קרבנין דעלמין קמי קדשא בריה הוא. בגין כך בעי לסדרא מדבחא במאנא חד מליא ארעא, למגזר עליה האי קימא ברית קדישא, ואתחשב קמי קדשא בריה הוא פאלו אדבח עליה עולה, וקרבניה הוא ריח ניחוח וכו'. בגין כך זכאה

כנגד שם של מ"ב, וסודו אין מגלים אלא לצנועים. יש בו בפסוק זה, עשר תבות כנגד עשר חפות, המעטרות את התינוק הנמול לעולם הבא.

קפה) פרוש הזהר בלשון קדש:

אחר כך פתח ילד אהד ואמר: "למדנו: כל המקריב את בנו לקרבן, פאלו הקריב את כל קרבנות העולם לפני הקדוש ברוך הוא. לכן צריך בעל הברית לסדר מזבח לפני הקדוש ברוך הוא - כלי מלא עפר - כדי לחתוך עליו את הערלה, ודבר זה נחשב לפני הקדוש ברוך הוא פאלו הקריב קרבן עולה לפניו, וקרבנו הוא ריח ניחוח. בשל כך אשרי מי שמקים את ברית המילה בשמחה לפני ה', וצריך הוא לשמח כל אותו היום."

חולקיה מאן דקריב האי קרבנא בחדוה קמי קדשא בריך
הוא, ובעי למחדי כל האי יומא.

כפי אמר רבי אבא: זכאן אתון בעלמא הדין ובעלמא
דאתא, ועליכון אתמר (דברים ד, ד): "ואתם
הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום", והוי שמחין
כל היום בחדוה דמצוה ובחדוה דאורייתא, והאי תינוק
שנולד - הביא בזהר, שהיה רב אידי בר יעקב,
שהזכר התנא בגמרא (תגינה ה עמוד ב), בריך ליה רבי
אבא ואזיל לאורחיה.

מזו. כפיכד אתי רבי אבא לגבי רבי שמעון בן יוחאי, הוי
דחיל למימר דברים האלו ששמע מהנהו חסידים
ומפי התינוקות הנזכרים לעיל, לפני רבי שמעון בן
יוחאי, דלא יתענשון על ידוי (פרוש: שהיה מתירא רבי אבא לגלות

קפו) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר רבי אבא: "אשריכם בעולם הזה ובעולם הבא! עליכם נאמר: ואתם
הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום!" שמחו החברים כל אותו היום
בשמחת המצוה ובעסק התורה, ואותו תינוק שנמול - הובא בזהר, שהוא
הוא רבי אידי בן יעקב התנא, הנזכר בגמרא. לבסוף ברכם רבי אבא ויצא
לדרך.

קפז) פרוש הזהר בלשון קדש:

משנכנס רבי אבא לפני רבי שמעון בן יוחאי פחד לגלות לו את סודות
התורה, ששמע מבני החבורה, שישבו במקום הבודד ההוא, כדי שלא
יגזר רבי שמעון עליהם שיגלו ממקומם למען תתפרסם תורתם ברבים,
ואחר כך ספר רבי אבא לפני רבי שמעון בן יוחאי כל המעשה הנזכר
לעיל, אמר רבי שמעון בן יוחאי: "כל אלו הדברים הטובים היו גנוזים
אצלך ולא אמרת לי, גוזר אני עליך שכל שלשים יום אלו ישתכח הלמוד
ממך והרי כתוב: 'אל תמנע טוב מבעלי' וכו'".

זו הענין לפני רבי שמעון בן יוחאי, שלא יגזר רבי שמעון בן יוחאי עליהון שיהיו גולין למקום אחר, כדי שתתפרסם תורתם ברבים, כדי שרבים ילמדו תורה מהם), ואחר כך ספר רבי אבא לפני רבי שמעון בן יוחאי כל המעשה הנזכר לעיל, אמר רבי שמעון בן יוחאי: כל הני מלי מעליותא הוו טמירין גבך, ולא אמרת לי?! גזרני עלך, דכל תלתין יומין אלין תתנשי התלמוד ממך. והא כתיב (משלי ג, כז): "אל תמנע טוב מבעליו" וכו', עין שם באריכות.

סדר הלימוד ליום כג סיון [יום 259 בשנה]

עשה תורתך קבע ומלאכתך עראי

יז. על כן צריך האדם לזהר לקום בחצות הלילה לעבודת בוראו ולעסק בתפלה ובלימוד התורה איש כפי השגתו, ולעשות התורה קבע ומשא ומתן עראי, ויראה האדם כשיזכה לבן זכר לנהג כמו שכתבתי לעיל, כי לא דבר ריק הוא להציל נפש מישראל ולהדביק ישראל בשכינה, כמה דאת אמר (דברים ד ד): "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום", אז צדקתם עומדת לעד אמן.

— פֶּרֶק ע"ד —

א. איתא בזהר פרשת נח:

קפח"ר רבי אלעזר ורבי יוסי חמוי אזלי מאושא ללוד, אמר רבי יוסי לרבי אלעזר, אפשר דשמעת מן אבוך

קפח) פרוש הזהר בלשון קדוש:

רבי אלעזר ורבי יוסי חמוי הלכו מאושא ללוד. פנה רבי יוסי לרבי אלעזר

רבי שמעון בן יוחאי, מאי דכתיב (בְּרֵאשִׁית ל"ב ב): "וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מַלְאָכֵי אֱלֹהִים", מאן אנון הוּו? אָמַר לִיה: לָא יִדְעָנָא וְכוּ'.

ב. קפטיעד דהוּו אַזְלִין, חמו חד מְעַרְתָּא, שְׁמַעוּ חַד קְלָא דְאָמַר: תְּרִין עוּזְלִין דְאִילְתָּא עֲבָדוּ קְדָמִי רַעוּתָא דְנִיחָא לִי, וְאָנוּן הוּו מְשַׁרְיָתָא קְדִישָׁא שְׁפָגְעוּ בִיעֲקֹב וְהִלְכוּ לְפָנָיו, אַתְרָגִישׁ רַבִּי אֶלְעָזָר וְאַתְעַר בְּנַפְשִׁיה (לשון הַתְעוּרוֹת וְחִרְדָּה) וְאָמַר: רַבּוֹן דְעָלְמָא, כֶּךָ אוֹרְחֵי?! טַב לָן דְלָא נִשְׁמַע, שְׁמַעְנָא דָּא וְלָא יִדְעָנָא.

הַמְלָאכִים שְׁפָגְשׁוּ אֶת יַעֲקֹב אֲבִינוּ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם הָיוּ אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק כִּי אַתְרָחִישׁ לְהוּו נְסָא, וְשְׁמַעוּ קְלָא דְאָמַר אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק הוּו, נְפַל רַבִּי אֶלְעָזָר עַל פָּנָיו, חֲמָא דְיוֹקְנֵיהָ

וּשְׁאָלוּ: "אוּלֵי שְׁמַעְתָּ מֵאַבְיָה, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, פְּרוּשׁ עַל הַפְּסוּק: 'וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מַלְאָכֵי אֱלֹהִים?' מִי הֵם מַלְאָכִים אֵלֶּה?" אָמַר לוֹ: "אֵינִי יוֹדֵעַ".

קפט) פרוש הזהר בלשון קדש:

בְּעוֹדֵם הוֹלְכִים, רָאוּ מַעְרָה אַחַת וְשְׁמַעוּ קוֹל בּוֹקֵעַ מִתּוֹכָהּ וְאָמַר: "שְׁנֵי עֶפְרַי הֲאֵילָה עָשׂוּ לִי נַחַת רוּחַ, וְהֵם הֵם הַמְלָאכִים הַקְּדוּשִׁים, שְׁלוּ אֶת יַעֲקֹב וְהִלְכוּ לְפָנָיו.

הַתְּרַגְּשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר: "רַבּוֹן הַעוֹלָם! כִּזּוּ הִיא דְרַכְךָ?! מוּטָב הִיא לּוֹלָא שְׁמַעְנָא קוֹל זֶה, שְׁהֲרִי הַקּוֹל סַתֵּם, וְלֹא פִרַשׁ מִי הֵם אוֹתָם מַלְאָכִים, וְהַשְׁאִירָנוּ בְּסַפְקוֹת גְּדוֹלִים יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר לּוֹלָא שְׁמַעְנָא אוֹתוֹ!"

קצ) פרוש הזהר בלשון קדש:

הַתְּרַחַשׁ לָהֶם נֶס, וְהֵם שְׁמַעוּ קוֹל נוֹסֵף שְׁאָמַר: "אוֹתָם מַלְאָכִים - אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק הָיוּ". מֵרַב הַתְּרַגְּשׁוֹת נְפַל רַבִּי אֶלְעָזָר עַל פָּנָיו. בְּנַפְלוֹ עַל פָּנָיו רָאָה אֶת דְּמוּת דְּיוֹקְנָא שֶׁל אֲבִיו וְאָמַר לוֹ: "שְׂאֵלְתִּי, מִי הָיוּ אוֹתָם מַלְאָכִים,

דַּאֲבִיו, אָמַר לִיה: אֲנָא שְׂאִילְנָא, מִי הוּוּ הַמְּלֹאכִים, וְהַשִּׁיבּוּ לִי: אַבְרָהָם וַיִּצְחָק הוּוּ, שְׁהֵם נִזְדַּמְנוּ לִילְךָ לְפָנַי יַעֲקֹב בְּכָרְחוּ מִפְּנֵי לְבֹן הָאֲרָמִי. וְאַף דִּי־יִצְחָק הָיָה עֲדִין קָיָם מְכַל מְקוּם נִשְׁמָתוֹ פְּרָחָה מִמְּנוּ וְעָלָה לְמַעְלָה בְּשַׁעַת עֲקֵדָה וְאַתְחַבֵּר עִם נִשְׁמַת אַבְרָהָם, וְאֶזְלוּ לְפָנַי יַעֲקֹב, וְזָה שְׂאֵמֶר הַכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לֹא, מֵב): "אֱלֹקֵי אָבִי אֱלֹקֵי אַבְרָהָם וַיִּפְתַּח יִצְחָק הָיָה לִי".

סדר הלימוד ליום כד סיון [יום 260 בשנה]

על האדם להזהר ממוחשבות רעות שמביאות אותו לעברות חמורות, רחמנא לצלן

ג. כַּיֵּינָאֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, לֹא לִיעֲקֹב לְבַד הָיָה מְזַדְּמֵן נִשְׁמוֹת צְדִיקִים, אֲלֵא לְכָל יִרְאָ שְׁמִים מְזַדְּמֵנִין לוֹ נִשְׁמוֹת צְדִיקִים לְהַצִּילוֹ מִן הַרְהוּרֵי עֵבְרָה, וּמְכַל שְׁכָן מְהַעֲבֵרָה עֲצָמָה, מַה שְׂאִין כֵּן אִם אָדָם הוּא מְהַרְהֵר בְּהַרְהוּרֵים רַעִים, הֵן בְּעִיר וְהֵן בְּשָׂדֵה וְהֵן בְּבַיִת, מְזַדְּמֵן

שלוו את יעקב, והשיבו לי מן השמים, שהם היו אברהם ויצחק, שנזדמנו ליעקב, כְּאֲשֶׁר בָּרַח מִפְּנֵי לְבֹן הָאֲרָמִי. לְמַרְוֹת שִׂיִּצְחָק הָיָה עֲדִין בַּחַיִּים, פְּרָחָה נִשְׁמָתוֹ מִמְּנוּ עוֹד מִשַּׁעַת הָעֲקֵדָה וְהַתְּקִשָּׁה עִם נִשְׁמָתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, וְשָׁנְיָהֶם לוֹ אֶת יַעֲקֹב. זֶה שְׂאֵמֶר הַכְּתוּב: 'אֱלֹקֵי אָבִי אֱלֹקֵי אַבְרָהָם וַיִּפְתַּח יִצְחָק הָיָה לִי'".

קצא) פרוש הזהר בלשון קדש:

ואמר רבי שמעון בן יוחאי: "לא רק ליעקב היה מזדמן נשמות הצדיקים, אֲלֵא לְכָל יִרְאָ שְׁמִים מְזַדְּמֵנִים הֵם כְּדִי לְהַצִּילוֹ מִעֵבְרָה, אוֹלָם אִם מִטְּמֵא הָאָדָם אֶת עֲצָמוֹ בְּהַרְהוּרֵים רַעִים בְּעִיר, בְּבַיִת וּבְשָׂדֵה - מְזַדְּמֵן לוֹ מִזִּיק אֶחָד וְשָׁמּוֹ חַנִּי"א, וְהוּא נִדְּבַק בּוֹ וּמְבִיא לִידֵי חֲטָא חַמּוּר, שִׁיפְגֵם פְּגָם גָּדוֹל בְּנִשְׁמָתוֹ, עָלָיו יִתְחַרֵּט בְּסוּף יָמָיו, וְקָשָׁה יְהִיָּה לוֹ לְתַקְּנוֹ.

אֵלָיו מִזִּיק אֶחָד, חֲנִי"א שְׁמִיָּה, וְהוּא מְמַנֶּה עַל זֶה
הַהוֹלֵךְ וּבִהְלִיכָתוֹ הוּא מִחְשָׁב מִחְשָׁבוֹת רְעוֹת וְזוֹרוֹת
וְנִזּוֹק הוּא מֵאֵלָיו, וְהַמִּזִּיק נִזְקֵק לוֹ וְאִינוֹ סוֹר מִמֶּנּוּ, עַד
שֶׁמֵּבִיאוּ לְיַדִּי חֲטָא חָמוּר וַיִּפְגַּם בְּנִשְׁמָתוֹ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ
הָרַבִּים, פָּגַם מְאֹד, אֲשֶׁר יִתְחַרֵּט בְּסוֹף יָמָיו, וַיְהִי פְסִידָא
דְּלָא הָדָר [פְּרוּשׁ: וַיְהִי הַפְּסֵד שְׁאִינוֹ חוֹזֵר, דִּהְיֵנוּ - שְׁאִי
אֶפְשָׁר לְתַקְּנוֹ].

בְּכָל מְקוֹם שֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ יֵשׁ מְסִיעִין לְמַחְשָׁבוֹתָיו לְטוֹב אוֹ לְרָע,
חַס וְשָׁלוֹם

ד. כַּיְיָ לְמַעַן תִּדְעַ עַי כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ שָׁם יֵשׁ
מְסִיעִין לְמַחְשָׁבוֹתֶיךָ, הֵן לְרָעָה וְהֵן לְטוֹבָה. וְאַחַר כֵּן
שְׂאִיל רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אָבִיו: מָה אָנֹכִי
לְעֹלָמָא דְאַתִּי, אָמַר לֵיהּ: אָנָּה וְאַנְתָּ נִשְׁתַּעֲשַׁע עִם דָּוִד
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, קָם רַבִּי אֶלְעָזָר. עַד דִּהְוָה חָמוֹ לֵיהּ דְּאִנְפוּהִי
נְהִירִין כְּשִׁמְשָׁא, אָמַר לֵיהּ: מַלְתָּא חֲדָתָא שְׁמַעְתָּא, אָמַר
לֵיהּ: זַכָּאִין צְדִיקִים שְׁמַתְחַבְּרִין עִם צְדִיקִים בְּסוּד (תְּהֵלִים
צא יא): "כִּי מִלְּאֲכָיו יִצְוָה לֵךְ לְשִׁמְרָךְ בְּכָל דְּרָכֶיךָ".

קצב) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

לְכוּ עַל הָאָדָם לְדַעַת, שֶׁבְּדַרְךְ שְׁמִכּוֹן הוּא אֶת מַחְשָׁבוֹתָיו, כֵּן יְסִיעוּהוּ מִן
הַשְּׂמִים בֵּין לְרָעָה וּבֵין לְטוֹבָה."

אַחַר כֵּן שְׂאֵל רַבִּי אֶלְעָזָר אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אָבִיו: "מַהוּ חִלְקִי
לְעוֹלָם הַבָּא?" הִשִּׁיב לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן: "אֲנִי וְאַתָּה נִשְׁתַּעֲשַׁע עִם דָּוִד מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל". קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְשִׂמַח, עַד שֶׁהֲאִירוּ פָּנָיו כְּשִׁמְשׁ.

שְׂאֵלוֹהוּ: "הָאֵם שְׁמַעְתָּ דְּבַר חֲדוּשׁ בְּתוֹרָה, שְׂכַה שְׂמַח הַנֶּדֶךְ?" - הִשִּׁיבוּ:
"אֲשִׁרְיָהֶם הַצְּדִיקִים, שְׁמַתְקִשְׁרִים עִם הַצְּדִיקִים בְּסוּד 'כִּי מִלְּאֲכָיו יִצְוָה
לֵךְ לְשִׁמְרָךְ בְּכָל דְּרָכֶיךָ'".

גם אם אָסַף מְמוֹן הַרְבֵּה, לֹא יִהְיֶה מִן הָעוֹלָם הַזֶּה יוֹתֵר מִדִּי
 ה. עַל כֵּן, בֶּן אָדָם, בֶּן אָדָם, לְמַעַן ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וּלְמַעַן
 נִשְׁמָתְךָ הַטְּהוֹרָה הַחֲצוּבָה מִתַּחַת כְּסֵא כְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ,
 רֵאֵה דְרָכֶיךָ וַחֲכֶם לְיִשְׂרָאֵל דְרָכֶיךָ, וְסוּר עֵינֶיךָ מִרְאוֹת בְּרָע,
 וְתִרְגְּלֵךְ לְהִסְתַּכֵּל בְּדַבָּרִים קְדוֹשִׁים, כְּמוֹ שְׁכַתְּבֹתִי בְּפָרֶק ב'
 לְעֵיל, וְלֹא תַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ קִנְיָה בְּשָׁל אַחֲרִים, וּבְשִׁבִיל
 כֵּן תִּנְצַל מִגָּזֵל וּמְמוֹן שְׂאִינוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְתִתְנַהֵג בְּסֹדֵר נְכוּן
 אֲף אִם אָסַפְתָּ מְמוֹן הַרְבֵּה, וְלֹא תִתְעַנֵּג בְּמִמוֹנְךָ הַרְבֵּה,
 וְאֵל תִּרְבֶּה בְּזוֹלָלוֹת וְסוּבָאוֹת, רַק תִּמְיֵד יְהִיו מַחְשְׁבוֹתֶיךָ,
 שְׂאֵתָה צְרִיךְ לִתֵּן דִּין וַחֲשׁוֹן עַל מוֹצֵא שְׁפָתֶיךָ, וּמְכַל
 שִׁכְן עַל מַעֲשֵׂיךָ הָרָעִים וְטוֹבִים.

בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן אֵי אֲפָשֶׁר לְהַעֲלִים וּלְהַכְחִישׁ מַעֲשִׂים הָרָעִים, כִּי
 הַמַּלְאָכִים שְׂמֵלִיּוֹם אֶת הָאָדָם מְעִידִים עָלָיו

ו. וְאִם תֹּאמַר, פֶּן תּוּכַל לְהַעֲלִים וּלְכַחֵשׁ - הֲרֵי הָעֲדִים
 עוֹמְדִים, הֵן הֵן הַמַּלְאָכִים הַמְּלוּיִן לְאָדָם, בָּאִים
 וּמְעִידִים בְּאִיזָה יוֹם וּבְאִיזָה מְקוֹם נַעֲשֶׂה הָעֲבָרָה אוֹ
 הַמְּצוּהָ, וּבְאִין וּמְטַפְּחִין עַל פְּנֵיו וְאוֹמְרִים לוֹ: רָשָׁע, אֵיךְ
 נִשְׁאַף לְבָךְ לְכַחֵשׁ וּלְשַׁקֵּר אֶת פְּנֵי בּוֹרְאֶךָ?! הֲלֹא הַכֹּל גְּלוּי
 לְפָנָיו, וְהוּא יוֹדֵעַ כָּל מַחְשְׁבוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם וְהוּא בּוֹחֵן
 לְכַבּוֹת וְחוֹקֵר כְּלִיּוֹת.

סדר הלימוד ליום כה סיון [יום 261 בשנה]

כָּל מַעֲשֶׂה טוֹב יֵהָא חֲשׁוֹב בְּעֵינֶיךָ

ז. עַל כֵּן צְרִיךְ הָאָדָם לִידַע בְּכֻלּוֹ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הוּא מְדַקְדֵּק עִם בְּרִיּוֹתָיו אֲפֵלוֹ עַל דְּבוּר קָל, וּמְכַל

שָׁפֶן עַל הַמַּעֲשֶׂה, וְהִרְבֵּה שְׁלוּחִין וְדִינִים קָשִׁים יֵשׁ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַפְרַע מִמִּי שְׁאִינוֹ עוֹשֶׂה רְצוֹנוֹ. עַל כֵּן כָּל מַעֲשֶׂה הַטּוֹב יִהְיֶה יָקָר בְּעֵינֶיךָ, אִם הוּבָא דְרַךְ מִצְוֵה לְיָדֶךָ - תִּשְׁמַח מֵאֲשֶׁר בָּא לְיָדֶךָ מִצִּיאָה שֶׁל אָבֶן טוֹב, וְתִתֵּן שִׁבַח לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל שְׂזָכָה אוֹתָךְ וְהִבִּיאָךְ לְיַדֵי אֵיזָה מִצְוֵה.

תהא זריו לקים מצוה שנוחשבת "כמת מצוה"

ח. ובפרט אם יזדמן לך איזה מצוה שאין לה מהדרין, תהיה מהזרזים ומקדימין במצוה בכל יכלתך בגופך ובמאדך ובנשמך, כי האי מצוה שאין לה מתעסקים, נקראת "מת מצוה" שאין לו מתעסקים, ואתה תחזיק בה ותזכה בה, ובזה תגביה ותרים קרן של מצוה זו ממש כמו שהקדוש ברוך הוא מרים מאשפות עני ואביון, ואותו המצוה תהיה לך מליץ ופרקליט ישר בפני הקדוש ברוך הוא, אף שנגזר על אותו האדם איזה גזר דין, חס ושלום, המצוה ההיא נזקפת ועומדת לפני בית דין של מעלה, עד שמבטל הגזר דין, ועל זה נאמר (איוב לג, כג): "אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו" וגו'.

אם האדם עוסק בתורה לשמה - שר הפנים מכבדו ומדליק לפניו נרות עשויות מהוד והדר

ז. ועל אחת כמה וכמה אם האדם עוסק בתורה לשמה, שהיא מבחרת מכל המצוות, אזי יהיה שכרו כפול ומכפל, ובשעת פטירתו אז מט"ט שר הפנים וכל פמליא של מעלה מלוין אותו ומלבישין את הצדיק בכל מיני בגדים דיקר ומעטרין ליה בעטרין, ושר הפנים מדליק

לִפְנֵינוּ גְרוֹת הָעֲשׂוּיִין מֵהוּד וְהֶדְר מִזֵּיו הַשְּׂכִינָה, וְעַל זֶה הַתְּפִלָּל דָּוִד הַמֶּלֶךְ וּמִשָּׁה רַבִּינוּ (תהלים קטז, ט): "אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאוֹר הַחַיִּים".

י. עַל כֵּן יִתְפַּלֵּל הָאָדָם תָּמִיד שְׂיֻצֵּל אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַב רַחֲמָיו וְחֶסְדָּיו מִכָּל מִינֵי עוֹוֹן וּפְשָׁע וּפְעֻלַּת שָׂוָא, רַק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִדְרִיכֵהוּ בְּדַרְךְ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעַל הַרְחָמִים יִשְׁמַע לְקוֹל הַמִּתְחַנֵּן אֵלָיו בְּלֵב נִשְׁפָּר, וַיִּתֵּן לְהָאָדָם לֵב בְּשָׂר וְכֹשֶׁר, וְחֶפֶץ ה' בְּיָדוֹ יִצְלִיחַ, אָמֵן.

סדר הלימוד ליום כו סיון [יום 262 בשנה]

פְּרִשַׁת קָרַח

פְּרִשַׁת קָרַח

א. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבִרְכָה (שַׁבָּת דף קי"ח עמוד ב): אֲלֵמְלֵי שְׁמֵרוּ יִשְׂרָאֵל שַׁבַּת רֵאשׁוֹנָה לֹא הָיָה שׁוֹלֵטִין בָּהֶם אֵמָה וְלָשׁוֹן, וְאֵלֵמְלֵי מְשֻׁמְרִין יִשְׂרָאֵל ב' שַׁבָּתוֹת מִיָּד הֵן נִגְאָלִין כִּי מִצּוֹת שַׁבַּת הִיא שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הַתּוֹרָה (שְׁמוֹת רַבָּה כה יב), וְכָל הַמְּעַנֵּג אֶת הַשַּׁבַּת נוֹתֵנִין לוֹ נַחֲלָה בְּלֵי מִצְרַיִם (שַׁבָּת דף קי"ח עמוד ב).

וְהִנֵּה רְאִיתִי מְנַהֵג בִּישָׂא בְּרַב תְּפוּצוֹת מְדִינוֹת הָאֵלּוּ, שֶׁהֵן מְזוֹלְזָלִים בְּכַבוֹד יוֹם הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא שַׁבַּת.

שְׁלֹשָׁה מְעִידִין זֶה עַל זֶה: הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שַׁבַּת וְיִשְׂרָאֵל

ב. בְּרֵאשׁ רְאִיתִי רַבִּים שֶׁהוֹלְכִים כָּל עָרֹב שַׁבַּת וְעָרֹב שַׁבַּת בְּכַתְּמֵי אֲשַׁפִּיזוֹת וְאוֹכְלִין וְשׁוֹתִין עַד

שְׁמֵשֶׁת־כָּפָרִים כְּשִׁכְרוּתוֹ שֶׁל לוֹט, וְאַחַר כֵּן בָּאִין לְבֵיתָם, וּמֵרַב הַשְּׁכָרוֹת אֵין יָכוֹל לַעֲשׂוֹת קִדּוּשׁ הַיּוֹם כְּרְאוּי, וְקִיָּמָא לָן: שְׁלֹשָׁה מְעִידִים זֶה עַל זֶה, וְאֵלוֹ הֵן: הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשַׁבַּת וְיִשְׂרָאֵל, וּגְמִירֵי (שְׁבוּעוֹת דָּף ל עמוד א): כָּל הַמְּעִיד, צָרִיךְ לְהַעֲיִד מְעַמָּד, וְהַשְּׁכוֹר אֵין יָכוֹל לַעֲמֹד אֶפְלוֹ עַל רַגְלָיו, הֵיִיטֵב בְּעֵינָי ה' שְׂיִבּוֹא שְׁכוֹר לְהַעֲיִד עָלָיו שֶׁהוּא אֶחָד וּמְיֻחָד, וְעַל שַׁבַּת שֶׁהוּא שְׁקוֹל כְּנֶגֶד כָּל הַתְּרֵי"ג מִצְוֹת?! עַל כֵּן שׁוֹמֵר נִפְשׁוֹ יִרְחַק מִזֶּה הַמְּכַשׁוֹל, כִּי עֲנָשׁוֹ גָּדוֹל מְאֹד.

מכשולות גדולים אצל בני הכפרים

יעוד מְכַשׁוֹל שְׁנֵי, שְׁבִנֵי הַכְּפָרִים הַיּוֹשְׁבִים בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת בְּמִקְוֹמוֹת שְׂאִין לָהֶם חוֹמָה וּמְחִיצָה, וְהֵן מְטֻלְטָלִין מִרְשׁוֹת הַיַּחֲדָד לְבֵתֵי עֲרָלִים וּמִבֵּתֵי עֲרָלִים לְבֵתֵיהֶן, וּמוֹרִין הֵתֵר לַעֲצָמָן בְּאֶשֶׁר שֶׁהוּא יַחֲדָד בְּעִירוֹ, וְאֵין יִשְׂרָאֵלִים אַחֲרֵים דָּרִים אֶצְלוֹ בְּקִבְעוֹת - אֵין הַגּוֹי אוֹסֵר עָלָיו, אֲבָל טוֹעִין הֵן, וְאֵינָם יוֹדְעִים הַדִּין עַל בְּרִיּוֹ, כִּי קִיָּמָא לָן (שְׁלַח ערוך ארח חיים ריש סימן שפב): כִּיֵּן דִּישְׂרָאֵל אֶחָד דָּר בְּמִקְוֹם יַחֲדָדִי, מִתֵּר לְטֻלְטֵל בְּכָל הָעִיר הַהִיא - בְּעִיר אֶשֶׁר לָהּ חוֹמָה וּדְלָתִים וּמִקְפֵּת כְּרְאוּי, וְאִזּוֹ אוֹתָהּ הָעִיר הִיא נִחְשָׁבֶת לוֹ כְּאַרְבַּע אַמוֹת, וּמִתֵּר לוֹ לְטֻלְטֵל בְּכָל אוֹתָהּ הָעִיר, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת, וּמִכָּל שְׁכֵן בְּכְפָרִים - אֵין לְשׁוּם יִשְׂרָאֵל הֵתֵר לְטֻלְטֵל אֶפְלוֹ מִפְּתַח בֵּיתוֹ וְלַחוּץ, כִּי אִסּוּר גָּמוּר הוּא. לְכֵן כָּל הַיָּרָא אֶת דְּבַר ה' צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ אֶת יוֹשְׁבֵי כְּפָרִים, וּבִפְרָט לְהַאָרְנָדְרֵי"ס, שֶׁהִיא לָהֶם חֲתִיכָה דְאִסּוּרָא [פְּרוּשׁ: וּבִפְרָט בְּעֵלֵי בֵתֵי מְרֻזַח,

שְׁהִיָּא לְהֵם חֲתִיכַת אַסּוּרָא לְטַלְטַל שׁוּם דְּכַר בְּכַפְרִים
וּבְעָרֵי הַפְּרָזוֹת.

סדר הלימוד ליום כז סיון [יום 263 בשנה]

שְׁלֵא לְדַבֵּר דְּבָרֵי חַל בְּשַׁבַּת - וּבַפְּרָט בְּבֵית הַכְּנֶסֶת

ג. שְׁלִישִׁית - רְאִיתִי מְנַהֵג בְּיוֹשְׁבֵי כְּפָרִים הֶרְחוּקִים זֶה מִזֶּה, וּבְשַׁבַּת בָּאִים לְמַנְיִן עֲשָׂרָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְהַתְּפִיל "בְּרַב עִם הַדֶּרֶת מְלִךְ" (מְשָׁלֵי יַד כַּח) - מְלָכוּ שֶׁל עוֹלָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבָאִים לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְהֵם עוֹסְקִים בְּהַבְּלֵי עוֹלָם וּמְסֻפְרִים אֶחָד לְחֻבְרוּ אִיף שְׁקָנָה סוּסִים בְּמִקַּח הַשְּׂוִיָּה אֶצֶל עַרְל אֶחָד, וְזֶה מְסֻפֵּר שְׁקָנָה פָּרָה אַחַת וּשְׂאֵר בְּהֵמוֹת, וְכָל דְּבָרֵיהֶם הוּא בְּמִשְׁא וּמִתָּן שֶׁל חַל, וְקִימָא לָן (שַׁבַּת קִיג עֲמוּד ב): "וְדַבֵּר דְּבָר" (יִשְׁעִיָּה נח ג) - שְׁלֵא יִהְיֶה דְּבוּרָךְ בְּשַׁבַּת כְּשֶׁל חַל, וּבַחַל אֵין רוֹאִין אֶחָד לְשׁוּנֵי, רַק בְּשַׁבַּת בָּאִים לְמַנְיִן, וְהֵם עוֹסְקִים בְּכָל: בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ וּבְמִשְׁא וּמִתָּן, אֲזוּ טוֹב הָיָה לְהֵם לְשַׁבַּת בֵּית בְּכַתִּיָּהֶם וְלִישָׁן עַל מִטָּתָן, כְּדִי שְׁלֵא יִדְּבְרוּ דְּבָרֵי חַל בְּשַׁבַּת, וּמְכָשׁוּל זֶה הוּא מְצוּי, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בְּרַב בְּנֵי יוֹשְׁבֵי כְּפָרִים.

וְעוֹד נִגַּע אֶחָד נִרְאָה לִי, שְׁבַקְצַת מְקוֹמוֹת הוֹלְכִין כְּמוֹ ב' וְג' שְׁעוֹת מַעִיר לְעִיר לְמַנְיִן וְאוֹמְרִין דִּישׁ תְּחוּם שַׁבַּת, וְאֲנִי יוֹדֵעַ בְּעֶצְמִי שֶׁהוּא ג' אוֹ ד' תְּחוּמֵי שַׁבַּת, עַל כֵּן אֲנִי מִזְהִיר - בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר הוּא קַבְלָה בְּיַדִּי אֲנִישֵׁי הַיּוֹשְׁבִים, שֶׁהִתִּיר לְהֵם אֵיזָה מוֹרָה צָדֵק שֶׁהוּא מְפָרְסֵם וּמַדְד הָרַב בְּעֶצְמוֹ הַתְּחוּם - אֲזוּ מִתָּר לִילֵךְ בְּשַׁבַּת, אֲבָל

לא יסמוך על איזה מלמד או על מי שאינו יודע להורות אסור והתיר, כי בעוונותינו הרבים, בדור הזה רבו המתירים על האוסרים מחמת חנפה או מחמת נתינת ממון שחד שנותנין לו, והוא מתיר אסורים - אסור דאורייתא. על כן יראה כל אחד ואחד להסיר מכשול מעליו, ולא ילך ממקום למקום, עד שיהיה לו רשות מן הרב המדינה שלו.

אסור יחוד נוהג גם בישראל, וכל שכן עם אמות העולם

ד. הרביעי - ראיתי מכשול גדול באנשי ישובים ובקצת הקהלות, שישראל קדושים הם ומכוננין לכבד את יום השבת בכל מה דאפשר לו, והמה שולחים בשר לצלות לבית האופה הערל, באשר שאין תנורים מצויין במדינות האלו אצל היהודים, ושתיים רעות עושין בכבוד זה:

חדא [פרוש: אחד], ששולחים הבשר לצלות על ידי בתולה יחידית לבית האופה, ועוברים אסור יחוד, שאסור זה הוא אסור אפלו בישראל, כי דוד המלך ושמואל הנביא, עליהם השלום, היו גוזרין גזרה זו, והיו אוסרין ליחד שום זכר ונקבה.

סדר הלימוד ליום כח סיון [יום 264 בשנה]

ה. על כן השומר, שהיא הבתולה, צריכה שמירה מפני היחוד, והיאך תשמר הבשר הצלי!?

ועוד אסור שני הוא, כיון דאין ישראל מסייעו להערל, אין לתבשיל זה או לצלי שום התר בעולם. כי הוא אסור מדאורייתא משום בשול גוים. ולא כל עלמא מר

בר רב אשי נִינהוּ [פרוש: לא כָּלם הם תלמידי חכמים
 כְּמַר בֶּן רַב אֲשִׁין], שְׂיֻדְעִין דִּין זֶה, וּמְכַל שְׂכַן בְּנֵי
 הַיְשׁוּבִים שֶׁהֵן נִכְשָׁלִים, בְּעִוְוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, בְּעִוְוֹן זֶה,
 וְאוֹכְלִים אֶסוּר דְּאוֹרֵיתָא, כִּי לֹא מִצְּאֵתִי שׁוּם פּוֹסֵק דְּפִסְק
 הֵתֵר בְּזֶה הַדִּין, דְּבִשׁוּל גּוֹיִם הוּא אֶסוּר אִף דִּישְׂרָאֵל עוֹמֵד
 עַל גְּבִיר, כִּינֵן דִּישְׂרָאֵל אֵינּוּ מְסִיעָהּוּ, הוּא אֶסוּר גְּמוּר,
 וּבְמִכְשׁוּל זֶה, בְּעִוְוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, נִכְשָׁלִים בְּרַב מְדִינּוֹת
 פּוֹלִין וְלִיטָא, שְׂיֵשׁ לְהֵן מְשָׂרְתוֹת עֲרֻלוֹת, וְהַמְשָׂרְתוֹת
 מִבְּשָׁלוֹת בְּלִי סִיוַע יִשְׂרָאֵל.

ו. עַל כֵּן אֲנִי מִזְהִיר לְהַסִּיר כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכְשׁוּל זֶה
 מִבֵּיתוֹ, וְלֹא יִשְׁלַח בְּתוֹלָה וְאִשָּׁה בִּיחִידוֹת, וְאִם שְׁלַח
 לְבֵית הָאוֹפֶה, אֲזִי יִרְאֶה לְחַתּוֹת בְּגִנְזָלִים אוֹ לְהָשִׁים הַצְּלִי
 בְּעִצְמוֹ לְבֵית הַתְּנוּר, כְּדִי שְׁלֹא יָבוֹא לִיַּדִּי אֶסוּר דְּאוֹרֵיתָא,
 חֵס וְשָׁלוֹם. וְכָל הַנְּזָהֵר בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים שְׂכַתְּבָתִּי, יִהְיֶה
 שְׂכָרוֹ כְּפוּל וּמִכְפָּל, וְיִזְכֶּה לְנַחֲלָה בְּלִי מִצָּרִים, כְּמָה דְּאֵת
 אָמַר (יִשְׁעִיָּה נח יד): "וְהֵאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ". אָמֵן, כֵּן
 יִהְיֶה רְצוֹן.

➡ פָּרָק ע"ו ➡

א. אֶסוּר יֵינן נִסְךְ הוּא יְדוּעַ וּמְפָרָס, שְׂמֵשָׁה רַבִּינוּ
 וְשִׁבְעִים זְקָנִים שְׁבָדוּרוֹ גָּזְרוּ עַל סְתָם יֵינָם שֶׁל נְכָרִים,
 כְּדִי שְׁלֹא יָבוֹאוּ יִשְׂרָאֵל לִיַּדִּי זְנוּת כְּמוֹ שְׂחָטָאוּ בְּשִׁטִּים
 בְּמַעֲשֵׂה זְמָרִי (בְּמִדְבָר כה א), שְׁנִהְרָגוּ מִחֲמַת חָטָא זֶה כ"ד
 אֶלְף מִן יִשְׂרָאֵל, וּבְעֲלֵי הַמְקַבְּלִים הִחְמִירוֹ בְּאֶסוּר זֶה
 וְהַפְּלִיגוּ בְּעִנְשׁ מִי שְׂשׁוֹתִים סְתָם יֵינָם.

חטא הרבים תלוי במכשילים

ב. והנה רב מדינות הללו, במקום שעושין יין, הן מקלין בשתיית יין נסוף, ולא עוד שהן מוכרין סתם יינם לשארי אנשים כשרים שבִּישְׂרָאֵל במקום יין כָּשֶׁר, וגורמין רעה גם לאחרים, וחטא הרבים תלויין באנשים החטאים האלה בנפשותם.

חמר אסור יין נסוף

ג. על כן מטל על הרבנים ודינים שבמדינות לגזור בגזרות נח"ש על אותן האנשים שעושים יין, שמִשְׁעָה שֶׁהִתְחִיל הַיַּיִן לְמִשְׁךְ אֶל תוֹךְ הַבוֹר, אִם יִהְיֶה שֶׁם מִגַּע נְכָרִי, אִז הַיַּיִן הוּא אֲסוּר גָּמוּר.

ד. על כן צריכין שמירה מעלה לבלתי להכשל בעוון זה, ועל הרבנים הוא מטל שלא לתן כתב הכשר, עד שבוֹדָאי יודע בברור שנעשה היין בהכשר.

סדר הלימוד ליום **כט סיון** [יום 265 בשנה]

ראשי תבות "נסוף" - נ'שים ס'וסים כ'סף

ה. והנה סוד יין נסוף הוא אזהרה שצוה הקדוש ברוך הוא ג' מצוות למלך, וצוה (דברים יז טז - יז) : "לא ירבה לו נשים, ולא ירבה לו סוסים, ולא ירבה לו כסף", כי ראשי תבות נסוף הוא : נ'שים, ס'וסים, כ'סף, והן הן שלשה דברים שהמלך הוא מזהר שלא להרבות, ומכל שכן שאר בני אדם, שהן מזהרים שלא להרבות נ'שים, ס'וסים, כ'סף, שהן ראשי תבות נסוף.

השׁוֹתָה יִין נֶסֶף בְּבִתִּי עִפּוּ"ם - נִכְשַׁל גַּם בְּעֵרִיזוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ
 ו. וְהִנֵּה בַחֲטָא נְשִׁים הִרְבָּה בְּנֵי אָדָם הֵן נִכְשָׁלִין וְהוֹלְכִין
 לְנְשִׁים זָרִים. וְדַע, כִּי מִי שֶׁהוּא שׁוֹתָה יִין נֶסֶף בְּבֵית
 הָאֲשִׁפְיזוֹת שֶׁל עֲרָלִים, הוּא נִכְשַׁל גַּם כֵּן בְּעוֹזֵן נְשִׁים
 זָרוֹת, כִּי עֲבָרָה גּוֹרְרֶת עֲבָרָה (אֲבוֹת פָּרָק ד מִשְׁנָה ו), וְהוּא עוֹבֵר
 עַל לָאו "לֹא יִרְבֶּה נְשִׁים", וְהוּא נוֹתֵן זֶרְעוֹ כְּסוֹסִים שֶׁהֵן
 שְׁטוּפֵי זְמָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב (יחזקאל כג כ): "וְזָרְמַת
 סוֹסִים זָרְמָתָם", כִּי הַזְנוּת הוּא מַעֲשֵׂה בַהֲמָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה בְּסוּטָה (דף יד עמוד א): "הִיא עֹשֶׂתָה
 מַעֲשֵׂה בַהֲמָה לְפִיכֶךָ הַבִּיאָה הַסּוּטָה קָרְבָן שֶׁל קִמַּח
 שְׁעוּרִים וְשְׁעוּרִים הוּא מְאָכֵל בַּהֲמָה".

חמוד אסורי עריות, רחמנא לצלן, מביא את האדם לידי עניות, שלא
 יהא לו אפלו חתיכת לחם, חס ושלום

ז. וּלְפִי זֶה רְמַז גָּדוֹל הוּא בְּמִלַּת יִין נֶסֶף לְרַמֵּז, מִי שֶׁהוּא
 שׁוֹתָה יִין נֶסֶף, אֲזִי עוֹבֵר עַל לָאו "לֹא יִרְבֶּה לוֹ נְשִׁים",
 וְלֹא יִרְבֶּה לוֹ זֶרְעוֹ כְּסוֹסִים, וְאַחַר כֵּן יְבוֹא לִיְדֵי עֲנִיּוֹת
 וְדִלוֹת מִמֶּשׁ עַד כְּכַר לְחֵם, וּמִמִּילָא "לֹא יִרְבֶּה לוֹ כֶּסֶף",
 כִּי נֶסֶף הוּא רֵאשִׁי תְבוּת: נְשִׁים, סוֹסִים, כֶּסֶף, עַל כֵּן
 יִרְאֶה הָאָדָם לְהִתְרַחֵק מִעוֹזֵן זֶה.

השׁוֹתָה יִין נֶסֶף יתגלגל בחמור

ח. וְשָׁמַעְתִּי מִפִּי מוֹרֵי הַגָּאוֹן אָבִי זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה, שֶׁשָּׁמַע
 מִפִּי הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יַעֲקֹב תַּעֲמָרְלִישׁ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה,
 שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּכְשַׁל בְּעוֹזֵן יִין נֶסֶף, עַל כְּרַחוּ אַחַר כֵּן יִהְיֶה
 מְגֻלָּל בַּחֲמוֹר, כִּי לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן, כִּי תִרְגּוּם שֶׁל
 יִין הוּא חֲמַר.

על כן יראה האדם ויפריש עצמו מאסור יין נסך ומיין שרף שעושים משמרים של יין נסך, שהוא גם כן אסור כמו יין נסך, וכל הפורש מאסור זה, נקרא קדוש, וקדוש יאמר לו.

סדר הלימוד ליום ל סיון [יום 266 בשנה]

פירוש ע"ז

פרשת חקת

א. כתיב בפרשת ויקרא (ה, א) "ונפש כי תחטא ושמהע קול אלה" וגו'. פסוק זה נדרש בזהר פרשת ויקרא (דף י"ג עמוד א'), דקאי [פרוש: שסובב] על נשמת האדם, אשר טרם יורדת הנשמה לגוף לעולם הזה, מוליכין את הנשמה באלף ושמונה עולמות, שתראה יקר וכבוד של תלמידי חכמים שעסקו בעולם הזה בתורה ולמדו לשם שמים, וכל דרכם וכל ענינם היו לשם שמים, והיו מתנהגים במדת הענוה, ומושכם בכבוד, ואור פני הצדיקים מאירים בזהר הרקיע, ועל ראשם חפות מאבנים טובות מאד. ואז אומרים להנשמה: ראה בכבודן של צדיקים שיושבים בגן עדן, אם אתה תנהג בטוב כמו אלו הצדיקים - תזכה גם כן אתה ליקר ותפארת הזה, ואחר כך מביאים הנשמה לפני הקדוש ברוך הוא ומלבישים אותה לבוש דיקר בצורת הגוף ודיוקנא דהאי עלמא [פרוש: לבוש כבוד בצורת הגוף והפראוף שבועולם הזה].

אומרים אל הנשמה: הננו עושים לך כל הכבוד הזה על מנת שתהיה צדיק

ב. ואז הנשמה נהנית מזיו השכינה, ומעטרין לה בכמה עטרין [פרוש: בכמה כתרים] ואומרים לה: הננו עושין לך כל הכבוד הזה על מנת שתהיה צדיק, ותהיה יראת ה' על פניך, ומשביעין אותה בשמא דמלכא קדישא דלא תחטא [פרוש: בשם המלך הקדוש שלא תחטא], ומתרין בה כמה התראות, ואחר כך היא משתחוית נגד הקדוש ברוך הוא, ואחר כך יורדת לגוף לעולם הזה, ואם האדם הוא צדיק - הוא טוב. ובאם שאין אדם עושה רצונו של מקום - אזי התורה היא מתמיה על אותו הרשע ואומרת: "ונפש כי תחטא" - בתמיה, הלא שמעה הנפש קול האלה וקול השבועה שהיו משביעין אותה במרום קדם שירדה לגוף האדם, הרי התרו בך בכמה התראות כנזכר לעיל.

על כל החטאים יכול האדם לשוב ולהתודות

ג. אמנם אף על פי כן אל תתיאש מן העולם הבא, רק ראה לתקן מה שאתה פוגם, ועל אותן החטאים שאדם זוכר על ידי ראיה, שאתה מסתכל בזה החטא או שאתה זוכר או ידעת. וזה הפרוש של (שם) "או ראה או ידע" - על כלם תוכל לשוב בתשובה שלימה והתודה בדמעות על כל חטא ועוון. ו"אם לא יגיד" כל החטא להתודות עליו קמי [פרוש: לפני] הקדוש ברוך הוא קדם המיתה, אז "ונשא עונו" ותסבל ענש וצער של גיהנם ושאר ענשים כשתפל בידי אכזרים, וכל זה גרמת לך בעצמך.

סדר הלימוד ליום א תמוז [יום 267 בשנה]

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַעֲמִיד שְׁלוּחִים בְּרַקיע שְׁמִכְרִיזִים: שׁוּבוּ בָנִים
 ד. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא מְלַךְ רַחֲמִים, וּבָרַב חֶסֶדְו עַל
 בְּרִיּוּתוֹ הוּא הַעֲמִיד מִמְּנִים וּשְׁלוּחִים בְּרַקיע,
 שְׁמִכְרִיזִים בְּכָל יוֹם: אֲתַעְרוּ בְּנֵי עֲלָמָא לְקַמֵּי מַלְכָא
 קְדִישָׁא! אֲתַעְרוּ וְחוּסוּ עַל עֲצַמְכֶם וְחוּסוּ עַל בְּנִיכֶם!
 [פְּרוּשׁ: הִתְעוֹרְרוּ בְּנֵי הָעוֹלָם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ!
 הִתְעוֹרְרוּ וְחוּסוּ עַל עֲצַמְכֶם וְחוּסוּ עַל בְּנִיכֶם!] וּמִפְּנֵי כֵךְ
 כַּמָּה פְּעָמִים יָבּוּא פְּתָאוּם יִרְאֶה וְחִרְדָּה בְּלִב הָאָדָם לְזִכֹּר
 עַל יוֹם הַמִּיתָה כְּדֵי שְׁיִתְחַרֵּט עַל מַעֲשָׂיו הָרָעִים, וְהִירָא
 וְחִרַד לְדַבֵּר ה', מִתְגַּבֵּר וּמִתְחַזֵּק לִילָךְ בְּדֶרֶךְ טוֹבִים, וְאֵז
 הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ מִתְעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּמִי שְׁיִשׁ
 לוֹ לֵב אֲבִיר וְקִשָּׁה עֲרָף, אֵזִי תַכְּף אַחַר הַחֲרָטָה שֶׁב אֶל
 קִיא צוֹאָה לַעֲשׂוֹת עֲבֵרוֹת כַּמְנַהֵגוּ, וְאֵז כַּמָּה חֲטִילוֹת שֶׁל
 מַלְאָכֵי חַבְלוֹת אוֹרְבִים עָלָיו לְהִדְבֵּק בּוֹ לְהַשְׁטִין אוֹתוֹ
 שְׁיִלַךְ בְּדֶרֶךְ הַפּוֹשְׁעִים וְהַמוֹרְדִים, וּמִבִּיאִין אוֹתוֹ לְכַמָּה
 מִדּוֹת רָעוֹת: לְהִיּוֹת אַכְזוֹר, וּמַלְעִיג עַל דְּבָרֵי חֲכָמִים, כָּל
 דְּרָכָיו בְּכַעַס, וְאִינוּ חָס עַל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת, וְאַחַר כֵּךְ
 מוֹשְׁלִין הַמַּלְאָכֵי חַבְלוֹת עַל אוֹתוֹ הָאָדָם, עַד שְׁמִבִּיאִים
 עָלָיו כַּמָּה קְלָקוּלִים וּמַעֲבִירִין אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם בְּעֲגֻנַּת רַע.

על ידי מעשיו הרעים מוסר האדם את עצמו לידי הסטרא אחרא
 ה. וּפְתָאוּם יָבּוּא עַל אוֹתוֹ הָאָדָם אֵיזָה פְּגַע רַע, שְׁכָל
 רוֹאִיו תִּמְהִין עַל סִבְתּוֹ הָרַע, וְכָל זֶה הוּא בְּשִׁבִיל
 שְׁמִסָּר עֲצָמוֹ בְּמַעֲשָׂיו הָרָעִים בְּיַד הַסְטְרָא אַחְרָא, כִּי
 הַמַּשְׁחִיתִים הַמְּמַנִּים עַל סִבּוֹת הָרָעוֹת, אוֹרְבִים וּמְצַפִּים

מְתִי יַעֲשֶׂה הָאָדָם אֵיזָה חֲטָא וְעוֹן, וְאֶפְלוּ חֲטָא קַל
וַיִּפֹּל בַּיָּדָם.

מעשה מימי האר"י זכרונו לברכה

ו. כְּדַמְצִינוּ בִּימֵי הָאֲר"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה (שְׂכַחֵי הָאֲרִיז"ל),
שְׁהִיָּה לֹו תְלַמִּיד זָקֵן וְגִדּוֹל הַדּוֹר, הֲלֵא הוּא רַבֵּי חַיִּים
וַיִּטַּל זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, שְׁהִיָּה פַעַם אַחַת בְּבֵית הַמְדַרְשׁ שֶׁל
הָאֲר"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, הִבִּיאוּ לִפְנֵינוּ אִשָּׁה אַחַת שְׁהִיָּתָהּ
חוֹלָה בְּחֵלֵי רַע, וְהָיָה כְּדַמְיוֹן פֶּגַע רַע, וְלֹא יָדְעוּ מֵהוּ
הַרְעָה אֲשֶׁר פִּגְעָה בָּהּ, אִם יֵשׁ רוּחַ אֶצְלָהּ אוֹ שֶׁד אוֹ שְׂאֵר
מַקְרָה, וְאָמְרָה הָאִשָּׁה לִפְנֵי הָאֲר"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, שְׁהִיָּתָהּ
בְּרִיאָה וְחֻזְקָה, בְּלֵי כָאֵב, רַק לִפְעָמַיִם נִהְפְּכָה לְדַמְיוֹן אָדָם
שִׂישׁ בּוֹ פֶּגַע רַע.

סדר הלימוד ליום **ב תמוז** [יום 268 בשנה]

הרוח הוא שקרן וכזבן - ועל כן צריך להתנהג עמו בקפחמה

וּרְאָה הָאֲר"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה הַדִּפְק שְׁלָה וְאָמַר, שְׁנַתְּלַבֵּשׁ
בָּהּ רוּחַ אֶחָד בֶּר מַנָּן, וְשִׁלְחָה אֶל בֵּיתָהּ. וְלַעֲרַב
צִנָּה הָאֲר"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה לְהִרְבּ מוֹרְנוּ הָרַב רַבֵּי חַיִּים
וַיִּטַּל זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, שְׁיִלֵּךְ אֶל הָאִשָּׁה וַיּוֹצִיא הָרוּחַ
מִמָּנָה, וְאָמַר לֹו הָאֲר"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה: רָאָה וְהִתְחַכַּם נֶגֶד
הָרוּחַ, כִּי הוּא שְׁקָרָן וְכֹזֵבֵן גָּדוֹל, וְכִשְׂאֵתָהּ תִּשְׂאֵל לֹו עַל
שְׁמוֹ יִהְיֶה מְשַׁקֵּר ג' פְּעָמַיִם, וְהַגִּיד לֹו הָאֲר"י זְכוּרוֹנוֹ
לְבִרְכָה כְּפִנְתַּת הַשְּׁמוֹת אֵיךְ לְהִתְנַהֵג עִם הָרוּחַ. וְהִלֵּךְ הָרַב
רַבֵּי חַיִּים וַיִּטַּל זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת לְבֵית הָרוּחַ.

הרוח אָמַר לְרַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל: אֵינְנִי רֹאֵי לְרֵאוֹת פְּנִיךָ

וְקִדְמָם שְׁנַכְנַס הָרַב רַבִּי חַיִּים הַנּוֹזֵכֶר לְעֵיל, אָמַר הָרוּחַ
לְאוֹתָן הָאֲנָשִׁים הָעוֹמְדִים עָלָיו: תִּרְאוּ, שְׂיָבוֹא
לְכַאֵן הָרַב רַבִּי חַיִּים וַיִּטַּל לְהוֹצִיא אוֹתִי מִן הָאֲשָׁה, אָבֵל
אֵין אֲנִי מִתִּירָא מִמֶּנּוּ, וְאֵין לִי פֶחַד מִמֶּנּוּ, וְדַבּוּר זֶה הָיָה
מְדַבֵּר בְּקוֹל רֶם וּבְעֻזוֹת מִצַּח כְּדֶרֶךְ שֶׁל הָרוּחַ, וְכֹל זֶה הָיָה
קִדְמָה בִּיאַת מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל, וְאַחַר כֵּן, כְּשֶׁבָא
מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל לְתוֹךְ הַחֲדָר, וּמִיד כְּשֶׁרָאָה
הָרוּחַ פְּנֵיו שֶׁל הָרַב מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל, מִיד
הִתְחִיל לְרַתֵּת, וְקָם לְפָנָיו, וְנָפַל מֵרֵב הַמּוֹרָא עַל פְּנָיו,
וְאָמַר הָרוּחַ: רַבִּי, אֵין אֲנִי כְּדַאי לְרֵאוֹת בְּפָנֶיךָ הַקְּדוֹשׁ,
וְאַחַר כֵּן שָׁאֵל הָרַב אֶת הָרוּחַ: מִי אַתָּה? וְהַשִּׁיב: פְּלוֹנִי
בֶּן פְּלוֹנִי, וְהָיָה שֶׁקָּר בְּפִיו. וְאַחַר כֵּן שָׁאֵל הָרַב אוֹתוֹ פַּעַם
שְׁנִית, וְשָׁקַר וְכַחַשׁ בּוֹ עַד פַּעַם שְׁלִישִׁי. וּבפַּעַם הָרְבִיעִי
הִתְחִיל וְהִגִּיד אֶת שְׁמוֹ הָאֱמֵתִי.

וְאֵין הִתְחִיל מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי חַיִּים לְהַזְכִּיר אֵיזָה שְׁמוֹת
קְדוֹשִׁים, וְהִתְחִיל הָרוּחַ לְדַבֵּר קְשׁוֹת וּבְעֻזוֹת מְאֹד
מְאֹד וְאָמַר: הַנְּנִי יוֹצֵא מִיד! וְכֹנֶנֶת הָרוּחַ הָיָה לְצַאת
דֶּרֶךְ בֵּית הַנּוֹשֵׁט וְדֶרֶךְ הַצּוֹאֵר, וְהָיָה רוֹצֵה בְּדַעְתּוֹ לְנַקֵּב
הַסִּימָנִים מִן הָאֲשָׁה, וְהָיָה רוֹצֵה לְכַבּוֹת כָּל הַנְּרוֹת
שֶׁבָאוּתוֹ הַחֲדָר וְלְהַזִּיק אֵיזָה נְפִשׁוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם בְּהַחֲדָר,
וְהָרַב מוֹרְנוּ רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל הַבִּין אֶת כּוֹנֶנְתּוֹ
וּמַחְשַׁבְתּוֹ הָרַע וְאָמַר לוֹ: רְצוֹנִי שֶׁתִּלְךָ אֶתָּה דֶּרֶךְ
אֲצַבֵּעַ קִטְנָה שֶׁל הַרְגֵל הַשְּׂמָאל שֶׁל הָאֲשָׁה, וְאָמַר
הָרוּחַ, שֶׁכֵּן יַעֲשֶׂה.

סדר הלימוד ליום **ג תמוז** [יום 269 בשנה]

בלילה עת שליטת החיצונים, רחמנא לצלן, והדינים והרוחות מתגברים אז, חס ושלום

והרב מורנו הרב רבי חיים ויטאל הבין שהוא שקר, כי כונת הרוח הזו היא דוקא להמית להאשה, מיד גזר עליו חרם ונדוי ושמטא שלא יצא עכשו כלל, כי ראה הרב שאם יצא הרוח עכשו מחמת ההשבעות ושמטות, אזי בודאי תמית האשה, והניח הדבר כך והלך להתפלל ערבית לבית האר"י זכרוננו לברכה, ואחר התפלה ספר מורנו הרב רבי חיים ויטאל להרב האר"י זכרוננו לברכה כל המעשה הנזכר לעיל.

והשיב האר"י זכרוננו לברכה: זה ארע לך בשביל שהלכת בלילה אל הרוח, ולא מבעוד יום, קדם הלילה, כמו שאמרתי לך, כי בלילה הוא שליטת החיצונים ודינים, והרוחות מתגברים באותו הפעם, ואין אותו זמן גורם לפעל פעלות נגד הרוח בלילה, ואחר כך אמר האר"י זכרוננו לברכה למורנו הרב רבי חיים ויטאל: לך לשלום, והלך עמו מעט דרך הדלת, מה שלא היה עושה כן לשאר תלמידים.

בעוון מסירת ממון של ישראל ביד עפ"ם, רחמנא לצלן - נעשה רוח ולמחרתו, אחר התפלה, הלך הרב מורנו הרב רבי חיים ויטאל להשביע את הרוח, והכרח הרוח לצאת דרך אצבע קטנה של רגל האשה, והיו האנשים ונשים רואין את הרוח, שנדמה להם כמו חוט של אש, והיה דולק וצועק ובוכה על מעשיו. ואחר כך שאל הרב

מורנו הרב רבי חיים ויטאל את הרוח, מפני מה ארע לך כף שנעשית רוח, ומה חטא היה בידו, והשיב, שהוא היה מסור מפרסם, והיה מוסר ממון של ישראל ביד עכו"ם, ואחר כך היה שואל, מפני מה היה לו רשות לילך לתוך האשה הזו ולנוח בתוכה.

והשיב, שהממנים שלו נתנו לו רשות לבוא לתוך האשה, כי הוא היה שוכב על העפר שעל גבי הפירה ומכל מקום לא היה לו רשות לבוא לתוך שום אדם, עד שפעם אחד באתה האשה הזאת להכין אש ועצים לבשל מאכלים ליום השבת, והיתה האשה משוררת זמרים של נבול פה, והיה לו רשות לבוא אליה, וזה שלשה שנים רצופים אשר הוא שוכן בתוכה, עד כאן המעשה.

סדר הלימוד ליום ד תמוז [יום 270 בשנה]

כל שכן שמי שעושה בידיו עברות - שחייבים עליהם כרת, חס ושלום, נענש ביותר

ז. על כן יראה האדם ויציר בנפשו, כמה הקדוש ברוך הוא מדקדק עם הבריות: ומה המסור הזה, שלא חטא אלא בפיו ובשפתיו, שהיה מדבר דלטורין על בני ישראל, בעוון הזה נעשה רוח, ומכל שכן העושה עברה בפעל, עברות שהן חייבי כריתות או ארבע מיתות דין או המחלל שבת בפרהסיא על אחת כמה וכמה.

מי שחטא בידיו או באחד מאבריו, יש רשות לרוחות ומזיקים לשלט עליו, חס ושלום

ומה האשה הזאת, שהיתה עוסקת במצות הכנת מזון לשבת, ועל ידי שהיתה מזמרת זמרים של נבול

פָּה, בָּא אֵלֶיהָ הַרוּחַ, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה מִי שֶׁחָטָא
בַּפֶּעַל, אָזִי יֵשׁ רְשׁוּת לְהַמְזִיקִים וְהַרוּחוֹת לְהַזְיק לוֹ.

הַמְבַדִּיל עֲצָמוֹ מִן הָעֵבֶרָה, מְסִיעֵין אוֹתוֹ מִן הַשָּׁמַיִם

ח. עַל כֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לְהַתְפַּלֵּל לְפָנַי קוֹנוֹ
לְהַצִּיל אוֹתוֹ מִכָּל פֶּשַׁע וְעוֹוֹן, וְלֹא יִרְגִיל אָדָם לְדַבֵּר
נְבִלּוֹת פֶּה, וּכְשִׁיגִיעַ עַת וּזְמַן שֶׁהָאָדָם מֵתְעוֹרֵר בְּעֲצָמוֹ
לְעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, אָף כִּי הַשָּׁעָה תִּהְיֶה עוֹבְרָת, אֵל יִתְחַרֵּט
עַל הַתְּשׁוּבָה שֶׁכָּבַר עָשָׂה. רַק יִחְזִיק תָּמִיד בְּעֲבוּדַת ה',
וְהִבָּא לְטַהֵר מְסִיעֵין אוֹתוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ יִהְיֶה סְלָה.

⚡ פָּרָק ע"ח ⚡

א. שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם כָּתַב בְּקִהְלֵת (א, יד):
"רְאִיתִי אֵת כָּל הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמַשׁ וְהִנֵּה
הַכֹּל הֵבֵל וְרַעוּת רוּחַ", פְּרוּשׁ - אוֹתֵן הַמַּעֲשִׂים שֶׁהֵבֵל
שָׁלָהֶם הוּא דְבָרֵי שֶׁמֶץ וְדָפִי (זֶהֱר חֶלֶק ב דף נט עמוד א) - הֵבֵל
כִּזָּה אֵינוֹ עוֹלָה לְמַעְלָה מִהַשָּׁמַשׁ בְּמַעְלוֹת עֲלִיוֹנוֹת, אֲלֹא
אֲזִיל וְשֵׁט [פְּרוּשׁ: הוֹלֵךְ וּמְשׁוֹטֵט] תַּחַת הַשָּׁמַשׁ, כִּי לְכָל
עֲנִינִים שֶׁבְּעוֹלָם יֵשׁ הֵבֵל, וּכְמוֹ שֶׁיֵּשׁ הֵבֵל בְּדַבּוּר, כֵּן יֵשׁ
הֵבֵל בְּמַעֲשָׂה, וְאִם יֵשׁ הֵבֵל שֶׁל מִצְוָה, אָזִי מֵיָד אוֹתוֹ
הֵבֵל עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה וּמִתְעַטֵּר לְמַעְלָה וְנַעֲשֶׂה
סְגוּר קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְאִם הָאָדָם מְדַבֵּר דְּבָרֵי
שָׁוָא, אָזִי הֵבֵל שֶׁל פְּעֵלָה זֶה אֲזִיל וְשֵׁט בְּעֵלְמָא, וּמֵיָד
כְּשֶׁתִּצָּא נִשְׁמָתוֹ שֶׁל זֶה הָאָדָם, אָזִי אוֹחֵז הֵבֵל בְּנִשְׁמָתוֹ
וְזוֹרְקֵהוּ כַּמָּה פְּרִסָּאוֹת וּמִיָּסֵר אוֹתוֹ מֵאֵד.

סכנה גדולה לדרש ברבים אודות חטא אדם הראשון או מכירת יוסף או של שאר חסידים

ב. וזה שאמר שלמה המלך: "וראיתי את כל המעשים אשר נעשו תחת השמש והנה הכל הבל ורעות רוח", פרוש - אותן המעשים שהכל שלהם אינו עולה למעלה מהשמש במעלות עליונות, אלא אזיל ושט תחת השמש, אזי הוא גורם רעה לעצמו, ובפרט מי שהוא פוגם בדבורו ודובר דברים של פעור על חברו בחנם, אזי הבל זה מקטרג. ומכל שכן כשאדם מוציא דבה ודורש ברבים, ובאים לידי שגיאה ודורשים בחטא אדם הראשון או בחטא מכירת יוסף ובמעשה דוד ובת שבע, והמה מפליגים בחטאם שלא כדת, והתורה כסוהו, אי אתה רשאי לפרסם, אף שהדרשן כון לאמת, מכל מקום עתיד לתן את הדין, ומכל שכן אם הדרשן בודה מלבו ובקש לתלות בוקי סריקי [פרוש: כדים רקים. רוצה לומר - דברי הבל שאין בהם טעם. (רש"י עבודה זרה לז:)] באדם הראשון, יציר כפו של הקדוש ברוך הוא או בהשכבטים, שכטי זה או בדוד המלך עליו השלום ובדומיהן, שהן חסידי עליון.

סדר הלימוד ליום ה תמוז [יום 271 בשנה]

אדם הראשון בקש מרבי שמעון בן יוחאי שלא יגלה את חטא עין הדעת יותר ממה שנתגלה בתורה הקדושה

ג. והנה אציג לך מאמר אחד, מה שכתוב בזהר חדש, פרשת בראשית (דף כ"ד עמוד א') וזה לשונו:

כַּיִן תִּנְנוּ רַבְנָן, כְּשִׁחְלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, עָאלוּ לְגַבְיָהּ
 רַבִּי פְּנַחֲס בֶּן יֵאִיר וְרַבִּי חִזְיָא וְרַבִּי אֲבָהוּ. אָמְרוּ
 לִיה: מֵאֵן דְּהוּא קְיוּמָא דְעֵלְמָא שְׁכִיב, אָמַר לְהוּ: לָא בֵּית
 דִּינָא דְעֵלְא מְעִינִין בְּדִינָאי, דְּהָא אָנָּא חֲדָאי דְלָא אָנָּא
 אֲתִיְהֵב לְמִלְאָכָא וּלְדִינָא דְלַעֲלָא, דְאָנָּא לָאו כְּשִׂאָר בְּנֵי
 נְשָׂא, אֶלָּא הָאִי דִּינָא דִּילִי – קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינִיה לִיה,
 וְלָא בֵּית דִּינָא. וְהִינּוּ דְאָמַר דָּוִד מֶלֶכָא (תְּהִלִּים מִג א):
 "שִׁפְטֵנִי אֱלֹהִים" וְגו', וְכֵן שְׁלֵמָה אָמַר (מְלָכִים-א ח נט):
 "לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט עִבְדוֹ וּמִשְׁפָּט עִמּוֹ" – מִשְׁפָּט עִבְדוֹ
 בְּלַחֲדוּדֵי, וְלָא אַחֲרָן.

כַּאֲשֶׁר מְגִיעַ עֵתוֹ שֶׁל הָאָדָם לְהִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, זְקוּק אֵז
 לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם

ד. כַּיִן דְּהָא תִּנְיִנָן, כְּשִׁאָדָם שׁוֹכֵב, בֵּית דִּינָא דְלַעֲלָא
 מְסַתְּפְלִין בְּדִינוֹי, אֵית מְנַהוּן דְנִטִין לְכַף זְכוּת, וְאֵית מְנַהוּן

קצג) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

תִּנְנוּ רַבְנָן: כְּשִׁחְלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, נִכְנְסוּ לְבִקְרוּ רַבִּי פְּנַחֲס בֶּן יֵאִיר
 וְרַבִּי חִזְיָא וְרַבִּי אֲבָהוּ. אָמְרוּ לוֹ: "מִי שֶׁעָלִיו עוֹמֵד הָעוֹלָם עֲשׂוֹי לְפַל
 לְמִשְׁקַב", עָנָה לָהֶם: "דִּינֵי שְׁלֵי אֵינּוּ מְסוּר לְבֵית דִּין שְׁבַשְׁמַיִם. שְׁמַח אָנִי,
 שְׂאִינִי נְמָסָר לִידֵי מְלָאךָ וְלִידֵי בֵּית דִּין, שְׁהֲרִי אָנִי אֵינִי כְּשִׂאָר בְּנֵי הָאָדָם,
 אֶלָּא דִּינֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ דֵּן אוֹתוֹ, וְלֹא בֵּית הַדִּין שְׁבַעוֹלָמוֹת
 הָעֲלִיּוֹנִים. זֶה שְׂאֵמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ: 'שִׁפְטֵנִי אֱלֹהִים' וְכו'. וְכֵן שְׁלֵמָה אָמַר:
 'לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט עִבְדוֹ וּמִשְׁפָּט עִמּוֹ' – מִשְׁפָּט עִבְדוֹ לְחוּד, כְּשִׂאִין אַחַר
 עִמּוֹ.

קצד) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

שְׁהֲרִי לְמַדּוֹ: כְּשִׁאָדָם נוֹפֵל לְמִשְׁקַב, בֵּית הַדִּין שְׁבַשְׁמַיִם מְתוּבָּנִים בְּדִינוֹ:
 יֵשׁ מֵהֶם שְׁנוּטִים לְכַף זְכוּת, וְיֵשׁ מֵהֶם שְׁנוּטִים לְכַף חוּבָה, כִּינּוּ שְׁמוּצָאִים
 בְּאָדָם עֲבֻרוֹת. וְאֵלוּ כְּשִׁנְמָסָר דִּינּוֹ שֶׁל אָדָם לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ,

דְּנִטִין לְכַף חוּבָא, כִּינּוּן דְּחִזְזִין חוּבָא בְּבַר נֶשׁ, וְכַד דִּינָא הֵוָה קַמֵּיהּ קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, לֹא נִפִיק אִינְשׁ לְמַהוּי בְּהַהוּא דִּינָא בַר טַב. מַאי טַעְמָא? דְּהָא תַנִּינָן: מְכַלּוּי (פְּרוּשׁ: מַדּוּת) דְּמִלְכָּא עַלְאָה נְטוּי לְזַכּוּתָא תְּדִיר, הוּא כְּלִיָּה צַד רַחֲמֵנוּת, וּבִידוּי לְשִׁבְקָא לְחֻטְאִין וְחוּבִין. הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב (תְּהִלִּים קל ד): "כִּי עֲמַף הִסְלִיחָה" – וְלֹא עִם אַחַר. וּבְגִין כֶּךָ בְּעִינָא קַמֵּיהּ דְּהוּא יְדוּן דִּינָא, וְאַנָּא אָעִיל תְּרִיסַר אַבְבֵי דְּעֵלְמָא דְּאִתִּי דְּלֹא אַעֲבְרוּ לוֹן בַּר אַבְהֶתָּא, וְלֹא אִית מֵאן דִּימְחָא בִּידֵי. וְעוֹד, דְּלֹא אַתְּבַע רְשׁוּתָא.

סדר הלימוד ליום ו תמוז [יום 272 בשנה]

שְׁמַעְנּוּ קוּל מְדַבֵּר אֱלִיָּה, אָבֵל לֹא יִדְעֵנוּ מִי הוּא

ה. כִּי־אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי מְלָה, וְחֻמוֹן בְּבֵי מְרַעִיהּ דְּלֹא הָוָה תַּמָּן. תְּוֵהוּ, וְלֹא יְכִילוּ לְמַלְלָא מְדַחִילוּ רַבָּא

אִין קוּ הַדִּין נוֹטָה אֶלָּא לְזַכּוּת וּלְטוֹבָה. מַדּוּעַ? שְׁהָרִי לְמַדְּנוּ: מַדּוּתֵינוּ שֶׁל הַמְּלַךְ הַעֲלִיּוֹן נוֹטוֹת לְזַכּוּת תְּמִיד, שְׁהָרִי כְּלוּ רַחֲמִים, וּבִידוּ לְמַחֵל עַל חֻטְאִים וְעוֹנוֹת. עַל זֶה כְּתוּב: "כִּי עֲמַף הִסְלִיחָה" – וְלֹא עִם אַחַר. לְכֹן מִבְּקַשׁ אֲנִי מֵה', שְׁהוּא יְדוּן דִּינִי, וְאַנִּי אֶכְנַס לְעוֹלָם הַבָּא בְּתַרִּיסַר שְׁעָרִים, שֶׁלֹּא נִכְנַס בְּהֵם אָדָם חוּץ מִן הָאָבוֹת, וְאִישׁ לֹא יִמְחָה בְּיַדִּי, וְעוֹד: שֶׁלֹּא אֶצְטַרֵּף לְבַקֵּשׁ רְשׁוּת עַל כֶּף."

קצה) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קְדֵשׁ:

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי מְלָה – וְנִעְלַם מִן הָעֵינַי. תְּמַהוּ מִבְּקַרְוֵי, וְלֹא יְכִלוּ לְפַצּוֹת פִּיהֶם מִחֻמַּת הָאֵימָה, שֶׁנִּפְלְהָ גְּלִיהֶם. תוֹף כְּדִי כֶּךָ עָלָה בְּאֶפְסֵם רִיחַ חֶזֶק וְנִפְלָא שֶׁל בְּשָׁמֵי גֹן עֵדֶן, וְכַחֲזִיתֵיהֶם שָׁבוּ אֲלֵיהֶם, עַד שֶׁרָאוּ אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן מְדַבֵּר. לְאַחַר זֶמַן שֶׁאֵלֶם רַבִּי שְׁמַעוֹן: "רֵאִיתֶם מִשְׁהוּ?" עָנָה לוֹ רַבִּי פְּנַחֵס: "לֹא. אֶלָּא כְּלָנוּ תְּמַהֲנוּ שֶׁנִּעְלַמְתָּ מֵעֵינֵינוּ זְמַן רַב, וְכִשְׁשָׁבְנוּ וְרֵאִינוּךָ, הִרְחַנּוּ רִיחוֹת גֹן עֵדֶן וְשִׁמְעֵנוּךָ מְדַבֵּר עִם מִשְׁהוּ,

דְהוּי עֲלִיהוֹן, עַד דְּהוּוּ יְתִבִי, סְלִיק לֹון רִיחִין דְּבוּסְמִין סְגִיאִין, וְכָל חַד וְחַד מְנַהוֹן אֲתִישֵׁר חִילִיה, עַד דְּהוּי חָמוּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְהוּי מְמַלֵּל מְלִין, וְלֹא הוּי חָמָאן בַּר מְנִיָּה, לְבַתֵּר עֲדָן אָמַר לְהוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי: חֲמִיתוֹן מִיַּדִּי, אָמַר לִיה רַבִּי פְּנַחֶס: לָא, אֶלֶּא כְּלָנוּ תְּוַהִין עַל מַה דְּלֹא חֲמִינָא לָךְ בְּבִי מְרַעְדָּ זְמַן רַב, וְכַד חֲמִינָן לָךְ, סְלִיק לָן רִיחִין וּבוּסְמִין דְּגַן עֲדָן וּשְׁמַעְנָא קְלָךְ מְמַלֵּל, וְלֹא יִדְעָנָא מִי מְמַלֵּל עִמָּךְ, אָמַר לֹון: וְלֹא שְׁמַעְתוֹן מְלָה אוֹחְרָנִי בַר מְדִידִי, אָמְרוּ לִיה: לָא.

הוא בקש ממני שלא אגלה חטאו לבני אדם יותר ממה שכתוב בתורה ו. כִּי־אָמַר, תְּמִיּהָנָא עַל רַבִּי פְּנַחֶס דְּלֹא חָמָא, דְּאָנָא חֲמִית לִיה כְּעַן בְּהַהוּא עֲלָמָא לְתַתָּא מְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנִי, וְכַעַן שְׁדָרוּ בְּדִילִי מְלַעֲלָא וְאַחֲזוֹן לִי אֲתָרָא דְּצַדִּיקָא לְעֲלָמָא

ולא ראינו עם מי. שאֵלם רבי שמעון: ולא ראיִתם איש מלבדי? ענו לו: "לא".

קצו) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

אמר: "תמיה אני על רבי פנחס, שלא ראה, שהרי ראיתי את מקומו בעולם הבא למטה ממחיצת רבי אלעזר בני. למעשה, קראו לי מן העולמות העליונים והראו לי את מקום מושב הצדיקים בעולם הבא, ולא מצאתי לי מקום מתאים אלא במחצתו של אחיה השילוני. וקבעתי את מחצתי לעתיד לבוא, וליווני נשמותיהם של שלש מאות צדיקים, ובראשם אדם הראשון, שישב עמי ובקשני, שלא אגלה את חטאו יותר ממה שגלתה התורה והעלימה את ענינו במעשה עץ הדעת. אמרתי לו: "הרי כבר גליתי חטאך לתלמידי! אמר לי: 'מה שגלית לתלמידיך - טוב עשית, אבל אבקשך לא לפרסמו לשאר בני אדם, שהרי חס הקדוש ברוך הוא על כבודי והעלים את חטאי על ידי ספור עץ הדעת'". קרב אל רבי שמעון אלעזר בנו ושאלו: "אבא, מהו חלקי לעולם הבא",

דַּאֲתִי, וְלֹא אֲתִישׁר בְּלִבָּאֵי דּוּכְתָאֵי בְּרַעַם אַחֲרֵיהּ הַשִּׁילוּנִי,
 וּבְרִירְנָא דּוּכְתָאֵי וְאֲתִינָא, וְאֲתוּ עִמִּי תְּלַת מְאוֹת נְשָׁמוֹת
 דְּצַדִּיקָא וְלֵעֲלָא מְנַהוֹן אָדָם הָרֵאשׁוֹן, דְּהוּי יְתִיב גְּבָאֵי
 וְהוּי מְמַלְל עִמִּי, וּבִעָא דְלֹא אֲתַגְלִי חוּבִיָּה לְכָל עֲלָמָא, בְּרַעַם
 מְאִי דְאֲמַרְהּ הַתּוֹרָה בְּגִינֵיהּ, וְאֲתַכְסֵּיא בְּהֵיָא אֵילְנָא דְגֵן
 עֲדָן, וְאֲנָא אֲמִינָא לֵיהּ, דְּהָא לְחִבְרֵיא גְּלִינָא כְּבָר, אָמַר:
 הָאֵי דְגֵלְזִין לְחִבְרֵיא טַב וְשְׁפִיר עֲבַדִּית, אֲבָל לֹא לְשֹׂאֲרָא
 עֲלָמָא. מְאִי טַעְמָא? דְּחַס הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְקָרְיָה,
 וְלֹא בְּעֵי לְפָרְסָמָא הַהוּא חוּבָה אֲלָא בְּהֵיָא אֵילְנָא דְאֲכַל
 מִנֵּיהּ וְכוּ'. קָרִיב לְגַבִּיָּה רַבִּי אֲלֵעָזָר בְּרִיהּ, אָמַר לֵיהּ: אָבָא,
 מָה אָנָּא הָתָם? אָמַר לֵיהּ: זַכָּאָה חוּלְקָךְ בְּרִי, זְמַן סִגְיָא
 יְהֵא דְלֹא תִתְקַבֵּר גְּבָאֵי, אֲבָל בְּהָאֵי עֲלָמָא דּוּכְתָא דִּידֵי
 וְדוּכְתָא דִּידְךָ בְּרִירְנָא וְכוּ'.

למוד שלא לדבר בגנותו של אדם הראשון, חס ושלום
 ז. מכאן תראה, שלא טוב עושין הדרשנים שדורשים
 בפרהסיא בבתי כנסיות ובתי מדרשות ואומרים
 בפמבי ברבים, בפני עמי הארצות, בדרוש שלהם, אדם
 הראשון מין היה ועבר על עבודה זרה, גלוי עריות
 שפיכות דמים וכיוצא בזה, היתכן לעשות כן, לומר על
 יציר כפול של הקדוש ברוך הוא, שהוא היה צדיק גמור.
 ובאדם הראשון היו תולין כל הנשמות של דורי דורות,
 אותן נשמות הרשעים שהיו תלויין בו בנשמתו של אדם
 הראשון או באחת מאבריו - הן היו החוטאים, והיו

ענה לו רבי שמעון: "אשרי חלקך, בני! זמן רב יעבר עד שתקרב אלי,
 אבל בעולם הבא כבר הכנתי את מקומי ואת מקומך".

נחפזים וממהרים לחטא, אבל אותה הנשמה שהיתה מיחדת לאדם הראשון, לא חטאה כלל, כי היא היתה קדש קדשים.

ומבאר שם בזהר חדש, שיש סכנה גדולה לבעל הדרשן, כשידרש איזה גנאי על אדם הראשון, פן יקיים בו (שמות יט כא): "ונפל ממנו רב".

סדר הלימוד ליום ז תמוז [יום 273 בשנה]

התורה חסה על כבודן של צדיקים, ואפלו על כבוד הרשעים, ומי שמדבר בשבח אדם הראשון, זוכה לאריכות ימים ושנים

ח. על כן ראוי לגער בהעושיין כן, כי אין הקדוש ברוך הוא חפץ באלו הקורים תגר על עמו ישראל ועל נשמת הצדיקים, והתורה חסה על כבודן של רשעים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין נד עמוד א. תנחומא בלק ט): "ואת הבהמה תהרגו" (ויקרא כ טו) - שלא יאמרו הבריות פלוני נכשל בבהמה זו. עד כאן לשונו.

על כן יראה האדם לצדד על חטא אדם הראשון לטובה וכן על חטא העגל ומכירת יוסף, והאוחז במדת המזכירים לשבח, מאריך ימיו ושנותיו, אמן.

פרק ע"ט

פרשת בלק

א. כתיב (תהלים כד, ג-ו): "מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו, נקי כפים וגו', "זה דור דורשיו מבקשי פניו יעקב סלה", ופרוש הדבר כמו שכתוב בזהר

(חלק א דף צו במדרש הנעלם), שְׁבִזְמַן שֶׁהַצְדִּיק נִפְטָר מִן הָעוֹלָם, וְנִשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְמַעְלָה, וְהִיא קְרוּבָה לְעוֹלָמוֹת שֶׁלִּפְנֵי כֶסֶף הַכְּבוֹד, אָזִי אֹמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיַעֲקֹב אָבִינוּ: בְּנֵי חֲבִיבֵי, אֲשֶׁר אֵתָּה סִבְלַת יְסוּרִים בְּעִבּוּר גְּדוּל בָּנִים – הִנֵּה פְלוֹנֵי בֶן פְלוֹנֵי זֶה הַצְדִּיק בָּא לְעֲלֹמָא הַדִּין [פְּרוּשׁ: לְעוֹלָם הַזֶּה], וְהוּא מְהַדֵּר וּמְפַאֵר בְּכַמָּה קְשׁוּטִין וּבְכַמָּה הַדוּרִין שֶׁל תּוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְיָאוֹת [פְּרוּשׁ: וְיָפָה] הוּא לָךְ לְצֵאת לְקִרְאָתוֹ וּלְקַבְּלוֹ בְּשִׂמְחָה וּבְחִדּוּהָ וּלְתַן לוֹ שְׁלוֹם, וְאֲנִי בְּעֲצָמֵי וּבְכְבוֹדֵי אֵלֶיךָ עִמָּךְ לְקַבֵּל פָּנִים שֶׁל – פָּנִים הַמְּאִירוֹת וּמְסִבִּירוֹת בְּתוֹרָה וּבִירְאָה.

סדר הלימוד ליום ח תמוז [יום 274 בשנה]

כֹּל הַנְּשָׁמוֹת מְקַבְּלִים פְּנֵי הַצְדִּיק, וּמְכַרְזִים לִפְנֵינוּ "בְּרוּךְ בּוֹאֵךְ לְשְׁלוֹם", **ב.** וְזֶהוּ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב: "מִבְּקֵשֵׁי פְּנֵיךָ יַעֲקֹב סֵלָה", 'מִבְּקֵשׁ' אֵין כְּתִיב כָּאן, אֲלָא "מִבְּקֵשֵׁי", דְּהֵינּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יַעֲקֹב, וּמִי רוֹאֶה אֵלוֹ יוֹצְאִים וְלֹא יֵצֵא לְקִרְאָתוֹ, וְאִזּוֹ מִתְאַסְּפִים כַּמָּה כְּתוּת וְיוֹצְאִים כָּל כַּת וְכַת אֲצֵל שְׁעַר אֶחָד שֶׁעוֹבְרַת שָׁם הַנְּשָׁמָה שֶׁל הַצְדִּיק, וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם וְאוֹמְרִים: שְׁלוֹם, אֵתָּה שְׁלוֹם, וּלְתוֹרְתֶךָ שְׁלוֹם, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי יוֹלְדֶתְךָ, לָךְ בּוֹא אֶל חֲדָרֶיךָ, וְחַפּוֹת נָאִים מוֹכְנִים לָךְ, וּבְכָל יוֹם מְכַרְזִים בְּכָל רְקִיעִין, שְׁלֹא יִתְעַסְקוּ בְּשׁוּם לְמוֹד, כִּי אִם בְּתוֹרָה זֹו שֶׁחֲדַשׁ זֶה הַצְדִּיק בְּחַיָּיו, וּמְקַרִּין לִפְנֵינוּ כָּל חֲדוּשָׁיו כְּדַמְיוֹן שְׁקוּרִין הַכְּתֻבָּה לִפְנֵי הַחֶתֶן וְכֻלָּה תַּחַת הַחֶפֶה. וְלִי נִרְאֶה, דְּזֶהוּ הַרְמֵז שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (בְּרֻכּוֹת

ו עמוד ב) : קצו "אגרא דבי הלולא, מלי", הינו מלין דאורייתא דיליה. וכל ראשי בני הישיבה של מעלה נוטלין הני חדושים ומודיעין לשאר פתות וחבורות הצדיקים, ומזכירין שמו של הצדיק, וכלן פותחין את פיהם ואומרים: "ברוך מתוך לשלם".

פתות הצדיקים מנחמין את הצדיק - שלא יהיה שרוי בצער על עזבו את עולם השקר

ג. ואחר כך מביאין אביו ואמו ומעטרין להון בכמה עטרין בגין בנם הצדיק [פרוש: ומעטרים אותם בכמה פתרים בשביל בנם הצדיק], וגם קדם יציאת נשמתו מקדימין גם כן פתות צדיקים ובאים לקראת נשמתו בעודו בחייו, ובאין אצלו לחדרו ומסבבים הצדיקים את מטתו ומביאין עמהם בוסמין [פרוש: בשמים] וריחין של גן עדן, והוא זוכה ורואה אותן ונותן להם שלום, והן משיבים לו שלום ואומרים לו: צדיקא חביבא ברא קדישא [פרוש: צדיק חביב, בן קדוש] להקדוש ברוך הוא, אל ירע לך בשביל פרידתך מעולם הזה, אשר העולם הזה הוא שוא ושקר, ובנפשו יביא לחמו, ולפעמים מחמת קיום נפשו פוגם בנשמתו, ונעשה חלול השם על ידו, אבל העולם הבא בגן עדן הוא יום

קצו) פרוש בלשון קדש:

השקר של הבאים אל בית חתנות הוא על הדבורים שמשמחים בהם את החתן, הינו דברי התורה שלו, וכל ראשי בני הישיבה נוטלים אלו החדושים ומודיעים לשאר פתות וחבורות הצדיקים, ומזכירים שמו של הצדיק, וכלם פותחים את פיהם ואומרים: "ברוך בואך לשלום".

שָׁפְלוּ טוֹב, וְאִין צְרִיךְ לְסַכֵּן נַפְשׁוֹ, וְאִין שׁוּם חֲטָא בָּא עַל יְדוֹ, וְאוֹמְרִים הַצְדִּיקִים: עֲנִינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא הַכֹּל הַבֵּל וְרַעוּת רוּחַ.

מוֹדִיעִים לְהַצְדִּיק קִדְּם הַסְתַּלְקוּתוֹ, שְׁעוּד מְעַט יִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה

ד. עַל פֶּן תִּכְיֶין לָךְ הַדְרָךְ הַטּוֹבָה וְהַמְּאִירָה בְּאוֹר הַבְּהִיר לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא. וְכַמָּה חֲפוּת וְכַמָּה חֲדָרִים מְלֵאִים כָּל טוֹב מוֹכְנִים לְכַבּוֹדְךָ, עַל כֵּן בָּאנוּ לְהוֹדִיעַ אוֹתְךָ כִּי לְשַׁעֲבָה קִלְהָ תָּבוֹא אֶל בֵּית שְׂמֻחָתְךָ וְתָבוֹא מֵאַפְלָה לְאוֹרָה וְתַעֲמַד לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתִשָּׁב בֵּין חֲבוּרוֹת צְדִיקִים וְתִזְכֶּה לֹאמַר שִׁירָה לְפָנַי רְבוּן עֲלֵמָא [פְּרוּשׁ: אֲדוֹן הָעוֹלָם], וְאָז תִּרְאֶה שְׂיִפֶּה קֶרֶת רוּחַ שְׁעָה אַחַת בְּגֵן עֵדֵן מְכַל תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה (אֲבוֹת פָּרָק ד' מִשְׁנֵה יז). וְכַשְׁשׁוּמַע הַצְדִּיק דְּבָרִים הָאֵלוּ, אָז הוּא בְּשֻׂמְחָה וּמְקַבֵּל עָלָיו הַמִּיתָה בְּשֻׂמְחָה, וְעַל זֶה תִּקְנֶנוּ לֹאמַר "יְהִי רְצוֹן" שֶׁהוּא בְּמַעֲמָדוֹת בְּיוֹם שְׁנִי, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "וְתוֹצִיאֵנִי מִשְׁלוֹם אֶל שְׁלוֹם", כְּוֹנֵת תְּפִלָּה זוֹ, שְׂאֲזַכֶּה לְמִיתַת הַצְדִּיקִים הַנִּזְכָּרִים.

סדר הלימוד ליום ט תמוז [יום 275 בשנה]

כָּל חֲסִיד יִתְפַּלֵּל שְׁלֵא יִשְׁלְטוּ עָלָיו מִשְׁחִיתִים, חַס וְשְׁלוֹם

ה. וְ"עַל זֶה יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד לְעֵת מְצֵא" (תְּהִלִּים לב ו) - זֶה יוֹם הַמִּיתָה (בְּרִכּוֹת ח עֲמוּד א), רוּצָה לֹאמַר, שְׂיִתְפַּלֵּל שְׂיָבוֹאוּ לְקִרְאָתוֹ כְּתוּת וּמְחִנּוֹת צְדִיקִים קְדוּשִׁים וְטַהוּרִים, כְּדִי שְׂיִלְךָ עִמָּהֶם וְיִתְעַטֵּר בִּינֵיהֶם בְּשֻׂמְחָה

וּבְחֻדוֹהָ סִגְיָא [פְּרוּשׁ: גְּדוּלָּהּ]. "רַק לְשֹׁטֵף מַיִם רַבִּים
אֵלָיו לֹא יִגְיעוּ" (תהלים שם) - הִמָּה "הַמַּיִם הַזְּדוֹנִים" (שם
קכד ה) - כְּתוּת הַמְשֻׁחִיתִים וּמַחְבְּלִים, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, וְאִינָם
זוֹכִים לְרֵאוֹת בְּאוֹר הַשְּׂכִינָה, מַה שָּׁאִין כֵּן נִשְׁמַת הַצְּדִיק
- מִי יָכוֹל לְסַפֵּר כְּבוֹדוֹ.

וּבּוֹא וּרְאֵה מַה שֶּׁכָּתוּב שָׁם בַּזְהַר (שם עמוד ב): בְּיַחְדוֹד
עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּסָּא כְבוֹד לְיַעֲקֹב אָבִינוּ
לְיֹשֵׁב עָלָיו בְּשַׁעַה שֶׁהַצְּדִיק בָּא לְעוֹלָם הַבָּא, וּכְשֶׁרוֹאֶה
הַנְּשֻׁמָּה כָּל הַכְּבוֹד הַזֶּה, מְבָרַכְתּוֹ וּמְשַׁבַּחַת לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וּמְשַׁתַּחֲוִית לְפָנָיו וְנוֹתֵנֶת שִׁבְחָ וְהוֹדָיָה עַל גְּדֻלַּת הַיְקָר
וְכְבוֹד שֶׁנַּעֲשָׂה לָהּ, וְאֵז הַנְּשֻׁמָּה מִתְּפַלֵּלֶת גַּם כֵּן עַל הַגּוּף,
שֶׁיִּשְׁכֵּן לְבַטָּח, בְּלִי עֲנֹשׁ חֲבוּט הַקֶּבֶר, וְאוֹמֶרֶת מְזֻמּוֹר
ק"ד: "בְּרַכֵּי נַפְשִׁי אֶת ה' וְכֹל קֶרְבִי אֶת שֵׁם קְדָשׁוֹ" וכו'.

וּבִיּוֹן שְׁשׁוּמְעִין שְׁאֵר הָאֲבוֹת - אֲבֵרָהֶם וַיִּצְחָק, אֵז אֶף הֵן
הוֹלְכִין לְקִרְאֵת הַצְּדִיק, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יח ב):
"וַיִּשָּׂא אֲבֵרָהֶם אֶת עֵינָיו", וְזֶהוּ נִשְׁמַת הַצְּדִיק, כִּי הַזְהַר
מְכַנֶּה אֶת נִשְׁמַת הַצְּדִיק בְּשֵׁם אֲבֵרָהֶם, "וַיִּרְא אֲבֵרָהֶם" -
דָּא הִיא הַנְּשֻׁמָּה, "וְהִנֵּה שְׁלֵשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו" - זֶהוּ
נִשְׁמַת אֲבֵרָהֶם, יִצְחָק וַיַּעֲקֹב וְכְבוֹד הַשְּׂכִינָה עִמָּהֶם, וּמִיד:
"וַיִּרְץ אֲבֵרָהֶם" - שְׁהִיא הַנְּשֻׁמָּה, "לְקִרְאֵתֶם מִפֶּתַח הָאֵהָל
וַיִּשְׁתַּחֲוּ אַרְצָה" - נִגְדַת הַשְּׂכִינָה, וּמִתְּפַלֵּלֶת הַנְּשֻׁמָּה (שם ג):
"וַיֹּאמֶר אֲדָנִי אֵל נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדְּךָ". רוֹצֵה לֹמַר,
שֶׁהַנְּשֻׁמָּה מְבַקֶּשֶׁת מֵאֵת הַשְּׂכִינָה, שֶׁתִּלְךְ הַשְּׂכִינָה עִמָּה
לְלוֹת אוֹתָהּ עַד שְׁעָרֵי גֵן עֵדֵן וְלִנְטֵר וְלִשְׁמֹר לָהּ מִכָּל
הַמְקַטְרָגִים, עֵינַן שָׁם בַּזְהַר בְּאַרְיִכוֹת.

סדר הלימוד ליום י תמוז [יום 276 בשנה]

מאד חביב בעיני הקדוש ברוך הוא כַּאֲשֶׁר מְזַכְרִין זְכוֹת אָבוֹת
הַקְּדוֹשִׁים וְשָׁל מֹשֶׁה אֶהְרֹן וּמֵרִים, וְשֶׁאֵר נְבִיאִים

ו. ומה מאד חביב בעיני הקדוש ברוך הוא מי שרגיל
ומזכיר תמיד זכותן של שלשה אבות, וכן זכותן של
משה ואהרן ומרים ושאר נביאים וחסידי עליון, כי כל
הנשמות של צדיקים שמחים בראותן מעשים טובים
באדם, וזכותן מאיר עלינו תמיד. וכדאיתא בזהר חדש
פְּרִשְׁת בְּרֵאשִׁית (דף יט עמוד א):

מעשה נורא ברבי יוסי שפגש תינוק וחשב עליו שהוא שד,
חס ושלום

ז. כַּיֵּחָתְנוּ רַבָּנָן: זְמַנָּא חֲדָא הוּוּ אַזִּיל רַבִּי יוֹסִי בְּאוֹרְחָא,
פִּגְעוּ בֵּיהּ רַבִּי יְרֵמְיָהּ, וְאָזְלוּ כַּחֲדָא. פִּגְעוּ בְּחַד טוֹרָא,
וְהָאֵי טוֹרָא דְחִיל עֲלִיהוֹן מְאֹד, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי
יְרֵמְיָהּ: גִּימָא מְלִין דְּאוֹרִיתָא וְאַחַר כֶּף גִּיזִיל, פְּתַח וְאָמַר
(יְרֵמְיָהּ ל' ע'): "וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב" וְכוּ'. עַד דִּהְוּוּ

קצח) פרוש הזהר בלשון קדש:

פעם אחת הלך רבי יוסי בדרך. פגשו רבי ירמיה, והם המשיכו בדרךם
יחדו. הגיעו להר אחד מאים ומפחיד. אמר רבי יוסי לרבי ירמיה: "הבה
ונעסק בתורה ואחר כך גלך". פתח ואמר: "ואתה אל תירא עבדי יעקב"
וכו'.

בלכתם בדרך שמעו קול גלד, ההולך ובוכה בהר. אמר רבי יוסי: "בוא
גלך אליו, ואיני פוחד ממנו, שהרי שנינו: השד נראה לאחד ומזיקו,
ולשנים נראה - ואינו יכול להזיקם". הלכו לכון הגלד. כאשר הגיעו אליו,
פנה אליו רבי יוסי: "בני אדון העולם אנחנו, ואיננו פוחדים ממך!",
מששמע הגלד כף, הבין שחושדים הם בו כי שד הוא.

אָזְלִי, שְׁמָעוּ חַד קָלָא דִּינוּקָא בְּטוּרָא, דִּהוּה אָזִיל וּבְכִי, אָמַר רַבֵּי יוֹסִי: נִיזִיל לְגַבִּיָּה דְלָא מְסַתְּפִינָא, דִּהָא תַנּוּן: הַשֵּׁד - לְחַד מִתְחַזֵּי וּמְזִיק, לַתְּרִי - אַתְחַזֵּי וְלֹא מְזִיק. אָזְלוּ לְגַבֵּי יְנוּקָא. כַּד מָטוּ לְגַבִּיָּה, אָמַר רַבֵּי יוֹסִי: בְּנֵי דְמֶאֱרִי עֲלֵמָא אֲנָן וְלֹא מְסַתְּפִינָא מִנָּךְ. כַּד שָׁמַע הֵהוּא יְנוּקָא מְלֵא דָא, הָיָה מְשִׁיג בְּדַעְתּוֹ דְּאוּמְרִים כֵּן דְּחִישׁוּ שְׁמָא שֵׁד הוּא.

התינוק אמר להם דבר תורה שאמר אביו קדם הסתלקותו

ח. כִּיטְאָמַר הֵהוּא יְנוּקָא: יְהוּדָאֵי אֲנִי, וְכַר בְּרִיָּה דְרַבֵּי חִיָּא רַבָּא אָנָא, וְהוּי אַבָּא מוֹלִיף לִי פְּסוּקֵי דְשִׁיר הַשִּׁירִים וּפְּסוּקֵי בְּרֵאשִׁית, וְאַבָּא מִית, וְגַנְבוּ לִי גַנְבִים, וְהִכְרַח אֲנִי לְהִיּוֹת מְשֻׁרַת אֲצֵלָם, וְאַעֲרַקִּינָא בְּהֵהוּא טוּרָא, וּבְכִינָא עַל דָּא דְלָא יִדְעֵי אָנָא לִילָךְ וּלְפָנוֹת לְבֵית אֲמִי.

י **בְּכָה** רַבֵּי יוֹסִי וְאָמַר: וַי, בְּרִיָּה דְרַבֵּי חִיָּא רַבָּא יִיזִיל בְּלַחְדוּרֵי כְּדִין, נְטִלִין לִיהָ בִּידוּי וְאָזְלוּ, אָמַר רַבֵּי

קצט) פרוש הזהר בלשון קדש:

פנה ואמר להם: "יהודי אני וכן בנו של רבי חי' בר אבא הנני, ואבי למדני את 'שיר השירים' ואת 'בראשית' - ונפטר. לאחר פטירתו גנבו אותי גנבים והכריחו אותי לשמש אצלם כמשרת. לבסוף הצלחתי לברוח להר זה. בוכה אני משום שאיני יודע את הדרך לבית אמי".

ו) פרוש הזהר בלשון קדש:

בכה רבי יוסי ואמר: "וי! בנו של רבי חי' בר אבא ילך לו כף, בודד ועזוב!" נטלו אותו עמום והלכו. אמר רבי יוסי: "אמר, בני, מה למדת עם אביך בפרשת בראשית?" אמר לו הילד: "בפסוק: 'יהי מארת ברקיע השמים' עסקנו". שאלו רבי יוסי: "וימה אמר לך אביך בפרשה זו?" השיב הילד: "כף אמר לי אבא: שלשה רועים טובים היו לישראל במדבר: משה, אהרן ומרים; בזכות משה ירד המן לישראל, בזכות אהרן היו ענני כבוד

יוסי: אימא ברי, מאי הוית לעית עם אבוך בפּרשת בראשית? אמר ליה התינוק: בפסוק (בראשית א יד): "יהי מארת ברקיע השמים" הוינא לעי, אמר ליה רבי יוסי: מאי אמר לך אבוך בפּרשה דא? אמר ליה התינוק: כף אמר אבא, שלשה רועים טובים היו לישראל במדבר: משה ואהרן ומרים, ובזכות משה הוי יורד מן לישראל, ובזכות אהרן היתה ענני כבוד, ובזכות מרים היתה הבאר, ואף לאחר דמיתו אהרן ומרים, זכותן היתה עומד לישראל, כי מגדל אהבת הקדוש ברוך הוא חקק דיוקניהון של משה ואהרן ומרים ברקיע לאנהרא זכותיהון על ישראל, ועליהם אתמר (בראשית שם יז): "ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ". אתו רבי יוסי ורבי ירמיה ונשקוהו והלכו עמו ג' מילין, והיו נושאין אותו על כתפיהון וקרו עליה (ישעיה נד יג): "וכל בניך למודי ה'" וכו'.

סדר הלימוד ליום יא תמוז [יום 277 בשנה]

על כן צריך לידע, כי כל אנון דיוקנין קדישין דחקק פרוש: אותן הצורות קדושות שחקקן [הקדוש ברוך הוא להאיר זכותן על ישראל, כמו כן מסתכלין כל אנון דיוקנין ונותנין השגחה על ישראל, אם ישרים הם

ובזכות מרים - הבאר. אף לאחר מותם עומדת זכותם לישראל, שהרי הקדוש ברוך הוא חקק דמות דיוקנם ברקיע להאיר מאור זכויותיהם על ישראל. עליהם נאמר: "ויתן אתם אלקים ברקיע השמים להאיר על הארץ". באו רבי יוסי ורבי ירמיה, נשקוהו, הלכו עמו שלשה מילין, נשאוהו על כתפיהם וקראו עליו: "וכל בניך למודי ה'" וכו'.

בְּמַעֲשֵׂיהֶם אוּ לְאוּ, כִּי הִרְבֵּה עֲדִים וְהִתְרַאוֹת מוֹכְנִים
וְעֵרוּכִים מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעוֹרֵר לְכַבוֹת בְּנֵי הָאָדָם,
כְּדֹאִיתָא בְּזִהְרַ פְּרָשְׁתַּ פְּקוּדֵי (דף רכ עמוד א) :

יא **כַּמָּה** אֵית לִיה לְבַר נֶשׁ לְמַנְדַּע וּלְאַסְתַּכְלָא בְּאוֹרְחֵיהּ
דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּהָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, קָלָא
נְפִיק וְאַכְרִיז: אֲסַתְמְרוּ בְּנֵי עַלְמִין, טְרִיקוּ כְּנֵי חוּבֵי, פֶּן
תִּלְקוּ בְּרִשְׁתָּא דְתַפִּיס, [פְּרוּשׁ: סָגְרוּ בַּפְּנִיכֶם שְׁעָרֵי
הָעוֹנוֹת וְהִזְהֵרוּ שְׁתַּרְחִיקוּ מֵהַמְּצוּדָה הַפְּרוּסָה לְבְנֵי אָדָם
הַחוּטָאִים, פֶּן תִּלְכְּדוּ בַּמְּצוּדָה רְעָה], עַד דְּלֹא יִתְפַּסְּוּ
רְגְלִיכוֹן בַּהֵוּא רִשְׁתָּא. וְי לֹוֹן דְּנַפְלִין לְתַמָּן, וְלֹא יִנְהַרוּן
בְּנֵהוּרָא דְגַנְיֻזֵי לְצַדִּיקָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי, וְעַל כֹּל דְּבוּר
וּמַעֲשֵׂה אֲתַפְקֶדָן מְמַנִּים לְמַעְלָה הֵן לְרַעָה הֵן לְטוֹבָה,
וְאַשְׁרֵי מִי שְׁדַבְּרוּ מְמַלָּא אֲוִירָא דְעֵלְמָא בְּדַבְּרֵי תוֹרָה
וּבִירָאת ה'.

על האדם לזכור שהקדוש ברוך הוא רואה כל מעשיו, אפלו שבסתר
מ. על פן צריך האדם לקח כל אלה הדברים ולשום אל
לבו, ויחשב תמיד שעניי ה' המה משוטטים תמיד

רא (פרוש הזהר בלשון קדש:

כְּמָה יֵשׁ לְאָדָם לְדַעַת וּלְהִתְבּוֹנֵן בְּדַרְכֵי הַשָּׁם, שְׁהֲרֵי בְּכָל יוֹם וְיוֹם, קוּל
יֹצֵא וּמְכִרִיז: הַשְּׁמֵרוּ בְּנֵי הָעוֹלָם, לְבַל תַּחֲטְאוּ, סָגְרוּ שְׁעָרֵי הָעוֹנוֹת, פֶּן
תִּלְכְּדוּ בַּמְּצוּדָה הַרְעָה הַלּוֹקֶדֶת אֶת הַחוּטָאִים, וְעֵשׂוּ תְּשׁוּבָה, כְּדִי שְׁלֹא
תִתְפַּשׂוּ בְּרִשְׁתָּ. אוּי לְהֶם שְׁנוּפְלִים לְשָׁם, וְלֹא יֵאִירוּ בְּאוּר הַגְּנוּזֵי לְצַדִּיקִים
לְעוֹלָם הַבָּא, וְעַל כֹּל דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה יֵשׁ מְמַנִּים בְּשָׁמַיִם - הֵן לְרַעָה הֵן
לְטוֹבָה, וְאַשְׁרֵי מִי שְׁדַבְּרוּ מְמַלָּא אֶת אֲוִיר הָעוֹלָם בְּדַבְּרֵי תוֹרָה וּבִירָאת
ה'.

בְּכָל הָאָרֶץ, וְזֶהוּ כָּלֵל גָּדוֹל: אֵל תַּעֲשֶׂה דְבַר בְּסֹתֵר מֵהַשָּׂמַיִם, מִתְבַּיֵּשׁ לַעֲשׂוֹת בְּגִלְיָי, וְהוּא אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, בְּרֵאוֹתוֹ שִׁפְוֹנָתְךָ לְשֵׁם שָׁמַיִם לִילֶךְ בְּדַרְךְ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר, הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכָיו לְפָנֶיךָ לְהַצִּילְךָ מִכָּל חַטָּא וּמִכָּל דְּבָרִים רָעִים. וְאִם יֵאָרֶע לְךָ אֵיזָה הַזֶּקֶק אוֹ מִקְרָה תִּקְבַּל בְּאַהֲבָה, כְּמוֹ שֶׁהָאֲרֶכְתִּי לַעֲלִיל.

סדר הלימוד ליום יב תמוז [יום 278 בשנה]

לא יעלה על לב האדם מחשבת "כחי ועוצמי די", אלא יתלה כל הצלחתו בחסד השם יתברך

י. וְאִם תִּצְלַיִח בְּמַעֲשֵׂיךָ בְּמִשְׁאָ וּמִתֵּן, וּפְרִנְסָה שְׁלֶךָ הוּא בְּהַרְוָחָה, אֵל תֹּאמַר חֲכַמְתִּי עֲמָדָה לִי, כִּי צָרִיךָ לִידַע, כִּי "לֹא לְחַכְמִים לֶחֶם" (קהלת ט יא), וְכִי הַכֹּל מֵאֵת אֱלֹהִים הוּא, וְעַל כָּלֵם תִּתֵּן שְׂבַח וְהוֹדָיָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת מ עמוד א): "בְּרוּךְ הוּא יוֹם יוֹם" (תהלים סח כ). וּבְכָל יוֹם תֵּן שְׂבַח וְהוֹדָיָה לְאֵל לְפִי פְעֻלָּתוֹ הֵן לְטוֹבָה הֵן לְרַעָה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וּבְגִלְלָה זֶה יִבְרַכְךָ ה' מִצִּיּוֹן, וּבְכָל מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁפִּיל וְתִצְלַיִח, אָמֵן.

פֶּרֶק פ'

א. אָמְרוּ עַל הַקְדוּשׁ הָאֲרָ"י ז"ל, שֶׁבִימְיוֹ הָיָה נוֹפֵל פָּחַד גָּדוֹל עַל הָרָשָׁעִים, בְּעֵבּוֹר שִׁכְשָׁרָא אוֹתָן, הָיָה מַגִּיד לָהֶם כָּל פְּרִטֵי הַעֲבֻרוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁהָיָה חוֹטֵא מִזְמַן חַמְשִׁים שָׁנָה, וְאֶפְלוּ אִם אָדָם הָיָה מְהַרְהֵר עֲבָרָה בְּלִבּוֹ, הָיָה מַגִּיד לָהֶם. וְהָיוּ הָרָשָׁעִים בּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ מִפְּנֵי

הבוֹשָׁה, שְׁלֹא יִסְתַּכֵּל בָּהֶם וַיִּגִּיד פִּשְׁעָם. וְעַל זֶה יֵשִׁים אָדָם אֶל לְבוֹ, אִם כֵּן יֵשׁ בּוֹשָׁה וּכְלָמָה מִפְּנֵי יְלוּד אִשָּׁה אֲשֶׁר רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרֵה עָלָיו וּמְכִיר חֲטָאִיו, עַל אַחַת כִּמָּה וּכְמָה שְׁצָרֶיךָ בּוֹשָׁה בַעֲת בּוֹאוֹ לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלִפְנֵי כֹסֵא כְבוֹדוֹ, וְהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא יִגִּיד לוֹ מֵה שְׁחוֹ, וְעַדִּים מְעִידִים עָלָיו, וַיְדִי אָדָם בְּעֲצָמוֹ כּוֹתֵבִין כָּל מַעֲשָׂיו, מֵה יַעֲשֶׂה הָאָדָם בְּיוֹם פְּקֻדוֹ, וּמִי יוֹדֵעַ אִם יִזְכֶּה לָבוֹא לִפְנֵי בּוֹרְאוֹ יִתְבָּרַךְ, פֶּן יִפֹּל בְּיַדִּי אַכְזָרִים בְּצִאת נִשְׁמָתוֹ, וַיְבוֹא נִשְׁמָתוֹ שֶׁל אָדָם בְּמָקוֹם אֶפֶל וְעַמֵּק שְׁלֹא יִרְאֶה עוֹד, עַד שִׁיתְעוֹרֵר עָלָיו אֵיזָה פְּרָקְלִיט שֶׁל זְכוּת אוֹ מִיּוֹצְאֵי חֲלָצָיו שִׁיְהִיו עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, כְּדַמְצִינוּ הַרְבֵּה שְׁלֹא נִצְלוּ מִיַּדִּי הַמִּשְׁחִיתִים בַּר מִנָּן, כִּי אִם בְּזֶה הַזְּכוּת.

מַעֲשֶׂה נוֹרָא מִמְדַּרְשׁ הַנְּעֵלָם

ב. וּכְדֹאֵיתָא בְּמִדְרַשׁ הַנְּעֵלָם פְּרָשַׁת לָךְ לָךְ (זהר חֲדָשׁ דִּף ס עמוד א): רַבִּי גַבְרֵא חַד אָזִיל לְבֵי טוּרֵי קַרְדִּינָא (פרוש, הרי אַרְרֵט), הוּא וַתְּרִין חַכְמִיִּין עַמִּיָּה, וַחֲמוּ גַמְיִין בְּקִיעֵין, וְאִשָּׁא וַתִּנָּנָא נְפִיק מִן גַּמְיִין, וַשְּׁמַעוּ חַד גַּבְרֵא דְאָמַר: וַי, וַי,

רב (פרוש הזהר בלשון קדש:

אָדָם אֶחָד הֵלֵךְ בְּהַר אַרְרֵט יַחַד עִם עוֹד שְׁנַי חַכְמִיִּים, בְּדַרְכָּם רָאוּ נִקְבִים בְּקוֹעִים, וְאֵשׁ וְעָשָׁן מִתְמַר מֵהֶם, גַּם שָׁמְעוּ אִישׁ אֶחָד הָאָמַר: "וַי, וַי!" אָמְרוּ: "וַדַּאי מָקוֹם זֶה הוּא מֵאֶחָד הַמְּקוֹמוֹת שֶׁבְּגֵיהֶנּוּם". יָשְׁבוּ בְּמָקוֹם וְנִמְנְמוּ, וּבְחִלּוּמָם שָׁמְעוּ קוֹל אֲנַחָה מֵאָדָם אֶחָד, שֶׁהִיא מְאֻסָּף קוֹצִים חֲבִילוֹת גְּדוּלוֹת, וְהִיא נוֹשֵׂא עַל כַּתְּפָיו, וּשְׁנַי מִמְּנִים מֵהַגֵּיהֶנּוּם הוֹלְכִים אַחֲרָיו, וְהִיוּ מְדַלְּקִים הַחֲבִילוֹת בְּאֵשׁ וְשׁוֹרְפִים אוֹתוֹ בְּהִלְכָתוֹ, וְאוֹתוֹ הָאִישׁ הִיא צוֹעֵק בְּקוֹל מַר: "וַי, וַי!"

אָמְרוּ: וַדַּאי אֶתֶר דָּא מְדוּכְתִיָּה דְגִיְהֵנָם הוּא. יְתִבִי תַּמָּן וְאֲדַמוּךְ, וְשִׁמְעִין קוּל אֲנַחְהּ מִן חַד גְּבַר דִּהְוֵי מְאֵסַף קוֹצִים חֲבִילוֹת גְּדוּלוֹת, וְהִיָּה נוּשָׂא עַל כְּתָפָיו, וְשִׁנֵּי מְמַנִּים מִן גִּיְהֵנָם הוֹלְכִים אַחֲרָיו, וְהִיוּ מְדַלִּיקִין הַחֲבִילוֹת בְּאֵשׁ וְשׁוֹרְפִין אוֹתוֹ בְּהַלִּיכְתּוֹ, וְהֵאֵי גְבַרָא הָוֵי צוּעֵק בְּקוּל מַר: וַי, וַי.

סדר הלימוד ליום יג תמוז [יום 279 בשנה]

ענשו של החוטא לאחר מיתתו

וְהַמְּמַנִּים הָיוּ מְשִׁיבִין אוֹתוֹ: אִם הָיִיתָ מְשִׁיגִית עַל חֶסֶד שְׁעֵשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמָּךְ, כְּמוֹ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה עִם שְׂאֵר צְדִיקִים שְׁנוֹתַן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָהֶם שְׁנֵי מְלָאכִים לְשִׁמּוֹר אוֹתָם, כְּמָה דְאַתָּה אָמַר (תהלים צא יא): "כִּי מְלָאכְיוֹ יַצִּיחַ לָךְ לְשִׁמְרָךְ בְּכָל דְרָכֶיךָ" - אִזְ הָיִיתָ נֹצוֹל מִהָעֲנָשׁ הַזֶּה, וְאַתָּה עֲזַבְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, וְלֹא שִׁמְרָתְךָ אֶת הַתּוֹרָה, וְעָשִׂיתָ אֶת רְצוֹן יֵצֶר הָרָע, וְנִתְחַבְּרָתָ עִם כְּתוּת שֶׁל רְשָׁעִים הַנִּקְרָאִים (ישעיה לג יב): "קוֹצִים כְּסוּחִים" וּבְקוֹצִין כְּאֵלוֹ הֵן שׁוֹרְפִין אוֹתְךָ.

מרב יסוריו אין הפת זוכר את שמו

ג. יֵאָמֵר הֵאֵי גְבַרָא יְהוּדָאי לְהֵהוּא חִיבָא: מֵאֵן אֲנִתָּ? אָמַר לִיה: יְהוּדָאי אָנִי, וְהִרְבָּה חֲטָאִים וּפְשָׁעִים

רג) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר אותו יהודי לרשע: "מי אתה?" אמר לו: "יהודי אני, והרבה חטאים ופשעים עשיתי, ושכחתי שמי, וממננים של הגיהנם אנים רוצים לגלות

עֲשִׂיתִי, וְשָׁכַחְתִּי שָׁמַי, וּמִמְנִים דְּגִיהֲנָם אֵין רוֹצִין לְגַלוֹת
 לִי אֶת שָׁמַי, וְגַם אֲנִי שָׁכַחְתִּי אֶת שָׁמַי מִתּוֹךְ הַיְסוּרִים
 קָשִׁים, מָרִים וְרָעִים.

דְּנִים אֶת הַנְּשֻׁמָּה חֲמוּשָׁה פְּעָמִים בְּמַעַת לַעַת

וְחַמְשָׁה פְּעָמִים דְּנִים אוֹתִי בְּשֶׁרְפָה: בְּכָל יוֹם ג' פְּעָמִים,
 וּבְכָל לַיְלָה ב' פְּעָמִים, לְפִי שְׁעַבְרָתִי עַל ה'
 עֲרִיּוֹת שְׁבַת־תּוֹרָה. וְאַחַר כֵּן שָׁאל אוֹתוֹ הָאִי גִבְרָא [פְּרוּשׁ:
 אוֹתוֹ הָאִישׁ], מֵאַיְזָה מְקוֹם הוּא, וְהַשִּׁיב, שֶׁהוּא מְגַלִּיל
 הָעֲלִיּוֹן שְׁבָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהַנִּיחַ בֶּן קָטָן בְּמְקוֹם אֶחָד בְּגַלִּיל
 הָעֲלִיּוֹן, וְאַחַר כֵּן אָמַר לוֹ: הֲרַבָּה חֲטָאתִי, וּמִלֶּאֱךָ אֶחָד
 מִתְחַלָּה הָיָה דֵּן אוֹתִי בַּיְסוּרִים קָשִׁים וּמָרִים יוֹתֵר מִשֶּׁרְפָה
 זו, וּמִלֶּאֱךָ הַמְּמַנְהָ עַל הַקְּבָרוֹת אָמַר לִי בְּשַׁעַת הַדִּין:

טוב לחוטא שיודה על חטאיו

ד. אוי למי שֶׁנִּשְׁבַּע עַל הַתּוֹרָה לְקַיֵּם אוֹתָהּ - וְלֹא
 קִיֵּם, אוֹי לַיְדִים שֶׁשָּׂמְשׁוּ בְּדַבְרֵי הָאֲסוּרִים, אוֹי
 לְרַגְלִים שֶׁהִלְכוּ לְדַבְרֵי הָאֲסוּרִים, וּבְשַׁעַת הַהַכָּאָה,
 שֶׁהָיוּ מִכִּין בִּי בְּאַכְזָרִיּוֹת, הָיוּ אוֹמְרִים לְפָנַי כָּל פְּרִטֵי
 חֲטָאִים שְׁעַשִׂיתִי, וְגַם אֲנִי אָמַרְתִּי: אָמֵת, כֵּן וְכֵן
 עֲשִׂיתִי, כִּי לֹא יִכְלָתִי לְשַׁקֵּר, כִּי נִשְׁמָתִי וּמִלֶּאֱכִים
 הַמְּמַנִּים עַל נִשְׁמָתִי הָיוּ עוֹמְדִים וּבִיָּדָם כְּתָבִים, וְשֵׁם
 נִרְשָׁם כָּל פְּרִטֵי דְבָרִים וּפְרִטֵי עֲבֻרוֹת שְׁעַשִׂיתִי, וַיְדִי
 הִיא חֲתוּמָה תַּחַת הַכְּתָבִים.

לִי אֶת שָׁמַי, וְגַם אֲנִי שָׁכַחְתִּי אֶת שָׁמַי מִתּוֹךְ הַיְסוּרִים קָשִׁים, מָרִים
 וְרָעִים".

ה. יִיאָזֵיל הַאי יְהוּדָאי לְגַלִּיל הָעַלְיוֹן וְשָׂאֵיל בְּכָל אֶתְר
 אֵית הָכָא גְבַר דְּמִית מְקָרֹב, וְשָׂבִיק חַד יְנוּקָא? אָמְרוּ
 לֵיהּ: אֵין, יְנוּקָא דָא אָזֵיל בְּבֵית מְטַבְּחֵיא, וְאִיהוּ רָשָׁע
 כְּאֲבוּהֵי. אָזֵיל הַאי גְבַרָא לְבֵית מְטַבְּחֵיא וְאִשְׁגַּח בַּהּ הוּא
 יְנוּקָא וְחָזִי לֵיהּ דְּהוּי מְצַחֵק עִם הַנְּעָרִים בְּבֵית מְטַבְּחֵיא.
 אָמַר לֵיהּ הַאי יְהוּדָאי: בְּנִי, זֵיל עִמָּדִי. אָזֵיל עִמִּיהּ וְאִלְבִּישׁ
 יְתִיהּ, וְיַהִיב לֵיהּ לְרַב אֶחָד דְּהֵנָּה אוּלְיָף לֵיהּ אוּרְיָתָא,
 וְלַמַּד הַרְבֵּה עִם הַנְּעָר, עַד דְּהוּי בְּחֹר חָשׁוּב שְׁבַתְלַמְיָדִים,
 וְאַחַר כֵּן הָיָה לוֹמַד עִמּוֹ הַהִפְטָרָה בְּבֵית הַכְּנָסֶת, וְהָיָה
 מְתַפְּלַל עִם הַצְּבוּר בְּבֵית הַכְּנָסֶת, וְאַחַר כֵּן נִתְחַכֵּם עוֹד עַד
 שְׁהִיּו קוּרִין לוֹ רַבִּי.

סדר הלימוד ליום יד תמוז [יום 280 בשנה]

בְּכַח הַבֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהוֹצִיא אֶת אָבִיו מִן הַגִּיחֹנִם
 ו. יִיִּיאָחַר כֵּן בָּא אוֹתוֹ רָשָׁע בְּחֹלוֹם לְהַאי יְהוּדָאי וְאָמַר
 לֵיהּ: רַבִּי, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יְנַחֵם אוֹתְךָ כַּאֲשֶׁר

רד) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

הַלֵּךְ אוֹתוֹ יְהוּדִי לְגַלִּיל הָעַלְיוֹן וְשָׂאֵל בְּכָל מְקוֹם: "הֲאֵם יֵשׁ כָּאֵן אֶדָם
 שְׂמַת בְּזִמְן הָאֶחָרֹן וְהַשְּׂאִיר אַחֲרָיו תִּינוּק אֶחָד?" אָמְרוּ לוֹ: "כֵּן, תִּינוּק זֶה
 הַהוּלֵךְ לְבֵית הַמְטַבְּחִים, וְהוּא רָשָׁע כְּאֲבִיו". הַלֵּךְ הַיְהוּדִי לְבֵית הַמְטַבְּחִים.
 הַסְתַּפְּלַל בְּתִינוּק וְרָאָה אוֹתוֹ מְצַחֵק עִם הַנְּעָרִים בְּבֵית הַמְטַבְּחִים. אָמַר לוֹ
 הַיְהוּדִי: "בְּנִי, בּוֹא עִמָּדִי". הַלֵּךְ וְהִלְבִּישׁוּ, וְנִתְנָה לְרַב אֶחָד שְׁלַמְדוֹ תוֹרָה.
 לַמַּד הַרַב הַרְבֵּה עִם הַנְּעָר, עַד שְׁנֵהֵי בְּחֹר חָשׁוּב שְׁבַתְלַמְיָדִים, וְאַחַר כֵּן
 הָיָה לוֹמַד עִמּוֹ הַהִפְטָרָה בְּבֵית הַכְּנָסֶת, וְהָיָה מְתַפְּלַל עִם הַצְּבוּר בְּבֵית
 הַכְּנָסֶת, וְאַחַר כֵּן נִתְחַכֵּם עוֹד עַד שְׁהִיּו קוּרִים לוֹ "רַבִּי".

רה) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

וְאַחַר כֵּן בָּא אוֹתוֹ רָשָׁע בְּחֹלוֹם לְיְהוּדִי וְאָמַר לוֹ: "רַבִּי, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

נחמתני, כי בשעתא דאמר ברי הפטרה בקהל, פקעו לי
 מן דינא קשיא, ובשעתא דהוי מתפלל ואמר קדיש, קרעו
 גזר דיני מפל וכל, ובשעתא דאתחכם ברי וקרין ליה רבי,
 אתעטרו לי בכתרא דצדיקיא, ובשבילך זכינא להאי יקר,
 זכאה חולקך דאיתת יתי לחיי עולם הבא, זכאה חולקך
 בעולם הזה, וזכאה חולקך בעולם הבא.

צריך אדם להשגיח מאד על בניו ללמדם תורה ויראת שמים, כי בכח
 הן לזכות את אביו לעולם הבא

ז. וכן מצינו (פלה רבתי פרק ב) גם כן מעשה ברבי עקיבא
 שפגע באדם רשע, והיו משחיתים דנין אותו הרשע
 ביסורים, עד ששאל רבי עקיבא אותו, אם יש לו בן,
 והשיב, שיש לו בן במקום פלוני, והלך רבי עקיבא לאותו
 המקום ולמד עם בנו קדיש, ואחר כך אמר "אמן" והא
 שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא", מיד נחלץ אותו
 הרשע מהצרה, ונתגלה לרבי עקיבא וגלה, כי התר הוא
 מיסורים דיליה [פרוש: מיסורים שלו]. פתח רבי עקיבא
 ואמר (תהלים קלה יג): "ה' זכרך לדור ודור", ומזה הוא
 התעוררות אל האדם, שישים עינו והשגחתו הגדולה על
 בניו ללמדם בתורת ה' ולהדריכם ביראת ה', כי ברא
 מזכה אבא [פרוש: כי בן מזכה אב].

ינחם אותך כמו שאתה נחמת אותי, כי בשעה שאמר בני הפטרה בקהל, הפקיעו אותי מדין קשה, ובשעה שהיה מתפלל ואמר קדיש, קרעו גזר דיני מפל וכל, ובשעה שנתחכם בני וקראו לו 'רבי', עטרו אותי בכתרים של צדיקים, ובכותף זכיתי אני לכבוד הזה. אשרי חלקך שהבאת אותי לחיי עולם הבא, אשרי חלקך בעולם הזה, ואשרי חלקך בעולם הבא.

סדר הלימוד ליום טו תמוז [יום 281 בשנה]

על ידי שהבן אומר קדיש ו"אמן יהא שמיה רבא" בכל כחו, מכניסין את אביו ואמו לגן עדן

ח. ומי שמת לו אביו או אמו יזהר אותו הבן לומר קדיש ו"אמן יהא שמיה רבא" בכל כחו, כי באמירתו הוא מביא למעלה נשמת אביו לגן עדן העליון, ולא כיש המקלין בקדישים, שהוא בעיניהם כאחוכי וטלולי [פרוש: כשחוק והתול], וממש הן מלגלגין על אמירת הקדיש, ולא יודעים שכל מעשי שמים וארץ תלויין באמירת הקדיש, כי "אמן יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמי"א הם כ"ח אותיות, וכנגד זה יש כ"ח אותיות בפסוק ראשון שבתורה (בראשית א א): "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ" - בסוד (תהלים קיא ו): "כ"ח מעשיו הגיד לעמו", וכן פסוק ראשון שבבבליה הדרות הן כ"ח אותיות (שמות כ א): "וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר". ולכן היה מצוה רבינו יהודה חסיד, כשמתחיל הש"ץ קדיש יאמרו הקהל פסוק "וידבר אלהים" וגו', ואחר כך "אמן יהא שמיה רבא", וסודו מבאר בספר "מגלה עמקות" אפן רי"ב, עין שם.

שלא להשמיט תבות באמירת הקדיש

ט. על כן צריך האדם האומר קדיש אחר אביו ואמו לומר בכונה גדולה הקדיש, וגם מחיב האבל לומר גם כן: "אמן יהא שמיה רבא" וכו'. ולא כיש עמי הארצות

שְׂאוּמְרִים רַק "וְאָמְרוּ אָמֵן", וְאַחַר כֵּךְ מִתְחִילִין תַּכְרָף
 "יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח", אֲלָא צְרִיךְ הָאָבֵל לומר גַּם כֵּן "יְהֵא
 שְׂמָה רַבָּא", כִּי עַקֵּר הַקְדִּישׁ הוּא בְּאִמְרַת "אָמֵן יְהֵא שְׂמָה
 רַבָּא", וּבְזֵה הוּא עוֹשֶׂה נַחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 לְאָבִיו וְלְאִמּוֹ, וּמִי שְׂאִין לוֹ בְּנִים - עָלָיו מְטֵל לְגַדֵּל יְתוּם
 בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וּלְגַדְלוֹ לְתוֹרָה וְלְעִבּוּדַת ה', כִּי פֶן וְאוֹלֵי אָבִיו
 וְאִמּוֹ שֶׁל הַיְתוּם הֵיוּ רְשָׁעִים, וְעַל יְדֵי בְנוֹ הַיְתוּם מְזַכֶּה אֶת
 אָבִיו וְאִמּוֹ, אֲזִי יֵשׁ לְהַמְגִדֵל שְׂכָר הַרְבֵּה בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא.

י. אָבֵל מִי שְׂמַגְדֵּל יְתוּם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ כְּדִי שְׂיִהְיֶה לוֹ עֶבֶד -
 לֹא דֵי שְׂאִינוֹ מְקַבֵּל שְׂכָר עַל מְצוּהַ זֶה, אֲלָא אֶפְלוּ עֲנָשׁוּ
 מְרַבֶּה, כִּי כֶּשֶׁם שֶׁבָּרָא טָבָא מְזַכֶּה אָבָא, כֵּךְ בָּרָא בִישָׂא
 הוּא גוֹרֵם דְּמַעֲנָשִׁין אֶת אָבִיו וְאִמּוֹ [פְּרוּשׁ: כִּי כֶּשֶׁם שֶׁבֶן
 טוֹב מְזַכֶּה אָבִיו, כֵּךְ בֶּן רַע גוֹרֵם שְׁעוֹנָשִׁים אֶת אָבִיו
 וְאִמּוֹ], וְכָל זְמַן שְׂאָבִיו וְאִמּוֹ קִיָּמִים, וְלֹא הֵיוּ מוֹכִיחִין אֶת
 בְּנֵם, לְכֵן עׇווֹן בְּנִים פּוֹקֵד עַל אָבוֹת, אָבֵל מִי שְׂמַנִּיחַ בֶּן
 קָטָן, וְאַחַר מְגַדֵּל אוֹתוֹ - אֲזִי אֵין מְעַנְשִׁין אֶת אָבִיו, כִּי אִם
 אֶת הָאִישׁ הַמְגַדֵּל, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (דְּבָרִים כד טז): "אִישׁ
 בְּחָטָאוֹ יוֹמְתוֹ".

יא. עַל כֵּן אֲצִיג לָךְ פֶּרֶק מִיחָד שְׂמַדְבֵּר בְּעֵנִין גְּדוּל
 בְּנִים, שְׂהָאֵב מְצוּהַ עַל בְּנוֹ לְהוֹכִיחַ אוֹתוֹ, וְהַבֵּן
 הוּא מְצוּהַ לְקַיֵּם דְּבָרֵי אָבִיו, כְּדִי שְׂלֹא יֵאמְרוּ בְּשִׁבְלֵוֹ
 (עֵין סְנֵהֲדִרִין נב עמוד א): אָרוּר שְׂזֵה יְלָדוֹ, אָרוּר שְׂזֵה גְדָלוֹ,
 וְאִזּוּ יִלְךְ בְּלֵי כְּסוּפָא [פְּרוּשׁ: בּוֹשָׁה] לְעוֹלָם הַבָּא,
 אָמֵן.

סדר הלימוד ליום **טז תמוז** [יום 282 בשנה]

פְּרִשְׁת פְּנִיחָא

פְּרִשְׁת פְּנִיחָא

א. אִיתָא בְּמִדְרַש רַבָּה פְּרִשְׁת בְּרֵאשִׁית (פְּרִשָּׁה ה ט):
כְּשֶׁחָטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּחָטָא אָכִילת עֵץ הַדַּעַת,
נִתְקַלְלָו הַנְּחָשׁ וְחֹהָה, וְהָאָדָמָה נִתְקַלְלָה עֲבוּר אָדָם
הָרֵאשׁוֹן כְּדִכְתִּיב (בְּרֵאשִׁית ג יז): "אֲרוּרָה הָאָדָמָה בְּעִבּוּרָךְ"
- לְפִי שֶׁאָדָם הָרֵאשׁוֹן נִבְרָא מִן הָאָדָמָה. מְשַׁל לְבָן שְׂיוּצָא
לְתַרְבוֹת רַעָה, אָזִי הַבְּרִיּוֹת מְקַלְלִין אֶת הַשָּׂדִים שֶׁהִתִּינוּק
יִנֵּק מֵהֶן וְאִמְרִין: לֵיט בִּיזְיָא דְהֵדִין מְנִיקְתָּא [פְּרוּשׁ:
וְאִמְרִים: אֲרוּרִים הַשָּׂדִים שֶׁל הַמִּינֵקַת הַזֶּה].

טעם שֶׁהַבְּרִיּוֹת מְקַלְלִין אֶת הָאֵם שֶׁל הֵבֵן הֵרַע וְלֹא אֶת הָאָב
וְהֵנָּה יֵשׁ לְדַקְדָּק בְּזֵה הַמִּדְרַשׁ, הֲלֹא אָדָם הָרֵאשׁוֹן
נִבְרָא גַם כֵּן מֵהָעֲלִיוֹנִים (מִדְרַשׁ רַבָּה שֵׁם פְּרִשָּׁה יב ח),
וְלָמָּה נִתְקַלְלָה הָאָדָמָה לְבַד שֶׁהִיא מֵהַתְּחִתּוֹנִים, וְלָמָּה
לֹא נִתְקַלְלָו הָעֲלִיוֹנִים גַּם כֵּן בְּחָטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן?
וְהַנִּרְאָה בְּעֵינֵי לְתַרְץ, כִּי עֲנִין בְּרִיאַת אָדָם הָרֵאשׁוֹן הָיָה
עַל יְדֵי דְכַר וְנוֹקְבָא [פְּרוּשׁ: זְכָר וְנִקְבָּה] (עֵין זִהַר חֲדָשׁ דף
מט וְזִהַר חֲדָשׁ בְּרֵאשִׁית דף כא), כִּי הָאָרְץ - מְסֻטְרָא דְנוֹקְבָא
[פְּרוּשׁ: מְצַד הַנְּקֵבָה], וְהַנְּשֻׂמָה בְּתוֹךְ הָאָדָם הִיא
מְסֻטְרָא דְדְכוּרָא [פְּרוּשׁ: מְצַד הַזְּכָר], כִּי הַנְּשֻׂמָה אֵינָה
מְסִיתָה לְאָדָם שְׂיַחְטָא, כִּי אִם הַחֲמֹר שֶׁנִּבְרָא מִן הָאָדָמָה
הוּא הַמְּסִית וּמֵדִיחַ לְהַחְטִיא הָאָדָם שֶׁהוּא עֹפֵר מִן
הָאָדָמָה, וְלָכֵן נִתְקַלְלָה הָאָדָמָה שֶׁהִיא מִן הַתְּחִתּוֹנִים,

ולא נתקללו העליונים שבא הנשמה מהם, כי הנשמה אינה חוטאת כלל.

ב. וזהו שהבריות אמרין: ליטא הדין ביזיא דהדין מניקתא, ולא מקללין האב, כי אם האם, כי זה הוא כלל גדול (מגילה י עמוד ב): כל אשה שהיא צנועה במעשיה ובמחשבותיה - זכתה שיצאו ממנה נביאים וחסידים ואנשי מעשה, וראיה מתמר. וכל אשה אשר איננה צנועה במעשיה או שיש לה מחשבות רעות וזרות, אזי יוצאי חלציה הולכים אחריה כי רחלא בתר רחלא אזלא (כתובות סג עמוד א) [פרוש: כבשה אחר כבשה הולכת]. ולכן נראה לי, דמחמת זה כתוב בתורה (תהלים קג, יג) "כרחם אב על בנים". ולמה לא כתיב 'כרחם האם על בנים'? כי טבע הזכר אשר הוא אוהב את בנו, הוא מיסרהו, כמו שאמר (משלי יג, כד): "חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שחרו מוסר", כי כל איש אשר ייסר את בנו, הוא אוהב לבנו, כמו שהאריך במדרש רבה פרשת שמות (פרשה א א), עין שם.

סדר הלימוד ליום יז תמוז [יום 283 בשנה]

הבן יוצא לתרבות רעה, חס ושלום, על ידי אמו

ג. מה שאין כן האשה היא רפת לב, ואינה רוצה שהאב יכה את בנו או המלמד, וכבוד שתינוק קטן - אמו נותנת לו כל חפצו וכל משאלות לבו, ואחר כך כשיגדל הנער הוא מבקש למודו [פרוש: הרגלו], ואחר כך יוצא לתרבות רעה, והכל הוא בגרמא דאשה.

וְרֵאִיָּה שְׁמַעְתִּי מַעֲשֵׂה נִפְלֵא, שֶׁהַרְמַב"ן ז"ל כָּתַב בְּסִפְרוֹ דְרוּשׁ אֶחָד וְאָמַר: כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁהִמִּיר דָּתוֹ וְעוֹבֵד אֵינָה עֲבוּדָה זָרָה מִן הָאֲמוֹת - אֲזִי צָרִיךְ לִידַע, שְׁאוֹתוֹ הֵבֵן אֵינּוּ מְזַרְעֵ יִשְׂרָאֵל הוּא, כִּי בּוֹדָאֵי הוּא מְזַרְעֵ הָאֲמוֹת אוֹ בֶּן תְּמוּרָה, וְלֹא הָיוּ יָמִים מוֹעָטִים עַד שֶׁהִמִּיר בֶּן אֶחָד מִבְּנֵי הַרְמַב"ן אֶת דָּתוֹ, וְאִזּוֹ שְׁלַח הָאֲפִיפִיּוֹר אַחַר הַרְמַב"ן וְאָמַר: רְאֵה הַדְּרוּשׁ שֶׁלְּךָ שֶׁנִּדְפַס מְקֻרֹב - וְעַתָּה נִכְשַׁל זֶרְעֶךָ בְּדַבְרֶיךָ.

וְאִזּוֹ הֵלֶךְ הָרַב הַרְמַב"ן ז"ל לְבֵיתוֹ סָר וְזָעַף, וּכְשָׁבָא לְבֵיתוֹ, הָיָה יוֹשֵׁב וּבּוֹכָה עַל הָאָרֶץ וְהָיָה מְסַגֵּף בְּסִגּוּפִים גְּדוֹלִים, וְהָיָה יוֹתֵר מְצַעֵר עַל הַדְּרוּשׁ שֶׁהִדְפִּיס, יוֹתֵר מְצַעֵר בְּנֵוֹ שֶׁהִמִּיר דָּתוֹ, וְלֹא הָיָה אוֹכֵל וְשׁוֹתָה כְּמָה יָמִים, עַד שֶׁבָּאָה אֲשֶׁתוֹ אֵלָיו וְהִיתָה מְדַבְּרַת עַל לְבוֹ שֶׁלֹּא יְהִיָּה בְּצַעֵר, כִּי פַעַם אַחַת הִיתָה הוֹלֶכֶת לְבֵית הַטְּבִילָה, שֶׁהָיָה רְחוֹק מִבֵּיתָהּ, כְּשֶׁהָיָה לַיְלָה, הִיתָה רוֹצָה לִילֶךְ לְבֵית בַּעֲלָהּ - אִזּוֹ רָאָה שֶׁר אֶחָד אֶת הוֹד יִפְיָה, וְצָוָה הַשָּׂר לְעַבְדּוֹ שֶׁיִּקְחוּ הָאִשָּׁה לְבֵיתוֹ, וְהָיָה הַשָּׂר מְאַנֵּס אוֹתָהּ, וּמְמַנּוֹ הַתְּעַבְרָה, וְאִם לֹא תֵאֱמִינוּ לִי, הָרִי יֵשׁ אֲצַבַּע שְׁלוֹ עַדִּין בְּיָדִי, שֶׁגִּרְסַתִּי בְּשָׁנֵי אֶת הָאֲצַבַּע שְׁלוֹ.

וּכְשֶׁשָּׁמַע הָרַב הַרְמַב"ן ז"ל אֶת דְּבָרֵי אֲשֶׁתוֹ, אִזּוֹ קָם מִהָאָרֶץ וְהָיָה שֶׁמַּח שְׂמֵחַ שֶׁמְחָה גְּדוֹלָה וְאָמַר לְאֲשֶׁתוֹ: נַחֲמַתְנִי, אִזּוֹ תַכְּף אֶזְרַךְ כְּגֹבְרֵ חֲלָצִיו וְהִלֵּךְ לְהָאֲפִיפִיּוֹר וְסִפֵּר לוֹ דְּבָרִים הָאֵלֶּה, וְתַכְּף שְׁלַח הָאֲפִיפִיּוֹר לְאוֹתוֹ הַשָּׂר, וּבָא אֵלָיו, וְהָיָה עַל יָדוֹ בֵּית הַיָּד שֶׁקּוֹרִין הַעֲנֻטֵי שִׁי"ךְ, וְצָוָה הָאֲפִיפִיּוֹר לְהִסִּיר הַהַעֲנֻטֵי שִׁי"ךְ מֵעַל יָדוֹ

- ולא רצה השר. ואז צוה האפיפיור לעבדיו להסיר בית היד, שקורין הענטשײן, בחזקה מעל ידו אז ראה האפיפיור שחסר אצבע אחד מידי, ושאל אותו: מה טיבה של אצבע זו? אז הודה השר, שפעם אחת היה מאנס אשת איש אחת מבני ישראל, והיתה האשה גורסת את אצבעו בשניה, אז אמר הרמב"ן: ראה שהתורה שלנו היא אמת, ודברי חכמים ודברי ה' הן אמת.

סדר הלימוד ליום יח תמוז [יום 284 בשנה]

הכל תלוי באשה

ד. על כן מן המעשה הזה נלמד שהכל תלוי באשה, כי לפעמים יש אדם רשע, ויש לו אשה צנועה - יהיו לו בנים טובים, צדיקים וישרים, ולפעמים יש אדם צדיק, ויש לו אשה רעה - ויש לו בנים רשעים. על כן צריכה כל אשה לראות להדריך את בניה בדרך טובים, ולא לחוס על בניה כשהמלמד או בעלה מכה את בנה.

וכל אשה צריכה לקח ראיה מן בת שבע, אשת דוד המלך, אמו של שלמה המלך, עליהם השלום, שהיתה בעצמה מכה את שלמה המלך בנה כשהיה ישן פעם אחת ג' שעות על היום, והיו מפתחות של בית המקדש נתונים תחת מראשותיו (ויקרא רבה פרשה יב ה), כמאמר הכתוב (משלי לא א): "דברי למואל אשר יסרתו אמו".

אשרי האב והאם שמדריכים את בניהם ללכת בדרך הישר ואשרי האיש והאשה אשר מדריכין את בניהם בדרך הישר והטוב, ואז יראו ישרים וישמחו בעולם הזה ובעולם הבא.

פ"ב פ"ב

א. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָהּ, בְּשָׂבִיל אַרְבַּעַה דְּבָרִים נִגְאָלוּ אַבּוֹתֵינוּ מִמְצָרִים: (א) בְּזִכּוֹת נָשִׁים צְדָקְנִיּוֹת. (ב) וּבְשָׂבִיל שְׁלֹא שָׁנוּ אֶת שְׁמֵם. (ג) וּבְשָׂבִיל שְׁלֹא שָׁנוּ אֶת לְשׁוֹנָם. (ד) וּבְשָׂבִיל שֶׁהָיוּ תּוֹלִין בְּטַחוּנָם בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכֵמוֹ שֶׁהִיָּתָה גְּאֻלָּה רֵאשׁוּנָה, כֵּן תִּהְיֶה גְּאֻלָּה אַחֲרוֹנָה.

גְּאֻלָּה הַאֲחֲרוֹנָה תִּהְיֶה בְּזִכּוֹת נָשִׁים צְדָקְנִיּוֹת

וְאִם כֵּן הָרִי לִפְנֵיהָ, שֶׁבְּזִכּוֹת נָשִׁים תִּהְיֶה גַם כֵּן הַגְּאֻלָּה אַחֲרוֹנָה. עַל כֵּן צָרִיכִין הַנָּשִׁים לִהְיוֹת צְנוּעִין יוֹתֵר מִן הָאֲנָשִׁים, וְלֹא יִלְכוּ אַחַר שְׂרִירוֹת לָבָם בְּהַלִּיכָהּ בְּמַלְבוּשֵׁיהֶן כְּחֻקַּת הָעֶרְלִים, כְּמוֹ שֶׁרְאִיתִי עֹכָשׁוֹ בְּזִמְן קֶצֶר חֲדָשִׁים מְקָרוֹב בָּאוּ, רַבּוֹ הַמִּתְפָּרְצִים שֶׁהוֹלְכִין בְּמַלְבוּשֵׁיהֶן כְּמוֹ בְּנוֹת הָעֶרְלִים, וְאִין שׁוֹם הַכֹּר בֵּין יְהוּדִית לְעֶרְלִית וְגוֹרְמִין הַרְבֵּה רָעָה בְּעוֹלָם.

אַחַד - שֶׁמְכַשְׁלִים אֶת רַב בְּנֵי אָדָם לִתֵּן עֵינֵיהֶם בְּהֵן וּבְמַלְבוּשֵׁיהֶן, וְקִימָא לָן (עֲבוּדָה זָרָה כ עמוד ב), דְּאָסוּר לְהִסְתַּכַּל אֶפְלוּ בְּכַגְדֵי צְבֻעוֹנִים שֶׁל אִשָּׁה.

שְׁנִית - שֶׁמְטִילִין קִנְיָה וְשִׁנְאָת הָאֲמוֹת, אֲשֶׁר נוֹשְׂאִין עֵין בָּנוּ בְּשָׂבִיל שֶׁהוֹלְכִין בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל בֵּיתֵר חֲשִׁיבוֹת מְשָׂרֵי הָאֲמוֹת, וְאֲנַחְנוּ בְּגִלוֹת הַמֶּר, אֲשֶׁר עַל פִּי הַדִּין רְאוּי לָנוּ לִילֵךְ שְׁחוּרִים וּלְהִתְעַטֵּף שְׁחוּרִים וּלְהִתְאַבֵּל עַל אֲרִיכוֹת הַגְּלוֹת וְעַל חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְעַל אַחֲינּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַנִּתְוֹנִים בְּצָרָה וּבְשִׁבְיָה, וְלֹא דִי

שָׁאִין אָנוּ מֵתֹאבְלִים, אֲלֵא מוֹסִיפִים חֲטָא עַל פֶּשַׁע, שְׁהוֹלְכוֹת נְטוּיוֹת גְּרוּן וְעָרֶם עַד בֵּית דִּדְיָהָן, מִי יוּכַל לְסַפֵּר גְּדֹל הָעֲנָשׁ שְׁלָהֶם, אֲשֶׁר הִמָּה מְעַכְבוֹת הַגְּאֻלָּה, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים.

שְׁלִישִׁית - הִמָּה גּוֹרְמִים לְבַעֲלֵיהֶם רָעָה, לְמִי שָׁאִין יָדוֹ מִשְׁגָּת לְהַלְבִּישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ כְּמוֹ הַחֲבֵרָה שְׁלָה, הָאִשָּׁה מְיַלְלֶת וּמְקַלְלֶת אֶת בַּעְלָהּ, עַד שְׁצָרִיךְ בַּעְלָהּ לְקַח בַּהֲקֵפָה אוֹ לַעֲשׂוֹת שְׂאָר אִסוּר בְּמִמּוֹן חֲבֵרוֹ, עַד שֶׁהִכְרַח לַעֲשׂוֹת לְאִשְׁתּוֹ גַּם כֵּן בְּגָדִים נָאִים שֶׁל פְּרִיצוֹת כְּמוֹ לְאַחֲרֵת, וְאַחַר כֵּךְ כְּשָׁאִין יָדוֹ מִשְׁגָּת לְשֵׁלֶם, אֲזִי נִתְפָּס בַּעְלָהּ אוֹ בָּא לְיַדֵּי שְׂאָר חֲרָפוֹת וּבְזוּיִים. עַל כֵּן צְרִיכָה כָּל אִשָּׁה הַכְּשֵׁרָה וְצָנוּעָה בְּיִשְׂרָאֵל לִרְאוֹת לְהִיּוֹת הַלוֹכָה בְּצִנִּיעוֹת וְלֹא בְּפְרִיצוֹת, כְּדִי שְׁתִּהְיֶה זֹכָה לְצֵאת מִמְּנָה נְבִיאִים וְחֲסִידִים.

סדר הלימוד ליום יט תמוז [יום 285 בשנה]

הַמְשָׁנָה אֶת שְׁמוֹ - גּוֹרֵם רָעָה לְגוֹפוֹ, לְנִשְׁמַתּוֹ וְלְכָלל יִשְׂרָאֵל, הוּא עֲתִיד לַתֵּן אֶת הַדִּין וְעֲנָשׁוֹ מִרְבָּה

וְהַזְכוּת הַשְּׁנִי שֶׁנִּגְאָלוּ אֲבוֹתֵינוּ מִמְצָרִים - שְׁלֹא שָׁנוּ אֶת שְׁמֵם, וְעַכְשָׁו בְּדוֹר הַזֶּה רְאִיתִי אֶת (הַעֵם), הַמְתַּפְּרָצִים בָּעֵם, שְׁהוֹלְכִין בְּמַלְבוּשֵׁיהוֹן כְּחֻקֹּת הָאֲמוֹת, וְגוֹרְמִים עוֹד רָעָה לְגִלְחַת אֶת זְקָנָם וְעוֹבְרִים עַל חֻמְשָׁה לְאוּזֵן, כִּי חֻמְשָׁה פְּאוֹת הֵן בְּזֻקָן הָאָדָם, וְעַל כָּל פְּאָה וּפְאָה חֵיב בְּפָנָי עֲצָמוֹ (מִכּוֹת דָּף כ עמוד א, תּוֹרַת כְּהֻנִּים יט עד), וְעַל

יְדֵי זֶה לַפְעָמִים אֵין מְכִירִין אוֹתוֹ שֶׁהוּא יְהוּדִי, וּכְשׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ מֵה שְׁמוֹ, הוּא מְכַנֵּה שְׁמוֹ בְּשֵׁם אֶחָד מִשְׁמוֹת הָאֲמוֹת, וְלַפְעָמִים כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ עִם אֵיזֶה שָׂרִים בְּדֶרֶךְ שְׂאִין מְכִירִין אוֹתוֹ, אָזִי נִכְשָׁל גַּם כֵּן בְּאֲכִילוֹת טְרָפוֹת וּבִשְׂתִית יַיִן נֶסֶךְ, כִּי עֲבָרָה גּוֹרֶרֶת עֲבָרָה, וּמִצְוָה גּוֹרֶרֶת מִצְוָה (אֲבוֹת פָּרָק ד מִשְׁנָה ב), וְלֹא דֵי שֶׁהוּא גּוֹרֵם רָעָה לְגוֹפוֹ וּלְנַשְׁמָתוֹ, אֲלֵא הוּא גּוֹרֵם רָעָה לְכָלֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְפִי שִׁשְׁנָה אֶת שְׁמוֹ, עַל כֵּן עֲתִיד לִתֵּן הַדִּין מִי שֶׁעוֹשֶׂה כֵּן, וְעֲנָשׁוֹ הוּא מְרַבָּה.

צָרִיךְ הָאָדָם לְלַמֵּד עִם בְּנָיו כְּשֶׁהוּן קֹטְנִים כֹּל דְּבַר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

ב. הַזְכוּת הַשְּׁלִישִׁית הִיא - שֶׁנִּגְאָלוּ אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם בְּזְכוּת שְׁלֹא שָׁנוּ אֶת לְשׁוֹנָם, וְעִכְשָׁיו רְאִיתִי מְכַשׁוֹל גָּדוֹל אֲשֶׁר צָפוֹן בְּרַב הַמְדִינָה, אֲשֶׁר בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים הִרְבָּה בְּנֵי אָדָם עוֹשִׂין שְׁלֹא כַּהֲגוֹן, וְהוּא זֶה, כִּיּוֹן דְּקִימָא לָן (סְפָרֵי עֲקָב מו), שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְלַמֵּד עִם בְּנָיו כְּשֶׁהוּן קֹטְנִים כֹּל דְּבַר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כְּדֵי שְׁיָבוֹא בָנוּ וַיִּרְגִּיל עֲצָמוֹ בַּקֹּדֶשׁ לְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, וַיְחַדְּשִׁים מְקָרוֹב בָּאוּ, שְׁמַרְגִּילִין הַקֹּטְנִים לְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן צָרְפַת וּבִשְׂאָרֵי לְשׁוֹנוֹת, וּכְשֶׁיִּגְדֵל הַנַּעַר, אֵין אָבִיו שֵׁם עַל לֵב שְׁיִלֵּךְ בָּנוּ לְבֵית הַמְדִרָשׁ, כִּי אִם הַשְּׂגָחְתּוֹ הוּא לִילֵךְ לְבֵית הַלְמוּד לְשׁוֹן צָרְפַתִּי וּשְׂאָר לְשׁוֹנוֹת. אִף דְּקִימָא לָן (סְנֵהֲדָרִין יז עֲמוּד א) דְּסִנְהֲדָרִין הֵיוּ יְכוֹלִין לְדַבֵּר בְּשִׁבְעִים לְשׁוֹן, מִכָּל מְקוֹם הֵיוּ לוֹמְדִין הַלְשׁוֹנוֹת דְּרִךְ עֲרָאִי וְלֹא דְרִךְ קִבְעֵי, מֵה שְׂאִין כֵּן עִכְשָׁיו, עוֹשִׂין הַלְשׁוֹן צָרְפַת וְלוֹעֵז עֲקָר, וְהַלְמוּד הַתּוֹרָה - עֲרָאִי.

סדר הלימוד ליום **כ תמוז** [יום 286 בשנה]

אָחַד מֵאֵלֶיךָ יֵשׁ לּוֹ בְּטַחֲוֹן בְּהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת

ג. הַזְכוּת הַרְבִּיעִי שֶׁנִּגְאָלוּ אֲבוֹתֵינוּ הִיָּה - שֶׁהָיוּ תּוֹלִין בְּטַחֲוֹנָם בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעָכְשׁוּ אֲנִי רוֹאֶה, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, שֶׁאֶחָד מִן הָאֵלֶיךָ הוּא תּוֹלֵה בְּטַחֲוֹנוֹ בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי רַב הָעוֹלָם תּוֹלִין בְּטַחֲוֹנָם בְּמִמּוֹן וּבִכֵּן אָדָם שָׂאִין לוֹ תְּשׁוּעָה, וְזֶהוּ הַגֵּרָם שֶׁרוֹאִין אֶת הָעֲנִיִּים שֶׁהֵמָּה בְּתַכְלִית הַשְּׁפִלוּת, וְהַעֲשִׁירִים נוֹטְלִים שְׂרָרָה לְעֲצָמָן, וְהָעֲנִי הוּא כְּקוֹץ בְּעֵינָיו, וְעַל יְדֵי זֶה אֵין אִישׁ שֶׁם בְּטַחֲוֹנוֹ בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי אִם כַּת הַחֲנֻפָּה הִיא גּוֹבֵרֶת, שֶׁתּוֹלִין בְּטַחֲוֹנָם בְּעֲשִׁירִים, וּמְכַל שְׂכֵן שָׂאִין מִזְכִּירִין חֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְגַלּוּת הַמֵּר וְאֲרִיכוּת הַגָּלוּת, וְאֵין שֶׁם עַל לֵב לְהַתְּפַלֵּל עַל זֶה.

הַבוֹטְחִים בְּהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת מִתְאַבְּלִים עַל חֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

וְאֵלוֹ הִיָּה שֶׁם בְּטַחֲוֹנוֹ עַל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִיָּה תְּמִיד לְנֶגֶד עֵינָיו לְהִתְאַבֵּל עַל חֶרֶבֶנוֹ שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְעַל אֲרִיכוּת הַגָּלוּת. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִשָּׁיג בְּדַעְתּוֹ שֶׁלֹּא לְעַכֵּב הַגָּאֵלָה, וְלִתְלוֹת בְּטַחֲוֹנוֹ בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בְּזְכוּת אַרְבָּעָה דְּבָרִים הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל נִזְכָּה לְגֵאֵלָה בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ אֲמֵן

וְכָל הַזְהִיר בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל שֶׁנִּגְאָלוּ אֲבוֹתֵינוּ - יִזְכָּה לְמַהֵר וּלְקַרֵּב אֶת גְּאֻלָּתָנוּ. וְכַגְּאֵלָה הִרְאֵנוּהָ תְּהִיָּה גְּאֻלָּה אַחְרוֹנָה, שֶׁבְּזְכוּת אַרְבָּעָה דְּבָרִים הָאֵלָה תְּהִיָּה הַגְּאֻלָּה בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ, אֲמֵן.

פֶּרֶק פ"ג

א. אַחַד מִדְּרָכֵי הַיְרָאָה הוּא דְלֹא לְאַנְהָגָא קְלָנָא [פְּרוּשׁ: שְׁלֹא לְנַהֵג בְּזִיווֹן] בְּשׁוּם בְּרִיָּה בְּעוֹלָם עַל חֲנָם, וּכְמוֹ שְׂמֻזְהִיר עַל זֶה בְּזִהָר פְּרֻשַׁת יְתָרוֹ (דָּף סח עֲמוּד ב), שְׁכָל הַנְּבִרָאִים הֵן מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִלְיָן הֵן צָרְכֵי הָעוֹלָם, וְעַל כֵּן לֹא יִהְרַג אָדָם שׁוּם בְּרִיָּה עַל חֲנָם, וְאַפְלוּ דְבַר הַמְּזִיק לְבְרִיּוֹת, כְּגוֹן נַחֲשׁ וּשְׂמַמִּית, אִם אֵינוֹ רוֹדֵף אַחֲרָיו לְהִזְיקוֹ. (וְעַיֵן לְעֵיל בְּחֵלֶק רֵאשׁוֹן מֵה שְׂכַתְבַּתִּי בְּפֶרֶק י"ח).

סדר הלימוד ליום **כא תמוז** [יום 287 בשנה]

נְשִׁיכַת הַנְּחֹשׁ עַל פִּי צוּוֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ

ב. וּבּוֹא וּרְאָה מֵה דְאִיתָא שֶׁם בְּזִהָר פְּרֻשַׁת יְתָרוֹ (שָׁם):
 "וּרְבִי אֶלְעָזָר הָיוּ אָזִיל בְּאוּרְחָא וְהָיוּ אָזִיל עִמֵּיהּ רַבִּי
 חִזְקִיָּה וְרַבִּי חִיָּא. חֵמוֹ חַד חוּיָא, קָם רַבִּי חִיָּא וּבְעֵי

(ו) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קְדֻשׁ:

רַבִּי אֶלְעָזָר הָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וְהָיָה הוֹלְכִים עִמּוֹ רַבִּי חִזְקִיָּה וְרַבִּי חִיָּא, רָאוּ נַחֲשׁ אַחַד, קָם רַבִּי חִיָּא וּרְצָה לְהַרְגוֹ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי חִזְקִיָּה: "עֲזֹב, אַל תִּהְרַג אֶת הַנְּחֹשׁ". אָמַר לוֹ רַבִּי חִיָּא: "וְהֵלֵא דְבַר רַע הוּא, שֶׁהוֹרֵג בְּנֵי אָדָם", אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר: "הֲרִי כְּתוּב: 'אִם יִשֹּׁף הַנְּחֹשׁ בְּלֹא לַחֵשׁ וְאִין יִתְרוֹן לְבַעַל הַלְּשׁוֹן' - אִין הַנְּחֹשׁ נוֹשֵׁף לְבֵן אָדָם אֲלֵא אִם כֵּן לוֹחֲשִׁים לוֹ מִלְּמַעְלָה וְאוֹמְרִים לוֹ: 'לֵךְ הֲרַג פְּלוּנִי', וּמֵה שְׁנוֹשֵׁף וּמִמִּית לְפַעֲמִים - הוּא עַל פִּי צוּוֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן לְפַעֲמִים מִתְרַחֵשׁ גַּס לְבַנֵּי אָדָם עַל יְדֵי נַחֲשׁ, וְהַכֵּל תְּלִיָּה בְּיַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַכֵּל הֵם מַעֲשֵׂי יָדָיו, וְנִצְרָכִים לְעוֹלָם, וְאֵלוֹ לֹא הָיָה בְּהֵם צָרֵף לְעוֹלָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הָיָה עוֹשֶׂה אוֹתָם, וְלָכֵן עַל הָאָדָם לְהִזְהָר לֹא לְנַהֵג בְּזִיווֹן בְּמַעֲשֵׂי יָדָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא".

לְמַקְטְלֶיהָ, אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי חֲזַקְיָה: שְׁבֹוק לִיה,
 לָא תַקְטְלִינִיה, אָמַר לִיה: וְהֵלֵא מְלֵא בִישָׁא אִיהוּ, דְקָטִיל
 בְּנֵי נְשָׂא? אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר: וְהָא כְּתִיב (קִהְלֵת י יא):
 "אִם יִשָּׁךְ הַנְּחָשׁ בְּלֵא לְחַשׁ וְאִין יִתְרוֹן לְבַעַל הַלְשׁוֹן" –
 לָא נִשְׁיךְ חֲוִיָּא לְכַר נֶשׁ עַד דְלַחֲשִׁין מְלַעְלָא וְאָמְרִין: זִיל
 קָטִיל לִיה לְפִלְגְנִיא. וּמַה דְנִשְׁךְ וּמַמִּית לְפַעְמִים הוּא עַל פִּי
 צוּוִי שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן לְפַעְמִים אֶתְרַחֵשׁ נֶסָא אָף
 עַל יְדֵי נַחֲשׁ לְבַנֵי נְשָׂא, וְכִלְהוּ בִידָא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 תְּלִיא, וְכִלְהוּ אִינְהוּ עוֹבְדֵי יְדוּי, וְאַצְטְרַךְ עֲלֵמָא בְהוּ, וְאִי
 לָא דְאַצְטְרַךְ לוֹן לְעֵלְמָא, לָא עֵבִיד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהוֹן. וְעַל דָּא לָא בְעֵי בַר נֶשׁ לְאַנְהָגָא קְלָנָא בְּמַלִּי דְעֵלְמָא,
 שְׂאֵלוּ הַבְּרִיּוֹת עוֹבְדֵיהוֹן דְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא."

ההורגים חיות ועופות טמאות שלא לצורך עתידין לתן את הדין
 ג. ועל כן בודאי עתידין לתן את הדין אותן בני אדם
 המורים חצים ובליסטראות (שקורין ביקסיין) אחר עופות
 וחיות טמאות שלא לצורך כלל, כי אם ללמד קשת
 גבורים, והורגים בעלי חיים חנם, ואין מדרכי ישראל
 עדת קדש, לעשות רעה לשום בריה חנם, ולא לדבר שיש
 בו חיות לבד, אלא גם לאילנות ועשבים ושאר גדולי
 קרקע, שכלן נבראו לצורך, ולכן אין לנהג בהם בזיון
 שלא לצורך.

יש לנהג כבוד גם באילנות ועשבים

ד. ובוא וראה מה שכתב הזהר פרשת יתרו (דף פ עמוד
 א): "תנאי: אמר רבי יוסי: זמנא חדא אזילנא
 באורחא, והוי רבי חיא ברי עמי. עד דהוי אזלי,

אֲשַׁכְּחָנָא חַד גְּבַר דִּהְוֵי לְקִיט עֲשָׁבִים בְּחַקְלָא, קָרִיבָנָא לְגַבְיָהּ, אָמִינָא לְהָאֵי בַר נָשׁ: בַּר נָשׁ, לְמָה לָךְ הֲנִי קְשָׁרִין דְעֲשָׁבִים הָאֵלוּ? לֹא זְקִיף רִישִׁיָּה וְלֹא אָמַר מִיִּדִי. אֶהְדַּרְנָא שְׁנִית וְשָׁאִילְנָא לִיָּה, וְלֹא אָמַר מִיִּדִי. אָמִינָא לְרַבֵּי חִיָּא בְּרִי הָאֵי אֵינְשׁ שְׁטָיָא הוּא אוּ חֲרֵשׁ אוּ חֲכִימָא יְתִיר מִנָּה. יְתִיבָנָא גַבְיָהּ וְחִמִּינָא לִיָּה דְלִבְתָּר דְלִקִּיט הָעֲשָׁבִים, כְּסִיָּה לְהָעֲשָׁבִים בְּעַלְי גְּפָנִים.

סדר הלימוד ליום כב תמוז [יום 288 בשנה]

ה. ייִאָמַר הָאֵי גְבַרָא לָן: חִמִּינָא דְגַבְרִין דִּיהוּדָאִין אַתּוֹן, וִיהוּדָאִין אָמְרִין דְאַנּוֹן חֲכִימִין יְתִיר מְשָׁאָר בְּנֵי נָשָׁא,

רז) פרוש הזהר בלשון קדש:

למדנו: אמר רבי יוסי: 'פעם אחת הלכתי בדרך עם רבי חי'א בני, והנה בדרכנו נקלענו באדם אחד, המלקט עשבים בשדה. התקרבו אליו ואמרתי לו: 'לשם מה אוסף אתה חבילות עשבים אלו?' ואדם זה לא הרים את ראשו ולא ענה לי מאומה. חזרתי על שאלתי, אולם הוא לא השיב לי. אמרתי לבני רבי חי'א: 'אדם זה או שוטה הוא או חרש או חכם יותר מאתנו'. ישבנו על ידו והתבוננו במעשיו. ראינו, שאחרי שלקט את העשבים, פסה אותם בעלי גפנים.

רח) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר אדם זה: 'רואה אני, שיהודים אתם, ויהודים חושבים, שחכמים הם משאר בני אדם. אמנם לולא חסתי עליכם, הרי אמורים הייתם להיות מרחקים מבני אדם פאותו טמא, המרחק מבני אדם (פלומר, טמאים כמצורעים), שהרי רואה אני, שהתקרבתם אל עשב ארסי אחד, וארסו חדר לגופכם, כך שעתידים הנכם ללקות בצרעת למשך שלשה ימים. אמנם יש לי רפואה עבורכם: אכלו מפולי בר אלו, הגדלים בשדה זה – ותרפאו'.

אִי לֹא דְהוּינָא חִיס עֲלֵיכוּ הַשְׁתָּא, הֵוִיתוּן רַחֲקִין מִבְּנֵי
 נִשָּׂא כַּמְסָאבָא דְרַחֲקִין לִיה מַכְלָא (רוצה לומר: דהויתון כמצרע
 מחלט ומסגר), דַּחְמִינָא חַד עֲשָׂבָא דְהוּי קָרִיב לְגַבִּיכוּן אָעִיל
 לְגוּפִיכוּ, וְתַהוּן מְצַרְעִים תְּלָתָא יוֹמִין, וְהַשְׁתָּא אָנִי אוֹמֵר
 לְכוּן רְפוּאָה: אָכִילוּ אֵלֵין תּוּמֵי בְרָא הַגְּדַל בְּשָׂדָה זֶה
 וְתַתְרַפְּאוּן, עַבְדִּינָן הָכִי וְאֵכֵלִין הֵנִי תּוּמֵי בְרָא דְהוּי שְׂכִיחֵי
 תַמָּן, וְאַחַר כֶּךָ אֲדַמְכְּנָא אָנִי וּבְרִי, וְהוּי זַעָה יוֹצֵאת מִנָּן
 כַּמָּה שְׁעוֹת, וּלְבַתֵּר אֲתַעֲרֵנָּא, אָמַר הָאִי גַבְרָא: אֵלְהֵכוּן
 עִמְכוּן, דְּאֲשַׁכְּחַתוּן יְתִי, וְאָנִי אֲזַמִּין לְכוּן וְאֲגִיד לְכוּן, דְּהָא
 אֶסוּתָא דְגוּפִיכוּן עַל יְדֵי אֲשַׁתְּלִים.

סגלת העשבים

ו. יטוהוּינָא אֲזַלִּין עִמִּיה, אָמַר לָן הָאִי בַר נִשָּׁ: חֲמִיתוּן
 דְּלֹא זְקִיפְנָא עֵינֵי וְלֹא רִישָׁאֵי וְלֹא מְלִילָנָא בְּהַדִּיכוּ,

אָכֵלוּ רַבֵּי יוֹסֵי וּבְנוֹ מִקְטַנְיּוֹת הַבֵּר, עַד שֶׁנִּפְלָה עֲלֵיהֶם תַּרְדֵּמָה. בְּשַׁנְתָּם
 פְּלִט גּוּפָם זַעָה רַבָּה בְּמִשְׁךְ כַּמָּה שְׁעוֹת, לְאַחַר מִכֵּן הִתְעוֹרְרוּ כְּשֶׁהֵם
 בְּרִיאִים וּשְׁלֵמִים. אָמַר לָהֶם אוֹתוֹ אָדָם: 'אֵלְקִיכֶם בְּעִזְרְכֶם, שְׁמַצַּאתֶם
 אוֹתִי, וְאָנִי אֲזַמִּין אֶתְכֶם לְבֵיתִי וְאֲגַלָּה לָכֶם מְסוּדוֹת הָעֵשְׂבִים, כִּינּוּן
 שְׂרָפוֹאתְכֶם הֵיחָה עַל יְדֵי.'

טו) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

הִלְכְּנוּ עִמּוֹ. אָמַר לָנוּ אוֹתוֹ אָדָם: 'רְאִיתֶם, שְׁלֹא הִרְמִיתִי אֶת רֹאשִׁי וְלֹא
 זְקַפְתִּי אֶת עֵינֵי אוֹ אֶת רֹאשִׁי וְלֹא דִבַּרְתִּי עִמְכֶם מְאוּמָה, כְּשֶׁפָּנִיתֶם אֵלַי
 בְּרִאשׁוֹנָה, הַסִּבֵּה לְכַף הַיָּא, שְׂאֲבֵי הֵיָה יוֹדַע בְּחֻכְמַת הָעֵשְׂבִים יוֹתֵר מִכָּל
 בְּנֵי הַדּוֹר, וּמִמֶּנּוּ לְמַדְתִּי אֶת סוּדוֹת הָעֵשְׂבִים כָּלֶם, וְכָל הַשְּׁנָה מִתְּגוֹרֵר
 אָנִי בַחוּץ, בְּשָׂדָה. וְאוֹתֶם הָעֵשְׂבִים שְׂרָאִיתֶם, אֲשֶׁר אוֹתֶם פְּסִיתִי בְּעִלֵי
 גְּפְנִים - הֵם מְאוּתוֹ עֹשֵׁב אֲרִסִי, שֶׁהָרַעִיל אֶתְכֶם וְלִקְטוּתִי מְאוּתוֹ עֹשֵׁב.
 זְקוּק אָנִי לוֹ מִשׁוּם שֵׁישׁ לִי מְקוֹם בְּצַפּוֹן בֵּיתִי, אֲשֶׁר שָׁם נוֹבַע מַעְיָן, וְעֵלְיוֹ
 מְנַחֵת אֲבָנֵי רַחִים כְּבִדּוֹת, וּמְאוּתוֹן רַחִים יוֹצֵא מִדֵּי פַעַם אִישׁ זַעִיר בַּעַל

משום דְאָנָא חֲכִים בְּעֶשְׂבִין מְכַל בְּנֵי דְרָא, וְאוּלִּיפְנָא
מְאָבוּי אוּרְחוּי דְכָל עֶשְׂבִין, וְאָנָא בְּכָל שְׂתָא מְדוּרָא
בִּינֵיהוּ, וְהָאֵי עֶשְׂבָא דְחִמִּיתוּן שְׁפִסִּיתִי הָעֶשְׂבִים בְּעֵלִי
גְפָנִים, בְּאֶשֶׁר שְׁיֵשׁ בְּעֶשְׂבִים עֶשֶׁב, וְהָאֵי עֶשֶׁב קָרִיב הָיָה
לְגַבֵּיכוּן, הָיִיתִי נָסִיב מְנַהוּן, בְּאֶשֶׁר שְׁבַבִּיתִי אֵת מְקוּם
אֶחָד, וְהוּא לְצַד צְפוֹן, וְשֵׁם מַעְיָן אֶחָד, וְרַחֲיָא שָׁם,
וּמַהֲהוּא רַחֲיָא נְפִיק חַד גְּבַר בְּתַרִּין רִישֵׁין וְחַרְבָּא שְׁלִיפָא
בִּידוּי, וּבְכָל יוֹמָא קָא מְצַעַר לָן. וְאָנָא לְקִיטְנָא הָאֵי עֶשְׂבָא
וְזִילוּ אַבְתָּרָאִי.

ז. ייעד דהוינא אזלי באורחא, מאיך לחד נקבא בעפרא,
ושוי מהאי עשבין לנקבא, נפיק חד חויא ורישיה
דיליה סגיא. נטיל חד סנטירא (פרוש, חבל) וקטיר ליה
להנחש כחד גדא. דחילנא, אמר לן: זילו אבתראי. עד
דמטינא לבייתה, חמינא ההוא אתר בחשוכא בתר חד
כתלא. נטיל חד שרגא ודליק דליקא סביב ההוא רחיא,

שני ראשים, וחרבו שלופה בגדו, והוא מנראני ומפחידני, ואני מלקט עשב
זה כדי לסלקו משם. בואו אחרי וראו כיצד אתגבר עליי.

(רי) פרוש הזהר בלשון קדש:

בדרך הליכתנו לביתו, התכופף האיש לעבר חור שבאדמה ושם מעט
מאותו עשב על פי החור. עד מהרה יצא מן החור נחש בעל ראש גדול
ומאיים. הזדרז האיש, הוציא חבל מתרמילו ועקד בו את הנחש כגדי.
פחדנו, אוילם הוא אמר לנו: 'בואו אחרי!' עד שהגענו לביתו.

הוביל אותנו אותו אדם לפנה חשוכה בביתו, המסתרת על ידי קיר. הוא
נטל גר והעלה אש סביבות המקום. הזהיר אותנו האיש: 'אל תפחדו
ממה שתראו, ואל תוציאו הגה מפיקם!' הזדרז האיש והתיר את הנחש
מקבליו.

אָמַר לָן: מִמַּאי דְתַחֲמוּן לָא תְדַחֲלוּן וְלָא תִשְׁתַּעֲוֵן מִיַּדִּי, אַדְהֵכִי שְׂאֲרֵי חוּיָא מְקַטְרוּי (פרוש, רוצה לומר, התיר הנחש מקשריו שקשר אותו).

ח. וַיִּיּוֹקְטִיר בְּקִסְטָרָא מֵהֵהוּא עֲשָׂבָא וְשׁוּיָה בְּרִישֵׁיהּ דְּחוּיָא. עָאל חוּיָא בְּחַד עֵינָא דְרַחֲיָא וְשִׁמְעָנָא קְלָא, דְּכָל אֲתֵר מְזִדְעָזְעָא. בְּעֵינָא לְמַפֵּק, אֲחִיד גְּבָרָא בִּידְנָא וְאָמַר לָן: לָא תְדַחֲלוּן, קְרִיבוּ גְבָאֵי, אַדְהֵכִי נְפִיק חוּיָא שְׁתִּית דְּמָא, נְקִט הָאֵי גְבָרָא מֵהֵהוּא עֲשָׂבָא וְשׁוּיָא בְּרִישֵׁיהּ כְּבַקְדָּמִיתָא. עָאל בְּהֵהוּא עֵינָא דְרַחֲיָא, וְלִשְׁעָה מוּעַטָת חֲמִינָא דְנִפְקִין מֵהֵהוּא עֵינָא חַד גְּבָרָא בְּתֵרִין רָאשֵׁין.

סדר הלימוד ליום כג תמוז [יום 289 בשנה]

ט. וַיִּיּוֹחֲוּיָא שְׂרֵי סְבִיב הָעֶרְףִי, וְהָוִי הָאֵי גְבָרָא בְּתֵרִין רָאשֵׁין אָמַר: זְקִיטָא, זְקִיטָא, (פרוש: דהוי קרי לבריא קלה,

ריא) פרוש הזהר בלשון קדש:

וקשר על ראשו מאותו עשב מפלא. תחת השפעת העשב מהר הנחש להפגס לעין הרחמים - החור, שסביבו מסתובבת האבן הכבדה. פאשר נכנס הנחש לאותו החור, נשמע קול צוחה, שזעזע את המקום. רצינו לברח משם, אולם האיש אחז בגדינו ועכב אותנו באמרו: 'עמדו לידי ואל תפחדו'.

לאחר זמן מה יצא הנחש מחור הרחמים, כשהוא שותת דם. לקח האיש מעט מן העשב וקשרו בראש הנחש כבתחלה. בהשפעת העשב נכנס הנחש שוב לחור הרחמים. לאחר זמן מה ראינו פיצד מחור הרחמים יוצא אדם בעל שני ראשים.

ריב) פרוש הזהר בלשון קדש:

כשהנחש פרוץ על ערפו. קרא אותו אדם בעל שני ראשים: 'זקיטא!

זְקִיטָא שְׁמִיָּה, וְהָאֵי בְרִיָּה קְלָה קְטִיל לְחוּיָא) וְאַחַר כֵּן אָמַר לְרַע מְזֻלוּ שְׁהִיָּה נוֹלָד בְּמָקוֹם הַזֶּה, שְׁאִינוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּלוּם מִחֻמַּת שְׁגָבַר עָלָיו יָד שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת שְׁהִיָּה בְּקִי בַּעֲשָׂבִים, וְצֻחוּ: וַי, וַי, לְאִימָא דְלַהּ הוּא אַתְרַא אוֹבִיל לִיָּה. אֲדַהֲכִי אֲתַעְקַר רַחֲיָא מֵאַתְרֵיהּ וְנִפְקוּ גַבְרָא בְתַרִּין רֵאשִׁין וְהָהוּא חוּיָא, וְנִפְלוּ תַרְוֵיהּ וּמִיתוּ.

שְׁלָא לְצַעַר שׁוּם בְּרִיָּה - אָפְלוּ עֶשֶׂב אוֹ צוּמַח

י. וַיֵּאמֶר לֶן הָאֵי גַבְרָא: דָּא הוּי חִילָא דְעֶשְׂבָא דְאַנָּא לְקִיטָנָא קַמִּיכוּ, וּבְגִין כֵּן לָא אֲשַׁתְּעִינָא בְּהַדִּיכוּ וְלָא נְקִיטָנָא וְזַקְפָּנָא רִישָׁאֵי בְּשַׁעְתָּא דְקַרִּיבְתוּ גַבְאֵי, אָמַר הָאֵי גַבְרָא: אֱלוּ הוּוּ יִדְעִין בְּנֵי נֶשָׂא כָּל מַה דְנִטְעַה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַרְעָא, וְכָל מַה דְאַשְׁתַּכַּח בְּעַלְמָא, יִשְׁתַּמּוּדְעוּן

זְקִיטָא! (הוא התפנו לקרא לעזרתו חיה, הנקראת בשם זה, ותכונתה להרג נחשים.)
אחר תנה אותו בעל שני ראשים את רע מזלו על שאמו הולידה אותו
וקבעה את משפנו במקום מקלל זה, אשר בו שוכן בעל בית, הבקי
בעשבים, ובכוחם גובר הוא עליו. עד מהרה נעקרו הרחיים ממקומם,
ומהם יצאו האדם בעל שני הראשים והנחש ונפלו האדם והנחש כאחד
פגרים מתים.

ריג) פרוש הזהר בלשון קדש:

אמר בעל הבית: 'זהו כחו של אותו עשב, שלקטתי בשדה, וכדי לשמר
את סגולותיו המיוחדות לא דברתי אתכם מאומה ולא הרמתי את ראשי
כאשר נגשתם אלי'.

אמר אותו האיש: 'אלו היו בני אדם יודעים את החקמה שנטע הקדוש
ברוך הוא בארץ ובכל דבר הנמצא בעולם, היו מכירים את כח רבונם
בחקמתו הגדולה. אבל הסתיר הקדוש ברוך הוא את החקמה מבני אדם,
כדי שלא יסוו מדרכי ה', בבטחם בחקמה וישפחו את רבונם, חס
ושלום'.

חילא דמאריהון בחוכמתא סגיאין. אבל לא טמיר הקדוש ברוך הוא חכמתא דא מבני נשא אלא בגין דלא יסטון מאורחיה, ולא יהיו רחיצן בההיא חכמתא וינשון ליה, חס ושלום.

ומכל זה ילמד האדם ויתבונן, אשר נתן אלהים שכל ודעת בלבו, דאם כן האזהרה שלא לצער שום ברירה, ואפלו שלא להקל בעשבים ובצמחים שאין בהם חיות, על אחת כמה וכמה שלא לנהג בזיון אדם בחברו, שהן בני אברהם, יצחק ויעקב.

המדבר בגאווה נגד אחד מישראל, הדבור נחקק בפנקס של מעלה **יא.** ואף אם נתן אלהים לאדם עשר ונכסים וממשלה – יזהר ביותר דלא ינהג, חס ושלום, בשביל כן בזיון בעדת ה', צאן קדשים, כי כל דבור אשר ידבר האדם בגאווה ובוז נגד שום ישראל, אותו הדבור כתוב ורשום מיד בפנקס של מעלה, ועוון זה חקוק ושמור, עד שצריך האדם לסבל דין הקשה.

סדר הלימוד ליום **כד תמוז** [יום 290 בשנה]

העוסק בתורה ובגמילות חסדים הקדוש ברוך הוא אוהב אותו בעולם הזה ובעולם הבא

יב. וכל שכן מי שמבזה לתלמידי חכמים, אזי ענשו הוא כפול ומכפל, כדאיתא בזהר פרשת פקודי (דף רמז עמוד ב), דאלו המלאכים הנקראים "שרפים", הם ממנים לענש וליסר האדם בעולם הזה ובעולם הבא, ובפרט אם

אָדָם מְבִישׁ לְבַר נֶשׁ דְּאֹלִיף מְנִיָּה אַפְלוּ מְלָה חָדָא
 דְּאוּרֵיָתָא [פְּרוּשׁ: אִם אָדָם מְבִישׁ לְבָן אָדָם שְׁלַמְד מְמַנּוּ
 אַפְלוּ רַק דְּבַר אֶחָד בְּתוֹרָה], וְאִינוּ נוֹהֵג בּוּ כְבוֹד וַיְקַר.
 וּמְכַל שְׁכַן שְׁהַמְלֵאכִים מְעַנְשִׁין לְמִי שְׁעוֹשֶׂה אֵיזָה שְׂרוּת
 בְּתַלְמִיד חָכָם, אִם לֹא שְׂיַדַע בְּעַצְמוֹ שְׁמַחַל הַתְּלַמִּיד חָכָם
 עַל כְּבוֹדוֹ, וְכָל אָדָם צָרִיךְ לְקַח רְאִיָּה מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, שֶׁהוּא מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים וּבַחֲרָ בְּנוֹ מְכַל עִם וְלִשׁוֹן
 וְקָרָא לָן (שְׁמוֹת ד כב): "בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל", (דְּבָרִים ז ו): "עִם
 סִגְלָה", (עֵצִי דְּבָרִים לב טו, יִשְׁעִיָּה מֵד ב): "עֲדַת יִשׁוּרוּן", וְאִם
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין עוֹשִׁין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם וְהוֹלְכִין אַחַר
 שְׂרִירוּת לְבָם, וְתַמִּיד עוֹסְקִין בְּמִשָּׂא וּמִתֵּן וּבַהֲנֹאוֹת
 הָעוֹלָם הַזֶּה - מַה יַעֲשֶׂה הָאָדָם נַחַת רוּחַ בְּזֵה לְהַבּוֹרָא
 יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא עוֹד אֵף לְפַעְמִים הוּא מִתְפַּלֵּל וּמִנִּיחַ תְּפִלִּין
 וְצִיצִית, וּמִתְפַּלֵּל בְּמַהֲרֵי דֶרֶךְ הַעֲבָרַת פֶּה, וּבְלִבּוֹ
 מַחֲשָׁבוֹת זְרוּת, וְתַכְף אַחַר הַתְּפִלָּה הוּא לְהוֹט אַחַר
 אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה, וְעַל אָדָם כְּזֵה אָמַר הַפְּתוּב (תְּהִלִּים ז טו):
 "הָרָה עָמַל וַיֵּלֶד שָׁקֵר", וּפְתָאוּם הַמּוֹת בָּא, וְאִין צִיָּדָה
 וּמְזוֹן לְפָנָיו.

אָבֵל מִי שְׁמַבְלָה זְמַנּוֹ בְּגַמְלֵלוֹת חֲסָדִים וּבְלַמוּד הַתּוֹרָה,
 אַזִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שְׁאָמַר הַפְּתוּב (יִרְמְיָה לֹא יט): "הִבֵּן יִקְרִי
 לִי אֶפְרַיִם אִם יֵלֶד שְׁעִשׁוּעִים כִּי מֵדִי דְּבָרֵי בּוּ זְכוֹר אֲזַכְרֶנּוּ
 עוֹד". וְאִם כֵּן, אִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אֶת הַצַּדִּיקִים
 וְקָרָא אוֹתָם (דְּבָרִים יד א): "בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם", מְכַל
 שְׁכַן שְׁבַנֵי אָדָם צָרִיכִין לְאֹהֵב אֶת הַצַּדִּיקִים, וְאִז שְׁכַרְן
 יִהְיֶה כְּפוֹל וּמְכַפֵּל אִמֵּן.

פְּרִשְׁת מִסְעֵי **פָּרַק פ"ד**

א. כְּתִיב (עובדיה א ד): "אם תגביה כנָשֶׁר וְאִם בֵּין כּוֹכְבִים שִׁים קִנְף מִשָּׁם אֹרִידֶךָ נָאִם ה'" וגו', עַל דְּרָךְ הַלְצָה יֵשׁ לְפָרֵשׁ הַפְּסוּק, רַק נִקְדִּים גְּמָרָא דְּבִרְכוֹת (דף ו עמוד ב): מֵאִי דְכְּתִיב (ישעיה ג יד): "וְאַתֶּם בְּעֵרְתֶם הַכֶּרֶם גִּזְלַת הָעֲנִי בְּבִתְיֶכֶם" - כִּיּוֹן שֶׁהוּא עָנִי - הֵיאָךְ יְכוּלִין לְגַזֵּל אֶת הָעֲנִי, כִּיּוֹן שֶׁאֵין לְעֲנִי שׁוּם דָּבָר, אָמַר רַבִּי חֲלָבוּ: אָמַר רַב הוּנָא: כִּיּוֹן שֶׁהָעֲנִי נוֹתֵן שָׁלוֹם, וְלֹא הַחְזִיר לוֹ שָׁלוֹם, נִקְרָא גִזְלָן, עֵין שָׁם.

סדר הלימוד ליום **כה תמוז** [יום 291 בשנה]

הַרְבֵּה בְּנֵי אָדָם נִכְשָׁלִים בְּזֶה שֶׁאֵין מַחְזִירִין שָׁלוֹם לְעֲנִי וְכדוּמָה **ב.** וְהִנֵּה הָעוֹוֹן זֶה, רְאִיתִי שְׂרָבִים נִכְשָׁלִים בּוֹ. כְּשֶׁאָדָם בִּינוּנִי נוֹתֵן שָׁלוֹם לְעָשִׂיר, אָזִי הָעָשִׂיר הוּא מַחְזִיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁעֲנִי הוּא נוֹתֵן שָׁלוֹם - אָזִי אֵינוֹ רוֹצֵה לְהִבִּיט בְּפָנָיו שֶׁל הָעֲנִי, וְעוֹשֶׂה עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ עֵינוֹ אֵינָה רוֹאֶה, וְאֵזְנוֹ אֵינָה שׁוֹמַעַת, וְאִם כֵּן לְפִי הַגְּמָרָא הַנּוֹכַח לְעֵיל נִקְרָא גִזְלָן.

וְכָל זֶה הוּא מִפְּנֵי גְאוּוֹה יִתְרָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְאָדָם, שֶׁאֵינוֹ רוֹצֵה לְהָשִׁיב לְאָדָם בִּינוּנִי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְאָדָם עָנִי וְאֲבִיוֹן, וּמִרַב הַגְּאוּוֹה שֶׁל הָעָשִׂיר הוֹפֵךְ פָּנָיו לְצַד אַחֵר, וּמִחֲמַת זֶה הָעֲנִי הוּא מְבִישׁ וְהוֹפֵךְ פָּנָיו לְצַד אַחֵר, וְדוּמָה הַדְּבָר בְּעֵינֵי כְּאִלוֹ הֵן נִשְׂרָשׁ לֹא שְׁנֵי רְאשִׁים, רֵאשׁוֹ אֶחָד מִהֶפֶךְ פָּנָיו לְצַד אַחֵר, וְרֵאשׁ הַשְּׁנַי מִהֶפֶךְ פָּנָיו לְצַד אַחֵר, וְעַל אָדָם בְּעַל גְּאוּוֹה כִּזֶּה נֹאמַר: "אם תגביה כנָשֶׁר

– מִשֵּׁם אֹרִיֶדֶךָ נָאִם ד' וְגו', כִּי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא גְבוּהָ מֵעַל גְּבוּהֵימ וַיִּוְדַע כָּל הַנְּסֻתוֹת, הוּא מְשִׁיל בְּעַלְי הַעֲשִׂירִים שְׁעוֹשִׁין כֶּן, וּמַגְבִּיחַ שְׁפָלִים – הֵן הָעֲנִיִּים, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה סְלָמוֹת, זֶה הָעֲנִי יִהְיֶה בְּקָרֵב יָמִים עֲשִׂיר, וְהָעֲשִׂיר – יַעֲנִי.

כְּשִׁמְחִזִּיר שְׁלוֹם לַחֲבֵרוֹ – הַלְּבָבוֹת מִתְקַרְבוֹת זֶה לָזֶה

ג. עַל כֵּן אֲנִי מְזַהֵיר לְכָל בַּר דַּעַת לְהִסִּיר מִכְּשׁוֹל זֶה מֵעַל פָּנָיו, לְהַשִּׁיב לְכָל אָדָם, כְּשִׁנּוֹתָן לוֹ שְׁלוֹם, יַחֲזִיר וַיִּתֵּן לוֹ שְׁלוֹם, אֲזִי הַלְּבָבוֹת יִהְיוּ קְרוּבוֹת. מֵה שָׂאִין כֶּן כְּשֶׁהָעֲשִׂיר אֵינוֹ שֵׁם לְבוֹ לְפָנוֹת אֶל הָעֲנִי, אֲזִי צַעֲק יִצְעַק הָעֲנִי בְּמַר לְבוֹ אֶל ה', וּבּוֹדָאֵי יִשְׁמַע ה' אֶת קוֹל הָעֲנִי, כִּי חֲנוּן הוּא.

וְהִנֵּה רְאִיתִי, שִׁישׁ בְּנֵי אָדָם עֲשִׂירִים, וּמַחֲמַת עֲשָׂרוֹ הוּא בְּעַל גְּאוּהָ, וְהִנֵּה בְּנֵי אָדָם, שֶׁהֵן חֲכָמִים גְּדוּלִים, וּמַחֲמַת חֲכָמָתוֹ שְׁעֲמָדָה לוֹ הוּא בְּעַל גְּאוּהָ – מִכָּל מְקוֹם, עַל אוֹתָן אֲנָשִׁים יֵשׁ לִי לְלַמֵּד זְכוּת, שִׁישׁ לָהֶם קִצָּת גְּאוּהָ מַחֲמַת עֲשָׂרָם אוֹ מַחֲמַת חֲכָמָתָם, אֲבָל אֲנִי כּוֹעֵס עַל אוֹתָן אֲנָשִׁים שָׂאִינָן מִיַּחְסִים, וְאֵין לָהֶם תּוֹרָה וְחֲכָמָה, וְאֵין לָהֶם עֲשָׂר – לָמָּה וְעַל מָה יִהְיֶה לָהֶם הַגְּאוּהָ!?

לְקָרֵב הָעֲנִיִּים וּלְהַחֲזִיר לָהֶם שְׁלוֹם, וְאִז הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ

ד. עַל כֵּן, אַחֵי וְרַעֲי, סוּרוּ סוּרוּ מִן דְּרָכֵי הַגְּאוּהָ וְתִרְאוּ לְדַבֵּר עִם כָּל אָדָם וּלְקָרֵב הָעֲנִיִּים, וּבִפְרָט שְׁצָרִיךְ לְהַקְדִּים שְׁלוֹם לְעֲנִיִּים, וּמִכָּל שְׂכָן מַחֲיֵב לְהַחֲזִיר לוֹ

שָׁלוֹם, וְאָז עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן.

סדר הלימוד ליום כו תמוז [יום 292 בשנה]

פָּרָק פ"ה

א. בְּחֻמַּת ה' יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ עַל הָאָדָם, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ
מִחֲזִיר הַנְּשָׁמוֹת לְבְנֵי הָאָדָם לְגוֹפֶס, אֲשֶׁר בְּלִילָה
הָאָדָם יֵשֶׁן עֵיף וַיִּגַע וְדוֹמָה לְפָגַר מֵת, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּרַב חֲסָדָיו מִשְׁלִיךְ שָׁנָה וְתַרְדֵּמָה כְּדֵי לְהַפִּיג עַל יְדֵי
הַשָּׁנָה גִּיעֵת הַגּוֹף וְטַרְדַּת הָאֲבָרִים וְכִשְׁל הַמְתַּנִּים, וְאֲבָרָיו
וְעֲצָמוֹתָיו יַחֲלֹץ לְזֵרוּזֵי גְרָמִיָּה [פְּרוּשׁ: לְזֵרוּז עֲצָמוֹ],
וּבְיָדָיו אֵין כּוֹנֵת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדֵי לְזַרְזֵ אֶת הַגּוֹף
לְעִבְרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲלֵא לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא.

שְׁלֵא לְקַשֵּׁר הַבֵּית יָד שֶׁל יָד שְׁמָאֵל כְּדֵי לְשַׁעֲבְדוֹ לְמִצְוֹת תְּפִלִּין

ב. וְעַל כֵּן גַּם הָאָדָם יִבִּין וַיִּשְׁכִּיל לְמַלְאוֹת רְצוֹן הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְתַכְף וּמְיָד בְּקוֹמוֹ יִטְהַר וַיִּקְדַּשׁ יָדָיו וּפְנָיו
בְּנִטְיָלָה, וְלֹא יִלֶךְ ד' אַמּוֹת בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם, וְאַחַר כֵּן
כְּשֶׁלּוֹבֵשׁ אֶת בְּגָדָיו, יִזְהַר לְהַנִּיחַ בֵּית זְרוּעֵ שֶׁל יָד שְׁמָאֵל
לְבִלְתֵּי לְקַשֵּׁר אֶת בְּגָדוֹ וּכְתַנֵּת שֶׁלוֹ סְבִיב בֵּית הַיָּד
בְּחוּטִים אוֹ בְּשִׁלְבוֹת אוֹ בְּקַרְסָיו. וְהַטַּעַם, כְּדֵי לְהִרְאוֹת
שְׁעֵבִיד שֶׁל יָד שְׁמָאֵל לְמִצְוֹת תְּפִלִּין.

וּבְכָבֵד הַזְכַּרְתִּי לְעֵיל, שֵׁישׁ זְמַן וְעַת רְצוֹן בְּשַׁעַת שְׁלוֹבֵשׁ
בְּגַד שֶׁל צִיצִית לְהַתְּפַלֵּל עַל הַצֵּלַת קְנָאָה וְשִׁנְאָה
וְכַעַס, עַל כֵּן רָשַׁמְתִּי כָּאֵן אֵיזָה פְּסוּקִים, אֲשֶׁר הֵם קְבֻלָּה

בְּיַדִּי מִן מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי יוֹסֵף, בֶּן הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי יוֹדֵל זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, שֶׁפְּסוּקִים אֵלוֹ הִמָּה מְסֻגָּלִים לוֹמַר אוֹתָם דְּרַךְ תְּפִלָּה אַחַר בְּרַכַּת צִיצִית וְאֵלֵינוּ הֵן:

"כִּרְאִיתִי בְּכָל לַב עַנְנֵי ה' חֲקוּף אֶצְרָה" (תהלים קיט קמה).

"נִדְרָבוֹת פִּי רִצָּה נָא ה' וּמִשְׁפָּטֶיךָ לְמַדְנִי" (שם שם קח).

"אֲנִיגוּרָה בְּאֵהֲלֶךָ עוֹלָמִים אַחֲסֶה בְּסֵתֶר כְּנַפְיֶךָ סֵלָה" (שם סא ה).

"תְּחִילָתִי מִדְּמִים אֱלֹהִים אֱלֹהֵי תְּשׁוּעָתִי תִרְנֵן לְשׁוֹנֵי צִדְקָתְךָ" (שם נא טז).

"שְׁוִיתִי ה' לְנֶגְדֵי תְּמִיד כִּי מִיַּמֵּינִי בַל אֶמוּט" (שם טז ח).

"נִדְרַע בִּיהוֹדָה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל גְּדוֹל שְׁמוֹ" (שם עו ב).

"אֶשָּׂא כִנְפֵי שָׁחַר אֲשַׁכְּנֶה בְּאַחֲרֵית יָם" (שם קלט ט).

"תִּהְיֶי יָדְךָ לְעֲזֹרָתִי כִּי פִקוּדֶךָ בְּחַרְתִּי" (שם קיט קעג).

"תַּחֲסִדְךָ ה' מְלֵאָה הָאָרֶץ חֲקוּף לְמַדְנִי" (שם שם סד).

"נִאֹר אַתָּה אֲדִיר מִהַרְרֵי טָרֶף" (שם עו ה).

"מִכָּפַל פְּשָׁעֵי הַצִּילָנִי חֲרַפְתָּ נָבַל אֵל תְּשִׁימֵנִי" (שם לט ט).

"כִּפְחִסְדְּךָ חִינֵי וְאֲשַׁמְרָה עֲדוֹת פִּיךָ" (שם קיט פח).

"עֵינֵי תְּמִיד אֵל ה' כִּי הוּא יוֹצִיא מְרִשֶׁת רַגְלִי" (שם כה טו).

"סִעֲדֵנִי וְאֲשַׁעָה וְאֲשַׁעָה בְּחֲקוּף תְּמִיד" (שם קיט קיז).

יְהִי רַצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שְׁלֵא אֲכַעֵם וְשְׁלֵא אֲכַעִסְךָ. רַבּוֹנוּ שְׁלֵ עוֹלָם, וּפְנֵי לְמַדְתָּ עֲנוּהַ וּלְמַדְתָּ

הַכְנֵעָה, וְדַרְךְ שֶׁקָרַח הָסֵר מִמֶּנִּי, וְתוֹרַתְךָ חֲנֻנִי, הַדְרִיכֵנִי
בְּאַמְתְּךָ וַיַּחַד לְבָבִי לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל, הַגְּבוּר
וְהַנוֹרָא, בְּכָל לְבָבִי וּבְכָל נַפְשִׁי וּמֵאֲדָי.

סדר הלימוד ליום **כז תמוז** [יום 293 בשנה]

וּתְפִלָּה זו היא מסגלת להתפלל תכף אחר לבישת
הטלית קטן, ומועלת להנצל מכעס ומקנאה
ומשנאת חנם, והרמז נרמז בראשי התבות של הפסוקים
הנזכרים. והכונה של לבישת ציצית ותפלין, הלא המה
כתובים על ספר הישר, הוא ספר הזהר, פרשת שלח לה
(דף קעד עמוד ב), וכל אחד ואחד לפי שכלו יוכל לכוון כראוי,
ונכון ויפה מאד לנהג כן, וצריך האדם להניח ציצית
ותפלין בביתו, כדי שיצא מפתח ביתו משלם ומעטר
בציצית ותפלין. ומי שיש לו שהות, יעמד אצל המזוזה
ויכוון להשלים פרשת ציצית המחסרת במזוזה. ואחר כך
יניח ידו על המזוזה ויעביר ידיו על עיניו ויתפלל:

ג. רבונו של עולם, הסר ממני תרהורים, ואנצל היום ובכל
יום מחטא ופשע בזכות שלשה מצוות האלו, אשר הם
שלשתן יחד, והן מזוזה ותפלין וציצית, ואנצל מעון הרע
ומכל בשות.

וכה יאמר בעמדו אצל פתח המזוזה בטלית ותפלין:
"שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, יחיד ומיוחד, יחד
לְבָבִי לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנוֹרָא בְּכָל
לְבָבִי וּבְכָל נַפְשִׁי.

וְאַחַר כֵּן יֹאמֶר שְׁמוֹנֶה הֵי"ן שֶׁבְּ"אֲשֶׁרֵי תְּמִימֵי דְרָךְ"
 (תהלים קיט לג-מ). **וְאַחַר כֵּן יֹאמֶר פְּסוּק (מְשַׁלֵּי יח י):**
"מִגְדוֹל עוֹ שָׁם ה' בּוֹ יְרוּיָן צַדִּיק וְנִשְׁגָב". (תהלים קכב ד):
"שִׁבְטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת לְשֵׁם ה'", וְלִכְּן אוֹמְרִים
 פְּסוּקֵי הֵי"ן שֶׁבְּתַמְנֵיָא אִפִּי, לְפִי שֶׁהֵן מִתְחִילִין בְּאוֹת
 ה"א וּמְסִימִין בְּאוֹת יו"ד, וְהֵן אוֹתִיּוֹת י"ה, כִּי אוֹתִיּוֹת
 י"ה הֵן עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל, כְּגוֹן (בַּמִּדְבָּר כו ז): **"הָרְאוּבֵנִי",**
וְאַחַר כֵּן יֹאמֶר:

ד. רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הַצִּילֵנִי וּמְלַטֵנִי וּפְדֵנִי מִכָּל חַטָּא וּפְשַׁע
וְעוֹוֹן בְּזָכוֹת שְׁלִשָּׁה מִצְוֹת הַנּוֹכְרִים, "כֵּן ה' חֲסִיתִי אֶל
אֲבוֹשָׁה לְעוֹלָם בְּצַדִּיקְתָּהּ פְּלַטֵנִי" (תהלים לא ב). **וְיִכְּוֹן בְּזֶה**
הַפְּסוּק, שֶׁמִּתְחִיל בְּאוֹת ב', וּמְסִים בְּאוֹת יו"ד, שֶׁהֵן רְמֵז
לִ"ב שִׁבְטִים וְיֹאמֶר:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, בְּזָכוֹת י"ב שִׁבְטִים שֶׁמְרַנֵּי וְהַצִּילֵנִי
מִכָּל חַטָּא וּמִכָּל מִיּוֹנֵי עֵינַי הֲרַע, שְׁלֹא יִשְׁלַט בִּי
וְלֹא בְּרָעִי וְנִרְעֵי עַד עוֹלָם, וְלֹא יִשְׁלַט עֵינַי הֲרַע לֹא
בְּמַאֲדֵנוּ וְלֹא בְּנוֹפְנוּ, "ה' יִשְׁמַר צַאֲתֵי וּבֹאֵי לְחַיִּים
וְלִשְׁלוֹם מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם", "ה' צִלִּי עַל יַד יְמִינִי" נִדְרָעָה
וְנִדְרָפָה לְדַעַת אֶת ה'", "נִכְוֵן כְּשֶׁחַר מוֹצְאוֹ", "לֹא יִתְנַצֵּב
אִישׁ בְּפָנֵיכֶם, פְּחַדְכֶם וּמוֹרָאֲכֶם וְתֵן ה' אֱלֹהֵיכֶם עַל פְּנֵי
כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּדְרְכוּ בָּהּ פֶּאֶשֶׁר דַּכַּר לְכֶם", "מִכְּשִׁפָּה
לֹא תִחַה" וְלִכְּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִחַרֵן כְּלָב לְשׁוֹנוֹ",
"אִתָּה הָרְאִיתִי לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד
מִלְּבָדוֹ".

סדר הלימוד ליום **כח תמוז** [יום 294 בשנה]

וְאַחַר כֶּף כְּשִׁילָךְ לְרָחוּב, יִכּוֹן לְהִרְהַר תָּמִיד בְּמִצּוֹת, כְּאֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְעֵיל בְּפָרֶק שְׁנִי, וְאַפְלוּ כְּשֵׁרוֹאָה הַשְּׁלֵג, יִחְשַׁב שֶׁהוּא אֶחָד מֵד' מְרֵאוֹת נִגְעִים, וּמְכַל שְׁפָן כְּשִׁפְגַע בְּבַעֲלֵי חַיִּים, יִנְהַג כְּמוֹ שְׁכַתְּבִתִּי שָׁם. עֵינֵי שָׁם פָּרֶק שְׁנִי.

ה. קוּדֵם שְׂיִכְנֵס לְבֵית הַכְּנֶסֶת יֹאמֵר "זֶה הַשְּׁעָר לַה' צְדִיקִים יְבוֹאוּ בוֹ" (תהלים קיח כ), וּתְפִלָּה זוֹ מוֹעֵלֶת לְהַנְצִיל מְרוּחוֹת רְעוֹת וּמְכַשְׁפִּים וּמוֹעִיל עַל גְּדֹל הַצְּלַחַת מִשָּׂא וּמִתָּן, וּתְפִלָּתוֹ הִיא עוֹלָה לְמַעְלָה תַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד, יִיְדוּשְׁנֵי מְלֶאכִין קְדִישִׁין מוֹכְנִים לְלוֹוֹת לְמֵאן דְּנִפְיָק מִתְרַע בֵּיתָא מְעֻטָּף בְּצִיצִית וּתְפִלִּין בְּרִישִׁיה (זהר חלק ג דף שא עמוד א), וְהֵנִי מְלֶאכִין מְבָרְכִין לִיה, וְלֹא יִהְיֶין רְשׁוֹת לְמִקְטָרְגָא דְאִיהוּ קָאִים אִפִּיתְחָא, דְּלֹא יְכִיל לְאַתְנַזְקָא, וְאַחַר כֶּף יֹאמֵר, "זֶה הַשְּׁעָר לַה' צְדִיקִים יְבוֹאוּ בוֹ". וְאַחַר כֶּף יִלְךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְיִתְפַּלֵּל לְא-ל שְׂיִהְיֶה לוֹ פְּרִנְסוֹתוֹ בְּרוּחַ וְלֹא בְּאֶסוּר וְיִהְיֶה מִתַּחַת יַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא יִהְיֶה מְסוּרִים בְּיַד בֶּשָׂר וְדָם.

הָאָדָם מְעוֹרֵר בְּמַעֲשָׂיו לְטוֹב אוֹ לְרָע, חֵס וְשְׁלוֹם

ו. בּוֹא וּרְאֵה מַה שְׁכַתְּבִי הַזֶּהר פְּרָשַׁת לֶךְ לֶךְ (דף פו עמוד ב

רִיד) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קְדִישׁ:

וְשְׁנֵי מְלֶאכִים קְדוֹשִׁים מוֹכְנִים לְלוֹוֹת לְמִי שְׂיִוְצֵא מִפְּתַח בֵּיתוֹ עֲטוּף בְּצִיצִית וּתְפִלִּין עַל רֵאשׁוֹ, וְאֵלּוּ הַמְּלֶאכִים מְבָרְכִים אוֹתוֹ, וְאִינָם נוֹתְנִים רְשׁוֹת לְמִקְטָרְגַּת הָעוֹמֵד בְּפִתַח לְהַזִּיקוֹ.

- פח עמוד א): רטו"ר רבי אלעזר הוי אזיל לבי חמוהי, והווי אזלי עמיה רבי חיא רבי יוסי ורבי חזקיה, אמר רבי אלעזר: הא חמינא דאין התעוררות מלמעלה אלא על ידי התעוררות דלתתא, והכונה - להתחיל בעסקי מצוות בחבה, ואז תבוא השכינה לפרס גדפהא עליהו, והווי עסקי באורייתא, עד דהווי אזלי, אערע בהון רבי ייסא וחד יהודאי גביה, פתח האי יהודאי (תהלים כה א): "לדוד אליך ה' נפשי אשא". אמאי לא כתיב: 'מזמור לדוד'? אלא בגין דרגיה קאמר, שפונתו היא להעלות נשמתו אל מקום קדשה עליונה אשר שרשו משם, אמר רבי אלעזר לרבי ייסא: חמינא, דשכינתא קאתית ואתחברנא וכו'.

סדר הלימוד ליום כט תמוז [יום 295 בשנה]

רטו"ר אמר רבי אלעזר: מה שמך? אמר ליה: יועזר, אמר ליה: יועזר ואלעזר - חדא מלה הוא. יתבו

רטו (פרוש הזהר בלשון קדש):

רבי אלעזר הלך לבית חמיו, כשרבי חיא, רבי יוסי ורבי חזקיה מלוים אותו בדרכו. אמר רבי אלעזר: "רואה אני, שאין הברכה שורה מלמעלה אלא על ידי התעוררות בני האדם מלמטה, והכונה היא, שיש להתכונן לעסקי המצוות ולהתחיל לעשותם בחבה - אז תבוא השכינה לפרס כנפיה על בני האדם".

החלו בני החבריא לעסק בדברי תורה. עוֹדֵם הולכים, פגשו את רבי ייסא, ועמו יהודי. פתח אותו היהודי ואמר: "דוד המלך אומר בתהלים: 'לדוד אליך ה' נפשי אשא', ומדוע אין הוא פותח ב'מזמור לדוד'? אלא שדוד המלך התכונן לעלות את נשמתו לשרשה לקדשה עליונה".

אמר רבי אלעזר: "רואה אני, שמאחר שעסקנו בתורה, כבר שרתה עלינו השכינה".

כְּחֵדָא גְבִי חַד טַנְרָא, וְחַדֵּשׁ הָאֵי יוֹעֶזֶר כַּמָּה חֲדוּשֵׁין וְרִזִין דְּאוּרִיתָא.

ז. י"אמר ליה: מָה עֲבַדְתָּךְ? אָמַר ליה: מְקַרֵי דְרִדְקֵי אָנָא בְּאַתְרָאי, וְהִשְׁתָּא אָתָא רַבֵי יִיסָא דְכַפֵּר חֲנָן לְדוּכְתָאי, וְסָלִיקוּ לִי הַנְּעָרִים מִגְבָּאי וְאוּתִיבוּ לֹחַן לְגַבֵּיהּ, וְהוּי יְהִיבִין לִי בְנֵי מִתָּא אַגְרָא כֶּהֱאֵי זְמַנָּא דְדִרְדְקֵי הוּוּ גְבָאי, וְאִסְתַּכְּלָנָא בְּנַפְשָׁאי, דְלָא אֶתְחַזִי לִי לְאַתְהֵי מְנִיְהוּ לְמַגְנָא, וְאַגִּירְנָא גְרַמָּאי בְּהַדֵי הָאֵי חַכִּים, אָמַר רַבֵי אֶלְעָזֶר: בְּרַכָּאן דְּאַבָּא אֶצְטְרִיכוּ הָכָא, קָמוּ כְלָהוּ וּבָאוּ לְפָנֵי רַבֵי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, וְהוּוּ לְעֵין בְּאוּרִיתָא קָמֵי רַבֵי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי.

מי שאינו נוטל ידיו פְּרָאוֹי נֶעֱנֵשׁ גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה

ח. י"היומא חַד הוּוּ עֶסְקֵי בְּנִטְלֵת יָדִים, אָמַר רַבֵי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי: כָּל מֵאן דְּלָא נָטִיל יָדָי כְּדָקָא יָאוּת - אָף

רטז) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

שאל רבי אלְעָזֶר אֶת אוֹתוֹ יְהוּדִי: "מָה שְׁמַךְךָ?" עָנָה לוֹ: "יוֹעֶזֶר". אָמַר רַבֵי אֶלְעָזֶר: "יוֹעֶזֶר וְאַלְעָזֶר שְׂרֵשׁ אֶחָד הֵם". יָשְׁבוּ וַיְחַדּוּ עַל סַלְעֵ אֶחָד וַיֹּעֶזֶר חֲדֵשׁ כַּמָּה חֲדוּשִׁים וְגַלְהָ מַסּוּדוֹת הַתּוֹרָה.

ריז) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

שָׁאֵלוּ רַבֵי אֶלְעָזֶר: "מַמָּה הֵנָּך מִתְפַּרְגֵּס?" הִשִּׁיב לוֹ: "אֲנִי מִלְּמִד תִּינּוּקוֹת בְּעִירִי. אֲמַנָּם מִשְׁהַגִּיעַ רַבֵי יִיסָא מִכַּפֵּר חֲנָן לְעִירִי, מְסַרוּ לוֹ אֶת מִשְׁרָתִי וְהַמְשִׁיכוּ לְשֵׁלֶם לִי אֶת מִשְׁכְּרָתִי כְּמִקְדָּם. אֲמַנָּם לֹא רָצִיתִי לְהַנּוֹת מֵהֶם בְּחֻנָּם, וְלָכֵן הִפְכַתִּי לְמִשְׁמָשׁוֹ שֶׁל רַבֵי יִיסָא". אָמַר רַבֵי אֶלְעָזֶר: "בְּרַכּוֹתֵינוּ שֶׁל אָבָא נְחוּצוֹת כָּאן (לְבָרַךְ אֶת יוֹעֶזֶר בְּפָרְנֶסָה)".

קָמוּ כְלָם וּבָאוּ לְפָנֵי רַבֵי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְעֶסְקוּ בְּתוֹרָה בְּבֵית מְדַרְשׁוֹ.

ריח) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

יוֹם אֶחָד עֶסְקוּ בְּבֵית הַמְדַרְשׁ בְּהִלְכוֹת נְטִילַת יָדִים. אָמַר רַבֵי שְׁמַעוֹן בֶּן

על גב דאתענשא לעלא, אתענשא גם כן לתתא, ענשא דלתתא דגרים ליה מסכנותא. ומאן דנטיל ידוי כדקא יאות, גרים לגרמיה ברכאין דלעלא, דשראן על ידוי ואתברך בעשרא, לבתר אקדים רבי שמעון בן יוחאי וחמוי ליה לההוא יועזר, דנטיל ידוי במיא כדקא יאות ונטיל בשעורא סגיא במים. אמר רבי שמעון בן יוחאי דרך תפלה: מלא ידיך מברכותיך - וכך הוי, מההוא יומא ולהלאה אשכח סימא (פרוש אוצר), והוי לעי באורייתא כל יומא, והוי יהיב מן סימא צדקה לעניים ופרנסה בסבר פנים יפות. קרי עליה רבי שמעון בן יוחאי (ישעיה מא טז): "ואתה תגיל בה' בקדוש ישראל תתהלל".

להזהר שלא ליהנות מממון שאינו ביושר

ז. נלמד מזה המעשה שצריך האדם לדקדק בשכר טרחא דיליה [פרוש: טרחה שלו], שיהיה שכרו בעלמא דין [פרוש: בעולם הזה] לא על חנם, שהרי החסיד הנזכר, יועזר שמו, הוי יהבי ליה [פרוש: היו נותנים לו] ממון מעצמם, ואפלו הכי לא רצה ליהנות למגנא [פרוש: בחנם] מהם, כי רצה ליהנות מיגיע כפו

יוחאי: "כל מי שאינו נוטל ידיו פראוי - למרות שענשו שמור לו לעולם הבא, יענש גם בעולם הזה, וענשו - עניות; ומי שנוטל ידיו פראוי - גורם לעצמו ברכות עליונות, השורות על ידיו, והוא מתברך בעשר".

לאחר מכן ראה רבי שמעון, כיצד נוטל יועזר ידיו במים בשעור רב. אמר רבי שמעון בן יוחאי בדרך תפלה: "מלא ידיך מברכותיך" - ואכן כך היה: יועזר מצא אוצר, וממנו התעשר. הוא עסק בתורה במשך כל היום ונתן מאוצרו צדקה לעניים בסבר פנים יפות. קרא עליו רבי שמעון בן יוחאי: "ואתה תגיל בה' בקדוש ישראל תתהלל".

דִּוְקָא בְּמִמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עַל כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְרַאוֹת שְׂלֵא לִיְהִנּוֹת מִמִּמּוֹן שְׂאִינּוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְגַם צָרִיךְ כָּל אָדָם לְזַהֵר בְּנִטְלַת יָדַיִם - הֵן בְּמַיִם רֵאשׁוֹנִים וְהֵן בְּמַיִם אַחֲרוֹנִים - וְאִזּוֹ יִקָּיֵם בּוֹ: "מֵלֵא יָדֶיךָ מִבְּרִכּוֹתֶיךָ", וְיִשְׁלַח בְּרִכָּה וְהִצְלַחָה בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו, וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְנֶה יִצְלִיחַ.

סדר הלימוד ליום א אב [יום 296 בשנה]

פְּרִשְׁת וְאַתְחַנּוּן   פְּרָק פ"ד

א. "כִּי אָקַח מוֹעֵד אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשֶׁפֶט" (תהלים עה ג). דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם אָמַר כֵּן, עֲבוּר שְׂרָאָה שְׂלֵא דִרְכְּנוּ כְּדַרְכֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם, וְלֹא מִנְהַגְנוּ כְּמִנְהַגָּם, שְׂבִיּוֹם חַגֵּיהֶם אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין וּמִשְׁתַּכְּרִין וְעוֹסְקִים בְּמַחֲלוֹת בְּבִתֵּי אוֹשְׁפִיזוֹאוֹת וּפּוֹעֲלִין פְּעֻלוֹת לֹא טוֹבוֹת, מֵה שְׂאִין כֵּן יִשְׂרָאֵל, אִף עַל פִּי שְׂאוֹכְלִין וְשׁוֹתִין וּשְׂמֵחִין בְּשִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה, הֵם עוֹסְקִים חֲצֵי הַיּוֹם בַּתְּפִלָּה וּמְאִירִיכִין בְּפִיּוּטִים וְאַחַר כֵּךְ לוֹמְדִין תּוֹרָה.

וְזֶהוּ נִרְמָז בַּתְּבַת "מִיִּשְׂרָאֵל". לְכֵן דָּוִד אָמַר: "אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשֶׁפֶט", מ' שֶׁל "מִיִּשְׂרָאֵל" רוֹמֵז ל'מ' יוֹם שְׁנַתְּנָה הַתּוֹרָה, וְאִף שִׂישְׂרָאֵל עוֹסְקִים גַּם כֵּן בְּשִׂמְחַת שְׂבִת וּבְשִׂמְחַת יָמֵי טוֹבִים - אֵינָם מְבַטְלִין ג' תְּפִלוֹת: ש"חֲרִית, מ"נְחָה, ע"רְבִית, וְעַלֵּיהֶם רוֹמֵז אוֹת ש' שֶׁל "מִיִּשְׂרָאֵל", וְלִפְעָמִים כּוֹתְבִין הַשִּׁי"ן בְּד' רֵאשִׁים כְּזֶה: ש', שְׁהֵן רְמָז לְד' תְּפִלוֹת: ש"חֲרִית, מ"וֹסֵף, מ"נְחָה, ע"רְבִית, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׂאֵנוּ מוֹסִיפִים פִּיּוּטִים וְשִׁירוֹת שֶׁל קְרוֹב"ץ, שְׁהֵן רֵאשֵׁי תְבוֹת (תהלים קיח טו): ק"וֹל ר"נָה

ו"ישועה ב"אֱהִי צ"דיקים. וְזֶהוּ נִרְמָז בְּאוֹתוֹת רַי"ש וַיּו"ד שֶׁל "מִישְׁרַיִם", שֶׁהוּא רִנָּה וַיְשׁוּעָה, וְס' סְתוּמָה שֶׁל "מִישְׁרַיִם" מְרַמֵּז עַל הַגְּאֻלָּה הַעֲתִידָה, שֶׁנִּרְמָז בְּס' סְתוּמָה שֶׁל "לְסֻרְבָּה הַמְּשֻׁרָה" (ישעיה טו), לומר לך, שֶׁאֵף עַל פִּי שְׁאֲנוּ שְׁמַחִים וְשָׂשִׁים בְּחַגִּינוּ, אֵף עַל פִּי כֵן אָנוּ מִתְפַּלְלִים עַל הַגְּאֻלָּה הַעֲתִידָה, שֶׁיְהִיָּה שְׂמֵחָה שְׂלֵמָה, כְּשִׁישְׂמַח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם.

הפיוטים יש בהם סודות נפלאים והחיוב לאמרם

ב. וַאֲתָא בִּזְהַר פְּרֻשֶׁת אָמַר (דף צד עמוד א), כְּשִׁישְׂרָאֵל מְשַׁבְּחִין תְּחִלָּה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתִשְׁבָּחוֹת וּבְזִמְרוֹת בְּבִתֵּי כְּנָסוֹת וּבְבִתֵּי מְדַרְשׁוֹת וְאַחַר כֵּן בְּאֵימֵר לְבֵיתָם וּמְסֻדְרִים בְּתֵיהֶם וְשִׁלְחָן שְׁלֵהֶם וְאוֹמְרִים, שֶׁהַכֹּל הוּא לְכַבּוֹד שַׁבָּת וְלְכַבּוֹד יוֹם טוֹב - אֲזַ פּוֹתְחִין מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת וְאוֹמְרִים (תהלים קמד טו): "אֲשֶׁרֵי הָעַם שֶׁכָּכָה לוֹ". עַל כֵּן לֹא יְהִיָּה קָל בְּעֵינֶיךָ בְּאֲמִירַת פִּיּוּטִים שֶׁל קְרוֹב"ץ, וְחִיּוּב עַל כָּל אָדָם לומר הפיוטים בְּשִׂמְחָה וּבְכֹונָת הַלֵּב בְּשִׁפְהַ בְּרוּרָה, כִּי בְּכָל פִּיּוּט וּפִיּוּט יש סודות נפלאים. וְלֹא יְהִיּוּ הַפִּיּוּטִים דּוֹמִין עֲלֶיךָ כְּמִשָּׂא, כִּי הַפִּיּוּטִים נִתְחַבְּרוּ עַל פִּי עֲצַת מִלְּאֲכֵי מַעְלָה, שֶׁנִּגְלוּ לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַקָּלִירִי שֶׁסֻּדְרֵי הַפִּיּוּטִים עַל פִּי א"ב ג"ד וְעַל פִּי תִשְׁר"ק, כִּי כֵן מְזַמְרִין וּמְשַׁבְּחִין לְמַעְלָה, וְקִבְּלָהּ בְּיַדֵּי מַפִּי זְקָנִים וּמַפִּי חֲסִידִים: מִי שֶׁמְקַל בְּאֲמִירַת קְרוֹב"ץ וְאוֹמֵר שְׂאִינוּ חִיּוּב כָּל כֵּן לְאֲמָרָם - אִינוּ מְאָרִיךְ יָמָיו, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי כָּל הַיְחִידִים שֶׁחִבְּרוּ הַפִּיּוּטִים, הֵיוּ גְדוּלֵי הַדּוֹר וְאֲנָשֵׁי מַעֲשָׂה, אֲשֶׁר נַעֲשָׂה לָהֶם כְּמָה נְסִים בְּחַיֵּיהֶן וּבְמִיתָתָן.

סדר הלימוד ליום **ב אב** [יום 297 בשנה]

מעשה נורא מרבי שלמה גבירול

ג. וכדמצינו בגדול הדור אחד, הנקרא רבי שלמה גבירול זכרוננו לברכה, שהיה בקי בחכמת הקבלה ובדקדוק וחקר הרבה פיוטים, ומרב חכמתו נתקנאו בו שונאי ישראל, וארב עליו ישמעאל אחד והרגו וקברו בגן שלו אצל אילן תאנה, והתאנה חנטה פגיה קדם זמנה ועשתה פרות תאנים גדולים ויפים מאד, ויתמהו כל יושבי העיר.

ד. והדבר בא אל מלך ישמעאלים, וירא המלך הפרות, ויתמה. וישלח המלך אחר הישמעאלי הנזכר לעיל, ושאל אותו, איך התחכם לעשות פעלה לבשל הפרות קדם זמנם, ומרב הפחד לא יכול הישמעאל להשיב אל המלך, כי היתה הסבה מאת ה', והיה מצוה המלך ליסר אותו ביסורים קשים ומרים, עד שהכרח הישמעאלי להודות, והודה שמאותו היום שהרג את היהודי רבי שלמה גבירול, התחיל האילן לעשות פרות קדם זמנו. וצוה המלך לתלות את הישמעאלי הרוצח על אותו האילן.

לכונן את שמו של המחבר בשעת אמירת הפיוט

הבלל העולה - פי כל העדה, עדת ה', כלם קדושים וגדולי הדור תקנו הפיוטים, ולכן טוב לכונן אל הרמז שם המחבר הפיוט או המחבר את הסליחה, ויכונן שיעמד זכותו, שיעלה לרצון אמירת שבח המחבר, פי יש נחת רוח לאותו המחבר כשאומרים פיוטו או סליחה שלו בכונה, ובפרט בשבת ויום טוב, שאז הנשמות עולין עם

תְּפַלְתֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאֲזִין תְּפִלְתְּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְזֶה הַטַּעַם שֶׁל הַזְכָּרָת נְשָׁמוֹת בְּשַׁבָּתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, כִּי הוּא עֵת רְצוֹן לְנֹדֵד בְּשַׁבָּת וַיּוֹם טוֹב לְצַדִּיקָה בְּעַד הַזְכָּרָת נְשָׁמוֹת וְלִהְיוֹתֵיהֶם וְלִהְתְּפַלֵּל עֲלֵיהֶם שְׂיִהְיוּ נִפְשׁוֹתֵן צְרוּרוֹת בְּצְרוּר הַחַיִּים.

סדר הלימוד ליום ג אב [יום 298 בשנה]

המנהג להזכיר נשמות ביום טוב

ה. ומנהג יפה הוא להזכיר נשמות ולהתפלל עליהם, ובפרט שצריך להזכיר נשמות אבותיו ורבותיו בעבור שהרביצו תורה בישראל, והעמידו תלמידים הרבה, ולא יאמר: "בעבור שאני נודר צדקה בעד הזכרת נשמתם", שמא חס ושלום, יעכב בתשלומי הנדר שנדר, ואז תהפך אליו אותה הנשמה שנדר צדקה בעבורה למקטרג.

מִצְאָתִי כְּתוּב בְּשֵׁם מְהַרִּי"ל ז"ל (מנהגי מהרי"ל, הגהות להלכות יום כפור), ושמעתי טעם הגון, למה מזכירין נשמות במדינות פולין באחרון של ימים טובים, דע, כי אחת מעשרה נסים שהיו במקדש, הוא שכל ישראל היו נכנסים לבית המקדש ג' פעמים בשנה: בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות, והיו עומדים צפופים ומשתחוים ורחים (אבות פרק ה משנה ה), וזהו היה נגד הטבע, והענין כך, כי כל רגל ורגל היו באים נשמות אברהם, יצחק ויעקב, לבית המקדש של מעלה עם כל נשמות הצדיקים, והמקדש של מטה היה מסתלק, והבית

המקדש של מעלה יורד למטה, ומקדש של מעלה הוא
רוחני, ולכן היה יכול לקבל כל כלל ישראל.

ולכן עכשו שחרב הבית בעוונינו, צריכין אנו להזכיר
נשמות אבותינו הקדושים בכל רגל ורגל, כדי
שיהיה זכותם עומדת לנו ולזרענו עד עולם, אמן.

פ"ז

א. איתא בספר רזיאל: הרשעים - אף בפתחו של גיהנם
אינם חוזרים, ויכולין לחטא ולהעניש כענין של רוח
נבות היזרעאלי, לכך נותנין צדקה בעד נשמות המתים,
ואז נשמות המתים הם פרקליטים גדולים, כשמקיים
האדם את הנדר שנודר בעד הזכרת נשמתו, ואז הקדוש
ברוך הוא ישלח ברכה במעשה החיים, וכל זה הוא אם
לא יאחר ולא יעכב נדרו.

המקביל פני רבו ברגל כאלו קבל פני השכינה
ואחר יציאת בית הכנסת טוב לאדם להקביל פני רבו
ברגל, והוא כאלו מקבל פני השכינה (מכילתא פרשת
יתרו יח יב). ועל ידי קבלת פנים, שמקבל פני רבו ברגל, אז
באה לו הארה של ניצוץ קדשה כדמיון נשמה יתרה,
ואחר כך ילך לביתו לאכל ולשתות ולשמח עם אשתו
ובניו. וצריך האדם לחלק מנות יפות לעניים.

סדר הלימוד ליום **ד אב** [יום 299 בשנה]

ביום טוב הקדוש ברוך הוא מביט בעניים אם יש להם די צרכם
ב. ודע, שמצאתי כתוב בזהר פרשת בראשית (בהקדמה דף

י עמוד ב): ריש"רבי שמעון אמר: כל מאן דחדדי במועדדיא, ולא יהיב חולקיה להקדוש ברוך הוא - ההוא רע עין אקרי, והשטן שונא אותו, ותכף בא השטן ומקטרג עליו וסליק ליה מעלמא, וכמה עאקו על עאקו מסבב ליה, בגין דהנהו מסכני הן חולקיה דהקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא בעי למחדי למסכני, וסליק הקדוש ברוך הוא ביומין אלין למחמי לאנון מאנין תבירין דיליה, ואם הקדוש ברוך הוא חמא דלית ליה למסכני למחדי, אזי בוכה הקדוש ברוך הוא ובעי למחרב עלמא.

וכי לא על מדת החסד בראתי את העולם

ג. יינאז באין כל פמליא של מעלה קמי קדשא בריה הוא ואמרין: רבונו של עולם, רחום וחנון אתקריאת, יתגלגלו רחמיך על בניך, אמר הקדוש ברוך הוא להן:

ריט) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי שמעון אמר: "כל השמח במועדים, ואינו נותן לקדוש ברוך הוא את חלקו, נקרא 'רע עין', והשטן שונא אותו, מקטרג עליו, רוצה לסלקו מן העולם ומגלגל עליו צרות על גבי צרות; משום שהעניים הם חלקו של הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא חפץ לשמח את המסכנים, ודוקא במועדים רוצה הוא לשמח את העניים, שהם 'הפלים השבורים' שלו. וכשרואה הקדוש ברוך הוא, שאין לעני במה לשמח את לבו במועדים - הוא בוכה ורוצה להחריב את העולם.

רכ) פרוש הזהר בלשון קדש:

כשרואים הפלאכים כך, מתכנסת כל פמליא של מעלה ואומרת: 'רבונו של עולם! רחום וחנון נקראת, יתגלגלו רחמיך על בניך!'
עונה להם הקדוש ברוך הוא: 'וכי לא על חסד עומד העולם? והרי כתוב: 'עולם חסד יבנה', ואין אני רואה שום חסד, שנעשה בעולם.'

וכי לא על חסד אתבריא את עלמא? דכתיב (תהלים פט ג):
 "עולם חסד יבנה" - ואין אני רואה שום חסד שנעשית
 בעלמא, אמרו מלאכי השרת: הא קושטא דהאי פלוני
 ופלוני דאכיל ורוי ויכיל למעבד טיבו עם מסכני, ולא
 יזיב לון מידי, מיד אתי האי מקטרג ותבע רשות לרדף
 אבתריה. ובכל סעודה דחד די בר נש, האי מקטרג אתא
 וחדמוי: אי האי בר נש אקדים טיבו למסכני או יש מסכני
 בביתא, אז האי מקטרג אתפרש מהאי ביתא ולא עאל
 תמן, ואי לא - עאל תמן, וחדמוי ערבוביא דחדון בלא
 מסכני, אזי סליק לעלא ומקטרג עליו. הרי לך התעוררות
 גדולה בזה.

אין להקדוש ברוך הוא נחת רוח, מסעודה שאינה שמחה של מצוה
 ד. ועל פי הרב מתהוים ריבות וקטטות בסעודות, אף
 שהן סעודות של מצוה, במקום שאין שם דברי תורה
 ובמקום שאין שם עניים, כי מה יש נחת רוח להקדוש
 ברוך הוא במסבות של אכילה ושתיה, ואין בתוכם
 שמחה של מצוה?! ועל אחת כמה וכמה כשהשמחה היא
 מערפבת בהרהורים רעים, כגון שבמסכה אחת יושבים
 אנשים ונשים, בחורים ובתולות, בחדר אחד, ועל ידי כן

עונים מלאכי השרת ואומרים: 'אמנם נכון שפלוני ופלוני אוכלים ושותים
 ושבעים, ויכלו לתת גם לעניים - ואין הם נותנים להם מזומה! מיד נצב
 ובא המקטרג ומבקש רשות לרדף אחרי אותו פלוני. ובכל סעודה בה
 שמח האדם, בא המקטרג לראות; והיה אם הקדים אותו אדם לתת לעני
 או שארח עני על שלחנו - אזי מסתלק המקטרג מן הבית; ואם לאו -
 נכנס המקטרג לבית ורואה כיצד שמחים בעלי הבית, ואינם נותנים דבר
 לעניים - מיד הוא עולה למעלה לקטרג עליהם."

בָּאִים מְכַשׁוּלִים גְּדוּלִים, וּבְמַחֲלוֹת רוֹקְדִים אֲנָשִׁים עִם נָשִׁים בְּיַחַד, וְאֵינָם יוֹדְעִים שֶׁהַשֵּׁטֶן עִם הַרְבֵּה מְזִיקִים רוֹקְדִים לְפָנֵיהֶם, וְלִשְׂמֹחָה כְּזוֹ מַה זֶה עוֹשֶׂה?! וְעוֹוֵן זֶה הוּא מְצוּי, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בְּרַב מְדִינוֹת פּוֹלִין וְלִיטָא.

סדר הלימוד ליום ה אב [יום 300 בשנה]

על כֵּן כָּל אִישׁ הִירָא אֶת דְּבַר ה', יִרְאֶה לְיִשָּׁב אֲנָשִׁים בְּפָנָי עֲצָמָם, כְּדִי לְהִתְרַחַק מִהַעֲבָרָה וְכְדִי שְׁלֹא יַעֲרַבֵּב הַשֵּׁטֶן אֶת הַשְּׂמֹחָה שֶׁל מְצוּהָ, וְכַתִּיב (מְשָׁלִי יד'): "בְּשִׂמְחַתְנוּ אַל יִתְעַרֵּב זָר". (וּפְרוּשׁ כִּי "זָר" הוּא הַשֵּׁטֶן, כְּמַה דְּאָתָּא אָמַר (שְׁמוֹת לַד יד'): "לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל זָר" שֶׁהוּא שֵׁטֶן). וְיִרְאֶה מְכַל סְעוּדַת מְצוּהָ לְתַן חֵלֶק לְעַנְיִים (כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעִיל בְּאֲרִיכוֹת בְּפָרֶק י', עַנְן שָׁם).

לאחר פטירת האדם כל תענוגי עולם הזה היו כלא היו

ה. וַיִּחְשַׁב כָּל אָדָם בְּלִבּוֹ, הֲלֹא סוּף אָדָם לָמוֹת, וּבְעֵת פְּרִדַּת הַנְּשָׁמָה מִהַגּוֹף, אֲשֶׁר הַגּוֹף צְמוּק וְיָבֵשׁ וְצָפַד עוֹרוֹ עַל בְּשָׂרוֹ וְעֲצָמָיו עָשְׂשׁוּ, וְתוֹלְעִים שׁוֹלְטִים בְּהַגּוֹף, אַז יִחְשַׁב, אִיִּה הַתְּעוּנוּגִים וְהַעֲדוּנִים שֶׁהִתְעַדֵּן בְּשָׂרוֹ מֵהֶם, הָיוּ כְּלֹא הָיוּ, וְלֹא נִשְׁאַר שׁוּם לְחִלּוּחִית שֶׁל רַב אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, וְיָבֵשׁ הוּא כְּעֵץ, וְהָעוֹוֵן מְרַב אֲכִילָה וְשִׁתְיָה שְׂאִינוֹ שֶׁל מְצוּהָ - נִשְׁאַר חֲקוּק, וְנִרְשָׁם בַּגּוֹף וְעֲצָמוֹת מַה שֶׁקָּלַקַל עַל יְדֵי שְׂרִירוֹת לְבוֹ וְנִפְשׁוֹ אַחַר תְּאַוֹת לְבוֹ, וּמְרַב הָאֲכִילָה מִחֲשֶׁבְתוֹ אֵינָה זָכָה וְצָלוּלָה, וְאִינוֹ יָכוֹל לְבָרֵךְ אֶת בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּכּוֹנֵה, וְזֶהוּ הַפֶּסֶד גְּדוֹל, כְּשֶׁהוּא מְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּלֹא כּוֹנֵה. וּבּוֹא וּרְאֵה מַה שֶׁכָּתוּב בְּזֵהָר

(ויקהל דף ריח עמוד ב): ויבא כל מאן דמברך ברכת המזון כדקא יאות, בחדוה, ברעוהא דלבא - כד סליק להווא עלמא, אַתָּר אַתְתְּקַנָּא לִיהּ בְּגוּ רִזִּין עֲלֵאִין בְּהִיכְלִין קַדִּישִׁין.

תַּכְּף לְנִטִּילַת יָדַיִם - בְּרַכָּה, וַיְבָרַךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּזוֹן תַּכְּף אַחַר מַיִם אַחֲרוֹנִים ו. וְעוֹד כִּי מְבַאֵר בְּכַמָּה דוּכְתִין [פְּרוּשׁ: בְּכַמָּה מְקוּמוֹת] בְּזוּהַר, כִּי הַסְטָרָא אַחֲרָא קָאִים עַל שְׁלַחָנָא דְּבַר נֶשׁ [פְּרוּשׁ: עוֹמֵד עַל שְׁלַחָנוּ שֶׁל אָדָם], וְצָרִיף לַתָּן לוֹ חֲלָקוּ בְּמַיִם אַחֲרוֹנִים, עַל כֵּן צָרִיף לְזוּהַר מְאֹד, שְׁלֵא יְהִיָּה שָׁם הַסְטָרָא אַחֲרָא כְּשִׁמְתַּחֲלִין לְבָרַךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּזוֹן, וּכְשִׁאוּמְרִים: "הַב לָן וּנְבָרַךְ" - אָזִיל [פְּרוּשׁ: הוֹלֵךְ] הַסְטָרָא אַחֲרָא. וְעַל כֵּן הִזְהִירוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרַכָּה (בְּרַכּוֹת מֵב עֲמוּד א): תַּכְּף לְנִטִּילַת יָדַיִם - בְּרַכָּה, דְּקָאִי אִזְהִרָהּ זו, שְׁאִין צָרִיכִין לְהַפְסִיק בֵּין נִטִּילַת יָדַיִם מִיַּם רֵאשׁוֹנִים לְבְּרַכַּת הַמּוֹצֵיא, וְכֵן אִין מְפַסְיָקִין בֵּין נִטִּילַת מַיִם אַחֲרוֹנִים לְבְּרַכַּת הַמְּזוּזוֹן, וְאֶפְלוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה הַזֵּהִיר הָאֲר"י ז"ל (שַׁעַר הַמְּצוּוֹת פְּרִשְׁת עַקֵּב דָּף מֵה), שְׁלֵא לְהַפְסִיק בֵּין מַיִם אַחֲרוֹנִים לְבְּרַכַּת הַמְּזוּזוֹן. וּפְעַם אַחַת הָיָה בָּא חֲכָם אֶחָד - אִישׁ קָדוֹשׁ מִתְלַמֵּידֵי רַבִּי מִשֶּׁה קוֹרְדוּוֹרִירוֹ - אֶצֶל הַקָּדוֹשׁ הָאֲר"י ז"ל, וְהָאֲר"י ז"ל קִבֵּל אוֹתוֹ בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת.

ז. וּבִשְׁעַת הַסְּעוּדָה הַשְּׂגִיחַ הָאֲר"י ז"ל עָלָיו, שְׁאִינוּ אוֹכֵל כְּדָרְךָ הַבְּרִיאִים, וְרָאָה בּוֹ, שְׁהָיָה לוֹ כְּאֵב בְּאֶחָד

רכא) פְּרוּשׁ הַזֵּהִר בְּלִשׁוֹן קָדֵשׁ:

כָּל מִי שֶׁמְבָרַךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּזוֹן פְּרֵאוּי, בְּשִׁמְחָה, וּבְכֹנֶנֶת הַלֵּב - לְאַחַר פְּטִירָתוֹ נִתְתַּקֵּן לוֹ מְקוֹם בְּסוּדוֹת עוֹלָם הַעֲלִיּוֹן בְּהִיכְלוֹת הַקָּדוֹשִׁים.

מֵאֲבָרָיו, וְשָׁאַל הָרַב הָאֲרָ"י ז"ל לְאוֹתוֹ הָאוֹרַח, לְמָה אֵינוֹ אוֹכֵל, וְהָשִׁיב לוֹ הָאוֹרַח, כִּי זֶה יָמִים רַבִּים אֲשֶׁר הִפְתָּה שְׁלוֹ כּוֹאֵב לוֹ בִּיּוֹתֵר, וְאָז הִסְתַּפֵּל בּוֹ הָאֲרָ"י ז"ל וְאָמַר לוֹ: בּוֹדָאי אֶתָּה הֵייתָ מִפְּסִיק בֵּין מַיִם אַחֲרוֹנִים לְבִרְכַּת הַמְּזוֹן, אָמַר לוֹ: כֵּן הוּא, שְׂרָגִיל הִיָּה לְלַמֵּד פֶּרֶק מִשְׁנֵיּוֹת בֵּין הַנְּטִילָה לְבִרְכַּת הַמְּזוֹן, וְהָיִי סְבִירָא לִיה [פְּרוּשׁ: וְהוּא הִיָּה סוֹבֵר], דְּדַבְרֵי תוֹרָה צָרָךְ סְעוּדָה הוּא, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה (אָבוֹת פֶּרֶק ג מִשְׁנָה ג): "כָּל שֶׁלָּחַן שָׂאִין אוֹמְרִים עָלָיו דְּבַרֵי תוֹרָה - כְּאֵלוֹ אֲכָלוּ מִזְבַּחֵי מֵתִים".

סדר הלימוד ליום ו אב [יום 301 בשנה]

"תַּכְּף" אוֹתִיּוֹת "כְּתָף"

אָמַר לִיה הָאֲרָ"י ז"ל: לְכֵן בָּא אֵלֶיךָ הַפֶּאֵב דּוֹקָא בְּכְתָף, שְׁעֵבְרַת עַל דְּבַרֵי חֲכָמִים שְׂאֲמָרוֹ: תַּכְּף לְנְטִילַת יָדַיִם - בְּרִכָּה, וְ"תַכְּף" הוּא אוֹתִיּוֹת "כְּתָף". וְנִתֵּן הָאֲרָ"י ז"ל עֲצָה לְהַחְסִיד, שְׂיִקְבֵּל עָלָיו שְׁלֵא לְהַפְּסִיק בְּנְטִילָה - אֲזִי יִרְפָּא מֵהַחֲלִי. עַד כָּאן.

הַמְּבַרֵךְ בְּרַפְתַּת הַמְּזוֹן וְאוֹמֵר שִׁירַת הַיָּם בְּכּוֹנֵה, יִזְכֶּה לְרֵאוֹת פְּנֵי מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ

ח. הָרִי לָךְ, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְכָל מַעֲשָׂיו הוּא בְּחֻשְׁבוֹן, בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל, וְהוּא הַדְּבָר שְׂזַכְּרֵנוּ: כָּל מִי שְׁלֵא בְּרוּךְ בְּרַפְתַּת הַמְּזוֹן בְּכּוֹנֵה, הָרִי דֵר סְטָרָא אַחֲרָא עַל שְׁלָחְנוּ, וְכָל מִי שְׂמִבְרָךְ בְּכּוֹנֵה, יִזְכֶּה לְשִׁמְעַת בְּרַפְתַּת הַמְּזוֹן לְעֵתִיד לְבוֹא מִפִּי דְּוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, כְּשִׁיעֲשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָרִיסְטוֹן

[פרוש: סעודה] לצדיקים לעתיד לבוא (עין פסחים קיט עמוד ב), פי אין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר שום בריה, אפלו שכר שיחה נאה (מסכת נזיר דף כג עמוד ב), וכן מצינו בזהר פרשת תרומה (דף קלב עמוד א): ויבכל מי שאומר שירת הים בכונה, זוכה לראות פני מלך המשיח מעטר בהאי כתרא דאתעטר הקדוש ברוך הוא בשעה שעברו ישראל את הים וזכו לשבחא ההיא שירה תמן.

ז. ייזויהא רעוא קמיה קדשא בריך הוא, דבגין שירתא קדישא דאמרי ישראל בהני שני ימים סיומא דפסח, נזכה לראות פני מלכנו מעטר בכתרא האמור לעיל, ונזכה לשורר ההוא שירתא בעדת צדיקים במהרה בימינו אמן, מורי ורבי מורנו הרב רבי יוסף זכרוננו לברכה (יסוד יוסף פרק פ"ז).

סדר הלימוד ליום ז אב [יום 302 בשנה]

פ"ח

א. "החדש הזה הוא לכם" (שמות יב ב) - "לכם" הוא אותיות "מלך", לרמז שהחדש ניסן הוא מלך וראש

רכב) פרוש הזהר בלשון קדש:

כל מי שאומר שירת הים בכונה, זוכה לראות פני מלך המשיח מעטר באותו היתר שנתעטר הקדוש ברוך הוא בשעה שעברו ישראל את הים וזכו לשבח את השירה הזאת שם.

רכג) פרוש בלשון קדש:

ויהי רצון לפני הקדוש ברוך הוא, שבזכות השירה הקדושה שאמרו ישראל באלו שני הימים בסיום של חג הפסח, נזכה לראות פני מלכנו

לְכָל הַחֲדָשִׁים. וַיֵּשׁ לַתָּן טַעַם, כִּי י"ב צְרוּפֵי הַיּוֹי"ה הֵן, וְעַל כָּל חֲדָשׁ מֵאִיר נִיצוֹץ צְרוּף הַיּוֹי"ה, וְעַל חֲדָשׁ נִסָּן מֵאִיר שֵׁם הַיּוֹי"ה כְּפִשׁוּטוֹ וְכִכְתָּבוֹ: יְהו"ה. וְכִשְׁמַתְחֵלָה לְצְרוּפָיו, הוּא מוֹרָה עַל קִצָּת מְנִיעַת רַחֲמִים גְּמוּרִים, מֵה שְׂאִין כֵּן שֵׁם יְהו"ה בִּישָׁר וְכִסְדָּר, אֲזוּ הוּא מוֹרָה עַל רַחֲמִים גְּמוּרִים. וּבִשְׂבִיל כֵּן הַנְּשָׁמוֹת הַקְּדוּשׁוֹת מִתְּפַלְלוֹת בְּחֲדָשׁ נִסָּן עַל הַחַיִּים, כְּדֵי שֶׁהַשֵּׁם הַיּוֹי"ה יִהְיֶה מֵאִיר עַל יִשְׂרָאֵל בְּהַשְׁקָפָה שֶׁל רַחֲמִים.

בְּחֲדָשׁ תִּשְׁרֵי מִתְּפַלְלִים עֲבוּר הַנְּשָׁמוֹת, הוֹלְכִים לַקְּבָרִים וְנוֹתְנִים צְדָקָה עֲבוּרָם וְעֲבוּר הַחַיִּים

ב. וְכֵן בְּחֲדָשׁ תִּשְׁרֵי מִתְּפַלְלִים הַמֵּתִים עַל הַחַיִּים, אֲף עַל פִּי שְׂאֵז מֵאִיר שֵׁם אֶחָד מִי"ב צְרוּפִים עַל חֲדָשׁ תִּשְׁרֵי, שְׂאִינוֹ מְעוֹרֵר רַחֲמִים גְּמוּרִים, מְכַל מְקוֹם עַל יְדֵי קוֹל הַשׁוֹפָר מְעוֹרֵר רַחֲמִים, וּבִמְה שְׂאֵנו מְבָרְכִים וְאוֹמְרִים (מוֹסֵף לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה): "בְּרוּךְ אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ קוֹל תְּרוּעַת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים". וּבְאֶשֶׁר כִּי מְדָה בְּמְדָה לֹא בְטִלָּה לְעוֹלָם - מְטַל עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת חֲטִיבָה מוֹל חֲטִיבָה לְהַתְּפַלֵּל גַּם כֵּן עַל הַנְּשָׁמוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, כְּמוֹ כֵּן הַנְּשָׁמוֹת מִתְּפַלְלוֹת עָלֵינוּ. וְהִנֵּה בְּחֲדָשׁ תִּשְׁרֵי חַיִּיב זֶה מְטַל עָלֵינוּ, שְׂאֵנו הוֹלְכִים בְּכָל עָרֵב רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְעָרֵב יוֹם הַכְּפוּרִים עַל הַקְּבָרִים לְהַתְּפַלֵּל וְנוֹתְנִין צְדָקָה עֲבוּר הַחַיִּים וְעֲבוּר שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם. אֲכֵן בְּחֲדָשׁ נִסָּן, בְּעֲבוּר הַיּוֹי"ה מֵאִיר בְּחֲדָשׁ נִסָּן בְּרַחֲמִים גְּמוּרִים,

---

מְעַט בְּכֶתֶר הָאֵמוּר לְעִיל, וְנִזְכָּה לְשׁוֹרֵר אֶת הַשִּׁירָה הַהִיא בְּעֵדַת צְדִיקִים בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ, אָמֵן.

על פן אסור בניסן להתענות, אבל אין המנהג בניסן לילך על בית החיים להתפלל על הקברים ולומר תחנונים כמו בשאר ימים, כדי שיהיה החדש ניסן כלו קדש.

בי"ב ימים ראשונים של חדש ניסן, אומרים בכל יום פְּרַשְׁת נְשִׂיאָא אַחַד מִי"ב נְשִׂיאִים שֶׁל חֲנֻכַּת הַמְּזֻבָּח

ג. וּבִזְהָ נַעֲשִׂים חֲטִיבָה מוֹל חֲטִיבָה לְנִשְׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים הַנִּזְכָּרִים, עַל כֵּן נִכּוֹן מְאֹד לְקַיֵּם דְּבָרֵי פֶה קְדוֹשׁ, מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי יִשְׁעִיָּהוּ סַג"ל, בְּעַל סֵפֶר "שְׁנֵי לִוְחֹת הַבְּרִית" (חֶלֶק ב רִישׁ מִסְכַּת פְּסָחִים) לְקֵרוֹת מִיּוֹם רֵאשׁ חֲדָשׁ נִיֶּסָן דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ נְשִׂיאָא אַחַד מִי"ב נְשִׂיאִים שֶׁל חֲנֻכַּת הַמְּזֻבָּח, הַפְּתוּכָה בְּפְרֻשַׁת נְשִׂיאָא, וְאַחַר שִׁיקְרָא בְּכָל יוֹם נְשִׂיאָא שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם יֹאמֵר תְּפִלָּה קְצָרָה, "יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתֹּאִיר הַיּוֹם בְּחֻסְדֶּךָ הַגָּדוֹל עַל נַשְׁמֹתֵינוּ קְדִישֵׁינוּ, דְּמַתְּחֵדְשֵׁינוּ בְּצַפְרִים וּמְצַפְצְפִין בְּשִׁבְחֵינוּ וּמְצַלֵּאֵינוּ עַל עַמָּא קְדִישָׁא יִשְׂרָאֵל, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, תַּכְנִים וְתַעֲיֵל הַנֶּהָדָה צַפְרִים קְדִישֵׁינוּ, לְאַתֵּר קְדִישָׁא, דְּאַתְמַר עֲלֵיהּ: עֵין לֹא רְאַתָּה אֱלֹהִים וּזְלַתָּה, יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, ה' אֱלֹהֵי וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁבָּאֵם אֲנִי עֹבְדֶךָ מִשְׁבֵּט (פְּלוּנֵי) שֶׁקְרָאתִי בְּתוֹרָתְךָ פְּרָשָׁה שֶׁל הַנְּשִׂיאָא הַיּוֹם, אֲנִי יְאִירוֹ נָא עָלַי כָּל נִיצוּצֵינוּ קְדִישֵׁינוּ וְכָל הָאוֹרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַכּוֹלֵלוֹת בְּקַדְשֶׁתָּהּ זֶה הַשְּׁבֵט, וְאַתְּהִי מְלַבֵּשׁ בְּקַדְשֶׁתָּהּ זֶה הַשְּׁבֵט לְחִבּוּן וְלְהַשְׁבִּיל בְּתוֹרָתְךָ וּבִירְאָתְךָ לְעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ כָּל יְמֵי חַיֵּי, אֲנִי וְרַעֲי וְרַעֲי וְרַעֲי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם". וְכֵה יֹאמֵר דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְהוּא מְנַהֵג בְּשֵׁר וְיִשָּׁר, וְנִכּוֹן הוּא.

סדר הלימוד ליום ח אב [יום 303 בשנה]

יתן צדקה קדם קריאת הנשיא

ובְהִיּוֹת כִּי הִצְדָּקָה הִיא תְּבָלִין לְכָל הַתְּפִלוֹת, כְּמוֹ שֶׁהַתְּבָלִין הוּא טוֹב לְכָל מְאֹכֵל לְהַמְתִּיק אֶת הַמְּאֹכֵל, כִּן הִצְדָּקָה הוּא טוֹב קִדְּם הַתְּפִלָּה שְׂאָדָם מִתְּפִלָּה עַל נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת כְּאֲמֹר. וּבִלְבָד שְׂיִתֵּן אָדָם הִצְדָּקָה עִבּוֹר הַנְּשָׁמוֹת, עַל כֵּן קִדְּם שְׂיִתְחִיל לְקִרְוֹת פְּרִשֶׁת הַנְּשִׂיא שְׂבָכֵל יוֹם וַיּוֹם מִן רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִסָּן וְאֵילָף עַד יוֹם י"ב בְּנִסָּן - יִתֵּן אוֹ יִדַּר אֵיזָה דְּבָר כְּפִי הַשְּׁגָת יְדוֹ לְצִדְקָה, וּבִצְדָּקָה זֶה הוּא מְזַכֶּה כָּל אוֹתוֹ הַשְּׂבִיט.

וְעוֹד יֵשׁ לִתֵּן טַעַם לְשִׁבַּח עַל מֵה שֶׁכָּתַבְתִּי, שֶׁמִּתְּפִלָּלִין הַנְּשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת בְּחֹדֶשׁ נִסָּן דְּוָקָא עַל חֵי בְּנֵי אָדָם, כִּי יְדוּעַ מֵה שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת ל"ג עמוד א, פְּסָחִים קִיב עמוד ב): מְרַחֵיקִין מִן שׁוֹר שְׁחוֹר בְּחֹדֶשׁ נִסָּן, מְטַעַם שֶׁהַשְּׁטֵן מְרַקֵּד בֵּין קַרְנָיו, וְהַעֲנִיֵן הוּא כָּתַב הָרַב הָאֲר"י ז"ל (שַׁעַר הַגְּלוּלִים הַקְּדָמָה כ"ב דף כ"ב, סֵפֶר הַלְּקוּטִים פְּרִשֶׁת בְּחֻקֵּי): "כִּי בֵימֵי נִסָּן מִתְחִילִין הַדְּשָׁאִים לְהַצְמִיחַ וּלְפָרַח בְּאֶרֶץ, שְׂיֻכַּל הַשׁוֹר לְאָכֵל מִמֶּנּוּ".

סדר הלימוד ליום ט אב [יום 304 בשנה]

על ידי אכילת בשר או עשבים בכשרות, מתקנים הנשמה שמגלגלת בהם

ובְהִיּוֹם, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַפִּים, רַב הָעוֹלָם נִכְשָׁלִים בְּחֻטָּאִים וּבְפְשָׁעִים: קִצְתָם נִכְשָׁלִין בְּדַבְרָם דְּבָרֵי לְשׁוֹן הָרַע וְלִיצְנוּת, וּקִצְתָם - בְּמַחְשְׁבוֹת רָעוֹת,

וּקְצַתֶם חוּטָאִים בְּגוּפֶנָּךְ. וְהִנֵּה יֵשׁ ג' מִיַּי עוֹנוֹת: עוֹן, פֶּשַׁע, חֲטָאָה. וּבְכֹל יוֹם, חֲדָשִׁים לְבַקְרִים, מִתְחַדְּשִׁים לְחֻבָּה, וְהָעוֹנוֹת מְכַרְעִין הַזְכִּיּוֹת, וּבַעֲבוּר כֵּן הַנְּשָׁמוֹת הַיּוֹצְאִים מִן בְּנֵי אָדָם בְּמוֹתָם, נִדְחִים הֵן מִחוּץ לְפְרָגוּדָא קַדִּישָׁא [פְּרוּשׁ: לְפָרוּכַת הַקֹּדֶשׁ הַמְבַדֵּלַת בֵּין מְקוֹם הַשְּׂכִינָה] וְיִוְרְדִים מִטָּה וּסְגוּרִים בְּקַרְקַע הָעוֹלָם, וְכֹאֲשֶׁר הַדְּשָׁאִים וְהַעֲשָׂבִים מִתְחִילִין לְצֵאת מִן הָאָרֶץ, אִזּוּ נִשְׁמוֹת הַרְשָׁעִים מִתְדַבְּקִין בְּהַעֲשָׂבִים כְּדֵי שְׂיֵאכְלוּם בְּעֵלֵי חַיִּים, וְאַחַר כֵּן כְּשִׂיאֲכֹל הָאָדָם אֶת הַבָּשָׂר אוֹ אֶת הַעֲשָׂבִים, אִם הוּא כָּשֶׁר, עַל יְדוֹ הוּא מִתְקַן אוֹתָהּ הַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא מְגַלְגֶּלֶת בְּעֵשֶׂב אוֹ בְּבָשָׂר וּמְקַרְבֵּין אֶת הַנְּשָׁמָה לַקֹּדֶשׁ עַל יְדֵי בְרָכָה, וְאִזּוּ הַנְּשָׁמוֹת הַנִּדְחָיִן יּוֹצְאִין מֵאֶפְלָה לְאוֹר גְּדוֹל.

וְהִנֵּה טְבַע הַשּׁוֹר, שֶׁהוּא אוֹכֵל דְּשָׁאִים הַרְבֵּה, וְאִזּוּ מִתְכַנְּשִׁין בְּקִרְבוֹ אֵלֵינוּ הַנְּשָׁמוֹת הַדְּחוּיִין, וּבְזִמְנֵי הַיּוֹתָם מְסַגְּרִים בְּאָרֶץ נְתוּסָף בְּשׁוֹר עֲנוּת וּגְבוּרָה שֶׁל הַסְּטָרָא אַחֲרָא, וְאִזּוּ הוּא מוֹעֵד לְהַזִּיק, וּבַפְּרָט שׁוֹר שְׁחוֹר, כִּינּוּן שֶׁהַשְּׁחֵרוֹת מוֹרָה בְּלֹאוֹ הֵכִי עַל הַהֶזֶק.

וּלְבָן נֶכּוֹן הוּא לְהַתְּפַלֵּל עַל אוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת הַנִּדְחוֹת, וּבַפְּרָט עַל אוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת שֶׁמִּתְדַבְּקִין בְּעֲשָׂבִים, שְׂאִין עוֹלִין מֵהֶרָה לְמְקוֹם הָרְאוּי לְמַצָּא לָהֶם מְנוּחָה נְכוֹנָה.

וּלְבָן צְרִיף הָאָדָם לְהַתְּפַלֵּל בְּכֹל חֲדָשׁ נִיסָן בְּאֶמְרוֹ (שְׁחִרִית בְּרַכַּת יוֹצֵר): "הַמְּאִיר לְאָרֶץ וּלְדָרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים", יְהַרְהַר, שְׂאִיר עָלֵיהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַחֲמִים לְהַעֲלוֹתָם עִם הַנְּשָׁמוֹת הַנִּדְחָיִם, הַנִּרְמָזִים בְּתַבַּת "אוֹר",

כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַב הָאָר"י ז"ל (לקוטי תורה בראשית דף ו, ספר
הלקוטים בראשית דף א) בַּפְּסוּק (בראשית א ג): "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי אוֹר".

וְהֵנָּה לֹא בַחֲנֻם הַשֵּׁטֶן מְרַקֵּד בֵּין קַרְנָיו שֶׁל הַשּׁוֹר, כִּי
עָקַר גְּאֹת הַשּׁוֹר הוּא בְּקַרְנָיו, כְּמוֹ הַתְּרַנְגּוֹל
שִׁישׁ לוֹ גְּאוֹה בְּכַרְבְּלָתוֹ, וְלִכְן מֵצֵא הַשֵּׁטֶן שֵׁם מְקוֹם
לְחֻנֵּיתוֹ, מְקוֹם הַגְּאוֹה. וְזֶהוּ תוֹכַחַת מַגְלָה עַל כָּל בְּעָלֵי
גְּאוֹה, הַמְתַּגָּאִים בְּשִׁבִיל עֶשְׂרָם אוֹ בְּשִׁבִיל חֻכְמָתָם אוֹ
בְּשִׁבִיל יְחוּסָם אוֹ בְּשִׁבִיל לְמוּדָם, יְהִי מֵה שִׁיְהִיָּה, אִף
אִם הֵם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, מְכַל מְקוֹם אִם יֵשׁ בָּהֶם מִדַּת
הַגְּאוֹה, אֲזִי הֵם מְרַכְּבָה לְסִטְרָא אַחְרָא. וְזֶהוּ הָאוֹת מֵה
שֶׁנִּזְכָּר, שֶׁהַשֵּׁטֶן מְרַקֵּד בֵּין קַרְנָיו שֶׁל שׁוֹר שְׁחוֹר, שֶׁשֵּׁם
מְקוֹם הַגְּאוֹה.

וְלִפִּי זֶה נִרְאֶה לִי שֶׁמִּפְנֵי כֶּף אֵיתָא בְּפָרֵק שִׁירָה (פָּרֵק
חֲמִישִׁי), שֶׁהַשּׁוֹר אוֹמֵר שִׁירָה בְּכָל יוֹם (שְׁמוֹת טו א):
"אֲשִׁירָה לָהּ כִּי גָאָה גָאָה" וְגו', רוּצָה לוֹמַר, שֶׁהוּא מוֹדֶה
וּמְשַׁבַּח לָהּ, כִּי לוֹ נָאָה הַגְּאוֹה וְהַגְּדִלָּה, וְלֹא - לְבִנֵי אָדָם,
וְכִמוֹ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב (תְּהִלִּים צג א): "ה' מִלֶּךְ גְּאוֹת לְבִישׁ".

סדר הלימוד ליום י' אב [יום 305 בשנה]

ד. וּבַהֲיוֹת שֶׁכָּל הַחֲדָשׁ נִסָּן הוּא יְמֵי רְצוֹן, עַל כֵּן
מְקַדְמִין הַנְּשֻׁמוֹת הַקְּדוּשׁוֹת לְהַתְּפַלֵּל בְּעֵדְנּוֹ, כְּמוֹ
שֶׁאָמַר הַכְּתוּב (שֵׁם טז ג): "לְקַדְוִשִׁים אֲשֶׁר בְּאַרְץ הַמָּה
וְאֲדִירֵי כָל חִפְצֵי בָם", וְתַמִּיד הַנְּשֻׁמוֹת מְצִטְעָרִים בְּצָרוֹת
בְּנֵי אָדָם, וְכִשְׂאִיזָה גְזֵרָה נִגְזְרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזִי הֵן

מקדימין לתפלה, אך שאין להם רשות לגלות ולהגיד בפרוש לבני אדם, רק לפעמים באים בחלום ולהגיד ברמז וכיוצא בו.

מעשה מרבנו יחיאל אבי הרא"ש ז"ל

ובכח שִׁמְצִינוּ (שְׁלֵשֶׁת הַקְּבֵלָה עֲמוּד קֶלֶט) בְּרַבְּנוּ יַחֲיָאֵל, אָבִיו שֶׁל רַבֵּינוּ אֲשֶׁר ז"ל, שֶׁהָיָה לוֹ חֵבֶר בְּעִירוֹ, וְהָיָה גַם כֵּן חֶסֶד גָּדוֹל, וְהָיוּ אוֹהֲבִים מְאֹד זֶה לָזֶה, וְהָיוּ זִקְנִים וְאִנְשֵׁי מַעֲשֵׂה מַפְלְגִים בַּתּוֹרָה וּבַחֲסִידוֹת, וְנִשְׁבְּעוּ יַחַד, שֶׁהָרֵאוּ שׁוֹן שְׂבִינֵיהֶם שְׂמִימֹת תַּחֲלָה, יָבֹא בַּחֲלוּם לַחֲבֵרוֹ לְהַגִּיד לוֹ דְרָכֵי מִיתָה וְהַלּוּךְ הַנְּשָׁמָה.

ה. וְהָיָה הַיּוֹם, נִפְטָר חֲבֵרוֹ שֶׁל רַבֵּינוּ יַחֲיָאֵל, וּבְהִיוֹתָם בְּבֵית הַחַיִּים, קָדָם הַקְּבוּרָה, עָמַד רַבֵּינוּ יַחֲיָאֵל וְאָמַר אֶל הַקְּהָל: שְׂמְעוּ רַבּוֹתַי, כִּי כֹךְ וְכֹךְ נִשְׁבְּעֵנוּ יַחַד אֲנִי וְחֲבֵרֵי הַמָּטָל עֲכָשׁוּ לְפָנַי מֵת, וְלָכֵן אֲנִי מְזַכֵּיר לוֹ בְּפָנֵיכֶם שְׂיָקִים אֶת שְׁבוּעָתוֹ, וְאִזּוֹ רְאוּ כָּל הָאֲנָשִׁים שְׂאוֹנוֹ שֶׁל הַמֵּת הָיָה מְזַדְעָזַע מְעַט, וַיִּפְתְּחוּ אֶת אַרְוֹנוֹ, כִּי סְבוּרִין הָיוּ שֶׁהַחַיָּה הַמֵּת הַנִּזְכָּר לְעֵיל, וְאִזּוֹ רְאוּ רַק עֲפַעְפִּיּוֹ מִתְנוּדָדִים. וְאָמְרוּ כָּלָם פֶּה אַחַד, שְׁזֵה הוּא סִימָן בְּקָרִיצַת עֵינָיו שְׂאִין יָכוֹל לְהַגִּיד לוֹ מְאוּמָה, וְאִף עַל פִּי כֵן לְאַחַר ל' יוֹם בְּאֵת הַחֲסִיד הַמֵּת וְנִרְאָה לוֹ בַּחֲלוּם לְהִרְבּוֹ רַבֵּינוּ יַחֲיָאֵל, וּבְקִשׁ מִמֶּנּוּ שְׂיִמְחַל לוֹ עַל שְׁבוּעָתוֹ, כִּי אֵין לוֹ רְשׁוֹת לְהַגִּיד מְאוּמָה, עַד כָּאֵן הַמַּעֲשֵׂה.

בַּחֲדָשׁ נִיסָן צְרִיכִין לְהַתְעוֹרֵר כְּמוֹ בַּחֲדָשׁ תְּשֵׁרֵי וְלְהַשְׁמֵר מִכָּל מַדּוֹת רַעוֹת

ו. הַכָּלֵל הָעוֹלָה, כִּי בַּחֲדָשׁ נִיסָן צְרִיכִין אָנוּ לְהַתְעוֹרֵר כְּמוֹ בַּחֲדָשׁ תְּשֵׁרֵי, וְעַל כֵּן כְּתִיב (שְׁמוֹת יב כ"א): "מִשְׁכּוֹ וּקְחוּ

לְכֶם צֹאן׃ וְגו', וּדְרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (מְכִילֵתָא פְרָשַׁת בֵּא יֵא עַד): מִשְׁכּוֹ יְדִיכֶם מֵעֲבוּדָה זָרָה וּמִשְׁאָר מִדּוֹת הָרַעוֹת שֶׁהֵן דּוּמִין לְעֲבוּדָה זָרָה, וְאֵלוֹ הֵן: מִדַּת הַגְּאוּנָה וְגִסּוֹת רוּחַ, וְהַמַּעֲלִים עֵינָיו מִן הַצְּדָקָה, וְלִשׁוֹן שֶׁקָר - הָעֲבֵרוֹת הָאֵלוֹ הֵן נִחְשָׁבִים כְּאֵלוֹ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה.

על כֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד יוֹדֵעַ מֵרַת נַפְשׁוֹ וּמִדּוֹתָיו הָרַעוֹת, צָרִיךְ לְהִסִּיר הַמְּכַשׁוֹל מֵעֲלָיו קִדְּם בִּיֵּאת חַג הַפֶּסַח, וּכְבָר אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (רֵאשׁ הַשָּׁנָה טו עֲמוּד ב), שֶׁצָּרִיךְ כָּל אָדָם לְטַהֵר עֲצֻמוֹ בְּרִגְלֵי בְּטָהֳרַת הַגּוּף וּבְטָהֳרַת הַנֶּשְׁמָה, וּבְזִכוּת זֶה נִזְכָּה כָּלֵנוּ לְטָהָרָה וּלְבִיֵּאת מְשִׁיחֵנוּ וְאֵלֵיהֶוּ הַנְּבִיא אָמֵן, מוֹרֵי וְרַבֵּי מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי יוֹסֵף ז"ל (יְסוֹד יוֹסֵף פֶּרֶק פ"ג).

סדר הלימוד ליום יא אב [יום 306 בשנה]

פֶּרֶק פ"ט

פְּרָשַׁת עֶקֶב

א. "וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמִּצְוֹת" (שְׁמוֹת יב, יז). רְאוּי לְהִתְבּוֹנֵן, לָמָּה אָמְרָה הַתּוֹרָה בְּמִצְוָה זוֹ לְשׁוֹן שְׁמִירָה, כִּי לְשׁוֹן שְׁמִירָה נוֹפֵל עַל עֲנִיֵן הַצָּרִיךְ שְׁמִירָה מִפְּנֵי לְסֻטִים אוֹ גְּנָבִים.

אָמְנָם דַּע, כִּי בְּהוֹצִיא ה' אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּנִסִּים גְּדוֹלִים וְנִפְלְאוֹת וְהִפִּיל תַּחֲלָה הַשָּׁר שֶׁל מִצְרַיִם עִם שְׂאָר שְׂרֵי הָאֲמוֹת, כְּדִי שֶׁלֹא יוּכְלוּ הַשְּׂרֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם לְקַטְרֵג, וְעַדִּין יֵד שְׂרֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם עוֹמְדִים עָלֵינוּ בְּקַטְרוּגֵיהֶם, וְחוֹרְקִין הָאֲמוֹת שְׁנִיֵּיהֶם עָלֵינוּ, אֲבָל בְּהִגִּיעַ הַחַג הַקָּדוֹשׁ,

הוא חג הפסח, מתנוצצים ומתעוררים עלינו לקטרג ומבקשים לגרם רעה על עמא קדישא [פרוש: עם קדוש].

אכילת מצה מכניעה את הסטרא אחרא והמקטרגים

ב. אבל הקדוש ברוך הוא צוה לנו באזהרת אכילת מצה, והמצוה ההיא מכרעת הסטרא אחרא והמקטרגים שלא יוכלו לקטרג עלינו, דמיון מזוזה שבבית ושם שד"י כתוב עליו מבחוץ, והואיל והדבר כן, צריכה עסה של המצות שמירה גדולה מפני סטרא אחרא, שלא יהיה להחיצונים שום דבקות, חס ושלום, וכל מקום שנאמר בתורה "חמץ" - מרמז על סטרא אחרא, והיא דכתיב "מחמצת" - מרמז על נוקבא בישא [פרוש: נקבה רעה] של סטרא אחרא, דהיא לילי"ת הרשעה וסמא"ל.

ולבן צריכין אנו לשמר את המצות משום חמוץ, ונופל על זה לשון שמירה: "ושמרתם את המצות", כמו שהכרח אדם לשמר עצמו מפני הגזלנים וחמסנים, הבאים אליו להרגו ולקחת את נפשו וכל אשר לו, כי היא קלפה תקיפא [פרוש: קלפה חזקה], זה הוא סוד חמץ ומחמצת, ועל האי קלפה נאמר (תפלת ראש השנה): "וכל הרשעה כלה כעשן תכלה" וכו'. וחלילה להיות להם דבקות בקדשה העליונה אפלו כמלא נימא, כמו שאמר הכתוב (דברים יג יח): "ולא ידבק בידך מאומה מן החרם", ולכן אסור חמץ הוא במשהו.

ג. ונכון ללמד את ישראל בהיותן מגעילין ומלבנין את הכלים מפני החמץ, שיכוננו, שכמו כן יבער הקדוש ברוך הוא היצר הרע והרשעה, שהיא הלילי"ת, מן

הָאָרֶץ, וּבְטוּחִים אָנוּ בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲבִיר
גְּלוּלִים מֵהָאָרֶץ.

סדר הלימוד ליום יב אב [יום 307 בשנה]

כְּמוֹ שְׂמֹגְרָדִים הַשְּׁלַחְנוֹת וְהַכְּתָלִים מִחֲשַׁשׁ חֲמוּץ, כֵּן יִגְרַד הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת הַנְּגָעִים הַבָּאִים מִסְטֵרָא אַחְרָא, וְנִזְכָּה לְגֵאלָהּ שְׁלֵמָה
וּמִנְהַגְזָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה הִיא, לְגַרֵר שְׁלַחְנוֹת וְסַפְסָלִים
וּכְתָלִים מִפְּנֵי חֲשַׁשׁ חֲמוּץ, וְהִ' יִתְבָּרֵךְ - עֵינָיו
פְּקוּחוֹת עַל כָּל מַעֲשֵׂה בְנֵי יִשְׂרָאֵל, עֲדַת סִגְלָתוֹ, קְדוּשֵׁים
בְּנֵי קְדוּשִׁים, אֲשֶׁר כָּל טְרַחְתָּם הוּא לְבַעוֹר חֲמִץ כָּל יְמֵי
חֹדֶשׁ נִסָּן, וּכְמוֹ כֵּן יִגְרַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל
הַנְּגָעִים הַבָּאִים מִסְטֵרָא אַחְרָא וּמִקְטְרוּגָם, וּמִכַּח זֶה אָנוּ
סוֹבְלִים גְּלוּת הַמֵּר הַזֶּה, וּבִהְיוֹת כִּי כָל עַנְיָנֵי טְרַח שֶׁל חַג
הַמִּצּוֹת הַקְּדוּשׁ הוּא בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה, וְלִכֵּן צְרִיכִין
יִשְׂרָאֵל לִשְׁמֹר עֲצָמָן מִלֵּב רַגֵּז, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֵא יִהְיֶה רִיב
וּמִצָּה וּמִחֻלְקַת בֵּינֵיהֶם.

יְדַדְקַ שֶׁהַמְּעוֹת שֶׁקוֹנָה בָּהֶם צְרִכֵי הַחַג, לֹא יִהְיֶה בָּהֶם חֲשַׁשׁ גְּזֵל
אוֹ אִסוּר אַחֵר

ד. וְכָל מֵה שִׁיקְנָה לְצַרְךָ בֵּיתוֹ, יֹאמֵר בְּפִיו, שְׂאֲנִי קוֹנָה
זֹאת לְצַרְךָ הַחַג הַקְּדוּשׁ הַזֶּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׂצָרֶיךָ הָאֲדָם
לְהַזְהֵר שְׁלֵא יִהְיֶה בְּמַעוֹתָיו מֵה שִׁיקְנָה לְצַרְךָ הַחַג הַקְּדוּשׁ
שׁוּם גְּזֵל אוֹ פְּרוּטָה מְשֻׁאָר אִסוּרִים, כִּי אִם לָאוּ נוֹתֵן כַּח
לְסֵטְרָא אַחְרָא, שִׁיְהִיָּה לָהֶם חֵלֶק בְּקִדְשָׁהּ, וְקִימָא לָן
(פְּסָחִים ל עֲמוּד א) דְּחִמְץ אוֹסֵר בְּמִשְׁהוּ.

וּבִהְיוֹת הָעֵת לִילֵךְ אֶל הַמַּיִם לְשֹׂאב מַיִם שֶׁל מִצָּה אוֹ
מַיִם שֶׁל מִצָּוָה - אֶף שֶׁהוּא רַב וּפְרָנָס וְנִגְיֵד

בְּיִשְׂרָאֵל, לֹא יִקְפִיד עַל כְּבוֹדוֹ מִלְּמַנַּע לַיְלָךְ בְּעֲצָמוֹ לְשֹׂאב
 מִי מְצָה, וּמְכַל שְׂכָן מִים שֶׁל מְצָנָה. וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 יִזְדָּרוּ בְּשִׂמְחָה שֶׁל מְצָנָה, שְׂיִזְכְּהוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּחַיִּים לְשֹׂאֵיבַת מִים שֶׁל מְצָה וּמְצָנָה לְשָׁנָה הַבָּאָה
 וְלְשֹׂאב מִים בְּשָׁשׁוֹן מִמַּעֲיָנֵי הַיְשׁוּעָה, כְּשֶׁנִּזְכָּה לְרֵאוֹת
 בְּעֵינֵינוּ מִים חַיִּים מִבְּאֵרָה שֶׁל מְרִים הַנְּבִיאָה, וַיִּבְחַר כָּלִים
 נְקִיִּים, שֶׁלֹּא יֵהָא בָּהֶם שׁוֹם לְכָלוּף, לְשֹׂאב בָּהֶם מִי מְצָנָה,
 וַיִּקַּח שְׁנֵי כָלִים לְב' לִילוֹת לְכָל לַיְלָה כָּלִי מִיַּחַד, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּהֱגָה הַחֲסִיד מִהַר"ל ז"ל (מְנַהֲגֵי מִהַר"ל פֶּסַח הַלְכוֹת מִים דְּמִצּוֹת).

וְגַם רְאִיתִי נוֹהֲגִין לְהַרְבֵּה גְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהֵיוּ שׁוֹאֲבִים
 מִים הָיוּ לוֹקְחִים כָּלִי קָטָן, וְהָיוּ סוֹפְרִים בְּכָל פַּעַם
 שְׂיִשְׁפֹּף הַמַּיִם: א' ב' ג' ד' ה' ו' - עַד שֶׁהָיוּ סוֹפְרִים כָּל
 כ"ב אוֹתִיּוֹת שְׁבַתוֹרָה, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת אוֹתִיּוֹת שֶׁל
 הַתּוֹרָה אֶל תּוֹךְ הַמַּיִם. וְכֵן יַעֲשֶׂה לְתוֹךְ כָּלִי שְׁנֵי שָׁל מִי
 מְצָנָה הַשִּׁיךְ לַיְלִיל הַשְּׁנִי.

סדר הלימוד ליום יג אב [יום 308 בשנה]

להעמיד מים שלנו במקום נקי שאין שם לכלוף

וְאִם הוּא אֵישׁ זָקֵן אוֹ שְׂיִשׁ לוֹ אֵיזָה חֲלִי וְאֵינוּ יְכוּל לַיְלָךְ
 בְּעֲצָמוֹ לְשֹׂאב מִים, אֲזִי יִמְתִּין וַיִּשְׁמַר עַל פֶּתַח
 בֵּיתוֹ, וּכְשֶׁרוֹאֶה שֶׁנוֹשְׂאִין מִים שֶׁל מִי מִצּוֹת - יְרוּץ
 לְקַרְאֲתָם וַיִּקְחֵם וַיִּשְׂאֵם לְבֵיתוֹ.

וְכֵן נִהְגוּ הַרְבֵּה גְאוּנִים, כְּשֶׁהָיוּ רוֹאִים שְׂמִבִּיאִים לְבֵיתָם
 מִים שֶׁל מְצָנָה, הָיוּ רְצִים לְקַרְאֵת הַמַּיִם הַקְּדוֹשִׁים
 וְהָיוּ נוֹשְׂאִים עַל כַּתְּפֵיהֶם וְהַכְּנִיסוּ לְבֵיתָם, וְהָיוּ נִזְהָרִין

לְהַעֲמִיד הַמַּיִם בַּמָּקוֹם נָקִי, שְׁאִין שָׁם לְכַלּוֹף וְסִרְחוֹן,
וְטוֹב מְאֹד שְׁלֹא תִגַּע בַּמַּיִם אֲשֶׁה נִדְּהָ, וַיְהִיו הַמַּיִם מְכֻסָּים
בַּמְטַפַּחַת נִקְיָה, בְּלִתֵּי שׁוֹם לְכַלּוֹף כִּי הַגְּלוּי הוּא אָסוּר
מִצַּד הַנֶּחֱ"שׁ וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא.

שְׁלֹא לְדַבֵּר אִזּוֹ עִם בְּנֵי אָדָם אֲלֵא בַלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

ה. וּכְשֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְשֹׂאב מַיִם לְמִצְוָה, וְכֵן בַּחֲזָרְתּוֹ עִם
הַמַּיִם שְׂאוּבִים, לֹא יְדַבֵּר עִם שׁוֹם אָדָם כִּי אִם בַּלְשׁוֹן
הַקֹּדֶשׁ, כִּי עֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ עָלָיו בְּפִתְחֵי יִשְׂרָאֵל. וְקִדְּם שְׂיִשְׂאֵב
מַיִם, יִרְחֹץ יָדָיו תַּחֲלָה, וְאַחֲרַי כֶּף יְבָרֵךְ עַל בְּדִיקַת חֲמִץ.

וּכְבֻּלָּהּ הִיא בְּיַדֵּי מִן רִבּוּתִי, שֶׁהִיוּ מִצְוִיִּם לְהַנִּיחַ חֲמִץ
בַּעֲשָׂרָה מְקוֹמוֹת, נֶגֶד עֶשֶׂר מְכוֹת שֶׁהִבִּיא
הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְוִיִּם, וְכִנְגֵד עֲשָׂרָה דִּינִים
שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא יִהְיֶה עֲתִיד לְבַעַ"ר וּלְנַעַ"ר וּלְכַרוֹת
וּלְהַמַּ"ם, לְהַרְוֹס וּלְעַקוֹר וּלְנַתּוֹץ וּלְנַתּוֹשׁ וּלְכַלּוֹת
וּלְקַעַקַ"ע בִּיצְתָם שֶׁל מִצְרֵי יִשְׂרָאֵל.

אַרְצֵי יִשְׂרָאֵל מְקֻדָּשֶׁת בְּעֶשֶׂר קִדְשוֹת

ו. וְכִנְגֵד זֶה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא מְקֻדָּשׁ אֶת אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל בְּעֶשֶׂר קִדְשוֹת, כְּדֹאִיתָא בְּפִרְקֵי קַמָּא דְּמַסְכַּת
כְּלִים (מִשְׁנָה ו'), וְצָרִיךְ שְׂיִבְדֹק בְּעִיּוֹן רַב, וְלֹא בְּדֶרֶךְ עֲרָא,
וְכִמּוֹ שְׁחוּפֵשׁ וְגוֹרֵר חֲמִץ מִחוּרִים וְסִדְקִים עַל יְדֵי אוֹר הַנֵּר
שֶׁל שְׁעוּה שְׂבִידוֹ, כֵּן הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא יְבַעַר כָּל זִמְמַת
סְטֵרָא אַחֲרָא, אֲשֶׁר עֲתִיד הַסְטֵרָא אַחֲרָא לְהַטְמִין וּלְהַחֲבֵא
מִפְּנֵי אוֹר הַשְּׂכִינָה, אֲשֶׁר יוֹפִיעַ הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְחַפֵּשׁ
יְרוּשָׁלַיִם בְּנֵרוֹת, וְאִזּוֹ יִתְבַטַּל וְיִתְבַעַר הַיִּצָר הָרַע וְכָל

הסֵטְרָא אַחְרָא מִן הָעוֹלָם, וַיִּטְהַר כָּל הָאָרֶץ בְּעֶשֶׂר קִדְשוֹת
הָעֲלִיּוֹנוֹת בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן. מוֹרֵי וְרַבֵּי מוֹרְנוּ הָרַב רַבֵּי
יוֹסֵף זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה (יְסוּד יוֹסֵף פָּרָק פ"ד).

סדר הלימוד ליום יד אב [יום 309 בשנה]

פָּרָק צ'

א. בְּעָרֵב פֶּסַח, שֶׁהוּא י"ד בְּנִיסָן, יִשְׁכֵּים בְּהַשְׁכָּמָה, כְּדֵי
שְׁלֹא יִהְיֶה נִכְשָׁל, חֶס וְשָׁלוֹם, בְּאֲכִילַת חֶמֶץ אַחַר ד'
שְׁעוֹת שֶׁל הַיּוֹם, וְהַתְחַלַּת הַיּוֹם הוּא מַעֲמוּד הַשַּׁחַר,
וְעַמּוּד הַשַּׁחַר הוּא כְּשֶׁהֲרָקִיעַ הַתְּחִיל לְהֵאִיר בְּקוֹ לְבָן מִצַּד
מִזְרָח מְתוּחַ לְאֲרָכוּ בֵּין צְפוֹן לְדָרוֹם וְזֶהוּ עַמּוּד הַשַּׁחַר (כֹּן
הוּא מְבֹאֵר בְּרַמְבַּ"ם (בְּפֵרוֹשׁ הַמְּשָׁנִיּוֹת בְּרִכּוֹת פָּרָק א מִשְׁנָה א) וּבְפֵרוֹשׁ
הָרַב בַּעַל "תּוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב" (ש"ס), וְכֵן עֲקָר).

וְרַבִּים בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים מְקַלִּים מְאֹד, שְׂאוּכְלִין חֶמֶץ
אַחַר ד' שְׁעוֹת, אוֹי וְאָבוֹי עַל חֶטָּא גְּדוֹל כְּזֶה,
שְׂעוּבָרִים עַל דְּבָרֵי חֲכָמִים בְּמִזִּיד, וְהֵם, חֶס וְשָׁלוֹם, בְּכָלֵל
(קִהְלַת י ח): "פּוֹרֵץ גְּדָר יִשְׁכְּנוּ נַחֲשׁ", וּבַחֲנָם מְכַנְיִסִין אֶת
עַצְמָן לְעֵנֶשׂ גְּדוֹל כְּזֶה. וְזֶהוּ בְּדוּק וּמְנִסָּה וְהוּא קִבְּלָהּ
בְּיָדֵי מִן רַבּוֹתֵי, מִי שֶׁמְקַל לְאֲכֹל חֶמֶץ אַחַר ד' שְׁעוֹת, לֹא
יִפְטֹר מִסִּבָּה גְּדוֹלָה בְּאוֹתָהּ שָׁנָה, וְאִם לֹא יַעֲבֹר עָלָיו שׁוֹם
סִבָּה כְּזֶה הַשָּׁנָה, אֲזִי יֵשׁ לוֹ לְדַאֵג יוֹתֵר, שְׁבוּדָאֵי מְאֻסָּפִים
עָלָיו עֲנֻשִׁים קָשִׁים לְהֵאֲבִידוֹ בְּפַעַם אַחַת מִהָעוֹלָם בְּאִיזָה
סִבָּה רָעָה, עַל כֵּן כָּל הָאִישׁ הַיָּרֵא וְחָרָד לְדַבֵּר ה', יִזְהַר
בְּאִסּוּר זֶה, בְּאֲשֶׁר שָׁפָל דְּבָרֵי חֲכָמִים זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה הֵן
כְּגַחְלֵי אֵשׁ.

שלא יחשב האדם אודות הנאות הגוף

ב. וראיתי רבים, אשר הם להוטים אחר גרונם וממלאים כרסם ברבוי מאכלים בשחרית בערב פסח, ואחר כך שותין עד שמשתכרין, בעבור זה, בהגיע הזמן לאפית מצות של מצוה, באים שכורים לעזר לאפית מצוה ואפית המצוה, ואין דעתם מתישבת עליהם לתת לבם אל קדשת המצות, וזולת זה הן נכשלים שמוכרים חמץ לערלים שאינם מוכרים החמץ כראוי, ואין מכירתן שוה כלום, וכל זה הוא בגרם שהם להוטים אחר גרונם ושרירות לבם.

ולכן צריך להיות מנהג ישראל הכשרים, עדת עם קדש, שכל ענינם וכל מעשיהם צריכין להיות בצדק ובהשכל ובדעת, בקדשה וטהרה ובאימה וביראה, לטהר את הנשמה, ולא יכון להנאת הגוף. ובפרט בעסק מצוות החג הזה אשר המה עסוקים, ויש בו אסור כרת.

סדר הלימוד ליום **טו אב** [יום 310 בשנה]

המטריח עצמו בהכנת חג הפסח, הורג את המזיקים

ג. ויש קבלה בידי, כל טרח שאדם מטריח את עצמו לכבוד יום טוב של פסח, והוא עיף ויגע בהטרח, אזי בעסק זה הוא הורג כל המזיקים הנקראים "נגעי בני אדם", והעוסק בטרדת המצוה של ימי הפסח, הוא מתקן התקון של הוצאת שכבת זרע לבטלה, והלב יודע מרת נפשו, שכמעט אחד מאתנו לא נצול מחטא זה, על כן מטל על כל אחד ואחד מישראל לתקן מאי דאפשר, וה'

כָּרַב רַחֲמֵי וַחֲסָדָיו יִקְבַּל מַחְשָׁבוֹת טוֹבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל
עֲמוּ וַיִּמְהַר עָלֵינוּ לְגַאֲלָנוּ.

לטבל בערב יום טוב לכבוד החג

ד. וַחֲיֵב כָּל אָדָם לְטַהֵר עֲצָמוֹ בְּרַגְלָהּ (ראש השנה טז עמוד ב),
זֶהוּ וַדָּאֵי אֵין הַפְּרוּשׁ שְׂיִטְהַר עֲצָמוֹ בְּרַגְלָהּ מִמַּשׁ דְּוָקָא,
אֵלָא צְרִיךְ לְטַהֵר עֲצָמוֹ קֳדָם כְּנִיסַת הַרְגֵל, כְּדֵי שְׂיִקְבַּל
הַרְגֵל בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָהּ, וְסוּד הַרְגֵל הוּא קִדְשַׁת הַשֵּׁם
הַיְיָ בְּמַלְאוֹ עוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן ע"ב כְּזֶה: יו"ד, ה"י, ו"ו,
ה"י, וְשֵׁם אֱהִי"ה עוֹלָה בְּמִסְפַּר קס"א, וְקס"א וְע"ב הֵן
גִּימְטְרִיא "רַגְל", וְזֶהוּ הַסוּד שְׂיִטְהַר שְׁנֵי שְׁמוֹת קְדוּשִׁים,
שֶׁהֵן קִדְשַׁת הַרְגֵל.

וְהָרַב הָאֲר"י ז"ל כָּתַב (שַׁעַר הַפְּנוּת, עֵינֵן הַשְּׁנוּיִם שְׁבִין שְׁבַת לְיוֹם
טוב, דף עח), שְׁבַשְׁעַת הַטְּבִילָה יִכּוֹן לְקַבַּל הָאֲרוֹת
שְׁנֵי שְׁמוֹת אֱהִי"ה הַיְיָ, כִּי זֶהוּ הַסוּד שְׂחֵיב אָדָם
לְטַהֵר עֲצָמוֹ בְּרַגְלָהּ, וְאֵם הוּא זָקֵן אוֹ חָלֵשׁ אוֹ חוֹלָה, לֹא
יִסְכֵּן נַפְשׁוֹ בְּמִצְוָה זוֹ, כִּי אֵין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָפֵץ
שְׂיִבּוֹאוֹ בְּנֵי אָדָם לִיְדֵי סְכָנָה, אֵלָא יוּכַל לְטַהֵר עֲצָמוֹ
בְּתַשְׁעָה קַבִּין בְּמִים שְׂאוּבִין אוֹ יֶרֶחַץ גּוּפוֹ מִחֲגוּרָה
וּלְמַטָּה, וְגַם זֶה יִקְבַּל בְּרָצוֹן לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְאַחַר כֵּךְ יִרְאֶה הָאָדָם לְעַסֵּק בְּהִלְכוֹת פְּסַח בְּתוֹרָה מֵאֵי
דְּאִפְשָׁר.

מצוה לרחץ גופו במים חמין קדם שיטבל לכבוד החג

ה. וְהָרַב הַגְּאוֹן מוֹרְנוֹ הָרַב רַבִּי יִשְׁעִיָּה סג"ל בְּסִפְרָה "שְׁנֵי
לוֹחֹת הַבְּרִית" כָּתַב: קֳדָם הַטְּבִילָה מְצוּה לְרַחֵץ גּוּפוֹ

בְּחַמִּין, וּבְכָל עָרֵב יוֹם טוֹב נִכּוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן, וּבִפְרָט בְּעָרֵב פֶּסַח, כִּי בַהֲיִוֹת זֶה הָעֲנִין מְבֹאֵר בְּזֵהר וַיִּקְרָא (דף צה עמוד ב), שְׁבִיּוֹם י"ד בְּנִיטוֹן כְּשֶׁמְבַעְרִים הַחֲמִץ בְּשֶׁרְפָה, יִכּוֹן כִּי אִזּוּ הוּא בֶן חוֹרִין, וְהוּא יֵצֵא מִשְׁעֲבוּד הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁהוּא הַשָּׂטָן, הַמוֹשֵׁל עָלֵינוּ בְּגֵלוֹת הַמֶּר הַזֶּה, וְעַתָּה בְּשֶׁרְפַת הַחֲמִץ, מוֹרָה שְׂיִבְעֵר גַּם הַיֵּצֵר הָרַע מִהָעוֹלָם, וְאֲנַחְנוּ נִהְיֶה כְּלָנוּ קְדוֹשִׁים וּבְתוֹכֵנוּ ה', וְכָל הַקְּלָפוֹת וְהַרְשָׁעָה כְּלָה יִתְבַטְּלוּ מִהָעוֹלָם, וְאִזּוּ "יְהִיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד" (זְכָרְיָה יד ט).

סדר הלימוד ליום טז אב [יום 311 בשנה]

כְּשֶׁמְבַעֵר אֶת הַחֲמִץ יוֹצֵא מִשְׁעֲבוּד הַיֵּצֵר הָרַע

וּלְבָן הַבַּעוּר חֲמִץ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בְּנִיטוֹן, שְׂאִזּוּ הַלְּבָנָה בְּמִלּוּאָה, וְאִין לְקָלְפוֹת שׁוֹם שְׁלִיטָה עַל הַתִּינּוֹקוֹת, שְׂרוֹצִין הַקְּלָפוֹת לְעוֹרֵר דִּין עָלֵיהֶם בְּחֻלִּי הַנִּכְפָּה בַּר מִנָּן, כִּיּוֹן שֶׁהַלְּבָנָה הִיא בְּמִלּוּי, מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁהַלְּבָנָה הִיא בְּחֶסְרוֹנָה, אִזּוּ יֵשׁ שְׁלִיטַת הַקְּלָפוֹת לְהַיֵּצֵר לַתִּינּוֹקוֹת בְּחֻלִּי הַנִּזְכָּר לְעֵיל, וְלָכֵן כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית א יד): "יְהִי מְאֹרֶת בְּרִקִיעַ" – חֶסֶר וַי"ו, וְלֹא כְּתִיב 'מְאֹרוֹת' בְּוַי"ו, וְלָכֵן צְרִיךְ הָאָדָם לְכוֹן בְּשַׁעַת הַבַּעוּר, שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה בְּכַח גָּמוּר וְגוֹבֵר עַל הַקְּלָפוֹת.

מִנְהַג יְפֵה לְשַׂרְף עֲצֵי הַהוֹשַׁעְנָא עִם הַחֲמִץ

ו. וְלָכֵן רְאִיתִי מִנְהַג יְפֵה לְשִׁים עֲצֵי הַהוֹשַׁעְנָא עַל הָאֵשׁ שְׂשׁוֹרְפִין בּוֹ הַחֲמִץ, וַיֵּשׁ בּוֹ טַעַם כְּמוֹס, וְטַעַם הַנִּגְלָה

הוא כמו שפכתבו הפוסקים בכמה מקומות וידו"הואיל ואתעביד בהו מצוה חדא נעביד בו מצוה אחריתי", הכלל העולה, כי בעור חמץ מורה על החרות מסטרא אחרא. ואם פן חיוב גדול באותו הפעם שצריך לרחץ בחמין, כדרך השבויים היוצאים מבית השבי, מרחיצין אותן בחמין, ואחר כך יתעסק בעשית ובאפית המצות כדי להכניס עצמו בקדשה העליונה. ויעשה בשמחה ובחדנה המצות של מצוה לצרוך סדר ב' לילות, וזה יחוד להקדוש ברוך הוא ושכינתיה.

ח"ב לשמח בליל הפסח

בדאיתא בזהר ויקרא שם, וזה לשונו: וידו"בגין כך, ישראל קדישין מתקנין ליחוד הקדוש ברוך הוא ושכינתיה ביתא, כל ההוא יומא וכו', דהא בההוא לילה זווגא עלאה קדישא אתער ואשתכח, הדא הוא דכתיב (שמות יב מב): 'הוא הלילה הזה'.

ובהצעת השלחן והסבה שעושין, שמצירין ומיפין ההסבה כדרך כל מנהג ישראל הקדושים, עקר פונה צריך לתקן ההסבה לכבוד הקדוש ברוך הוא ושכינתיה, ועל פן חלילה וחלילה לתקן ההסבה על ידי

רכד) פרוש בלשון קדש:

משום שנעשה בהם מצוה אחת נעשה בהם מצוה אחרת.

רכה) פרוש הזהר בלשון קדש:

לכן ישראל קדושים מתקנים בית ליחוד הקדוש ברוך הוא ושכינתו, כל יום ארבעה עשר בניסן, מפני שבלייל פסח מתעורר זוג עליון וקדוש, וזה שכתוב: "הוא הלילה הזה".

שִׁפְחָה נִכְרִית, כִּי אִם דּוֹקָא יִשְׂרָאֵלִית, וּמָה טוֹב מְאֹד עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵלִית הַטְּהוֹרָה מִטְּמֵאת הַנְּדָה, וּמִכָּל שְׂכָן שְׂיֹתֵר טוֹב עַל יְדֵי בְּתוּלָה יִשְׂרָאֵלִית שְׁלֹא רָאֲתָה נְדָה עֲדָן, פְּשִׁיטָא שֶׁהוּא טוֹב וּמִשְׁבַּח יוֹתֵר.

סדר הלימוד ליום יז אב [יום 312 בשנה]

ז. וְאִיתָא בְּזֵהר פְּרָשְׁת וַיִּקְרָא (שׁס): יְכוּ"דְבִעֵי לְמַחְדֵי בְּהֵוּא לִילָה, בְּגִין דְּחִדּוֹתָא מִשְׁתַּכַּח לְעֵלָא וְתַתָּא", וְעַל כֵּן צְרִיף לומר שירות ותשבחות של אותו הלילה בְּשִׁמְחָה וּבְגִילָה, וְלֹא לְהִרְאוֹת שׁוֹם לֵב רַגְזוֹ, וְכֵן מְזַהֵר הַזֵּהר בְּכִמְהָ מְקוֹמוֹת (חֶלֶק ב דף מ: רב): יְכוּ"דְחִיּוּבָא הוּא עַל בַּר נֶשׁ לְאִשְׁתֵּי בִיציאת מצרים, וּבְהֵוּא סְפוּרָא, כּוּנֵס הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ וְאוֹמֵר לְהוּ: זִילוּ וּשְׁמַעוּ סְפוּרָא דְשִׁבְחָא דְקָא חֲדָאן בְּרִזָּא דְפְרָקְנָא דְמֵאֲרִיהוֹן. כְּדִין אֲתִין וְאוֹדִין לֵיהּ לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל

רכו) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קְדֻשׁ:

שְׁצִרִיף לְשִׁמּוֹחַ בְּלִיל חַג פֶּסַח, מִפְּנֵי שֶׁהַשְּׂמִיחָה מְצוּיָה לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

רכז) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קְדֻשׁ:

שְׁחִיּוּב עַל בֶּן אָדָם לְסַפֵּר בִּיציאת מצרים, וּבְזִמְנֵן סְפוּר יְציאת מצרים אוֹסֵף הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת כָּל הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ וְאוֹמֵר לְהֵם: "לְכוּ שְׁמַעוּ סְפוּר הַשְּׁבַח, שְׁבִנֵי שְׂמֻחִים בְּסוּד הַגְּאֻלָּה שֶׁל רְבוּנָם". אַז בְּאִים כָּלֵם לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמוֹדִים לוֹ עַל כָּל הַנְּסִים וְהַגְּבוּרוֹת, וְכָל פְּמִלְיָא שֶׁל מַעַלָּה מוֹדִים לוֹ עַל הָעַם הַקְּדוּשׁ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּאַרְץ, הַשְּׂמֻחִים בְּשִׂמְחַת הַגְּאֻלָּה שֶׁל אֲדוּנָם. אַז מוֹסִיף כַּח וּגְבוּרָה לְמַעַלָּה, וַיִּשְׂרָאֵל נוֹתְנִים, כְּבִיכּוּל, כַּח לְאֲדוּנָם בְּסְפוּר יְציאת מצרים, וְכָל הָעוֹלָמוֹת יִרְאִים מִפְּנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

כָּל אוֹתָן נִסִּין וּגְבוּרָן, וְכָל פְּמִלְיָא דְלַעֲלָא אוֹדָאן לִיהַ עַל
 עֲמָא קַדִּישָׁא דְאִית לִיהַ בְּאַרְעָא, דְחִדָּאן בְּחִדְוָה דְפְרַקְנִיָּה
 דְמֵאַרְיֵהוֹן, כְּדִין אֲתוּסְף חִילָא וּגְבוּרָתָא לְעֲלָא, וַיִּשְׂרָאֵל
 בְּהֵהוּא סְפוּרָא יְהִיבִין חִילָא לְמֵאַרְיֵהוֹן, וְכָל הָעוֹלָמוֹת
 דְחִלִּין מִקְמִיָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא". הִנֵּה רוֹאֵה גְדֹל הַשְּׁבַח
 שֶׁל סְפוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם.

מִצְוֹת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה לְזֵכֶר הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

ח. עַל כֵּן יִרְאֶה לְאֹמֵר הַהֲגָדָה בְּמִתְנֵן וְלֹא לְאֹמְרוֹ
 בְּמֵהִירוֹת, וְאֵל יִהְיֶה דוּמָה עֲלָיו לְמִשְׁא, חֶס וְשָׁלוֹם.
 וְדַע לָךְ, כִּי מִצְוֹת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה לְהִיּוֹת לְכָל אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל לְזַכְרוֹן תְּמִיד כָּל יְמֵי חַיָּיו, הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ, וּבְהִגִּיעַ יוֹם זֶה, מְחַיֵּב לְסַפֵּר
 חֲסִדֵי ה' לְבָנָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכֶּתוּב (שְׁמוֹת יג ח): "וְהִגַּדְתָּ
 לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא וְגו'".

וְעַל זֶה בָּא עֲלֵינוּ הַמִּצְוָה שֶׁל סְפוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּכָל
 שָׁנָה וְשָׁנָה וּבְכָל דוֹר וְדוֹר בְּלִיל פֶּסַח, כִּי בְזִכּוֹת זֶה
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִפְרֹשׁ כְּנַפְיֹו תְּמִיד עֲלֵינוּ לְהַצִּיל אוֹתָנוּ
 בְּכָל הַמְקוֹמוֹת וּבְכָל הַדְּרָכִים, וַיַּעֲשֵׂה לָנוּ נְסִים וּנְפִלְאוֹת.
 אֲבָל מִי שֶׁהִגְדָּה דוּמָה עֲלָיו לְמִשְׁא וְאוֹמֵר בְּעַל כְּרַחוּ אוֹ
 בְּעֲצָלוֹת וּבְלֵי שְׂמִחָה וְכוּנַת הַלֵּב, אֲזִי אֵינוֹ זוֹכֵה לְהַעֲשׂוֹת
 לוֹ נֶס כְּשֶׁהוּא בַּמְקוֹם הַסְּכָנָה. וְהֵנָּה קִצְרֵתִי בְּעַנְיָן זֶה, וְעֵין
 בְּאַרְיֵכּוֹת בְּסַפֵּר "שְׁנֵי לַוַחּוֹת הַבְּרִית" (חֶלֶק ב מַסַּכַּת פְּסָחִים).

וּבְהִגִּיעַ לוֹמֵר (הֲגָדָה שֶׁל פֶּסַח): "מַעֲשֵׂה בְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי
 עֲקִיבָא" - יְכוּן לְמָה שֶׁכָּתַב הָאֲר"י ז"ל (פְּרִי עֵץ

חיים, שער חג המצות, פרק ז), שִׁישׁ לְמַעַלָּה שׁׁע נְהוֹרִין הַבְּאִים
 מִב' שְׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל "מִי אֵל כְּמוֹךָ נוֹשֵׂא
 עוֹן וְעוֹבֵר עַל פְּשַׁע" וְגו', וְשֶׁל (שְׁמוֹת לֵד 1): "ה' אֵל רַחוּם
 וְחַנוּן", כִּי ב' פְּעָמִים אֵל כְּזֶה: אֶלְף לְמִדָּ בְּמִלּוּאָם,
 הֵן גִּמְטְרִיא שׁׁע, וְשׁׁע נְהוֹרִין אֵלוֹ מְקַבְּלִין נְשִׁמוֹת
 בְּעֲלֵי תוֹרָה, שְׁלוֹמְדֵי תוֹרָה לְשֵׁם שְׁמַיִם וְהֵם בְּעֲלֵי יִרְאָה,
 וְאֵז מְאִירִים עַל רֵאשִׁים שׁׁע נְהוֹרִין הַנְּזַכְּרִים, וְעוֹד מ"ה
 כְּמִנֵּן שֵׁם הַיּוֹי"ה בְּמִלּוּאָה כְּזֶה: יו"ד, ה"א, וָא"ו, ה"א,
 וּמ"ה נְהוֹרִין בְּאֵין לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים מִצַּד הַיִּרְאָה שְׁלָהֶם,
 וּבּוֹדָאֵי תַנְאִים וְאִמּוֹרָאִים הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ מְשַׁלְּמִים
 בְּתוֹרָה וּבִירְאָה.

וְאֵל זֶה מְרַמֵּז תְּבוֹת מ"ה שׁׁע, שֶׁהֵן בְּהַפּוֹךְ אֶתְוֹן
 "מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי עֲקִיבָא" וְכו'. כִּי
 מַעֲשֵׂה הֵן אוֹתוֹת מ"ה שׁׁע נְהוֹרִין, שְׁיִאִירוּ עָלֵינוּ
 בְּזִכּוֹת הַתַּנְאִים וְאִמּוֹרָאִים.

סדר הלימוד ליום יח אב [יום 313 בשנה]

להגביה את הכוס קדם אמירת "והיא שעמדה"

מ. וְדַע עֲנִין גְּדוֹל כְּתַב הָאֶר"י ז"ל (סדור רבי אשר דף שז),
 כְּשֶׁמְגִיעַ בְּאִמִּירַת הַהֲגָדָה לְ"וְהִיא שְׁעֵמְדָה לְאֲבוֹתֵינוּ"
 וְכו' עַד תַּבַּת "וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם", יִגְבִּיָּה
 הַכּוֹס כְּשִׁיתְחִיל לומר "וְהִיא שְׁעֵמְדָה", דְּתַבַּת "וְהִיא"
 קָאֵי אֲשַׁכְּנָה, שֶׁהִיא תָּמִיד עִמָּנוּ בְּגִלוּת, וְאִמּוֹת הָעוֹלָם
 וְהַשָּׁטָן עוֹמְדִים לְכַלּוֹתֵנוּ בְּגִזְרוֹת קָשׁוֹת, וְהַשְּׁכִינָה עִמָּנוּ

לְבַלְתִּי לְהִיּוֹת כְּלִים, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, עַל יְדֵי צָרוֹת וּגְזֵרוֹת
שֶׁמִּבְקָשִׁין לַעֲשׂוֹת רָעָה עִמָּנוּ.

מִשֶּׁה רַבְּנֵנוּ הֵרַג אֶת הַמִּצְרִי עַל יְדֵי אֲמִירַת שֵׁם

י. וְעוֹד דַּע עֲנִינְךָ נִכּוֹן לְפִי דַעְתָּנוּ, כִּי לְפִי הַנִּרְאָה, בַּעֲת
שֶׁהֵרַג מִשֶּׁה רַבְּנֵנוּ אֶת הַמִּצְרִי, זֶה הָיָה הַתְּחִלַּת מַפְלָה
וּנְפִילַת מִצְרַיִם, וּמֵאֵז הַתְּחִיל לְהַתִּישׁ כַּח שֵׁר שֶׁל מִצְרַיִם,
כִּי הָרַב הָאֲרָמִי ז"ל כָּתַב בְּכַתְּבֵיו (לְקוּשֵׁי תוֹרָה דָּף נה, שַׁעַר
הַפּוֹסְקִים דָּף כו) דַּמִּשֶּׁה רַבְּנֵנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, הֵרַג לְמִצְרֵי בְּשֵׁם
אֶחָד מִן ע"ב שְׁמוֹת, וְהוּא שֵׁם הַנִּקְרָא יכ"ש וְיוֹצֵא
מִפְּסוּק (שְׁמוֹת ב יד): "מ"י שְׁמ"ךְ לְאִי"ש שֵׁר וְשׁוֹפֵט", כִּי
הַשֵּׁם הַזֶּה הוּא מְשֻׁפָּל וְנוֹקֵם עַל מִצְרַיִם, וְעַל שֵׁם זֶה רָמַז
דְּוֹד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים ז ט): "שְׁפִטְנֵי י"הו"ה כְּ"צִדְקֵי" - שְׁרוּמֵז
בְּרֵאשֵׁי תְבוֹת שֵׁם יכ"ש. וּבְהִיּוֹת כִּי עָלִינוּ חַיִּיב לְסַפֵּר
בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, עַל כֵּן נִרְאָה לִי, דְּשֵׁם זֶה הוּא מְרָמֵז
בְּרֵאשֵׁי תְבוֹת שֵׁל (שְׁמוֹת יב מב): ל"ל שְׁמוֹרַיִם שֶׁהוּא
גִּימְטְרִיא שֵׁם יכ"ש.

וְלִיל זֶה נִקְרָא "לִיל שְׁמוֹרַיִם", לְפִי שֶׁהוּא מְשֻׁמֵר מִן
הַמִּזְיָקִים (פְּסָחִים קט עמוד ב), וְלִכֵּן אֵין אָנוּ קוֹרִין
קְרִיאַת שְׁמַע בְּלִיל זֶה, לְהִרְאוֹת שְׁאָנוּ מְאֲמִינִים בְּהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא יִשְׁמַר אוֹתָנוּ מִכָּל הַמִּזְיָקִים וּפְגָעִים בְּב'
לִילוֹת דְּפֶסַח, בְּאֲשֶׁר שֶׁהַשֵּׁם הַנּוֹזֵכֵר לְעִיל, הוּא מְכַנִּיעַ כָּל
עוֹשֵׂה רָשָׁעָה, וְלִכֵּן חַיִּיב עָלִינוּ רַק לְהִרְבוֹת בְּסַפּוֹר יְצִיאַת
מִצְרַיִם, וְכָל הַמְרַבֵּה לְסַפֵּר, הָרִי זֶה מְשַׁבַּח, מוֹרֵי וְרַבֵּי
מוֹרְנוּ הָרַב רַבֵּי יוֹסֵף ז"ל (יְסוּד יוֹסֵף פָּרָק פד - פה).

סדר הלימוד ליום יט אב [יום 314 בשנה]

פְּרִשְׁת רֵאָה

פְּרִשְׁת רֵאָה

א. דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר (תְּהִלִּים פד, ד): "גַּם צְפוּרַם מִצָּאָה בֵּית וְדָרוֹר קֵן לָהּ" וְגו', בְּוִדְאֵי לֹא לְחִנָּם אָמַר דָּוִד כֵּן, וְלֹא עַל סֵתִם צְפוּרַם אָמַר הַכִּי, דְּמֵאֵי רְבוּתָא אֵיכָא, [פְּרוּשׁ: אָמַר כֵּן, כִּי מֵה חֲדוּשׁ יֵשׁ] שְׁצְפוּרַם מִצָּאָה בֵּית, וְצְפוּרַם דְּרוֹר מִצָּאָה קֵן לָהּ?

אָבֵל הָעֵנִיָּן הוּא מְבֹאֵר בְּזֵהָר פְּרִשְׁת בְּלֶק (דף קצו עמוד ב), וְכִי הָעוֹלָמוֹת וְחֲדָרִים שְׂיֵשׁ לְמַעְלָה בְּגֵן עֵדֶן אֲשֶׁר הַצְּדִיקִים יוֹשְׁבִים שָׁם, מְסֻדְרִים בְּתֵלֶת שׁוּרִין, וְכֵהֲנָן שׁוּרִין יֵשׁ חֲדָרִים וְהִיכְלוֹת מְלָאִים צְדִיקִים, אֲשֶׁר עֲלִיהֶם נֹאמַר (יִשְׁעִיָּה סד ג): "עֵינִ לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ",

רכח) פְּרוּשׁ הַזֵּהָר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

כִּי הָעוֹלָמוֹת וְחֲדָרִים שְׂיֵשׁ לְמַעְלָה בְּגֵן עֵדֶן אֲשֶׁר הַצְּדִיקִים יוֹשְׁבִים שָׁם, מְסֻדְרִים בְּשֵׁלֶשׁ שׁוּרוֹת, וּבְאֵלוֹ הַשׁוּרוֹת יֵשׁ חֲדָרִים וְהִיכְלוֹת מְלָאִים צְדִיקִים, אֲשֶׁר עֲלִיהֶם נֹאמַר: "עֵינִ לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ", וְהַצְּדִיקִים יוֹשְׁבִים בְּכַבּוֹד וּגְדֻלָּה וְעֶטְרוֹתֵיהֶם בְּרֵאשִׁיהֶם, וּבֵין אֵלוֹ שׁוּרוֹת, שָׁם מְטִילִים נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים אֲשֶׁר עֵדֶן לֹא זָכוּ כָּל כֵּף כְּמוֹ אוֹתָם הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם יוֹשְׁבֵי עַל מְקוֹמָם, אָכֵן גַּם הַטִּיּוֹל אֲשֶׁר מְטִילִים בֵּין הַשׁוּרוֹת, הוּא לָהֶם לְעֵנֵג גְּדוֹל וְיֵשׁ לָהֶם נַחַת רוּחַ, וְעֲלִיהֶם נֹאמַר: "גַּם צְפוּרַם מִצָּאָה בֵּית" - אֵף שֶׁהֵם בֵּין הַשׁוּרוֹת, אֵף עַל פִּי כֵן מִצְאוּ גַם שָׁם בֵּית וּמְקוֹם מְנוּחָה מְעֵנֵג זֶה, וְמֵה שְׁקָרָאָם "צְפוּרַם" הוּא שְׁבִשְׁבִיל שְׁבַחְדָּשׁ נִיסוֹן הַצְּפָרִים מִתְחִלִּין לְצַפְצֹף, כֵּן בְּגֵן עֵדֶן הַנִּשְׁמוֹת מִתְלַבְּשִׁים בְּדַמוֹת צְפָרִים בְּחֲדָשׁ נִיסוֹן, וּבְכָל בְּקוֹר וּבְקוֹר הֵם מִצַּפְצָפִים צְפָרִים, וְהַצְּפָצוּף הַזֶּה, הוּא שְׁבַח לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתַפְלָה עַל חַיֵּי בְּנֵי הָאָדָם, מִפְּנֵי שְׁבִימִים אֵלוֹ, עִם שְׂרָאָל כְּלוֹ מִתְעַסְקִים בְּמִצְוֹת וְעוֹשִׂים רְצוֹן קוֹנָם.

והצדיקים יושבים ביקר וגדלה ועטרוניהן בראשיהם, ובין הני שורות, שם מטילין נשמות הצדיקים אשר עדין לא זכו כל כף כף כמו אותן הצדיקים שהם יושבין על מקומם, אכן גם הטיול אשר מטילין בין השורות, הוא להם לענג גדול ויש להם נחת רוח, ועליהם נאמר: "גם צפור מצאה בית" - אף שהן בין השורות, אפלו הכי מצאו גם שם בית ומקום מנוחה מהאי ענג, ומאי דקראן "צפור" הוא שבשביל שבחדש ניסן הצפרים מתחילין לצפצף, כן בגן עדן הנשמות מתלבשים בדמות צפרים בחדש ניסן, ובכל בקר ובקר הם מצפצפים כצפרים, והאי צפצופא, שבחא דקדשא בריך הוא הוא וצלותא על חיי בני נשא, בגין דאלין יומין, ישראל כלהו מתעסקין במצוות ועבדין פקודין דמארי עלמא.

מי שאזכה להעמיד בנים תלמידי חכמים, אזכה להיכלות גבוהים יותר מן הצדיקים

רב **יאנון** צדיקים דיתבי לגו בהיכלין טמירין, דאתמר עליהון: "עין לא ראתה". ונקראים "דרור",

רבט) פרוש הזהר בלשון קדש:

ואותם צדיקים היושבים בפנים בהיכלות נסתרים, שעליהם נאמר: "עין לא ראתה", הם נקראים "דרור", שיש להם דרור וחרות מכל, והם "מן לה" - כל אחד מיוחד לבוא למדורו המוכן לו בגן עדן. ואם תאמר: במה זכו אותם הצדיקים, שיושבים בפנים בהיכלות הנסתרים, יותר מאותם צדיקים שמטילים בין השורות? לזה אומר: "אשר שתה אפרוחיה את מזבחותיה ה' צבאות" - פרוש, אותם הצדיקים שבהיכלות נסתרים, גרמה להם הזכות שזכו להעמיד בנים תלמידי חכמים, העוסקים בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה, שהוא נגד שני מזבחות שבמקדש.

דְּאִית לְהוּן דְּרוּר וְחֵרוֹת מְכֻלָּא, וְאַנּוּן "קָן לָהּ" - מִיַּחַד לְבוּא לְמַדוּר, כְּמוֹ קָן מְתַקֵּן וּמוֹכֵן הַיֵּטֵב. וְאִי תִימָא: בְּמֵאֵי זְכִין אַנּוּן צְדִיקִים, דִּיתְבִּין לְגוּ בְּהִיכְלִין טְמִירִין, יוֹתֵר מֵאַנּוּן צְדִיקִים שְׂבִין הַשּׁוּרוֹת? לְזֶה אָמַר (תְּהִלִּים פד שם): "אֲשֶׁר שָׁתָה אֶפְרוּחֶיהָ אֶת מִזְבְּחוֹתֶיהָ ה' צְבָאוֹת" - פְּרוּשׁ, אַנּוּן דְּבְהִיכְלִין טְמִירִין, גְּרַם לָהֶם אֲשֶׁר זָכוּ לְהַעֲמִיד בְּנִים תַּלְמִידֵי חֻכְמִים, הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וּבַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פִּה, שֶׁהוּא נֶגֶד שְׁנֵי מִזְבְּחוֹת שֶׁבְּמִקְדָּשׁ.

יְלוּתֵלֶת זְמַנִּין בְּשִׁתָּא, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֵי לְאַשְׁתַּעֲשַׁעא בְּהַנֵּךְ צְדִיקָא, וּפְתַחִין לְהוּ הִיכְלָא חַד, דְּתַמֵּן עוֹשִׁין עֲטוּרוֹת לְעֵטֵר בְּהֶם מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ לְעֵתִיד לְבוּא.

סדר הלימוד ליום כ אב [יום 315 בשנה]

כָּל הַמְּלָאכּוֹת שֶׁל אֶפְתִּית הַמִּצּוֹת יִהְיוּ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵלִים וְהִנֵּה נִזְכָּר לְעִיל, דְּבַחְדָּשׁ זֶה כָּל יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִים בְּמִצּוֹת: לְבַעַר חֻמֵּץ וְהַגְעֵלָה וּלְבוֹן וְהַדָּחָה וְעֵרוּי וּבְדִיקוֹת חֻטִּין בְּנֶפֶה וְהַטְחִינָה וְהַלִּישָׁה וְהַעֲרִיכָה וְהַרְקוּד וְהָאֶפֶיָה, וְהַסֵּק הַתְּנוּר - כָּל עֵסֶק נֶחֱשָׁב לְמִצְוָה מִיַּחַדָּת, וְעַל כֵּן יִשָּׂר וְכָשֵׁר שְׁלֵא לְעֲשׂוֹת שׁוּם מְלָאכָה מְמָלָאכּוֹת הַנִּזְכָּרִים עַל יְדֵי עֲרֵלִים כִּי אִם עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵלִים

(ל) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קַדְשׁ:

וְשִׁלֵּשׁ פְּעֻמִּים בְּשָׁנָה, רוּצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְּדִיקִים, וּפּוֹתְחִים לָהֶם הִכָּל אֶחָד, שֶׁשֵּׁם עוֹשִׂים עֲטוּרוֹת לְעֵטֵר בְּהֶם מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ לְעֵתִיד לְבוּא.

וּבְהִיּוֹת כֵּן רְאוּי לְהִדָּר אַחַר עֲשִׂית הַמְצֻוֹת בְּחֻדְשׁ הַזֶּה, וְכָל הַיָּרָא לְדַבֵּר ה' יִחְשַׁב בְּעֵין שְׂכָלוֹ, אִיךָ לְחֻדֵשׁ אֵיזָה דְבַר תּוֹרָה, כִּי גַם זֶה נִכְלָל בְּדַבְרִים קְדוּשִׁים שֶׁל מֵאִמֵּר הַנּוֹזֵק, שֶׁבְחֻדֵשׁ זֶה מִתְעַסְקִים בְּמְצֻוֹת. וְשִׁפִּיר מִתְפָּרֵשׁ הַכְּתוּב (שְׁמוֹת יב ב): "הַחֻדֵשׁ הַזֶּה לָכֶם" - לְטַהֵר נַפְשׁוֹתֵיכֶם.

אם אינו יוצא ידי חובתו במצות צדקה, הקדוש ברוך הוא דן את העולם על התבואה שנתן בשנה שעברה

וּצְרִיכִין לַתֵּן צְדָקָה וּפְרִנְסָה לְעַנְיִים, כִּי בַּפֶּסַח נְדוּנִים עַל הַתְּבוּאָה (רֵאשׁ הַשָּׁנָה טז עמוד א), וְאֵיתָא בְּזֵהָר חֻדֵשׁ פְּרִשֶׁת בְּרֵאשִׁית (דף יח עמוד ב): וְלֹא בַּפֶּסַח נְדוּנִים עַל הַתְּבוּאָה. וּפְרִיךָ: מַאי קָא מְשַׁמַּע לָן? אָמַר רַבִּי יִצְחָק: עַל הַתְּבוּאָה מִמֶּשׁ, דְּאָמַר רַבִּי יִצְחָק: בְּשָׁנָה שֶׁעֲבָרָה נָתַן לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּבוּאָה כְּדֵי סְפוּקָא לְעֵלְמָא, וְהִנֵּה כְּשֵׁרוּאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהִבְרִיֹת לֹא יֵצְאוּ יְדֵי חוֹבְתָן בַּעֲשִׂית הַצְּדָקָה נִגְדַּד הַשְּׁפַע הַטּוֹב שֶׁנָּתַן לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּתְּבוּאָה, וְהִבְרִיֹת לֹא נִתְּנוּ מִעֶשֶׂר כַּהֲגֹן, וְלֹא יִהְיִי מַנִּיהַ לְמַסְכָּנָא כַּהֲגֹן וְלִיתְמִי וְלֹא לְמָנָה - כֵּד אֶתְיָא פֶּסַח,

רלא) פרוש הזהר בלשון קדוש:

בפסח נדונים על התבואה. ומקשה: "מה מלמדנו?" אמר רבי יצחק: "על התבואה ממש", שאמר רבי יצחק: "בשנה שעברה נתן הקדוש ברוך הוא תבואה לפי צרך העולם, והנה כשרואה הקדוש ברוך הוא שהבריות לא יצאו ידי חובתם בעשית הצדקה כנגד השפע הטוב שנתן להם הקדוש ברוך הוא בתבואה, והבריות לא נתנו מעשר כהגון, ולא נתנו מזה לעני כהגון וליתומים ולא למנות - כשבא פסח, דן הקדוש ברוך הוא לכל העולם על התבואה שנתן להם בשנה שעברה".

דַּאִין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכֹל עֲלָמָא עַל הַהוּא תְּבוּאָה
 דִּיהֵיב לְהוּ בִּשְׂתָא דְעֵבְרָה.”

עַל כֵּן יִתְבוּנֵן הָאָדָם הַיֵּטֵב בְּכֹל חֲדָשׁ נִיסָן, אִם יֵצֵא יָדָי
 חוֹבָתוֹ הַיֵּטֵב בְּמִצְוֵה שֶׁל צְדָקָה נֶגֶד הַהִשְׁפָּעָה שֶׁקִּבַּל
 מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּשָּׁנָה שֶׁעֵבְרָה. וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה
 מְטָל עַל רְאֵשֵׁי עֲדַת עַם קֹדֶשׁ לְהִתְבוּנֵן הַיֵּטֵב עַל הַשָּׁנָה
 שֶׁעֵבְרָה, וּמְכַל שָׁכֵן עַל הַשָּׁנָה הַבָּאָה, בְּפֶרֶט לְצַרְךָ חַג
 הַגְּדוּל הַקְדוּשׁ כְּמוֹ חַג הַפֶּסַח, שֶׁצָּרִכִי הָעוֹלָם הֵן מְרַבִּים,
 וְכֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׂוִים הֵן בְּתַקְוָה הַנֶּס - עָנִי וְעָשִׁיר יַחְדָּו,
 מַחְיָבִים בְּמִצְוֹת וּמְרוּר וְד' כּוֹסוֹת וְשָׂאָר צָרִכִי יוֹם טוֹב.

סדר הלימוד ליום **כא אב** [יום 316 בשנה]

ובוא וְרָאָה מַה שֶׁכָּתֵב הַזֹּהָר פִּרְשֵׁת בְּשִׁלַּח (דף סא עמוד א),
 עַל הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׂגָחַת עֲנִיִּים וְאַבְיוֹנִים: וְלִבְאֵמֶר
 רַבִּי חֵיָא: תַּמְהֵנָּא עַל הָאֵי קָרָא (תהלים סט לד): "כִּי שׁוֹמֵעַ
 אֶל אֲבִיוֹנִים ה'", וְכִי אֶל אֲבִיוֹנִים שׁוֹמֵעַ וְלֹא לְאַחֲרָא?
 אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן: בְּגִין דְּאַבְיוֹנִים קְרוּבִין הֵן יוֹתֵר לְמַלְכָּא,

לב) פְּרוּשׁ הַזֹּהָר בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

אָמַר רַבִּי חֵיָא: "תַּמָּה אֲנִי עַל הַפֶּסוּק: 'כִּי שׁוֹמֵעַ אֶל אֲבִיוֹנִים ה'" - הָאֵם
 רַק אֶל הָאֲבִיוֹנִים שׁוֹמֵעַ ה' וְלֹא אֶל אַחֲרִים?" עָנָה רַבִּי שְׂמַעוֹן: "הַפֶּסוּק
 אוֹמֵר כֹּה, מִשׁוּם שֶׁהָאֲבִיוֹנִים קְרוּבִים יוֹתֵר אֶל ה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: 'לֵב נִשְׁבֵּר
 וְנִדְכָּה אֲלֻקִּים לֹא תִבְזֶה'. אֵין לָךְ בְּעוֹלָם שְׂבוּר לֵב כְּעִנִּי". עוֹד אָמַר רַבִּי
 שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי: "בּוֹא וְרָאָה: כֹּל בְּנֵי הָעוֹלָם מִתְרָאִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בַּגּוֹף וּבַנְּפֶשׁ; וְאִלוֹ הָעִנִּי, שְׂגוּפֵי שְׂבוּר, מִתְרָאָה לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּנַפְשׁוֹ בְּלִבְד, לְלֹא לְבוּשׁ הַגּוֹף; וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קְרוּב לְנַפְשׁ יוֹתֵר
 מֵאֲשֶׁר לְגוֹף".

דְּכַתִּיב (שם נא יט): "לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה",
 וְלִית לָךְ בְּעֶלְמָא דְאִיהוּ תְבִיר לְבָא כְּמִסְכְּנָא. וְאָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי: תָּא חֲזִי, כָּל אַנּוּן בְּנֵי עֲלָמָא אֲתַחֲזִין
 קָמִיהּ קִדְשָׁא בְרִין הוּא בְּגוּפָא וְנַפְשָׁא, וּמִסְכְּנָא לָא
 אֲתַחֲזִי אֲלָא בְּנַפְשָׁא בְּלַחֲדוּי, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרִיב
 לְנַפְשָׁא יְתִיר.

רלב ומסכנא חד הוי בשבכותיה דרבי ייסא, ולא הוי מאן
 דאשגח ביה, והוא הוה אכסיף (רוצה לומר,
 שהיה בישן גדול). יומא חדא חלש האי מסכנא מחמת הדחק.
 עאל לגביה רבי ייסא, שמע חד קלא מן השמים דאמר:
 טילקא, טילקא, (פרוש, כי הגלגל הוא טילקא. רוצה לומר, שהעניויות
 הוא גלגל החזור בעולם (שבת קנא עמוד ב)).

רלד והנה בזה המקום אשר שמה גלגל הנשמות
 הפורחות, מאותו המקום יצאה בת קול

רלב) פרוש הזהר בלשון קדש:

עני אחד גר בשכונתו של רבי ייסא, ואיש לא עזר לו, ואלו הוא התבייש
 לבקש תמיכה. יום אחד התעלף אותו עני מחמת הרעב. נכנס רבי ייסא
 לבקרו, ושמע בת קול שקראה: "טילקא! טילקא!" (שהוא גלגל החזור
 בעולם, כי העניויות היא גלגל חוזר).

רלד) פרוש הזהר בלשון קדש:

ומקום זה - גלגל הנשמות - אשר משם פורחות הנשמות לעולם, יצאה
 בת קול ואמרה: "הנה נפש העני פרה והגיעה אלי בטרים יגיע ימוז: וי,
 וי לבני האדם, שלא נמצא אחד מהם, שיצאג להשיב את נפשו!"
 מייד השקה רבי ייסא את העני המתעלף במי גרוגרות ובתרופות - וזעה
 הפרשה מפני העני, ונפשו שבה אליו.
 שאלו רבי ייסא, מה ארע לו. השיב העני: "חייך רבי, נפשי יצאה מגופי,

וְאָמְרָה כֵּן: הָא נִפְשָׁא פְּרַחָה גְּבָאֵי, וְלֹא מְטוּ יוֹמָא. וַיֵּי, וַיֵּי, לְכַנֵּי נִשְׂא, דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח בְּהוּ דִּיתִיב נִפְשִׁיה לְגַבִּיה. אַז שְׂדָא רַבִּי יִיסָא בְּפוּמִיה דְּהָאֵי מִסְכְּנָא מִיָּא דְגַרְגְרִין אֲפוּתָא דְקוֹנָטָא (פְּרָשׁוּ הַמְפְרָשִׁים, שָׁנְתָן לוּ מִים שְׁנַתְּשְׁלוּ בְּהֵם אֵלּוּ הַשְּׂרָשִׁים עִם וְעוֹד עֲשׂוּבִים שֶׁל רְפוּאוֹת, שֶׁהַשׁוֹתָה מִים שְׁנַתְּשְׁלוּ בְּהֵם אֵלּוּ הַשְּׂרָשִׁים עִם הַגְּרוּגְרוֹת, גוֹרְמִים שֶׁהַחוּלָה מִזִּיעַ וּמִתְרַפָּא) אֲתַבְּקַע זַעְה בְּאֲנַפּוּי וְתַב רוּחִיה לְגַבִּיה, לְכַתֵּר אֲתָא וּשְׂאִיל לִיה, אָמַר: חִיָּה רַבִּי, נִפְשִׁי נִפְקַת מִנִּי, וּמְטוּ נִפְשָׁאֵי קַמִּיה כְּרִסִּיה דְּמַלְכָּא וּבְעִית לְמַהוּי תַּמָּן, אֲלֵא דְבְעֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזַכָּאָה לָךְ וְאַכְרִיזוּ עֲלֶיךָ: זְמִין הוּא רַבִּי יִיסָא לְסַלְקָא רוּחִיה וּלְאַתְקַשְׂרָא בְּחַד אֲדָרָא קַדִּישָׁא, דְּזְמִין חֲבֵרָא לְאַתְעָרָא תַּמָּן, וְהָא אֲתַקִּינוּ תְּלַת כְּרִסָּא דְקַמִּין לָךְ וּלְחֲבֵרָךְ, מַהֲהוּא יוֹמָא הוּוּ מִשְׁגִּיחִין בֵּיה בְּנֵי נִשְׂא וְנַתְּנוּ לוּ כְּדֵי צְרַכּוּ.

סדר הלימוד ליום **כב אב** [יום 317 בשנה]

וְהִיא יְתוּ: מִסְכְּנָא אַחְרָא אַעְבַר קַמִּיה דְּרַבִּי יִצְחָק וְהוּא פְּלַג מְעָה כֶּסֶף בִּידוּי, אָמַר לִיה לְרַבִּי יִצְחָק: אֲשָׁלִים

והביאו את נשמתִי לפני כסא הכבוד, ורציתי להשאיר שם, אלא שהקדוש ברוך הוא רצה לזכותך במצוה, והכריזו עליך בשמים: 'עתיד רבי ייסא להתזיר לעני את נפשו, ובזכות זו עתיד להכלל בגרן המושב הקדוש, בה יתאספו החברים לחדש חדושי תורה'. הנה התקינו שלש פרסאות לכבוד מושב זה עבורך ועבור חבריך". מאותו יום כבר השגיחו בני העיר על עני זה וספקו לו כל צרכו.

רלה פרוש הזהר בלשון קדש:

ועוד מעשה: עני אחד עבר לפני רבי יצחק, ובדודו חצי מעה כסף. הוא בקש מרבי יצחק נדבה, כדי שיוכל לקנות כפר לחם עבורו ועבור בני

לִי וְלִבְנֵי וְלִבְתֵּי נַפְשָׁאִין, אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק: הָאִידָא אֲשֶׁלִּים
נַפְשֵׁיכוֹ, דְּהָא לָא אֲשֶׁתְּכַח גְּבָאִי רַק פְּלַג מְעָה? אָמַר לִיה
הָאִי מְסַכְנָא: הָדָא אֲשֶׁלִּמְנָא בְּפִלְג אַחְרָא דְאִית לִי.
אֶפְקִיָּה וְיִהִיב לִיה. אַתְחֲזִיאֵו לְרַבִּי יִצְחָק בְּחֶלְמָא, דְּהוּה
אֶעְבֵּר בְּשִׁפְתָא דִּימָא רַבָּא וּבְעָאן לְמִשְׁדֵּיהּ בְּגוּיָה, וְיִהִיב
יְדֵיהּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, דְּהוּא אוֹשֵׁיט יְדוּי לְקַבְלִיָּה,
וְאִתִּי הָאִי מְסַכְנָא וְאֶפְקִיָּה וְאֲשֶׁתְּזִיב. כִּד אַתְעַר, נִפְל
בְּפוּמִיָּה הָאִי קָרָא (תְּהִלִּים מֵא ב): "אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם
רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה'".

תְּרִי לָךְ כְּמָה אוֹזְרוֹת שְׁצָרִיכִין לְהִזְהַר בְּעֵנִיִּים. וּבְפִרְט
גְּבָאִי צְדָקָה צָרִיכִין לְרְאוֹת לְקִנּוֹת חֲטִיִּים וְלִטְחֹן
וְלִשְׁלַח הַקָּמַח לְעֵנִיִּים, שְׂאֵז הִנָּאֲתָן קְרוּבָה, וְיִוֹתֵר שְׂכָר יֵשׁ
לְהַגְבָּאִים כְּשִׁשׁוּלְחִים קָמַח וּבְשָׂר לְעֵנִיִּים, וְכִדְמַצִּינוּ
בְּאֶבָּא חִלְקִיָּה בְּפִרְק ג' דְּמִסְכַּת תְּעֵנִית (דָּף כג עמוד א):

וְיֵל "דְּתָוִי צָרִיכִין עֲלֵמָא לְמִטְרָא, שְׁדֵרוּ רַבְנָן לְגַבִּיָּה. אָמַר
לְדָבִיתָהּ: סֵלִיק לְאַגְרָא לְמַבְעֵי רַחֲמֵי, אֶפְשָׁר

ביתו. אמר לו רבי יצחק: "פיצד אוכל לספק לכם לחם, ואין בידי אלא
חצי מעה פסח?" השיב לו העני: "חצי מעה יש אף לי, ועם חצי המעה
שליך אוכל לקנות מזון".

הוציא רבי יצחק את חצי המעה ונתן לעני. הראו לו בחלום, פיצד עובר
הוא ליד חוף הים וכמעט נופל למים העמקים. נסה רבי יצחק להושיט
ידו לרבי שמעון בן יוחאי, שעמד על החוף ולא הצליח, עד שבא אותו
עני וחלצו וקר נצל. כאשר התעורר רבי יצחק, נפל בפיו הפסוק: "אשרי
משפיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'".

רלו) פרוש הגמרא בלשון קדש:

וכמו שמצאנו ברבי חלקיה בגמרא תענית, שהיו צריכים לגשם. שלחו

שִׁיתְרַצֶּה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֶתִי מְטָרָא, וְלֹא נַחְזִיק
 טִיבוּתָא לְנַפְשָׁאִין. סְלִיקוּ לְאַגְרָא, קָם אִיהוּ בַחְדָּא זְוִית
 וּדְבִיתָהוּ בַחְדָּא זְוִית וּבְעוּ רַחְמִי. סְלִיקוּ קְדִים עֲנְנֵי מְזוּית
 דְדְבִיתָהוּ, וּבְאוּתוּ הַפְעֵם אֶתוּ רַבְנִן לְבַקֵּשׁ לוֹ שִׁיתְפַּלֵּל עַל
 מְטָרָא. וְכִי נַחֲתִית מְטָרָא, אָמְרוּ: יְדַעְנָא, דְמְטָרָא מְחַמַּת
 מֵר הוּא דְאֶתָא, אֲכַן מְאִי טַעְמָא קְדִים סְלִיק עֲנְנָא הָאִי
 מְזוּית דְדְבִיתָהוּ הָוִית עוֹמְדַת, אָמַר לְהוּ: מְשׁוּם דְאֶתְתָא
 שְׂכִיחָא בְמַתָּא וּבְבִיתָא, וּמְקָרַב הַנִּיטָא לְעֵנִי. (וּפְרַשׁ רַשׁ"י:
 דְמְקָרַב הַנִּיטָא, פְּרוּשׁ, שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת לְעֵנִי לְחֵם וְקַטְנִיּוֹת וְכִיּוּצָא בְהֵן, כְּדִי שְׁלֹא
 יְהִיָּה לְעֵנִי טְרַח בְּהֵם, אֲבָל - אָמַר אַבָּא חִלְקִיָּה - אֲנִי נוֹתֵן לְהֵם מְעוֹת).

כְּשִׁנּוֹתָן לְעֵנִי לְחֵם לְאָכַל וּבִשָּׁר וַיִּין, מְקָרַב אֶת הַנְּאֻתוֹ, וּזְכוּתוֹ יוֹתֵר
 גָּדוֹל מִשְׁנּוֹתָן לוֹ מְעוֹת

**הַרְי לָךְ, שְׁכָל כְּמָה דְנוֹתְנִין לְעֵנִי מְעוֹת, אֵין זְכוּתוֹ גָּדוֹל
 כָּל כְּךָ כְּמֹה כְּשֶׁהוּא נוֹתֵן לְעֵנִי לְחֵם וּבִשָּׁר וַיִּין, כְּדִי
 שְׁלֹא יְהִיָּה טְרַח לְקִנּוּת, וַיְהִיָּה מְקָרַב הַנְּאֻתוֹ.**

הַחֲכָמִים שְׁלוּחִים לְרַבֵּי חִלְקִיָּה, שִׁיתְפַּלֵּל עַל יְרִידַת גְּשָׁמִים. לְפָנֵי
 שְׁבַקְשׁוּהוּ הַשְּׁלִיחִים אָמַר לְאֶשְׁתּוֹ: "נַעֲלָה לְעֵלְיָה לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים, אוּלַי
 יִתְרַצֶּה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיּוֹרִיד גְּשָׁמִים, וְלֹא יַחְזִיקוּ לָנוּ טוֹבָה עֲבוּר זָה".
 עָלוּ לְעֵלְיָה. עֲמִד הוּא בְּזוּית אַחַת וְהַתְּפַלֵּל, וְאֶשְׁתּוֹ - כְּנַגְדָּהּ בְּזוּית הַשְּׁנֵיָה.
 הַקְדִּימוּ הָעֲנָנִים לְבוֹא מִן הַזְּוִית, שֶׁאֶשְׁתּוֹ עֲמְדָה בָּהּ.

לְאַחַר שֶׁיָּרַד מִן הָעֵלְיָה, בְּקִשְׁוֵהוּ הַשְּׁלִיחִים, שִׁיתְפַּלֵּל עַל הַגְּשָׁם, וְהוּא
 עָשָׂה עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ עָלוּ הָעֲנָנִים גַּם בְּלַעֲדֵי תְּפִלָּתוֹ. אָמְרוּ לוֹ הַשְּׁלִיחִים:
 "יִדְעִים אָנוּ שֶׁמְחַמַּת תְּפִלָּתְךָ הַתְּעַנְנֵנוּ הַשָּׁמַיִם, אֲלֹא שְׂרוּצִים אָנוּ לְשֶׁאֵל
 אוֹתְךָ: מַדּוּעַ הַקְדִּימוּ הָעֲנָנִים לְבוֹא דוֹקָא מִן הַזְּוִית שְׁבָה עֲמְדָה אֶשְׁתְּךָ
 בַּתְּפִלָּה", עָנָה לָהֶם: "מְשׁוּם שֶׁהָאִשָּׁה נִמְצְאָת בְּבֵית וְנוֹתֶנֶת לְחֵם וּמְזוּן
 לְעֵנִי - דְּבָרִים, שֶׁהֵעֵנִי נִהְיָה מֵהֶם מִיָּד; וְאֵלוֹ אֲנִי נוֹתֵן לוֹ מְעוֹת, וְחֵיב הוּא
 לְטְרַח וְלְקִנּוּת בְּהֵן מְזוּנוֹת.

מנהג טוב לחלק קמח לעניים

על פן מנהג הטוב לחלק קמח לעניים, ואף שהטרח הוא יותר על הגבאים, בשביל פן השכר יותר, והלא כפר אמרו רבותינו זכרונם לברכה (בבא בתרא ח עמוד א): "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" (דניאל יב ג) - אלו הגבאי צדקה.

והנראה לפי שכלי, למה נמשלו הגבאי צדקה לכוכבים? כי ענין הכוכבים הוא להאיר בלילה, ולא ביום, כי שרגא בטיהרא לא מהני (חלין ס עמוד ב), [פרוש: גר בצחרים אינו מועיל, כי אינו מוסיף אור] וכן הגבאים מיחדים להאיר במקומות האפלות - וזהו מקום העניות ודלות. ובאותן המקומות יראו הגבאים לתן אור והשגחה בשימת עין ובעין פקוחה לטובה, ואיך ומה לעשות.

סדר הלימוד ליום כג אב [יום 318 בשנה]

מה שנזכרים לעניים הוא חלקו של הקדוש ברוך הוא

ואשרי הגבאי צדקה שעוסקין בעצמן בעסק מצוה רבה לקנות חטים מהמבחר והטוב, כי חלק עניים הוא חלק גבוה, וזהו הסוד (דברים יא יב): "וכל מבחר נדריכם אשר תדרו לה". (ופרש רש"י, פרשת ראה שם): מלמד שימן להעניים חלק המבחר, כי חלק העני הוא חלק ה', וכמו שכתבתי כמה פעמים בפרקים הקודמים (בפרק י ובפרק פז), עין שם.

מטל על הגבאים להשגיח בצרכי העניים

והנה ראיתי מכשול גדול במדינות פולין בין הגבאים, שכל אחד מחזיק חדש אחד, ומדי חדש בחדשו

יש גבאי אחר, ובהגיע חֹדֶשׁ נִסָּן וְחֹדֶשׁ תְּשֵׁרֵי אֲשֶׁר צָרְכֵי הָעֲנִיִּים הֵם מְרַבִּים, מוֹצִיאִים שָׂאֵר הַגְּבָאִים אֶת רֹאשֵׁם מֵעֶסֶק הַגְּבָאוֹת וְאוֹמְרִים לְהָעֲנִיִּים הַבָּאִים לִפְנֵיהֶם: מַה לָּכֶם אֵלַי?! הֲלֹא יֵשׁ גְּבָאֵי הַחֹדֶשׁ לְפָנַי, וְעָלְיוֹ הוּא מְטַל לְצֵאת יְדֵי חוֹבְתוֹ בְּחֹדֶשׁ זֶה, וְהַעוֹשֶׂה כֵּן הוּא מְכַעֵר מְאֹד, וְהֵלֵא עַל כָּל הַגְּבָאִים הַדְּבָר מְטַל לְעַבֵּד עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ בְּכֶסֶף יִשְׂאוּ, וּמַה יַעֲשֶׂה הַגְּבָאֵי חֹדֶשׁ? לְפַעְמִים אֵין יִכְלֹת בִּידוֹ לְהִלּוֹת מִכִּיסוֹ לְמַעוֹת צְדָקָה, וְאֵין לוֹ שׁוּם מַעוֹת בְּכִיס שֶׁל צְדָקָה, וְאִם כֵּן, הֲרֵי עֲבוֹדָה זוֹ, עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, הוּא נֶחְשָׁב כְּעֲבוֹדַת מֶלֶךְ בְּשׂוֹר וְדָם הַמְטַל עַל אִישׁ דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ וְשֶׁבֶת בְּשֶׁבֶתוֹ וְחֹדֶשׁ בְּחֹדֶשׁוֹ, וְאֵין אוֹתוֹ אִישׁ יוֹכֵל לֹאמֹר: הֲרֵי פְטוּר אֲנִי בְּחֹדֶשׁ זֶה, וְעָלִי הַמְּלֶאכֶה לְגַמֵּר בְּחֹדֶשׁ אַחֵר, וְלָמָּה יַעֲשֶׂה כֵּן, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּעֲבוֹדַת מֶלֶךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא!?

עַל כֵּן צָרִיכִין כָּל הַגְּבָאִים לַעֲשׂוֹת אֲסֵפָה וּלְפַקֵּחַ וּלְעֵין הַיֵּטֵב בְּצָרְכֵי הָעֲנִיִּים וְאֲבִיוֹנִים, וּבְגִלּוֹל הַדְּבָר הַזֶּה יִבְרַךְ ה' אוֹתָם בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, וַיִּזְכּוּ לְרֵאוֹת בְּנֵין צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם, אָמֵן, כֵּן יְהִי רְצוֹן, מוֹרֵי וְרַבֵּי, מוֹרְנוּ הָרַב רַבֵּי יוֹסֵף זְכוֹרְנוּ לְבִרְכָה (יְסוּד יוֹסֵף פָּרָק פ"ו).

— פָּרָק צ"ב —

א. מֵאַהֲבַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל צִנְהָ לְסַפֵּר תְּשֻׁעָה וְאַרְבָּעִים יוֹם מִמְּחֻרַת הַפֶּסַח עַד חַג הַשְּׁבִיעוֹת, שֶׁהוּא יוֹם מִתֵּן תּוֹרָה, שֶׁהוּא יוֹם הַחֲמִשִּׁים, וְהַטַּעַם הוּא מְבָאֵר (זֶהר חֵלֶק ג' דף צו עמוד א), כִּי כִשְׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת מִצְרַיִם,

נִשְׁתַּקְעוּ בְקִלְפָה בְּמִ"ט שְׁעָרֵי טְמֵאָה, וְאַלְמְלֵי הָיוּ יִשְׂרָאֵל
שָׁם עוֹד יוֹם אֶחָד אַחַר ט"ו בְּנִיטָן - הָרִי אָנוּ וּבְנִינוּ וּבְנֵי
בְנֵינוּ מְשַׁעֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרְעָה.

סדר הלימוד ליום כד אב [יום 319 בשנה]

בְּכָל יוֹם בָּאנוּ מִמְדַּרְגָּה לְמִדְרָגָה בְּמִ"ט שְׁעָרֵי קִדְשָׁה

ב. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַחֲמָיו וּבְרַב חֶסְדָּיו הוֹצִיאָנוּ
לְחַרוֹת וְנָתַן לָנוּ הַתּוֹרָה אַחַר מִסְפַּר חֲמִשִּׁים יוֹם,
דִּהְיִינוּ שָׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל סוֹפְרִים מִ"ט יוֹם, חוּץ מִיּוֹם שְׁנִיתָנָה
בוֹ הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם בָּאנוּ מִמְדַּרְגָּה
לְמִדְרָגָה בְּמִ"ט שְׁעָרֵי הַקְדְּשָׁה, שֶׁהֵן שְׁעָרֵי בֵינָה, וְלִכְן
צִוָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְסַפֵּר לָנוּ שְׁבַעַת שָׁבוּעוֹת, כְּדִין
אֲשֶׁה נִדְּהָ שְׁסוּפֶרֶת ז' יְמֵי נְקִיִּים לְנִדְתָהּ, וְאַחַר כֶּךָ הִיא
טְהוּרָה לְבַעֲלָהּ.

זְכוּ לִכְנֹס לְשַׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁל שְׁעָרֵי בֵינָה

ג. כֶּךָ הָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר, שֶׁהָיָה לָהֶם דִּין טְמֵאָת הַנִּדָּה
מִקְלָפוֹת מִצְרַיִם, וְהָיוּ מְכַרְחִים לְסַפֵּר שְׁבַעַת שָׁבוּעוֹת
תְּמִימוֹת. וְאִיתָא בְּמִדְרָשׁ רַבָּה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה ל ח): כָּל מְקוֹם
שֶׁנֶּאֱמַר "תְּמִים" אוֹ "תְּמִימוֹת" - הַשְּׁלִים לְמִדַּת שָׁבוּעוֹת
שְׁבַעַת, שֶׁהֵן מִ"ט יוֹם. וְג' יְמֵים קִדְּם מִתַּן תּוֹרָה הָיָה מִצְוֹת
הַגְּבֻלָּה, וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְטַהְרִין אֶת עַצְמָן כְּמוֹ אֲשֶׁה
הַמְטַהְרֵת לְבַעֲלָהּ אַחַר עֵת נִדְתָהּ, וּבִיּוֹם הַחֲמִשִּׁים זְכוּ
יִשְׂרָאֵל לְהַכְנִס בְּשַׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁל שְׁעָרֵי בֵינָה, וְשַׁעַר
הַחֲמִשִּׁים נִקְרָא (בְּרֵאשִׁית ב ט): "עֵץ הַחַיִּים אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֶּן."
וְאִף כִּי יֵשׁ שְׁנֵי דַעוֹת (רֵאשׁ הַשָּׁנָה יא עֲמוּד א) - פְּלוּגְתָא רַבִּי

אֲלֵיֶעָזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אֵי בְנִיֶסֶן נִבְרָא הָעוֹלָם אֵי בְתַשְׁרִי
נִבְרָא הָעוֹלָם - בֵּין לְמַר וּבֵין לְמַר סְבִירָא לִיה דְּבַפְעַל
בְּנִיֶסֶן נִבְרָא הָעוֹלָם, וּמִתְחִילִין אָנוּ לְמִנּוֹת הַחֲדָשִׁים מִן
רֵאשׁ חֲדָשׁ נִיֶסֶן, שֶׁהוּא רֵאשׁ לְחֲדָשִׁים, וְאִם כֵּן, פֶּסַח הוּא
חַג הָרֵאשׁוֹן, וְחַג שְׁבוּעוֹת הוּא חַג הָאֲמָצְעִי, וְחַג הַסֻּכּוֹת
הוּא חַג הָאֲחֵרוֹן.

סדר הלימוד ליום כה אב [יום 320 בשנה]

חג שבועות (בארץ ישראל) הוא יום אחד - לרמז: שהקדוש ברוך הוא
אחד וישראל הם עם אחד בארץ ישראל

ד. וְאִם כֵּן לָכֵן נִקְרָא שְׁבוּעוֹת "עֵץ הַחַיִּים שְׁבִתוֹךְ הַגֶּזֶן"
(זהר שם דף צו עמוד א), לְפִי שֶׁהוּא אֲמָצְעִי, וְחַג הַשְּׁבוּעוֹת
הוּא שְׁבַחָא דְאֹרִיֶתָא, שְׁבַחָא דְכֻלָּא, [פְּרוּשׁ: שְׁבַח
הַתּוֹרָה, שְׁבַח הַכֹּל] וְלָכֵן נִתְּנָה הַתּוֹרָה בְּהַאי יוֹמָא דְוָקָא,
כִּיּוֹן דְּתוֹרָה נִקְרָאת "עֵץ הַחַיִּים שְׁבִתוֹךְ הַגֶּזֶן", וְלָכֵן נִרְאָה
לִי, דְעַל זֶה כָּתַב הַזֵּהר פְּרֻשַׁת אָמַר (שם), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:
"וּבְיוֹם הַבְּפוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה'
בְּשִׁבְעַתִּיכֶם מִקְרָא קֹדֶשׁ יְהִיָּה לְכֶם" (בַּמִּדְבָּר כח כו) - רַבִּי
שְׁמַעוֹן פִּתַּח (דְּבַרֵּי הַיָּמִים א טו ל): "אֲזוּ יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלְּפָנַי
ה' כִּי בָא לְשַׁפּוֹט אֶת הָאָרֶץ", וְקָשָׁה לְכַאוֹרָה, לְמָה דְרֵשׁ
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הַמִּקְרָא הַזֶּה כָּאֵן? אֲלֵא נִרְאָה לִי,
דְּשַׁפִּיר דְרִישׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי "אֲזוּ יִרְנְנוּ כָּל עֲצֵי
הַיַּעַר", דְּכָל עֲצֵי יַעַר הַלְּבָנוֹן נִקְשְׂרִים בְּעֵץ הַחַיִּים שְׁבִתוֹךְ
הַגֶּזֶן וּכְמוֹ שְׁכַתְבְּתִי לְעִיל.

וְהִנֵּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְהִרְאוֹת חֲבַתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל
נֶגְדַּ כָּל הָאֲמוֹת וְהֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמֶּן בַּמִּדְבָּר, כְּמוֹ

שְׁאֵמַר הַכְּתוּב (שְׁמוֹת טז ד): "הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם", וְצִוָּה אוֹתָנוּ לְהַקְרִיב שְׁעוּרִים לְקַרְבֵּן בַּחֲג הַשְּׁבוּעוֹת. וְיִזְכָּאָה חוֹלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל (זֵהר שָׁם), דִּקְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּדִיק לְהוֹן בְּקַרְבֵּן שְׁעוּרִים, כְּדִין סוּטָה שֶׁהֵבִיֵּא קַרְבָּנָה מֵאֵכֶל בְּהֵמָה, כִּף צִוָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהֵבִיא קַרְבֵּן שְׁעוּרִים, אֲבָל הָאִי שְׁעֵתָא אֶקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל "נִעְשָׂה" לְ"נִשְׁמָע" (שְׁמוֹת כד ז), וְאֶשְׁתַּכְּחוּ כֻּלָּן זִכְאִין, כְּמָה דְאֵת אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ד ז): "כֻּלְּךָ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בְּךָ". וְאֵתְמַר עֲלֵיהּ (מְשָׁלִי לא י): "אֵשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא", וְ"אֵשֶׁת חֵיל הִיא עֲטֹרַת בַּעֲלָהּ" (שָׁם יב ד). וְלִכְן קָרָא הַזֵּהר (שָׁם עמוד ב) הַמְּנַחֵה חֲדָשָׁה (בַּמִּדְבָּר ה יח): "מְנַחֵת קְנָאוֹת", וְלִכְן נִקְרָאת (וְיִקְרָא כג טז): "מְנַחֵה חֲדָשָׁה", וְחֲדוּשָׁה - שְׁנַעְשׂוּ יִשְׂרָאֵל בְּרִיָּה חֲדָשָׁה בְּיוֹם מִתַּן תּוֹרָה, כְּאֵשֶׁה סוּטָה דְהִיא טְהוֹרָה, דְהִיא "נִקְתָּה וְנִזְרַעָה זָרַע וְטְהוֹרָה הִיא" (בַּמִּדְבָּר ה כח), כִּף הָיוּ יִשְׂרָאֵל טְהוֹרִין אַחַר מַעֲשֵׂה הַקַּרְבֵּן שֶׁל חַג הַשְּׁבוּעוֹת. וְלִכְן חַג הַשְּׁבוּעוֹת יוֹם אֶחָד לְרַמּוּ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא אֶחָד, וְיִשְׂרָאֵל הֵן גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָא, לְרַמּוּ שִׁישְׂרָאֵל תְּלוּיִין בְּאַחַדוּתוֹ, לְרַמּוּ עַל עֵץ הַחַיִּים דְּמִיחַד לְכֻלְהוֹ אֵילָנֵי דְגֵן עֵדֵן לְקַשְׂרָא בִּיחודָא שְׁלִים [פְּרוּשׁ: שְׁמִיחַד לְכָל אֵילָנוֹת שְׁבִגְן עֵדֵן לְקַשְׂרָם בִּיחוד שְׁלִם].

רלז) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ:

אֲשֵׁרִי חֲלֻקִיָּהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדַק אוֹתָם בְּקַרְבֵּן שְׁעוּרִים, כְּאֵשֶׁה סוּטָה שֶׁהֵבִיֵּא קַרְבָּנָה מֵאֵכֶל בְּהֵמָה, כִּף צִוָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהֵבִיא קַרְבֵּן שְׁעוּרִים, אֲבָל בְּשַׁעָה שֶׁהַקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל "נִעְשָׂה" לְ"נִשְׁמָע", וְנִמְצְאוּ כָלָם צְדִיקִים, כְּמוֹ שְׁאֵמַר: "כֻּלְּךָ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בְּךָ", וְעֲלֵיהֶם נֵאמַר: "אֵשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא", וְ"אֵשֶׁת חֵיל הִיא עֲטֹרַת בַּעֲלָהּ" וְכוּ'.

סדר הלימוד ליום כו אב [יום 321 בשנה]

במ"ט ימים יצאו משערי טמאה ונכנסו למ"ט שערי בינה
ולבן כתוב בזהר פְּרַשְׁת אָמַר (דף צז עמוד א), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:
 וּלְהַ"וּסְפָרְתֶם לְכֶם מִמְּחַרַת הַשְּׁבַת מִיּוֹם הַבִּיאְכֶם
 אֶת עֹמֵר הַתְּנוּפֶה" (ויקרא כג טו). כִּד הוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם,
 הוּוּ בְרִשׁוֹתָא אַחְרָא, וְהוּוּ אַחֲדוּ בְּמִסְאָבוּתָא, כְּאַתְתָּא דָּא
 דִּיתְבַת בְּיוֹמֵי דְמִסְאָבוּתָא. בְּתַר דְּאַתְגְּזֵרוּ בְּמִצְרַיִם, עָאֵלוּ
 בְּחוּלְקָא דְקִדְשָׁה דְאַתְקְרִי "בְּרִית", וּפְסִיק מְנִיְהוּ
 מִסְאָבוּתָא, כְּדָא אַתְתָּא דְפִסְקָה מְנָה מִסְאָבוּתָא. בְּתַר
 דְאַתְפְּסְקוּ מְנִיְהוּ, מַה כְּתִיב: "וּסְפָרְתֶם לְכֶם מִמְּחַרַת" וְגו',
 כְּמוֹ שְׁכְתוּב גַּבֵּי אֵשֶׁה (שם טו כח): "וּסְפָרְהָ לָּהּ שְׁבַעַת
 יָמִים" - כֶּן אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, מִכָּאֵן
 וְלֵהֲלָאָה חֲשַׁבְנָא: "וּסְפָרְתֶם לְכֶם" - לְכֶם דִּיקָא, לְעֲצַמְכֶם,
 כְּדִי שְׂיֵהִי תְמִימוֹת בְּטְהָרָה הַנִּי מ"ט יוֹמֵי נֶגְד מ"ט
 שְׁעָרִים דְּהוּי יִשְׂרָאֵל בְּטְמָאָה, בְּמִסְאָבוּתָא דְעַבְדָּה זָרָה
 שֶׁל מִצְרַיִם.

רלח) פרוש הזהר בלשון קדש:

"וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה". כְּשֵׁהִי
 יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, הִיּוּ בְרִשׁוֹת אַחְרַת, וְהִיּוּ מְחֻזְקִים בְּטְמָאָה, כְּאַשֵׁה
 הַיּוֹשֶׁבֶת בְּיַמֵּי טְמֵאתָהּ, לְאַחַר שְׁמָלוּ אוֹתָם בְּמִצְרַיִם, נִכְנסוּ לְחֶלֶק הַקְּדוֹשׁ
 הַנִּקְרָא "בְּרִית", וּפְסָקָה טְמֵאתָם, כְּאוֹתָהּ אֵשֶׁה שְׁפָסְקָה מִמְנָה טְמֵאתָהּ,
 לְאַחַר שְׁפָסְקָה מֵהֶם, מַה כְּתוּב: "וּסְפָרְתֶם לְכֶם וְגו'", כְּמוֹ שְׁכְתוּב עַל
 אֵשֶׁה: "וּסְפָרְהָ לָּהּ שְׁבַעַת יָמִים" - כֶּן אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל,
 מִכָּאֵן וְלֵהֲלָאָה חֲשַׁבּוֹן לְטְהָרָה: "וּסְפָרְתֶם לְכֶם" - לְכֶם דְּוָקָא, לְעֲצַמְכֶם,
 כְּדִי שְׂיֵהִי תְמִימוֹת בְּטְהָרָה, אוֹתָם מ"ט יוֹמֵי נֶגְד מ"ט שְׁעָרִים שְׂהִי
 יִשְׂרָאֵל בְּטְמָאָה, בְּטְמֵאת עַבְדָּה זָרָה שֶׁל מִצְרַיִם.

ה. וביום החמשים פסקו מישראל זהמתן, ונכנסו לשער הנ', שהוא סוד חמשים שערי בינה, והיו כלן טהורים, והאי יומא [פרוש: והיום הזה] שהוא יום חמשים, היה יום קדוש וטהור, ובו ביום יצאו ישראל לחרות מן המלאך המות ומחלקיות.

אשרי הלומד בליל שבועות

על פן ראוי ונכון לכל איש הירא וחרד לדבר ה', שילמד כל הלילה של חג השבועות כפי התקון שחברו תלמידי האר"י ז"ל, ויעסקו בתורה ובנביאים ובכתובים ובמשניות וקצת מאמרי הזהר.

ז. ויש נוהגים לעשות התקון בב' לילות של שבועות, ואשרי האיש אשר יעשה כזאת, ובהתעוררות דלתתא [פרוש: של מטה] הוא מעורר קדשת עליון לאתחברא [פרוש: לחבר] יחוד עליון באורות ובשפע גדול, ובזכות זה ישפיע הקדוש ברוך הוא גם פן עלינו אור חדש, ונזכה כלנו לאורו, אמן.

פרשת שופטים   ❦ פָּרָק צ"ג ❦

א. אמר רבי יוחנן (בברכות דף לא עמוד א): אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה, שנאמר (תהלים קכו ב): "אז ימלא שחוק פינו", אמרו עליו על רבי שמעון בן לקיש, שלא מלא שחוק פיו מכי שמע מרבי יוחנן רביה.

ב. והענין הוא פי השם יתברך ברא באדם לב וכבד וטחול, הלב הוא למעלה באמצע, והכבד – מתחתיו מצד ימין, והטחול מתחתיו מצד שמאל. הכבד הוא

מִרְמָזוֹ עַל שְׂרֵשׁ שֶׁל עֲשׂוֹ הַנִּקְרָא "אָדוֹם", לְפִי שֶׁהַכָּבֵד כָּלוּ דָם, וְלִכֵּן נִקְרָא עֲשׂוֹ "אָדוֹם", וְתַבְשִׁילוֹ אָדָם, וְהַשֵּׁר שָׁלוֹ הוּא אָדָם, וְכָלוּ דִין. וְהַטְּחוּל הוּא מִרְמָזוֹ עַל לִילִי"ת הַרְשָׁעָה. וְהֵלֵב מִרְמָזוֹ עַל יִשְׂרָאֵל, עִם קְדוּשָׁה, כִּי קְדוּשִׁים הֵם לְאֱלֹהֵיהֶם. וְעַל כֵּן לֹא נָטַל כָּל כֶּךָ דָּמִים כִּי אִם הַבְּרוּר וְהַזָּךְ, דָּם טָהוֹר, מִבְּחִין בֵּין דָּם לְדָם - בֵּין דָּם נָדָה לְדָם טָהוֹר. מֵה שָּׂאִין כֵּן הַכָּבֵד - שׂוֹאֵב לְגַבִּיּה [פְּרוּשׁ: אֲצִלוֹ] כָּל דָּם טָמֵא, וְאִינוֹ מִבְּחִין בֵּין דָּם לְדָם, וְהַכָּבֵד הוּא תָּמִיד בְּכַעַס.

סדר הלימוד ליום כז אב [יום 322 בשנה]

הפועס כאלו עובד עבודת כוכבים

ג. וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוּנוֹם לְבִרְכָה (זהר חלק א דף כז עמוד ב, ובחלק ג' דף קעט עמוד א): "כָּל הַכּוֹעֵס כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה", כִּי כָבֵד כְּתַבְתִּי, כִּי הַכַּעַס הוּא מִצַּד הַכָּבֵד, כִּי הוּא כַחַשׁ שֶׁל סַמָּא"ל שֶׁנִּקְרָא "אֱלֹהִים אַחֲרִים", וְהַטְּחוּל הוּא מִצַּד לִילִי"ת, שֶׁדִּרְכָּהּ לְהַתְּרֹאוֹת לְבָנֵי אָדָם בְּלִילָה בַחֲלוּם וּבְהַקִּיץ כְּדַמוֹת אִשָּׁה, עַד שֶׁגִּנְרַמְתָּ שְׂיִצָּא מִמֶּנּוּ זָרַע לְבִטְלָה, וְלִכֵּן הַטְּחוּל שׁוֹחֵק (בְּרִכּוֹת סא עמוד ב). וּבְהִיּוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קָיָם, אָזִי הָיָה מֵאִיר לְיִשְׂרָאֵל שְׁנֵי אֹרוֹת מְשֻׁנֵי עוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, שֶׁעֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר (בְּרִאשִׁית א ג): "יְהִי אֹר וְיִהְיֶה אֹר" וּמִשְׁרֵשׁ הָעוֹלָמוֹת הָאֵלוֹ הֵן נִשְׁמוֹת הָאֱמָהוֹת רַחֵל וְלֵאָה, אֲשֶׁר בָּנוּ שְׁתֵּי הֵן בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְהֵם הֵיוּ מְכַנְיָעִים אֶת הַסַּמָּא"ל וְזוּגְתוֹ לִילִי"ת, שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם שׁוּם שְׁלִיטָה לַעֲשׂוֹת רָעָה לְיִשְׂרָאֵל, וּשְׁנֵי פְעָמִים "אֹר" גִּימְטְרִיא "שְׁחוֹק", מֵה שָּׂאִין כֵּן כְּאֲשֶׁר נִחְרַב הַבַּיִת, גָּרְמוּ

הַעֲוֹנוֹת שֶׁהָאוֹרוֹת שֶׁל מַעֲלָה נִסְתַּלְקוּ, וְאִזּוֹ גָּבְרוּ שְׁתֵּי הַקְּלָפוֹת הַנִּזְכָּרוֹת, אִזִּי הִיא שׁוֹחֶקֶת בְּנוֹ, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, וְלִכֵּן אֵין שְׂמִיחָה וְשִׂחוֹ"ק בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכִשְׂיָבוֹא מְשִׁיחֵנוּ - "אִזּוֹ יִמְלֵא שִׂחוֹ"ק פִּינוּ". וּמִכָּאן צָרִיךְ הָאָדָם לְדַעַת אֵיךְ לְרַצּוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, שֶׁלֹּא לְהִרְאוֹת שׁוֹם פְּנִים שׁוֹחֶקוֹת עֲכָשׁוּ בְּשַׁעַת הַחֲרָבָן, כִּי אֲסוּר לָנוּ לְשַׁחֵק, וְאִם הָאָדָם אֵינוֹ נִזְהָר בְּזֶה, אִזִּי הוּא נוֹתֵן כַּח לְטָחוֹל לְשִׂחוֹק, וּמִתְגַּבְּרִין הֵב' קְלָפוֹת הַנִּזְכָּרוֹת לְעֵיל.

החייב להתאבל על חרבן הבית וגלות השכינה, כפיכיל ד. ולא מלוי שחוק לביד אסור, אלא גם שאר שמחות שאינן של מצוה אסור, ואפלו שמחה של מצוה אין להרבות בהם כלל. וכמבאר בדברי חכמינו זכרונם לברכה, ראה מה שכתב הזהר פרשת תזריע (דף מה עמוד ב):

יל"ט רבי חיא ורבי יוסי הוו אזלי באורחא, כד מטו חד חקל, חמו חד דפטירא דקיטפא (פרוש: עץ של אפרסמון) שהיה בדרך לצד ימין, אמר רבי יוסי: עטיפא עטיפא דקטרא בעיני שכיח (פרוש: כסוי עשן של שרפת אש חרבן בית המקדש שכיח לפני עיני צדיקים הזוכרים תמיד את חרבן בית המקדש).

סדר הלימוד ליום כח אב [יום 323 בשנה]

וְלִבָּן אֵין רְשׁוּת לְהִסְתַּפֵּל בְּשׁוֹם שְׂמִיחָה מִיוֹם שְׁנַחֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, רָאֵה כַּמָּה גְדוֹל הַחַיִּיב לְהִתְאָבֵל עַל

רלט) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי חיא ורבי יוסי היו הולכים בדרך, כשהגיעו לשדה אחד, ראו בדרך

חֲרַבְּן הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ וְעַל שְׁפִיכַת דָּמַן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְצָרִיךְ אָדָם לומר (תהלים קלז): "עַל נְהִירוֹת בְּכָל", וְלִשְׁפָךְ דַּמְעוֹת עַל חֲרַבְּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְ"שִׁיר מְזֻמֹּר לְאַסָּף" - סִימָן פ"ג בַּתְּהִלִּים - עַל הַרִיגַת הַצַּדִּיקִים, כִּי שְׁעָרֵי דַמְעוֹת לֹא נִנְעָלוּ (בְּרִכּוֹת ל"ב עמוד ב) וְאֵין נִמְחָקִים לְעוֹלָם, וְיֵשׁ בְּרָקִיעַ מְמַנָּה אֶחָד, שֶׁמִּקְבֵּל אוֹתָן דַּמְעוֹת, וְהוּא גַם כֵּן מְמַנָּה עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵן בְּדַמְעוֹת, וְהוּא מְלַאֵךְ מִן שָׂרֵי הָאוֹפָנִים, וְשֵׁמוֹ יִרְחֵמֵא"ל (זֶהר חֶלֶק ב' דף רמ"ה עמוד ב), וְהוּא שׁוֹלֵט עַל שֵׁשׁ מֵאוֹת חִיּוֹת, יִמְאֲנוֹן דַּמְעֵין אַחֲרֵינוּן וְהוּא אוֹתָן דַּמְעוֹת "הֵן אֲרָאֲלֶם צַעְקוֹ חֲצָה מְלֹאכֵי שְׁלוֹם מֵר יִבְכְּיוּן" (ישעיה לג ז), וְאֲנוּן דַּמְעֵין דִּישְׁדוּן עַל זִכְרֵינוּן כַּד מִסְתַּלְקִין מֵעֲלָמִין - כְּלָהוֹן נְטִילֵי לֹוֹן רְתִיכִין עֲלָאִין וְעָרְבֵי לֹוֹן בְּאֲנוּן דַּמְעֵין דְּאוֹשְׁדָן עַל חֲרַבְּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל דָּא כְּתִיב (שם כ"ה ח): "וּמִחָה ה' אֱלֹקִים דַּמְעָה מֵעַל כָּל פְּנִים", מֵאֵן אֲנוּן "פְּנִים"? אֲנוּן אֲלִין רְתִיכִין קַדִּישִׁין עֲלָאִין, וּבִתְרַן כֵּן (שם): "וְחֲרַפְתָּ עִמּוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי פִי ה' דִּבֵּר".

לצד ימין עץ אפרסמון. אמר רבי יוסי: עטיפה עטיפה של עשן מצוי בעינינו...

רמ) פרוש זהר בלשון קדש:

ואלו דמעות אחרות, והוא אותן דמעות "הן אראלם צעקו חצה מלאכי שלום מר יבכיון", ואלו דמעות הנשפכות על הצדיקים כשמתלקים מן העולם, את כל הדמעות לוקחות המרכבות העליונות ומערבבות אותן באותן דמעות שנשפכו על חרבן הבית, ועל זה כתוב: "ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים" - מי הם "פנים"? הן אותן מרכבות קדושות עליונות, ואחר כך: "וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי פי ה' דבר".

הַבְּלָל כִּי תִדְרֵי צְרִיף הָאָדָם לְהִתְעוֹרֵר בְּלֵב מֵרַע לְגִלוֹת
הַשְּׂכִינָה וּלְהִתְאַנַּח עַל אַרְיכוֹת הַגְּלוֹת הַמֵּר, וְלִשִׁים אֶל לְבוֹ, כִּי בִהְיוֹתֵנוּ עַל אֲדַמְתָּנוּ, וְהַשְּׂכִינָה הִיְתָה
שׁוֹרָה בֵּין הַכְּרוּבִים - הֵיִינוּ מִקְבְּלִים הָאָרֶה בְּכָל יוֹם, וְהָיוּ
יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים (דְּבָרִים כו יט): "עַם קָדוֹשׁ לֵה'", וְהֵיִינוּ
קְרוּבִים אֶל הַשְּׂכִינָה וְאֶל הַקְּדוּשָׁה, וְהַקְּלוֹת הָיוּ נִחְבָּאִים
וְדַחֲפוּפִים בְּעַמְקֵי תְהוֹם, מֵה שְׂאִין פֶּן עֲכָשׁוּ, יִשְׂרָאֵל הֵן
נִדְחָפִים וְנִסְחָפִים, מִפְּזָרִים בְּכָל פְּנוֹת וְקִצּוֹת הָאָרֶץ,
וּמְכַנְיָעִים עֲצָמָם בְּגִלוֹת בְּהַכְנָעָה גְדוֹלָה נִגְדָּ כָּל אִמָּה
וְלִשׁוֹן וְחוֹלְקִין לָהֶם כָּל הַכְּבוֹד.

ה. וְהַלִּילִית הִיא מַחֲכִיכַת וְשׁוֹחֲקַת וַיֵּשׁ לָהּ הַנְּאָה גְדוֹלָה
בְּרֵאוֹתֶיהָ שִׁיִּשְׂרָאֵל הֵן מְכַנְיָעִין עֲצָמָן נִגְדָּ הָאֲמוֹת,
אֲשֶׁר מִמָּשׁ מְקִים בָּנוּ (תְּהִלִּים מֵד כו): "כִּי שָׁחָה לְעַפְרָ
נִפְשָׁנוּ", וּמִמָּשׁ אֲנַחְנוּ לְמִרְמָס תַּחַת כְּפוֹת רַגְלֵיהֶם, וְאֲנַחְנוּ
לָהֶם לְעַבְדִּים וְלִשְׂפָחוֹת, וְכָל טְרַחֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל וַיִּגִיעַ כַּפֶּן
נוֹשָׂאִים עֵינַי קִצַּת מִן אֲמוֹת הָעוֹלָם בְּיִשְׂרָאֵל וְלוֹקָחִים בְּיַד
חֲזָקָה מִיָּדָם, וְאֲנַחְנוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל, מְכִים וְנִהְרָגִים וְנִשְׁחָטִים
וְנִשְׂרָפִים עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְהַיֶּאֱדָ לֹא יִשִּׁים אָדָם אֶל לְבוֹ
כָּל מִי שִׁירָאת אֱלֹהִים נוֹגַע בְּלְבוֹ, לְכוֹן בַּתְּפִלָּתוֹ בְּמִקְוֹמוֹת
הַשְּׂכִינָה לְגֵאֶלֶת יִשְׂרָאֵל, שִׁיִּגְאֲלוּנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיַּד
אֲמוֹת הָעוֹלָם לְמַעַן שְׂכִינַת כְּבוֹדוֹ.

סדר הלימוד ליום **כט אב** [יום 324 בשנה]

המצטער על גלות השכינה, זוכה לכתר תורה

ו. וְקִבְלָה אֲמִתִּית הִיא בְּיַדִּי, "כָּל מִי שֶׁבְּלָבוֹ תִּדְרֵי צַעַר עַל

גלות השכינה - זוכה לכתר תורה", ודע מה שכתב האר"י ז"ל (אור צדיקים עמוד העבודה פרק יז), על מורנו הרב רבי אברהם הלוי שחבר ה"תקוני שבת", שהיתה דירתו בצפת, תבנה ותכונן במהרה בימינו, ובכל חצות לילה היה קם וסובב כל הרחובות של יהודים, ונתן קולו בקול מר ואמר: אחינו בית ישראל, הלא ידוע לכם, שהשכינה בעוונותינו הרבים בגלות, ובית מקדשנו היה לשרפת אש, וישראל הם בגלות המר וסובלים יסורים, ענויים קשים ומרים, ונהרגו כמה חסידים וחסידות, בחורים ובתולדות, זקנים עם נערים בארבע מיתות בית דין, ונתלין ונדונין במיתות קשות ומשנות, ואתם שוכבין על מטותיכם בהשקט ובטח.

רבי אברהם גלגול של ירמיה הנביא

ז. קומו ונצעק אל ה' אלהינו, שהוא מלך רחום וחנון, אולי ישמע ה' את קול תפלתנו, וירחם על עמו, שארית פלטת ישראל, והיה החסיד צועק, ולא נתן מנוחה לכל בני העיר, והיו קמים כלם בשעה חדא לבתי מדרשות, והיו אומרים התקון חצות, ואחר כך היו לומדין איש איש כפי השגתו, יש מהן היו עוסקין בדברי קבלה ובזהר, ויש מהן היו עוסקים בגמרא ובמשניות, ויש מהן היו עוסקים בתורה ונביאים וכתובים, ואחר כך היו אומרים פזמונים ובקשות עד אור היום והיו מעוררים רחמים". והרב האר"י ז"ל היה מפליג בחסידותו ואמר על החסיד הלוי ז"ל, שהוא היה גלגול של ירמיהו הנביא.

סדר הלימוד ליום א אלול [יום 325 בשנה]

דמות אשה בלבושים שחורים

ח. ופעם אחת אמר לו האר"י ז"ל: דע כי שלמו ימיה, והגיעו ימיה למות, אם לא שתעשה תקנה אחת שאלמדה, ואם תעשה תקנה זו, אזי תחיה עוד כ"ב שנים, וזו היא התקנה שלך, שתלך לירושלים, ושם תלך להתפלל לפני הכתל המערבי ותשפך תחנונתך, ותזכה לראות השכינה, ואז הלך החסיד לביתו וסגר עצמו ג' ימים וג' לילות בתענית שק ואפר, ואחר כך הלך החסיד לירושלים ובא לפני כתל המערבי בתפלה ובתחנונים ובבכיה גדולה, ואחר כך ראה על גבי הכתל צורה דגמת אשה מלבשת שחורים, ותכף מרב פחדו נפל על פניו ארצה והיה צועק ובוכה בבכי גדול ואמר: אוי לי! שראיתך בכך אוי! אהה על נפשי! והיה מאריך בבכיה וזעקות, והיה ממרט שערות ראשו עד שנתעלה וירדם.

ז. ואז ראה בחלום שבאה אליו השכינה בכגדים נאים ואמרה: התנחם, בני אברהם, כי יש תקנה לאחריתך, וישובו הבנים לגבולם, כי אשיב את שבותם ורחמתי אותם. וייקץ וישא את רגליו ויחזר לצפת ובא אל האר"י ז"ל, ותכף אמר האר"י ז"ל: אני רואה בך שזכות לראות פני השכינה, ומעתה תהיה בטוח, שתחיה עוד כ"ב שנים. וכן הוי, שהחסיד היה חי אחר זה המעשה כ"ב שנים.

ומהחסיד הנזכר לעיל, יראה כל אדם לעשות כן, לקום בחצות הלילה או קדם אור הבקר להתאבל על חרבן בית המקדש ועל הריגת הקדושים, ואחד

המַרְבֵּה, וְאֶחָד הַמַּמְעִיט – וּבְלִבְד שְׂיִכּוֹן לְבוֹ לְשֵׁם שָׁמַיִם,
וְלֹא יַעֲשֶׂה זֹאת שְׂיִתְפָּאֵר בְּפָנֵי הַבְּרִיּוֹת, כְּדִי שְׂיִשְׁבְּחוּ אוֹתוֹ
הַבְּרִיּוֹת, שֶׁלֹּא דֵי שֶׁהוּא לֹא מְקַבֵּל שְׂכָר עַל זֶה, אֲלֵא גַם
מְקַבֵּל עֲנֹש גְדוֹל, וּמִי שֶׁהוּא מְכוּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, אֲזִי עָלְיוֹ
הַכְּתוּב הוּא אוֹמֵר (קִהְלֵת ח, ה): "שׁוֹמֵר מִצְוָה לֹא יִדַּע דְּבַר
רַע", וַיִּזְכֶּה לְרֹאוֹת בְּבִנְיָן צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם, אַמֵּן. מוֹרֵי וְרַבֵּי
מוֹרְנוּ הַרְבֵּ רַבֵּי יוֹסֵף ז"ל.

⚡ פָּרָק צ"ד ⚡

א. כְּתִיב (יְשַׁעְיָה מֵג יד): "כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלְהַ
וְהוֹרְדְתִי בְּרִיחִים", בְּפָסוּק זֶה נִתְבָּאֵר גְּדוֹל אֲהַבְתִּי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּשְׁתַּתַּף בְּצָרְתָן וַיִּרְדַּע עִמָּהֶם
לְגָלוֹת. וּכְמוֹ שֶׁהִיָּה בְּמִצְרַיִם, דְּכְתִיב (שְׁמוֹת א א): "הַבָּאִים
מִצְרַיִמָּה אֶת יַעֲקֹב", "אֵת" – לְרַבּוֹת הַשְּׂכִינָה, וּבִסְוֹד
שְׁאֵמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית מו ד): "אֲנֹכִי אֲרַד
עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ" וְגו', וּבְגָלוֹת בְּבִלְ כְּתִיב (יְשַׁעְיָה
מֵג יד): "לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלְהַ", וְ"בְּכָל צָרְתֶם לֹו צָר" (שֵׁם
סג ט), שֶׁבְּכָל גָלוֹת הוּא קָשָׁה יוֹתֵר מְגָלוֹת מִצְרַיִם.

סדר הלימוד ליום ב אלול [יום 326 בשנה]

אם רגיל להתאבל על צער השכינה, ובא עליו צער, חס ושלום, יסבל
המשא בלא חשש

ב. וּבִזְהַר (חֶלֶק ב דף ב עמוד ב) אֵיתָא, רַבֵּי "אֵמֵר רַבֵּי שְׁמַעוֹן
בֶּן יוֹחָאִי: מֵאֵן דְּמַרְגִּיל עֲצָמוֹ בְּצַעְרָא דְשְׂכִינְתָא אַף

עַל גַּב דְּבָא עֲלִיו צַעַר, יִסְבַּל מִשְׂאוֹי הַזֶּה וְלֹא חֵישׁ, אֲבָל
מֵאֵן דְּלֹא מִרְגִּיל עֲצָמוּ בְּצַעְרָא דְשִׁכְיִנְתָּא וְצַעְרָא דְיִשְׂרָאֵל,
רַק כָּל יוֹמִין הוּא בְּתַפְנוּקִין וְעִדּוּנִין שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה – כִּיּוֹן
דְּאֲתִיָּא עֲלִיו אֵיזָה צַעַר, דָּא אֵיהּ צַעַר שְׁלִים. וְעַל דָּא
אֲצִטְרִיךְ כָּל אֶחָד לְמַכְפִּי כַּד יִשְׂרָאֵל הֵן בְּצַעְרָא בְּגָלוּתָא.

ג. וּמִיָּהֲנָה בְּגָלוּת בְּכָל הַיּוֹם צַעְרָא שְׁלִים, דְּהוּוּ יִשְׂרָאֵל
בְּתַפְנוּקִין, כְּדַכְתִּיב (אֵיכָה ד ב): "בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים
הַמְסֻלָּאִים בְּפֹז" וְגו', וְהִשְׁתָּא הוּוּ נַחְתִּין בְּגָלוּתָא וְרַחֲמִים

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי: מִי שְׂמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְהַצְטַעַר בְּצַעַר הַשִּׁכְיָנָה
- אַף עַל פִּי שְׂבָא עֲלִיו צַעַר, יִסְבַּל הַמִּשְׂאָ הַזֶּה וְאֵינּוּ צָרִיךְ לְדַאָּג. אֲבָל
מִי שְׂאִינוּ רְגִיל לְהַצְטַעַר בְּצַעַר הַשִּׁכְיָנָה וְצַעְרָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, רַק כָּל יְמֵי
הֵם בְּתַעֲנוּגִים וּמַעֲדוּנִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּיּוֹן שְׂמֻגֵיעַ אֵלָיו אֵיזָה צַעַר, זֶה
הוּא צַעַר הַשְּׁלָם, וְעַל זֶה צָרִיךְ כָּל אֶחָד לִבְכוֹת כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל הֵם בְּצַעַר
הַגָּלוּת.

רמב (מב) פרוש הזהר בלשון קדוש:

וְהִנֵּה בְּגָלוּת בְּכָל הַיּוֹם צַעַר שְׁלָם, שֶׁהֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הַגָּלוּת מִתְעַדְדִים
בְּתַעֲנוּגִים, כְּדַכְתִּיב: "בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים הַמְסֻלָּאִים בְּפֹז" וְגו', וְעַכְשָׁו הֵם
יֹרְדִים לְגָלוּת וְרַחֲמִים עַל צְוֹאֲרֵיהֶם וְיַדֵּיהֶם מְהַדְקִים לְאַחֲזֵרֵיהֶם. וּכְשֶׁהֵי
הוֹלְכִים בְּגָלוּת, קָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל פְּמִלְיָא שְׁלוֹ וְאָמַר: "לְמָה בְּנֵי
בְּגָלוּת וְאַתֶּם כָּאֵן?! קוּמוּ רְדוּ כְּלַכֶּם לְבָבְל, וְאֲנִי עִמָּכֶם!" זֶהוּ שְׁפָתוֹב: "כֹּה
אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלְהָ וְהוֹרְדְתִי בְּרִיחִים כְּלָם", מִי הֵם "בְּרִיחִים"?
אֵלוּ כָּל הַמְּרַקְבוֹת וְהַמַּחְנוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, וּבְשַׁעָה שִׁירְדוּ לְבָבְל, נִפְתַּחוּ
הַשָּׁמַיִם וְרוּחַ הַקְּדוֹשׁ שָׂרְתָה עַל יְחֻזְקָאֵל הַנְּבִיא, וְאָמַר יְחֻזְקָאֵל לְיִשְׂרָאֵל:
"הֲרִי אֲדוֹנְכֶם כָּאֵן, וְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם וּמְרַקְבוֹתָיו, שֶׁהִגִּיעוּ לְדוֹר עִמָּכֶם."
וְלֹא הָאֲמִינוּ לוֹ יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁסִּפֵּר לָהֶם יְחֻזְקָאֵל כָּל מַה שֶׁרָּאָה בְּנְבוּאָה,
שְׁפָתוֹב: "וְאֲרָא וְהִנֵּה רוּחַ" וְגו', אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי: "בְּאוֹתָהּ שַׁעָה
שְׂמַחוּ יִשְׂרָאֵל שְׂמַחָה שְׁלָמָה, כִּיּוֹן שֶׁרָאוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא
עִמָּהֶם".

עַל צוֹאֲרֵיהוֹן וַיִּדְהוֹן מִהֶדְקִין לְאַחֲרֵיהֶן, וְכֵד הוּא אֲזַלִּין
בְּגִלוּתָא, קָרָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ
וְאָמַר: לְמָה בְּנֵי בְּגִלוּתָא וְאַתּוֹן הֵכָא?! קוּמוּ חוּתוּ
כְּלָכוֹן, וְאַנָּא עִמְכוֹן, הֵדָא הוּא דְכָתִיב (יִשְׁעִיָּהּ מִג יד): "כֹּה
אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּכֻלָּהּ וְהוֹרְדְתִי בְּרִיחִים כָּל־סָם",
מֵאֵן "בְּרִיחִים"? אֲלִין כָּל רְתִיכִין וּמְשַׁרְיָן עֲלָיִן, וְכֵד
נַחְתוּ, אֲתַפְתְּחוּ וּשְׁרִיאַת רִיחַ הַקִּדְשׁ עַל יְחֻזְקָאֵל הַנְּבִיא,
אָמַר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל: הָא מְאָרִיכוֹן הֵכָא, וְכָל חֵילָא דְשְׁמִיא
וְרִתִּיכוֹי, דְאַתּוּ לְדוֹר עִמְכוֹן. וְלֹא הֵימְנוּהוּ יִשְׂרָאֵל, עַד
דְּאָמַר לְהוּ יְחֻזְקָאֵל כָּל מַה דְחָמִי בְּנִבְוָאָה, שְׁנֵאמַר
(יְחֻזְקָאֵל א ד): "וְאָרָא וְהֵנָּה רִיחַ" וְגו', אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
יֹחָאי: בְּהָאֵי שַׁעְתָּא חָדוּ יִשְׂרָאֵל חֲדוּתָא שְׁלֵמָה, שְׂרָאוּ
דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִמְהוֹן. עַד כְּאֵן לְשׁוֹנוּ, עֵינֵן שָׁם
פְּרֻשְׁת בְּרֵאשִׁית.

סדר הלימוד ליום ג אלול [יום 327 בשנה]

וְהֵנָּה בְּכָל דוֹר יֵשׁ צְדִיקִים שְׁמֵקְבָלִים עֲלֵיהֶם בְּאַהֲבָה
רַבָּה לְמַסַּר נַפְשָׁם עַל קְדֻשַׁת הַשֵּׁם, אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה (זֶהר שָׁם דָּף ה עמוד ב): רַבִּי אֱלִמְלִי יוֹדְעִים יִשְׂרָאֵל
חֲבִיבוּתָא דְיִשְׂרָאֵל, דְּרַחֲמִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְתַהוֹן, הוּי
שׁוֹאֲגִים כְּכַפִּירִים לְרֵדְף אַחֲרָיו.

(רמג) פְּרוּשׁ זֶהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

אלו עם ישראל היה יודע עד כמה חביבים הם לפני הקדוש ברוך הוא,
ועד כמה אהבתו עליהם - היו שואגים פאריות לרדף אחריו, והיו רצים
אחרי קיום המצוות ומוסרים נפשם לשמור דרכיו.

עַל כֵּן צָרִיךְ כָּל בֶּר יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל עָלָיו עַל הַגְּלוּת
 בְּאַהֲבָה וּבְחֻבָּה, וּבְפֶרֶט בְּגְלוּת הַמֵּר הַזֶּה אֲשֶׁר כָּמָה
 נִפְשׁוֹת הָיוּ יוֹשְׁבִים בְּבֵיתָם וְאִינֶם יוֹדְעִים דְּבַר מָה,
 וּפְתָאוֹם בָּא עֲלֵיהֶם עֲלִילוֹת שְׁקָרִים מֵה שְׂמַעְלִילִין עֲלֵיהֶם
 עֲלִילוֹת שְׁקָר, וְנִלְקַח הָאִישׁ מֵאַשְׁתּוֹ וּמִבְּנָיו וּבְנוֹתָיו
 וּמִבֵּית אָבִיו, וְנִשְׁלַךְ לְמָקוֹם אֶפֶל בֵּין נַחְשִׁים וְעִקְרָבִים,
 וְהָאִמָּה הִרְשָׁעָה מֵעַמִּידֵין עֲדוּת שְׁקָרִים לְהָעִיד, וְיוֹשְׁבֵי
 מִשְׁפֵּט מִצּוּרִים לְדוֹן אֶת הַיְהוּדִים בְּעֵנּוּיִים קָשִׁים וּמְרִים,
 וְאַשְׁתּוֹ וּבְנָיו כְּשֶׁהֵן שׁוֹמְעִין אֶת הַצֶּעַר, אֲזִי בּוֹכִים
 וְצוֹעֵקִים אֶל ה' וְאֶל הַקֹּהֵל, אוֹלֵי יוֹכְלוּ בְּהַשְׁתַּדְּלוּת לְפָטֵר
 אֶת הַתְּפוּסִים, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, עִם קְדוּשַׁת הַם, זָרַע רַחֲמָנִים -
 פּוֹשְׁטִין אֶת מַלְבוּשֵׁיהֶם וְנוֹתְנִים מְעוֹת לְפָדוֹת נִפְשׁוֹת
 הָאֲבִיוֹנִים מִמִּיתָה קָשָׁה וְחִמּוּרָה, וְלִפְעָמִים כָּל הַזֶּה לֹא
 יוֹעִיל, וְכָל הָעָם בּוֹכִים לְמִשְׁפַּחֹתָם בְּשִׂמְעָם מִשְׁפֵּט
 הַחִמּוּר וְהָעֵנּוּיִים הַקָּשִׁים, בְּשִׂרְפַת גְּפֻרִית וְאֵשׁ עַל לִבָּם
 שֶׁל קְדוּשִׁים, וְקֹדֶם הַמִּיתָה מְעַנִּין אוֹתָן בְּמִסְמְרוֹת
 תְּקוּעִים תַּחַת הַצְּפָרְנִים וּמִנְעָלִים שֶׁל בְּרָזֶל. אוֹי! מִי יוֹכֵל
 לְסַפֵּר גְּדֹל הָעֵנּוּיִים?! וְלִפְעָמִים חוֹתְכִין הַלְשׁוֹן מֵאַחֲרֵי
 הַצּוּרָר וְחוֹתְכִין הַבְּרִית קֹדֶשׁ בְּעוֹדָנוּ בְּחַיִּים, וְאַחַר כֵּן
 חוֹתְכִין הַבֶּטֶן וְלוֹקְחִין הַלֵּב וְהַכֶּבֶד וְהָרָאָה, וְאַחַר כֵּן
 חוֹתְכִין אוֹתוֹ לְד' חֲלָקִים, וְאֵף עַל פִּי כֵן הַקְּדוּשִׁים סוֹבְלִין
 יְסוּרִים כְּאֵלוֹ, וְאֵף עַל פִּי כֵן אִינֶם רוֹצִים לְהַמִּיר דָּתָם.
 וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל הַצּוּרָה מִן הַקְּדוּשִׁים וְנוֹתֵן בְּתוֹךְ
 הַפּוֹרְפִירָא שְׁלוֹ, כְּדֵי שְׂיִנְקֶם לְעֵתִיד נִקְמַת דָּם עֲבָדָיו
 הַשְּׂפוּךְ בְּחֻנָּם, שְׁנוּטְלִין הָאֲמוֹת הַנְּשָׁמוֹת מִן הַקְּדוּשִׁים
 בְּעֲלִילוֹת שְׁקָרִים.

וְעַל כָּל הַצֶּעַר הַזֶּה יִדּוּ כָּל הַדְּוִים, וְכָל בֶּרַי שְׂרָאֵל מִחֵיב לְקַבֵּל עָלָיו בְּאַהֲבָה, בְּאֵם שְׂיִזְדַּמֵּן לוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם, סִבָּה כְּזוֹ, וְעַל צֶעַר כְּזֶה הַשְּׂכִינָה מִיִּלְלָת, וְכָל הָעוֹלָמוֹת שֶׁל מַעְלָה מְלֵאִים בְּכִיּוֹת וְאַנְחוֹת עַל נַפְשׁוֹת הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵן דְּגַמַּת קָרְבָן לַה' וְרִיחַ נִיחּוֹחַ, בְּאֲשֶׁר שֶׁהֵן מִיַּחַדִּים אֶת לֶבָם לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים וּמוֹסְרִים עֲצָמָם עַל קִדְשֵׁת שְׁמוֹ הַגָּדוֹל לְיַחְוֹד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינָתִיהָ.

סדר הלימוד ליום ד אלול [יום 328 בשנה]

וְתַרְעֵ, דְאִיתָא בְּזֵהָר, פְּרַשְׁתָּ בְּרֵאשִׁית (דף לח עמוד ב), כִּי בַהֲיָכַל הָרְבִיעִי מִשְׁבַּעַה הַיְכָלוֹת דְּלַמְעָלָה, שָׁם יוֹשְׁבֵינָא אַבְלֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם וְכָל הַהֲרוּגִים שְׁמָסְרוּ נַפְשָׁם עַל קִדְשַׁת הַשָּׁם, וּבַהֲיָכַל הַשְּׁנַיִ יֵשׁ מַחֲצִיזָה לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלַמְּשִׁיחַ, וְשָׁם יֵשׁ בְּכִיָּה גְדוּלָּה עַל חֲרַבְנָא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וִירוּשָׁלַיִם וְהַרְיַגַּת הַצַּדִּיקִים, וּמְשִׁיחַ צְדָקָנוּ נַחֲת [פְּרוּשׁ: יוֹרֵד] לְהִיכָל הָרְבִיעִי, וְשָׁם מִתְחִיל לְהַזְכִּיר בְּפְרוּטְרוּט כָּל הַקְּדוּשִׁים שְׁמָסְרוּ נַפְשָׁם לְמוֹת עַל קִדְשַׁת הַשָּׁם, וּמִתְחִיל מְשִׁיחַ לְבָכוֹת בְּכִיָּה גְדוּלָּה, וּמִתְקַבְּצִין שָׁם כָּל נְשִׂאִים מְזַרְע בֵּית דָּוִד וְאוּחֲזִין אוֹתוֹ וּמְנַחֲמִין אוֹתוֹ, וְהוּא מִתְחִיל לְבָכוֹת עוֹד פְּעַם שְׁנִית בְּקוֹל גְּדוֹל. יַמְיָוְהָהוּא קָלָא סָלִיק לְמַעְלָה לְמַעְלָה וּמִתְעַכֵּב שָׁם עַד רֵאשׁ חֲדָשׁ, וְאָז נַחֲת הַהוּא קָלָא,

(מד) פרוש הזהר בלשון קדש:

ואותו הקול עולה למעלה למעלה ומתעכב שם עד ראש חדש, ואז יורד הקול, ויורדים עמו כמה אורות שמאירים לכל ההיכלות, והרבה מיני

וּנְחַתִּין עִמֵּיהּ כַּמָּה נְהוּרִין דְּמֵאִירִין לְכָל הַהִיכָלוֹת,
 וְהִרְבֵּה מִיְנֵי רְפוּאוֹת יוֹרְדִים עִם הַקּוֹל לְהַנִּי קְטוּלִין וּבְנֵי
 מְרַעֲזִין וּמְכֹאֹבִין דְּסְבָלֵי יְסוּרִים. וְכִדִּין לְבִישׁ מְשִׁיחַ הָאִי
 פּוֹרְפִירָא, דְּחֻקִּיקִין וּרְשִׁימִין תַּמָּן כָּל אֲלִין קְטוּלִין,
 וְסָלִיק עִם הָאִי פּוֹרְפִירָא לְמִידָן יַת הַרְצָחָנִים וְהַגְזֻלָּנִים,
 וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא זְמִין לְמַלְבֵּשׁ הַהוּא לְבוּשָׁא
 דְּפוֹרְפִירָא לְעֵתִיד, דְּכֹתִיב (תהלים קי ו): "יְדִין בְּגוֹיִם מְלֹא
 גִּוִּיּוֹת". עַד דֵּי אָתָּא וּנְחִים לֹון וּנְחַתִּין עִמֵּיהּ נְהוּרִין
 וְעִדּוּנִים, וְכַמָּה מְלֹאכִים וּרְתִיכִין עִמֵּיהּ, וְכָל מְלֹאךָ
 עֵתִיד לְלַבֵּשׁ כְּמוֹ הָאִי פּוֹרְפִירָא, דְּאִית בְּהוּן דִּיוֹקְנָא
 דְּהִירוּגִין, וְאַחַר כֵּן הוּלֵךְ מְשִׁיחַ עִם רַבֵּי עֲקִיבָא וְחֻבְרִיו
 לְאַתְרֵי דְּאִין עֵין יוֹכֵל לְרֹאוֹת זוּלַת אֱלֹהִים, וְתַמָּן מְרַאָּה
 לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְדֹל הַשְּׁכָר שֶׁל הַקְּדוּשִׁים שֶׁמְסֻרוֹ
 נִפְשָׁם - וּמְשִׁיחַ מְקַבֵּל תְּנַחומִין. עַל כֵּן רְאוּי לְכָל אִישׁ
 מְזַרַע יִשְׂרָאֵל לְהִתְאוּנָן וּלְבַכּוֹת עַל גְּדֹל הַחֶרֶבֶן וְעַל גְּדֹל
 עַל הַגְּלוּת.

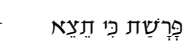

רְפוּאוֹת יוֹרְדִים עִם הַקּוֹל לְהִירוּגִים עַל קְדֻשַׁת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ וְעַל הַחוּלִים
 וְעַל בְּעֵלֵי הַיְסוּרִים. אַז לּוּבֵשׁ הַמְּשִׁיחַ אֶת הַבְּגָד, שֶׁחֻקִּיקִים וּרְשׁוּמִים עָלָיו
 הַהִירוּגִים עַל קְדֻשַׁת הַשֵּׁם, וְעוֹלָה עִם הַבְּגָד לְדוֹן אֶת הַרוּצְחִים וְהַגְזֻלָּנִים,
 וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֵתִיד לְלַבֵּשׁ הַבְּגָד לְעֵתִיד לְבוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "יְדִין
 בְּגוֹיִם מְלֹא גִוִּיּוֹת". עַד שֶׁהַמְּשִׁיחַ בָּא וּמְנַחֵם אֶת נְשֵׁמוֹת הַהִירוּגִים, וְיוֹרְדִים
 עִמּוֹ אוֹרוֹת וְתַעֲנוּגִים, וְכַמָּה מְלֹאכִים וּמְרַכְּבוֹת עִמּוֹ, וְכָל מְלֹאךָ עֵתִיד
 לְלַבֵּשׁ כְּמוֹ הַבְּגָד הַזֶּה, שֶׁיֵּשׁ עָלָיו צוּרוֹת הַהִירוּגִים, וְאַחַר כֵּן הוּלֵךְ מְשִׁיחַ
 עִם רַבֵּי עֲקִיבָא וְחֻבְרִיו לְמִקוֹם שֶׁהָעֵין אֵינָה יְכוֹלָה לְרֹאוֹת רַק הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וְשֵׁם מְרַאָּה לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְדֹל הַשְּׁכָר שֶׁל הַקְּדוּשִׁים
 שֶׁמְסֻרוֹ נִפְשָׁם - וּמְשִׁיחַ מְקַבֵּל תְּנַחומִים.

המתאבל על חרבן בית המקדש יזכה לראות בנחמת ישראל ד. ומה מאד יפה לכל איש להתאבל ולהתפלל על הארץ בעפר ואפר, ובפרט מיום י"ז בתמוז ואילך, שהן ימי האבלות, שצריכים אנו להתאבל ומכל שכן ביום של תשעה באב, שהוא יום מבוכה ויום צער. ובעונותינו הרבים, ראיתי מכשול גדול ברב מדינות, שבאים אנשים לבית הכנסת, ולא די שאין אומרים קינות בבכי ובקול מר, אלא עוסקים בשחוק וקלות ראש ושמחים ושוחקים בפה מלא, כאלו הם שמחים בשמחת תורה, ואין זוכרים אחריתם שיהיה מרה, וענשם גדול, וכל אותן האנשים לא יזכו לראות בנחמות ישראל כשיבוא משיחנו. ועל הרבנים ופרנסי הדור ודיני ישראל מטל עליהם למחות בידי פושעי ישראל, השמחים אל גיל ביום צרה ומבוכה, וצריכין לקנס אותם בקנסות וראויין להחרים אותם. אבל מי שמתאבל תמיד על החרבן בית המקדש ואריכות הגלות ומצער עצמו בצערן של ישראל - יזכה לראות הנחמה בביאת משיחנו ולראות קנאת ה' צבאות ולשמח בבנין בית המקדש ובירושלים עיר הקדש, כמו שאמר הכתוב (ישעיה סו י'): "שישו אתה מושל כל המתאבלים עליה", אמן, מורי ורבי מורנו הרב רבי יוסף ז"ל.

סדר הלימוד ליום ה אלול [יום 329 בשנה]

פרשת פי תצא פָּרָק צ"ה

א. "ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכות על כן קרא שם המקום סכות" (בראשית לג יז), מנהגן של

ישראל תורה היא מה שאנו נוהגים בבוֹאנו לְבַתִּינו תִּכְף
 אַחַר יְצִיאָתָנוּ מִבֵּית הַכְּנֶסֶת אַחַר יוֹם כְּפוּר, אָנוּ עוֹסְקִין
 בְּמִצְוֹת סְכָה, דּוֹקָא תִּכְף וּמִיד, מְצַאֲתִי טַעַם הַגּוֹן בְּדַרְשׁוֹת
 שֶׁל הָרַב רַבִּי שְׁלֵמָה מוֹלְכוֹ זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, שֶׁכָּתַב טַעַם
 הַגּוֹן, לְמָה יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִים דּוֹקָא בְּמִצְוָה זוֹ תִּכְף אַחַר יוֹם
 כְּפוּר וְלֹא בְּמִצְוָה אַחֲרָת, וּפְרַשׁ הָרַב הַנּוֹזֵכֶר לְעִיל דְּהַעֲנִין
 הוּא כֶּף: לְפִי שְׂצוּהָ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לִקַּח שְׁנֵי שְׁעִירִים
 בְּיוֹם הַכְּפוּרִים, שְׁעִיר אֶחָד לַה', וְשְׁעִיר אֶחָד לְעִזָּאוֹל,
 וְהִכְהִין הַגָּדוֹל הִיָּה מִתּוֹדָה עַל הַשְׁעִיר שֶׁשָּׁלַח לְעִזָּאוֹל אֶת
 כָּל עֲוֹנוֹתָם וּפְשָׁעֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכֶּתוּב (וַיִּקְרָא טו כב):
 "וַיִּשָּׂא הַשְׁעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנֹתָם", וּבִזְוָה הִיָּה כְּפָרָה
 גְּדוּלָה לְיִשְׂרָאֵל, וּכְמַעֲשֵׂה שְׂאֲרָעוֹ לְאַבוֹתֵינוּ יִרְשׁוּ הַבָּנִים
 כְּנִגְדָן אִיזָה מִצְוָה.

בי הָאָבוֹת הַקְּדוּשִׁים הָיוּ סִימָן לְבִנְיָהֶם, וּמָה כְּתִיב
 לְמַעְלָה מִהַעֲנִין (בְּרֵאשִׁית ל ג טז): "וַיִּשָּׁב עֲשׂוֹ לְדַרְכוֹ
 שְׁעִירָה", וְאַחַר כֶּף כְּתִיב (שָׁם יז): "וַיַּעֲקֹב נָסַע סְכָתָה",
 בָּאָה הַתּוֹרָה לְרַמֵּז, מֵאַחַר שֶׁעֲשׂוֹ, שֶׁהוּא הִיָּה אִישׁ שְׁעִיר,
 נָסַע לְדַרְכוֹ לְשְׁעִיר לְטַל חֶלְקוֹ מִקְּרִבָּן הַשְׁעִיר שֶׁנְּשָׁלַח
 לְעִזָּאוֹל - וַיַּעֲקֹב נָסַע לְסְכוֹת וְעָסַק בְּמִצְוָה, אַף אֲנַחְנוּ אַחַר
 יוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁשָּׁלַחְנוּ שְׁעִיר לְעִזָּאוֹל, אָנוּ עוֹסְקִים בְּמִצְוֹת
 סְכָה דּוֹקָא וְלֹא בְּשׁוּם מִצְוָה אַחֲרָת, דְּבָרֵי פִי חָכָם חַן. וְאֲנִי
 אוֹסִיף בָּה טַעַם לְשַׁבַּח.

בְּיוֹם הַכְּפוּרִים אֵין לְשַׁטֵּן וְלִילִי"ת שׁוּם שְׁלִיטָה

ב. כִּי זֶה הוּא יְדוּעַ, שֶׁהַשַּׁטֵּן וְלִילִי"ת וְהָאָמוֹת, שׁוֹלְטִין
 עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִקְטָרְגִים תָּמִיד עַל יִשְׂרָאֵל, עַם

קדוש, ומבקשים תמיד להרע ולהצר לישראל, ולילית
 שהיא גימטריא ת"פ, באשר שיש לה ת"פ מחנות שהן
 מקטרגים על ישראל, וידוע לכל, שביום הכפורים אין
 לשטן ולילית שום שליטה על ישראל, כמו שאמרו
 רבותינו זכרונם לברכה (יומא כ עמוד א): "השטן גימטריא
 שס"ד, ובשנה הוא שס"ה ימים, הוא רמז שהשטן אין לו
 שליטה ביום הכפורים, כי אם שס"ד יום שהוא שאר
 ימות השנה. וכנגד זה צוה לנו הקדוש ברוך הוא מצות
 סכה, ולכן כתיב (ויקרא כג ד): "בחמשה עשר יום לחדש
 השביעי הזה חג הסכת שבעת ימים לה" - "סכת" -
 כתיב חסר וי"ו, כי "סכת" הוא גימטריא ת"פ, שהוא
 בקדשה, כי "סכת" הוא מכניע לקלפת לילית שהיא
 גימטריא ת"פ, וכל המקים מצות סכה כראוי, הוא מבטל
 כח וממשלה של ליליית הרשעה, ולכן נראה לי, כיון
 דביום כפור אין להשטן ולילית שום שליטה על ישראל,
 ותכף אחר יום כפור מתחילין לקטרג מחדש על ישראל.
 לכן ישראל קדושים הם עוסקים במצות "סכת", שהוא
 גימטריא ת"פ, תכף אחר יום כפור, כדי לבטל הקטרוג
 של לילית הרשעה, כי כל מצוה שהוא גימטריא ת"פ
 מבטל קלפת ליליית, כמו שכתב הרב גלאנטי על הפסוק
 בישעיה (א כא): "מלאתי משפט ועתה מרצחים" - דע,
 שהיו בירושלים ת"פ בתי כנסיות, ועם הבית המקדש היו
 תפ"א כמנין "מלאתי". ואחר כך כשחרבה ירושלים,
 נתגברה הלילית ומחנותיה, והיתה הורגת בישראל עם
 כחול הים, ולכן נתקיים "ועתה מרצחים", בעוונותינו
 הרבים.

סדר הלימוד ליום ו אלול [יום 330 בשנה]

מצות סָכָה חשובה מאד בעיני הקדוש ברוך הוא

ג. על פן מצות סָכָה אל יהא קל בעיניך כי "סוכה" כולל שני שמות: ה"ס כ"ו ה"ס - גימטריא אדנ"י, וכ"ו - גימטריא שם הוי"ה, ובמצות סָכָה שמקימין ישראל כראוי וכהלכותיה, הם נותנים כח וגבורה לפמליא של מעלה, כי "סוכה" - גימטריא צ"א, כמנין "מלאך". ולכן אנו מתפללים (ערכית ברכות קריאת שמע): "ופרס עלינו סוכת שלומך", כי בזכות הסָכָה שאנו מקימין אותה, יהיה השם שלם, וכסא הכבוד יהיה שלם, מה שאין פן בעולם הזה, אין השם שלם, כדכתיב, (שמות יז טו): "כי יד על כס יה" ואין הכסא שלם, מה שאין פן לעתיד יהיה השם והכסא שלם.

ולכן יצוה הקדוש ברוך הוא לעתיד, כשיבואו האמות ויאמרו להקדוש ברוך הוא: תנה לנו גם פן התורה ואנחנו מקימין אותה. והקדוש ברוך הוא יהיה משיב להם: מצוה קלה יש לי וסָכָה שמה, לפי שאין בה חסרון כיס, מיד כל אחד ואחד עושה סכתו וכו', והקדוש ברוך הוא מקדיר החמה עליהם, וכל אחד ואחד מבעט ויוצא. ועל אותה שעה כתיב (תהלים ב ד): "יושב בשמים ישחק" ואין שחוק לפני הקדוש ברוך הוא כאותו היום, שנאמר: "יושב בשמים ישחק". עין באריכות מסכת עבודה זרה (דף ג עמוד א).

והנה קשה, למה הקדוש ברוך הוא יהיה מצוה לאמות העולם שיקימו דוקא מצות סָכָה, ולא מצוה

אחרת? אבל לפי מה שכתבתי לעיל אתיא שפיר [פרוש: עולה יפה], דכיון דאף על פי שמצות סכה היא קלה בעיני הבריות, אבל בעיני הקדוש ברוך הוא גדולה מאד, כי "סכת" היא גימטריא ת"פ, ומצוה זו היא מכניעת הקלפה של לילי"ת שהיא גימטריא ת"פ, ולעתיד הקדוש ברוך הוא יעביר את הגלולים מן הארץ, שהיא לילי"ת וכל המחנות שלה. והקדוש ברוך הוא יהיה מכניע אותן על ידי מצות סכה דוקא, ואז יהיה שם הוי"ה שלם, וכסאו יהיה שלם.

ולבן אנו מתפללים: "ופרס עלינו סכת שלומך", כי סכת שלם יהיה עוד הפעם, שיהיה ת"פ בתי כנסיות בירושלים, ועם המקדש שיהיה לעתיד, יהיה תפ"א - כמנין "מלאתי משפט", ו"ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד" (זכריה יד ט).

סדר הלימוד ליום ז אלול [יום 331 בשנה]

הזהירות במצות סכה

ד. לכן צריכין אנו להזהר בקדשת סכה, שהיא כוללת שתי שמות, הוי"ה ואדנ"י, ובפרט שכל זמן שהסכה היא נעשית כהלכתה ובטהרה, שלא יעשה אותה במקום מטנף - אז הסכה היא מרכבה להקדוש ברוך הוא ושכנתיה, וסכה היא במקום בית המקדש מעט, כי בית המקדש נקרא "סכת שלם". ולא כדעת המקילין בסכה, שיש עליהן מצות סכה כמשאוי גדול, והן באים לסכה ומברכין ברפת המוציא וברפת הסכה במהירות ובמרוצה,

ואחר כך הולכין חוץ לספה. ודומין הפת הזו להאמות, שיהיו לעתיד מבעטין בספה, ולא עוד שהן מברכין ברכת הספה לבטלה, שהן מברכין "לישב בספה", הן סוברים שיש שבין בספה מעט, ואחר כך יש רשות להן שילכו מחוץ לספה, אבל באמת טועין הן בדעתם, שפרוש "לישב בספה" הוא עכוב, כמו שפרש רש"י (ויקרא יב ד. דברים ט ט): אין ישיבה אלא לשון עכבה.

לבן אני מזהיר לכל בר דעת, שלא יהיה נכשל בעוון זה, כשיבוא לספה לאכל, אזי יראה לישב שם עד אחר אכילתו, כדי שלא יעשה ברכה לבטלה, ולא יהיה בכלל מבעט במצוה זו, ואז אנחנו נהיה זוכין לספה של לויתן, כמו שאמר הכתוב (ישעיה ד ו): "וספה תהיה לצל יומם", והקדוש ברוך הוא יסתירנו בצל כנפיו בסכת שלם לעולמים. אמן, כן יהי רצון.

סדר הלימוד ליום **ח אלול** [יום 332 בשנה]

פָּרָק צ"ד

א. להודות ולהלל יתברך שמו הקדוש והגדול על הגם הגדול שעשה הקדוש ברוך הוא לאבותינו בימים ההם, בימי אנטיוכוס הרשע, מלך יון, שעשה כמה רעות לעם ישראל, וה' ברחמיו וברב חסדיו אשר בכל עת לבש בגדי נקם (עין לעיל פרק צ"ד), ועל ידי חשמונאי ובניו נהרגו שני שרי צבאות של יון: האחד נקרא שמו "בגריס", והשני - "נקנור", וכל חיליו של מלך יון נמסרו בידי ישראל, וכן יאבדו כל אויבי ה'.

ב. ואחר כך באו בני חשמונאי לבית המקדש, ולא מצאו כי אם צלוחית אחת של שמן, אשר היתה חתומה בטבעת של כהן גדול, אשר באותה צלוחית היו מושחין בו מלכי ישראל, וכל כהן גדול שהיה טעון משיחה נמשח באותו פך של שמן המשיחה, והיה בה כי אם כשעור הדלקת יום אחד, ואלהי השמים אשר שכן שמו במקדש, עשה נס, שהיה השמן ההוא דולק שמונה ימים, עד שהצרכו הכהנים לטהר עצמן ז' ימים, ואחר כך ביום השמיני, הצרכו לעשות שמן שהוא נעשה בטהרה. על כן הכרח השמן שהיה על פי הנס, להדליק שמונה ימים עד עת הטהרה. על כן לזכרון הנס הזה לא ימוש מִיִּשְׂרָאֵל בכל דור ודור לעשות שמונת ימי חנכה ולהדליק נרות, שהן נרות של מצוה.

בכל אחד מהנרות יש קדשה נפלאה

ג. ובהרבה מקומות מצינו שחביבין לפני הקדוש ברוך הוא נרות של מצוה, כמו שאמר הכתוב (ישעיה כד טו): "באורים כבדו ה'". וכל הנר הדלוק לדבר מצוה - יש בו קדשה נפלאה גדולה אין שעור, ואלו היינו זוכים להשגות רוח הקדש, היינו מברכים ומבינים ומשיגים על ידי מצות הדלקת הנרות של מצוה - עתידות, דהנר של מצוה מתנבא כמו נביא המתנבא על פי ה'.

על ידי נר של מצוה פתחו למהרש"ל שערי אורח

והרב הגאון מהרש"ל ז"ל כתב בהקדמת ספרו הנקרא "ים של שלמה", וזה לשונו: "פעם אחד בא לידי על ידי נר של מצוה כאלו הראו לי מן השמים ונתנו לי

הַרְמָנָא [פְּרוּשׁ: רְשׁוּת] וְאִמִּיץ כַּח מַרְקִיעַ וּפְתָחוּ לִי שַׁעֲרֵי
אֹרְהָ, עַד כָּאן.

ד. וְשִׁמְעֵתִי מִפִּי מוֹרֵי עַל פִּי קִבְלָהּ, שֶׁהֶעֱנִין הוּא כָּךְ,
כְּשֶׁהָיָה הָרַב רַבִּי שְׁלֹמֹה לּוֹרִיא ז"ל לֹמֵד וְחֹבֵר הַסֵּפֶר
"יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה", אֲרַע לוֹ שֶׁהָיָה לוֹ רַק גֵּר קֶטֶן דּוֹלֵק לְפָנָיו,
וְהָיָה זְמַן קָרוֹב לְהַכְבוֹת - וְהָיָה דּוֹלֵק כְּמָה שֶׁעוֹת יוֹתֵר
מִשְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעָה גֵרוֹת שְׁלָמִים, וְזֶה הֶעִיד עָלָיו תְּלִמִּידוֹ
וְנִכְדּוֹ, וְזֶה לְשׁוֹנָם: "בְּעַל הַנֵּר הַכִּיר בְּנֵרוֹ וּבִנְסוֹ כִּי ה'
עִמּוֹ", עַד כָּאן. וְזֶה אֲרַע לְהַגְאֹן הַנִּזְכָּר לְעִיל גַּם מִמֶּשׁ כְּנִס
שֶׁל שְׁמֵן הַקֶּדֶשׁ שֶׁבְּצִלוֹחֵת הַקְּדוּשָׁה שֶׁבְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ,
זְכוּתוֹ יַעֲמֵד לָנוּ, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי יוֹלְדָתוֹ.

סדר הלימוד ליום ט אלול [יום 333 בשנה]

מנר של מצוה נמשך קדשה עליונה

הַבָּלָל הָעוֹלָה, בְּכָל גֵּר שֶׁל מִצְוָה - נִמְשָׁךְ בּוֹ קְדוּשָׁה
עָלְיוֹנָה, וּמְעוֹרֵר לְמַעַל הַדִּלְקַת בּוֹצִינֵין קְדִישִׁין
[פְּרוּשׁ: הַגֵּרוֹת הַקְּדוּשִׁים]. וְכֵן מְצִינּוּ בְּזֵהָר בְּתַקּוּנִים (תַּקּוּן
כַּט דָּף עַג עֲמוּד א): "דְּקָאֵי [פְּרוּשׁ: שְׁעֵמֵד] אֵלֵיהּ אַחֲוֵי
כוֹתְלֵי שְׁל בֵּית הַמִּדְרָשׁ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי וְאָמַר:
"לִיקוּם בּוֹצִינָא קְדִישָׁא וַיְדַלִּיק בּוֹצִינֵין קְדִישִׁין דְּלַעְלָא"
[פְּרוּשׁ: יַעֲמֵד הַמְּאוֹר הַקְּדוּשׁ וַיְדַלִּיק הַגֵּרוֹת הַקְּדוּשִׁים
שֶׁל מַעְלָה].

מה שנשאר מנר של מצוה אין להשתמש בו לדברי הל
ועל כן מנהג המדקדקים, שגור הדולק לשם מצוה,
ונשאר ממנו - מצניעין אותו שלא להשתמש בו

דְּבַר חַל, כִּי אִם דּוֹקָא דְּבַר מְצוּהָ, וּבִפְרֻט גַּר הַדּוֹלֵק לְלַמַּד
 בּו תּוֹרָה. וַיֵּשׁ הַרְבֵּה עֲנִינִים תּוֹעֵלֶת לְנִשְׁמָה עַל יְדֵי גֵרוֹת
 שֶׁל מְצוּהָ, וְהִנֵּה בְּנֵרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה הַבָּאִים לְזִכְרוֹן תְּקֵף הַגֵּס
 הַגָּדוֹל, שֶׁהֵן גֵּרוֹת קְדוּשִׁים, וּמְקַדְּשִׁין בְּקִדְשָׁהּ עֲלֵאָהּ
 [פְּרוּשׁ: בְּקִדְשָׁהּ עֲלִיוֹנָה] וּמְרַאֲיֵן עַל גֵּרוֹת וּמִדּוֹת
 הָעֲלִיוֹנוֹת אֲשֶׁר הֵם מִתְעוֹרְרִים וּמִתְלַהֲבִים בְּגִבּוֹרָה לְפַעַל
 דִּין בְּהַרְשָׁעִים.

מִקַּל מְצוּהָ וּנְבִיאִים מְלֹאכִים

וְעַל כֵּן כָּתַב הָרַב מֵהַר"ל סַג"ל, שֶׁנִּכְוֵן הוּא לְטַל יְדָיו
 קִדְּם שְׂיִבְרַךְ עַל הַדְּלָקַת גַּר חֲנֻכָּה, אַךְ מִפְּנֵי שְׁלֹא
 יִחָשֵׁב כְּיִהְיֶא, עַל כֵּן כָּתְבוּ הָאֲחֵרוֹנִים שְׂרָאוֹי הוּא
 לְהִבִּיא עֲצָמוֹ לְיַדֵּי חַיִּיב נְטִילָה, כְּדֵי שְׂיִטַּל יְדָיו אַחַר כָּף
 קִדְּם הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, וַיְדוּעַ, כִּי כָּתַבְתִּי לְעִיל, פֶּרֶק י"ד,
 שֶׁכָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ שְׂאָדָם עוֹשֶׂה, נוֹלְדִים וּנְבִרָאִים
 מְלֹאכִים קְדוּשִׁים מְמַנָּה, וְלִכְל מְצוּהָ שֶׁנְּבִרָאִים מְמַנָּה
 מְלֹאכִים, הֵן נִקְרָאִים מְחַנְּנָה שֶׁל מְצוּהָ זוֹ. וְזֶהוּ פְּשׁוּט,
 שֶׁכָּל מְצוּהָ שֶׁמְבָרְכִין עָלֶיהָ, מִתְּפַנְּשִׁין [פְּרוּשׁ: נְאֻסְפִים]
 אֲלֶיהָ אוֹתָן הַמְּלֹאכִים וְעוֹמְדִין סְבִיבוֹת הַמְּבָרְךְ וְשׁוֹמְעִין
 הַבְּרָכָה וְעוֹנִין אָמֵן, וְרָמַז לְדָבָר: "מְלֹאָךְ" הוּא גִימְטְרִיא
 "אָמֵן", וְלִכֵּן כְּשִׁישְׂרָאֵל עוֹנִין בַּבְּרָכָה אוּ בְּקִדּוּשׁ
 וְאוֹמְרִים אָמֵן, יְכַוְּנוּ לְאוֹתָן הַמְּלֹאכִים שְׂיַעֲנוּ אָמֵן, כִּי
 "אָמֵן" גִּימְטְרִיא "מְלֹאָךְ".

וְהִנֵּה בַּבְּרָכָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁל גַּר חֲנֻכָּה יֵשׁ י"ג תְּבוֹת, וְצָרִיךְ
 לְכוּן, שֶׁהֵן מְעוֹרְרִים י"ג מִדּוֹת רַחֲמִים, וְכֵן יֵשׁ י"ג

תבות בַּבְּרָכָה שְׁנִיָּה, שֶׁהֵן מְעוֹרָרִים י"ג מְדוֹת רַחֲמִים, וְשִׁתִּיחֵן יַחַד הֵן כ"ו תבות כַּנִּגְדָּ שֵׁם הַיְי"ה.

סדר הלימוד ליום י אלול [יום 334 בשנה]

חִבִּיבָה מְצוּהָ בְשַׁעֲתָהּ, עַל פֶּן יֵשׁ לְבָרֶךְ בְּשִׂמְחָה עַל הַנְּרוֹת

וַיִּבְּוֶן הַיֵּטֵב בַּבְּרָכוֹת שֶׁל הַדְּלִקַת הַנְּרוֹת לְאַמְרֵם מִתּוֹךְ שִׂמְחָה, בְּאֲשֶׁר הַמְצוּהָ הִיא חִבִּיבָה בְשַׁעֲתָהּ לְזִמְן פַּעַם אַחַת בַּשָּׁנָה. וְלִכְבוֹד הַמְּלָאכִים קַדִּישֵׁן הַבָּאִים לְהַבִּית בְּשִׁבִיל מְצוּהָ זוֹ, יִדְּלִיק הַנְּרוֹת כִּשְׁהוּא לְבוֹשׁ בְּבִגְד עֲלִיוֹן, כְּמוֹ שֶׁהוּלָךְ לְבֵית הַכְּנִסֶּת. וְצָרִיךְ לְהַדְּלִיק תְּכַף בְּכַנִּיסַת הַלֵּילָה, כִּי מְצוּהָ הַבָּאָה לְיָדֶךָ אֵל תַּחֲמִיצְנָה (מְכִילְתָא פְּרַשְׁת בַּא יב יז).

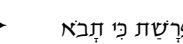
וְהִנֵּה מִסְפַּר הַנְּרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה הֵן ל"ו, וְשִׁמוּנָהּ שְׁמֹשִׁים, וּמְנַהֲגֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה הִיא שֶׁהַמְּנַהֵג לִתֵּן אֶת הַשֶּׁמֶשׁ הַמְּדַלֵּיק לְמַעַלָּה מֵהַנְּרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה, וְרִמּוֹ לְדָבָר (יְשַׁעְיָה ו ב): "שְׁרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לּו". (מְצַאֲתִי כְּתוּב בְּסִפְר מִהַר"ל, מְנַהֲגִים הַלְכוֹת חֲנֻכָּה). וְאִם כֵּן לְפִי זֶה יֵשׁ קִדְשָׁה גְדוּלָּה גַם כֵּן בַּנְּרוֹת שֶׁל הַשֶּׁמֶשִׁים, אֲשֶׁר הֵן יוֹתֵר קִצַּת גְּדוּלִים מִן הַנֵּר שֶׁל חֲנֻכָּה.

ו. שֶׁהַנֵּר הַשֶּׁמֶשׁ הוּא דִגְמַת הַכֶּהֵן שֶׁהִיָּה מְדַלֵּיק נְרוֹת בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְדִגְמַת שְׂרָפֵי מַעַלָּה הַמְּדַלֵּיקִין בּוֹצִינִין קַדִּישֵׁן, שְׂיֵאִירוּ פָּנֵי כֶּסֶף כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּמִכָּאֵן תִּרְאֶה הַפָּגַם הַגְּדוֹל הַזֶּה שֶׁרְאִיתִי, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, שֶׁרֹכַב הָעַם נוֹהֲגִים שְׁלוֹקְחִים נֵר הַשֶּׁמֶשׁ מִן הַנְּרוֹת וְעוֹשִׂין לְאוֹרוֹ עֶסְקֵי חַל, וּמְכַל שְׂכָן עֲתִידִין לִתֵּן אֶת הַדִּין מֵהַעוֹוֹן פְּלִילִי

שְׁמֵשֶׁחֶקִין בְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ בְּקִלְפִים שְׁקוֹרִין קְאֲרִטִיין אוּ
בְּקִבְיָאוֹת שְׁקוֹרִין וְעַרְפִּי"ל, וְאִינָם יוֹדְעִים שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ הֵם
קֹדֶשׁה יִתְּרָה יוֹתֵר מִנֵּר חֲנֻכָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַב הַגָּאוֹן
מְהַרִּי"ל ז"ל הֶרְמֵז: "שְׁרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ" - רוֹצֵה
לוֹמֵר, שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ עוֹמְדִים מִמַּעַל לְהַל"ו גְּרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה.

ז. עַל כֵּן הַמְזוּזָל בְּמִצְוֶה זוֹ - בְּדַאי עָנְשׁוּ יִהְיֶה קֶשֶׁה
מְאֹד, וְכָל מִי שֶׁמְדַקְדֵּק בְּמִצְוֶה זוֹ וְאִינוּ מְזִיז אֶת
הַשֶּׁמֶשׁ מִמְּקוֹמוֹ, יִזְכֶּה לְרֵאוֹת גְּרוֹת הַעֲתִידִין לְהַדְלִיק
בְּבֵית קֹדְשָׁנוּ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

סדר הלימוד ליום יא אלול [יום 335 בשנה]

פְּרֻשַׁת כִּי תִבֵּא פָּרַק ז"ז

א. תַּעֲנִית אֶסְתֵּר הִקְבַּע עַל סִמְךָ דְּאִיתָא בְּגַמְרָא (מְגִילָה דְּ
ב עמוד א): "י"ג בְּאֶדָר זְמַן קַהְלָה לְכָל הַיָּא", וּפְרָשׁוּ
הַמְּפָרְשִׁים (רא"ש ש שם סִימָן א. ר"ן דף א), שֶׁהַכֹּל מִתְּכַנְּשִׁין
לְתַעֲנִית אֶסְתֵּר, וּבָאִים בְּנֵי הַכְּפָרִים לְמַנֵּן לוֹמֵר הַסְּלִיחוֹת
וְתַחֲנוּנִים, לְפִי שֶׁבּוּ בַיּוֹם נִקְהְלוּ לַעֲמֹד עַל נַפְשָׁם וְהָיוּ
צָרִיכִים רַחֲמִים, עַל כֵּן הִקְבַּע יוֹם זֶה לוֹמֵר סְלִיחוֹת
וְתַחֲנוּנִים. וּבְנֵי הַכְּפָרִים מְחַיְבִים לְהַקְדִּים וּלְבֹא לְיוֹם
הַתַּעֲנִית אֶסְתֵּר וּלְהַשְׁתַּתֵּף עִם אַחֵיהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֻמֵּי
סְלִיחוֹת, כִּי כֵן הַפְּרוּשׁ שֶׁל דְּבָרֵי חֲכָמִים זְכוּרָנָם לְבִרְכָה:
"ג - זְמַן קַהְלָה לְכָל הַיָּא, וְזֶהוּ חֲבִיב לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שֶׁמֵּתְאֲסָפִים הַיְחִידִים לְתוֹךְ הָעֵירוֹת, וּ"בְּרַב עִם

הַדֶּרֶת מֶלֶךְ” (משלי יד כח), שְׁנֵקֶה־לִים לומר סְלִיחוֹת בְּקֶהֱל, ועל יְדֵי תַפְלָה זוּ הֵן מְעוֹרְרִים רַחֲמִים גְּדוֹלִים בַּפְּמִלְיָא שֶׁל מַעֲלָה.

עוד טעם למה שמתעניין בתענית אסתר

ב. וַיֵּשׁ עוֹד טַעַם לְתַעֲנִית אֶסְתֵּר, אֲשֶׁר גָּלָה הַמַּגִּיד לְהַרְבֵּי בֵּית יוֹסֵף ז”ל (מגיד מישורים פְּרַשְׁת וַיִּקְהַל מֵהַדוּ”ק) וְהוּא, שֶׁהַשְּׁגָחַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא תָמִיד עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵן נִחְלָתוֹ וְעֵדֶת סִגְלָתוֹ, וְהוּא חַפֵּץ לְהַצְדִּיקֵם כְּדֵי לְהַנְחִילֵם שָׂכָר טוֹב לְעוֹלָם הַבָּא, וְכִהְיוּם שְׂמֵגִיעַ י”ד, לְהִיּוֹת יִשְׂרָאֵל שְׂמֵחִים וְשׂוֹשִׁים בּוֹ עַל תַּקְּפָה הַגֵּס שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּהֶמֶן הַרְשָׁע וּבְכַבְּדוֹ וּבְשִׂאָר שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל, וְאִזּוּ הִיא נִקְרָאת ”שְׂמֵחָה שֶׁל מַצּוֹה”, וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז”ל (מגילה דף ז עמוד ב): ”חַיֵּב אֵינֶשׁ לְבַסּוּמֵי בַּפּוֹרְיָא” [פְּרוּשׁ: חַיֵּב אָדָם לְהַשְׁתַּכַּר בַּפּוֹרִים].

וְהִנֵּה יֵשׁ לְחוּשׁ, פֶּן עַל יְדֵי רַבּוּי הָאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וּשְׂמֵחָה בְּאֵין יִשְׂרָאֵל לִיְדֵי חֲטָא, לְכֵן הַקְּדִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתַּעֲנִית, לְפִי שֶׁהַתַּעֲנִית הִיא סִגְלָה לְהַנְצִיל עַל יְדֵי הַתַּעֲנִית מִן הַחֲטָא, וְלֹא יִהְיֶה כַח לְהַשְׁטָן וְלִילִית לְקַטְרֵג עֲלֵיהֶם וּלְהַבִּיאֵם לִיְדֵי חֲטָא מִחֲמַת רַבּוּי הָאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה.

וְטוֹב לְכוּן כְּשִׂיאֵמֵר (סְלִיחוֹת לְתַעֲנִית אֶסְתֵּר): פְּזוּמֹן ”בְּמַתִּי וְכוּ”, כְּשִׂאוֹמְרִים: ”שְׁמַע תַּפְלָה וְהַעֲבֵר תַּפְלָה” וְכוּ - צְרִיף לְכוּן, שְׁלֹא יְבוֹאוּ לִיְדֵי חֲטָא וְעוֹזֵן, חַס וְשְׁלוֹם, עַל יְדֵי רַבּוּי אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וּשְׂמֵחַת פּוֹרִים.

סדר הלימוד ליום יב אלול [יום 336 בשנה]

ג. ועל ידי סליחות ותחנונים, שאנו אומרים בכנופיה – בזה אנו מעוררים זכות מרדכי ואסתר, כי במרדכי כתיב (אסתר יד א): "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו", והענין מבאר בזהר בראשית (תקונים תקון סט עמוד קיז), כי שארי בני אדם לא ידעין רק מה שעניניהם רואות, ששונאי ישראל, כמו הזמן וחבריו, מבקשין לעקר ביצתן של ישראל, והולכין ומתגברין ומתחדשין בכל יום ויום גזרות רעות חדשות, ומרדכי ידע תכן הדבר ומקור כח של הקלפות, שמשם יוצאים נפשות הרשעים האלו, החוטאים בנפשותם.

וזהו שאמר הכתוב, ש"מרדכי ידע את כל אשר נעשה", והתבונן כי גברה יד הקלפה מחמת החטאים של ישראל שהיו באותו הדור, עד שהצרך מרדכי סגוף גדול וזעקה בתפלה להתיש כח הסטרא אחרא ולעורר רחמים על ישראל. וכן כתיב (אסתר שם): "ויקרע מרדכי את בגדיו וישם שק" וגו'. ואסתר הצדקת אשר זכתה לרוח הקדש, ידעה גם כן תכן הדבר הנזכר, ולכן כתיב בה (שם ה א): "ותעמד אסתר בחצר המלך" וגו', ופרש הזהר (חלק ג דף קט עמוד א): אין עמידה אלא תפלה, כמה דאת אמר (תהלים קו ל): "ויעמד פנחס ויפלל", והרבתי אסתר בתפלה, עד שעלתה תפלתה למעלה, למקום קדוש ונורא הנקרא "בתי החצרות", והוא החצר שלפני בית המקדש של מעלה, אשר שם מתנוצץ שם הוי"ה.

וזהו: "ותעמד אסתר בחצר המלך" – מלך זה הקדוש

ברוך הוא, ולא כתיב 'בַּחֲצַר הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוֹשׁ'. וכתיב בה
 (אסתר ה ב): "וַיִּוָּשֵׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר אֶת שַׂרְבִיט הַזָּהָב",
 וּמִשָּׁךְ עָלֶיהָ חוּט שֶׁל חֹסֶד, שֶׁהוּא בְּיַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 ומהֵלֵא לָהּ בַּלְחֻדָּה אוֹשִׁיט הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שַׂרְבִיט
 הַזָּהָב, אֲלֵא אֶפְלוּ דַמְתַּחְבְּרִין בַּהֲדָה (זֶהר שֶׁם דָּף מֵד עֲמוּד ב),
 וְלִכֵּן אֲנַחְנוּ עֲדַת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר שְׂרוּיִין בַּגּוּלָה וְסוּבְלִין צַעַר
 הַגְּלוּת לְמַעַן כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מַתַּחְבְּרִין
 וּמַתְּכַנְשִׁין בְּבִתֵי כְּנַסְיוֹת, שֶׁהֵן נִקְרָאִים גַּם כֵּן "חֲצַר
 הַמֶּלֶךְ" - מַלְכוּת שֶׁל עוֹלָם.

על ידי סליחות ותפלות מעוררים זכות מרדכי ואסתר
ובְּיַדֵי עַל יְדֵי אֲמִירַת הַסְּלִיחוֹת וְהַתְּפִלוֹת אָנוּ מְעוֹרְרִים
אֶת מְרַדְכֵי הַצַּדִּיק וְאַסְתֵּר הַמְּלָכָה, וּבְיַדֵי הֵם
מַתַּחְבְּרִים עִמָּנוּ בְּיוֹם הַתְּעַנִּית אֲסֵתֵר, אֲשֶׁר אָנוּ מְזַכְרִים
זְכוּתָן בְּאַמִּירָה. בִּימֵי מְרַדְכֵי וְהַדָּסָה הוֹשַׁעַת בְּנֵיָהּ. וְלִכֵּן
הַיּוֹשְׁבֵי כְּפָרִים צְרִיכִין גַּם כֵּן לְהִיּוֹת בַּחֲבוּרָה קַדִּישָׁא
בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּיוֹם תְּעַנִּית אֲסֵתֵר, כִּי יוֹם זֶה הוּא מְסַגֵּל
מֵאֵד שִׁיקְבֵּל תְּפִלְתָּנוּ בְּזְכוּת מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר.

סגלה לומר מזמור "למנצח על אילת השחר" ביום תענית אסתר
 ד. וְכֹל מִי שֶׁצָּרִיךְ רַחֲמִים עַל אֵיזָה דָּבָר שֶׁהוּא צָרִיךְ
 לְהַתְּפַלֵּל, יִקַּח פְּנָאִי לְעַצְמוֹ בְּיוֹם הַתְּעַנִּית אֲסֵתֵר,

רמה) פרוש הזהר בלשון קדש:

ולא לה בלבדֶה הוֹשִׁיט הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת שַׂרְבִיט הַזָּהָב, אֲלֵא אֶפְלוּ
 לְכָל הַמַּתַּחְבְּרִים אִתָּהּ, וְלִכֵּן אֲנַחְנוּ עֲדַת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר נִמְצָאִים בַּגּוּלָה
 וְסוּבְלִין צַעַר הַגְּלוּת לְמַעַן כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מַתַּחְבְּרִים וּמַתְּאֲסָפִים
 בְּבִתֵי כְּנַסְיוֹת, שֶׁהֵן נִקְרָאִים גַּם כֵּן "חֲצַר הַמֶּלֶךְ" - מַלְכוּת שֶׁל עוֹלָם.

וַיֹּאמֶר תְּחִלָּה מְזֻמָּר כ"ב בְּסֵפֶר תְּהִלִּים: "לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשְּׁחָר" (יומא כט עמוד א שוחר טוב תהלים כב), וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, דְּאֶסְתֵּר הִיְתָה נִקְרָאת "אֵילַת הַשְּׁחָר" – וְאַחַר כֵּן יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ לְפָנֵי ה' וַיִּבְקֶשׂ בְּקִשְׁתּוֹ, וַיִּזְכִּיר זְכוֹת מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר, אֲשֶׁר בְּזָכוּתָם יַעֲתֵר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּפְתַּח לוֹ שַׁעֲרֵי רַחֲמִים, וַתִּקְבַּל תְּפִלָּתוֹ בְּרָצוֹן.

סדר הלימוד ליום יג אלול [יום 337 בשנה]

ה. וּבְהִיּוֹת שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה (מגילה דף טז עמוד ב), שְׁבַשְׁעָה שְׁבָא הֶמֶן לְמְרַדְּכֵי לְהִרְכִּיבוֹ עַל סוּס הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ יָקָר, כְּאֲשֶׁר צָוָה הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ, יִמְוָצֵא לְמְרַדְּכֵי דִיתְבִּי רַבֵּנָן קַמִּיהַ וּמַחְוֵי לְהוֹ הַלְכוֹת קַמִּיצָה. וּפְרַשׁ רַש"י, דְּדָרַשׁ מְרַדְּכֵי בְּעַנְיָנוּ שֶׁל יוֹם, כִּי אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁשָּׂה עָשָׂר בְּנִיסָן הִיְהִי, שֶׁהוּא יוֹם הַנִּפְתּוֹת הָעֹמֵר, אֲמַר הֶמֶן: אֵתָא מְלֵא קַמְצָא קַמְחָא דִּידְכוּ וְדַחֵי עֲשָׂרַת אֲלָפִים כְּפַר כֶּסֶף דִּידִי. עַל כֵּן נִכּוֹן לַעֲסֹק בְּעַנְיָנֵי קַמִּיצָה בְּט"ז בְּנִיסָן, וְהַכֵּל הוּא כְּדֵי לַעֲוֹר זְכוֹת שֶׁל אוֹתָם הַצְּדִיקִים.

ו. עַל כֵּן אֶהוּבֵי, עֲדַת עִם קַדְשׁ, הַנוֹעֲדִים לְדַבֵּר ה' לְשִׁמְעַ קוֹל מְגִלָּה בְּיוֹם הַמוֹעֵד הַזֶּה, שֶׁהוּא פּוֹרִים, אֲשֶׁר

רמו) פרוש בלשון קדש:

מְצָא הֶמֶן אֶת מְרַדְּכֵי, כְּאֲשֶׁר הָיוּ יוֹשְׁבִים לְפָנָיו חֲכָמִים וְהוּא מְלַמֵּדֵם הַלְכוֹת קַמִּיצָה. וּפְרַשׁ רַש"י, שְׁדָרַשׁ מְרַדְּכֵי בְּעַנְיָנוּ שֶׁל יוֹם, כִּי אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁשָּׂה עָשָׂר בְּנִיסָן הִיְהִי, שֶׁהוּא יוֹם הַנִּפְתּוֹת הָעֹמֵר, אֲמַר הֶמֶן: "כָּא מְלֵא הָעֹמֵר קַמְצָא שְׁלָכְם וְדוּחָה עֲשָׂרַת אֲלָפִים כְּפַר כֶּסֶף שְׁלִי".

לְעֵתִיד כָּל הַיָּמִים טוֹבִים יִהְיוּ בְּטָלִים, וַיְמִי פוֹרִים לֹא נִבְטָלִים (שׁוֹחֵר טוֹב מִשְׁלֵי ט), צָרִיכִין אָנוּ לְהִזְכִּיר זְכוּתָן שֶׁל מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר, כִּי יוֹם תַּעֲנִית אֶסְתֵּר וַיּוֹם פּוֹרִים הֵם יָמִים שֶׁל רְצוֹן וְאַהֲבָה, לְכֵן טוֹב לְהִתְפַּלֵּל בְּיוֹם תַּעֲנִית אֶסְתֵּר, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה יִקְבַּל בְּרַחֲמִים וּבְרְצוֹן אֶת תְּפִלָּתָנוּ, אָמֵן.

⚡ פָּרָק צ"ח ⚡

א. מִתְחִלַּת בְּרִיאַת הָעוֹלָם רָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׂאִין הָעוֹלָם יָכוֹל לְהִתְקַיֵּם בְּדִין. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? שִׁתַּף שֵׁם הַרְחָמִים וּבָרָא אֶת הָעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית א א): "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים" – בְּמִדַּת הַדִּין, כִּי מִדַּת אֱלֹהִים הוּא דִין, וְאַחֵר כֶּף כְּתִיב (שֵׁם ב ד): "בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם".

וּמִצָּאתַי טַעַם הַגּוֹן, שֶׁכְּתִב הָרַב הַגָּאוֹן, בַּעַל הַמַּחְבֵּר "תּוֹרַת חַיִּים" (מִסְכַּת חֲלִין דָּף פו עמוד א), הָעֲנִיִן שֶׁהַצְּדִיקִים נִתְּפָסִין בְּעוֹן הַדּוֹר, לְפִי שֶׁהַמְּדָה שֶׁל דִּין הִיא רוּצָה לְכָלוֹת אֶת הָעוֹלָם, כְּשֶׁאִין עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא בְּרַחֲמָיו מְרַחֵם עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְלִכֵּן שִׁתַּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִדַּת הַרְחָמִים, שֶׁהוּא שֵׁם הַיְוָה, עִם מִדַּת הַדִּין, אֲךָ מִדַּת הַדִּין הוּא מְקַטְרֵג וּמְבַקֵּשׁ שִׁיעֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִין בְּעוֹלָם, מָה עוֹשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? נוֹתֵן לוֹ צְדִיק אֶחָד שֶׁהוּא שָׁקוּל כְּנֶגֶד כָּל הָעוֹלָם, וּבִזְזָה הוּא מִשְׁתִּיק אֶת הַדִּין וּמַצִּיל אֶת כָּל הָעוֹלָם, אֲבָל תַּכְּף כְּשִׁמַּת צְדִיק אֶחָד, נוֹלָד בְּמְקוֹמוֹ צְדִיק אַחֵר, כְּסוּד (קִהֲלַת א ה): "וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ", עַד כָּאן

דְּכָרְיוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הַרְבֵּי רַבֵּי חַיִּים שׁוֹר ז"ל בְּמִסְכַּת
שַׁבָּת, עֵינֵי שָׁם.

סדר הלימוד ליום **יד אלול** [יום 338 בשנה]

באור נפלא בפסוקים שבמגלת אסתר

ועל פי זה נראה לי לתרץ קשיא גדולה בפסוקים במגלה
(אסתר ג ה-ו): "וַיֵּרָא הֶמֶן כִּי אֵין מְרַדְּכֵי כּוֹרֵעַ
וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיִּמְלֵא הֶמֶן חֲמָה וַיִּבֹז בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד
בְּמְרַדְּכֵי לְבָדוֹ וּגְו' וַיִּבְקֶשׂ הֶמֶן לְהַשְׁמִיד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים
אֲשֶׁר בְּכָל מְלָכוֹת אַחַשְׁוֵרוּשׁ עִם מְרַדְּכֵי", וְלִכְאוּרָה קָשָׁה,
מְרַדְּכֵי לְבַד לֹא רָצָה לְהַשְׁתַּחֲוֹת - וּבִקֵּשׁ הֶמֶן לַעֲקֹר
וְלֵאבֹד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים?

והנראה לתרץ, כי הנה ידוע, שישראל שבאותו הדור
היו חייבים כלֵיה, מפני שהשתחוּו לַעֲלָם שֶׁל
נְבוּכַדְנֶצַּר אוּ מִפְּנֵי שֶׁנֶּהְנוּ מִסְּעוּדָה שֶׁל אוֹתוֹ רָשַׁע
אַחַשְׁוֵרוּשׁ. וְהֵנָּה הֶמֶן וְהַשֵּׁטֶן הָיוּ מְקַטְרְגִים עַל זֶה, וּמִדַּת
הַדִּין הָיָה נוֹתֵן שֵׁיכְלוּ יִשְׂרָאֵל כָּלָם, חֲלִילָה, וְלִכֵּן הָיָה הֶמֶן
מִתְיָרָא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲשֶׂה כֵן, שֵׁיטַל אֶת הַצַּדִּיק
אֶחָד שֶׁהוּא שְׁקוּל כְּנֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל, וְצַדִּיק אַחַר נוֹלֵד,
וַיְהִי יִשְׂרָאֵל חַיִּים וְקַיָּמִין, וְלִכֵּן כְּתִיב: "וַיִּבֹז בְּעֵינָיו
לְשַׁלַּח יָד בְּמְרַדְּכֵי" לַחֹד, כִּי בָזָה יְהִיָּה לְיִשְׂרָאֵל כְּפָרָה
בְּמִיתַת הַצַּדִּיק אֶחָד, שֶׁלְּפִי שֶׁמְרַדְּכֵי הָיָה שְׁקוּל כְּנֶגֶד כָּל
יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן בִּקֵּשׁ הֶמֶן וְהַשֵּׁטֶן "לְהַשְׁמִיד אֶת כָּל
הַיְּהוּדִים בְּכָל מְלָכוֹת אַחַשְׁוֵרוּשׁ", וְדו"ק.

ג. וְהֵנָּה לְדַעָה שֶׁאִמְרוּ (מַגְלָה שָׁם), שֵׁיִשְׂרָאֵל שְׁבָאוֹתוֹ הַדּוֹר
הָיוּ חַיִּיבִים כְּלֵיהָ מִפְּנֵי שֶׁנֶּהְנוּ מִסְּעוּדָתוֹ שֶׁל אַחַשְׁוֵרוּשׁ,

וַיִּדְלִיקָא לְמִימַר דְּמִשּׁוּם דְּקֶאֱכְלִי מֵאֲכֹלוֹת אַסּוּרוֹת
 אַתְחִיבִי, דְּהָא כְּתִיב (אֶסְתֵּר א ח) : "וְהִשְׁתִּיחַ כְּדַת אֵין אוֹנִס".
 וְהַפְּרוּשׁ לְפִי דַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָיָה הַשְׁתִּיחַ, וְיִשְׂרָאֵל
 דְּאָסוּר לָהּ יֵין נֶסֶךְ וְיֵין שֶׁל עֵבּוּרִים, לֹא הָיָה מִשְׁקִי לָהּ
 אֲלֵא מֵיֵין שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְשִׁמְשִׁין שֶׁל יִשְׂרָאֵל הָיוּ מוֹזְגִין
 לָהּ, וְכֵן מֵאֲכָלִים דִּהְיוּ יְהִיבִי לָהּ לְיִשְׂרָאֵל, הָיָה בְּשׁוּל
 יִשְׂרָאֵל, דְּאֲחַשְׁרוּשׁ לֹא הָיָה אֲנִיס לָהּ לְמִיכְלִי וּלְמִשְׁתִּי
 מֵאִי דְּאָסוּר לָהּ, וּכְדִכְתִּיב: "אֵין אוֹנִס", וְעָשָׂה כְּרִצּוֹן
 אִישׁ וְאִישׁ, אֲבָל חוֹבָא דְלָהּ הָיָה, כִּי אוֹתוֹ הִרְשַׁע כְּוֵן
 בְּסַעֲוֹדָתוֹ, שֶׁהִזְמִין יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְמַנְקִיט שְׁפַע דְּנַחֲתִית
 מְלַעֲלָא, דְּלֹא יִשְׁפִיעַ בְּשִׁכְנִיתָא אֲלֵא בְּסִטְרָא אַחְרָא, וְלִכְן
 הִזְמִין יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְמַנְקִיט לָהּ לְסִטְרָא דִּילֵיהּ, וְהוּא סוּד
 הַטְּלַת זְהֻמָּא, כִּיּוֹן שֶׁהִשְׁפַּע יְהִיב יוֹרֵד לְיִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי
 הַסִּטְרָא אַחְרָא.

רמז) פְּרוּשׁ בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

שְׁלֹא נִתַּן לוֹמַר, שֶׁמִּשּׁוּם שֶׁאֲכָלוּ מֵאֲכֹלוֹת אַסּוּרוֹת נִתְחַיְבוּ, שֶׁהָרִי כְּתוּב:
 "וְהִשְׁתִּיחַ כְּדַת אֵין אוֹנִס". וְהַפְּרוּשׁ, לְפִי דַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָיָה הַשְׁתִּיחַ,
 וְיִשְׂרָאֵל שֶׁאָסוּר לָהּ יֵין נֶסֶךְ וְיֵין שֶׁל עֵבּוּרִים, לֹא הָיוּ מִשְׁקִים לָהּ אֲלֵא
 מֵיֵין שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְשִׁמְשִׁין שֶׁל יִשְׂרָאֵל הָיוּ מוֹזְגִים לָהּ, וְכֵן מֵאֲכָלִים שֶׁהָיוּ
 נוֹתְנִים לָהּ לְיִשְׂרָאֵל, הָיָה בְּשׁוּל יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֲחַשְׁרוּשׁ לֹא הָיָה כּוֹפֵה
 עֲלֵיהֶם לְאֲכֹל וּלְשִׁתּוֹת מִמָּה שֶׁאָסוּר לָהּ, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב: "אֵין אוֹנִס",
 וְעָשָׂה כְּרִצּוֹן אִישׁ וְאִישׁ, אֲבָל הַחֲטָא שֶׁלָּהּ הָיָה, כִּי אוֹתוֹ הִרְשַׁע כְּוֵן
 בְּסַעֲוֹדָתוֹ, שֶׁהִזְמִין יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְקַחַת הַשְׁפַּע הַיּוֹרֵד מְלַמְעֵלָה, שְׁלֹא
 יִשְׁפִיעַ עַל הַשְׁכִּינָה, אֲלֵא עַל הַסִּטְרָא אַחְרָא, וְלִכְן הִזְמִין יִשְׂרָאֵל לְקַחַת
 אוֹתָם לְצַד שְׁלוֹ. וְהוּא סוּד הַטְּלַת זְהֻמָּא, כִּיּוֹן שֶׁהִשְׁפַּע יְהִיב יוֹרֵד לְיִשְׂרָאֵל
 עַל יְדֵי הַסִּטְרָא אַחְרָא.

וְזָהוּ עֵינֵי הַזְהָמָא שְׁמַטִּילִין, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בְּקִדְשָׁהּ
 בְּגִלוֹת הַמֶּר הַזֶּה, עַל יְדֵי שֶׁהֵם רְאוּ שׁוֹנָה לִינִיקָה,
 וּמְקַבְּלִין הַשְּׁפַע עַל יְדֵיהֶם, כְּמָה דְאֵת אָמַר (אִיכָּה א ה): "הָיוּ
 צָרִיחַ לְרֵאשׁ". וְזָהוּ הַסּוּד בְּגַמְרָא (עֲבוּדָה זָרָה ח עֲמוּד א):
 יִשְׂרָאֵל בְּחוּצָה לְאַרְצָן עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה בְּטָהֳרָה. וְלוּלִי
 שְׁלֵא הָיוּ יִשְׂרָאֵל נְהַנִּין מִסְּעוּדָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הַרְשָׁע, לֹא הָיוּ
 אוֹתוֹ הַרְשָׁע פּוֹעֵל כְּלוּם, כִּי הַקִּדְשָׁה לֹא הִיְתָה מְקַבְּלַת
 שׁוּם שְׁפַע מִסְטָרָא אַחְרָא, אֲבָל כִּינן דְהוּי יִשְׂרָאֵל נְהַנִּין
 מִסְּעוּדָתוֹ שֶׁל אַחְשׁוּרוּשׁ, הָיוּ כְּאֵלוֹ כְּבִיכּוֹל יִנְקוּ מִסְטָרָא
 אַחְרָא, יִמְחִיבוּבָהֵי סְעוּדָתָא גְרַם לְאַטְלָא זְהָמָא בְּיִשְׂרָאֵל,
 אִף עַל גַּב דְהוּי אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין מֵאֲכָל כָּשֵׁר וּמִשְׁקִין
 דְהִתְרָא - אִף עַל פִּי כֵן נִחְשָׁב לָהֶם כְּאֵלוֹ אֲכָלוּ מִסְּעוּדָה
 שֶׁל סְטָרָא אַחְרָא.

סדר הלימוד ליום טו אלול [יום 339 בשנה]

חייב זְהִירוֹת שְׁלֵא לְהַנּוֹת מִסְּעוּדַת עֲכוּ"ם

עַל כֵּן צָרִיכִין אָנוּ לְהַזְהֵר כְּשַׁעֲכוּ"ם עוֹשִׂין סְעוּדָה, שְׁלֵא
 לִיהַנּוֹת מֵאוֹתָן סְעוּדוֹת וְכַנְזָכֵר, חוּץ אִם הָעֲכוּ"ם
 מְשַׁדֵּר [פְּרוּשׁ: שׁוֹלַח] לְיִשְׂרָאֵל חֵיזוֹת וְעוֹפוֹת וְדָגִים
 וְכִיּוּצָא בְּהֵם לְבֵית יִשְׂרָאֵל, הוּא מְתָר, אֲבָל בְּבֵיתוֹ שֶׁל
 עֲכוּ"ם הוּא אָסוּר לְאָכַל עֲמוֹ, אִף דְאוֹכֵל מֵאֲכָל כָּשֵׁר

רמח פְּרוּשׁ בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

ובאותה סְעוּדָה גְרַם לְהַטִּיל זְהָמָא בְּיִשְׂרָאֵל, אִף עַל פִּי שֶׁהָיוּ אוֹכְלִים
 וְשׁוֹתִים מֵאֲכָל כָּשֵׁר וּמִשְׁקִים שֶׁל הַתֵּר - אִף עַל פִּי כֵן נִחְשָׁב לָהֶם כְּאֵלוֹ
 אֲכָלוּ מִסְּעוּדָה שֶׁל סְטָרָא אַחְרָא.

וְשׁוֹתָהּ יַיִן כָּשֶׁר, וְכָל מִי שֶׁלֹּא נִזְהָר בְּדַבָּר זֶה, אֲזַי חָטָא וְעָנְשׁוּ גְדוֹל מְאֹד, וְהַשְׂכִּינָה בְכָה תִּבְכֶּה עַל אוֹתָן אֲנָשִׁים. וְרֵאִיָּה לְדַבֵּר, שֶׁבְשִׁבִיל עֲבָרָה זו הָיוּ כָּלֵל יִשְׂרָאֵל חַיִּבִים כָּלִיָּה בִימֵי הַמֶּן וְאַחֲשׁוּרוֹשׁ.

ד. וְעַל כֵּן רָצָה מְרַדְּכֵי לְבַדּוֹ שֶׁלֹּא לִיהֲנוֹת מִסְעוּדָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע, כְּדֵי שֶׁבְזִכְרוֹתוֹ יִהְיוּ נִצּוֹלִין כָּלֵל יִשְׂרָאֵל. וְאַף בִּימֵי מְרַדְּכֵי רָצְתָה מִדַּת הַדִּין לִפְגַּע בְּכָלֵל יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּימֵי מֹשֶׁה (בַּמְדָּבָר טז כא): "וְאַכְלָה אוֹתָם כְּרֶגֶע", (שְׁמוֹת לב י'): "וְאַעֲשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גְדוֹל", וְרָצְתָה מִדַּת הַדִּין לְהַרְבּוֹת זֵרְעוֹ שֶׁל מְרַדְּכֵי כַּחֹל הַיָּם, רַק מְרַדְּכֵי בִטֵּל הַגְּזֵרָה בְּתַפְלָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁבִטֵּל מֹשֶׁה רַבֵּינוּ הַגְּזֵרָה בְּתַפְלָתוֹ.

סדר הלימוד ליום טז אלול [יום 340 בשנה]

עוד טעם להתענות בתענית אסתר

וְזָהוּ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ד א): "וּמְרַדְּכֵי יָדַע". רָצָה לוֹמַר, שֶׁיָּדַע תִּכְנֵן הַדַּבָּר, שֶׁהַגְּזֵרָה בָּאָה עַל יְדֵי הַפָּגַם הַגְּדוֹל שֶׁפָּגְמוּ בַשְׂכִּינָה עֲבוּר שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל נִהְנִין מִסְעוּדָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע, וְלָכֵן (שֵׁם): "וַיִּלְבַּשׁ מְרַדְּכֵי שֵׁק וְאָפַר וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה", "וַיִּלְבַּשׁ שֵׁק" - לְכַפֵּר עַל חָטָא זֶה וּלְהַתִּישׁ כַּח שֶׁל אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ, שֶׁהָיוּ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ עִם עֲשׂו הָרָשָׁע בְּבוֹאוֹ לִיעֶקֶב אַחִיו, וְלָכֵן (בְּרֵאשִׁית לב ח): "וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד" - מִהֲנִי ת' קְלָפוֹת וּמִשְׁחִיתִים שֶׁהָיוּ עִם עֲשׂו, וְלָכֵן לָבַשׁ שֵׁ"ק, כִּי שֵׁ"ק הוּא גִימְטְרִיָּא ת', כְּדֵי לְהַתִּישׁ כַּח שֶׁל עֲשׂו הָרָשָׁע, וּמְרַדְּכֵי הוֹדִיעַ לְאֶסְתֵּר גְּדֵל

הפגם הנעשה בסעודה של אחשורוש, ומיד כתיב (אסתר ה א): "ותלבש אסתר מלכות" - שלבשה רוח הקדש ונתנה עצה לצום ג' ימים וג' לילות כדי לבטל הזהמא שהטיל המן ואחשורוש בסעודתו, ובזה יתש כח הזהמא הנעשים על ידי אכילה ושתיה ההוא. ועל ידי הצום התיש כח הזהמא, וכנסת ישראל האירה כבראשונה. ומעתה מוכן לפנינו גם כן טעם לתענית זה, שהוא תענית אסתר, שאנו נוהגין להתענות לדורי דורות.

ה. על כן, כל אחד ואחד צריך לכוון בתענית אסתר ולהתפלל, שבאם נדבק בנו בגלות המר, שאנו מקבלין שפע על ידי שלפעמים אנו אוכלים אצל אמות העולם - וכל ישראל ערבים זה לזה, שתעמד לנו זכות מרדכי ואסתר שתקנו התענית וקבעו להתענות בו ביום י"ג באדר כדי להתיש כח האכילה שישאל אוכלין בין האמות, אזי זכות תענית אסתר יעמד לנו לשבר ולהתיש ולהסיר כח הסטרא אחרא שרוצה להדבק דוקא בקדשה, ועל ידי התענית יזדככו ויטהרו הפגם הגדול הזה.

אשרי מי שאינו נהנה מאחרים, וכל שכן מהאמות

ובל מי שנוהר ואינו רוצה ליהנות מן אחרים, ומכל שכן מן האמות - עליו נאמר (תהלים קכח ב): "יגיע פפיה כי תאכל אשריה וטוב לך", "אשריה" - בעולם הזה, "וטוב לך" - לעולם הבא (בברכות ח עמוד א).

פרשת נצבים פָּרַק צ"ט

א. אמרו רבותינו זכרונם לברכה במסכת מגלה (דף ז עמוד א): "מגלת אסתר ברוח הקדש נאמרה", על כן מבאר

במגלה זו כמה ענינים פלאים, ונזכיר דרך כלל דבר אחד, והוא, דאיתא בזהר פְּרֻשַׁת פְּקוּדֵי (דף רמט עמוד ב), שַׁיֵּשׁ חֲדָר אֶחָד לְמַעְלָה, וַיֵּשׁ לְהַחֲדֵר אַרְבַּעַה פְּתָחִים לְד' רוּחוֹת הָעוֹלָם, וְעֶשְׂרֵה מְמַנִּים לְכָל פְּתַח וּפְתַח, וְחָד מְמַנָּה עַל כָּלֶם, וְאֵהֲדִיא "ל שְׁמִיָּה, וְהוּא מְלֹאךְ אֶחָד מִן הָאוֹפָנִים, וְהוּא אוֹפֵן לְפַעַל פְּעֻלוֹת וּנְקָמוֹת עַל מִצְרֵי יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום יז אלול [יום 341 בשנה]

המלאכים שנקראים "חשמליים", עורכים מלחמה פנגד הסטרא אחרא

ב. והוא אופן עם הארבעים מלאכים הממנים הנזכרים עולין למעלה למקום אחד שנקרא (מלכים א יד, כח): "תא הרצים", ואז עולין עמו מלאכים הנקראים "חשמליים", ומקדימין את עצמן במרוצה ובזריזות לערך מלחמה עם שרי האמות לנצח אותן ולעשות בהן נקמה, וכשהחטא גורם, חס ושלום, אזי יש רצים אחרים בסטרא אחרא, שמקדימין בקטרוגיהן לשלט על ישראל ולהרע מזלן של ישראל.

תפלותיהן של מרדכי ואסתר הועילה שישׂראל ישובו מדרךם
ג. וזהו דכתיב (אסתר ג טו): "הרצים יצאו דחופים" – מסטרא אחרא לעורר גזרות על ישראל, ואז (שם): "והעיר שושן נבוכה". ואחר כך כשגרמה תפלת מרדכי ואסתר שעשו ישראל תשובה שלמה כדי להעביר דעת הקמן, ועלתה צעקתם למרום, וה' ברחמיו קבל את תפלת עמו, ונתגלה הַעֵת רָצוֹן, אז (שם ח יד): הַרְצִים רוֹכְבֵי הָרֶכֶשׁ

יִצְאוּ מִבְּהָלִים, רוּצָה לוֹמַר, אוֹתָן הַמְּלֹאכִים קְדִישִׁים הָיוּ רָצִים לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בְּהֶמָּן הַרָשָׁע, וְאִז (שם טו): "וְהָעִיר שׁוֹשֵׁן צָהָלָה וְשִׂמְחָה".

פְּדָאי מְרַדְּכִי וְאַסְתֵּר לְהַזְכִּירָם כִּי מָסְרוּ נַפְשָׁם עֲבוּר יִשְׂרָאֵל ד. וְלִכְּנֹן צָרִיף לְקִרְוֹת הַמְּגַלָּה מְלָה בְּמִלָּה, וְלֹא בְּמַהֲרֵרוֹת, כִּי כָּל תְּבָה וְאוֹת - יֵשׁ בָּהֶם קְדֻשָּׁה וְסוּדוֹת נִפְלְאוּם, וְכַדָּאי מְרַדְּכִי וְאַסְתֵּר לְהַזְכִּיר שְׂבַחָן בְּכוּנָה, פִּינּוֹן שְׂמִסְרוּ נַפְשָׁם עֲבוּר יִשְׂרָאֵל בּוֹזְעֵקְתָן וְתַפְלָתָן, וְאַסְתֵּר הִיתָה מוֹסֵרֶת נַפְשָׁה כְּשֶׁהִלְכָה לְגַבֵּי אַחֲשׁוּרוּשׁ, שְׂאֲמָרָה (שם ד טז): "וְכֹאֲשֶׁר אֲבֻדְתִּי אֲבֻדְתִּי". וְאִיתָא בְּמַדְרַשׁ יִלְקוּט (אֲסֵתֵר רַמְזוֹ תַתְּרַנּוּ), שְׂאֲסֵתֵר אָמְרָה מְזִמּוֹר כ"ב שְׂבַסְפֵּר תְּהֵלִים: "אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזַבְתָּנִי", וְהָעֲנִין מְבָאָר בְּדַבְרֵי פֶה קְדוֹשׁ הָאֲר"י ז"ל (פְּרִי עֵץ חַיִּים שְׁעַר פְּנוּיִם פֶּרֶק ו. שְׁעַר הַכּוֹנֹת דָּף קט:), וְהוּא, כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַב רַחֲמֵיו וְחֲסִדּוֹ מְשַׁגִּיחַ וּמְבִיט לְהָאִיר וְלֹהֵשְׁפִיעַ שְׁפַע קְדֻשָּׁה מִמָּרוֹם, רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה, עַל יְדֵי שְׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, שְׁכָּל שֵׁם הוּא "אֵל", וְיוֹצֵא מִן הַפְּסוּק (מִיכָה ז יח): "מִי אֵל כְּמוֹד", וְשֵׁם שְׁנֵי יוֹצֵא מִן הַפְּסוּק (שְׁמוֹת ל ד ו): "ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן", וְשְׁנֵי פְעָמִים "אֵל" בְּמִלּוּאָם, כְּזֶה: אֵל־ף לְמ"ד - גִּימְטְרִיאָ ש"ע, כִּי יֵשׁ לְמַעְלָה ש"ע נְהוּרִין דְּמְאִירִין [פְּרוּשׁ: אוֹרוֹת הַמְּאִירִים] בְּש"ע עוֹלָמוֹת, וְהֵן מְאִירִין לְנִשְׁמַת הַצַּדִּיק, אֲשֶׁר עָסַק תְּמִיד בַּתּוֹרָה וּמִתְמִיד בְּלַמּוּדוֹ, וְהָיָה תְּמִיד דְּבוּק בַּתּוֹרָה הַנִּקְרָאת "אוֹר", וּבְמִצְוָה הַנִּקְרָאת "נֵר", וְאֵלּוּ שְׁנֵי שְׁמוֹת הֵן מְסַגְּלִין לְעוֹרֵר חֲסֵד שֶׁל אֵלּוּ ש"ע נְהוּרִין עַל יְדֵי עֲנִיַּת אָמֵן בְּכוּנָה, כִּי כָּל הָעוֹנָה אָמֵן בְּכוּנָה

וּמְמַהֵר לְרוּץ לְבֵית הַכְּנֶסֶת בְּשָׁבִיל עֲנִית אָמֵן, זֹכֶה לְאֵלוֹ
 שׁ"ע נְהוּרִין עַל יְדֵי עֲנִית אָמֵן, וְכָל הַמְּבֹזֶה אָמֵן, וְקָל
 בְּעֵינָיו עֲנִית אָמֵן - מְקַדְּימִין לְנִשְׁמָתוֹ שׁ"ע קְלָפוֹת, רַחֲמָנָא
 לְצַלֵּן, וּמוֹלִיכִין אוֹתוֹ לְחֻדְרֵי חֲשָׁף וְצִלְמוֹת, וְעַלֵּיהֶם אָמַר
 הַנְּבִיא (יְשַׁעְיָה נ ט): "עֲשׂ יֹאכְלִים". וְהִנֵּה עַל אֶסְתֵּר הַצַּדִּיקָת
 הִיָּה מְאִיר אוֹתָן שׁ"ע נְהוּרִין, כִּי נִשְׁמָתָהּ הִיָּתָה מְשַׁרְשׁ
 הָאָרֶזֶה זֹ, אֲשֶׁר שָׁם מְאִירִים שְׁנֵי שְׁמוֹת שֶׁל "אֵל", שֵׁם
 אֶחָד מִ"ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם" וְגו', וְשֵׁם הַשְּׁנִי
 מִפְּסוּק: "מִי אֵל כְּמוֹךָ". וְכִשְׁהִלְכָה אֶסְתֵּר לְאַחֲשׁוּרוֹשׁ,
 הַכְּרָחָה לִילָךְ בֵּין שְׁתֵּי בְּתֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְהִיָּה שָׁם מְקוּם
 קְלָפוֹת, וְהוֹסֵר מִמֶּנָּה הַרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְהָאָרֶזֶה שֶׁל שָׁם אֶחָד,
 שֶׁהוּא שֵׁם שֶׁל "מִי אֵל כְּמוֹךָ", וְלֹא נִשְׁאָר בָּהּ כִּי אִם הָאָרֶזֶה
 שֶׁל: "ה' ה' אֵל רַחוּם", וְעַל כֵּן צָעֲקָה: "אֵלֵי אֵלֵי לְמָה
 עֲזַבְתָּנִי", שְׁעַד עֲכָשׁוֹ הָיוּ מְאִירִים שְׁנֵי שְׁמוֹת שֶׁל "אֵל",
 וְעַכְשָׁו רַק שֵׁם אֶחָד.

סדר הלימוד ליום יח אלול [יום 342 בשנה]

בְּכָל מוֹעֵד וּמוֹעֵד יֵשׁ קְדָשׁוֹת וְסוּדוֹת נִפְלְאִים
 ה. רְאֵה בְּעֵינֶיךָ קְדָשׁוֹת הַמוֹעֲדִים אֵלוֹ, בְּכָל מוֹעֵד וּמוֹעֵד
 יֵשׁ בָּהֶן קְדָשׁוֹת וְסוּדוֹת נִפְלְאִים, וְצָרִיךְ אֶתָּה לְדַעַת,
 כִּי יֵשׁ עוֹלָם חֻדָּשׁ לְמַעְלָה, שֶׁהוּא קְדוֹשׁ וְנוֹרָא מְאֹד, וְאִין
 אוֹתוֹ הָעוֹלָם מִתְגַּלֶּה לְחוּץ מִחֻמַּת רַב קְדָשָׁתוֹ, כִּי אִם
 פְּעַם אַחַת בְּשָׁנָה, וּמִתְחִיל לְהִתְגַּלֵּת בְּהִתְחַלַּת קְרִיאַת
 מְגִלָּה, וּמִזֶּה הָעוֹלָם הִיָּה שָׁרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ שֶׁל מְרַדְּכֵי הַצַּדִּיק.
 וְצָרִיכִין אָנוּ לְעוֹרֵר רַחֲמִים, שִׁיתְגַּלֶּה הָעוֹלָם הַנְּזָכָר לְעֵיל
 לְחוּץ, וְיִשְׁפִיעַ וְיֹאִיר עַל רִישֵׁי דַעְמָא [פְּרוּשׁ: רֹאשֵׁי

הָעַם], הַמִּתְאַסְּפִים לְשִׁמְעַע מִקְרָא מְגֵלָה בְּלֵב טְהוֹר, בְּלֵב
שֶׁל כְּוִנָּה.

וְזֶהוּ כְּוִנַּת הַבְּרָכָה: "בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִקְרָא מְגֵלָה" - פְּרוּשׁ, שְׂצֻנּוּ
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא, לְעוֹרֵר כְּוִנָּה לְהוֹצִיא אוֹתָהּ הָאָרֶז
גְּדוּלָה לְחוּץ, וְזֶהוּ "עַל מִקְרָא מְגֵלָה", כְּמוֹ (בַּמִּדְבָּר י ב):
"לְמִקְרָא הָעֵדָה וְלִמְסַע אֶת הַמַּחֲנוֹת". וְעַל זֶה יַעֲנֶה הַקֹּהֵל
אֲמֵן בְּכֻוִּנָּה גְּדוּלָה, וּמְאֹד מְאֹד צְרִיכִין לְעוֹרֵר בַּקְרִיאַת
הַמְּגֵלָה בְּשַׁעַת שְׁמִבְרֻךְ בְּצַבּוּר "עַל מִקְרָא מְגֵלָה",
כְּשֶׁאוֹמֵר "עַל מִקְרָא", שִׁילְבֵשׁ חֲרָדָה וְאִימָה עַל הַמְּבָרֵךְ,
וְגַם עַל הַצַּבּוּר בְּשִׁמְעָם הַבְּרָכָה כְּשֶׁאוֹמֵר הַשְּׁלִיחַ צַבּוּר
"עַל מִקְרָא מְגֵלָה" - יִפֹּל עֲלֵיהֶם חֲרָדָה וְאִימָה וְהַכְּנַעָה
גְּדוּלָה, כִּי הוּא עוֹלָם אִים, גְּדוּל וְנוֹרָא, וּמְאֹר הָעוֹלָם
הַהוּא יְבוֹא שְׁפַע וְנִיצוּץ קִדְּשָׁה וְטְהָרָה לְהָאִיר עַל יִשְׂרָאֵל,
וַיִּכְוֶן כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא כְּלִי מוֹכֵן לְקַבֵּל הַקִּדְּשָׁה
וְהַטְהָרָה מִזֶּה הָעוֹלָם, וּבְאוֹתוֹ אוֹר שֶׁל רַחֲמִים יִזְכֶּה לְחַיִּים
וְחֶסֶד וְשֵׁלָא יְבוֹא יִשְׂרָאֵל לְשׁוּם מְכַשׁוּל, וַיִּמְהַר הַקִּדּוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא רַחֲמִים עָלֵינוּ לְהוֹצִיאָנוּ מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה.

סדר הלימוד ליום יט אלול [יום 343 בשנה]

טעם שְׁמִרְבִּים לְהַדְלִיק נְרוֹת בְּפוּרִים

ו. וְלִכֵּן מְרַבֵּין אָנוּ בְּנְרוֹת בְּפוּרִים, שְׁיִהְיֶה אוֹר בְּתֵי כְּנִסְיוֹת
מְלֵא בְּנְרוֹת, וְהַכֹּל הוּא רִמּוּז עַל אוֹתוֹ אוֹר גְּדוּל מְשׁ"ע
נְהוֹרִין, וְעַל זֶה כְּתִיב (אֶסְתֵּר ח טז): "לִיְהוּדִים הֵיְתָה אוֹרָה"
וְגו'. וּבְוִדְאֵי כָּל הַיָּרָא וְחֲרָד לְדַבֵּר ה', יִשְׁמַח וְיִגִּיל בְּגִילָה

וברעדה, כששומע קול הברכה "על מקרא מגלה"
 כשיוצא מפי החזן, על פן חיוב גדול עלינו לטהר את
 עצמנו במקוה קדם שילך לבית הכנסת, כדי שיהיה טהור
 לקבל אור טהור והשפע הטהור, וכל זה העתקתי מכתבי
 רבי חיים ויטאל ז"ל (פרי עץ חיים שער פורים פרק ה). והאור הוא
 דמיון קבלת נשמה יתרה, למי שיודע לכוון לעשות עצמו
 כלי מוכן לקבל קדשה העליונה, ובמדינות פולין ראיתי
 מנהג הגון, שהן מלבישין כתנת לבן ונקי ומכנסים לבנים
 קודם קריאת המגלה והולכין לבית הכנסת בבגדי שבת
 יום טוב, ובין מגלה למגלה ישראל שמחין ונותנין שבח
 והודיה על רוח והצלה שעמדה ליהודים. וצריך לחלק
 לעניים איזה דבר ולחלק מנות לאביונים. וצריך לדבר
 בדברי תורה, כמאמר חכמינו זכרונם לברכה (מגלה טז עמוד
 ב): "ליהודים היתה אורה" - זו התורה, כמה דאת אמר
 (משלי ו כג): "כי נר מצוה ותורה אור".

יש ללמוד מעט קדם סעודת פורים ביום

ז. וטוב לאדם, שילמד מעט קדם שמחת סעודת פורים
 ביום, והמדקדקים נוהגים להתפלל מנחה ביום י"ד
 קדם הסעודה, ואחר כך אוכלין תבשיל אחד ומתפללין
 תפלת מעריב, שלא לאחר יותר עד הלילה, פן יבסם
 ויהיה בכלל שכור שאינו ראוי להתפלל, ואחר כך אחר
 תפלת מעריב, יגיד לבני ביתו תקף הנס שנעשה
 לאבותינו. והנה אציג לך ענין אחד מפה קדוש האר"י
 ז"ל (פרי עץ חיים פרק ו), כי צריכין אנו לדעת מחשבות המן
 הרשע, צורך היהודים, אשר נתן נפשו להיות מצר

לְיִשְׂרָאֵל בְּחֹדֶשׁ אֲדָר דּוֹקָא, וְלֹא בְּשָׁאֵר הַחֲדָשִׁים שֶׁל שָׁאֵר
יָמוֹת הַשָּׁנָה.

סדר הלימוד ליום כ אלול [יום 344 בשנה]

כָּל חֹדֶשׁ מִחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה הוּא נֶגֶד צְרוּף אֶחָד מִצְרוּפֵי הַיּוֹ"ה
ח. דַּע כִּי יֵשׁ י"ב חֲדָשִׁים בְּשָׁנָה, וְהֵם נֶגֶד י"ב צְרוּפֵי שֵׁם
הַיּוֹ"ה, וְעַל כָּל חֹדֶשׁ נִתְמַנֶּה צְרוּף אֶחָד, עַד שֶׁבְּחֹדֶשׁ
אֲדָר הוּא הַצְרוּף הָאֲחֵרוֹן בְּהַפּוּךְ אֲתוֹן כְּזֶה הוּא י, שֶׁהוּא
סוּד הַדִּין, וְלָכֵן כְּשֶׁהִזְכִּיר הַמֶּן הַרְשַׁע הַשֵּׁם הַיּוֹ"ה, הִיָּה
מְזַכִּירוֹ מֵהַפּוּךְ, וְלָכֵן הִיָּה אוֹמֵר הַמֶּן (אֶסְתֵּר ה' יג): "וְכָל ז' הִיָּה
אֵינְנִי שׁוֹ"ה לְי"י" - כִּי סוּפֵי תְבוּת הוּא הַצְרוּף בְּהַפּוּךְ
כְּזֶה: הוּא י, שֶׁכֵּן לְעוֹרֵר דֵּינִים כְּפוּלִים עַל יִשְׂרָאֵל,
הָאֶחָד - שֶׁהִזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם בְּהַפּוּךְ, וְהַשְּׂנִית - שֶׁהִיָּה מְזַכִּיר
הַשֵּׁם בְּסוּפֵי תְבוּת, וְלֹא בְּרֵאשֵׁי תְבוּת. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
בְּרַחֲמָיו, אֲשֶׁר הָאֲזִין וְשָׁמַע לְתַפְלָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְתַפְלַת
מְרֻדְכֵי הַצַּדִּיק וְתַפְלַת אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה הַמְּכַתֶּרֶת בְּכַתֵּר
מְלָכוֹת, הִיָּתָה אֶסְתֵּר בְּאֻמְרָתָהּ מְכַוֶּנֶת לְהַפֵּךְ מֵדַת הַדִּין
לְרַחֲמִים, כִּי כֵן פָּעַלְתָּ הַצַּדִּיקִים, שֶׁמֵּהִפְכִּין מֵדַת הַדִּין
לְמֵדַת הַרַחֲמִים, וְלָכֵן אֻמְרָה הַשֵּׁם הַרְמוֹז בְּרֵאשֵׁי תְבוּת
וּבִיָּשָׁר וְאֻמְרָה (שֵׁם ד'): "י"י בּוֹא ה' מֶלֶךְ ו' הַמֶּן ה' יוֹם אֶל
הַמִּשְׁתָּה", כִּי בְּאוֹתָהּ סְעוּדָה הִיָּתָה מְכַוֶּנֶת לְהַפִּיל אֶת הַמֶּן
מִגְדֻלְתּוֹ לְקִים הַפְּסוּק (מִשְׁלֵי כה כא): "אִם רָעַב שׁוֹנֵאֵךְ
הָאֲכִילָהּ לָחֶם". וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַסְּכִים עַל יָדָהּ.

לולֵי לֹא הִזְכִּירָה אֶסְתֵּר שֵׁם הַיּוֹ"ה בְּרֵאשֵׁי תְבוּת, לֹא הִיָּתָה יְכוּלָה
לְנַצֵּחַ אֶת הַמֶּן

ז. אֲמַנִּים כְּוֹנֵת אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה הִיָּתָה לְהַמְשִׁיךְ רַחֲמִים

גְּמוּרִים, וְהֵשֶׁם כְּפֶשׁוּטוֹ וּבִהְיוּתוֹ הוּא רַחֲמִים גְּמוּרִים, כִּי לֹא הָיָה לָא הַזְכִּירָה אֶסְתֵּר זֶה הַשֵּׁם בְּרָאשֵׁי תְבוּת, לֹא הָיְתָה יְכוּלָה לְנַצַּח אֶת הַמֶּן, וְלִכְן בְּחֻכְמָתָהּ הָיְתָה צְרִיכָה גַם כֵּן קִצַּת דִּין, כִּדִּי שִׁיחֶיהָ הַדִּין נוֹקֵם בְּהַמֶּן, צוֹרֵר הַיְהוּדִים, וְלִכְן כְּתִיב (אֶסְתֵּר ז ט): "כִּי רָאָה כִּי כָלֹתָהּ אֵלַי הָרַעָה מֵאֵת הַמֶּלֶךְ", זֶהוּ מֶלֶךְ - מַלְכוּ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁהִיא הַשֵּׁם בְּיִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים, שְׁמוּרָה רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל. אֲמַנֵּם הַשֵּׁם נִרְמָז בְּסוֹפֵי תְבוּת, לְרִמּוֹז הַדִּין הָעֲלִיּוֹן שֶׁיְבוֹא עַל הַמֶּן וּבְנֵיו. הָרִי עַד הֵיכָן הָיְתָה כְּוִנַּת אוֹתוֹ הַרְשַׁע לְהַרְע לְיִשְׂרָאֵל. וְעַלֵּיו נִתְקַיֵּם הַכְּתוּב (תְּהִלִּים ז טז): "בּוֹר כָּרָה וַיַּחְפְּרֶהוּ", בְּרִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר טָמַן - נִלְכַּד בָּהּ. וְלִכְן צִוְּתָה הַתּוֹרָה לְמַחֲוֹת שֵׁם עֲמֶלֶק וְזָרְעוֹ וְזָרַע זָרְעוֹ, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה (סְפָרֵי דְבָרִים כה יט. מְכִילֶתָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי שְׁמוֹת יז יד), שֶׁצְרִיכִין לְמַחֵק שֵׁם עֲמֶלֶק אֶפְלוּ מִן הָעֲצִים וְהָאֲבָנִים.

טעם למנהג ישראל להקיש בעת אמירת "המן"

י. וְלִכְן מְנַהֵגֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה הוּא לְהַקִּישׁ הַמֶּן, כִּדִּי לְמַחֵק אֶת שְׁמוֹ וְשֵׁם עֲמֶלֶק, וְכֹל הָרֵאשׁוּנִים וְהָאֲחֵרוֹנִים כְּתִבוּ שְׁלֹא לְבַטֵּל הַמְּנַהֵג. וְהִנֵּה שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם הַגָּאוֹן מוֹרְנוֹ הָרַב רַבִּי הָעֵשִׁיל ז"ל, שֶׁהָיָה נוֹהֵג כְּשֶׁהָיָה רוֹצֵה לְנַסּוֹת אֶת הַקּוּלְמוֹס, הָיָה כּוֹתֵב שֵׁם עֲמֶלֶק אוֹ שֵׁם הַמֶּן וְזָרַשׁ, וְאַחַר כֵּן הָיָה מוֹחֵק אֶת שְׁמֵם כִּדִּי לְקַיֵּם הַמְּצוֹת עֲשֵׂה (שְׁמוֹת יז יד. דְבָרִים כה יט): "מַחֲוֵה תְּמַחֶה אֶת זְכוֹר עֲמֶלֶק", כִּי אֲנַחְנוּ מַחְיָבִים לְהַתְּפַלֵּל עַל מַחֲוֵה עֲמֶלֶק, כִּדִּי שִׁיחֶיהָ הַשֵּׁם שְׁלֹם וְהַכֶּסֶף שְׁלֹם, וְאִזּוֹ יִתְקַיֵּם הַמְּקָרָא (יְחֻזְקָא

לח כג): "וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ הָעַמִּים", ו"בְּיָוֵם הַהוּא יִהְיֶה ה' וְשָׁמוֹ אֶחָד" (זכריה יד ט), אָמֵן. מוֹרֵי וְרַבֵּי מוֹרְנוּ הָרַב רַבֵּי יוֹסֵף ז"ל (יסוד יוסף פרק פ"ב).

סדר הלימוד ליום **כא אלול** [יום 345 בשנה]

פְּרֻשַׁת וַיֵּלֶךְ פָּרָק ק'

א. "תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים יח ג). דַּע, כִּי מִדַּת הַתְּמִימוֹת הִיא מַעֲלָה הַמַּעֲלָה שֶׁבְּכָל הַמַּעֲלוֹת וּמִדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁצָּרִיךְ לִהְיוֹת בְּבִנְיַ אָדָם, וְלָכֵן כְּתִיב בְּאַבְיָנוּ יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית כה כז): "וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהָלִים" - יֵשׁ לְדַיֵּק, הֲלֹא בּוֹדָאֵי כְּמָה מַעֲלוֹת וּמִדּוֹת קְדוּשׁוֹת הָיוּ בַּיַּעֲקֹב אַבְיָנוּ, כְּגוֹן מִדַּת חֲסִידוֹת וִירָאָה וְעֲנָוָה וְקִדְשָׁה וְטָהָרָה, וְאֵין הַכְּתוּב מֵיַחַס אוֹתוֹ עַל מִדּוֹת הַלְלוֹ כִּי אִם בְּמִדָּה שֶׁל תְּמִימוֹת, כְּדַכְּתִיב: "וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם", אֲלֹא מְכַרַח לוֹמַר, כִּי תְּמִימוֹת כּוֹלֵל כָּל הַמִּדּוֹת טוֹבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת.

מִי שֶׁהוּא תָם וּמְשַׁלֵּם בְּמִדּוֹת הַכְּשָׁרִים, כְּשֶׁתִּצָּא נִשְׁמָתוֹ תִּשָּׁב בְּאֵהָל שֶׁל מַעֲלָה

ב. וְהָאָמֶת הוּא כֵּן, מִי שֶׁהוּא עָנּוּ, וַיֵּשׁ לוֹ חֲסָרוֹן, שֶׁהוּא רוֹדֵף אַחַר הַמָּמוֹן אוֹ נִפְשׁוֹ חֲשָׁקָה לַעֲשׂוֹת עֲבָרָה, זֶהוּ אֵינוֹ אִישׁ תָּם בְּמַעֲשָׁיִם, וְאִישׁ כְּזֶה הוּא נִמְשָׁל לְכָלֵי נְאָה, שֵׁשׁ בּוֹ פְּגִימוֹת וּשְׂכָרִים הַרְבֵּה וְכִיוּצָא בְּזֶה. אֲמָנָם מִי שֶׁהוּא תָם וּמְשַׁלֵּם בְּכָל מִדּוֹת הַכְּשָׁרִים, וְהוּא יָרָא, אָהוּב, רוֹדֵף צְדָקָה וְיוֹשֵׁב אֲהָלִים בְּאֵהָלֵי תוֹרָה שֶׁל מִשָּׁה וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָה - אִזּוֹ כְּשֶׁתִּצָּא נִשְׁמָתוֹ, יִהְיֶה זוֹכֵה לִישָׁב

בְּאֵהָל שֶׁל מַעֲלָה, וְהֶעֱנִין הַזֶּה מִבְּאֵר בַּמְדַּרְשׁ הַנֶּעֱלָם בְּזוֹהַר פְּרֻשֵׁת חַיֵּי שְׂרָה (דף קכג עמוד ב - קכה עמוד ב), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "אָמַר רַבִּי פִּנְחָס: קִדְּם שְׂיִצָּא הַצְּדִיק מִן הָעוֹלָם, בֵּת קוֹל יוֹצֵאת בְּגֵן עֵדֵן: הִכִּינוּ מְקוֹם לְפָלוֹנֵי הַצְּדִיק שְׂיָבֹוא לְכָאן" וכו'. וְכִיּוֹן שֶׁהִנְשָׂמָה זוֹכָה לְכִנְס בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעֲלָה, אָז מִיכָאֵל שׁוֹר הַגְּדוֹל, הוֹלֵךְ עִמָּה וּמְקַדֵּים לָהּ שְׁלוֹם, וּשְׂאָרֵי מְלֶאכִי הַשְּׂרָת מִתְמַיְהִין וְשׁוֹאֲלִין (שיר השירים ג ו): "מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמְּדַבֵּר" - מִן עֲלָמָא תַּתְּאָה דְּהוּא עֲלָמָא דְּחַרִּיבָא, שְׁנַקְרָא "מְדַבֵּר" נִגְדַּד עֲלָמָא עֲלָאָה, וּמִיכָאֵל, שׁוֹר הַגְּדוֹל, מְשִׁיב (שם ו ט): "אֶחָת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי". רוֹצֵה לומר, שְׂאִין מִיכָאֵל מְשַׁבַּח הַמְצִיחַ הַפְּרָטִית וּמַעֲלוֹת הַצְּדִיק בְּצִדְקוֹתוֹ, כִּי אִם אומר מַעֲלַת הַתְּמִימוֹת, שֶׁהִיא כּוֹלֶלֶת כָּל הַמַּעֲלוֹת וּמַדּוֹת טוֹבוֹת הַכְּשׁוּרוֹת.

ג. וְכֵשֶׁם שֶׁהִיא כּוֹלֶלֶת בְּמַעֲשֵׂה הַתְּמִימוֹת כָּל מַדּוֹת הַכְּשׁוּרִים וְיִשְׂרָיִם, כֵּן הַקְּדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה חוֹפֶפֶת עֲלֵיו תַמִּיד, כְּשֶׁהוּא עוֹסֵק בַּתּוֹרָה אוּ בַמְצִוּוֹת, אָזִי ד' אַמוֹת סְבִיבוּ יֵשׁ עִמּוֹ שְׁלֵמוֹת הַקְּדוּשָׁה, וּשְׁכָרוֹ הוּא גְּדוֹל מְאֹד.

סדר הלימוד ליום **כב אלול** [יום 346 בשנה]

הַפְּגָם שֶׁל מִי שֶׁעוֹמֵד בְּד' אַמוֹת לְפָנָי הַמִּתְפַּלֵּל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה **וְדַע**, דְּאִיתָא בְּזוֹהַר פְּרֻשֵׁת חַיֵּי שְׂרָה (דף קלב עמוד א): רַמְס"ר **רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הָוָה אָזִיל לְטַבְרַיָּה. הָוָה**

(רמט) פרוש הזהר בלשון קדוש:

רבי שמעון בן יוחאי היה בדרפו לטבריה, והלך עמו רבי אבא. אמר רבי

עמיה רבי אבא, אמר רבי שמעון בן יוחאי לרבי אבא: ניזול דהא אנא חמינא דבר נש חדא ימטי השתא לגבן, ומלין חדתינ בפומיה, אמר רבי אבא: הא ידענא דבכל מקום דמר אזיל, הקדוש ברוך הוא משדר מלאכיו טאסין בגרפיהון לאשתעשעא, עד דהוו אזלין, סליק רבי שמעון בן יוחאי עינוי וחמא חד בר נש דהוי אזיל ורהיט, יתבו רבי שמעון בן יוחאי ורבי אבא, כד מטי גביהו, אמר רבי שמעון בן יוחאי: מאן אנת? אמר ליה: יהודאי מקפוטקיא אני, ואנא אזלינא לבית מדרשא דרבי שמעון בן יוחאי, דאתמנו חברין ידיעין במלין ידיעין ושרונוי לגביה, אמר ליה: אימא ברי, אמר ליה האי יהודאי: אנת בר יוחאי? אמר ליה: אנא, אמר ליה: הא אוקמינא (ברכות כז עמוד א), דלא יעבר האדם כנגד המתפללים תוך ארבע אמות, וכן (שם כז עמוד ב) לא יתפלל אינש אחורי רביה – מאי טעמיה? אמר ליה: הענין הוא כך, (אמר המעתיק: אף שלא כתבתי לשון הזהר, מכל מקום כך הוא כונת הזהר, עין שם), כי ידוע מה

שמעון בן יוחאי לרבי אבא: "גלף, פי רואה אני שיגיע עכשו אלינו אדם כשביפו חדושי תורה". אמר רבי אבא: "הנה ידעתי שכל מקום שרבי הולך, הקדוש ברוך הוא שולח מלאכים להשתעשע עמהם". הרים רבי שמעון את עינוי ורואה אדם שהיה הולך ורץ. ישבו רבי שמעון בן יוחאי ורבי אבא להמתין לו. כשהגיע עד אליהם, שאלו רבי שמעון בן יוחאי: "מי אתה?" אמר לו: "יהודי מקפוטקיא אני, ואני הולך בשליחות לבית מדרשו של רבי שמעון בן יוחאי, לשאל טעם ההלכות שלמדנו על פי סוד". אמר לו רבי שמעון בן יוחאי: "אמר בני", אמר לו אותו יהודי: "אתה הוא בן יוחאי?" אמר לו: "אני". אמר לו: "למדנו, שלא יעבר האדם כנגד המתפללים תוך ארבע אמות, וכן לא יתפלל אדם אחורי רבו, מה טעם הלכות אלו?" אמר לו: "הענין הוא כך וכך".

שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (שם ח עמוד א), "שְׂאִין לוֹ לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ אֵלֶּא ד' אֲמוֹת שֶׁל הֶלְכָה", וְהֵינּוּ ד' אוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁם אֲדנִי שֶׁנִּקְרָאת "שְׂכִינָה קְדִישָׁא", וְהִיא ה' אַחֲרוֹנָה שֶׁבְּשֵׁם הַרְי"ה, שֶׁנִּקְרָאת "כֶּלֶה", וְעַל כֵּן נִקְרָאת ה' כֶּלֶה שֶׁהֵן בְּהַפּוּךְ אֶתְּוֹן "הֶלְכָה" (פרי עץ חיים, שער הנהגת הלימוד). וְזֶהוּ סוּד שֶׁל ד' אֲמוֹת שֶׁל הֶלְכָה, דְּהֵינּוּ יַחֲדוּ שֵׁם י-ה-ו-ה בְּתוֹךְ שֵׁם שֶׁל אֲדנִי בְּחִבּוּר כָּזֶה: יֵאֱהוּדנָה", שֶׁהוּא יַחֲדוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִתִּיהָ. וְלָכֵן קִדְּם הַתְּפִלָּה אָנוּ מִתְחִילִים לְהַתְּפַלֵּל: "אֲדנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ", וְהַכּוֹנֵה - שֶׁהַשְּׂכִינָה תִקְבַּל תְּפִלָּתֵנוּ, דְּאִיִּהי מְקַבֶּלֶת כָּל צְלוֹתֵינוּ דִישְׂרָאֵל [פְּרוּשׁ: שֶׁהִיא מְקַבֶּלֶת כָּל תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל], וְעַל יְדֵי הַכּוֹנֵה זֶה שְׁמֻכּוֹן הֵיטֵב בְּמַחְשָׁבָה בְּרוּרָה, זָפָה וּשְׁרָה, וּבִלְבַב נִכְנָע וְטָהוֹר, מִיַּחַד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִתִּיהָ, וְאִז הוּא עוֹמֵד מִמֶּשׁ בְּתוֹךְ ד' אֲמוֹת שֶׁל הַקְדָּשָׁה הֶלְכָה, שֶׁהֵן אוֹתִיּוֹת הַכֶּלֶה. וּבְזֶה יוֹבֵן מִמִּילָא גְדֹל הַפָּגֶם, שְׂכֵשְׂאָדָם מִפְּסִיק וְעוֹמֵד כְּנֶגֶד הַמְתְּפַלֵּל בְּתוֹךְ ד' אֲמוֹת, דְּהוּי נֶחֱשָׁב שֶׁהוּא מִפְּסִיק וּמִפְּרִיד בֵּין יַחֲדוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִתִּיהָ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאֶפְלוּ בְּצַד הַמְתְּפַלֵּל תוֹךְ אַרְבַּע אֲמוֹת יֵשׁ לְזָהָר, אִף שֶׁהוּא מְתָר מִן הַדִּין.

סדר הלימוד ליום כג אלול [יום 347 בשנה]

גְדֹל אֲזַהֲרֵת תְּפִלָּה בְּכּוֹנֵה

וְהַטַּעַם דְּאֶסוּר לְהַתְּפַלֵּל אַחֲרֵי רִבִּיָּה - דְּכֵךְ הוּא מְפָרְסָם מֵהַ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (פְּסָחִים כב עמוד ב): "אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא" (דְּבָרִים ו יג) - לְרַבּוֹת תְּלַמִּידֵי

חַכְמִים. אַמָּנָם בְּעַמְדוֹ לְהִתְפַּלֵּל לֹא יָשִׁים מוֹרָא אַחַר לְנַגְדוֹ, כִּי אִם מוֹרָא הַשָּׁמַיִם, וּמִכַּאֲן רָאָה גַם רָאָה גְדֹל אֲזֵהֶרֶת תְּפִלָּה בְּכוֹנֶנָה, וּמָה לִּי לְהֶאֱרִיךְ וּלְהִזְהִיר עַל זֶה, כְּכֹר הַזְּהִרְתִּי בַּפְּרָקִים הַקּוּדְמִים, אֲךָ נִלְמַד מִזֶּה הַמַּעֲשֶׂה גְדֹל הַתְּמִימוֹת שֶׁהָיוּ בַּדּוֹרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים. רָאָה גַם רָאָה, אֲךָ שֶׁהָיָה הַיְּהוּדִי שֶׁלִּיחַ בְּדַבְרֵי תוֹרָה, אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: אֵימָא בְרִי, וְאַחַר כֵּן שָׁאַל הָאִי גִבְרָא, אָמַר לִיה: אַנְתָּ בֶר יוֹחָאִי? אָמַר לִיה: אֲנָא בֶר יוֹחָאִי, אֲזִי הֲבִין הָאִי גִבְרָא, שֶׁהוּא וְדָאִי לֹא יִשְׁקֵר, כִּיּוֹן שְׁאֵמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: אֲנָא בֶר יוֹחָאִי. וְאַחַר כֵּן הָיָה אוֹמֵר עֶסְק שְׁלִיחוֹתוֹ, כִּי כֵן דִּין וְדַת תּוֹרַתֵינוּ הַקְּדוּשָׁה נוֹתֶנֶת, לְהֵיוֹת כֹּל צִיר נֶאֱמָן לְשׁוֹלְחָיו.

וְזֶהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאָדָם, שֶׁיְהִיָּה נֶאֱמָן בְּדַבּוּרוֹ, שְׁלֹא יִשְׁנֶה אֶת דַּבּוּרוֹ הֵן בְּמַלְי דְשְׁמַיָּא וְהֵן בְּמַלְי דְעַלְמָא, וּמְכַל שְׂכַן בְּמַשְׂא וּמִתָּן. וְאֵל תִּפְּן אֶל מְמוֹן שְׁאִינוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי עֵקֶר הַחֲסִידוֹת וְהַתְּמִימוֹת הוּא תְלוּי בְּמְמוֹן, כְּאֲשֶׁר כָּתַבְתִּי בַּפְּרָק נ"ב עֵינֵן שָׁם בְּאֲרִיכוֹת, כִּי מִי שְׁאִינוּ רוֹצֵה לִיְהִנּוֹת בְּמְמוֹן הָאָסוּר אִישׁ זֶה נִקְרָא תְּמִים וְצַדִּיק.

סדר הלימוד ליום כד אלול [יום 348 בשנה]

אסור גמור להאריך בתפלה בשעה שהצבור מתפלל
וְצָרִיךְ הָאָדָם לְהִזְהֵר, אֲךָ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לְכוֹן הַכּוֹנֵנוֹת שֶׁל תְּפִלָּה עַל פִּי הַקְּבֵלָה, מְכַל מְקוֹם הוּא אָסוּר גְּמוֹר לְהִתְפַּלֵּל בְּאֲרִיכוֹת בְּשַׁעֲה שֶׁהַצְּבוּר מִתְפַּלְלִין, רַק

יתפלל תפלתו כפשוטו, כמו שכתב הרב הריב"ש בשאלות ותשובות שלו (סימן קנו), וזה לשונו: "ואני מתפלל כתינוק המתחיל להתפלל, רק אני מכון להבין פרוש המלות ולא יותר".

וראיה מן רבי עקיבא: כשהיה מתפלל עם הצבור, היה מתחיל ומסיים עם הצבור (ברכות דף לא עמוד א), כי היה תפלתו כפשוטו, מה שאין כן כשהיה מתפלל ביחיד - כשאדם היה מניחו בזוית זו, היה מוצאו בזוית אחרת. וזהו קבלה בידי: מי שמאריך בתפלתו יותר מהצבור - על כרחך הוא עושה לשם יהרא [פרוש: גאונה], על כן אין תפלתו נשמעת. וכן ראיתי להגאון אבי, מורנו הרב רבי אהרן שמואל קאיינדאווער ז"ל וגם לשארי רבותי, שהיו מתפללין ולא היו מאריכין כלל בתפלה, והיו מלעיגים על שארי רבנים שהיו מאריכין בתפלה יותר מדאי.

ח. וכל מי שיראת אלהים בלבבו, צריך להיות תמים עם ה' אלהיו ולהיות נקי מה' אלהים ומישראל, כדי שלא יאמרו הבריות: זהו חסיד שוטה, שמאריך בתפלתו - ויהיה בכלל מחטיא את הרבים, רק בכל דרכיך דעהו והוא יישר את דרכיך (משלי ג ו), ואז טוב לך יהיה סלה.

סדר הלימוד ליום **כה אלול** [יום 349 בשנה]

פֶּרֶק ק"א

פרשת האזינו

גדל שכר המזכיחים ומזכים את הרבים

א. בזהר פרשת תרומה (דף קכח עמוד ב), הוא מפליג מגדל

שְׂכָר שֶׁל הַמוֹכִיחִים וּמְזַכִּים אֶת הַרְבִּים, שְׁמוֹנֶעֶין אֶת
הַרְבִּים מִן הַחֲטָא וּפּוֹעֲלֵין ד' דְּבָרִים:

בְּרֵאשׁ - כִּי יָדוּעַ הוּא (קִדְשֵׁין דָּף מ עמוד ב), דְּהַעוֹלָם נִדוּן
מִחֲצָה עַל מִחֲצָה, וְעוּוֹן אֶחָד הוּא מְכַרְיַע לְכָף
חוּבָה כָּל הָעוֹלָם, וּמְצִוָּה אַחַת מְכַרְיַעַה לְכָף זְכוּת, וְעַל יְדֵי
הַתּוֹכָחוֹת שֶׁהַמוֹכִיחַ מוֹכִיחַ אֶת הַבְּרִיּוֹת, אִם שָׁב אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, נִמְצָא שֶׁעַל יְדוּ הָעוֹלָם נִדוּן
לְכָף זְכוּת, וְנִמְצָא זְכוּת הַרְבִּים תְּלוּי בּוּ.

ב. שְׁנִית - הַמוֹכִיחַ מְקַיֵּם מִצְוֹת עֲשֵׂה (ויקרא יט יז): "הוֹכַח
תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ", וְעַל יְדֵי הַתּוֹכָחָה מִתְגַּבֵּר הַקִּדְשָׁה,
וְהַסְטָרָא אַחֲרָא מְכַרַח לְהִיּוֹת מְכַנְעַ תַּחַת יַד הַקִּדְשָׁה.

הַמְזַכֶּה אֶת הַרְבִּים זוֹכֶה לְרֵאוֹת בְּנִים וּבְנֵי בָנִים יְרֵאִים וּשְׁלָמִים

ג. הַשְּׁלִישִׁית - גּוֹרֵם שְׁכָבוֹד הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא
מִתְעַלֶּה וּמִתְרוֹמֵם, וּשְׂכָרוֹ יִהְיֶה, שְׂיִזְכֶּה לְרֵאוֹת בְּנִים
וּבְנֵי בָנִים יְרֵאִים וּשְׁלָמִים.

ד. הַרְבִּיעִית - כִּי לְאַחַר מוֹתוֹ מוֹלִיכִין אֶת נַשְׁמָתוֹ בְּתַלְיֶסְר
תְּרַעֵי שָׁל עוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְלִית מֵאֵן דִּימְחָה בִּידֵיהַ
[פְּרוּשׁ: בְּשִׁלְשָׁה עֶשֶׂר שְׁעָרִים שֶׁל עוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְאֵין
מִי שְׂיִמְחָה בִּידוֹ]. וְעַלְיוֹ נֶאֱמַר (מְלָאכִי ב ה): "בְּרִיתִי הִיִּתְּהָ
אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם".

וְעוֹד שְׁנוּסָף עַל שְׂכָרוֹ שְׂכָר גְּדוֹל מְאֹד, וְהוּא זֶה, כִּי
מְלָאךְ אֶחָד וּשְׁמוֹ יְהוּדַעִי"ת, הוּא מְמַנֶּה עַל
נַשְׁמָתוֹ שֶׁל הַמוֹכִיחִין לְשִׁמָּה (זֶהר חֲלָק ב דָּף קכט עמוד א),

יִהְיֶה מְבִיא דְיוֹקְנִיהַ דְּהָהוּא מוֹכִיחַ, אֲשֶׁר הוּא מְזַכֵּה אֶת הָרַבִּים בְּתוֹכָתוֹ וּמְכַרְיעַ אֶת הָעוֹלָם מִפָּה חוֹבָה לְכַף זְכוּת, וּבִשְׁעָה שְׁמֵבִיא הֵהוּא מְמַנֶּה הַדְּיוֹקְנָא הַהוּא, כְּדִין מְלָכָא קְדִישָׁא מְבַרְךְ לְהֵהוּא דְּיוֹקְנָא בְּכָל הַבְּרָכּוֹת דְּנִתְבְּרָךְ אַבְרָהָם אָבִינוּ כְּדִי קָרִיב עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה לְעִבּוּדַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (בְּרֵאשִׁית יב ה): "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחַרְוֹן". וּמַעְלִין לְהֵהוּא דְּיוֹקְנָא בְּשִׁבְעִין עָלְמִין הַגְּנוּזִים, דְּלֹא זְכוּ בְּהוּ שׁוּם בְּרַ נֶשׁ אַחְרָא, חוּץ מֵאֵן דְּמְזַכֵּה רַבִּים עַל יְדֵי הַתּוֹכְחָה. וְאִם כֵּן, אִם כֵּן גְּדַל שְׂכַר הַמוֹכִיחִים הוּא, קָשָׁה בְּעֵינֵי דְּאָמֵר רַבִּי עֲקִיבָא, (עֲרִכִין טז עמוד ב): תַּמָּה אֲנִי, אִם יֵשׁ בְּדוֹר הַזֶּה מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לְהוֹכִיחַ, וְכִי רַבִּי עֲקִיבָא לֹא הָיָה יוֹדֵעַ שְׂכַר הַנְּזַכֵּר לְעֵיל?! הָיָה לוֹ לְהוֹכִיחַ אֶת הָרַבִּים, כְּדִי שִׁיְהִי זְכוּת הָרַבִּים תְּלוּי בּוֹ, וְלִדְרֹשׁ בְּרַבִּים, כִּי הוּא הָיָה מְפֻלָּג בְּדוֹרוֹ. וְהִנְרָאָה בְּעֵינֵי דְּרָאָה רַבִּי עֲקִיבָא גְּדַל הָעֶנֶשׁ שֶׁל הַמוֹכִיחִים, שְׁמוֹכִיחִים שְׁלֹא לְשֵׁמָה וּמְבִישִׁים אֶת הַבְּרִיּוֹת בְּפָנֵי רַבִּים, עַל פִּי דְּאִיתָא בְּמִדְרָשׁ רַבָּה פְּרָשַׁת בְּהַר (פְּרָשָׁה לג ה): "וְלֹא עָצַר כַּח יְרַבְעָם עוֹד בִּימֵי אַבְיָה וַיִּגְפְּהוּ ה'" (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב יג)

רג) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

וְהוּא מְבִיא צוּרְתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ מוֹכִיחַ, אֲשֶׁר הוּא מְזַכֵּה אֶת הָרַבִּים בְּתוֹכָתוֹ וּמְכַרְיעַ אֶת הָעוֹלָם מִפָּה חוֹבָה לְכַף זְכוּת, וּבִשְׁעָה שְׁמֵבִיא הֵהוּא מְמַנֶּה הַצּוּרָה הַהִיא, אִזּוּ הַמְּלֶךְ הַקְּדוּשׁ מְבַרְךְ לְהֵהוּא צוּרָה בְּכָל הַבְּרָכּוֹת שֶׁנִּתְבְּרָךְ אַבְרָהָם אָבִינוּ כְּשֶׁקָרַב עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה לְעִבּוּדַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר: "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחַרְוֹן". וּמַעְלִים לְצוּרָה הַהִיא בְּשִׁבְעִין עוֹלָמוֹת גְּנוּזִים, שְׁלֹא זְכָה בָּהֶם שׁוּם בֶּן אָדָם אַחֵר, חוּץ מִמִּי שֶׁמְזַכֵּה אֶת הָרַבִּים עַל יְדֵי הַתּוֹכְחָה.

כ), אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי: אֶת סְבוּר לֹמֵר, שְׁיִרְבְּעֶם נִגְף?! וְהִלֵּא לֹא נִגְף אֶלָּא אֲבִיָּה! וְלָמָּה נִגְף? רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: עַל יְדֵי שְׁחָשְׁדָן בְּרַבִּים, הִדָּא הִיא דְכַתִּיב (שֵׁם יג ח): "וְאַתֶּם הִמּוֹן רַב וְעַמְכֶם שְׁנֵי עֲגָלֵי הַזֶּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יִרְבְּעֶם" וְכו', וּמָה אִם הַמְּלָךְ, עַל יְדֵי שֶׁהוֹכִיחַ אֶת הַמְּלָךְ כְּמוֹהוּ, עֲנָשׁוּ הַכְּתוּב - הִדְיוּט שְׁמוּכִיחַ אֶת הִדְיוּט חֲבֵרוֹ - עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

וְלָכֵן לֹא רָצָה רַבִּי עֲקִיבָא לְהוֹכִיחַ אֶת הַבְּרִיּוֹת בְּפָנֵי רַבִּים כְּדֵי שְׁלֹא לְבִישׁ אוֹתָן בְּרַבִּים. וְכָל הַמְּבִישׁ אֶת חֲבֵרוֹ בְּרַבִּים - אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא (בְּבֹא מְצִיעָא נט עמוד א). וְלָכֵן אָמַר: תָּמָּה אֲנִי, אִם יוֹדֵעַ אָדָם בְּדוֹר הַזֶּה לְהוֹכִיחַ.

סדר הלימוד ליום **כו אלול** [יום 350 בשנה]

וְעִבְשׂוּ רְאִיתִי מוֹכִיחִים חֲדָשִׁים מְקֻרֹב בָּאוּ, וְעוֹמְדִין וְדוֹרְשִׁים בְּרַבִּים וּמְבִישִׁין אֶת הַבְּרִיּוֹת דְּרַךְ פְּרָט וְכָלֵל, וְאֵינֶם יוֹדְעִין אֶת עֲנָשׁוֹ, וְה' נָתַן לִי לְשׁוֹן לְמוֹדִים, שְׁחִבְרַתִּי זֶה הַסֵּפֶר, כְּדֵי שְׁיִקְרָאוּ בּוֹ הַבְּרִיּוֹת, וְאֵין רוּצָה אֲנִי לְבִישׁ אוֹתָן בְּרַבִּים, כִּי כָּל אִישׁ יוֹדֵעַ מֵרַת נִפְשׁוֹ בְּמָה שְׁעוֹת, וְיוֹכִיחַ לְעַצְמוֹ לְתַקֵּן אֶת הַפְּשָׁעִים וְהַחֲטָאִים, וְכְדֵי שְׁלֹא יֵאמְרוּ הַבְּרִיּוֹת: אֵין הַלּוֹמְדִים יוֹדְעִים אֶת מַעֲשֵׂינּוּ, וְאֵין חָשִׁים לְרְאוֹת אוֹתָנוּ - דַּע, כִּי בְּכָל קַהְלָה וְקַהְלָה יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׂיוֹדְעִים בְּקַלְקוּלָן שֶׁל הַבְּרִיּוֹת, אֲדָּ מִפְּנֵי הַחֲנֻפָּה שְׁגוּבַרְת אוֹמְרִים: אוֹי לָנוּ אִם נֹאמֵר, וְאוֹי לָנוּ אִם לֹא נֹאמֵר, לָכֵן אֶת אֲשֶׁר עִם לְבָבִי עָשִׂיתִי וְכַתְּבִיתִי קֶצֶת בְּדַבְּרֵי הַגְּדָה שְׁמוֹשְׁכִין לָבֶם שֶׁל הַבְּרִיּוֹת, וּבְדַבְּרֵי מְשָׁל וּמְלִיצָה,

וְאֶקְוֶה לְאֵל, שְׁעַל יְדֵי הַסֵּפֶר הַזֶּה מְזַכֶּה אֲנִי אֶת הָרַבִּים,
וְזִכּוֹת הָרַבִּים יִהְיֶה תְּלוּי בִּי. וְאֲנִי מִבְּקֵשׁ מִכָּל הַיְּהוּדֵעַ
לְקָרוֹת בְּזֶה הַסֵּפֶר, שְׂיִשִּׁים דְּבָרֵי כְּחוֹתֶם עַל לְבוֹ וְעַל
זְרוּעוֹתָיו, וְ"יִהְיוּ לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ ה'
צוּרִי וְגוֹאֲלִי" (תהלים יט טו).

סדר הלימוד ליום כז אלול [יום 351 בשנה]

פָּרָשַׁת ק"ב

פְּרֻשַׁת וְזֹאת
הַפְּרָכָה

א. בַּמִּדְרָשׁ רַבָּה פְּרֻשַׁת בְּרֵאשִׁית (פְּרָשָׁה כ יב), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:
"וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוּת עוֹר" (בְּרֵאשִׁית ג
כא), בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר הָיָה כְּתוּב: "כְּתָנוּת אוֹר" –
בְּאֶל"ף. וְהוּא תְּמוּנָה, לְמָה דְּיוֹקָא בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר
הָיָה כְּתוּב "כְּתָנוּת אוֹר" – בְּאֶל"ף, וְלֹא בִּשְׂאֵר סְפָרֵי
תוֹרוֹת? (עֵינֵי סֵפֶר "בְּרַכַּת שְׂמוּאֵל" שֶׁחִבֵּר הַגָּאֹן אָבִי, מוֹרְנוּ הֶרֶב רַבִּי
שְׂמוּאֵל קֵאִיִּדְנָאוּעַר ז"ל, בְּפְרֻשַׁת בְּרֵאשִׁית (דף ו טור ג), עֵינֵי שֵׁם בְּשֵׁם הַגָּאֹן
מוֹרְנוּ הֶרֶב רַבִּי לֵיב צוּנִץ ז"ל מֵה שְׂכַתְּב, עֵינֵי שֵׁם).

וְהַנִּרְאָה לְתַרְץ עַל פִּי מֵה שְׂשִׁמְעֵתִי מִפֶּה קְדוֹשׁ, הֲלֹא
הוּא הָאִישׁ הָאֱלֹהִי, מוֹרְנוּ הֶרֶב רַבִּי הַעֲשִׂיל
צוּרֵף ז"ל, שְׂאָמַר בְּשֵׁם מְקַבֵּל אֶחָד דְּבַר נִפְלָא וְדָבַר נֶאֱדָה
וּמִתְקַבֵּל, וְהוּא זֶה: דַּע, כִּי צָפוּ בֶּן אֱלִיפַז בֶּן עֵשׂוֹ, הַנִּכְתָּב
בְּתוֹרָה (בְּרֵאשִׁית לו טו): "אֵלּוֹף צָפוּ", הִיא הַקְּלִפָּה רֵאשׁוֹנָה
שְׂבִשְׂבָעִים אֲמוֹת, וּכְנִגְדּוֹ הִיא גַּם כֵּן בְּקִדְשָׁה (שְׂמוּאֵל א ט ה):
"אֶרְץ צוּף". אוֹתִיּוֹת דְּדִין – כְּאוֹתִיּוֹת דְּדִין [פְּרוּשׁ: אוֹתִיּוֹת
אֵלוֹ כְּאוֹתִיּוֹת אֵלוֹ]. וְהוּא הָיָה מְלַךְ רֵאשׁוֹן, וּמִמְשִׁלְתּוֹ

הִיְתָה בַּמְדִּינָת פּוֹלִין וּמְרַמֵּז לְפִלוּנִי, כִּי פִלוּנִי הוּא אוֹתִיּוֹת פּוֹלִין, שֶׁהוּא גִימְטְרִיָּא "צָפוּ". וְלִכֵּן נִקְרְאָת מַלְכוּת אֲדוּם "מְטְרִפּוֹלִין" שֶׁל שְׂבָעִים אַמּוֹת (מַגְלָה דָּף ו עמוד א), כִּי הַמְדִּינָה הַזֹּאת הִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת יַד הַשָּׁר שֶׁל אֲדוּם, וְהִיא קִלְפָּה רֵאשׁוּנָה.

וְדַע, כִּי הַקִּלְפָּה שֶׁל צָפוּ הִיא בְּאֵה מַחְמַת חֹטָא שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְחִנּוּה, וְאֵילָן שֶׁאֲכָל אָדָם הָרֵאשׁוֹן, חֹטָה הִיָּה (בְּרֻכּוֹת דָּף מ עמוד א), כִּי חֹטָה גִימְטְרִיָּא כ"ב (תַּקּוּנֵי זֵהר, תַּקּוּן טז, דָּף לא), שֶׁפָּגַם בְּחֹטָאוֹ בְּכ"ב אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.

וַיְדוּעַ שֶׁחֹטָא שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן הִיָּה בַּמְדָּה שֶׁל הוֹד, שֶׁהִיא מְדָה הַשְּׁמִינִית, וְח' פְּעָמִים כ"ב עוֹלָה גִימְטְרִיָּא קע"ו, כְּמִנְיַן "צָפוּ". וְזֶהוּ סוּד חִנּוּה, שֶׁחֹטָא בָּא עַל יְדָה, כִּי הִיְתָה נִבְרְאָת מִמְדַּת הוֹד, שֶׁהִיא מְדָה שְׁמִינִית, וְעַל יְדָה הִיָּה הַפָּגַם שֶׁל כ"ב אוֹתִיּוֹת, וְכַנֶּזֶכֶר לְעֵיל.

וְהִנֵּה הַנְּעֻלָּם מִן "חִנּוּה" כְּזֶה: ח"ת וְא"ו ה"א. קַח הַנְּעֻלָּם מִן "חִנּוּה" בְּמִלּוּאָה כְּזֶה: ת', א"ו, א' - הוּא גִימְטְרִיָּא ת"ח. לְרַמֵּז, שֶׁבִּשְׁנַת ת"ח לְאֵלֶּף הַשְּׁשִׁי יִהְיֶה תְּגֻבְרַת הַקִּלְפָּה שֶׁל צָפוּ, שֶׁהִיָּה רְאוּי לְהִיּוֹת הַגְּאֻלָּה בִּשְׁנַת "בְּזֹאת יָבוֹא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ" (וַיִּקְרָא טז ג), וּבְאוֹתוֹ שָׁנָה הַרְבֵּה עֲקֻדוֹת הָיוּ בְּאֶרֶץ פּוֹלִין וְלִיטָא, כִּידוּעַ וּמִפְרָסִם מַגְזֻרוֹת רְעוֹת וְדִינִים קָשִׁים, הַנְּעֻשִׁים בְּאֶרֶץ פּוֹלִין וְלִיטָא בִּשְׁנַת "זֹאת", שֶׁנֶּהְרָגוּ כְּמָה רַבְבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל עַל קִדְשַׁת הַשֵּׁם. וְהַנְּעֻלָּם מִן "זֹאת" כְּזֶה: זי"ן, אָל"ף, ת"ו וְהוּא: י"ן ל'ף ו', שֶׁהוּא גִימְטְרִיָּא "צָפוּ", שֶׁהוּא נִרְמָז בְּסוּד

”פְּלוּנֵי־יִשְׂרָאֵל. וְזֶהוּ הַסּוּד (יִרְמְיָהוּ א יד) ”מִצְפוֹן תִּפְתַּח הַרְעָה”,
כִּי ”צְפוֹן” הוּא גִימְטְרִיָּא ”פּוֹלִין”, ”לִיטָא”, וְלָכֵן הָיָה

רנא) ידוע שנהגו לומר סליחות ביום כ' סיון, ויש נוהגים להתענות ביום זה. תענית כ' סיון קבעוהו אחינו בני פולין.

ועקר ויסוד תענית זה של כ' סיון שהיה עת צרה ליעקב, גזרות ושמדות גדולות בשנת ת"ח ות"ט לאלף הששי. ונשפך דמן של אמה קדושה הישראלית כמים המגרים ארצה, והגדולים אשר היו בארץ בדור ההוא גזרו על זה תענית וקבעו בכיה לדורות יום אחד בשנה, ועל הגזרה של שנת ת"ח ות"ט יסדו הגאונים רבותינו שהיו קרוב לזמן הנזכר לעיל סליחות שונות.

רבינו הגאון שבתי כהן (בעל הש"ך ז"ל, ונדפסו בסוף סליחות באמשטרדאם שנת ת"א. ומקדם כתב רבינו הש"ך מאמר הנקרא בשם מגלה עפה ספור מעשה הגזרות רעות שארעו, בעונותינו הרבים, בארץ אוקרניא ואלין ופאדליא וליטא). גם רבינו בעל "תוספות יום טוב" חבר סליחות לכ' סיון ונדפס בפראג.

עין "מגן אברהם" סימן תק"פ סק"ט, דביום כ' סיון היו הרבה צרות וגזרות קשות, והרבה נוהגין לומר סליחות וזה לשון קדשו: "בשנת ת"ח נחרבו הרבה קהלות גדולות באותה השנה כמו שכתוב בסליחות שחבר בעל הש"ך על פן נוהגים להתענות בכל מלכות פולין".

ובסוף ספר הקדוש "אוהב ישראל" כתב וזה לשונו: "כ' סיון הוא התחלה עד יום פפור, אם מקים זה פראוי, אזי יוכל לקים יום פפור פראוי ונכון. וסימנו - "כי יד על פ"ס י"ה", "פ"ס" ראשי תבות כ' סיון, "י"ה" - יום הפפורים". עכלה"ק.

ובספר "ילקוט אוהב ישראל" (עמוד קסה אות נח) הביא, שכ' סיון אמרו הגאון הקדוש מאפסא זצ"ל בהתעוררות גדולה והיה דורש באותו יום דרוש גדול להתעוררות, והיו היילות והבכיות בבית המדרש אז יותר מתשעה באב.

ובספר הקדוש "ישמח משה" על מגלת אסתר כתב על פסוק (שם ט כח) "וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסור מזרעם, ותכתב אסתר בת אביחל" וגו', הנה כפל הענין במלות שונות. ונראה לי על פי מה ששמעתי, פי המסורות היא ת"ו ותכתב גדולה, וח' של חו"ר גדולה הוא ת"ח, רמז שאותה הגזרה שהיתה אז ראוי להיות נכתב על שנת ת"ח והבן. ועל פי זה א"ש הרמז ששמעתי פי יד על פ"ס הוא ראשי תבות

הַגְזֵרָה דְּוָקָא בְּמַדִּינָה זֹו וּבִשְׁנַת ת"ח דְּוָקָא, וְדַבְרֵי פִי חָכָם
חָזַן. וְהִנֵּה יֵשׁ בְּיַדֵּי עוֹד דְּבָרֵי כְּבוֹשִׁים, שְׂאִין אֲנִי רוֹצֵה
לְגַלוּתָם בְּפָנַי כָּל אָדָם, כִּי אִם לְצָנוּעִין, מֵה שֶׁקְּבַלְתִּי מִן
הָאִישׁ הָאֱלֹהִי, מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי הַעֲשִׂיל צוֹרֵף ז"ל.

וְדַע, כִּי "צָפוֹן" שֶׁהוּא בְּגִימַטְרִיא "פּוֹלִין", "לִיטָא", הוּא
מְנִין רַכ"ו, בְּסוּד (עַל פִּי תַהֲלִים קִיט פּה) "כָּרוּ לִי שִׁיחָה",
בְּעֲלִילוֹת שְׁקָרִים וּבַהֲרִיגַת צַדִּיקִים. וּקְלָפָה שֶׁל עֲשׂוּ הוּא
יְדוּעַ בְּסַפְרִים (עֵין מְדַרְשׁ שׁוּחַר טוֹב כֵּךְ, מְדַרְשׁ שְׁמוּאֵל טו) שֶׁהוּא
נִקְרָא "חֲזִיר מִיעֵר" (תַּהֲלִים פ יד), וְלִכְן אוֹת ע' שֶׁל "עֵר"
הִיא גְדוּלָה בְּסֵפֶר תַּהֲלִים (שָׁם), לְרַמֵּז שֶׁתּוֹלִין בּוֹ כָּל הָע'
אֲמוֹת, וְהִיא ע' שֶׁל עֲשׂוּ, שְׁמַרְמֵז עַל "כְּתָנוֹת עוֹר" -
בְּעִין, שֶׁהִיא קֹדֶם הַחֲטָא "כְּתָנוֹת אוֹר" - בְּאֶלֶף, כִּיְדוּעַ

כ' סיון עד כאן שמעתי, כי שיך לזה מלחמה לה' בעמלק, כי הלא היא גזרת
עמלק, כנזכר לעיל, וישמע חכם ויוסיף לקח, דאף שהיה נגזר אז כליה, חס
ושלום, ובת"ח לא היה כליה, נראה לי שהכליה היה נגזר בדרך זה כמה
נפשות מישראל שהיו ראויים להיות ב"ג באדר ששברו אויבי היהודים,
נגזר שנפשות במנין זה יהרגו, וממילא היה כליה, חס ושלום, אחר כך
כשנחם על הרעה ומדת הדין אינו חוזר בריקניא נתן לו אלו נפשות כפזרון
כי כמה הריגות היו, כמבאר בספר "שבט יהודה", רק שנרמז ת"ח שהוא
היה הרג היותר גדול והרנוחה היה, שאם היה אז בפעם אחד היה נשפח זכר
ישראל, חס ושלום, מה שאין כן על אפן זה, ועל כן השמחה, והנה פורים
הוא על שם הפורים להרג ולאבדן, ועל כן אמר "וימי הפורים האלה" -
רצונו לומר, שנתנו להרג ולאבדן לא נעברו מתוך היהודים. רצונו לומר, לא
יפטרו בלא כלום כי גבה דיליה בעוה"ר, רק ההרנוחה הוא "וזכרם" - רצונו
לומר, של היהודים. "וזכרם לא יסוף מזרעם" - כדי שלא יסוף זכר זרע
ישראל, ועל זה מפרש, והאיך זה? "ותכתב אסתר בת אביחיל" - ת' וח'
גדולה שכתבה על ת"ח כנזכר לעיל והוא פליאה בס"ד, עד כאן דבריו.

לְהַמְקַבְּלִים (עַיֵן עַץ חַיִּים, שְׁעַר מַט פְּרָק ד. סֵפֶר הַלְקוּטִים, דָּף ו.). וְלִכְן
 לְעֵתִיד יִתְקַן הַחֲטָא, וְיִהְיֶה הַסּוּד "כְּתָנוּת אוֹר" – בְּאֶל"ף,
 כְּמוֹ שֶׁהָיָה קִדְּם חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן.

וְרַבִּי מֵאִיר הָיָה מְזַרְע נִירוֹן קִיסָר (עַיֵן גִּיטִין דָּף נו עַמּוּד א),
 וְהָיָה מִתְחִיל לְתַקֵּן פָּגָם שֶׁל עֶשׂו בְּסוּד "חֲזִיר
 מִיֶּעֶר" – בְּעִי"ן. וּכְשֶׁתִּכְתֵּב "חֲזִיר מִיֶּאֶר" – בְּאֶל"ף, הוּא
 אוֹתִיּוֹת "מֵאִיר". וּכְשֶׁיִּתְקַן עֶשׂו, אֲזִי יִהְיֶה "כְּתָנוּת אוֹר" –
 בְּאֶל"ף. וְלִכְן הָיָה בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר כְּתוּב "כְּתָנוּת
 עוֹר" בְּאֶל"ף כְּזֶה: "כְּתָנוּת אוֹר", וְקָל לְהִבִּין. וְזֶהוּ הַסּוּד:
 "חֲזִיר" הוּא גִימַטְרִיָּא רַב"ה, כְּמִנְיַן כְּרָה, וְעַם הָאֶל"ף שֶׁל
 "מִיֶּעֶר", שֶׁהוּא עֵתִיד לְהִיּוֹת "מִיֶּאֶר" – בְּאֶל"ף, הוּא רַב"ו,
 כְּמִנְיַן "כְּרוֹ לִי שׁוֹחָה". וְהָאֵמוֹת שְׂכוּרִים שׁוֹחָה תַּחְתִּינּוּ,
 יִהְיוּ לְעֵתִיד בְּטָלִין כְּשֶׁתְּבוֹא הַגָּאֵלָה, כְּשֶׁיִּתְקַן הַחֲטָא,
 וְיִהְיוּ "כְּתָנוּת אוֹר" – בְּאֶל"ף, וְקָל לְהִבִּין.

סדר הלימוד ליום כח אלול [יום 352 בשנה]

וְהִנֵּה נַחֲזוֹר לְעַנְיָנּוּ, כִּי "מִצְפוֹן תִּפְתַּח הָרְעָה" (יִרְמְיָה א יד),
 וְלִכְן כְּשֶׁתְּבוֹא הַגָּאֵלָה, תִּהְיֶה הַגָּאֵלָה תַּחֲלָה
 בְּמִדִּינוֹת צְפוֹן, שֶׁהוּא פּוֹלִין, לִיטָא, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב
 (שִׁיר הַשִּׁירִים ד טז) "עוֹרֵי צְפוֹן וּבוֹאֵי תִימָן", כִּי בְּתַחֲלָה יִהְיֶה
 הַתְּעוֹרְרוֹת הַגָּאֵלָה מִצֵּד צְפוֹן, וְאַחַר כֵּן "וּבוֹאֵי תִימָן",
 וְאַחַר כֵּן יִזְכֶּה כָּלֵל יִשְׂרָאֵל לְרַב טוֹב הַצְּפוֹן לְצַדִּיקִים.

וְהִנֵּה כְּתַבְנוּ לְעִיל, דְּמַכַּח חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן נַעֲשֶׂה מִן
 אוֹת אֶל"ף אוֹת עִי"ן, וְזֶהוּ בְּתַבּוֹת "כְּתָנוּת עוֹר",
 שֶׁהָיָה צְרִיךְ לְהִיּוֹת "אוֹר" – בְּאֶל"ף, וְלִכְן "נִרְגַּן מִפְּרִיד

אלוף (משלי טז כח), כמבאר ענין זה בכמה ספרי מקבלים (עין שני לוחות הברית חלק א, מאמר בית דוד, דף טז), והאבות תקנו חטא ופגם זה על ידי שלש תפלות: שחרית, מנחה, ערבית - שהן ראשי תבות "שמע"יב.

אברהם יצחק יעקב חיו כמנין בש"ר - וזהו הסוד "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו"

והנה ידוע (עין זהר חלק א, דף קסז עמוד א, ותקוני זהר בסופו, תקון י, דף קמז עמוד ב), שמיכח חטא אדם הראשון גברו שתי קלפות: שור וחרמור, וחרמור הוא קלפת ישמעאל, ושור הוא קלפת אדום, ותבות "אדום", "ישמעאל" הן גימטריא תק"ב, כמנין השנים שהיו האבות חיים בעולם הזה, כי אברהם היה חי קע"ה שנים, יצחק - ק"פ שנים, יעקב - קמ"ז שנים, קע"ה וק"פ וקמ"ז - צרפם יחד - יהיו תק"ב שנים, כי האבות הן בקדשה נגד הקלפה. וזהו הסוד (שמות כב ל) "ובשר בשדה טרפה"י לא תאכלו", כי "בשר" הוא גם כן גימטריא תק"ב, וקל להבין.

רנב שמ"ע בגימטריא ש'חטה, מ'קנה, ע'רוב.

רנג [אמר המעתיק: מובא בספר "ברכת אברהם" על הפסוק (במדבר כג ח) "מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה'", דתבת אזע"ם ראשי תבות: א' - אלופו של עולם, ו' - רמז ליסוד קדשת ישראל, ומובא מהבעל שם טוב זצ"ל על פסוק "בזע"ם תצעד ארץ", זע"ם ראשי תבות: זביחה, ערובין, מקנאות, וגם ראשי תבות ז'עם תצעד ארץ (פי הב' הוא רק אות השמוש ואינה מגוף התבה) עולה כמנין ת"ט, רומז לגזרות ת"ח ות"ט שהיו אז גזרות פליה, חס ושלום, על אחינו בית ישראל במדינת פולין וליטא כמבאר כאן בפנים הספר.

סדר הלימוד ליום **כט אלול** [יום 353 בשנה]

עמלק גימטריא ר"ם

וְהִנֵּה זֶה יְדוּעַ, שְׁרָאשִׁית גּוֹיִם עִמְלָק (במדבר כד ט), **מִזְרַע עֲשׂוֹ הַרְשָׁע, וַיֵּשׁ לוֹ אַחִיזָה בְּאֵל אַחַר, כִּי "עִמְלָק" הוּא גִימְטְרִיא ר"מ - כְּמִנֵּין "אֵל אַחַר" (שמות לד יד), שֶׁהוּא גַם כֵּן גִימְטְרִיא ר"מ, וּכְנִגְדּוֹ בְקִדְשָׁה הוּא "רוּחַ י-ה-ו-ה" (שופטים יא כט). וְהִנֵּה כְּנִגְדּוֹ שְׁתֵּי קְלָפוֹת שׁוֹר וְחֲמור, יֵשׁ בְּקִדְשָׁה מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, דֵּהוּא יִתְגַּבֵּר עַל הַקְּלָפָה שֶׁל חֲמור**

וְזֶה לְשׁוֹן סֵפֶר "אֲגֵרוֹת לְחֵם שְׁלֹמֹה" מֵהַגְּאוֹן מִשְׁאֲמֵלוּיָא זְצוּק"ל, דָּף דָּף מִד עֵמוּד א (שם) אוֹת יוֹד מְשִׁמִּיָּה דֶּהֲבֵעַל שֵׁם טוֹב זִי"ע שְׁאָמַר עַל הַפְּסוּק חֲבִקוּק ג' "בְּזַעַם תִּצְעַד אֶרֶץ", זַע"ם נוֹטְרִיקוֹן זְבִיחָה, עֲרוּבִין, מְקוּנָה, שְׁג' דְּבָרִים אֵלוּ הֵם רְאשִׁיִּים וְנִחוּצִים מְאֹד, שְׁצָרִיכִין לְיִשְׂרָאֵל, דֶּהִינּוּ, שְׁחִיטָה כְּשֶׁרָה מְשׁוּחַט וּבּוֹדֵק יֵרָא שְׁמַיִם, וְשִׁיְהִיָּה עֲרוּבִין בְּעִיר, וּמְקוּנָה כְּשֶׁר, וְעַל יְדֵי זֶה יִצְעַד וּיקוּמֵם הָאֶרֶץ. וְלַע"ד יֵשׁ לְרַמֵּז זֶה בְּמָה שֶׁכְּתוּב בְּחִידַת שְׁמִשׁוֹן שׁוֹפְטִים יד: "וּמַעַז יֵצֵא מִתּוֹק" - מְקוּנָה, עֲרוּבִין, זְבִיחָה, עַל יְדֵי אֵלוּ נִשְׁפַּע שְׁפַע לְיִשְׂרָאֵל. וּ"ל"ר בְּפִרְשַׁת שׁוֹפְטִים "וְנִגְשׁ הַלֵּהן וְדַבֵּר אֵל הָעָם וְאָמַר אֲלֵהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" וְכו', וְכַתֵּב רַשִׁי"ז ל: אֶפְלוּ אֵין בְּכֶם זְכוּת אֲלֵא קְרִיאַת שְׁמַע בְּלִבְד כְּדַאי אַתֶּם שְׁיִוְשִׁיעַ אֶתְכֶם, עַיִן בְּסוּטָה מִב עֵמוּד א לְשׁוֹן חֲכַמֵינוּ זְכוּרִים לְבָרְכָה בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, וְרַשִׁי" שְׁנָה בְּלִשׁוֹן אַחַר. וַיֵּשׁ לְפָרֵשׁ, דְּנִרְמֵז בְּלַה"ק אֶפְלוּ אֵין בְּכֶם אֲלֵא קְרִיאַת שְׁמִ"ע, נוֹטְרִיקוֹן: שְׁחִיטָה, מְקוּנָה, עֲרוּבִין, כְּדַאי אַתֶּם שְׁיִוְשִׁיעַ אֶתְכֶם. וְנִרְאֶה לְפָרֵשׁ: "בְּזַעַם תִּצְעַד אֶרֶץ", עַל פִּי מוֹה שֶׁכְּתוּב בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל (פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית) בְּשֵׁם הָאֲרִיז"ל דְּמָה שֶׁכְּתוּב בְּפִרְשַׁת בְּחֻקֵּי "וְהָאֶרֶץ אֲזָכֹר" - רְצָה לוֹמַר, דֶּהִשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכֹּר מוֹה שֶׁהָאֶרֶץ חֲטָאָה וְשָׁנְתָה מִזְמָרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁאָמַר שֶׁתּוֹצֵא הָאֶרֶץ עַץ פְּרִי עוֹשָׂה פְּרִי וְהָאֶרֶץ שָׁנְתָה וְתוֹצֵא עַץ עוֹשָׂה פְּרִי. וְזֶה מְלִיצַת זְכוּת עַל יִשְׂרָאֵל כְּשִׁחְטָאוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּינּוּן שֶׁנִּבְרָא מִדְּבַר שְׁחֲטָא, אִם כֵּן אֵין חֲדוּשׁ שְׁחֲטָא הָאָדָם. עַד כָּאן דְּבָרָיו עַיִן שָׁם. וְזֶה "בְּזַעַם" - כְּשִׁישׁ זַעַם מֵהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזַ תִּצְעַד אֶרֶץ, לְלַמֵּד זְכוּת עֲלֵינוּ וְהַבּוֹן].

בְּסוּד (זְכָרְיָה ט ט): "עָנִי וְרוֹכֵב עַל הַחֲמוֹר", וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף אֶקְרִי "שׁוֹר", כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכָּתוּב (דְּבָרִים ל ג ז): "בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ".

וְהִנֵּה אֵיתָא בְּזֵהר (עַיֵן חֶלֶק ג דף קכד עמוד ב, וְזֵהר חֲדָשׁ רוּת, דף קא עמוד ב), כִּי מִבֵּין שְׁתֵּי הַקְּלִיפּוֹת הַנִּזְכָּרוֹת לְעֵיל, דִּהְיֵנוּ מִקְּלִפּוֹת שׁוֹר וְחֲמוֹר, יֵצֵא קְלִפָּה אַחַת הַנִּקְרָאת "צָפַע", כִּי "מְשַׁרְשׁ נִחַשׁ יֵצֵא צָפַע" (יִשְׁעִיָּה יד כט), וְ"צָפַע" גִּימַטְרִיָּא "עֲמַלְק" - ר"מ, וְלִכְן צְרִיכִין אָנוּ לְכַתֵּב בְּסִפֵּר תּוֹרָה בְּמֵי עֲפָץ (עַיֵן גִּיטִין דף יט עמוד א) שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת "צָפַע" בַּהֲפוּךְ אֲתוֹן, וּבְזֵה אָנוּ מְכַנְיְעִין הַקְּלִפָּה שֶׁל צָפַע, מֵה שֶׁאָנוּ כּוֹתְבִין הַסִּפֵּר תּוֹרָה בְּמֵי עֲפָצִין.

וְנִחַשׁ הוּא רְאֵשֵׁי תְבוּת: נִחַשׁ, חֲמוֹר, שׁוֹר - שֶׁהֵן שְׁלֹשׁ קְלִפּוֹת הֶרְאֵשׁוֹנוֹת שֶׁבְּשִׁבְעֵים אֲמוֹת. וְקְלִפּוֹת "שׁוֹר" "חֲמוֹר" - גִּימַטְרִיָּא "צָרַעַת". וְלִכְן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָּה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה כ ד): הֵנִי סֹלְעִין דְּנִחַשׁ הִיא צָרַעַת [פְּרוּשׁ: אוֹתָם כְּתָמִים שֶׁבְּנִחַשׁ (שֶׁהוּא מְנַמֵּר חֲבֵרְבוּרוֹת עֲגוּלוֹת וְנִרְאָה כְּסֹלְעִים) הִיא צָרַעַת], וְלִפִּי שֶׁהַנִּחַשׁ דְּבַר לְשׁוֹן הָרַע, נִלְקָה בְּצָרַעַת.

וְהִנֵּה קְלִפַּת צָפוֹ בֶּן אֱלִיפּוֹז, בֶּן עֶשׂוֹ, שֶׁהִשֵּׁר שְׁלוֹ הוּא סמא"ל וְלִילִית הִרְשָׁעָה, עֶשׂוֹ בְּקִטְרוּגָם חֲרָבֵן גְּדוֹל בְּאַרְצֵן פּוֹלִין וְלִיטָא כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְתִּי לְעֵיל, וְלִקְחוּ הַשׁוֹנָאִים, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הַסִּפְרֵי תּוֹרָה שֶׁנִּכְתְּבִים בְּקִדְשָׁה עַל גְּבֵי הָעוֹר מִצַּד בֶּשֶׂר, שֶׁהוּא גִימַטְרִיָּא תַק"ב, וְלֹא עַל גְּבֵי דּוּכּוֹסוֹסְטוֹס, שֶׁהוּא מִצַּד הַשְּׁעָרוֹת, וְנִכְתְּבֵי דוּקָא בְּמֵי עֲפָץ, שֶׁהוּא נֶגֶד קְלִפַּת עֲמַלְק. וְלִכְן אָמְרוּ

רבותינו זכרונם לברכה (עבודה זרה דף יח עמוד א) בספר תורה שנשרף עם רבי חנינא בן תרדיון, אותיות פורחות והקלף לחוד נשרף. וכן בגזרות פולין היו נשרפים כמה אלפים ספרי תורה, שאותיותיהן פרחו, והקלף והעפץ נשרף. והשונאים אינם יודעים, שמכח זה אין להם שום אחיזה בקדשה, כי התורה צותה (שמות כב ל) "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" – באכילה הוא אסור, אבל מתר לכתב על גבי עור נבלה וטרפה, ובזה היה להם אחיזה בקדשה, ואחר שנשרפו הספרי תורה – מאותו היום נתמעטו כח הקלפות הנזכרות לעיל, ויפריח כח שור וחמור שבקדשה, שיבואו תרין משיחין: משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, והמקדש של מעלה ירד למטה.

סדר הלימוד ליום ל אלול [יום 354 בשנה]

בית המקדש יעמד על ארבעה הרים: הר סיני, הר הכרמל, הר תבור, הר חרמון

ב. על פן כדי לסים בדברי נחמה, אכתב קצת בפנין של בית המקדש שעתידי לעמד בירושלים: יהיה שמונה עשרה מילין על שמונה עשרה מילין, ויהיה בנוי מכל אבנים טובות ויקר, ושלשה חומות יקיפוהו: אחת – חומה של כסף, ואחת – של זהב, ואחת – של אבנים טובות מאירים בכל מיני צבעונים. וכל חומה תהיה רחבה שש אמות, וחוגן לשלש חומות יהיה חומת אש סביבו, ואלף וארבע מאות ושמונה ושמונים מגדלים של אבן יקר יהיה שם, ובין מגדל ומגדל יהיה מאה ועשרים שערים, וכל שער ושער יהיה מאבן יקר, ואלפים ושלש

בְּרֻכּוֹת מֵיָם חַיִּים יֵצְאוּ מִתַּחַת הַהָרִים שֶׁהַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ
 יִהְיֶה עֹמֵד עֲלֵיהֶם, וְהַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ יִהְיֶה בְּנוֹי עַל אַרְבַּעַה
 הָרִים, וְאֵלוֹ הֵן: הַר סִינַי, הַר כְּרִמְל, הַר תְּבוּר, הַר חֶרְמוֹן.

בית המקדש השלישי יבד בנוי ומשכלל מן השמים

ג. וְקִרְתָּא דִּירוּשָׁלַיִם יִהְיֶה אַרְבַּע מֵאוֹת פְּרָסָה עַל אַרְבַּע
 מֵאוֹת פְּרָסָה. וְכִשְׂיֵרֵד הַמְקֻדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה לְמַטָּה, אֶז
 אַחַר כֶּף יִקְבֹּץ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נְפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֶז
 נִשׁוּרֵר שִׁיר חֲדָשׁ, וְיִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשָׁיו, וּבְנֵי צִיּוֹן יִגִּילוּ
 בְּמִלְכָם, וְהַשִּׁטָּן וְהַקְּלָפוֹת יִבְטְלוּ מִן הָעוֹלָם בְּבִיאַת
 מְשִׁיחֵנוּ, כִּי הַכֹּל יִהְיֶה מְתֻקָּן, וְהַיָּצָר הָרַע יִהְיֶה בְּטָל, וְאֶז
 נִזְכָּה כָּלֵנוּ לְ"כֶתְנוֹת אוֹר" – בְּאֵל"ף, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכֶּתוּב
 (יִשְׁעִיָּה ס ט): "וְהָיָה לָךְ ה' לְאוֹר עוֹלָם", אָמֵן, כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

תוכן העניינים

- פְּרָק א'** .....
- א ..... א בְּפָרֶק זֶה מְבָאָר מַעֲלַת הַחֲכָמָה שְׁנַתְנָה לְאָדָם
- א ..... א עַל יְדֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים מִפְּאָר וּמְרוֹמֵם הָאָדָם אֶת נִשְׁמָתוֹ
- א ..... א לַעֲשׂוֹת חֻשְׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ בְּכָל יוֹם, אֲפִילוֹ לְכַמָּה רִגְעִים בְּלֵבָד,
- ב ..... א אִיךָ נִרְאָה הָאָדָם בְּעוֹלָמוֹ
- ב ..... א הַרוּשֵׁם הַמִּתְעַב שֶׁנִּשְׁאָר בְּאָדָם מִן הַחֲטָא
- ב ..... א תְּשׁוּבָה אֲמִתִּית מֵעֵמֶק הַלֵּב מוֹעִיל אֲפִילוֹ עַל עֲבֻרוֹת חֲמוּרוֹת
- ג ..... א בִּיֹתֵר
- ג ..... א הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פּוֹשֵׁט יָד לְשָׁבִים שְׂרוּצִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
- ג ..... א יִתְבָּרַךְ
- ג ..... א מֵה שְׁבִיכוֹלֵת דְּבוּר אֶחָד בְּלֵבָד לְגְרוֹם לְמַעֲלָה - מַעֲשֵׂה נוֹרָא
- ג ..... א בְּאִשָּׁה שֶׁעֲמָדָה לִפְנֵי הַבַּיִת דִּין שֶׁל מַעֲלָה
- ד ..... א הַעֲשִׂירוֹת אֵינָה הוֹכְחָה עַל צְדָקוֹת הָאָדָם
- ד ..... א אִם הָאָדָם הִיָּה רוֹאֵה וּמְרַגֵּשׁ מֵה לְמִטָּה מִמֶּנּוּ, הִיָּה כָּל עֶסְקוֹ
- ד ..... א רַק בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים
- ה ..... א סְגוּלָה לְיִרְאֵת שָׁמַיִם, לְזִכּוֹר תְּמִיד מַעֲמַד הַר סִינַי
- ה ..... א כְּוִנַּת הַמְּזוּזָה
- ו ..... א שְׁמִירָה בְּצֵאת הָאָדָם מִבֵּיתוֹ
- ו ..... א עַל יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע נִשְׁמַר הָאָדָם מִכָּל עֶוֹן וְאַשְׁמָה
- פְּרָק ב'** .....
- ז ..... א בְּפָרֶק זֶה מְבָאָר שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְשִׁמּוֹר עֵינָיו מִלְּרְאוֹת
- ז ..... א דְּבָרִים שְׂאִינֵם מְהַגְנִים
- ז ..... א צָרִיךְ אָדָם לְקַדֵּשׁ אֶת עֵינָיו לְפִי יְדִיעָתוֹ וּלְפִי לְמוֹדוֹ

- על ידי הבטה על דבר שבקדשה עושה לבוש לעיניו בקדשה. מי שמסתכל על נשים זרות מכניס את עצמו לטמאה גדולה ..... ח
- ראיה והוכחה לגדל פגם הראיה בדברים האסורים ..... ח
- שמירת העינים מונע את האדם מכל מכשול ..... ח
- סגלה להנצל מן החטא, שעייני האדם יתאו תמיד להשם יתברך ..... ט
- עצת המגיד מישרים ..... ט
- רמז לענין דמות דיוקנו של אביו ..... ט
- העין שמסתכלת על דברים אסורים, נענשת מרות לאחר פטירתו לא עלינו ..... ט
- עין המסתכלת במקום האסור, מתגלגל אחר כך בעוף הנקרא "ראה", שטבעו גם כן כך ..... י
- סבה הראשונה לחטא ..... י
- אפילו על מה שתקנו חכמינו זכרונם לברכה לומר ברפת "ברוך משנה הבריות", לא ישבע עיניו מראיה ההיא ..... י
- אדם המסתכל על דברים טמאים, מביא על עצמו רוח טמאה ..... יא
- להסתכל רק על דברים טובים ..... יא
- טוב להסתכל בשמים, מעשי השם יתברך שמונעים מעשים הרעים ..... יא
- המדקדקים במצוות מסתכלים על הרקיע בשעה שהפוככים מתחילים להאיר, ואומרים מה רבו מעשיך ה' ..... יב
- באשר שאין ביכולת הסטרא אחרא להסתכל באור הלבנה, מתכסה בצלה ..... יג
- כדי שיתקבלו תפלותיו, צריך לזהר בדבורו קודם התפלה שלא ידבר דברים מיתרים ..... יג

- מה שביכולתה של שיחה יתירה שלא בזמנה ומקום הנכון לגרום יג
- ראייה אסורה פוגמת את נשמת האדם יד
- פרק ג'** יד
- יתרחק אדם כמטחוי קשת מן הליצנים, ומבעלי לשון הרע ורכילות טו
- המדבר לשון הרע וליצנות חס ושלום - השדים שנקראים "כסילים" מרמים אותו לתוך רשתם טו
- ליצנות ולשון הרע נרשמים בספר הנקרא "פועלי און" טו
- במקום מחלוקת מתאספים המשחיתים רחמנא ליצלן... טז
- המדבר בבית הכנסת, אין לו חלק באלקי ישראל טז
- חומר איסור דברים בטלים בבית הכנסת יז
- יש ממנה מיוחד שממתין לשמוע דבורים אסורים רחמנא ליצלן יז
- ירגיל את פיו לדבורי קדשה, ולדבר בלשון הקודש יח
- הרגיל בקללות ובדברי ריבות - שרש נשמתו מסטרא יח
- אחרא רחמנא ליצלן יח
- פה שאינו מדבר דבורים אסורים, נקרא פה קדוש יט
- יבחר לעצמו מקום מיוחד בבית המדרש, אצל שכן טוב וירא ה', ויתרחק משכן רע יט
- פרק ד'** כ
- מי הוא זה אשר כל למודו להתגאות כ
- על ידי הקדמות של דופי בתורה, בורא רקיעים של שקר הקרויים "תהו" וכן "שוא" כא
- "כי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה" כב
- כל רצונם של הדרשנים למצוא חן בעיני השומעים, ועל כן לא יזכו לשמוע את הדרוש של חדושי תורה שידרש הקדוש ברוך הוא לעתיד לבוא כג

■ הקדוש ברוך הוא יְדַרְשׁ טַעְמֵי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יִתֵּן לָנוּ לְעֵתִיד
לבוא על יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ..... כג

פֶּרֶק ה'..... כד

■ אִם הָאָדָם פּוֹגֵם אֶת נִשְׁמָתוֹ, אֵין לָהּ מְנוּחָה בְּעוֹלָם הַבַּא כד
■ אֲוִיר הָעוֹלָם מְלֵא נִשְׁמוֹת שְׂאִין לָהֶם מְנוּחָה בְּעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן..... כה

■ הָאֵילָנוֹת וְהַשְּׂדוֹת מְלֵאִים רְבֻבוֹת נִשְׁמוֹת שְׁמֵתַחֲנָנִים
לְתַקּוֹן..... כה

■ תְּפִלַּת הַצְּדִיק שְׁמֵת־פֶּלֶל בְּכֹנֶה, עוֹלָה לְמִתַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד,
וְשֵׁם מִתְּדַבְּקִים אֵלֶיהָ נִשְׁמוֹת נְדָחוֹת וְעוֹלִין עִמָּה..... כו

■ כְּאֲשֶׁר נִשְׁמַת הַצְּדִיק עוֹבְרַת דֶּרֶךְ הַגִּיהֶנֶם, מִתְאַחֶזֶן בָּהּ
נִשְׁמוֹת הָאֲבוֹדוֹת וְעוֹלִין עִמָּה..... כו

■ עֵינָיו שֶׁל הָאֲרִיז"ל כִּמְעַט כְּהוּ מְרֵאִית רְבֻבוֹת נִשְׁמוֹת שְׁעָלוּ
מִקְבְּרֵיהֶם לְעֵלוֹת לְמַעְלָה..... כז

■ תְּפִלוֹת הַצְּדִיקִים הֵם תּוֹעֵלֶת גָּדוֹל לְנִשְׁמוֹת הַנְּדָחוֹת..... כז
■ הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ הוּא רַב חֶסֶד, וְלִכֵּן טוֹב לְהַזְכִּיר בְּתַפִּלָּה אֶת
הַנִּשְׁמוֹת הַנְּדָחוֹת..... כז

■ צָרִיק הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל הַרְשָׁעִים שְׂיַחֲזְרוּ בְתִשׁוּבָה..... כז
■ הַלֵּב כִּנְגַד שֵׁם הוּי' וְהַפֶּה כִּנְגַד שֵׁם אֲדֹנָי..... כח

■ תְּפִלָּה בְּפֶה בְּלֹא כּוֹנֵת הַלֵּב הוּא חֲטָא גָדוֹל..... כח
■ מִי שְׁמַדְבֵּר אַחַד בְּפֶה וְאַחַד בְּלֵב, יוֹצֵאִים מִמֶּנּוּ בָּנִים פּוֹקְרִים
וּמִיָּנִים רַחֲמָנָא לִיצְלָן..... כט

■ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגִּיחַ עַל הַצְּדִיקִים שֶׁלֹּא יִתְקַרְבוּ אֵלֵיהֶם
הַקְּלִיפּוֹת וְהַרְשָׁעִים..... ל

■ עַל יְדֵי הַתִּשׁוּבָה מִתְּלַבְּנִים הַחֲטָאִים..... לא
■ כָּל אַחַד צָרִיק לְשׁוּב כְּפִי יְכַלְתּוּ וְלִהְיֵת־פֶּלֶל בְּכֹנֶה -וְיִתְפַּלֵּל
בְּעַד חֲבֵרוֹ שִׁיָּשׁוּב מִדְּרַכּוֹ הָרָעָה..... לב

פרק ו' .....

■ ההולך בדרך ועוסק בתורה, מביא תועלת לנשמות

הנדחות ..... לד

■ אפילו הרהור טוב מביא על האדם הארת הקדשה

העליונה ..... לד

■ האוכל כשהוא על הדרך, יכון מאד בברכתו ..... לה

■ הצדיקים מקפידים אצל מי יקברו ..... לה

■ הקבור בין הרשעים אין מודיעים לו סודות התורה ..... לה

■ הצדיקים הראשונים נהגו לקנות קבר אצל אנשים

קשרים ..... לו

■ לדבק רק ביראים וחרדים לדבר ה' ..... לו

פרק ז' .....

■ המתגאה נתון ביד הסטרא אחרא רחמנא ליצלן ..... לח

■ אין במה להתגאות, אפילו לא בתורה וחכמה ..... לח

■ לפעמים כאשר מגיע לו העשר, הוא מת בפתע פתאום ועוזב

לאחרים חילו ..... לט

■ בניו של העשיר צועקים ואין נענים ..... מ

■ הרבה בני אדם שרצו להתחכם - היתה להם חכמתם

למכשול ..... מ

■ חכמתו לא תעמוד לאדם נגד מלאך המות ..... מא

■ על ידי הענוה זכו חכמינו לכתר תורה ..... מא

■ המתגאה טמאתו גדולה מטמאת נבלה ..... מא

■ הגאווה פוללת כל עברות שבתורה ..... מב

■ הענו ינצל מחבוט הקבר ..... מב

■ הענו הוא מודה על האמת ומקבל דברי תוכחה ..... מג

■ הגאווה מוציאה את האדם מן העולם ..... מג

■ עוות המשפט מטה את האדם מכף חיים לכף המות רחמנא
ליצלן..... מד

■ ברב רחמיו משגיח השם יתברך על כל בריותיו..... מה

■ "שונא אחד יהיה בעיניך כמרבנים"..... מו

■ המקלל את חברו, הקדוש ברוך הוא שונאו..... מז

■ הקדוש ברוך הוא פורש כנפיו על מי שנתקלל על חנם. מז

■ הנתקלל על חנם שכרו הרבה מאד..... מח

■ הקדוש ברוך הוא מכריז על התשובה בכל יום..... מט

פרק ח'..... נ

■ בשעת התפלה צריך האדם להיות דגמת מלאך-מפשט מן

הגשמייות..... נ

■ התפלות נעשים קרבן להשם יתברך..... נא

■ תפלה בלא פונה כגוף בלא נשמה..... נא

■ בתפלה אחת כראוי נתקן הכל..... נב

■ זמן תורה לחוד וזמן תפלה לחוד..... נב

■ צריך האדם לעשות כל דבר בזמנו..... נג

■ תפלה בדמעות חשובה ומקבלת יותר..... נד

■ המכון בעת התפלה כראוי, לא יזיקו שום דבר רע..... נה

■ השם יתברך עושה רצון יראיו..... נה

■ אין בעל הנס מרגיש בנסו..... נו

■ ממכה עצמה נברא הרפואה..... נו

■ אינני עולה על יצועי טרם מחלתי לכל מי שצערני..... נז

■ הבוטח בה' חסד יסובבנו..... נח

■ השכל חושב שהממון יציל אותו מפל הסבות..... נח

■ הבוטחים בה' לא יארע להם כל און..... נט

פרק ט'..... נט

■ המנהיגים בגאותם אינם מקלים להעם את תשלום המסים

והארנוניות..... ס

- המנהיג יכול לעזור הרבה לצבור ..... סא
- צער העני בערב שבת ..... סא
- נתבטלה הגזרה ואין עוד מה לחשוש ..... סג
- אזהרה לעזור לעניים ..... סג
- המקבל את יסוריו באהבה, נצול מן הגיהנם ..... סד
- לחזק לבבות העניים, ולקבל את האורחים בסבר פנים יפות ..... סד

פרק י'

- על ידי שמזמין עניים לסעודתו - קטגור נעשה סגור .. סה
- מעשה באשה אחת שלא רצתה להנשא עוד הפעם עד שירחם הקדוש ברוך הוא עליה ..... סו
- "תכף כשתראהו תקום ממושבו והשיבהו אצלך ותן לו לאכל ולשתות" ..... סז
- החסד שעושים עם העני מציל ממות ..... סט
- כאשר אוכלים העניים על שלחנו, נחשב זאת לבעל הבית דגמת קרבן שכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים ..... ע

פרק י"א

- יש להתפלל בכל בקר שתעמד לנו זכות תורה הקדושה וזכות האבות ..... עא
- תפלה שהיתה נהוגה על ידי חכמים קדמונים מימות רש"י ז"ל ..... עא
- בשחרית הוא עת רצון ועת רחמים ..... עב
- הצרה באה לפעמים כדי לעורר את בני האדם לתשובה עג
- לא ימתין האדם מלשוב עד יומו האחרון ..... עג
- מעשה בחסיד אחד שטעה וחשב שכיון שנעשה זקן לא יחטא עוד ..... עד

- באתי להזהירך שלא לשנות חס ושלוּם מדברי חכמינו ז"ל..... עד
- קודם התפלה צריך האדם להיות נקי מכתמי החטא..... עד
- על ידי נטילת ידיים מתרחקים הקליפות מן האדם..... עה
- אוי לו לאדם שאינו נזהר בכבוד רבונו..... עה
- טוב שיהיה לו כלי מוכן לרחץ ידיו בכל עת שיצטרך לכך מחמת הנקיות..... עו
- שלא לישב בבית הפנסת סמוך לאדם רשע..... עו
- על ידי העוונות נבראים גזלנים - שחומסים כל הממון מהאדם רחמנא ליצלן..... עז
- מקום שנעשה בו עברה - הוא מסכן, מחמת כח הסטרא אחרא שנתהוה שם..... עח
- מעשה נורא שמובא בזוהר הקדוש..... עח
- אם אינו מתפלל אצל הרשע - בודאי תקבל תפלתו..... פ
- פָּרָק י"ב**..... פ
- יהי רצון שתסדר דבריך בפי..... פ
- איך זכה הגה"ק רבי חיים ויטאל למדרגותיו..... פב
- בשנות נעורי למדתי תורה בלי התמדה ולא דקדקתי במעשים טובים..... פב
- האריז"ל חזק אותו ואמץ את לבבו..... פג
- בשכר שהתאווה לחדושי תורה זכה לרוח הקודש..... פג
- חסיד שנתגלה בחלום לאשתו והיה אור גדול על שערות ראשו זקנו, מחמת שכל דבורו היה רק בעניני תורה ויראה..... פד
- חסיד שרצו להכשילו בעברה - שמע דפיקה בחלון ועל ידי זה נצול מן החטא..... פד

פּרָק י"ג .....

פה המים עלולים לקבל טמאה ולטמא את האדם פה

■ יטול ידו השמאלית שלש פעמים, ואחר כך פעם

רביעית פו

■ רוח הטמאה שורה עליו כל היום פו

■ הירא מהשם יתברך יזהר בנטילת ידים פז

■ סוד גדול לטל קודם ידו השמאלית - ואחר כך ידו

הימנית פז

■ העוסק במלחמת מצוה פטור מנטילת ידים אבל לא ממים

אחרונים, ומכל שכן מי שאינו עוסק במצוה מחיב במים

אחרונים פז

■ דורות הראשונים היו זהירים מאד שלא לשתות זוגות פח

■ מים אחרונים מעבירים את הזהמא שלא תשרה על

האדם פח

■ על ידי שנותן המים לסטרא אחרא בדרך כבוד, אין המזיקין

שולטין עליו פח

פּרָק י"ד .....

■ על עוון גנבה וגזלה אין החרטה מועלת, עד שיחזיר את

הגנבה או הגזלה לבעליה צ

■ הכובש שכר שכיר עונשו גדול רחמנא ליצלן, ומקצר ימיו

ח"ו צ

■ אין גופף ראוי להיות אצלי בפקדון - ומכל שכן נשמתך צב

■ אין לך חלול שם שמים גדול מזה שאינו משלם לפועלו

שכר עבודתו ביזמו צב

■ מפל מצוה נברא מלאך צב

פּרָק ט"ו .....

■ שנאת חנם באה על ידי שהרגיל את פיו לקלל צה

- המקלל מתקלל חס ושלום ..... צה
- המקלל - נשמתו מסטרא אחרא ח"ו ..... צו
- מי ששומר את פיו מלקלל ח"ו - נשמתו מסטרא דקדושה ויזכה לחיי העולם הבא ..... צו
- המבשור בשורות טובות לתלמידי חכמים - יקבל חלקו תכף בגן עדן ..... צו
- מי שמקלל - חוזרת אליו הקללה ח"ו ואין לה רפואה ..... צז
- המרחיק עצמו מן המחלוקת - לא יבא לידי קללה ..... צז
- הצעיר מבקש מחילה מהגדול ממנו ..... צח
- מי שפוגם בכבוד רבו, יקבל נזיפה על הארץ ..... צח
- הענוות ששורה אצל החבריא בארץ ישראל ..... צח

פרק ט"ז .....

- העובר על החרם, נחשב כאלו עבר על כל התורה ודברי הנביאים ..... ק
- עקר הגורם שביוא האדם לעבור על החרם ..... ק
- ההתרים הם לאדם נקוצים וברקנים ..... קא
- לפעמים כבר לא מועיל החרטה ..... קא
- ארבע רוחות שמנשבות בכל יום ..... קא
- "מלאכי" אותיות "מיכאל" ..... קא
- כל הברכות שהאדם מוציא אז בפיו מתקיימים ..... קב
- הקדוש ברוך הוא מחליף את המלאכים, כדי שלא יאמרו שמלאך פלוני רפא להאדם ..... קב
- המלאך הממנה על זה נקרא אוריאל-ל ..... קג
- כל בני האדם ישנים אז ואין מי שיתפלל עבורם ..... קד
- רוח צפון קשה לכל דבר אבל טוב לחולים ..... קד
- הקדוש ברוך הוא שמח אז עם הצדיקים בגן עדן ..... קד

■ מי שיש לו שכל טוב יקום משנתו בחצות הלילה ויעסק בתורה
 עד הבקר ..... קה
 ■ לכך נוצרת - לעשות נחת רוח להקדוש ברוך הוא ..... קו
 ■ הקדוש ברוך הוא משגיח על ישראל בכל עת ..... קו
 ■ שבעה שערים לגן עדן ..... קז
 ■ שם מקום הכרובים ולהט החרב המתהפכת ..... קז
 ■ עמוד של ענן ונגה המערב זה בזה ..... קז
 ■ הנשמה נהנית מרב טובה הנשפע עליה ..... קח
 ■ מיכאל השור הגדול מקריב הנשמה לקרבן ..... קח
 ■ הנשמה שזוכה לבוא לשער השביעי, נעשית מלאך
 השרת ..... קח

פרק י"ז

■ קט
 ■ האדם שגודר גדרים הוא מפרש מהחיצונים ..... קי
 ■ שלא לדרך על צפירי אשה נדה ..... קי
 ■ להתרחק מאד מאשה נדה ..... קי
 ■ מעשה באחד שזוהר בחלמו שנוכשל בעברה רחמנא
 ליצלן ..... קיא
 ■ השכינה שורה על האדם שמרחיק א"ע מאשתו נדה... קיא
 ■ י"ח ברכות כנגד י"ח חליות שבשדרה ..... קיב
 ■ אם אין הפונה להוליד בנים בעלי תורה ויראה, לשוא כל
 עמלו ..... קיד
 ■ קדשתו של "אהבה" - אביו של רב אדא שנוצר בחז"ל בשם
 "רב אדא בר אהבה" ..... קיד
 ■ אהבה לא היה מדבר עם בן אדם שלא ידע אם נשמתו
 קדושה ..... קטו

פרק י"ח

■ קיז
 ■ מנהג הקדמונים היה לתת שבח והודיה על כל דבר ..... קיז

■ על ידי הנחש נצלו רבי שמעון בר יוחאי ושנים
מתלמידיו ..... קיח

■ השם יתברך מבטיח לצדיק שלא יאנה לו כל און ..... קיט

■ אין לביש שום בריה ..... קיט

■ על בעל הנס לתקן איזה דבר טוב ..... קיט

■ מעשה שהציל השם יתברך לבעל שבלי הלקט ..... קכ

■ הנר רמז לנשמה ..... קכ

■ אסור לאדם להיות כפוי טובה ..... קכא

■ אין להראות את העשירות בפני האמות, רק להראות פנים
מסבירות לעניי ישראל ..... קכב

■ בזכות שמקרבים לעניים הגונים, נפקדות העקרות בזרע של
קיימא ..... קכב

■ בכל יום דנין את הנשמות שלא כונו בשעת אמירת
הברכות ..... קכד

■ כל מעשיו של האדם נרשמים בשמים ..... קכד

■ **פרק י"ט** ..... קכה

■ אם חסר אדם אפילו מצוה אחת - חוזרת נשמתו בגלגול
לעולם הזה כדי להשלים חקה ..... קכה

■ כל יתעצל האדם בלמוד התורה וקיום המצוה בכל
יום ..... קכה

■ שלשים יום קודם פטירתו עולה נשמתו למרום בכל
לילה ..... קכו

■ צורת האדם נחשכת שלשים יום קודם פטירתו ..... קכח

■ ברצותי לראות הצל שלי - אינני רואה אותו ..... קכט

■ ברור לך מקום סמוך אלי, כמו שהיינו חברים בעולם
הזה ..... קכט

■ הרגיל לכנס אלי, יכנס, ומי שאינו רגיל בכך, לא יכנס קכט

■ כְּאִשׁוֹר מְגִיעַ זְמַנּוֹ שֶׁל אָדָם לְהִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, אָבִיו וְקָרוֹבָיו
בָּאִים אֵלָיו, וְחֻבְרִים מִתְחַבְּרִים אֵלָיו. קל

■ רַבִּי יִצְחָק הָיָה אֶחָד מִשְׁבַּעַה עֵינַיִם שֶׁהָאִירוֹ אֶת
הָעוֹלָם. קל

■ מֵה שֶׁאָמַר אָבִיו שֶׁל רַבִּי יִצְחָק לְבָנוֹ ר"י "זַכָּאֵי בְרִי - זַכָּאָה
בְרִי" קלא

■ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי הִפִּיר בְּפָנָיו רַבִּי יִצְחָק שֶׁשָּׁמַע דְּבָרִים
חֲדָשִׁים. קלב

■ "וְתוֹצִיאֵנוּ מִשְׁלוֹם אֶל שְׁלוֹם" קלג

פְּרָק כ' קלג

■ זְכוּת הָאָבוֹת גְּדוֹל מְאֹד, וְקִיּוּמֵנוּ תְלוּי בַתְּפִלָּתָם. קלג

■ לְבוֹת בְּנֵי אָדָם אֲטוּמִים מִלְּהֶבֶן תּוֹכְן קִיּוּם הָעוֹלָם. קלד

■ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם נוֹשֵׁב הָרוּחַ בְּמַעְרַת הַמִּכְפָּלָה וּמַעוֹרָר אֶת
הָאָבוֹת לְהִתְפַּלֵּל עִבּוֹר בְּנֵיהֶם. קלד

■ אֵלֵיהֶם הִנְבִּיא שׁוֹפֵף מִים עַל יְדֵיהֶם שֶׁל הָאָבוֹת. קלה

■ נְטִילַת יָדַיִם קוֹדֵם הַתְּפִלָּה, גּוֹרְמַת קְדֻשָּׁה לְאָדָם. קלה

■ סִגְלָה בַעַת צָרָה חָס וְשְׁלוֹם לְהַזְכִּיר אֶת הָאָבוֹת בְּכוֹנֵה בַעַת
הַתְּפִלָּה. קלה

■ מִי שֶׁנוֹטָה מִדְרָךְ הַטּוֹב וְאִינוֹ הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי אָבוֹתָיו, יָבוֹשׁ
וְיִכָּלֵם לְאַחַר פְּטִירָתוֹ. קלו

■ מִכָּל מִצְוָה נַעֲשֶׂה לְבוֹשׁ יָקָר לְהַנְשִׂמָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא. קלו

■ לְבוֹשֵׁי הָרוּחָנִיִּים שֶׁל הָאָדָם עַל יְדֵי מִצְוֹתָיו, מְאִירִים בְּגֵן
עֵדֶן כְּאִשׁוֹר הוּא עֵדֶן חַי בְּעוֹלָם הַזֶּה. קלז

■ כָּל מַעֲשֵׂי הַצְּדִיקִים נִחְשָׁבִים בְּעֵינֵי הַצְּדִיקִים כְּאִין
וּכְאֶפֶס. קלז

■ הַצְּדִיקִים מוֹכִיחִים לְעַם וּמִתְפַּלְלִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שִׁיטֵב
לֵב הָרָשָׁע לְטוֹבָה. קלז

■ כְּאִשׁוֹר נִכְנָסִים לְאִשׁ אֹמְרִים, וְדַאי זֶהוּ אִשׁ הַגִּיהֶנֶם, וּבְשׁלָג
אֹמְרִים, הֲרִי הוּא קוֹר הַחֲרָף..... קמ

■ מִי שְׂאִינוּ מוֹכִיחַ לְרָשָׁעִים, עוֹבֵר בְּשׁלְשָׁה לְאוּיָן..... קמא

■ צָרִיף לְהִתְחַבֵּר עִם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, וּלְהִתְרַחֵק מֵעַמִּי
הָאָרֶץ..... קמג

פְּרָק כ"א..... קמג

■ הַדְּקֻדָּה בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה הוּא גְדוֹל מְאֹד..... קמד

■ גְּדֹל הַבוֹשָׁה אִם לֹא הִתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה..... קמד

■ בְּנֵי מְדוּעַ לֹא לְמַדְתָּ הַלְכוֹת?..... קמה

■ בְּנֵי - מְדוּעַ לֹא לְמַדְתָּ תּוֹרַת כְּהֻנִּים?..... קמה

■ בְּנֵי - מְדוּעַ לֹא לְמַדְתָּ חֻמְשֵׁי תּוֹרָה?..... קמה

■ "כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מֵלֵא"..... קמה

■ מְדוּעַ לֹא לְמַדְתָּ גִמְרָא וּמַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה?..... קמו

■ אוֹי לוֹ בְּיוֹם הַתּוֹכְחָה..... קמו

■ אֵל יִפֹּל הָאָדָם בְּרֶשֶׁת הַיְּאוֹשׁ ח"ו, לְחֹשׁוֹב הֲלֵא מִמִּילָא סוֹפֵי

לִירֵשׁ גִּיהֶנֶם ח"ו..... קמז

■ חָבִיב לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמַחְתּוֹ שֶׁל הָאֵב כְּשִׂמְכָנִים אֵת

בְּנוֹ לְעוֹל הַמְּצוּוֹת..... קמז

■ "צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן"..... קמז

■ מִי שְׂרוּצָה לְהֵיטִיב טוֹב, מְקַבֵּל נִשְׁמָה קְדוּשָׁה..... קמח

■ הַסְּעוּדָה שְׁעֵשָׂה רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְבָנוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּיוֹם

שְׁנַעֲשָׂה בַר מְצוּה..... קמח

■ בְּיוֹם זֶה יוֹרְדִים נִשְׁמוֹת קְדוּשׁוֹת לְבְנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר..... קמח

■ הַשְּׂמִיחָה תֵּהָא בְּשְׁלִימוֹת..... קמט

■ הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּבְגִמְלוֹת חֲסִדִים וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, נִשְׁמָתוֹ

מִתְדַבֶּקֶת בְּנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים..... קמט

■ בְּמָה יִתְדַבֵּק בְּהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא..... קמט

- לְאַחַר חֲצוֹת הַלַּיְלָה הוּא עֵת רְצוֹן בְּשָׁמַיִם כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא נִכְנָס אֶז עִם הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן..... קנ
- כְּעֵלוֹת הַשַּׁחַר יָקוּם מִמְּטָתוֹ - וַיֹּאמֶר שִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת
לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא..... קנא
- חֲבִיב קוֹל הַתּוֹרָה לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִשִּׁירוֹת
וְתִשְׁבַּחוֹת שֶׁל מַלְאֲכֵי הַשָּׁרָת..... קנא
- עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹקִים זולָתָךְ..... קנא
- הָעֵדוֹן מִבְּפָנַיִם וְהַגֵּן מִבַּחוּץ..... קנב

פְּרָק כ"ב..... קנב

- אוֹי לוֹ לְהַגּוֹרֵם שֶׁהַקְּדוֹשׁ תֵּהָא מְשַׁעֲבֵדָת לְהַטְמָאָה רַחֲמָנָא
לִיצְלָן..... קנג
- אֵיבְרֵי וְגִידֵי הָאָדָם כְּנִגְדַּ תְּרִי"ג מִצְוֹת, וְעַל פְּנֵיו נִכְרִים
עוֹנוֹתָיו..... קנג
- מִעֲשֵׂה מֵהָאֲרִיז"ל עִם תְּלִמְדוֹ רַבֵּי חַיִּים וַיִּטְאַל ז"ל..... קנד
- גִּימ"ל הַפּוֹכָה בְּגַלְל שְׁלֹא גָמַל חֶסֶד עִם אָבִיו..... קנד
- כְּאִשֶּׁר הָאָדָם מְקִים אֵיזָה מִצְוָה, נִרְשָׁמַת בְּפָנָיו בְּאוֹת שֶׁל
אֶל"ף-בֵּי"ת..... קנד
- כְּאִשֶּׁר מִתְחַרֵּט עַל חֲטָאוֹ, מְסַלֵּק הַחֲשָׁךְ מֵעַל מִצְחוֹ..... קנה
- מִצְחוֹ שֶׁל אָדָם מְרָאָה עֵתִידוֹת..... קנה
- מִעֲשֵׂה שְׂרָאוֹ רַבֵּי אָבָא וְרַבֵּי יוֹסִי עַל מִצְחוֹ שֶׁל אָדָם שְׁעֵבֵר
בְּשׂוּגָג עֲבָרָה שֵׁישׁ בַּה כְּרַת רַחֲמָנָא לִיצְלָן..... קנה
- אֵל תַּעֲנִישׁנִי, כִּי עוֹנוֹתַי גָּרְמוּ לְךָ..... קנו
- עַל יְדֵי הַדְּמָעוֹת מִעֲבִירֵי רֶשֶׁם הָעֲבָרָה מֵהַמְּצַח..... קנז
- שְׂמָא קָא גָרִים לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה..... קנז
- אִישׁ בְּעַר לֹא יִבִּין דְּרַכֵּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא מְנַהֵג
הָעוֹלָם..... קנז

- הַצְדִּיקִים נַעֲנָשִׁים בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֵי שְׂיִקְבְּלוּ שְׂכָרָם לְעוֹלָם הַבָּא, וְהַרְשָׁעִים יֵשׁ לָהֶם מְנוּחָה וְשִׁלוֹהַּ בְּעוֹלָם הַזֶּה - כְּדֵי שְׂיַעֲנִשׁוּ לְעוֹלָם הַבָּא ..... קנח
  - שְׁעַתְךָ תִּתְהַפֵּף וְלֹא יִהְיֶה מִי שְׂיַחְמַל עֲלֶיךָ ..... קנט
  - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה רְצוֹנָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּדֵי שְׂיֵאבְדוּ לְעוֹלָם הַבָּא ..... קנט
  - כָּל מַעֲשֵׂי הַצְדִּיקִים נַחֲקִין בְּמִצְחָם ..... קס
  - בֶּן חֲבִיב שְׂמִשְׁמַח אָבִיו שְׂבִשְׂמִים ..... קס
  - אֲשֶׁרִי חִלְקֶךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֲשֶׁרִי חִלְקֶךָ לְעוֹלָם הַבָּא ..... קסא
- פְּרָק כ"ג** .....
- חֲשִׁיבוֹת הַתְּפִלָּה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת ..... קסא
  - אִיךָ זָכָה יְלוּד אִשָּׁה לְעֵלּוֹת לְהִיכָלוֹת הָעֲלִיּוֹנִים ..... קסב
  - מִי שֶׂהֵאֱמִין בְּגִדְלַת הַשֵּׁי"ת וְעֵמֵד בְּנִסְיוֹן - זָכָה לְכָל הַכְּבוֹד הַזֶּה ..... קסב
  - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּרְךְ אוֹתִי בְּאַלְפִים ש"ס בְּרָכוֹת ..... קסג
  - כָּל הַתְּפִלוֹת עוֹבְרִים דְּרֶךְ מְלֶאךָ מִט"ט ..... קסג
  - גַּם צְרָכֵי הַנְּשֻׂמָה מִמֶּלֶא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא ..... קסד
  - מִי שֶׂמֵתְפַלֵּל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל לְבָבו - מְזַכֶּהוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַתְּפַלֵּל גַּם בְּעֵד אַחֵרִים ..... קסד
  - מַעֲשֶׂה מִהֶרֶמְב"ן ז"ל עִם תְּלִמִּידוֹ ר' אַבְנֵר ..... קסד
  - חֲטָאֵיו שָׁל אַבְנֵר בְּיוֹם הַכְּפוּרִים ..... קסה
  - בְּגִלְלַת הַהֲרֵהוּר שֶׂהֲרַהֵר אַחֵר רַבּוֹ, נַעֲשֶׂה נּוֹפֵר בְּעֶקֶר רַחֲמָנָא לִיְצַלָן ..... קסה
  - כָּל הַמְּאֹרְעוֹת נִרְמְזוּ בְּפִרְשַׁת הָאֲזִינוּ ..... קסה
  - הַתְּלִמִּיד נִתְגַּלֶּה בְּחֵלוֹם לְהֶרֶמְב"ן, וְהוֹדָה לוֹ ..... קסו
  - כְּמוֹ שֶׂהַנְּחַל מְטַהֵר אֶת הָאָדָם - כֵּן בְּתֵי כְּנִסְיוֹת מְטַהֲרִין אֶת הָאָדָם ..... קסו

- הפגמים שנגעשו על ידי החטאים, מתלבנים על ידי התשובה ..... קסז
- הקדוש ברוך הוא יקבל נשמתו בעת פקדתו ..... קסז
- אל תהא תפלה קלה בעיניך ..... קסז
- פָּרַק כ"ד ..... קסח
- המושכים או המאחר לצאת יחידי יאמר פסוק "השלך על ה' יהבך" ..... קסח
- יאמר תפלת הדרך קודם צאתו לדרך ..... קסח
- גנות מדת הקמצנות ..... קסט
- גם פזרנות יתר אינה מדה טובה ..... קסט
- טרם צאתך לדרך, טל רשות מהמלך! ..... קסט
- החוטא יש לו מה להתירא ..... קע
- ג' טעמים לחרבן איזה בית חס ושלוש ..... קעב
- בשעה שבונה בית צריך לומר: הריני בונה את הבית הזה עבור כבוד שמו יתברך ..... קעב
- בית שנבנה לשם ליצנות חס ושלוש - שם משכן הסטרא אחרא רחמנא ליצלן ..... קעג
- ענין הנגעים כשנכנסו ישראל לארץ ..... קעד
- צריך להקים מקום מיוחד בתוך ביתו לעסק בתורה, וכן מקום מיוחד לספרים ..... קעה
- בכל דרכיך דעהו ..... קעה
- יתפלל להשם יתברך שיהא לו לב רחמן ..... קעו
- מי שאינו עוזר לעניים, מוסיף פח בנחש הקדמוני ..... קעו
- פָּרַק כ"ה ..... קעח
- הקנס שקנס מר בר רב אשי למזיק ..... קעח
- המזיקים יכולים לשלט רק בתוספת, ולא בקרן ..... קעט
- מעשה במוהל קמצן ..... קפ

- שד מבקש ממנו למול את בנו והוא מצטרף אליו ואינו יודע שזהו אחד מן החיצונים..... קפא
  - המוהל מגלה שאדם זה הוא שד ומזיק..... קפא
  - המוהל אינו טועם מאומה..... קפב
  - המוהל אינו לוקח שום דבר מרכוש בעל הבית..... קפג
  - המוהל תמה על קשורי המפתחות שבחדר בעל הבית..... קפד
  - השד מחזיר למוהל את מפתחות ביתו..... קפד
  - "ברכך ה'" - בממון, "וישמרך" - שלא יהיו המפתחות מסורים בידם..... קפה
  - הקמץ מלתן צדקה, נמצא תחת רשות הסטרא אחרא רח"ל..... קפה
- פָּרֶק כ"ז**..... קפו
- הצר עין צריך לשוב על שגרים רעה לחברו..... קפו
  - הקמץ גורם רעה גם לעצמו..... קפו
  - הטעם שנחום איש גם זו קבל על עצמו יסורים עבור כל העולם..... קפז
  - מי שמזמין אורחים, צריך לתן להם בעין יפה..... קפז
  - עונשו של נבל..... קפח
- פָּרֶק כ"ז**..... קפח
- בת קול יוצאת לפני מטתו ומכרזת לפניו..... קפט
  - שכר המחדשים חדושי תורה לאמתה של תורה..... קפט
  - ענין כונת התפלה..... קצא
  - שפלות הרוח בעת התפלה..... קצא
  - ענין תפלה בצבור..... קצה
  - מי שבא בכל יום לתפלה ופעם אחת לא הגיע, הקדוש ברוך הוא שואל עליו..... קצו

קצז ..... שְׂכַר שׁוֹמְרֵי מִצְוֹת

קצט ..... פְּרָק כ"ח

קצט ..... טַעַם שֶׁנִּקְרָא בְּלֶק "בֶּן צְפוּר"

רא ..... רָאֵשֵׁי הַכְּשׁוּף עֲזָא וְעֲזָא"ל

רב ..... בְּלַעַם הַחֲרֹךְ לְטַמֵּא עֲצָמוֹ בְּטַמְאָה גְדוּלָה כְּדֵי לְלַמֵּד

רב ..... הַכְּשׁוּף

רב ..... הַסְטֵרָא אַחְרָא נוֹטְלַת נִשְׁמַת הָאָדָם שְׂרָצָה לְעִשׂוֹת

רה ..... כְּשׁוּף

רו ..... דְּמַעוֹת הַבַּעַל תְּשׁוּבָה מִשְׁבָּרִים כַּח הַסְטֵרָא אַחְרָא

רי ..... פְּרָק כ"ט

ריב ..... אֵיךְ שֶׁהִכְרִיחַ פְּנַחַס לְבַלְעַם שְׂיָבוֹא אֵלָיו

ריג ..... מִפְּלִתָם שֶׁל הַמְּכַשְׁפִּים

ריג ..... קְדִירַת הַכְּשׁוּף שֶׁהִטְמִין בְּלַעַם הַרְשָׁע, מִצָּאָה דוּד הַמֶּלֶךְ ע"ה

ריד ..... כְּאִשֶׁר כָּרָה הַשְׁתִּין, וְהַחֲלִישׁ אֶת כַּחַה

ריד ..... בְּכַח חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת" מִבְּטָלִים אֶת כַּח

ריד ..... הַכְּשׁוּף

רטו ..... פְּרָק ל'

רטו ..... הַקְּמָצְנִים הֵם מִכְּתוֹת הַקְּלִיפּוֹת רַח"ל

רטז ..... מַעֲלַת הָאֲנָשִׁים שְׁעוֹשִׂים צְדָקָה בְּחֵייהֶם

ריז ..... אוֹתוֹן שֶׁמְקַלֵּין בְּכַבּוּד אֲבֵיהֶם לְאַחַר פְּטִירָתָם

ריח ..... הָעֵקֶר הוּא לִתֵּן צְדָקָה בְּחַיּוֹ

ריח ..... פְּרָק ל"א

ריט ..... הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל הַתְּפִלָּה בְּבִקְרָה

ריח ..... קוֹדֵם צֵאת הַנְּשֻׁמָּה מֵהַגּוּף, רוֹצֵה הַשְׁטָן לְדַבֵּק בְּגוּף ...

ריח ..... בְּשַׁעַת פְּטִירַת הַצְּדִיק מִתְגַּלֵּית הַשְּׂכִינָה וְהַשְׁטָן נֶחְלָשׁ

רכו ..... מִיָּד

- גם נשמת הצדיק יורדת לגיהנם לרגע קטן..... רכו
- תכלית היסורים למרק עוונותיו של אדם..... רכח
- על ידי קבלת היסורים באהבה מחלישים כח הסטרא
אחרא..... רכח
- **פרק ל"ב**..... רכט
- ימים שאסור לילדים ללכת לבד ברחוב..... רל
- על האדם להתפלל שהקדוש ברוך הוא יצילו מרוחות רעות
ומעין הרע..... רל
- י"א פסוקים שתחלתם וסופם בנו"ן, מסגלים נגד הפשוף
והעין הרע..... רלא
- **פרק ל"ג**..... רלב
- בקשי אפשר לנצל מחטא שחייבים עליו מלקות..... רלב
- שלא להתעצל מלקבל על עצמו מלקות פעם אחת
בחדש..... רלג
- תפלתו של המנדה אינה מתקבלת..... רלד
- נסח הוידוי..... רלד
- **פרק ל"ד**..... רלו
- מעשה נורא בימיו של האר"י ז"ל..... רלח
- **פרק ל"ה**..... רמ
- טובה לנשמות האבות אם הבן מחדש חדושי תורה
אמתיים..... רמ
- מעלת התורה ומעשים טובים לשמה..... רמג
- בכל יום צריך לפשפש במעשיו..... רמד
- שלא לתן שלום לאיש אלא אם כן יודעים שהוא
צדיק..... רמה
- **פרק ל"ז**..... רמט
- טעם שיצאו ניצוצי אש ממצחו..... רנ

- כִּיּוֹן שֶׁעָבְרוּ רוֹב שְׁנוֹתָיו, לֹא רָצָה לְהוֹלִיד עוֹד הַפַּעַם ..... רנ
 ■ שָׁכְרוּ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת בְּגוֹן עֵדוֹן הָיָה י"ג נְהַרִי
 אֶפְרָסִמוֹן ..... רנ
 ■ בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי לֹאוּ בְּזִכּוֹתָא תְּלִיא אֶלָּא בְּמַזְלָא ..... רנ
 ■ אִין לְאָדָם לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, אֶלָּא יִבְטַח בְּהַשֵּׁם
 יִתְבַּרַךְ ..... רנא
 ■ מִי שֶׁאִין פְּרִנְסָתוֹ בְּרוּחַ בְּעוֹלָם הַזֶּה, שָׁכְרוּ כְּפוֹל בְּעוֹלָם
 הַבָּא ..... רנא
 ■ עֲנִיּוֹת מְכַפֵּרֶת עַל הָעֲבֵרוֹת ..... רנא
 ■ צָרִיךְ אָדָם לֹמַר "כָּל מָה דְּעֵבִיד רַחֲמֵנָא לְטַב עֵבִיד" ..... רנב
 ■ הָעֲשִׂיר צָרִיךְ לְהַרְבוֹת בְּנִתְיִנַת צְדָקָה ..... רנב
 ■ מָה שָׂרְאוּ רַבִּי חִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי שֶׁאָדָם אֶחָד נֶצוּל בְּזִכּוֹת הַמַּצּוּה
 שְׁקִים ..... רנב
 ■ נָתַן לְעֵנִי גַם אֶת הַפֶּת שֶׁהָיָה מִיָּחַד עֲבוּרוֹ, וְלֹא הַשְּׂאִיר
 לְעַצְמוֹ כָּלוּם ..... רנד
 ■ לֹא לְחֵנָם הַזְּמִין הַקֹּדֶשׁ אַ בְּרִיךְ הוּא אֶת הַמַּצּוּה לְהֵאִישׁ. רנה
 ■ הַקֹּדֶשׁ אַ בְּרִיךְ הוּא יַעֲשֶׂה עִמּוֹ נֶס וּפְלֵא ..... רנה
 ■ הַנֶּס שֶׁקָּרָה עִם הָאִישׁ שֶׁנָּתַן מִלְחָמוֹ לְעֵנִי ..... רנה
 ■ יֵשׁ אֵילָנָא דְּחַיִּי וְאֵילָנָא דְּמוֹתָא ..... רנו
 ■ עַל יְדֵי הָעֵסֶק בְּתוֹרָה וּבְצַדִּיקָה וּבְגִמְיִלוֹת חֲסִדִּים, זוֹכֵה לְעוֹלָם
 הַבָּא ..... רנו
 פָּרֵק ל"ז ..... רנו
 ■ בְּאַשְׁמוּרָה הָרֵאשׁוֹנָה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמַיִח עִם הַצְּדִיקִים
 בְּגוֹן עֵדוֹן ..... רנז
 ■ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עוֹלָמוֹת מְזַדְעָזְעִים בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, בְּגִלְל חֲרָבִין בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ ..... רנז
 ■ כְּשֵׁם שֶׁיֵּשׁ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמַטָּה, כֵּן יֵשׁ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 לְמַעְלָה ..... רנח

■ נשמות הצדיקים שמחים בבית המקדש של מעלה, בראותם פני שכניה ..... רנח

■ מי שהוא נקי כפים ומרחם על העניים, זוכה שנשמתו עולה כל לילה בהר ה' ..... רנח

■ באשמורה השניה בוכים המלאכים על חרבן בית המקדש ..... רנט

■ בוכים על הצדיקים שנהרגו בעת ההוא ..... רנט

■ צריכים להתאוונן על הנהרגים על קדוש השם ..... רנט

■ הקדוש ברוך הוא נותן קולו על ישראל שנמצאים בגלות בין העמים ..... רס

■ כל הפמליא של מעלה מצטערים בעת קריאת הגבר על חרבן בית המקדש ..... רס

■ הקדוש ברוך הוא הוא "המלך" שנכתב במגילת אסתר ... רס

■ בעת ההיא מתעוררים הצדיקים שבעולם הזה לעבודת הבורא יתברך ..... רסא

■ הפוכבים ומזלות אומרים שירה בעלות השחר, ואז נתקדש שמו של הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה ..... רסא

■ הטפשים אינם מתאווים להיות בין נשמות הצדיקים שעושים נחת רוח להקדוש ברוך הוא ..... רסב

■ אין פיהם ולבם שוה ..... רסב

■ אין עולה על לבם, באיזה מעשים תבוא נשמתנו לפני הקדוש ברוך הוא ..... רסב

■ מי שאפשר לו לעסק בתורה, לית טב מיניה ..... רסג

פֶּרֶק ל"ח ..... רסג

■ פיו ולבו של אדם יהיו שוים ליחד שמא דקדשא בריך הוא ..... רסד

■ נשמת הצדיק בוקעת כל הרקיעים ואין מוחה בידה ... רסד

- "מִמְשַׁלַּת הַיּוֹם" ו"מִמְשַׁלַּת הַלַּיְלָה" ..... רסד
 ■ פָּתְחוּ שְׁעָרִים וַיָּבֹא גוֹי צָדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים ..... רסו
 ■ שֶׁ"ה פְּתוּת מְלֹאכִים קִטְרָגוּ נֶגֶד נְתִינַת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל ..... רסו
 ■ שֶׁ"ה מַחְנוֹת מְלֹאכִים מְקַבְּלִים תְּפִלוֹתֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל ..... רסז
 ■ הַתְּפִלוֹת מְגִיעִים לְשִׁבְעָה הַיְכָלוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ "הַיְכָלֵין קְדִישִׁין" ..... רסז
 ■ צָרִיךְ הָאָדָם לומר פְּרִשְׁת הַקְּרִבּוֹת בְּכָל יוֹם ..... רסח
 ■ צָרִיךְ הָאָדָם לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא ..... רסט
 ■ הַנְּזוּהַר מִגְזוֹל וּמִהַשְׁגַּת גְּבוּל, תְּפִלְתוֹ זָכָה וּנְקִיָּה ..... רסט
פְּרָק ל"ט ..... רסט
 ■ "זִקְנָה" מוֹרָה עַל אֲרִיכוֹת שָׁנִים, "יָמִים" מוֹרָה עַל יָמִים טוֹבִים ..... רסט
 ■ שְׁלֹשָׁה הַטְּעִימֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵעֵין הָעוֹלָם הַבָּא ... ער
 ■ בְּשַׁעַת פְּטִירַת הָאָדָם בָּאִים כָּל יָמָיו לְחַשְׁבוֹן לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא ..... ער
 ■ בְּכָל שְׁנוֹתָיו לֹא עָבַר עָלָיו יוֹם אֶחָד בְּלֹא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים ..... רעא
 ■ יָמָיו שֶׁל הָרָשָׁע בּוֹשִׁים מִלְּהִתְקַרֵּב לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא ..... רעא
 ■ אִף מִי שֶׁהַשְּׁלִים עֲצָמוֹ בְּחַיָּיו אִם נִפְטָר בְּצַעֲרֵירוֹתָו אֵינוֹ בָּא עִם הַזְּקֵנָה ..... רעא
 ■ צָרִיךְ לִקְרֹב כָּל יָמָיו לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ ..... ערב
 ■ הָאָדָם דּוֹמֵה לְסַפִּינָה בְּלֵב יָם אֲשֶׁר סַכְּנוֹת אוֹרְבִים עָלֶיהָ ..... ערב
 ■ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹתֵק עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא סָאתוֹ שֶׁל הָאָדָם ..... ערב

- רעג ..... לא עת לחשות, כי קרבה שעתך.
- ערה ..... היצר מעורר את לב האדם בעת חליו.
- ערה ..... פטירת האדם גם היצר הרע הוא טוב.
- רעו ..... אם חטא מכריזין לפניו, שנח לו שלא נברא.
- רעח ..... צריך להתפלל שימחל לו הקדוש ברוך הוא עוונותיו, הן מה שחטא בעיניו הן מה שחטא בידיו וברגליו.
- פָּרֵק מ'** ..... רעח
- רעט ..... שני אפני גלגול.
- רפה ..... יפה קורת רוח של שעה אחת בעולם הבא, מפל תענוגי עולם הזה.
- רפ ..... מי שאוכל מאכלות אסורות, עונשו גדול מענש הגיהנם.
- רפא ..... מעשה מהאריז"ל שגרש רוח מבחור אחד.
- רפב ..... אסור הסתכלות בנשים.
- רפד ..... ירגיל עצמו להסתכל תמיד בדברים שבקדשה.
- רפד ..... גדל ענין נתינת צדקה.
- פָּרֵק מ"א** ..... רפה
- רפה ..... הקדוש ברוך הוא קרוב לצדיקים - לכל אשר יקראוהו באמת.
- רפה ..... האדם צריך לקח פנאי לעצמו בכל יום לחשב מקדשת הבורא יתברך.
- רפו ..... אהבה ויראה כחדא אזלין.
- רפז ..... לזהר מאד לכוון בעת אמירת הברכה על המאכל.
- רפז ..... רוב העולם נכשלים בזה שאין מכונים בעת התפלה והברכה.
- רפז ..... אזהרה לחזנים לכוון בעת התפלה, ולא למצא חן בעיני השומעים.
- רפז ..... הסוד שבתבת "חזן".
- רפז .....

- שלש מאות גמלים של פּרענות למי שְמַדְבֵּר בֵּין "בְּרוּךְ שְׂאֵמֹר" ל"יִשְׁתַּבַּח", וְכֵן בֵּין "יִשְׁתַּבַּח" לְשִׁמוֹנָה עָשָׂרָה ... רַפָּח
- גְּדֹל עֲנֵשׁ הַמִּפְסִיק תְּפִלְתּוֹ בְּדַבְרֵי לִיצְנוּת ח"ו..... רַפֵּט
- לְמוֹד הַתּוֹרָה צָרִיךְ שְׂיֵהֶיָהּ בְּעֵינֵי רַב, וְלֹא לְהַתְפַּאֵר
- ח"ו..... רַפֵּט
- יִקְבַּל תּוֹרָה מִכָּל אָדָם, אֲפִילוֹ מִתִּינוּקוֹת..... רַפֵּט

פְּרָק מ"ב

- רַצָּא..... רַצָּא
- הַנְּשִׂמָה קְרוּיָה "בֵּת כֵּהֵן"..... רַצָּא
- כְּאִשֶּׁר הָאָדָם פּוֹגֵם נִשְׁמָתוֹ, הַנְּשִׂמָה צוֹעֶקֶת אֶל ה'..... רַצָּא
- מִכָּל מִצְוָה נִבְרָא מִלְּאָךְ טוֹב..... רַצָּב
- בְּכָל יוֹם בֵּת קוֹל יוֹצֵאת וּמְכַרְזֵת "אֵל תִּדְחֹף אֶת הַנְּשִׂמָה
- מְגוּפָךְ"..... רַצָּב
- הָאָדָם צָרִיךְ לַחֲשֹׁב בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל סוּפוֹ..... רַצָּג
- שׁוֹב הַיּוֹם שְׂמָא תָמוֹת לְמַחֵר..... רַצָּד
- צָרִיךְ שְׂיִרְשֵׁם לְעַצְמוֹ עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה דְבָרִים שְׂמַעְכֵּבִים אֶת
- הַתְּשׁוּבָה..... רַצָּד

פְּרָק מ"ג

- אֵלוֹ הֵן עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה דְבָרִים הַמְעַכְבִּים אֶת
- הַתְּשׁוּבָה:..... רַצָּד
- צָרִיךְ לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת..... רַצָּו
- בְּכָלֵל הַחוּלֵק עִם הַגֵּנֵב הוּא הַקּוֹנֵה גְּנֻבּוֹת וְגִזְלוֹת..... רַצָּז
- הַמִּתְנַאֵה בְּמִצְוָה, מְעַרְבֵב אֶת הַקְּלִפָּה רַח"ל אֶל
- הַקְּדֻשָּׁה..... רַחֲצ
- גְּדֹל עוֹנָשׁוֹ שֶׁל מִי שְׂמוֹנֵעַ אַחֲרֵים מְלַעֲשׂוֹת מִצְוָה..... שִׁג
- דֵּשׁ..... דֵּשׁ
- אֵל יִתְנַאֵה הָעֵשִׂיר עַל הָעֵנִי..... דֵּשׁ
- אֲסוּר לְקִיחַת שְׁחָד..... שֵׁה

- ה הצלת ממון ישראל ..... שה
- ה נחיצות חנוך הבנים ..... שה
- ה שלא לגזל יתום ואלמנה, והאסור לקחת מקפת הקהל ... שה
- ה מה שארע עם אלמנת רבינו יחיאל ..... שו
- ה שלא יהיו תקנות חכמינו זכרונם לברכה קלים בעיניו ... שו
- ה האסור של מתכבד בקלון חברו ..... שז
- ה חשיבות העוסק בתורה לשמה ..... שט

פרק מ"ה ..... שט

- ה האדם לא נולד להנאת גופו, כי אם לתועלת נשמתו ... שיא
- ה הרבי שמברך את תלמידו בבנים תלמידי חכמים, יברכו גם כן שיזכה לגדלם ..... שיח
- ה במקום גדולים וישישים ממוך אל תעמד ..... שיח

פרק מ"ו ..... שיט

- ה שאול המלך לבש בגד מיחד לתפלה, ופשט אותה כאשר עשה צרכיו ..... שיט
- ה בית הכנסת הוא "בית מקדש מעט" - ועל כן צריך האדם לשהות שם בבגדים נקיים ..... שיט
- ה בשבת ילבש האדם בגדים יפים ונקיים מבששת ימי המעשה ..... שכ
- ה בגדי שעטנז מעכבים את התפלה ..... שכ
- ה גם בגדים של גזל מעכבים את התפלה ..... שכ
- ה הפועל צריך לזהר שלא יקלקל את הבגד - ולהחזיר לבעלים מה שנשתתף מהבגד ..... שכא
- ה שלא ללבש שני בגדים כאחד ..... שכב
- ה גם שלא בשעת התפלה ילבש האדם בגדים נקיים ... שכג
- ה להשגיח על מקום המזוזה שיהיה נקי ..... שכג

כַּאֲשֶׁר רוֹאֵה הַשׁוֹד שֵׁם שׁוֹד"י עַל הַמְּזוּזָה, אֵין בִּיכְלָתוֹ
לְהַזִּיק .....

פָּרָק מ"ז .....

בְּזִמְנוֹ הַתְּקוּפָה יֵשׁ לְהֵנִיחַ בְּרִזְל עַל הַמַּאֲכָלִים
וְהַמְּשַׁקְאוֹת .....

יֵשׁ לְזַכֵּר זְכוֹת אִמָּהוּת: בִּ"לֵהָ רַ"ח ל"ז לְפָנֶי ל"אָה .....

בְּד' תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה מְכַרְזִים עַל הַתְּשׁוּבָה .....

פָּרָק מ"ח .....

לְבוֹ שֶׁל הָאָדָם צָרִיךְ לְחַרֵּד כַּאֲשֶׁר שׁוֹמֵעַ קוֹל שׁוֹפֵר ..

רְמָזִים שֶׁל "תְּקִיעַה שְׁבָרִים תְּרוּעָה" .....

עַל כָּל אֶחָד לְהוֹכִיחַ אֶת חֲבֵרוֹ .....

מִמַּעֲשֵׂה בְּאֶחָד מִתְּלַמְדֵי הָאָרִיז"ל, שֶׁהָיָה מְעוֹרָר בְּנֵי אָדָם

לְתְּשׁוּבָה .....

תְּשׁוּבָה הַמַּעֲלָה הִיא הַתְּשׁוּבָה שְׁעוֹשָׂה בְּסֵתֵר .....

לְקִיָּם תַּחֲלָה "סוּר מֵרַע" וְאַחַר כֵּן "וַעֲשֵׂה טוֹב" .....

פָּרָק מ"ט .....

רְמֵז לְתַבַּת "קָרְבָן", לְשׁוֹן קָרוֹב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ .....

תְּשַׁעָה דְּבָרִים שְׁפוּגָמִים הַתְּעֵנִית .....

הַנְּחִיצוֹת לְפָרֵט חֲטָאִיו בְּפִיו .....

כַּאֲשֶׁר הָאָדָם מְפָרֵט חֲטָאִיו - כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא -

לְהַגְבִּיר עָלָיו רַחֲמָנוּתוֹ .....

בְּכִי הַשְּׂכִינָה בַּעַת חֲרָבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ .....

הַמַּחְבֵּר אֶת עֲצָמוֹ לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים, מְקַרֵּב אֶת

הַגָּאֵלָה .....

פָּרָק נ' .....

מִמַּעֲשֵׂה בְּעֵשִׂיר שֶׁהִבִּיא קָרְבָן עֲנִי .....

■ נְדָר שְׁמֵכָאן וּלְהֵבֵא לֹא יַעֲלוּ עַל לְבֹו מַחְשְׁבוֹת שֶׁל חֲטָא, חֶסֶם
וְשָׁלוֹם..... שִׁמְב

■ קָרְבַּן הָעֲנִי חֲבִיב אֶצֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִכָּל
הַקְּרִבָּנוֹת..... שִׁמְג

■ צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה וּבִלְבַּ נְשָׁבֵר..... שִׁדֵּם

■ חֲשִׁיבוֹת אֲמִירַת פְּסוּקֵי דְזִמְרָה וְשִׁירַת הַיָּם בְּכּוֹנֵה..... שִׁדֵּם

■ לְמִרְוֹת שֶׁהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גְבוּהַ מִן הָעוֹלָם, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּתוֹ
שֶׁל הָאָדָם כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל כְּרָאוּי..... שִׁמו

■ מְנַהֵג כְּשׁוֹר לְנִשְׁק כְּתִלֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ..... שִׁמְז

■ גְּדֹל קְדוּשַׁת בֵּית הַכְּנֶסֶת - שְׁבִגְלוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת הוּא דִּירַת
הַשְּׁכִינָה..... שִׁמְז

■ הַמִּתְפַּלֵּל בְּאִימָה וּבִירָאָה זֹכֵה לְרֵאוֹת פְּנֵי הַשְּׁכִינָה..... שִׁמְז

פְּרָק נ"א..... שִׁמַּח

■ יִתְפַּלֵּל הָאָדָם שֶׁהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִזְכֶּהוּ לְהִיּוֹת כְּפֶסֶא לְשְׁכִינָה
הַקְּדוּשָׁה..... שִׁמַּח

■ יִדְקֶדֶק לְקָרוֹת אֶת שְׁמֵעַ בְּכּוֹנֵה גְדוּלָה..... שִׁמַּט

■ אִם הָאָדָם מְקַבֵּל אֶת הַיִּסּוּרִים בְּאַהֲבָה, הֵם מְטַהְרִים אֶת גּוּפוֹ
וּמְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ..... שִׁנ

פְּרָק נ"ב..... שִׁנֵּא

■ הוּי זְהִיר מְאֻנְשִׁים שְׁנֵרָאִים כְּחִסִּידִים אֲבָל לְבֶס מְלֵא
תּוֹעֲבוֹת..... שִׁנַּג

■ אֲשֶׁתוֹ לֹא יִדְעָה שֶׁעָשָׂה מִפְּתַח לְכָל חֶדֶר בְּבֵיתוֹ..... שִׁנַּד

■ אֵין לְאָדָם לְסַמֵּךְ עַל רֵאוֹת עֵינָיו, כִּי אֵין אָדָם יוֹדֵעַ מַה בְּלְבוֹ
שֶׁל חֲבֵרוֹ..... שִׁנּו

פְּרָק נ"ג..... שִׁנַּז

■ בְּלִמּוּד הַלְכָה מְקַשְׁטִין אֶת הַשְּׁכִינָה, "הַלְכָה" אוֹתִיּוֹת

"הַפְּלָה"..... שִׁנַּח

- על יְדֵי הַזְעָה בְּשַׁעַת הַלְמוּד מְשַׁבְּרִים אֶת הַקְּלִיפּוֹת... שֵׁנָה
- עֵקֶר לְמוּד הַתּוֹרָה כְּדֵי לַעֲשׂוֹת כִּסּוּא לְשִׁכְנָה..... שֵׁנָה
- כְּמוֹ שֶׁעַל הָאָדָם לִקְיָם הַמְצוּוֹת בְּגַשְׁמִיּוֹת, כֵּן עָלָיו
- לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה..... שֵׁנִט
- לֹא יִשְׁאַל אֶת חֲבָרוֹ אֵיזָה דָּבָר בַּתּוֹרָה, אִם יוֹדֵעַ שֶׁחֲבָרוֹ
- לֹא יוֹדֵעַ לְהַשִּׁיב..... שֵׁס
- מַעֲשֵׂה בְתִינּוֹק שֶׁלֹּא הִנִּיחוּהוּ לְכַנֵּס לִישִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה, מִפְּנֵי
- שֶׁהִיא שׂוֹאֵל אֶת רַבּוֹ הַרְבֵּה קְשִׁיּוֹת, וּמַחֲמַת שֶׁלֹּא הִיא יוֹדֵעַ
- לַעֲנוֹת - נִכְלָם..... שֵׁסֵא
- הַמְלַבֵּין פְּנֵי חֲבָרוֹ בְּרַבִּים אֵין לוֹ חֵלֶק לַעוֹלָם הַבָּא..... שֵׁסָג

פְּרָק נ"ד..... שֵׁסָג

- עוֹנְשׁוֹ שֶׁל חָכֵם אֶחָד שֶׁלֹּא הִיא נוֹתֵן סִפְרָיו לְאִמּוֹן לְכַרֵּךְ אוֹתוֹן
- וּלְתַקְנָם..... שֵׁסָג
- הַחַיּוֹב לְכַבֵּד אֶת הַסִּפְרִים..... שֵׁסֵד
- אֵין לְהַנִּיחַ סִפֵּר תַּחַת הַסִּפֵּר שֶׁמַּעֲיֵן בּוֹ כְּדֵי שֶׁיִּקַּל לוֹ.. שֵׁסֵד
- הַחַיּוֹב לַעֲמֹד בְּפְנֵי הַחֲמֻשִׁים כְּמוֹ לְפָנֵי סִפֵּר תּוֹרָה..... שֵׁסֵד
- לְאַהֲבַת לִזְמַנֵּי הַתּוֹרָה..... שֵׁסֵה
- כָּל יוֹם עוֹמְדוֹת רַבּוֹת נָשִׁים עִם יוֹכְבֵד וּמְשַׁבְּחוֹת לְהַקְדוּשׁ
- בְּרוּךְ הוּא..... שֵׁסו
- שִׁירַת דְּבוּרָה וּבָרֶק..... שֵׁסז
- טַעַם שֶׁזָּכּוּ לְכָל זֶה..... שֵׁסז
- גְּדֹל הַמְצוּהָ לְפָרְנֵס תַּלְמִידֵי חַכְמִים וּלְכַבְּדָם כְּמוֹ שֶׁמְצוּהָ
- לְכַבֵּד אֶת הַשֶּׁבֶת..... שֵׁסז
- אֲשֶׁרֵי הַמְכַבֵּד תַּלְמִידֵי חַכְמִים..... שֵׁסח

פְּרָק נ"ה..... שֵׁסז

- אִם יִמָּצָא בְּסִפֵּר דָּבָר שֶׁיִּכּוֹל לְתַקֵּן חֲטָאֵיו, יִרְשָׁמוֹנוּ עַל הַנִּיָּר,
- כְּדֵי שֶׁיִּכּוֹל לְתַקְנּוֹ..... שֵׁסט

■ טַעַם שְׁנֵי כְּתָרִים עַל רֵאשׁוֹ שֶׁל אָדָם ..... שַׁע
 ■ מִי שִׁיתְנַהֵג כִּף יִהְיֶה טוֹב לוֹ תָּמִיד ..... שַׁעַא

פְּרָק נ"ז ..... שַׁעב

■ הַנִּשְׁבַּע עַל שְׁקָר גּוֹרֵם שְׁטָפוֹן לְעוֹלָם, חֵס וְשְׁלוֹם ..... שַׁעב
 ■ אִם הָאָדָם הֵיךְ יוֹדֵעַ גְּדֹל הַפָּגָם, הֵיךְ מֵכֵה אֶת רֵאשׁוֹ
 בְּכַתָּל ..... שַׁעג
 ■ לֹא יִנְקֶה ה' אֶת הַנִּשְׁבַּע עַל שְׁמוֹ לְשׂוֹא ..... שַׁעג
 ■ אָדָם לֹא יִרְגִיל עֲצָמוֹ לְשַׁבַּע ..... שַׁעד
 ■ תִּקְיַעַת כִּף הִיא כְּשִׁבּוּעָה ..... שַׁעד
 ■ לֹא יִהְיֶה עוֹזֵן הַשְּׁבֹעָה קָל בְּעֵינֶיךָ ..... שַׁעו
 ■ יֵרָא ה' יִתְפַּלֵּל עַל זֶה שֶׁלֹּא יִכָּשֵׁל בְּשִׁבּוּעַת חֲנָם, וּמִכָּל שְׁכֵן
 בְּשִׁבּוּעַת שׂוֹא וְשִׁקָּר וּתְקִיעַת כִּף ..... שַׁעו

פְּרָק נ"ז ..... שַׁעו

■ בְּשָׂמִים מִמֵּתִינִים עַל קִימַת אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּבִקָּר לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה
 וּבַתְּפִלָּה ..... שַׁעז
 ■ הַשְּׂכִינָה לְנֶגֶד הַמֵּתְפַלֵּל, וְעַל כֵּן אֵל יִסְתַּכַּל מִחוּץ לְסִדּוֹר אוֹ
 לְמַחְזוֹר בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה ..... שַׁעז
 ■ עַל הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל שֶׁלֹּא יָמוּת מִתּוֹךְ יְסוּרִים, חֵס
 וְשְׁלוֹם ..... שַׁעח
 ■ בְּמָקוֹם לְמוֹד הַתּוֹרָה יֵשׁ הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, וּבִזְכוּת הַתּוֹרָה
 מִתְקִיָּם הָעוֹלָם ..... שַׁפ
 ■ כְּבוֹד חֻכְמִים יִנְחֻלוֹ ..... שַׁפּא

פְּרָק נ"ח ..... שַׁפּב

■ יִלְמַד תּוֹרָה בְּעֲצָמוֹ וְעַם אֲחֵרִים ..... שַׁפּב
 ■ מִי שְׂאוּהֵב לְשַׁמֵּעַ דְּבָרֵי תּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, יִזְכֶּה לְשַׁמֵּעַ דְּבָרֵי
 תּוֹרָה מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם הַבָּא ..... שַׁפּב

- כל מה שלומד האדם יותר, הוא מתרחק יותר מן העברות ..... שפג
- תורה שלמדת טובה יותר מִיין הטוב ..... שפד
- על כל אחד לחבב התורה בפני בני ביתו ובניו ..... שפה
- כל בית שאין בו צניעות מצויה בו קליפת לילית, רחמנא לצלן ..... שפו
- ברכות ינוחו על ראשו ואיבריו יהיו נקיים וטהורים לעד ..... שפו
- פרק נ"ט ..... שפו
- יתפלל האדם להשם יתברך שיזכה להיות טהור וכסא לשכינה ..... שפז
- נשמתו של אדם דומה לנר, וטבע הנר כשאינו מאיר כראוי מנענעים אותו שיתלהב יותר ..... שפז
- הקדוש ברוך הוא אינו שולח היסורים לחנם ..... שפח
- ענין פרשת קטרת הוא ענין גדול וחשוב מאד ..... שפט
- טעם שנקראת העיר בשם "מתא מחסיא" ..... שצא
- המתפלל בכונה תפלתו מקבלת ..... שצא
- פרק ס' ..... שצב
- צריך האדם לזכר יום שעמדו אבותיו על הר סיני ..... שצב
- ענין עולם הבא שמאיר מאד לצדיקים ..... שצג
- מעשה נורא המובא בזהר ..... שצד
- "איך זה שנצלו אנשים בזכותי - ואנכי לא ידעתי מזה" ..... שצה
- העופות התאספו ופרחו על ראשיהן ..... שצו
- הנני מנשק פה קדוש שמריח מבשמי הגן-עדן ..... שצז
- שאלה להעופות: מדוע אינכם משגיחים על כבוד הקדוש ברוך הוא שנמצא כאן ..... שצח

■ מִחְמַלַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלֵינוּ אִינוּ מִחְשִׁיב לָנוּ זֹאת
לְעוֹן ..... שְׂצַט

■ הָאֵילָנוֹת הֵהֵם עוֹמְדִים שָׁם פְּרוּשִׁים עַד הַיּוֹם הַזֶּה ..... שְׂצַט
■ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְשַׁגֵּיחַ עַל הַהוֹלְכִים בְּתַמִּימוֹת וְעוֹסְקִים
בְּתוֹרָה ..... ת

■ צְרִיךְ הָאָדָם לְהִכִּיר בְּחֻמַּלַּת ה' עָלָיו ..... ת

פְּרָק ס"א ..... תא

■ שְׁלִיטַת הַנְּשֻׁמָּה הוּא מִצַּד הַקְּדוּשָׁה וְשְׁלִיטַת הַגּוֹף הוּא
מִצַּד הַנְּחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי ..... תא

■ יוֹסֵף הַצַּדִּיק נוֹטֵר הַבְּרִית, נֹטֵמן בְּאֵרוֹן ..... תב
■ יְסוּד הַתְּשׁוּבָה שְׁלֵא לְהִרְבוֹת בְּאֲכִילָה וְשִׁתִּיה לְפָנֵי
הַשֵּׁנָה ..... תב

■ כְּאִשֶׁר תִּתְגַּבֵּר תִּאֲוֹתָךְ לֶאֱכֹל וּלְשִׁתּוֹת, מִשָּׁךְ יָדְךָ
מִהֶהֱנֵאָה ..... תג

■ טוֹב לְנִשְׁמָה שְׂבָאָה לְמַעַלָּה בְּלִי שׁוּם פֶּגַם וְעוֹן ..... תג
■ אָדָם שְׁמַדְבֵּר לְשׁוֹן הָרַע וְנִבּוּל פֶּה, מַחְרִימִין אוֹתוֹ אַרְבָּעִים
מֵלָאֲכִי הַשְּׂרֵת וּמַנְדִּין אוֹתוֹ רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן ..... תד

■ אֲשֵׁרֵי הָאָדָם שְׁמַתְנַהֵג בְּלִי רַמְאוֹת ..... תד
■ מִקְרָה אֶחָד לְאָדָם וּלְבַהֲמָה ..... תה

■ הַרְשָׁעִים הַמִּתְגַּאֲמִים שֶׁהֵם חֲשׁוּבִים מִשָּׂאֵר בְּנֵי אָדָם -
כְּבַהֲמוֹת נְדָמוֹ ..... תו

■ תִּפּוּחַ רוּחוֹן שֶׁל בְּנֵי אָדָם הַסּוֹבְרִים "לִית דִּין וְלִית דִּין", רַחֲמָנָא
לְצַלּוֹן מֵהָאֵי דַעְתָּא ..... תז

■ עֵקֶר תְּפַקִּיד הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא לִירָא מֵהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ ..... תי

פְּרָק ס"ב ..... תי

■ בְּתַחֲלָה לֹא יוֹכִיחַ לְחַבְרוֹ בְּלִשׁוֹן נֹכַח, אֶלָּא בְּדֶרֶךְ סְפוּר דְּבָרִים
בְּעַלְמָא ..... תיא

■ אם אינו שב אלא על ידי הבושה, מותר להוכיחו באפן זה..... תיא

■ עקר התוכחה שלא יצא שכרו בהפסדו, חס ושלום... תיא
 ■ העושה פעלה להסיר את חברו מן החטא, הרי הוא בכלל "מזכה את הרבים"..... תיב

■ מעשה מהזהר בענין תוכחה..... תיב

■ האוהב את חברו מוכיחו בסתר שלא יתביש..... תיב

■ הצדיק שאינו מוכיח את הרשעים - נענש על ידיהם... תיד

■ ישים בטחוננו בהשם יתברך כי הוא מהרס מצב הרשעים..... תטו

■ מצות תוכחה מטל על הרבנים ודינים - ואם אין שם רב,

מטל על כל ישראל להוכיח איש אחיו..... תיז

פרק ס"ג..... תיז

■ משל לעשיר ששלח את המצרע מעל שלחנו..... תיז

■ תפלה קצרה קדם שיכנס לבית הפנסת..... תיח

■ המגביה ידיו ומתפלל בכל לבבו - הוא חשוב לפני הקדוש

ברוך הוא..... תיח

■ משה רבינו ע"ה הגביה ידיו כאשר התפלל למפלתו של

עמלק..... תיט

■ ידים נקיות מגזל וגנבה שמגביהם לברך את השם יתברך,

יתברכו מאת השם יתברך..... תכ

■ כשמגיע למקום אשר ראוי שם למסירת נפש - יגביה

ידיו..... תכ

■ הגוף בקבר אינו נכנס בין הצדיקים עד שתעיד עליו נשמתו

מגן עדרן שגופו קדוש..... תכא

■ צריך לכוון בעת הנחת טלית ותפלין..... תכב

■ צריך ללבש בגדים שנקנו מפסוף נקי מכל עול..... תכג

פָּרָק ס"ד .....

■ הַכְנַסְתָּ אוֹרְחִים בְּהַדוּר גּוֹרֵם יְחוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

וּשְׂכִינֵיתָיָה .....

■ לְזֹרֵז בְּנֵי אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ .....

■ הִכְהֵן צָרִיף לְבוֹא לְמִקּוֹם הַקֹּדֶשׁ בְּמַחְשַׁבַת קֹדֶשׁ .....

■ כַּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת, הַתְּקוּן הוּא

בְּשִׁלְמוֹת .....

■ תְּקוּן הַ"עֵת רְצוֹן" לִיְחִידָה עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ .....

■ אֲלֵמָלָא לֹא בָּאנוּ לְעוֹלָם הַזֶּה אֶלָּא לְשִׁמְעַ דְּבַר זֶה, דִּיֵּינוּ תַל

■ אֲשֶׁרֵי הַגּוֹרֵם שְׂפִית הַמִּקְדָּשׁ וְחַרְבוֹת יְרוּשָׁלַיִם יִחְזְרוּ

לְיַפִּים .....

■ אֵין הַבְּרָכָה שׁוֹרָה בְּמִקּוֹם רִיקוֹן .....

■ אִם פָּגַע בְּאָדָם שְׂמוּלֵיךְ כָּלִים רְקִים, לֹא יֵצֵא לְדָרֶךְ בְּיוֹם

הַהוּא .....

■ הַתְּלֵמִיד חָכֵם צָרִיף לְכַבֵּד אֶת כָּל הָאָדָם .....

■ חֲכָמִים נִהְגוּ כְּבוֹד בְּכָל אֶחָד וְלֹא גָבַה לִפְנֵי בְנֵי־אֹתָם .....

פָּרָק ס"ה .....

■ בְּשֵׁם אָבִיו, בְּאוּר מֵאֵמֶר "בְּטוֹב הָעוֹלָם נִדוֹן" .....

■ הַכְּבוֹד בְּעוֹלָם הַבָּא הוּא לְפִי רַב הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים שְׁעָשָׂה

הָאָדָם .....

■ בְּעוֹלָם הַבָּא יִתְאַוּהוּ הָעָשִׂיר לְרֵאוֹת כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַתְּלֵמִיד חָכֵם,

אֲבָל לֹא יִזְכֶּה לָזֶה .....

■ אוֹי לָהֶם לְהַמְבִּיזֵם תְּלֵמִידֵי חֲכָמִים .....

■ חֲבִיבוֹתוֹ שֶׁל חֲזַקְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לְתֵלְמִידֵי חֲכָמִים, וְכֵן שֶׁל

אַנְטוֹנִינוּס לְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ .....

■ לְהַזְהֵר בְּכְבוֹד רַבּוֹ כְּמוֹ בְּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ .....

■ מִקְצַת מִן הַגְּאוּהַ מְעַטְרַת אֶת הַתְּלֵמִיד חָכֵם .....

■ תְּלַז

- המתגאה כאלו עובד עבודה זרה, והגאווה גופה הוא תקרבת
 עבודה זרה..... תלח
- מי שנוהג באמת ובענוה, עליו הפתוב אומר: "ואוהביו כצאת
 השמש בגבורתו"..... תלט
- פּרָק ס"ו**..... תמ
- הדרך למדת הענוה..... תמ
- הגאווה גורמת להלבנת פנים..... תמ
- אין להאמין לבעל גאווה..... תמא
- רבי צדוק התענה ארבעים שנה לבטל גזרת חרבן
 ירושלים..... תמב
- דורות הראשונים היו דוברים אמת..... תמד
- ענש המדברים סרה נגד תלמידי חכמים..... תמה
- ענש המקלל עצמו בכעס או זורק כלי בחמתו..... תמה
- דרכי השם יתברך במשפט על דרכי בני אדם..... תמו
- הצדיק מוציא נשמות מן הגיהנם..... תמו
- צריך לכסות בטלית את הראש ורב הגוף..... תמח
- המלעיגים על דברי חכמים מתיסרים בגיהנם יותר מפל
 הרשעים..... תמט
- צריך לזכר תמיד שכל העולם הזה הוא הבל..... תמט
- רק תורה ומצוות מגינים עליו בעולם העליון..... תמט
- אפן האנחה על החטאים..... תנ
- יותר טוב להתאנח בעולם הזה על החטאים..... תנ
- פּרָק ס"ז**..... תנא
- יעקב אבינו היה מוכן לדורון, פיוס ומלחמה על פן טוב לאדם
 שיכין עצמו גם פן לג' דברים אלו..... תנא
- רבי אליעזר מגלה לרבי עקיבא סתרי תורה..... תנב
- האדם צריך להתפלל שימות מיתת נשיקה..... תנה

פרק ס"ח ..... תנה

■ כל טפי דמים שבגוף המה במנין ובמשקל לפני הקדוש ברוך הוא, וכל אברי גידי האדם המה לעבד עבודת השם יתברך

■ "ח חליות בשדרה כנגד י"ח ברכות בתפלה ..... תנו

■ "הרשעים כים נגרש" ..... תנו

■ אזהרת התורה על פגם הברית ..... תנח

■ להתפלל בדמעות ..... תנח

■ שמחה של מצוה - ואבלות על חרבן בית המקדש, מכניעים כוחות הטמאה ..... תנט

■ רמז בהבאת הבכורים - לבטל את שתי הקליפות "מחלת" ו"לילית" ..... תנט

■ אזהרה גם לנשים לזהר מהרהורים רעים, ותועלת קריאת

שמע שעל המטה ..... תס

■ אם ימהר לעשות תשובה יהיה טוב לו ..... תס

פרק ס"ט ..... תסא

■ מעשה נורא מעיר פוזנא ..... תסא

■ החיצונים בלבלו את הדרים בתוך הבית ..... תסא

■ אין רשות לחיצונים לשלט במקום דירת בני אדם, אלא

במקום חרבה ושוממה, רחמנא לצלן ..... תסב

■ טענות החיצונים שהירושה שיכת אליהם ..... תסד

■ השומר עצמו מפגם הברית אשרי לו ואשרי לנשמתו. תסה

פרק ע' ..... תסה

■ בתפלת מעריב צריך האדם לכוון להחליש כח הסטרא

אחרא ..... תסו

■ צריך לזהר בפרורי פת בדמיון אברי עולה שנתפקעו מעל גבי

המזבח ..... תסז

- מי שדורך על פרורי פת נעשה עני, רחמנא לצלן ..... תסח
 ■ "וי לזה שהוציא אותו מביתי" ..... תסט
 ■ בפרורי המוציא יש קדשת אברי העולה ..... תע
 ■ עצות להנצל מעוון הברית ..... תע
פרק ע"א ..... תע
 ■ נשמות הצדיקים מרגישים בצער בני ישראל, ומתפללים
 בעדם ..... תעא
 ■ הנשמה בוכה ומתאנחת על שלא זכתה לכנס לגן
 עדן ..... תעא
 ■ שכון של הצדיקים שזוכים לעולם הבא ..... תעב
 ■ הנשמות עומדות מקבריהן ונותנות שבח והודאה להשם
 יתברך ..... תעב
 ■ המתים משבחים להשם יתברך - בכל מוצאי שבת ויום
 טוב וראש חדש ..... תעג
 ■ כשמגיע לאדם פתאום מחשבה טובה לתורה ולמצוות, ידע
 שאז היא עת רצון להתפלל ..... תעג
 ■ מעשה מרבי שמעון בן יוחאי ובנו רבי אלעזר, שבטלו גזרה
 רעה ..... תעד
 ■ רבי שמעון בן יוחאי הגן בחיים חיותו על כל העולם, שלא
 ישלטו מזיקים ומשחיתים, חס ושלום ..... תעה
 ■ בדורות הללו שאין לנו צדיקים כרבי שמעון בן יוחאי,
 צריכים יראי ה' להתפלל על דורם ..... תעו
 ■ כמה דברים שצריך האדם לזהר, כדי להנצל מכל רע, רחמנא
 לצלן ..... תעו
 ■ כאשר מתפלל לא יתפלל רק עבור עצמו, אלא שיכלל עצמו
 בתוך כלל ישראל ..... תעז
 ■ אם האדם מביט אל הסוף, בודאי יצליח בתורה ובמעשים
 טובים ויבוא לחיי עולם הבא ..... תעח

פרק ע"ב..... תעח

- תינוקות של בית רבן בוקעים רקיעים בשעת למודם. תעח
- למווד התורה עם תינוקות של בית רבן, מציל את המלמד מענש הגיהנם. תעט
- צריכין להתפלל על התינוקות של בית רבן. תפא
- סדר היום כשמוליכים את התינוק לבית הספר - על ההורים לכסות את התינוק שלא יראה דברים טמאים. תפב
- נכון להתענות בו ביום, ואחר התענית יעשה סעודה לעניים ויתן צדקה כפי היכלת. תפב
- שכר המגדל יתום בתוך ביתו. תפג

פרק ע"ג..... תפד

- הנשמות יוצאות ומעידות על מעשיהם שעשו ביום ... תפד
- השכינה והצדיקים בגן עדן שומעים קול התורה שלומד האדם בעולם הזה - ומבקשים ממנו ללמד בקול, כדי שישמע קולו במרומים. תפה
- אשריהם ואשרי חלקם. תפו
- אל יקל בעיניך למווד התורה בלילה. תפו
- סוד "חצות לילה אקום להודות לך". תפח
- החיוב להכין פסא לאלהיו הנביא קדם ברית מילה. תצ
- בלילה שלפני הברית מילה צריך הילד שמירה מן המחבלים. תצב
- התורה מגנת ומצלת מכל נזק שבעולם. תצב
- על ידי התורה שלומדים בלילה קדם הברית - מתגלה אליהו הנביא וזה גורם טובות וישועות לישראל. תצג
- פני רבי אבא היו כאש להבה מרב חדות התורה. תצד
- אליהו הנביא אמר הפסוק: "אשרי תבחר ותקרוב ישכן בצריף" וגו'. תצה

- אֲשֶׁרִי לְאָדָם שָׁמַל בְּנוּ בְשֹׁמְחָה ..... תצו
- עֲשֵׂה תוֹרַתְךָ קִבֵּעַ וּמְלֹאכֶתְךָ עֲרֵאִי ..... תצח
- פָּרֶק ע"ד** ..... תצח
- הַמְּלֹאכִים שֶׁפָּגְשׁוּ אֶת יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם הָיוּ אַבְרָהָם וַיִּצְחָק ..... תצט
- עַל הָאָדָם לְהִזְהַר מִמַּחְשְׁבוֹת רָעוֹת שֶׁמְבִיאֹת אוֹתוֹ לַעֲבֹרוֹת חֲמוּרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן ..... תק
- בְּכָל מְקוֹם שֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ יֵשׁ מְסִיעֵין לְמַחְשְׁבוֹתָיו לְטוֹב אוֹ לְרָע, חֵס וְשְׁלוֹם ..... תקא
- גַּם אִם אָסַף מִמוֹן הַרְבֵּה, לֹא יִהְיֶה מִן הָעוֹלָם הַזֶּה יוֹתֵר מִדִּי ..... תקב
- בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן אֵי אִפְשָׁר לְהַעֲלִים וּלְהַכְחִישׁ מַעֲשֵׂים הָרָעִים, כִּי הַמְּלֹאכִים שֶׁמְלוֹיִם אֶת הָאָדָם מְעִידִים עָלָיו ..... תקב
- כָּל מַעֲשֵׂה טוֹב יֵהָא חָשׁוּב בְּעֵינֶיךָ ..... תקב
- תִּהְיֶה זְרִיז לְקַיֵּם מִצְוָה שֶׁנֶּחֱשַׁבְתָּ "כְּמַת מִצְוָה" ..... תקג
- אִם הָאָדָם עוֹסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׂמְחָה - שֶׁר הַפְּנִים מְכַבְּדוֹ וּמְדַלֵּיק לְפָנָיו נְרוֹת עֲשׂוּיֹת מֵהוֹד וְהִדָּר ..... תקג
- פָּרֶק ע"ה** ..... תקד
- שְׁלֹשָׁה מְעִידֵין זֶה עַל זֶה: הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שַׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל ..... תקד
- מְכַשׁוֹלוֹת גְּדוֹלִים אֲצֵל בְּנֵי הַכְּפָרִים ..... תקה
- שְׁלֵא לְדַבֵּר דְּבָרִי חַל בְּשַׁבָּת - וּבִפְרֹט בְּבֵית הַכְּנֶסֶת ... תקו
- אֲסוּר יַחּוּד נוֹהֵג גַּם בְּיִשְׂרָאֵל, וְכָל שָׂכֵן עִם אֲמוֹת הָעוֹלָם ..... תקז
- פָּרֶק ע"ו** ..... תקח
- חֲטָא הָרַבִּים תְּלוּי בַּמְּכַשִּׁילִים ..... תקט
- חֲמוֹר אֲסוּר יֵין נֶסֶךְ ..... תקט

■ ראשי תבות "נסף" - נ'שים ס'וסים כ'סף ..... **תקט**

■ השוּתָה י"ן נסָף בְּבֵתִי עֲכוּ"ם - נִכְשָׁל גַם בְּעֲרִיזוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן..... **תקי**

■ חֲמוּד אֲסוּרֵי עֲרִיזוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, מְבִיא אֶת הָאָדָם לְיַדֵי עֲנִיּוֹת, שְׁלֵא יְהֵא לּוֹ אֲפִלוּ חֲתִיכַת לַחֵם, חֵס וְשְׁלוֹם..... **תקי**

■ הַשׁוּתָה י"ן נִסְף יִתְגַלְּגַל בַּחֲמוּר..... **תקי**

פָּרָק ע"ז..... **תקיא**

■ אוֹמְרִים אֶל הַנְּשָׁמָה: הִנְנוּ עוֹשִׂים לָךְ כָּל הַכְּבוֹד הַזֶּה עַל מְנַת שְׁתַּהֲיֶה צְדִיק..... **תקיב**

■ עַל כָּל הַחֲטָאִים יְכוּל הָאָדָם לָשׁוּב וּלְהִתְדוּדוֹת..... **תקיב**

■ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַעֲמִיד שְׁלוּחִים בְּרַקִּיעַ שְׁמִכְרִיזִים: שׁוּבוּ בְּנִים..... **תקיג**

■ עַל יְדֵי מַעֲשָׂיו הָרַעִים מוֹסֵר הָאָדָם אֶת עֲצָמוֹ לְיַדֵי הַסְּטָרָא אַחְרָא..... **תקיג**

■ מַעֲשֵׂה מִימֵי הָאָר"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה..... **תקיד**

■ הָרוּחַ הוּא שְׁקָרָן וְכִזְבוֹן - וְעַל פֶּן צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג עִמוֹ בַּחֲכָמָה..... **תקיד**

■ הָרוּחַ אָמַר לְרַבֵּי חַיִּים וַיִּטַּל: אֵינְנִי רָאוּי לְרֵאוֹת פְּנֵיךְ **תקטו**

■ בְּלִילָה עֵת שְׁלִיטַת הַחִיצוֹנִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְהַדִּינִים וְהָרוּחוֹת מִתְגַּבְּרִים אַז, חֵס וְשְׁלוֹם..... **תקטז**

■ בְּעוֹזוֹן מְסִירַת מָמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּיַד עֲכוּ"ם, רַחֲמָנָא לְצִלָּן - נַעֲשֶׂה רוּחַ..... **תקטז**

■ כָּל שֶׁכֵּן שְׁמִי שְׁעוֹשֶׂה בְּיַדֵי עֲבָרוֹת - שְׁחַיִּבִים עֲלֵיהֶם כְּרַת, חֵס וְשְׁלוֹם, נַעֲנֵשׁ בְּיוֹתֵר..... **תקיז**

■ מִי שְׁחָטָא בְּיַדֵי אוֹ בְּאֶחָד מֵאַבְרָיו, יֵשׁ רְשׁוּת לְרוּחוֹת וּמְזִיקִים לְשִׁלְטַ עֲלָיו, חֵס וְשְׁלוֹם..... **תקיז**

■ הַמְּבַדִּיל עֲצָמוֹ מִן הָעֲבָרָה, מְסִיעֵין אוֹתוֹ מִן הַשָּׁמַיִם.. **תקיח**

פרק ע"ח ..... תקיח

■ סִכְנָה גְדוֹלָה לְדַרְשׁ בְּרַבִּים אוֹדוֹת חֲטָא אָדָם הָרָאוּן אוּ
 ■ מְכִירַת יוֹסֵף אוּ שֶׁל שְׂאֵר חֲסִידִים ..... תְּקִיט
 ■ אָדָם הָרָאוּן בְּקֶשׁ מְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי שֶׁלֹּא יִגְלֶה אֶת
 ■ חֲטָא עַץ הַדַּעַת יוֹתֵר מִמֶּה שֶׁנִּתְגַּלֶּה בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה ... תְּקִיט
 ■ כְּאֲשֶׁר מְגִיעַ עֵתוֹ שֶׁל הָאָדָם לְהִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, זְקוּק
 ■ אַז לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם ..... תְּקַכ

■ שִׁמְעֵנוּ קוֹל מְדַבֵּר אֵלֶיךָ, אֲבָל לֹא יִדְעֵנוּ מִי הוּא ..... תְּקַכָּא
 ■ הוּא בְּקֶשׁ מִמּוֹנֵי שֶׁלֹּא אֲגַלֶּה חֲטָאוֹ לְבְנֵי אָדָם יוֹתֵר מִמֶּה שֶׁכְּתוּב
 ■ בַּתּוֹרָה ..... תְּקַכְּב
 ■ לְמוֹד שֶׁלֹּא לְדַבֵּר בְּגִנוּתוֹ שֶׁל אָדָם הָרָאוּן, חֶס
 ■ וְשִׁלוֹם ..... תְּקַכְּג

■ הַתּוֹרָה חֲסָה עַל כְּבוֹדוֹן שֶׁל צְדִיקִים, וְאִפְלוּ עַל כְּבוֹד
 ■ הַרְשָׁעִים, וְגַם שֶׁמְדַבֵּר בְּשִׁבַּח אָדָם הָרָאוּן, זוֹכֶה לְאִרְיוֹת
 ■ יָמִים וְשָׁנִים ..... תְּקַכְּד

פרק ע"ט ..... תקכד

■ כָּל הַנְּשִׁמוֹת מְקַבְּלִים פְּנֵי הַצְּדִיק, וּמְכַרְזִים לְפָנָיו "בְּרוּךְ בּוֹאֵךְ
 ■ לְשִׁלוֹם" ..... תְּקַכְּה

■ כִּתּוֹת הַצְּדִיקִים מִנְּחֻמִּין אֶת הַצְּדִיק - שֶׁלֹּא יִהְיֶה שְׂרוּי בְּצַעַר
 ■ עַל עֲזָבוֹ אֶת עוֹלָם הַשְּׁקֵר ..... תְּקַכּו

■ מוֹדִיעִים לְהַצְּדִיק קֶדֶם הַסְּתַלְקוֹתוֹ, שְׁעוּד מְעַט יִסְתַּלַּק
 ■ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה ..... תְּקַכּז

■ כָּל חֲסִיד יִתְפַּלֵּל שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ עָלָיו מְשַׁחֲתִים, חֶס
 ■ וְשִׁלוֹם ..... תְּקַכּז

■ מְאֹד חָבִיב בְּעֵינֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאֲשֶׁר מְזַכֵּרִין זְכוֹת אָבוֹת
 ■ הַקְּדוֹשִׁים וְשֶׁל מֹשֶׁה אֱהָרֹן וּמֹרִים, וְשְׂאֵר נְבִיאִים ..... תְּקַכּט

■ מְעַשֶׂה נוֹרָא בְּרַבִּי יוֹסֵי שֶׁפָּגַשׁ תִּינוֹק וְחָשַׁב עָלָיו שֶׁהוּא
 ■ שׂד, חֶס וְשִׁלוֹם ..... תְּקַכּט

- הַתִּינוּק אָמַר לָהֶם דְּבַר תּוֹרָה שְׁאָמַר אָבִיו קִדְּם
הַסְתַּלְקוּתוֹ..... **תקל**
- עַל הָאָדָם לִזְכֹּר שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹאֵה כָּל מַעֲשָׂיו, אִפְלוּ
שְׁבִסְתֵּר..... **תקלב**
- לֹא יַעֲלֶה עַל לֵב הָאָדָם מַחְשֶׁבֶת "כַּחַי וְעוֹצֵם יְדֵי", אֲלֵא יִתְּלֶה
כָּל הַצְּלָחָתוֹ בַּחֲסֵד הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ..... **תקלג**
- **פְּרָק פ'**..... **תקלג**
- מַעֲשֵׂה נוֹרָא מִמְדַּרְשׁ הַנְּעֻלָּם..... **תקלד**
- עָנְשׁוּ שֶׁל הַחוּטָא לְאַחַר מִיתָתוֹ..... **תקלה**
- מֵרַב יְסוּרָיו אֵין הַמַּת זֹכֵר אֶת שְׁמוֹ..... **תקלה**
- דְּנִים אֶת הַנְּשֻׁמָּה חֲמֻשָּׁה פְּעָמִים בְּמַעַת לַעַת..... **תקלו**
- טוֹב לְחוּטָא שְׂיֻדָּה עַל חֲטָאֵיו..... **תקלו**
- בְּכַח הַבֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהוֹצִיא אֶת אָבִיו מִן הַגִּיהֵנוֹם..... **תקלז**
- צָרִיךְ אָדָם לְהַשְׁגִּיחַ מְאֹד עַל בְּנָיו לְלַמְּדֵם תּוֹרָה וִירָאת שָׁמַיִם,
כִּי בְּכַח הַבֵּן לְזִכּוֹת אֶת אָבִיו לְעוֹלָם הַבָּא..... **תקלח**
- עַל יְדֵי שֶׁהַבֵּן אוֹמֵר קִדִּישׁ וְ"אָמֵן יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא" בְּכָל כַּחוֹ,
מְכַנְיָסִין אֶת אָבִיו וְאִמּוֹ לְגַן עֵדֶן..... **תקלט**
- שְׁלֵא לְהַשְׁמִיט תְּבוֹת בְּאֻמְרֵת הַקִּדִּישׁ..... **תקלט**
- **פְּרָק פ"א**..... **תקמא**
- טַעַם שֶׁהַבְּרִיּוֹת מְקַלְלִין אֶת הָאֵם שֶׁל הַבֵּן הֶרַע וְלֹא אֶת
הָאָב..... **תקמא**
- הַבֵּן יוֹצֵא לְתַרְבוּת רַעָה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, עַל יְדֵי אָמוֹ..... **תקמב**
- הַכֵּל תְּלוּי בְּאִשָּׁה..... **תקמד**
- אֲשֵׁרֵי הָאָב וְהָאֵם שְׁמַדְרִיכִים אֶת בְּנֵיהֶם לְלַכֵּת בְּדַרְךְ
הַיָּשָׁר..... **תקמד**
- **פְּרָק פ"ב**..... **תקמה**
- גְּאֻלָּה הָאֲחֻרוֹנָה תְּהֵא בְּזִכּוֹת נָשִׁים צְדָקָנִיּוֹת..... **תקמה**

■ המְשֻׁנָּה אֶת שְׁמוֹ - גֹּרֵם רָעָה לְגוֹפוֹ, לְנִשְׁמַתּוֹ וּלְכָלֵּל יִשְׂרָאֵל,
הוא עֵתִיד לִתֵּן אֶת הַדִּין וְעָנְשׁוּ מְרַבָּה ..... **תקמו**

■ צָרִיךְ הָאָדָם לְלַמֵּד עִם בְּנָיו כְּשֶׁהֵן קִטְנִים כֹּל דָּבָר בְּלִשׁוֹן
הַקֹּדֶשׁ ..... **תקמז**

■ אֶחָד מֵאַלְפֵי יֵשׁ לֹו בְטַחֲוֹן בְּהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמַּת ..... **תקמח**

■ הַבוֹטְחִים בְּהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמַּת מֵתֹאבְלִים עַל חֶרְבֵן בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ ..... **תקמח**

■ בְּזָכוֹת אַרְבַּעַה דְּבָרִים הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל נִזְכָּה לְגֹאֲלָהּ בְּמִהְרָה
בְּיָמֵינוּ אָמֵן ..... **תקמח**

פְּרָק פ"ג ..... **תקמט**

■ נְשִׁיכַת הַנְּחָשׁ עַל פִּי צוּי הִשָּׁם יִתְבָּרַךְ ..... **תקמט**

■ הַהוֹרְגִים חַיֹּת וְעוֹפוֹת טְמֵאוֹת שְׁלֵא לְצַרְךָ עֵתִידִין לִתֵּן אֶת
הַדִּין ..... **תקנ**

■ יֵשׁ לְנִהַג כְּבוֹד גַּם בְּאֵילָנוֹת וְעֵשְׂבִים ..... **תקנ**

■ סִגְלַת הָעֵשְׂבִים ..... **תקנב**

■ שְׁלֵא לְצַעַר שׁוֹם בְּרִיָּה - אִפְלוּ עֵשׂב אוֹ צוּמַח ..... **תקנה**

■ הַמְדַּבֵּר בְּגִאוּה נֶגְדַּ אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, הַדְּבוּר נַחֲקֵק בְּפִנְקֵס שֶׁל
מַעֲלָה ..... **תקנו**

■ הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה וּבְגִמְלוֹת חֲסִדִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב
אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא ..... **תקנו**

פְּרָק פ"ד ..... **תקנח**

■ הַרְבֵּה בְּנֵי אָדָם נִכְשָׁלִים בְּזֵה שְׁאִין מִחֲזִירִין שְׁלוֹם לְעֵנִי
וּכְדוּמָה ..... **תקנח**

■ כְּשֶׁמִּחֲזִיר שְׁלוֹם לְחִבְרוֹ - הַלְּכָבוֹת מֵתִקְרָבוֹת זֶה לְזֶה. **תקנט**

■ לְקָרֵב הָעֵנִיִּים וּלְהַחֲזִיר לָהֶם שְׁלוֹם, וְאֵז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ ..... **תקנט**

תקס	פּרָק פ"ה
שׁוּלָא לְקָשׁוּר הַבַּיִת יָד שֶׁל יָד שְׁמַאֲל פְּדֵי לְשַׁעֲבָדוּ לְמַצּוֹת	
תקס	תּפִּלִּין
הָאָדָם מְעוֹרָר בְּמַעֲשָׂיו לְטוֹב אוֹ לְרָע, חֶסֶד וְשְׁלוֹם	תקסד
מִי שְׂאִינּוּ נוֹטֵל יָדָיו כְּרַאוּי נַעֲנֵשׁ גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה	תקסו
לְהַזְהֵר שׁוּלָא לִיהֲנוֹת מִמָּמוֹן שְׂאִינּוּ בַּיּוֹשֵׁר	תקסז
תקסח	פּרָק פ"ו
הַפְּיוּטִים יֵשׁ בָּהֶם סוּדוֹת נִפְלְאִים וְהַחֲיוֹב לְאָמְרָם	תקסט
מַעֲשֵׂה נוֹרָא מִרְבִּי שְׁלֹמֹה גְּבִירוֹל	תקע
לְכוּן אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַמַּחֲבֵר בְּשַׁעַת אֲמִירַת הַפְּיוּט	תקע
הַמְּנַהֵג לְהַזְכִּיר נְשֻׁמוֹת בְּיוֹם טוֹב	תקעא
תקעב	פּרָק פ"ז
הַמְּקַבֵּל פְּנֵי רַבּוֹ בְּרִגְלָא כְּאֵלוֹ קִבֵּל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה	תקעב
בְּיוֹם טוֹב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבִיט בְּעֵינָיִים אִם יֵשׁ לָהֶם דִּי	
צָרְפָם	תקעג
וְכִי לֹא עַל מִדַּת הַחֶסֶד בְּרַאֲתֵי אֶת הָעוֹלָם	תקעו
אֵין לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נַחַת רוּחַ, מְסַעֲוֵדָה שְׂאִינָה שְׂמֻחָה שֶׁל	
מַצּוֹה	תקעד
לְאַחַר פְּטִירַת הָאָדָם כָּל תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה הָיוּ כְּלֹא	
הָיוּ	תקעה
תְּכַף לְנִטְיַלַת יָדַיִם - בְּרַכָּה, וַיְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמָּזוֹן תְּכַף אַחַר מַיִם	
אַחֲרוֹנִים	תקעו
"תְּכַף" אוֹתִיּוֹת "כְּתַף"	תקעז
הַמְּבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמָּזוֹן וְאוֹמֵר שִׁירַת הַיָּם בְּכֹנָה, יִזְכֶּה לְרֵאוֹת	
פְּנֵי מֶלֶךְ הַמַּשְׁיָח	תקעז
תקעח	פּרָק פ"ח
בַּחֲדָשׁ תִּשְׂרִי מִתְּפַלְלִים עֲבוּר הַנְּשֻׁמוֹת, הוֹלְכִים לְקַבְּרִים	
וְנוֹתְנִים צְדָקָה עֲבוּרִם וְעֲבוּר הַחַיִּים	תקעט

- בִּי"ב יָמִים רֵאשׁוֹנִים שֶׁל חֹדֶשׁ נִסָּן, אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם פָּרַשַׁת נְשִׂיא אֶחָד מִי"ב נְשִׂאִים שֶׁל חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ. **תקפ**
- יִתֵּן צְדָקָה קֹדֶם קְרִיאַת הַנְּשִׂיא. **תקפא**
- עַל יְדֵי אֲכִילַת בֶּשֶׂר אוֹ עֲשִׂבִים בְּכִשְׁרוֹת, מִתְקַנֵּים הַנְּשִׂמָה שְׂמֻגְלָגֶלֶת בָּהֶם. **תקפא**
- מַעֲשֵׂה מִרְבֵּנוּ יַחִיאל אָבִי הָרֵא"ש ז"ל. **תקפד**
- בַּחֹדֶשׁ נִסָּן צָרִיכִין לְהִתְעוֹרֵר כְּמוֹ בַּחֹדֶשׁ תְּשׁוּרֵי וְלִהְיוֹת מְכַל מְדוֹת רְעוּת. **תקפד**

פָּרֶק פ"ט

- אֲכִילַת מִצָּה מְכַנִּיעָה אֶת הַסְטָרָא אַחְרָא וְהַמְקַטְרָגִים. **תקפו**
- כְּמוֹ שְׂמֻגְרִידִים הַשְּׁלַחֲנוֹת וְהַכְּתָלִים מִחֲשַׁשׁ חֲמוּץ, כֵּן יִגְרַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַנִּגְעִים הַבָּאִים מִסְטָרָא אַחְרָא, וְנִזְכָּה לְגֵאֵלָה שְׁלָמָה. **תקפז**
- יְדַקְדַּק שְׁהִמְעוּת שְׂקוּנָה בָּהֶם צָרִיכֵי הַחֵג, לֹא יִהְיֶה בָּהֶם חֲשֵׁשׁ גָּזֵל אוֹ אִסוּר אַחֵר. **תקפז**
- לְהַעֲמִיד מִים שְׁלָנוּ בְּמִקוֹם נָקִי שְׂאִין שֵׁם לְכַלּוֹף. **תקפח**
- שְׁלֵא לְדַבֵּר אֶז עִם בְּנֵי אָדָם אֶלָּא בְּלִשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ. **תקפט**
- אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֶׁת בְּעֶשֶׂר קְדָשׁוֹת. **תקפט**

פָּרֶק צ'

- שְׁלֵא יַחֲשֵׁב הָאָדָם אוֹדוֹת הַנְּאוֹת הַגּוֹף. **תקצא**
- הַמְטַרְיִחַ עֲצָמוֹ בְּהַכְנַת חֵג הַפֶּסַח, הוֹרֵג אֶת הַמְזִיקִים. **תקצא**
- לְטַבֵּל בְּעָרֵב יוֹם טוֹב לְכַבוֹד הַחֵג. **תקצב**
- מִצְוָה לְרַחֵץ גּוּפוֹ בְּמֵיִם חֲמִין קֹדֶם שִׁיטְבֵל לְכַבוֹד הַחֵג. **תקצב**
- כְּשֶׁמִּבְעַר אֶת הַחֲמֵץ יוֹצֵא מִשְׁעֶבֶד הַיָּצֵר הָרַע. **תקצג**
- מְנַהֵג יָפֵה לְשׂוֹרֵף עֲצֵי הַחֲמֵץ עִם הַחֲמֵץ. **תקצג**
- חַיֵּב לְשַׂמַּח בְּלֵיל הַפֶּסַח. **תקצד**

■ מְצוֹת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה לְזִכֹּר הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא..... **תקצו**

■ לְהַגְבִּיחַ אֶת הַפֶּסַח קֹדֶם אֲמִירַת "וְהִיא שְׁעֵמֶדָה"..... **תקצז**
■ מִשֶּׁה רַבְּנוּ הָרַג אֶת הַמִּצְרִי עַל יְדֵי אֲמִירַת שֵׁם..... **תקצח**

פָּרֶק צ"א..... **תקצט**

■ מִי שֶׁזָּוְכָה לְהַעֲמִיד בְּנִים תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, זוֹכֵה לְהִכְלֹת
גְבוּהִים יוֹתֵר מִן הַצְּדִיקִים..... **תר**

■ כָּל הַמְּלָאכּוֹת שֶׁל אֲפִיַּת הַמִּצְוֹת יֵהיוּ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵלִים. **תרא**
■ אִם אֵינוּ יוֹצֵא יְדֵי חוֹבְתוֹ בְּמִצְוֹת צְדָקָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דֵן

אֶת הָעוֹלָם עַל הַתְּבוּאָה שֶׁנָּתַן בְּשָׁנָה שֶׁעֵבְרָה..... **תרב**
■ כְּשֶׁנִּתְּנָה לְעֵנִי לַחֵם לֶאֱכֹל וּבֶשֶׂר וַיֵּין, מְקַרֵּב אֶת הַנְּאֻתוֹ, וְזִכְרוֹתוֹ

יוֹתֵר גָּדוֹל מִשְׁנוֹתָן לוֹ מְעוֹת..... **תרכ**
■ מְנַהֵג טוֹב לְחַלֵּק קָמַח לְעֵנִיִּים..... **תרח**

■ מֶה שְׁנוֹתָנִים לְעֵנִיִּים הוּא חֵלְקוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. **תרח**
■ מְטִיל עַל הַגְּבָאִים לְהִשְׁגִּיחַ בְּצַרְכֵי הָעֵנִיִּים..... **תרח**

פָּרֶק צ"ב..... **תרט**

■ בְּכָל יוֹם בָּאנוּ מִמְדֻרְגָּה לְמְדֻרְגָּה בַּמ"ט שְׁעָרֵי קִדְשָׁה.... **תרי**
■ זָכוּ לְכַנֵּס לְשַׁעַר הַחַמְּשִׁים שֶׁל שְׁעָרֵי בֵּינָה..... **תרי**

■ חַג שְׁבוּעוֹת (בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל) הוּא יוֹם אֶחָד - לְרִמָּז: שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶחָד וְיִשְׂרָאֵל הֵם עִם אֶחָד בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל..... **תריא**

■ בַּמ"ט יָמִים יֵצְאוּ מִשְׁעָרֵי טְמָאָה וְנִכְנסוּ לַמ"ט שְׁעָרֵי
בֵּינָה..... **תריג**

■ אֲשֶׁרֵי הַלּוֹמֵד בְּלֵיל שְׁבוּעוֹת..... **תריד**
פָּרֶק צ"ג..... **תריד**

■ הַפּוֹעֵס כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוֹדַת פּוֹכְבִּים..... **תרטו**
■ הַחַיּוֹב לְהִתְאַבֵּל עַל חֶרֶבַן הַבַּיִת וְגִלּוֹת הַשְּׂכִינָה,

כְּבִיכּוֹל..... **תרטז**

- המצטער על גלות השכינה, זוכה לכתר תורה..... תריח
- רבי אברהם גלגול של ירמיה הנביא..... תריט
- דמות אשה בלבושים שחורים..... תרכ

פּרָק צ"ד..... תרכא

- אם רגיל להתאבל על צער השכינה, ובא עליו צער, חס ושלוש, יסבל המשא בלא חשש..... תרכא
- המתאבל על חרבן בית המקדש יזכה לראות בנחמת ישראל..... תרכז

פּרָק צ"ה..... תרכז

- ביום הכפורים אין לשטן ולילי"ת שום שליטה..... תרכח
- מצות סכה חשובה מאד בעיני הקדוש ברוך הוא..... תרל
- הזהירות במצות סכה..... תרלא

פּרָק צ"ו..... תרלב

- בכל אחד מהנרות יש קדשה נפלאה..... תרלג
- על ידי נר של מצוה פתחו למהרש"ל שערי אורה..... תרלג
- מנר של מצוה נמשך קדשה עליונה..... תרלד
- מה שנשארו מנר של מצוה אין להשתמש בו לדברי חל..... תרלד
- מפל מצוה נבראים מלאכים..... תרלה
- חביבה מצוה בשעתה, על פן יש לברך בשמחה על הנרות..... תרלו

פּרָק צ"ז..... תרלז

- עוד טעם למה שמתענין בתענית אסתר..... תרלח
- על ידי סליחות ותפלות מעוררים זכות מרדכי ואסתר. תרמ
- סגלה לומר מזמור "למנצח על אילת השחר" ביום תענית אסתר..... תרמ

פרק צ"ח..... תרמב

■ באור נפלא בפסוקים שבמגלת אסתר..... תרמג

■ חיוב זהירות שלא להנות מסעודת עכו"ם..... תרמה

■ עוד טעם להתענות בתענית אסתר..... תרמו

■ אשרי מי שאינו נהנה מאחרים, וכל שכן מהאמות..... תרמז

פרק צ"ט..... תרמז

■ המלאכים שנקראים "חשמלי"ם, עורכים מלחמה כנגד

הסטרא אחרא..... תרמח

■ תפלותיהן של מרדכי ואסתר הועילה שישראל ישוּבו

מדרפם..... תרמח

■ פדאי מרדכי ואסתר להזכירם כי מסרו נפשם עבור

ישראל..... תרמט

■ בכל מועד ומועד יש קדשות וסודות נפלאים..... תרנ

■ טעם שמרבים להדליק נרות בפורים..... תרנא

■ יש ללמד מעט קדם סעודת פורים ביום..... תרנב

■ כל חדש מחדשי השנה הוא נגד צרוף אחד מצרופי

הוי"ה..... תרנג

■ לולי לא הזכירה אסתר שם הוי"ה בראשי תבות, לא הייתה

יכולה לנצח את המן..... תרנג

■ טעם למנהג ישראל להקיש בעת אמירת "המן"..... תרנד

פרק ק'..... תרנה

■ מי שהוא תם ומשלים במדות הכשרים, כשתצא נשמתו תשב

באהל של מעלה..... תרנה

■ הפגם של מי שעומד בד' אמות לפני המתפלל שמונה

עשרה..... תרנו

■ גדל אזהרת תפלה בכונה..... תרנח

■ אָסוּר גַּמּוּר לְהַאַרִיךְ בַּתְּפִלָּה בְּשַׁעָה שֶׁהֻצְבּוּר
מִתְפַּלְלִין..... תְּרַנֵּט

פְּרָק ק"א..... תְּרַס

■ גְּדֵל שֹׁכֵר הַמוֹזְכִּיחִים וּמְזַכִּים אֶת הָרַבִּים..... תְּרַס
■ הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים זֹכֶה לְרֵאוֹת בָּנִים וּבְנֵי בָנִים יֵרְאִים
וּשְׁלֵמִים..... תְּרַסָּא

פְּרָק ק"ב..... תְּרַסָּד

■ אֲבָרְהָם יִצְחָק יַעֲקֹב חָיו כְּמִנְיֵן בְּש"ר - וְזֶהוּ הַסּוּד "וּבִשְׁוֹר
בְּשׂוּדָה טְרַפָּה לֹא תֹאכְלוּ"..... תְּרַסָּט

■ עֲמֶלֶק גִּימְטְרִיא ר"ם..... עֵתָר
■ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ יַעֲמֹד עַל אַרְבַּעַת הָרִים: הַר סִינַי, הַר הַכְּרִמָּל,
הַר תְּבוּר, הַר חֶרְמוֹן..... תְּעַרְב
■ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי יֵרֵד בְּנוֹי וּמְשַׁכְּלֵל מִן הַשָּׁמַיִם.. תְּרַעֵג

